Burlei Anglici docto. acutissi. edita in Isago-gas Porphyrij: Gilbertum Poretanum: ⁊ artem vete. Aristo. q̄ diligentissime per excellen. d. Magistrum Hieronymum Bompillo de Olearijs Veronēsem: artiuȝ ⁊ medicine doct. castiga-ta: necnon addi-tionibus q̄plurimis illustrata.

¶ Hieronymus Bompilius Veronenſis Phyſicus
Luce Bergomenſi Monacho. L.S.D.

Videbaris mecum conqueri anno ſuperiore / Luca monache Camaldulenſis ornatiſſime: ꝙ dum artes liberales ad edem. D. Diui Michaelis profiteremur perſpexiſti edita Burlei Anglici in Iſagogas Porphyrij Gilbertum Porretanum ⁊ artem veterem Ariſtotelis: adeo corrupta / vt vix intelligi ac ſenſus eorum non niſi oblique elici poſſent. Quare vt tibi vniuerſiſq; dialectice ſtudia capeſcentibus laudabilem morem gererem, Decreui emendãdi operis, onus q̃uis grande ſuſcipe: qua quidem in re non mediocrem laborem: tum mutilando ſuperflua: tum manca omnia ſupplendo / ac q̃plurima enigmata opis dilucidando, libenti animo perpeſſi ſumus: adeo vt facile iudices huiuſcemodi diſcipline ſtudioſis omnibus q̃ maximam fore vtilitatem: velim tamẽ prius q̃ in publicum exeant has qualeſcũq; ſint emendationes conquiſite, cognoſcas: ꝙ ſi tu qui non minus excellenti doctrina, maturoq; iudicio, q̃ integritate preſtas approbandas eſſe duxeris: mordaces hominum veneno fluentium ictus minime verebuntur. Vale.

¶ Preclarissimi viri Gualterij Burlei Anglici/sacre pagine pfessoris excellentissimi/super Artem veterem Porphyrij ⁊ Aristotelis expositio/siue scriptum feliciter incipit.

ADDE. Quia ꝺ dictis i logica ⁊c. hic vł Burleus intēdere ordines tractare cuꝫ p̄mo de vnitate logice q̄ꝫ de subo tractauerit: qꝛ scientia oēs vnitatē quā hꝫ: hꝫ a subo oēꝫ ēt denoīatiōēꝫ: ⁊ cuꝫ vnitas scie depēdeat inteē a subo. ꝗ ēt in cognosci. iux illō Pħi. Sicut res se hꝫ ad eē ita se habꝫ ad cogñici. nō ꝗ potērit de logice vnitate tractari: nisi p̄us subꝫ cognoscat q̄re ⁊c. dī ꝙ Burleus īspiciēs equocatione vnitatis logice: iō p̄us de ipa diuisione posuit: deinde de subo determinauit.

Quia de dictis in logica qōdā cōpēdiū intēdo cōpilare. Uidēda sunt p̄ tria circa logicaꝫ in cōi. Deide descēdēdūꝫ est ad sciam traditā in libꝰ Porphyrij. ¶ Primo ꝗ est vidēdū q̄leꝫ vnitatē hꝫ logica. ¶ 2ᵒ qd est subm in logica. ¶ 3ᵒ de vtilitate logice. ¶ Circa p̄ᵐ est notādū ꝙ per logicam possumꝰ tria itelligē. vel vnū cōe ad oēs habitꝰ ꝯnū ostēsarū in libris logice. vel vnuꝫ habitū singularē vniꝰ ꝯnis ostēsein logica. vel vnū aggregatū ex oībꝰ habitibꝰ traditis in libris logice. ¶ Primo mō dico ꝙ logica est qd vnū ꝑm genus: qꝛ est qōdā cōe ꝑm ꝑdicationeꝫ/oībꝰ habitibꝰ ostēsis in logica. ⁊ logica isto mō accepta non est vna numero: distinguēdo vnū nuō ꝯtra vnuꝫ gñe ⁊ vnū specie. ¶ 2ᵒ mō accipiēdo logicā pro vno habitu singulari vniꝰ ꝯnis ostēse in logica. sic dico ꝙ logica est vnū nuō: ⁊ q̄daꝫ forꝰ simplex: non cōposita ex mā ⁊ foīa: neqꝫ ex diuersis formis: sꝫ est habitꝰ vniꝰ ꝯnis tm̄. Unī logica 2ᵒ accepta hꝫ vnitatē numeralē simplicē. ¶ 3ᵒ aūt mō accipiēdo logicaꝫ: sic dico ꝙ logica est vna ꝑm aggregatioēꝫ: sicē exercitꝰ vel ciuitas. Unī tot sunt habitꝰ pticulares traditi in logica/quot sunt cōplexa qbꝰ aliqd hꝫ ꝑ doctrinā traditā in libris logice. ⁊ logica istoꝰ accepta est qōdā aggregatū ex sciētijs ⁊ opionibus: qꝛ per demrōnē acqrit scia. ⁊ per auctē vel syllm dialecticū nō acqrit nisi opio. vñ q̄lis alteriꝰ ⁊ alteriꝰ ꝯnis nuō: est alius ⁊ aliꝰ habitꝰ nuō. ⁊ h est verū tā in logica q̄ꝫ in alijs sciētijs. qō pbaꝛ sic. Sit. a. habitꝰ vniꝰ ꝯnis demr̄ate in logica. Et sit. b. habitꝰ alterius ꝯnis demr̄ate in logica. tūc arguo sic. Aliqd stat cū. a. qō nō stat cuꝫ. b. ꝗ. a. ⁊. b. nō sunt idē nuō. ꝯña pꝫ de se. ⁊ aña pbaꝛ sic. cū scia vniꝰ ꝯnis stat ignorātia alteriꝰ ꝯnis: ⁊ nō solū ignorātia negōnis: sed ēt ignorātia dispōnis que est error ꝯrius scie. possuꝫ. n. scire vnā ꝯnē libri Posteꝝ: ⁊ errare circa aliā ꝯnē eiusdē libri. qō satis pꝫ: tūc sic. cū scia ipiꝰ. a. stat ignorātia ipsiꝰ. b. sꝫ cū ipso. b. nō stat ignorātia ipiꝰ. b. ꝗ. a. ⁊. b. nō sunt idē habitꝰ nuō. Et per idē argꝰ pōt pbari ꝙ. a. ⁊. b. non sunt habitus eiusdē spēi: qꝛ tūc qcqd ꝯriaret vni ꝯriaret alteri: sicut qcqd ꝯriaꝛ vni albedini ꝯriaꝛ cuilibet albedini. ¶ Itē ꝙ alteriꝰ ⁊ alteriꝰ ꝯnis sit alia ⁊ alia scia pticularis. pꝫ: qꝛ qñ scia vniꝰ ꝯnis vt prioris ꝯnis acqrit/scia posterioris ꝯnis nō acqrit: ⁊ cuꝫ scia posterioris ꝯnis acqrit seu itēdit: scia p̄oris ꝯnis depditur: aut remittit. pluries eꝫ h ꝯtingit ꝙ cū scia posterioris ꝯnis acqrit/depdit/aut remittit scia ꝯnis prioris. vt pꝫ in geometria. Cū enī aliqs addiscit ꝯnes posterioris demrōnis/obliuiscit demrōnis p̄oris/aut nō hꝫ taꝫ recēter eā in mēte vel in ꝑōptu: ⁊ per ꝯñs aut depdit sciētiā habitā per priorē demrōnē: aut hꝫ eam magis remisse q̄ꝫ p̄us. ꝗ alia est scia prioris ꝯnis: ⁊ alia posterioris. Et sic pꝫ ꝙ accipiēdo logicā pro tali scia tradita in librꝭ logice. ꝙ logica vt sic nō est vnus habitꝰ simplex: sꝫ est vna per aggregatiōēꝫ sicut exercitꝰ vel ciuitas: ⁊ ita est de totali notitia habita in liᵒ physi. aut in libᵒ Euclidis. ¶ Sed ꝯtra h arguit. qꝛ ꝑm hoc tota logica nō hñet maiorē vnitateꝫ q̄ꝫ hñet aggregatū ex scia nāli ⁊ geometria: nec hñet geometria maiorē vnitatē/q̄ꝫ hñet totū aggregatū ex scia naturali ⁊ arithmetica: qꝛ nō hꝫ nisi vnitatē aggregatiōis. ¶ Dōm ꝙ in hñtibꝰ vnitatē aggregatōis pōt esse maior vnitas ⁊ minor vnitas: qꝛ aggregatū ex habitibꝰ eiusdeꝫ spēi maiorē vnitatē hꝫ/q̄ꝫ aggregatū ex habitibꝰ diuītibꝰ specie: ⁊ aggregatū ex ptibꝰ eiusdē gñis maiorē vnitateꝫ hꝫ/q̄ꝫ aggregatū ex ptibꝰ diuersoꝝ geneꝝ. Et ideo dico ꝙ logica 3ᵒ mō accepta/maiorē vnitatē hꝫ q̄ꝫ aggregatū ex physica ⁊ geometria: qꝛ logica 3ᵒ mō accepta. s. pro aggregato/hꝫ vnitatē ꝑm genꝰ: qꝛ oēs pticulares habitꝰ traditi in logica sunt eiusdē gñis ꝑping: sꝫ nō est sic de habitibꝰ traditis in physica ⁊ geometria. ¶ Iteꝫ adhuc logica 3ᵒ mō accepta hꝫ maiorē vnitatē q̄ꝫ habitꝰ pticulares acqsiti in physica ⁊ geometria: qꝛ habitꝰ traditi in libris logice hñt vnitatē ꝯnexiōis: qꝛ vnus depēdet ab alio: qꝛ habito vno faciliꝰ acqrit alius. Sꝫ nō est sic de habitibꝰ traditis in physica ⁊ geometria. nā hꝰ habitꝰ sunt incōnexi: nō depēdētes ex se inuicē. silr est in alijs sciētijs. Nam in geometria scie diuersaꝝ ꝯnū hñt vnitatē cōnexionis: qꝛ scia ꝯnis posterioris depēdet a scia ꝯnis p̄oris. Naꝫ vt cōiter dī. illud qō est ꝯclusio in demrōne p̄oriꝫ est p̄nᵐ in demōstratiōe posteriori. ⁊ ideo scia acqsita per demrōnē posteriorē: depēdet a scia acqsita per demrōnē priorē. ¶ Adhuc circa ꝑdicta est dubiuꝫ: qꝛ nō vꝫ ꝙ scia possit accipi pro habitu vniꝰ ꝯnis tm̄. Imo vꝫ ꝙ vna scia sit respectu multaꝝ ꝯnū. nā si scia respectu multaꝝ ꝯnū posset accipi pro habitu vniꝰ ꝯnis tm̄: tūc sciēs primā ꝯnē geometrie hñet geometriā/cū habeat habitū vniꝰ ꝯnis geometrie. ⁊ sic seqꝛ ꝙ hñs primā ꝯnē geometrie/foret geometra: qō videt incōueniēs. ¶ Dōm est ꝯcedēdo ꝙ sciēs primaꝫ ꝯneꝫ geometrie hꝫ geometriā partialē: ⁊ ꝙ est geometra partialis. nā cuꝫ demr̄atio sit syllꝰ faciēs scire ꝑm Pħm p̄ Posteꝝ. sequit ꝙ hñs primā ꝯnē geometrie hꝫ sciētiā que est effectꝰ illiꝰ demrōnis: sꝫ effectꝰ demrōnis geometrie nō est nisi geometria. ideo ꝯcedo ꝙ hñs p̄ᵐ ꝯnē geometrie/hꝫ geometriaꝫ partialē que est effectꝰ illiꝰ demr̄atiōis: ⁊ per ꝯñs est geometra partialis: nō aūt geometra vlis. ¶ His visis vidēdū est de qbus est logica. vtrū de rebus aut de ꝯceptibꝰ: aut de vocibꝰ. ⁊ qd dꝫ eē subm in logica. ¶ Et est dōm ꝑm Auic. in logica sua. ꝙ logica est de itētiōibꝰ scdis adiūctis p̄mis. ¶ Ad cuiꝰ euidētiā sciēdū est ꝙ intētio ꝑm ꝙ nūc loqmur est idē qō ꝯceptꝰ rei. Et ꝯceptꝰ rei duplex est. s. p̄mus ⁊ scōs. vbi. g. Possum. n. de hoīe hīe vnū ꝯceptū quo ꝯcipio humanā nāꝫ absolute. s. itelligēdo vel ꝯcipiēdo ipm eē subam aīatā sensibilē rōnalē. ⁊ sic habeo vnū ꝯceptū solū p̄ᵐ. ⁊ possum cōceptū de hoīe hīe quo ꝯcipio nām humanā in ordine ad illa que participāt eādē nāꝫ. s. ad soꝛ. ⁊ pla. ⁊ sic habeo aliū ꝯceptū. s. ꝯceptū cōparatū qui dī scdariꝰ ꝯceptꝰ. ⁊ iste abstrahiꝛ a ꝯceptu p̄. Cōceptꝰ p̄mus dī p̄ᵃ intētio. Cōceptꝰ scōs dī 2ᵃ itētio. Unī p̄ᵃ itētio est ꝯceptꝰ imediate abstractus a rebus. Sꝫ 2ᵃ itētio est ꝯceptꝰ abstractꝰ a ꝯceptu p̄ vel a ꝯceptibus p̄mis. Noīa. n. rerū extītiū extra aīam sunt p̄me itētiōis. vt hō/aīal/albedo/nigredo: sꝫ ꝯceptꝰ abstracti ab istis signāꝛ per noīa scde itētiōis. vt genus/spēs/subm/ꝑdicatū/⁊ hꝰ. vñ breuiter p̄ma itētio est p̄mus ꝯceptus rei. 2ᵃ itētio est scdarius ꝯceptꝰ rei. Nomē p̄me intētionis est nomē signans rem vt cadit sub p̄mario ꝯceptu itellꝰ. Nomē scde itētiōis est nomē signans rem vt cadit sub scdario ꝯceptu. Et ex his pꝫ eādē rem eē p̄me itētionis ⁊ scde intētiōis: qꝛ eadē res pōt apphēdi sub p̄mario ꝯceptu itellꝰ ⁊ scdario: cum tm̄ p̄ᵃ ⁊ scda itētio nō sint

ADDE. Aliq expoñt dictuꝫ Auic. ꝙ logica est de scdis ꝯceptibus. i. ⁊ qōdaꝫ aggregatū ex scdis ⁊ p̄mis itētionibꝰ. sꝫ h est falsum: qꝛ logica eēt de aggregato p accñs: ⁊ qō est falsum: qꝛ de tali nō est scia ꝑ 6ᵒ meta.

Uide de intētione p̄ᵃ ⁊ 2ᵃ Ant. and. q. 1ᵃ.

Ens qd fit 2ᵃ itētio ⁊ qōo stat ꝙ nō ē idē cum rōnis ab ōgtico in expōne v. q. scoti.

ADDI
Contra h
qđ dicit h
Bur.s. ꝙ
h ſbo adeq̄to in ſcia
nō ꝓbant
paſſiões et
ꝓꝓetates:
q͛ tale ſub
iectū ꝑfe
cte ſcit: ſꝫ
ſcia ꝑfecta
ē effectus
demſonis:
q͛ eſt ꝯclo
nis dēmſa
te: ideo de
ſubo ꝓbā
tur paſſio
nes ꝛ ꝓꝓe
tates ſed
poſſet dici
ꝙ Bur. in
tellizat ꝙ
h ſubo nō
ꝓbant paſ
ſiones ꝛ ꝓ
prietates ꝑ
diffōnēſ ſꝫ
bñ ꝑ alias
ſcietiam.

eedē.dico ḡ ꝙ logica eſt de reb⁹ ſcđe itētiōis vt ſunt ſcđe itētiones: q͛ in logica nō determinat̄ de rebus nec de vocib⁹ niſi per habitudinē ad itētiōes ſcđas. nō. n. determinat̄ in logica de hoīe niſi inq̄tū eſt ſpēs: vel ſubm: vl ꝑdicatū ꝓpōnis: vel inq̄tū eſt termin⁹ in ſyllo. ſ. inq̄tū eſt maior vl minor extremitas: vel mediū in ſyllo. Silr nō determinat̄ de vocib⁹ in logica: niſi inq̄tū ſignāt res vt eis iſunt itētiones ſcđe. ❡ His viſis vidēdum eſt qđ eſt ſubm in logica: ꝛ dat̄ diſtinctio de ſubo ꝛ de logica: q͛ qđdā eſt ſubm in quo/ꝛ qđdā eſt ſubm circa qđ. ſubm in q̄ cuiuſlibet ſcie eſt itellus: q͛ oīa ſcia humana eſt in itellu tanq̄ʒ in ſubo. Subm aūt circa qđ/eſt illđ circa qđ eſt ꝯſideratio: ꝛ tale ſubm circa qđ/eſt duplex: qđdā ꝯtētiuū. ꝛ eſt illud qđ eſt cōe ad oīa ꝑ ſe ꝯſiderata in ſcia. Aliud eſt ſubm ꝑn^{le}. ꝛ eſt illud de quo ꝑncipalr ꝯſiderat̄ in ſciētia. ❡ Itē de logica diſtinguo: q͛ vno⁹ accipit̄ vt eſt gen⁹ ad oēs habitus acq̄ſitos in libris logice. ❡ Alio⁹ pro habitu ꝑticulari vni⁹ ꝯnis oſtēſe in logica. ❡ 3° mō pro aggregato ex oīb⁹ habitib⁹ traditis in libris logice. Et loquēdo de logica p̊ ꝛ 3° mō: ſic dico ꝙ ſubm p̊^m logice eſt duplex. ſ. vel p̊^m ꝑmitate adeq̄tiōis: vel p̊^m ꝑmitate ꝑncipalitatis. dico tūc ꝙ ſubm p̊^m ꝑmitate adeq̄tionis/ſiue ſubm ꝯtētiuū circa qđ/eſt res ſcđe itētiōis/ſiue ens rōnis. ꝛ nō eſt aliud itelligēdū ꝑ ens rōnis q̄ʒ res 2^e itētiōis. Nā res 2^e itētiōis vel ens rōnis/eſt cōe ad oīa ꝑ ſe ꝯſiderata in logica: ſm ꝙ in logica ꝯſiderātur. ꝛ tale dī ſubm ꝯtētiuū circa qđ. ꝛ eſt idē qđ/ſubʒ adeq̄tū circa qđ. nec opʒ ꝙ de tali ſubo ꝓbent̄ paſſiões: aut ꝓꝓetates in ſcia: ſꝫ ſolū req̄rit̄ ꝙ de ſpēb⁹ ſeu ꝑ ſe ꝯtētis ſub illo ſubo/ꝓbent̄ paſſiones ꝛ ꝓꝓetates. Unñ Phs p̊ poſter. dicit ꝙ ſcia hʒ vnū genus ſubm: cui⁹ gnis/ſunt ꝑ ſe ꝑtes ſubiectiue: ꝛ ꝑ ſe paſſiones illaꝝ ꝑtiuʒ. vñ ſubm iſto⁹ acceptū eſt cōe ad oīa ꝑ ſe ꝯſiderata in logica: ſm ꝙ in logica ꝯſiderant̄. ꝛ tale ſubʒ dī eē ſubm ꝯtētiuū circa qđ. ꝛ eſt idē qđ/ſubm adequatū ſciaꝝ. ꝛ de ipo in ſua maxima cōitate accepto nō ꝓbant̄ paſſiōes ꝛ ꝓꝓetates: ſꝫ de ꝑ ſe ꝯtētis ſub eo ꝓbant̄ in ſcia ꝑ ſe paſſiōes. iſto⁹ ſubʒ p̊^m in ſcia nāli eſt h cōe res nālis. ſubm p̊^m in meta^{ca} eſt ens per ſe. ❡ Si aūt loq̄mur de p̊ ſubo in logica ꝑmitate ꝑncipalitatis: ſic dico ꝙ ſubm p̊^m in logica eſt ſylls demſratiuus: q͛ ei⁹ notitia ꝑncipalr inq̄rit̄ in logica. vel ſm alios ſylls eſt h mō p̊^m ſubm in logica: loq̄ndo de logica p̊ vel 3° mō. ❡ Si vo loq̄mur de logica 2° mō accepta. ſ. put eſt habit⁹ ꝑticularis vni⁹ ꝯnis tm̄. ſic dico ꝙ illud ſubm de quo ꝓbat̄ paſſio/eſt ſubm illi⁹ ſcie ꝑticularis. v. g. ſi ꝓbat̄ paſſio de gn̄e: ſubm illi⁹ ſcie acq̄ſite per iſtā ꝓbōnē eſt genus: cū demſrat̄ paſſio de ſpecie. ſubm ſcie acq̄ſite per illā demſonē eſt ſpēs de qua ꝑdicat̄ paſſio: ꝛ ſic de alijs. ❡ Et eſt ſciēdū ꝙ in logica determinat̄ de reb⁹ ꝛ de vocib⁹: ſꝫ h nō eſt niſi ꝑ habitudinē ad itētiōes ſcđas: vt dcm̄ eſt. vñ in li° ꝑdicoꝝ determinat̄ de ſuba ꝛ q̄ñtitate inquātū ſunt gn̄a gn̄aliſſima. ꝛ de ꝯtētis ſub eis inq̄tū ſunt gn̄a vel ſpēs. ꝛ ita ꝑ habitudinē ad itētiōes 2as. Silr in li° Porphyrij ꝑdicoꝝ ꝛ ꝑihermenias determinat̄ de vocib⁹ ꝑ habitudinē ad itētiōes 2as. ❡ Sciēdū tn̄ ꝙ in li° Porphyrij determinat̄ de vocib⁹ cōib⁹ ſolis ꝯceptib⁹ ponēdo ꝙ vlīa nō hñt eē ex̄ aīaʒ. ꝛ in lib° ꝑdicoꝝ determinat̄ de vocib⁹ cōib⁹ rebus ſolis: vt de ſuba ꝛ q̄ñtitate ꝛc̄. ꝛ in li° ꝑihermenias determinat̄ de vocib⁹ cōib⁹ ſolis vocib⁹ vt de noīe ꝛ vbo enūtiatiōe ꝛ orōne. Unñ ſm Boe^m: q̄dā ſunt noīa reꝝ/diſtinguēdo reʒ cōtra vocē: ꝛ q̄dā ſunt noīa vocū. Noīa rerū ſm Boe^m ſunt noīa p̊^e ipōnis: ꝛ ſunt vocū noīa ſcđe ipōnis. Nomē ꝑme ipōnis diuidit̄ in nomē p̊^e itētiōis: ꝛ nomē ſcđe itētionis. Nomē ꝑme itētiōis eſt cōe reb⁹. nomē ſcđe itētionis eſt cōe ꝯceptibus. ❡ His viſis vidēdū eſt qđ ſit logica vtilis. Et eſt ſciēdū ꝙ vtilitas logice eſt facultas ſeu poteſtas diſcernēdi artificialr veruʒ a falſo in ſingulis ſciētijs. Nā in ſingulis ſciētijs diſtiguit̄ veꝝ a falſo ꝑ diſcurſuʒ factū a ꝑmiſſis notis ad ꝯnes ſequētes ex illis: ꝛ talē diſcurſuʒ docet logica: ꝛ ideo per logicā diſtinguit̄ artificialiter veꝝ a falſo in oī ſcia: nec pōt aliq̄ ſcia artificialr hrī ſine logica. Si aūt dī ꝙ ille qui p̊ inuenit logicā acq̄ſiuit hāc ſciaʒ ſine logica. ꝛ ꝑ ꝯñs pōt ſcia acq̄ri ſine logica. Unñ pōt ſic argui. ꝑmus inueniēs logicā: aut habuit logicā aut nō. ſi ſic/ſeq̄t̄ ꝙ logica fuit añ logicā. qđ vī incōueniēs. ſi nō habuit logicā. ſeq̄t̄ ꝙ ſcia pōt acq̄ri ſine logica. ❡ Sciēdū ꝙ logica pōt hrī dupl̄r. ſ. vſualr vel artificialr. vtēs. n. ſyllo neſciēs ſe ſyllogiçare hʒ logicaʒ vſualē: ſꝫ nō hʒ artificialē: q͛ neſcit ſe ſyllogiçare nec hrē logicā. ꝛ illo mō ſyllogiçāt idiote ꝛ legiſte ſm ꝑhm. Sꝫ vtēs ſyllo ſciēs ſe ſyllogiçare hʒ logicā artificialē: quia nouit nāʒ ſylloꝝ. Dico ḡ ꝙ ꝑmus iueniēs logicā habuit logicā vſualē anteq̄ʒ fuerit logicus artificialis. nā ꝑm⁹ inueniēs logicā vtebat̄ ſyllo in acq̄rēdo arteʒ logice: ſꝫ neſciuit ſe ſyllogiçare. ꝛ ita habuit logicā vſualē tm̄. vñ ꝯcedo ꝙ logica vſualis fuit ante logicā artificialē. ❡ Adhuc eſt dubiū: q͛ nos videmus aliq̄s addiſcētes ꝑhiaʒ nālē ꝛ alias ſcias: qui tn̄ nō hñt logicā. vt pʒ de multis ſtudētib⁹ ꝑ totam vitā ſuā in ſciētijs ſpeculatiuis qui ſciūt facere oēs demſones traditas in li° phyſi. vel in meta^{ce}/vel in alijs ſciētijs: qui tn̄ ignorāt logicā. ḡ alie ſcie pñt hrī ſine logica. ❡ Dōm ꝙ nulla ſcia pōt hrī artificialr abſq̄ logica: q͛ q̄cūq̄ ſcit artificialr aliq̄ʒ ꝯnē ſcit ſe ſcire illā: ꝛ ꝑ ꝯñs ſcit ſe hrē demſonē ad illā ſciaʒ: q͛ nullus pōt ſine logica ſcire ſe hrē aliquā demſonem: q͛ ſine logica nō pōt ſcire vtrū arg^m ſit demſratiuū: aut ſophiſticū. vel vtrū ꝯclo de necitate ſeq̄t̄ ex ꝑmiſſis vel nō. Dico ḡ ꝙ ſtudētes i ꝑhia nāli: q̄uis ſciāt recitare ſingula vba Ari. ꝛ ſingulas ꝯnes inducē ex ꝑmiſſis. ſi nō hñt logicā nō hñt ſciam nālē artificialr: q͛ neſciūt vtruʒ demſones Ari. ꝯcludāt aut nō. ❡ Si vo querit̄. quē habitū ḡ acq̄rūt tales per ſtudiū in ꝑhia nāli vel in geometria vel in alia ſcia q̄cūq̄: dico ꝙ ſciaʒ ꝓpriſſime acceptā nō acq̄rūt: ſꝫ magis acq̄rūt habitū opinatiuū: nec hñt niſi credulitatē de ꝯnib⁹ demſratis: q͛ ſolū credūt diſcurſuʒ a ꝑmiſſis ad ꝯnē eē bonū arg^m. ſed nō ſciūt hōs diſcurſuʒ eē bonū. ꝛ ideo dico ꝙ nō acq̄rūt niſi opīonē. ❡ Viſis ꝑmiſſis circa logicā in cōi/deſcēdo ad ſciam traditā in li° Porphyrij: in qua vidēda ſunt tria. Primo qđ eſt ſubm in li° Porphyrij. 2° vidēda eſt ſufficiētia vlīuʒ de qb⁹ tractat̄ in li° iſto. 3° mouēda ꝛ ſoluēda ſunt q̄dam dubia. Primo ḡ dico ꝙ ſubm. ſ. ꝯtētiuū ſeu adequatū in tota ſcia tradita in li° Porphyrij eſt vle. accipiēdo vle vt hʒ ſuppōnē ſimplicē. naʒ h cōe vle/ꝯtinet in ſe oīa ſubiecta ꝑticularia de qb⁹ in h li° ꝓbant̄ paſſiones ꝛ ꝓꝓetates. ſubiecta tn̄ ꝑticularia ſunt multa: q͛ in aliq̄ ꝑte hui⁹ libri demſrat̄ vna paſſio de gn̄e. ꝛ in alia ꝑte demſrat̄ alia ꝓꝓetas de ſpecie. ꝛ ita alicui⁹ ſcie ꝑticularis tradite in li° Porphyrij genus eſt ſubm. ꝛ alteri⁹ ſcie hic tradite ſpēs eſt ſubm. vñ toti⁹ ſcie tradite in li° Porphyrij ſunt multa ſubiecta ꝑticularia: ſꝫ tn̄ ſit vnū ſubm adequatū/ꝯtinens oīa alia ſubiecta ꝑticularia. ꝛ eſt h cōe vle. ❡ Et ſi dī. ſi vle ſit hic ſubm cōe adequatū: ꝛ nullū illorū gnꝗ vlīuʒ eſt hic ſubm. ḡ eſt ponēdū 6^m vle. ❡ Dōm ꝙ hec eſt vera. vle eſt hic ſubm/accipiēdo vle ſm ꝙ eſt cōe ad illa gnꝗ. de qb⁹ hic determiat̄: ꝛ ſʒ ꝙ hic termin⁹ vle/habet ſuppōnē ſimplicē. Et tūc rñdeo ad arg^m ꝛ dico ꝙ iſta ꝯña nō valet. vle eſt hic ſubm. ꝛ nullū iſtoꝝ gnꝗ eſt hic ſubm. ḡ eſt dare 6^m vle. ſic nō ſequit̄/hō eſt ſpēs: ꝛ nullus hō ſingularis eſt ſpēs. ḡ alius hō ꝑter hoīeʒ ſingulareʒ eſt ſpēs. ❡ Et ſi dī. hec eſt vera: aliquod vle eſt hic ſubm/ꝛ

ADDI
Vide hic
Egi. in p̊
poſte. col.
viij. q͛ ꝑhi
phat de in
uētiōe logi
ce tractat.

ADDI
Nota ꝙ
Bur. non
ſolutr ſed
māifeſtr rñ
det ad ar
gumētuʒ: ꝛ
ſed ſolutr
rñdēdo di
cēdū eſt ꝙ
eſt fallacia
figure di/

subm/ꝛ nullū istoꝝ q̄nqꝫ est hic subm. ḡ est dare 6ᵐ vl'e. ¶ Dōm q̄ vl'e pōt accipi large et stricte. accipiendo vl'e large sic vl'e est idē qđ cōe. ꝛ sic veruꝫ est q̄ vl'e est cōe. ꝛ isto mō loquēdo dico q̄ aliqđ vl'e est hic subm: q2 aliqđ cōe est hic subm. ꝛ ꝯcedo q̄ est dare multo plura vl'ia q̄ q̄nqꝫ: q2 ens ꝛ vnū/ꝛ omne cōe est vl'e: sic loquēdo de vl'i large. ꝛ sic ꝯcedo q̄ est dare 6ᵐ vl'e. Si aūt vl'e accipiatur stricte: sic solū vl'e est cōe ad ista q̄nqꝫ. s. ad genꝰ spēs ꝛc. Et isto mō loq̄ndo de vl'i vl'em est hic subm. ꝛ tñ ista est falsa. aliqđ vl'e est hic subm: q2 nec genus nec spēs est hic subm adequatū seu ꝯtētiuum. hec tñ est vera. vl'e est hic subꝫ. s̄m q̄ ly vl'e/dꝫ supponē simplicē. ¶ Circa sufficiē tiā vl'iuꝫ est sciēdū q̄ sufficiētia vl'ium pōt sic h̄ri: q2 oē vl'e aut p̄dicat̄ in q̄d aut in quale. si in q̄d/aut dicit totaꝫ q̄dditatē indiuidui: itelligēdo per q̄dditatē p̄dicatū eēn/tiale: aut partē. si dicat totā q̄dditatē tūc est spēs spālissi/ma. si aūt dicat ptē q̄dditatis/sic est genus. Si v̄o p̄dicat̄ in quale. aut p̄dicat̄ in q̄le eēntiale: aut in quale accn̄tale. si p̄dicat̄ in quale eēntiale/sic est dr̄ia: si in quale accn̄ta/le. aut ḡ p̄dicat̄ ꝯuertibil'r: ꝛ sic est ꝓpriū. aut nō ꝯuerti/biliter: ꝛ sic est accn̄s. ¶ Sꝫ dubitat̄. q2 nō videt̄ q̄ spe/cies spālissima dicat totā q̄dditatē indiuidui: q2 q̄dditas indiuidui est mā ꝛ forᵃ indiuidualis: sed spēs spālissima nō dicit formā indiuidualeꝫ nec mām: ḡ spēs spālissima nō dicit totā q̄dditatē indiuidui. ¶ Dōm q̄ per q̄ddita/tē possumus duo itellig̃. s. vel formā declarātē q̄dditatē vel formā ꝑficiētē māꝫ. q̄ōlibet p̄dicatū eēntiale est forᵃ declarās q̄dditatē sui indiuidui. Dico ḡ q̄ intelligēdo ꝑ q̄dditatē p̄dicatū eēntiale sic spēs spālissima dicit totam q̄dditatē indiuidui sui: q2 spēs est vnū p̄dicatū eēntiale: de respectu indiuidui includēs oīa alia p̄dicta eēntialia: ꝛ ita dꝫ itelligi dictū Boetij. s. q̄ spēs dicit totū eē indiui/dui. i. spēs spālissima includit oīa p̄dicata que essential'r p̄dicant̄ de indiuiduo: ꝛ ita spēs spālissima dicit totā q̄d/ditatē indiuidui: sꝫ genus nō dicit totā q̄dditateꝫ indiui/dui: q2 nō includit oīa p̄dicata que eēntial'r p̄dicātur de indiuiduo. Si v̄o q̄dditas accipit̄ pro forᵃ ꝑficiēte māꝫ: sic spēs nō dicit totā q̄dditatem indiuidui. ¶ His visis circa p̄dicta sunt quedā dubia: q2 p̄ videt̄ q̄ nō sint nisi quatuor vl'ia: q2 per ph̄m p̄ topi. tñ quatuor sunt p̄dica/ta. s. genꝰ/diffinitio/ꝓpriū/ꝛ accn̄s: sꝫ vl'e seu p̄dicabile et p̄dicatū idē sunt. ḡ nō sunt nisi quatuor vl'ia. ¶ Iteꝫ ge/nus ꝛ accn̄s nō vident̄ eē vl'ia distincta. ḡ non sunt q̄nqꝫ vl'ia. ꝓbat̄ assumptū. nā color est genus: q2 p̄dicat̄ de plu/ribus differētibꝰ specie in eo q̄ōq̄d. puta de albedine ꝛ ni/gredine: ꝛ color est accn̄s. ḡ idē est genus ꝛ accn̄s. ꝛ ꝑ ꝯn̄s genus ꝛ accn̄s nō sunt vl'ia distincta. ¶ Itē/spēs non vi/det̄ eē vl'e distinctū a ꝓpo: q2 si ꝓpriuꝫ eēt res distincta a specie. vt̄ gr̄a. si risibilitas esset res distincta ab hoīe: tūc eēt alia spēs ab hoīe. ꝛ oīs spēs habet passionē sibi ꝓpriā. ḡ risibilitas habet passioneꝫ realiter distinctā ab ea. ꝛ illa passio eadē rōne h̄ret aliā passionē: ꝛ sic eēt ꝓcessus in in/finitū in per se ordinatis. qđ est ꝯtra ph̄m. ¶ Itē deceꝫ sunt p̄ītā: ꝛ q̄ōlibet p̄ītum est vl'e. ḡ decē sunt vl'ia. ꝛ per ꝯn̄s nō tñ q̄nqꝫ vl'ia. ¶ Dōm q̄ accipiēdo vl'e stricte sic q̄nqꝫ sunt vl'ia: vt dictū est in accipiēdo sufficientiam vl'iuꝫ. ¶ Ad p̄ᵐ ergo argᵐ in ꝯtriū dico q̄ ph̄s p̄ Topic. loquit̄ tñ de p̄dicatis quesitis in ꝓblematibꝰ scibilibꝰ. ꝛ sic solū genus/diffinitio/accidens/ꝛ ꝓpriū p̄nt queri de subo scibili. ꝛ ideo ista quatuor ponunt̄ esse p̄dicata in ꝓ/blematibꝰ de q̄bus pōt esse scientia. Sed spēs nō p̄dicat̄ ꝓp̄e nisi de indiuiduo: ꝛ de indiuiduo nō est sciētia. ideo spēs nō est p̄dicatū in aliq̄ ꝓblemate vere scibili: cuꝫ nō possit ꝓp̄e p̄dicari nisi de indiuiduo. Sꝫ Porphyrius nō solū determinat de p̄dicatis que p̄dicant̄ de subo scibili: sed ḡnal'r determinat de quocūqꝫ p̄dicato ꝯtēto in qua/cūqꝫ ordinatione p̄dicamētali/siue sit p̄dicabile de subo scibili/siue de subo nō scibili. Cuꝫ igit̄ dr̄ q̄ tñ quatuor sunt p̄dicata. dico q̄ verum est vt Ph̄us loq̄tur de p̄di/catis in libro Topic. sed vt Porphy. loquit̄ de p̄dicatis siue de vl'ibꝰ sic sunt plura p̄dicata q̄ quatuor. ¶ Ad 2ᵐ cum dr̄ q̄ genus ꝛ accn̄s nō sunt distincta. dico q̄ cōpa/rādo genus ꝛ accn̄s ad ideꝫ: sic semꝑ genus ꝛ accn̄s sunt distincta. Impossibile. n. est q̄ idē sit genus alicuiꝰ ꝛ acci/dēs eiusdē: tñ cōparādo genus ꝛ accn̄s ad diuersa sic est possibile q̄ idē sit genus ꝛ accn̄s. i. illud idē qđ est genus vniꝰ pōt esse accn̄s alterius. Cum ḡ dr̄ q̄ color est genus ꝛ accidēs: dico q̄ color est genus respectu albedinis ꝛ ni/gredinis: sed nō est accn̄s istoꝝ: sed accn̄s corporis: et nō est genus corꝑis. vn̄ genus vt genus nō est accn̄s: nec ac/cidēs vt accn̄s est genus. hoc est idē respectu eiusdē non est accn̄s ꝛ genꝰ. Cuꝫ ḡ dr̄ q̄ color est genus ꝛ accn̄s. ꝛ di/co q̄ color est genus albedinis ꝛ nigredinis ꝛ nō est acci/dens. ¶ Ad aliud dico q̄ spēs est res distincta a ꝓpo. Et cuꝫ dr̄ q̄ tūc illud ꝓpriū est spēs/posset ꝯcedi. Et cum dr̄ q̄ oīs spēs hꝫ ꝓpriuꝫ. dico q̄ nō: sed oīs spēs de ḡne sube habet ꝓpriū real'r distinctū ab ea: sed nō est verū de spē/bus accn̄tiū. ¶ Ad aliud qn̄ dr̄ q̄ decē sunt p̄dicamēta. ꝯcedo: sed oīa illa ꝯtinent̄ sub vno vl'i hoc est sub gene/re: q2 suba est genus/quātitas est genus: ꝛ sic de alijs p̄di/camētis. ꝛ ꝯcedo q̄ plura sunt vl'ia q̄ q̄nqꝫ: imo sunt q̄si infinita vl'ia s̄m speꝫ: sed s̄m genus vl'itatis nō sunt nisi q̄nqꝫ vl'ia. Vn̄ quecūqꝫ fuerint vl'ia q̄ōlibet illoꝝ: vel est genus/vel spēs/vel dr̄ia/vel ꝓpriū/vel accidēs. ¶ Unde iste quinqꝫ itentiones sunt quasi genera respectu illoruꝫ de quibus predicantur denominatiue.

¶ Incipiunt Isagoge Porphyrij ad predicamenta Aristotelis.

Cum sit necessariū Grisaroꝛi: ꝛ ad eaꝫ que est apud Aristotelis p̄di/camētoꝝ doctrinā nosse q̄d genus sit: quid dr̄ia quidqꝫ spēs: quid ꝓ/priuꝫ: ꝛ quid accidēs: ꝛ ad diffini/tionum assignationē: ꝛ oīno ad ea que in diui/sione vel in demr̄atione sunt vtilia: istaꝝ reruꝫ speculatione cōpendiosam tibi traditioneꝫ fa/ciēs tētabo breuiter velut introductionis mo/do ea que ab antiquis dicta sunt aggredi.

Iste liber est p̄mus in ordine doctrine in libris logice: ꝛ ꝯtinet ꝓhe/miuꝫ ꝛ duos tractatꝰ. In p̄ tractatu determi/nat Auctor de vnoq̄qꝫ vl'i diuisim. In 2° ibi [Cōe est ꝛc.] Determinat de q̄nqꝫ vl'ibus cō/parādo ea adinuicē. Prohemiū ꝯtinet vnū caplm total'r narratiuū: in quo narrat tria. videlꝫ vtilitatē istius libri. 2° moduꝫ tractādi in hoc libello. 3° q̄ōnes impertinētes huic sciētie a q̄bus se vult abstinere: que tñ alicui p̄nt vi/deri ad hāc sciam ꝑtinere. Primo ḡ mōstrat q̄ scientia q̄nqꝫ vl'ium est vtilis ad quatuor. s. ad doctrinā traditaꝫ in libro p̄dicamētoꝝ. ꝛ ad diffōnes assignādas: ꝛ diuisio/nes faciēdas: ꝛ ad artem demōstrandi.

¶ Altioribus quideꝫ q̄ōnibus abstinēs: simpli/ciores v̄o mediocriter ꝯiectās. Moꝝ de gene/ribus ꝛ speciebꝰ illud q̄dem siue subsistāt siue in solis nudis purisqꝫ itellectibꝰ posita sint: si/ue subsistentia corporalia sint an incorꝑalia. ꝛ

cionis: q̄ vl'e in ma/iori suppo/nit simpl'r. in minori aūt perso/naliter.

ADDE ¶ Contra illā r̄n/sionē quaꝫ pōit Bur. q̄ ph̄s loq̄/tur p° topi. solūmō de p̄dicatis q̄ sitis in ꝓble/matibꝰ sci/bilibus: q2 si sic etiam dr̄ia cuꝫ in ꝓblemate scibili pos/sit q̄ri eē p̄/dicatū: ꝛ ꝑ ꝯn̄s Aris. terminasset videri: ꝛ si diceret̄ q̄ diffō inclu/dit dr̄iaꝫ ꝯ se q̄ fuisꝫ superfluū: q2 diffō eē que genꝰ includit. ḡ aut Por/phyriꝰ aut Aris. nō re/cte de p̄di/catis scri/psit. vdꝫ q̄

p̄dicatum dupl'r cōsideratur. vno mō quātū ad inherē/tiam. alio° quātuꝫ ad actū predi/cādi. nec q̄ nō sūt p̄di/cabilia: eo q̄ p̄nt esse plura: sz q̄tum ad actum īherētie sic sūt q̄tuor sz quia ge/nus iheret tādē sz per diffō vero tādē ꝯuer/tibile. ḡ ge/nus ponit p̄dicatū di/stinctum a diffōne.

Hic aliter s̄m Egi. ꝑ Porfe. in ꝑmo dic' dicit p se. De eo est s̄m doctrinam Scoti. Et de cōtra ꝓ pro dicta ab Anglico. i. expōne. 6. q̄ōnis scoti. ꝛ Jo. ca. p° por. q. 1.

T. cō. l. Grisaroꝛ amicus sz gr̄a. vl' s̄m Egi. discipulus.

De nectio. Vide sctī Tho. l. pre q. 8a. ar. 1.

vtrū separata a sensibilib⁹: an in ipsis sensibilibus posita ꝛ circa ipsa ꝯsistētia: dicere recusabo. Altissimū est enim h⁹ negociuȝ ꝛ maioris egēs inqsitōis. Illō ꝟo queadmodū de his ac de ꝑpositis antiq ꝓbabilr tractauerunt ꝛ hoꝝ maxime ꝑipathetici tibi nūc tētabo mōstrare.

℄ Qōnes impꝫtinētes huic sciētie quas a sua ꝯsideratiōe abycit sunt quatuoꝛ. Prima vtrū vlīa sint subsistētia ex̄ aiam vel in intellectu tm̄/tūc seqꝛ̄ 2ᵃ questio hn̄s tria mēbra. Supposito .n. ꝙ vlīa sint in intellectu tm̄/tūc est questio. vtrū vlīa sint in solis itellectibus: aut in nudis itellectibus: aut in puris itellectib⁹. ꝛ itelligit per illa tria tres oꝑationes itellꝰ. per solū eniȝ itellectū itelligit oꝑationē itellꝰ cui nihil corrn̄det in re: ꝛ sic oꝑatio itellꝰ qua itelligiꝛ̄ chimera dr̄ solus itellꝰ: ꝛ itelligit per nudū intellectū oꝑationē itellect⁹ qua mā̄ apphēdiꝛ̄ nō apphēsa forma. ꝛ per purum itellectū oꝑationē itellect⁹ qua apphendiꝛ̄ forma nō apphēsa mā̄. Posito ꝙ vlīa hn̄t esse per solā oꝑationē itellꝰ est questio. vtrū vlīa sint in sola oꝑatione itellect⁹: ita ꝙ nihil eis corrn̄deat in re: aut sunt in oꝑatione itellect⁹ ad modū mā̄e apphēse sine forma: aut sunt in oꝑatione intellect⁹ tanq̄ forma apphēsa sine mā̄ i. vtrū apphēdaꝛ̄ tanq̄ mā̄ vel tanq̄ forma. Quidam tn̄ per itellectū nō itelligūt oꝑationes itellectus: sed subam itellect⁹. Et tūc per solū itellectū itelligūt itellectū diuinuȝ qui solus ꝑ ꝛ ꝑncipalr dr̄ itellect⁹. ꝛ est solus: qꝛ vnicus est: nec est nec pōt eē aliqs alius sibi equalis. Per purum itellectū itelligūt itellectum angelicū qui purus est absq̄ vnione cum corꝑe tanq̄ sit forma corꝑis. Per nudū itellectū itelligūt itellm̄ humanū qui in pn̄° est tanq̄ tabula rasa ꝛ nuda in qua nihil est depictū ſm Phm 3° de aia. vn̄ itellꝰ human⁹ q̄ntū est de se est nudus siue denudat⁹ ab omni for° mālī ꝛ ab omni specie rei mālis. Et posito ꝙ vlīa sint exītia ex̄ aiaȝ sunt due qōnes. ꝑ² est ꝛ est 3° in ordine. si vlīa sunt ex̄ aiam. vtrū vlīa sint corꝑalia vel incorꝑalia. i. vtrū sint extēsa sicut corpus vl̄ inextēsa. Et alia est q̄stio ꝛ est 4° in ordine. supposito ꝙ vlīa sint incorꝑalia. vtrū vlīa sint separata a singularibus vel sensibilib⁹: vel in ipsis sensibilib⁹ posita. Et ab istis qōnibus que circūstāt dicit auctoꝛ se velle abstineꝛ̄: qꝛ nō ꝑtinēt ad logicū: sed ad meta^{cū}. ꝛ dicit se velle seq in h̄ opusculo dicta ꝓbabilia antiquoꝝ de istis vlibus quātū ad logicuȝ ꝑtinet: ꝛ dicit ꝙ magis vult seq in hoc opusculo dicta ꝑipatheticoꝝ q̄ alioꝝ antiquoꝝ. ℄ Hic occurrit dubiū qualr̄ notitia qnq̄ vlīuȝ est vtilis ad ꝑdicta quatuoꝛ. s. ad sciam traditā in lib° ꝑdicāmētoꝝ. ꝛ ad assignationeȝ diffōnū: ꝛ ad diuisiones faciēdas ꝛ demr̄ones. Et est sciēduȝ ꝙ sciētia qnq̄ vlīuȝ est vtilis ad cognitionē decem ꝑdicāmētoꝝ: qꝛ in omni ꝑdicāmēto sunt gn̄a/ꝛ spēs/ꝛ dr̄e: ideo cognitio illoꝝ triuȝ est vtilis ad cognitionē decē ꝑdicamētorum. Silr̄ oīa que sunt in noueȝ ꝑdicamētis alys a suba sunt accn̄tia: ꝛ accn̄tiuȝ q̄ddā est cōe: q̄ddā ꝓpriū. g̃ ad cognitionē nouē ꝑdicāmētoꝝ que sunt accn̄tia vtilis est notitia tam accn̄tis cōis q̄ ꝓprij. ꝛ ita pȝ ꝙ cognitio illoꝝ qnq̄ vlīuȝ est vtilis ad sciam que est in decē ꝑdicamētis. Et est vtilis ad assignationē diffōnuȝ: qꝛ sola spēs diffiniꝛ̄. ꝛ ois diffinitio ꝯstat ex genere ꝛ dr̄ia. ꝛ in diffōne simplr̄ dicta nō dȝ poni accidēs/nec ꝓpriū illius diffiniti. ꝛ ideo cognitio istoꝝ qnq̄ vlīuȝ est vtilis ad assignationē diffōnū. cognitio .n. spēi est vtilis cum ipsa sola diffiniaꝛ̄: et cognitio generis ꝛ dr̄e est vtilis vt genus ꝛ dr̄ia ponatur in diffōne. cognitio ꝓprij ꝛ accn̄tis est vtilis nō vt ponātur in diffōne: sed vt abyciaꝛ̄ a diffōne. Est etiaȝ notitia qnq̄ vlīum vtilis ad diuisiones faciēdas: qꝛ aliqn̄ fit diuisio gn̄is in spēs ꝑ dr̄ias ēntiales: ꝛ aliqn̄ per dr̄ias accn̄tales. Et dr̄ia accidētalis est duplex: q̄dā cōis: q̄dā ꝓpria. ꝛ ideo ad diuisiones faciēdas taȝ ēntiales q̄ accn̄tales est cognitio illoꝝ qnq̄ vlīuȝ vtilis. Est etiā valde vtilis ad artē demōstrādi: qꝛ in demr̄one ꝯcludiꝛ̄ ꝓpriū de specie cui⁹ est ꝓpriū per diffōnē spēi tanq̄ per mediū: ꝛ diffinitio ꝯstat ex genere ꝛ dr̄ia. ꝛ ideo ad artem demr̄andi est vtilis cognitio istoꝝ quatuoꝛ. s. gn̄is/spēi/ꝓprij/dr̄e: ꝛ qꝛ accidēs cōe nō ingrediꝛ̄ demr̄ationē: ideo cognitio accn̄tis cōis est vtilis ad artem demōstrādi vt a demr̄atione abyciaꝛ̄.

Circa vlīa sunt dubitatōes: nō aūt pauce. Prima est. Utrū vlīa existāt in rerū nā̄: aut nō. 2° posito ꝙ sic existāt in rerum nā̄. est 2ᵃ dubitatio. Utrū habeant eē separatū a singularib⁹: vel existāt in suis singularibus. 3ᵃ dubitatio. Utrū sit eadē res dīno in singularibus vel diuersa. Et posito ꝙ sint separata a singularibus est 4ᵃ dubitatio. Utrū sint in itellectu vel extra itellectuȝ. Et posito ꝙ fuerint ex̄ itellectū est 5ᵃ dubitatio. Utrum existāt in deo vt ponētes ideas in mēte diuina reꝑn̄tātes spēs reruȝ creataꝝ. Aut sint per se exn̄tia extra mēteȝ diuinā. ℄ In solutōe ꝑme dubij. s. vtrū vlīa existāt in rerū nā̄/an nō. Cōcedūt quasi oēs: ꝛ dicūt ꝙ scia est de vlib⁹. de subo ꝟo scie dȝ cognosci qd est. de nō ente nō est scia: vt dr̄ ꝑ Poste^{oꝝ}. opȝ ergo ꝙ vlīa habeāt esse in reruȝ nā̄. ℄ Iteȝ vlīa vt genera ꝛ spēs sunt in ꝑdicamēto: quia in omni ꝑdicāmēto sunt genera gn̄alissima ꝛ spēs spālissime ꝛ genera itermedia que respectu diuersoꝝ sunt gn̄a ꝛ spēs: vt pȝ per Porphyriū. Sed omne qd̄ est in ꝑdicāmēto reali est ens reale. ꝛ ideo genera ꝛ spēs accipiēdo illa nō pro reb⁹ simplicib⁹: sȝ pro his que denoiant sunt entia realia. Alia tn̄ est opinio que ponit ꝙ nullū vle per ꝑdicationeȝ existat in rerū nā̄: sed solū ꝙ habeat eē ſm itellectū: de qua opinione vltimo diceꝛ̄. De 2ᵃ dubitatione sunt opiones: qꝛ qdaȝ dicūt ꝙ vlīa sunt in singularibus: ꝛ quidā dicūt ꝙ sunt extra singularia. Illi qui dicūt ꝙ vlīa sunt in singularibus: habēt auctēs pro se. ꝑmo qꝛ Aris. dicit in ꝑdicamentis. ꝙ secūde sube in ꝑmis sunt: sed scd̄e sube sunt vlīa. et prime sube sunt singularia. ergo vlīa sunt in suis singularibus. Et Aris. ꝑmo Posterioꝝ. dicit ꝙ vlīa sunt vbiq̄ ꝛ semper. Linconiēsis exponit primā particulā sic vlīa sunt vbiq̄. i. vlīa sunt in quolibet suoꝝ locoꝝ. loca enim vlīum sunt singularia: vt ipse dicit. vnde vniuersale est vbiq̄. i. vle est in quolibet suo singulari. ꝛ sic patet ꝙ vle habet esse in suis singularib⁹. ℄ Pro hac opinione affirmanda sunt he due rōnes. Prima est ꝙ q̄ddītas nō separaꝛ̄ ab eo cuius est q̄ddītas. nam q̄ddītas: est idē cum eo cuius est q̄ddītas: vt pȝ 7° Metaphy. ꝛ idē nō pōt separari a seipso: sed vle est q̄ddītas singularis. ergo. minoꝛ huius rōnis arguiꝛ̄: qꝛ vle ꝑdicaꝛ̄ in qd de suo singulari: vt pȝ per Porphy^{um} diffiniētē sic spēȝ. spēs est que ꝑdicaꝛ̄ ꝛc. Et qcqd ꝑdicaꝛ̄ in qd de aliquo est q̄ddītas illius. ergo ꝛc. Itē pars nō separaꝛ̄ a toto cuius est pars: sȝ per se supius est pars sui inferioris per se: vt pȝ 7° meta. Sed vle est per se supius ad singulare. g̃ vle est pars sui singularis: ꝛ per ꝯn̄s vle nō separaꝛ̄ a suis singularibus. ℄ Isto supposito ad istā dubitatiōeȝ dicūt aliqui ꝙ vle est eadeȝ res cum suo singulari: differēs tn̄ solū ſm ꝯceptū qꝛ eadē res duȝ est sub ꝯditiōibus singularib⁹ ꝛ mālibus est singulare. Et eadē res dum abstrahiꝛ̄ per itellectū a ꝯditiōibus singularib⁹ est vle. ꝛ sic duȝ est itellectū sub cōceptu cōi est vle. ꝛ hoc est qd̄ dicit Boetius supra Porphy^{um}. ꝙ singulare est duȝ sentiꝛ̄. Uniuersale aūt est duȝ itelligiꝛ̄. Un̄ dicūt ꝙ eedem res dīno sunt hō ꝛ animal: differūt

Illa expō de nudo intellectu recte ab Alberto. and. vide nos ponit aliam opionē ꝛ cōfutat ipsaȝ ꝛ demr̄ pōit opionē ꝓpriā q̄ opus est.

Nota h̄ ꝙ Qur 13 ꝙ mediuȝ in demr̄ōe sit diffinitio subi.

mal: differűt tñ per rõnem vel cõceptű: q2 alius est cõceptus sor. inq̃tű est sor. ⁊ alius est ɔcept⁹ sor. inq̃tű est hõ. ⁊ alius est ɔcept⁹ sor. inq̃tű est aial. ¶ Sȝ ɔ̄ hãc opionẽ argŭit. singulare nõ diffinit̃ p̱ Ph̃m 7° meta. sȝ spẽs diffinit̃. g̃ spẽs est alia res a singulari. ¶ Et si di q̱ singulare nõ diffinit̃ sub ɔceptu singlari: sȝ sub ɔceptu vli: ⁊ idẽ sub vno cõceptu diffinit̃ ⁊ sub alio ɔceptu nõ diffinitur. Cõtra. diffõ est cõuertibilis cũ diffinito: vt pȝ ex primo topi. ⁊ ex 2° posterioꝝ. sed diffõ hoĩs non ɔuertit̃ cũ aliq̃ singulari hoĩe. nã sor. ⁊ aial rõnale mortale nõ ɔuertunt̃: q2 si essent ɔuertibilia: tũc ista eẽt v̾a. oẽ aial rõnale mortale est sor. q2 ɔuertibile p̃dicat̃ de ɔuertibilib⁹: sed hec est falsa. g̃ nullũ singlare siue idiuiduũ hoĩs diffinit̃ hac diffõne aial rõnale ⁊ mortale. ¶ Et si dicat̃. concedo q̱ nullũ singulare sub ꝑpo ɔceptu singulari diffinit̃: tñ singulare sub ɔceptu cõi diffinit̃ bñ. Tũc ɔ̄. si hoc eẽt veꝝ: tũc sor. sub ɔceptu cõi ɔuertit̃ cũ hac diffõne aial rõnale mortale: ⁊ p̱ ɔñs hec eẽt vera / oẽ aial rõnale mortale est sor. sub ɔceptu cõi. g̃ sor. eẽt plato: sub cõceptu cõi. ¶ Et si di q̱ singulare nõ diffinit̃: sed nomẽ cõe oĩb⁹ singularib⁹ eiusdẽ spẽi diffinit̃: ⁊ idẽ nomẽ est ɔuertibile cũ diffinito. Sȝ ɔ̄. oẽ nomẽ ⁊ oĩs ɔcept⁹ est accñs: sȝ p̱ Ph̃m 7° meta. nullũ accñs hȝ diffõnẽ simplicẽ. Sȝ sola suba diffinit̃ diffõne simplr̃ dicta. Accipio g̃ subaȝ vt subam hoĩs que diffinit̃ diffõne simplr̃ dicta. Sȝ illa suba nõ põt eẽ suba singularis: vt sor. ⁊ pla. q2 nulla suba singularis est cõuertibilis cũ hac diffõne aial rõnale ⁊ mortale: vt probatũ est. g̃ suba singularis nõ diffinit̃. g̃ nullũ accñs p̃dicat̃ in q̃d de suba: vt pȝ in lib. p̃dicamẽtoꝝ. sed illud qđ diffinit̃ hac diffinitiõe aial rõnale mortale p̃dicat̃ đ sor. ⁊ pla. in q̃d. g̃ illud qđ diffinit̃ hac diffinitiõe aial rõnale ⁊ mortale: nõ est accñs: ⁊ p̱ ɔñs nõ est nomẽ nec ɔceptus. ¶ Simil̾r si dicat̃ al̾r q̱ nomẽ diffiniti ⁊ diffinitio conuertũtur: sed ipm diffinitũ ⁊ sua diffinitio nõ cõuertunt̃: vñ singulare diffinit̃: ⁊ nomẽ cõe oĩb⁹ singularib⁹ eiusdẽ spẽi cõuertit̃ cũ diffõne. Cõtra. vna vox nõ cõuertit̃ cuȝ alia voce. vñ cum di q̱ nomẽ diffiniti ɔuertit̃ cũ diffinitione: ⁊ q̱ ipsum diffinitũ nõ cõuertit̃ cum ea: est dicere impossibilia. ¶ Itẽ illud cõuertit̃ cũ diffinitiõe de quo demõstrat̃ passio in demõstratiõe potissima: q2 in demõstratione potissima extrema ⁊ mediũ sunt ɔuertibilia: vt pȝ ex p̃mo posterioꝝ. Sed passio in demr̃atiõe potissima nõ demr̃at̃ de aliquo singulari: q2 p̱ Ph̃m p̃ posterioꝝ. Assignare passionẽ speciei p̃mo inesse alicui singulari est error. Cũ ergo passio demõstrat̃ de aliqua re ⁊ nõ demõstrat̃ de aliquo singulari: opȝ q̱ sit aliqua res diuidendo rem ɔ̄ signũ alia a re singulari de qua demõstrat̃ passio: ⁊ illa res est ɔuertibilis cũ diffõne. ¶ Cõfirmat̃ hec rõ: q2 de eodẽ subiecto oĩo sunt sciẽtie ⁊ demõstrationes: q2 sciẽtia acq̃rit̃ per demõstrationẽ demõstrãdo passioneȝ de subiecto de quo est scia. Sed sciẽtia realis cuiusmodi est meta. ⁊ physica nãlis nõ est đ noĩbus. ergo demõstrationes in sciẽtijs realib⁹ sunt de reb⁹. Sed de reb⁹ singularibus nõ fiunt demr̃atiões: vt pȝ per Ph̃m ex p̃ phys. ergo res de q̱bus fiunt demr̃atiões sunt res alie a singularib⁹: ⁊ per ɔñs singulare ⁊ vl̾e nõ sunt eadeȝ res. ¶ Et dicit̃ q̱ de re singulari sub cõceptu cõi fit demõstratio. Cõtra. extrema in demr̃atiõe potissima cõuertũtur cum medio. ergo singulare sub cõceptu cõi cõuertit̃ cuȝ diffinitiõe: qđ est improbatũ supra. ¶ Itẽ de subiecto sciẽtie debet cognosci q̃d est: ⁊ q̱a est: per Ph̃m p̃mo posterioꝝ. Sed sciẽtia nãlis est de suba siue de corpe mobili tanq̃ de subiecto. Quero tũc an corp⁹ mobile qđ est subiectuȝ in ph̃ia nãli sit res singularis: aut res alia a singulari. Si det̃ scđm h̾ꝫ ꝑpositum. s. q̱ vl̾e de quo est sciẽtia: est res alia a singulari. Si det̃ q̱ idem est q̱ res singularis: tunc aliqđ corpus mobile singulare est subiectũ in ph̃ia nãli: eadeȝ rõne ⁊ qđlibet aliud. ergo q̱libet rusticus in india esset subiectũ in sciẽtia nãli: ⁊ per ɔñs nõ posset aliq̱s h̾re sciam nãleȝ nisi de quolibet rustico sciret ipsum esse: qđ est valde incõueniẽs. hec ɔña pȝ: q2 neceẽ est h̾nteȝ sciam de subo scire q̃d est: ⁊ q̱a est. ¶ Iteȝ diffõ est p̃n̄ᵐ cognoscẽdi ipsuȝ diffinitũ distincte ⁊ ꝑfecte: vt pȝ ex 7° topicoꝝ. ⁊ p̃mo phy. ¶ Quero tũc: aut illud qđ diffinit̃ hac diffinitione aial rõnale ⁊ mortale sit res singularis. s. aliqđ indiuiduũ hoĩs: vel est res vl̾is. Si det̃ scđm h̾ꝫ ꝑpositũ. Si det̃ p̃mũ cuȝ nõ sit maior rõ de vno idiuiduo q̱ vnũ indiuiduũ hoĩs diffinit̃ hac diffõne q̃ reliquũ: ⁊ per ɔñs nõ põt cognoscere vel h̾re hãc diffõneȝ nisi cognosceret qđlibet indiuiduũ ꝑfecte ⁊ debite. ¶ Iteȝ nõ est maior idẽtitas inter vl̾e ⁊ idiuiduũ in rebus extra q̃ inter vl̾e ⁊ idiuiduũ in cõceptu: q2 ita essentialr̃ ⁊ in q̃d p̃dicat̃ vl̾e de idiuiduo in cõceptib⁹ sicut in reb⁹ extra. Sed in cõceptib⁹ cõceptus vl̾is ⁊ cõceptus idiuidualis: siue ɔceptus superior ⁊ cõcept⁹ iferior nõ sunt ideȝ. ergo nec in rebus erũt vl̾e ⁊ idiuiduũ siue superius ⁊ iferius eadem. maior est manifesta: ⁊ minor ꝓbat̃. Nam cõcept⁹ abstractus a duob⁹ cõceptib⁹ est alius cõceptus ab vtroq3 illoꝝ a q̱b⁹ abstrahit̃: vt pȝ. Nam cõcept⁹ gñis est alius a ɔceptu specieruȝ a q̱b⁹ abstrahit̃: ⁊ ita pȝ q̱ in cõceptib⁹ vl̾e ⁊ singulare nõ sunt idem: nec superi⁹ ⁊ iferius in cõceptib⁹ sunt eadẽ: ⁊ per ɔñs nec in reb⁹ sunt sup̱ius ⁊ iferius res eedẽ. ¶ Itẽ in hoc ɔueniũt oẽs q̱ vl̾e abstrahit̃ a singularib⁹ per intellm̃ ⁊ a cõditionib⁹ mãlib⁹. Nam Cõmẽtator p̃ de aĩa dicit q̱ itellect⁹ facit vl̾itatẽ in rebus. Et ex hoc sic arguit̃. Illud qđ per itellectũ abstrahit̃ a cõditionibus ⁊ accidẽti ɔ⁹ mãlib⁹ realr̃ est sub illis: aliter eniȝ abstrahẽtium esset mẽdaciũ: qđ est cõtra Ph̃m 2° phys. vl̾e ergo abstractum ab accidẽtib⁹ realiter existẽs sub eisdem est aliqua res a singulari: ⁊ sic in reb⁹ vl̾e ⁊ singulare siue indiuiduũ nõ sunt eadeȝ res. Hec ergo dicta sufficiant ad presens circa opioneȝ ponẽteȝ vl̾e esse rem extra animã eadeȝ oĩo ex parte rei cuȝ re singulari. ¶ Alia est opinio que ponit vl̾e habere esse subiectiuũ in suis singularib⁹: ⁊ q̱ vl̾e s̾m se totum est in quolibet suo singulari. Et isti dicunt q̱ aliqđ vl̾e hȝ esse in aĩa tm̃: ⁊ aliqđ hȝ esse extra aĩam tm̃: ⁊ aliqđ vl̾e soluȝ habet esse in aĩa q̃ extra aĩaȝ. verbi grã. aliqđ vl̾e solum hȝ singularia existẽtia in aĩa: vt sciẽtia: ars: prudẽtia ⁊ hõ: ⁊ tũc vl̾e solum est in aĩa. Et aliqđ vl̾e solum habet singularia existẽtia extra animã: sicut habet lapis: lignum: ⁊ hõ: ⁊ tũc vniuersale solum est extra animã. Et aliqđ est vl̾e habẽs quedaȝ in anima: ⁊ quedaȝ extra aĩam. vbi grã. hoc cõmune qualitas: ⁊ hoc cõe habit⁹: habẽt quedaȝ singularia in aĩa ⁊ quedã extra aĩam. Naȝ quedã qualitas est in aĩa: vt grãmatica: musica. ⁊ aliqua q̃litas est extra aĩaȝ: vt albedo: nigredo: ⁊ hõ. Simil̾r aliq̱s habit⁹ est in aĩa: vt v̾tutes morales ⁊ theologales: ⁊ aliq̱s habit⁹ est extra aĩaȝ vt habit⁹ corporales cuiusmodi sunt fortitudo sanitas. dicunt ergo q̱ hõ vl̾ia habẽt quedaȝ singularia in aĩa ⁊ quedaȝ extra aĩaȝ: ⁊ sic ponẽtes dicunt q̱ vl̾e tam illud qđ est in aĩa q̃ illud qđ est extra aĩaȝ est aliqua res distincta a re singulari a qua extrahit̃: qđ est cõtra opinionẽ imediate p̃cedẽteȝ. qđ ꝓbat per hoc q̱ duo cõtradictoria nõ verificãtur de eadeȝ re oĩo. qđ patet ex 4° metaphy. vbi Ph̃s dicit q̱ primuȝ principium siue cõceptum verissimũ ⁊ notissimum est. q̱ de quolibet est affirmatio vel negatio: de nullo illorũ ambo. Et in septimo physicoꝝ dicit q̱ ad sciẽduȝ vtrũ aliqua sint eadem vel diuersa videndum est: an illud affirmetur de vno ⁊ negetur de altero: ⁊ sic non sunt ea-

dem sed diuersa: ꝛ si nihil affirmet̃ de vno quod neget̃ de aliquo altero: tūc illa sunt eadē. Et in p̄dicamētis probat Phs ꝙ esse cecum ꝛ cecitas nō sunt idē: q2 esse cecū vere affirmat̃ de aliquo de quo nō affirmat̃ cecitas. Nā de aliquo hoīe vere dī ꝙ est cecus ꝛ nō dī ꝙ est cecitas. Ex oībus his appet veritas fundamenti illius opinionis que est ista. v3. de eodē oīo ex pte rei nō vere affirmat̃ ꝛ negat̃ idē. Et isto fundamēto pbat̃ ꝙ singulare ꝛ vl'e nō sunt idē p multa ꝯdictoria q̄ v'ificant̃ d' eis. vn̄ facio istā rōnē fundatā sup h' fundamēto. de eodem oīo nō affirmat̃ ꝛ negat̃ idē: s3 aliqd vere affirmat̃ d' vl'i qd vere negat̃ de quol3 suo singulari. Et aliqd affirmat̃ d' singulari qd negat̃ de vl'i. g̊ singulare ꝛ vl'e nō sunt idē. maior p3 p pn̄m cōplexū verissimū ꝛ notissimū. ꝛ minor pbat̃ multipliciter. p̊ sic. oē vl'e est in multis. nullum singulare est in multis: vt p3 ex libro pihermenias. g̊ aliqd vere affirmat̃ de vl'i qd negat̃ a quol3 suo singulari. 2° sic. vl'e diffinit̃. s3 nullū singulare diffinit̃: vt p3 ex 7° meta. g̊ ꝛc. Itē vl'e vt gen⁹ diuidit̃ per dr̄ias ꝯrias: vt aīal per rōnale ꝛ irrōnale: s3 nullu3 singulare diuidit̃ p h's differētias. ergo ꝛc. ¶ Si dicat̃ istis rōnib⁹ ꝙ idē nō affirmat̃ ꝛ negat̃ de eodē sub eodē cōceptu: sub alio tn̄ ꝛ alio cōceptu pōt idē affirmari ꝛ negari de eodē. vn̄ sor. sub cōceptu cōi diffinit̃: sub tn̄ cōceptu ꝓprio nō diffinit̃. ¶ Cōtra. qn̄ dī idē affirmari ꝛ negari de eodē oīo. vbi. g. sor. sub cōceptu cōi diffinit̃: sor. sub cōceptu ꝓprio nō diffinit̃. In his ꝓpositionib⁹ nō affirmat̃ ꝛ negat̃ idē predicatū de eodē subiecto: quia in ista. sortes sub cōceptu cōmuni diffinitur. totum hoc. s. sor. sub conceptu cōmuni est subm̄. ꝛ in ista. sor. sub cōceptu ꝓprio nō diffinit̃. totū hoc. s. sor. sub conceptu ꝓprio. est subm̄. ꝛ ita aggregata. s. subiecta ista ꝓpositionū nō sunt oīo idē. v. g. in alijs sicut in istis ꝓpositionib⁹: sor. grāmaticus cognoscit̃ a te: sor. veniens non cognoscit̃ a te. mō nō affirmat̃ ꝛ negat̃ idē in eodē oīo. Et ideo possunt simul esse vere. nam possum cognoscere sor. esse grāmaticū: nō tn̄ ipsū cognoscēs esse venientē. ¶ Et si dicat̃ forte ꝙ iste determinationes sub cōceptu cōi ꝛ sub cōceptu ꝓprio se tenent ex pte p̄dicati. Cōtra. ex hoc sequit̃ ꝙ in istis. s. sor. sub cōceptu cōi diffinitur. ꝛ sor. sub cōceptu ꝓprio nō diffinit̃. nō affirmat̃ idem p̄dicatum nec negat̃ idem de eodē: q2 diffiniri sub cōceptu cōi: ꝛ nō diffiniri sub cōceptu ꝓprio nō sunt idē termini: nec eadē res est assignata p istos terminos. Cōfirmatur sic. si vl'e ꝛ singulare vt spēs hoīs ꝛ sor. sunt oīno idem ex parte rei: tūc tanta est idētitas iter spēm hoīs ꝛ sor. ex pte rei: q̄nta est iter sor. ꝛ sor. Sed ista nō stant sil'. sor. diffinit̃ ꝛ sor. nō diffinit̃: q2 sunt duo ꝯdictoria: q2 affirmat̃ ꝛ negat̃ idē p̄dicatū de eodē subiecto oīno. ergo. nec ista stabunt simul. spēs diffinit̃: ꝛ sor. nō diffinit̃: q2 eadē est cā repugnātie vtrobiq3. s. idētitas inter res p̄dicatas: ꝛ idētitas inter res pro qb⁹ supponūt. ¶ Itē illa rō de idētitate sub diuersis cōceptib⁹ nō soluit argumētū factū de diuisione gn̄is in spēs per dr̄ias cōtrarias: q2 certū est ꝙ nulla res vna singularis sub cōceptu cōi: nec sub ꝯceptu ꝓprio diuidit̃ per rōnale ꝛ irrōnale: q2 tunc illa res singularis esset rōnalis ꝛ irrationalis. ¶ Et si dicat̃ ꝙ diuisio aīalis p rōnale ꝛ irrōnale nō est diuisio rei in res: sed est diuisio cōcept⁹ gn̄alis in ꝯceptus spāles: sequit̃ ꝙ est diuisio accidētis in accidētia: qd est ꝯtra Boetiū in libro diuisionū. qui dicit ꝙ diuisio gn̄is in spēs per differētias est diuisio per se: ꝛ diuisio subiecti in accn̄tia est diuisio p accidēs. ¶ Itē sicut in gn̄ib⁹ accidentiū sunt gn̄a ꝛ spēs ꝛ dr̄ie que sunt per se alicuius generis. Ita magis in gn̄e substātie sunt genera ꝛ spēs ꝛ differētie per quas differētias genera descēdūt in suas spēs. Sed nihil est per se in gn̄e substātie nisi sub̄a. ergo aīal qd est gen⁹ subalternū in gn̄e substātie est sub̄a: ꝛ spēs in quas descēdit ꝛ differētie per quas descēdit in suas spēs sunt de sub̄a. ¶ Itē ꝙ indiuiduū ꝛ vl'e nō sunt eedē res: q2 si sic eēt: cum genus gn̄alissimū in gn̄e sub̄e sit sub̄a: vt ista opio ponit: sequtur ꝙ gen⁹ gn̄alissimū de p̄dicato sub̄e esset aliq̄ res singularis vt sor. vel pla. ꝛ qua rōne vnū idiuiduū vel singulare esset eadē res cū genere gn̄alissimo. eadē rōne qdlib3 singulare aliud de gn̄e sub̄e esset gen⁹ gn̄alissimū in genere sub̄e: qd vr̄ incōueniēs: tum q2 s̄m h' essent plura gn̄a generalissima de gn̄e sub̄e: quia tot essent gn̄alissima quot essent idiuidua in gn̄e sub̄e: tum q2 sor. esset p se superius ad asinū. ¶ Itē s̄m istā opionē nulla esset rō cōis duob⁹ indiuiduis eiusdē spēi: q2 oīs res ex̄ aīa3 est singularis: ꝛ nulla res singularis est cōis duob⁹ idiuiduis eiusdē spēi. g̊ nulla res ꝛc. Sed h' est falsū: qd pbat̃ dupl'r. p̊ sic. q2 si nullus intell'c esset. adhuc duo lapides magis cōuenirēt q̄3 vnus lapis ꝛ asinus: sed oīs ꝯueniētia est in aliq̄ vno. Nam oīs ꝯueniētia est vnitas fundata supra multitudinem: q2 quecūq3 ꝯueniūt in aliquo vno ꝯueniūt. ergo est aliq̄ res cōis ex̄ aīam in qua duo lapides ꝯueniūt: ꝛ in q̄ lapis ꝛ asin⁹ nō ꝯueniūt. ¶ Cōfirmat̃ sic: q2 quecūq3 cōparātur real'r in aliquo vno: cōparant̃ s̄m magis vel minus: siue s̄m equale. Na3 si. a. ꝛ. b. cōparātur adinuicem s̄m magis ꝛ min⁹ nō cōparātur in illo qd cōpetit solū. a. nec in illo qd cōpetit solū. b. s3 in aliq̄ qd cōpetit vtriq3. v. g. si. a. sit magis albū q̄3. b. a. ꝛ. b. nō cōparātur in albedine ipsi⁹. a. nec in albedine ipsi⁹. b. Nā h' est falsū. a. est magis albū albedine ipsi⁹. a. q̄3. b. albedine ipsius. a. Sil'r hec est falsa. b. est min⁹ albū albedine ipsi⁹. a. q̄3. b. albedine ipsi⁹. b. ergo op3 ꝙ illud in quo cōparātur conueniat vtriq3. Sed nullū singulare cōpetit vtriq3. g̊ est aliq̄ res vl'is in qua illa cōparātur real'r ad inuicē. ¶ Scdō pbat̃ ꝙ est aliq̄ res cōis duob⁹ idiuiduis eiusdem spēi que nō est singularis: q2 aliter duo indiuidua diuersa2 spē2 nō plus differūt q̄3 duo idiuidua eiusdē spēi: q2 nihil qd est in vno singulari alicui⁹ spēi eēt in alio singulari eiusdem spēi: q2 nulla res singularis est eadē in talib⁹ duob⁹: ꝛ nō est alia res extra aīa3 s̄m illa3 opionē. S3 vnū idiuiduū vnius spēi differt ab alio idiuiduo eiusdē spēi p qdlibet qd est in eo: ꝛ nō in alio. ꝛ sic sor. per qdlibet qd est in eo differt a platone. sed nō pōt aliqd per plus differre ab altero q̄3 per qdlibet qd est in eo. ꝛ sic sor. nō plus differt a lapide q̄3 a platone. Propter istas rōnes ꝛ ifinitas alias ponit̃ ꝙ vl'e est in quolibet suo idiuiduo siue sit vl'e ens in aīa: siue sit vl'e ens ex̄ aīa3. ¶ Cōtra istā opionē sunt ratiōes apparētes. p̊mo s̄m istam rōnē sequit̃ ꝙ idē sit in celo ꝛ in iferno: q2 hō qui est in sor. est in qdlib3 indiuiduo. g̊ est in illo idiuiduo qd est in iferno ꝛ in illo qd est in celo. ꝛ sic idē hō habebit maximū gaudiū ꝛ maximā penā. ¶ Et si dicat̃ ꝙ nō est incōueniēs ꝯria inesse eidē s̄m spēm: vt hō vl'is est vnum s̄m spēm ꝛ nō s̄m numerum. Cōtra. qd est idē alicui: ita ꝙ nullo modo diuersū nec aliqua diuersitas est iter ea: illud est idē numero ei. sed iter hoīem existētem in celo ꝛ iter hoīem existētē in inferno nulla est diuersitas. g̊ sunt idē hō numero / hō q est in iferno / ꝛ hō qui est in celo. ¶ Itē sequeret̃ ꝙ idem hō numero simul moueret̃ ꝛ quiesceret: q2 moto aliquo mouētur oīa que sunt in eo: ꝛ quiescēte aliquo quiescunt oīa que sunt in eo. moto ergo sor. nō mouet̃ nā specifica que est in platone. posito ꝙ sor. moueat̃ ꝛ plato qescat: ꝛ tūc sequit̃ ꝙ natura specifica hoīs que est vna numero in sor. ꝛ platone simul moueatur ꝛ quiescat. ¶ Et si dicatur ꝙ illa nā nō est idem numero. Cōtra. idem ꝛ diuersum sunt prime dr̄ie entis. vt p3 ex 4° ꝛ 10° meta. vnde

in soꝛ.ꝛ platone: sequit̃ ꝙ erit diuersa numero in eis: ꝛ ita
erūt tot nature specifice ſm nāz specificā / quot sunt idi/
uidua. qḋ est incōueniēs. ꝛ sic seqt̃ ꝙ soꝛ. ꝛ pla. nō sūt in
eadez spē nuō: qꝛ soꝛ. est in illa spē q̄ est in soꝛ. ꝛ pla. est in
illa spē q̄ est in platone. Itez nā specifica q̄ est in soꝛ. ꝑ te
est suba. aut ḡ est suba coꝛpea aut incoꝛpea: sz nō est suba
icoꝛpea: qꝛ si sic soꝛ. ꝯtineret sub suba icoꝛpea: qꝛ sub quo/
cūqꝫ ꝯtinet̃ spēs sub eodē ꝯtinet̃ idiuiduū eiusdē spēi. sz
h̄ est fl̄z. s. ꝙ soꝛ. ꝯtineat̃ sub suba icoꝛpea. Relinquit̃ ḡ
ꝙ nā specifica hoīs est suba coꝛpea. Si suba coꝛpea: aut
aīata aut inaīata. nō inaīata. certum est. ḡ aīata. Aut ergo
est suba sensitiua: aut insensitiua: nō isensitiua sic dictuz
est. ḡ est suba aīata sensitiua: ꝛ ꝑ ꝯñs est aīal. Aut ḡ rōna/
le aut irrōnale. nō irrōnale. ḡ rōnale. ꝛ ꝑ ꝯñs nā specifica
hoīs est hō. ꝛ oīs hō vel est soꝛ. vel est plato. ꝛ sic de singu
lis: ꝛ ꝑ ꝯñs nā specifica hoīs nō differt a nā idiuidui: qḋ
est ꝑpositū. Itē ad istā opīonē seqt̃ ꝙ duo sūt soles. s. sol
vl̄is ꝛ sol idiuidualis. Seqt̃ ēt ꝙ in soꝛ. est alius homo a
soꝛ. s. hō vl̄is. ꝓbat̃. sit soꝛ. a. ꝛ hō vl̄is. b. tūc. a. ꝛ. b. conue/
niunt: qꝛ. a. ꝛ. b. sunt duo hoīes. ḡ. a. ꝛ. b. ꝯueniūt in nā hu/
mana cū eis: ꝛ illa nā cōis eis est alia ab. a. ꝛ alia a. b. qꝛ ꝑ
te nā cōis est alia res ab ea cuius est cōis. sit ḡ illa tertia
nā. c. ꝛ tunc. a. b. c. sunt tres hoīes. ergo ꝯueniut in nā cōi
hoīs realr̃: ꝛ sit illa. d. ꝛ sic ꝓcedit̃ in īfinitū in p̄dicamē
tis p̄dicatis in q̄d: ꝛ etiā erunt infiniti hoīes vt pꝫ ꝑ dedu
ctionē factā. Itē ſm hāc opinionē deus nō posset ānihila
re soꝛ. nisi ānihilaret oēm hoīez: qḋ vꝫ incōueniēs. ꝛ pro/
bat̃ ꝯña. Naz annihilatio est destructio alicuius q̄ntū ad
oīa que sunt in eo. si ḡ de⁹ ānihilaret soꝛ. opoꝛteret ꝙ de/
strueret nāz cōem que est in soꝛte. s. nāz specificā hoīs: sz
destructa specie destruit̃ qḋlibet idiuiduū eiusdē spēi. ḡ
de⁹ nō posset destruere soꝛ. nisi destrueret oēm hoīez. qḋ
est inauditū. ¶ Et si dicat̃ ānihilatio alicuius est destru
ctio q̄ntū ad oēs ptes eius: sed spēs nō est ps indiuidui: iō
nō opꝫ ꝙ ānihilato idiuiduo ānihilet̃ spēs. Cōtra / q̄cq̄d
est de specie est ꝛ de idiuiduo ſm istā opīonē est gen⁹: sz
gen⁹ est pars spēi. ḡ seqtur ꝙ nō pōt ānihilare spēm hoīs
nisi destruat̃ h̄ gen⁹ aīal: ꝛ etiā gen⁹ ḡnalissimū substātie.
Sed destructo ḡne destruūtur oēs spēs illius ḡnis. ergo
deus nō posset destruere spēm hoīs nisi destrueret oēm
spēz de ḡne substātie: qḋ est incōueniēs. ꝯña pꝫ: qꝛ destru
cto genere ḡnālissimo destruūtur oīa iferioꝛa ad illud ge
nus. Et qꝛ iste rōnes nō ꝯcludunt aliq̄d: qḋ sit ꝯtra veri/
tatē opīonis in se. Dicēduz est ad p̄mā rōnez qñ dicit̃ ꝙ
idez numero esset in celo ꝛ in terra ꝛ in ifferno. Dicēdum
est ꝙ idem numero accipit̃ duplr̃. s. cōiter ꝛ stricte. idem
numero acceptū cōiter est illud qḋ cū alio pōt facere nu
merū seu cōstituit numeꝝ: ita ꝙ de illo ꝛ de alio est veꝝ
dicere ꝙ ista sunt duo. ꝛ isto mō concedo ꝙ nā hoīs est
vna numero: qꝛ illa ꝛ nā specifica asini sunt due nāe. Sz
vnū numero stricte acceptū est soluz illud qḋ distinguit̃
cōtra vnū specie ꝛ vnū ḡne. quō loqt̃ Phs de vno nume
ro 5° ꝛ 7° meta. Et eadē est diuisio de eodē numero. Nā
idez numero vno mō est illud qḋ cū alio ponit in nume/
rum. ꝛ alio mō est illud qḋ distinguit̃ ꝯ idez specie ꝛ idez
ḡne: vt pꝫ eꝝ p̄mo topicoꝝ. Dico igit̃ ꝙ accipiēdo idē nu/
ADDE. Idez nuō duplr.
mero cōiter pro oī eo qḋ cōstituit cū alio numerū. sic nō
est incōueniēs ꝙ idez numero sit simul in celo ꝛ in infer
no. ꝛ ꝙ simul moueat̃ ꝛ quiescat. Et ꝙ idem numero sic
dictū est superius. ad idez numero stricte acceptum ꝛ ad
vnū specie ꝛ ad vnū genere: etiā est cōe cuilibet enti ꝛ est
eiusdez cōiter cū ente. Et cū dicit̃: idez numero haberet
summū gaudiū ꝛ summā tristitiā: dico ꝙ nō sequit̃ sicut
de eodem numero ꝙ est in celo ꝛ in terra: qm̄ hō actus ꝛ
operatiōes sunt singulariū per Phm̄ p̄mo metaphysice.
vnde sic currere nō est ꝑ se nisi in singulari: ita nec gau/
dere nec tristari. Pōt tñ dici ꝙ hō opōnes sunt vl̄ium ꝑ
accidēs: sicut dicit Phs p̄ meta. ꝙ hō sanat vl̄ sanat̃ per
accidēs. ꝛ iste hō sanat vel sanat̃ ꝑ se. Et ſm h̄ posset cō/
cedi ꝙ accipiēdo vnū nuō large: ꝙ vnū nuō summe tri/
stat̃ ꝛ gaudet ꝑ accidēs: qꝛ vl̄e gaudere vl̄ tristari nō est
aliud q̄ꝫ ꝙ suū idiuiduū gaudeat vel tristet̃ ꝑ se. vñ sicut
nō est incōueniēs ꝙ eidē ſm spēm insint ꝯ̄ria: ita nō est
incōueniēs ꝙ eidē ſm numerū large loquēdo īsint ꝯ̄ria
saltē ꝑ accñs: imo seqt̃ ꝙ si eidē specie insint ꝯ̄ria. ḡ etiā
eidē nuō insunt ꝯ̄ria large loquēdo de eodē nuō. ꝯña pꝫ:
qꝛ arguit̃ ab iferioꝛi ad suū supius vt dictū est. Sz acci/
piendo vnū nuō stricte ſm ꝙ distiguit̃ ꝯ vnuz specie ꝛ
vnū ḡne: sic vnū nuō distiguit̃ ꝯ qḋcūqꝫ cōe. ꝛ sic vnuz ꝛ
idē nuō idē est qḋ indiuiduū cui⁹ intellectui repugnat in
pluribꝰ rep̄itari: vt soꝛ. vel pla. ꝛ isto mō nullum vl̄e est
vnū nuō: ꝛ sic accipiēdo vnū nuō ipoꝛe est idez numero
esse in celo ꝛ in iferno: aut ꝙ simul moueat̃ ꝛ quiescat. ꝛ
sic de alijs. Et vnū nuō sic dictū est inferi⁹ ad vnuz ḡne ꝛ
vnum specie: vt dicit Phs p̄mo topicoꝝ ꝛ 7° meta. vbi
dicit ꝙ quecūqꝫ sunt vnū specie sunt vnū numero ꝛ non
ecōtrario. ¶ Et qñ dī ꝙ nā specifica vl̄ est vna numero
in soꝛ. accipiēdo vnū numero stricte vel diuersa. Dicēdū
ꝙ nec sic nec sic. vñ q̄uis idē vel diuersuz cuicūqꝫ cōpa/
rata in rōne tñ ad quā sunt p̄me dr̄ie entis. oē enim qḋ
est: est idē soꝛti vel diuersuz a soꝛte: tñ idē vel diuersum
nā specifica seu ꝯ̄cta ꝑ aliqḋ determinatū subm nō sunt
imediate dr̄ie entis: q̄uis idē soꝛ. vel diuersuz a soꝛ. diui/
dant ens: tñ idē asin⁹ soꝛti: vel diuersus asin⁹ a soꝛ. nō di/
uidit ens imediate: qꝛ nō oē ens est idē asinus soꝛ. vel di
uersus asinus a soꝛ. vel fiat exēpluz de brunello: qꝛ q̄uis
oē qḋ est sit idē brunello vl̄ diuersuz a brunello: nō tñ oē
qḋ est: est idem asin⁹ brunello vl̄ diuersus asin⁹ a brunel/
lo. ꝛ eodē mō dicēdum est de eodē vel diuerso numero.
Q̄uis. n. nā specifica hoīs sit eadē soꝛti vel diuersa a soꝛ.
nō tñ est eadē numero vel diuersa numero a soꝛ. accipiē/
do idē numero stricte. ¶ Ad aliud cū q̄rit̃ a nā specifica
hoīs que est in soꝛ. sit suba coꝛpoꝛea vel icoꝛpea. Rñdeo
distinguēdo istaz ꝙ spēs hoīs est suba coꝛpoꝛea: eꝝ eo ꝙ
p̄dicatū pōt hr̄e suppositionē simplicē ḡnālez ꝛ spālez: ꝛ
hoc oīno hꝫ locū in termino cōi ꝯtinēte sub se spēs ꝛ in/
diuidua. qñ enīz talis termin⁹ hꝫ suppositionē simplicez
ḡnālem: tunc supponit pro ipso ḡne. s. pro suo significato
p̄mo qḋ est genus. qñ v̄o hꝫ suppositionē simplicē spālez:
tūc supponit pro speciebꝰ cōtentis sub ipso genere. Dico
ergo ꝙ hec est falsa: spēs hoīs est substātia coꝛpoꝛea: ſm
ꝙ predicatū hꝫ suppositionē ḡnālem: qꝛ sic loquit̃ Poꝛ/
phyrius. cuz dicit ꝙ substātia est ita gen⁹ ꝙ nullo mō est
spēs. sic enim substātia supponit pro hoc cōi substātia: ꝛ
nō pro alio ꝯtento inferi⁹ ad ipsuz. Si v̄o habeat suppo/
sitionem simplicē spālem: tūc supponit pro speciebꝰ suis.
ꝛ si hec est vera: spēs hoīs est substātia coꝛpoꝛea: ꝛ sic de/
scendendo vsqꝫ ad genus infimū. vnde cōcedo istā: spēs
hoīs est aīal ſm ꝙ predicatū habet suppositionē simpli/
cem spālez. quelibet enīz istaꝝ est falsa: spēs hoīs est ali/
qua suba coꝛpoꝛea: spēs hoīs est aliqḋ aīal: qꝛ signuz par/
ticulare additū termino cōi qui est in ḡne per se facit ipꝫ
stare ꝑsonalr̃ pro indiuiduis ꝛ speciebꝰ habētibꝰ suppo/
sitionē ꝑsonalez: qꝛ ſm istam suppositionē verificat̃ ge/
nus stans personalr̃ ď eis. vnde ista est falsa: aliqua suba
est species: ꝛ tñ subiectū supponit tam pro spēbus q̄ꝫ pro
indiuiduis: cū sit cōmune ad vtrūqꝫ: qꝛ cū subiectū sup/
ponit ꝑsonaliter nō supponit pro speciebus nisi acceptis
speciebus ſm illam suppositionē ſm quā verificatur de
eis. Et non verificat̃ de illis nisi species supponat perso/

naliter. ista. n. nō est vera/hō est aliqua substantia: nisi sꝫ φ subiectū supponit ꝑsonaliter: ideo hec est falsa: aliqua substantia est spēs: nō obstante φ subiectū supponat pro spēb⁹ supponētib⁹ ꝑsonaliter. naꝫ quelibet illaꝝ est falsa: hō est spēs: hos est spēs: cuꝫ subiectū supponit personalr. ¶ Et si dicat̃ φ hec est vera: aliqd ens est spēs: sumpto subiecto ꝑsonalr: ex quo sequit̃ φ aliq̃ suba est spēs vel aliqua q̄titas ꝛ sic de alijs ei⁹ spēb⁹. dicēduꝫ φ hec ꝯña non valet/aliqd ens est spēs. ġ aliqua suba est spēs. bñ tñ seqt̃. aliqd ens est spēs. ġ aliq̃ suba vel suba est spēs: aliq̃ q̄titas vel q̄titas est spēs: supponēte noīe gnīs pmo loco ꝑsonalr: scdo loco simplr. ꝛ hoc indifferēter ſm suppositionē simplicē vel ꝑsonaleꝫ. Unde sciēdum φ de ratiōe transcēdentis est φ ipm̄ supponēs ꝑsonalr supponit pro oībus suis inferiorib⁹: sub quacūqꝫ suppositōe sit pōle φ accipiat̃: siue materialr: siue simplr: siue ꝑsonaliter. Sed nō est sic de termino per se in gñe: qꝛ talis termin⁹ supponens ꝑsonalr siue accept⁹ cū signo faciēte ipm̄ stare ꝑsonaliter/soluꝫ supponit pro indiuiduis ꝑsonalr. Et iō sub termino trāscēdente ꝑsonalr supponēte ꝛ disiunctiue nō cōuenit descēdere subdisiunctiue ad sua iferiora supposita ꝑsonalr tm̄. sed debet fieri descensus ab eo ad sua inferiora supposita taꝫ ꝑsonalr q̄ꝫ simplr sub disiunctione vt dictū est. ¶ Ad aliā rōneꝫ dicēduꝫ est φ ad opinionē nō sequit̃ φ sint duo soles. pro quo sciēduꝫ est φ sicut signum vle additum termino cōmuni hñti sub se indiuidua distribuit ipsuꝫ pro indiuiduis. Ita nomē numerale additū termino cōi. s. generi vl̃ speciei numerat ipm̄ pro indiuiduis: ꝛ facit ipsuꝫ supponere pro indiuiduis: ꝛ ideo ideꝫ est dicere duo soles sunt: ꝛ dicere duo indiuidua solis sunt. Unde sicut sol v̓lis ꝛ sol ꝑticularis nō sunt duo indiuidua solis. Ita nō sunt duo soles: ꝛ tñ sunt due res: qꝛ termin⁹ trāscēdens sicut iste termin⁹ res/qui est terminus trāscēdens/est numeralis inter oīa iferiora siue sint indiuidua siue cōia. sic est distribuibilis pro quolibꝫ suo inferiori siue sit indiuiduū siue cōe. ¶ Ad aliud dōm est φ nō seqt̃ ad hanc opionē φ de⁹ nō possit ānihilare soꝛ. nisi annihilaret oēm hoieꝫ. Et cū dī φ si de⁹ annihilaret soꝛ. tūc ānihilaret spēm hoīs. Dico φ nō seqt̃. vt dictum fuit: qꝛ spēs nō est ꝑs idiuidui: vt pꝫ per ꝓhm̄ 2⁰ physi. ꝛ 5⁰ metaphy. qui dicit φ effect⁹ ꝑticularis sunt cause particulares: ꝛ effectus v̓lis sunt cause vles. Et ideo soꝛ. qui est effect⁹ ꝑticularis: nō cōponit̃ nisi ex causis ꝑticularibus. s. ex hac mā: ꝛ hac forma. Et qñ arguit̃ in ꝯtrium. qñ dicit̃ φ ad min⁹ sequit̃ istud incōueniēs: φ de⁹ nō posset ānihilare spēm hoīs nisi ānihilaret totū gen⁹ substantie. dicēdū φ illud nō sequit̃: qꝛ ānihilatio est destructio rei q̄tū ad oīa que sunt ei ꝓpria: nō q̄tū ad oīa que sunt cōmunia sibi ꝛ alijs. ꝛ iō spēs pōt ānihilari absqꝫ ānihilatione gnīs: qꝛ gen⁹ nō est pars ꝓpria speciei: sed cōis sibi ꝛ alijs. vñ si deus destruat alaꝫ intellectiuā ꝛ etiā corpus humanū tunc ānihilaret hoieꝫ: qꝛ aīa ꝛ corp⁹ humanum sunt ꝓprie ꝑtes hoīs. ¶ Ad rōneꝫ imediate p̄cedentem que ꝓbat ꝓcessum in infinitū. si ponat̃ φ vle sit alia res a singularib⁹. dicēduꝫ φ si. a. signet indiuiduū: puta soꝛ. ꝛ b. spēm hoīs: tūc hec est falsa. a. ꝛ. b. sunt duo hoies vt dictū est prius de sole. nec veꝝ est φ. a. ꝛ. b. cōueniūt in nā humana tertia ab illis: imo vnuꝫ istoꝝ cōtinet̃ sub alio: vt. a. sub. b. tanq̄ꝫ indiuiduū sub specie. sed. a. ꝛ. b. nō cōueniunt in tertia specie spālissima cōmuni eis: cum vnum illoꝝ sit species specialissima alteri⁹. ¶ Alia est adhuc opio que ponit φ v̓lia sunt extra alaꝫ separata ſm esse a singularib⁹: ꝛ hec fuit opinio ꝓlatonis/ſm φ Aristo. sibi īponit: ꝛ huius opionis fuit duplex cā vt recitat Arist. 7⁰ metaphy. vna fuit ꝓpter sciaꝫ hñdaꝫ de reb⁹ sensibilib⁹;

ꝛ alia cā fuit ꝓpter gñationē illoꝝ que fiūt per putrefactionē: cuiusmodi sūt multi vermes. Et hō p⁹ cā fundat̃ sup hoc φ de reb⁹ nālib⁹ seu sensibilib⁹ est scia: ꝛ ō indiuiduis hñtib⁹ eē in mā sensibili nō est scia. ġ ꝑter idiuidua sensibilia opꝫ ponere v̓lia sepata a mā sensibili: de qb⁹ est scia nālis. cā aūt q̄re de sensibilib⁹ nō est scia est: qꝛ cū sensibilia recedunt a sensu nescit̃ vtrū sint: aut non sint. ꝛ iō cū sint trāsmutabilia ꝛ variabilia nō pōt de eis eē scia aliq̃ certa. Scda cā fūdat̃ sup h̄ φ nihil gñat̃ nisi a sibi sili in specie. Sꝫ gñata ꝑ putrefactionē nō hñt sibi sile in specie existēs in nā a qua gñant̃. nā musca non hꝫ muscā aliā sibi sileꝫ subalem a qua gñat̃. ġ in his que generant̃ ꝑ putrefactionē opꝫ ponere sile in specie separatum a mā a quo gñat̃. ꝛ illud separatū a mā sensibili ponit̃ a ꝓlatone eē vle. Et sic pꝫ φ cause ponēdi v̓lia separata esse a sensibilib⁹ sunt due. s. vna ꝑꝑ sciaꝫ ꝛ alia ꝓpter gñationem. ¶ Contra istaꝫ opinionē arguit ꝓhs 3⁰ ꝛ 7⁰ meta. ꝛ supponit φ vnūqdqꝫ per se ꝛ seorsuꝫ existens est singulare seu idiuiduū. Ex hoc arguit̃ sic. vle per se exñs separatū ab indiuiduis est idiuiduū: ꝛ per ꝯñs sol v̓lis ꝛ sol particularis seu singularis sunt duo idiuidua solis: ꝛ erunt duo soles ꝛ etiā duo mūdi. s. mūdus v̓lis ꝛ mundus particularis quoꝝ vterqꝫ est per se exñs: ꝛ per ꝯñs vterqꝫ est singularis ꝛ idiuiduū. Simile sequit̃ φ duo corpora sunt in eodē loco: sic. s. corp⁹ vle ꝛ corp⁹ ꝑticulare seu singulare. ¶ Et si dicat̃ φ corp⁹ vle nō est in loco. ꝯ. adhuc sequit̃ hoc incōueniens. vꝫ. φ aliqd corpus est sine loco. Itē φ nō opꝫ ponere v̓lia separata ꝓpter sciaꝫ hñdam. ꝓbatur sic. qꝛ illud de quo hr̃ scia/hꝫ diffinitionē: sed vle separatū nō hꝫ diffōneꝫ/cū sit singulare: ꝛ nulluꝫ singulare diffinit̃: vt ꝓbat̃ 7⁰ metaphy. ġ si ponit̃ vle sepatuꝫ nō est scia de illo. Itē vle separatū est minus notū nobis q̄ꝫ sint singularia sensibilia: sed per min⁹ notū nō habet̃ scia de magis noto. ergo nō opꝫ ponere vle separatū cum sit nobis ignotū ad hñduꝫ sciam de sensibilib⁹ nobis notis. Unde Aristo. obuiando ꝓlatoni pmo de aīa dicit φ vniuersale nihil est aut posteri⁹ est. hoc est vle separatuꝫ a singularib⁹ sensibilib⁹: qūo ꝓlato posuit aut nihil est in reꝝ nā: aut posito φ sit in reꝝ nā/est ꝑ posteri⁹ q̄tum ad cognitionē: qꝛ est min⁹ notū nobis ꝛ posteri⁹ q̄ꝫ singularia sensibilia. Itē corporale ꝛ incorꝑale nō sunt in eadē specie. hō eniꝫ v̓lis cū sit incorporalis nō erit in eadē specie cū hoīe particulari vt cuꝫ soꝛ. ꝛ per ꝯñs per hoc φ habeat̃ scia de hoīe v̓li/nō hr̃ scia de hoībus particularib⁹ sensibilib⁹: ꝛ sic ꝓpter sciaꝫ hebēdaꝫ de singularib⁹ non opꝫ ponere vniuersale separatū. ¶ Aliam cām ponendi vniuersalia separata a singularib⁹ destruit ꝓhs per hoc φ illud agēs qd inducit formā/trāsmutat ꝛ disponit materiā ad inductionē forme. qd ergo nō trāsmutat materiā/nō inducit formā. Sed in gñatis per putrefactioneꝫ vle separatū nō trāsmutat materiā: ergo nō inducit formaꝫ. ergo in gñatione musce musca v̓lis nō est generans muscā ꝑticularē. vñ ista ꝓpositio/idē agens transmutat māꝫ ꝛ iducit formā: est v̓liter nota in inductōe mālis forme qua talis forma educit̃ de potētia materie: ꝛ per ꝯñs per agēs transmutās māꝫ sicut est de aīa intellectiua: qꝛ illa non educit̃ de eius potētia: ꝛ per hoc est differens ab agente separato: vt pꝫ ex. 16. de aialib⁹. vnde sciēduꝫ ſm Aristo. libro de gñatione aīaliuꝫ φ quedā generant̃ ꝑ ꝓpagationē: ꝛ illa gñant̃ ex semie: ꝛ quedā generant̃ ex putrefactiōe: ꝛ illa nō gñant̃ ex semie: sꝫ ex sili virtute causata in mā a sole. vñ in mā putrida de qua gñatur musca causat̃ a sole aliqua v̓tus silis virtuti semis que in generatione musce agit velut semen in generatis per ꝓpagationē: ꝛ hāc virtutē vocat Aristo. virtutē diuinam ſm φ

Cōmētator dicit 2° meta. Adbuc gñata per ppagatiōez
sunt duplicia:qr quedā gñant a sili in specie spālissima:
vt hō ab hoīe ⁊ a sili in gñe ppinquo:cui tñ nō est nomē
impositū. Uñ ppō super qua fundat⁹ erat Plato nō est
vlr vera.s.ꝙ oē qd gñat gñat a sibi sili in specie. Naz
caliditas gñatur ex motu qui non est sibi silis in specie:⁊
ignis ex pcussiōe siue ex collisione corpoꝝ solidoꝝ adin/
uicē:⁊ vermis gñatur ex actiōe solis:⁊ est vez fm Arist.
libro de gñatiōe aialiuz.ꝙ vlr gñatus ex semie ⁊ gñatus
sine semie differūt fm spēz quātūcūqz eēnt silia in acti/
bus.v.g.ponat ꝙ aliqs mus generet sine semie puta ex
terra:⁊ talis mus postea generēt suo semie alium murez:
quātūcūqz illi mures essent siles in actib⁹: tñ differūt fz
spēm:qr vnus est generat⁹ cuz semie:⁊ alius sine semine.
Cōtrariū tñ huius posuit Aui.qui ponit ꝙ eadē fm spēz
possent gñari ex semie ⁊ sine semie. Uñ posuit sicut im/
posuit sibi Cōmētator.ꝙ hō pōt gñari sine semie ex ma
xima cōmixtiōe elemētoꝝ. Itē sciēduz ꝙ quedaz est ge/
neratio vniuoca:⁊ illa gñatio est silis a simili in specie:⁊
quedā est gñatio equiuoca que est gñatio alicuius ex dissili
cā in specie:⁊ hec diuisio ponit taz a phis ꝙ̄ a theologis.
¶ Uisa opione Platonis d ideis vidēda est opio sancti
Augustini ⁊ alioꝝ theologoꝝ de ideis. Et est sciēdum ꝙ
essentia diuina repñtat ab eterno oīa fiēda. Uñ de⁹ anq̄
faceret res cognouit eas. Aliter ignoraret qd foret factu/
Idee qd. rus. Et ideo ponit Augustin⁹ in libro suo de octogita tri/
bus qōnibus.ꝙ ab eterno fuerūt exemplaria repñtantia
res fiendas:⁊ illa exemplaria vocat ideas. vñ dicit ꝙ in
essentia diuina ab eterno fuerūt idee:ad quaꝝ exēpla res
erāt fiēde.⁊ de illis ideis tria dixit q̄ apparēt difficilia.s.
ꝙ idee in mēte diuina sunt eterne ⁊ incōmutabiles ⁊ sūt
diuerse:qr vt dicit:alia rōne cōditus est hō: ⁊ alia ratiōe
cōditus est equ⁹. ¶ Sed de hoc est magnū dubiū. Quia
quero an idea sit essentia diuina an alia res:si sit idē: tūc
nō erunt plures idee:qr in deo nō est aliq̄ pluralitas. Si
idea sit alia res ab essentia diuina:sequūtur incōueniētia
scilz ꝙ aliud a deo fuit ab eterno.s.idea hoīs:⁊ sequit ꝙ
aliud a deo sit incōmutabile.qd est incōueniēs: qr omne
aliud a deo est trāsmutabile virtute diuina ⁊ in nihilum
redigibile. Silr ex quo de⁹ est summe simplex: oē qd est
in deo est idē qd essentia diuina.nō igit pōt poni ꝙ idea
sit alia res ab eēntia diuina. ¶ Ad ista dubia ⁊ ad mlta
alia est vnus modus dicēdi:ꝙ aliqua sunt idez realiter ⁊
diuersa q̄tuz ad cōnotata.⁊ per hoc rñdet ad difficulta/
tes de attributis in diuinis. Dicūt.n.ꝙ in deo idem sunt
scire ⁊ velle:seu cognoscere ⁊ velle:⁊ tñ de⁹ cognoscit ma
lum culpe ⁊ nō diligit nec vult maluz culpe. ⁊ sic 3dicto/
ria attribuunt eidē realr rōne cōnotatoꝝ. ⁊ sic ad ideas
scz ꝙ idea hoīs:⁊ idea equi sunt idez realr: qr sunt idem
in essentia diuina:sunt tamē diuersa q̄tum ad cōnotata.
¶ Sed 3: qr idea hoīs aut est res significata per vocez:
aut est vox significās rez significatā per vocē: si tūc.a.sit
res significata per cogscere diuinū: ⁊.b.sit res significata
per diligere diuinū:tūc.a.⁊.b.sunt oino eadem res:qm in
deo oio sunt idez cognoscere ⁊ diligere.si ergo.a.⁊.b.sunt
oino eadez res nō pōt dici ꝙ.a.cōnotet aliqd quin.b.cō/
notet illud idez. Ista.n.diuersitas cōnotationū non pōt
esse ex parte reꝝ cōnotantiū.⁊ si det ꝙ sit ex pte vocum:
tūc hs diuersa cōnotatio nihil facit ad ppositū: quia de
identitate vel diuersitate vocū nō est difficultas:sz soluz
de idētitate vel diuersitate rei. Sustinēte qōnem ⁊ fa/
mosaz opionē possum⁹ dicere ꝙ illud cōnotari qd in to/
tali significato noīs ponit:vel significat in obliquo vel
in recto:⁊ illud qd significat in recto dz pncipalr signifi
cari.v.g.hec vox essentia diuina repñtans hoīem q̄tū ad

illaz pte hui⁹ vocis que est in recto significat essentiā di/
uinā:tñ p aliā pte hui⁹ vocis que est in obliquo significat
rez repñtatā per essentiā diuinā.s.hoīem. Sic g pncipale
significatū significat in recto:⁊ cōnotatum significat in
obliquo. Cuz g dz ꝙ idea vl nomē attributi conotat illa
cōnotatio est ex pte vocis diffinite:qm est ex pte reruz si/
gnificataꝝ p vocē. Uñ qm dz idea aliud cōnotat ꝙ̄ essen/
tia diuina hic itelligit ꝙ hoc nomē idea plura icludit in
suo significato totali ꝙ̄ hoc nomē essentia diuina: ⁊ tunc
fit qd de re significata p vocez vt per vocem significat.
¶ Qñ querit vtrū idea sit idē qd essentia diuina vel nō
dico ꝙ idea q̄tū ad pncipale significatū in ea est idē:sed
q̄tū ad cōnotatū nō est essentia diuina:sed aliud.⁊ sic cō
cedit beat⁹ Augustin⁹.ꝙ plures sunt idee q̄tuz ad cōno/
tata:hoc est q̄tū ad ideata:qr plura sunt ideata siue cōno
tata p essentiā diuinā. Sz nō sūt plures idee q̄tū ad illō Idea quo
qd pncipalr iportat p hoc nomē idea : qr illō est essentia mō in deo
diuina tm. ¶ Sed dubiū est:qr beat⁹ Augustin⁹ dicit.ꝙ sit unū vna.
idee sunt rōnes incōmutabiles. ⁊ de eisdē loqt psonalr:
de qb⁹ dicit essentia eterna: sz cōnotata ⁊ ideata nō sunt
eterna.g opz ꝙ pluralitas attribuat alijs ꝙ̄ ideatis: ⁊ sic
in ipsa essentia diuina fuit pluralitas ab eterno. ¶ Dōm
ꝙ ideata fuerūt eterna obiue in essentia diuina. h est ab
eterno fuerūt repñtata ⁊ itellecta a deo. vñ nō dz cōcedi
absolute ꝙ hō seu q̄titas hoīs fuit ab eterno:qr in ista h
vbū pdicat 2m adiacēs.nā determinatio ab eterno nō est
pdicatū:sz determinatio vbi. Uñ nullo alio a deo dz 3ce
di pdicatio hui⁹ vbi in pterito vel pñti cū hac determina
tione ab eterno seu eternalr fm ꝙ pdicat 2m adiacēs:tñ
fm ꝙ pdicat 3m adiacēs pñt hñ 3cedi mlte ppōnes affir
matiue cū illa determinatōe ab eterno de alio a deo. v.g.
hec nō est 3cedenda/hō fuit ab eterno.nec ista ppositio.
hō est/fuit vera ab eterno:qr in istis hoc vbuz est/pdicat
scdm adiacēs. Aliter tñ ppōnes in qb⁹ hoc vbuz est/pdi/
cat 3m adiacēs affirmatiue sunt 3cedēde cū hac determi
natiōe ab eterno. vñ hec est vera:hō seu q̄titas hoīs fuit
intellecta a deo ab eterno : ⁊ fuit creabilis a deo ab eter/
no:⁊ sic est de ideis:qm illud qd cōnotat p ideā hoīs fuit
ab eterno repñtatū p essentiā diuinā. vñ Augustin⁹ dicit
ꝙ idee sūt rōnes eterne. Intells auctoris est:ꝙ idea q̄tū
ad cōnotata est eternalr repñtata fm ꝙ est ab eterno in
essentia diuina obiectiue.⁊ h est satis māifestū : qr certū
est ꝙ de⁹ est agēs ⁊ causans p cognem. ⁊ ideo oē illud qd
de⁹ nūc ⁊ de nouo creat pus ⁊ ab eterno cognouit eē creā/
duz:⁊ ita res que nūc facta est a deo/fuit itellecta ab eter
no ab intellectu dino. ¶ Et ex istis pōt patere error quo/
rūdaz dicētiū.ꝙ oēs res itellecte a deo ab eterno sūt idē
qd essentia diuina:qr manifestuz est ꝙ anticbs creādus
nō est ipse de⁹:qr si illud idē nuō ꝙ anticbs creādus est:
esset idē nuō qd essentia diuina : sequeret ꝙ anticbs iaz
fuerit creat⁹:⁊ foret idē qd essentia diuina:qd est falsum.
vñ pōt sic argui. nihil qd est essentia diuina est creāduz.
anticbs est creādus. g anticbs nō est eēntia diuia. pre/
misse sunt vere. g ⁊c. ¶ Et si dicat:ꝙ oē qd est in eēntia
diuina est idē qd essentia diuina: sz res fiēda nūq̄ fuit in
essentia diuina. g hs res nūq̄ fuit essentia diuina. ¶ Itez
si anticbs creādus nō est idē qd eēntia diuina. g est aliō
ab essentia dina. Sz idē ⁊ aliud sunt dña entis. g si anti/
cbs creādus fuit aliud a deo:seqt ꝙ anticbs creandus
est ens. ¶ Et 3firmat sic:qr ly aliud/iportat relationez ⁊
nō est nisi iter entia. ¶ Ad pm dōz ꝙ aliqd eē in essentia
diuina est duplr vel essentialr vel obiectiue seu repñta/
tiue:dico tunc ꝙ oē qd est in essentia diuina essentialr est
idem qd essentia diuina.⁊ sic dz ppō itelligi:tñ nō oē qd
est in essentia diuina obiectiue vel repñtatiue est idē qd

essentia diuina. ❡ Et si dicat᷑ ꝙ de⁹ nihil itelligit ex̄ se.
ꝑ Cōmē.12.meta.ḡ ꝗcq̄d de⁹ itelligit est idē cū deo. Dōꝫ
ꝙ de⁹ nihil itelligit ex̄ se ꝑmo.sꝫ ꝑus itelligit se:⁊ itelligē
do se:itelligit oīa alia. Silr deus nihil itelligit ex̄ se p re
ceptionē a reb⁹ ex̄:qualr itell̄s noster itelligit recipiēdo
spēs a rebus ex̄.sꝫ de⁹ intelligēdo se intelligit oīa alia:qꝛ
eēntia diuina est sufficiēs repn̄tatiua oīuꝫ alioꝝ:⁊ sic dꝫ
itelligi illud cōe dictū Cōmē.s.ꝙ in separatis a mā̄ ideꝫ
est itelligibile ⁊ itellectū. Intelligēdo per itellectū illud
per qȯ itell̄s separat⁹ itelligit᷑:⁊ in separatis a mā̄ idē est
itelligibile/⁊ illud per qȯ itelligit. vnde ꝫm Cōmē. nulla
sub̄a sepata a mā̄ itelligit ꝑ spēꝫ receptā:sꝫ solū per eēn
tiā suā. Sꝫ h̄ est ꝑpriū itellectui ꝯiūcto mā̄e.s.itelligē ꝑ
spēꝫ receptā a re itellecta. ❡ Ad aliud ꝯcedo ꝙ res creā
da est aliud a deo:accipiēdo ly aliud put est diā trāscen
dētis entis vt est notū.⁊ maxie trāscēdēs:qꝛ ens isto mō
dcm̄ est ꝯuertibile cū isto cōi itelligibile.⁊ ideo sicut res
creāda fuit ab eterno itelligibilis:ita ab eterno fuit ens:
accipiēdo ly ens/vt est nomē:tn̄ nō dꝫ ꝯcedi ꝙ res crean
da ab eterno fuit:qꝛ in ista ꝑdicat᷑ ens participiū: qꝛ hoc
v̄bū fuit ꝑdicat᷑ 2ᵐ adiacēs in ista. ❡ Ad aliud qn̄ di ꝙ
alietas est relatio ⁊ relatio ⁊c̄.dico ꝙ est relatio trāscen
dēs:qꝛ in q̄libet ꝑhito inuenit᷑ alietas iter res illius ꝑhti ⁊
alteri⁹:⁊ talis relatio bn̄ pōt eē nō entis ad ens. vn̄ itell̄s
refert᷑ ad itellectū: vt pꝫ ex̄ 5° meta^{ce}.⁊ tn̄ aliqȯ itellectū
nō est ens. ❡ Alia diuisio ponit᷑ de ideis que est eadem
realiter cum ꝑdicta.⁊ est ꝙ idea vel pōt accipi pro eo qȯ
sign̄at:vel pro eo qȯ denolat.ꝑ mō sunt plures idee:qꝛ h̄
nomē idea nō solū sign̄at essentiā diuinā:sꝫ etiā essentiā
diuinā repn̄tātēꝫ ideatū. vn̄ idea hoīs sign̄at idē qȯ hec
oratio eēntia diuina repn̄tās hoīeꝫ:⁊ idea equi sign̄at es
sentiā diuinā repn̄tātēꝫ equū.⁊ certū est ꝙ de sign̄ato to
tius illi⁹ orōnis nō est eēntia diuina solū:sꝫ etiā ideatū.s.
hō vel equus:⁊ sic pꝫ ꝙ aliud sign̄at idea hoīs:⁊ aliud si
gnificat idea eq. Si vō accipiat᷑ idea pro eo qȯ denolat
sic sola eēntia diuina est idea:qꝛ hec est vera.eēntia diui
na est idea hoīs:⁊ est ꝑdicatio denoīatiua sic̄ ista.eēntia
diuina est repn̄tās hoīeꝫ. Sed tūc est dubiū q̄ō accipiē
do ideā est ꝯcedēdū ꝙ idee sunt eterne: ⁊ ꝙ plures sunt
idee.nā accipiēdo ideā pro eo qȯ denolat nō est ibi plu
ralitas:⁊ accipiēdo ideā pro eo qȯ sign̄at:nō est ibi eter
nitas:qꝛ ideatū est de sign̄ato idee:⁊ ideatū nō est etn̄ū.
Auct. ser monū ca⁹ no. ❡ Dōm ꝙ ꝫmones auctētici sunt accipiendi in sensu in
quo facti sunt:⁊ nō in sensu quē faciūt. Dico ꝙ de v̄tute
ꝫmonis falsuꝫ est ꝙ idee sint plures ⁊ eterne. Intellect⁹
tn̄ auctoris est verus:⁊ est ꝙ ideata sunt plura: ⁊ ꝙ illa
sunt obtiue repn̄tata seu extracta per essentiā diuinā ab
eterno:⁊ h̄ est verū. Uel dicat᷑ ꝙ ad aliud referat᷑ plura
litas:⁊ ad aliud eternitas ꝫm itellectuꝫ Aug^{ni}:qꝛ plurali
tas refert᷑ ad res:⁊ idea ad illud qȯ denolat.s.ad eēntiaꝫ
diuinā. Ita diuisio.s.ꝙ terminus pōt accipi pro eo qȯ si
gnificat ⁊ pro eo qȯ denolat pōt applicari mā̄e.s.de eter
nitate ⁊ in eternitate. Doctores.n.ponūt triplicē mēsurā
duratiōis rerū.s.tp̄s qȯ ponit᷑ mēsura eē mutabiliū ⁊ cor
ruptibiliū:⁊ euuꝫ ꝫm durationē siue mēsuram angeloꝝ.
Et alia ponit᷑ mēsura que di eternitas que ꝫm imagina
tiōeꝫ ponit᷑ eē mēsura dei. Istud tn̄ cōe dcm̄ de diuisio
ne duratiōis nō pōt sic itelligi ꝙ sint tres mēsure simpli
ces duratiōis:imo oīs mēsura duratiōis est tp̄s:qꝛ dura
tio nō pōt itelligi sine ꝑori ⁊ posteriori:sꝫ solū tp̄s est mē
sura ꝑoris ⁊ posterioris ꝫm durationem. Un̄ angelus nō
hꝫ mēsurā duratiōis que est alia res ab eēntia angeli:qꝛ a
eadē rōne illa alia res hr̄et aliā mēsurā:⁊ sic pcederet᷑ in
īfinitū. Nā deus hꝫ aliquā mēsurā siue duratiōis que sit
alia res ab ipo deo. Un̄ eternitas pōt accipi ꝑncipalr pro
eo qȯ importat:⁊ illud est quod denoīat: vt eēntia ange
li vel dei. vel pōt accipi pro eo qȯ significat. Primo mo
do euum est idē qȯ eēntia angeli: ⁊ eternitas est ideꝫ qȯ
essentia diuina. Secūdo modo est idem quod significat
hec oratio.essentia angeli coexistēs tempori:⁊ eternitas
est idem quod essentia dei coexistens tpi eterno vero vel
imaginatiuo. vn̄ illud est eternū qȯ coexistit tpi eterno si
temp⁹ ab eterno fuisset. Sic ḡ dico ꝙ accipiēdo euū vel
eternitatē pro eo qȯ significat:sic vtrūqꝫ est aliud a tpe:
qꝛ importat plus.s.essentiā angeli vl̄ dei. Sed accipiēdo
euū vel eternitatē pro eo qȯ denoīat vel quasi.sic euū nō
est aliud ab essentia angeli: ⁊ eternitas non est aliud ab
essentia dei. ❡ Et si dicat᷑ ꝙ hoc nomē eternitas/nō pōt
esse denoīatiuū:cuꝫ sit abstractū vltima abstractiōe. Di
cendum ꝙ denoīatiuū pōt dici ꝙ sit denoīatiuū ꝫm se:⁊
illȯ nō est abstractū vltīa abstractiōe: vl̄ pōt dici denoīa
tiuū in suo equiualenti:⁊ isto mō est eternitas: qꝛ est idē
qȯ coexistēs toti tpi eterno si esset. Nunc aūt ꝙ dico toti
tēpori eterno coexistēs ēt est quodāmō denoīatiuū. Sic
ergo appet ꝙ mensura duratōis angeli nō est aliqua res
ꝑter nām̄ siue essentiā angeli ⁊ preter temp⁹ cui angelus
coexistit:nec est eternitas alia res a deo ⁊ a tpe īfinito si
esset cui de⁹ coexistit. ❡ Sciēdū ꝙ diuisio cōcreti est ꝙ
quoddā est cōcretū cōcretiōe subiecti:quoddā cōcretiōe
suppositi. Esse ꝯcretū ꝯcretiōe subi est oē illud qȯ iportat
formā ⁊ subiectū illi⁹ forme:siue significet adiectiue siue
substātiue. v̄.g. adiectiue: vt albū nigrum ⁊ hȯ. substātiue
vt dn̄s seru⁹ ⁊ hȯ:⁊ gn̄alr oīa noīa officioꝝ ⁊ dignitatum
vel subiectionū. Concretū ꝯcretiōe suppositi est illud qȯ
importat reꝫ per se existēꝫ. ⁊ isto mō hō:asin⁹:⁊ hȯ dicū
tur esse cōcreta cōcretione suppositi:⁊ talia dicunt᷑ cōcre
ta subiectiue:⁊ hȯ sunt quedā que dicūt formā substan
tialem inherentē supposito qȯ ab eis cōcernit᷑:sicut hō ⁊
asinus:⁊ quedā sunt que dicūt formā inherētēꝫ alteri ab
eo qȯ cōcernūt:sicut hoc qȯ dico humanum fabrile ⁊ hȯ.
Ista enim dicunt formā inherentē alteri extrinseco ei de
quo predicat᷑. naꝫ domus dicit᷑ humana nō ab humani
tate que est in domo: sed ab humanitate que est in hoīe:
⁊ aliquod opus dicit᷑ fabrile. nō ab arte fabrili que est in
opere:sed ab arte fabrili que est in fabro:⁊ eodem modo
pōt dici de abstracto. ꝙ quoddaꝫ est abstractum abstra
ctione forme accidētalis ⁊ supposito cui terminalr inhe
ret:sicut albedo nigredo ⁊c̄.⁊ quoddam est abstractū ab
stractiōe forme substātialis cui realiter inheret vel q̄ō
cūqꝫ denoīat. Et isto mō humanitas dicit᷑ esse abstractū
ab hoīe seu a supposito cui realiter inheret:⁊ etiaꝫ di ab
stractū respectu humani qȯ d̄noīat᷑ ab humanitate. Un̄
respectu humani hō di quoddaꝫ abstractū. naꝫ q̄uis hō
sit ꝯcretū respectu humanitatis:tamē est abstractū respe
ctu humani:qȯ est magis concretū q̄ꝫ hō: qꝛ plura cōcer
nit ⁊ importat:qꝛ significat naturā humanaꝫ: ⁊ importat
⁊ denoīat aliā rem extrinsecā:puta opus aut possessionē
hoīs. vnde est sciēduꝫ ꝙ qn̄ aliq̄d maiorē cōpositionē in
cludit aut significat tanto magis dicit᷑ cōcretum:⁊ ꝑpter
hoc illud qȯ simplicissimū cōceptū alicuius forme signi
ficat dicit᷑ abstractū vltima abstractione: ⁊ qȯ significat
cōceptū maxime compositū dicit᷑ esse cōcretū remotissi
muꝫ.s.a forma. Unde humanitas est abstractum vltima Abstra ctum du plr.
abstractiōe:qꝛ apud intellectū nō est simplicius in natu
ra humana q̄ꝫ sit hoc nomē humanitas. Et humanuꝫ est
cōcretū vltimo cōcretione:qꝛ nō pōt esse cōpositi⁹ apud
intellectū aliquid qȯ significat᷑ nomine hoīs q̄ꝫ illud qȯ
significat᷑ nomine humani. Sed homo est quodāmodo
cōcretum:⁊ quodāmodo abstractum: quia est cōcretum
respectu humanitatis:⁊ abstractū respectu humani. Sꝫ
humanitas

humanitas re⁹ nulli⁹ est ꝯcretū: ⁊ hūanitas re⁹ nulli⁹ est abstractū: q2 abstractū in vl'e⁹ abstractōe signat q̄libet fo⁹ cū ꝑcisione cuiuscūq3 alteri⁹ rei. Et iō dicit Auic. 5° meta. sue. entitas est entitas tm̄. i. h nomē entitas talē for⁹ dicit cū ꝑcisione cuiuscūq3 alteri⁹ rei. Sz nō est sic de ꝯcreto: q2 oē ꝯcretū dicit aliqd ꝓter formā īportatā ꝑ nomen cōe ꝯcretū. ℂ Visis opionib⁹ que ponūt vl'ia hr̄e esse in rerū nā pōt adhuc poni vna oplo q̄ vl'ia nō sunt in rerū nā exn̄tia, nec in aīa, nec ex̄ aīa3: sed solū hn̄t eē obiue in itellu. Vn̄ ista oplo duo ponit. p⁹ est q̄ vl'ia hn̄t eē obiue in itellu. 2ᵐ est q̄ nō hn̄t eē existere: nec hn̄t esse aliud q̄3 obiuū itell's. Intelligo ꝑ eē obiuū eē cognitū. Et eē obiuū itell's idē est qđ eē itelligibile. Vn̄ q̄dā hn̄t eē in effectū: ⁊ ēt eē obm: vt illa que exiſtūt in rerū nā: ⁊ ēt coḡscūtur ab itellu: vt res exn̄tes ex̄ aīa3 que sil cū h q̄ sunt extra aīa3 coḡscunt ab itellu. Et q̄dā hn̄t solū eē obm in itellu vt chimera mons aureus solū hn̄t eē ob3 in itellectu. Et q̄dā alia apparētia sensui ⁊ exn̄tia in rerū nā solū hn̄t eē obm in sensu ⁊ in po⁹ suꝑiori: vt p3 de nuō candelari ⁊ solis. Si. n. eleuet vnus oculus aut deꝓmat vltra sitū debitū: vna cādela apparebit due cādele ⁊ vn⁹ sol apparebit duo soles: ⁊ h9 dualitas nō est aliqd in nā: sed solū in apparētia sensus seu in cognitione apparēti sensus. Sil'r si bacculus iteger ponat in aq̄ s̄m vnā medietatē apparebit visui q̄ bacculus sit fract⁹. Sz ista fractura solū h3 eē in apparitiōe, seu in apparēti cognitiōe visus: ⁊ sic est diversa: ita est de alijs sensib⁹: ⁊ ēt talis apparētia est in v̄tutib⁹ sensibilib⁹ iterioꝛib⁹: ⁊ ēt in itellu: q2 qcqd coḡscit a po⁹ iferiori coḡscit a po⁹ suꝑiori: qcqd. n. coḡscit a po⁹ exteriori: coḡscit a sensu cōi: ⁊ nō eꝯ: ⁊ sic ascēdēdo vsq3 ad itell'm. Dico ḡ q̄ vl'e solū h3 eē obm in itellu: qđ ꝓbat sic. nā vl'e coḡscit ab itellu: vt p3. nā itell's pōt hr̄e cognitiōe3 asini vel leonis in cōi nō hn̄do cognitiōe3 alicuius asini ꝑticularis vel leonis singularis. Et ita p3 q̄ vl'e h3 eē ob3 in itellu. Et q̄ vl'e nō hēat aliud eē ex̄ obm p3: q2 non h3 eē existē in aīa nec ex̄ aīam: vt ꝓbāt rōnes suꝑiores ꝯtra vtrāq3 opionē: q̄rū vna ponit q̄ vl'ia sunt ꝯcept⁹ in aīa: ⁊ alia ponit q̄ vl'ia sunt res exn̄tes ex̄ aīam: sic seq̄t q̄ vl'e nō solū h3 esse obm in aīa. Et h est qđ dicit Boeti⁹ supra Porphy. q̄ vl'ia sic itelligunt tanq̄3 res exn̄tes ⁊ nō sunt hō res. ℂ Cōtra aliā opionē ar. sic. posito singulari ponit vl'e: seq̄t eīz soꝛ. est. ḡ hō est: ⁊ nō eꝯ. hec ꝯn̄a est bona, singulare existit. ḡ vl'e existit: ⁊ añs est verū: ḡ ⁊ ꝯn̄s: ⁊ ꝑ ꝯn̄s vl'e h3 eē existē: ⁊ nō solū eē obm. ℂ Itē destructo suꝑiori destruit iferius. ḡ si vl'ia nō existūt, singularia nō existūt: ꝯn̄s est falsum. ḡ ⁊c. ℂ Itē illud qđ nō h3 aliud esse q̄3 obm in aīa, h3 eē figmētū. nā figmēta itell's vt chimera hn̄t eē obm. ḡ si vl'e nō h3 aliud eē q̄3 eē obm in aīa: seq̄t q̄ vl'ia sunt figmēta: qđ est falsum. Itē sciētia est de vl'ib⁹: vt p3 ex p̄ poste⁹. Sz de subo scie d3 supponi ipm eē. ḡ vl'e habet eē verū. ℂ Ad p̄ᵐ dī q̄ ab iferiori ad suū supi⁹ est bona ꝯn̄a s̄m q̄ supi⁹ h3 suppōnē ꝑsonalē: ⁊ nō s̄z q̄ h3 suppōnē simplicē: vn̄ bn̄ seq̄t, soꝛ. est. ḡ aliqs hō est: sz nō seq̄t. soꝛ. est. ḡ ōis hō est, s̄m istā via3: nec seq̄t, singulare est: ḡ vl'e est: ⁊ eodē mō dico q̄ destructo suꝑiori ꝑsonal'r sumpto destruit iferi⁹: seq̄t. n. nullus hō est. ḡ soꝛ. nō est. Sz destructo suꝑiori simpl'r nō ꝑꝑ h destruit iferi⁹. ℂ Ad aliud dī q̄ illud qđ h3 eē obm in aīa s̄m se ⁊ s̄m oīa sua singularia solū h3 esse figmētū. vt p3 de chimera. nā ta3 chimera in cōi q̄3 hec chimera solū h3 eē in aīa obm: illud tm̄ qđ s̄m se solū h3 eē obm in aīa: vt hō ⁊ singularia exn̄tia ex̄ aīa3: nō h3 eē figmētū. ℂ Sz dubitat qual'r illa que nec s̄m se, nec s̄m suas singulares hr̄e eē: quō pn̄t hr̄e eē obm in aīa: cū nihil sit in itellectu nisi illud qđ ꝓfuit sub sensu: ⁊ ōis cognitio itellectiua ortū h3 a sensu: vt p3 ex p̄ poste. ℂ Sciēdū q̄ chimera ⁊ h9 ficta hn̄t ꝯceptū in aīa qui est verū ens in aīa: q2 est q̄litas aīe. Sz ille ꝯcept⁹ nō causat effectiue ab illo cui⁹ eē cept⁹ est: sz causat a ꝑtib⁹ talis ficti: ⁊ ab aīa cōponēte ꝯceptus ꝑtiū adinuicē. vbi. ḡ. Intellect⁹ h3 ꝯceptū mōtis ⁊ h3 ꝯceptū auri: qui ꝯcept⁹ causant a mōte ⁊ ab auro: ⁊ illis ꝯceptib⁹ exn̄tib⁹ in itellu: itell's cōponit illos ꝯcept⁹ adinuicē ⁊ facit vnū ꝯceptū cōpositū repn̄tātē mōtē aureum: qui est qđdā ens fictū: ⁊ eodē mō est de chimera. Nā itellus h3 ꝯceptū capitis hōis ⁊ coꝛꝑis leonis ⁊ alioꝝ: ⁊ ex illis ꝯceptibus facit ꝯceptū cōpositū repn̄tātem chimeram. T. cō. 2.

Videtur aūt neq3 genus neq3 sp̄ēs simpl'r dici. Genus. n. dī aliquoꝝ quodāmodo se hn̄tiū ad vnu3 aliquid: ⁊ ad se inuice3 collectio: s̄m quā signatiōe3 romanoꝝ collectio dī genus ab vnius. s. habitudine. dico aūt Romuli: ⁊ multitudinis hn̄tiu3 aliquo modo adinuicem eam que ab illo est cognatiōe3 s̄m diuisionem ab alijs generibus dicte. Vide glo. n. q̄re ptr de genē q̄ de alijs.

Finito ꝓhemio seq̄t trac. ꝓmus qui est de q̄nq3 vl'ibus diuisum: ⁊ ꝯtinet q̄nq3 capl'a. Cap^m p̄^m est de gn̄e. Cap^m 2^m est de specie. Cap^m 3^m est de dr̄ia. Cap^m 4^m est de ꝓꝓo. Cap^m 5^m est de accn̄te. ℂ Capl'm de gn̄e ꝯtinet duas ꝑtes. In p̄⁹ ponant signatiōes gn̄is. In 2⁹ ibi [Tripl'r aūtē.] ponit ⁊ declarat diffinitio gn̄is. Prima pars est total'r narratiua. 2⁹ est declaratiua. In p̄⁹ ḡ ꝑte ponit tres signatiōes gn̄is dicēs. p̄: q̄ neq3 gen⁹ neq3 sp̄ēs videnť simpl'r dici. i. vno modo tm̄: sz multipl'r. Prima signatio generis est multitudo ab vno pr̄e descēdētiū: vt multitudo romanoꝝ descēdētiū a Romulo dī eē gen⁹. Et h pōt itelligi dupl'r. Vno⁹ q̄ multitudo descēdētiu3 ab vno pr̄e sil cū pr̄e a quo plures descēderūt dī eē gen⁹. Alio⁹ pōt itelligi q̄ sola multitudo vel collectio descēdētiū ab vno pr̄e dī genus per habitudinē ad illū pr̄e3: illo pr̄e nō accepto nec numerato in illa multitudine: ⁊ q̄uis pr̄ non cōnumeret in illa multitudine: ista multitudo tm̄ h3 cognatiōe3 ab illo pr̄e: ⁊ diuersitatē ab alijs gn̄ib⁹ per illū pr̄em: vn̄ multitudo romanoꝝ vna cū Romulo pōt dici gen⁹: ⁊ ēt multitudo romanoꝝ descēdētiū a Romulo nō ꝯnumerato Romulo pōt dici gen⁹: ⁊ sic p̄⁹ signatio gn̄is h3 duo mēbra. ℂ Et est sciēdū q̄ nō q̄libet multitudo descēdētiū ab vno pr̄e dī genus: q2 sic collectio oīum hoīu3 diceret vnū genus qđ est falsum: sz multitudo descēdētium ab vno pr̄e: a quo tm̄ alij pr̄es nō descenderūt dī esse genus in p̄ma significatione generis. Vide hec Boeti⁹.

ℂ Dī aūt ⁊ aliter rursus gen⁹ q̄dē vniuscuiusq3 rei gn̄atiōe principiu3: vel ab eo qui gennit vel a loco in quo q̄s genit⁹ est. Sic eni3 orestē dicimus a tantalo hr̄e genus: illū aūt ab hercule. ⁊ rursus pindaꝝ q̄dē thebanū eē genē. Platonē ꝟo athenīēsem: etei3 pr̄ia principiū est vniuscuiusq3 gn̄ōnis quēadmodū ⁊ pr̄. Hec aūt videt ꝓprissima esse signatio. Romani. n. sunt qui ex genē descendūt Romuli: ⁊ cecropides qui ex gn̄e descēdūt cecropis ⁊ eoꝝ ꝓximi. Et prius quidē appellatū est genus vniuscuiusq3 gn̄ōnis principiū: dehinc etiā multitudo eoꝝ

ADDE Porta cō clusio h9 ... hr̄ Andream q̄

Porphy. pbat illuz 2ᵐ modū generꝫ esse magnū genus q̄ꝫ pᵐ

qui sunt ab vno principio: vt a Romulo: nāq̨ꝫ diuidētes ⁊ ab alijs separātes dicebamus oēz illam collectionem romanoꝝ esse genus.

¶ 2ª sigñatio gñis est illa. pnᵐ gnōnis. Et istoº dī pī eē genus filij ⁊c̄. Locus dī eē genꝰ locati: q2 est pnᵐ gnōnis locati. ¶ Intelligēdū ꝙ cū dī locus est pnᵐ gnōnis locati: nō accipit locus pro loco pꝓo: qui nō plus ꝯtinet q̄ꝫ ipm locatū: sꝫ accipit pro loco cōi. s. pro villa/ vel ciuitate/ vel regno. ¶ Intelligendū est aūt ꝙ pater est pnᵐ gñis effectiuū: ⁊ locus est pnᵐ ꝯseruatiuū gnōnis ⁊ rei gñate.

Uide qđo locꝰ sit pncipiū gnōnis quēadmodus pē ab Anto. and. q. 3.

¶ Aliter aūt rursus dī genꝰ cui supponit spēs ad hoꝝ fortasse silitudinē: dictū etenīꝫ quodāmodo principiū est hmōi genus earū que sub ipso sunt specieꝝ. Videt aūt genus multitudinem ꝯtinere oēm que sub eo est specierum.

¶ Tertia sigñatio generis est illa. genus est cui supponit spēs: ⁊ sic accipit genus apud phos: vñ genus apud logicos: est id cui supponit spēs: nec est id cui supponit spēs diffinitio generis: sed vna sigñatio eius per se.

Triplicitier igit cū genus dicat de tertio apud phos sermo est: qđ etiā describētes assignauere genus eē dicētes: qđ de plibꝰ ⁊ differētibꝰ specie in eo qđquid sit p̄dicat. Eoꝝ. n. que p̄dicant alia q̄dez de vno solo dicunt: sic indiuidua: vt sor. ⁊ plato: ⁊ hic ⁊ hec ⁊ hoc ⁊ hoc. Alia v̄o de pluribꝰ: vt gña ⁊ spēs dr̄ie ppria ⁊ accñtia cōiter: sꝫ nō ppria alicui. ¶ Est aūt genꝰ q̄dez vt aial: spēs v̄o vt hō: dr̄ia vt rōnalis: ppriū vt risibile: accñs vt albū: nigruꝫ ⁊ sedere. ab his ḡ q̄ de vno solo p̄dicant differunt gña: eo q̄ de plibꝰ assigñta p̄dicant. Ab his aūt q̄ de plibꝰ p̄dicant differt genꝰ a spēbꝰ q̄dez: qm̄ spēs ⁊ si de plibꝰ p̄dicant: nō de differētibꝰ specie: sꝫ numero solo. Hō. n. cum sit spēs de sor. ⁊ pla. p̄dicat: qui nō differūt a se inuiceꝫ specie: sꝫ numero. Aial v̄o cuꝫ sit genus de hoie equo ⁊ boue p̄dicat: qui differūt a se inuicē specie nō numero solū: a pprio v̄o differt genꝰ: qm̄ ppriū q̄dē de vna sola specie cuiꝰ est ppriuꝫ p̄dicat: ⁊ de his que sub specie sunt indiuiduis: quēadmodū risibile de hoie solo ⁊ de pticularibꝰ hoibꝰ. Genus aūt nō de vna sola specie p̄dicat: sꝫ de pluribꝰ differentibꝰ specie. a dr̄ia v̄o ⁊ ab his que cōiter sunt accñtia differt genus: qm̄ ⁊ si de pluribus differētibꝰ specie p̄dicant dr̄ie ⁊ cōiter accidētia: tñ nō in eo qđquid sit: sꝫ in eo qđquale sit p̄dicant: interrogantibꝰ enim nos illud quo p̄dicant hec: nō in eo qđquid sit dicimus p̄dicari: sed magis in eo qđquale sit. Interrogāti eiꝫ q̄lis hō sit dicimus: qm̄ rōnalis ⁊ in eo qđ qualis sit coruus: dicimus qm̄ niger. est aūt rationale q̄dez dr̄ia: nigrū v̄o accñs. Qñ aūt qđ est hō īterrogamur aial rñdemus: est aūt hois

Ex hoc colligit ꝙ accidēs cōe h̄ ꝓpꝛiuꝫ alicuiꝰ subo' pro doctrina Bur. tradita in cap. de ꝓprio.

Nota ꝙ h̄ ꝓbatio ꝓcedit a posteriori.

genus aial: q̄re de plibꝰ p̄dicari diuidit genus ab his que de vno solo que sunt indiuidua p̄dicant. De differētibꝰ v̄o specie separat genꝰ ab his que sicut spēs p̄dicant vel ppria: in eo aūt qđqd sit p̄dicari diuidit genus a differētijs ⁊ a cōiter accñtibus que nō in eo qđquid sit: sed in eo qđquale est vel quomodo se habēs predicat. Nihil igitur superfluuꝫ neq̨ꝫ minus cōtinet generis dicta descriptio.

¶ Positis sigñatōibꝰ gñis ponit auctor descriptiōez gñis que est p̄dicari de plibꝰ differētibꝰ specie in eo qđqd. Et ꝙ hec descriptio de genere sit bñ data declarat auctor. ⁊ hec est pª ꝯclo huiꝰ libri. s. ꝙ hec est descriptio gñis p̄dicari de pluribꝰ differētibꝰ specie in eo qđqd. Hec ꝯclo pbatur sic. Illa est diffinitio seu descriptio gñis que inest generi: ⁊ p cuiꝰ ptes genꝰ distinguit a q̄libet qđ nō est genꝰ. nā de rōne diffōnis est ꝙ cōpetat seu ꝯueniat diffinito: ⁊ ꝙ p ptes eius diffinituꝫ distinguat a q̄libet alio: vt pꝫ 6º Topi. sꝫ p̄dicari de pluribꝰ differētibꝰ specie in eo qđqd inest gñi: vt manifestū est: ⁊ per particulas hic positas in diffōne distinguit genus a q̄libet alio qđ nō est genus. ḡ hec est bona descriptio vel diffinitio gñis. s. predicari de pluribꝰ ⁊c̄. Et per ꝯñs genꝰ diffinitiue est id qđ p̄dicat de pluribꝰ differētibꝰ specie in eo quod qd. Et ex pticulis in diffōne positis differt genus a q̄libet alio: qđ pbat Porphyrius. nā per hāc pticulā p̄dicari de pluribꝰ: genus differt ab indiuiduo qđ nō p̄dicat de pluribꝰ: ⁊ per hāc pticulā differētibꝰ specie: genus differt a spēbus spālissimis que nō p̄dicant nisi de differētibꝰ solo nuō: ⁊ per hāc pticulā in eo qđqd/ differt genꝰ a dr̄ia ppo ⁊ accñte que p̄dicant in q̄le ⁊ nō in qd: ꝙ aūt p̄dicta. s. dr̄ia ppriū ⁊ accñs p̄dicant in q̄le. pꝫ: q2 ad īterrogatiōez factā per quale de indiuiduo ꝯueniēter rñdet per ista. s. p dr̄iaꝫ/ ppriū/ ⁊ accidēs: sꝫ genꝰ p̄dicat in qd de indiuiduo: q2 ad q̄ōnez factaꝫ per qd de indiuiduo ꝯueniēter rñdet per genꝰ: vt si q̄rat qd est sor. ꝯueniēter rñdet ꝙ aial. ¶ Hic sunt tria notāda. Primo ꝙ hec ōrō que p̄dicat de plibꝰ ⁊c̄. nō est diffinitio generis nisi extēdēdo nomē diffōnis ad descriptiōez. ⁊ ratio huiꝰ est: q2 h̄ cōe genus nō est in aliq̄ certo gñe: cū repiat in q̄libet pdicāto ⁊ qđ circuit omne genus in nullo gñe est determinate: nec p̄dicat in qd/ nec indicat q̄dditatez pprie alicuiꝰ rei. ¶ 2ᵐ nōnᵐ ꝙ aliud est qđ hic diffinit: ⁊ aliud est pro quo diffinit: vñ illud qđ hic diffinit est itētio 2ª: ⁊ est cōis oībꝰ gñibus gñalissimis ⁊ subalternis: ⁊ illa pro qbꝰ diffinit sunt gña. s. gñalissima ⁊ subalterna: q2 his cōpetit hec descriptio. s. p̄dicari de plibꝰ. Unde cuꝫ dī. genus sic diffinit. qđ p̄dicat ⁊c̄. h̄ nomē genꝰ/ hꝫ ibi supposōnē simplicē ⁊ nō psonalē: sic est manifestuꝫ: q2 nullū genus sic diffinit: nec est aliqđ genus ꝯuertibile cū hac diffōne: vt de se pꝫ: sꝫ cum dī genus est qđ p̄dicat de plibus: hic hoc nomē genus/ hꝫ supposōnē psonalē. si. n. hret supposōnē simplicē eēt falsa: q2 hec itētio genus siue h̄ cōe genus non p̄dicat in qd de plibꝰ differētibꝰ specie: vñ cuꝫ sic dī. hō diffinit: iste terminus hō/ hꝫ supposōnem simplicē: ⁊ cū dī/ hō est aial rōnale mortale: iste terminꝰ hō/ hꝫ supposōnē psonalē: ita cum sic dī. genus sic diffinit: iste terminꝰ genus/ hꝫ supposōnē simplicē: sed cū dī genus est qđ p̄dicat: iste terminꝰ genus/ hꝫ supposōnez psonalē: ⁊ sic pꝫ ꝙ terminꝰ hꝫ aliā ⁊ aliā supposōnē respectu actꝰ exerciti: ⁊ respectu actꝰ sigñati: vñ hec est vera/ aial p̄dicat de omni hoie s̄m ꝙ subm hꝫ supposōnē simplicē: ⁊ in actu significato: vbi exercet p̄dicatio hꝫ iste terminus aial/ suppositiōez psonalē: vt in ista/ oīs hō est aial. ¶ 3º est nōnᵐ

Uide qđo illud qđ h̄ diffinit sit intētio ab Ant. and.

Bur. tractat q̄re h̄ diffinit itētio p rectꝰ posses pdicare illud declarare s̄m. 3. ꝓpōnem ꝯpōnem ponit Anto. and. q. 4.

ꝙ in hac

q in hac descriptiõe qd pdicat de plib⁹: ly de plib⁹ accipit pro suo significato positiuo: ꝛ nõ accipit cõparatiue: vñ sensus est q gen⁹ est qd pdicat de multis differẽtib⁹ specie: ita q iter ista duo plib⁹ differẽtib⁹ specie est ꝯstructio itrãsitiua. q aũt ly de plib⁹ nõ accipiat cõparatiue in pdicta descriptiõe. pz: qꝛ si acciperet cõparatiue sensus eẽt iste: gen⁹ est illud qd pdicat de plib⁹ q̃ sunt dñia spe: sed itellcã nõ est talis: qꝛ descriptio gñis cõpetit oĩ gñi: sed nõ cõpetit oĩ gñi pdicari de plib⁹ q̃ sunt dñia spe: qꝛ gen⁹ ifimũ qd nõ hz sub se nisi duas spẽs nõ pdicat de plib⁹ q̃ sunt dñia specie: sz itellcã nõ est talis. Et q cõparatiuũ põt accipi pro positiuo ꝛ eõ. pz. nam qñ dĩ plures hoies currũt accipit cõparatiuũ pro positiuo. nã est idẽ dicere plures hoies currũt ꝛ multi hoies currũt: ꝛ positiuus aliqñ accipit pro cõparatiuo: vt Bonũ est ꝯfidẽ in dño q̃ in hoie: itellectus est iste Melius est ꝯfidere in dño ꝛc.

T.c.iii. Spẽs aũt dĩ qdẽ ꝛ de vniuscuiusq̃ forma fm quã dictũ est. priami qdẽ spẽs digna est impio. Dĩ aũt spẽs ꝛ ea que est sub assignato gñe fm quã solem⁹ dicere hoiez qdẽ spẽz aĩalis: triãgulũ vero spẽz figure: qd si ẽt gen⁹ assignãtes spẽi meminimus dicẽtes: qd de pluribus ꝛ differẽtib⁹ specie in eo qd quid sit pdicat: ꝛ spẽz dicim⁹ id qd sub genere est. Nosse aũt opz qm ꝛ genus alicuius spẽi est genus: ꝛ spẽs alicuius generis est spẽs. Idcirco necesse est in vtrorũq̃ rõnibus vtrisq̃ vti.

Istud est z^m cap. trac. primi: in q determinat de spe ꝛ de ordie coordinatis in linea pdicali. Et ꝯtinet istud caplm duas ptes pn^{les}. In p^a ponunt significatões ꝛ descriptiões spẽi. In z^a ibi Planũ aũt. jad declaratõez eoꝝ que pdicant de spe enũerat ea que sunt in linea pdicali: ꝛ determiat de eis ꝛ de ordine eoꝝ. Pria ps est ptim narratiua: ꝛ ptim ingsitiua. Prio g̃ narrãdo ponit vnã significatiõez spẽi: que nõ ptinet ad logicã dicẽs: q spẽs dĩ vno^o vniuscuiusq̃ rei for^a: ꝛ fm istã significatiõem dĩ q spẽs priami digna est impio: ꝛ accipit his spẽs pro pulchritudine vl' decore: ꝛ põt itelligi tã de pulchri^{ne} animi q̃ de pulchri^{ne} corpis: pulchri^{do} animi est ale vr^{us}: deide ponit aliã significatiõez spẽi: que est q spẽs dĩ que ponit sub assignato genẽ. Et hec est vna descriptio spẽi que ptinet ad logicã. Uñ auctor ponit tres descriptiões spẽi: sed due significatiões spẽi ptinẽt ad logicã. Prima spẽs est que ponit sub assignato genere: ꝛ circa illam descriptionem Auctor ponit dubiuz: ꝛ modo suo respõdet: vt videbimus plixius in fine huius prime partis.

Vide hic Alber. ¶ Assignãt g̃ ꝛ sic spẽm: spẽs est que ponit sub genere: ꝛ de qua genus in eo qd qd sit pdicat.

¶ Scda descriptio est q spẽs est que ponitur sub assignato genere: ꝛ de qua genus pdicatur in quid.

¶ Ampli⁹ aũt ꝛ sic quoq̃. Spẽs est q de plib⁹ ꝛ differẽtib⁹ numero in eo qd qd sit pdicat: sz hec quidez assignatio spẽi spãlissime est ꝛ que solũ spẽs est: alie vero erũt ꝛ nõ spãlissimaruz.

¶ 3ª descriptio est q spẽs pdicat de plib⁹ dñtib⁹ nuõ in eo qd qd: ꝛ itelligit ista descriptio cũ pcisione sic q spẽs est que solũ pdicat de plib⁹ dñtib⁹ nuõ in eo qd qd: ꝛ nõ de dñtib⁹ spe: ꝛ nisi hec descriptio poneret cũ pcisione: ista descriptio cõpeteret gñi gñalissimo: qꝛ gen⁹ gnãlissimũ pdicat de plib⁹ dñtib⁹ nuõ in eo qd qd. intellecta tñ hac descriptiõe cũ pcisione nõ cõpetit gñib⁹ gnãlissimis nec spẽb⁹ subalternis. Iste tres descriptões sic cõparant adinuicẽ: qꝛ p^e due cõpetũt tã spẽb⁹ spãlissimis q̃ spẽbus subalternis: sz 3ª descriptio itellecta cũ pcisione: vt dictũ est solũ cõpetit spẽb⁹ spãlissimis. ¶ Circa p^{am} descriptionẽ hic positã ponit auctor dubitatõez talẽ. In diffõne generis ponit spẽs: vt visuz est cap de genẽ vbi dĩ q gen⁹ est qd pdicat de plib⁹ dñtib⁹ specie ꝛc. g̃ in diffõne spẽi nõ dz poni gen⁹: qꝛ idẽ re^{tu} eiusdẽ nõ põt eẽ diffiniẽs ꝛ diffinitũ. g̃ male describit spẽs cũ dĩ, spẽs est que ponit sub assignato genẽ. ¶ Ad istud rñdet auctor dĩ. q gen⁹ ꝛ spẽs sunt relatiua. nã gen⁹ dĩ alicui⁹ spẽi gen⁹: ꝛ spẽs dĩ alicui⁹ gñis spẽs: ꝛ ideo neccẽ est q vtrũq̃ ponat in diffõne alterius. vñ fm istũ auctorẽ in relatiuis nõ est incõueniẽs: sed magis est neccĩuz q idẽ re^{tu} eiusdẽ sit diffiniẽs ꝛ diffinitũ. ¶ Sz h sunt duo dubia. Pri^m est, an gen⁹ ꝛ spẽs sint relatiua. z^m est, an vnũ relatiuoꝝ debeat poni in diffõne alterius. ¶ Ad p^m dubiũ ar. sic. pbãdo q gen⁹ ꝛ spẽs nõ sunt relatiua: qꝛ illa que sunt cõia oĩbus pñtis nõ sunt in aliq pñto determiato: sz gen⁹ ꝛ spẽs sunt cõia oĩb⁹ pñtis: qa in oĩ pñto sunt gña ꝛ spẽs. g̃ gen⁹ ꝛ spẽs nõ sunt in aliq pñto determiato. g̃ nõ sunt in pñto relonis. g̃ nõ sunt relatiua. ¶ Itẽ relatiua sunt sil' nã p pbm in pñtis: sz gen⁹ ꝛ spẽs nõ sunt sil' nã: qꝛ gen⁹ nãlr est prius specie. p pbm in pñtis qui dicit. q pri⁹ est a quo nõ ꝯuertit subsistẽdi ꝯña: sz hmõ est gen⁹. g̃ ꝛc. ¶ Ad oppo^m est auctor. ¶ Ad z^m dub^m argr pbãdo q vnũ relatiuoꝝ non põt poni in diffõne alteri⁹: qm q̃libet diffõ dat cã inotescẽdi: q̃lz g̃ diffõnis pars dz eẽ notior ipo diffinito: sz vnũ relatiuoꝝ nõ est noti⁹ alio. g̃ ꝛc. ¶ Cõfirmat h. si de diffinito q̃rit qd sit. ꝯueniẽter rñdet p diffõnez: ita q diffõ certificat de qõne q̃rẽte qd est de diffinito: sz si fiat q̃stio de vno relatiuo qd est, non certificaret q̃rẽs de illa qõne p diffõnẽ vel descriptionẽ in qua ponit vnũ relatiuoꝝ. g̃ ꝛc. maior pz. ꝛ minor declarat. nã si q̃rat qd est pr. ꝛ rñdet sic. pr est qui hz filiũ vel genuit filiũ: q̃rit eẽ qd est filius: qꝛ fili⁹ est eque hñ mihi ignot⁹ sicut pr. ꝛ si dĩ q filius est qui hz prez. adhuc ꝯtingit q̃rere qd est pr sic pius: ꝛ ita nunq̃ ero certificat⁹ de aliq relatiuoꝝ qd est: qꝛ rñdẽdo p eque ignotũ: nõ suz nec eẽ possuz certificat⁹: vnde põt sic argui. Illa nõ est diffõ alicui⁹ p quã nõ possuz eẽ certificat⁹ de diffinito: sz p diffõnẽ relatiui in q ponit suũ correlatiuũ nõ possum certificari de illo relatiuo: vt visuz est. g̃ ꝛc. ¶ Itẽ qñcũq̃ i diffõne põit aliqd diffinibile. sic diffõ illi⁹ diffinibilis ponit loco ei⁹: vior ꝛ expssior erit diffõ in qua loco diffiniti ponit sua diffõ: vt pz 6° topi. si g̃ in diffõne pris ponit fili⁹: ꝛ si in loco filij ponat diffõ filij: ista diffinitio erit vior ꝛ expssior diffõne p^a: sz in diffõne filij fm istã opionẽ dz poni pr. g̃ in vissima ꝛ expssissima diffõne pris dz poni pr: sed h est incõueniẽs. s. q idẽ ponat in diffõne suiipi⁹ ꝛc. ¶ Ad oppositũ tñ est auctor. ¶ Ad p^m du^m cũ q̃rit an gen⁹ ꝛ spẽs sint relatiua. ¶ Dõz q gen⁹ ꝛ spẽs pñt accipi pro his que pncipalr significant: ꝛ pro his q denoiant. Si accipiant pro his que significant: tũc accipiunt pro itẽtionib⁹ in aĩa cõib⁹ gñib⁹ ꝛ spẽb⁹ in q̃lz pñto vel cuiuslibet pñti: ꝛ hec sunt relatiua trãscẽdẽtia: qꝛ itẽtio gñis refert ad intẽtionẽ spẽi. Si vo accipiant p his que denoiant sic accipiunt p his de qb⁹ pdicant: vt p hoie ꝛ aĩali: ꝛ sic est falsuz dicẽ q genus ꝛ spẽs sunt rela: qꝛ hõ ꝛ aĩal nõ sũt relatiua: nec albedo ꝛ color sunt rela: sz absoluta. Si gen⁹ ꝛ spẽs accipiant p his que p significant sic hñt suppõnẽ simplicẽ: sz qñ gen⁹ ꝛ spẽs accipiunt p his q denoiant: tũc hñt suppõnẽ psonalẽ. ¶ Ad p^m arg^m in ꝯtrũ cũ dĩ, q gen⁹ ꝛ spẽs sunt cõia

ADDE Hec ꝓpõ hẽt itelligi ꝺ entibus absolutis nõ autẽ respectiuis.

ADDE Hoc non vĩ verũ qa cũ gen⁹ et spẽs dicũtur esse en tia rõnis ꝛ non possit esse in pdicato realis ideo ꝛc. sz posset aliq̃s saluare Bur. dicẽdo q itelligit. q si genus et

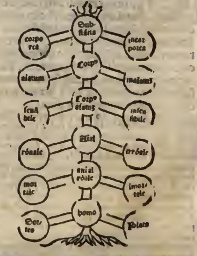
spēs essent in aliq̄ pdicato gdditabile maxime cēnt in pdicato relonis.

olb⁹ pñtis.ḡ ⁊c. ℂ Dōm est vno⁹ ꝙ gen⁹ ⁊ spēs nō sunt relatiua determinati gn̄is: ſꝫ sunt rela trāſcēdētia: q̄ꝛ repiūtur in q̄lꝫ pñto. Alr pōt dici ꝙ ideꝫ pōt eē in q̄lꝫ pñto denoiatiue: ⁊ tm̄ in vno pñto gdditatiue: ⁊ sic genus ⁊ spēs sunt in q̄lꝫ pñto: q̄ꝛ denoiant res oiuꝫ pñtoꝝ: ⁊ tn̄ sunt gdditatiue in vno pñto tm̄.i. in pñto relonis. ℂ Ad z^m arg^m cuꝫ dī / ꝙ gen⁹ est nāīr pri⁹ specie. dico ꝙ accipiēdo gen⁹ ⁊ spēꝫ pro bis q̄ ꝑ sigñant pn̄ᵉ. sic neutrū istoꝝ est alio ꝑus nāīr: ſꝫ sunt sil nā. Sꝫ accipiēdo gen⁹ ⁊ spēꝫ ꝓ bis que denoiant. sic gen⁹ est nāīr ꝑus spe: vt aial boie: ⁊ ƀ mō accipiēdo gen⁹ ⁊ spēꝫ nō sunt rela. ℂ Ad z^m du^m dicūt gdā ꝙ loquēdo de diffōne idicāte gdditatē rei nō dꝫ poni vnuꝫ relīuoꝝ in diffōne alteri⁹: ſꝫ in diffōne exp̄mēte gd nois bn̄ dꝫ poni vnū relatiuoꝝ in diffōne alteri⁹: ⁊ sic itelligit auctoꝛ ꝙ in diffone exp̄mēte gd nois dꝫ poni vnū relatiuoꝝ. ℂ Sꝫ mihi vī ꝙ vnū relatiuoꝝ nō debeat poni in diffōne alteri⁹ exp̄mēte gd nois: nec in diffōne exp̄mēte gd rei alteri⁹: q̄ꝛ vtraqꝫ diffō notificat diffinituꝫ / ⁊ est notioꝛ diffinito. Nā diffō exp̄mēs gd nois: notificat gd nomē sigñat: ⁊ diffō explicās gd rei notificat gdditatē diffiniti: ſꝫ vnū relatiuū nō est noti⁹ altero: nec oīo in qua ponit vnuꝫ relatiuoꝝ est notioꝛ alio relatiuo. Et iō bn̄ dicit Aui. in logica sua ꝙ dicētes vnū relatiuoꝝ diffiniri ꝑ reliquū nō aduertūt diam iter eē notū cū alio: ⁊ eē notū ꝑ aliud. vn̄ vnū relatiuoꝝ nō est notū ꝑ aliud. ḡ pꝫ ꝑ rōnes iaꝫ factas ꝙ loquēdo de diffōne fm ꝙ Ari. logł. sic vnū relatiuū nō diffinit ꝑ reliquū: loquēdo.n. de diffōne indicāte gddi^tes rei mani^m est ꝙ vnū relīuoꝝ nō diffinit ꝑ reliquuꝫ: q̄ꝛ vnū relīuoꝝ nō est de gddi^te alteri⁹: nec est noti⁹ altero relatiuo: loq̄ndo ēt de diffōne exp̄mēte gd nois nō diffinit vnū relīuoꝝ ꝑ reliquū: q̄ꝛ diffō gd nois manifestat gd nomē sigñat: ſꝫ vnū relatiuoꝝ nō notificat gd sigñat aliō. ḡ ⁊ exprobo minorē. nā si q̄rat gd ƀ nomē pr̄ sigñat: ⁊ rńdet ꝙ ƀ nomē pr̄ sigñat illū qui genuit filiū: q̄rēdū est vlteri⁹ gd sigñat ƀ nomē fili⁹. si dicat ꝙ ƀ nomē fili⁹ sigñat illū ꝗ bꝫ pr̄ēꝫ. adbuc restat q̄stio gd ƀ nomē pr̄ significet: q̄ꝛ nō est maioꝛ certitudo b⁹ nois sigñati q̄ꝫ fuit in pn̄°. Dico ḡ ꝙ nulluꝫ relatiuū bꝫ diffōnē ꝓpriā: q̄ꝛ relatiuū nō est ꝑ se in genē: ſꝫ relatio bn̄ pōt diffinire: ſꝫ nō ꝑ relōnē oppositā: ſꝫ ꝑ ꝓpriū gen⁹ ⁊ ꝑ ꝓpriā diaꝫ. ſꝫ eis isint noīa iposita: loquēdo de diffōne exp̄mēte gdditatē diffiniti. Extēdēdo tamē diffōnē diffiniti ad oīoneꝫ sigñantē illō qō relatiuuꝫ / siue illa oīo sit eque nota / siue sit notioꝛ: sic ꝯcedo ꝙ vnū relatiuū diffinit ꝑ reliquū: q̄a bn̄ ꝯtingit accipe vnā oīonē in qua ponit vnū relatiuoꝝ sigñare id qō nomē alteri⁹ relatiui sigñat. Illō.n. qō hec oīo: ꝗ genuit filiuꝫ sigñat ƀ nomē pr̄ sigñat. Vn̄ hec oīo nō est diffō exp̄mēs gd rei pr̄is: nec gd nois ei⁹: q̄ꝛ nō est notioꝛ: vt ꝓbatū est: ⁊ sic forte itelligūt auctores dicētes ꝙ vnū relīuoꝝ diffinit ꝑ reliquū. Iste tn̄ modus accipiēdi diffōnē reprobat a pho i z° poste. q̄ꝛ sic tota hystoria ō bello troiano diceret vna diffō: q̄ꝛ vnū nomē pōt iponi: ⁊ tā est ipositū toti illi hystorie. s. ƀ nomē illas: ⁊ sic tota hystoria troiana eēt diffō ilie: qō nō videt verū. Et si dī ꝙ q̄uis ƀ nomē pr̄ nō bꝫ diffōneꝫ ꝓpe dictā cū nō sit in genere. pōt tn̄ bře diffōnē exp̄mēteꝫ gd nois: q̄ꝛ sciēs gd ƀ nomē pr̄ sigñat: pōt notificare ƀ alteri. Et si q̄rit q̄lr hoc ꝯtingat. Dōm ꝙ hoc relatiuū pōt notificari q̄tuꝫ ad gd nois ⁊c. pōt aliq̄ mō describi: nō tn̄ ꝑ suuꝫ corre^iuū. v.g. pr̄ est ꝗ de sua suba genuit sibi silem in specie: ⁊ fili⁹ est ꝗ genit⁹ est de suba silis sibi in specie. Et dico de suba sibi silis in specie: q̄ꝛ ꝑ ƀ distinguit gn̄atio inaiatoꝝ a gn̄ōne aiatoꝝ. nā in aiatis ⁊ in aialib⁹ gn̄atis per ꝓpagatiōeꝫ sic genitū gn̄at de suba gn̄antis: ſꝫ in inaiatis gn̄ans ꝓducit genitū de suba aliena: vt ignis de suba aeris gn̄at ignem.

Et ideo in inaiatis generās nō dī pr̄ nec genitū filius.

ℂ Planuꝫ aūt erit qō dī hoc mō: in vnoquoqꝫ p̄dicāmēto sunt q̄dā gn̄alissima: ⁊ rursus alia spālissima: ⁊ iter gn̄ālissima ⁊ spālissima sūt alia media. Est aūt gn̄ālissimū gdē sup̄ qō nō est aliō genus supueniēs. Spālissimū aūt post qō nō erit alia iferioꝛ spēs: iter gn̄ālissimū aūt ⁊ spālissimū ⁊ gn̄a ⁊ spēs sūt eadē: ad aliō gdē ⁊ ad aliō sūpta. Sit aūt in vnoquoqꝫ p̄dicāmēto manifestū qō dī. Suba est gdē ⁊ ip̄a est gen⁹: sub hac aūt est corpus: sub corpe ꝟo aiatū corpus: sub quo aial: sub aiali rōnale aial: sub quo hō: sub hoie ꝟo soꝛ. ⁊ pla. qui sunt pticulares hoies.

Arboꝛ sum plana / que vocoꝛ porphyriana,
Mater sum litis, non nota nisi peritis.

Et hoꝝ suba gdē gn̄ālissima est eo ꝙ gen⁹ sit solū. Hō ꝟo spālissimū: eo ꝙ spēs sit soluꝫ. Corp⁹ ꝟo spēs gdē est subē: gen⁹ ꝟo corpꝭ aiati: ⁊ aiatū corpus gdeꝫ spēs coꝛ. gen⁹ ꝟo aialis. aial aūt spēs gdē aiati coꝛ. gen⁹ aūt rōnalis aialis: sed rōnale aial spēs est aialis. genus ꝟo hois: hō ꝟo spēs gdē rōnalis aialis: nō aūt est genus pticulariū hoiuꝫ: ſꝫ solū spēs. Et oē qō añ indiuiduū ꝓximū est: spēs erit: solū.n. nō ēt gen⁹. Quēadmodū suba igit cū sit suprēma: eo ꝙ nihil supra eaꝫ sit gen⁹ est gn̄ālissimū: sic ēt hō cū sit spēs postq̄ꝫ nō erit alia iferioꝛ spēs: neqꝫ aliqd eoꝝ que pn̄t diuidi: ſꝫ solū idiuidua: indiuiduū aūt est soꝛ. ⁊ pla. spēs erit sola ⁊ vltia spēs: vt dcm̄ est

spālissima

spẽalissima spẽs. Que vero sunt in medio eoꝝ q̃ supꝰ ipsa sunt erũt spẽs. Eoꝝ vero que post ipsa sunt: sũt gña: q̃re hec q̃dẽ duas hꝫ habitudĩes: eã que est ad iferiora ſm quã gña ipsoꝝ eẽ dñr: ⁊ eã q̃ est ad supiora quoꝝ sunt spẽs. Extrema vero vnã hñt habitudinẽ. nã ⁊ gñalissimũ ad ea q̃dẽ q̃ posteriora sũt habitudinẽ hꝫ: cũ sit genꝰ oiuz id qd ẽ supmũ: eã vero q̃ est ad supiora nõ hꝫ: cũ sit supmũ ⁊ pmũ pricipiũ. Spẽalissimũ aũt vnã hꝫ habitudinẽ eã q̃ est ad supiora q̃rũ est spẽs: eã vero q̃ est ad posteriora nõ hꝫ: ſꝫ etiã ĩdiuiduoꝝ dĩ spẽs: ſꝫ spẽs q̃dẽ ĩdiuiduoꝝ solũ ea ꝯtinẽs: spẽs aũt supioꝝ velut q̃ ab eis ꝯtinet. Determinãt ergo gñalissimũ: ita q cũ sit genꝰ nõ est spẽs: ⁊ rursus supra q nõ est aliud genꝰ supueniẽs. Spẽalissimũ vero qd cũ sit spẽs nõ est genus: ⁊ cũ sit spẽs nũq̃ diuidit in alias spẽs: ⁊ qd de plibꝰ drñtibꝰ nũo in eo qd q̃d sit pdicat: ea vero q̃ in medio sunt ⁊ extremoꝝ subalterna vocant gña ⁊ spẽs: ⁊ vnũq̃dq̃ ipsoꝝ spẽs eẽ ⁊ genꝰ põt: ad aliud q̃dẽ ⁊ ad alĩd sũpta. ea vero q̃ sunt añ spẽalissimũ vsq̃ ad gñalissimũ ascẽdẽtia ⁊ gña dñr: ⁊ spẽs ⁊ subalterna gña vt agamenõ: atrides: ⁊ pelopides: ⁊ tãtalides: ⁊ vltimũ iouis: ſꝫ in familijs plerũq̃ reducunt ad vnũ principiũ. v.g. ad iouem: in gñibus q̃dẽ ⁊ spẽbꝰ nõ sic se hꝫ rẽ: neq̃. n. cõe est vnũ genus oiuz ens: nec oia eiusdẽ gñis sunt ſm vnũ genus supmũ: queadmodũ dicit Ari. ſꝫ sunt posita queadmodũ dcm̃ est in pñtis: pria decẽ genera sunt q̃si prima decẽ principia reꝝ: vel si q̃s oia entia vocet inq̃t nũcupabit equoce nõ vniuoce. Si. n. vnũ cõe genꝰ eẽt ens vniuoce entia dicerent. Cũ vero sint decẽ prima principia entis ſm soluz nomẽ est: nõ. n. ſm rõnis diffõnẽ q̃ ſm nomẽ est: decẽ q̃dẽ gñalissima sũt: spẽalissima vero in nũo q̃dã sũt: nõ tñ in definito: indiuidua aũt q̃ sunt post spẽalissima ĩfinita sunt. Quapp vsq̃ ad spẽalissima a gñalissimis dẽscẽdẽtes iubet plato q̃escere: descẽdẽ aũt p media diuidẽtẽ specificis drñijs: ĩfinita vero inq̃t relinq̃nda sunt: neq̃. n. eoꝝ posse fieri disciplinã.

¶ Hec est 2ª ps hꝰ capli in qua ad euidẽtiã pdcõꝝ enumerat ea q̃ ponũtur in linea pñtali: ⁊ diuersas pprietates eis assignat. Dicit ergo q in vnoq̃q̃ pñto: h est in q̃lꝫ ordĩe pñtali sunt plura gñalissima. s. in q̃lꝫ ordine est q̃dã gñalissimũ ⁊ q̃dã spẽalissimũ: ⁊ q̃dã ĩtermedia. Gñalissimuz est supra qd nõ est aliud supraueniẽs genꝰ. Spẽalissimũ est illud sub q̃ nõ est ĩferior spẽs. Illa vero ĩtermedia sũt gña ⁊ spẽs. gña reˢ ĩferioꝝ: ⁊ spẽs reˢ supioꝝ. Sꝫ gñalissimũ est ita genꝰ q nõ est spẽs: spẽalissimũ est ita spẽs q nõ est genus. Sic ergo gñalissimũ ⁊ spẽalissimũ hñt duas descriptiones. Una est q gñalissimuz est supra qd nõ est aliud genꝰ. Alia est q gñalissimũ est talr genus q nulloꝰ est spẽs. Et spẽalissimũ diffinit dupl̃r. Pͥo mõ spẽalissimuz est sub q̃ nõ est ĩferior spẽs. 2º mõ spẽalissimũ est: ita spẽs q nulloꝰ est genꝰ. Intermedia vero sunt gña ⁊ spẽs reˢ diuersoꝝ. Et ponit exͫ familiare. nã sic est in familijs siue in linea cõsanguinitatis q ẽ aliq̃s q est ita pr̃ q nõ ẽ filiꝰ: ⁊ aliq̃s q est ita filiꝰ q nulloꝰ est pr̃. Aliq̃ sũt ĩtermedij q sunt pr̃es ⁊ filij reˢ diuersoꝝ: vt Agamenõ ⁊ Atrides: ita est in pdicatis: q2 sic aliq̃d est qd est ita genꝰ q nõ est spẽs: ⁊ aliq̃d ẽ qd est ita spẽs q nõ est genꝰ: ⁊ aliq̃ ĩtermedia q̃ sunt gña ⁊ spẽs reˢ diuersoꝝ. ¶ Sꝫ forte aliq̃s diceret q in familijs est deuenire ad vnũ pͥnͫ. v.g. in tota cognatiõe hoiuz est deuenire ad vnũ prẽz. puta Iouẽ: ſꝫ aliq̃s seu ad Adã ſm vitatẽ. Silr in pñtis eẽt deuenire ad vnũ genꝰ cõe oibus pñtis: qd nõ est verũ. ¶ Ad istd rñdet q nõ est oino sĩle in pñtis ⁊ de familijs: q2 in familijs est vnũ pͥnͫ cõe: ⁊ in pñtis nõ est aliqd vnũ cõe genꝰ oibꝰ pñtis. Et hec est 2ª ꝯclo huiꝰ libri. s. q decẽ pñtis nõ est aliqd genꝰ cõe. Ista ꝯclo pbat sic: q2 si sic eẽt illd maxie eẽt ens: ſꝫ ens nõ est cõe genꝰ oibꝰ decẽ pñtis. ergo ⁊c. pbo minorẽ. Nullũ genꝰ est equocũ illis qbꝰ est genꝰ. ſꝫ ens dĩ equoce de decez pñtis. ergo ⁊c. vñ ait Porphy. Si q̃s oia vocet entia equoce nũcupabit. Cũ. n. decẽ pñta sint pͥ pͥnͥ nullũ cõe hñt nisi ſm nomẽ: ⁊ sic pꝫ. q decẽ pñtis nõ est aliqd genꝰ cõe: ſꝫ in vnoquoq̃ pdicamẽto est aliqd vnũ genꝰ gñalissimũ: ⁊ plures spẽs spẽalissime: nõ tñ ĩfinite: ſꝫ finite quo ad numeꝝ: sed indiuidua sunt ĩfinita. Et ideo descẽdẽtibꝰ a generalissimis ad spẽalissima iubet Pla. q̃escere: cũ indiuidua sint ĩfinita ⁊ de infinitis non est ars nec sciẽtia.

¶ Descẽdẽtibꝰ vero ad spẽalissima necesse est diuidẽtẽ per multitudinẽ ire: ascendẽtibꝰ vero ad gñalissima necesse est colligere multitudinez.

¶ Ex pdcis aũt ꝯcludit 3ᵐ ꝯnẽ hꝰ libri. s. q descẽdẽtibꝰ a gñalissimis ad spẽalissima opꝫ multiᵗᵉᵐ diuidẽ: ſꝫ ascẽdẽdo opꝫ multiᵗᵉᵐ colligẽ in vnuz. Et h pbat sic. Inferiora sunt plura q̃ supiora: sed descẽdẽdo pcedit a supioribꝰ ad ĩferiora diuidẽdo: ⁊ ascẽdẽdo pcedit ab ĩferioribꝰ ad supiora. ergo descẽdẽdo a gñalissimis opꝫ ire per multiᵗᵉᶻ diuidẽdo vnũ in multa: ⁊ ascẽdẽdo opꝫ ire a multis ad vnũ ⁊ colligẽdo ista multa in vnũ. v.g. descẽdẽdo a genẽ gñalissimo ĩcipit ab vno ⁊ pcedit ad multa diuidẽdo put pꝫ sic diuidẽdo. ¶ Suba alia corpea: alia incorpea: ⁊ suba corpea: alia sensibilis: alia ĩsensibilis: ⁊ sic vsq̃ ad spẽalissima: ſꝫ ascẽdẽdo ecõ pcedit a multis ad vnuz colligẽdo. v.g. soꝛ. ⁊ pla. hñt supra se hoc cõe hõ: ⁊ hõ ⁊ asinus hñt supra se aĩal: ⁊ aĩal ⁊ plãta hñt supra se hoc cõe corpus aĩatum: ⁊ sic pcedit ascẽdẽdo quousq̃ veniat ad genus generalissimũ: ⁊ in isto pcessu itur colligẽdo multitudinez in vnum collectiuũ: vt patet intuenti.

¶ Collectiuuz. n. multoꝝ in vnã nãm spẽs est: ⁊ magis id qd genus est. Particularia vero ⁊ singularia semp in multitudine ecõtrario diuidunt id qd est vnum genus.

¶ Narrat Porphy. q spẽs est collectio pliũ in vnã nãz: ſꝫ genus est magis collectiuũ q̃ spẽs: q2 plura ꝯtinet sub se singularia ⁊ semp sunt indiuidua illius qd est cõe eis. Et singularia sunt q̃d vnũ cum illo qd est cõe eis.

¶ Participatiõe. n. spẽi plures hoies sunt vnꝰ hõ. pticularibꝰ vero semp vnus hõ ⁊ est cõis plures. diuisiuum autẽ semp est qd singulare est. Collectiuũ enim ⁊ adunatiuum qd cõe est.

¶ Intelligẽdum q hec ppositio est falsa de vtute sermonis: sed sic habet intelligi: q plures homines participãt

de specie hoīs/siue humana specie.

¶ Assignato aūt genere ⁊ specie qd sit vtrūq3 ⁊ genere qdē3 vno: spēb⁹ v͛o plib⁹. Semp.n. in plures spēs diuisio generis fit: gen⁹ qdē3 de specie semp p̄dicat᷑: ⁊ oīa supiora de iferiori/bus: spēs autē neq3 de genere sibi ꝓximo p̄di/cat᷑: neq3 de supiorib⁹: neq3 eni3 ꝯuertit᷑. Op3 eni3 aut equa de equis p̄dicari: vt hinnibile de equo: aut maiora de minorib⁹: vt aīal de hoīe: minora v͛o de maiorib⁹ minime: neq3 eni3 aīal dicimus hoīe3 esse quēadmodū hoīe3 aīal: de qb⁹ spēs p̄dicat᷑ de his necīo ⁊ spēi genus p̄di cat᷑: ⁊ generis genus vsq3 ad gnālissimū: si.n. verū est hoīem Socra. dicere hoīem aūt aīal: aīal v͛o suba3: verū est Socra. aīal atq3 suba3 dicere. Semp supiora de iferiorib⁹ p̄dicātur: spēs aūt de indiuiduis p̄dicat᷑: genus v͛o ⁊ de specie ⁊ de indiuiduo p̄dicat᷑: gnālissimu3 aūt ⁊ de genere ⁊ de generib⁹ p̄dicat᷑: si plura sint media subalterna ⁊ de specie ⁊ de indiuiduo p̄dicat᷑: dr̄ aūt gnālissimū qđ de oīb⁹ sub se positis generib⁹ ⁊ spēb⁹ ⁊ de indiuiduis: genus aūt qđ añ spālissimū est: ⁊ de oīb⁹ spālissimis ⁊ de indiuiduis dr̄: solū aūt spēs de oīb⁹ indi/uiduis: indiuiduū aūt dr̄ de vno solo pticula/ri. indiuiduū aūt dr̄ soꝛ. ⁊ hoc albu3: ⁊ hic ve/niēs ⁊ sophronici filius: si solus sit soꝛ. ei fili⁹.

¶ Narrat q̄lr gen⁹ h3 se ad spē3: ⁊ dicit: ꝙ diuisio gn̄is fit p̄ se in ples spēs: ⁊ gen⁹ p̄dicat᷑ de spē: ⁊ nō ecõ. s. p̄dicatiōe ꝓp̄e dicta: nō.n. spēs p̄dicat᷑ directe de gn̄e: qꝛ id qđ p̄di/cat᷑ ꝓp̄e de aliq̄: op3 ꝙ sit supi⁹ vel ꝯuertibile cū ip̄o: ⁊ pp̄ h̄ indiuiduū p̄dicat᷑ de vno solo. s. de seip̄o: qꝛ nō h3 iferi⁹ eo: de quo possit p̄dicari. ¶ Sciēdū ꝙ h̄ nomē idiuiduū pōt accipi pro eo qđ sigr̄at: ⁊ sic p̄dicat᷑ de multis. nā soꝛ. est indiuiduū: ⁊ pla. est indiuiduū: vel pōt accipi ꝓ eo qđ denoīat: ⁊ sic loq̄t᷑ auctoꝛ hic. soꝛ.n. est id qđ h̄ nomē indiuiduum/denoīat: vt ly indiuiduū/sumat᷑ pro eo qđ deno/minat: ⁊ soꝛ. p̄dicat᷑ de vno solo ꝓprie vt de seipso.

¶ Indiuidua v͛o dn̄r h̓: qm̄ ex ꝓprietatib⁹ ꝯsi/stit vnūqđq3 eoꝝ: q̄ꝝ nūq̄3 in alio erit eadē col lectio. Soꝛ. aūt ꝓprietates nūq̄3 in aliquo erūt pticulariū: he v͛o q̄ sunt hoīs ꝓprietates. dico aūt ei⁹ q est cōis: erūt eedē in plib⁹: magis aūt in oībus pticularib⁹ hoībus: eo ꝙ hoīes sunt.

¶ Hic narrat q̄lr indiuidua distiguūtur abīnuicē: ⁊ dicit ꝙ qđlibet indiuiduū ꝯstat ex multis accn̄tib⁹: quoꝝ col/lectio non pōt simul repiri in alio indiuiduo: cuiusmodi ꝓꝑetates sunt. s. q̄litas/figura/locus/⁊ tp̄s. vn̄ septē sunt ꝓꝑetates: q̄rū collectio nō pōt sil̄ repiri in duob⁹ indiui/duis: vn̄ v͛sus. Forma figura locus tp̄s cū3 noīe sanguis. P̄ꝛia sunt septē que nō h3 vnus ⁊ alter. Iste.n. ꝓꝑetates indiuiduales sunt que nunq̄3 eedē nuō repiunt᷑ simul in diuersis indiuiduis: ꝓꝑetates tn̄ spēi sil̄ repiunt᷑ in oīb⁹ indiuiduis ill⁹ spēi: cuiusmodi sunt risibile: capax disci/pline ⁊c̄. que sunt ꝓꝑetates spēi humane: ⁊ simul repiun/tur in oīb⁹ indiuiduis: ⁊ loq̄tur de genere ⁊ specie ⁊ indiui/duis sube tanq̄3 de nobilioꝛib⁹. Indiuidua aūt accn̄tium nō hn̄t istas ꝓꝑetates: s3 magis sunt ꝓꝑetates alioꝝ: nec itēdit hic auctoꝛ dicere ꝙ h̓ ꝓꝑetates sunt ꝯstitutiue in/diuidui sube: s3 isunt illi subectiue: nō sicut ꝑtes: s3 sicut acci/dētia. ¶ Intelligēdū etiā ꝙ vnū indiuiduū sube nō di/stinguit᷑ ab alio solū per h̓ ꝓꝑetates accn̄tis: s3 formalr per suā formā: ⁊ māl̄iter per suā mām̄. Vn̄ soꝛ. distinguit᷑ a platone accn̄talr per sua accn̄tia formalr p suā foꝛ/mam: ⁊ māliter per suā mām̄: ⁊ fm̄ veritatē indiuiduū sube distinguit᷑ ab alio per huiꝰ ꝓprietates.

¶ Cōtinet᷑ aūt indiuiduū qdē spē: spēs aūt sub genē. Totū igit᷑ qđdā gen⁹ est: indiuiduu3 aūt pars: spēs v͛o totū est ⁊ pars: s3 pars qdē alte/rius: totū v͛o nō alterius: s3 aliis ptib⁹ totū est.

¶ Ex p̄dictis ꝯ̄cludit auctoꝛ ꝯ̄ne3 4ᵃᵐ hui⁹ libri: que est ista ꝙ indiuidua ꝯtinētur in specie/⁊ spēs in gen᷑. Istud p3 ex oꝛdinatiōe in linea p̄dicali: ⁊ hoc ꝓbat᷑ sic. Oīs pars cōtinet᷑ in suo toto: sed indiuiduū est pars spēi: ⁊ spēs est pars generis. g̊ indiuiduu3 cōtinet᷑ in specie/⁊ spēs in ge/nere. Et addit auctoꝛ ꝙ indiuiduu3 est pars/⁊ species est pars ⁊ totu3: alterius tamē ⁊ alterius: spēs enim est pars generis/⁊ totum respectu indiuidui.

¶ De genere qdē3 ⁊ specie ⁊ qd gnālissimū: ⁊ quid spālissimu3: ⁊ que genere eadem ⁊ spēs sint etiam indiuidua: ⁊ quot modis genus ⁊ species dicant᷑ sufficienter dictum est.

¶ Recapitulat ⁊ p3. ¶ Intelligēdū ꝙ idiuiduū est pars subectiua spēi: qꝛ spēs p̄dicat᷑ de indiuiduo in recto. Et ꝓ/pter eādē cām spēs est pars subectiua gn̄is: qꝛ genus p̄di/cat᷑ in recto de specie: ⁊ hec est dr̄ia iter partē itegrale3 ⁊ ꝑte3 subectiuā: qa de ꝑte subectiua vere p̄dicat᷑ suū totū in recto. Sed de ꝑte itegrali nō vere p̄dicat᷑ suū totū in re/cto: sed in obliq. man⁹.n. ⁊ caput sunt ꝑtes itegrales hoīs: qꝛ itegrāt hoīe3: ⁊ ideo hec est falsa. manus est hō/vel ca/put est hō. ¶ Et sciēdu3 est ꝙ duplex est pars/⁊ duplex est totū. s. totū vl̄e/vt hō respectu soꝛ. ⁊ pla. Totū itegra/le/vt domus respectu parietis ⁊ tecti: respectu tn̄ hui⁹ do/mus ⁊ illi⁹/est totū vl̄e. vn̄ respectu diuersoꝝ/idē ē totu3 vl̄e ⁊ totū itegrale: ⁊ pars itegralis ⁊ pars subectiua. nam hec man⁹ est pars subectiua manus in cōi: ⁊ pars itegralis hoīs. ¶ S3 dubitat᷑. qa nō videt᷑ ꝙ genus sit totū respe/ctu spēi eiusdē: qꝛ idē respectu eiusdē nō est pars ⁊ totu3: s3 genus est pars spēi. ⁊ totū gen⁹ est pars spēi: qꝛ est pars diffōnis: ⁊ pars diffōnis sigr̄at ꝑte3 rei diffinite ꝑ ph̄m 7ᵒ meta. ¶ Dōm ꝙ ip̄oīe est ꝙ idē sit pars ⁊ totū respe/ctu eiusdē eodē gn̄e vel eadē acceptiōe toti⁹ ⁊ ptis: tn̄ di/uersis acceptiōib⁹ toti⁹ ⁊ ptis pōt idē eē totū: ⁊ pars respe/ctu eiusde3. v̄.g. sic dicēdo. ꝓpositio est vera. iste termin⁹ ꝓpositio: est pars itegralis hui⁹ ꝓpōnis/ꝓpositio est ve/ra: ⁊ est totū vl̄e respectu eiusdē: qꝛ iste terminus ꝓposi/tio/est totū vl̄e respectu cuiuscūq3 ꝓpōnis. Et sili mō di/co ꝙ aīal est pars qdditatiua seu diffinitiua hoīs: ⁊ tn̄ est totū vl̄e respectu hoīs: ⁊ sic sub diuersis acceptiōib⁹ pōt idem esse totū ⁊ pars respectu eiusdē. ideo ⁊c̄. Tex. c. 4

Differētia v͛o cōiter ⁊ ꝓprie ⁊ magis ꝓprie dr̄. Cōiter differre alterum ab altero dr̄ ꝙ alteritate quada3 differt quocunq3 modo vel a seipso vel ab alio. differt enim soꝛ. a platone alteritate qua/da3: ⁊ ipse a se vel a puero vel iam viro: vel fa/ciente aliquid vel quiescente: ⁊ semper in ali/

quo mō

quo mō būdi se alteritatibus. Proprie autem differre alterū ab altero dī qñ iseparabili accidente ab altero differt. Inseꝑabile accidēs est: vt nasi curuitas: cecitas oculoꝝ: cicatrix cū ex vulnere occaluerit. Magis ꝓprie aūt differre alteꝝ ab altero dī qñ specifica dīt dr̃ia: queadmodum hō ab equo specifica dr̃ia dīt. i. rōnali q̄litate. Ulr aūt ōis dr̃ia alteratū fac̄ cuilʒ adueniēs. Sed ea que est cōiter ⁊ ꝓprie alteratū soluʒ facit. Illa vero que est magis ꝓprie aliud.

ADDE Qualr rōnale dicat̄ q̄litas. vīd ꝑo. m. c. de subā.

Hoc est 3ᵐ caᵐ tractatᵘ pmi in quo determiaᵗ ꝺ dr̃ia: ⁊ ꝯtinet duas ptes pncipales. In pᵒ ponūtur diuerse significatiōes seu diuisiones dr̃ie cū eaꝝ explanatōe. In 2ᵒ ibi [Quas ēt determinātes.] ponunt̄ descriptiōes dr̃ie de qbᵘ intēdit. Pria ps est narratiua in q̄ narrat auctor tres diuisiones. Pria diuisio: ꝙ quedā est dr̃ia cōiter dcā. quedā est ꝓꝑe dcā. ⁊ q̄daʒ est magis ꝓꝑe dcā. ¶ Dr̃ia cōiter dicta: est q̄ alteꝝ dīt ab altero alteritate q̄daʒ: h est q̄dā diuersitate accn̄tali: vt soꝛ. differt a pla. ꝑ motū. ⁊ pla. a soꝛ. ꝑ gestē: posito ꝙ soꝛ. moueat̄ ⁊ plato quiescat: vñ dr̃ia cōiter dcā est q̄ alteꝝ differt ab altero ꝑ aliqḋ accn̄s: ⁊ sic idē vno tpe pōt differre alio tpe a seipso: vt soꝛ. senex differt a seipso puero: ⁊ itelligo id negatiue. s. ꝙ soꝛ. senex differt a soꝛ. puero: ita ꝙ soꝛ. senex nō est soꝛ. puer ⁊ cē. Ista tñ est falsa de vtute sermonis: soꝛ. differt a seipso: verūtñ soꝛ. acceptᵘ cū aliq̄ determiatiōe bñ differt a seipso cū alia determiatiōe: loquēdo de dr̃ia negatiua: sic ꝙ soꝛ. cū vna determinatiōe negat̄ a seipso accepto cū alia determiatōe: loquēdo positiue de dr̃ia, sic negāda est ista, soꝛ. senex differt a seipso puero: q2 dr̃ia positiua nō est nisi iter existētia. ⁊ soꝛ. nō pt sil cē senex ⁊ puer.

Arist. 4ᵒ phy. ca. de tpe. dic alteꝝ esse cōrsicum in theatro cē ⁊ cē in foro.

¶ Dr̃ia ꝓꝑe dcā est q̄ alteꝝ differt ab altero accidēte inseparabili: ⁊ sic differt oculus cecus ab oculo vidēte: ⁊ nasus curuᵘ a naso recto. ¶ Dr̃ia magis ꝓprie dicta est qñ alterum differt ab altero specifica dr̃ia: ⁊ sic hō differt ab equo ꝑ hāc dr̃iaʒ q̄ est rōnalis. ¶ Iste dr̃ie cōparant̄ adinuicē: q2 in h ꝯueniūt: q2 ōis dr̃ia facit alteratū: sʒ in hoc differūt: q2 dr̃ia cōis ⁊ ꝓꝑa ipsa faciūt alteratū soluʒ: sed dr̃ia magis ꝓꝑe nō soluʒ facit alteratū: sʒ ēt aliud: hoc est diuersitatē essentialeʒ: vñ facere alteratū est supiᵘ ad facere aliud. nā facere aliud est facere diuersitatē essentialem: sed facere alteratū est facere diuersitatē accn̄taleʒ ⁊ essentialeʒ indifferēter. Uerūtñ auctoꝛ ꝑ facere alteratū soluʒ intelligit facere diuersitatē accn̄talem. ¶ Nota ꝙ illa diuisio dr̃ie que est in cōeʒ ꝓpriā ⁊ magis ꝓpriā: est diuisio vocis in suas significatiōes: ⁊ nō est diuisio dr̃ie que est vnū ex istis qnqꝫ vlibᵘ: imo dr̃ia sic diuisa ꝯtinet equoce accn̄s: ꝓpriū: ⁊ dr̃iam que est vnū de istis quinqꝫ vlibus: de qbᵘ est iste liber. vnde dr̃ia cōiter dicta dī de accidēte: qḋ est vnū de qnqꝫ vlibus: ⁊ differētia ꝓprie dicta dicit̄ de ꝓprio qḋ est vnū de quinqꝫ vlibᵘ: ⁊ dr̃ia magis ꝓprie dicta: est differētia que est vnuʒ de quinqꝫ vniuersalibus de qbus auctoꝛ intendit.

¶ Differētiaꝝ qdeʒ alie alteratū faciūt: alie vero aliud. Ille vero que faciūt aliud: specifice vocātur. Ille vero que alteratum faciūt simplr dr̃ie. aiali qdem dr̃ia adueniēs rōnalis aliud facit ⁊ spēm aialis facit. Illa vero que est mouēdi alteratuʒ solum a quiescēte facit. Quare hoc qdē aliud: illa vero alteratū solum facit.

¶ Scḋa diuisio dr̃ie est ꝙ q̄dā dr̃ia facit alteratū: ⁊ q̄daʒ aliud. Dr̃ia faciēs alteratū est duplex: q2 quedā est accn̄s separabile: ⁊ quedaʒ est accidens inseparabile.

¶ Scḋm igit̄ aliud faciētes: diuisiones fiunt a generibᵘ in spēs ⁊ diffōnes assignant̄ que sunt ex genere ⁊ huius differētijs: sm autē eas que soluʒ alteratū faciunt alteratio sola cōsistit: ⁊ aliquo mō se hn̄di ꝑmutationes fiunt.

¶ Narrat auctoꝛ ꝙ sm dr̃ias facientes aliud fiunt diuisiones geneꝝ in spēs: ⁊ ēt assignant̄ diffōnes q̄ fiūt ex generibus ⁊ differētijs: sed sm dr̃ias facientes alteratū tm̄: nō diuidunt̄ gn̄a in spēs nec assignant̄ diffōnes.

¶ A supioꝛibᵘ igit̄ rursus incohoātibᵘ dcm̄ est dr̃iaꝝ alias qdē cē seꝑabiles: alias vero iseꝑabiles mouere ⁊ quiescere ⁊ sanū cē ⁊ egrū ⁊ quecūqꝫ his ꝓxia sūt seꝑabilia sunt. At vero aqlinū cē vel symmū vel rōnale vl' irrōnale cē: iseꝑabilia sunt. Inseꝑabiliū aūt alie qdē sunt ꝑ se: alie vero ꝑ accn̄s. nā rōnale ꝑ se inest homini ⁊ mortale ⁊ discipline cē ꝑceptibile. At vero aquilinū esse vl' symmū cē sm accn̄s sūt: ⁊ nō ꝑ se. Ille igit̄ que ꝑ se sunt in substātie rōne accipiunt̄ ⁊ faciūt aliud. Ille vero que sm accn̄s sunt: nec in substantie rōne accipiunt̄: nec faciūt aliud: sed alteratū solū. Et ille qdē que ꝑ se sunt nō suscipiūt magis nec minᵘ. Ille vero que ꝑ accn̄s ⁊ si iseꝑabiles sunt tñ intēsionē suscipiūt ⁊ remissionē: naʒ neqꝫ genᵘ: aut magis: aut minᵘ predicat̄ de eo cuiᵘ est genᵘ: neqꝫ gn̄is dr̃e sm quas diuidit̄ ipm genᵘ. Ipse. n. sunt q̄ vniuscuiusqꝫ rōneʒ idest diffōneʒ cōplent: esse aūt vnicuiqꝫ vnū: ⁊ idem neqꝫ intēsionē: neqꝫ remissionem suscipiēs est. Aquilinū aūt vl' symmū vl' colorātū cē aliquo mō intēdunt̄ ⁊ remittunt̄.

Uide sm Albe. hic daf symitaf ⁊ aqlinum.

¶ Tertia diuisio dr̃ie est ꝙ q̄dā sūt dr̃ie seꝑabiles: ⁊ q̄dā iseꝑabiles. Dr̃ie seꝑabiles sūt vt accn̄tia seꝑabilia cuiusmodi sūt quiescere moueri ⁊ silia. Dr̃ia iseꝑabilis diuidit̄: q2 q̄dā est ꝑ accn̄s vt symmū ⁊ aqlinū: ⁊ q̄dā ꝑ se vt dr̃ie specifice que ꝑ se faciūt aliud ⁊ accipiunt̄ in diffōne: sed dr̃ie ꝑ accn̄s nō faciūt aliud: sʒ alteratū solum ⁊ nō accipiunt̄ in diffōne. ¶ Et adhuc differūt dr̃ie ꝑ se ⁊ ꝑ accidens: q2 dr̃ie ꝑ accn̄s suscipiūt magis ⁊ minus siue sint seꝑabiles siue iseꝑabiles: sʒ dr̃ie ꝑ se nō suscipiūt magis ⁊ minus: ⁊ h ꝓbat auctoꝛ ⁊ est 5ᵃ ꝯ hᵘ lib. ⁊ ꝓbat̄ sic. Esse rei. i. cē sube nō suscipit magis ⁊ minᵘ. g̃ illa q̄ idicāt esse sube nō suscipiūt magis ⁊ minᵘ: sʒ dr̃ie ꝑ se idicāt eēntiā sube. g̃ dr̃ie ꝑ se nō suscipiūt magis ⁊ minᵘ. ¶ Intelligēdum ꝙ hic auctoꝛ loqt̄ de dr̃ijs sube: ⁊ de illis veꝝ est ꝙ nō suscipiūt magis ⁊ minᵘ: dr̃ie tñ ꝑ se accn̄tiū bñ suscipiūt magis ⁊ minᵘ. nā albedo suscipit magis ⁊ minᵘ. ideo disgregatiuū visus qḋ est eiᵘ dr̃ia suscipit magis ⁊ minᵘ. naʒ aliqs coloꝛ magis disgregat visuʒ ⁊ aliqs minus.

Uid Bur. h ⁊ Alb.

¶ Cū igit̄ tres spēs dr̃ie ꝯsiderent̄. ⁊ cū he qdē sint seꝑabiles: ille vero iseꝑabiles: ⁊ rursus inseꝑabiliū cū he qdē sint ꝑ se: ille vero ꝑ accn̄s: ⁊ rursus eaꝝ que sunt ꝑ se dr̃iaꝝ: alie qdē sūt sm quas diuidimus gn̄a in spēs: alie vero sm quas q̄ diuisa sūt specificant̄: vt cū ꝑ se qdē dr̃ie sint

Porꝑ nñ cū dr̃ia diuisiua ꝯ cōstitutiua sm Alb.

b9 aiati τ inaiati: sensibilis τ isensibilis: rõnalis τ irrõnalis: τ mortalis τ imortalis. Ea q͡dez que est aiati τ sensibilis dĩa ɔstitutiua est substãtie aialis: est.n. aial substãtia aiata sensibilis. Ea v̄o que est mortalis τ imortalis dĩa rõnalis τ irrõnalis diuisiue sũt aialis dĩe. per eas eni gnã in spēs diuidũt: ꝫ he qdē diuisiue sũt dĩe generꝫ cõpletiue siũt τ ɔstitutiue spēꝫ. Diuidit.n. aial rõnali τ irrõnali dĩa: τ rursus mortali τ imortali dĩa: ꝫ ea q̄ est rõnalis dĩa τ mortalis constitutiua est hois: rõnalis v̄o τ imortalis dei. Ille v̄o q̄ sunt irrõnalis τ mortalis irrõnaliũ aialiũ. Sic ēt supreme substãtie cũ diuisiue sint aiati τ inaiati dĩe sensibilis τ insensibilis: sed aiati τ sensibilis cõgregate ad substãtiã aial pficiũt: qm̄ ergo eedē alio modo accepte fiunt cõstitutiue. alio mõ v̄o diuisiue specifice oēs vocant̄. Ex his maxime opus est ad diuisiones generꝫ τ diffõnes specierꝫ. Sed non his que ƀm accidēs iseparabiles sunt: nec magis his que sunt separabiles.

Recapitulat accipiēdo vnũ mēbrũ diuisiõis de q̄ intēdit dicēs q cũ tres spēs dĩe sint: qm̄ q̄dã sũt sepabiles τ q̄dã isepabiles. Et dĩarꝫ isepabiliũ: qm̄ q̄dã st dĩe p se: τ p accñs: de dĩys p se itēdim⁹. Et istarꝫ dĩarꝫ.s.p se q̄dã sũt diuisiue generꝫ. τ q̄dã sũt ɔstitutiue spēꝫ: τ h̄ est vna subdiuisio dĩarꝫ p se: τ ð illis ponit exēpla q̄ satis patēt. ❡ Est ēt sciēdũ q ista subdiuisio dĩe posita nõ ē posita si aliqs nõ refert diuisionē τ ɔstõnē ad idē. nã dĩe q̄ diuidũt gen⁹ ille eedē ɔstituũt spēs ɔtētas sub gñe: vt pꝫ: qꝛ rõnale τ irrõnale diuidũt aial: iõ rõnale τ irrõnale ɔstituũt spēs cõtētas sub aiali. Impole tñ est q eedē dĩe sint ɔstitutiue τ diuisiue re⁹ eiusdē: qꝛ rõnale τ irrõnale diuidũt aial. iõ neutrũ illorꝫ ɔstituit diffõnē aialis. vñ iste dĩe: corpeũ aiatũ sensibile ɔstituũt aial τ nõ diuidũt ipm: sꝫ rõnale τ irrõnale diuidũt aial: vñ referēdo ad idē sic sp sũt alie dĩe diuisiue τ alie ɔstitutiue. Dĩe.n.q̄ gen⁹ diuidũt ille eedez ɔstituũt spēs. ❡ Intelligēdũ ēt q auctor h̄ dic̄ q rõnale τ mortale diuidũt aial: sꝫ rõnale τ imortale sũt dĩe ɔstitutiue dei. id. nõ dic̄ ƀz opi. ppriã: sꝫ ƀz opi. aliorꝫ: Platonis. vz. τ Apulei q dixerũt deũ τ demões eē aialia. iõ τc.

An sꝫ Alber. mortale sit differētia videat.

❡ Quas ēt dterminãtes dñt. Dĩa āt est q̄ abũdat spēs a gñe. hõ.n. ab aiali plus hꝫ rõnale τ mortale: aial.n. ipꝫ nihil horꝫ est. Nã vñ hēbit spēs dĩas: neqꝫ.n. genus oppositas hꝫ dĩas: nãqꝫ i eodē sil' nõ hꝫ opposita: ꝫ q̄cãdmodũ pbãt phi: ptãte qdē oēs hꝫ gen⁹ sub se positas dĩas: actu v̄o nullaꝫ: at sic neqꝫ ex his que nõ sunt aliqd fit: neqꝫ opposita circa idem sunt.

❡ Hec est 2ª ps capli h⁹ in q̄ ponunt̄ descriptões dĩe de q̄ itēdit: τ põit q̄nqꝫ ðscriptiões dĩe p se. Pria est q dĩa est q̄ spēs abũdat a gñe: τ hec est sexta ɔ h⁹ libri q̄ pbat̄ sic. Illo qð spēs actu icludit: τ gen⁹ nõ: abũdat spēs a gñe sꝫ dĩaꝫ spēs actu icludit: τ gen⁹ nõ icludit. g̃ dĩa est id q̄ spēs abũdat a gñe. maior pꝫ: quia abũdare a gñe est actu plus hĩe q̄ hēat gen⁹. τ mior pꝫ ad vtrãqꝫ ptē. nã certuꝫ est q spēs actu dĩã icludit: vt hõ actu icludit rõnale: vt de se pꝫ: τ q gen⁹ nõ icludat dĩaꝫ actu: pꝫ. nã gen⁹ q̄ rõne includeret in actu vnã dĩaꝫ eadē rõne includeret dĩaꝫ sibi oppositã: qua.n. rõne aial actu icluderet rõnale: eadē rõne icludēt actu irrõnale: τ sic opp^te dĩe erũt sil' in eodē s. in gñe: qð est icõueniēs: τ ita pꝫ q spēs abũdat p dĩã a gñe: cũ gen⁹ nõ hēat in actu dĩã: sꝫ gen⁹ hꝫ dĩã ptãte. s. in po^a τ nõ in actu: vt pbatũ ē. ❡ Intelligēdũ est q lꝫ gen⁹ nõ ɔtineat actu dĩas diuisiuas: ɔtinet tñ actu dĩas ɔstitutiuas sue diffõnis. vñ q̄uis aial nõ ɔtineat rõnale τ irrõnale: tñ ɔtinet actu corpeũ aiatũ sensibile: nec sunt ille dĩe opposite: vñ dĩe ɔstitutiue alicui⁹ nõ sũt opposite: sꝫ dĩe diuisiue sunt opposite. ❡ Intelligēdũ est.n. q gen⁹ dz hĩe suas dĩas oppositas in po^a idetermiatiõis tñ: qꝛ genus nõ pt determiare se ad vnã dĩã diuisiuã nec ad aliaꝫ: qꝛ gen⁹ nõ hꝫ dĩã in po^a eo mõ q̄ mã est in po^a ad formã quã nõ hꝫ: imo gen⁹ in actu nõ hꝫ dĩã sic nec vnq̄ habebit: sꝫ qꝛ gen⁹ idetermiate se hꝫ ad dĩã: ita q nec includit vnã dĩaꝫ nec aliã. iõ gen⁹ dr in po^a ad dĩas: τ h̄ mõ qðlibet genus est in po^a ad oĩa sua inferiora: τ hic postea põt cõueniēter dici po^a indeterminationis tñ.

❡ Diffiniũt aũt τ eã h̄ mõ. Dĩa est que ð pluribꝫ τ differētibꝫ specie in eo qð q̄le sit pdicat̄. Rõnale.n. τ mortale de hoie pdicant̄ in eo qð q̄lis sit hõ: sꝫ nõ in eo qð qd sit. Quid est.n. hõ nobis iterrogãtibꝫ ɔueniēs est dicere aial: q̄le aũt aial inq̄siti: qm̄ rõnale τ mortale est: conueniēter assignabim⁹. Rebus.n. cõstantibꝫ ex mã τ forma vel ad silitudinē pportionēqꝫ mãe τ forme cõstitutionē hñtibꝫ: quēadmodũ statua est de mã eris: ex forma aũt figura: sic τ hõ cõmunis τ spãlis ex mã quidē silr pportinalr qꝫ cõsistit ex genere: ex forma aũt differētia. Totuꝫ aũt hoc animal rõnale τ mortale homo est quemadmodum illic statua.

Aristo. 5° meta. dic⁹ q dĩa est qdã qualitas.

❡ 2ª descriptio ē ista q dĩa est q̄ pdicat̄ ð plib⁹ dñtib⁹ spe in eo qð quale pdicat̄: vt rõnale τ mortale pdicat̄ de hoie in eo qð q̄le: sꝫ gen⁹ pdicat̄ de plib⁹ in eo qð qd: qꝛ si q̄rat̄ qd est hõ: cõueniēter rñdet̄ aial: τ iõ aial ɔueniēter pdicat̄ de hoie in eo qð qd: sꝫ dĩa pdicat̄ in q̄le de spe: τ hãc ɔnē pbat auctor: τ hec est ɔ 7ª h⁹ lib. q̄ pbat̄ sic. Illð pdicat̄ in q̄le de aliq̄ p qð rñdet̄ ɔueniēter ad qõnē querentē q̄le est ipm: sꝫ ad qõnē q̄rentē q̄lis est spēs: conueniēter rñdet̄ p dĩaꝫ. si.n. q̄rat̄ q̄lis est hõ: cõueniēter rñdet̄ q est rõnalis: τ addit auctor dicēs: gen⁹ est vt mã spēciei: τ dĩa vt for^a. sicut.n. statua est ex ere. s. tãq̄ ex mã: τ fig^a tanq̄ ex for^a: ita hõ cõis. i. spēs spãlissima est ex gñe tãq̄ ex mã: τ dĩa tanq̄ ex for^a. ❡ Cõtra. pdictã descriptionē arguit̄ sic: descriptio dꝫ cõpetere cuilꝫ ɔtento sub descripto: sꝫ hec descriptio. s. q pdicat̄ de plib⁹ τc. nõ cõpetit cuilꝫ dĩe: qꝛ nõ cõpetit vltie dĩe q̄ ɔuertit̄ cuꝫ spe spãlissima. g̃ nõ est hõa descriptio. ❡ Dõꝫ q vltime dĩe spēꝫ sunt nob ignote: nec hēm⁹ eis noia iposita. ideo p hõ dĩas nõ diffinim⁹: sꝫ loco dĩe vltie mlta accipim⁹ noia: q̄rꝫ aggregatio ɔuertit̄ cũ dĩa vltia: vt loco dĩe vltime hois accipim⁹ h̄ totũ rõnale τ mortale: qð ɔuertit̄ cũ dĩa vltia. Et tũc dico q auctor nõ logt̄ h̄ nisi de dĩntys p q̄s nos possum⁹ diffinire. Cũ g̃ dr q hec descriptio nõ ɔueit oĩ ɔtēto sub diffinito. dõꝫ est q imo: qꝛ illud diffinitũ hic nõ est cõe oĩb⁹ dĩntys p se: qꝛ nõ est cõe dĩntys vltimis: τ ideo hñ cõpetit hec descriptio oĩbus cõtentis sub differentia hic diffinito. Unde hec descriptio dĩe concordat cũ Arist. qui dicit 2° posteriorꝫ. q quelꝫ ps diffõnis dꝫ se hĩe in plus q̄ diffinitũ: τ totũ in eque: τ p ɔñs quelꝫ pars

ADDE Aldr. dicit duaꝫ vltimas dĩas τ cõuertibiles sunt mille auctꝛes: tñ pbat̄ rõne vnica rõ si supponēdo in me q dĩa sumat̄ a forma: τ sic arguo sic ab oĩ forma cõueniēti: ita vno subo q nõ alteri licet abstrahi vna differētia cõstituens suꝫ vnũ q nõ alterũ: sed oĩs spēs habꝫ suam formã in sibi cõpetētē q nõ alteri. ergo a tali licꝫ abstrahē vnã dĩã ĩn cõstituētem spēꝫ q nõ alteram τ illa nõ est nisi ɔuertibilis: sꝫ nõ hñ nob innoiata. ergo τc.

diffōnis ꝑdicaꝛ de plib⁹ differētib⁹ spe. ¶ Sciēdū est ꝙ rōnale est cōe oīb⁹ hoīb⁹ τ angelis: qꝛ hic accipiꝛ rōnale ꝓ oī eo qđ pōt vti rōne: qꝛ cū āgeli nō sint aīalia: poss; illa eē hec diffō hoīs aīal rōnale: nec tñ addidit auctor hanc dīiā mortale, nisi ſȝ opiones antiq̄ꝝ dicētiū angelos esse aīalia. Et si dī ꝙ ꝑ rōnale nō distiguiꝛ hō ab angelis: sicꝫ ꝑ spēs ꝑ suas dīias distinguiꝛ ab oī alia spe: iō in diffōne hoīs oportebit addere aliā dīiaȝ ꝑ quā hō distinguiꝛ ab angelis: τ hō est mortale. ergo mortale est dīia hoīs. Dico ꝙ spēs nō distiguiꝛ ꝑ dīias ab oī alia spe: sȝ ꝑ dīias distinguiꝛ ab oī alia spe ꝯtēta sub suo gñe ꝓximo: τ ꝑ suū genus distiguiꝛ ab oīb⁹ spēb⁹: q̄ nō ꝯtinenꝛ sub illo gñe. v.g. posito ꝙ hec sit diffō hoīs aīal rōnale: tūc hō distiguiꝛ per rōnale ab oī alia spe ꝯtēta sub aīali. s. asino: boue: capra: leone: sȝ ꝑ rōnale nō distiguiꝛ ab angelis: qꝛ angeli nō cōtinenꝛ sub aīali: sȝ ꝑ hꝫ gen⁹ aīal, hō ab angelis distiguiꝛ: vñ ꝑ aīal tanq̄ ꝑ mediū pōt demrari ꝙ nullus hō est angelus: vt nullum aīal est angelus. oīs hō est aīal. ergo nullus hō est angelus: sȝ illud qđ est mediū ad ꝓbādū ꝙ hꝫ non est hꝫ: est mediū quo hꝫ distinguiꝛ ab hꝫ. ¶ Et si dī ꝙ oīs distictio est ꝑ formā: vt pȝ 7° meta. sȝ gen⁹ nō est for⁹: sed hꝫ modū mãe ſm auctorē. ergo τc̄. ¶ Itē id quo vna spēs differt ab alia spe est dīia. sola. n. dīia est id quo aliquid differt ab alio: vt sonat nomē. ergo si ꝑ gen⁹ vna spēs distinguiꝛ ab alia seqꝛ ꝙ gen⁹ est dīia. qđ est falsum. τ ꝯ ꝓhm 6° topicoꝝ. ¶ Ad p^m dōȝ ꝙ nō oīs distictio est a for^a: sed oīs distictio formalis est a for^a: τ hꝫ itelligit ꝓhs. Et cum dī. ꝙ gen⁹ est mã. dōm est ꝙ gen⁹ q̄uis respcū dīie hēat modū mãe cū determineꝛ ꝑ dīiam sicut mã ꝑ formā: tñ gen⁹ est in se vna for^a declarans q̄ddītatē spēi: τ ideo pōt vna spēs ab alia spe distigui formalr ꝑ suū genus. ¶ Ad aliud cū dī. ꝙ id quo aliqd differt ab alio est dīia. dōȝ ꝙ dīia pōt accipi dupl̄r q̄tū spectat ad ꝓpositū. vno modo large pro oī eo quo aliqd distiguiꝛ ab alio: τ isto mō pōt cōcedi ꝙ gen⁹ est dīia: qꝛ est illud quo aliqd distiguiꝛ ab alio. Alio mō stricte pro oī eo solo quo genus ꝑ se diuidiꝛ in spēs: τ ꝑ qđ vna spēs distiguiꝛ ab alia specie ꝯtēta sub eodē. s. gñe ꝓximo: τ ita negaꝛ gen⁹ eē dīiaȝ. ¶ Ex vītate iaȝ dcā pōt ꝓbabil̄r poni ꝙ nulla est dīia vltia ꝯuertibilis cuȝ spe spālissima: imo q̄lȝ dīia est in plus q̄ȝ spēs. per dcm̄ ꝓhi 2° poste. vbi dicit. ꝙ q̄lȝ ꝑs diffōnis est in plus q̄ȝ diffinitū: τ totū in eque. Qꝫ aūt nō sit poſe talez dīiam eē ꝯuertibilez cū specie spālissima, pōt sic ꝓbari. dīia nō poniꝛ nisi ad distiguēduȝ spēȝ ab alijs spēb⁹: τ ad ꝯstituenduȝ diffōnē spēi: sȝ ꝑꝑ neutrū istoꝝ opȝ ponere dīiaȝ cōuertibilē cū spe spālissima. maior pȝ. τ minorē ꝓbo q̄tū ad vtrāq; ꝑtē. nō. n. opȝ ponere talez dīiaȝ ad distiguēdū spēȝ a specie: qm̄ ꝑ dīiaȝ supiorē ad spēm distiguiꝛ spēs sufficiēter ab alijs spēb⁹ ꝯtētis sub eodē gñe ꝓximo: vt hō sufficiēter distiguiꝛ ꝑ rōnale ab oī alia specie ꝯtenta sub aīali: τ ꝑ gen⁹ distiguiꝛ ab alijs spēb⁹ que nō ꝯtinenꝛ sub illo gñe: τ iō nō opȝ ponere dīiaȝ cū specie spālissima cōuertibilez ad distiguēduȝ vnā spēm ab alijs spēb⁹: neq; opȝ ponere vnā dīiaȝ ꝯuertibilez cū specie spālissima ad cōstituēduȝ diffōnē: qꝛ diffō sufficiēter ꝯstituiꝛ ex gñe τ differētijs supiorib⁹ ad spēȝ. vt pȝ ꝑ ꝓhm 2° posterioꝝ. vbi dicit ꝙ q̄lȝ ꝑs diffōnis est in plus q̄ȝ diffinitū. pȝ etiā in diffōne hoīs in qua nō poniꝛ aliq̄ dīia cōuertibilis cum hoīe. ¶ Et si dī. ꝙ ſȝ hꝫ nō eēnt dīie vltime. qđ est cōtra ꝓhm. Silr per ꝓhm dīia vltima ꝯuertiꝛ cū specie specialissima cui⁹ ꝯtrariū dixim⁹. ¶ Ad p^m dōm ꝙ bñ sunt ponende dīie vltime. alr ꝓcedereꝛ in īfinitū in differētijs: sed ex hꝫ nō seqꝛ ꝙ dīia vltima cōuertiꝛ cū specie. vbi. g. ponam⁹ ꝙ mortale sit dīia vltima in linea ꝑdicamentali substātie: aut in diffōne hoīs: ex hoc nō seqꝛ ꝙ mortale ꝯuertiꝛ cū hoīe: aut cū alia spe. ¶ Et cū dī ꝙ ꝓhs dīc ꝙ vltima dīia ꝯuertiꝛ cū spe. Dōm ꝙ ꝓhs itelligit sic. ꝙ vltia dīia posita in diffōne cū differētijs ꝑcedētib⁹ est q̄d ꝯuertibile cū spe spālissima: nō ꝙ ipsa sola ꝯuertaꝛ cuȝ spe: sȝ aggregatū ex vltima dīia posita in diffone cū ꝑcedētib⁹ differētijs est ꝯuertibile cū specie spālissima.

¶ Describūt aūt hꝫ dīiam: τ hoc mō. Dīia est qđ est aptū natū diuidere ea q̄ sunt sub eodem genere. Rōnale. n. τ irrōnale hoīem τ equū q̄ sub eodē sunt genere qđ est aīal diuidunt.

¶ Tertia descriptio dīie est qđ est aptū natū diuidere ea que sunt sub eodē gñe: vt rōnale τ irrōnale: diuidunt homines τ equū: qui cōtinenꝛ sub eodez gñe. s. sub aīali.

¶ Assignāt aūt τ hꝫ mō. Dīia est q̄ differūt a se singula. nā ſȝ gen⁹ nō differūt. Sum⁹. n. aīalia mōtalia τ nos τ irrōnalia: ſȝ additū rōnale sepat nos ab illis. Rōnales. n. sum⁹ τ nos τ dij: sed mortale appositū disiungit nos ab illis.

¶ Quarta descriptio dīie est. ꝙ dīia est qua differūt a se singula. s. ꝯtēta sub eodē gñe. Et dȝ hec descriptio sic intelligi. vȝ. dīia est qua vna spēs differt a singulis spēbus alijs ꝯtētis sub eodem genere: vñ de vītute sermonis hec est falsa. dīia est qua τc̄. qꝛ nulla dīia est qua singule spēs ꝯtēte sub eodē gñe differunt abinuicē: qꝛ si eēt aliq̄ talis dīia illa cōpeteret cuilȝ spēi ꝯtēte sub gñe: qꝛ spēs nō differt ab alia specie ꝯtēta sub eodē gñe nisi per dīiam que ei cōpetit. si ergo esset aliqua differētia qua singule spēs ꝯtēte sub eodē gñe differrēt. seqꝛ ꝙ illa differētia cōpeteret cuilibet speci ꝯtēte sub eodē gñe: τ per ꝯñs per illā differentiā nō possent singl̄e spēs ꝯtēte sub eodē gñe differre abinuicē: imo in ista differētia singule spēs illius gñis cōuenirent: τ ita pȝ ꝙ hec est falsa de virtute sermonis in sensu quē facit. differētia est qua differūt a se singula: intellect⁹ tñ in quo sit est verus: τ est iste: ꝙ dīia est q̄ vna spēs differt ab alia τ singulis spēb⁹ ꝯtentis sub eodē gñe. τ ꝙ differētia sit hoc qđ dictū est ꝓbaꝛ: τ hec est ꝯ octaua huius libri. ꝙ vna spēs differt a qualȝ alia specie cōtenta sub eodē gñe per differētiaȝ. τ ꝓbaꝛ sic. aut per id genus differt sub quo ille spēs ꝯtinenꝛ: aut ꝑ differētiā: sed non differt per illud gen⁹: qꝛ in illo gñe ꝯueniūt. ergo ꝑ dīiaȝ. ergo pȝ ꝙ qualȝ spēs differt a qualȝ alia specie ꝯtēta sub eodē gñe per dīiaȝ. Exempla ponit auctor. τ pȝ.

¶ Interi⁹ aūt speculātes τ ꝑscrutātes dīiaȝ dīit nō qđlȝ eoꝝ q̄ sub eodē gñe sunt diuidētiū esse dīiaȝ: ſȝ qđ ad eē ꝯducit: τ qđ diffōnis ei⁹ qđ ē eē rei ꝑs est. Neq;. n. qđ aptū natū est nauigare erit hoīs dīia: τ si ꝓpriū sit hoīs: dicim⁹. n. aīaliū hec q̄dē apta nata sūt ad nauigāduȝ: illa ꝟo minime: diuidētes ab alijs: ſȝ aptū natū eē ad nauigādum nō erit cōpletiuū substātie: nec ei⁹ ꝑs: ſȝ aptitudo est q̄dā ei⁹. Idcirco nō est talis q̄les sunt q̄ specifice vocanꝛ dīie. Sūt specifice ergo dīie quecūq; alterā faciūt spēm: τ quecūq; in eo qđ quale q̄d est accipiunꝛ. τ de differentijs quidem hec sufficiant.

¶ Quinta diffinitio dīie est ꝙ diuidit ea q̄ sunt sub eodē gñe: τ ꝯducit ad eē: τ est ꝑs rei: vnde tertia descriptio non fuit sufficiēs: vt dicūt ꝓhi interius ꝑscrutantes. Non. n. qđlibet eoꝝ que diuidūt ea q̄ sunt sub eodē gñe est dīias

ADDE Intelligit hic Porphy. ꝑ deos corpa celestia vt dic̄ Pomponius heremita icbo poste. ii. q. i. quecum⁹ τ quamor in ristone ad secūdū dubium.

Hic narrat Alb. sufficientiaȝ tertie descriptionis dīie.

sed plus reqrit̄ ad cōpletā diffōnē dr̄ie q̄ᵐ diuidere ea q̄ sunt sub eodē gñe: qꝛ reqrit̄ ꝙ ꝯducat ad eē. s. ꝙ sit pars eēntialis rei. Qꝫ āt nō qōlꝫ diuidēriū ea q̄ sūt sub eodem gñe sit dr̄ia, ꝓbat̄. ꝛ ē ꝯ nona hꝰ libri. eē aptū natū ad nauigādū diuidit aial ꝛ distiguit hoiēꝫ ab oī alia spē ꝯtēta sub aiali: qꝛ nullū aial ꝑter hoiēꝫ est aptū natū ad nauigādūꝫ: ꝛ tñ aptū natū ad nauigādū nō est dr̄ia hoīs: qꝛ nō cōplet diffōnē hoīs: nec est ps diffōnis hoīs: sꝫ est qōdā ꝓpriū hoīs: ꝛ hꝫ nō est dr̄ia specifica: sꝫ est dr̄ia specifica: q̄ fac̄ spēꝫ eēntialr̄ differre ab oī alia spē: ꝛ ꝑdicat̄ in quale eēntiale de spē: ꝛ hec ḋ dr̄ia dcā sufficiāt. ¶ Hic sūt tria vidēda. Primo an dr̄ie sint res: an ꝯcept̄ tm̄. 2° q̄ differūt ꝑ has dr̄ias ꝛ q̄ nō. 3° quō dr̄ie distinguūtur. ¶ Circa ad p̄ᵐ dicūt moderni ꝙ dr̄ie nō sunt nisi ꝯceptus in aīa: qꝛ si eēnt res ex̄ aīaꝫ vlia hēent eē ex̄ aīaꝫ: qḋ hñt pro incōueniēti: sꝫ qd de hꝰ sit dōm deliberare nō intēdo. Dico tm̄ ꝙ res ex̄ aīaꝫ distiguūt̄ ꝑ dr̄ias suas: ꝛ nō distiguūt̄ ꝑ solos ꝯcept̄: qꝛ si nullus ꝯcept̄ eēt, adhuc hō differret ab asino ꝑ dr̄ias suas. ¶ Itē ꝯcept̄ in aīa sunt accn̄tia: sꝫ subē nō distiguūt̄ abīuicē ꝑ sola accn̄tia: imo distiguūt̄ abīuiceꝫ eēntialr̄. Si qs velit ponerē ꝙ dr̄ie nō sūt nisi ꝯcept̄ ipe hꝫ ponere ꝙ q̄lꝫ res ex̄ aīaꝫ hꝫ distigui ꝑ seipsaꝫ a q̄lꝫ re ex̄ aīaꝫ ꝛ nō ꝑ aliquā dr̄iā supaddirā: ꝛ sic hꝫ ponē ꝙ res ex̄ aīaꝫ nō distiguūtur abīuicē realr̄ ꝑ dr̄ias: sꝫ solū distiguūtur ꝯceptualr̄ ꝑ dr̄ias. s. ꝑ ꝯcept̄. Ponētes v̄o ꝙ vlia nō sūt ex̄ aīaꝫ alia a reb̄ singularib̄: ꝛ ponētes ꝙ res ex̄ aīaꝫ nō distiguūtur abīnuicē ꝑ dr̄ias suas hñt ponere ꝙ dr̄ie nō sūt realr̄ nisi forē rex. Uñ rōnalitas hoīs est idē realr̄ qḋ aīa hoīs ꝛ hec rōnalitas est ideꝫ qḋ hec aīa: ꝛ sic pōt dici ꝙ res ex̄ aīaꝫ distiguūtur realr̄ ꝑ formas suas: ꝛ distiguūt̄ ꝯceptualr̄ ꝑ ꝯcept̄ suaꝝ dr̄iaꝝ: sꝫ qꝛ ista qō. s. ḋ entitate dr̄ie nō ꝑtinet ad logicā: circa eā nō insisto hic. ¶ Circa 2ᵐ est sciēdū ꝙ ꝑ dr̄ias: de qb̄ hic loqmur distiguūtur spēs ꝯtēte sub eodē gñe abīnicē: ꝛ eaꝝ idiuidua: sꝫ gñā gñalissima nō distiguūtur abīuicē ꝑ dr̄ias: sꝫ ꝑ se ipsa: ꝛ pp̄ hꝰ dic̄ Phs 4° meta. ꝙ gñā gñalissima nō dēbēt dici differre: sꝫ dr̄r ꝓpe diuersa: qꝛ nō hñt dr̄ias qb̄ distiguūtur abīuicē. spēs aūt ꝯtēte sub eodē gñe dint a spēb̄ ꝯtētis suo alio gñe ꝑ sua gñā. v. g. hō distiguit̄ a q̄litate ꝛ q̄ᵗitate. s. ꝑ suū gen̄. s. ꝑ subāꝫ: suba. n. est mediū ꝯcludēs ꝙ nullus hō est q̄ᵗitas aut q̄litas: vt pꝫ. hec. n. est demr̄atio negatiua: nulla suba est q̄ᵗitas. oīs hō est suba. ḡ nullus hō est q̄ᵗitas: ꝛ hō ꝑ hꝰ gen̄ corp̄ distiguit̄ a suba incorporea: ꝛ vl̄r quelꝫ spēs ꝑ suū genus distinguit̄ ab illis spēb̄ que nō ꝯtinent̄ sub illo gñe. ¶ De 3° est sciēdūꝫ ꝙ dr̄ie distinguūtur seipsis ꝛ nō per alias dr̄ias: qꝛ tūc dr̄ia hēet dr̄iaꝝ: ꝛ sic ꝓcederet̄ in infinitū: qḋ est incōueniens. ¶ Sciē ⁱⁿꝫ tñ ꝙ dr̄ia significat̄ duob̄ modis. s. in ꝯcreto vt rōnale: ꝛ in abstracto vt rōnalitas: ꝛ magis dr̄ ista dr̄ia que significat̄ in abstracto q̄ᵐ illa que significat̄ in cōcreto: vñ rōnalitas ꝓprie est dr̄ia: ꝛ rōnale magis ꝓpe dr̄ esse differens q̄ᵐ dicat̄ esse dr̄ia.

Tex. c. 5. Ari. pmo topi. dicit ꝓpriuꝫ est qḋ cōuertit̄ pl̄ ḋ re ꝛ nō indicat qḋ est eē rei sm̄ qḋ est ꝑdicatum: quātū aūt est ꝑdicabile est ꝑdicabile i quale accidētale nō totalr̄ per accidēs.

PRopriū aūt q̄drifariā diuidūt. Naꝫ ꝛ id qḋ alicui soli spēi accit: ꝛ si non oī ꝓpriū dr̄: vt hoi eē medicū vl̄ geometrā. Et qḋ oī ꝛ si nō soli accit quēadmodū eē bipedē. Et qḋ soli ꝛ oī ꝛ aliqñ: vt hoi in senectute canescē. Et qḋ soli ꝛ oī ꝛ sp: vt hoieꝫ eē risibileꝫ. nā etsi nō rideat: sp tñ risibilis dr̄. nō ꝙ sp rideat: sꝫ ꝙ apt̄ nat̄ sit ad ridēdūꝫ: hoc aūt sp est ei nāle: ꝛ equo hinnibile.

Istud est 4ᵐ caᵐ p̄mi trac. in q̄ auctor d̄termīat ḋ ꝓprio ꝛ ꝯtiet duas ptes. In p̄ diuidit ꝓpriū. In 2° ibi. [Hec aūt ꝓprie.] Cōparat mēbra diuisiōis adīuicē accipiēdo illḋ mēbrū diuisiōis ḋ quo itēdit. Dicit ḡ p̄mo ꝙ ꝓpriū q̄druplr̄ dr̄. Primo mō dr̄ ꝓpriū qḋ ꝯuenit alicui soli spēi: sꝫ nō cuilꝫ ꝯtēto sub illa spē: ꝛ sic eē medicū vel geometrā est ꝓpriū hoi: qꝛ ꝯuenit soli spēi hūane: ꝛ nō cōpetit cuilꝫ idiuiduo sub illa spē ꝯtēto. 2° mō dr̄ ꝓpriū id qḋ cōpetit oī idiuiduo ꝯtēto sub aliq̄ spē: ꝛ tñ nō cōpetit soli illi spēi: nec sol̄ idiuiduis illiꝰ spēi: sꝫ alicui alteri spēi ꝛ ꝯtētis sub alia spē: sic esse bipedē dr̄ eē ꝓpriuꝫ hoīs. 3° mō dr̄ ꝓpriū qḋ ꝯuenit alicui spēi soli: ꝛ oī idiuiduo ꝯtēto sub illa spē: sꝫ nō sp: sꝫ in aliq̄ tp̄e determiato: ꝛ sic canescere in senectute dr̄ ꝓpriū hoīs: qꝛ ꝯuenit soli hoi: ꝛ oī hoi cū ad senectutē ꝑuenerit: sed nō sp. s. in iuuētute. 4° mō dr̄ ꝓpriū qḋ ꝯuenit oī soli: ꝛ sp: ꝛ sic risibile dr̄ eē ꝓpriū hoīs: qꝛ cōuenit oī: ꝛ soli: ꝛ sp. ¶ Et si obycit̄ ꝙ non oīs hō sp rideat. hic dicit auctor ꝯñiā nō valere. q̄ᵐuis. n. oīs hō nō rideat: tñ aptus natus est ad ridendum.

¶ **Hec aūt ꝓprie dicunt̄ ꝓpria: qm̄ etiā conuertuntur: quicquid. n. hinnibile est, equus est: ꝛ quicquid equus est, hinnibile est.**

¶ Hec est 2ᵃ ps in q̄ cōpat mēbra diuisiōis adīuicē: ꝛ accipit illḋ mēbrū diuisiōis: de q̄ itēdit: ꝛ dic̄ ꝙ illa que ꝯueniūt oī ꝛ soli ꝛ sp ꝓpe dr̄r eē ꝓpa: qꝛ ꝯuertunt̄ cū spē: sic hinnibile est ꝓpe ꝓpriū eq̄: qꝛ ꝯuenit oī equo: ꝛ soli ꝛ sp. ¶ Intelligēduꝫ est ꝙ illud ꝓpriū qḋ diuidit̄ hic nō est vnū q̄nq̄ vliū: de qb̄ hic itēdit: sꝫ est vnū nomē equocū ad ꝓpriū qḋ est vnū ḋ q̄nq̄ vlib̄ ꝛ ad alia sua signata. s. ad ꝓpriū p̄ mō: vel 2° mō: vel 3° mō sumptū. ¶ Itē sciēduꝫ ꝙ ꝓpriū 4° mō sumptū est ꝓpa passio spēi: cū q̄ conuertit̄: sꝫ ꝓpriū p̄ mō: vel 2° mō: vl̄ 3° mō nō dr̄ ꝓpa passio: sꝫ magis accn̄talis ꝓꝑetas. vñ ꝓpriū p̄ mō: vl̄ 2° mō ꝑ accn̄s: vel 3° mō dr̄ accn̄s: ꝓpriū v̄o 4° mō: dr̄ accn̄s ꝑ se: qḋ ꝑdicat̄ de spē cuiꝰ est ꝓpriū ꝑ se: vñ cū cōiter dr̄ ꝙ in scia determinat̄ de ꝓꝑetatib̄ ꝛ passionib̄ subi: ꝑ ꝓꝑetates itelligunt̄ ꝓpa p̄ mō: 2° mō: ꝛ 3° mō dcā: ꝛ ꝑ passiones itelligunt̄ ꝓpa 4° mō dcā. ¶ Intelligēduꝫ etiam ꝙ q̄ᵐuis risibile sit ꝓpriū hoīs 4° mō dcm̄: tñ ridere est ꝓpriū hoīs p̄ mō: ꝛ q̄ᵐuis eē medicū sit ꝓpriū hoi p̄ mō: tñ posse eē medicū est ꝓpriū hoi 4° mō. ¶ Intelligēdū est etiā ꝙ id qḋ est ꝓpriuꝫ 4° mō dcm̄ respcū vniꝰ subi pōt eē ꝓpriū p̄ ꝛ 2° mō respcū alioꝝ suboꝝ. v. g. hr̄e tres angulos eq̄les duob̄ rectis est ꝓpriū triāgulo 4° mō dcm̄: qꝛ cōpetit oī triāgulo ꝛ soli ꝛ sp: ꝛ hec eadē passio est ꝓpa figure p̄ mō: qꝛ cōpetit soli fig̃ ꝛ nō oī. Itē est ꝓpriū isochelī 2° mō: qꝛ cōpetit oī ꝛ nō soli. Uñ subꝫ passionis est duplex: qꝛ qōdā est p̄ᵐ: vt illḋ cui soli ꝛ oī ꝯtēto sub ipso cōuenit passio. Et qōdā est subm̄ nō p̄ᵐ: ꝛ tale est duplex: qōdā excedēs passionē ꝛ respcū illiꝰ subiecti passio est ꝓpriū p̄ mō: ꝛ sic fig̃ est subꝫ illiꝰ passiōis: q̄ est hr̄e tres angulos ꝛc̄. Et qōdā est subꝫ nō p̄ᵐ: sꝫ est excessū a passiōe: ꝛ illḋ est ꝓpriū 2° mō. ꝛ sic isocheles est subꝫ huiꝰ passionis. s. hr̄e tres anglos ꝛc̄. qꝛ hr̄e tres anglos ꝛc̄. est in pluꝰ q̄ᵐ isocheles. ¶ Intelligēdum est hic ꝙ aliqui dicunt ꝙ oē accidēs est ꝓpriū alicui subo: loquēdo de ꝓprio q̄rto mō. Unde dicūt ꝙ q̄ᵐuis albedo sit accn̄s cōe homini ꝛ equo: tñ albedo hꝫ subm̄ ꝓpriū cui soli inest ꝛ oī ꝯtento sub eo. Unde dicūt ꝙ aliqua est cōmixtio elemētoꝝ ex qua semꝑ resultat albedo: ꝛ subꝫ mixtū tali mixtione est ꝓpriū subꝫ albedinis: ꝛ ita dicūt de oīb̄ alys accn̄tibus. Sed istud nō vr̄ mihi veꝝ: qꝛ si sic esset semꝑ ad destructionē cuiuscūq̄ꝫ accidētis seq̄ret̄ destructio alicuius sube: qḋ est incōueniēs: ꝛ ꝯ Phm̄ p̄mo de gñatione. ꝛ 2° de aīa. ꝓbo ꝙ hoc seqt̄: qꝛ capio aliqḋ accidēs: ꝛ quero de subiecto suo cuiꝰ est ꝓpriū: an id subiectū sit suba vel

Alb. vult q̄ sit analogum.

accñs.ſi ſit ſuba bʒ ꝓpoſitū:q2 tūc ad deſtructiōeʒ illius accñtis ſeq̄ᷓ deſtructio illi⁹ ſube.Si vͦo ſubʒ ſuū ſit accidēs oʒ ꝙ illud bēat aliqͦ ſubʒ cui⁹ eſt ꝓpriū:ꝛ q̄ro ð illo: an ſit ſuba an accñs.ſi ſuba bī ꝓpoᵐ.ſ.ꝙ ad deſtructōeʒ accñtis ſeq̄ᷓ deſtructio ſube:ſi vͦo illud ſubʒ ſit accidens querēduʒ eſt de ſuo ſubo:ſic ꝑus:aut eſt ſuba: aut accñs: ꝛ ꝓcederet ſic ꝑus in īfinitū.Hoc pōt argui in terminis ſic.Sit.a.vnū accñs ꝛ ꝓbo ꝙ ad deſtructiōeʒ illi⁹.a.qͦcūqʒ accñs ſit.a.ſeq̄ᷓ deſtructio ſube ꝰʒ illā opiōnē.Naʒ a.cū ſit accñs bʒ aliqͦ ꝓpriū ſubʒ in quo eſt ꝛ cū q̄ ꝯuertitᷓ.ſit illͦ ꝓpriū ſubʒ.b.arguo tūc ſic. aut.b.eſt ſuba aut accñs.ſi ſit ſuba bī ꝓpoᵐ.ſ.ꝙ ad ðſtructiōeʒ ipſi⁹.a.ſeq̄ᷓ deſtructio ſube.Si vͦo.b.ſit accñs bʒ ſubʒ ꝓpriū:ꝛ ſit illͦ c.q̄ro aut illud eſt ſuba aut accñs:ſi ſuba bī ꝓpoᵐ.ſ.ꝙ ad deſtructōeʒ.a.ſeq̄ᷓ ðſtructio ſube:q2 ðſtructo.a.deſtruitᷓ b.ꝛ deſtructo.b.deſtruitᷓ.c.ḡ deſtructo.a.deſtruitᷓ.c. ꝛ per ꝯñs deſtructo.a.deſtruitᷓ ſuba.Si dī ꝙ.c.eſt accñs:tunc bʒ ſubʒ ꝓpriū: ꝛ ſit illud.d.ꝛ q̄ro an.d. ſit ſuba an accñs. ſi ſit ſuba ſeq̄ᷓ ꝓpoᵐ.ſ.ꝙ ðſtructo.a.deſtruitᷓ.ſuba:q2 deſtructo.a.deſtruitᷓ.b.ꝛ deſtructo.b.deſtruitᷓ.c.ꝛ deſtructo c.deſtruitᷓ.d.ḡ a ꝑmo ad vltimū ſi ſubʒ eſt ſuba.ðſtructo a.deſtruitᷓ ſuba.Si vͦo dī ꝙ ſilr.d.eſt accñs:tūc bʒ ſubm ꝓpriū.ꝛ ſit illud.e.ꝛ q̄rēdū eſt de.e.ſic de.c.an ſit ſuba vl accñs:ꝛ ſic ꝓceditᷓ in īfiᵐ:aut tandē deuenietᷓ ad ſubaʒ:q̄ neccio deſtruitᷓ ad deſtructōeʒ ipſi⁹.a.ꝛ ſic arguitᷓ de.a.ita pōt argui ð q̄cūqʒ alio accñte.Et iō ſi dcā poſitio eſſet vā ad deſtructōeʒ cuiuſcūqʒ accñtis ſeq̄retᷓ deſtructio ſube. qͦ eſt ipōle.Dico igitᷓ ꝙ nō qͦlʒ accñs eſt ꝓpriū alicui⁹ ſube:4ͦ mō accipiēdo ꝓpriuʒ. Et ſi dī ꝙ Cōmē.dicit 7ͦ meta.ꝙ oē accñs eſt alicui ꝓpriū.dōʒ ꝙ oē accñs eſt alicui ꝓpriū ꝑ mō vl 2ͦ mō accipiēdo ꝓpriū.Oē.n.accñs ꝑ ſe qͦ.ſ.egreditᷓ nc̄cio ex ꝑncipijs ſubi eſt ꝓpriuʒ ſubi:4ͦ mō accipiēdo ꝓpriū:ſʒ oē accñs ꝑ accidens ꝯuenit alicui ſubo ſoli:ſʒ nō oī ꝯtēto ſub illo.v.g.albedo conuenit ſoli corpori:ſʒ nō ꝯuenit oī:ꝛ currere ꝯuēit ſoli aīali: ſʒ nō oī: ꝛ ſic de oī alio accñte ꝑ accñs.Sciēdū ēt ꝙ ꝓpriū 4ͦ mō ſumēdo ꝓpriū nō ſolū dī de ꝓꝓo ſpēi ſpālisſime: ſʒ ēt dī de ꝓꝓo gn̄is.genus.n.bʒ ꝓꝓas paſſiones:ſilr ꝛ ſpēs ſilr de ꝓꝓo:ꝑ mō:ꝛ 2ͦ mō:ꝛ 3ͦ mō dictis.ſ.ꝙ hͦ ꝓpria nō ſoluʒ dicuntᷓ de ꝓprijs ſpēi:ſʒ ēt de ꝓprijs generꝫ.

Accidens eſt qͦd adeſt ꝛ abeſt preter ſubiecti corruptionem.

❡ Hoc eſt 5ᵐ caᵐ ꝑmi tractat⁹ in q̄ determinatᷓ ð accñte:ꝛ ꝯtinet q̄tuor ptes. In ꝑͦ pōit vnā deſcriptōeʒ accñtis. In 2ͦ ibi [Diuiditᷓ aūt.] pōit diuiſionē accñtl. In 3ͦ ibi [Diffiniūt aūt.] pōit alias deſcriptiōes accñtl ꝰʒ opionē alioꝝ. In 4ͦ ibi [Oib⁹ āt determinatis.] epilogat q̄tū ad determiata ð gnqʒ vlib⁹ ꝑdictis. In ꝑͦ ḡ pte diffiniēdo accñs dicᷓ. ꝙ accñs ē qͦ adeſt ꝛ abeſt ꝑter ſubi corruptōeʒ. ❡ Circa iſtā ðſcriptiōeʒ eſt intelligēduʒ ꝙ accñs vno mō diſtiguitᷓ ꝯ ſubaʒ:ꝛ alio mō diſtiguitᷓ ꝯ ꝓpriū:ꝰʒ ꝙ accñs diſtiguitᷓ ꝯ ſubaʒ ſic accñs eſt cōe ad ꝓpriū ꝛ accñs:ꝛ accñs ꝛ ꝓpriū nō ſūt vl̄a diſtincta:ſʒ ꝰʒ ꝙ accñs diſtiguitᷓ ꝯ ꝓpriū.ſic accñs ſolū eſt cōe ad accñtia q̄ nō egrediūtᷓ ex ꝓprijs ꝑncipijs ſubi cuiuſmodi ſūt accñtia ꝑ accñs.Un̄ ens reale diditᷓ in ſubaʒ ꝛ accñs.Et accñs diditᷓ in accñs ꝑ ſe: ꝛ in accñs ꝑ accñs. Accñs hic diffinitū nō eſt accñs diuſuʒ ꝯ ſubaʒ: ſʒ eſt vnū mēbrū ſubdiuiſionis accñtis diuiſi ꝯ ſubaʒ:q2 auctor nō determiat in h̄ caͦ niſi de accñte ꝑ accñs. Un̄ accipiēdo accñs ꝓut diditᷓ ꝯ ſubaʒ:ſic ꝰʒ ꝙ pōt elici ex dcis ꝑhī ꝛ Cōmē. 7ͦ meta.diſtiguitᷓ in tria mēbra:qm̄ qͦdā eſt accidēs cōe qͦ nō dtermiat ſibi ſubʒ nec eꝫ: ꝛ ſic albedo eſt accñs hoīs.Et qͦdaʒ eſt accñs ꝓpriū qͦ determinat ſibi ſubʒ ꝛ eꝫ:ꝛ ſic riſibile eſt accñs hoīs. Et qͦdaʒ eſt accñs copulatū.ſ.qͦ ſibi dtermiat ſubʒ ꝛ nō eꝫ: ꝛ ſic ſe bʒ ſymmitas reᵒ naſi:q2 ſymmitas dtermiat ſibi naſuʒ ꝛ nō eꝫ.

❡ Cōtra iſtā deſcriptiōeʒ arguitᷓ ſic. deſcriptio dʒ cōpetere oī ꝯtēto ſub deſcripto:ſʒ hec ðſcriptio nō cōpetit oī accñti ꝑ accñs:q2 aliqͦ eſt accñs ꝑ accñs inſepabile:ꝛ id nō ꝑt abeſſe ꝛ adeſſe.ḡ illa ðſcriptio nō eſt bōa. Itē mors ꝛ corruptio ſube ē accñs ſube:ꝛ tñ nō adeſt vl abeſt ꝑter ſubi corruptiōeʒ. Itē hec deſcriptio cōpetit alijs ab accidēte.ḡ nō eſt bōa: ꝓbo añs.nā cōpetit foꝛᵉ ſubali:que nō eſt accñs.nā foꝛᵒ ſubalis adeſt mãe ꝑᵉ: ꝛ abeſt ab ea ꝑter corruptiōeʒ ſubi.ḡ deſcriptio nulla. ❡ Circa iſtā deſcriptionē eſt ſciēdū ꝙ in hac deſcriptiōe hec determiatio.ſ. ꝑter ſubi corruptiōeʒ determiat h̄ vbū abeſt ꝛ nō determinat h̄ vbū adeſt.Un̄ ſenſus nō eſt iſte; ꝙ accñs eſt qͦ adeſt ꝑter ſubi corruptiōeʒ:ꝛ abeſt ꝛc̄. q2 corruptio ſube cōpoſite ꝛ alteratio terminata ad nō eē ſube eſt accñs:ꝛ nō pōt adeſſe ſubo ꝑter ſubi corruptōeʒ: q2 eſt corruptio ſui ſubi:ſʒ ſenſus deſcriptiōis eſt iſte.Accñs eſt qͦ adeſt enti in actu:ꝛ abeſt.i.pōt abeſſe a ſubo ꝑter corruptioneʒ illius ſubi:h̄ eſt manēte ſubo:h̄ eſt ſubʒ accñtis pōt manere abſente accñte ab eo: vel nō exiſtente accñte in eo. ❡ Pro ꝑͦ argumēto eſt ſciēduʒ: ꝙ hec deſcriptio cōpetit oī ſpēi accñtis ꝑ accñs ꝛ nō cōpetit oī indiuiduo accñtis ꝑ accñs:q2 hec ſymmitas naſi hui⁹ nō pōt abeſſe huic naſo ꝑter corruptiōeʒ hui⁹ naſi :ſymmitas tñ in cōi pōt abeſſe alicui ſubo eiuſdem ſpēi cū ſubo cui ieſt abſqʒ corruptiōe illi⁹ ſubi:q2 pōt abeſſe alteri naſo: vt aqlino preter corruptiōeʒ hui⁹ ſubi in q̄ eſt.Un̄ oē accñs ꝑ accidēs ꝰm ſpēʒ pōt adeſſe alicui ſubo ꝰm ſpēʒ:ꝛ abeſſe illi ſubo ꝑter corruptōeʒ illi⁹ ſubi in q̄ eſt. ❡ Ad ꝑᵐ argᵐ cū dī ꝙ aliqͦ eſt accidēs iſepabile ꝰʒ ſpēʒ ꝛc̄. Dōʒ ꝙ oē accñs iſepabile ꝰm ſpēm pōt adeſſe alicui ſubo:ꝛ abeſſe eidē ſubo ꝰm ſpēʒ ꝑter corruptionē illi⁹ ſubi in q̄ eſt. Un̄ idē qͦ eſt accidēs inſepabile reſpcū vni⁹ ſubi eſt ſepabile reſpcū alteri⁹ ſubi.v.g.licʒ eni nigredo ſit accidēs iſepabile reſpectu coruī:eſt tñ ſepabile reſpcū hoīs.dico ḡ ꝙ accidēs inſepabile manēs idē ꝰʒ ſpēʒ pōt adeſſe ꝛ abeſſe ſubo ꝑter corruptionē illi⁹ ſubi in quo eſt : ꝛ illa deſcriptio accñtis cōpetit oī accidēti inſepabili. ❡ Ad formā cū dī hec deſcriptio nō cōpetit oib⁹ accidētib⁹. Dōʒ ꝙ hec deſcriptio cōpetit oī accidēti ꝑ accidēs ꝰm ſpēm mō quo dictū eſt. ❡ Ad 2ᵐ argᵐ cū dī.ꝙ corruptio ſube eſt accidēs ſube:ꝛ nō adeſt ꝛc̄. Dōm ꝙ hec deſcriptio competit corruptioni ſube:q2 corruptio pōt adeſſe ſube : ꝛ pōt abeſſe ſube ꝑter corruptionē ſube.i.pōt nō ineſſe ſubſtãtie manēte ſuba. ❡ Ad 3ᵐ cum dī.ꝙ hec deſcriptio cōpetit forme ſubali. Dōm ꝙ forma ſubalis nō aduenit enti in actu: ſed ſoluʒ aduenit enti in potētia.ſ.mãe ꝑme. Un̄ deſcriptio ſic intelligitᷓ:ꝙ accidēs eſt qͦ adeſt enti in actu.ſ.ſube: vel cōpoſito.ſ.ex mã ꝛ forma: ꝛ pōt abeſſe ꝑter corruptionem illius ſubiecti:ꝛ hͦ nō eſt forma ſubalis.

❡ Diuiditur autem in duo : in ſeparabile ꝛ in inſeparabile:nāqʒ dormire ſeparabile accidēs eſt:nigrum vͦo eſſe coruo ꝛ ethiopi inſeparabiliter accidit.

❡ Hec eſt 2ͦ ps h⁹ capli in q̄ auctor diuidit accñs: ꝛ ꝑ ponit diuiſionē. 2ͦ remouet dubitationē. Diuidit āt accñs: qm̄ qͦdā eſt ſepabile: qͦdā iſepabile. Accñs ſeparabile eſt: vt dormire vigilare. Accñs inſepabile eſt: vt nigredo coruī:que nō pōt ſeparari a coruo ꝛ ab ethyope.

❡ Pōt aūt ſubintelligi ꝛ coru⁹ alb⁹ ꝛ ethiops nitens candore ꝑter corruptionē ſubiecti.

¶ Remouet dubiū qd̓ est istd̓. Ista diuisio accn̄tis vr̄ repugnare dſcriptiōi supi⁹ posite: q̄ est ꝙ accn̄s est qd̓ adest ⁊ abest ꝑter subi corruptōez. g̃ oē accn̄s est sepabile: ⁊ sic nullū est accn̄s isepabile: ⁊ sic diuisio 2ᵃ nulla est. Istd̓ dubiū remouet auctor dicēs. ꝙ coru⁹ q̄uis sit niger pōt itelligi alb⁹: ⁊ ethiops nitēs cādore preter corruptiōez corui aut ethiopis. ¶ Intelligēdū est ꝙ ex h̄ ꝙ coru⁹ sit niger nō repugnat sibi ꝙ possit eē alb⁹: q2 q̄uis vnuz 9trioꝝ repugnet alteri: nō tn̄ vnū 9trioꝝ repugnat posse itelligi cū reliq̄. Est g̃ itellcs auctoris iste ꝙ p̄dcā diuisio accn̄tis nō repugnat descriptōi accn̄tis p̄dicte. nā accn̄ti isepabili cōpetit p̄dcā descriptio accn̄tl: q2 q̄uis aliqd̓ accn̄s sit isepabile reᵘ alic⁹ subi: est tn̄ sepabile reᵘ alteri⁹ subi: ita ꝙ manēte illo subo pōt 9tiū illi⁹ accn̄tis iesse tali subo reᵘ cui⁹ illd̓ accn̄s est sepabile. Oē g̃ accn̄s s3 spēz est sepabile respectu alic⁹ subi eiusdē spēi cū subo cui iest vł alteri⁹ spēi. Exᵐ p̄mi. vt symmitas nasi est isepabilis a naso symmoꝝ tn̄ est sepabilis a nasu coruo. Exᵐ scd̓i. nigredo est isepabilis a coruo: ⁊ a q̄l3 idiuiduo spēi corui: tn̄ est accn̄s sepabile reᵘ alteri⁹ spēi. s. hoīs. O: g̃ accn̄s tā sepabile q̄3 isepabile adest alicui subo eiusdē spēi vł alteri⁹: ⁊ abest preter corruptōez subi eiusdē spēi vł alteri⁹. ¶ Alr pōt exponi illd̓ dcm̄ auctoris. Pōt āt subitelligi ꝙ auctor monet tale dubiū: q2. n. dcm̄ est ꝙ aliqd̓ est accn̄s isepabile: posset aliqs credere ꝙ accn̄s isepabile eēt de essentia subi: ⁊ q̄ nō pōt ab ipso separi. Istd̓ dubiū remouet auctor dicēs: q̄uis tale accn̄s sit isepabile a subo sepatiōe reali: est tn̄ sepabile ab eodē sepatōe itellectuali: q2 suū sub3 pōt itelligi sub opposito illi⁹ accn̄tis: vt coru⁹ pōt itelligi sub opposito nigredis: vt sub albedie: ⁊ nihil pōt itelligi sub opposito illi⁹ qd̓ est de sua eēntia: ⁊ sō accn̄s sepabile nō est de eēntia sui subi: cū suū sub3 possit itelligi sub opposito illi⁹ accn̄tl. ¶ Et si dicat̄ 9 h̄ sic. si coru⁹ pōt itelligi alb⁹: aut g̃ itellcu vero: aut itellcu falso. Si itellcu vero. hec tunc pōt eē vera: coru⁹ est alb⁹. Si itellcu falso ꝓpriū eēt accn̄s isepabile: q2 sub3 pōt itelligi in itellcu falso sub opposito sui ꝓprij. nā hec ꝓpō/ hō nō est risibilis/ intellr itellectu falso. ¶ Dōm ꝙ idez accn̄s isepabile qd̓ nō ex h̄ ꝙ iest subo repugnat eidē subo s̄m spēm eē sub opposito illius accn̄tis. ex hoc. n. ꝙ iste nasus est symm⁹ nō repugnat naso eē sub opposito symmitatis: nec ex h̄ ꝙ coru⁹ est niger repugnat sibi posse esse albū: s3 nō est sic de ꝓpō: q2 ex h̄ ꝙ ꝓpriū 4ᵒ mō dcm̄ iest alicui subo: repugnat illi subo ⁊ cuil3 eiusdē spēi eē sub opposito illi⁹ ꝓprij. Ex h̄. n. ꝙ aliquis hō est risibilis repugnat oi hoi eē nō risibilez. Et sic dr̄ia est iter ꝓpriū ⁊ accn̄s isepabile. Cū g̃ q̄rit̄ an coru⁹ possit itelligi alb⁹ intellcu vero: aut itellcu falso: dōz ꝙ s̄m intellcm̄ quē habuit auctor pōt itelligi in itellcu vero: ⁊ est intellect⁹ iste: coru⁹ ex eo ꝙ est niger nō repugnat sibi ꝙ possit intelligi eē alb⁹ ⁊ intellectus iste est verus.

¶ Diffiniūt aūt sic quoq3. Accidens est qd̓ cōtingit eidē inesse ⁊ nō inesse: vel qd̓ neq3 gen⁹: neq3 spēs: neq3 dr̄ia: neq3 ꝓpriū sit. semp aūt in subiecto consistens est.

Vide diffinitionē barū descriptionū s3 Alb. ⁊ intellectum eaꝝ. ¶ Hec est 3ᵃ ps h⁹ capli in q̄ auctor pōit alias descriptiōes accn̄tl s3 opīonē alioꝝ: ⁊ pōit duas dſcriptiōes. Pria est. ꝙ accn̄s est / qd̓ 9tigit eidē subo iēē vł nō iesse: ⁊ sic pōt itelligi ꝙ accn̄s est id qd̓ s3 spēz p̄t iesse alicui subo: ⁊ alicui nō iēē: sic̄ nigredo manēs vna s3 spēz p̄t iesse coruo: ⁊ nō iesse: q2 pōt nō iesse alicui vt hoi vł boui: nō tn̄ op3 ꝙ oē accn̄s nuō possit alicui subo iesse: ⁊ idē s3 numez non iesse. Alia descriptio accn̄tl est ꝙ accn̄s est qd̓ neq3 est genus: neq3 spēs: neq3 dr̄ia: neq3 ꝓpriū: sp tn̄ existit in subo.

¶ Oib⁹ igit̄ determiat̄ q̄ ꝓposita sūt. dico aūt de gn̄e ⁊ spē ⁊ dr̄ia ⁊ ꝓprio ⁊ accidēte: dicēdum est que eis cōia sunt ⁊ que ꝓpria.

¶ Hec est 4ᵃ pars hui⁹ capli in qua epilogat cōtinuando precedentia ad sequētia: vt p3.

Commune qdē est oib⁹ de plib⁹ p̄dicari: s3 gen⁹ qdē d̓ spēb⁹: ⁊ idiuiduis: ⁊ dr̄ia silr. Spēs autē de his que sub ipsa sunt idiuiduis: at ꝟo ꝓpriū ⁊ de spē cui⁹ est ꝓpriū ⁊ de his q̄ sub ipsa sūt idiuiduis: accn̄s aūt ⁊ de spēb⁹ ⁊ d̓ idiuiduis: nāq3 aīal de eqs hoib⁹ ⁊ bob⁹ ⁊ canib⁹ p̄dicat̄: que spēs sunt: ⁊ de h̄ equo: ⁊ de h̄ boue: ⁊ de hoc hoie q̄ sunt idiuidua. Irrōnale ꝟo d̓ eqs ⁊ bobus: ⁊ de his q sunt ꝑticulares p̄dicat̄. Spēs aūt vt hō de iferiorib⁹ ⁊ d̓ his q sūt ꝑticulares p̄dicat̄ hoies. Propriuz ꝟo qd̓ est risibile de homine ⁊ de his q sunt ꝑticulares hoies. Nigrum ꝟo ⁊ de sp̄: coruoꝝ: ⁊ de his q sunt ꝑticulares: qd̓ est accn̄s iseparabile: ⁊ moueri de hoie ⁊ equo: qd̓ est accidēs separabile: s3 principaliter dicit̄ de indiuiduis. scd̓o ꝟo loco de his que cōtinent indiuidua. Lc. 7.

Iste est trac. 2ᵘ h⁹ libri: in q̄ auctor cōparat ista q̄nq3 vlia adiuicē s3 ꝓpetates ⁊ cōuenientias vł dr̄ias: ⁊ 9tiet q̄nq3 capla. In p̄ caᵒ determiat de eis s3 vnā ꝓpetatē oib⁹ cōez. In 2ᵒ ibi [Cōe est gn̄i ⁊ dr̄ie.] comparat genus ad quatuor vlia residua. In 3ᵒ ibi [Cōe est aūt dr̄ie.] cōparat dr̄iaz ad tria residua. In 4ᵒ caᵒ ibi [Spēs aūt.] cōparat spēz ad duo residua. In 5ᵒ ibi [Restat mō de ꝓpō.] cōparat ꝓpriū ⁊ accn̄s adinuicē. In p̄ ergo caᵒ narrat auctor vnā ꝓpetatē cōez cuil3 q̄nq3 vlium: ⁊ est p̄dicari de plib⁹. qdl3. n. vle p̄dicat̄: vł est aptū natū p̄dicari d̓ plib⁹: nō tn̄ p̄dicant̄ oia vlia olo de eodē: s3 tā gen⁹ q̄3 dr̄ia p̄dicant̄ de spēb⁹ ⁊ idiuiduis sub eis 9tētis. Spēs aūt spālissima solū p̄dicat̄ de idiuiduis loquēdo de p̄dicatōe ꝓpe dcā ⁊ directa in q̄ solū p̄dicant̄ supiora de iferiorib⁹: vel equa de eq̄s: loquēdo tn̄ d̓ p̄dicatiōe idirecta spēs p̄dicat̄ de gn̄e ⁊ de oib⁹ supiorib⁹ ad ipsaz: vt p3 p 9uersionē vlis affirmatiue in ꝑticularē affirmatiuā. ꝓpriū ꝟo spēi spālissime p̄dicat̄ de spē cui⁹ est ꝓpriū: ⁊ de indiuiduis 9tentis sub illa specie cui⁹ est ꝓpriū. Accidēs aūt p̄dicatur de spēb⁹ ⁊ de idiuiduis: qd̓ ver est de accn̄te p accn̄s siue d̓ accn̄te cōi: vt moueri p̄dicat̄ de hoie ⁊ equo: s3 accn̄s copulatū: qd̓. s. determinat sibi certā spēz: vt symmitas que determinat sibi nasuz: ⁊ medicina q̄ determinat sibi hominē solū p̄dicat̄ de vna spē: ⁊ de 9tētis sub ea: nō tn̄ de oib⁹ 9tētis sub illa: s3 de aliqb⁹. Accn̄tia ꝟo per accn̄s p̄dicant̄ de spēb⁹ ⁊ de indiuiduis. ⁊ addit auctor dicens. ꝙ hec accn̄tia per accn̄s p̄dicant̄. p̄mo de indiuiduis. ⁊ secūdario de his que 9tinent idiuidua. s. de spēb⁹ ⁊ ecōtra est de accidētib⁹ essentialib⁹: ⁊ de q̄buscunq3 p̄dicatis essentialib⁹: q̄m ista p̄mo ⁊ principalr p̄dicant̄ de speciebus: ⁊ secūdario de idiuiduis. ¶ Pro isto dicto auctoris est notanduz ꝙ p̄ncipalitas seu primitas duplex est q̄tū ad ꝓpositū spectat. s. primitas causalitatis: ⁊ p̄mitas adequationis: loquēdo de p̄mitate causalitatis sic. accidētia per accn̄s p̄mo insunt indiuiduis. scd̓ario generib⁹ ⁊ spēbus. nam q2 sortes est albus: ideo hō est albus: ⁊ animal est album: sed nō ecōtra: sed ecōuerso est de accidētib⁹ essentialibus.

tialbus

tialib⁹.s.de ꝓprio 4ᵒ mō dicto. naꝫ qꝛ talia isunt spēbus tanq̄ ꝓpa. ideo scḋario isunt oīb⁹ idiuiduis illaꝝ spēꝝ. Loq̄ndo v̄o de p̄mitate adeq̄tiōis / hec accn̄tia ꝑ accn̄s n̄ p̄ isunt idiuiduis. nā hꝫ accn̄tia nō hn̄t subiecta adeq̄ta. vt ꝓbatū ē in caᵒ de ꝓpō. sꝫ accn̄tia eēntialia: vt ꝓpe passiōnes isunt pri⁹ spēb⁹ q̄ꝝ sūt passiōes p̄mitate adeq̄tōis: qꝛ adeq̄nt̄ suis subiis: ⁊ isunt eis p̄ p̄mitate cālitatꝫ. Nā qꝛ risibile inest p̄ hoi tanq̄ ꝓpa ei⁹ passio. iō risibile inest scḋario soꝛ. ⁊ pla. ¶ Sꝫ ꝯ h̄ pōt argui sic. ꝓpa passio nō inest alicui spēi ꝑ ipa spē p̄cise: sꝫ ꝑ idiuiduis. Ista .n. hō est risibilis: nō est vera nisi sumēdo hoiē ꝑsonalr ꝑ suis suppositis. g̊ vr̄ qꝛ ꝓpa passio p̄ iest idiuiduis ¶ Dōꝫ qꝛ ꝓpa passio p̄ inest spēi cui⁹ est ꝓpa passio: ⁊ inest ei p̄ vt supponit ꝑ idiuiduis: nō tn̄ pri⁹ inest idiuiduis. Un̄ hec est vera / de hoie p̄ p̄dicat̄ eē risibile: tā sꝫ qꝛ ly hō / suppōit simplr q̄ sm̄ qꝛ suppōit ꝑsonalr. silr h̄ est vera. de hoie sūpto ꝑ suppositis pri⁹ p̄dicat̄ risibile: sūpto ly hoie / sꝫ qꝛ hꝫ supponēꝫ simplicē. tn̄ in actu exercito vbi exercet̄ p̄dicatio risibilis d̄ hoie. iste termin⁹ hō hꝫ supponē ꝑsonalē. Ista eiꝫ ꝓpō / hō est risibilis / est v̄a sm̄ qꝛ subꝫ solū hꝫ ꝑsonalē supponē. ⁊ cōiter termini hn̄t diuersas suppōnes in actu exercito ⁊ i actu signato. ¶ Ad ꝓpoᵐ dico qꝛ risibile p̄ p̄dicat̄ de hoie sumpto ꝑ suppositis: ⁊ tn̄ pri⁹ nō p̄dicat̄ de suppositis. Aliḋ .n. ē de q̄ p̄dicat̄ p̄: ⁊ aliḋ est ꝑ q̄ p̄dicat̄ p̄. nā p̄dicat̄ p̄ passio de cōi. s. de spe: ⁊ id ꝑ q̊ de spe p̄dicat̄ p̄ passio est idiuiduū. nec tn̄ ꝑꝑ h̄ p̄dicat̄ p̄ de indiuiduo. ¶ Adhuc dubitat̄ circa h̄ qꝛ accn̄tia ꝑ accn̄s p̄ isunt indiuiduis: qꝛ qḋ ꝑ supabūdātiā dr̄ vni soli ꝯuenit. g̊ hꝫ accn̄tia nō p̄prie p̄dicari de plib⁹ indiuiduis. ¶ R̄ñ ⁊ dico qꝛ cū dr̄ accn̄tia ꝑ accn̄s p̄dicant̄ de idiuiduis p̄. hic accipit̄ suꝑlatiu⁹ ꝑ cōpatiuo. ⁊ ē sensus / accn̄tia ꝑ accn̄s pri⁹ p̄dicant̄ de idiuiduis q̄ spēb⁹. ⁊ h̄ loq̄ndo d̄ p̄oritate cālitatꝫ. Et si q̄rat̄ in q̊ gn̄e cāe idiuidua sūt ꝑ pri⁹ aīe hꝫ accn̄tiū q̄ spēs vl' gn̄a. Dōm qꝛ in gn̄e cause mālis. nā indiuidua sunt ꝑ p̄us subiecta accn̄tiū ꝑ accn̄s q̄ spēs vel genera ⁊c.

Communune est aūt gn̄i ⁊ dr̄ie ꝯtinētia spēꝝ. Cōtīet .n. ⁊ dr̄ia spēs. ⁊ si n̄ oēs quot gn̄a. Rōale āt ⁊ si n̄ ꝯtīet ea q̄ sūt irrōnalia vt gen⁹ queādmodū aīal: tn̄ ꝯtinet hoiēꝫ ⁊ deū q̄ sunt spēs: ⁊ q̄cūq̄ p̄nt̄ de genē vt gen⁹ de his q̄ sub ipo sunt spēb⁹ p̄ntur.

Hoc est 2ᵐ caᵐ 2ⁱ trac. in q̊ auctoꝛ cōꝑat gen⁹ ⁊ 4ᵒʳ residua vlia. ⁊ ꝯtinet q̄nq̄ ꝑtes. In p̄ᵃ cōparat gen⁹ ⁊ dr̄ia adiuicē sꝫ ꝯueniētias ⁊ dr̄ias. In 2ᵃ ibi [Gen⁹ ⁊ spēs.] cōꝑat gen⁹ ⁊ spēꝫ adiuicē sꝫ ꝯueniētias ⁊ dr̄ias. In 3ᵃ ibi [Gen⁹ aūt ⁊ ꝓpriū.] cōꝑat gen⁹ ⁊ ꝓpriū adinuicē sm̄ ꝯueniētias ⁊ dr̄ias. In 4ᵃ aūt ibi [Gn̄is ⁊ accn̄tis.] Cōparat gen⁹ ⁊ accn̄s adiuicē sm̄ ꝯueniētias ⁊ dr̄ias. In 5ᵃ ꝑte ibi [Gen⁹ v̄o.] remouet q̄ndā tacitā q̄ōnē. ¶ Pria ꝑs ꝯtinet duas ꝑtes. In p̄ᵃ ꝑte ponit auctoꝛ ꝓpetates cōes generi ⁊ dr̄ie. In 2ᵃ ibi [Propriū aūt est gn̄i.] ponit auctoꝛ ꝓpetates q̄b⁹ genus ⁊ dr̄ia differūt abinuicē. In p̄ᵃ g̊ ꝑticula ponit tres ꝓprietates cōes generi: in q̄b⁹ genus ⁊ dr̄ia ꝯueniūt. Prima est ꝯtinētia spēꝝ: qꝛ tam genus q̄ dr̄ia ꝯtinēt plures spēs: q̄uis dr̄ia nō ꝯtineat tot species sicut genus: ⁊ ponūtur exempla que patent.

¶ Quecūq̄ de dr̄ia p̄dicant̄ vt dr̄ie ⁊ de eis q̄ sub ipa sūt spēb⁹ p̄dicabūt̄. nā cū gen⁹ sit aīal: n̄ solū de eo p̄dicat̄ vt gen⁹ / suba / ⁊ aīatū: sꝫ ēt de his q̄ sub aīali sunt spēb⁹ oīb⁹ vsq̄ ad idiuidua p̄dicant̄. Cūq̄ sit dr̄ia rōnalis p̄dicat̄ de ea vt dr̄ia id q̊ ē vti rōne: ⁊ n̄ solū de eo q̊ ē rōale: sꝫ de eis q̄ sūt sub rōnali spēb⁹ p̄dicat̄ rōne vti.

¶ 2ᵃ ꝯueniētia ē in p̄dicatōe. ⁊ est h̄ / sic q̄cūq̄ p̄dicant̄ de gn̄e vt gen⁹. h̄ est eēntialr p̄dicant̄ de spēb⁹ ꝯtētꝫ sub gn̄e. ita q̄cūq̄ p̄dicant̄ de dr̄ia vt dr̄ia ē: hec eēntialr p̄dicant̄ de spēb⁹ ꝯtētis sub dr̄ia: vt si vti rōne p̄dicat̄ de rōabili q̄ est dr̄ia hois ⁊ āgeli p̄dicatōe eēnᵗᵉ: ⁊ vti rōne p̄dicabit̄ de spēb⁹ ꝯtētꝫ sub rōnali. ⁊ accipio vti rōne ꝑ posse vti rōne.

¶ Cōe est aūt ꝑempto genere ⁊ dr̄ia simul perimi ea que sub ipsis sunt: queādmodum si nō sit aīal: nec est equus neq̄ȝ hō: ita si nō sit rationale nullum erit aīal quod vtatur ratione.

¶ 3ᵃ ꝓpetas in qua gen⁹ ⁊ dr̄ia ꝯueniūt est ista. qꝛ ꝑempto gn̄e ꝑimunt̄ spēs q̄ sunt sub illo gn̄e: ita ꝑempta dr̄ia ꝑimunt̄ spēs ꝯtēte sub illa dr̄ia. nā semꝑ ad destructioneꝫ supioꝛis seq̄t̄ destructio oīuꝫ iferioꝝ. genus g̊ ⁊ dr̄ia ꝯueniūt in trib⁹. s. in ꝯtinētia / in p̄dicatione / ⁊ in destructiōe.

Propriū āt est gn̄i de plib⁹ p̄dicari q̄ dr̄ia ⁊ spēs ⁊ ꝓpriū ⁊ accn̄s. aīal .n. de hoie ⁊ equo ⁊ aue ⁊ serpēte p̄dicat̄. q̄drupes v̄o d̄ solis q̄tuoꝛ pedes hn̄tib⁹. hō v̄o de solis indiuiduis: ⁊ hinnibile de equo ⁊ de his qui sunt ꝑticulares: ⁊ accn̄s de paucioꝛib⁹ silr. Oꝫ aūt dr̄ias accipe q̄b⁹ diuidit̄ genus; nō eas que cōplent subam generis.

¶ Hec est 2ᵃ ꝑticula p̄ᵉ ꝑtis in q̄ ponunt̄ ꝓpetates q̄b⁹ differūt gen⁹ ⁊ dr̄ia abiuicē: ⁊ sūt sex ꝓpetates q̄b⁹ dr̄nt / siue sex dr̄ie. Pria aūt in p̄dicatōe. 2ᵃ in ꝯtinētia. 3ᵃ aūt in ordine. 4ᵃ est in mō p̄dicādi. 5ᵃ est in nūō. 6ᵃ est in ꝓportione. Pria g̊ dr̄ia vl' ꝓpetas est qꝛ gen⁹ p̄dicat̄ de plib⁹ dn̄tib⁹ specie in eo q̊ q̄d q̄ dr̄ia: qḋ hꝫ intelligi de dr̄ia diuisiua gn̄is: nō aūt de dr̄ia ꝯstitutiua. v̄.g. rōnale ⁊ irrōnale sūt dr̄ie diuisiue aīalis. ⁊ aīal p̄dicat̄ de plurib⁹ q̄ rōnale: sed dr̄ia ꝯstitutiua aīalis p̄dicat̄ de plib⁹ q̄ aīal. nā corpeuꝫ ⁊ etiā aīatū p̄dicat̄ de plib⁹ q̄ aīal. ⁊ addit auctoꝛ qꝛ nō solum p̄dicat̄ genus de pluribus q̄ dr̄ia: sed etiā p̄dicat̄ de pluribus q̄ spēs: ⁊ etiam de pluribus q̄ accidēs.

¶ Ampli⁹ gen⁹ ꝯtinet dr̄ias ꝑ̄ate. aīal q̄dē h̄ est rōnale: illḋ v̄o irrōnale. Ampli⁹ gn̄a q̄dē p̄oꝛa sūt his que sub se posite sunt dr̄ntijs. ꝑꝑ qḋ sil' q̄dē eas auferūt: nō aūt sil' auferunt̄. Sublato eiꝫ aīali auferē rōnale ⁊ irrōnale. dr̄ie v̄o nō auferunt genus. Nam si oēs interimant̄: tn̄ suba aīata sensibilis subintelligi pōt que est aīal.

¶ 2ᵃ ꝓpetas qua gen⁹ differt a dr̄ia est hec. qꝛ gen⁹ ꝯtinet dr̄ias diuisas ꝑ̄ate: sꝫ vna dr̄ia diuisiua gn̄is n̄ ꝯtinet aliā dr̄iā diuisiuā gn̄is ꝑ̄ate. rōale .n. nō ꝯtinet irrōale ꝑ̄ate.

¶ 3ᵃ ꝓpetas qua genus differt a dr̄ia est qꝛ gn̄a sunt p̄oꝛa dr̄ijs sub se positis: iō ablato genē auferunt̄ oēs dr̄ie posite sub illo genē: sed ablatis oīb⁹ dr̄ijs diuisiuis gn̄is nō ꝑꝑ h̄ aufert̄ genus. qḋ itelligēdū est diuisim. ablata eniꝫ vna dr̄ia diuisiua nō ꝑꝑ h̄ aufert̄ genus: sed ablatis oīb⁹ dr̄ijs diuisiuis gn̄is sil' vel ꝯiūctim: tūc ne cio aufert̄ gen⁹.

¶ Amplius genus quidē in eo q̊ quid est queādmoduꝫ dictum est p̄dicat̄. dr̄ia v̄o in eo q̊ quale sit p̄dicat̄ queādmodum dictum est.

¶ 4ᵃ ꝓpetas q̄ gen⁹ differt a dr̄ia est in mō p̄dicādi. nā gen⁹ p̄dicat̄ in q̄d. ⁊ ꝑꝑ h̄ distinguit̄ a dr̄ia que p̄dicat̄ in q̄le.

¶ Ampli⁹ quidē genus est vnuꝫ sm̄ vnāquāq̄ȝ spēm: vt hois id q̊ est aīal. Dr̄ie v̄o plurime

vt rōnale/mortale/mentis ⁊ disciplīne ꝑceptibile: quibus ab alijs differunt.

¶ 5ª ꝓpetas qua gen⁹ distinguit a dr̄ia est φ vnū est gen⁹ ſm spēz vnā. h̄ est vna spēs hʒ tm̄ vnū gen⁹. s. primū: sʒ vna spēs hʒ plures dr̄ias ꝯstitutiuas ipius. v.g. hō habet vnū genus primū. s. aīal: ⁊ hʒ plures dr̄ias cōstitutiuas: s. rōnale ⁊ mortale: ⁊ ꝑceptibile discipline.

¶ Et genus quidē ꝯsile est materie. forme vero dr̄ia. Cum autez sint alia cōia ⁊ ꝓpria generis: ⁊ differentie nunc ista sufficiant.

¶ 6ª ꝓprietas qua genus distinguit a dr̄ia est: φ genus est ꝯsile mãe: ⁊ dr̄ia est ꝯsilis forme. nā genus est in potētia ad dr̄iam ⁊ est determinabile per dr̄iam: sed determinabile hʒ modū mãe. ⁊ determinās hʒ modum forme.

GEnus aūt ⁊ spēs cōe quidē hn̄t quēadmodū dcm̄ est de plurib⁹ ꝑdicari. Sumitr̄ aūt spēs vt spēs. nō autē vt genus si fuerit idem ⁊ spēs ⁊ genus.

¶ Hec est 2ª ꝑs ꝓn̄tis h⁹ capli in q̄ auctor cōpat gen⁹ ⁊ spēz adiuicē ſm ꝯueniētiā ⁊ dr̄iā. Et ꝯtinet duas pticulas. In pª pticula cōpat gen⁹ ⁊ spēz adiuicē ſm ꝯueniētias. In 2ª ibi. Differūt. ꝯcōpat gen⁹ ⁊ spēz adiuicē ſʒ dr̄ias qb⁹ differūt. In pª g̃ ponit tres ꝓpetates in qb⁹ gen⁹ ⁊ spēs ꝯueniūt q̄rū pª est de plib⁹ ꝑdicari. nā tā gen⁹ q̄ʒ spēs ꝑdicant de plib⁹: Et subdit auctor dicēs φ nō solū de specie logr̄ que est taʒ genus q̄ʒ spēs: sed etiā logr̄ de specie que est ita spēs φ nō est genus: cuiusmodi est spēs spālissima que ꝑdicat de plurib⁹ aptitudine: lʒ nō semꝑ in actu.

¶ Cōe aūt est his priora eē his de qb⁹ ꝑdicant.

¶ Hec est 2ª ꝓpetas cōis gn̄i ⁊ spēi. ⁊ est eē pri⁹ his de qb⁹ ꝑdicatur. nā qlʒ gen⁹ est pri⁹ q̄lʒ suo īferiori in ꝯñdo. nō tn̄ in cēndo. pri⁹ in ꝯñdo est a q̄ nō ꝯuertit subsistēdi ꝯn̄a.

¶ Et totum quoddam vtrūqʒ esse.

¶ 3ª ꝓpetas cōis gn̄i ⁊ spēi: est eē totū ad illa de qb⁹ ꝑdicātur. oē. n. ꝑ se supi⁹ est totū vle respectu sui ꝑ se īferioris. ⁊ ꝑ se īferius est pars subiua respectu sui per se supioris.

DIfferūt aūt: q̄m gen⁹ qdē ꝯtinet spēz. spēs vero ꝯtinet ⁊ nō ꝯtinet genus: in pluribus enim genus est q̄ʒ spēs.

¶ Hec aūt est 2ª pticula 2ª ptis h⁹ capli ī qua auctor ponit ꝓprietates qb⁹ gen⁹ differt a spe. Pria est φ gen⁹ ꝯtinet spēz: ⁊ spēs nō ꝯtinet gen⁹. ⁊ h̄ est decia ꝯclo h⁹ libri: q̄ ꝓbat sic. Illō qō est in aliq̄ in plib⁹ q̄ʒ est illud ꝯtinet illō/⁊ nō eꝯ. sʒ gen⁹ est in specie ⁊ ēt in plib⁹ q̄ʒ est spēs: qr gen⁹ est in plib⁹ spēb⁹ ⁊ in īdiuiduis suaꝝ spēꝝ: sʒ spēs nō ē nisi ī īdiuiduis ꝯtētis sub illa spe. g̃ gen⁹ ꝯtinet spēz: ⁊ spēs nō ꝯtinet genus. Intelligēdum φ ꝯtinētia q̄ʒtū ad ꝓpositum spectat est dupl̄. s. pōlis ⁊ actualis. gen⁹ ꝯtinet spēs ꝯtinētia pōli: qr gen⁹ nō pōt īferre aliq̄ʒ spēz ī actu: sʒ sub diuisione ⁊ in po^a: sed spēs ꝯtinet gen⁹ ꝯtinētia actuali: qr spēs actu īfert gen⁹/⁊ nō eꝯ. φ g̃ auctor dicit. gen⁹ ꝯtinet spēz: ⁊ spēs nō ꝯtinet gen⁹. intelligēdum ē de ꝯtinētia pōli: sʒ loquēdo de ꝯtinētia actuali. sic spēs ꝯtinet genus/⁊ nō eꝯ.

¶ Genera enim preiacere opʒ ⁊ īformata specificis differentijs perficere species.

¶ Addit auctor dicēs. φ gn̄a debēt piacere spēb⁹ spālissimis: qr genera informata dr̄ijs ꝯstituūt spēs. h̄ est genera piacēt in diffōnib⁹ specierū: qr sunt pme ptes spēꝝ ⁊ diffōnū: ⁊ additis differētijs ꝯstituūt diffōnes specierū.

¶ Unde priora sunt genera naturaliter.

¶ 2ª ꝓpetas qua genus differt a specie est φ genera sunt priora nā q̄ʒ spēs. ⁊ hoc est: qr genus segtur ad spēm/⁊ nō ecōtra. ⁊ ideo genus est nāliter prius ſm φ prius dicitur illud a quo nō ꝯuertitur subsistendi ꝯn̄tia.

¶ Et sil̄ īterimētia: sʒ que nō simul īterimant.

¶ 3ª ꝓpetas qua gen⁹ differt a spe est: φ īterēpto gn̄e īterimit spēs: sed īterēpta specie nō ꝑꝑ hoc interimit genus.

¶ Et spēs quidez cum sit est genus. genus vero cum sit non omnino erit species.

¶ 4ª ꝓpetas qua gen⁹ differt a specie est: qr posita specie ponit genus/⁊ nō eꝯ. h̄ est si spēs est/gen⁹ est: vt si hō est/aīal est/⁊ nō ecōuerso. nō. n. seqtur/aīal est. ergo hō est.

¶ Et genera quidez vniuoce de speciebus ꝑdicantur. species vero de generibus minime.

¶ 5ª ꝓprietas qua gen⁹ differt a specie est: φ genus ꝑdicat vniuoce de specie: sʒ nō eꝯ. h̄ est genus ꝑdicat directe in qd de specie: sʒ spēs nō ꝑdicat de genere vlr̄ sumpto.

¶ Amplius qdē gn̄a eaꝝ abūdāt q̄ sb ipo sūt spēꝝ ꝯtinētia. spēs vero a gn̄ib⁹ ꝓprijs abūdāt ⁊ dr̄ijs.

¶ 6ª ꝓpetas qua gen⁹ differt a specie est φ gen⁹ abūdat supra spēz in ꝯtinētia spēꝝ: qr oē genus ꝯtinet plures spēs: sʒ nō ōis spēs ꝯtinet plures spēs. ⁊ lʒ genus abūdet supra spēm in ꝯtinētia spēꝝ: tn̄ spēs abūdat a genere in ꝯtinētia dr̄ie: qr spēs actu ꝯtinet dr̄iaʒ diuisiuā generis: ⁊ genus nō ꝯtinet actu aliquā dr̄iam diuisiuam sui.

¶ Amplius neqʒ species fit nunq̄ʒ generalissimum: neqʒ genus fit specialissimum.

¶ 7ª ꝓpetas q̄ gen⁹ differt a spe est: qr nulla spēs est gen⁹ gn̄alissimū/⁊ eꝯ. vn̄ h̄ qō est gen⁹ gn̄alissimū cōpetit alicui gn̄i: ⁊ nō pt cōpetere alicui spēi. ⁊ ꝑ h̄ differt gen⁹ a spe.

GEneris āt ⁊ ꝓpꝛij cōe qdē ē seq spēs. naʒ si hō ē/aīal ē: ⁊ si hō ē/risibile est: ⁊ equalr̄ ꝑdicari gen⁹ de spēb⁹. ⁊ ꝓpꝛiuʒ de his que illo participāt. eq̄liter enīʒ ⁊ hō ⁊ bos aīal/⁊ cato ⁊ cicero risibiles. cōe aūt est his ⁊ vniuoce ꝑdicari genus de ꝓprijs speciebus: ⁊ ꝓpꝛium quoꝝ est ꝓpꝛiuʒ.

¶ Hec est 3ª pticula hui⁹ capli in qua auctor cōpat gen⁹ ⁊ ꝓpꝛiū adinuicez ſm ꝯueniētiā ⁊ dr̄ias. In 2ª ibi. Differt aūt gen⁹. ꝯcōpat gen⁹ ⁊ ꝓpꝛiū adinuicē ſm dr̄ias. In pª g̃ pticula ponit auctor tres ꝓpetates in qb⁹ gen⁹ ⁊ ꝓpꝛiū cōueniūt. Pria est seq ad spēz. in h̄. n. ꝯuenit gen⁹ ⁊ ꝓpꝛiuʒ: φ vtrūqʒ seqr̄ ad spēz. sic. n. seqr̄/si hō est/aīal est: ita seqtur/si hō est/risibile est. Scda ꝓpetas est: φ gen⁹ ⁊ ꝓpꝛiū eq̄lr̄ ꝑdicant de his de qb⁹ ꝑdicātur. gen⁹. n. eq̄lr̄ ꝑdicat de suis spēb⁹: ⁊ nō ſm pius ⁊ posteri⁹: ⁊ risibile ꝑdicat de ōib⁹ suis indiuiduis sub hoīe eq̄lr̄. Tertia ꝓpetas qua cōueniūt est vniuoce ꝑdicari de illis de qb⁹ ꝑdicant. hec. n. ꝓpetas est cōis gn̄i ⁊ ꝓpꝛio. Intelligēdū φ aliqd ꝑdicari de aliq̄ vniuoce pōt eē duplex. s. vl ꝓpꝛie vel cōiter: loquēdo cōiter. s. de ꝑdicatiōe vniuoca. sic oē illō ꝑdicat vniuoce qō ꝑdicat ſm nomē ⁊ ſm descriptiōez q̄lēcūqʒ hēat. ꝑdicatio nāqʒ denoiatiua est īferior ad vniuocā: qr oē qō ꝑdicat denoīatiue de aliq̄ ꝑdicat de eo vniuoce: loq̄ndo cōiter de ꝑdicatiōe vniuoca: ⁊ sic logr̄ auctor hic: sʒ ꝑdicatio vniuoca ꝓpꝛie dicta est q̄n aliqd ꝑdicat de aliq̄ ſm nomē/ſm diffōnez illius noīs: ⁊ sicut distinguit ꝑdicatio vniuoca a ꝑdicatione denoiatiua. nā illud qō ꝑdicat denoīatiue nō habet diffōnem vniuocam semper.

¶ Differūt aūt: q̄m genus quidez prius est. posterius vero ꝓpꝛium. Oportet enim esse prius

aial. ocdinc

aial. dehinc diuidit differentijs ꝛ proprijs.

¶ Hec est 2ª particula huiꝰ 2ª ptis: in qua auctor ponit qnqꝫ ꝓprietates qbꝰ genꝰ ꝛ ꝓpriū differūt abinuicem. Pria est: ꝙ genus est priꝰ ꝙ ꝓpriū. opꝫ. n. genꝰ priꝰ eē. deide opꝫ genus diuidi ꝓprijs dīijs. vñ genꝰ est priꝰ ꝓpo: qꝛ seqꝛ ad ꝓpriū: vt hō est. ḡ aial est, ꝛ nō eꝫ. ita seqꝛ risibile est. ḡ aial est.

¶ Genus ꝟo de pluribꝰ speciebus ꝑdicaꝛ. proprium ꝟo de vna sola cuius est ꝓprium.

¶ 2ª ꝓprietas q̄ genꝰ ꝛ ꝓpriū differūt est ꝙ genꝰ ꝑdicaꝛ de plibus spēbus: ꝛ ꝓpriū ꝑdicaꝛ de vna sola cuiꝰ est ꝓpriū.

¶ Et ꝓpriū ꝟo ꝯuersim ꝑdicaꝛ de eo cuius est ꝓpriū. genus ꝟo de nullo ꝯuersim ꝑdicaꝛ: naꝫ neqꝫ si aial est, hō est: neqꝫ si animal est, risibile est: si ꝟo risibile est, hō est, ꝛ econuerso.

¶ 3ª ꝓprietas est ꝑ quā genꝰ ꝛ ꝓpriū differūt: ꝙ ꝓpriū ꝑdicaꝛ ꝯuersim de eo cuiꝰ est ꝓpriū: sꝫ genꝰ nō ꝑdicaꝛ ꝯuersiꝫ de aliq̄ sui spē: neqꝫ ꝑdicaꝛ ꝯuersim de ꝓpo alicuiꝰ spēi. Intelligēdū est ꝙ ꝑ ꝑdicari ꝯuersim itelligit auctor esse ꝓpe ꝯuertibile. vñ hec est ꝓpetas q̄ ꝓpriū differt a gñe: qꝛ ꝓpriū est ꝯuertibile cū spe cuiꝰ est ꝓpriū: sꝫ genꝰ nō est ꝯuertibile cū aliq̄ sui speciē: nec cum ꝓprio aliq̄ sue spēi.

¶ Amplius ꝓpriū omni spēi inest cuius est ꝓpriū ꝛ soli ꝛ semꝑ. Genus ꝟo omni spēi inest cuius fuerit genus ꝛ semꝑ: non autem soli.

¶ 4ª ꝓpetas vł dīia ē ꝙ ꝓpriū īest soli spēi cuiꝰ est ꝓpriū ꝛ oī ꝯtēto sub illa spē: sꝫ genꝰ nō īest vni soli spēi: sꝫ plibꝰ.

¶ Ampliꝰ spēs qdē iterēpte nō siƚ iterimunt genera cuius sunt spēs. Propria aūt iterēpta siƚ iterimūt ea quoꝝ sunt ꝓpria. ꝛ his quoꝝ sunt ꝓpria interēptis ipsa simul interimuntur.

¶ 5ª ꝓprietas vel dīia est: ꝙ iterēpta specie nō interimiꝛ genus: sꝫ specie iterēpta interimiꝛ ꝓpriū ipsius spēi.

Generi ꝟo ꝛ accñti cōe ē de plibꝰ quēadmodū dcm̄ est ꝑdicari, siue sepabiliū, siue isepabiliū sit accñs. etēiꝫ mouere de plibꝰ: ꝛ nigrū de coruis ꝛ de oibꝰ ethiopibꝰ: ꝛ de aliquibꝰ inaiatis ꝑdicaꝛ.

¶ Ista est 4ª ps pñlis hꝰ capli. in qua auctor cōpat genꝰ ꝛ accñs adinuicē ſm dīias ꝛ ꝯueniētias. ꝛ ꝯtinet duas pticulas. In pª ponit ꝓprietates qbꝰ genus ꝛ accñs ꝯueniūt. In 2ª ibi, Differt aūt genꝰ. ponit ꝓpetates qbꝰ genꝰ differt ab accñte. In pª ḡ pticula ponit vnā ꝓprietatē cōem gñi ꝛ accñti. ꝛ est ꝑdicari de plibꝰ spēbus. Uñ in hac ꝓpetate que est ꝑdicari de plibꝰ spēbus ꝯueniūt genus ꝛ accidēs, siue sit accidēs separabile, siue inseparabile.

¶ Differt aūt genus ab accñte: qm̄ genus ante speciem est. Accñtia ꝟo speciebus posteriora sunt: nam si etiā inseparabile sumaꝛ accidens: tñ illud cui accidit prius est q̄ꝫ accidens.

¶ Hec est 2ª pticula huiꝰ ptis in qua auctor ponit ꝓprietates qbus genus differt ab accñte. Prima est ꝙ genus est prius suis spēbus: sed accñtia sunt posteriora suis spēbus qbꝰ accidūt: qm̄ prius est cui accidit accñs q̄ꝫ ipm accñs.

¶ Et gñia qdē que pticipāt eq̄lr pticipāt: accñtia ꝟo nō eq̄lr. Intēsionē. n. ꝛ remissionē suscipit accñtiuꝫ participatio. generū ꝟo minime.

¶ 2ª ꝓpetas est: ꝙ gñia eq̄lr pticipanꝛ ab illis q̄ꝝ sūt gñia: sꝫ accñtia nō eq̄lr pticipanꝛ ab illis qbꝰ accidūt: sꝫ ſꝫ magis ꝛ minꝰ. nā accñtia suscipiūt magis ꝛ minꝰ. i. itēsioneꝫ ꝛ remissionē. gñia ꝟo nō. ꝛ h reꝰ istoꝝ quoꝝ sunt genera.

¶ Et accñtia qdē i idiuiduis pricipalr subsistūt. gñia ꝟo ꝛ spēs nālr priora sūt idiuiduis subiꝫs.

¶ 3ª ꝓprietas in qua genꝰ ꝛ accñs distinguunꝛ est ꝙ accñtia principalr subsistūt in indiuiduis tanq̄ꝫ posteriora illis: sed spēs ꝛ gñia nō subsistūt in indiuiduis tanq̄ꝫ posteriora illis: imo gñia ꝛ spēs sunt priora ipis indiuiduis.

¶ Et gñia qdē in eo qd̄ qd ꝑdicanꝛ de his q̄ sub ipis sunt. Accñtia ꝟo in eo qd̄ q̄le aliqd est vel quō se habeat vnūqdqꝫ. Qualis eniꝫ ethiops iterrogati dicimus niger est: ꝛ quēadmodum sor. se habet. dicimus: qm̄ sedet vel ambulat.

¶ 4ª ꝓprietas qua genꝰ differt ab accñte est ꝙ genus ꝑdicaꝛ in qd de illis q̄rū est genus: sꝫ accñtia ꝑdicanꝛ in q̄le de his qbꝰ accidūt. ¶ Intelligēdū ꝙ in accñtibꝰ sūt gñia ꝛ spēs: sicut in pdicto q̄litatis sunt color: ꝛ albedo que est spēs coloꝝ. ꝛ sicut in subā genus ꝑdicaꝛ in qd de eo cuiꝰ est genus: ita color ꝑdicaꝛ in qd de albedine. tñ accidētia in ꝯcreto ꝑdicanꝛ in quale de illis qbus accidūt. color. n. in ꝯcreto ꝑdicaꝛ in quale de sorte: ꝛ albedo siliter.

¶ Genus ꝟo quō ab alijs q̄tuor differat dictū est. Contingit aūt vnūqdqꝫ alioꝝ differre ab alijs q̄tuor vt cū qnqꝫ res sint vnaq̄qꝫ ab alijs q̄tuor differt: q̄ter qnqꝫ fiūt oēs. xx. dīie. Sed sꝑ posterioribꝰ enūatis. ꝛ scdis qdeꝫ vna dīia sepatis: ꝑpea qm̄ iā sumpta est. tertijs ꝟo duabus. quartis ꝟo tribꝰ. qntis ꝟo. iiij. ꝑ. oēs fiūt. iiij. eiꝫ. iij. due vna. Genꝰ ꝟo differt a dīia, spē, ꝓprio, ꝛ accñte. Quatuor igiꝛ oēs dīie sunt. Dīia ꝟo quo differt a genē dictuꝫ est qñ quo differret genꝰ ab ea dicebaꝛ. Reliqꝛ ḡ quo dīia differat a spe ꝛ ꝓprio ꝛ accñte dicere: ꝛ fiunt tres. Rursus spēs quō qdē differat a dīia dcꝫ qñ quo differret a spe dīia dicebaꝛ. Quō autē differt spēs a genē dcm̄ est qñ quo differret genus a spe dicebaꝛ. Reliquuꝫ est: quo differret spēs a ꝓpo ꝛ accñti dicaꝛ. Due ēt sūt iste dīie. ꝓpriū ꝟo quo dīat ab accñti post relinqꝛ. naꝫ quo a spe ꝛ genē ꝛ a dīia differat ꝑdcm̄ est i illoꝝ ad ipm dīijs. Quatuor igiꝛ sūptis gnis ad alia dīijs. tribus ꝟo dīie. duabꝰ aūt spēi. Una ꝟo ꝓprij ad accñs. ꝑ. erūt oēs. quaꝝ q̄tuor que erūt generis ad reliq̄s supius demrauimus.

¶ Hec est 5ª ps hꝰ capli in q̄ auctor remouet dubitatiōeꝫ q̄ꝫdā seu obiōnē circa determiata: qm̄ in cōparādo genꝰ ad alia vlia cōpat genꝰ ad 4ᵒʳ. s. ad spēꝫ, ad dīiā, ad ꝓpiuꝫ, ꝛ ad accñs. ḡ vꝫ eadē rōne ꝙ cōparando residua 4ᵒʳ ad alia vlia deberet cōpare qōlꝫ illoruꝫ 4ᵒʳ ad alia 4ᵒʳ: ꝛ sic eēnt fiēde. 20. cōpatiōes ꝛ qōlꝫ qnqꝫ vliū hēt 4ᵒʳ cōpatiōes: ꝛ qnqes 4ᵒʳ sunt. 20. cōbinatōes vel cōpatiōes. qd nō est veꝝ. ¶ Istō duꝰ remouet auctor itēdēs dicēs ꝙ in cōparādo residua 4ᵒʳ vlia: nō opꝫ cōparare nisi ꝑora ad vlia posteriora: qꝛ in cōpādo ꝑora ad posteriora cōpanꝛ posteriora ad priora. v.g. cōparādo genꝰ ad dīiā fit cōpaꝛ dīia ad genꝰ: ꝛ sic de alijs. ꝛ iō postq̄ꝫ auctor cōpauit genꝰ ad alia 4ᵒʳ posteriora: i cōpādo qdcūqꝫ alioꝝ vliū nō oꝫ cōpare aliqd istoꝝ ad genꝰ: qꝛ ista cōpatio priꝰ est fcā cuꝫ cōpauit genꝰ ad residua 4ᵒʳ vlia: ꝛ sic est de gñe ꝙ facta

cōparatiōe ad residua 4^{or} vlia: nō opꝫ iterū cōparare residua vlia ad gen^{us}: ita est sp̄ de vli poste. s. φ vle pri^{us} si sit cōparatū ad vle posteri^{us}: nō opꝫ cōparare posteri^{us} ad pri^{us}. v. g. i cōparādo gen^{us} ad spēm ⁊ ꝓpriū: nō opꝫ posteri^{us} cōparare ipm ad pri^{us}: q2 ista cōparatio pri^{us} fcā est. Unū cū auctor pri^{us} cōparauit dr̄iā ad spēꝫ ⁊ ꝓpriū ⁊c. postea in cōparando spēꝫ aut ꝓpriū ad dr̄iā: q2 illa cōparatio pri^{us} fcā est. ex q̄ pꝫ φ sp̄ posteriores cōparatiōes sunt vna pauciores q̄ⁱ priores. nā cōparatiōes gn̄is sūt ad 4^{or}. s. ad dr̄iā, ꝓpriū, ⁊ accn̄s: ⁊ spēꝫ. ⁊ cōparatiōes dr̄ie sūt ad tria. s. ad spēꝫ ꝓpriū ⁊ accn̄s. ⁊ cōparatiōes spēi sūt ad duo. s. ad ꝓpriū, ⁊ ad accn̄s. ⁊ cōparatio ꝓprij ē ad vnū. s. ad accn̄s: ex q̄ seq̄r φ cōparatiōes q̄nq₃ vliū adiuicē sunt decē. ⁊ hec est ꝯ 11^{a} h^{us} libri q̄ ꝓbat sic. cōparatiōes gn̄is ad residua vlia sūt 4^{or}: ⁊ cōparatiōes dr̄ie ad sequētia sunt tres: ⁊ cōparatiōes spēi ad sequētia sunt due: et cōparatio ꝓprij ad accn̄s est vnica: nūc aūt 4. 3. 2. ⁊ 1. sunt tm̄ 10. ❡ Et est itelligēdū φ cōparatiōes vliū adinuicē sunt decē tm̄ in gn̄ali. sunt tn̄ plures in spāli: q2 q̄dlꝫ vliū est cōparatū adinuicē s̄m ꝯueniētiā ⁊ dr̄iam: ⁊ ita sunt plures cōparatiōes ꝑticulares q̄nq₃ vliū adinuicē q̄ⁱ tm̄ decē.

Communne vero dr̄ie ⁊ spēi est equalr̄ ꝑticipari. hoīe. n. equalr̄ ꝑticipāt ꝑticulares hoīes: ⁊ rōnali dr̄ia. Cōe vero est ⁊ semꝑ etiam adesse his que ꝑ ꝑticipāt. sor. eīꝫ semꝑ est rōnalis ⁊ semꝑ hō.

❡ Istud est 3^{m} cap. ⁊ ꝯtinet tres ꝑtes. In p^{a} cōparat dr̄iaꝫ ad spēꝫ. In 2^{a} ibi, Dr̄ia vero ⁊ ꝓpriū. Jcōparat dr̄iā ad ꝓpriū s̄m ꝯueniētias ⁊ dr̄ias. In 3^{a} ibi, Dr̄ie aūt ⁊ accn̄ti. Jcōparat dr̄iā ⁊ accn̄s adiuicē. Pria ps ꝯtinet duas ꝑticulas. In p^{a} cōparat dr̄iā ⁊ spēꝫ adiuicē s̄m ꝯueniētias. In 2^{a} ibi, Propriū āt ⁊ dr̄ie. Jcōparat dr̄iā ⁊ spēꝫ adiuicē s̄m dr̄ias. In p^{a} g̃ ꝑticula ponit duas ꝯueniētias dr̄ie: ⁊ ēt spēi. Quaꝝ p^{a} ē eq̄lr̄ ꝑticipari a suis ꝯtētis. nā oēs hoīes eq̄lr̄ sunt hoīes: ⁊ oēs hoīes eq̄lr̄ sunt rōnales. 2^{a} ꝓꝑetas in qua ꝯueniūt est φ tā dr̄ia q̄ⁱ spēs insunt semꝑ suis ꝯtētis. nā sor. semꝑ est hō, ⁊ est sp̄ rōnalis. ❡ Jntelligēduꝫ est φ dr̄ia ⁊ spēs sp̄ īsunt in suis ꝯtētis dū illa sunt: sed qn̄ illa nō sunt nec dr̄ia nec spēs īsunt in suis ꝯtētis. Unū sor. semꝑ dū existit est rōnalis, ⁊ hō: sꝫ sor. nō existe nō est hō nec rōnalis.

❡ Propriū aūt dr̄ie est q̄dē in eo q̄d q̄le sit p̄dicari. spēi vero in eo q̄d quid est: nā ⁊ si hō velut qualitas accipiat̄: nō simplr̄ erit qualitas: sed s̄m id q̄d gn̄i aduenientes dr̄ie ꝯstituerūt eam.

❡ Hec est 2^{a} ꝑticula in qua auctor ponit quattuor ꝓprietates in q̄bus dr̄ia ⁊ spēs adinuiceꝫ distinguūtur. prima est φ dr̄ia p̄dicat̄ in eo q̄d quale: ⁊ spēs in eo q̄d quid.

❡ Amplius dr̄ia quidē sepe in plurib^{us} specieb^{us} ꝯsideraf: quēadmoduꝫ quadrupes in plurib^{us} aīalibus specie differētibus. Spēs vero in solis his que sub vna specie sunt indiuiduis.

❡ 2^{a} ꝓprietas qua distinguit̄ est φ dr̄ie p̄dicātur de pluribus speciebus: ⁊ spēs spālissime non.

❡ Ampli^{us} dr̄ia prima est ab ea specie que est s̄ꝫ ipam dr̄iaꝫ. sit̄. n. ablatū rōnale iterimit hoīeꝫ: hō vero iterēpt^{us} nō aufert rōnale: cum sit deus.

❡ 3^{a} ꝓꝑetas qua distinguit̄ est: φ dr̄ia est ꝑor q̄ⁱ spēs quaꝫ ꝯstituit. ⁊ hec est ꝯ 12^{a} hui^{us} libri. que ꝓbat̄ sic. illō est alio prius quo ꝑempto ꝑimit̄ aliud, ⁊ nō eꝯ. sed ꝑempta dr̄ia ꝑimit̄ spēs: ⁊ ꝑempta specie nō ꝓpter hoc ꝑimit̄ dr̄ia cōstitutiua spēi. g̃ dr̄ia est prior q̄ⁱ spēs quam ꝯstituit.

❡ Ampli^{us} quidē dr̄ia cōponit̄ cuꝫ alia dr̄ia. rōnale q̄dē ⁊ mortale cōpositū est in suba hoīs. Spēs vero spēi nō cōponitur vt gignet aliquaꝫ aliā spēm. Quedā enim equa cuidā asino permiscet̄ ad muli generatiōeꝫ. Equa aūt simplr̄ asino nunq̄ⁱ adueniēs ꝑficiet mulum.

❡ 4^{a} ꝓꝑetas est φ vna dr̄ia cōponit̄ cū alia ad ꝯstituēdū spēꝫ. vt rōnale ⁊ mortale cōponunt̄ adinuicē ad cōponēdū spēꝫ hoīs: sed vna spēs nō cōponit̄ cū alia spē ad ꝯstituēdū aliā spēm. ❡ Sꝫ ꝯ. pōt aliq̄s dicē φ asin^{us} ⁊ equa q̄ differūt spē cōmiscent̄ adiuicē in gn̄ōne muli: ⁊ ita diuerse spēs ꝑnt ꝯstituit̄ aliā spēꝫ. Istud remouet auctor di. φ lꝫ aliq̄ eq̄ ꝑticlaris cū asino ꝑticulari cōmisceat̄ adiuicē taq̄ⁱ cā effectiua i gn̄ōne muli: tn̄ eq̄ simp^{r}, ꝗ ē spēs eq̄: ⁊ asin^{us} simplr̄, ꝗ ē spēs asini nō ꝑmiscent̄ adinuicē ad ꝯstituēdū mulū vl̄ diffōnē muli. ❡ Sciēdū φ due dr̄ie ꝯponunt̄ adiuicē ad ꝯstituēdū spēꝫ vl̄ diffōnē spēi taq̄ⁱ ꝑtes itrīsece: sꝫ duo idiuidua diuersaꝝ spērū hn̄t ꝯcurrūt taq̄ⁱ cāe effectiue extrinsece ad gn̄ōneꝫ indiuidui alteri^{us} spēi.

Differētia vero ⁊ ꝓpriū cōe quidē hn̄t eq̄lr̄ ꝑticipari ab his q̄ eorū ꝑticipāt.

❡ Hec est 2^{a} ps h^{us} capli. in q̄ Porphy. cōparat dr̄iā ⁊ ꝓpriū adiuicē s̄m ꝯueniētias ⁊ dr̄ias. ⁊ ꝯtinet duas ꝑticulas. In p^{a} cōparat dr̄iam ⁊ ꝓpriū adinuiceꝫ s̄m ꝯuenienciā. In 2^{a} vero ibi, Propriū dr̄ie. Jcōparat ea adinuicem s̄m dr̄ias. In prima ꝑticula ponit auctor duas ꝓprietates cōes ꝓprio ⁊ dr̄ie. p̄ma est equaliter participari ab his que participant illa.

❡ Eq̄lr̄. n. rōnalia, rōnalia sunt: ⁊ risibilia risibilia sunt: ⁊ sp̄ ⁊ oī adesse cōe vtriusq₃ est. Si. n. curreꝫ qui est bipes nō suba ꝑimit̄: sꝫ id ad q̄d natū est dr̄ semꝑ eē. nā risibile ad id ad q̄d natū est dr̄ semꝑ esse: sed nō in eo φ semꝑ rideat.

❡ Hec est 2^{a} ꝯueniētia φ dr̄ia ⁊ ꝓpriū in hoc ꝯueniūt: q2 vtrūq₃ istoꝝ eq̄lr̄ ꝑticipat̄ a suis ꝯtētis: ⁊ nō s̄m magis ⁊ min^{us}. ⁊ in ꝗ ꝯueniūt q̄d est sp̄ ⁊ oī adesse. 2^{a} ꝓꝑetas cōis dr̄ie ⁊ ꝓpo est sp̄ ineē spēi cui^{us} sunt: ita φ dr̄ia ⁊ ꝓpriū sp̄ īsunt spēi ⁊ omni ꝯtēto sub specie cui^{us} sunt: vt dictū est.

❡ Propriū aūt ⁊ dr̄ia differūt: q2 hec de plurib^{us} spēb^{us} dr̄ sepe: vt rōnale de hoīe ⁊ de deo. ꝓpriū vero de vna sola specie cuius est ꝓpriuꝫ.

❡ Hec est 2^{a} ꝑticula h^{us} ꝑtis. in q̄ auctor ponit. 2. ꝓꝑetates q̄b^{us} dr̄ia differt a ꝓpo. Pria est φ dr̄ia p̄dicat̄ de plurib^{us} drīntib^{us} specie: sꝫ ꝓpriū de vna sola specie cui^{us} est ꝓpriū.

❡ Et dr̄ia quidē in illis est ꝯn̄s quoꝝ est dr̄ia: sꝫ nō ꝯuertit̄. Propria vero ꝯuersim p̄dicātur de his quoꝝ sunt ꝓpria: iccirco ꝯuertunt̄.

❡ Scd̄a ꝓprietas est: q2 dr̄ia seq̄tur ad spēm, ⁊ nō econuerso. sed ꝓprium ꝯuersim sequitur ad speciem.

Differētie vero ⁊ accn̄ti cōe q̄dē ē de plurib^{us} dici. cōe vero ē ad ea q̄ sūt iseꝑabilia accn̄tia sp̄ ⁊ oībus adesse. bipes. n. sp̄ adest hoīb^{us} oīb^{us}. nigruꝫ oīb^{us} coruis.

❡ Hec ē 3^{a} ps p̄n^{tis} h^{us} capli. in q̄ auctor cōpat dr̄iā ⁊ accn̄s adiuicē. ⁊ ꝯtinet duas ꝑticulas. In p^{a} cōpat dr̄iaꝫ ⁊ accn̄s s̄m ꝯueniētiā. In 2^{a} ibi, Differt. Jcōpat dr̄iā ⁊ accn̄s adinuicē s̄m dr̄iam. In p^{a} g̃ ꝑticula ponit duas ꝯueniētias īter dr̄iaꝫ ⁊ accn̄s adinuicē. p^{a} g̃ ꝯueniētia est īter dr̄iaꝫ ⁊ accn̄s i cōi, siue sit seꝑabile, siue iseꝑabile: φ tā accn̄s q̄ⁱ dr̄ia p̄dicat̄ de plib^{us}. 2ª ꝯueniētia. s. īter dr̄iaꝫ ⁊ accn̄s iseparabile

parabile est q͏ vtraq͏ʒ.f.tā dīa q̄ accñs iseparabile inest oib⁹ ꝛ sp:sic bipes inest oib⁹ hoib⁹ ꝛ sp:ꝛ nigredo que est accñs iseparabile a coruo inest oib⁹ coruis.¶ Et est sciēdū q͏ qddā est iseparabile accñs ꝯñs spēʒ:ꝛ tale inest oib⁹ indiuiduis spēi ꝛ semp dū ista indiuidua existūt.aliqd est accidēs iseparabile ꝯñs indiuiduū sicut symitas nasi vl cecitas oculoꝝ:ꝛ tale non inest oibus indiuiduis speciei: semper tñ inest qbus inest dum illa existunt.

¶ Differūt āt qm̄ ꝯtinet ꝛ nō ꝯtinet dīa.ꝯtinet eiʒ rōnalitas hoieʒ.Accñtia vo qdāmō ꝯtinēt ꝛ ꝯtinent.ꝯtinēt qꝛ in plib⁹ sūt.ꝯtinent eo q͏ ñ vni⁹ accñtis susceptibilia subiecta sunt sʒ plimoꝝ.

¶ Hec est 2ᵃ pticula isti⁹ ptis in q̄ auctoꝛ ponit tres dīas iter dīā ꝛ accñs.Pria est q͏ dīa ꝯtinet spēʒ:qꝛ ē in plus q̄ spēs:sʒ accñtia q̄dāmō ꝯtinēt ꝛ q̄dāmō ꝯtinent.cōtinēt.n.spēʒ:eo q͏ accidēs idē fm spēm repit in distinctis subis diuersis fm spēʒ.ꝛ ita vr ꝯtinē eiʒ repiat in plib⁹: ꝛ q̄dāmō ꝯtinent:eo q͏ subiecta nō sūt susceptiua tm̄ accñtis vnius fm spēʒ fm Phm:sed pluriū.v.g.hō nō est susceptiuus albedinis tm̄:sed etiam nigredinis.

¶ Et dīa quidem intēsibilis ꝛ remissibilis nō est.Accidētia vo magis ꝛ minus recipiūt.

¶ 2ᵃ dīa est:q͏ dīa nō est itēsibilis nec remissibilis:sed accñs est itēsibile ꝛ remissibile:qꝛ suscipit magis ꝛ min⁹.

¶ Et impmixte qdē sunt ꝯrie dīe in vno subo vel ꝯstōnes.Mixta vo ꝯria accidētia sunt.Hs qdā cōiones ꝛ ꝓprietates dīe ꝛ ceteroꝝ sunt. spēs vo quo differat a genere ꝛ dīa dictū est in eo qd dicebamus quo genus differat a ceteris:ꝛ quo dīa differat a ceteris.

¶ 3ᵃ dīa est:q͏ ꝯrie dīe sunt impmixte:ita q͏ nō psūt eidē subo inesse/nec sil/nec successiue:sʒ accñtia ꝯria sunt pmixta:eo q͏ psūt inesse eidē successiue:sed nō simul.

Spēi vo ꝛ ꝓprij cōe est de se inuicē pdicari.nā si hō est/risibile est:ꝛ si risibile est/hō est.Risibile vo qm̄ fm id qd natū est dr̄ sepe iam dictum est.

Quartū cap.scdi trac.in q̄ fit cōparatio spēi ad ꝓpriū ꝛ ad accñs.ꝛ ꝯtinet duas ptes:qm̄ in pᵃ fit cōparatio spēi ad ꝓpriū.In 2ᵃ ibi Spēi ꝛ accñti.fit cōparatio inter ꝓpriū ꝛ accñs.Pria ps ꝯtinet duas pticulas.In pᵃ cōpat spēs ad ꝓpriū fm ꝯueniētias.In 2ᵃ aūt ibi Differt aūt spēs.cōparat spēs ad ꝓpriū fm dīas.¶ In pᵃ pticula ponunt due ꝯueniētie iter spēʒ ꝛ ꝓpriū:qꝛ vtrūq͏ pdicat de reliq̄/ꝯuertibilr ꝛ vlr.sicut.n.hec est vera/oē risibile est hō:ita hec est vera/ois hō est risibilis:ꝛ sic sequit/si hō est/risibile est:ita sequit/si risibile est/hō est.

¶ Equaliter eniʒ sunt spēs in his que eoꝝ participant:ꝛ quoꝝ ꝓpria sint propria.

¶ 2ᵃ ꝓpetas est equalr pticipari ab his qb⁹ est cōe vtrūq͏ eoꝝ.h ē sic spēs nō suscipit magis ꝛ min⁹/sic nec ꝓpriū.

¶ Differt aūt spēs a ꝓpo:qm̄ spēs qdē ꝛ alijs gen⁹ eē pōt.Propriū vo ꝛ aliaꝝ spēꝝ eē ipoſſe est.

¶ Hec ē 2ᵃ pticula in q̄ spēs cōpat ad ꝓpriū fʒ 4ᵒʳ dīas. Pria est:q͏ spēs pōt eē gen⁹:vt subalterna spēs:ꝛ ꝓpriū nullo⁹ pōt eē gen⁹ re⁹ illoꝝ q̄ꝝ est ꝓpriū.pʒ ēt q͏ ꝓpriū nō pōt eē gen⁹ re⁹ aliaꝝ spēꝝ.pʒ ēt q͏ spēs ꝛ ꝓpriū differūt.

¶ Et spēs qdeʒ añ subsistit q̄ ꝓpriū.Propriū vo post fit i spē.Opʒ.n.hoieʒ eē vt risibile sit.

¶ 2ᵃ dīa est:q͏ spēs est prioꝛ ꝓprio.ꝓpriū est posteri⁹ spē.

¶ Amplius spēs qdē sp actu adest subo.Propriū vo aliqñ actu.sp aūt ptāte.hō.n.sp actu ē soꝛ.hō vo nō sp ridet:q̄uis nā sp sit risibilis.

¶ 3ᵃ dīa ē:q͏ spēs sp est in actu:ꝛ adest ei cui est spēs:sʒ ꝓpriū nō est sp in actu 2ᵒ:sed in actu pᵒ.s.in po⁹ ad actū 2ᵐ. hō.n.nō semp actu ridet:tñ sp est in po⁹ nat⁹ ad ridēduʒ.

¶ Ampli⁹ quoꝝ termini sūt differētes ipa sunt dīa.Est aūt spēi eē semp sub gñe:ꝛ de plib⁹ differentib⁹ nūo in eo qd quid sit pdicari:ꝛ est hui⁹.Proprij vo soli ꝛ semp ꝛ omni adesse.

¶ 4ᵃ ꝓpetas siue dīa ē:q͏ spēs ꝛ ꝓpriū hñt diūsas diffōnes:ꝛ p ꝯñs sūt diuersa.nā diffō spēi ē:q͏ pdicat de plib⁹ dñtib⁹ nūō in eo qd qd/ꝛ diffō ē q͏ inest soli ꝛ semp ꝛc.

Speciei vo ꝛ accñti cōe quod est de pluribus pdicari.Rare vo alie sunt cōitates.ꝓpterea qm̄ plurimum a se differūt accidēs ꝛ id cui accidit.

¶ Hec est 3ᵃ ps h⁹ capli.in q̄ ponunt ꝯueniētie ꝛ dīe iter ꝓpriū ꝛ accñs:ꝛ ꝯtinet duas pticlas.In pᵃ ponit ista ꝓpetas in qua spēs ꝛ accñs ꝯueniūt.In 2ᵃ ibi Propriuʒ vo.i vtrisq͏ ponunt ꝓpetates in qb⁹ spēs ꝛ accñs distinguuntur.In pᵃ igit ponit ꝓpetas in qua spēs ꝛ accñs ꝯueniūt: que est de plibus pdicari.Ista.n.ꝓprietas est cōis spēi ꝛ accñti:raro vel nullo⁹ sunt alie ꝓprietates in qbus cōueniūt:eo q͏ accñs ꝛ subm vtplurimū distāt adinuicem.

¶ Propria vo vtrisq͏ʒ sunt.spēi vo in eo quod quid est pdicari de his quoꝝ est spēs.Accñtis vo in eo qd quale quiddā vel qūo se hñs.

¶ Hec est 2ᵃ pticula in qua ponunt 4ᵒʳ ꝓpetates qb⁹ spēs ꝛ accñs differūt.Pria ē:q͏ spēs pdicat i qd ꝛ accñs i q̄le.

¶ Et ꝓprium est vnamquāq͏ʒ substātiam vna specie participari:pluribus auteʒ accidētibus ꝛ separabilibus ꝛ inseparabilibus.

¶ 2ᵃ ꝓpetas ē:q͏ vnūqdq͏ʒ ididuū hʒ tm̄ vnā spēʒ spālissimā i plā accñtia:ex q̄ pʒ q͏ spēs differt ab accñte:qꝛ spēs spālissima ē vnica re⁹ vni⁹ idiuidui:ꝛ accñtia sunt plura.

¶ Et spēs qdeʒ ante subintelligi pōt q̄ accñtia vel si sint iseparabilia.Oportet aūt subm esse prius vt illi aliquid accidat.Accñtia vo posterioris generis sunt ꝛ aduēticie nature.

¶ 3ᵃ ꝓpetas qua spēs differt ab accñte est:qꝛ spēs pꝛoꝛ est accñte.naʒ spēs pꝛoꝛ ē suis accñtib⁹:q̄uis illa accñtia sint iseparabilia.vnde spēs prioꝛ est vlr oibus suis accñtib⁹.

¶ Et spēi qdē pticipatio ē eq̄lr.accñtis vo vl si sit iseparabile nō eq̄lr.Ethiops.n.ab alio ethiope hēbit colorē vl itēsuʒ ampli⁹ vl remissū fm nigredinē.Restat ḡ ꝛ de ꝓpo ꝛ accñte dīe.quo eiʒ a spē ꝓpriū ꝛ a dīa differat ꝛ a gñe dcm̄ ē.

¶ 4ᵃ ꝓprietas qua spēs differt ab accñte est:q͏ spēs pdicat equalr de his quoꝝ est spēs.accñs vo nō:q̄uis sit accidēs iseparabile.naʒ nigredo intēsioꝛ est in vno ethiope q̄ in alio:q̄uis nigredo illa sit accñs inseparabile.

Commune aūt ꝓprij ꝛ iseparabilis accidētis est q͏ pter ea nunq̄ ꝯsistant illa in qbus ꝯsiderātur.quēadmoduʒ.n. pter risibile non subsistit homo:ita ꝛ ethiops nō subsistit pter nigredinē:ꝛ quēadmodū oi ꝛ sp adest ꝓpriū sic ꝛ iseparabile accñs.

Hoc est 5ᵐ cap. scḋi trac. in q̃ auctor cōpat ppriū ⁊ acci dēs adinicē ſm ꝯueniētias ⁊ dr̄ias. ⁊ ꝯtinet duas pticulas. In p⁹ cōpat ppriū ⁊ accn̄s adinuicē ſm ꝯueniē tias. In 2ᵃ ibi[Differt aūt ppriū3. ꝯcōpat ea ſm dr̄ias. Et qꝛ ꝯueniētie ⁊ dr̄ie iter ppriū ⁊ accn̄s ſepabile ſūt magis note. iō ponit auctor ꝯueniētias ⁊ dr̄ias iter ppriū ⁊ acci dēs iſepabile. ⁊ ponit duas ꝯueniētias. Pria eſt: ꝙ ſubta ppriū ⁊ accn̄tis iſepabilis nūq̃ ſubſiſtūt ſine ppo ⁊ accn̄ te: qꝛ hō nūq̃ ſubſiſtit ſine riſibilitate: ⁊ ethiops ſine ni gredie. 2ᵃ ꝯueniētia ē: ꝙ ſicͭ ppriū ieſt oī ꝯtēto ſub ſubo: ⁊ ip3 accn̄s iſepabile ieſt oī ſubo a q̃ eſt iſepabile ⁊ ſp̄ ſic riſibile ineſt oī hoī ⁊ ſp̄: ita ⁊ ſp̄ nigredo ineſt oī ethiopi.

¶ Differt aūt qm̄ ppriū vni ſoli ſpēi adeſt quē admodū riſibile homini. iſeparabile v̄o accidēs: vt nigrū non ſoli ethyopi: ſed etia3 coruo ⁊ carboni ⁊ hebeno: ⁊ quibuſdam alijs.

¶ Hec eſt 2ᵃ pars in qua auctor ponit tres dr̄ias iter pro priū ⁊ accidēs iſeparabile. Prima eſt: ꝙ ppriū3 ineſt vni ſoli ſpēi: vt riſibile ineſt homini ſoli: ſed accn̄s iſeparabi le nō ineſt vni ſoli ſpēi: ſed pluribus: vt nigredo non ſo lum ineſt ethiopi: ſed etiam coruo: ⁊ etiā carboni.

¶ Quare ppriū ꝯūſim p̄dicat̃ de eo cui⁹ eſt p priū ⁊ eq̄lr. Inſepabile v̄o accn̄s nō ꝯuerſim.

¶ 2ᵃ dr̄ia ē: ꝙ ppriū ꝯuerſim p̄dicat̃ de eo cui⁹ ē ppriū: ſ3 accn̄s iſepabile nō p̄dicat̃ ꝯuerſim de ſubo a q̃ eſt iſepa bile. nā nigrū nō p̄dicat̃ ꝯuerſi3. i. ꝯuertibilr de ethiope.

¶ Et pprioꝝ eq̄lr q̄de3 eſt pticipatio. Accn̄tia v̄o hec q̄dē magis: illa v̄o min⁹. Sūt q̄dē alie cōitates ⁊ pprietates coꝝ q̄ dicta ſūt: ſ3 ſufficiāt hic ad deſcriptionē coꝝ cōitatiſq3 traditione3.

¶ 3ᵃ dr̄ia ē: ꝙ ppriū eq̄lr pticipat̃ ab illis q̄b⁹ ieſt: ſ3 accn̄s iſepabile nō eq̄lr pticipat̃ ab illis q̄b⁹ accidit: ſ3 ſm ma gis ⁊ min⁹. ¶ Et ſic finit̃ breuis ſn̄ia hui⁹ libri Porphy.

¶ Incipit liber Predicamentoꝝ.

Circa librum p̄ditoꝝ eſt ſciēdum: ꝙ ſub3 ꝯtētiuū toti⁹ ſcie tradite in li⁰ p̄ditoꝝ eſt ens dicibile icōple⁹ or dinabile i gn̄e. itelligē do p gen⁹ coordiatōe3 p̄dicalē. De. n. de q̃ p ſe determiat̃ i h̃ li⁰ ē ens dicibile icōplexū ordi nabile in coordiatiōe/ ſeu in linea p̄dicali. Et ita h̃ cōe ens dicibile eſt p̄dicabile de oīb⁹ de q̄b⁹ hic p ſe determinat̃ in h̃ lib⁰. Multa tn̄ ſūt pticlaria ſuba de q̄b⁹ pbāt̃ paſſiōes ⁊ pprieta tes in h̃ li⁰. Utrū aūt hic determiet̃ de reb⁹: an de vocib⁹

Uide hic Sco. glo- ſantē dem Boe. cu⁹ h̃ eſt opio.

ſūt opiones. Boeti⁹ ⁊ Simplici⁹ vnīr dicūt ꝙ in h̃ lib⁰ p̄n⁹ determiat̃ de vocib⁹. dicit eī3 Boe⁹ ꝙ in h̃ li⁰ itētio p̄hi ē de p̄mis reru3 noīb⁹ ⁊ de vocib⁹ ſign̄antib⁹ res diſputare. Et Simplici⁹ dicͭ ꝙ itētio in h̃ negocio ē de ſimplicib⁹ et p̄mis ⁊ gn̄alib⁹ vocib⁹ ſm ꝙ ſūt ſign̄atiue reꝝ determia re. Et ſi q̄s vellet iſtā opionē ſuſtinē h3 dicē ꝙ hic deter minat̃ de vocib⁹ ⁊ in grāmatica ſilr: ſ3 alr ⁊ alr: qꝛ in grā matica determiat̃ de vocib⁹ q̄tū ad pprietates cāntes cō gruitatē vl icōgruitatē in orōne. oñdēdo q̃ vox ē nomē ⁊ q̃ v̄bū ⁊ cui⁹ gn̄is ⁊ cui⁹ caſus: ⁊ ſic de alijs pprietatib⁹ cān tib⁹ ꝯgruitatē ⁊ icōgruitatē in orōne: ſ3 in h̃ li⁰ p̄n⁹ deter minat̃ de vocib⁹ ſm ꝙ ſūt ſign̄atiue rerū: ⁊ iō in h̃ li⁰ de terminat̃ tā de reb⁹ q̄ de vocib⁹: p̄n⁹ tn̄ de vocib⁹. Hec eſt itētio Boetij ⁊ Simplicij: ⁊ mltoꝝ alioꝝ. ¶ Alia ē opi. Aui. ⁊ Auer. quā credo viorē. ꝙ in h̃ lib⁰ determinat̃ de reb⁹ p̄ncipalr: ⁊ ex ꝯñti ⁊ ſcḋario de vocib⁹. Dicit eī3 Aui. in p⁹ pte ſue logice ſic. ad ꝯſideratōe3 dictionū duxitnos neccitas. logicus tn̄ vt logic⁹ nō h3 occupari circa v̄ba niſi q̄tū ad loquēdū ⁊ diſcernēdū veꝝ a falſo. Si. n. eēt poſe ſolo itellū dicē nō idigerem⁹ v̄bis. Si. n. doctor artis poſ ſet illō reuelare: qō eſt in aīa ſua alio⁹ q̄ loq̄ndo: ſp ſupſe deret a v̄bis. vn̄ ſi logica poſſet doceri alio⁹ q̄ p voces: vt puta p ſigna digitoꝝ vl̄ p nutū oculoꝝ: logic⁹ nō idigeret vocib⁹. De aūt logic⁹ ꝯſiderat de vocib⁹ h̃ nō ē ex p̄maria itētiōe: ſ3 ſcḋaria ⁊ ex ꝯñti: qꝛ ſcia logicalis nō alr cō mo de doceri pōt. Un̄ ſi aliq̄s ſurdus a natiuitate poſſet iue nire artē ſyllogiçādi ⁊ demr̄andi: tūc poſſet logicā ſine co gnitiōe vocū hr̄e. S3 h̃ forte ē poſe. ſ. ꝙ ſurdus a natiui tate poſſit iuenire artē logice: qꝛ ſurdus a natiuitate hn̄s

Iſo logi cus detmi net de vo cib⁹: vide ab Alber. ſup Por phy. ca. 5.

alios ſenſus pfcōs pōt hr̄e aliq̄s ꝯcept⁹ ordiatos: ⁊ ita pōt diſcurrē a p̄miſſis notis ad ꝯñē: ⁊ iuenire ꝙ in tali diſcur ſu nō fit error: ⁊ p ꝯñs pōt hr̄e logicā p iuētiōe3: ⁊ p ꝯñs logica nō ē p̄n⁹ de vocib⁹: qꝛ tc̄ poſſet aliq̄s hr̄e ſcia3 aliq̄ ⁊ ignrare ſcibile de q̃ eſt ſcia illa: qō ē abſurdū. ⁊ h̃ eſt opi. Auer. q̄ i diuidēdo capla h⁹ li. dicit ꝙ p̄hs in p̄. c. h⁹ li. nar rat q̄ſdā diſſōnes entiū ſm ꝙ ſign̄ant̃ per dictiōes. ⁊ ita vult ꝙ liber iſte p̄n⁹ ſit de entib⁹ diſtinguēdo ens ꝯ vocē. Iſtō vī ꝯcordari pceſſui p̄hi: q p̄hs determiat in h̃ li⁰ de pprietatib⁹ ⁊ paſſiōib⁹ reꝝ: vt de pprietatib⁹ ſube q̄litatis ⁊ q̄titatis: nūc aūt ſcia vī de iſtis eē p̄n⁹. de q̄ꝝ pprietatib⁹ ⁊ paſſiōib⁹ p̄n⁹ determiat̃ in illa: ſ3 in h̃ li⁰ nō determiat̃ de pprietatib⁹ vocū: ſ3 reꝝ. q̄ ⁊c̄. ¶ Itē iſte liber p̄n⁹ ē de de cē p̄dītis. q̄ ſi iſte liber p̄ncipalr eēt de vocib⁹ ſeq̄ret̃ ꝙ de cē p̄dīta eēnt decē voces: ſ3 oīs vox ē in gn̄e q̄litatis. q̄ oīa decē p̄dīta ſunt in gn̄e q̄litatis: ⁊ ſic nō eēt niſi vnū genus gn̄aliſſimu3. ſ. q̄litas. Dico q̄ ꝙ liber p̄ditoꝝ ē de reb⁹ ſm ꝙ eīs in ſūt itētōes 2ᵉ. ſ. itētio gn̄is gn̄aliſſimi: ⁊ gn̄is ſub alterni: ⁊ itētio ſpēi: ⁊ ſic de alijs. ¶ S3 dub⁹ eſt h: qꝛ vī ꝙ in li⁰ p̄ditoꝝ determiet̃ p̄n⁹ de ptib⁹ enūtiatiōis de q̄b⁹ determiat̃ in li⁰ p̄iher. ſ3 ptes enūtiatōis nō ſūt res: ſ3 vo ces vl̄ ꝯcept⁹. q̄ ⁊c̄. Si. n. enūtiatio vl̄ ppō cōponeret̃ ex rebus: ſeq̄ret̃ ꝙ iter ſubm ⁊ p̄dicatū poſſet ſtare volare: ⁊ iter ſub3 ⁊ p̄dicatū iſti⁹ ppōnis. Pariſi⁹ eſt Roma eēnt 100. miliaria. ¶ Itē ſeq̄ret̃ ꝙ ſub3 poſſet comedē p̄dica tū: qꝛ ſubm iſti⁹ ppōnis/ hō eſt panis/ pōt comedē p̄dica tū. ſ. panē. ¶ Itē ſeq̄t̃ ꝙ hō eēt ppō: qꝛ oē cōpo⁹ ex corpe ⁊ aīa itellectiua ē hō: ſ3 eſt aliq̄ ppō cōpoſita ex corpe ⁊ aīa itellectiua ſi res ſubiciant̃ ⁊ p̄dicent̃. q̄ aliq̄ ppō eēt hō: ſ3 h̃ ꝯñs eſt falſu3. q̄ falſum ē dicē ꝙ ppō cōponit̃ ex reb⁹: ⁊ p ꝯñs in li⁰ p̄ditoꝝ in q̃ determiat̃ de ptib⁹ ppōnis nō determiat̃ de reb⁹. ¶ Ad aliō du⁹ recolo me dixiſſe ⁊ i ſcriptū reliq̄ſſe ꝙ itellꝰ pōt facē ppōnē ex q̄buſcūq3: qꝛ itellꝰ pōt aſſerē illa eē eadē vl̄ diuerſa: qꝛ ppō nō ē aliud q̄ cōpoſitio aliq̄ꝝ p itellꝰ adinuicē: vt ppō affirmatiua: aut diuiſio aliq̄ꝝ adinuicē: vt ppō negatiua. Quecūq3 q̄ itellꝰ pōt cōponē adinuicē aut diuidere abinuicē pn̄t eē ptes orōnis: ⁊ p ꝯñs eē ſuba vel p̄dicata: ſ3 itellꝰ pōt ad inuicē cōponē res aſſerēdo illas eē eaſdē: ⁊ pōt diuidere res abinuicē aſſerēdo illas nō eē eaſdē pōt ēt itellꝰ cōpo nere voces ⁊ ꝯcept⁹ adinuicē. ⁊ ideo aliq̄ ppō cōponit̃ ex reb⁹ eꝰ aīa3: aliq̄ ex vocib⁹: aliq̄ ex ꝯceptib⁹. De aūt ppō poſſit cōponi ex reb⁹ pbat̃ 4ᵒʳ modis. Et p⁹ ſic. in oībus ſign̄antib⁹ ⁊ ſign̄atis ⁊ ordiatis in ſign̄ando eſt deuenire ad vlt⁹ ſign̄atū: qō ita ſign̄at̃ ꝙ vlteri⁹ nō ſign̄at: alr eſſet pceſſus in ifinitū in eēntialr ordinatis. ꝯ p̄hm: ſ3 ppō in ſcripto ſign̄at ppōnē in voce: ppō in voce ſign̄at ppōnē in ꝯceptu. i. ppōnē cōpoſitā ex ꝯceptib⁹. q̄ro tūc aut ppo ſitio cōpoſita ex ꝯceptib⁹ ſit vlt⁹ ſign̄atū. ſ. ꝙ vlterius nō ſign̄at.

signat.aut signat aliqd vlteri⁹.nõ est dare p^m: q2 cõcept⁹
ex qb⁹ ppõ cõpõit' i mēte signant.igr tota ppõ cõposita
ex ɔceptib⁹ signat.c⁹.n.ptes signant ꝛ ips totū significat.
¶ Quero tūc de illo qḋ signat p ppõnē i mēte cõpositā
ex ɔceptib⁹ illḋ nõ pt eē simplex:q2 pte3 ppõnis signant
icõplexe.Et illḋ qḋ signat p totā ppõnē e cõplexū.g illḋ
est cõpositū.aut g illud ē cõpo^m ex ɔceptib⁹.aut ex reb⁹.
si ex reb⁹.hēo ppo^m.s.q ppõ cõpõit' ex reb⁹.ꝛ ɔr seqt'
illḋ qḋ signat p ppõnē i mēte eē cõplexū.ꝛ nõ ē aliḋ cõ-
plexū q̄z ppõ.g ꝛc.si sit cõpo^m ex ɔceptib⁹:tūc cū ɔcept⁹
significēt ꝛ nõ sūt vltimū signatū:q̄redū ē ḋ signato illi⁹
cõpõnis ex ɔceptib⁹ sic pri⁹.ꝛ sic vl' pcedēdū ē in inf^m: vl'
tādē ē deuenire ad aliqḋ cõpo^m ex reb⁹ qḋ ē vltiatū signi
ficatū ppõnis i platiõe i mēte.Est.n.talis ordo i signan-
do f3 ph3 p pihermen.lre scripte signant voces platas.
ꝛ voces plate passiões aie.ꝛ passiões aie.i.ɔcept⁹ aie signi
ficāt res.vn sic in isto ordie ē dare p^m signans.s.lra3 scri-
ptā.ita ē dare vltimū signatū qḋ sic signat q vlteri⁹ non
signat.ꝛ illḋ nõ pt eē ɔcept⁹.g est res:distiguēdo rē ɔ vo
cē ꝛ cõceptū.g in reb⁹ est aliqḋ cõpositū cui⁹ subz ē res ꝛ
pdicatū silr:qḋ di ppõ in re.¶ Huic forte di q hec p-
põ/hõ est lapis/est ppõ scripta vl' plata vl' in mēte ɔce-
pta ꝛ nõ signat vltimate nisi illas res.s.lapidē ꝛ hoiem.
¶ Cõtra.si vltiatū signatū illi⁹ ppõnis/hõ est lapis/nõ
sit nisi ille res hõ ꝛ lapis.tūc idē ē dicē hõ lapis.sic hõ ē
lapis.ꝛ p ɔñs sic h est falsa:hõ ē lapis.ita h ē falsa.hõ la-
pis.¶ Et si di q q̄uis ille voces/hõ lapis.ꝛ hõ est lapis
significēt idē ex pte rei.tn nõ signant eodē mõ.ꝛ iõ vna
signat falsu3.ꝛ alia nõ.¶ Cõtra.q̄ro de illo mõ quo hec
vox/hõ ē lapis.ꝛ hec vox/hõ lapis signant ex q̄ n signant
eodē mõ.aut ille modus tenet se ex pte rei.aut ex pte in-
tellect⁹.si p mõ cū res significate p oēs voces sint eedē
nec ex pte rei aliq̄ sit diuersitas.seqt' q modus erit ide3.
q2 nõ pt eē diuersitas modi:nisi sit aliq̄ diuersitas ex p-
te rei.Si aūt ille modus t3 se ex pte itell's aut sibi corñ-
det aliqd in re.aut nihil.si nihil ex pte rei sibi corñdet:
tūc ē qd fictitiu3.ꝛ nõ pt aliq̄z diuersitatē ponē.si vo sibi
corñdet aliqd in re cu ex pte rei sit idētitas olo.seqt' q
ex pte modi sit idētitas olo.sic igr inter illas orones i cõ-
patiõe ad sua signata.hõ lapis.ꝛ hõ ē lapis.nõ ē alia di-
uersitas nec ex pte rei signate.nec ex pte modi signandi.
Vn isto arg^m p^m q̄rit de vltio signato ꝛ adeq̄to ppõnis i
platiõe vl' in mēte.Tale.n.signatū adeq̄tū ꝛ vltiatū nõ
pt eē vox vl' ɔcept⁹.g ē res ex aia3.ꝛ p ɔñs aliqḋ cõplexū
seu aliq̄ ppõ ex aia3 cõponit' ex reb⁹ tāq̄ ex subo ꝛ pdi-
cato.¶ 2⁹ pbat' ɔ pncipal sic.ex eisdē cõponūt' ppões
de qb⁹ fiūt qões:s3 qões sūt ḋ reb⁹ ex aia3.g ꝛc.maior
p3.q2 q̄ p sūt qões postea fiūt ɔnes.p ph3 2⁹ poster.ꝛ ita
o3 q ɔnes ꝛ qões sint de eisdē.s3 ois ɔ ē ppõ.igr ē aliq̄
ppõ cõposita ex reb⁹.ꝛ mior p3.nā si q̄rit' vtx hõ sit risi
bilis.vl' vtx terra sit rotūda.iste qões sunt de reb⁹ ꝛ nõ
de ɔceptib⁹.g ꝛc.¶ 3⁹ pt eadē ɔ pbari sic.scie reales vt
physica/metaphysica:cõsiderāt realr res ꝛ nõ voces vel
ɔcept⁹:s3 hõ artifices faciūt suas demõstrationes ex his
que p ꝛ p se ɔsiderāt.g demrātiões q̄ fiūt in istis sciētijs
realib⁹ sunt ex reb⁹:s3 demrātiões cõponunt' ex ppõni-
bus.s.ex pmissis ꝛ ɔclone.g ppões cõponunt' ex reb⁹.
¶ Huic forte di q demõstratiões in sciētijs realib⁹ nõ
fiūt ex illis q̄ p se ɔsiderant' in illa scia:s3 ex vocib⁹ vl' cõ
ceptib⁹ supponētib⁹ p illis q̄ p se considerant' in illa scia.
¶ Cõtra.subz adeq̄tū scie acq̄site p demrātiõe3 ē ɔ illi⁹
demrātiõis:q2 ɔ demrātiõis scit':ꝛ illḋ qḋ scit' est subm
scie.¶ Quero tūc an ɔ scita cõponat' ex reb⁹:vel ex ɔce-
ptib⁹:vl' ex vocib⁹.si ex reb⁹:hēo ppositū.si ex vocib⁹.vl'
ɔceptib⁹ solū:seqt' q nihil scit' nisi vox vl' ɔcept⁹:qḋ ē i-
cõueniēs in sciētijs realib⁹ maxie.vn argt' sic.Ois ppõ ē
vox vl' ɔcept⁹:s3 oē demrātiue scitū est ppõ.g oē demõ
stratiue scitū est vox vl' ɔcept⁹.ɔñs est fsm.g illḋ ex q̄ se
quit'.s3 nõ mior.g maior.g sua ɔdictoria ē va.s.aliq̄ ppõ
nõ est vox vel ɔcept⁹.s3 ois ppõ cõposita ex vocib⁹ vl' cõ
ceptib⁹ est vox vl' ɔcept⁹.g aliq̄ ppõ est q̄ nec est cõposi-
ta ex vocib⁹ nec ex ɔceptib⁹.ꝛ p ɔñs cõposita est ex reb⁹.
Ista rõ pt ɔfirmari sic.de eisdē est olo scia nra tradita ḋ
reb⁹ nālib⁹ de qb⁹ fuit scia Ar.quā nobis reliqt.s3 nec vo
ces nec ɔcept⁹ sunt idē apud nos ꝛ apḋ Ar.q erat grec⁹.g
scia nra de reb⁹ nālib⁹.ꝛ scia Ar.quā nob tradidit de ei-
dē nec ē de vocib⁹ nec de ɔceptib⁹.g ē de reb⁹.s3 scia ē so
li⁹ ɔnis demrātiõis.g ɔ demrātiõis i scia nāli nec ē vox
nec ɔcept⁹.ꝛ p ɔñs nec cõposita ex vocib⁹ nec ex ɔcepti-
b⁹.¶ 4⁹ pt eadē ɔ pbari p auctes.p sic.Ar.dic' i li.pdto
rū.trac.p.ca.2.q q̄dā pdicant' de subo ꝛ nõ sūt i subo:vt
sube scđe.q̄ro tūc qd ē illḋ qḋ pdicat' de subo ꝛ nõ est in
subo.aut ē res:vox:vl' ɔcept⁹.si sit res ex aiam/hz ppo^m.
q2 res ex aia3 pdicat' de subo.nec est dare q illḋ sit vox
vl' ɔcept⁹.q2 tā vox q̄z et ɔcept⁹ est in subo:vn cu3 aliqd
pdicet' de subo ꝛ nõ est in subo.ꝛ illḋ nec est vox vl' cõce
pt⁹.seqt' q aliqd pdicet' de subo:qḋ nec est vox nec cõce
pt⁹.g o3 q illḋ sit res ex aia3.¶ Itē Ar.p pihermen.ca.
de orone.asserit rē ḋ pdicari dicēs.Hec qdē rex sūt vlia:
illa vo singularia.vle qdē de plib⁹ aptū natū est pdicari:
vt hõ qdē vle.plato vo singlare.Et illḋ totū expõit Boe
ti⁹ de reb⁹ ꝛ nõ de vocib⁹ dicēs.q cū Aristo.ageret tracta
tū suū ɔtinuauit ad res.Rex vo q̄dā pdicant' vt vlia.q̄-
dā subijciunt' vt singularia.¶ Itē phs in lib.piher.cap.
de vbo.dic' q vbū est nota eox q̄ de altero pdicant'. vbi
Boe.dic.q oē vbū est signatiuū eox q̄ de altero pdicat'.
ꝛ dico q currit signat illḋ qḋ de currēte pdicat'.currit vo
ꝛ omnia ad res tm designādas iuēta sunt.cū g currit signi
ficet illḋ qḋ de altero pdicat'.ꝛ currit solū significet re3 ꝛ
nõ vocē fm Boetiū.seqt' q res de re predicat'.Et credo
q illud idubitāter sit vex q in aliq̄ ppõne predicat' res
de re.ꝛ in aliqua ppositione cõceptus de cõceptu predi-
catur.ꝛ in aliqua vox de voce predicat'.vnde intellectus
põt cõponere adinuicē oia simplicia apphēsa per itelle
ctū asserēdo illa esse eadē vel nõ esse eadē.Cū igit' itelle-
ctus possit cõponere voces ɔcept⁹ ꝛ res seqt' q itellectus
põt cõponere ppõnē tā de reb⁹ q̄z de vocib⁹ q̄z de cõcepti
bus.¶ Intelligēda sunt hic tria.Pmo q in oi ppõne est
aliqḋ māle ꝛ aliqḋ formale.Formale in ppõne ē copula
copulās pdicatū cū subo.ꝛ illa copula ē in itellectu.q2 est
cõpõ vl' diuisio itellect⁹.mālia vo in ppõne sunt subm ꝛ
pdicatū.Dico g q nulla ppõ ē cõposita ex reb⁹ totalr ex
aia3.q2 formale in tali ppõne ē in mēte vel in itellectu.
mālia aūt sunt ex aia3.Vn cū ppõ sit triplex.q̄dā i pla
tiõe.q̄dā in ɔceptu:ꝛ q̄dā signata p ppõnē in cõceptu q̄
pt dici ppõ in re.ppõ p mõ dicta.s.ppõ in platiõe ē to
talr ex aiam:ꝛ talis ppõ totalr cõponit' ex vocib⁹ q̄ hñt
eē ex aia3.ppõ vo cõposita ex ɔceptib⁹ est totalr in itelle
ctu.Et ppõ cõposita ex reb⁹ ptz ē in itellectu.ꝛ ptim ex
itellectu.q̄tū ad suū formale est in itellectu:s3 q̄tum ad
mālia est totalr extra itellectū.¶ Scđo sciēdū est q cõ
positio est duplex.s.realis ꝛ itellectualis.Cõpõ itellectua
lis est cõpõ qua itellect⁹ cõponit subm cū pdicato.Com-
positio realis est vt cõpositio aie cū corpore.ꝛ vt cõposi-
tio domus ex lapidib⁹ vel lignis.¶ Tertio est sciēdū q
isti termini subm ꝛ pdicatū sunt termini equoci.q2 vno
mõ ac.ipiunt' p subo vel pdicato in re.alio mõ p subto
vl' pdicato in itellectu.tertio mõ p subto vel pdicato in
voce.¶ S3 dubiū est hic q̄lr põt fieri vnu3 cõpositū ex
re existe in itellectu.ꝛ re existe extra aiam.Dicēdū q ex

ADDE
Aduerte
s3 Burle.
hēm⁹ põe-
re q̄drupli-
cē ppõnē.
vnā voca-
lē:ꝛ ista est
tota extra
aia3.scđa3
scriptā:ꝛ
ista silr.ter
tiā mētalē
ꝛ ista ē to
ta i aia.q̄r
tā realē:ꝛ
ista est du-
plex:ēa ꝛ
fsa.ēa hz
in re extre
mate idē-
titatem ex-
trēoꝝ cui
correspon
dit copula
i itellu ita
q itellus
res p spēs
itellualem
sibi pñtatā
copulat eā
alia p spēs
itellē sibi p-
sētē:ita q
copulatio
mētal' nõ
itelligatur
eadē inter
spēs itelli-
gibiles :ꝛ q
inter res re
pñtatas.si
vo ppõ sit
falsa tunc
copulatio
cadit inter
res ut ipi
copule:nõ
correspõ-
det aliqd ꝛ
ista ē bona
ppositio.
Scđa vo
tenet q p-
ter ppõnē
in cõceptu
nõ reperit
alia ppõ
nisi res ipe
p extrema
sponantur.

Vide hoc pñt. in de ſ'vno tang. q: dat cās huius.

talib⁹ pōt fieri vnū cōpoſitū cōpōne intellectuali: nō aūt cōpōne reali. ⁊ tale cōpo⁹ pōt dici ens copulatū: vl' ⁊ pōt fieri ens copulatū: ⁊ nō ſolū p̄ itellm: ſʒ ēt p̄ ſenſuʒ: vel p̄ intētionē ſenſus. Dicit.n. beat⁹ Aug. q̄ itētio copulat ſenſuʒ vl' opatōeʒ ſenſus cū ſenſibili obiecto. Multotiēs.n. viſibile offerṫ ſenſui. qd' tn̄ pn̄s ſenſui nō ſentiṫ ſi ſenſus nō aduertat: nec attēdat ad obm̄. Multotiēs.n. ſūt colores ⁊ viſibilia an̄ viſuʒ: ⁊ tn̄ nō videm⁹ ea: q̄ nō hēm⁹ intentionē ad illa: ſʒ cū itēdim⁹ ea: videm⁹ ea. Vn̄ intentio copulat actū viſus vl' viſū cū obo. Vn̄ h̄ vox lapis viſus ſigñat qddā ens copulatū ex lapide q̄ ē ex aiaʒ ⁊ ex actu vidēdi q̄ eſt in oculo: nec eſt icōueniēs q̄ ex talib⁹ ſic loco ⁊ ſitu ſepatis fiat vere vnū ens copulatū. ¶ Ad rōnes in 2riū r̄ndeṫ. Ad pmā qn̄ di q̄ ſi ppō cōponereṫ ex rebus ſeqṫ q̄ inter ſubʒ ⁊ p̄dicatū poſſet auis volare. dōm diſtiguēdo de ſubo ⁊ p̄dicato: qm̄ pn̄t accipi pro reb⁹ pro vocib⁹ ⁊ pro 2ceptib⁹. ſi accipiunṫ pro reb⁹: tūc id qd' ddūciṫ nō eſt icōueniēs. ¶ Ad alia duo ſequētia. cū di q̄ inter ſubm ⁊ p̄dicatū poſſent eē mille miliaria. dōʒ q̄ accipiēdo ſubʒ ⁊ p̄dicatū pro reb⁹ h̄ eſt vez. ¶ Ad aliud cuʒ di q̄ aliq̄ ppō eēt hō: q̄ aliq̄ ppō cōponiṫ ex corpore ⁊ aīa itellectiua. eſt dōʒ q̄ ex h̄ nō ſeqṫ q̄ aliq̄ ppō ſit hō. ¶ Et cū di. oē qd' cōponiṫ ex corpe ⁊ aia intellectiua eſt hō. dōm q̄ oē cōpoſitū ex corpe ⁊ aīa itellectiua cōpōne reali eſt hō. tn̄ nō opʒ q̄ oē cōpoſitū ex corpe ⁊ aīa itellectiua cōpōne itellectuali ſit hō. ¶ Sed dubiū eſt an ipſi copule exn̄ti in itellu corrn̄deat aliqd in re aut nō. Dōm q̄ copule exn̄ti in itellu copulāti extrema ppōnis ve ad inuicē corrn̄det aliqd in re. ſ. idētitas extremoꝝ: vl' idētitas eoꝝ pro qb⁹ extrema ſupponūt. diuiſioni vō vel negationi copule in ppōne negatiua vera corrn̄det aliqd in re. ſ. diuerſitas extremoꝝ vl' illoꝝ pro qb⁹ extrema ſupponunt: ſʒ copule exn̄ti in itellu copulāti extrema ppōnis falſe ad inuicē nihil corrn̄det in re niſi ipſa extrema. vt pʒ de copula h⁹ ppōnis, hō eſt aſin⁹. Silr nec diſioni vl' negatiōi copule in ppōne falſa negatiua nihil corrn̄det in re niſi ipſa extrema. Et ſi q̄raṫ a q̄ ergo moueṫ intell's ad fabricādū hō copulā vl' diſionē vl' negatōeʒ copule. dōʒ q̄ nō moueṫ niſi ab extremis ipſis in ppōne: ⁊ a volūtate īperāte itellectui ad copulandū extrema ad inuicē: vel ad diuidendū extrema ab inuicē: ſi ppoſitio ſit falſa.

X. c. p.

ADDF Eſt q̄ pho h̄ ſit ſuperflu⁹. n. d. ō nō ſufficiebat dic q̄z ſōm nomē cōe ē n. ſ p hanc dictionem ſōnd itelligebaṫ vniſicas ſube ad qd' r̄ndet Sco. q̄ equoca ſunt quoꝝ nomē cōe eſt ⁊ ſm illd rō ſube equocatoꝝ eſt diuer'a Boeti⁹ ēt r̄ndet vide ſꝑs cap. de equocis.

EQuiuoca dn̄r quoꝝ ſolū nomen cōe eſt: ſʒ ſcd'm illd nomē rōne ſube diuſa: vt aial hō: ⁊ qd' pingiṫ. Hoꝝ.n. ſoluʒ nomē cōe eſt. ſʒ ſcd'm nomē ſube rō diuerſa eſt. Si.n. q's aſſignet qd ſit vtrūqʒ eoꝝ: quo ſint aialia pp̄ria aſſignabit vtriuſqʒ rōnē.

Iste liber eſt de decē pn̄tis: vt eis iſūt itētiōes 2ᵉ. ⁊ 2tinet tres trac. Jn p̄ ponūṫ qdā q̄ anteceduṫ cognitiōem pn̄toꝝ. Jn 2ᵒ ibi [Subā eſt q̄ p ⁊ p̄ncipalr.] determiat ō decē pn̄tis. Jn 3ᵒ tractatu ibi [Quotiēs āt ſolet opponi.] determiaṫ ō qbuſ 1ā q̄ 2ſequūṫ ad pn̄ta. Tractat⁹ pmus 2tiet 4ᵒʳ capl'a. Jn p̄ ponūṫ qdā diffōnes ſeu ō ſcriptōes. Jn 2ᵒ ibi [Eoꝝ q̄ dn̄r.] ponūṫ qdā diſiōes anteceqnes pn̄toꝝ. Jn 3ᵒ ibi [Qn̄ alteꝝ ō altero p̄dicaṫ.] ponūṫ qdā dignitates ſeu qdā maxie cōes ſingulis pn̄tis. Jn 4ᵒ caᵒ ibi [Eoꝝ que ſine 2c.] poniṫ numer⁹ ⁊ ſufficiētia pn̄toꝝ. ¶ Caplʒ pᵐ 2tinet capl'a tria: vel ptes tres p̄ncipales. Jn pᵒ pōiṫ ō ſcriptio equocoꝝ. Jn 2ᵒ ibi [Uniuoca dn̄r.] poniṫ deſcriptio vniuocoꝝ. Jn 3ᵒ ibi [Denoiatiua.] poniṫ deſcriptio denoiatiuoꝝ. ¶ Sciēduʒ eſt q̄ Phs in h̄ lib. determiat ō equocis denoiatiuis ⁊ vniuocis: qm̄ res pn̄tales ptiṫ cōgari ad tria. ſ. ad ens trāſcēdens qd' eſt ſupi⁹ ad pn̄tuʒ. ⁊ ad rē eiuſdē pn̄ti. ⁊ ad rē alteri⁹ pn̄ti. Jllō qd' eſt ſupi⁹ ad pn̄ta p̄dicaṫ de illis equoce ſeu analogice. ⁊ res vni⁹ pn̄ti de re eiuſdē pn̄ti p̄dicaṫ vniuoce: ⁊ res vni⁹ pn̄ti ō re alteri⁹ pn̄ti p̄dicaṫ dnoiatiue: ⁊ iō q̄ res p̄dicamētales 2paṅṫ ad p̄dicta tria fuit neccē in hoc lib. ponere deſcriptionē iſtoꝝ triū. ſ. equocoꝝ. vniuocoꝝ ⁊ denoiatiuorū. Pri⁹ q̄ phs deſcribēdo dicit q̄ equoca dn̄r quoꝝ nomē ſolū cōe eſt. rō ſube ē diuerſa ſʒ illud nomē. Et poniṫ exᵐ de aiali: de hoie vero ⁊ hoie picto. nā tā hō verus q̄ hō pict⁹ vocaṫ h̄ noie aial. tn̄ diffō aialis ē alia q̄ cōpetit hoi vero. ⁊ alia q̄ cōpetit hoi picto: ⁊ iō equoce dr̄ ō hoie vero ⁊ ō hoie picto. ¶ Notāda ſūt hic qnqʒ. Pmo q̄ equocū ē duplex. ſ. equocū equocās. ⁊ equocū equocatū. Equocū equocās ē vox ſignificās plā eq̄ p. Equocū equocatū ē ſignificatū vocis equoce vl' termini equoce ſignantis. v. g. h̄ nomē canis ē equocū equocās. ſʒ aial latrabile ⁊ celeſte ſid⁹: ſūt equoca equocata. Equocū equocās ſp ē vox. ⁊ equocū equocatū ē res ſignata p̄ vocē equocantē. ¶ 2ᵒ eſt ſciēdū q̄ equoca ſūt vniuoca alio ⁊ alio mō. nā accipiēdo equoca p equocis equocatl. ⁊ vniuoca p vniuocis vniuocatl: ſic h̄ ppō ē va. equoca ſūt vniuoca. q̄ equoca equocata ſub vno noie ſūt vniuoca vniuocata ſub alio noie. nā aial latrabile ⁊ marina belua ſūt equoca equocata ſub h̄ noie canis. ⁊ vniuoca vniuocata ſb h̄ noie aial. Jtē accipiēdo equoca p equocis equocātib⁹: ⁊ vniuoca p vniuocl vniuocātis. ſic ē 2cedēdū q̄ equoca ſūt vniuoca: q̄ oīa equoca equocātia vniuocāṫ ſb h̄ noie equocū: q̄ h̄ nom̄ equocatū l eſt oīb⁹ equocl equocātib⁹. ⁊ rō h⁹ nois ſilr l eſt oīb⁹ eiſdē. nā rō vl' ō ſcriptio ṫmini equoci equocātis ē vox manēs eadē ſʒ māʒ ⁊ for⁹ ſignans plā eq̄ p. ⁊ h̄ deſcriptio cōpetit oīb⁹ equocis equocātib⁹. Jtē accipiēdo equocū p equoco equocāte. ⁊ vniuocū p vniuoco vniuocāte. adhuc pōt 2cedi q̄ equocū ē vniuocū. q̄ equocū equocās re⁹ aliq̄ꝝ p̄t eē vniuocū vniuocās re⁹ alioꝝ. Nā h̄ nomē aial, ē equocū equocās re⁹ hois veri ⁊ hois picti. ⁊ vniuocū vniuocās re⁹ hois ⁊ aſini. Silr idē vniuocū pōt eē equocū equocās l vno idiomate. ⁊ vniuocū vniuocās in alio idiomate re⁹ diuerſoꝝ ſignatoꝝ. Jn eodē tn̄ idiomate: ⁊ re⁹ eoꝝūdē ſignatoꝝ n̄ p̄t eē idē equocū equocās ⁊ vniuocū vniuocās. ¶ Et ſi dicaṫ 2. equocū ⁊ vniuocuʒ ſic dcā ſūt oppᵃ. q̄ vnū nō p̄dicaṫ vere ō alio. nec vtrūqʒ ō eodē. Dōʒ q̄ equocū ⁊ vniuocū ſūt termini relatiui: ⁊ nō opponūṫ niſi re⁹ eoꝝūdē olo: ⁊ l eodē idiomate. iō p̄t 2cedi q̄ equocū ē vniuocū. ſic h̄ ppō, pi ē fili⁹. vl' iſta, duplū eſt dimidiū. nec p̄dicaṫ oppᵐ de oppoᵒ. ¶ 3ᵒ ē notādū q̄ Boeti⁹ explanat ō ſcriptionē equocoꝝ q̄ſtū ad ſingl'as ptes i ō ſcriptiōe poſitas. dic̄.n. q̄ equoca equocata dn̄r. i. ſignanṫ p̄ vocē equocā. Et iō dic̄ equoca dn̄r. ⁊ nō dic̄ equoca ſūt. q̄ res nō ſunt equoce niſi ſʒ q̄ ſignanṫ p̄ vocē equocā. ⁊ iō dic̄. dn̄r. i. ſignanṫ. Nomē ſʒ q̄ accipiṫ i hac deſcriptiōe poniṫ idīnter p q̄lʒ pte orōnis. q̄ equocatio repiṫ in noīb⁹ ⁊ in v̄bis. ⁊ in aliis ptib⁹ orōnis. ly ſolū poniṫ ad excludēdū vnū tm̄. ſ. eādē rōnē ſʒ idē nomē equiuoco. vn̄ in noie equoco aliq̄ ſūt cōia oīb⁹ ſignificatis termini equoci. ſicut canis in oī ſua ſignificatiōe eſt maſculini generis ⁊ ſingularis numeri. ⁊ ita aliq̄ ſunt cōia oīb⁹ ſignificatis ſʒ nomē. rō vō termini equoci nūq̄ eſt eadē reſpectu diuerſoꝝ ſignificatoꝝ iſti⁹ termini equoci. Cōe dr̄ duplr ſm Boetiū. vno mō qd' in ptes diuidiṫ ⁊ participaṫ a diuerſis ſm diuerſas ptes. ⁊ ſic fons in ciuitate ē qd cōe oīb⁹ morātib⁹ in ciuitate. Secūdo modo dr̄ aliqd cōe. q̄ ſʒ ſe totū in diuerſis [illegible] trāſit in vſus diuerſoꝝ. Et ſic equus dr̄ cōis ⁊ molēdinū. Tertio modo dicitur cōe qd' totū in eodeʒ tpe ad ſingulos venit. Et illum modū diſtinguo vlteri⁹. q̄ vel illud cōe eſt extra ſubam

toꝝ q̄b⁹ est cōe: vl̄ de sub̄a illoꝝ q̄b⁹ est cōe:ita ꝙ decla rat q̄ddicatē illoꝝ. ⁊ sic supi⁹ est cōe re⁹ īferioꝝ. P̄rio mō vox audita a diuersis dr̄ cōis: qꝛ sil' venit ad aures diuer soꝝ. ⁊ illo mō accipit̄ in ppo°. nā eadē vox sil' ſ3 se totaȝ sign̄at diuersa. ¶ 4° est nōn⁹ s̄m Boe. ⁊ Simpliciū. ꝙ equocationū alia est a casu: alia est a ꝯsilio. Equocatio a casu est qn̄ idē nomē iponit̄ diuersis absq3 aliq̄ rōne sili tudinis vl̄ parētele. Et sic h̄ nomē Joānes iponit̄ alicui exriti h̄ ⁊ alicui exn̄ti Rome. Equocatio a ꝯsilio ē qn̄ eq uocū sign̄at plīa pp aliquā silitudinē vl̄ bitudinē ad ali qd̄ vnū: ⁊ sic aīal est equocū ad aīal pictū ⁊ ad aīal veꝝ: ⁊ sic sanū est equocū ad sanū in vrina: ⁊ sanū in dieta. ¶ 5° est nōn⁹ ſ3 Boe. ꝙ q̄dā sūt vniuoca. q̄dā sūt equoca. q̄dā sūt diuersiuoca. ⁊ q̄dā mltiuoca. Uniuoca sūt q̄ h̄nt idē nomē ⁊ eādē rōnē illi⁹ nojs: ⁊ ego dico ꝙ h̄ pōt eē z⁹. vel qꝛ rō illi⁹ nois ꝯuēit eis eq̄lr. ⁊ sic sūt ppe vniuoca. vel qꝛ rō illi⁹ nois ꝯuēit eis ſ3 p̄⁹ ⁊ posteri⁹. ⁊ sic sit analoga ⁊ nō sūt vniuoca nec equoca pure: ſ3 sūt q̄dā media īter vniuo ca ⁊ equoca. Equoca sūt q̄ꝝ nomē ē idē ⁊ rō illi⁹ nois ē di uersa. Diuersiuoca sūt q̄ꝝ noia sūt diuersa. ⁊ ēt diffōnes noīuȝ: vt ignis: lapis: color. Jsta. n. sit diuersa noia ⁊ diffō nes reꝝ sign̄ataꝝ p hec noia sūt diuerse. Multiuoca sūt q̄ h̄nt diuersa noia ⁊ eādē diffōnē siue rōnē: vt gladius ⁊ ensis sūt multiuoca. ⁊ silr̄ lapis ⁊ petra. ¶ Sciēdū ꝙ ōrō in q̄ termin⁹ equoc⁹ in nūō plali p̄dicat̄ de suis sign̄atis: nō est distiguēda. ⁊ in oi sensu est falsa: vt piscis latrabile aīal, ⁊ celeste sidus sunt canes: vt p3 intelligenti.

Uniuoca v̄o dr̄r quoꝝ nomē cōe est ⁊ s̄m illud nomē eadē est sub̄e rō. vt aīal hō atq3 bos. cōi enī noīe vtraq3 aīalia nūcupant̄. ⁊ est sub̄e rō eadē3 Si qs enim assignet vtriusq3 rōnē qd̄ vtrūq3 sit: in eo ꝙ sint aīalia eandē assignabit rōnem.

¶ Hec est z⁹ p̄ticula h⁹ capl'i: in q̄ P̄hs pōit descriptiones vniuocoꝝ dicēs: ꝙ vniuoca dr̄r: quoꝝ nomē est cōe ⁊ rō sub̄e ē eadē ſ3 illō nomē. ⁊ sic hō ⁊ asin⁹ vniuocāt̄ sub h̄ noie aīal: qꝛ h̄ nomē aīal, est eis cōe ⁊ diffō aīalis silr̄: qꝛ h̄ diffō sub̄a aīata sensitiua est cōis boi ⁊ asino. ¶ Intel ligēdū ꝙ si p rōnē itelligim⁹ diffōnē: sic nō o3 ꝙ si aliq̄ sūt vniuoca sub aliq̄ gn̄e ꝙ rō illi⁹ cōpetat illis. ſ3 o3 ad dere ꝙ istud nomē hēat rōnē ⁊ diffōnē nā diffō p̄dicat̄ vniuoce de ꝯtētl sub diffinito: ⁊ tn̄ rō diffōnis nō p̄dicat̄: qꝛ diffō nō h3 diffōnē vl̄ rōnē: qꝛ tūc illa diffō hēt aliaȝ diffōnē: ⁊ sic p̄cederet̄ in īfi⁹ in diffōnib⁹: qd̄ est incōue niēs. Si aūt p rōnē itelligam⁹ quēcūq3 ꝯceptū sic q̄dam exponū: tūc nō accipit̄ rō pro diffōne tn̄: ſ3 gn̄ali⁹: ⁊ tūc diffō seu descriptio vniuocoꝝ est cōis taȝ puris vniuocis q̄ ēt analogis. Un̄ analoga h̄nt vnū ꝯceptū ꝯuenientem plib⁹ ſ3 p̄us ⁊ posteri⁹. Et sic si ens h3 vnū ꝯceptū ꝯueniē teȝ decē p̄ntis: tūc est vniuocū. q̄uis ille ꝯcept⁹ couentat plib⁹ ſ3 p̄us ⁊ posteri⁹. ¶ Intelligēdū est s̄m ꝙ pōt elici ex dictis P̄hi in diuersis locis. ꝙ vniuocū vniuocās acci pit̄ z⁹. s. cōiter ppe ⁊ ppissime: vl̄ magis ppe. Uniuocū vniuocās cōiter dcm̄ est oē illō qd̄ h3 vnū ꝯceptū conue niente plib⁹: siue ille ꝯcept⁹ ꝯueniat plib⁹ eq̄lr: siue cum dr̄ia p̄oris ⁊ posterioris. ⁊ sic loquit̄ P̄hs hic de vniuocis. Uniuocū ppe dcm̄ est illō qd̄ h3 vnū ꝯceptū ꝯueniēteȝ plib⁹ eq̄lr sine dr̄ia p̄oris. ⁊ posterioris, vt dic̄ Aui. ⁊ Alga zel in logicis suis. ⁊ sic distiguit̄ vniuocū ꝯ equocū ⁊ ana logū. Uniuocū magis p[illegible] dcm̄ est qd̄ h3 vnū ꝯceptū nō diuisibilē p dr̄ias essentiales. ⁊ sic sola spēs spālissima dr̄ vniuoca: qꝛ nō h3 nisi vnū ꝯceptū nō diuisibileȝ p dr̄ias eēntiales. ⁊ sic logt̄ P̄hs 7° phy. vbi dic̄ ꝙ ſ3 gen⁹ nō fiūt cōparatiōes: qꝛ in gn̄e multe latēt equocatiōes. Et eodem mō pōt distīgui de equoco: qꝛ equocū pōt capi z⁹. s. cōiter: ppe: ⁊ magis ppe. Capiēdo equocū cōiter sic oē illud dr̄ equocū qd̄ nō h3 vnū ꝯceptū tn̄: aut qd̄ h3 vnū ꝯceptum diuisibilē in dr̄ias eēntiales. aut qd̄ h3 vnū ꝯceptū cōem ꝯueniētē plib⁹ ſ3 p̄us ⁊ posteri⁹. Equocū ppe dr̄ equocū qd̄ h3 plꝛes ꝯcept⁹: aut vnū ꝯceptū ꝯueniētē plib⁹ ſ3 p̄us ⁊ posteri⁹. Equocū magis ppe est illō qd̄ sign̄at eque p̄mo plures cōceptus ⁊ nō tn̄ vnuȝ ꝯceptū. ⁊ hoc sub diuersa ratione: vt prius tactum est de equiuocis.

Denoīatiua v̄o dr̄r q̄cūq3 ab aliquo solo dr̄ia casu s̄m nomē h̄nt appellatiōnē: vt a grāmatica grāmaticus: ⁊ a fortitudine fortis.

¶ Hec est 3° p̄s hui⁹ capl'i in q̄ ponit̄ descriptio denoīati uoꝝ. Et p̄ ponit̄ descriptio. z⁹ explanat̄ diffō per exēpla. Dicit g̊ P̄hs. d̄noīatiua dr̄r q̄cūq3 ab aliq̄ solo casu dr̄ia s̄m nomē h̄nt appellatiōeȝ: ⁊ exēplificat: vt a grāmatica grāmatic⁹: ⁊ a fortitudīe fortis. ¶ Intelligēdū est ꝙ illa descriptio pōt itelligi tā de reb⁹ q̄ de vocib⁹. Si intelli gat̄ ō reb⁹: tūc expōit̄ sic. Res dr̄r denoīatiue ab alia re ſ3 nomē alteri⁹ rei quecūq3 h̄nt appellatiōeȝ ab ille s̄m nomē dr̄ia. que dīnt s̄m nomē ab ista re solo casu. i. sola cadētia vocis. h̄ est res dr̄r denoīatiue ab alia re s̄m no men: qd̄ ꝯhūt a noīe illi⁹ rei: ita ꝙ nomē rei denoīate ⁊ no men rei denoīantis dīnt ab inuicē sola cadētia vocis. v̄. g. soꝛ. grāmatic⁹ dr̄ d̄noīatiue ab illa q̄litate que est grāma tica: qꝛ nomē qd̄ soꝛ. ꝯhēt ab illa q̄litate que est grāmati ca dr̄ a noīe illi⁹ rei. s. q̄litatis sola cadētia. i. terminatiōe vocis. Intelligēdo v̄o descriptiōeȝ ō vocib⁹ tūc exponit̄ sic. Noīa denoīatiua dr̄r quecūq3 h̄nt appellationeȝ s̄m nomē. h̄ est s̄m ꝯueniētiā vl̄ deriuatione ſ3 nomē. dr̄ia solo casu h̄ est denoīatiua sūt dr̄ia a p̄ncipali a quo descē dunt sola termiatiōe vocis. ¶ Notāda sūt hic q̄tuor ſ3 Boetiuȝ. Primo ꝙ ad nomen denoīatiuū reqrunt̄ tria. P̄rio ꝯueniētia in sign̄ato p̄ncipali. Scd̄o reqrit̄ ꝯueniē tia in p̄n° vocis: ita ꝙ nomē denoīatiuū ⁊ suū p̄ncipale cō ueniāt in p̄n° vocis. Tertio reqrit̄ ꝙ nomē denoīatiuū ⁊ suū p̄ncipale differāt in fine vocis: vt p3 ō albo ⁊ albedi ne que in sign̄ato vocis ꝯueniūt ⁊ ēt in p̄n° vocis conue niūt ⁊ differūt in fine. iō albū ⁊ albedo sūt dr̄ia in termi natiōe vocis. ¶ Intelligēduȝ est ꝙ qn̄ dr̄ ꝙ albū ⁊ albe do ꝯueniūt in sign̄ato: nō est sensus ꝙ totalr̄ significent idē: ſ3 ꝙ sign̄atū vni⁹ est p̄s sign̄ati alteri⁹. nā albū signi ficat aggregatū ex sub̄o ⁊ albedine. ⁊ albedo sign̄at solaȝ q̄litatē. Et qꝛ ad veꝝ nomē denoīatiuū reqrunt̄ tres cō ditiōes p̄dictē. iō studiosus nō dr̄ denoīatiue a v̄tute: nec albū a candore. qꝛ nō ꝯueniūt in p̄n° vocis. q̄uis ꝯueniāt in sign̄ato. Silr̄ posito ꝙ aliq̄ mulier hēat sciāȝ musice: tunc illa mulier dr̄ musica: ſ3 nō dr̄ denoīatiue a musica que est scia: qꝛ musica pro scia: ⁊ musica pro z⁹ voce adie ctiui nō differūt in fine. imo s̄m Boetiuȝ musica equoce dr̄ de scia ⁊ muliere. ¶ Scd̄o est notāduȝ ꝙ denoīatiuū dr̄ dupl'r. s. cōiter ⁊ pprie. Primo mō oē ꝯcretū qd̄ signi ficat reȝ que nō est de essentia illius de quo p̄dicatur cui corrīdet aliqd̄ abstractū: dicit̄ denoīatiuū siue sit inten tionale siue reale. ⁊ hoc siue sit sub̄a siue accn̄s. ⁊ hoc siue significet accn̄s inherēs illi de quo accidētalr̄ predicat̄ siue significet accn̄s inherēs alteri. Un̄ cōiter loquendo de predicatione denoīatiua hec est p̄dicatio denoīatiua. hō est spēs ⁊ aīal est genus: qꝛ predicatuȝ vere significat aliqd̄ qd̄ nō est de essentia subiecti: ⁊ predicato corrīdet aliqd̄ abstractū. s. hoc nomē spālitas vl̄ gn̄alitas. Et dixi ꝙ concretū significans rem que non est de essentia illius de quo predicatur est denominatiuū: quia si significare

rez q̄ esset de eēntia subi de q̄ ꝑdicaꝭ: tūc nō eēt denoīatiuū reꝫ illoꝝ. nā rōnale est ꝯcretū significās rez q̄ est de eēntia hoīs: ꝛ nō ꝑdicaꝭ de hoīe denoīatiue: sꝫ ꝑ se p̄ mō. Siliꝭ iste terminꝰ hō / est cōcretū subāle: qꝛ sibi corrn̄det aliqđ abstractū .s. hūanitas. ꝛ nō ꝑdicaꝭ denoīatiue. iō dico ꝙ oē denoīatiuū est ꝯcretū: sꝫ nō eꝯ. nā ꝯcretoꝝ qđdā est accn̄tale: ꝛ qđdā subāle. Cōcretū accn̄tale est denoīatiuū: sꝫ ꝯcretū subāle nō est denoīatiuū reꝫ illiꝰ cuius est subāle. Et dixi ꝙ ꝯcretū accn̄tale siue signēt accn̄s inherēs illi de q̄ ꝑdicaꝭ: siue signēt accn̄s iherēs alteri sꝑ est denoīatiuū. Nā qđdā est ꝯcretū denoīatiuū denoīatione itrīseca. ꝛ qđdā denoīatiuū denoīatōe extrīseca. Exēplū p̄mi. vt hō est albꝰ: ꝛ hō est grāmaticꝰ. in istis .n. est ꝑdicatio denoīatiua denoīatiōe itrīseca: qꝛ tā albū q̄ grāmaticū signat accn̄s inherēs illi de q̄ ꝑdicaꝭ denoīatiue. Exm̄ scđi sit dicēdo. lapis vꝫ vꝫ petra est visa a me. iste denoīatiōes extrīsece sūt: qꝛ videre nō inheret petre: sꝫ aīali videnti. Silr agēs denoīaꝭ ab actiōe q̄ nō inheret agēti: sꝫ ipsi passo ꝭꝫ Phꝫ 3ᵒ phy. Unā hic est ꝑdicatio denoīatiua denoīatiōe extrīseca. sol calefacit terrā: qꝛ calor vꝫ calefactio q̄ dꝛ sol calefacē nō est subiue in sole: sꝫ in terra. Unā forꝰ pōt denoīare suū subꝫ in q̄ est denoīatiōe intrīseca: sꝫ suū efficiēs vel ꝯseruās vel suū signū denoīat denoīatiōe extrīseca. v̄.g. aīal dꝛ sanū a sanitate q̄ est in aīali dieta dꝛ sana: qꝛ est ꝯseruatiua sanitatis. ꝛ cibꝰ dꝛ sanꝰ: qꝛ est efficiēs reꝰ sanitatis. ꝛ vrina dꝛ sana: qꝛ est signū sanitati. aīal denoīaꝭ sanū denoīatiōe intrinseca. ꝛ dieta cibus ꝛ vrina denoīanꝭ sana denoīatiōe extrīseca. Silr aliqn̄ cōcretū descēdēs a subā denoīaꝭ ab ea denoīatiōe extrinseca. v̄.g. opꝰ factū ab hoīe dꝛ humanū denoīatiue nō ab humanitate q̄ sit in ope: sꝫ ab humanitate q̄ est in hoīe. Unā cōcretū valde cōiter loquēdo de ꝑdicatione denoīatiua pōt ꝑdicari denoīatiue de eo cuiꝰ eēntiā vel q̄dditatē nō signat. nam hec est ꝑdicatio denoīatiua. mā est formata: loquēdo ƀ mā ꝛ forꝰ q̄ sūt subē. silr ħ est ꝑdicatio denoīatiua. mā q̄ est sub forꝰ carnis est carnea. ꝛ sic mā est aerea vel ignea. q̄uis ꝯcretū subāle sit ꝑdicatum: tn̄ nō signat q̄dditatē vꝫ eēntiā illꝰ de q̄ denoīatiue ꝑdicaꝭ. Proprie v̄o loquēdo de denoīatiōe. sic illđ solū est denoīatiuū: qđ est cōcretū cui corrn̄det aliqđ abstractū signans accidēs inherēs illi de q̄ ꝑdicaꝭ đnoīatiue. Et istoꝰ oē denoīatiuū est denoīatiuū đnoīatiōe itrīseca. Et mihi vꝫ ꝙ Phs describēs denoīatiua loquaꝭ de denoīatiuis cōiter sūptis. ¶ 3ᵒ est sciēdū ꝙ sicꝫ qđdā est ꝯcretū ꝑpinquū vt albuꝫ ꝛ nigrū. ꝛ qđdā remotū: vt albatū ꝛ denigratū. ꝛ sic ƀ aliis. ita est duplex denoīatiuū .s. ꝑpinquū ꝛ remotū. ꝑpinquū vt albū vꝫ nigrū. remotū vt albatū denigratū. denoīatio ꝑ ꝯn̄s est duplex. ꝑpinq̄ ꝛ remota vt pꝫ. ¶ 4ᵒ est hic notādū ꝙ ꝑdicatio denoīatiua nō est simpliꝭ distīcta a ꝑdicatiōe vniuoca ꝛ equoca. imo ꝑdicatio đnoīatiua aliqn̄ est vniuoca ꝛ aliqn̄ equoca: qꝛ illud qđ ꝑdicaꝭ denoīatiue si hēat vnā descriptōeꝫ vꝫ diffōnē rn̄: vel vnū q̄d noīs: ꝑdicatur denoīatiue ꝛ vniuoce. si v̄o hēat plā q̄d noīs / ꝑdicaꝭ equoce. v̄.g. acutū est equocū ꝭm ꝙ reperiꝭ in voce. ꝛ ꝭm ꝙ reperiꝭ in magnitudine. ꝛ de vtroqꝫ ꝑdicaꝭ denoīatiue: in alia tamē significatione ꝛ in alia.

ADDE Dic ꝭm Bur. ꝙ ista hō est risibilis ē ꝑpie denoīatiua ꝫ Alber.

L.c.ii. Eorum v̄o que đnr: alia q̄dē ꝭꝫ cōplexionē đnr. alia v̄o sine cōplexione. ꝛ ea que ꝭm cōplexionē đnr sunt vt hō currit ꝛ hō vincit. Ea v̄o que sine cōplexione đnr sunt vt hō / bos: vincit / currit.

Istud est 2ᵐ caᵐ p̄mi tractatꝰ in quo ponunꭗ q̄daꝫ dimēsiones añtes cognēꝫ phīoꝝ: ꝛ continet duas ꝑtes. In p̄ª ꝑte poniꭗ diuisio bimēbris. In 2ª ibi [Eoꝝ q̄ sunt.] poniꭗ alia diuisio q̄drimēbris. In p̄ª ꝗ ꝑte poniꭗ diuisio talis. Eoꝝ q̄ đnr q̄dā cū cōplexione đnr: ꝛ q̄dā sine. Ea que ꝭm cōplexionē đnr sunt: vt hō currit: hō vincit. Ea que sine cōplexione đnr sunt: vt hō / lapis: currit / vincit. Unā breuiter diuisio est ista. Eoꝝ que đnr q̄dā sunt cōplexa: q̄dā incōplexa. ¶ Intelligēdū ꝙ cōplexū ꝛ incōplexum pōt accipi dupliꝭ .s. cōiter ꝛ ꝑpe. sumēdo incōplexū cōiter sic: oē qđ est extremū ꝑpōnis seu enūtiatōis pōt dici incōplexū. ꝛ sic tā terminꝰ simplex q̄ terminꝰ discretꝰ vel cōpositꝰ ex termīs: ꝛ cōpositꝰ ex diuersis dictionibꝰ dꝛ incōplexū. ꝛ sic hō est qđdā incōplexū. ꝛ silr hō albꝰ est incōplexū. ꝑpe v̄o loquēdo de icōplexo nihil est incōplexū nisi terminꝰ simplex: vt vna dictio simplex: vt hō: lapis: aīal ꝛc. Silr cōplexuꝫ pōt accipi dupliꝭ .s. cōiter ꝛ ꝑprie. Accipiēdo cōplexū cōiter sic: oē cōpositū ex diuersis dictionibꝰ sine copula: ꝛ ēt oē cōpositū ex noīe vel noībꝰ ꝛ v̄bo: dꝛ cōplexū. ꝛ sic hō albꝰ dꝛ cōplexū. ꝛ ēt ꝑpō vt hō est albꝰ dꝛ cōplexū. Sꝫ ꝑpe loquēdo de cōplexo nihil dꝛ cōplexū nisi cōpositū faciat sufficiētez itellm̄ in aīa auditoris: vt cōpositū ex noīe ꝛ v̄bo qđ est cōplexuꝫ cōplexione v̄bali. ¶ Dubiū est. vtrū illa diuisio sit in res aut in voces. Boetiꝰ ꝛ Simpliciꝰ đnt ꝙ mēbra istꝰ diuisionis sūt voces ꝛ nō res: ꝛ tūc est sensus. Eoꝝ que đnr / ħ est ꝑferunꭗ quedā sūt cōplexa quedaꝫ icōplexa. Et ꝙ hec diuisio sit in voces ꝛ nō in res ꝑbāt sic. Res nō đnr: sꝫ voces: sꝫ ħ est diuisio eoꝝ que đnr. iō ħ est diuisio in voces. ¶ Iteꝫ Phs postea diuidēdo alteꝝ mēbrū .s. icōplexū dicꭗ eoꝝ que dicunꭗ ꝭꝫ nullā cōplexionē singulū aut signat subāꝫ aut q̄ntitatē: aut q̄litatē ꝛc. Ex q̄bꝰ vꝫ ꝙ Phs in illa diuisione loqꭗ de vocibꝰ significātibꝰ ꝛ nō de rebꝰ signatis. Aliys tn̄ vꝫ ꝙ hec diuisio sit in res signatas nō in voces significātes: qꝛ postea illa diuisiōe statiꝫ subdiuidit aliud mēbrū .s. incōplexū dicēs. eoꝝ que sūt. quedā đnr de subō ꝛ nō sunt in subō. Sꝫ certū ꝙ illa diuisio est in res .s. in subāꝫ ꝛ accn̄s ꝛ vle ꝛ ꝑticulare. Silr ħ .n. dicit eoꝝ que sūt: ꝛ nō eoꝝ q̄ ꝑferunꭗ. pꝫ ꝙ illa subdiuisio est in res ꝛ nō in voces. hec enī est sn̄ia ipsꝰ Auerrois q̄ in exponēdo hāc p̄mā diuisionez dicit sic. Reꝝ signataꝝ ꝑ dictiōes q̄dā sūt simplices signate ꝑ dictiōes simplices vt hō aīal: q̄daꝫ v̄o cōposite signate ꝑ dictiōes cōpositas: vt hō est aīal. Ex ħ arguiꭗ sic. hec diuisio est eoꝝ que ꝑ voces significanꭗ. ꝛ hꝰ sunt res ꝛ nō voces. ꝗ est diuisio reꝝ ꝛ nō vocū. Sustinēdo ꙩ illa sit diuisio reꝝ: tūc dꝫ lr̄a sic itelligi. Eoꝝ que dicunꭗ. hoc est eoꝝ que ꝑ voces significanꭗ. quedā đnr cū cōplexione ꝛ quedaꝫ sine cōplexione. Mihi tn̄ vꝫ ꝙ hec diuisio sit in mēbra cōia taꝫ rebꝰ q̄ vocibꝰ: qꝛ taꝫ in vocibꝰ q̄ in rebꝰ repiunꭗ cōplexū ꝛ incōplexū vt visum est. ꝛ iō hec diuisio nō ꝑcise est in res nec in voces: sed est in cōia .s. in complexum ꝛ in incomplexum.

¶ Eoꝝ v̄o q̄ sunt alia de subiecto quodaꝫ đnr. in subiecto v̄o nullo sunt. vt hō. de subiecto q̄dem dꝛ aliquo hoīe. in subiecto v̄o nullo est. Alia aūt in subiecto q̄dē sūt. de subiecto autez nullo đnr. In subiecto aūt eē dico. qđ cū sit in aliquo nō est sicꝫ q̄dā ꝑs: ꝛ ipoīe est esse sine eo in quo est. vt quedā grāmatica in subiecto q̄dē est in aīa. de subiecto v̄o nullo dꝛ. ꝛ quoddaꝫ albū in subō q̄dē est corpe. Oīs .n. color in corpore est. de subō autē nullo dꝛ. Alia v̄o ꝛ de subō đnr ꝛ in subō sunt: vt scia in subō quidē est in aīa: de subiecto v̄o dicꭗ vt ƀ grāmatica.

Alia ꝟo neqꝫ in subō qdē sunt: neqꝫ de subiecto dn̄r. vt aliqs hō vl' aliqs equ⁹. Nihil enim hoꝝ neqꝫ in subiecto est neqꝫ de subiecto dī. Simplr aūt q̄ sunt idiuidua ꝛ nuō singularia de nullo subiecto dn̄r. in subiecto āt nihil ꝓhibet ea eē. Quedā.n. grāmatica in subiecto est.

¶ Hec est 2ª ps hui⁹ capl'i in q̄ Phs ponit vnā diuisionē hn̄tē q̄tuor mēbra. Et dicit q̄ eoꝝ q̄ sunt: q̄dā dicunt̄ ō subō ꝛ nō sunt in subō. q̄dā ꝟo sunt in subō ꝛ nō dn̄r de subō. q̄dā dn̄r de subō ꝛ sunt in subō. q̄dā ꝟo sūt que nec sunt in subō nec dn̄r de subō. ꝛ exponit qd itelligit p esse in subō dicēs. q̄ nō itelligit p eē in subō modo essendi q̄ ps est in suo toto: sed itelligit p eē in subō. modū q̄ accn̄s est in subō. qō qdē accn̄s nō pōt esse sine subō in quo est. ¶ Ad sciēdū qb⁹ mēbra ill⁹ diuisionis isunt opꝫ videre quoꝝ ꝓpetates sunt hec q̄tuor. s. dici de. nō dici de. eē in. nō esse in. ¶ Et est sciēdūꝫ q̄ dici de. est cōditio vel proprietas vl'is. ꝛ nō dici de. est ꝓprietas singularis. eē in. est cōditio accn̄tis. nō eē in. est cōditio sube. Un̄ Boeti⁹ dicit hic. q̄ nō eē in subō est descriptio sube. ꝛ esse in. est descriptio accn̄tis. Ex his pꝫ. q̄ illud qō dī de subō ꝛ nō est in subō, est suba vl'is: q꞉ ex hoc qō dī de subō seqt̄ q̄ est vl'e. ꝛ ex eo q̄ nō est in subō: est suba. Illō qō est in subō ꝛ nō dī de subō est accidens singulare. Illud qō dicit̄ de subiecto ꝛ nō est in subiecto est accidens vl'e: vt albedo ꝛ scia. ꝛ illō qō nō est in subō ꝛ nō dī de subō est suba singularis: vt sor. ꝛ pla. Sciēdum q̄ illa diuisio q̄drimēbris pōt reduci ad diuisionē bimēbrē: ita q̄ p̄ fiat vna diuisio bimēbris ꝛ postea diuidat̄ vtrūqꝫ mēbrū in duo mēbra sic. de nuō eoꝝ q̄ sunt qōlibꝫ: aut est in subō: aut nō est in subō. si est in subō: aut dī de subō, ꝛ sic est accn̄s vl'e: aut nō dī ō subō, ꝛ sic est accn̄s singulare. ꝛ si nō in subō: aut dī de subō sic est suba vl'is. aut nō est in subō ꝛ nō dī de subō: ꝛ sic est suba singularis. ¶ Sciēdūꝫ q̄ cū in illa diuisione cū dī aliqd eē in subō ꝛ aliqd dici ō subō, accipit̄ subm̄ equoce. nam subm̄ q̄tū ad ꝓpositū spectat: est duplex. s. subm̄ in quo: ꝛ subm̄ de quo. subm̄ in quo est illud qō subycit̄ accn̄ti. subm̄ de quo dī illud qō subycitur in ꝓpōne. vn̄ subm̄ in quo dī respectu accn̄tis. ꝛ subiectū ō quo dī respectu ꝓdicati in ꝓpōne. ¶ Itē sciēdū q̄ ex diuisione hac apparent duo ꝯ̄ria dictis modernoꝝ. Primū est q̄ vl'ia de gn̄e sube sunt extra aīaꝫ: q꞉ illud qō dicit̄ ō subiecto ꝛ nō est in subiecto: est vl'e de genere substātie, sed oē ens nō existēs in subiecto, est ex̄ aīam: q꞉ si esset in aīa esset in subiecto. cū ergo substātia scd̄a nō sit in subiecto: sequit̄ q̄ nō est in aīa: ꝛ per ꝯn̄s est extra animā. Un̄ si nihil esset vl'e nisi vox vel cōcept⁹ seq̄ret̄ q̄ oē vl'e eēt in subiecto. ꝛ per ꝯn̄s nihil esset illud qō dī de subiecto ꝛ nō est in subiecto. ¶ Scd̄m cōtrariū modernis est. q꞉ ꝓpositio cōponit̄ ex reb⁹ extra aīam. nam id qō dī ō subiecto ꝛ nō est in subiecto ꝓdicat̄ in ꝓpositiōe. ꝛ illō est res extra animā. ergo ꝛc̄. ¶ Adhuc circa istaꝫ diuisionē dubitat Boeti⁹. ꝛ est dubitatio ista: sub quo mēbro diuisionis ꝓdicte ꝯtinet̄ substātialis dr̄ia. ꝛ dicit q̄ substātialis dr̄ia: nec est substātia: nec accidens: sed mixtū ex vtroqꝫ: sed nō credo q̄ Boeti⁹ intellexerit q̄ dr̄ia subalis sit sic cōposita ex substātia ꝛ accidēte. q̄uo mixtuꝫ cōponit̄ ex miscibilib⁹: sed qualr̄ dr̄ia substātialis sit mixta ex substantia ꝛ accidēte hn̄ declarat Beat⁹ Augustinus in predicamētis suis. dicit eniꝫ q̄ dr̄e substātiales nā sūt substantie. ꝓdicatiōe ꝟo accidētia. Differētia substātialis dī predicatiōe accidens. hoc est q꞉ predicat̄ in quale ad modum accidētis: sꝫ est substātia per naturā. Rationalitas enim est substantia: ꝛ nō est in aliquo subiecto.

ADDE Consilem auctor habes ꝑmo post. ca. 2.

Quando alterū de altero ꝓdicat̄ vt ō subiecto q̄cūqꝫ de eo qō ꝓdicat̄ dn̄r: oīa hec ꝛ de subiecto dicūt̄: vt hō de quodaꝫ hoīe ꝓdicat̄. aīal ꝟo de hoīe: ergo ꝛ de quodaꝫ hoīe aīal ꝓdicabit̄. quidam enim homo: ꝛ homo est ꝛ animal. T.c.3.

Istud est 3ᵐ caᵐ p̄mi trac. in quo ponunt̄ q̄dā dignitates cōes singulis ꝓdicamētis: ꝛ ꝯtinet duas ptes ꝓncipales. In p̄ª ponit̄ vna dignitas seu maxia. In 2ª ibi [Diuersoꝝ generꝝ.] ponit̄ altera maxia seu dignitas. In p̄ª ḡ pte ponit̄ vna talis dignitas: qn̄ alteꝝ de altero ꝓdicat̄ vt de subiecto. quicqd ꝓdicat̄ de ꝓdicato ꝓdicatur de subō: vt q꞉ hō ꝓdicat̄ de sor. ꝛ de hoīe ꝓdicat̄ aīal. iō ō sor. ꝓdicat̄ aīal. ¶ Sciēdūꝫ q̄ Boeti⁹ dicit h̄ q̄ de subō ꝓdicari dn̄r q̄cūqꝫ in cuiuslꝫ rei suba ꝛ diffōne ponūtur. Ex illo dicto Boetij pꝫ q̄lr ista regl'a est intelligēda. qn̄ alteꝝ de altero ꝓdicat̄: q꞉ oꝫ itelligi in ꝓdicatiōe eēntiali ꝛ directa. qn̄ alteꝝ ō altero ꝓdicat̄ eēntialr qcqd ꝓdicat̄ de ꝓdicato ꝓdicat̄ de subō. ꝛ p hoc pꝫ rn̄sio ad instātias que fiūt ꝯ̄ istā regulā. pꝫ ḡ q̄ ista instātia de gn̄e ꝛ spē nō est ad ꝓpositū. nō enim seqt̄. sor. est hō. hō est spēs. ḡ sor. est spēs. nec seqt̄. aīal est gen⁹. sor. est aīal. ḡ sor. est gen⁹: q꞉ spēs nō ꝓdicat̄ eēntialr de hoīe: nec gen⁹ eēntialr ꝓdicat̄ de aīali. ꝛ iō nō oꝫ q̄ si gen⁹ ꝓdicet̄ ō aīali q̄ ꝑꝑ hoc vere ꝛ affirmatiue ꝓdicet̄ de hoīe. Nec opꝫ q̄ q̄uis spēs ꝓdicet̄ de hoīe q̄ ꝑꝑ h̄ vere ꝛ affirmatiue ꝓdicet̄ de sor. q꞉ spēs nō ꝓdicat̄ eēntialr ō hoīe. Pōt ēt dici q̄ qn̄ alteꝝ ꝛc̄. q̄ ibi subꝫ capit̄ pro subō in linea ꝓdicamētali. h̄ est pro eo qō sub alio ponit̄ in linea ꝓdicamētali: ꝛ tūc intelligit̄ regl'a. qn̄ alteꝝ de altero ꝓdicat̄ vt de subō. s. in linea ꝓdicamētali. qcqd ꝓdicat̄ de ꝓdicato vel ō subō. s. in linea ꝓdicamētali: idē ꝓdicat̄ ō subō. Alr̄ ēt posset regl'a intelligi gn̄alius. ꝛ hoc qn̄ alterū de altero ꝓdicat̄ vl'iter: qcqd ꝓdicat̄ de ꝓdicato: ꝓdicat̄ de subō. ꝛ per hoc excludunt̄ instātie genere ꝛ specie: q꞉ gen⁹ nō ꝓdicat̄ de aīali vl'iter sumpto: sicut nō seqt̄. hō est aīal: ꝛ aīal est asin⁹. ḡ hō est asinus: q꞉ asin⁹ nō ꝓdicat̄ de aīali vl'iter sumpto. Similr̄ nec valet ꝯn̄a ista. hō est coloratus. coloratus est lapis. ergo hō est lapis. si tamē animal accipiat̄ vl'r. bene sequit̄, hō est aīal. omne aīal est asinus. ergo hō est asin⁹. ꝛ similr̄ si ly colorat⁹, vl'r acciperet̄ bene sequeret̄. sequit̄ eniꝫ. hō est coloratus. oē coloratū est lapis. ergo hō est lapis. sed tūc minor est falsa. ꝛ isto mō intelligenda est ista regula. qn̄ alteruꝫ de altero ꝓdicat̄. vl'r qcqd de ꝓdicato ꝓdicat̄ vl'iter ꝛc̄. Ista est gn̄alr̄ vera taꝫ de predicatione essentiali q̄ꝫ etiā de predicatione accn̄tiali.

Vide q̄ hꝫ Algazel ꝛ Auicē. q̄ recitat Albert. ꝫ ēt regl'a ista in negatiuis: ꝛ ex ista regl'a ꝫ p̄ª figª syllo.

ADDE Ita exponit Albe. dicens ad qd tenuit ista maxima.

¶ Diuersoꝝ generꝝ ꝛ nō subalternatiꝫ positoꝝ diuerse sūt spēs ꝛ dr̄e vt aīalis ꝛ scie. Aīalis quidē dr̄e sūt vt gressibile ꝛ volatile ꝛ bipes. Scientie ꝟo nulla eaꝝ est. neqꝫ enim scientia differt a scia in eo qō bipes est. T.c.4.

¶ Hec est 2ª ps isti⁹ capl'i in q̄ ponit Phs maximā scd̄aꝫ ꝛ cōtinet duas pticulas fm̄ q̄ hꝫ duas pticulas. scd̄a pticula incipit ibi. [Subalternoꝝ ꝟo.] vel pn̄t poni due regule distincte. In p̄ª ergo pticula ponit maximaꝫ talem. Diuersoꝝ generum ꝛ nō subalternatim positoꝝ diuerse sunt spēs ꝛ dr̄e. ꝛ exēplificat dicēs vt aīalis ꝛ scie diuerse sunt spēs ꝛ dr̄e: q꞉ aīal ꝛ scientia sunt diuersa gn̄a non subalternatiꝫ posita. ꝛ ideo hn̄t diuersas dr̄as. Naꝫ spēs aīalis sunt vt hō: bos: leo: ꝛ hm̄. Spēs ꝟo scie sunt: vt grāmatica logica. Silr̄ dr̄e aīalis sunt gressibile: volatile: bipes. sed ille nō sunt differētie sciētie: nō enim differt vna sciētia ab alia per hoc q̄ vna sit bipes ꝛ alia quadrupes.

¶ Cōtra istā reglā arguit sic: subā ⁊ q̄ntitas sunt diuersa gñā nō subalternatiz posita: ⁊ tñ hñt eādē spēm. s. corp⁹. nā corp⁹ est spēs sube ⁊ ēt q̄ntitatis. ¶ Itē aīal ⁊ subā incorpea sūt diuersa gñā nō subalternatiz posita: ⁊ hñt eādez dr̄iā subalez. s. rōnale. ¶ Ad p̄m istoꝝ dr̄m φ subā ⁊ q̄ntitas nō hñt eādē spēz. Et cū di φ corp⁹ ē in gñe sube. dr̄z φ corp⁹ est equocū: qꝛ h̄ nomē corp⁹ / vno° signat q̄ntitatē lōgā latā ⁊ pfundā: quā aliq dr̄t eē ternā dimēsionē: ⁊ sic est in gñe q̄ntitatis. Alio° signat subaz lōgā latā ⁊ pfūdā: q̄ est subz terne dimēsionis: ⁊ sic est in pdīto sube. naz corp⁹ de pdīto sube ⁊ corp⁹ qd̄ est de pdīto q̄ntitatis nō sunt eedē res. nā corp⁹ de gñe sube est subz corpis ī gñe q̄ntitatis. ¶ Ad zᵐ dico φ ·Ph̄s subalternatī posita itelligit h̄ indifferēter illa q̄ꝝ vnū ponit̄ sub altero. vl̄ illa q̄ ambo ponunt̄ sub 3°. Dico ḡ φ subā icorpea ⁊ aīal sūt subalternatiz posita fm φ ·Ph̄s h̄ logt̄: qꝛ vtraqꝫ ponūt̄ sub 3°: qꝛ sub subā: ⁊ p nō subalternatiz posita itelligit ·Ph̄s illa quoꝝ nullū ponit̄ sub altero: nec ambo sub 3°. ¶ Adhuc posset alr̄ rn̄deri fm q̄dā dicēdo φ rōnale dr̄ equoce de hoīb⁹ ⁊ angelis: ⁊ iō rōnale nō est eadē dr̄ia fz φ cōpetit sube icorpee: ⁊ fz φ cōpetit aīali. Sz pōr rn̄sio est melior sic credo: qꝛ in aliis videm⁹ φ eadē pōt eē dr̄ia duoꝝ generū q̄ꝝ neutrū pōit̄ sub reliquo ⁊ ambo sub 3°. v̄. g. aīal gressibile: ⁊ aīal volatile sunt diuersa gñā quoꝝ neutrū ponit̄ sub reliquo: ⁊ tñ eādē dr̄iaz hñt: qꝛ bipes est dr̄ia vtriusqꝫ. nā gressibile diuidit̄: qꝛ qd̄daz bipes: qd̄dā quadrupes. silr̄ aīal volatile diuidit̄ per easdē dr̄ias.

¶ Subalternoꝝ v̄o generū nihil p̄hibet easdē eē dr̄ias. Supiora. n. de iferiorib⁹ p̄dicāt̄. q̄re q̄cūqꝫ p̄dicati dr̄ie fuerit eedē erūt ⁊ subiecti.

¶ Hec est zᵃ pticula zᵉ ptis in qua ponit̄ z° ps regule vel regla 3° q̄ est ista. Geneꝝ subalternatiz positoꝝ: h̄ est q̄ꝝ vnū ponit̄ sub reliq̄: nihil p̄hibet easdē eē dr̄ias: ⁊ h̄ declarat ·Ph̄s. Et pōt hic poni p̄° ꝯ sub hac for° geneꝝ subalternatiz positoꝝ eedē sunt dr̄ie. pbat̄ sic. supiora predicant̄ d̄ iferiorib⁹: vt pz ex p̄dcis: vt pz. gen⁹ ḡ sub quo ponit̄ aliud gen⁹ p̄dicat̄ de illo gñe eētialr̄: vt corp⁹ aīatuz de aīali. ¶ Sz in p̄dicatiōe eētiali q̄cūqꝫ sūt dr̄ie p̄dicati eedē sunt dr̄ie subi. ḡ q̄cūqꝫ sunt dr̄ie geneꝝ supioꝝ sunt dr̄ie generiz iferioꝝ subalternatiz positoꝝ. ḡ subalternatiz positoꝝ generū eedē sunt dr̄ie: p ꝯñs eedez spēs. ¶ Intelligēdū φ hec regl̄a intellr̄ de dr̄iis ꝯstitutiuis: ⁊ nō de dr̄iis diuisiuis. Quecūqꝫ ḡ sūt dr̄ie ꝯstitutiue p̄dicati seu p se supioris ille eedē dr̄ie sunt cōstitutiue subi: siue p se iferioris. v̄. g. corporeū aīatum sensibile ꝯstituūt aīal: qꝛ diffiniūt ⁊ ꝯstituūt aīal. iō diffiniūt hoīez: qꝛ ponūtur in ex̄p̄siua diffōne hoīs: sz loquēdo de dr̄iis diuisiuis sic hec est falsa: q̄cūqꝫ sūt dr̄ie diuisiue p̄dicati: sūt dr̄ie diuisiue subi. Naz subā didit̄ in corporeū ⁊ in icorporeū: ⁊ nullum gen⁹ subalternatim positū sub subā diuidit̄ istis dr̄iis: ⁊ loquēdo de dr̄iis eūantib⁹ ipm diuisuz sic nunqꝫ sunt eedem dr̄ie diuisiue supioris ⁊ ꝯstitutiue inferioris. ¶ Sed si q̄rit̄ nūqd pn̄t eedē dr̄ie eē diuisiue supioris ⁊ dr̄ie ꝯstitutiue iferioris: dr̄m φ nūqꝫ pn̄t dr̄ie ex opposito diuisiue supioris eē ꝯstitutiue alicui⁹ iferioris: qꝛ dr̄ie sufficiēter diuisiue supioris sunt opposite vel ꝯrie ⁊ ꝯrīa nō ꝯstituūt aliqd̄ vnū: ⁊ iō dr̄ie q̄ sūt diuisiue supioris nō sunt ꝯstitutiue alicui⁹ iferioris: sz bn̄ sunt ꝯstitutiue inferioꝝ: nam qꝛ rōnale ⁊ irrōnale diuidunt aīal: iō rōnale ⁊ irrōnale ꝯstituūt hoīez bouē ⁊ asinū ⁊c̄. ¶ Sciēdū ēt φ q̄cūqꝫ sūt dr̄ie diuisiue iferioꝝ sūt diuisiue supioꝝ: sz nō sufficiēter ⁊ cōplete. Quia. n. rōale ⁊ irrōnale didūt aīal. iō diuidūt subaz: sz nō cōplete: sic. n. aīaliū qd̄dā est rōnale ⁊ qd̄dā irrōnale: ita subaꝝ q̄dā est rōnalis ⁊ q̄dā irrōnalis: tñ hec nō est cōpleta diuisio sube: quia multe sunt sube q̄ nō sūt rōnales nec irrōnales: vt sarios pz itelligēti.

Eoruz q̄ fm nullā cōplxōnē dr̄r singuluz aut subaz signat: aut q̄ntitatē: aut q̄litatez: aut ad aliqd: aut vbi: aut qn̄: aut sitū: aut hr̄e: aut facere: aut pati. L.c.9

Istud est 4ᵐ caᵐ trac. p̄mi in q̄ pōit̄ nūer⁹ ⁊ sufficientia p̄dītoꝝ: ⁊ ꝯtinet duas ptes p̄ncipales. In p̄ᵃ ergo ·Ph̄s narrat nūeꝝ p̄dītoꝝ. In z° ibi [Singulū coꝝ.] ifert ⁊ pbat icidētalr̄ quādā ꝯnē. Pria ḡ ps ꝯtinet duas ptes. In p̄° narrat p̄dīta. In z° ibi [Est āt subā.] pōit exēpla d̄ singulis p̄dicam̄tis. In p̄° ḡ pticl̄a dic̄ φ singulum coꝝ q̄ fz nullā cōplexionē ⁊c̄. h̄ est singulū incōplexoꝝ aut signat subaz: aut q̄litatē: aut q̄ntitatē: aut ad aliquid: aut vbi: aut qn̄: aut situ eē: aut habitū: aut facere: aut pati.

¶ Est aūt substātia qdē vt figuralr̄ dicat̄ vt hō equ⁹. Quātitas vt bicubitū: tricubituz. Qualitas vt albū. Ad aliqd vt duplū: magnū. Ubi v̄o in loco. Qn̄ vt heri: anno supiori. Sit⁹ v̄o eē vt sedet: iacet. Hr̄e vt calciatū eē: armatū eē. Facere vt secare: vrere. Pati vt secari vri.

¶ Hec est z° pticula hui⁹ ptis in q̄ exēplificat de singulis p̄dicamētis dicens: vt figuralr̄: hoc est exēplariter dicat̄ subā est: vt hō ⁊ equ⁹: q̄ntitas vt bicubitū ⁊ tricubitū: q̄litas v̄o vt album ⁊ albedo: ad aliqd vt scd̄ariū maius: aut minus. vbi vt esse in loco: qn̄ vt heri: sitū v̄o esse vt sedet iacet: hr̄e aūt vt armatū esse / calciatū esse: facere v̄o vt secare vrere: pati vt secari vri.

¶ Singula igit̄ coꝝ que dicta sunt ipsa qdē fm se in nulla affirmatione dicunt̄: hoꝝ autē ad se inuicem complexione affirmatio fit.

¶ Hec est zᵃ ps h⁹ capl̄i in q̄ ·Ph̄s ꝯcludit ⁊ ifert vnā ꝯnē icidētalē. Et p̄° narrat ꝯnē. z° cū dicit. [Ur̄ āt.] pbat ꝯnē quā itēdit. Prio ḡ dicit φ singula coꝝ q̄ dcā sūt fm se in nulla affirmatiōe nec negatiōe dr̄r: h̄ est nullū decē p̄dicamētoꝝ fm se est affirmatio vl̄ negatio: sz ex cōplexione coꝝ ⁊ cōpōne illoꝝ adinicē fit affirmatio vl̄ negatio.

¶ Uidet̄ aūt oīs affirmatio vera vel falsa esse. Eoꝝ v̄o que fm nullā cōplexionē dr̄r singula neqꝫ vera neqꝫ falsa sunt vt homo albū currit.

¶ Probat ꝯnē q̄ est ista: nullū decē p̄dītoꝝ fm se est affirmatio vl̄ negatio. i. ppō affirmatiua vl̄ negatiua: ⁊ h̄ est z° ꝯ h⁹ lib. ⁊ pbat sic: oīs affirmatio vl̄ negatio fm se est v̄a vl̄ falsa: sz nullū decē p̄dītoꝝ fm se est veꝝ vl̄ falsuz. ergo nullū p̄dītuz ē p se affirmatio vl̄ negatio. ¶ Hic est videnduz vtrū illa diuisio sit reꝝ vel vocū. Boe. dicit. φ hec diuisio sit vocū. dicit. n. sic. nō d̄ reb⁹: sz de vocib⁹ tractatur⁹ est. Et dicit. res ppe nō dr̄r sz voces ⁊ φ addit singuluz subaz signat: manifeste pz eū disputare de vocib⁹: nō eni res sz voces signat: res aūt signant̄. Ur̄ tñ verius dr̄z φ illa sit diuisio reꝝ signatoꝝ p voces icōplexas. Naz illa diuisio est coꝝ d̄ qb⁹ ·Ph̄s exēplificat posteri⁹: sz exēplificādo pōit exēpla d̄ reb⁹ ⁊ nō de vocib⁹: vn̄ ·Ph̄s exēplificādo de subā dicit: φ subā est vt hō ⁊ equus: q̄ntitas bicubitū tricubitū ⁊c̄. Unde cū dic̄ φ subā est vt hō: aut equ⁹ nō accipit hoiez ⁊ equū mālr pro vocib⁹: qꝛ iste voces nō sunt sube sz q̄litates. ¶ Itē illa diuisio est illoꝝ d̄ qbus determinatur hic inferius p totū istū librū: sed hec sunt res: qꝛ infra determinat de decē p̄dicamētis que nō sunt voces sz res: qꝛ si eēnt voces oīa p̄dicamēta essent in

pñto q̄litatis:qꝛ oīs vox est q̄litas sensibilis: ꝛ p ꝯñs est in 3ª spē q̄litatis:ꝛ sic pħs nō determinaret nisi de q̄litatib⁹ in 3ª spē q̄litatis:qꝺ manifeste falsuꝫ est. ¶ Itē decē sunt mēbra hui⁹ diuisionis q̄ hic enūerant̄:sꝫ nō tm̄ decē sunt voces icōplexe.ḡ hec diuisio nō est in voces. ¶ Cōfirmat̄ sic.qꝛ si hec diuisio esset in voces:tūc sensus diuisionis eēt iste.singulū icōplexoꝝ aut ē hec vox suba:aut ē hec vox q̄ntitas:ꝛ sic de residuis.mani^m est aūt ꝙ itell's nō est ille:qꝛ sunt multe voces icōplexe:q̄ nō sunt de nūō illaꝝ. ¶ Et si dicat̄ ꝙ sensus diuisiōis est iste:ꝙ singulū icōplexoꝝ aut est vox signās subaꝫ aut q̄litatē:ꝛ sic de residuis. ¶ Cōtra.ſm illud hec diuisio nō fieret in decē mēbra:qꝛ multo plēs pñt eē voces incōplexe:ꝛ forsan ifinite sunt:q̄rū q̄lꝫ signat aliqd decē pñtoꝝ tā in diuersis idiomatib⁹ q̄ꝫ in eodeꝫ idiomate.ḡ si hec diuisio foret in voces icōplexas signantes decē pñta:hec diuisio fieret ī pla mēbra q̄ꝫ in decē:imo q̄si in mēbra ifinita:qꝺ est absurdū. ¶ Dico ḡ ꝙ Ari.in ista diuisiōe diuidit signata p voces icōplexas in decē res p^as.s.in decē pñta. Et cuꝫ dicīt Boe.ꝙ pħs diuidit ea q̄ signant.dico ꝙ vex est:sꝫ nō ex p̄maria itētiōe:sꝫ ex scd'aria itētiōe.ex p̄maria diuidit rē signatā p vocē icōplexā in decē res:ita ꝙ sensus diuisionis est ille:q̄lꝫ res signata p voceꝫ icōplexā:aut est suba:aut ē q̄ntitas ꝛc̄.Diuisio aūt vocū quā scd'arie hic itēdit ē ista. Quelꝫ vox incōplexa:aut est vox signās subaꝫ:aut q̄ntitatē ꝛc̄.Et ista diuisio nō ē p opposita:qm̄ eadeꝫ vox icōplexa pōt signare subaꝫ:aut q̄ntitatē:aut cetera pñta:ꝛ iō diuisio quā hic intēdit p̄n^r est diuisio in res:q̄ diuisio hꝫ decē mēbra.Diuisio aūt ī voces icōplexas nō ē determinata:qꝛ nō est determiatū nob̄ q̄t sunt voces icōplexe signantes decē pñta. ¶ Ulteri⁹ est vidēdū an illa deceꝫ pñta.s.suba q̄ntitas ꝛc̄.sint realr distincta. Quidā moderni dicūt.ꝙ de istis decē pñtis nō sūt nisi duo realr distincta.s.suba ꝛ q̄litas. ¶ Sꝫ ħ est ꝫ Aris.ꝛ oēs alios pħos q dicūt decē eē res p^as oīno distictas.s.subaꝫ ꝛ q̄ntitateꝫ ꝛc̄. Uñ Ari.p̄ poster.dicit.ꝙ ꝑpō negatiua est vera in q̄ vnū genus gnāliſſimū vni⁹ pñti remouet̄ ab alio alteri⁹ pñti. Ista.n.est va ꝛ ime^ta:nulla suba est vbi:ꝛ sic de aliȷs. Si tn̄ suba ꝛ q̄ntitas eēnt eedē res hec eēt falsa/nulla suba ē q̄ntitas:qꝛ sua ꝫdictoria eēt va.nā seq̄t/suba ꝛ q̄ntitas sūt eedē res.ḡ suba est q̄ntitas. ¶ Iteꝫ ſm sic opinātes seq̄t ꝙ q̄ntitas eēt iferi⁹ q̄ꝫ suba.nā ſm eos oīs q̄ntitas ē suba:sꝫ nō oīs suba est q̄ntitas:qꝛ suba icorpea nō est q̄ntitas.ḡ q̄ntitas nō ē gen⁹ gnāliſſimū cū hēat gen⁹ supra se. ¶ Itē Aui.li^o p̄ sufficiētie sue dicit.ꝙ ī nuō denario pñtoꝝ oēs auctores sūt ꝯsēti. ¶ Intelligēdū est hic ꝙ nō oē icōplexū signat subaꝫ vl' q̄litatē ꝛc̄.qꝛ ħ nomē chimera/est icōplexū:ꝛ tn̄ nō signat subam q̄ntitatē vel q̄litatē:idē indiciū est de q̄cūq; alio noīe fictitio.Oē tn̄ icōplexū signans reꝫ ex̄ aīaꝫ creatā p se vnā:aut signat subaꝫ aut qualitatē ꝛc̄.ꝛ ħ itelligit pħs. ¶ Intelligēduꝫ est ꝙ q̄uis nūer⁹ pñtoꝝ nō possit demr̄ari:tn̄ aliq̄ accepūt sufficiētiā pñtorū sic.dīt.n.ꝙ pñtū sumit̄ a mō pñdi:ꝛ modus pñdi sumit̄ a mō eēndi:ꝛ sic sunt duo modi p̄n^les eēndi.nā aliqꝺ est ens p se exñs ꝛ nulli iherēs:ꝛ sic ē suba. Si v̄o sit ens alteri iherēs:aut ḡ iheret sibi rōe mā̄e:aut rōne for^e:aut rōne toti⁹ cōpositi.Si iheret sibi rōe mā̄e ħ pōt eē 3^r:q̄a aut mā̄e solū ab itrinseco:aut solū ab extriseco:aut p̄im ab itriseco ꝛ p̄iꝫ ab extriseco.si solū ab itriseco:sic ē q̄ntitas:qꝛ q̄ntitas solū iest sube rōne mā̄e:ꝛ solū ab itrinseco:qꝛ nō hꝫ aliq̄ꝫ cāꝫ extrisecā a q̄ cāet̄.si aūt isit solū ab extrinseco:ꝛ sic ē vbi:qꝛ vbi ē in locato:ꝛ cātur a loco:q est extrinsec⁹ locato:qꝛ loc⁹ est in locāte/ꝛ nō in locato:ꝛ vbi iest rōne mā̄e:qꝛ vbi nō est nisi in hñtib⁹ ptes q̄nti^tis:ꝛ nihil hꝫ ptes q̄nti^tis nisi rōe mā̄e. ¶ Si aūt iheret p̄iꝫ ab itriseco ꝛ p̄iꝫ ab extriseco:sic est passio:qꝛ passio iest passo rōne mā̄e ab agēte qꝺ est ex̄ passū:ꝛ iest dico ab itriseco rōne mā̄e q̄ est itriseca passo:ꝛ ita p̄im iest ab itriseco ꝛ p̄iꝫ ab extriseco.Si aūt iheret rōne for^e ħ pōt eē 3^r:qꝛ aut iheret totalr ab itriseco:vl' totalr ab extrin^co:aut p̄iꝫ ab itriseco:ꝛ p̄im ab extriseco.si totalr ab itriseco:sic est q̄litas:qꝛ q̄litas iseq̄t for^aꝫ q̄ est in re ab itriseco.si aūt iest totalr ab extrinseco:sic ē q̄n:qꝛ q̄n cātur a tpe in re tpali:qꝺ tps ē totalr a re tpali extrin^m.si aūt isit p̄iꝫ ab itrinseco ꝛ p̄iꝫ ab extrin^co:sic est actio:qꝛ actio iest passo:ꝛ ē ab agēte qꝺ est extrin^m passo:ꝛ iest rōne for^e expellēde a passo:q̄ est itrinseca passo:ꝛ ita actio inest rōne for^e:qꝛ vnūqꝺq; agit p formā suā:ꝛ inest p̄iꝫ ab itrinseco:ꝛ p̄im ab extriseco.Si aūt sit iherēs rōne toti⁹ cōpositi:ħ est 3^r:vt p̄us:aut igit̄ ab itriseco:ꝛ sic est ad aliqd:qꝛ illꝺ qꝺ est ad aliqd nō reqrit extrin^m efficiēs:sꝫ ad eē suū sufficit terminus ad suū fundamētū.aut est oīno ab extrin^co:ꝛ sic ē habit⁹.nā habit⁹ cātur ex hīs q̄ exteri⁹ adiacēt corpi in q̄ est habit⁹:vt patebit iferi⁹.Si aūt isit p̄iꝫ ab itriseco ꝛ p̄iꝫ ab extrin^co/sic ē positio:qꝛ positio cātur ex ordiatōe ptiū in toto in cōpatōe ad locū:ptes.n.toti⁹ sūt itrisece ipi toto:ꝛ locus est qꝺdā extrin^m:ꝛ ita pō p̄iꝫ cātur ab itrinseco:ꝛ p̄iꝫ ab extrin^co. ¶ Alr accipiūt aliȷ sufficiētiā pñtorū sic.oē qꝺ est vel est p se exñs:vel alteri iherens.si p se exñs:ꝛ sic ē suba.si sit alteri iherēs:aut ḡ iherēs p aliqꝺ extrin^m:aut p itrinsecū.si p intrinsecū:aut iheret absolute:aut in habitudine ad aliꝺ.si absolute:aut rōne for^e:aut rōne mā̄e.si rōne mā̄e:ꝛ sic ē q̄ntitas.si rōne for^e:sic ē q̄litas.Si aūt iheret p itrinsecū nō absolute sꝫ in habitudine ad aliqd:sic est relo q̄ iheret sube rōne fundamēti:qꝺ fūdamētū est itrin^m ipi sube.Si aūt isit p extrin^m:aut ḡ illꝺ extrin^m cōpat̄ ad subaꝫ/sic agēs ad patiēs:aut sic mēsura ad mēsuratū:aut sic habit⁹ ad illꝺ qꝺ hꝫ ipm.si sicut agēs ad patiēs:sic resultāt duo pñta.s.actio ꝛ passio.nā ex actiōe agētis in passum cātur qdā mot⁹ q vt est ab agēte dr̄ actio:ꝛ vt recipit̄ in patiēte dr̄ passio.Si v̄o illud extrinsecū cōpat̄ ad subaꝫ sic mēsura ad mēsuratū:cū mēsura extrin^ca sit dup^x.s.locus ꝛ tps.si cōpat̄ ad subam sic mēsura tpalis:sic resultat ħ pñtū q̄n/qꝺ cātur in re tpali a tpe seu ex habitudine quā res tpalis hꝫ ad tps. Locus eīꝫ pōt cōpari ad locatū dupl'r.aut absolute:ita ꝙ nō sit ibi alia cōpatio:ꝛ sic est ħ pñtuꝫ vbi.nā vbi cātur a loco in locato ſm auctoreꝫ sex p̄n^m.Alio⁹ pōt locus cōpari ad locatuꝫ nō absolute:sꝫ in habitudine ad ptes locati:ꝛ sic est positio.positio.n.cātur in corpe locato ex habitudine quā locus hꝫ ad ipm ꝛ ad ptes locati:ſm ꝙ dicim⁹/aliq̄ stare/aliq̄ sedere.Alr.n.disponunt̄ ptes q̄n hō sedet:ꝛ alr q̄n hō stat.Si aūt illꝺ extrin^m cōpet̄ ad subaꝫ:sic res habita ad illꝺ qꝺ ad ipaꝫ:sic est ħ pñtū habit⁹.nā habit⁹ est vna habitudo q̄ cātur in hoīe vestito ex veste quā hꝫ:vt iferi⁹ patebit. ¶ Hic dubitat̄.dctm̄ est.n.ꝙ decē pñta sūt decē gña p^a.per illud vr̄ ꝙ nullū gen⁹ gnāliſſimū est alio p̄us:qꝺ falsuꝫ est:qꝛ suba est p̄oꝛ q̄lꝫ accñte:vt pꝫ p pħm 7° meta.ca.p̄.sꝫ p̄ nihil p̄i⁹ est.ḡ ꝛc̄.ꝛ per ꝯñs seq̄t ꝙ nec q̄litas nec q̄ntitas ꝛc̄.est p^m gen⁹. ¶ Itē vr̄ ꝙ nō sint deceꝫ gña gnāliſſima:qꝛ gnāliſſimū dr̄ p supabūdātiā:ꝛ qꝺ p supabūdātiā dr̄ vni soli ꝯuenit 7° topi.igit̄ nō sūt decē gña gnāliſſima. ¶ Dōm ꝙ q̄lꝫ gen⁹ gnāliſſimū pōt hēe duplicē cōpatiōeꝫ.vnā ad ꝯtēta sub ipo in linea pñtali:ꝛ sic vnūqꝺq; gen⁹ gnāliſſimū dr̄ p^m in illo ordie.s.in linea pñtali sua. Aliā cōparatiōeꝫ pōt hēe gen⁹ gnāliſſimū ad aliud pñtū siue ad res alteri⁹ pñti:ꝛ sic est tm̄ vnū genus p^m iter pñta.s.suba:vnde suba est prior accñte cōparādo subaꝫ ꝛ accñs ad iuicē:sꝫ cōparādo vnūqꝺq; gen⁹ gnāliſſimū ad sua ꝯtēta:sic q̄lꝫ gen⁹ est p^m in ordine illo in q̄ est

pᵐ:tñ pᵐ in vno ordine pōt hr̃e aliō pri⁹ se in alio ordine. Uñ q̄titas est pᵐ in coordiatiōe q̄titatū in linea p̄ditali: tñ in alio ordine generꝫ adinuicē: q̄titas nō est pᵐ: sed hꝫ prius eo.s. subāz que subā est pᵐ iter oīa gn̄a gnālissima. ℂ Ad aliud cū dr̄: q̄ gnālissimū dr̄ p supabūdātiā: ⁊ per ɔn̄s ɔuenit vni soli. Dōm q̄ p supabūdantiā, siue dici p supabūdātiā pōt exponi dupl̄r.s. positiue ⁊ negatiue. v.g. gnālissimū pōt exponi sic. Gnālissimū est illud qd̄ q̄cūqꝫ alio est gnāli⁹. Alio⁹ negatiue sic. Gnālissimū est illō q̄ nihil est gnāli⁹: dico tūc q̄ illō qd̄ dr̄ p supabūdātiā positiue vni soli ɔuenit: sꝫ illud qd̄ dr̄ p supabūdātiā negatiue pōt ɔuenire plib⁹: ⁊ sic ɔcedēdū est q̄ decē sūt gn̄a gnālissima: exponēdo gnālissima negatiue: pōt ēt dici q̄ exponēdo gnālissima positiue adhuc pōt dici q̄ sunt decēz gnālissima in diuersis tñ ordib⁹. Uñ subā ē gen⁹ gnālissimū in gn̄e subē: ita q̄ est gnāli⁹ q̄cūqꝫ alio in p̄dicto subē: ⁊ q̄titas est gnāli⁹ q̄cūqꝫ alio in ordie p̄ditali q̄titatis: ⁊ sic de alijs. Uñ qd̄ dr̄ p supabūdātiā ɔuenit vni soli in vno ordine: pōt tñ ɔuenire plibus in diuersis ordinib⁹. vt pꝫ.

T.cō.6. ADDE Queritur q̄re pri⁹ de subā q̄ȝ de accn̄te cōsideret: ⁊ dr̄ q̄ cū subā sit prior accidente nā diffōne et tpe ⁊ a pori⁹ sit inchoandū: ⁊ iō prius de subā q̄ȝ de accn̄te.

Substātia aūt est que ꝓpriē principaliter ⁊ maxime dr̄: que neqꝫ de subō dr̄: neqꝫ in subō est: vt aliqs hō vl' aliqs equus. Scdē aūt subē dicūtur spēs in qb⁹ spēbus ille que principalr̄ dr̄r subē īsunt he: ⁊ harꝫ spērūꝫ genera: vt aliquis hō in specie quidēꝫ est in hoīe: genus ꝟo spēi aial est. Secūde ergo substātie dicūtur: vt est homo atqꝫ animal.

Iste est trac.2⁹. in q̄ Phs determinat de ip̄is p̄dicātis sigillatim ⁊ diuisim. ⁊ ɔtinet qnqꝫ capl'a. In p̄ caplo determinat de subā. In 2⁹ ibi [Quātitat] aliō ɔtinuū.] determinat de q̄titate. In 3⁹ ca. ibi [Ad aliqd vo.] determinat de relōne. In 4⁹ ibi [Qualitatis vo.] determinat de q̄litate. In 5⁹ ibi [Recipit aūt fac.] determinat breuiter de residuis p̄dicātis. ℂ Anq̄ꝫ descēdam⁹ ad expōnē hic vidēda sunt duo. Pꝛio qd regrit ad h̄ q̄ aliqd sit in p̄dicto subē. 2⁹ que sunt in h̄ p̄dicto ⁊ que nō. ℂ Pꝛio est sciēdū ſm doctrinā antiq̄ꝝ sapiētiū q̄ ad rēꝫ p̄dicatalē regruntur duo.s. res ⁊ modus essendi supadditus illi rei: ⁊ illa duo regruntur in oī p̄dicto. nā p̄dicta distiguunt abinuicē p diuersos mōs eēndi. nā sola diuersitas reꝝ nō sufficit ad h̄ q̄ aliqua sint in diuersis p̄dictis. nā in eodēꝫ p̄dicto sunt res eēntialr̄ dn̄tes: sed oēs res eiusdē p̄dicti hn̄t eūdē modū gnālē eēndi: ⁊ si habeāt mōs eēndi gnāles p̄ diuersos: ille res sūt in diuersis p̄dictis. Uñ modus eēndi in p̄dictis est formalior q̄ȝ ipsa res. Dico ḡ q̄ aliqd reponit in p̄dicto subē p h̄ q̄ est res in nā exn̄s cui debet talis modus eēndi.s. p se existē: ⁊ accn̄tib⁹ substare. vñ modus eēndi p quēꝫ aliquid reponit in p̄dicto subē ɔstituit ex duob⁹.s. ex h̄ q̄ est p se existē: ⁊ accn̄tib⁹ substare. Unde hec duo regrunt ⁊ sufficiūt ad h̄ q̄ aliqd sit in p̄dicto subē tanq̄ȝ indiuiduūꝫ isti⁹ p̄dicti.s. q̄ p se existat ⁊ substet accn̄tib⁹ illō idiuiduū: sꝫ spēs ⁊ gn̄a q̄ p̄dicant in qd de illo indiuiduo sunt p se in p̄dicto subē, ⁊ alr̄ nō. ℂ Ex his pōt apparē 2ᵐ.s. que sint in h̄ p̄dicto, ⁊ q̄ nō. pꝫ.n. q̄ de⁹ nō est p se in p̄dicto subē tanq̄ȝ idiuiduū isti⁹ p̄dicti: q̄ꝛ q̄uis de⁹ maxie subsistat: tñ de⁹ nō est subm accn̄tiū: q̄ꝛ sic nō eēt act⁹ purus: sꝫ eēt in po⁹ ad accn̄tia recipiēda in eo: ⁊ iō q̄ꝛ de⁹ nō substat accn̄tib⁹: iō nō ei cōpetit modus essendi p quē aliqd reponit in p̄dicto subē. Alia aūt rō assignat p q̄ de⁹ nō est in p̄dicto subē: ⁊ est ista.s. q̄ꝛ res existens i p̄dicto subē hn̄t ɔueniētiā adinuicē: ita q̄ nulli rei existēti in p̄dicto subē repugnat q̄ sit alia res talis.s. equalis sibi in pfectiōe: sꝫ deo repugnat q̄ sit aliq̄ res talis.s. eiusdē pfectiōis vel eq̄lis cuꝫ ea. igit deo repugnat q̄ sit in p̄dicto subē. ℂ Ex dictis pꝫ q̄ mā ⁊ forā q̄ sunt ptes subē cōposite nō sunt p se in p̄dicto subē: q̄ꝛ q̄uis substēt accn̄tib⁹. v.g. mā substat q̄titati, for⁹ q̄litati: vt aīa itellectiua substat q̄litatib⁹: vt scie ⁊ opioni: nō tñ substāt per se: ⁊ ideo eis nō cōpetit modus eēndi p quēꝫ res ponit in p̄dicto subē: qui modus est p se existē ⁊ accn̄tib⁹ substare. Ex his pꝫ q̄ subē cōposite: ⁊ ēt simplices p se existētes vt itelligētie sunt p se in p̄dicto subē: q̄ꝛ eis cōpetit modus eēndi per quē aliqd reponit in p̄dicto subē. Nā hꝫ subē cōposite ⁊ itelligētie per se existūt: ⁊ etiā substāt accn̄tib⁹. ⁊ h̄ nō est du⁹ de subīs cōpositis.s. q̄ p se subsistāt ⁊ accn̄tib⁹ substāt: sꝫ de itelligētijs certū est silr̄ q̄ p se substāt accn̄tib⁹ suis: q̄ꝛ ſm v̄itatē substāt accn̄tib⁹: vt scie ⁊ desiderijs ⁊ alijs opōnib⁹ que sunt accn̄tia: sic ḡ pꝫ. que sunt p se in gn̄e subē: ⁊ q̄ nō. ℂ Sꝫ hic occurrūt duo dubia. ℂ Pꝛiᵐ est: q̄ꝛ v̄r q̄ de⁹ mā ⁊ for⁹ sunt p se in p̄dicto subē. Nā illō qd̄ recipit p̄dicatiōēꝫ in recto gn̄is gnālissimi est p se in illo gn̄e: sꝫ gen⁹ gnālissimū p̄dicat de deo: ēt de mā ⁊ for⁹. nā hec est vera, de⁹ est subā: ⁊ hec silr̄ est vera, mā est for⁹: ⁊ hec for⁹ est subā. vt pꝫ 2⁹ de aīa. ℂ 2ᵐ dubiū est: q̄ꝛ v̄r q̄ itelligētie nō sint de genē subē: ⁊ h̄ pbat tripl'r: q̄ꝛ subā est gen⁹ gnālissimū ⁊ nō p̄dicat de itelligētia. qd̄ pbat sic: q̄ꝛ subā que est gen⁹ gnālissimūꝫ est subā cōposita: ⁊ p ɔn̄s nō p̄dicat de subā simplici. Silr̄ ēt dicit Boe. in cōmē. [Relictis extremis.s. mā ⁊ for⁹ Ari. egit de medio.s. de subā cōposita. subā ḡ que est gen⁹ gnālissimūꝫ est subā cōposita: ⁊ p ɔn̄s nō p̄dicat de subā simplici. 2⁹ sic. oē qd̄ est p se in genē cōponit ex genē ⁊ dn̄a: sed itelligētie cū sint simplices nō cōponunt ex genē ⁊ dn̄a. ḡ itelligētie nō sunt p se in p̄dicto subē. ℂ Itē p ph̄m. 10. meta. corruptibile ⁊ icorruptibile differūt plus q̄ȝ gn̄e: sꝫ in gn̄e subē sunt subē icorruptibiles: vt itelligētie. ℂ Ad pᵐ dr̄ q̄ nec de⁹ nec mā nec for⁹ sunt p se in genē subē. Et qn̄ forāt rō talis q̄ subā que est gen⁹ gnālissimū vere affirmat de his. Rn̄dēdū est per itērēptionēꝫ. Uñ sciēdū ſm Auic. 6. meta. q̄ subā vno⁹ describit sic. subā est ens nō in subō exn̄s: ⁊ isto⁹ nō est gen⁹ gnālissimūꝫ in genere subē: sꝫ gnāli⁹ ⁊ cōius est: q̄ꝛ cōpetit deo ⁊ māe pᵐ ⁊ for⁹: ⁊ ēt subīs cōpositis. Alio⁹ describit subā sic. Subā est ens hn̄s q̄dditatē stabilēꝫ siue subalē cuius eē est in subō nō eē: ⁊ sic est gen⁹ gnālissimū ⁊ subā isto⁹ dicta nō affirmat de deo: nec de mā pᵐ: nec de for⁹. de⁹.n. nō est hn̄s q̄ddītatē: sꝫ est q̄dditas p se subsistēs nō hn̄s q̄dditatē ſm q̄ dicit Aui. subā h̄ mō dicta est gen⁹ gnālissimū ⁊ gen⁹ vniuocū: ⁊ nō est cōis nisi hn̄ti q̄dditatē: vel hn̄ti gen⁹ ⁊ dn̄āꝫ. Cū ḡ dr̄ q̄ subā q̄ est gen⁹ gnālissimū vere p̄dicat de deo ⁊ mā ⁊ for⁹, negādū est. Uñ hec ē distiguēda ſm equocatiōēꝫ de subā, de⁹ est subā, ex eo q̄ pōt accipi: vt est nomē equocū, ⁊ sic est vera. vel vt est gen⁹ vniuocū, ⁊ sic est falsa: ⁊ eodēꝫ mō sunt ille distinguēde: mā est subā: for⁹ est subā: q̄ꝛ si subā accipiat vt gen⁹ analogū. sic vtraqꝫ est v̄a. Et si accipiat put est genus vniuocū: sic vtraqꝫ est falsa. ℂ Ad 2ᵐ duᵐ dōm q̄ itelligētie sunt p se in p̄dicto subē: q̄ꝛ cōpetit eis modus eēndi per quēꝫ aliqd reponit in p̄dicto subē: vt dictū est. ℂ Ad pᵐ cū dr̄: q̄ subā q̄ est gen⁹ gnālissimū nō p̄dicat de itelligētia. dōm p itērēptionēꝫ. Et qn̄ dr̄ q̄ subā q̄ est gen⁹ gnālissimū est subā cōposita: q̄ꝛ non est simplex cuꝫ p̄dicat de subā cōposita. ℂ Nō q̄ aliqd dr̄ eē simpl'r: vl' q̄ꝛ excludit cōpōnē loq̄ndo de cōpōne ex mā ⁊ for⁹: aut q̄ꝛ nec icludit nec excludit cōpōnē. Pꝛimo mō itelligēdo ⁊c. tā for⁹ q̄ȝ ēt mā est simpl'r: q̄ꝛ vtrūqꝫ illorū ɔcludit cōpōnē ex mā ⁊ for⁹, de illa.n. cōpōne nō loqmur.

ADDE Quō subē pᵐ sint p se hn̄t declarat Egi. in pᵐ pte p̄mi cap. p̄timi Posteꝝ.

ADDE Silr̄ tñ de mō eēndi ipe cōmē. sentit dicit q̄ modus eēndi p̄mi subē est eē cōpo⁹ᵐ ex mā ⁊ for⁹: ⁊ per hāc opinionēꝫ excludit q̄ angeli sint in p̄dicato subē: ⁊ ex h̄ q̄ nō sunt cōpositi ex

mā ⁊ for⁹ ⁊ aliq tñ voluerunt q̄ eē cōpo⁹ᵐ ex actu et persona ē modus p̄dicādi subsistantie.

mur. Scd̃o᷒ sub̃a q̃ est gen᷒ gnāliſſimū est simplex: qꝛ nõ includit cõpõnē ex mā ⁊ for᷒: ⁊ sic est cõis subꝫs simplicib᷒. s. itelligẽtꝫs: nec excludit cõpõnē ex mā ⁊ for᷒: cū sit cõis subꝫs cõpositis. ❡ Dico g̃ ꝙ sub̃a q̃ est gen᷒ gnāliſſimū est simpˣ ꝑ nõ inclusionē: ⁊ ꝑ nõ exclusionē cõpõnis ex mā ⁊ forã: ⁊ tale simplex põt bñ affirmari de cõposito: sꝫ simplex ꝑ exclusionē cõpõnis nõ affirmat̃ de cõposito ex mā ⁊ for᷒. ❡ Ex istis pꝫ rñsio ad vnā difficultateꝫ q̃ solet ꝓbare ꝙ sub̃a q̃ est gen᷒ gnāliſſimū nõ põt eē cõiꝫ subꝫs simplicib᷒ ⁊ cõpositis: qꝛ sub̃a q̃ est gen᷒: aut est simplex: aut est cõposita. si sit simplex nõ vere ⁊ affirmatiue p̃dicat̃ de subꝫs cõpositis: si sit cõposita nõ vere p̃dicat̃ de itelligẽtꝫs ⁊ de subꝫs alꝫs simplicib᷒. Rñsio pꝫ. naꝫ sub̃a q̃ est gen᷒ gnāliſſimuꝫ est simplex ꝑ nõ iclusionē ⁊ ꝑ nõ exclusioneꝫ cõpõnis ex mā ⁊ for᷒: ⁊ oē tale simpˣ põt vere affirmari de sub̃a cõposita. ❡ Ad dcm̃ Boetꝫ cum dicit ꝙ relict̃ extremis Ari. egit de medio. dico ꝙ Boe᷒ ꝑ extrema itelligit māꝫ ⁊ for᷒ᵃ: ⁊ ꝑ for᷒ᵃ itelligit for᷒ᵃ p̃ᵃ: que est de᷒: ⁊ ꝑ māꝫ / māꝫ p̃ᵃ: ⁊ ꝑ mediū iter illas itelligit sub̃aꝫ q̃ est gen᷒ gnāliſſimū: ⁊ illa ē ꝑfectioꝛ mā p̃ᵃ ⁊ imꝑfectioꝛ for᷒ illa que est de᷒. ❡ Ad 2ᵐ cū dꝛ: ꝙ oē qd̃ est in gñe cõponit̃ ex gñe ⁊ dr̃ia. veꝝ est ꝙ oē qd̃ est in gñe ⁊c. sꝫ nõ oē qd̃ est in gñe cõponit̃ ex dr̃ia q̃ est for᷒: ⁊ genꝰ qd̃ est mā: qꝛ itelligẽtie cõponunt̃ ex gñe ⁊ dr̃ia / ⁊ nõ ex mā ⁊ for᷒. Vñ itelligẽtia est simpˣ simplicitate oppo᷒ cõpõni ex mā ⁊ for᷒. ❡ Et si dꝛ ꝙ gen᷒ sumit̃ a mā: ⁊ dr̃ia a for᷒. g̃ si itelligẽtia cõponit̃ ex genere ⁊ dr̃ia cõponit̃ ex mā ⁊ for᷒. Dico ꝙ illd̃ cõe dcm̃ / gen᷒ sumit̃ a mā / falsuꝫ est: imo gen᷒ inest rei rõne toti᷒ nãe rei. genus tñ hꝫ modū mãe: ⁊ dr̃ia hꝫ modū forᵉ: qꝛ gen᷒ est in po᷒: ⁊ ēt determiabile est ꝑ dr̃iā: sic mā p̃ᵃ est in po᷒ ad for᷒ ⁊ determiabilis ad formā. ❡ Ad 3ᵐ arg᷒ cuꝫ dꝛ: ꝙ corruptibile ⁊ incorruptibile differūt plus q̃ gñe. Dõm q̃tū ad ꝓpo᷒ nr̃m spectat. genus est duplex. s. gen᷒ phyſicū ⁊ gen᷒ logicū. Gen᷒ phyſicū est qd̃ est in po᷒ ad recipiēdū diuersas for᷒ sibiinuicē succedētes: cuiꝰ est mā p̃ᵃ: ⁊ alia susceptiua for᷒. Gen᷒ logicū est gen᷒ qd̃ a Porphy᷒ describit̃ sic. gen᷒ est qd̃ p̃dicat̃ de plib᷒ dr̃ntib᷒ spē in eo qd̃ qd. Vñ mā p̃ᵃ ⁊ alie po᷒ susceptiue sunt gñ̃a phyſica: ⁊ ideo forᵉ que sunt nate recipi in eodē susceptiuo sunt in eodē gñe phyſico. ⁊ sic hꝫ itelligi illd̃ dcm̃ phi. s. corruptibile ⁊ icorruptibile differūt plus q̃ gñe. i. phyſico: qꝛ corruptibile ⁊ icorruptibile nõ sūt nata recipi in eodē susceptiuo: tñ corruptibile ⁊ icorruptibile bñ p̃nt eē in eodē gñe logico. vñ q̃dā sunt in eodē genꝰ logico: q̃ tñ differūt i eodē gñe phico: vt itelligẽtia hõ: et ēt for᷒ celi ⁊ for᷒ gñabilis ⁊ corruptibilis: ⁊ q̃dā sunt in eodē gñe phyſico: q̃ differūt gñe logico: sicut linea ⁊ albedo differūt in gñe logico ⁊ sunt in eodē gñe phyco: qꝛ in eodē susceptiuo: ⁊ ita est de q̃litate ⁊ relõne ⁊ de alꝫs accñtibus diuersoꝝ p̃ntoꝝ. ❡ His visis descēdo ad hãc lr̃aꝫ diuidēdo capl̃m ⁊ describtiões ⁊ cõnes eliciēdo. Dico g̃ ꝙ cap᷒ p̃ᵐ ɔ̃tinet duas p̃tes p̃ncipˡᵉˢ. In p̃ᵃ determinat de sub̃a q̃tuꝫ ad eē̃ntialia. In 2ᵃ ibi [Cõe aūt est.] determinat de sub̃a q̃tuꝫ ad ei᷒ ꝓpetates accñtales. Pria ps ɔ̃tinet 4ᵒʳ pticulas. In p̃ᵃ pticula supponēdo quãdã diuisionē sub̃e describit mēbra diuisionis. In 2ᵃ ibi [Manifestū aūt ex his.] ponit ⁊ declarat quasdaꝫ ɔ̃nes. In 3ᵃ ibi [Scd̃aꝝ vo subaꝝ.] Cõparat adinicē ɔ̃tēta sub vno mēbro diuisiõis. In 4ᵃ ibi [Merito aūt.] ꝓbat ꝙ gñ̃a ⁊ spēs p̃ᵃʳᵘᵐ sub̃aruꝫ sunt sub̃e scd̃e. In p̃ᵃ g̃ pticula supponit diuisionē sub̃e in sub̃am p̃ᵃᵐ ⁊ 2ᵃᵐ: ⁊ describit sub̃aꝫ p̃mã dicēs: ꝙ sub̃a est q̃ ꝓp̃e p̃nʳ ⁊ maxime substat: ⁊ h̃ loq̃t de p̃ᵃ sub̃a. Vel describit sub̃aꝫ p̃ᵃᵐ sic. sub̃a p̃ᵃ est q̃ nõ est in subõ nec dꝛ de subõ: vt aliq̃s hõ / aliq̃s equus. hec g̃ est descriptio sub̃e p̃ᵉ nõ eē in subõ nec dici de subõ. ❡ Sciēdū ꝙ sub̃a dꝛ que ꝓp̃e ⁊c. dicit ꝓp̃e ad dr̃iā accñtiū in ɔ̃creto que substãt: sꝫ ꝓp̃rie albuꝫ dꝛ substare albedini ⁊ dulcedini: sꝫ nõ ꝓp̃e. ⁊ dicit p̃nʳ ad dr̃iā aliq̃ꝝ accñtiū in abstracto: que lꝫ ꝓp̃e substēt: nõ tñ p̃ncipalr̃. v. g. q̃titas ꝓp̃e substat q̃litati: vt supficies colori: nõ tñ substat p̃ncipalr̃: qꝛ nõ substat nisi rõne sub̃e corpee q̃ p̃ncipalr̃ substat. Dicit maxīe ad dr̃iā subaꝝ 2ᵃʳᵘᵐ: qꝛ lꝫ substēt ꝓp̃e accñtib᷒: qꝛ rõnes suppositorū: nõ tñ maxīe: sꝫ ꝓp̃e sub̃e maxīe substãt. vel dicit ꝓp̃e ad dr̃iā accñtiū: que ꝓp̃e substãt: ⁊ dicit p̃ncipalr̃ ad dr̃iā 2ᵃʳᵘᵐ subaꝝ: ⁊ dicit maxīe. ad dr̃iā vtriusq̃: tã scd̃aꝝ subarū q̃ꝫ accñtiū. Vel dicit ꝓp̃e: qꝛ p̃ᵉ sub̃e ꝓp̃e substãt: ⁊ dicit p̃nʳ: qꝛ p̃ᵉ sub̃e magis substãt q̃ alie / siue sint accñtia / siue sub̃e scd̃e. ⁊ dicit maxīe: qꝛ p̃ᵉ sub̃e cib᷒ substãt. s. taꝫ accñtib᷒ q̃ꝫ etiā subꝫs scd̃is. Deīde describit sub̃as scd̃as dicēs: ꝙ sub̃e scd̃e dñr sub̃e / in q̃b᷒ p̃ᵉ sub̃e insunt. s. tanq̃ iferiora in suis supioꝛib᷒: ⁊ sic spēs ⁊ gñ̃a de genꝰ sub̃e dicunt̃ eē sub̃e scd̃e: vt hõ ⁊ aĩal dñr esse sub̃e scd̃e. nã aliq̃s hõ dꝛ eē in spē hoĩs ⁊ in gñe aĩalis. ❡ Sꝫ dub᷒ est. vtrū sub̃a 2ᵃ sit sub̃a vel nõ. ⁊ vꝫ ꝙ nõ: qꝛ sequit̃ nulla sub̃a est sub̃a 2ᵃ. g̃ nulla sub̃a 2ᵃ est sub̃a. ɔ̃ña pꝫ: ꝑ ɔ̃uersionē simplicē. añs ꝓbat̃: qꝛ nullus hõ est sub̃a: ⁊ sic de alꝫs. g̃ seq̃t̃ ꝙ nulla sub̃a est sub̃a 2ᵃ. pꝫ ɔ̃ña: ꝑ auctē phi 2ᵒ Topi. circa finē. vbi dicit. ꝙ illud qd̃ negat̃ a q̃lꝫ spē vlr̃ sūpta negat̃ a gñe vlr̃ sumpto: sic pꝫ. seq̃t̃. n. nullus hõ currit / nullus asinus currit: ⁊ sic de singlis spēb᷒ aĩalis. g̃ nullū aĩal currit: ⁊ eodē mõ põt ꝓbari: ꝙ nulla sub̃a est gen᷒ gnāliſſimuꝫ: qꝛ nullus hõ est gen᷒ gnāliſſimū: nec aliq̃s hoĩ: ⁊ sic de singulis spēb᷒ sub̃e. g̃ nulla sub̃a est genus gnāliſſimū. ❡ Dõꝫ ꝙ hec est vera: nulla sub̃a est sub̃a 2ᵃ: ⁊ tñ hec est vera. sub̃a est sub̃a 2ᵃ: fm ꝙ subm̃ hꝫ suppõnē simplicē: sic hec est vera / hõ est spēs: ⁊ hec sĩlr̃ / nullus hõ est spēs: fm ꝙ subm̃. in p̃ᵃ hꝫ suppõnē simplicē. in 2ᵃ suppõnē ꝑsonalē. ❡ Si dicat̃ ꝙ si sub̃a 2ᵃ eēt sub̃a: tūc eēt vera. spēs est sub̃a: qꝛ spēs ⁊ gñ̃a de genꝰ sub̃e dñr scd̃e sub̃e: sꝫ h̃ est falsa / spēs est sub̃a: qꝛ sua ɔ̃uersa est oĩ mõ falsa. s. sub̃a ē spēs. nã fm ꝙ subm̃ hꝫ suppõneꝫ simplicē seq̃t̃ / sub̃a est gen᷒ gnāliſſimū. g̃ sub̃a nõ est spēs: hec sĩlr̃ est falsa. sub̃a est spēs fm ꝙ subm̃ hꝫ suppõneꝫ ꝑsonalē: qꝛ sua ɔ̃dictoria est vã. s. nulla sub̃a est spēs. ❡ Dõm ꝙ hec est distinguēda / sub̃a est spēs: ex eo ꝙ subm̃ põt hr̃e suppõneꝫ ꝑsonalē vel simplicē. Prio᷒ est falsa. 2ᵒ mõ est vlteri᷒ distinguēda: ex eo ꝙ subꝫ põt hr̃e suppõnē simplicē gnālē vel spālē. Si hēat suppõnē simplicē gnālez: tūc supponit pro suo p̃mario sig̃ato: ⁊ nõ cū suis iferioꝛib᷒: nec pro spēb᷒: nec pro indiuiduis. Si vo hēat suppõnē simplicē spālez: tūc supponit pro suis spēb᷒: ⁊ nõ pro suis idiuiduis: ⁊ tūc hec est vera. sub̃a est spēs: qꝛ hõ est spēs: vñ in alio sensu hec est vera. sub̃a est spēs: ⁊ i alio sensu hec est vera / sub̃a est gen᷒ gnāliſſimū: qꝛ illa. s. sub̃a est spēs / est vera: fm ꝙ subm̃ hꝫ suppõnē simplicē spālez: ⁊ hec est vera / sub̃a est gen᷒ gnāliſſimū fm ꝙ subm̃ hꝫ suppõnē gnālē simplicē. ❡ Et sciēduꝫ ꝙ hec diuisio de suppõne simplici gnāli ⁊ spāli hꝫ vocē in termĩs gnālib᷒ qui hñt sub se spēs ⁊ indiuidua: ⁊ nõ in alꝫs termĩs: q̃libꝫ. n. termin᷒ gnālis ɔ̃tinēs sub se spēs ⁊ indiuidua põt hr̃e duplicē suppõnē simplicez. s. gnālē fm ꝙ supponit pro suo p̃ sig̃ato: ⁊ spālē fm ꝙ supponit pro suis spēb᷒ solū. nõ aūt pro idiuiduis suis. ❡ Intelligēdū est ꝙ Moder. dicūt ꝙ nihil est sub̃a nisi singulare: ⁊ ꝓbãt h̃ ꝑ dcm̃ Phi 7ᵒ meta. qui ꝓbat ꝙ vlĩa nõ sunt sub̃e. Isti dicūt ꝙ gñ̃a ⁊ spēs: que dñr eē in p̃ntoͤ sub̃e dñr sub̃e scd̃e: tñ nõ sub̃e in rei vitate: sꝫ solū noĩantur vl dñr sub̃e 2ᵉ. Et iõ illa diuisio nõ est in veras sub̃as eē aĩaꝫ: sed est diuisio in illa que ponunt̃ in linea p̃ntali sub̃e. Nūc aūt in linea p̃ntali sub̃e nõ soluꝫ ɔ̃tinent̃ sub̃e p̃ᵉ: sꝫ etiā itẽtiões aĩal vel voces iportãtes veras sub̃as ⁊.

Vide que sit diuisio sube in primā ⁊ 2ᵃᵐ a Scoto i p̃dicabilibus. q. 4.

Nõ ꝙ hic ɔ̃cedit istã spēs ē sub̃a qd̃ est ɔ̃ regulas suppõnuꝫ: q̃ ea p̃dicatũ ⁊ subm̃ ꝑsonalr̃ supponũt.

ADDE ꝙ optima ratio que maior ob Occhã in logica sua ca. 6 sub̃a est ista ad quã nõ rñ det Bur. nulla sub̃a ē 2ᵃ sub̃a. g̃ nulla 2ᵃ sub̃a ē sub̃a ...

cõia multis subꝫs: et ista dñr 2ᵉ sub̃e q̃ noĩa posita diuidunt: qꝛ q̃daꝫ sunt spēs q̃daꝫ gñ̃a q̃ oĩa sūt in p̃dicato q̃litatiue si ꝓ se supponūt significatiue sunt in p̃dicamento sub̃e. vnde hõ est aĩal si pro se supponerent eēt falsa: ⁊ h̃ vã hõ est q̃litas: sed significatiue est vera hec illa ibi.

nõ fictas:que iõ dñr sube:qꝛ ꝯtinent̃ sub gñe gnãlissimo
pñti sube:qꝛ sunt minꝰ cõia ꝙ̃ sit genꝰ gnãlissimũ in gen̄
sube:ꝛ sube p° dñr ille res ex̄ aiaꝫ per se subsistẽtes.sube
vo scõe dñr itẽtiões vel noia iportãtia subas multas.Cã
q̃re Ari.diuidit sic subaꝫ est ista:qꝛ phs in 5° li° pncipalr
determinat de incõplexis:ex qbꝰ fiunt ꝑpões vel sylli.
Nũc aũt magna est dr̃a iter incõplexũ qđ iportat vnaꝫ
reꝫ pcise ꝛ qđ plures res iportat:qꝛ q̃dã incõplexa ꝯtẽta
sub gen̄ gnãlissimo sube iportãt multas res:ꝛ q̃dã nõ.ꝛ
ideo necesse habuit distigui talia posita in linea pñtali:ꝛ
alias vocat subas pmas:ꝛ alias subas zas:nõ qꝛ sint sube:
sꝫ qꝛ iportãt plures pmas subas.Et codeꝫ mõ põt distin
gui de q̃litate.nã q̃dã est qualitas p°:ꝛ q̃dã est q̃litas z°:
sꝫ cognita ista distinctiõe de suba facilr põt hri ꝯsilis de
qualitate.Qꝫ aũt genera ꝛ spẽs que dñr scõe sube nõ sunt
vere sube ex̄ aiaꝫ.pbat̃ multiplr.Primo sic:qꝛ si sic eẽt:
tũc suba singularis cõponeret̃ ex suba vli:ꝛ suba singula
ri:ꝛ tũc suba singularis nõ magis eẽt singularis ꝙ̃ vlis.
¶ Iteꝫ si hõ cõis sit res ex̄ aiam:silr aial qđ est genus:ꝛ
silr suba que est genus gnãlissimũ:ꝛ oia ista sunt de eẽn
tia singularis sube: tũc q̃ro.an illa distincta faciãt aliqđ
vnũ p se:vel nõ.si det̃ ꝙ nõ/cũ oia illa sint de suba indi
uidui/seq̃t̃ ꝙ indiuiduũ de gen̄ sube nõ eẽt vnũ per se.
Si aũt faciãt per se vnũ:tũc vnus illoꝝ est actꝰ:reliquũ
po:sed illa nõ sic se hñt:qꝛ genus nõ est mã spẽi:nec eꝯ.
¶ Itẽ arguit̃ ꝑ phm z° de aia.suba sufficiẽter diuidit̃ in
mãm ꝛ formã ꝛ subam cõpositã:sed vle nullũ hoꝝ est.ḡ
suba est vle. ¶ Itẽ itelligẽtie q̃ sunt oino simplices sunt
ꝑ se in gen̄ sube.ḡ cũ sint simplices nõ sunt cõposite ex
diuersis vlibꝰ.Si tñ vlia hñent eẽ ex̄ aiam/seq̃ret̃ ꝙ itel
ligẽtie essent cõposite:ꝛ per ꝯñs nõ eẽnt simplices sube.
¶ Itẽ q̃ro an hec spẽs hõ/sit eadeꝫ res oino in sor.ꝛ pla.
an alia ꝛ alia.nõ est dare ꝙ alia:qꝛ tũc eẽnt tot spẽs quot
sunt indiuidua:qđ eẽt incõueniẽs.Si aũt sit eadẽ res oi
no/seq̃t̃ ꝙ eadẽ res oino sil̃ esset hic ꝛ rome.Silr seq̃t̃ ꝙ
eadẽ res oino inuariata sil̃ mouet̃ ꝛ q̃escit:qꝛ eadẽ res oi
no est in sor.ꝛ pla.ꝛ illa mouet̃ ad motũ sor.ꝛ quiescit ad
q̃etẽ platonis. ¶ Sꝫ ꝯ istã opi.posset argui sic.p° ꝑ phm
7° meta.ꝛ vbicũqꝫ determinat intẽtioneꝫ suã de vlibus.
Vlia nõ sunt ſm eẽ sepata a singularibꝰ:sꝫ ꝯceptꝰ in aia
sunt ſm eẽ separata a singularibꝰ exñtibꝰ ex̄ aiam.ḡ scõe
sube que sunt vlia reꝰ p° subaꝝ nõ sunt ꝯceptus in aia.
Itẽ suba diuidit̃ in subaꝫ pmã/ꝛ subaꝫ zam:vt pꝫ hic.Sꝫ
diuisũ p̃dicat̃ de diuidẽtibꝰ ipm.ḡ hec est vera/suba z°
est suba:sꝫ nullus ꝯceptꝰ in aia est suba.ḡ suba nõ est ꝯce
ptꝰ in aia. ¶ Itẽ ꝑ phm iferiꝰ in isto cap° ad qõnẽ factã de
p° suba per qđ.nõ ꝯgrue rñdet̃ per aliqđ accñs:sꝫ ad qõ
nẽ facta per qđ de p° suba ꝯueniẽter rñdet̃ ꝑ zam:vt satis
pꝫ.ḡ z° suba nõ est accñs:ꝛ ꝑ ꝯñs suba z° nõ est ꝯceptꝰ in
aia.Si dicat̃ ꝙ ad qõnẽ factã per qđ de p° suba ꝯueniẽ
ter rñdet̃ ꝑ aliqđ accñs:vt ꝑ ꝯceptũ in aia pro pma suba
supponẽte. ¶ Cõtra.si hoc eẽt veruꝫ seq̃ret̃ supposito ꝙ
sor.sit albꝰ vel grãmaticus.si q̃reret̃ qđ est sor.ꝯueniẽter
rñderet̃ per albũ vel grãmaticũ.dicẽdo.sor.est grãmati
cus:vel sor.est albꝰ.qꝛ si sor.sit albꝰ ꝛ grãmaticus:tũc taꝫ
albũ ꝙ̃ grãmaticũ supponit pro sor.ꝛ ꝑ ꝯñs appet ꝙ per
tale accñs rñdet̃ ꝯueniẽter ad qõnẽ q̃rẽtẽ de indiuiduo
sube qđ est:sed h̄ est ꝯtra phm. Itẽ de singularibꝰ nõ est
scia:vt pꝫ ꝑ phm p° Poster.ꝛ 7° meta. Si ḡ nihil sit suba
nisi suba singularis:seq̃t̃ ꝙ nulla est scia de suba:ꝛ sic de
strueret̃ metaca:que est de substãtijs insensibilibus:ꝛ de
substãtijs eternis. ¶ Itẽ destrueret̃ scia de nãlibus que
est de substãtijs mobilibꝰ:qꝛ nulla eẽt scia nisi de ꝯcepti
bus in aia. ¶ Itẽ ꝑ phm 7° meta.sola suba diffinit̃ diffõ
ne simplr dicta:ꝛ accñtia nõ habẽt diffõneꝫ nisi ſm qđ.

Quero tũc qđ diffinit̃ hac diffõne q̃ est aial rõnale mor
tale:nõ est dicẽ ꝙ h̄ sit diffinitio accñtis: qꝛ hec diffõ nõ
per se p° p̃dicat̃ de aliq̃ accñte:ꝛ ẽt hec diffõ est simplr di
cta:ꝛ per ꝯñs nõ est diffõ accñtis nec alicuꝰ singularis.ḡ
est diffõ sube:ꝛ nõ est diffõ alicuius sube singularis: qm
diffõ ꝛ diffinitũ ꝯuertunt̃:ꝛ hec diffõ nõ ꝯuertit̃ cuꝫ aliq̃
singulari:qꝛ nõ ꝯuertit̃ cũ sor.nec cũ pla.ꝛ sic de ceteris.
ḡ est diffõ sube vlis:ꝛ ꝑ ꝯñs opꝫ ponere subaꝫ vleꝫ:ꝛ nõ
solũ subaꝫ singularẽ eẽ subaꝫ. ¶ Itẽ genꝰ diuidit̃ ꝑ se in
suas spẽs ſm Porphyrium:ꝛ ſm Boetium in li° suo diuisionũ.
vt aial in hoieꝫ ꝛ asinũ.Quero qđ est illud qđ diuidit̃ in
hoieꝫ ꝛ asinũ:aut est suba:aut est accñs.si sit suba cũ nul
la suba singularis diuidat̃ in hoieꝫ ꝛ asinũ:seq̃t̃ ꝙ opꝫ po
nere subaꝫ vleꝫ que diuidit̃ in spẽs.si det̃ ꝙ illđ qđ diui
dit̃ illa diuisione est accñs:seq̃t̃ ꝙ illa est diuisio accñtis
in subas.talis oino est ꝑ accñs ſm Boetiũ.ḡ diuisio gñis
in suas spẽs nõ est diuisio ꝑ se:sꝫ ꝑ accñs:qđ est ꝯ Boetium.
¶ Et si dicat̃ ꝙ diuisio aialis in hoieꝫ ꝛ asinũ est vniꝰ cõ
ceptꝰ cõis diuisio in duos ꝯceptꝰ minꝰ cões. ¶ Sꝫ ꝯtra.h̄
diuisio est in hoieꝫ ꝛ asinũ.ḡ si sit diuisio in duos ꝯceptꝰ:
seq̃t̃ ꝙ hõ ꝛ asinꝰ nõ sunt nisi ꝯceptꝰ qđ videt̃ absurduꝫ.
¶ Itẽ aliqđ diuidit̃ in sor.ꝛ pla.ꝛ illud nõ est suba singu
laris:vt certuꝫ est.nec est accñs:qꝛ tũc eẽt diuisio accñtis
in suba: ꝛ ꝑ ꝯñs eẽt diuisio ꝑ accñs.ḡ relinq̃t̃ ꝙ illud qđ
diuidit̃ in sor.ꝛ pla.sit suba vlis:ꝛ ꝑ ꝯñs opꝫ pon̄ subaꝫ
vleꝫ. ¶ Itẽ ſm phm iferiꝰ in isto cap°.ꝛ ẽt in trac.p̃cedẽ
ti.suba z° dr̃ de subo:ꝛ nõ est in subo:sꝫ ois ꝯceptꝰ in aia
est in subo.ḡ z° suba nõ est ꝯceptꝰ in aia:ꝛ per ꝯñs est res
ex̄ aiaꝫ.põt argui sic ꝑ phm. Aliqđ dr̃ de subo ꝛ nõ est in
subo.Sꝫ id nõ est accñs cũ oẽ accñs sit in subo.ḡ illđ est
suba:sꝫ nõ suba singularis:qꝛ per phm in codẽ cap°.nulla
suba singularis dr̃ de subo ꝛ nõ est in subo.ḡ opꝫ ponere
subam vlem que dr̃ de subo ꝛ nõ est in subo. ¶ Iteꝫ ſm
phm iferiꝰ in isto ca.suba p° est magis suba ꝙ̃ z° suba.ḡ
z° suba est suba:sꝫ sit minꝰ suba ꝙ̃ suba p°. ¶ Itẽ ꝑ phm
z° topi.ꝛ 5° meta.destructio gñe destruit̃ spẽs:ꝛ destructa
specie destruit̃ qđlꝫ indiuiduũ illiꝰ.Sꝫ destructo vno cõ
ceptu lapidis nõ ꝑꝑ h̄ destruit̃ lapis ex̄ aiaꝫ.ḡ ꝯceptꝰ in
aia nõ est spẽs indiuidui exñtis ex̄ aiaꝫ. ¶ Itẽ ꝑ phm in
z° cap° iferiꝰ.destructis pmis subijs ipoẽ est aliqđ alioꝝ
remanẽ:vt destructis oibꝰ indiuiduis alicuꝰ spẽi:aut ge
neris sube nõ remanet illud genꝰ nec illa spẽs:sꝫ destru
ctis oibꝰ lapidibꝰ adhuc posset remanere ꝯceptꝰ lapidis.ḡ
ꝯceptꝰ lapidis in aia non est spẽs lapidis exñtis ex̄ aiam:
qđ ꝯcedo.Et ideo mihi vr̃ ꝙ dicta phi in multis locis nõ
pñt sustineri nisi ponẽdo ꝙ suba scõa sit suba.De ista tñ
mã pleniꝰ apparebit in trac.de vlibꝰ deo ꝯcedẽte. ¶ Ad
p° in ꝯriũ dđm est ꝙ sola suba singularis nõ cõponit̃ ex
vlibꝰ:sꝫ solũ ex singularibꝰ:qꝛ sor.nõ cõponit̃ nisi ex hac
mã ꝛ hac for° : ꝛ nõ cõponit̃ ex gñe ꝛ dr̃ia que p̃dicat̃ de
eo in qđ:sed spẽs de gñe sube cõponit̃ ex gñe ꝛ dr̃ia ꝛ ex
oibꝰ supiorib ad ipm.ꝛ huiꝰ ratio est:qꝛ effectꝰ pticularis
sunt cãe pticulares:ꝛ effectꝰ vlis sunt cãe vles ſm phm
z° phyſic.ꝛ 5° meta.ca.de cã.sed indiuiduũ est effectꝰ pti
cularis:ꝛ spẽs est effectꝰ vlis.ꝛ ideo indiuiduuꝫ nõ cõpo
nit̃ nisi ex hac mã ꝛ ex hac for° que sunt cãe pticulares:ꝛ
spẽs cum sit effectꝰ vlis cõponit̃ ex causis vlibꝰ.s.ex gñe
ꝛ dr̃ia.ꝛ per h̄ pꝫ rñsio ad scõas rões. ¶ Ad p° dđm ꝙ
q̃uis sube scõe sint vere res ex̄ aiaꝫ:ex h̄ nõ seq̃t̃ ꝙ suba
singularis sit cõposita ex suba vli ꝛ suba pticulari. ¶ Ad
z° cũ dr̃:ꝙ oia illa spẽs genꝰ gñalissimũ/subalternũ/sunt
de eẽntia sube singularis.dđm est ꝙ illud est iterimẽdũ:
vt pꝫ ꝑ iaꝫ dicta.Et qñ arguit̃.an illa.s.genꝰ vel spẽs ꝛ ce
tera vlia de gñe sube faciũt aliqđ per se vnuꝫ vel nõ.est
dđm ꝙ spẽs spãlissima cõponit̃ ex oibꝰ gñibꝰ supioribus
in linea

in linea pdicali: ꝛ ex oib⁹ differētijs: quaꝝ ponunt̄ noīa in
diffōne. Sʒ ex specie spālissima ꝛ suis gn̄ib⁹ nō cōstituit̄
aliqḋ vnū: qꝛ si aliqd ꝯstitueret̄ ex eis: illud eēt ipa spēs:
sed ipa spēs nō ꝯstituit seipsam: qꝛ sic aliqd eēt pars sui/
ipius. Et cū dr̄: ꝙ ex gn̄ib⁹ ſm īferi⁹ ꝛ supius nō pōt fieri
vnuʒ. dico ꝙ ex solis generib⁹ nō fit vnū: sʒ ex generib⁹ ꝛ
diijs. Et cuʒ dr̄: ꝙ vnū illoꝝ tūc eēt mā ꝛ reliquū for⁰. di/
co ꝙ h̄ nō seqt̄. ꝯcedo tn̄ ꝙ vnū illoꝝ hʒ rōnē mãe. s. ge/
nus: ꝛ aliud rōnē forme. s. dr̄ia ſm ꝙ dicūt auctores. ꝛ di/
cit Porphy. ꝛ tn̄ nō est vera mā genus: nec dr̄ia vera for
ma pficiēs mãʒ. ¶ Sʒ adhuc restāt duo dubia. Primū
qꝛ ſm istā viaʒ ex duob⁹ vlib⁹: vtputa ex suba ꝛ suba cor
porea fit vnū. ḡ opʒ ꝙ vnū habeat rōnē mãe: ꝛ aliud rō/
nē for^e: qḋ nō est verū: qꝛ nullū illoꝝ hʒ magis rōnē mãe
ꝙ̄ rōnē forme. ¶ Iteʒ si hec spēs hō cōponeret̄ ex gn̄ib⁹
supiorib⁹ ad ipam: tūc in cōpōne hois multotiēs repete/
ret̄ idē. vbi. g. nā si aīal sit pars hois ꝛ suba que est genus
gn̄alissimū includit̄ in aīali: seqt̄ ꝙ suba vlis sit in hoīe:
ꝛ ꝯstituit hoiem rōne aīalis: eo ꝙ includit̄ in aīali. Silr
suba aīata est pars hois: ꝛ suba que est genus gn̄alissimū
includit̄ in suba aīata. ḡ suba que est gen⁹ gn̄alissimū ite/
rū icludit̄ in hoīe rōne sube aīate. ꝛ 3° includit̄ rōne sube
corpee: ꝛ ita multotiēs repeteret̄ idē: ꝛ etiā includeret̄ in
ꝯstōne hois: qḋ vr̄ incōueniēs. ¶ Iteʒ si spēs hois est ex̄
aīaʒ inclusa in indiuiduo: tūc de⁹ nō posset annihilare soꝛ
tē nisi annihilaret oēʒ hoieʒ: qꝛ si de⁹ annihilaret soꝛ. seq̄/
ret̄ ꝙ annihilaret spēʒ hois iclusaʒ in sorte: ꝛ annihilata
specie hois necīo annihilat̄ qlibet hō. ḡ nō posset soꝛ. an/
nihilari nisi qlibet hō ali⁹ a soꝛ. annihilaret̄: qḋ est icōue
niēs. Et seqt̄ aliud incōueniēs ꝙ deus nō pōt annihilare
soꝛ. nisi ānihilaret ēt totū gen⁹ sube: qḋ ē absurdū valde.
Et ꝙ h̄ sequat̄ pʒ. qꝛ si de⁹ annihilaret soꝛ. seqt̄ ꝙ de⁹ an/
nihilaret spēʒ hois: ꝛ si spēs hois annihilat̄/ sequit̄ ꝙ qli/
bet pars spēi annihilat̄: sʒ genus gn̄alissimū est pars spēi
hois. ḡ si spēs hois annihilat̄/ seqt̄ ꝙ genus gn̄alissimuʒ
annihilat̄: sʒ annihilato genē gn̄alissimo annihilat̄ qḋli/
bet qḋ est in eodē genē. ḡ si de⁹ annihilaret soꝛ. seq̄ret̄ ꝙ
annihilaret totuʒ qḋ est in genē sube: qḋ est valde absur/
dū. ¶ Et si dicat̄ huic rōni ꝙ spēs nō est pars indiuidui:
ideo nō opʒ ꝙ si soꝛ. annihilat̄ ꝙ spēs annihilet̄. ¶ Con/
tra. illud nō soluit difficultateʒ: qꝛ ꝙ̄uis spēs nō sit pars
indiuidui: tn̄ ſm istā opionē nō seqt̄ ꝙ gen⁹ est pars spēi.
ḡ ad minus ſm istā opi. seqt̄ ꝙ ad annihilatiōeʒ spēi seq
tur annihilatio gn̄is gn̄alissimi de pdicto sube: ꝛ p ꝯn̄s seq
tur annihilatio cuiuslibet spēi de genere sube. ḡ nō posset
de⁹ ſm istā opi. annihilare spēʒ humanā nisi annihilaret
oēʒ spēʒ de genere sube: ꝛ p ꝯn̄s qḋlibet indiuiduū de ge
nere sube: qḋ videt̄ absurdū. ¶ Itē videt̄ ꝙ spēs sit pars
indiuidui: qꝛ qdditas vel est idē cuʒ isto cui⁹ est qdditas
vel est pars ei⁹: vt pʒ 7° meta. sed spēs est qdditas indiui
dui: qꝛ p spēʒ ꝯueniēter rn̄det̄ ad qōnē q̄rēteʒ per qd de
indiuiduo. ḡ spēs vel est totū indiuiduū: vel est pars ei⁹.
¶ Ad p^m istoꝝ dōm ꝙ ex duob⁹ generib⁹: quoꝝ vnū est
īferi⁹ ad alteꝝ acceptis per se nō fit vnū: qꝛ tūc vnū illoꝝ
eēt pars alteri⁹. s. supius respectu īferioris: ꝛ ex toto ꝛ ex
pte p̄cise acceptis nō fit vnuʒ. Si. n. ex eis p̄cise acceptis
fieret vnū illud nō eēt nisi ipm īferi⁹: vt si ex suba corpo
rea: ꝛ suba que est gen⁹ fieret vnuʒ h̄ nō eēt nisi suba cor
porea: ꝛ illud sic ꝯstitueret spēm ꝛ eēt pars sui ipi⁹: qḋ est
incōueniēs. Sʒ ex genē supiori ꝛ dr̄ia ꝯstituit̄ genus īfe/
rius. ¶ Ad aliud cū dr̄: ꝙ si gen⁹ sit ps spēi: tūc in ꝯstōne
spēi multotiēs repeteret̄ ideʒ. dico ꝙ nō seqt̄: qꝛ in genē
īfimo spēi spālissime includūtur oīa gn̄a supiora: nec se/
parātur ab eo. Et cū dr̄: ꝙ suba ꝯstituit hoiem rōne aīa/
lis: ꝯcedo. ꝛ ēt rōne sube aīate inclusē in aīali: sed hoc nō

est iteꝝ ꝯstituēs. Vn̄ cum aliq̄ pars ꝯstituēs aliqḋ totū hʒ
multas ptes: illa pars hn̄s multas ptes ꝯstituit totū illḋ:
ꝛ ēt medietas medietatis ꝯstituit totuʒ: nec pp h̄ seqt̄ ꝙ
medietas medietatis vel 4ᵃ pars medietatis multotiēs
ꝯstituat totū illud. ¶ Ad aliud dōm ꝙ nō opʒ ꝙ annihi
lādo indiuiduū annihilet̄ spēs hois: qꝛ spēs hois non est
pars soꝛ. Vn̄ annihilata hac mā ꝛ hac for^a annihilat̄ soꝛ.
qꝛ soꝛ. nō cōponit̄ nisi ex hac mā ꝛ hac forma. ¶ Et qn̄
dr̄ ꝙ ſm illā opi. seqt̄ ꝙ deus nō posset annihilare spēm
hois nisi annihilaret gen⁹ gn̄alissimū sube: ꝛ per ꝯn̄s oēs
spēs: ꝛ oīa indiuidua illi⁹ gn̄is. dōm ꝙ annihilatio pōt ac
cipi duplr̄. vlr̄ ꝛ pticulr̄. per annihilatiōeʒ vlem itelligit̄
destructio rei q̄tuʒ ad oīa in ea exn̄tia/ siue sint ppa/ siue
cōia. per annihilatiōeʒ pticularē intelligit̄ destructio rei
solū q̄tū ad ppa rei/ nō q̄tū ad cōia sibi ꝛ alijs. Si p an/
nihilatiōeʒ rei itelligamus destructiōeʒ vleʒ rei q̄tū ad
oīa inclusa in re illa: sic ꝯcedo ꝙ de⁹ nō posset annihilare
spēm hois nisi annihilaret totū genus humanū: ꝛ totum
pdicā sube: ꝛ omne ꝯtētū sub gn̄e sube: nec est h̄ incōue/
niēs sʒ necīum: qꝛ annihilatio vlis rei est destructio eius
q̄tū ad oīa eius vlia ꝛ pticularia in illo inclusa: sʒ si p an/
nihilatiōeʒ itelligamus annihilatiōeʒ particularē rei sic
pōt deus annihilare spēʒ humanā nō annihilādo genus
sube: nec aliā spēʒ pfectā aliā ab illa. Vn̄ destructa foia
specifica hois. s. aīa itellectiua totalr̄: ꝛ corpe susceptiuo
eius itellectiue: totalr̄ annihilaret̄ spēs humana annihila/
tiōe pticulari: nō tn̄ annihilatiōe vli: qꝛ nō destruit̄ nisi
q̄tū ad oīa sibi ppria ꝛ nō quo ad oīa sibi cōia. ¶ Ad il/
lud qn̄ pbat̄ ꝙ spēs est pars indiuidui: qꝛ est qdditas in/
diuidui. dōm ꝙ qdditas ꝛ for⁰ vnū sunt: ꝛ ideo sic̄ for⁰ est
duplex. s. for⁰ declarās qdditateʒ: ꝛ for⁰ pficiēs mām: sic
qdditas est duplex: qꝛ quedā est qdditas que est for⁰ pfi/
ciēs mãʒ: ꝛ q̄dā est for⁰ declarās qdditatē. qdditas que ē
forma pficiēs mãʒ est pars indiuidui cui⁹ est qdditas: sʒ
qdditas declarās qdditatē nō est pars indiuidui cui⁹ est
qdditas: nec est de eēntia talis indiuidui: sed est eēntialr̄
ꝯcomitās eēntiā eius. ¶ Ad 3^m cuʒ dr̄ ꝙ suba diuidit̄ in
mãʒ ꝛ for^s ꝛ cōpositū. Dico ꝙ suba singularis. s. suba p^a
sic diuidit̄ in mãʒ ꝛ formā ꝛ cōpositū: sʒ suba vlis. s. suba
2ᵃ: nō sic diuidit̄: sʒ diuidit̄ in spēm ꝛ genus. ¶ Ad aliud
p̄n^le cū dr̄ ꝙ itelligētie sunt simplices. dico ꝙ sunt simpli/
ces simplicitate opposita cōpōni ex mā ꝛ foia: ꝛ nō sim/
plicitate opposita cōpōni ex gn̄e ꝛ dr̄ia. ¶ Ad 5^m p̄n^le cū
dr̄: an hec spēs hō/ sit eadeʒ oīno res in soꝛ. ꝛ pla. an alia ꝛ
alia. dōm ꝙ hec spēs hō/ est eadē in soꝛ. ꝛ pla. Et cū dr̄: ꝙ
eadeʒ eēt res hic ꝛ Rome: ꝛ sil' moueret̄ ꝛ qesceret. dōm
ꝙ hec spēs hō/ est vna res ſm spēʒ: ꝛ nō est incōueniēs ꝙ
eadē res ſm spēm sit hic ꝛ Rome: ꝛ sil' moueat̄ ꝛ requie
scat. ¶ Et si dicat̄ ꝙ hec spēs hō/ exquo est eadē oīno in/
distincta in soꝛ. ꝛ pla. videt̄ ꝙ sit vna ſm numerum: ꝛ sic
eadē res numero eēt hic ꝛ Rome: ꝛ sil' moueret̄ ꝛ qesce/
ret. ¶ Dōm ꝙ vnū numero dr̄ duplr̄. s. cōiter ꝛ ppe: cōi/
ter loquēdo de vno numero: omne illud est vnū numero
qḋ cū alio ꝯstituit numerū: ita ꝙ de h̄ ꝛ de alio demrato
pōt vere dici ꝙ illa sunt duo: sed pprie loquēdo de vno
ſm numeruʒ: sic vnū numero est illud qḋ nō est cōe: nec
natū ꝯuenire plib⁹: ꝛ sic vnū numero distinguit̄ ꝯtra vnū
genere ꝛ vnū specie: ſm ꝙ pʒ ex p° Topi. ꝛ 5° meta. ca. de
oppositis. Si loq̄mur de vno numero cōiter. sic dico ꝙ
hec spēs hō/ ꝛ hec spēs asinus/ sunt due spēs: ꝛ ita hec spe
cies hō/ est vnū nuō ſm ꝙ ponit̄ in nuō cū alio. Et loquē
do de vno numero cōiter nō est incōueniēs ꝙ aliqḋ vnū
numero sil' sit hic ꝛ Rome: sʒ accipiēdo vnū numero p/
prie. sic est incōueniēs ꝙ idē moueat̄ ꝛ qescat: ꝛ sil' sit hic
ꝛ Rome. Vn̄ cū dicimus ꝙ ꝯria nō pn̄t simul inee eidē

numero. H itelligēdū est de eodē nūō fm q̄ idē nūō cōtra vnū genere ꝛ vnū specie distingunt: sꝫ accipiēdo vnū numero vel idē numero p fm q̄ idē numero dr id qđ cū alio a se distincto facit numerū. sic nō est incōueniēs q̄ ꝯtria sint simul in vno ꝛ eodem fm numerum.

¶ Manifestū est aūt ex his que dicta sunt: q̄m eoꝝ que de subiecto dicunt: necesse est ꝛ nomē ꝛ rōnē de subiecto p̄dicari: vt hō de subiecto aliquo hoīe p̄dicatur: ratio quoq; hoīs de aliquo hoīe p̄dicabit. Quidaꝫ enim homo ꝛ hō est ꝛ aīal rationale ꝛ mortale; quare nomen ꝛ ratio de subiecto predicabitur.

¶ Hec est 2ª pticula p̄me ptis in qua ponit phs ꝛ pbat q̄sdā ꝯnes. Prima est: q̄ subā 2ª p̄dicat de p̄mis fm nomē ꝛ diffōnē: ꝛ hec est 3ª ꝯclo huius libri. ꝛ pbat sic. Illa que p̄dicant de subo ꝛ nō sunt in subo p̄dicant de subys primis fm nomē ꝛ diffōnē: sꝫ sube scđe p̄dicant de subo ꝛ nō sunt in subo. g̊ p̄dicant de primis fm nomē ꝛ diffōnē. ꝛ maior pbat. Illa que p̄dicant de subo ꝛ nō sunt in subo, hn̄t diffōnes que per se p̄dicātur de eis. Et qcqd p̄dicat de p̄dicato p̄dicat de subo. g̊ diffones illoꝝ que p̄dicant de subo ꝛ nō sunt in subo predicātur de subys: de qb' p̄dicātur illa quorū sunt diffōnes: ꝛ per ꝯñs illa que p̄dicātur de subo ꝛ non sunt in subo: dicūtur de subo fm nomē ꝛ fm diffōnē: qꝛ taꝫ noīa illoꝝ q̄ꝫ diffōnes illoꝝ p̄dicātur de subo. s. de suba pª. ꝛ minor pꝫ de se: qꝛ 2e sube sunt gn̄a ꝛ spēs de genere sube: ꝛ illa p̄dicātur de primis subys. nā hec est vera. sor. est aīal. ꝛ hec silr, sortes est hō: ꝛ scđe sube nō sunt in subo: vt pꝫ in p̄cedētibus.

¶ Eoꝝ que in subiecto sunt in plurimis quidē neqꝫ nomē de subiecto neqꝫ ratio p̄dicabitur. In aliq̄bus aūt nomē quidē nihil, phibet p̄dicari aliqñ de subiecto: rationē v̄o impossibile est: vt albū cum in subiecto sit corpe p̄dicabit de subiecto: dr enim corpus albuꝫ. ratio v̄o albi nunq̄ꝫ predicabitur de corpore.

¶ De numero eoꝝ que sunt in subo: q̄dā p̄dicātur de prima suba fm nomē ꝛ nō fm diffōnē: vt accñtia in ꝯcreto. ꝛ quedam p̄dicātur de subo que nō p̄dicātur fm nomē: nec fm diffōnē de subo: vt accñtia in abstracto. vbi gr̄a. hec est vera. sor. est albus: ꝛ ita accñs in ꝯcreto p̄dicat de p̄ma suba vera: sed hec est falsa. sor. est albedo: ꝛ ita accidēs in abstracto: nec vere p̄dicat de p̄ma suba fm nomē nec fm diffōnē. ¶ Sed hic dubitat. qꝛ videt q̄ accidēs in ꝯcreto p̄dicat de pª suba fm diffōnē: qꝛ de q̄cūq; p̄dicat diffinitū, p̄dicat de eodē sua diffinitio: sed accidēs in ꝯcreto p̄dicat de p̄ma suba. g̊ diffinitio accñtis in ꝯcreto p̄dicat de prima suba. v. g. sicut hec est vera. sor. est alb'ꝫ ita hec est vera. sor. est colorat' colore disgregatiuo visus: ꝛ hec est diffinitio albi. ¶ Dōm q̄ vnoª accñs in ꝯcreto nō hꝫ diffōnē: qꝛ nō est in gn̄e. per phm in Topicis. vbi dicit. q̄ album nō est in gn̄e pp̄ suū duplex signare: ideo nō p̄dicat de p̄ma suba fm diffōnē. Et cū dr q̄ de q̄cūq; p̄dicat diffinitio ꝛc̃. verū est si illud p̄dicatū hꝫ diffōnē. dico tñ q̄ accñtia in ꝯcreto habēt quādā descriptiōes. ꝛ ista descriptio p̄dicat de pª suba: sicut ꝛ nomē accñtis in ꝯcreto. ¶ Vel aliter pōt dici ꝛ melius q̄ Ari. itelligit q̄ accñtia in ꝯcreto nō p̄dicātur de pª suba fm diffōnem. i. diffinitiue ꝛ eēntialr. Unde aliud est p̄dicari de alio fm diffōnē: ꝛ aliud diffōnē p̄dicari de illo. Illud p̄dicat de alio fm diffōnē qđ p̄dicat de illo eēntialr tanq̄ꝫ indicās eēntiā illi' de quo p̄dicat: fm q̄ phs hic loq̄t. dico tūc q̄ diffinitio seu descriptio albi p̄dicat de prima suba accñtaliter: ꝛ nō fm diffōnē: nec diffinitiue nec eēntialr.

¶ Alia v̄o oīa aut de subiectꝭ dn̄r principalib' substātijs aut in subiectis eisdē sunt. Hoc autē manifestū est ex his que p singula pponent: vt aīal de hoīe p̄dicat. ergo ꝛ de aliquo hoīe aīal predicabit. nam si de nullo aliquoꝝ hoīum diceret: nec oīno de ipso predicaretur.

¶ Hec est 4ª ꝯclo hui' libri. Alia oīa a primis subys: aut sunt in primis subys: aut dn̄r de primis subys. hec ꝯclo pbat sic. Oēs scđe sube dn̄r de primis subys: ꝛ oīa accñtia sunt in primis subys: sed oīa alia a primis subys sunt sube scđe aut accñtia. g̊ oīa alia a p̄mis subys sunt in primis subys: aut dicūtur de p̄mis subys. maior hui' rōnis pbat in lr̄a quātū ad vtrāq; eius ptē. ꝛ p̄ pbat q̄ sube scđe dicūtur de primis substātys sic, aīal p̄dicat de hoīe. g̊ aīal p̄dicat de aliq̄ hoīe: ꝛ per ꝯñs aīal qđ est suba secūda p̄dicat de prima suba. Illā ꝯñtiā, aīal p̄dicat de hoīe. ergo p̄dicat de aliquo hoīe, pbat phs sic: qꝛ ex opposito ꝯñtis seq̄tur oppositum añtis. si de nullo homine p̄dicatur aīal. ergo aīal nō p̄dicatur de homine: ꝛ sicut pbatur de illa secūda substātia: ita pōt pbari de qualibet alia secūda substātia. s. q̄ ipsa p̄dicat de prima substātia.

¶ Rursus color in corpore est. ergo ꝛ in aliquo corpore. nam si non in aliquo singulorum est: nec omnino in corpore.

¶ Secūda pars maioris pꝫ q̄ oīa accñtia sunt in primis subys, pbat sic. Color est in corpe. g̊ est in aliq̄ corpe: ꝛ p ꝯñs in p̄ma suba. ꝛ eodē mō pōt pbari de q̄libet alio accidēte. s. ipm eē in pª suba. Illā ꝯñtiā. color est in corpe. g̊ color est in aliq̄ corpe, pbat phs sic. Ex opposito ꝯñtis seq̄tur oppositū añtis: vt hn̄ seq̄tur, in nullo corpe est color. g̊ color nō est in corpe. Deīde phs ponit vnā ꝯnem dicēs: qꝛ oīa alia a primis substantys: aut sunt in primis: aut dicūtur de primis substātys.

¶ Quare oīa alia aut de subiectis dn̄r principalib' substātijs: aut in subiectis eiusdē sunt. Nō existētib' g̊ substātijs primis ipossibile est aliqđ alioꝝ remanere. Oīa. n. alia aut de substantijs primis dicunt: aut in substātijs primis sunt.

¶ Hec est ꝯ 5ª hui' libri. ꝛ est ista. destructis p̄mis subys ipoſe est aliqd alioꝝ remanē. ¶ Hec ꝯclo pbat sic. Oīa alia a primis subys: aut sunt in primis subys: aut dn̄r de primis subys: sꝫ destructis primis subys destruūtur oīa que sunt in primis subys: ꝛ p ꝯñs destructis p̄mis subys destruūtur oīa que dn̄r de primis: ꝛ p ꝯñs destructis primis subys ipoſe est aliqd aliorum remanē. De ista rōne p̄ ponit ꝯclo. deīde maior ex dictis phi. Hic pꝫ euidenter q̄ scđe sube nō sunt ꝯcept' in aīa: qꝛ si scđe sube eēnt ꝯcept' aīe: tūc destructis primis subys possibile esset alia remanere. Nā destructis oībus rosis adhuc pōt ꝯcept' rose remanē in aīa: ꝛ ita spēs pōt manere destructis oīb' indiuiduis suis: qđ est ꝯ phm hic: qꝛ scđe sube dn̄r de p̄mis. g̊ destructis primis nō pn̄t alia remanere. ¶ Itē si sube 2e eēnt in aīa: tūc ad positionē indiuidui non seq̄tur positio spēi: nec ad destructiōeꝫ spēi, seq̄tur destructio idiuidui: qꝛ nō valet hec ꝯñtia, rosa est. g̊ ꝯcept' rose est in aīa: nec seq̄t, nullus ꝯcept' rose est. g̊ nulla rosa est. ¶ Et sic nulla eēt habitudo iter indiuiduū ꝛ spēm: nec eēt eadē rōne aliq̄ habitudo iter spēm ꝛ genus: qđ est absurdū ꝛc̃.

¶ Scđaꝝ

¶ Scḋaꝝ ꝟo subaꝝ magis suba est spēs q̄ genus: ꝓpinquoꝛ enī est prime sube. Si.n.q̄s assignet primā subaȝ q̄d est: euidētius q̄dē ⁊ cōuenientiꝰ assignabit spēm ꝓferēs q̄ genꝰ: ⁊ quēdaȝ hoīeȝ assignādo manifestius ⁊ cōuenientiꝰ assignabit hoīeȝ q̄ aīal. Illud.n. magis ꝓpriū alicui est homini: hoc aūt cōmunius: ⁊ cū aliquā arborē reddideris manifestius assignabis cū arborē assignaueris q̄ plantam.

¶ Hec est 3ª ꝑticula p̊ᵉ ꝑtis in q̄ ·ph̄s cōpat adiuicē ꝯtenta sub vno mēbro diuisionis sube.s.ꝯtēta sub suba 2ª.s. genꝰ ⁊ spēȝ. 2º ph̄s cōpat adiuicē spēs spālissimas ꝺ gn̄e sube. ⁊ 3º cōpat adiuicē ꝯtēta sub altero mēbro diuisionis.s.ꝯtēta sub suba p̊ma.i.substātias p̊mas.p̊ ergo cōparat genꝰ ⁊ spēm adiuicē:⁊ ꝓbat ꝙ spēs est magis suba q̄ genꝰ:⁊ hec est ꝯ 6ª hꝰ lib.Et ꝓbaꝫ h̄ 2ʳ.p̊ sic.illa est magis ⁊ ꝑ priꝰ suba q̄ est ꝓpiquioꝛ pᵉ sube:s; suba q̄ est spēs est ꝓpinquioꝛ pᵉ sube q̄ suba q̄ est genꝰ.ḡ suba que est spēs est magis ⁊ ꝑ priꝰ suba q̄ suba q̄ est genꝰ. de rōne ista: p̊ ponit ꝯneȝ.deide ponit maiorē cū sua declaratōe:vt pȝ. maioꝛ hꝰ rōnis pōt hīi ꝑ diffōnē prioris seu magis tale positaȝ 5º meta.c.ꝺ priori.⁊ in 2º vbi di ꝙ p̊ᵐ in q̄l; gn̄e est cā alioꝝ.priꝰ ḡ est qꝺ est p̊ ꝓpiquiꝰ:⁊ magis tale est illud qꝺ est ꝓpinqus maxīe tali. ⁊ sic pȝ maioꝛ. ⁊ minoꝛ declaraꝫ sic:illꝺ est ꝓpingus pᵉ substātie ꝑ qꝺ ꝯueniētiꝰ rn̄deꝫ ad īterrogationē factā ꝑ q̄d:s; ad īterrogationē factā ꝑ q̄d ꝺ p̊ma suba ꝯueniētiꝰ rn̄deꝫ ꝑ spēm q̄ ꝑ genꝰ.ḡ spēs est ꝓpinquioꝛ p̊me substātie q̄ genꝰ.ꝓbo minorē.nā si q̄raꝫ ꝺ p̄ria suba vt de soꝛ.q̄d est. cōueniētius rn̄deꝫ ꝙ soꝛ.ē hō q̄ ꝙ soꝛ.est aīal.¶ Et si q̄raꝫ de aliq̄ arboꝛe q̄d est.cōuenientiꝰ rn̄deꝫ ꝙ ē arboꝛ q̄ ꝙ est plāta. nā plāta est cōioꝛ q̄ arboꝛ:q2 plāta est cōis ad herbas ⁊ ad arboꝛes. ¶ Intelligēdū ꝙ q̄ magis certificat de q̄ōne ꝯuenientiꝰ rn̄det ad q̄ōnē:s; rn̄dēs ꝑ subaȝ 2ᵃᵐ q̄ est spēs ad q̄rentē ꝺ suba p̊ᵃ q̄d est:magis certificat q̄ q̄ rn̄det ꝑ subaȝ scḋam q̄ est genꝰ. Iō rn̄dens ꝑ spēȝ ad q̄rentē de p̄ria substātia quid est:cōueniētius rn̄det q̄ qui rn̄det per genus.

¶ Ampliꝰ prime sube: iō maxīe dn̄r sube eo ꝙ oībꝰ alijs sube sunt: ⁊ oīa alia aut de his p̄dicātur:aut in eis sūt. Sicut aūt pricipales sube ad oīa alia se hn̄t:sic ⁊ spēs ad genꝰ se hn̄t: subiacet eniȝ spēs gn̄i. Genera naq; de spēbꝰ p̄dicātur:spēs aūt de gn̄ibꝰ nō cōuertunꝫ. Quare ⁊ ex his spēs genere magis substantia est.

¶ Scḋo ꝓbaꝫ eadē ꝯ sic: illa suba q̄ plibꝰ substat magis est suba q̄ illa q̄ paucioribꝰ substat:s; suba q̄ est spēs pluribꝰ substat q̄ suba q̄ est genꝰ.ḡ scḋa suba que est spēs est magis suba q̄ scḋa q̄ est genꝰ.maioꝛ pȝ:q2 ꝑꝑ h̄ p̄ria suba dī maxīe suba:q2 oībꝰ alijs substat.Vn̄ q2 p̄ria plibꝰ substat q̄ scḋa:iō p̄ria suba magis est suba q̄ illa q̄ paucioribus substat.⁊ ita pȝ maioꝛ.⁊ mioꝛ ꝓbaꝫ ꝑ h̄ ꝙ spēs substat gn̄ibꝰ ⁊ accn̄tibꝰ:s; gn̄a substant accn̄tibꝰ solū.spēs ḡ plibꝰ substat q̄ genꝰ. S; hic est dubiū: q2 īferiꝰ dic̄ ph̄s ꝙ suba nō suscipit magis ⁊ minꝰ.ḡ vꝫ ꝙ vna suba nō sit magis suba q̄ alia.Dōm ꝙ suba pōt ꝯsiderari 2ʳ.s. q̄tū ad subaȝ suā:aut q̄tū ad actū substādi. p̊ mō suba nō suscipit magis nec minꝰ: q2 vnꝰ hō nō est magis hō q̄ aliꝰ hō:nec asinꝰ iste est magis asinꝰ q̄ ille: sed q̄tuȝ ad actū substādi est vna substātia magis q̄ alia: q2 vna substantia pluribꝰ substat q̄ alia.⁊ hoc intelligit ph̄s hic.

¶ Ipsaꝝ ꝟo spēꝝ quecūq; nō sunt genera nihil magis alterū altero substātia est. Nihil eniȝ familiarius assignabis de aliquo hoīe assignādo hominem q̄ de aliquo equo equum.

¶ Postq̄ cōparauit genꝰ ⁊ spēȝ adinuicē : incipit cōpare alias substātias adinuicē. Et p̊ cōpat spēs spālissimas de gn̄e substātie adinuicē.Et ꝓbat ꝙ nulla spēs spālissima est magis suba q̄ alia:⁊ hec est 7ª ꝯ hꝰ lib. ꝓbaꝫ.oīs substantia scḋa q̄ magis est suba q̄ alia:magis idicat primā subaȝ q̄ alia:s; nulla spēs spālissima magis idicat primā subaȝ q̄ alia.ḡ ⁊c̄.maioꝛ pȝ ex p̄dictis.⁊ minoꝛ appet.naȝ si queraꝫ de aliquo hoīe q̄d est:nō ꝯueniētiꝰ rn̄deꝫ q̄ dicendo ꝙ est hō.¶ Et si q̄raꝫ de aliq̄ equo q̄d est:nō ꝯueniētiꝰ rn̄deꝫ q̄ ꝙ est equꝰ:⁊ ita nulla spēs spālissima magis indicat p̊mā substātiā q̄ alia.¶ Intelligēduȝ est hic ꝙ aliq̄ eadē pn̄t cōparari ꝫm magis ⁊ minꝰ in vno q̄ in alio ꝫm equalitatē.v̇.g.posito ꝙ soꝛ.sit sapiētioꝛ platone: ⁊ ꝙ soꝛ.⁊ plato sint equalr albi:tūc soꝛ. ⁊ plato cōparanꝫ in sapia ꝫm magis ⁊ minꝰ:⁊ in albedine ꝫm equalitatē:⁊ sic de spēbꝰ spālissimis de gn̄e substātie.s. ꝙ in substātia cōparanꝫ ꝫm equalitatē:q2 nulla spēs spālissima est magis substātia q̄ alia.Vn̄ hō non est magis substantia q̄ musca:q2 nō plibꝰ substat:nec est ꝓpiquioꝛ p̄rie substantie:tn̄ spēs spālissime de gn̄e substātie pn̄t cōparari adinuicem in ꝑfectione vel entitate ꝫm magis ⁊ minꝰ.naȝ hō est ꝑfectioꝛ q̄ musca ⁊ ꝑfectius ens q̄ musca: sed tn̄ non est magis substātia q̄ musca.

¶ Similiter aūt ⁊ principaliū substātiaꝝ nihil magis alterū altero suba est: nō enim aliq̄s hō magis substantia est q̄ aliquis bos.

¶ Cuȝ cōparauit spēs spālissimas adiuicē,cōpat p̊mas substantias adiuicē:⁊ ꝓbat ꝙ nulla p̊ma suba est magis substātia q̄ alia: ⁊ h̄ est 8ª ꝯ hꝰ lib. ⁊ ꝓbaꝫ ex p̄cedētibꝰ sic. Oīs suba q̄ est magis suba q̄ alia,plibꝰ substat q̄ alia:s; nulla p̊ma substātia plibꝰ substat q̄ alia.ergo nulla p̊ma substātia est magis substātia q̄ alia.maioꝛ ex p̄cedētibꝰ ⁊ minoꝛ ēt pȝ:q2 sic aliq̄s hō substat spēbꝰ gn̄ibꝰ ⁊ accn̄tibus:ita aliq̄s bos substat accn̄tibꝰ gn̄ibꝰ ⁊ spēbꝰ: iō aliq̄s hō nō est magis substātia q̄ aliquis bos.

¶ Merito aūt post pricipales subas sola alioꝝ spēs ⁊ gn̄a scḋe sube dn̄r. sola eniȝ hec idicant pricipalē subaȝ eoꝝ q̄ p̄dicāꝫ. Aliquē.n. hoīeȝ siq̄s assignauerit q̄d est:spēm q̄dē vł genꝰ assignādo:familiarius assignabit: ⁊ manifestiꝰ faciet hoīeȝ assignādo q̄ aīal. Alioꝝ ꝟo quicq̄d assignabit q̄libȝ assignabit extranee:velut albū aut currit:aut qꝺcūq; taliū reddens: ergo merito he sole dicunꝫ scḋe substantie.

¶ Hec est 4ª ꝑticula hꝰ ꝑtis:in q̄ ph̄s determiat ꝙ solū spēs ⁊ gn̄a ꝺ gn̄e sube post p̊mas subas vere dn̄r substātie scḋe:⁊ h̄ est 9ª ꝯ hꝰ lib. Hec ꝯ ꝓbaꝫ 2ʳ.p̊ sic.illa que p̄dicanꝫ in q̄d de p̊ma suba seu que idicāt q̄dditatē pᵉ sube: ⁊ soluȝ illa vere dn̄r substātie scḋe:sed gn̄a ⁊ spēs de gn̄e substātie:⁊ soluȝ illa p̄dicanꝫ in q̄d de p̊ma suba ⁊ idicāt q̄dditatē p̊me substātie.ḡ gn̄a ⁊ spēs ꝺ gn̄e substātie solū dn̄r de sube scḋe.minoꝛ pȝ:q2 nullū accn̄s p̄dicaꝫ in q̄d ꝺ p̊ᵃ suba nec idicat q̄dditatē p̊me sube. Si.n.q̄raꝫ de soꝛ. q̄d est:nō ꝯueniēter rn̄deꝫ ꝙ est albus:aut ꝙ currit:⁊ ita pȝ ꝙ nullū accn̄s idicat q̄dditatē p̊me substātie: nec vna p̄ria suba indicat q̄dditatē alteriꝰ prime sube : nec daꝫ in rn̄sione ad q̄ōnē q̄rentē de p̊ᵃ suba q̄d est.igiꝫ sube 2ᵉ vt gn̄a ⁊ spēs de gn̄e sube solū vere dn̄r sube 2ᵉ: q2 ista solū

danť in rñsione ad qōnez q̄rentē de p̄ª substātia qd est: ꝯ ꝯuenientiꝰ in tali rñsiōe p spēȝ q̄ꝫ p genꝰ: ꝯ p ꝯñs sola substantia scd̄a idicat qdditateȝ p̄ᵉ substātie. maior hꝰ cōnsīs pȝ p h̄ q̄ qdditas substātie est substātia: ꝯ illō qō dať in rñsione ad qōnē q̄rentē de p̄ma substātia qd est: est suba ꝯ nō est substātia p̄ª. ḡ ꝯc. Si q̄rať qd est soꝛ. nō ꝯuenienter rñdeť q̄ soꝛ. est soꝛ. nec q̄ soꝛ. est pla. ḡ illa ꝯ solū illa que idicāt qdditatē p̄rie substātie sunt substātie scd̄e.

Ampliꝰ p̄ricipales sube eo q̄ oibꝰ alijs subiacēāt ꝓprie dñr sube. Sicut āt p̄rie sube ad oia alia se hñt sic ꝯ spēs ꝯ gnā principaliuȝ subaꝝ ad reliq̄ oia se hñt: de his eni reliq̄ oia p̄dicanť. Aliquē. n. hoieȝ dices grāmaticū eē. ḡ ꝯ hoieȝ ꝯ aīal grāmaticū dices: silr aūt ꝯ in alijs.

ADDE Nota hic Bur. arguentes ꝯ Oc. sed pro Occhā posset dici q̄ nō vȝ ꝗ sūt accidētia. ergo ꝗ sunt cōceptꝰ in aīa: q̄ ec h̄ q̄ sunt in aīa nō sūt accidētia: q̄ non in aīa tanq̄ī in subiecto: sed tanq̄ cognitum in cognoscēte.

Probať eadē ꝯ sic. Illa ꝯ soluȝ illa q̄ post p̄mas substātias substant oibꝰ alijs vere dñr eē sube. nā p̄ᵉ sube pp h̄ dñr eē maxie sube: q̄ substāt oibꝰ alijs: iō illa q̄ post primas subas substāt oibꝰ alijs vere dñr sube scd̄e: sȝ gnā ꝯ spēs de gñe sube: ꝯ solū illa post p̄mas subas substāt oibꝰ alijs: vt oibꝰ accñtibꝰ. ḡ gnā ꝯ spēs de gñe sube: ꝯ solū illa vere dñr sube scd̄e. Ex h̄ loco pōt notari q̄ sube scd̄e nō sunt accñtia: ꝯ p ꝯñs nō sūt ꝯceptꝰ in aīa: q̄ si eēnt accñtia nō idicarent qdditatē p̄me sube: q̄ ſȝ Phm si qs ad qōnē qd est, de p̄ria suba q̄rentē rñdeat p aliqō accidēs eēt nec assignabit rōnē: h̄ est nō erit rñsio ꝯueniēs.

Cōmune est aūt oi substātie in subo nō esse: principalis nāq̄ȝ substātia neq̄ȝ de subo dicit neq̄ȝ in subo est. Secūdariū v̄o substātiaꝝ cōstat qdē etiā sic esse: q̄ nulla est in subiecto: hō eniȝ de subo qdē aliquo hoie dicit: in subiecto aūt nullo est. Nō eni in aliquo hoie homo est. Silr aūt ꝯ aīal de subo quidē dī aliquo hoie: nō antē est aīal in aliquo hoie. Amplius autē eoꝝ que in subiecto sunt nomē qdeȝ nihil ꝓhibet aliquādo p̄dicari de subiecto: rōnē v̄o impossibile. Secundaꝝ v̄o substātiaꝝ p̄dicať ꝯ ratio de subiecto ꝯ nomen. Rōneȝ nāq̄ȝ hoīs de aliquo hoie p̄dicabis ꝯ aīalis. ergo non erit substātia eoꝝ que in subiecto sunt.

Decest 2ª ps p̄ricipalis huiꝰ capli: in q̄ Phs determiat de ꝓprietatibꝰ sube: ꝯ ꝯtinet sex pticulas. In p̄ria ponit vna ꝓprietas sube q̄ ꝯuenit oi sube q̄ est directe in gñe ꝯ nō soli tali sube. In 2ª ibi [Inest aūt.] ponit 2ª ꝓprietas q̄ ꝯuenit oi sube. In 3ª ibi [Ois aūt suba.] ponit 3ª proprietas q̄ ꝯuenit primis substantijs ꝯ nō scd̄is. In 4ª ibi [Inest aūt substātijs.] ponit 4ª ꝓprietas q̄ ꝯuēit oi substātie ꝯ nō soli substātie. In 5ª ibi [Vr suba aūt.] pōit 5ª ꝓprietas sube q̄ ēt oi sube ꝯuenit: ꝯ nō soli. In 6ª pticula ibi [Maxie aūt ꝓpriū.] ponit sexta ꝓprietas ꝓpa sube: sic q̄ nulli alij ꝯuenit. In p̄ria ḡ pticula ponit p̄ª proprietas q̄ est nō eē in subo. Istud eniȝ. s. nō eē in subo est cōe oi sube: ex hoc ꝓbat Phs q̄ nulla suba est in subo: ꝯ hec est. 10. ꝯ hꝰ lib. q̄ ꝓbať sic nulla suba scd̄a est in subo: silr nulla suba prima est in subo. ḡ nulla suba est in subo. ꝯña pȝ de se. ꝯ añs ꝓbať q̄tū ad vtrāq̄ȝ sui pteȝ: q̄ nulla p̄ma suba sit in subo: pȝ p descriptionē p̄me sube. p̄ma. n. suba est que nec est in subo: nec dicit d̄ subiecto. hec eniȝ est descriptio p̄me sube: ex qua sequiť q̄ nulla p̄ma suba est in subiecto. Aliā partē añtis ꝓbat. s. q̄ nulla substātia scd̄a est in subo, ꝯ ꝓbat dupl'r. p̄ exēplariter sic. hō p̄dicať de aliquo hoie: ꝯ nō est in aliquo hoie sicut in subo. igitur nulla scd̄a suba est in subiecto. Silr aīal p̄dicať de hoie ꝯ nō est in aliquo hoie sicut in subo. igiť nulla scd̄a suba est in aliquo subiecto. Scd̄o sic: nihil qō est in subo p̄dicať de p̄ma suba ſm nomē ꝯ diffōnē: vt pȝ ex p̄iuꝰ dictis: sed ois substātia scd̄a p̄dicať d̄ p̄ria substātia ſm nomē ꝯ ſȝ diffōneȝ. ḡ nulla substātia scd̄a est in subiecto.

Vide ꝯ argumentum Alber. ad ꝓbanduȝ scd̄aȝ substantiā eē in subo.

Non est aūt hoc substātie ꝓpriū: sed ꝯ differentie eoꝝ sunt que in subiecto nō sunt. Bipes aūt ꝯ gressibile de subiecto qdē dicit homine: in subiecto autē nullo est: non enim in hoie est bipes nec gressibile. Amplius rō quoq̄ȝ differentie de eo dicit de quocūq̄ȝ ipsa differentia p̄dicabit: velut si gressibile de hoie dicit: ꝯ rō gressibilis de homine predicabit.

Ista ꝓprietas nō esse. s. in subiecto: nō est ꝓp̄ria substātie q̄ est directa in linea p̄dicamētali: q̄ ꝯuenit differentijs d̄ gñe substātie que nō sunt directe in linea p̄dicamētali: ꝯ h̄ ꝓbat Phs: ꝯ est ꝯ. 11ª. hꝰ lib. s. q̄ nulla dīa sube est in subo. ꝓbať sic. nihil q̄ p̄dicať de p̄ria substātia ſm nomē ꝯ ſm diffōneȝ est in subo. sed ois dīa sube p̄dicať de p̄ria substātia ſm nomē ꝯ ſm diffōneȝ. igiť nulla dīa substātie est in subo. Intelligēdū est hic q̄ dīa de gñe substātie est scd̄a substātia: sed nō est directe in linea p̄dicamētali substātie sed idirecte ꝯ a latere. Et iō Arist. dicit q̄ hoc nō est ꝓpriū substātie. s. nō eē in subiecto: sȝ ꝯuenit alijs vt dīe: per subaȝ itelligit subaȝ que est directe in linea p̄dicamētali substātie. Intelligēduȝ est q̄ cū Phs dicit q̄ dīa p̄dicať de p̄ria substātia ſm nomen ꝯ ſm diffōneȝ seu ſm rōneȝ nō itelligit hic Phs: p rōnē verā diffōnē: q̄ dīa nō hȝ verā diffōnē: q̄ vera diffō cōstat ex gñe ꝯ dīa: ꝯ iō si dīa hēt diffōneȝ: dīa haberet dīaȝ: ꝯ illa aliā: ꝯ sic in infinitū: qō est incōueniēs. Et ideo Phs p diffōneȝ itelligit descriptionē vel quācunq̄ȝ notificationē exprimentē quid nominis.

Nota hic ſm Bur. q̄ dīa nō hȝ veram diffōnem.

Non vos v̄o cōturbent substātiaꝝ ptes que ita sunt in toto quasi in subo sint: ne forte cogamur eas nō esse substātias confiteri: nō eniȝ in subo dñr esse que tanq̄ȝ ptes sunt in aliquo.

Sed q̄ aliqs dicere posset q̄ aliq̄ suba pōt esse in subo: q̄ pars substātie est suba: ꝯ pars sube est in suo toto tanq̄ȝ in subiecto: ꝯ ita substātia est in subiecto: aut oȝ dicere q̄ pars sube nō est suba. Istud remouet Phs dicens q̄ pp ptes substātie q̄ sunt in toto nō oȝ aliqs pturbari: credēdo q̄ ptes sube sint in subo: aut ptes sube nō sūt sube: q̄ ptes sube nō sunt in suo toto tanq̄ȝ in subo. Nā aliud est eē in subiecto ꝯ aliud est eē in suo toto. pars eni est in suo toto tanq̄ȝ ꝯstituēs ipm: ꝯ ideo pars est de essentia totiꝰ: sed accñs est in subiecto tanq̄ȝ forma in mā: ꝯ ita sic foia nō est pars mãe: ita accñs nō est ps substātie nec aliquid sui subiecti: nec est de eius essentia aut quidditate.

Inest aūt substantijs ꝯ differentijs ex his oia vniuoce p̄dicari. Oia eniȝ que ex his p̄dicata sunt: aut de indiuiduis p̄dicanť: aut de spēbꝰ. A principali nāq̄ȝ substātia nulla est p̄dicatio: de nullo enim subiecto dicit. Scd̄aꝝ v̄o substantiaꝝ spēs qdem de indiuiduis p̄dicať: genus aūt ꝯ de specie ꝯ de indiuiduis predicať. Silr aūt ꝯ dīe de spēbꝰ ꝯ de indiuiduis p̄dicantur: rōnē quoq̄ȝ suscipiūt p̄rie sube spēꝝ ꝯ ge-

nerū ꝛ spēs gn̄is. Queciiq̄z.n. de p̄dicato dicunt̄ eadē ꝛ de subo dn̄r. Silr aūt ꝛ differentiaꝝ rōnē suscipiūt spēs ꝛ idiuidua. Uniuoca aūt sunt quoꝝ ꝛ nomē cōe est: ꝛ rō substantie eadē. Quare oia que ex substātijs ꝛ differentijs sunt vniuoce dicuntur.

¶ Hec ē scda pticula scde ptis in q̄ ponit̄ 2ª ppetas sube scde q̄ est vniuoce p̄dicari de p̄mis substātijs: ꝛ h̄ ppietas nō est ꝯueniēs oib⁹ substātijs: sꝫ solū ē cōis oib⁹ scdis substātijs ꝛ dn̄tijs: ꝛ ꝙ p̄me sube non p̄dicant̄ vniuoce pbat ph̄s ꝛ est .iz. ꝯ hui⁹ lib. q̄ pbat̄ sic: illō qō nō p̄dicatur: nō p̄dicat̄ vniuoce: sꝫ p̄me sube nō p̄dicāt̄: q2 nō hn̄t aliq̄s inferiores subas de qb⁹ possint p̄dicari. g̊ p̄ie sube nō p̄dicant̄ vniuoce. ¶ Intelligēdū ꝙ p̄dicatiōe ppria p̄dicat̄ supi⁹ de suo iferiori. Et q2 suba p̄ª nō hꝫ aliqō iferius ea. iō nō p̄dicat̄ ppe: ꝛ h̄ itelligit ph̄s h̄: tn̄ loquēdo de p̄dicatiōe cōiter dcā bn̄ pōt p̄ia suba p̄dicari. soꝛ. nō p̄dicat̄ de soꝛ. ꝛ ēt de hoie. si.n. h̄ est vā. soꝛ. est hō: ꝛ hec ē vā: hō ē soꝛ. p ꝯuersionē simplicē: sꝫ h̄ nō ē p̄dicatio ppa. Qꝛ aūt oēs sube scde ꝛ dn̄e subales p̄dicēt̄ de p̄mis substantijs vniuoce pbat̄: ꝛ h̄ est ꝯ.iz. hui⁹ li. Illa q̄ p̄dicant̄ de p̄mis substātijs f̄ꝫ nomē ꝛ diffōnē p̄dicant̄ de primis substātijs vniuoce vt pꝫ p descriptionē vniuocoꝝ supi⁹ positā. Sꝫ scde sube ꝛ silr dn̄e subales p̄dicant̄ de p̄mis substātijs f̄ꝫ nomē ꝛ f̄ꝫ diffōnē seu rōnē. g̊ ꝛc̄. mioꝛ pbatur: q2 certū est ꝙ spēs q̄ sunt sube scde p̄dicant̄ de p̄mis substātijs f̄ꝫ nomē ꝛ f̄ꝫ rōnē: ꝛ gn̄a p̄dicant̄ de spēb⁹ f̄m nomē ꝛ diffōnē: q2 qcq̄d p̄dicat̄ de p̄dicato: p̄dicat̄ ꝛ de subo: iō genera p̄dicant̄ de p̄mis substātijs f̄ꝫ nomē ꝛ f̄ꝫ diffōnē. Et silr dn̄e p̄dicant̄ de spēb⁹ ꝛ idiuiduis f̄m nomen ꝛ rōnē. s. diffōnem: ꝛ ita oēs substātie scde ꝛ ēt differentie predicātur de primis vniuoce.

¶ Ois aūt suba vr̄ h̄ aliq̄d significare, ꝛ in primis q̄dē substātijs idubitabile ꝛ veꝝ est: qm̄ h̄ aliq̄d sign̄ant. Indiuiduū.n. est ꝛ vnū nuō qō significat̄. In scdis v̄o substātijs videt̄ sil' sub appellationis figura h̄ aliq̄d significare: qn̄ qs dixerit hoiēꝫ vel aial: nō hoc tn̄ veꝝ est: sed magis quale q̄d significat: neq̄ꝫ eni est vnū numero qō subiectū est queadmodū prime substātie: sed de plurib⁹ homo dr̄ ꝛ animal.

¶ Hec est 3ª pticula ꝛ est narratiua in q̄ ponit̄ 3ª ppetas sube q̄ est sign̄are h̄ aliq̄d: ꝛ h̄ ppetas nō ꝯuenit oib⁹ substātijs: sꝫ solū substātijs p̄mis: siue nois⁹ primaꝝ subaꝝ. Oē.n. nomē p̄me sube sign̄at h̄ aliq̄d: sꝫ nullū nomē scde sube sign̄at h̄ aliq̄d f̄ꝫ q̄le q̄d: g̊ tn̄ sube scde vr̄r sign̄are h̄ aliq̄d sub figura appellationis: sꝫ in rei v̄itate nō significat h̄ aliq̄d: sꝫ q̄le q̄d. ¶ Intelligēdū ꝙ cū dr̄ p̄ia suba sign̄at h̄ aliq̄d. p p̄mā subaꝫ itelligit ph̄s nomē p̄ie sube. Nomē g̊ p̄e sube sign̄at h̄ aliq̄d: ꝛ p̄ª suba ē h̄ aliq̄d. Silr cū dr̄ ꝙ 2ª suba sign̄at q̄le q̄d: p scdaꝫ subam itelligit nomē scde sube. ¶ Intellīndū ē ꝙ p h̄ aliq̄d itelligit ph̄s singulare siue vnū nuō nō p̄dicabile de plurib⁹. Un̄ sign̄are h̄ aliq̄d ē sign̄are h̄ aliq̄d demr̄atū: cui⁹ ē singulare demr̄atū ad sensuꝫ: sꝫ q̄le q̄d idē ē qō cōe. ꝛ sign̄are q̄le q̄d: ē sign̄are cōe aliq̄d. nā cū hēo notitiā de aliq̄ idiuiduo ꝙ de ipo p̄dicat̄ aliqō gen⁹ vl' aliq̄ spēs: p h̄ soluꝫ cognosco q̄le ipꝫ est: q2 p h̄ cognosco ꝙ ipꝫ est tale q̄le ē idiuiduū aliqō eiusdē spēi siue eiusdē gn̄is: sꝫ nō cogīsco p h̄ ꝙ ē h⁹ idiuiduū determiatū: vt soꝛ. aut pla. v̄.g. cū video aliquē venientē a remotis: ꝛ nō cogīsco ꝙ ē soꝛ. vel ꝙ

Uide q̄lr suba 2ª significet q̄le quid a Boncto 3º met.ca. de al' toto.

est pla. sꝫ solū ꝙ ē hō: ergo p h̄ cogīsco q̄lis ē ille: q2 cognosco ꝙ est vnū tale idiuiduuꝫ q̄le ē soꝛ. ꝛ iō h̄ nomē hō/ vr̄ sign̄are vnū tale q̄le est h̄ hō: ꝛ silr h̄ nomē aial/ vr̄ sign̄are vnū tale q̄le ē h̄ aial: cū.n. hēo cog̃nē de aliq̄ solū ꝙ ē aial p h̄ cogīsco q̄le q̄d est: q2 cogīsco ꝙ ē vnū tale q̄le ē h̄ aial: sꝫ nō cogīsco determiate ꝙ ē h̄ aial: iō hō ꝛ aial ꝛ hō̃ noia scdaꝝ subaꝝ sign̄ant q̄le q̄d: q2 sign̄ant q̄d cōe: sed nō sign̄ant h̄ aliq̄d: q2 nō sign̄ant aliqō vnū idiuiduū determiatū. ¶ Intelīndū ē ꝙ 2ª suba siue nomē scde sube vr̄ sign̄are h̄ aliq̄d sub appellatiōis figura: q2 2ª suba appellat subaꝫ p̄ᵃᵐ: ꝛ pp h̄ nomē 2ᵉ sube ē nomē appellatiuū: ꝛ sic p̄ª suba ē h̄ aliq̄d: iō nomē scde sube rōe q̄ appellat p̄ᵃᵐ subaꝫ vr̄ sign̄are h̄ aliq̄d: sꝫ in rei v̄itate nō sign̄at h̄ aliq̄d: q2 appellare ꝛ sign̄are nō sūt idē: q2 appellare ē idē qō eē cōe: ꝛ sign̄are idē est qō ex ppa rōne aliqō eē designare: vl' forte nomē 2ᵉ sube vr̄ h̄ aliq̄d sign̄are sub appellatiōis figura: q2 nomē scde sube ē vox ita singularis: sicut nomē p̄ie sube: vn̄ ita singl'aris ē h̄ vox hō/ plata in aere sic̄ h̄ vox soꝛ. ꝛ pp h̄ vr̄ ꝙ nomē 2ᵉ sube significet h̄ aliq̄d sub appellatiōis figura: h̄ ē sub soꝛ' appellatiōis vl' sub appellatiōis silitudīe: vl' figura vocis sign̄anti: q2 vox sign̄ans subaꝫ 2ᵃᵐ ē silis voci sign̄anti p̄ᵃᵐ subaꝫ i h̄ ꝙ vtraq̄ꝫ est vox singularis: ꝛ q2 vox singularis sign̄ans p̄ᵃᵐ subaꝫ sign̄at h̄ aliq̄d: pp h̄ vox sign̄ans subaꝫ 2ᵃᵐ vr̄ sign̄are h̄ aliq̄d: sꝫ nō ē ita. Et isto⁹ pꝫ ꝙ nomē 2ᵉ sube nō sign̄at idiuiduū nec iduidua: q2 tūc seq̄ret̄ ꝙ sign̄aret h̄ aliq̄d qō ē ꝯ ph̄m. Et si dicat̄ ꝙ nomē 2ᵉ sube sign̄at pl'a idiuidua ꝛ nō solū vnū idiuiduū istō nō sufficit: q2 si significaret pl'a idiuidua significaret vnū idiuiduuꝫ: ꝛ per ꝯn̄s significaret h̄ aliq̄d. ¶ Itē aliq̄ est spēs q̄ nō hꝫ nisi vnū idiuiduū vt fenix. g̊ si nomē 2ᵉ sube non sign̄aret nisi ꝯtēta sub eo idiuidua vl' idiuiduū: tūc h̄ nomē fenix solū sign̄aret idiuiduū vnū: ꝛ ita determinate sign̄aret h̄ aliq̄d. ¶ Et si dicat̄ ꝙ h̄ nomē fenix/ non sign̄at nisi tn̄ vnū idiuiduū tn̄ est aptū natū sign̄are plura. ¶ Cōtra. si nūc significaret vnū idiuiduū vt fenicē p̄ntez ꝛ iā adderet̄ illi: seq̄t̄ ꝙ ad mutationē rei vox caderet a suo significato: qō est ꝯ ph̄z: vn̄ si termin⁹ cōis/ solum sign̄at idiuidua p qb⁹ supponit: seq̄t̄ ꝙ nō posset mouere digituꝫ de vno loco in aliū nisi hec vox mot⁹ mutaret suū sign̄atuꝫ: q2 moto digito significat digitū quē pri⁹ nō significabat.

ADDE Ex isto ic[...] ea dn̄t ico[...] usse albus principale sign̄are ac eādem q̄ subam.

¶ Nō aūt simplr q̄le q̄d sign̄at: queadmodū album: nihil.n. aliud sign̄at albū q̄ꝫ q̄litatēꝫ. Gen⁹ aūt ꝛ spēs circa subaꝫ q̄litatē determināt: q̄leꝫ eniꝫ quādā subaꝫ significāt: plus aūt in genere q̄ꝫ in spē determinatio fit. Dicēs enim animal plus cōplectitur q̄ꝫ hominem.

¶ Quia dcm̄ ē ꝙ nomē 2ᵉ sube sign̄at q̄le q̄d posset aliq̄s credē ꝙ nomē 2ᵉ sube sign̄at solū q̄litatē. Istō dubiū remouet ph̄s dicēs: ꝙ nomē 2ᵉ sube circa p̄ᵃᵐ subaꝫ q̄litatē determiat: nā nomē 2ᵉ sube sign̄at q̄lis ē p̄ª suba: ꝛ addit ph̄s dicēs: ꝙ plus in gn̄e q̄ꝫ in spē determiatio est: dicēs aial plus cōplectit̄ q̄ꝫ dicēs hoiēꝫ. ¶ Hic sunt duo vidēda. p̄ q̄lr suba 2ª vel nomē sube 2ᵉ determiat q̄litatē circa p̄mā subaꝫ. Scdo q̄lr maioꝛ determiatio est in gn̄e q̄ꝫ in spē. ¶ De p̄ sciēdū est ꝙ q̄litas est duplex. s. eēntialis ꝛ accn̄talis. q̄litas accn̄talis est accn̄s ō gn̄e q̄litatis: ꝛ talē q̄litatē nō determiat circa p̄mā subaꝫ: sꝫ q̄litatē essentialē vl' dn̄iaꝫ q̄ p̄dicat̄ in q̄le essentiale determiat circa p̄ᵃᵐ subaꝫ. 2ª eni suba in suo itellectu icludit dn̄iaꝫ q̄ p̄dicat̄ in q̄le eēntiale de p̄ª suba: ꝛ iō scda suba determinat q̄litatē eēntialē circa p̄mā subaꝫ: vel dr̄ determiare q̄litatē circa primā subam: quia ppter hoc ꝙ scio subaꝫ 2ᵃᵐ dici de aliq̄ nō pp h̄ scio ꝙ ē h̄ idiuiduū: sꝫ scio ꝙ ē vnū

tale ʒ spēm vel ʒ gen⁹ q̄le est illud.v.g.pp̱ h̄ q̄ de sor. venientē a remotis scio q̄ est hō vel aial:nō tn̄ pp̱ h̄ scio determinate q̄ ē sor.ita q̄ nō ē pla.nec cōʒ.sʒ scio q̄ ē vnū tale ʒ spēʒ vl' gen⁹ q̄le ē sor.Uñ p̱ subaʒ zᵃᵐ q̄ ē spēs hʒ cognitio de pᵃ suba q̄lis est ʒ spēʒ:q̄ꝛ est tale ʒ spēʒ q̄le est sor.ꝛ p̱ zᵃᵐ subaʒ q̄ est gen⁹ cog̊sco de pᵃ suba q̄lis ē ʒ gen⁹:q̄ꝛ est tale ʒ gen⁹ q̄lis est sor.ꝛ ita zᵃ suba determinat q̄litatē circa pmā subaʒ:q̄ꝛ facit cog̊scere de pᵃ suba qualis est ʒ spēʒ vl' gen⁹:vl' q̄ tale est q̄le est indiuiduū spēi vl' gn̄is:ꝛ h̄ est determiare q̄litatē eēntialē:q̄ꝛ est tale q̄le est īdiuiduū spēi vl' gn̄is:q̄ꝛ īdicat q̄dditatē īdiuidui eē talē q̄le ē illō ʒ eēntiā ꝛ q̄dditatē:ꝛ sic hō q̄le ē illud q̄le eēntiale. ¶ Circa zᵐ ē sciēdū q̄ aliq̄d eē magis determiatū in vno q̄ȝ in alio p̱t eē dupl'r.Uno mō q̄ꝛ est spāli⁹ ꝛ magis limitatū:ꝛ sic spēs hʒ itellc̄m magis limitatū q̄ȝ gen⁹:q̄ꝛ ad pauciora se extēdit.Alioᵒ dr̄ aliq̄d magis determiatū:q̄ꝛ plā determiat:ita q̄ p̱ ipm ꝯtigit respōdere ad plēs qōnes q̄rētes de īdiuiduo q̄d vnūq̄dq̄ȝ illoꝝ sit:ꝛ vno mō est maior determiatio in gn̄e q̄ȝ in spē:q̄ꝛ genus p̱dicat̄ de plib⁹ in q̄d q̄ȝ spēs:ꝛ p̱ ꝯn̄s gen⁹ plā determiat q̄ȝ spēs.i.de plib⁹ certificat:ꝛ h̄ itelligit h̄ ph̄s. ¶ Intelligēdū est q̄ cū dicit ph̄s:q̄ albū solā q̄litatē sign̄at: h̄ nō est sic itelligēdū q̄ nihil icludit̄ in significatiōe albi nisi sola q̄litas. Nā albū significat aggregatū ex substātia ꝛ q̄litate p̱ phi.in topi.h̄ pʒ:q̄ꝛ dic̄ q̄ albū nō est in gn̄e pp̱ suū duplex significare:veruttn̄ albū p̱ncipali⁹ sign̄at q̄litatē q̄ȝ subiectū ꝛ hoc itelligit h̄ ph̄s.s.q̄ albū significat p̱ncipalr̄ solā q̄litatē:nō tn̄ solā q̄litatē significat.

ADDE. Et hoc ʒ opinionē ʒ contrariā q̄ ponunt albū p̱ncipalr̄ significare subiectū q̄ȝ accñs:vn̄ e cuius est ʒm do trinaʒ sci Tho.

¶ Inest aūt substātiȷs nihil illis esse ꝯtrarium. prime eniʒ substātie quid erit cōtrariū. naʒ alicui homini nihil est cōtrariū:at vero nec homini nec animali nihil est cōtrarium.

¶ Hec est 4ᵃ p̱ticula zᵉ p̱tis in q̄ ponit̄ q̄rtā p̱prietas sube q̄ est nō h̄re ꝯriū:ꝛ hec p̱prietas iest oī sube:sʒ nō iest soli sube:q̄ꝛ inest q̄ntitati.Qō aūt nulli sube sit aliq̄d ꝯriū p̱bat ph̄s:ꝛ est ꝯ.14.h⁹ lib.q̄ p̱bat̄ sic. Nulli p̱me sube est aliq̄d ꝯriū:silr̄ nulli scōe substātie ē aliq̄d ꝯriū:ꝛ nulla ē suba q̄ nō sit suba p̱ma vl' zᵃ.g̊ nulli sube est aliq̄d ꝯriū. de illa rōne ponit ph̄s in lr̄a exᵐ maioris:vn̄ dic̄ ph̄us.q̄ alicui hoī vt sor.vel pla.nihil est ꝯriū substātie scōe:silr̄ vt hoī aut aiali nihil est ꝯriuȝ:ꝛ ita exēplariter pʒ q̄ nec p̱me substātie nec scōe est aliquid cōtrarium.

¶ Non autē est hoc substātie propriū:sed etiaȝ multorū aliorū vt quātitati. Bicubito eniʒ nihil est cōtrariū:at vero nec decem nec alicui taliuȝ:nisi forte quis dicat multa paucis esse cōtraria vel magnū paruo. Determinatoruȝ vero nullum nulli est contrarium.

¶ Ista p̱prietas.s.nō h̄re ꝯriū nō ꝯuenit soli sube:sʒ ēt q̄ntitati. Nā ēt bicubito nihil est ꝯriū:nec ēt tricubito:ꝛ sic d̄ aliis q̄ntitatib⁹ determiatis.nā forsan īdetermiate q̄ntitati:q̄.s.nō determiat sibi certū terminū possʒ aliq̄d dici eē ꝯriū.v.g.magnū ꝛ paruū multū ꝛ paucū iportāt q̄ntitatē nō in aliq̄ certo termio:ꝛ iō p̱t aliq̄s dicere q̄ magnū ꝯriat̄ p̱uo:ꝛ multū pauco:loquēdo tn̄ de q̄ntitate determinata:q̄.s.iportat q̄ntitatē in certo termio:cuiusmodi ē bicubitū:nulli tali q̄ntitati est aliq̄d ꝯriū. ¶ Circa istā p̱prietatē sūt multa dubia.pᵐ.vr̄ q̄ sube est aliq̄d ꝯriū.zᵒ vr̄ q̄ q̄ntitati determiate est aliq̄d ꝯriū.pᵐ p̱bat̄ p̱ ph̄ȝ zᵒ de gn̄ōne.vbi dic̄.q̄ ignis ꝯriat̄ aq̄:sʒ ignis ꝛ aq̄ sunt substātie.g̊ suba ꝯriat̄ sube. ¶ Itē Arꝫ.dic̄ p̱ phy.q̄ pᵃ ꝯria sūt p̱mi gn̄is:sʒ suba est pᵐ gen⁹.g̊ pᵃ ꝯria sunt de gn̄e sube:sed nihil est de genere substātie nisi substātia.g̊ p̱ma cōtraria sunt substātie:ꝛ p̱ ꝯn̄s substātie sunt pᵃ ꝯria.Ex q̄ seq̄t̄ q̄ suba ē ꝯria sube. ¶ Itē ph̄s p̱ d̊ ge.ꝛ ēt p̱ celi.dic̄ q̄ nihil corrūpit̄ nisi p̱ suū ꝯriū: sʒ suba corrūpit̄.g̊ suba hʒ ꝯriū. ¶ Circa zᵐ vr̄ q̄ q̄ntitati sit aliq̄d ꝯriū:q̄ꝛ p̱ ph̄ȝ 5ᵒ phy.oīs mot⁹ est de ꝯrio in ꝯriū:sed ad q̄ntitatē est p̱ se mot⁹:g̊ q̄ntitati ē aliq̄d ꝯriū.Dōm q̄ ꝯrietas q̄ȝtū spectat ad p̱poᵐ accipit̄ dupl'r.Uno mō p̱ suo gn̄e.s.p̱ p̱pōne in cōi.ꝛ sic accipit̄ cōiter seu large:ꝛ sic accipit̄ zᵒ p̱iher.i fine.vbi dr̄ q̄ ille p̱pōnes sunt magis ꝯrie q̄ sunt de ꝯriȷs modis enūtiādi q̄ȝ ille q̄ sunt de ꝯriȷs p̱dicatis:vt iste p̱pōnes/sor.est alb⁹:ꝛ sor.nō est alb⁹/magis dr̄r ꝯrie q̄ȝ iste p̱pōnes.sor.ē alb⁹.sor.ē niger:sʒ certū ē q̄ ille p̱pōnes.s.sor.ē alb⁹ꝛ sor.nō ē alb⁹/nō sūt ꝯrie nisi large accipiēdo ꝯrietatē.s.p̱ oppōne i cōi. Alioᵒ accipit̄ ꝯrietas p̱p̱e p̱ut distiguit̄ ꝯ alias spēs oppōnis.Et sic distiguo vlteri⁹:q̄ꝛ q̄dā ē ꝯrietas circa gen⁹ subʒ:ꝛ q̄dā est ꝯrietas circa gen⁹ p̱dicabile.Cōtrarietas circa gen⁹ p̱dicabile ē ꝯrietas circa d̄rias oppositas diuidētes idē gen⁹:ꝛ tal' ꝯrietas repit̄ in gn̄e sube ꝛ in q̄lʒ alio p̱dito:q̄ꝛ in oī p̱dito sūt d̄re ex opposito diuidētes aliq̄d gen⁹.Cōtrarietas q̄ est circa gen⁹ subʒ est duplex:q̄ꝛ q̄dā est ꝯrietas circa gen⁹ subʒ ens in actu vt suba cōposita:ꝛ q̄daȝ est ꝯrietas circa gen⁹ subm ens in poᵃ:cuiusmodi est mā p̱ia:ꝛ ista est duplex:q̄daȝ est iter formas positiuas:ꝛ ita forme subales eleᵗoꝝ dr̄r ꝯrie:ꝛ sic loq̄t̄ Cōmē.de suba orbis:vbi dic̄ q̄ forᵃ subal' ignis:ꝛ forᵃ subalis aq̄ sūt ꝯrie:q̄ꝛ nate sūt fieri circa māȝ pᵃᵐ successiue ꝛ nō sit. Alia est ꝯrietas circa gen⁹ subʒ ens in poᵃ iter subalē formā ꝛ p̱uationē forme:ꝛ sic loq̄t̄ ph̄s de ꝯrietate p̱ phy.vbi dicit q̄ q̄dā p̱nᵃ sunt ꝯria vt forᵃ ꝛ p̱uatio:si aūt loq̄mur de ꝯrietate q̄ est circa subm ens in actu:sic talis ꝯrietas ē duplex:q̄ꝛ q̄dā est iter formas positas sub eodē gn̄e:q̄ maxīe distāt sub illo gn̄e:ꝛ sic loq̄t̄ ph̄s de ꝯrietate 4ᵒ meta.ꝛ q̄dā est iter foīas positas sub eadē spē q̄ maxīe distant sub illa spē. Exᵐ p̱mi.posito q̄ color sit gen⁹ ad albedinē ꝛ nigredinē:tūc albedo ꝛ nigredo sūt foīe posite sub eodē gn̄e ꝛ sub colore:ꝛ maxīe distāt sub illo gn̄e.Exᵐ scōi.q̄ntitas maior ꝛ q̄ntitas minor sunt forme eiusdē spēi.i.corp̱eitas maior ꝛ mior sunt forme eiusdē spēi:sic̄ p̱funditas ꝛ corp̱eitas:ꝛ maxīe distāt sub illa:ꝛ nate sūt fieri circa idē subʒ in actu:q̄ꝛ alr̄ motᵃ augmētatiōis nō eēt possis:ꝛ hō sūt ꝯrie:q̄ꝛ iter illas nō posset eē mot⁹:ꝛ oīs mot⁹ est de ꝯrio in ꝯriū. ¶ His visis dico q̄ loquēdo de ꝯrietate vt accipit̄ cōiter p̱ oppōne in cōi sic sube ē aliq̄d ꝯriū:q̄ꝛ suba hʒ oppoᵐ ꝯdictoriū.s.nō subaȝ.Silr̄ loquēdo de ꝯrietate circa gen⁹ p̱dicabile:sic in suba est ꝯrietas:q̄ꝛ in gn̄e sube sunt d̄re ꝯrie ex opposito diuidētes aliq̄d gen⁹ vt corporeū in corp̱e nō loq̄ndo ēt de ꝯrietate q̄ est circa gen⁹ subiectuȝ ens in poᵃ siue illa ꝯrietas sit iter foīas positiuas:siue iter formā ꝛ p̱uationē in suba est ꝯrietas:q̄ꝛ forᵉ subales eleᵗoꝝ sūt ꝯrie:ꝛ sunt ꝯrie circa subiectū ens in poᵃ:silr̄ forᵃ substātialis hʒ p̱uationē sibi oppositā:ꝛ ita in substātia est ꝯrietas q̄ est iter forᵐᵃ ꝛ p̱uationē:sʒ loquēdo de ꝯrietate q̄ est circa subiectū ens in actu siue sit iter formas maxīe distātes i eodē gn̄e siue nō:sic in suba nō est ꝯrietas:nec ē aliq̄d ꝯriū sube tali ꝯrietati:q̄ꝛ forme sic ꝯrie h̄nt fieri circa idē subʒ ens i actu:vn̄ ꝛ pp̱ h̄ talis ꝯrietas nō ē in suba. h̄ ē circa eādē subaȝ cōpositā successiue:q̄ꝛ nulle forᵉ subales h̄nt fieri circa idē subʒ ens i actu successiue:ꝛ pp̱ h̄ talis ꝯrietas nō ē in suba;ꝛ sic tal' p̱p̱etas itellr̄.s.q̄ sube nihil est ꝯriū ꝯrietate iter foīas q̄ h̄nt fieri circa idē subʒ ens in actu successiue. ¶ Intelligēduȝ q̄ ꝯrietas p̱p̱rissime dcā est iter formas positas in eodē gn̄e q̄ maxīe distant sub eodē gn̄e ꝛ p̱nt iesse eidē subo i actu successiue:ꝛ nō

Arist.p̱ᵒ phy.ē igit̄ in oī gn̄e vnorum ꝯrietas:hec autē vnum hoc q̄dā genus ē:ꝛ ibi Cōmē.cō.5ᵒ.dic̄ q̄ iacuit ꝯtōnē ꝛ est q̄ in suba elementoꝝ ꝯrietas ē opiniō aliq̄rū ceterum.

stꝫ. Un̄ ad ꝯrietatē ꝓp̄e dictā requirunt̄ tres ꝯditiões.s.ꝙ ꝯria illa ꝯrietate sint posita sub eodē gn̄e.⁊ ꝙ maxie distāt sub eodē gn̄e:⁊ ꝙ sint nata īesse eidē subo ī actu successive:sꝫ nō sil̄ itelligēdo ꝑ subꝫ ens in actu subaꝫ cōpositā. ¶ Ad p̄ᵐ rōnē cū dī ꝙ ignis ꝯriat̄ aq̄.dico ꝙ ignis ⁊ aq̄ nō sūt ꝯria nisi rōne suaꝝ q̄litatū.Un̄ ignis ⁊ aq̄ solū sunt vl̄ dr̄ ꝯria eē ꝑ h̄ ꝙ sunt suba ꝯrioꝝ. ¶ Ad zᵐ dōꝫ ꝙ ph̄s ꝑ phy.ꝑ p̄ ꝯria itelligit formā ⁊ p̄uationē forme.Et sic ꝯcedo ꝙ talis ꝯrietas est in suba. ¶ Ad aliud cū dī ꝙ nihil corrūpit̄ nisi ꝑ suū ꝯriū dico ꝙ veꝝ est nō ꝑ se:sꝫ ꝑ accn̄s.Un̄ aliq̄d corrūpit̄ ꝑ ꝯriū suis q̄litatib⁹ ⁊ q̄litati ꝑ se:⁊ sube ꝑ accn̄s. ¶ Ad zᵐ duᵐ dī ꝙ q̄titati nihil est ꝯriū ꝯrietate ꝓp̄rissime dc̄a q̄.s.est iter for̄as positas sub eodē gn̄e q̄ maxie distāt sub eodeꝫ gn̄e. Et p̄nt īesse eidē subo successive ⁊ nō sil̄:tn̄ q̄titati ē aliq̄d ꝯriū ꝯrietate q̄ est iter formas positas sub eadē spē q̄ nate sūt īesse eidē subo in actu successive:⁊ nō sil̄. Un̄ mot⁹ q̄ est ad q̄titatē sꝫ est iter formas eiusdē spēi.s.inter corpeitatē maiorē ⁊ miorē eiusdē spēi in gn̄e q̄titatis.Et si dicatur ꝙ nō est sꝫ mot⁹ augmētatiōis iter formas distantes sub eadē spē:vt inter maximā ⁊ minimā corpeitatē:⁊ ꝑ ꝯn̄s nō ōis mot⁹ ad q̄titatē eēt de ꝯrio in ꝯriū.dōꝫ ꝙ ꝯrietas q̄uis posset eē iter formas maxie distātes sub eodē gn̄e ⁊ sub eadē spē q̄ p̄nt īesse eidē subo.s.in actu successive ⁊ nō sil̄ est ꝯrietas:lꝫ nō p̄.Un̄ lꝫ iter albedinē in sūmo ⁊ nigredinē in sūmo ē p̄ ꝯrietas in gn̄e coloꝝ:tn̄ iter albedinē ⁊ rubedinē est alia ꝯrietas.Et sil̄r iter magl̄ albū ⁊ min⁹ albū est ꝯrietas alia.vn̄ Cōmē.loq̄ns de ꝯriis q̄ nata sūt fieri circa idē subꝫ ens ī actu distiguit triplicē ꝯrietatē:q̄ q̄dā est ꝯrietas extremi ad extremuꝫ ⁊ q̄dā medy ad extremū:⁊ q̄dā medy ad mediū:ꝯrietate extremi ad extremū ꝯriat̄ albedo in sūmo ⁊ nigredo in sūmo.ꝯrietate medy ad extremū ꝯriant̄ albedo ⁊ fuscedo:sꝫ ꝯrietate medy ad mediū ꝯriāt̄ fuscedo ⁊ rubedo. Et ego pono q̄rtā ꝯrietatē q̄ est iter magis ⁊ min⁹ ī eadē spē:⁊ sic magis calus ⁊ min⁹ calus sūt ꝯria.Dico ḡ ꝙ ōis mot⁹ est iter ꝯria:sꝫ nō ōis mot⁹ ē iter p̄ ꝯria.s.iter illa q̄ ꝯriant̄ ꝯrietate extremi ad extremū.ꝑ h̄ dico ꝙ mot⁹ a miori q̄titate ad maiorē ē mot⁹ iter ꝯria:q̄uis nō sint iter ꝯria p̄.s.q̄ ꝯriant̄ ꝯrietate extremi ad extremum.

a ¶ Videt̄ āt suba nō suscipe mag. ⁊ min⁹. Dico aūt hoc:nō q̄ suba nō sit a suba magis ⁊ minus:hoc aūt dictū ē:q̄ est:sꝫ q̄m vnaq̄q̄ꝫ suba hoc ipm q̄d est nō dī magis ⁊ min⁹. vt h̄ suba hō:nō erit magis ⁊ min⁹ hō:nec ipse a se:nec alter ab altero.nō.n.est alter ab altero magis homo:sicut albū altero albo est magis albū:⁊ bonum altero magis bonū:sed ipm a se magis ⁊ minus dī:vt corpus cū nunc albū sit magis album esse dī q̄ prius:⁊ cuꝫ sit calidū magis ⁊ minus dicit̄ esse calidū. Substātia vero non suscipit magis ⁊ minus:nō enim homo magis nunc homo q̄ prius dī:nec ceteroꝝ aliquid q̄ substantie sunt:quapropter nō recipit substantia magis ⁊ minus.

¶ Hec est 5ᵃ pticula sc̄de ptis in q̄ ponit̄ 5ᵃ ꝓp̄etas sube q̄ ꝯuēit oī sube ⁊ nō soli:⁊ hec ē ꝓp̄etas.s.nō suscipe magis ⁊ min⁹.Un̄ ph̄s ꝓbat ꝙ nulla suba f̄ꝫ illō q̄d ē suscipit magis vl̄ min⁹.⁊ h̄ est ꝯ.15.b⁹ll.⁊ ꝓbat̄ sic:nulla suba p̄ᵃ f̄ꝫ illō q̄d ē suscipit magis aut min⁹:⁊ nulla suba zᵃ vt sic suscipit magis aut min⁹:sꝫ ōis suba est p̄ᵃ vl̄ zᵃ.ḡ nulla suba f̄ꝫ illō q̄d est suscipit magl̄ aut min⁹.maior p̄ꝫ:q̄ vn⁹ hō nō dī magis hō q̄ ali⁹:nec vn⁹ asin⁹ nō dī magis asin⁹ q̄ alter:nec vnū aīal dī magl̄ aīal q̄ aliō.sil̄r hō nō dī magl̄ suba q̄ asin⁹:⁊ ita p̄ꝫ ꝙ nec suba p̄ᵃ nec suba zᵃ f̄ꝫ illō q̄d ē suscipit magl̄ aut min⁹. ¶ Circa istā ꝓp̄etatē est itelligēdū ꝙ aliq̄d suscipe magl̄ aut min⁹ est duplr̄.s. formalr̄ vl̄ mālr̄.i.subiue. Illō dī suscipe magl̄ aut min⁹ for̄alr̄ q̄d hꝫ diuersos gradus f̄ꝫ q̄s p̄t suscipi in subto f̄ꝫ magis ⁊ min⁹.⁊ sic q̄lꝫ for̄ h̄ns gradus dr̄ites f̄ꝫ magl̄ ⁊ min⁹ dī suscipe magis aut min⁹ for̄alr̄. Illō nō magis ꝓp̄e possꝫ dici suscipi i subo f̄ꝫ magl̄ ⁊ min⁹ q̄ suscipe magis ⁊ min⁹.Un̄ for̄ h̄ns diuersos grad⁹ dī suscipi i subo f̄ꝫ magis ⁊ min⁹:⁊ ꝓp̄e loq̄ndo nō suscipit magis ⁊ minus.Sꝫ si dī suscipe magl̄ ⁊ min⁹:dꝫ itelligi sic:ꝙ for̄alr̄ suscipit magl̄ ⁊ min⁹:h̄ ē:q̄ ē for̄ susceptiua in subo f̄m magl̄ ⁊ min⁹.Suscipe vero magis ⁊ min⁹ mālr̄ ⁊ subiue ē idē q̄d eē subꝫ forme h̄ntis dr̄ites gradus f̄ꝫ magl̄ ⁊ minus.Et isto mō dico ꝙ suba suscipit magl̄ ⁊ min⁹ mālr̄ ⁊ subiue:q̄ ē subꝫ for̄ h̄ntl̄ grad⁹ distictos f̄ꝫ magl̄ ⁊ min⁹: sꝫ nulla suba suscipit magis ⁊ min⁹ for̄alr̄:q̄ nulla subal̄ for̄ neq̄ idiuidual̄ neq̄ specifica hꝫ gradus distictos f̄m magis ⁊ min⁹:q̄uis Cōmē.dicat.3⁰ de ce.⁊ mū.ꝙ for̄ s̄bales elm̄toꝝ suscipiūt magis ⁊ min⁹.illō.n.f̄lm ē.⁊ idē Cōmē.dic̄ ꝯriū.5.phy.vbi dic̄ ꝙ in substātys nō ē for̄ diminuta q̄ postea fiat ꝑfecta.Si tn̄ for̄ subal̄ suscipet magl̄ ⁊ min⁹ eēt aliq̄ for̄ subal̄ dimiuta q̄ postea fieret ꝑfecta. Un̄ Cōmē.nō dꝫ sustieri i h̄ ꝙ dic̄ for̄as elm̄toꝝ suscipe magis ⁊ min⁹. ¶ Un̄ ē vidēdū q̄lr̄ suba suscipit magl̄ ⁊ min⁹ mālr̄ siue subiue. ¶ Ad cui⁹ itell̄ꝫ ē nōnᵐ ꝙ magl̄ ⁊ min⁹ iportāt cōꝑationē:cōꝑatio f̄ꝫ magis ⁊ min⁹:⁊ ēt eq̄le sꝫ ē aliq̄ꝝ diuersoꝝ q̄ ꝯueniūt in aliq̄ vno i q̄ cōꝑant̄ f̄ꝫ magis ⁊ min⁹:aut f̄ꝫ eq̄le vt acutū in voce:⁊ acutuꝫ in magnitudie nō cōꝑant̄ f̄ꝫ magis ⁊ min⁹:ī acuto nō.n.dicim⁹ ꝙ son⁹ ē acutior stilo vl̄ gladio:q̄ acutū ī sono ⁊ stilo nō dic̄ vnā nāꝫ sꝫ diuersas cū sit eq̄uocū ad cōꝑatōeꝫ ḡ f̄ꝫ magis ⁊ min⁹ req̄rit̄ aliq̄d vnū in q̄ diuersa cōꝑant̄ f̄ꝫ magl̄ ⁊ min⁹:sꝫ illō vnū nō p̄t eē vnū nuō:q̄ vnū nuō nō ē cōe iter diuersa:ḡ p̄ꝫ ꝙ id vnū sit vnū gn̄e vl̄ spē vl̄ ꝓportiōe vl̄ analogia.Dico ḡ ꝙ si diuerse sube cōꝑant̄ ad aliq̄d vnū f̄ꝫ analogiā nōis:vt ad ipꝫ ens vl̄ ad ꝑfectū vl̄ ad tale trāscēdēs sic subiue suba suscipit magis ⁊ minus seu mālr̄. Nā vna suba ē magis ens q̄ alia: q̄ vna suba ē ꝑfectior q̄ alia:⁊ si sūt due sube cōꝑate ad accn̄s cōe eis suscipiūt magl̄ ⁊ min⁹ mālr̄ ⁊ subiue. Nā vna s̄ba ē albior alia:sꝫ si diuerse sube cōꝑent̄ ad gen⁹ sube vl̄ ad spēꝫ de gn̄e sube reᵒ illoꝝ nulla s̄ba suscipit magl̄ ⁊ min⁹: q̄ vn⁹ hō nō ē magl̄ hō q̄ ali⁹:nec vn⁹ hō ī vno tp̄e ē magis hō q̄ ali⁹ in alio tp̄e:nec hō est magis aīal nec magis suba q̄ asin⁹.Un̄ oēs sube eiusdē spēi cōꝑant̄ in illa spē f̄ꝫ eq̄litatē ⁊ nō f̄ꝫ magis ⁊ min⁹:⁊ ōia q̄ sūt eiusdē gn̄is de gn̄e sube cōꝑant̄ in illo gn̄e f̄ꝫ eq̄litatē:⁊ nō f̄ꝫ magl̄ ⁊ min⁹.Et isto mō hꝫ ꝓp̄etas intelligi:ꝙ.s.suba nō suscipit magis ⁊ min⁹:h̄ ē diuerse sube nō cōꝑant̄ in gn̄e substātie:nec in alia spē de gn̄e sube f̄m magis ⁊ minus. Tn̄ in trāscēdētib⁹ ⁊ in accidētib⁹ p̄nt vere cōꝑari f̄m magis ⁊ minus ⁊ mō substādi:vt patuit per ph̄m supra: nā p̄ᵃ substātia magis substat q̄ secunda.

¶ Maxie aūt sube ꝓp̄riū vī eē:ꝙ cū vnū ⁊ idē sit nuō ꝯtrarioꝝ susceptibile eē:⁊ in alijs q̄deꝫ nō hēbit q̄s q̄ q̄d ꝓferat quecūq̄ꝫ nō sunt sube: ꝙ cū sit vnū ⁊ idē numero susceptibile cōtrariorū sit:velut color q̄d est vnū ⁊ idē numero nō erit albū ⁊ nigrū:neq̄ꝫ eadem actio ⁊ vna

ADDE ¶ Rādē dū ꝑ Cōmentatore ꝙ intelligit 3ᵒ phy. de suba mixte et elm̄torum nō aūt ꝯ oī subal̄ nec Cōm. dicit 3ᵒ celi. ꝙ forme subales suscipiāt magis: sꝫ dic̄ ꝙ intēdūt̄ ⁊ remittūtur:⁊ ꝑ ꝯsequens h̄nt quodāmō gradus. sꝫ Alb. et sꝫ ꝙ forme substantiales elm̄toꝝ intēdūt̄ ⁊ remittūt̄: sꝫ non penes gradus in q̄ vna for̄ sit intēsior altera eiusdē spēi:ꝑ penes q̄duos sꝫ Alb. intelligit ꝙ vna for̄a est intēsior alia in elm̄tis mixtis que magis eleuatur a mā: illa āt remissior q̄ magis est īmersa materie. v.g. for̄a ignis est intēsior for̄a aeris: q̄ magis eleuatur a mā: et sic for̄a aeris respcū forme aque: ⁊ sic for̄a aq̄ respcū forme terre: for̄a āt terre est remissior: q̄ magis est īmersa materie: ⁊ sic aq̄ respcū aeris ⁊ aer respectu ignis: sed erit dubiū 3ᵒ vo̅ch Cō mixtum. q̄

si forme substantiales elm̄toꝝ intēderent ⁊ remitterēt̄ seq̄retur ꝙ ad eas eēt mot⁹ cum successione nō for̄alis mot⁹ ⁊ talis sit sube seq̄t̄ ꝙ ad subꝫ eius ē mot⁹ q̄d est ꝯ ph̄m in multis locis: ⁊ videt̄ ꝙ ad s̄baꝫ nō est motus ⁊ cū arguit̄ intendunt̄ ⁊ remittuntur sube. ergo ad eas est motus. negat hoc:q̄ q̄uis intēdant̄ ⁊ remittāt̄:tn̄ q̄ nō gradualr̄ acq̄runtur sic subiectiō ad eas nō est mot⁹: sꝫ si dicebis intēdunt̄ ⁊ remittūtur: ergo habꝫ gradus: dico ꝙ verū est ꝙ habꝫ gradus: sꝫ nō ꝓp̄e ratione sꝫ a q̄litatib⁹: ⁊ tñ ꝙ tales forme itēdūt̄ ad intēsiones q̄litatꝫ: non tñ ad eas est mot⁹: q̄ nō gradualr̄ acq̄runt̄: sed in istāti: ⁊ sꝫ ē alia rō q̄ melior videt̄ ꝙ forme s̄bales elm̄toꝝ intēdūtur ⁊ remittunt̄: et tñ ad eas nō ē mot⁹: q̄ mot⁹ ē in ente in actu: forme āt substantiales introducunt̄ in ente in po̅ᵃ: q̄ a in mā p̄ᵃ: ⁊ iō ad eas nō pōt eē mot⁹. vn̄ vide Cō. 3 phy. vbi dicit ꝙ mot⁹ est in ente in actu.

nűero erit prana τ studiosa. Silr aűt τ i alijs q̃ nő sűt sube. ℂ Suba ꝟo cű vnű τ idẽ sit numero capax ꝫrioꝝ est: vt qdã hõ cű vnű τ idez nuõ sit aliqñ qdẽ niger fit: aliqñ ꝟo alb⁹ τ calidus τ frigidus τ prau⁹ τ studiosus. In alijs autẽ nullus aliquid tale videtur.

ℂ Hec est sexta pticula scde ptis. in q̃ phs ponit sextam ppetatẽ sube q̃ est ppe ppa sube τ nulli alteri cõpetit: τ p̃ ponit ppetatẽ τ eã declat. 2° remouet dubiű magl declarãdo ppetatẽ. ibi [Nisi qs forsitã.] p̃ ḡ ponit ppetatẽ ppriã sube: τ est ista: sola suba manẽs vna τ eadẽ nuõ est susceptibilis ꝫrioꝝ ꝭz sui mutationẽ: τ hec est ꝯ. 16. h⁹ li. τ qꝛ ẽ q̃dã exclusiua phs pbãdo eã pbat vtrãq; ei⁹ expo nẽtẽ negatiuã iductiue. s. ꝙ nihil aliõ a suba manẽs vnű τ idẽ nuõ ẽ susceptibile ꝫrioꝝ: nã eadẽ actio nõ ẽ aliqñ praua: τ aliqñ studiosa: nec idẽ color nuõ ẽ aliqñ albedo τ aliqñ nigredo: τ sic de oib⁹ alijs q̃cũq; nõ sűt sube. ḡ nihil vnű τ idẽ nuõ aliõ a suba ẽ susceptibile ꝫrioꝝ. Et sic pꝫ expones negatiua. Et expones affirmatiua declaꝛ sic. nã soꝛ. manẽs vn⁹ τ idẽ nuõ aliqñ ẽ calidus aliqñ ẽ frid⁹: aliqñ prau⁹: τ aliqñ studiosus: τ sic suba manẽs vna τ eadẽ nuõ ẽ susceptiua ꝫrioꝝ: τ de alio a suba nõ est veꝝ.

ℂ Nisi forsan qs opponat dicẽs oꝛonẽ τ visuz hmõi eẽ. Eadẽ. n. oꝛo τ idẽ visus verus τ falsus esse videꝛ. veluti si vera sit oꝛo sedere quẽdã: surgẽte eo/falsa erit. Silr ãt τ de visu. siqs eni putat vere sedere aliquem surgẽte eo/falsehic ipse opinaꝛ/eũdẽ habẽs de eo visum.

ℂ Posita ppetate sube phs remouet vnű dubiű circa dicta magis manifestãdo itellm ppetatis: τ ꝯtinet pticulas duas: in p̃ põit dubiű in 2ª ibi [Siqs.] soluit dubiű istõ vi ꝙ aliõ a suba manẽs vnű τ idẽ nuõ ẽ susceptiuű ꝫrioꝝ: qꝛ illa oꝛo. soꝛ. sedet. manẽs vna τ eadẽ nuõ soꝛ. sedẽte ẽ vã. τ soꝛ. nõ sedẽte/ẽ falsa. Et opio manẽs vna τ eadẽ nuõ: aliqñ ẽ vã τ aliqñ ẽ falsa. nã soꝛ. sedẽte opi. q̃ opinoꝛ soꝛ. sedere est vã. τ soꝛ. nõ sedẽte/eadẽ opi. nuõ ẽ falsa: sed veꝝ τ falsuz sunt ꝫria: τ nec oꝛo nec opi. sűt sube. ḡ aliõ a suba manẽs vnű τ idẽ nuõ ẽ susceptiuű ꝫrioꝝ. Sciẽduz ꝙ phs i tex. p visű itelligit opi. p videri itelligit opinari.

ℂ Sꝫ τ siqs h̃ recipiat: tñ in mõ dĩt. naꝫ ea q̃ in substãtijs sűt: ipsa mutata susceptibilia sűt ꝫrioꝝ: frigidű eni de calido factű mutatű ẽ. Alteratű. n. factű est nigrű ex albo: τ studiosum ex prauo. Silr aűt τ i alijs vnűq̃dq; mutationẽ suscipiẽs/est susceptibile ꝫrioꝝ. Oꝛo ꝟo τ opio ipa qdẽ imobilia oio pseuerãt: cű ꝟo res moueꝛ: ꝫriuz circa eã rẽ fit. oꝛo nãq; eadẽ immobilis pmanet eo ꝙ sedeat aliqs. Cű ꝟo res mota sit: aliqñ qdẽ vera: aliqñ aűt falsa fit: silr aűt τ in opione. Quare solűmodo ppriuz est sube ꝭz sui mutationẽ susceptibilẽ eẽ ꝯtrariorű. Siqs aűt τ h̃ recipiat opionez τ oꝛonẽ dicens susceptibilia eẽ ꝯtrarioꝝ/nõ verű hoc est. Oꝛatio nãq; τ opio nõ in eo ꝙ ipsa aliqd p se recipiãt ꝯtrarioꝝ/susceptibilia dñr eẽ: sed in eo ꝙ circa alterű aliq̃ passio facta sit. nam in eo ꝙ res ẽ aut nõ est: in eo ẽt oꝛo vera vel falsa dicitur: nõ in eo ꝙ ipsa per se susceptibilis sit ꝯtrariorű. Simplr aűt a nullo neq; oꝛatio moueꝛ neq; opinio: quapropter nõ erűt susceptibilia ꝯtrarioꝝ: cű nulla in eis passio sit. Veꝝ substãtia in eo ꝙ ipsa ꝯtraria recipiat: in h̃ susceptibilis dĩ eẽ ꝯtrarioꝝ. lãguorẽ eni τ sanitatẽ suscipit τ cãdorẽ τ nigredinẽ: τ vnűq̃dq; taliű ipa suscipiẽdo ꝯtrarioꝝ/eẽ susceptibilis dĩ. Quare ppriű hoc erit substãtie ꝙ cű vnuz τ idem sit numero ꝭm suã mutationẽ cõtrariorum/susceptibilis esse dicitur. de substãtia quidez hec dicta sufficiant.

ℂ Istã dubitationẽ remouet phs dicẽs. ꝙ oꝛo τ opi. si sűt susceptiua ꝫrioꝝ p sui mutationẽ: sꝫ per mutationẽ rei. Nã h̃ oꝛo/soꝛ. sedet/nulla mutatiõe fcã circa hãc oꝛonez est aliqñ vã τ aliqñ flsa ad solã mutationẽ soꝛ. de sessiõe i stationẽ. Nã soꝛ. sedẽte ẽ h̃ oꝛo vã. soꝛ. sedet. τ soꝛ. mutato õ statiõe i sessionẽ nulla mutatiõe fcã circa hãc oꝛonẽ est h̃ oꝛo falsa ad solã mutationẽ soꝛ. τ eodẽ mõ ẽ de opi. ℂ Siqs. n. soꝛ. sedẽte opineꝛ soꝛtẽ sedere/opinaꝛ veꝝ. τ opi. q̃ opinaꝛ soꝛ. sedere ẽ vã. τ soꝛ. nõ sedẽte nulla mutatiõe fcã circa hãc opi. ẽ eadẽ opi. falsa. Uñ oꝛo τ opi. non sűt susceptiua ꝫrioꝝ ꝭz sui mutationẽ: sꝫ ꝭm mutationẽ rei. s. soꝛ. nã vt dĩc phs. in eo ꝙ res ẽ vl nõ ẽ/oꝛo dĩ vã vl falsa: h̃ ẽ in eo ꝙ ita ẽ in re sic oꝛo signat/ẽ oꝛo vã: τ in eo ꝙ nõ est ita ex pte rei sic oꝛo signat/ẽ oꝛo falsa. h̃ ḡ ẽ ppietas ppa ppe sube. s. ꝙ sola suba manẽs vna τ eadez nuõ est ꝭz sui mutationẽ ꝫrioꝝ susceptiua: τ hec ppetas cõpetit oi sube vni ꝭz nűeꝝ τ nõ alteri. ℂ Intelligẽduz ꝙ h̃ ppetas dĩ ppa ppe sube: qꝛ cõpetit oi sube p̃ existẽti in gñe sube: τ soli sube pme cõpetit: qꝛ suba 2ª nõ suscipit ꝫriű nisi p mutationẽ sube pme. ℂ Et si argꝛ sic. oẽ propriű cõiter acceptű hꝫ aliqd p̃m τ adeq̃tű subꝫ: vt pꝫ in p̃ posteꝛ. sꝫ eẽ susceptiuű ꝫrioꝝ ꝭz sui mutationẽ ẽ vna passio cõis. ḡ hꝫ subꝫ cõe sibi adeq̃tű: sꝫ suba p̃ª nõ est cõis: imo suba scda est cõis exñs. ḡ hec ppetas p̃ cõpetit sube scde. ℂ Dõꝫ ꝙ p̃m τ adeq̃tű subm hui⁹ passiõis est oi cõe suba pma. que suba pma est cõloꝛ oi suba pma. ℂ Et cű arguiꝛ ꝙ suba pma/nõ est cõis. dico ꝙ accipiẽdo illű terminű suba pma pticulariter. sic veꝝ est ꝙ suba pma non est cõis: τ sic h̃ est falsa. suba pma est subm pmű hui⁹ passionis ꝭm ꝙ subm hui⁹ supponit psonalr: si aűt supponit simplr sic est vera. s. pma suba est p̃m subm passionis qd est eẽ susceptiuű ꝫrioꝝ ꝭz sui mutationẽ: τ h̃ ẽ falsa: suba scda est primű subm passionis huius antedicte.

ADDE Nõ ꝙ ista rõe Bur. vt diceꝛ ꝙ h̃ termin⁹ suba p̃ª pticulariter. i. vt supponẽs p hac sba pma nõ est subm hui⁹ passiõis: sꝫ sba: sic termin⁹ suba p̃ª si vt supponit psonaliter: sꝫ vt supponit simplr: sed ꝫ quia aut iste termin⁹ suba p̃ª vt supponit simplr supponit pro termino aut ꝓ nã. si p nã: sic vã aliqua nã sbalis cõis oib⁹ pmis τ ista ẽ sba 2ª nisi velem⁹ dĩc ꝙ vt supponit simplr supponit pro substantie primis sub vniõne.

Q Uantitatis aűt aliud qdẽ est ꝯtinuű aliud discretű: τ aliõ qdẽ ex hñtibus põnẽ ad seinuicẽ suis ptib⁹ ꝯstat: aliõ autẽ ex nõ habẽtibus positionem. T. c. 7.

Istud est 2ᵐ caᵐ trac. h⁹ in quo phs determiat de q̃titate: τ ꝯtinet duas ptes: qꝛ in pria determiat d̃ q̃titate q̃tű ad ei⁹ eẽntialia: in 2ª ibi [Ampli⁹ q̃titati nihil est ꝫriű.] determiat de q̃titate q̃tuz ad ei⁹ ppetates accñtales. pma ps ꝯtinet duas pticulas. In pria determinat de q̃titatib⁹ p se. In scda ibi [Propriű aűt q̃titati.] determiat de q̃titatib⁹ p accñs. Pria pticula ꝯtiet duas pticulas. In pria ponit phs duas diuisiones q̃titatis. In scda ibi [Est autẽ discreta quãtitas.] Exeqꝛ de mẽbris diuisiõis. dicit ḡ p̃ ꝙ q̃titas vno mõ diuidiꝛ p ꝯtinuű τ discretű. nã q̃titas: aliud est ꝯtinuű: aliõ discretű: τ alio mõ diuidiꝛ per cõstare ex partib⁹ habẽtib⁹ põnem ad se inuicem

inuicē:ꝛ per ꝯstare ex ꝑtib⁹ nō hñtib⁹ pōnez ad se inuicē.

Est aūt discreta q̄ntitas: vt nūs ꝛ oīo. Conti nua vō: vt linea: supꝑficies: ꝛ corpus. Amplꝰ aūt ꝑter hec: tp̄s ꝛ locus. Partiū eteīz nūi nul lus ē terminꝰ cōis ad quē copules ꝑticulas eiꝰ: vt qnq3 ꝛ qnq3 cū sint ad decē ꝑticule ad nullū terminū cōez copulant̄ qnq3 ꝛ qnq3: sed semꝑ discreta ꝛ separata sunt. Simil̄r tria ꝛ septem ad nullū cōez terminū copulant̄: ꝫ sꝑ discreta sunt ꝛ sepata. Quapꝑ nūs qdez discretoꝝ est.

Hec est 2ª ꝑs pᵉ ꝑticule in q̄ ph̄s exeqᵗ de mēbri diuisio nū. ꝛ ꝯtinet duas ꝑticlas: q2 in pᵃ exeqᵗ determinādo de mē bris pᵉ diuisiōis. In 2ª ibi Amplꝰ aliā qdē. ḷexeqᵗ determi nādo mēbra pᵉ ꝛ 2ᵉ diuisiōis. ꝑ narrat spēs vtriusq3 mēbri pᵉ diuisiōis. In 2ª ibi Partiū.n.nui. ḷexeqᵗ determinādo de illis spēb⁹. Dicit ḡ pᵒ ꝙ q̄ntitas discreta ē vt nūerꝰ ꝛ oīo ꝛ q̄ntitas ꝯtinua ē vt supꝑficies linea: corpꝰ tp̄s ꝛ locꝰ. Dico ḡ pᵒ ꝙ q̄ntitas discreta ē vt nūerꝰ ꝛ oīo. ḡ exeqᵗ determinā do de spēb⁹ q̄ntitatꝭ discrete. ꝛ pᵒ de nuō. 2ᵒ de oīone. Prio ḡ ꝓbat ꝙ nūerꝰ ē q̄ntitas discreta. ꝛ hec ē ꝯ.17.hꝰ li. ꝛ pᵒ hꝰ ca. q̄ ꝓbat̄ sic. Ois q̄ntitas cuiꝰ ꝑtes nō copulāt̄ ad aliquē cōez terminū ē discreta q̄ntitas: ꝫ nūerꝰ est q̄ntitas cuiꝰ ꝑ tes nō copulant̄ ad aliquē cōez terminū. ḡ nūerꝰ ē q̄ntitas discreta. ma. pꝫ. ꝑ diffōnē q̄ntitatis discrete. Diffō.n. q̄nti tatis discrete ē ista. s. q̄ntitas discreta ē cuiꝰ ꝑtes nō copu lant̄ ad aliquē cōez terminū. Et minor declat̄ declaratiōe exēplari: qnq3 ꝛ qnq3 sūt ꝑtes aliq̄te ipoꝝ decez/siue nui denarij: ꝛ nō copulant̄ ad aliquē cōez terminū: cū nō sit aliqd īter ista qd sit ꝑn̄ᵐ vniꝰ ꝛ finis altiꝰ: ꝫ qnq3 ꝛ qnq3 sꝑ remanēt discreta ꝛ sepata: ꝛ nō ad aliquē terminū eis cōez copulant̄. Sil̄r tria ꝛ septē q̄ sūt ꝑtes nō aliq̄te ipsoꝝ decē/siue nui denarij nō copulāt̄ ad aliquē terminū cōez eis: ꝛ ita ē de alijs ꝑtib⁹ nui. ḡ ꝛc. Intelligēdū ꝙ ph̄s ī exēplificādo q̄l̄r ꝑtes nūeri nō copulant̄ ad aliquē termi nū cōez exēplificat tā de ꝑtib⁹ aliq̄tis q̄3 de ꝑtib⁹ nō aliq̄ tis. ꝑtes aliq̄te sūt q̄ aliq̄tiēs sūpte reddūt suū totū ꝑcise: ꝛ neq3 plus: neq3 minꝰ: ꝛ sic qnq3 ꝛ qnq3 ad decē se hñt: q2 qnq3 bis sūpta reddūt decē: ꝛ neq3 plus neq3 minꝰ. Pars nō aliq̄ta ē q̄ multotiēs sūpta nō reddit suū totū eq̄l̄r ꝑ cise: ꝛ sic se hñt septē ad decem: q2 si multotiēs sumant̄: plus q̄3 decē reddūt. Et sil̄r tria sunt pars nō aliq̄te ipoꝝ decē: q2 multotiēs sumpta nō ꝑcise reddūt decē. Si.n. su mātur ter reddūt pauciora q̄3 decez: q2 nouem: ꝛ si tria su mātur quater: reddūt plura q̄3 decem: q2 duodecim.

Sil̄r aūt ꝛ oīo qdē discretoꝝ est. Quia eteīz q̄ntitas est oīo manifeste appet. mēsurat̄.n. syl laba breui ꝛ lōga. Dico aūt oīonē cuz voce ꝓ latā. ad nullū.n. cōem terminū eius ꝑticule co pulant̄. nō.n. cōis terminꝰ est ad quē syllabe co pulent̄: sed vnaqueq3 diuisa est ꝫm seipsum.

Probato ꝙ nūerꝰ est q̄ntitas discreta ꝓbat ph̄s ꝙ oīo ē q̄ntitas discreta: ꝛ h̄ ē ꝯ.18. hꝰ li. ꝛ ꝓbat̄ sic. Oīo ē q̄ntitas ꝛ ꝑtes eiꝰ nō copulant̄ ad aliquē terminū cōez. ḡ oīo ē q̄nti tas discreta. pꝫ ꝯn̄a ꝑ discriptiōez q̄ntitatis discrete. hec.n. ē descriptio q̄ntitatꝭ discrete: q2 q̄ntitas discreta ē illa cuiꝰ ꝑtes nō copulant̄ ad aliquē terminū cōem. añs ꝓbat̄. ꝛ pᵒ ꝙ oīo sit q̄ntitas. Illō q̄ mēsurat̄ sylla breuis vel lōga est q̄ntitas: ꝫ oīone mēsurat̄ sylla breuis aut lōga. ḡ ꝛc. ma ior pꝫ ꝫm ph̄z: q2 ꝓpriū ē q̄ntitati mēsurare q̄ntū. rō.n. mē sure ꝑ repit̄ in q̄ntiᵗᵉ discreta: vt hꝫ. io. meta. Unū ꝓpriū est q̄ntiᵗᵗⁱˢ mēsurare q̄ntū. cū ḡ syllaba breuis aut lōga sit q̄nta ꝛ mēsuret̄ oīone/seqᵗ ꝙ oīo ē q̄ntitas. Alia ꝑs añtis. s. ꝙ

ꝑtes oīonis nō copulant̄ ad aliquē t̄minū eis cōez ꝓbat̄. nā syllabe q̄ sūt ꝑtes oīonis ꝓlate nō copulant̄ ad aliquē cōez terminū: ꝫ vnaq̄q3 dictio sepata ꝛ diuisa ē ab alia. ꝛ exponit seipaz de q̄ oīone itellit: ꝛ dic̄ ꝙ loqᵗ de oīone in voce ꝓlata. Intelligēdū ꝙ ꝫm istā opi. oīo que est q̄nti tas ē mēsura itrinᶜᵃ oīonis ꝓlate ꝛ nō ē ꝓlata oīo: ꝫ hꝫ eē subiīue in oīone ꝓlata. Unū sic nūerꝰ q̄ est q̄ntitas discreta nō ē res nūerata: ꝫ hñ hꝫ eē subiīue ī reb⁹ nūeratis: ꝛ ē mē sura itrīseca rerū nuātaꝝ ꝑ quā de reb⁹ nuātis cogīsco q̄t sint. sic ista oīo: q̄ ē q̄ntitas discreta nō ē oīo ꝓlata: ꝫ ē cū oīone ꝓlata hñs eē subiīue in oīone ꝓlata tāq̄3 mēsura eiꝰ itrinᶜᵃ ꝑ quā cogīscit̄ vtrū sylla sit lōga vl̄ breuis: vl̄ vtrū cōpōat̄ ex ꝑtib⁹ breuib⁹ vl̄ lōgis. Unū oīo est q̄drupꝑ: q̄dā scripta: ꝛ talis ē sūba: vl̄ ē qddā aggregatū ꝑ accñs ex so lo encaustro ꝛ ex figᵃ vl̄ figuris. Alia ē oīo ī mēte: ꝛ illa ē q̄litas in pᵃ spē q̄litatis. 3ᵃ ē oīo in ꝓnūtiatōe vl̄ in voce: ꝛ illa est vox. ꝛ ꝑ ꝯñs ē sonꝰ: ꝛ illa ē q̄litas de 3ᵃ spē q̄litatis. 4ᵒ accipit̄ oīo ꝑ mēsura itrinᶜᵃ oīonis ꝓlate: ꝛ sic est q̄nti tas discreta. Sꝫ duᵐ ē: q2 ꝫm ph̄z h̄. ꝑtes oīonis de q̄b⁹ itē dit h̄ sūt syllabe. dic̄.n. ph̄s ꝙ ꝑtes oīonis nō copulāt̄ ad aliquē t̄minū cōez: ꝫ syllabe sūt ꝑtes oīonis ꝓlate. ḡ oīo q̄ est q̄ntitas ē oīo ꝓlata. Dōz ꝙ ph̄s nō itēdit ꝙ syllabe sint ꝑtes oīonis q̄ est q̄ntitas: ꝫ ex h̄ ꝙ syllabe nō copulā tur ad aliquē terminū cōez vult ph̄s dic̄ ꝙ ꝑtes oīonis q̄ ē q̄ntitas nō copulant̄ ad aliquē terminū eis cōez: q2 ꝑ tes oīonis q̄ ē q̄ntitas hñt eē subiīue ī syllabis oīonis ꝓla te: ꝛ iō si syllabe oīonis ꝓlate nō copulant̄ ad aliquē ter minū cōez. seqᵗ ꝙ ꝑtes oīonis q̄ ē q̄ntitas nō copulāt̄ ad aliquē cōez terminū. Et si q̄rat̄ de ꝑtib⁹ oīonis q̄ est q̄nti tas cuiꝰ sūt. vtrū sint vnitates syllaꝝ vl̄ aliq̄ alia extēsa ad extēsionē syllaꝝ. dōm vt mihi vꝫ ꝙ ꝑtes oīonis q̄ est q̄ntitas nō sūt vnitates syllaꝝ: q2 tūc oīo q̄ est q̄ntitas eēt nūerꝰ. ꝯn̄s vꝫ eē ꝯ ph̄z: ꝫ ꝑtes oīonis sūt mēsure itrīsece syllaꝝ extēse solū ꝫm duratiōez ad extēsionē syllaꝝ: sic tp̄s extēdit̄ solū ꝫm duratōez ad extēsionē ꝑmi motꝰ: vt declaratū ē sup 4ᵒ phy. Et si dicat̄ ꝙ ꝫm h̄ oīo q̄ est q̄nti tas nō dīt a tp̄e. dōz ꝙ oīo q̄ ē q̄ntitas dīt a tp̄e ī h̄ ꝙ tp̄s ē q̄ntitas ꝯtinua: ꝛ oīo q̄ ē q̄ntitas ē mēsura discreta. Sil̄r tp̄s mēsurat motū: ꝫ oīo q̄ ē q̄ntitas nō mēsurat motū: ꝫ oīonē ꝓlatā. Sꝫ q̄uis posset illō dici: tñ difficile est vidē q̄ō oīo est q̄ntitas: nec vꝫ de nec̄citate ponē talez mēsurā nisi tp̄s. Unū oīo ꝓlata nō vꝫ hēe pro mēsura nisi tp̄s ꝛ nu merū tp̄s mēsurat oīonē ꝓlatā q̄ntū ad eiꝰ successiōez seu ad duratōez: ꝛ nūerus mēsurat oīonē ꝓlatā q̄ntū ad mul titudinē syllabaꝝ: nec opꝫ vt vꝫ aliā mēsurā ponē ad mē surādū oīonez ꝓlatā: ꝛ ꝑꝑ h̄ posset dici ꝙ itētio ph̄i nō erat ꝙ oīo eēt q̄ntitas: ꝫ ph̄s loqᵗ ꝫm opiōnē alioꝝ: ꝛ ma xime ꝫm opi. Archite. quez in multis secutꝰ est in h̄ li.

Linea.n. ꝯtinua est. pōt.n. quis sumere cōez terminū ad quē ꝑticule eius copulant̄. s. pun ctū ꝛ supꝑficiei lineam. Plani nāq3 ꝑticule ad quēdā cōem terminū copulant̄. Sil̄r aūt ꝛ in corpe poteris sumere cōez terminū supꝑficiem aliquā que corporis particulas copulat.

Exeqᵗ determinādo de spēb⁹ q̄ntitatꝭ ꝯtiᵉ. ꝛ ꝓbat pᵒ ꝙ liᵃ supꝑficies ꝛ corpꝰ sūt q̄ntitates ꝯtiᵉ. ꝛ h̄ ē ꝯ.19. hꝰ li. q̄ ꝓbat̄ sic. Q̄ntitates ꝯtinue sūt q̄ꝝ ꝑtes copulant̄ ad terminū cōez: ꝫ ꝑtes linee copulant̄ ad terminū cōez. s. ad pūctū: ꝛ ꝑtes supꝑficiei copulant̄ ad terminū cōem. s. ad lineā: ꝛ ꝑtes corpꝭ copulant̄ ad terminū cōez. s. ad supꝑficiē itrin secā corpꝭ. ḡ linea supꝑficies ꝛ corpꝰ sūt q̄ntitates ꝯtinue.

Est aūt talinz ꝛ tēpus ꝛ locus: presens enim tempus copulat preteritum ꝛ futurum.

Q aūt tp̄s sit q̄ntitas ꝯtiᵃ ꝓbat ph̄s. ꝛ hec est ꝯ.20. hꝰ li.

e

ADDE Quãt sīr Ari. diffi nit conti nuū hic ꝛ est ꝑ celi. ꝛ.o.phy. Au. supra hoc. ꝑ celi super illo tex. conti nuū est. qd est diuisibi le ꝛc.

q̄ pbaṫ sic. Ois q̄titas cui⁹ ptes copulanṫ ad aliquē cōez terminū est q̄titas ɔti⁹ / tps est hm̄oi. ergo ⁊c. maior pz. ⁊ minor declaṫ. nā pn̄s tps copulaṫ ad pteritū ⁊ ad futurū. h̄ est pn̄s tps hz ptes copulatas ad terminū cōez ⁊ rōne illaꝝ ptiū dr̄ pn̄s tps eē q̄titas ɔti⁹. pn̄s tps cōponiṫ ex tpe pterito ⁊ ex tpe futuro: vt illa dies p̄sens cōponiṫ ex eo qḋ pterijt ex ista die: ⁊ ex eo qḋ futurū est ex ista die. dicit. n. Priscia. pn̄s tps est cuius pars pterijt. parsq̄ futura est ⁊ tps pteritū ⁊ tps futurū copulātur ad istās pn̄s. Nā pn̄s instās est finis tp̄is preteriti ⁊ est p̄n̄ᵐ tp̄is futuri.

¶ Rursus loc⁹ ɔtinuoꝝ est. locū. n. q̄dā pticule corpis obtinēt: q̄ ad quēdā cōez terminū copulanṫ. ergo ⁊ loci pticule q̄ obtinēt singulas corpis ptes ad eūdē terminū copulanṫ ad quē corpis pticule. Quapp ɔtinuus erit locus: ad vnum cōem enim terminū eius pticule copulanṫ.

¶ Qz loc⁹ sit q̄titas ɔti⁹ pbaṫ. ⁊ ē ɔ̄. xi. h⁹ li. q̄ pbaṫ sic. locus ē q̄titas cui⁹ ptes copulāṫ ad terminū cōez. ergo loc⁹ est q̄titas ɔti⁹. ɔn̄tia de se pz. ⁊ an̄s pbaṫ. ptes corpis q̄ occupāt locū copulanṫ ad terminū cōez. ergo ptes loci q̄ ɔtinent singulas ptes corpis copulanṫ ad eūdē terminū cōez ad quē copulāṫ ptes corpis. Un̄ qz ptes corpis copulanṫ ad terminū cōez p h̄ pbat q̄ ptes loci copulanṫ ad terminū cōez. s. ad eūdē ad quē copulāṫ ptes corpis. Sz illḋ nō vr̄ eē veꝝ: qz ptes corpis copulanṫ ad sup̄ficiē itrin̄ˢᵉᶜᵃᵐ in corpore locato tāq̄ ad ṫminū cōez: sz ptes loci nō copulanṫ ad sup̄ficiē itrin̄ˢᵉᶜᵃᵐ in corpe locato: qz sic eēt loc⁹ diuisibilis ṡm p̄fūdiᵗᵃᵗᵉᵐ: qḋ ē ɔ̄ ph̄m. ¶ Dōz ṡm q̄ dic̄ Auer. h̄ q̄ ph̄s nō determinauit adhuc de loco ṡz v̄itatē: iō loqṫ h̄ de loco ṡz opionē alioꝝ ponētiū locū eē spatiū: cū spatiū sit diuisibile ṡm tres dimēsiones: loc⁹ eēt diuisibilis: silr̄ ṡm eos: ⁊ sic ptes loci eēnt vbicūq̄ cū ptib⁹ corpis. p ɔn̄s ptes loci copulāṫ ad sup̄ficiē itrin̄ˢᵉᶜᵃᵐ corpis locati. loquēdo tn̄ de loco ṡm v̄itatē ṡm q̄ loc⁹ ē vlr̄ᵐ corpis ɔtinētꝭ locatū. sic ptes loci copulāṫ ad lineā exītē in sup̄ficie corpis locātis: ⁊ nō ad sup̄ficiē itrin̄ˢᵉᶜᵃᵐ corpoꝝ locatoꝝ vl̄ locati corpis. ¶ Sciēdū est h̄ q̄ cū dicimus ptes q̄titatis ɔtinue copulātur ad terminū cōez: nō dz termin⁹ cōis itelligi illud qḋ est p̄dicabile de plib⁹: sz illud qḋ est finis duorū vel p̄n̄ᵐ vni⁹ ⁊ finis alteri⁹. v. g. punct⁹ qui est in medio linee est termin⁹ cōis vtriq̄ medietati linee: qz est finis vtriusq̄ vel principiū vtriusq̄: vel finis vnius ⁊ p̄n̄ᵐ alterius. Silr̄ instās p̄sens est terminus cōis tpi pterito ⁊ tpi futuro: qz est finis tp̄is preteriti ⁊ p̄n̄ᵐ tp̄is futuri.

¶ Ampli⁹ aūt alia qdē ɔstāt ex pticulis q̄ in eis sūt pōnē ad se inuicē h̄ntib⁹. Alia qdē ex nō h̄ntib⁹: vt linee qdē pticule pōnē ad se inuicē h̄nt. Singulū nāq̄ eoꝝ situ̅ est alicubi: ⁊ hēs vn̄ sumas ⁊ assignes vnūq̄dq̄z vbi situ̅ ē in plano ⁊ ad quā pticulā pticule cūcte copulenṫ. Silr̄ āt ⁊ pticule plani pōnē h̄nt quādā: silr̄ nāq̄z ostēdeṫ vbi vnūq̄dq̄z eoꝝ iacet: ⁊ que copulanṫ ad se inuicē: sed ⁊ soliditatis quoq̄z silr̄ ⁊ loci.

¶ Hec ē z^a pticula z^e ptis p^e pticule in q̄ ph̄s exeqṫ determinādo de mēbris z^e diuisiōis q̄titatis q̄ est in q̄titatē cōstātē ex ptib⁹ h̄ntib⁹ pōnē: ⁊ in q̄titatē ɔstātē ex ptib⁹ nō h̄ntib⁹ pōnē ad se inuicē: ⁊ p̄ determiat de p̄ mēbro. z^o de z^o ibi. In nuō aūt. ꝑ Prīo pbat q̄ linea sup̄ficies corp⁹ et loc⁹ sūt q̄titates ɔstātes ex ptib⁹ h̄ntib⁹ pōnē adiuicē. ⁊ h̄ est ɔ̄. zz. h⁹ li. q̄ pbaṫ sic. ille q̄titates q̄ ɔstāt ex ptib⁹ h̄ntib⁹ situ̅ ɔtinuatiōez ⁊ pmanētiā sunt q̄titates ɔstātes ex ptib⁹ h̄ntib⁹ pōnē adinuicē: sz linea sup̄ficies corp⁹ ⁊ loc⁹ sunt q̄titates q̄ ɔstāt ex ptib⁹ h̄ntib⁹ situ̅ ɔtinuatiōez ⁊ pmanētiā. ergo linea sup̄ficies corp⁹ ⁊ loc⁹ sunt q̄titates ɔstātes ex ptib⁹ h̄ntib⁹ pōnē ad se inicē. maiorē h⁹ rōnis supponit ph̄s manifestā ⁊ declaṫ minorē declaratiōe exēplari sic. pticule. n. linee situate sunt alicubi: qz ɔtigit assignare de q̄lz pte linee vbi est situata: ⁊ eodē mō est de pticulis sup̄ficiei corpis q̄ sint alicubi situate ꝗ ɔtingit assignare vbi sint situate. Silr̄ pticule sup̄ficiei linee corpoꝝ ⁊ loci h̄nt pmanētiā adinuicē: vt manifestū est ⁊c. ¶ Intelligēdū est q̄ pō accipiṫ tripl̄r ṡm Alb. Uno⁰ accipiṫ pō ṡm q̄ refert ad illḋ cui⁹ est pō. ⁊ sic est in p̄dicto relonis. Alio⁰ accipiṫ p ordiatiōe ptiū in toto absolute: ⁊ sic est dr̄ia q̄titatis: ⁊ sic loqṫ h̄ ph̄s de pōne. 3° accipiṫ vt est ordiatio ptiū in toto in cōpatiōe ad locū: ⁊ ita est p̄dictū p se distinctū ab alijs. ¶ Ulteri⁹ est sciēdū q̄ ad pōnē vt est dr̄ia q̄titatis ṡm q̄ hic loqṫ reqrunṫ tres ɔditiōes. s. sit⁹ ptiū: ita q̄ ɔtingit assignare vbi ptes sint site: ita q̄ vna ps sit situata hic ⁊ alia ibi. ¶ z^a ɔditio est pmanētia ptiū. ¶ 3^a est ɔtinuatio ptiū: ⁊ qz linea / sup̄ficies / corp⁹ / ⁊ locus / h̄nt illas tres ɔditiōes: ideo ɔstāt ex ptib⁹ h̄ntib⁹ pōnem ad se inuicē.

¶ In nūo āt nō potit q̄s q̄ p̄spicē quēadmodū pticule ei⁹ pōnē aliq̄ hēant ad se inuicē: vt sint site alicubi: aut aliq̄ pticule ad se inuicē ɔnectāṫ: sz neq̄z ea que tp̄is sūt. nihil. n. pmanet pticule tp̄is. Qz āt nō ē pmanēs q̄uo pōnē aliq̄ hēbit: sz magis ordinē quēdā pticularez dices hēre: vt aliḋ qdē pri⁹ sit tpe. aliud ṽo posteri⁹. Sz ⁊ de nūo silr̄: eo q̄ pri⁹ nūeṫ vnus q̄ duo: ⁊ duo q̄ tres: ⁊ ita ordinē quēdā hēbūt: pōnē āt nō multū pcipies: sz ⁊ orō silr̄. nihil. n. pmanet pticule ei⁹: sz qḋ dcm̄ est nō pōt ampli⁹ sumi. Quapp nō erit pō pticulaꝝ ei⁹ siqdē nihil pmanet. Alia itaq̄z ɔstat ex pticulis que in eis sunt pōnē ad se inuicē h̄ntib⁹. Alia aūt ex nō h̄ntib⁹ positionē.

¶ Uiso q̄ q̄titates ɔstāt ex ptib⁹ h̄ntib⁹ pōnē ad se inuicez ōn̄dit ph̄s q̄ sūt q̄titates q̄ ɔstāt ex ptib⁹ nō h̄ntib⁹ pōnē ad se inuicē. ⁊ pbat q̄ nūer⁹ tps ⁊ orō sunt q̄titates q̄ cōstāt ex ptib⁹ nō h̄ntib⁹ pōnē ad se inuicē. ⁊ h̄ est ɔ̄. z3. h⁹ li. q̄ pbaṫ sic. Ille q̄titates q̄ ɔstāt ex ptib⁹ nō h̄ntib⁹ situ̅: aut pmanētiā: aut ɔtinuatiōez sunt q̄titates ɔstātes ex ptib⁹ nō h̄ntib⁹ pōnē ad se inuicē: sz nūer⁹ tps ⁊ orō sunt hm̄oi: qz vnūq̄dq̄ eoꝝ: aut est ex ptib⁹ nō h̄ntib⁹ ɔtinuatiōez: aut pmanētiā: aut situz. ergo ⁊c. maior pz. ⁊ minor declaṫ. ⁊ p̄ de nuō. nā ptes nūeri nō h̄nt situ̅. nō. n. est vna vnitas in nuō magis p⁹ q̄ alia: imo q̄lz vnitas indr̄nter pōt eē p⁹ vnitas vel vlr̄ ṡm q̄ possum nūerare a q̄cūq̄ vnitate indr̄nter. Silr̄ ptes nūeri nō h̄nt ɔtinuatiōez adinuicē: q̄uis. n. diuersi nūeri hēant ordinē adiuicē: vt binari⁹ pōr est q̄ ternari⁹: tn̄ ptes nūeri nō h̄nt situ̅: vt dcm̄ ē. Un̄ ptes nūeri nō h̄nt pōnem pp hec duo. vz. qz nō h̄nt situ̅: ⁊ qz nō h̄nt ɔtinuatiōez adiuicē. Silr̄ tps ɔstat ex ptib⁹ nō h̄ntib⁹ pōnē ad se iuicē: qz ptes tp̄is nō pmanet: ⁊ iō q̄uis ptes ipi⁹ nō possint hēre ordinē: tn̄ nō h̄nt pōnez: silr̄ est de orōne. ptes. n. orōnis nō pmanēt: postq̄. n. orō vel ps orōnis est plata nō pōt iteꝝ sumi: iō ptes orōnis nō h̄nt suppōnez ad se inicē: silr̄ ptes orōnis nō h̄nt ɔtinuatiōez ad se inuicez: ⁊ pp defectū istoꝝ duoꝝ. s. pmanētie ⁊ ɔtinuationis ptes orōnis nō habent positionem in partibus suis.

¶ Prope āt q̄titates he sūt sole q̄s diximus. alia ṽo oia ṡm accn̄s sūt. Ad h̄ āt aspiciētes ⁊ alias dicim⁹ q̄titates: vt multū dr̄ albū: eo q̄ sup̄fi-

cies multa fit: ⁊ actio lōga: eo q̄ tp̄s lōgū sit ⁊ multū ⁊ mot⁹ mult⁹. Neq̄ꝫ.n. hoꝝ singulū p se q̄ntitas dr̄: vt si q̄s assignet q̄nta sit actio: tp̄e diffiniet annuā vl' diurnā: vl' sic aliq̄ mō assignās: ⁊ albū q̄ntū sit assignās supficie diffiniet. Quāta.n. supficies fuerit tātū albū dicet ee. Quare sole ꝓprie ⁊ sꝫ se ip̄e q̄ntitates eē dr̄r q̄ dicte sunt. alioꝝ vo nihil p se: sꝫ forte dr̄r per accn̄s.

¶ Hec est 2ª pticula p̄ˢ ptis in q̄ ph̄s determinat de q̄ntitatib⁹ siue de q̄ntitate p accn̄s. ⁊ pbat ꝯnēꝫ istā. ⁊ est 24ª h⁹ lib. que est ista. Oīa q̄nta alia a q̄ntitatib⁹ p̄dcīs sūt q̄nta p accn̄s. hec ꝯ pbat̃ sic. oīa que solū dr̄r q̄nta p cōpatiōeꝫ ⁊ habitudinē ad q̄ntitates p̄dcās. s. lineā supficiē ⁊c̄. sunt q̄nta p accn̄s: sꝫ oīa q̄nta alia a q̄ntitatib⁹ p̄dcīs dr̄r q̄nta p cōparatiōem ⁊ habitudinē ad q̄ntitates p̄dcās. g̃ ⁊c̄. maioꝛ pꝫ: q2 qd̄ īest alicui solū p cōpatiōeꝫ ad aliud vl' ad alia: etiā īest ei p illd̄ aliud ⁊ nō p se. ⁊ minoꝛ declar̃ iductiue. nā albū est qd̄dā q̄ntū aliud a q̄ntitate p̄dicta: ⁊ nō dr̄ multū nisi q2 supficies in q̄ est/est multa. Silr̄ actio nō dr̄ lōga nisi q2 tp̄s mēsurās actionē est lōgum: silr̄ mot⁹ nō dr̄ lōgus: nisi q2 tp̄s qd̄ est mēsurās motū dr̄ lōgū: ⁊ eodē mō est de oīb⁹ q̄ntitatib⁹ alīs a q̄ntitatib⁹ p̄dcīs. g̃ he sole q̄ p̄dicte sunt/sunt q̄ntitates p se: ⁊ si aliq̄ aliaꝝ dr̄r q̄ntitates h̄ solū est p accn̄s ⁊ nō p se. ¶ Sciēdū q̄ ph̄s hic p q̄ntitates itelligit q̄nta: albū.n. dr̄ q̄ntū ⁊ actio q̄nta ⁊ nō dꝫ dici q̄ntitas. Un̄ cū dr̄ q̄ alia a q̄ntitatib⁹ p̄dcīs dr̄r quāta p accn̄s. illud nō est veꝝ de v̄tute s̄monis: sꝫ p q̄ntitates dꝫ itelligi quāta: ⁊ illd̄ itelligit ph̄s. ¶ Sciēdū q̄ ph̄s dicit 5ᵒ meta. q̄ duob⁹ modis dr̄ aliq̄d quātū p accn̄s. Uno⁹ dr̄ aliq̄d q̄ntū p accn̄s solū ex h̄ q̄ est accn̄s alicui⁹ p se q̄nti ⁊ sic albedo ⁊ nigredo dr̄r quāta p accn̄s: q2 albedo nō ē quāta: nisi q2 ē subiue in p se q̄nto: ⁊ in supficie ⁊ in corpe. Alio⁹ dr̄ aliq̄d q̄ntū p accn̄s: ita q̄ nō p̄. nec rōne subi in q̄ est: sꝫ ex eo q̄ diuidit̃ q̄ntitatiue ad diuisionē alicui⁹ q̄ntitatis ⁊ alicui⁹ p se ⁊ p̄ quāti. ⁊ sic tp̄s ⁊ mot⁹ dr̄r p se q̄nta p accn̄s. p̄ q2 illa q̄ꝝ sūt passiōes sūt q̄dā p̄ quāta: ⁊ ad diuisionē coꝝ diuidit̃ tp̄s ⁊ mot⁹. tp̄s.n. diuidit̃ ad diuisionez mot⁹: ⁊ mot⁹ ad diuisionē magni^{tudi}: iō tp̄s ⁊ mot⁹ dr̄r quāta p accn̄s sꝫ q̄ p accn̄s opponit̃ ei qd̄ est p̄. tp̄s vō p se est q̄ntitas: sꝫ nō p̄. mot⁹ aūt nō dꝫ dici q̄ntitas: sꝫ dꝫ dici ꝓp̄e loq̄ndo quāt⁹. ¶ Circa istd̄ cap. sunt multa dubia. p̄ dubitat̃ circa gen⁹ q̄ntitatis. 2ᵒ circa sp̄es. ¶ Circa p̄ᵐ dubitat̃. vtrū q̄ntitas sit gen⁹ vnū. ⁊ vr̄ q̄ nō: q2 nullū gen⁹ p̄dicat̃ denoīatiue de suis sp̄eb⁹. vt pꝫ in 4ᵒ topi. sꝫ q̄ntitas p̄dicat̃ denoīatiue de suis sp̄eb⁹. g̃ ⁊c̄. nā hec est v̄a. linea ē q̄nta/⁊ hec silr̄. supficies est q̄nta/⁊ hec ē p̄dicatio denoīatiua. g̃ q̄ntitas nō est gen⁹: ⁊ p ꝯn̄s nō est gen⁹ vnū. ¶ Itē p ph̄m. 10. meta. in q̄lꝫ gn̄e vno est vnū p̄ᵐ ⁊ vnū qd̄ est metrū ⁊ mēsura oīuꝫ alioꝝ in illo gn̄e: sꝫ in gn̄e q̄ntitatis sūt duo p̄ª. s. pūct⁹ ⁊ vnitas: q2 pūct⁹ est p̄ᵐ in ꝯtinuis: ⁊ vnitas est p̄ᵐ in discretis. g̃ ⁊c̄. ¶ Itē oē gen⁹ hꝫ vnā rōnē p̄ᵉˢ q̄ eq̄lr̄ cōpetit oīb⁹ ꝯtētis in illo gn̄e: sꝫ q̄ntitas nō hꝫ talē rōnē vnā. g̃ ⁊c̄. pbat̃ minoꝛ. q2 illa rō vl' foret rō diuisibilitatis vl' rō mēsure. nō rō mēsure: q2 rō mēsure pri⁹ cōpetit q̄ntitati discrete q̄ ꝯtinue: vt pꝫ p Cōmē. 10. meta. Nec est rō diuisibilitatis: q2 illa per pri⁹ cōpetit q̄ntitati ꝯtinue q̄ discrete: q2 nūer⁹ cāt̃ ex diuisiōe ꝯtinui: vt pꝫ in 3ᵒ phy. ⁊ p ꝯn̄s pri⁹ cōpetit ꝯtinuo. ¶ Itē sp̄es gn̄is debēt eē coeque: sꝫ sp̄es q̄ntitatis nō sūt coeque. g̃ q̄ntitas nō est gen⁹. pbo minorē p Boe^{tium} p̄ arith^{me}tice. q̄ntitas discreta p̄oꝛ est q̄ ꝯtinua. ¶ Dōm q̄ q̄ntitas est gen⁹ vnū: q2 hꝫ vnū modū eēndi seu vnā rōnē distictā a q̄libet alia rōne diuisibꝫ p̄litūꝝ de rōne gn̄alis quā hꝫ q̄ntitas est de p se hr̄e ptes itegrales. hec.n. rō cōpetit cuilibꝫ q̄ntitati ⁊ nulli alteri determiate: q̄ntūs.n. alia a q̄ntitate hn̄ant ptes itegrales: vt hō ⁊ asin⁹ ⁊ hm̄ōi n̄ nihil aliud a q̄ntitate de se hꝫ ptes itegrales: sꝫ hꝫ eas foꝛalr̄ p q̄ntitatē: sic.n. oē albū est albū foꝛalr̄ ab albedine: ita oē q̄ntū est q̄ntū foꝛalr̄ a q̄ntitate: ⁊ sicē est ipo͡e ponē aliqd̄ albū sine albedie: ita iꝑoīe est aliqd̄ eē quātū sine q̄ntitate: sꝫ idē est quātū ꝓp̄e ⁊ hr̄e ptes itegrales: iō hr̄e ptes itegrales cōpetit quātitati. p̄ ⁊ cuilibet alteri cōpetit hr̄e ptes itegrales rōne q̄ntitatis. Un̄ quātitas est forma que inest alicui qd̄ est qd̄dā cōpositūꝫ ex mā ⁊ forma iherēs sube rōne māe sub rōne cui⁹ suba extēdit̃: ⁊ habet partē ex̄ partē. vnde suba nō habet ptē itegralē nec ptes integrales: nec ptē ex̄ ptē nisi rōne q̄ntitatis foꝛalr̄. vn̄ ph̄s 5ᵒ meta. dicit. q̄ quātū est diuisibile in ptes q̄ isunt: q̄ruꝫ q̄libet est nata eē vere vnū: ⁊ h̄ aliq̄d. hō aūt ptes sunt ptes itegrales: q2 ptes eēntiales cuiꝰ sūt mā ⁊ for⁹ nō sunt nate eē h̄ aliq̄d: q2 nō sūt nate existē p se sepatiꝫ a toto. Silr̄ elta in que mixtū diuidit̃ nō isunt mixto actu: sꝫ solū v̄tute. Un̄ p illā pticulā. Diuisibile in ptes q̄ isunt: excludunt̃ elta q̄ nō sūt in mixto actu: ⁊ p illā pticulā. Quaꝝ q̄lꝫ est nata eē h̄ aliq̄d excludunt̃ partes eēntiales. s. mā ⁊ foꝛa: q2 nō sunt nate esse h̄ aliq̄d: q2 nō sunt nate p se existē: ⁊ sic pꝫ q̄ p̄ᵃ rō q̄ntitatis est eē diuisibile in ptes itegrales. ¶ Ad p̄ᵐ in ꝯriū dōꝫ q̄ nullū gen⁹ p̄dicat̃ denoīatiue de suis sp̄eb⁹ ꝓp̄e ⁊ stricte loq̄ndo de p̄dicatōe denoīatiua: large tn̄ vl' cōiter loq̄ndo nō est icōueniēs gen⁹ p̄dicari denoīatiue de suis sp̄ebus. g̃ cū dr̄ q̄ hec est v̄a/linea est q̄nta. dōm q̄ illa nō est v̄a accipiēdo q̄ntū vt est stricte ⁊ ꝓpriū denoīatiuū q̄ntitatis: q2 sic accipiēdo idē esset q̄ntū ⁊ hr̄e q̄ntitatē tanq̄ꝫ vnū accn̄s: tn̄ capiēdo q̄ntuꝫ pro oī eo qd̄ hꝫ ptes itegrales: sic hec est v̄a. linea est q̄nta: ⁊ nō est p̄dicatio denoīatiua nisi large loquēdo de denoīatiua p̄dicatiōe. Un̄ eē quātū est equocū: q2 vno⁹ idē est qd̄ hr̄is q̄ntitatē tanq̄ꝫ suuꝫ accn̄s. Alio⁹ idē est qd̄ hr̄is ptes itegrales. p̄ mō est denoīatiuuꝫ ꝓprie: ⁊ nō p̄dicat̃ de sp̄eb⁹ quātitatis. 2ᵒ est denoīatiuū large loq̄ndo ⁊ p̄dicat̃ de sp̄eb⁹ q̄ntitatis. Un̄ cū ph̄s dicit q̄ gen⁹ nō p̄dicat̃ denoīatiue de sua sp̄e: ip̄e itelligit de p̄dicatiōe denoīatiua ꝓp̄e ⁊ stricte dicta: ⁊ sic est dcm̄ suū vlr̄ veꝝ: q2 gen⁹ nūq̄ꝫ est accn̄s alicui sue sp̄ei. ¶ Ad aliā rōnē cū dr̄: q̄ in q̄lꝫ gn̄e ē vnū p̄ᵐ. dōꝫ est q̄ ph̄s sic itellr̄ q̄ in q̄lꝫ gn̄e est vna p̄ª sp̄es pfectissima īter oēs sp̄es illi⁹ gn̄is: ⁊ sic est in gn̄e q̄ntitatis aliq̄ p̄ª sp̄es pfectissima. Sꝫ forte illi sp̄ei nō est nomē iposituꝫ. Et cū dr̄ q̄ pūct⁹ ⁊ vnitas sunt duo p̄ª. dico q̄ nō sunt sp̄es de gn̄e quātitatis: q2 nec pūct⁹ nec vnitas est sp̄es: sꝫ illa sunt p̄n̄ª sp̄erū nec est icōueniēs: q̄ in vno gn̄e sint plura p̄n̄ª p̄ª: vel pōt dici q̄ vnitas est p̄n̄ᵐ in gn̄e q̄ntitatis: qd̄ est simplicissimū: ⁊ pūctus nō est p̄ᵐ in gn̄e q̄ntitatis: q2 reducit̃ ad vnitatē. nam pūct⁹ vltra vnitatē addit pōnē. Nā s̄m ph̄m 5ᵒ meta. pūct⁹ est vnitas pōnē hn̄s. ¶ Ad 3ᵐ argᵐ cū dr̄: q̄ p̄ītū q̄ntitatis nō hꝫ vnā rōnē. dōm q̄ sic. vt dcm̄ est: q̄ est p̄ª ⁊ ꝓp̄a rō q̄ntitatis: q2 p̄ª ⁊ ꝓp̄a rō q̄ntitatis est de se hr̄e ptes itegrales. ¶ Ad 4ᵐ cū dr̄: q̄ quātitas discreta est p̄oꝛ q̄ ꝯtinua. Dōꝫ ē q̄ q̄ntitas discreta vl' ꝯtinua pn̄t cōparari ad gen⁹ q̄ntitatis: ⁊ sic neutrū illoꝝ est pri⁹ alio: vl pn̄t cōparī ad rōnē mēsurādi: ⁊ sic quātitas discreta est prioꝛ q̄ q̄ntitas ꝯtinua. naꝫ rō mēsurādi nō attribuit̃ q̄ntitati ꝯtinue nisi rōne q̄ntitati discrete. v. g. vlna nō mēsurat pānū nec certificat quātitatē pāni: nisi ex h̄ q̄ totiēs replicat̃ in pāno: vt bis vel ter ⁊c̄. Nō.n. scit̃ p vlnā quāt⁹ est pān⁹ nisi sciat̃ q̄tiēs replicat̃ in pāno: ⁊ iō vlne nō cōpetit rō mēsure nisi rōne q̄ntitatis discrete. Et iō dicit Cōmē. 10. meta. q̄ p̄ᵃ rō mēsure repit̃ in quātitate discreta. ¶ Ad formā argᵐ cū dr̄: q̄ sp̄es gn̄is debēt eē coeque. dōm q̄ verū est

In fine capituli de quanto.

Nō q̄ vl' p̄dicē sibi in cap. de denominatiuis.

ADDE Et hoc pz ꝙ forma in composita extēdit ad extēsionē mãe.

reᵘ gñis:eq̄lr.n.suscipiãt pdicatõez gñis:⁊ nõ opꝫ ꝙ sint coeque reᵘ cuiuscũq̧ actᵘ vel ꝓpꝛietatis. ¶ Circa spēs q̄titatis dubitaẽ. Et p̄ circa spēs quãtitatis ꝯtinue. deide circa spēs quãtitatis discrete. ¶ Circa p̄ᵐ vĩ: ꝙ linea ⁊ supficies nõ sint quãtitates:q꞉ oĩs quãtitas est accñs:ꝫ linea ⁊ supficies nõ sunt accñia.·g· ⁊c̃. pbatio minoris. oẽ accñs hꝫ subm adequatũ qδ ẜm nullã dimẽsionẽ excedit subꝫ suũ:nec excedit ab eo:sed linea ⁊ supficies nõ hñt suba adeq̄ta.·g· ⁊c̃. pbatio assũpti. nã linea hꝫ lõgitudinez sine latitudine ⁊ pfũditate:⁊ supficies hꝫ lõgitudinẽ ⁊ latitudinez sine pfunditate. Si ·g· linea ⁊ supficies hñent suba adeq̄ta eẽt aliqδ subm vel suba q̄ hñet lõgitudinẽ sine latitudine ⁊ pfũditate:⁊ aliq̄ suba hñs lõgitudinẽ ⁊ latitudinẽ sine pfũditate:qδ vĩ icõueniẽs. ¶ Per idẽ pbaẽ ꝙ pũctᵘ nõ est in rerũ nã:q꞉ nec est suba nec accñs. nõ est suba:q꞉ si ille pũctᵘ eẽt suba. sic idiuisibile eẽt suba incorporea:⁊ ꝑ ꝯñs eẽt suba ꝑ se qδ est icõueniẽs. nec põt poni ꝙ pũctᵘ sit accñs:q꞉ si sic hñet subm adeq̄tũ:⁊ sic in suba eẽt dare subaꝫ indiuisibilẽ oĩno:⁊ illa eẽt per se itelligẽs vl aĩa itellectiua vel angelus. ¶ Si dicaẽ ꝯcedo ꝙ talia accñtia hñt subiecta adeq̄ta:⁊ ꝙ est ponere aliquã subaꝫ lõgã sine latitudine ⁊ pfũditate:⁊ aliquã latã sine pfũditate. ¶ Cõtra. si ponaẽ talis suba aut est mã aut forma aut suba cõposita. non põt dici ꝙ sit mã:q꞉ oĩs mã est subm triũ dimẽsionũ ꝑ Cõmẽ. in liᵒ de suba orbis. nec forᵃ:q꞉ extẽdit forᵃ ẜm extẽsionẽ mãe:⁊ ꝑ ꝯñs oĩs forᵃ in mã est lõga lata ⁊ pfunda:nec est suba cõposita ex mã ⁊ forᵃ:q꞉ ex q̄ tã mã q̄ forᵃ hꝫ tres dimẽsiones. suba cõposita sibi hꝫ tres dimẽsiones:⁊ sic nec linea nec supficies est suba cõposita. ¶ Itẽ si in suba corpea eẽt talis suba hñs lõgitudinẽ sine latitudine:⁊ aliq̄ suba hñs latitudinẽ sine pfunditate. ille sube eẽnt termini sube corporee:⁊ ita suba corpea hñet ꝑ se terminũ itrinsecũ absq̧ oĩ quãtitate:⁊ ꝑ ꝯñs nõ opꝫ ponere ꝙ quãtitas eẽt res alia a suba corpea terminãs ipam:cũ suba corpea ꝑ se termineẽ ꝑ rez ꝓpꝛij gñis. s. ꝑ subaꝫ hñtẽ latitudinẽ sine pfunditate. ¶ Deide dubitaẽ circa corpus de gñe q̄titatis: vtrũ opꝫ ipm ponere:q꞉ vĩ ꝙ nõ opꝫ ponẽ talẽ corpeitatẽ eẽ rez aliã a suba corpea:q꞉ suba corpea de se est quanta sine oĩ re alia sibi addita. ·g· supfluũ est ponẽ aliã rez ꝑ quã suba corpea est q̄nta. pꝫ ꝯña.q꞉ si corpus posset eẽ albũ sine oĩ alia re addita:supflue ponereẽ albedo vt res distĩcta ab illo ꝑ quã corpus diceret albũ. ·g· eodẽ mõ si suba posset eẽ quãta sine q̄libet alia re:supfluũ eẽt ponẽ rez aliã a suba per quã suba dicaẽ quãta. ⁊ sic pꝫ ꝯña. ⁊ añs pbaẽ. illud qδ ẜm se hꝫ ptẽ ex ptẽ oĩ alio circũscripto est per se quãtũ:ꝫ suba est hmõi:vt hõ vel asinᵘ. Nã si circũscribaẽ ab hoĩe oĩs res alia ab hoĩe adhuc suba hoĩs hꝫ ptes ex ptẽ. ¶ Sꝫ si dicaẽ ꝙ circũscripta oĩ alia re q̄titatis suba nõ hñet ptẽ ex ptẽ. ꝫ. ẜm ponẽtes quãtitatẽ rem aliã a suba:quãtitas est accñs:⁊ per ꝯñs p̄supponit subaꝫ tanq̄ subm suũ. ·g· eodẽ mõ ptes quãtitatis p̄suppõnũt ptes sube. ·g· suba ex se hꝫ ptes ⁊ nõ ꝑ quãtitatẽ. ¶ Et si dicaẽ ꝙ est ĩpoĩe subaꝫ corporeã eẽ sine q̄titate:⁊ ita nõ põt quãtitas realr circũscribi a suba corpea. ¶ Cõtra. q̄titas magis depẽdet a suba q̄ suba ab accñte:ꝫ deᵘ põt facẽ quãtitatẽ corpeã eẽ sine suba corpea:vt in sacro altaris:vbi post ꝯsecratõez remanet quãtitas panis sine suba panis. ·g· multo fortiᵘ deᵘ põt facẽ subãm panis vel hoĩs sine q̄titate. ¶ Itẽ itellᵉ põt itelligẽ subãm panis vel hoĩs sine quãtitate:q꞉ suba pcedit oẽ accñs diffõne cognitione ⁊ tpe:vt pꝫ ex 7ᵒ meta. ꝫ itellᵉ nõ põt itelligẽ hoĩez sine ptibᵘ:q꞉ hõ nõ põt itelligi sine carnibᵘ ⁊ ossibᵘ ẜm Phm. ·g· hꝫ partes circũscripta quãtitate:q꞉ circũscripta quãtitate ẜm itellectũ habet partes ẜm itellectũ. ·g· per eãdẽ rõnez põt hẽe partes in re circũscripta quãtitate ẜm rem. ¶ Ulterius circa tps dubitaẽ.q꞉ nõ videẽ ꝙ tẽpus sit quãtitas:q꞉ nulla q̄titas cõponiẽ ex nõ entibᵘ:sed tps cõponiẽ ex nõ entibus. ·g· ⁊c̃. minor pbaẽ sic. q꞉ pñs cõponiẽ ex tẽpoꝛe p̄terito ⁊ ex tpe futuro:quoꝝ vtrũq̧ est nõ ens. ¶ Et si dicaẽ ꝙ quãtitas successiua cuiᵉ est tẽpus hñ cõponiẽ ex non entibus copulatis adinuicẽ per istãs pñs. ¶ Cõtra. illud qδ est nõ ens nõ põt alteri ꝯtinuari:sed tã tps p̄teritũ q̄ futurũ est nõ ẽns. ·g· tps p̄teritũ ⁊ tps futurũ nõ põt adinuicẽ ꝯtinuari. ¶ Ulterius dubitaẽ circa locũ:q꞉ nõ vĩ ꝙ locus ⁊ supficies sint spēs diuerse q̄titatis:q꞉ oĩs q̄titas hñs tñ duas dimẽsiones est supficies:sed locus est hmõi:q꞉ si locus hñet tres dimẽsiones:tũc dimẽsiones loci penetrarẽt dimẽsiones corpis locati:qδ est icõueniẽs. ·g· locus est supficies. ⁊ ꝑ ꝯñs nõ est spēs distĩcta a supficie. ¶ Itẽ circa quãtitatẽ discretã:vt circa nũerũ dubitaẽ:q꞉ nõ vĩ ꝙ nũerus sit quãtitas:q꞉ oẽ accñs hꝫ vnũ subm:ꝫ nũerus nõ hꝫ vnũ subꝫ. ·g· nõ est accñs neq̧ q̄titas. pbatio minoris. accipiamus. n. vnũ numerũ ternariũ triũ lapidũ:⁊ q̄ro vtrũ iste nũerus est ẜm se totũ in q̄lꝫ illoꝝ:aut vna pars eiᵘ est in vno:⁊ alia pars eius in alio. Nõ est dare p̄ᵐ:q꞉ si sic. idez accñs nũero ẜm se totuz eẽt in diuersis subis:⁊ sil eẽt hic ⁊ rome:qδ est incõueniẽs. Si deẽ zᵐ:tũc sic. cuz sube illaꝝ ptiũ:puta tres lapides nõ faciãt per se vnũ:ita nec accñia existẽtia in eis subiue faciũt aliq̄d ꝑ se vnũ:sed sic est in ꝓposito:q꞉ iter ptes illiᵘ ternarij sunt multa media cũ q̄bᵘ nõ faciũt per se vnũ. ·g· ille ptes ternarij nõ faciũt per se vnũ:⁊ per ꝯñs nõ est aliq̄d per se vnũ:ex q̄ seq̄ẽ ꝙ ternariᵘ nõ est q̄titas. ¶ Circa solõnẽ istoꝝ dubioꝝ p̄ accipiẽda est sufficiẽtia ipaꝝ spẽrũ q̄titatis:que ponunẽ a phõ. Et põt sic accipi. de rõne q̄titatis est mẽsurare quãtũ:vt pꝫ. 10. meta. ꝫ oẽ quãtũ aut est ꝯtinuũ aut discretũ. ·g· oĩs quãtitas est mẽsura ꝯtinuoꝝ vl discretoꝝ. si est mẽsura ꝯtinuoꝝ:aut est mẽsura pmanẽtiũ:aut successoꝝ. si pmanẽtiũ:aut est mẽsura itrinseca:aut extrinᵉᶜᵃ. si sit mẽsura itrinseca:aut mẽsurat ẜm vnã dimẽsionẽ tñ:⁊ sic est linea. aut ẜm duas:⁊ sic est supficies. aut ẜm tres:⁊ sic est corpus:⁊ nõ sunt plẽs dimẽsiones ẜm phm in p̄ de celo ⁊ mũ. ⁊ sic nõ sunt plẽs mẽsure itrinsece ꝯtinuoꝝ. Si autẽ sit mẽsura extrinᵉᶜᵃ:aut est mẽsura pmanẽs:⁊ sic est locᵘ. aut est mẽsura successiua:⁊ sic est tps. Si ṽo sit mensura discretoꝝ:aut est mẽsura discretoꝝ pmanẽtiũ:aut successiuoꝝ. si sit pmanẽtiũ, sic est nũerus. si sit successiuoꝝ, sic est orõ. ¶ Sciẽdũ ꝙ q̄dã Moderni negãt pũcta eẽ ⁊ lineas ⁊ supficies ꝓp rõnes supiᵘ fcãs. Unñ dñt ꝙ nihil est simplr idiuisibile in istis iferioribᵘ nisi aĩa itellectiua. Cõtra q̄s põt pbari ꝙ in istis iferioribᵘ est aliq̄d hñs lõgitudinẽ ⁊ latitudinẽ carẽs pfunditate:⁊ aliq̄d hñs lõgitudinẽ sine latitudine:⁊ aliq̄d simplr idiuisibile oĩ diuisione carẽs. Ad que pbãda supponiẽ ꝙ oẽ corpᵘ est finitũ ⁊ determiatũ:qδ pꝫ ex 3ᵒ phy. vbi pbaẽ qδ nullũ corpᵘ est infinitũ. ¶ Ulteriᵘ supponiẽ ꝙ oẽ termiatũ hꝫ aliquẽ vltᵐ terminũ vltra quẽ nihil est eiᵘ. ¶ 3ᵒ suppono ꝙ oĩs terminᵘ vltimᵘ est idiuisibilis idiuisibilitate opposita diuisibilitati rei termiate ꝑ illũ vltᵐ terminũ. ⁊ istδ pꝫ:q꞉ si eẽt talr diuisibilitate diuisibilis q̄le est ipm termiatũ diuisibile:ille terminᵘ hñet vlterioꝛẽ terminũ:⁊ ꝑ ꝯñs nõ eẽt vltimus. ¶ Ex his arguo sic. pfũditas corpis est termiata. ·g· hꝫ vltᵐ terminũ. ⁊ q̄ro de illo vtrũ sit diuisibilis ẜm pfunditatẽ vel nõ. si deẽ ꝙ sic:cũ nõ sit pcedẽ in ifinitũ hꝫ finẽ ⁊ terminũ pfunditatis:⁊ per ꝯñs ille terminᵘ datᵘ non fuit vltimᵘ terminᵘ. si aũt ille terminᵘ vltimᵘ sit idiuisibilis ẜm pfunditatẽ:habeo ꝓpoᵐ ꝙ ille terminᵘ pfunditatis hꝫ lõgitudinẽ ⁊ latitudinẽ:⁊ ꝑ ꝯñs est iuenire in corpibᵘ aliq̄d qδ hꝫ latitudinẽ sine pfunditate. Adhuc illa latitudo vel

do vel

do vel supficies hȝ terminū vlt^m cū sit finita: ⁊ tūc quero an ille termin⁹ vltimus sit diuisibilis ſm latitudinē vel nō. si sic. g̃oȝ ꝙ hēat vlterioꝛē terminū illi⁹ latitudīs: ⁊ ꝑ ꝯñs ille termin⁹ q̄ ponit̃ vltim⁹ nō est vltim⁹ cū hēat vlterioꝛē terminū sue latitudīs. Si aūt vltimus termin⁹ sue latitudīs sit idiuisibilis ſm latitudinē: habeo ꝑpo^m ꝙ in corꝑib⁹ est aliq̄s termin⁹ hñs lōgitudinē sine latitudine: q: mani^m est ꝙ termin⁹ latitudis hȝ lōgitudinē: ita ē aliq̄ dimēsio hñs lōgitudinē sine latitudine ⁊ ꝑfunditate: ⁊ illa est linea. Adhuc linea est diuisibilis ſm lōgitudinē: ⁊ est finita. g̃ hȝ vlt^m terminū sue lōgitudis. tūc q̄ro aut ille termin⁹ vltim⁹ sit diuisibilis ſm lōgitudinē: vl' nō. si sic. g̃ hȝ vlterioꝛē terminū q̄ termiat̃: ⁊ ꝑ ꝯñs qui nūc ponit̃ vltim⁹ termin⁹ lōgitudis hȝ terminū vlterioꝛē: ⁊ sic nō ē vltim⁹. si aūt sit idiuisibilis ſm lōgitudinē: sic hēo ꝑpo^m: q: in corꝑib⁹ est aliqđ idiuisibile ſm lōgitudinē: ⁊ illđ est pūct⁹ q̄ est simpl'r idiuisibilis: ⁊ sic ꝓbatū est ꝙ ī corꝑib⁹ est aliqđ idiuisibile ſm ꝑfunditatē: diuisibile tñ ſm latitudinē ⁊ lōgitudinē cui⁹ ē supficies. Sil'r ꝓbatū est ꝙ ī corꝑib⁹ est aliqđ idiuisibile ſm ꝑfunditatē: ⁊ sil'r ſm latitudinē ⁊ illđ est linea. ꝓbatū est ēt ꝙ in corꝑib⁹ est aliqđ idiuisibile ſm lōgitudinē: ⁊ illđ est simpl'r indiuisibile: ⁊ illđ est pūct⁹. ¶ Huic rōni forte diceret aliq̄ ꝙ q̄lȝ pars corꝑis vltra quā nihil est ipi⁹ est termin⁹ vltim⁹ corꝑis: et ita negarēt illđ suppo^m. s. ꝙ vltim⁹ termin⁹ ꝑfūditatis careret ꝑfunditate: ⁊ ꝯcederēt ēt vlteri⁹ ꝙ nō est aliq̄ ꝑs corꝑoris: ita vlt⁹ q̄n hēat vlterioꝛē terminū. s. vltimā ꝑtē ei⁹: vltra quā nō est aliqđ ei⁹. ¶ Sȝ ꝯ. si illđ eēt verꝝ tūc mobile motū sup magnitudinē sꝑ dū moueret̃ eēt in vlt⁹ termino magnitudinis: q: sꝑ dū moueret̃ eēt in aliq̄ ꝑte magnitudīs: vltra quā nihil est de tota magni^{ne}: ⁊ ita si aliq̄s īciperet moueri v̄sus romā: statī cū moueret̃ eēt in vlt⁹ illi⁹ lōge vie que ꝑtēdit̃ ab hinc ad romā: qđ vȝ absurdū. ¶ Itē accipio vlt^m ſm ꝑh̄m vbi loq̄t̃ 5⁰ ⁊ 6⁰ phy. de vlt^o qđ q̄dē vlt^m ſm se totū est vlt^m: ⁊ nō ſm aliq̄ ei⁹ ꝑtē. Un̄ sic p̄^m vno⁰ dī ſm ꝙ distinguit̃ ꝯ z^{m} ꝑtē: q: dī illđ p̄^m moueri qđ mouet̃ ſm se ⁊ q̄lLibet sui ꝑtē. ⁊ nō ſm aliq̄ ꝑtes sui sic: ⁊ ſm aliā nō. Ita vlt^m accipit̃ ſm ꝙ distiguit̃ ꝯtra z^{m} ꝑtes: ita ꝙ ille termin⁹ est vltimus termin⁹ qui ſm se totū est vltim⁹, ⁊ nō ſm ꝑtē. ¶ Ex h̃ arguo sic. nihil hñs ꝑfunditatē est vltimus termin⁹ ꝑfunditatis accipiendo vlt^m ſm qđ distinguit̃ ꝯtra z^{m} partē: q: oē hñs ꝑfunditatē hȝ aliq̄ ꝑtē: vltra quā aliqđ illi⁹ ꝑfunditatis ꝑtēdit̃: ⁊ illa pars nō est vlt⁹ nec vltimus termin⁹. cū aliqđ ipi⁹ terminati sit vltra illū terminū. g̃ si sit aliq̄s terminus vltimus ꝑfūditatis loq̄ndo de vlt^o: vt dcm̄ est. opȝ ꝙ ille vltimus termin⁹ sit indiuisibilis ſm ꝑfunditatē: ⁊ sic pȝ ꝙ nulla pars corꝑis pōt dici vltim⁹ termin⁹ corꝑis. ¶ Huic forte dī ꝙ nō est dare vlt^m terminū corꝑis sic accipiēdo vlt^m: vt distinguit̃ ꝯtra z^{m} ꝑtē. ¶ Cōtra. ꝑ ꝑh̄m 4 phy. locus est vlt^m corꝑis ꝯtinētis imobile p̄^m. Et Cōmē. glosat dī. ꝙ ꝑh̄s itelligit sic. ꝙ locus est p̄^m vlt^m corꝑis ꝯtinētis imobile: q: nō est ꝑ se mobile. Un̄ per p̄^m itelligit p̄^m ſm ꝙ distinguit̃ ꝯtra aliquā ꝑtē: ⁊ per vlt^m itelligit vlt^m qđ est vlt^m ſm q̄lLibet ei⁹ ꝑtē. ⁊ h̃ pȝ per Cōmē. dicētē ibi ꝙ ꝑh̄s itelligit per p̄^m adeq̄tū. Un̄ locus est vlt^m ſm quālibet ei⁹ ꝑtē corꝑis ꝯtinētis adeq̄tū mobili. h̃ est nō excedēs mobile nec excessum ab eo. Si tñ locus eēt diuisibilis ſm ꝑfūditatē locus excederet locatū ⁊ nō adeq̄ret̃ ei. ibi⁹ g̃ corꝑis ꝯtinētis est dare vlt^m terminū carētē ꝑfunditate: qui q̄dē termin⁹ est vltimus ſm se totū ⁊ nō ſm aliq̄ ꝑtē sic: ⁊ ſm aliq̄ ꝑtē nō. ¶ Cōfirmat̃. q: ꝑh̄s dicit ꝙ locus ꝑꝑi⁹ est eq̄lis locato. g̃ ſm aliq̄ dimēsionē vel ſm aliq̄s dimēsiōes est locus eq̄lis locato: sȝ nō est eq̄lis locato ſm ꝑfunditatē: q: si locus hēret ꝑfunditatē ꝑfūditas loci excederet ꝑfūditatē locati. g̃ cū locus sit eq̄lis locato ſm aliq̄ dimēsionē vel ſm aliq̄s dimēsiōes ⁊ nō sit eq̄lis sibi ſm ꝑfūditatē oportebit ponē aliq̄ dimēsionē carētē ꝑfunditate: ⁊ ita opȝ ponē in corꝑe latitudinē sine ꝑfunditate: ⁊ lōgitudinē sine latitudine ⁊ ꝑfunditate: vt antiq̄⁹ solet poni. ¶ Ad p̄n^{lē} ꝯnē argui⁹. ⁊ ꝓbat̃ ꝙ in corꝑib⁹ sit aliqđ idiuisibile simpl'r: q: sphera mota vl' stās sup planū tāgit planū ſm aliqđ: ita ꝙ in corꝑe spherico est aliqđ ſm ꝙ tāgit ⁊ applicat̃ plano: ⁊ etiā in plano est aliqđ q̄ planū tāgit̃ a corꝑe spherico: sȝ corꝑ⁹ sphericū nō tāgit ſm aliqđ diuisibile in eo corꝑ⁹ planū: nec corꝑ⁹ planū tāgit̃ ſm aliqđ diuisibile a corꝑe spherico. g̃ in corꝑe spherico est aliqđ simpl'r idiuisibile q̄ tāgit planū: ⁊ ēt in plano ē aliqđ simpl'r idiuisibile q̄ tāgit̃ a corꝑe spherico: ⁊ eodē mō argui⁹ ꝓbādo ꝙ in corꝑib⁹ est aliq̄ dimensio hñs latitudinē sine ꝑfūdi^{te}. Nā ponam⁹ ꝙ corꝑ⁹ planū tāgat aliud corꝑ⁹: ita ꝙ vnū sit suppo^m alteri: ⁊ sit vnū istoꝝ corꝑoꝝ. a. ⁊ aliud. b. tūc. a. tāgit. b. ſm aliqđ ei⁹ p̄. ⁊ nō ſm aliq̄ ꝑtē ei⁹: q: nulla ꝑs isti⁹. a. p̄ tāgit aliq̄ ꝑtē ipi⁹. b. q̄a tāgētia se p̄ tāgūt se ſȝ se tota: ⁊ ꝙ totū tāgit totū: sȝ ꝑtes diuersoꝝ corꝑoꝝ nō pñt se sic tāgē: q: sic duo corꝑa eēnt in eodē loco p̄ ſm ꝑtes corꝑoꝝ q̄b⁹ p̄ se tāgūt: qđ est ipossibile. g̃ opȝ ꝙ. a. tāgat. b. ſȝ aliqđ ei⁹ p̄ qđ nō est pars ei⁹. nec hȝ ꝑfūditatē: q: due ꝑfūditates nō pñt eē sil' adeq̄te: sȝ illa q̄ se tāgūt p̄ sūt sil' adeq̄te. g̃ in istis corꝑib⁹: puta in a. ⁊ in. b. sūt aliq̄ dimēsiōes lōge ⁊ late nō hñtes ꝑfūditatē: qđ est ꝑpo^m. ¶ Istis forte rōnib⁹ diceret̃ ꝙ corꝑ⁹ tāgit corꝑ⁹ ſm se totū: ⁊ nō ſm aliqđ ei⁹. ¶ Cōtra. illa q̄ tāgūt se ſm se tota sūt sil' in eodē loco adeq̄te ſm Aui. 3⁰ sue sufficiētie. si g̃ duo corꝑa tāgerēt se ſȝ se tota. seq̄ret̃ ꝙ duo corꝑa eēnt sil' in eodē loco adeq̄te: qđ est ipole. ¶ Hoc ꝯfirmat̃. q: si duo corꝑa tāgūt se. aut g̃ totū tāgit totū ſȝ se totū: aut aliq̄ ꝑs vni⁹ ſm se totā tāgit aliq̄ ꝑtē alteri⁹: aut aliq̄s termin⁹ vni⁹ tāgit aliquē terminū alteri⁹ ſm se totū. nō est dare p̄^m: q: si totū ſȝ se totū tāgit totū, seq̄t̃ ꝙ totū est sil' adeq̄te cū toto: ⁊ ita duo corꝑa eēnt sil' in eodē loco adeq̄te: qđ est ipole. Si aūt ꝑs tāgit ꝑtē ſm se totā: opȝ ꝙ ille ꝑtes sint ſm se totas sil' in eodē loco adeq̄te: q̄a ille ꝑtes q̄ sūt corꝑis sūt corꝑa: sȝ h̃ est ipole. g̃ relinq̄t̃ ꝙ cū aliq̄ duo corꝑa tāgūt se. ꝙ aliq̄s termin⁹ vni⁹ ſm se totū tāgit aliquē terminū alteri⁹ ſm totū: sȝ illa q̄ tāgūt ſm se tota nō pñt eē diuisibilia ſm ꝑfunditatē. g̃ in corꝑib⁹ sūt aliq̄ diuisibilia ſm lōgitu^{ne} ⁊ latitudinē q̄ sūt idiuisibilia ſm ꝑfūdi^{te}. ¶ Itē ꝑh̄s 5⁰ phy. dicit ꝙ illa sunt sil' q̄ sunt in eodē loco p̄: ⁊ in eodē loco adeq̄to. ⁊ dicit ibidē ꝙ illa tāgūt se q̄ꝝ vlt⁹ sunt sil': ⁊ ꝑ ꝯñs seq̄t̃ ꝙ coꝝ vlt⁹ sunt in eodē loco adeq̄to: sȝ ipole est duo corꝑa eē sil' in eodē loco adeq̄to. g̃ vlt⁹ aliq̄ꝝ se tāgētiū nō sunt corꝑa nec hñtia ꝑfūdi^{te}: ⁊ ꝑ ꝯñs in corꝑib⁹ sūt aliq̄ dimēsiōes carētes ꝑfūditate: ⁊ ꝑ ꝯñs est ponē latitudinē sine ꝑfunditate ⁊ lōgitudinē sine latitudine ⁊ ꝑfūditate: ⁊ aliqđ oīno idiuisibile: qđ ꝯcedo. Dico g̃ ꝙ corꝑ⁹ de g̃ñe q̄titatis est ipa ꝑfunditas vl' hñs ꝑfūditatē: ⁊ vltim⁹ termin⁹ corꝑis q̄ est supficies hȝ lōgitudinē ⁊ latitudinē carēs ꝑfūdi^{te}: ⁊ linea q̄ est vltim⁹ termin⁹ supficiei hȝ lōgitudinē sine latitu^{ne} ⁊ ꝑfudi^{te}: ⁊ pūct⁹ q̄ est vltim⁹ linee est idiuisibilis simp'r. ¶ Ulteri⁹ est sciēdū ꝙ supficies ē vltim⁹ termin⁹ corꝑis ⁊ nō est ꝑs corꝑis. nā supficies est idiuisibilis ſm ꝑfunditatē: sȝ idiuisibile additū idiuisibili ex ea ꝑte q̄ est idiuisibile nō facit mai⁹: ⁊ iō corꝑ⁹ qđ est ꝑfundū nō pōt cōponi ex supficieb⁹: q: si due supficies applicarent̃ adinuicē ita ꝙ vna supponat̃ alteri nō ꝯstituit̃ aliqđ ꝑfūdū. Et ꝑꝑ eādē cāȝ linea est termin⁹ supficiei: ita ꝙ nō est ei⁹ ꝑs: q̄a linea est indiuisibilis ſm latitudinē: ⁊ linea addita linee ſȝ latitudinē nullo⁹ facit mai⁹: ⁊ q: pūct⁹ est oīno idiuisi-

bilis: sõ pũctꝰ additꝰ pũcto nulloꝰ facit maiꝰ: ideo pũctꝰ sic est terminꝰ lineę ꝙ nulloꝰ est ps lineę. ¶ Si dicat̃ ꝙ pũctꝰ vi facẽ maius: qꝛ tria pũcta sunt plura ꝙ̃ duo. Dõm ꝙ tria faciũt plus ꝛ nõ faciũt maiꝰ. vñ tria pũcta sũt plura ꝙ̃ duo: sꝫ nõ sunt maiora ꝓp̃e: qꝛ maiꝰ ꝛ minꝰ sunt in cõtinuis. ꝛ plura ꝛ pauca sunt in discretis: sic magñ ꝛ paruũ sunt de gñe q̃ntitatis ꝯtinue: ꝛ multũ ꝛ paucũ sunt de gñe q̃ntitatis discrete. Et ꝑ rõnes aliq̃s est itelligẽdũ ꝙ terminus q̃ntitatis est in eodẽ subiũe in q̃ est q̃ntitas cuiꝰ est terminꝰ. ꝛ nõ hꝫ aliud subꝫ ꝙ̃ subꝫ terminatũ ꝑ seipm: ꝛ iõ nec supficies: nec linea: nec pũctꝰ hñt aliqd subm adeq̃tũ eis. Unñ q̃ñuis in corꝑibꝰ sint aliq̃ dimẽsiões late sine ꝓfũditate: ꝛ aliq̃ lõga sine latitudine ꝛ ꝓfũditate: tñ in suba corꝑea: nec ẽt in reꝝ nã est aliq̃ suba lata nõ ꝓfunda: nec aliq̃ suba lõga nõ lata. Et ꝑ h̃ pꝫ rñsio ad rõnes ꝓbãtes ꝙ supficies linea ꝛ pũctꝰ nõ sunt accñtia ꝑ h̃ ꝙ nõ hñt suba adequata. pꝫ. n. ꝙ nõ seq̃t / sunt accñtia. g̃ hñt suba adeq̃ta. ¶ Ad rõnẽ de corꝑe cũ di ꝙ suba corꝑea de se ẽ quãta absq̃ oĩ q̃ntitate sibi addita. Jllud est negãduꝫ. nã suba corꝑea nõ est de se q̃nta: sꝫ ꝑ q̃ntitatẽ. sꝫ cũ di ꝙ suba corꝑea oĩ alio circũscripto hꝫ ꝑtẽ ex̃ ꝑtẽ. Dõꝫ ꝙ si a suba corporea circũscripta eẽt oĩs q̃ntitas nõ hrẽt ꝑtẽ ex̃ ꝑtẽ: qꝛ per solã q̃ntitatẽ hꝫ suba ꝑtẽ ex̃ ꝑtẽ. Et cũ di ꝙ si q̃ntitas sit accñs: opꝫ ꝙ p̃supponat subaꝫ: ꝛ ꝙ partes q̃ntitatis supponãt ꝑtes sube. ꝯcedo ꝙ ꝑtes sube p̃supponunt̃ a partibꝰ q̃ntitatis in eẽndo: sꝫ nõ in eẽndo q̃te: vñ q̃ñuis suba quãtũ ad existẽ sit p̃or oĩ accñte: tñ q̃ntuꝫ ad hrẽ partẽ ex̃ partẽ ꝛ ad eẽ q̃ntũ q̃ntitas est p̃or suba: cũ suba nõ sit quãta: nec hẽat ꝑtẽ ex̃ ꝑtẽ nisi per q̃ntitatẽ. Unñ ꝑtes q̃ntitatis p̃supponũt partes sube q̃ntũ ad existẽ: ꝛ suba mãlis p̃supponit q̃ntitatẽ q̃ntũ ad hrẽ partẽ ex̃ ꝑtẽ: ꝛ q̃ntũ ad eẽ q̃ntũ. ¶ Et cũ di ꝙ deꝰ põt facẽ subaꝫ panis vel hoĩs sine aliq̃ q̃ntitate. Dõm ꝙ h̃ ꝯcesso suba hoĩs vl̃ panis hrẽt ꝑtẽ vl̃ ꝑtes: sꝫ nõ ꝑtẽ ex̃ ꝑtẽ: nec occuparet locũ: nec aliq̃ pars illiꝰ sube exñtis sine q̃ntitate hrẽt sitũ aut locũ. ¶ Et si dicat̃ ꝙ suba circũscripta oĩ q̃ntitate adhuc eẽt q̃nta. g̃ de se eẽt q̃nta. ꝓbatio ꝙ eẽt quãta: qꝛ hrẽt ꝑtes itegrales: ꝛ etiã eẽt adhuc qõdã totũ: ꝛ oẽ totũ est maiꝰ sua ꝑte: ꝛ oẽ maiꝰ est q̃ntuꝫ. g̃ circũscripta oĩ q̃ntitate adhuc suba panis vel hoĩs eẽt q̃nta. Dõm ꝙ suba panis nõ eẽt quãta circũscripta oĩ q̃ntitate: nec hrẽt ꝑtes itegrales. i. vnã ex̃ aliã: sꝫ de se hrẽt ꝑtes itegrales tñ. Unñ nõ seq̃t / h̃ hꝫ partes itegrales. g̃ est q̃ntũ: sed opꝫ addẽ añti sic / hꝫ ꝑtes itegrales vnã ex̃ aliã. g̃ est q̃ntũ. ¶ Ad duñ de tpe cũ di: ꝙ nulla q̃ntitas cõponit̃ ex nõ entibꝰ. Dõm ꝙ nulla q̃ntitas ꝑmanẽs cõponit̃ ex nõ entibꝰ: tñ quãtitas successiua cuiꝰ est tp̃s bñ cõponit̃ ex nõ entibꝰ. vñ de rõne successiui ẽ ꝙ vna pars sit p̃terita ꝛ alia sit futura ad h̃ vt sit exñs. v. g. iste annus cuiꝰ pars est p̃terita ꝛ alia ẽ futura est exñs: silr ista septimana est exñs: qꝛ eiꝰ vna pars est p̃terita ꝛ alia est futura. ꝛ silr ista dies ꝛc̃. Et ideo bñ dixit Priscia. describens tp̃s p̃ñs est illud cuiꝰ pars p̃terijt parsq̃ futura est. Et cũ di: ꝙ tp̃s nõ est q̃ntitas ꝯtinua: qꝛ eiꝰ ꝑtes non copulat̃ ad aliquẽ terminũ cõeꝫ: qꝛ qõ nõ est: nõ põt cũ alio ꝯtinuari. Dõm ꝙ in successiuis bñ põt nõ ens ꝯtinuari cum nõ ente: qꝛ nihil est aliud cõtinuari ꝙ̃ hrẽ aliqd indiuisibile vltm̃ qõ sit finis p̃teriti ꝛ p̃nm̃ futuri. nũc aũt istãs p̃ñs est finis p̃teriti tp̃is ꝛ p̃nm̃ tp̃is futuri. ¶ Et si dicat̃ ꝙ nulla pars tp̃is est. g̃ tp̃s nõ est. añs pꝫ: qꝛ nõ sunt ꝑtes tp̃is nisi p̃teritũ ꝛ futuruꝫ: ꝛ ille nõ sunt. Dõm ꝙ h̃ est falsa / nulla pars tp̃is est: qꝛ ista dies est: ꝛ ista dies est pars tp̃is. g̃ aliq̃ pars tp̃is est. Silr septimana est ꝛ mẽsis est ꝛ annus est. Unñ q̃libet pars tp̃is que hꝫ vnã ꝑtẽ p̃teritã ꝛ aliã futurã est p̃ñs ꝛ nulla alia est p̃ñs. ꝛ per h̃ illa est falsa. nulle alie sunt ꝑtes tp̃is ꝙ̃ p̃teritũ ꝛ futurũ. nã q̃libet pars tp̃is p̃ñtis hꝫ ifinitas ꝑtes p̃ñtes: qꝛ ifinitas partes cõpositas ex p̃terito ꝛ futuro. ¶ Ad aliã difficultatẽ de loco loquẽdo ſm̃ v̄itatẽ oĩs locus est supficies ſm̃ ꝙ Ph̃s loq̃t de loco: qꝛ locus est vltm̃ corporis ꝯtinẽtis. h̃ est / locus est vltima supficies corꝑis ꝯtinẽtis imediata corꝑi locato ipm circũscribẽs. Unñ oĩs locus est supficies: sꝫ nõ oĩs supficies est locus: qꝛ nõ oĩs supficies est vltm̃ corꝑis ꝯtinẽtis: sꝫ describẽs corpus. Unñ ꝯcedo ꝙ loq̃ndo de loco: vt Ph̃s loq̃t 4° phy. sic locus ꝛ supficies nõ sunt distincte spẽs: sꝫ Ph̃s loq̃t h̃ ſm̃ opionẽ alioꝝ ponẽtiũ locũ esse spatiũ: ꝛ sic locus est spatiũ: tũc locus est spẽs distincta a supficie. ¶ Ad aliã difficultatẽ de nuõ. dico ꝙ nũerus est q̃ntitas discreta ꝛ accñs: ꝛ hꝫ eẽ subiũe in rebꝰ nũeratis. ¶ Ad cuiꝰ euidẽtiã est sciẽdũ ꝙ nũerus accipit̃ tripl̃r. Est. n. q̃dã nũerꝰ nuãtꝰ: ꝛ ille nõ est aliud ꝙ̃ res nũerate: ꝛ q̃dã est nũerus nuãns: ꝛ ille nõ est aliud ꝙ̃ ipsa aĩa: ꝛ q̃dã est nũerus quo nuãmus: ꝛ ille accipit̃ dupl̃r. Unoꝰ vt est trãscendẽs: ꝛ sic repit̃ in oĩbꝰ rebꝰ de q̃bꝰ verũ est dicere ꝙ sunt multa: vt duo vel tria: ꝛ sic repit̃ taꝫ in rebꝰ sepatis a mã ꝙ̃ in rebꝰ mãlibꝰ: ꝛ nũerus istoꝰ acceptꝰ est idẽ qõ multitudo finita: ꝛ ꝯstituit̃ per vnũ trãscẽdẽs. Alioꝰ accipit̃ numerus quo nuãmus de gñe q̃ntitatis: ꝛ nũerus sic acceptꝰ est ideꝫ qõ multitudo ꝯtinuoꝝ actu abinuicẽ distictoꝝ. Unñ numerus ꝑtiũ ꝯtinui nõ est nũerus de gñe q̃ntitatis: sed solũ in poᵃ. Et ideo bñ dixit Ph̃s 3° phy. ꝙ nũerus cãtur ex diuisione ꝯtinui: qꝛ ex diuisiõe ꝯtinui ꝑtes fiũt abinuicẽ diuise ꝛ sepate: ꝛ nũerus istoꝰ acceptꝰ est idẽ ꝙ multitudo ꝯtinuoꝝ actu abinuicẽ diuisoꝝ: ꝛ nũerus de gñe q̃ntitatis: ꝛ cõponit̃ ex vnitatibꝰ ipoꝝ ꝯtinuoꝝ abinuicẽ: ꝛ est subiũe in ipis ꝯtinuis diuisis: ꝛ huiꝰ numeri est p̃nm̃ vnuꝫ de gñe q̃ntitatis: qõ di p̃nm̃ numeri. ¶ Tũc ad rõnes qñ di ꝙ oẽ accñs vnũ nuõ hꝫ subm vnũ nuõ. dico ꝙ h̃ nõ est veruꝫ. vñ Cõmẽ. 4° phy. dic̃. ꝙ h̃ est ꝓpriũ nuõ eẽ in plibꝰ subis rõne suaꝝ ꝑtiuꝫ. s. ꝙ vna pars eius est in vno subo: ꝛ alia pars eiꝰ est in alio subo. Et istoꝰ accñs vnũ nuõ põt esse in diuersis subis. ¶ Sciẽdũ ꝙ aliqd esse in diuersis subis põt esse dupl̃r. Uno mõ ꝙ ſm̃ se totuꝫ sit in q̃libet illoꝝ suboꝝ: ꝛ istoꝰ est ipõle idẽ accñs nuõ eẽ simul in diuersis subis. Alioꝰ põt itelligi ideꝫ accñs nuõ esse in plibꝰ subis rõne suaꝝ partiũ. s. ꝙ vna pars eius est in vno subo. alia pars in alio. etiã isto mõ dico ꝙ idẽ accñs nuõ põt eẽ sil in diuersis subis. s. ſm̃ suas partes: ꝛ tũc qñ di ꝙ ex istis vnitatibꝰ nõ fieret aliqd ꝑ se vnũ. dico ꝙ sic: qꝛ sic ex illis vnitatibꝰ bñ fit vnũ ꝑ se discretũ: sꝫ ex subis illaꝝ nõ fiat aliqd per se vnũ. Unñ nihil ꝓhibet eẽ maiorẽ vnitatẽ in accñte ꝙ̃ in subo. ¶ Et si dicat̃ ꝙ accñs capit vnitatẽ a subo. Dico ꝙ accidẽs mãliter capit vnitatẽ a subo: sed vnitatẽ formalẽ nõ capit a subo. Unñ accñs de se est formaliter vnũ: ꝛ mãlr est vnũ per subm. Et ideo nõ est incõueniẽs accidẽs hrẽ maiorẽ vnitatẽ formalẽ ꝙ̃ habeat subm. ¶ Et si querat̃ de forma numeri que sit. vtruꝫ sit vnitas vel discretio vl̃ aliqd aliud. Dico ꝙ numerus est quedã forma ꝛ nõ habet formã: ꝛ ideo nihil est q̃rere de forma numeri que sit cuꝫ numerus sit forma nõ hñs formã. Et cuꝫ dicit̃ ꝙ ex illis nõ fit per se vnũ iter que sunt multa media nõ faciẽtia per se vnũ. Jstud est negãdum: quia ex partibꝰ cõtinuoꝝ separatoꝝ actu natum est per se fieri vnuꝫ. vt vna quãtitas discreta: ꝛ tamẽ ex ipsis cõtinuis separatis non est natum fieri per se vnum / nec ex medijs inter illa ꝛc̃.

ADDE De hac mã õ nũe verũ. s. habeat eẽ ab vnitate ꝛ ꝯ vtꝝ vnitas sit de eẽn tia eius. v de Frã. de mairo. in cõflatꝰ. ꝛ 25.

¶ Amplius quãtitati nihil est ꝯtrariũ. Jn definitis aũt manifestũ est: qm̃ nihil est ꝯtrariũ: vt bicubito vel tricubito: vel superficiei: vel alicui talium nihil est contrarium.

¶ Hec est

¶ Hec est 2ª ps pncipalis h9 ca. in q̃ Phs determinat de ppetatibus quãtitatis: ⁊ ɔtinet tres pticulas. In pª ponit vnã ppetatẽ quãtitatis. In 2ª ibi. [Sȝ nõ vr.] põit 2ᵃᵐ ppetatẽ quãtitatis. In 3ª ibi. [Propriũ ãt maxĩe ẽ.] põit tertiã ppetatẽ quãtitatis: pª pticla ɔtinet duas pticulas. In pª pticla põit ppetatẽ. In 2ª ibi. [Nisi qs.] soluit istã tiã. Prio g̃ põit ppetatẽ pmã q̃ est nõ hr̃e ɔ̃riũ: ⁊ narrat in qb9 quãtitatib9 est h̃ ppetas mãifesta: ⁊ dic̃ ꝙ in quãtitatib9 determinatis est manifestũ ꝙ in hɔ̃ quãtitatib9 nõ est aliqd ɔ̃riũ. v.g. bicubito nihil est ɔ̃riũ nec tricubito nihil est ɔ̃rium nec superficiei: nec alicui talium quãtitatum per se est aliquid cõtrarium.

¶ Nisi multa paucis dicat quis esse cnotraria: vel ma gnum paruo.

¶ Hec est 2ª ps pme pticule in qua ponit ⁊ soluit instantias ɔ̃ pdictã ppietatẽ quãtitatis: ⁊ duas ponit istãtias. scdam ponit ibi. [Maxĩe aũt circa locũ.] Pria instantia est ꝙ multũ ⁊ paucũ sunt cõtraria: magnũ ⁊ paruũ silr: ⁊ sunt quãtitates. ergo quãtitati est aliqd cõtrarium.

¶ Hoꝝ enĩȝ nihil est q̃ntitas: sȝ magis ad aliqd sunt. Nihil eni p seipȝ magnũ vel puũ dr̃: sȝ ad aliqd qdẽ referunt̃. Naȝ mons qdẽ pu9 dr̃ miliũȝ xͦo magnũ: eo ꝙ hoc qdẽ sui gñis mai9 sit: illud xͦo sui gñis min9: sic g̃ ad aliud est coꝛrelatio. naȝ si p seipm paruũ vel magnũ diceret̃: nunq̃ mons qdeȝ aliqñ paru9: miliuȝ xͦo magnũ diceret̃. Rursus qdeȝ in vico plures dicimus eẽ hoĩes: in ciuitate xͦo paucos: cum sint his multo plures: ⁊ in domo qdeȝ multos: in theatro xͦo paucos cuȝ sint plures. ¶ Ampli9 xͦo bicubitũ vel tricubituȝ ⁊ vnũqdq; talium quãtitatẽ significat. Magnũ xͦo vel paruũ nõ significant quãtitatẽ: sed magis sunt ad aliqd: qm̃ ad aliud spectat magnũ ⁊ puũ: quare manifestum est ꝙ hec ad aliquid sunt.

¶ Istã istãtiã soluit iterimẽdo tã maiorẽ q̃ minorẽ: ⁊ dic̃ ꝙ mltũ ⁊ paucũ magᵐ ⁊ puũ nõ st̃ q̃titates: ⁊ ita negat̃ mioꝛ. ⁊ posito ꝙ multũ ⁊ paucũ: magᵐ ⁊ puũ eẽnt q̃titates: adhuc ñ eẽnt ɔ̃ria. Uñ siue ponat̃ q̃titates siue ñ: nõ st̃ ɔ̃ria: ⁊ ita negat̃ maioꝛ ⁊ mioꝛ. Prio g̃ declat̃ ꝙ mltũ ⁊ paucũ: magnũ ⁊ puũ nõ sũt q̃titates: ⁊ h̃ ẽ ɔ̃ 25ª h9 lib. q̃ pbat̃ sic. Illa q̃ sũt ad aliqd nõ sũt q̃titates: mltũ ⁊ paucũ: magnũ ⁊ puũ sũt ad aliqd. g̃ nõ sũt q̃titates. maioꝛ ẽ mãifesta: q2 q̃titas ẽ accñs absolutũ: ⁊ nõ ẽ ad aliqd. minoꝛ declat̃. illa q̃ dñr solũ in cõpatiõe ad alia: sũt ad aliqd: mltũ ⁊ paucũ: magnũ ⁊ puũ sũt hɔ̃. g̃ ⁊c̃. pbõ assũptũ: q2 mons dr̃ pu9: ⁊ miliũ dr̃ magᵐ: cũ tñ mõs sit mlto maioꝛ milio. g̃ prime dicunt̃ ad aliqd. s. cõparatione ad alia eiusdẽ gñis. Mons. n. dr̃ pu9 ĩ cõpatõe ad mõtẽ maiorẽ: ⁊ miliũ dr̃ magnũ in cõpatõe ad min9 eo eiusdẽ gñis. s. in cõpatõe ad miliũ min9 eo: ⁊ sic pȝ ꝙ magᵐ ⁊ puũ dñr ad aliqd: qm̃ si dicerent̃ absolute cũ mons sit maioꝛ milio: mõs. n. dicẽt̃ pu9 ⁊ miliũ magᵐ: ⁊ ita pbat̃ ꝙ mltũ ⁊ paucũ dñr ad aliqd: ita ꝙ dñr talia in cõpatõe ad alia. Naȝ nos dicim9 mltos hoĩes eẽ ĩ domo: ⁊ paucos ĩ ciuitate: qđ nõ eẽt nisi mltũ ⁊ paucũ dicerent̃ ad aliqd: ⁊ in cõpatiõe ad alia. Nã si dicerẽt̃ absolute cũ pl̃es hoĩes sint ĩ ciuitate q̃ ĩ domo vl̃ in vico: nõ dicẽt̃ ꝙ mlti hoĩes sint in domo vl̃ in vico ⁊ pauci ĩ ciuitate. ¶ Ex his pȝ: ꝙ lȝ bicubitũ tricubitũ sint q̃titates: tñ magnũ ⁊ puũ mltũ ⁊ paucũ nõ sũt q̃titates: sȝ ad aliqd: q2 solũ dñr in re9 ad alia.

¶ Amplius siue aliquis ponat has eẽ q̃titates siue nõ ponat nihil erit eis ɔ̃riũ: qđ enĩȝ nõ põt sumi per seipsuȝ sed ad solaȝ alterius refertur relationẽ quõ huic aliquid erit cõtrarium?

¶ Probato ꝙ mltũ ⁊ paucũ ñ st̃ q̃titates: phs pbat ꝙ siue ponãt̃ q̃titates siue nõ: nõ st̃ ɔ̃ria: ⁊ h̃ ẽ ɔ̃. 26. h9 li. s. ꝙ mltũ ⁊ paucũ: magnũ ⁊ puũ nõ st̃ ɔ̃ria: q̃ pbat̃ 2ª. p syllogistice. 2ª p rõnẽ ducẽte ad ĩpoĩe. pbat̃ p sic. In illis q̃ st̃ ad aliqd nõ est ɔ̃rietas: sȝ mltũ ⁊ paucũ magnũ ⁊ puũ sũt ad aliqd. g̃ in illis nõ est ɔ̃rietas: ⁊ p ɔ̃ñs nõ sunt ɔ̃ria.

¶ Amplius aũt si erunt magnuȝ ⁊ paruũ ɔ̃ria: cõtinget idẽ ipsum simul ɔ̃ria recipe: ⁊ ea ipsa sibimet esse cõtraria. Cõtingit enĩȝ simul idem puũ eẽ ⁊ magnũ. Est eni aliqd ad hoc quideȝ puũ: ad aliud xͦo hoc idẽ ipm magnũ. Quare idẽ ipȝ puũ ⁊ magnũ ⁊ in eodẽ tpe eẽ cõtingit. Quare sil̃ ɔ̃ria suscipit. Sȝ nihil est qđ videat̃ sil̃ ɔ̃ria posse suscipe: vt suba susceptibilis esse qdẽ ɔ̃rioꝝ vr̃: sȝ nõ suscipit vno eodẽ tpe: nam nullus sanus sil̃ est ⁊ eger: nec alb9 ⁊ niger sil̃. nihilq; aliud simul ɔ̃ria suscipiũt: ⁊ eadẽ ɔ̃tingent sibiipsis esse cõtraria. Nam si est magnũ paruo ɔ̃riũ: ipm ãt idẽ sil̃ est paruũ ⁊ magnũ.

¶ Deĩde pbat̃ ɔ̃ p rõnẽ ducẽtẽ ad ĩpoĩe: si magnũ ⁊ puũ: mltũ ⁊ paucũ st̃ ɔ̃ria sequũt̃ duo ĩpolia. pᵐ ẽ ꝙ ɔ̃ria eẽnt sil̃ in eodẽ. 2ᵐ est ꝙ idẽ erit sibiipsi ɔ̃riũ: vtrũq; istoꝝ est ĩpoĩe. ⁊ ꝙ vtrũq; istoꝝ sequat̃ pȝ. p: q2 si illa sũt ɔ̃ria: ɔ̃ria erũt in eodẽ nuõ sil̃. Nã aliqđ quãtũ idẽ nuõ ẽ magnũ in cõpatõe ad aliqd min9 eo: ⁊ est puũ in cõpatiõe ad aliqd mai9 eo. g̃ idẽ nuõ sil̃ ⁊ semel ẽ magᵐ ⁊ puũ. Si g̃ magnũ ⁊ puũ st̃ ɔ̃ria: seq̃t̃ ꝙ ɔ̃ria ĩsũt sil̃ eidẽ nuõ. ⁊ ꝙ h̃ sit ĩpoĩe pȝ. Nã si duo ɔ̃ria sil̃ ĩesse possent eidẽ nuõ maxĩe videt̃ ꝙ possent ĩesse pᶜ sube sil̃. Nã lȝ aliqs hõ sit susceptibilis ɔ̃rioꝝ. s. albedĩs ⁊ nigredĩs: tñ nullus põt eẽ sil̃ alb9 ⁊ niger: nec sil̃ san9 ⁊ eger. ¶ Intelligẽdũ ꝙ h̃ ɔ̃ña est bona: h̃ est magnũ ad h̃. g̃ est magnũ: q2 magnũ est relatiuũ: vt pbatũ est: ⁊ a relatiuo determinato p aliquẽ terminũ ad ipsuȝ absolute sumptũ est ɔ̃ña bona sicut pȝ. Nã hñ seq̃tur. hoc est magnũ ad hoc. ergo est magnum.

¶ Et ipm sibi erit cõtrariũ: sȝ ĩpoĩe est ipm sibi eẽ ɔ̃riũ: nõ enĩȝ est magnũ paruo cõtrariũ: nec multũ exiguo. Quare etsi nõ relatiuoꝝ h̃ q̃libȝ dicat: tñ q̃titas nihil cõtrariũ habebit.

¶ Scdo pbat̃ ꝙ si pdcã. s. magnũ ⁊ puũ: multũ ⁊ paucuȝ sũt ɔ̃ria. seq̃t̃ ꝙ idẽ est ɔ̃riũ sibiipsi. Nã idẽ nuõ sil̃ ẽ magnũ ⁊ puũ. Si g̃ magnũ ⁊ puũ sunt ɔ̃ria: seq̃t̃ ꝙ ideȝ nuõ eẽt ɔ̃riũ sibiipsi. ¶ Sciẽdũ ꝙ ista positio fũdat̃ sup isto s. qđlȝ ɔ̃tẽtũ sub vno ɔ̃rioꝝ ɔ̃riat̃ cuilȝ ɔ̃tẽto sub altero. v.g. qđlȝ calm ɔ̃riat̃ cuilȝ frido: ⁊ qđlȝ nigruȝ cuilȝ albo. Si g̃ magnũ ⁊ puũ sũt ɔ̃ria: qđlȝ magnũ ɔ̃riat̃ cuilȝ puo. cũ g̃ idẽ sit magnũ ⁊ puũ: seq̃t̃ ꝙ idẽ ɔ̃riat̃ sibiipsi: q2 ex quo qđlȝ magnũ ɔ̃riat̃ cuilȝ puo cũ ipm sit magnũ: seq̃t̃ ꝙ ɔ̃riat̃ sibiipsi puo. ⁊ ideȝ argᵐ est de multo ⁊ pauco: q2 si sint ɔ̃ria: seq̃t̃ ꝙ idẽ erit ɔ̃riũ sibiipsi. nam idem dr̃ esse multum ⁊ paucum respectu diuersoꝝ.

¶ Maxĩe aũt circa locũ vr̃ eẽ cõtrarietas q̃titatis. Sursũȝ eni ad id qđ deoꝛsũȝ est contrariũ ponũt locũ: q in medio est deoꝛsũȝ dicẽtes eo (Dicit hic Alb. ꝙ istã ñ soluit: q2 tãq̃ maxima presupponit.)

ꝙ multa mediŭ distātia ad terminos mūdi sit:
Uidenť aūt ⁊ aliquoꝝ contrarioꝝ diffōnes ab
his pferre. Que eni mltū a se inicē distāt coꝝ
que sub eodē gn̄e sunt ꝯtraria determinant.

℄ Hic ponit̄ 2ª istātia circa pdictā pprietatē. vʒ.n. ꝙ q̄ntita
ti sit aliqd ꝯtriū: qꝛ loc⁹ est q̄ntitas vt visuʒ ē puo: sʒ loco ē
aliqd ꝯtriū. ḡ q̄ntitati ē aliqd ꝯtriū. pbatio mioꝛis. nā loc⁹
sursuʒ ⁊ loc⁹ deorsuʒ sūt ꝯtria: vt pʒ p diffōnē ꝯtrioꝝ q̄ est
ista: ꝯtria sūt q̄ sub eodē gn̄e posita maxie distāt: sʒ iter lo
cū sursuʒ ⁊ locū deorsuʒ ē maxia distātia. ḡ loc⁹ sursuʒ ꝯ
riať loco deorsuʒ: ⁊ p ꝯn̄s loco ē aliqd ꝯtriū. Istā distātiā
pōit ph̄s: sʒ nō soluit. Solo tn̄ ē ista ꝙ loc⁹ accipit̄ tripl'r.
Uno° pro corpe locāte: ⁊ sic ignis dr̄ eē loc⁹ aeris ⁊ aer lo
cus aq̄. Alio° dr̄ loc⁹ p v̄tute ꝯseruatiua locati: ⁊ tūc dici
mus ꝙ loc⁹ ꝯſuat locatū. Tertio° accipit̄ loc⁹ p vltimo
corpis ꝯtinētl locū. p mō dict⁹ ē suba. 2° dict⁹ est q̄litas.
3° accept⁹ ē q̄ntitas. ⁊ loco 3° dcō. s. vt ē q̄ntitas nihil ē ꝯ
triū: q̄uis 2° dcō put ē q̄litas: sic est aliqd ꝯtriū: ⁊ cū dr̄ ꝙ
loc⁹ sursuʒ ⁊ loc⁹ deorsuʒ sūt maxie distātes: dico ꝙ distā
tia ē duplex: q̄dā f̄ʒ locū: ⁊ q̄dā f̄ʒ formā. ꝯtria sūt q̄ maxi
me distāt f̄ʒ formā: ⁊ sic nō distāt loc⁹ sursuʒ ⁊ loc⁹ deoꝛ
suʒ: accipiēdo locū p vltio corpis ꝯtinētis: qꝛ sūt eiusdeʒ
spēi: nec dnt f̄ʒ magis ⁊ min⁹. Uñ distātia accepta in de
scriptōe ꝯtrioꝝ nō ē distātia localis: qꝛ due albedines sub
eodē gradu q̄ntūcūqʒ distēt localr̄: nō ꝯtriāť: q̄uis vna po
neret in celo: ⁊ alia i cētro mūdi. ⁊ silr̄ albedo ⁊ nigredo
si cēnt imediate f̄ʒ locū nō min⁹ cēnt ꝯtrie: qꝛ distātia lo
calis nō fac̄ ad ꝯtrietatē iter ꝯtria. Cōtraria ḡ sūt q̄ posita
sub eodē gn̄e maxie distāt distātia foꝛalr̄ dcā: sʒ hō nō ē
loc⁹ sursuʒ ⁊ loc⁹ deorsū accipiēdo locū vt ē q̄ntitas. ℄ Cir
ca dcā phi h̄ dubitať: qꝛ vr̄ ꝙ q̄ntitati sit aliqd ꝯtriū: qꝛ ois
mot⁹ ē de ꝯtrio in ꝯtriū: vt pʒ p ph̄ʒ 5° phy. sʒ ad q̄ntitatem
est mot⁹: qꝛ mot⁹ augmētatōis ē ad q̄ntitatē. ḡ ⁊c̄. ℄ Iteʒ
mltitudo ⁊ magnitudo sūt p̄me spēs q̄ntitatl. ḡ tā magnū
tudo q̄ʒ multitudo ē q̄ntitas: sʒ magnitudo ꝯtriať puitati:
⁊ mltitudo paucitati. ḡ q̄ntitati ē aliqd ꝯtriū. Dōm ꝙ q̄nti
tati nihil ē ꝯtriū ꝯtrietate q̄ est maxia distātia foꝛalis posi
toꝝ sub eodē gn̄e. ℄ Et ideo loquēdo p̄pe d ꝯtrietate sic
q̄ntitati nihil ē ꝯtriū: ⁊ h̄ sic itelligit ph̄s: tn̄ accipiēdo ꝯtrie
tatē p q̄cūqʒ distātia iter termios iter q̄s pōt eē mot⁹: sic
q̄ntitati ē aliqd ꝯtriū ꝯtrietate q̄ ē distātia positoꝝ sub eadē
spē. ℄ Sciēdū est ēt ꝙ loquēdo p̄pe d ꝯtrietate: ꝯtria mu
tuo se expellūt ⁊ corrūpūt: vt calꝛ corrūpit frigꝰ: ⁊ frigꝰ
corrūpit calꝛ: sʒ q̄ntitas nō corrūpit q̄ntitatē cū q̄ntitas
nō sit de p̄ncipijs actiuis. ℄ Sciēdū ēt ꝙ q̄ntitas pōt 2ʳ
ꝯsiderari vl' f̄ʒ se ⁊ absolute: vl' vt ē in mā nāli. Pꝛio mō
nō est ꝯtrietas in q̄ntitate: qꝛ in q̄ntitate absolute ꝯsidera
ta nō ē dare maximū nec minimū. ℄ Et iō ad quātitatē
absolute ꝯsideratā nō ē mot⁹: nec vt sic in ea ē ꝯtrietas: tn̄
ad q̄ntitatē vt ē in mā nāli ē mot⁹: ⁊ q̄ntitati: vt sic ē aliqd
ꝯtriū. cui⁹ rō ē: qꝛ vbi ē repire maximū ⁊ minimū ē repi
re mediū p qd deuenit̄ ab extremo ad extremū: ⁊ sic ibi
pōt eē mot⁹: ⁊ p ꝯn̄s ꝯtrietas. sʒ in q̄ntitate vt ē in mā nāli
est repire maxiᵐ ⁊ miniᵐ. Nā in q̄lʒ spe reꝝ nāliū ē repi
re maximā q̄ntitatē: vltra quā nō ꝯtigit illā spēʒ repiri: ⁊
est repire minimā q̄ntitatē: circa quā nō repit̄ tal' spēs: ⁊
iō ad q̄ntitatē velut hʒ eē in mā nāli ē mot⁹: qꝛ ibi ꝯtigit
repire maxiᵐ ⁊ miniᵐ ⁊ meᵐ ꝯtinuū p qd deuenit̄ ab ex
tremo ad extreᵐ: ⁊ ita ibi pt eē mot⁹ ⁊ ēt ꝯtrietas mō q̄ di
ctū ē. ℄ Intelligēdū ꝙ in q̄ntitate ꝯtinua absolute ꝯside
rata ē dare maximā q̄ntitatē: vt q̄ntitas celi: sʒ nō est dare
minimā q̄ntitatē ꝯtinuā: cū ꝯtinuū sit diuisibile in ifiᵐ. Sʒ
in q̄ntitate discreta ē eꝯ: qꝛ in illa ē repire miniᵐ numeꝝ
vt binariū: sʒ nō ē repire maxᵐ: qꝛ numer⁹ crescit in infiᵐ

ad diuisionē ꝯtinui. ℄ Ad p̄mā obōnē pʒ: ꝙ loquēdo p̄pe
de ꝯtrietate sic q̄ntitati nihil ē ꝯtriū. ℄ Et cū dr̄ ꝙ ois mo
tus ē de ꝯtrio in ꝯtriū: dico ꝙ nō loquēdo de ꝯtrietate p̄pe
dcā: q̄re ⁊c̄. ℄ Ad 2ᵐ obōnē dōʒ ꝙ mltitudo ⁊ magnitu
do sūt spēs de gn̄e q̄ntitatl f̄m ꝙ multitudo se extēdit ad
qualʒ q̄ntitatē discretā: siue sit mlta siue pauca: ⁊ magni
tudo ē spēs q̄ntitatl f̄ʒ ꝙ se extēdit ad qualʒ q̄ntitatē ꝯti
nuā: siue sit magna siue sit pua: iō magnitudo ⁊ mltitudo
f̄ʒ ꝙ sūt spēs q̄ntitatl nō ꝯtriāť puitati ⁊ paucitati: sʒ d eis
v̄e p̄dicāť: hec. n. ē v̄a: puitas ē magnitudo: ⁊ h̄ silr̄: pauci
tas ē mltitudo: multū tn̄ ⁊ paucū magnū ⁊ puū: ⁊ dnt in
cōpatōe ad alia: sic sūt relatia nec iportāt q̄ntitatē: sʒ dnt
aggregata ex q̄ntitate ⁊ relōne. Uñ multū ⁊ paucū magᵐ
⁊ puū pñt accipi 2ʳ: absolute ⁊ respectiue. Pꝛio mō dnt
q̄ntitatē. 2° relōnē vel aggregatū ex quātitate ⁊ relatōe.

℄ Sʒ nō vr̄ q̄ntitas suscipe magis ⁊ min⁹: vt bi
cubitū: neqʒ eni est aliud alio magis bicubitū:
neqʒ in nuō: vt ternari⁹ ⁊ q̄ternari⁹. Nihil eni
magis ternari⁹ dicet̄ q̄ʒ quinari⁹: nec tria poti⁹
q̄ʒ q̄nqʒ dnr: nec tp̄s aliud alio magis ⁊ min⁹
dr̄: neqʒ in his q̄ dcā sūt oio aliqd magis ⁊ mi
nus dr̄: q̄re quātitas nō suscipit magis ⁊ min⁹.

℄ Hec est 2ª ꝑticula in q̄ pōit Ph̄s scd̄aʒ pprietatē q̄ntitatl
q̄ est nō suscipe magis ⁊ min⁹: ⁊ h̄ ē ꝯ. 27. h⁹ lib. q̄ sic idu
ctiue pbať. nā neqʒ bicubitū neqʒ tricubitū suscipit ma
gis ⁊ min⁹: nō. n. vnū bicubitū dr̄ magis bicubitū q̄ʒ aliō.
Silr̄ in nūeris: nō. n. dr̄ aliqs numer⁹ f̄m magis ⁊ min⁹:
nō eni vn⁹ binari⁹ dr̄ eē magl binari⁹ q̄ʒ ali⁹: nec aliq̄ tria
dnr magis tria q̄ʒ alia. Silr̄ nec in tp̄e dr̄ aliqd f̄ʒ magis
⁊ min⁹: nō eni vnū tp̄s dr̄ eē magl tp̄s q̄ʒ aliō. ℄ Et eodē
mō dr̄ de oꝛone ⁊ d oi alia quātitate: iō nulla quātitas su
scipit magis ⁊ min⁹. ℄ Sciēdū ꝙ magis ⁊ min⁹ nō dnt
excessuʒ quātitatl: sʒ magis ⁊ min⁹ dnt excessuʒ vl' d̄fectū
q̄litatū. Uel pōt dici ꝙ magis ⁊ minus nō dnt extēsionē
q̄ntitatiuā maioꝛē vl' minoꝛē: sʒ magis ⁊ min⁹ dnt intēsio
neʒ vl' remissionē q̄litatiuā in foꝛ⁹: ⁊ iō q̄uis vna q̄ntitas
sit maioꝛ altera quātitate: non tn̄ vna quātitas est magis
quātitas alia quātitate. ℄ Et iō quātitas nō suscipit intē
sionē ⁊ remissionē: q̄uis suscipiat maioꝛē vel minoꝛē ex
tensionē. ℄ Sciēdum ꝙ ista pp̄etas nō suscipe magis ⁊
min⁹ nō est pp̄a p̄pe quātitati: qꝛ cōpetit oi quātitati: sʒ
nō cōpetit soluʒ quātitati: imo etiā cōpetit sube ⁊ etiam
quibusdam rebus alioꝝ predicamentoꝝ.

℄ Propꝛiū aūt quātitatl maxie est ꝙ eq̄le ⁊ in
eq̄le dr̄: singulū aūt eoꝝ q̄ dcā sunt quātitatū ⁊
eq̄le dr̄ ⁊ ineq̄le: vt corp⁹ eq̄le ⁊ ieq̄le dr̄: ⁊ nu
mer⁹ eq̄lis ⁊ inequalis: ⁊ tp̄s equale ⁊ ineq̄le
dicit̄. Similr̄ autē ⁊ in alijs que dicta sunt sin
gulis ⁊ equale ⁊ inequale dicitur.

℄ Hec est 3ª ꝑticula 2ª ꝑtis p̄ncipalis in q̄ pōit̄ 3ª pp̄etas
p̄ncipalis q̄ est dici eq̄le vl' ieq̄le qd ē maxie ppꝛiū quāti
tati: ⁊ h̄ est ꝯ. 28. h⁹ lib. s. ꝙ dici eq̄le vl' ineq̄le est maxie
ppꝛiū quātitati. h̄ ꝯ pbať sic. Illō qd cōpetit oi quātita
ti ⁊ nulli alij a quātitate nisi rōne quātitatl seu p q̄ntitatē
est maxime ppꝛiū quātitati: sʒ dici eq̄le vl' ieq̄le est hō. ḡ
dici eq̄le vl' ieq̄le est maxie ppꝛiū quātitati. maioꝛ de se
pʒ: ⁊ p° ps minoꝛis declarať iductiue. Nā corp⁹ qd est de
p̄ito quātitatis dr̄ eq̄le vl' ineq̄le: ⁊ linea ⁊ supꝑficies dnr
eq̄les vel ineq̄les: silr̄ numer⁹ dr̄ eq̄lis vel ieq̄lis: ⁊ tēpus
dr̄ equale vel inequale: ⁊ sic pʒ prima pars minoꝛis.

℄ In ceteris aūt que quātitates nō sūt nō mul

tum vł equale ⁊ iequale dici. Nāqȝ affectio ⁊ dispositio equalis ⁊ ineq̄lis nō multū dicit̄: ſȝ magis silis ⁊ dissimilis: ⁊ albū equale ⁊ ieq̄le nō multuȝ dicit̄ sed magis simile. Quare quātitatis ꝓpriuȝ est equale ⁊ inequale dici.

¶ Scđa ps minoris ēt declarat̄ decl arōe exēplari sic. In alijs a q̄ntitate nō īuenit̄ ꝙ aliqđ dicat̄ eq̄le vł ieq̄le, nā vna affectio ⁊ vna q̄litas nō dī eq̄lis vel ieq̄lis: ſȝ magis dī silis vel dissilis. Et albū nō dī eq̄le vel ieq̄le: ſȝ magis sile vel dissile: ⁊ sic ō alijs. ğ maxie ꝓpriū ē q̄ntitati eq̄le vel ieq̄le dici. ¶ Intelligēdū ꝙ eq̄litas ⁊ ieq̄litas est duplex: q̄dā q̄ntitatiua: ⁊ q̄dā q̄litatiua. Pria eq̄litas ⁊ ieq̄litas dī eq̄litas vel ieq̄litas molis vł q̄ntitatiua: ⁊ nō repit̄ nisi in q̄ntitatib⁹ ō qb⁹ h̄ determiat̄: vł in hñtib⁹ hō q̄ntitatē. Scđa eq̄litas vł ieq̄litas dī eq̄litas vł ieq̄litas pfectiōis ⁊ v̄tutl vł gradualis: ⁊ hō eq̄litas vł ieq̄litas repit̄ in nō q̄ntitatib⁹ vt in subȝs separatis ⁊ in v̄tutib⁹ aie. Una. n. suba separata est eq̄lis vł ieq̄lis pfectiōis ad aliā: ⁊ vn⁹ h̄it⁹ aie vt vna v̄t⁹: siue sit moralis: siue itellectualis est eq̄lis vel ieq̄lis pfectiōis cū alio h̄itu. ¶ Intelligēdū ēt ꝙ ista ꝓpetas nō sic est ꝓpe ꝓpa q̄ntitati ꝙ soli q̄ntitati ꝯueniat. Nā loquēdo de eq̄litate vł ieq̄litate q̄ntitatiua vna suba corpēa est eq̄lis vł ieq̄lis alteri sube corporee q̄ntitatiue: vn⁹ eni hō est eq̄lis vł ieq̄lis alteri q̄ntitatiue: ⁊ iō hec ꝓprietas nō cōpetit solum q̄ntitati: ſȝ ꝑ h̄ dī maxie ꝓpa q̄ntitati: qr cōpetit oī q̄ntitati: ⁊ nulli alij cōpetit nisi ꝑ q̄ntitatē: ⁊ iō illa ꝓprietas ꝯuenit q̄ntitati ꝑ se ⁊ alijs ꝑ accns: vna eni suba nō est eq̄lis vł ieq̄lis q̄ntitatiue alteri a se: nisi qr q̄ntitas ei⁹ ē eq̄lis vł ineq̄lis q̄ntitati alteri⁹. Si tn̄ vellem⁹ dic ꝙ h̄ ꝓpetas sit ꝓpe ꝓpa q̄ntitati: sic ꝙ nulli alteri cōpetit dicam⁹. s. ꝙ h̄ ꝓpetas. s. dici eq̄le vł ineq̄le ſȝ se est ꝓpe ꝓpa q̄ntitati: qr nihil aliud a q̄ntitate ꝑ se dī eq̄le vel ineq̄le q̄ntitatiue: ſȝ alia a quātitate dicūt equalia vel inequalia per quātitatē ⁊ nō ſm se. quare ⁊c̄.

Ad aliqđ ꝟo talia dicūt quecūqȝ h̄ ipȝ qđ sūt alioꝝ dicūt: vel q̄uolibet alr̄ ad aliud: vt maius id qđ ē alteri⁹ dī: aliquo eni maius dicit̄ ⁊ duplū dī id qđ ē alterius duplū. Silr̄ aūt ⁊ alia q̄cūqȝ sūt hmōi. Sūt ꝟo ēt sūt ⁊ hec ad aliqđ: vt hit⁹ ⁊ affect⁹, disciplina: positio: hec. n. oia q̄ dcā sunt h̄ ipm qđ sunt alioꝝ eē dicūt: ⁊ nō alr̄ ad aliud. Habit⁹. n. alicuius est hit⁹: ⁊ disciplina alicui⁹ disciplina est: ⁊ positio alicui⁹ est positio: sed ⁊ alia silr̄. Ad aliqđ ğ sūt q̄cūqȝ id qđ sūt alioꝝ dicūt vł q̄uolibet alr̄ ad aliud: vt mons magn⁹ dī ad monteȝ aliū. Magnū eni ad aliqđ dī ⁊ sile alicui sile: ⁊ oia talia silr̄ ad aliqđ dicūt. Sūt aūt ēt vt accubit⁹ ⁊ statio ⁊ sessio positiōes quedaȝ: positio ꝟo ad aliqđ est. Iacere aūt vel stare vł sedere: ipa qdē positiones nō sunt: denoiatiue ꝟo ab his que dicta sunt positiones noiant̄.

Istud est 3ᵐ ca⁹ relonis: ⁊ ꝯtiet duas ptes pn̄cipales. In pᵃ determiat̄ de relone ſȝ opi. alioꝝ: ⁊ ēt ponit ꝓpetates relatiuoꝝ. In 2ᵃ pte ibi, Dȝ āt qōnē. ⁊ mouet qōnē ⁊ soluit q̄dā dubitatōes: ex cuꝰ solone pȝ vera descriptio relatiuoꝝ. Pria ps ꝯtinet duas pticulas. In pᵃ parte ponit ⁊ explanat descriptionē relatiuoꝝ. In. 2ᵃ ibi ¶ Inest aūt. ꝓponit ꝓpetatē vnā relatiuoꝝ. Dicit ğ pᵒ ꝙ talia ad aliqđ dicūt. i. relatiua q̄cūqȝ h̄ ipȝ ꝙ sunt alioꝝ dicūt. vel q̄uolibet alr̄ ad aliō. h̄ est talia dicūt relatiua q̄cūqȝ h̄ ipm ꝙ sūt dicūt alioꝝ: h̄ est dicūt ad alia sub hitudie casus genitiui: vł q̄uolȝ alr̄ ad aliō: h̄ est sub q̄cūqȝ alia hitudine alic⁹ alteri⁹ casus: vel sub hitudine datiui casus vł ablatiui: ⁊ sic de alijs. v̄. g. duplū dī ad dimidiū sub hitudie genitiui casus. Nā duplū dī dimidij duplū. Silr̄ disciplina dī disciplinati disciplina: ⁊ hit⁹ alic⁹ hit⁹: ⁊ positio alicui⁹ positio: ⁊ sic dicūt ad aliqđ sub hitudine genitiui casus. Et sile dī ad aliqđ sub hitudine datiui casus: dī. n. sili simile: ⁊ mons dī magn⁹ ad mōtē ꝑuū sub hitudine accusatiui casus. Et disciplinatū dī ad disciplinā sub hitudine ablatiui casus: dī. n. disciplinatū disciplia disciplinatū. Silr̄ sessio: statio: accubit⁹ dicūt ad aliqđ: qr sūt pōnes: ⁊ pōnes dicūt ad aliqđ: sedere ꝟo ⁊ stare n̄ sūt pōnes: ſȝ sūt dnoiatiue dcā a pōnib⁹. ¶ Intelligēdū ꝙ ista dscriptio relatiuoꝝ ē cōis relatiuis ſȝ eē: ⁊ relatiuis ſȝ dici. cū relatiua ſȝ eē sint talia q̄ ſȝ id qđ sūt dicūt ad aliqđ ⁊ sūt ad aliqđ. Uñ illō qđ refert̄ ad aliō ⁊ sic cū h̄ ē in pñto relonis: illō est relatiuū ſȝ eē. hō est pr̄ ⁊ fili⁹: duplū ⁊ dimidiū: ſȝ relatiua ſȝ dici sūt talia q̄ dicūt ad aliqđ: tn̄ ſȝ id qđ sūt alioꝝ generꝫ sūt cō sūt sensus ⁊ scia. nā sensus ⁊ scia ſȝ id qđ sūt: sūt ō gnīe q̄litati: ⁊ tn̄ dicūt ad aliqđ. s. ad scibile ⁊ sensibile. vñ ſȝ eē st q̄litates ⁊ sūt relatia ſȝ dici. ¶ Circa istō ca. pᵒ dubitat̄ vtrū relo sit distincta ab oī re absoluta. s. a subo ⁊ fundamēto: ⁊ pbat̄ ꝙ nō ꝑ auctē ⁊ ꝑ rōnes. Pria auctas ē Ari. h̄. qm̄ dic ꝙ ad aliqđ ⁊ v̄e dicūt ē sūt q̄cūqȝ h̄. ipȝ ꝙ sūt alioꝝ dicūt: ⁊ q̄uolȝ alr̄ ad aliō. ¶ Ex h̄ ar. sic. nulla res extrīs subiecte i hoie ꝙ ē pr̄ ē ad aliqđ: ⁊ ꝑ ꝯñs pñitas q̄ ē relo nō est res subiecte extrīs i hoie ꝙ ē pr̄. ¶ Itē ſȝ pħȝ h̄ ⁊ ſȝ oēs exponētes ipȝ. q̄dā relatia dicūt sub hitudie genitiui casus: ⁊ q̄dā sub hitudie alteri⁹ casus: vt pȝ ex dscriptiōe coꝝ q̄ sūt ad aliqđ: ſȝ tales casus n̄ cōpetūt reb⁹: ſȝ vocib⁹ vł signis, ğ ꝓpe noia vel signa alioꝝ dicūt ad aliqđ. ¶ Itē ꝓ h̄ 3ᵒ phy. hȝ ꝑ incōueniēti ꝙ oē mouēs moueat̄: qr oē mouēs pr̄ v̄e mouē aliō: ⁊ ꝑ ꝯñs si tales relones eēnt res distincte a subo ⁊ fūdamēto, oē mouēs moueret̄: qr r̄ciperet talē re^{m} ⁊ moueret̄ cū h̄ret se alr̄ q̄ pus: cum moueri sit itrīsece ⁊ foialr̄ se hr̄e alr̄ q̄ pus. ¶ Itē ſȝ pħȝ 5ᵒ meta. sic calefaciēs ē ad aliqđ ita calefactiuū: ſȝ calefactiuū n̄ hȝ talē rem iherētē sibi: qr posito solo calorē oī alio circūscripto adhuc eēt calefactiuū: ⁊ ꝑ ꝯñs hñs calorē nō ē calefactiuū ꝑ aliquā relonē iherētē sibi q̄ sit res alia a calorē. ¶ Itē ꝑ rōnē arguit̄. sic. si tales relones eēnt tales res distincte ⁊c̄. seq̄ret̄ ꝙ i q̄lȝ cōpe eēnt infinite tales res distincte: qr accipio aliqđ q̄ntū ꝯtinuū: vt aliqđ cōp⁹ ⁊ illō ad qđlȝ aliō corp⁹ ē eq̄le vel ieq̄le: ſȝ in vno cōpe st ptes infinite. ğ illō q̄ntū ē eq̄le cuilȝ pti alic⁹ q̄nti vł ieq̄le. ğ si sint tales relones i re: tūc in illo q̄nto eēnt infinite res distincte: qr infinite eq̄litates vł ineq̄litates realr̄ eēnt distincte: qđ ē ipoſe. Seq̄t̄ ēt ꝙ q̄cūqȝ vno q̄nto dstructo infinite res dstrueret̄ realr̄ distincte. ¶ Itē seq̄ ꝙ nō pōt fieri aliq̄ albedo in aliq̄ nisi in q̄cūqȝ alio albo q̄ntūcūqȝ distāte fieret vna noua res positiua: qr fieret noua silitudo: in q̄cūqȝ alio albo. Uñ si soz. extñs rome sit albus: ⁊ pla. extñs h̄ fieret albus de nouo seq̄t̄ ꝙ ex h̄ ꝙ pla. extñs hic fit alb⁹ fieret in. soz. extñte rome vna noua silitudo: ⁊ ꝑ ꝯñs noua res: qđ ē absurdū: qr tūc causans albedinē hic ageret in distāns tāta distātia: ⁊ ꝯfirmat̄: qr ipoſe ē ꝙ aliqđ agēs agat in distās: nisi agat in totū me^{m} iter ipȝ ⁊ passuȝ i qđ agit. Si igr̄ causans albedinē h̄ ageret i rē extñtē rome seq̄t̄ ꝙ ageret i totū me^{m} ab h̄ loco vsqȝ ad romā: ⁊ sic calefaciēs aliqđ cōp⁹ h̄ ageret i cōp⁹ calȝ extñs rome: ⁊ ꝑ ꝯñs i totū me^{m}: ſȝ calefaciēs nō agit nisi calefaciēdo. ğ calefaceēt totū me^{m} ab isto loco vsqȝ ad romā. ¶ Itē si eq̄litas sit res existens in re q̄nta: aut ğ tota eq̄litas ē in

T. c. 3. Descriptio assignat ratiōes pcēs sm̄ Arist.

ADDE Scđi capitulis de predicato relatiōis ⁊ qđ est 3ᵐ predicatū qđ vocat̄ ad aliqđ sine relo ⁊ est pmo sciēdū ꝙ sicut sunt opiones 3ᵃ vt ō q̄ntitate ita ō relōe. q̄dā eni ponūt ꝙ relo nō ē alia res existēs cū aliqȝ distincta realr̄ ⁊ totalr̄ a re absoluta ⁊ a reb⁹ absolutis. et hui⁹ opionis puto fuisse ari. ⁊ alios philosophos sequutos eū. dic ergo ista opinio ꝙ prt̄ res absolutas. s. subas ⁊ q̄litates nulla res est imaginabil nec i actu nec i po^{a}: verūtamē istas casdē res diuersis noīs dī nominamus, dc signant qr aliqua nomia sic sua signa transignant ꝙ absolute pñt de aliquo ꝑdicari dū

ꝙ addatur casuali go casus obliqu⁹ alteri⁹ noīs sicut aliqua hō ē q̄ntū nō sit alicui⁹ hō sic de oīb⁹ alijs casibus obliquo. aliq̄ āt nomia sic sua signa transignant ꝙ ō nullo verificari pñt nisi de ⁊ ꝯuenienter posset eis addi aliquis casus obliquus alteri⁹ noīs sicut ipoſe ē ꝙ aliquis sit pr̄ nisi alicui⁹ sit pr̄ ⁊ ꝙ ista sit opio Ari. pt sic pbari ⁊ adduci multis auctes q̄^{m} foialr̄ refert hui⁹ habere ordiā in logica sua. ⁊ vltima rō ei⁹ est istas pono ꝙ nullo hoīe existēte creet deus vnus hominē ⁊ post alios ex quibus alijs generentur. sic oēs res q̄ est in aliquo hoie gnāto pōt de⁹ facere in isto pmo creato: ⁊ filiatio ē aliq̄ res in gnāto: ergo in pmo creato de⁹ pōt eā facere ⁊ ꝯñs ille erit filius ergo alic⁹ ⁊ cū quibus sit eo tūc: ergo ille ē filius alic⁹ in mōte qđ implicat ꝯdictionē hic iste.

ADDE Quia tale cōp⁹ in eo ꝙ q̄ntū est diuisibile i infinitū.

toto corpe q̃to:aut tota ē in q̃lz pte:aut ē ps in pte ⁊ tota in tota. Si dicaꝛ ꝙ est tota in toto ⁊ tota in q̃lz pte eius. seqꝛ ꝙ q̃lz ps eēt eq̃lis illi cui totū est eq̃le:qḋ est īcōueniēs. ġ relinqꝛ ꝙ est ps in pte:tūc sic: cū ille ptes nō differāt spē:tale denoiatiuū vbicūq3 ponitꝛ eodē mō denoiat ptē ⁊ totū:⁊ ꝑ ↄ̃ñs cuicūq3 eēt totū eq̃le:⁊ q̃lz ps illiꝰ erit eq̃lis qḋ est īpole. ❡ Itē distātia ē relo ⁊ nō est aliq̃ res extra subiīe in re distāte. ꝓbaꝛ. q2 si sic eēt tūc nō possez me mouē localr nisi causarē nouā rē in q̃lz a me distāte: q2 ꝑ motū meū localē qḋlz aliḋ corpꝰ distat a me aut minus aut magl q̃3 pus:vl saltē qḋlz corpꝰ ꝟl'us qḋ vl'a quo mouerer magl vl' minꝰ distat q̃3 pus:⁊ ꝑ ↄ̃ñs in tali corpe fieret vna noua res. vz. noua distātia. Silr si essez sursuz ⁊ descēderē:cārez nouā rē in celo: q2 nouā distātiā in cōparatōe ad me:⁊ ēt ī cētro terre cārez nouā rē ꝑ descēsuz meū:q2 nouā ꝓpīgtatē cētri ī cōparatōe ad me. Propꝛ ista dñt qdā īcipiētes ꝓbari ꝙ res nō referūꝛ adīuicē distinguēdo res ↄ̃ signa rez siue voces:q2 sola noia ⁊ talia signa rez referūꝛ adīuicē. ❡ Unñ dicꝛ ꝙ Ari. ħ ꝺscribit noia significātia relonē vl' ad aliqd ad placitū ⁊c̃. cū dicꝛ. Ad aliqd vō ⁊c̃. Unñ dicꝛ ꝙ ħ nomē pr̄/ve ē ad aliqd:⁊ silr duplū ⁊ sic ꝺ alijs. ⁊ nō ē aliq̃ res extra subiīe ī illo q ē pr̄ vl' ī eo qḋ ē duplū q̄ sit ad aliqd:⁊ nō ē res absoluta: q̃re ħ nom̄ pr̄/ve ē ad aliqd:q2 īpole ē ꝙ ꝺ aliq̃ ve ꝑdiceꝛ pr̄ nisi reꝰ alteriꝰ:q2 si aliqd sit pr̄ nec̄io ē pr̄ alteriꝰ: ⁊ nō sic est ꝺ ħ noie hō. nō. n. oz ꝙ si sor. sit hō ꝙ alicuiꝰ sit hō aut alicuī hō:⁊ sic ꝺ alijs. Unñ dīt q̄ ꝺ īcētiōe ꝓbi ē ꝙ relo nō est res distīcta ab oī re absoluta:s3 tm̄ sūt noia relatiua q̄ nō pñt alicui cōpetē nisi reꝰ alteriꝰ: vl' saltē opz addere vel subintelligē aliqḋ nomē in aliq̃ casu genitiuo datiuo vel ablatio. Sicꝰ. n. īpole ē ꝙ hō sit filius: nisi alicui sit filius:sic nec ē pole ꝙ hō sit pr̄ nisi alicꝰ sit pr̄:⁊ ita de alijs. Dz. n. noia q̄ nō pñt dici ꝺ aliq̃ nisi reꝰ alteriꝰ sūt in gñe relonis. Alia āt noia q̄ pñt verificari ꝺ aliq̃ ⁊ nō reꝰ alteriꝰ nois non sūt in gñe relonis. ❡ Cōtra istā opi. arguo ⁊ ꝓbo ꝙ non solū noia vl' signa sūt relatiua vl' relones:imo ⁊ res ipe. ⁊ ꝓ ꝑ rōnes. ⁊ꝰ ꝑ auc̄tes. Pl'o ꝑ rōnes sic:relatiuū ⁊ relo suscipiūt magl ⁊ minꝰ:aliqd enī dr̄ magis sile: ⁊ aliqd minꝰ sile. Silr silitudo dr̄ ꝶ3 magl ⁊ minꝰ: q2 īter aliq̃ duo est maior silitudo q̃3 īter alia duo:s3 noia vl' signa rez nō dicunꝛ ꝶ3 magl ⁊ minꝰ. vox. n. plata nō ītēdiꝛ ⁊ remittiꝛ. ġ noia vl' signa rez nō sūt relatiua vel relones. ❡ Et si dicaꝛ ꝙ nom̄ suscipit ⁊ magl ⁊ minꝰ. ❡ Cōtra. cōcesso ꝙ ħ sit vez ad minꝰ ꝶ3 ītēsionē vl' remissionē nois nō dr̄ res magl silis vl' dissilis. ❡ Ex ħ. n. ꝙ ħ vox sile/ꝓferꝛ acute vl' grauiꝛ vl' medi'criꝛ nō dr̄ aliqd magl vl' minꝰ simile. ❡ Ex ħ arguiꝛ sic:ꝶ3 ītēsionē vl' remissionē nois vl' signi res nō dr̄ magl vl' minꝰ silis ꝶ3 nomē relatiuū:s3 ꝶm ītēsionē vl' remissionē relonis denoiaꝛ res magis vel minꝰ: s3 nō ꝶ3 nomē relatiuū. Nā ꝑꝑ maiorē silitudinē dr̄ aliqd magis sile:⁊ ꝑꝑ minorē silitudinē dr̄ minꝰ sile. ġ relo nō est nomē vl' signū. ❡ Itē ꝙ nō sola noia vl' signa sint relatiua ꝓbaꝛ. Naz īpole ē cog̃scē vnū relatiuoz nisi cognoscaꝛ aliud:s3 pole ē cog̃scē vnū nomē sig̃ans relonē nō cog̃scēdo reliquū nomē. ġ ipsa noia nō sunt relatiua. maior pz ꝑ ꝓħ3. ⁊ minor ꝓbaꝛ. nā hō pōt cog̃scē ħ nomē pr̄ nō cog̃scēdo ħ nomē filiꝰ:⁊ ħ:q2 aliqs pōt ꝑfecte audire ħ nomē pr̄:⁊ ītelligē qd ħ nom̄ sig̃at: q̃uis nunq̃3 audierit loq ꝺ ħ noie filiꝰ:q2 ponamꝰ ꝙ in aliq̃ idiomate hec vox bau/sig̃at idē qḋ pr̄:⁊ ħ vox buf/in alio idiomate idē qḋ filiꝰ:⁊ ħ bñ scias:nescias tñ ꝙ ħ nom̄ pr̄ sig̃at: nec ꝙ ħ nomē filiꝰ sig̃at:igiꝛ poteris cog̃scē ħ nomē pr̄ nō cog̃scēdo ħ nomē filiꝰ:s3 īpole ē scire vnuz relatiuoz nisi sciaꝛ ⁊ reliquū:⁊ ꝑ ↄ̃ñs ista noia nō sīt relatia nec ad aliqd. ❡ Cōfirmaꝛ. id qḋ cōpetit noī ⁊ nō ex nā nois/cōpetit sibi aliūde:s3 huic noī qḋ est pr̄ ex nā nois nō cōpetit ꝙ referaꝛ: q2 ꝙ īest ex nā huiꝰ vocis: ita bñ potuisset fuisse īpositū ad sig̃andū rē absolutā: vt lapidē: sicut ad sig̃andū illḋ qḋ iaz sig̃at. ġ huic noī ex nā sui nō cōpetit ꝙ referaꝛ. ġ solū cōpetit ei si referaꝛ ex nā rei sig̃atē ꝑ eādē vocē. ġ res sig̃ata ꝑ vocē magl referꝛ q̃3 ipa vox: q2 ꝑꝑ qḋ vnūqḋq3 tale ⁊ illḋ magl. ❡ Et si dicaꝛ ꝙ ħ nomen pr̄/ex īpōne hz ꝙ sit relatiuū. ❡ Cōtra. ex ħ hr̄ ꝓpositū:q2 ex īpōne nō hz nisi ꝙ significet talē re. si ġ ex impōne hz ꝙ sit relatiuū oz ꝙ ex ħ ꝙ sig̃at talē rē sit relatiuū. ġ ex pte rei sig̃ate ē ꝙ ħ nomē pr̄ sit relatiuū: sed a re absoluta sig̃ata ꝑ nomē nō hz nomē ꝙ sit relatiuū. ġ oz ꝙ ex nā sit aliq̃ res respectiua. ❡ Itē supposito ꝙ nulla vox esset adhuc posset aliqd ꝓducere sibi sile in spē:⁊ posset ita eē:sicꝰ ħ oīo sig̃at:sor. est pr̄: ⁊ silr sicut hec oīo sig̃at. plato ē filiꝰ: s3 a pte rei nō pt̄ ita eē sicꝰ ħ oīo significat: sor. ē pr̄:nisi ita sit:sicꝰ hec oīo sig̃at aliqs hō ē filiꝰ. ġ nulla voce nec aliq̃ signo extāte ex pte rei est relo q̄ est hitudo rei ad rē:⁊ pz ꝙ nulla voce extāte aliqs pōt ītelligere illḋ qḋ illa sig̃at. sor. est pr̄: s3 īpole est ꝙ aliqs ītelligat illud qḋ illa sig̃at nisi ītelligat relonez. ġ nulla voce extāte adhuc est relatio. ❡ Et si dicaꝛ ꝙ si aliqs intelligit illḋ qḋ ħ oīo sig̃at: sor. est pr̄:tūc in aīa ītelligētl sūt relatiue. s. ↄceptꝰ dic:⁊ ita ↄcediꝛ ꝙ relatio pōt eē nulla voce extāte. Istḋ dcm̄ nō val3:q2 aliqs pōt ītelligē rē sig̃atā ꝑ istā: sor. ē pr̄: q̃uis nō intelligat aliquē ↄceptū in aīa: q2 loquor de sig̃ato vltio hꝰ. sor. ē pr̄. s3 īpole ē aliquē ītelligē vltimū sig̃atū hꝰ oīonis. sor. ē pr̄: nisi ītelligat relationē. ġ ex pte rei est relo circūscripta oī voce vl' ↄceptu. ❡ Itē ꝶm ꝓħ3: relatiua sunt sil' nā: ⁊ ꝑempto vno relatiuoz ꝑimiꝛ ⁊ reliquū: s3 ꝑempta hac voce pr̄: nō ꝑꝑ hoc ꝑimiꝛ ille terminꝰ filiꝰ: nec ille voces sūt sil' nā. ġ ille voces seu noia nō sūt relatiua. ❡ Itē oīs vox ē in gñe q̃litatis. s3 idez nō ē ꝑ se in diuersis pñtis. ġ nulla vox ē in gñe relonis:⁊ ꝑ ↄ̃ñs nec nomē nec vox referꝛ. ❡ Huic forte dr̄ ꝙ aliqd pt̄ eē in pñto dupl'r: q2 vl' genꝰ gñalissimū illiꝰ pñti sumptū ꝑsonalr ꝑdicaꝛ in qd de ipso nō pro se s3 ꝓ alio:⁊ sic vox ē in pñto relonis: q2 de voce sūpta pro alio a seipsa ꝑdicaꝛ genꝰ gnālissimū relonis in qd. Alio mōe: q2 genꝰ gñalissimū illiꝰ pñti sumptū ꝑsonalr ꝑdicaꝛ i qd de eo ꝓ seipso vel ꝓ aliq̃ supponēte ꝑ se: ⁊ sic oīs vox est in pñto q̃litatl. ❡ Cōtra. ista rñsio interimit seipsaz: q2 si vox sit ad aliqd ⁊ nō res distiguēdo rē ↄ̃ vocē: tūc ꝺ voce supponēte ꝓ seipsa ꝑdicaꝛ genꝰ relonis in qd: q2 ipa vox ⁊ nō sig̃atū vocis ē ꝑ se in gñe relonis. Eodez mō accipiēdo vocē vox est ꝑ se in pñto q̃litatl. ġ idē eodē mō acceptū eēt in diuersis pñtis ꝑ se: qḋ ē īpole. ❡ Itez si vox dr̄ eē in pñto ꝑ se: q2 illud pro q̄ vox supponit ꝑsonalr est ꝑ se in pñto: tūc eadē vox nūō eēt ꝑ se ī diuersis pñtis vl' in oībꝰ: q2 eadē vox nūō supponēs ꝑsonalr supponit pro rebꝰ oīuz pñtoz: vt pz de voce trāscēdēte: vt de hac voce aliqd. Si. n. dicaꝛ aliqd ē: vl' aliqd ītellr: subz suppōit ꝑsonalr ꝓ rebꝰ oīuz pñtoz. Et ita idē nūō est ꝑ se in oī ꝑdicamēto: qḋ est īpole. ❡ Itē tu ↄcedis istā: pr̄ ē ꝑ se ad aliqd: filiꝰ est ꝑ se ad aliqd. Aut ġ ille sūt ↄcedēde accipiēdo subz. s. illū terminū pr̄ mālr vel ꝑsonalr: si ꝑsonalr tunc nō supponit pro voce: s3 ꝓ re: ⁊ tūc hiez ꝓpositū. s. ꝙ res est ꝑ se ad aliqd distiguēdo rē ↄ̃ vocē: s3 nulla res absoluta est ad aliqd. ġ est aliq̃ res respectiua: distiguēdo rez ↄ̃ vocē. Nec est dare ꝙ ꝑdicte ꝓpōnes sint vere supposito subo mālr: q2 hec est vā ꝑ se: pr̄ est q̃litas: q2 oīs vox ꝑ se est q̃litas: s3 pr̄ est vox sumpto subo mālr. ġ pr̄ est q̃litas accipiēdo subm mālr: sed qualitas ⁊ ad aliqd vel relatio nō ꝑdicanꝛ ꝑ se de eodē nūō. ġ hec est falsa: pr̄ est ad aliquid sumpto subo mālr: q2 sic qualitas esset relatio: vt pz

per syllm expositorium: qđ est cōtra pħm ꝑ posterioꝝ. ¶ Si dicat ꝙ ista est vera: pr̄ est ad aliqđ fm ꝙ subm h₃ suppōnē simplicē. ¶ Cōtra: ex h̄ seqꝛ ꝓpositū: qꝛ qñ subz h₃ suppōnē simplicē: tūc supponit pro re ꞇ nō ꝑ sola voce. ḡ hec est va: res est ad aliqđ: distinguēdo rez ꝯ vocē ꞇ ꝯ signū. ¶ Ad pncipalez qōnē ꝓbo ꝙ hec opio ponens solā vocē vł signū ꝑ se eē relatiuū est hęrica: qꝛ fides tz ꙗ in diuinis sunt tres relones reales seu tria relatiua: vt tres ꝑsone diue: vñ in diuinis sic̄ in creaturis pr̄ ꞇ filı⁹ sunt relatiua. si ergo sola vox vł signū eēt relatiuū vł relatio ꞇ nō res: seqꝛ ꙗ in diuinis nō eēnt tres ꝑsone relatiue: sz solum tres voces vł tria signa q̄ sigñant eēntiā diuinā: essent relatiua: ꞇ sic nō eēt gnātio nec ꝓcessio in diuinis: ꙗ est hereticum: ꞇ h̄ pz: qꝛ h̄ vox pr̄ nō gñat hāc vocē filı⁹: nec iste due voces pr̄ ꞇ filı⁹ spirāt spm̄ scm̄ siue hāc vocē spūs sanctus. ¶ Itē ꝑ auc̄tes pōt hec opio iprobari: ꞇ pcipue per auc̄tes pħi in h̄ libro: ꞇ pncipalr in h̄ caplo. Nā oīa dcā pħi in h̄ ca. de ad aliqđ ꝯueniūt rei ꞇ nō voci vel signo: qđ pz discurrēdo ꝑ dcā pħi. dicit. n. pħs ꙗ in ad aliqđ est ꝯrietas ꞇ virt⁹ ꝯriaꝛ vitio: sz istud nō est veꝝ ꝺ voce. nā vox nō est ꝯria voci: nisi dicat ꙗ vox acuta ꝯriaꝛ voci graui. ¶ Sz istud nō est ad ꝓpositū: qꝛ iste voces vt⁹ ꞇ vitiū nō ꝯriaꝛ ꝯrietate q̄ ē iter vocē grauē ꞇ vocē acutaz. Vñ h̄ nō est va vt⁹ ꝯriaꝛ vitio: accipiēdo illā mālr ꝑ vocib⁹: sz magis vt accipiaꝛ ꝑ reb⁹ ꞇ pro hitib⁹ ꝯᵃs aīe. ¶ Ista ḡ ꝓpetas. s. hāc ꝯriū nō cōpetit noīb⁹ relatiuis sz reb⁹: vt pz ex itentōe pħi. ¶ Itē pħs dic̄ ꙗ relatiua suscipiūt magis ꞇ min⁹: vt sile di magis ꞇ min⁹ sile: sz hec ꝓprietas nō iest oīb⁹ relatiuis: qꝛ duplū nō dī magl aut minus duplū. Nec dcā pħi pnt itelligi de voce. nā hec vox sile nō suscipit magis aut min⁹: nec hec vox duplū. Naz sic̄ vna illaꝝ vocū pōt ꝓferri acuti⁹ vel min⁹ acute: ita ꞇ alia. Vñ hec vox sile accepta mālr ꝑ se nō suscipit magl aut min⁹ q̄ȝ hec vox duplū: ꞇ ꝑ ꝯñs si mālr stet h̄ vox sile nō est magis ad aliqđ q̄ȝ hec vox duplū. ¶ Itē fm pħz: relatiua dicūr ad ꝯuertētiā: vt dñs ꞇ fu⁹: duplū ꞇ dimidiū: sz vox accepta mālr pro seipa nō dī ad ꝯuertētiā cū alia voce. nā hec vox dñs nō dī h⁹ vocis fui dñs: nec eꝯ seru⁹ dī hui⁹ vocis dñi fu⁹. Vñ si hec ꝓpetas eēt vocū idē eēt dicere pr̄ filij: ꞇ dicere hec vox pr̄ est hui⁹ vocis filij pr̄: qđ nihil est dcm̄. ¶ Itē pħs in h̄ ca. dat optimā doctrinam ad cogscēdū relatiua q̄ talis est. Circūscribāꝛ ab ipsis relatiuis oīa alia q̄ eis accidūt gb⁹ circūscriptl relictis solūz relatiuis si adhuc referanꝛ adiuicē sunt va relatiua: ꞇ cōuenienter assignaꝛ vnū alteri taq̄ȝ ad correlatiuū ad qđ refert. Si vo oīb⁹ alqs circūscriptl nō referanꝛ adiuicē nō sūt va relatiua: ꞇ mala fuit assignatio vni⁹ ad alteꝝ taq̄ȝ ad correlatiuū. v.g. Circūscribaꝛ a dño oē aliud qđ sibi accidit: vt ꙗ sit hō aut bipes: hoc solo relicto ꙗ sit dñs: ꞇ silr̄ circūscriptio fiat a fuo: adhuc dñs dī fui dñs: ꞇ fuus dñi fu⁹: iō fu⁹ ꞇ dñs sūt va relatiua: sz si assignaꝛ fu⁹ ad hominē taq̄ȝ ad correlatiuū: aut ala ad auē: mala ē assignatio: qꝛ si ab hoīe circūscribaꝛ eē dñm: fu⁹ nō dī ad hoīez: qꝛ si nō est dñs non est fu⁹. Et si ab aue circūscribaꝛ esse alatā: ala nō dī ad auē. ¶ Ex ista doctria pt euidēter apparere: ꙗ nullūz nomē referꝛ ad nomē: qꝛ circūscribaꝛ a noīe oē illđ qđ sibi accidit. s. sigñare ad placitū: aut sigñare talē vł talē rez relicto solo noīe vł voce: certū est ꙗ nomen nō dī ad nomen. v.g. si ab h̄ noīe pr̄: ꞇ silr ab h̄ noīe fili⁹ circūscribaꝛ eē signū ad placitū aut eē signū talis rei q̄ genuit: aut q̄ est gñata relictl solis vocib⁹: mąifestū est ꙗ h̄ vox pr̄ ad hāc vocē fili⁹ nō dī plus q̄ȝ hec vox huꝛ ad hac vocē haꝛ: eodē mō est ꝺ oīb⁹ alqs relatiuis vt ꝺ dño ꞇ fuo ꞇ ala ꞇ alato. ¶ Ex q̄ mąifestū est ꙗ noīa ꞇ voces nō referūꝛ adiuicē taq̄ȝ ꝑ se relatiua: sz si adiuicē referūꝛ

h̄ est ꝑ accñs. s. rōne sigñatoꝝ ꝑ noīa. ¶ Itē pħs dicit in isto caplo ꙗ relatiua sūt silꝛ nā: ꞇ ꙗ relatiua posita se ponūt ꞇ ꝑempta se perimūt: sz illa nō sūt va ꝺ vocib⁹ aut signis qbuscūq̄. ¶ Vñ nō oz ꙗ posita hac voce pr̄ eoipso ponaꝛ h̄ vox fili⁹: aut posita hac voce fili⁹: ponaꝛ hec vox pr̄: nec iste voces sūt magl silꝛ nā q̄ȝ iste voces hō ꞇ asin⁹. Propter hec ꞇ mlta alia alibi adducēda nō vī mihi veꝝ ꙗ relo sit solū iter noīa vł signa: sz magl iter res. ¶ Propter rōnes in ꝯriū est itelligēdū ꙗ relo pōt aduenire alicui sine mutatiōe illi⁹ cui aduenit. ꝑ pħz. 5. phy. ꞇ h̄ est ꝓpriū relatōi. s. alicui aduenire sine mutatōe illi⁹ cui aduenit ad solā mutatōez alteri⁹. ¶ Aliud est itelligēdū ꙗ relatio nō addit aliquā ꝑfectiōez simplr: sz si aliquā perfectionē iportat erit solū ꝑfectio relatiua. ¶ 3° est sciēdū ꙗ nō possum⁹ loq̄ de reb⁹ nisi mediantib⁹ noīb⁹ aut signis: nec pōt vn⁹ exprimere ꝯceptū suū alteri nisi mediātib⁹ vocib⁹ aut signis: ꞇ ꝑꝑ h̄ ea q̄ attribuim⁹ reb⁹ de qb⁹ loquimur mediātib⁹ signis debēt attribui illis signis. Per h̄ rñdeꝛ ad opposita. ¶ Ad pmā auc̄tez: ꝯcedo ꙗ ad aliqđ sūt ꝯᵃ. ¶ Et cū dī ꙗ nulla res exña subiue in illo qui est pr̄ cui⁹ dī ad aliqđ fm illud qđ est dicaꝛ ꙗ va diffō relatiuoꝝ ē eē ad aliđ sz illđ qđ ē: vt pz ꝑ pħz isra. in isto ca°. ¶ Et dico ꙗ aliq̄ res exña subiue. in illo ꝗ est pr̄ ē ꞇ aliđ fm illud qđ est: vel est illđ quo aliqđ est ad aliud: nec est de rōne relatiui dici ad aliud: qꝛ si nihil diceret nō min⁹ eēt relatiuū. ¶ Ad aliā auc̄tez cū dī ꙗ relatiua dicūr sub hitudine genitiui casus: ꞇ q̄daz sub alia hitudine: dico ꙗ veꝝ ē in noīb⁹ vł signis. ¶ Et cū dī ꙗ tales casus nō cōpetūt reb⁹: dī ꙗ h⁹ casus nō cōpetūt reb⁹ fm se: sz solum cōpetūt reb⁹ simplr mediātib⁹ noīb⁹ vel signis. ¶ Et ꙗ h⁹ casus pnt cōpetere rebus h̄ mō pz sic: qꝛ sic̄ res ꝑ noīa sigñanꝛ in recto: ita sigñanꝛ ꝑ noīa in obliq̄: ꞇ eodē mō q̄ noīa cōpetūt reb⁹: eodē mō casus noīuz cōpetunt rebus. ¶ Ad aliā auc̄tez cum dī ꙗ pħs h₃ pro icōueniēti ꙗ oē mouēs moueꝛ: ꝯcedo. nec est de rōne mouētis hře in se subiue relonē a q̄ denoiaꝛ mouēs vł motū. Vñ q̄dā relatiua denoianꝛ a relone denoiatiōe itriseca: ꞇ q̄dā denoiatiōe extriseca. v.g. agēs denoiaꝛ ab actōe q̄ est in passo. ꝑ pħz 3° phy. ꞇ ita denoiaꝛ agēs denoiatōe extriseca. ¶ Et eodē mō denoiaꝛ passuz a relone q̄ est in passo: ꞇ relo agētis ad passuz fundaꝛ in actōe q̄ est in passo. ¶ Et ita dico ꙗ mouēs referꝛ ad motū relone q̄ est i moto: qꝛ relo mouētis ad illđ qđ moueꝛ fundaꝛ in motu ꞇ mot⁹ est in moto: ꞇ iō relo mouētis ad motū ē in moto. ¶ Dico ḡ ꙗ nō oē mouēs moueꝛ: qꝛ nō oē mouēs h₃ in se relonē qua dī aut referꝛ ad motū: sz q̄uis q̄dā relatia denoienꝛ relone extriseca q̄ nō est in eis: q̄daz tñ denoianꝛ denoiatiōe intriseca. s. a relone exñte in eis: vt sile dissile: eq̄le ꞇ ineq̄le ꞇ h⁹. ¶ Ad aliā auc̄tē cū dī ꙗ calefactiuū ē ad aliqđ fz pħz: ꝯcedo. ¶ Et cū dī ꙗ calefactiuū nō h₃ talē rē inherentē sibi. s. relonē ad calefactibile: negaꝛ. Et cū dī posito solo calore circūscripto q̄cūq̄ alio adhuc eēt calefactiuū. Dōm est ꙗ q̄dā est relo q̄ nec̄io pōiꝛ posito fundamēto suo: ꞇ a tali: nō pōt realr circūscribi relo: cꝰ est relo calefacientis ad calefactibile. ¶ Et cū dī ꙗ hñs calorē est calefactiuū actiue ꞇ fundamētalr ꝑ calorē: sz calefactiuū formalr est calefactiuū ꝑ relationē ad calefactibile: sz nō ꝑ relonē pmā. ¶ Vñ si ꝑ poſe poneret calor sine relatiōe ad calefactibile: tūc hñs calorē nō eēt calefactiuū foꝛalr: sz effectiue soluz ꞇ fundamētalr. ¶ Ad rōnes. ad primaz cū dī ꙗ si tales relatiōes essent res exñtes: seqꝛ ꙗ in q̄lz corpe essent ifinite res distincte. dōm ꙗ hoc nō est incōueniens. Oēs eniz ꝯcedūt ꙗ in quolibet corpe q̄tto sunt infinite partes distincte in quas corpus est diuisibile in infinitum; ꞇ quelibet pars corporis est res distincta a

qualibet alia pte corpis. Un̄ ꝯcedo ꝙ in quolibet corpe ſunt infinite relatiões vt īfinite ineq̄litates: qꝛ oē totum cōtinuū eſt ineq̄le cuilꝫ ſue pti: ꝛ ita eſt ineq̄le in īfinitū: ꝛ nō p eādē ieq̄litatē: qꝛ eſt magis ieq̄le pti minori q̄ꝫ pti maiori: ꝛ ſic in toto ſūt īfinite ieq̄litates reꝰ īfinitaꝝ ſuarū ptiū: vl reꝰ īfinitaꝝ ptiū alteriꝰ ꝯtinui. Et vlteriꝰ cū ꝯcludit̃ ꝙ ðſtructo q̄cūq ꝙto ꝯtinuo deſtruerēt̃ īfiᵗᵉ res. dico ꝙ ħ eſt neŏiū: qꝛ in q̄lꝫ ꝙto ꝯtinuo ſūt īfinite ptes: ꝛ iō deſtructo ꝙto ꝯtinuo ſ̄ꝫ ſe totū neŏio deſtruūtur infinite res ꝛ īfinite ptes ꝛ ſilr̃ īfiᵗᵉ relōnes. Ulteriꝰ cū dī ꝙ ſm̄ ħ non poſſet fieri aliq̄ albedo in aliq̄ de nouo niſi in q̄cūq alio albo fieret noua res. ſ. noua ſilitudo. Iſtud cōcedo. vn̄ ſ̄ꝫ intētionē ꝓħi 5ᵒ phy. Hoc eſt ꝓꝓriū relatiōi ꝙ pt ð nouo aduēire alicui p ſolā mutatōez factā in alio. Et iō ꝯcedo: ꝙ p ħ ꝙ in alio exñte hic fit albedo ð nouo: fit in q̄lꝫ alio albo noua res: qꝛ noua ſilitudo: nec īpedit diſtātia q̄tūcūq ſit magna: qꝛ cauſans in diſtās nō agit in totū mediū: p ħ pꝫ ad ꝯfirmatōez ꝙ illud qŏ aſſumit̃ in ꝯfirmatōe ē īterimēdū. ſ. ꝙ oē agēs in diſtās agit in totū mediū īter īpꝫ ꝛ illŏ diſtās: qꝛ lꝫ oē agēs rē abſolutā in diſtās agit in totū mediū īter īpꝫ ꝛ diſtāe: tn̄ ħ nō opꝫ de agēte cauſante ſolā rē reſpectiuā in diſtās ꝙ agat in totū mediū. ⁋ Sꝫ duᵐ eſt an cāns relōnē in diſtās eo īpo cauſat actōez neŏio ī illŏ diſtās. Dico ꝙ ħ nō oꝫ: qꝛ ols actio fundat̃ in motu p auctorē ſex pnᵒᵖ. Et iō ſi relō nō poſſꝫ acqri alicui ſine actōe exñte in eo cui relō acqrit̃: ſeq̄t̃ ꝙ relō nō poſſet alicui acqri ſine motu exñte in eo cui relō acqrit̃: qŏ eſt ꝫ pħꝫ 5ᵒ phy. q dic̄ ꝙ relō acqrit̃ alicui īpo nō mutato. ⁋ Dico ḡ ꝙ calefaciēs aliquod calefactibile exñs ħ cauſat relōnē. ſ. ſilitudinē in calo exñte rome p ſolā actōez quā cāt ī calefactibili exñte ħ. ⁋ Ad aliā rōnē ð eq̄litate qn̄ dī aut eq̄litas eſt tota in toto ꝛc̄. ⁋ Dico ꝙ accipiēdo totū vtrobiq ſincathegorematice ſic nō eſt tota in toto ꝛ tota in q̄lꝫ pte: nec ps in pte: qꝛ eq̄litas nō hꝫ ptes: ſꝫ eſt olo idiuiſibilis. ⁋ Ad aliā rōnē cū dī ꝙ diſtātia eſt relō: ꝯcedo. Et cū dī ꝙ nō poſſeꝫ me mouē localr̄ niſi cauſarē nouā rē in q̄cūq corpe a me diſtāte magl aut minꝰ q̄ꝫ diſtabat. ꝯcedo: ꝛ ēt ꝯcedo ꝙ ſi eſſeꝫ ſurſuꝫ ꝛ ðſcēderē ðorſū neŏio cauſarē nouā rē relatiuā ī celo ꝛ ī cētro terre: tn̄ p motū meū nullā rē abſolutā cāreꝫ ð nouo ī celo ꝛ in cētro terre. ⁋ Circa iſtŏ pñtuꝫ opꝫ videre q̄ ſint p ſe in ħ pñto: ꝛ qŏ ē nomē gnīs gn̄aliſſimi iſtiꝰ pñti. Pro q̄ eſt ſciēdū ꝙ relōnes ſūt p ſe in ħ pñto ꝛ nō ipſa relatia. v.g. pñitas ꝛ filiatio: ſilitudo ꝛ diſſilitudo: eq̄litas ꝛ ieq̄litas: ꝛ hꝰ: ſūt p ſe in ħ pñto tāq̄ ſpēs iſtiꝰ gnīs: ſꝫ pī ꝛ filiꝰ: ſile ꝛ diſſile: nō ſunt p ſe in ħ pñto: ſꝫ ſolū p accñs ſiue reductiue. Et p ħ pbat̃ duplr̄. q̄ extēſiue. 2ᵒ p rōnē ducēteꝫ ad īpoſſe. q̄ ſic. ⁋ Illud qŏ ē aggregatū ex rebꝰ diuerſoꝝ generꝝ nō eſt p ſe in aliq̄ gn̄e vno: ſꝫ illŏ qŏ ſignat̃ p terminū ꝯcretū accñtale eſt aggregatū ex rebꝰ diuerſoꝝ generꝝ. ḡ nō eſt aliqŏ tale in aliq̄ pñto vel gn̄e p ſe. ⁋ Et iō illud qŏ ſignat̃ p hꝰ noia pī ꝛ filiꝰ nō eſt p ſe in gn̄e. maior pꝫ: qꝛ qŏ ē p ſe in gn̄e dꝫ eē p ſe ens ꝛ p ſe vnū: vt pꝫ p ꝓħꝫ 5ᵒ meta. ſꝫ aggregatū ex rebꝰ diuerſoꝝ generꝝ nō eſt p ſe ens nec p ſe vnū: vt pꝫ p pħꝫ in 6ᵒ. ꝛ minor pꝫ p pħꝫ q̄ topi. vbi dic̄ ꝙ albū nō ē p ſe in gn̄e pp ſuā duplex ſignare. 2ᵒ pbat̃ idē ſic p pħꝫ q̄ poſte. vbi dic̄ ꝙ ols ꝓpō negatiua eſt vā in q̄ vna ſpēs vnlꝰ gnīs remouet̃ a ſpe alteriꝰ gnīs: qꝛ ſ̄ꝫ pħꝫ ibi: ols ꝓpō negatia eſt īmediate vā in q̄ vnū genꝰ gn̄aliſſimū negat̃ a gn̄e gn̄aliſſimo alteriꝰ pñti: ꝛ ad negatōez gnīs a gn̄e ſeq̄t̃ negatio ſpēi a ſpe. ſi igr̃ pī ꝛ filiꝰ ꝛ hꝰ eēnt p ſe in pñto relōnis: ſeq̄t̃ ꝙ talis eſſet vā: nullus hō eſt pī: nullus hō eſt filiꝰ: qꝛ in q̄lꝫ tali negaret̃ ſpēs vnlꝰ pñti/a ſpe alterius pñti: qꝛ hō eſt ſpēs ſube: ꝛ pī eēt ſpēs relōnis: ſi pī eēt p ſe in pñto. ⁋ Iō dico ꝙ ſignata noīuꝫ abſtractoꝝ ſunt p ſe in gn̄e: ſic̄ albedo ꝛ nigredo ꝛ pñitas ꝛ filiatio ꝛ hꝰ: ꝛ nō ꝯcretoꝝ accñtaliꝫ. Dico ḡ ꝙ pñitas ſilitudo ꝛ hꝰ ſūt p ſe in gn̄e relōnis. ⁋ Et hoc pꝫ: ꝙ ħ nomē relō/ē genꝰ gn̄aliſſimū in ħ pñto ꝛ nō hoc nomē relatiuū: qꝛ ħ nomē relō/ꝓdicat̃ p ſe de ſpe iſtius pñti: vt de pñitate filiatōe ꝛ hꝰ: ꝛ ħ nomē relatiuū/nō ꝓdicat̃ de eis p ſe. ⁋ Sciēdū eſt tn̄ ꝙ Albertꝰ ꝛ Boetius dñt ꝙ genꝰ gn̄aliſſimū iſtiꝰ pñti cōueniēter aſſignat̃ p ħ nomē ad aliq̄d. ⁋ Et ſuſtinēdo illŏ dcm̄ itelligēdū ē ꝙ cū dī ad aliq̄d iſta ꝓpō ad. pōt denotare hitudinē termini ad terminū: ꝛ pōt denotare hitudinē vie ad terminuꝫ. Sic̄. n. eſt terminꝰ ad terminū: ita ē via ad terminū: dicimus. n. eē viā ad ciuitatē. Un̄ pī eſt ad filiū tāq̄ terminꝰ ad terminū: ꝛ pñitas ad filiū: qꝛ eſt relō pr̄is ad filiū: ꝛ ē ad filiū tāq̄ hitudo vl via ad terminū. ⁋ Dico ḡ ꝙ ſi ħ nomē ad aliq̄d ſit nomē gnīs gn̄aliſſimi hꝰ pñti: opꝫ ꝙ ħ ſit ſ̄ꝫ ꝙ ly ad. dic̄ hitudinē vie ad terminū: ꝛ nō ſ̄ꝫ ꝙ dic̄ hitudinē termini ad terminū. Si eni ad. cū dī ad aliquid denotet hitudinē vie ad terminū: ſic ad aliq̄d p ſe ꝓdicatur de ſpēbꝰ huiꝰ pñti vt de pñitate ꝛ filiatōe ſilitudie ꝛ hꝰ: ꝛ ē ꝯuertibile cū ħ noīe relō: qꝛ ols relō eſt hitudo vl via ad terminū. ꝛ oē qŏ eſt ad terminū tāq̄ via vel hitudo eſt relō. ⁋ Adhuc occurrit vna antiq̄ dubitatio ꝙ nō eſt tm̄ vnū genꝰ gn̄aliſſimū in ħ pñto ſꝫ duo: qꝛ genꝰ gn̄aliſſimū hꝰ pñti refert̃. Si igit̃ .a. genꝰ gn̄aliſſimū hꝰ pñti: ꝛ ſit .b. illŏ ad qŏ refert̃: ꝛ tūc arguit̃ ſic. Relatiua ſūt ſil nā. ḡ q̄ rōne .a. eſt genꝰ gn̄aliſſimū: eadē rōne .b. eſt genus gn̄aliſſimū: ꝛ p ꝯñs ſūt duo gn̄aliſſima hꝰ pñti: qꝛ ex quo vnū relatiuoꝝ nō eſt ꝓus alio: nec p ꝯñs cōius. iō nō eſt maior rō: qꝛ vnū eſt genꝰ gn̄aliſſimū q̄ꝫ aliud. Dōꝫ ꝙ nec genꝰ gn̄aliſſimū in ħ pñto nec ad aliq̄d p ſe in ħ pñto refert̃: ſꝫ eſt pnᵐ referēdi. ⁋ Sꝫ ꝫ. adhuc ſtat argᵐ: ſi genꝰ gn̄aliſſimū ſit pnᵐ referēdi aliq̄ extrema ſint illa extrema .b. ꝛ .c. ⁋ Et tūc arguo ſic: alia eſt relō .b. ad .c. ꝛ alia .c. ad .b. ſic̄ alia eſt relō pr̄is ad filiū: ꝛ alia filij ad prem. ḡ q̄ rōne relō .b. ad .c. eſt genꝰ gn̄aliſſimū/eadē rōne relō .c. ad .b. erit genꝰ gn̄aliſſimū: qꝛ ſic̄ extrema q̄ referūt̃ ſūt eque pᵒ. ita relōnes qbꝰ referunt̃ ſūt eque pᶜ. Dōm ꝙ ħ nomē relō/eſt pnᵐ referēdi nō diuerſa extrema adīuicē: ſꝫ ideꝫ ad ſeipꝫ. ſ. ħ eŏe relatiuū ad ħ cōe relatiuū: relatiuū. n. dī relatiui relatiuū: iō relō q̄ eſt pnᵐ referēdi relatiuū ad relatiuū eſt vna ſ̄ꝫ genus: vn̄ ſi .b. ſit nomē ſynonymū huic noī relatiuū: ꝛ ſilr̄ .c. tūc .a. ꝛ .c. nō ſignant diuerſa: ſed olo idē. ⁋ Et iō eadē eſt relō olo ipſiꝰ .b. ad .c. ꝛ ipſiꝰ .c. ad .b. ⁋ Et ſi dicat̃ ꝙ ħ ſit ſ̄ꝫ: qꝛ īter idē ꝛ ſeipꝫ nō ē relō realis. cū ḡ genꝰ gn̄aliſſimū in ħ pñto ſit reale nō eſt pnᵐ referēdi idē ad ſeipꝫ. ⁋ Dōꝫ ꝙ relō realis vna ſm̄ numerū nō eſt pnᵐ referēdi idē ad ſeipm: relō tn̄ realis ſ̄ꝫ ſpēꝫ vel ſm̄ genꝰ eſt pnᵐ referēdi idē ad ſeipm ſicut pꝫ. Nam ſilitudo q̄ eſt vna ſpēs relōnis eſt pnᵐ referēdi ipſum ad ſeipſuꝫ. ſ. ſile ad ſile: ꝛ ita genꝰ gn̄aliſſimū hꝰ pñti eſt pnᵐ referēdi idē ad ſeipꝫ. ⁋ Et ſi dicat̃ ꝙ īter q̄cūq relatia eſt q̄dā hitudo vna ſm̄ numerū: ꝛ p ꝯñs vna relatio ſm̄ numerū. Dōm ꝙ diſtīguēdo vnū nuō ꝫ vnū ſpe ꝛ vnum gn̄e: ſic nō eſt veꝝ ꝙ īter ola extrema relatiua ſit vna relatio ſm̄ numeꝝ. naꝫ ħ cōe pī refert̃ ad ħ cōe filiꝰ: ꝛ nō p aliquā relōnē vnā nuō: qꝛ nec p hāc pñitatē nec p illā filiatōnē. ⁋ Sciēduꝫ ꝙ relō nō ineſt ſube niſi mediāte aliquo accidēte pfectiori: ꝛ illud accidens mediante quo relatio ineſt ſube: dī eſſe fundamētuꝫ relatōis. v.g. equalitas ꝛ ineq̄litas inſunt ſubſtātie mediāte quātitate: ꝛ iō quātitas eſt fundamētuꝫ equalitatis ꝛ ineq̄litatis: ꝛ qualitas eſt fundamentum ſimilitudinis ꝛ diſſimilitudinis. ⁋ Intelligenduꝫ eſt ꝙ ꝓħs 5ᵒ meta. ponit modos relatiuoꝝ. Nam quedaꝫ dicunt̃ relatiua ſm̄ numerū vt duplum ꝛ

ADDE
Si. n. relatio non referretur sic sermo Ariſt. eēt imprimēdus q aſſignat relatiōem cum dicat hic ad aliq̄d ſe hēri ad aliud.

Scibile. ſ. ſuā menſurat ſciam: qꝛ qñ eſt aliq̄d ē ſcibile: tunc illŏ de eo habet ſciam.

ADDE
Quis hurleus dicit ꝙ īter idē ꝛ ſeipſu: nō eſt relatio rōnis: ſed real. iō arguit ꝙ idētitas ſit relatio realis ꝛ per ſe ſic illud p qŏ aliq̄d realr̄ dicit̃ idem ſibi ipſi eſt relatio realis: ſꝫ p idētitate aliquid dī idē realr̄ ſibi ipſi: ergo idētitas eſt relatio realis. minor pꝫ: qꝛ nullo alio reſtat colere ad hoc: ad idēt ꝛ idem ſibi ipſi ēē. ergo ꝛc̄. patet. Prima pbat̃ ꝙ relō me dante ſuo

plũ ⁊ dimidiũ ⁊ multip^x ⁊ submultip^x:⁊ talia sunt relĩua pmi modi.Et aliq̃ dicũr relĩua ſm po^am actiuã ⁊ passiuã:⁊ sic calefactiuũ referꝛ ad calefactibile.⁊ talia sũt relĩua 2^i modi.Et aliq̃ sũt relĩua ſm relõnẽ mẽsure ⁊ mẽsurabilitatis.itelligẽdo p mẽsurã nõ mẽsurã q̃ititatis:sꝫ mẽsurã entitatis.Et isto^o scibile ẽ mẽsura scie:⁊ sensibile sensus. vñ breuiter sunt tres modi relĩuoꝝ:q2 q̃dã referunꝛ mõ nuĩ vel vni^9:⁊ talia sũt relĩua pmi mõi.v̉.g.duplũ ⁊ dimidiũ referunꝛ mõ nuĩ.⁊ sile ⁊ dissile eq̃le ⁊ ieq̃le mõ vni^9: qm̃ eq̃lia sunt q̃ꝝ est vna q̃titas ſm spẽꝫ.Et q̃dã referũtur mõ po^e:⁊ talia sũt relĩua 2^i mõi:⁊ sic referꝛ calefactiuũ ad calefactibile.⁊ q̃dã sunt relĩua q̃ referunꝛ mõ mẽsure:⁊ sic scia referꝛ ad scibile tãq̃ mẽsuratũ ad mẽsurã suã.¶ Ulteri^9 restat vidẽ in qb^9 p̃ñtis fundaꝛ relõ.Et vĩ q relõ ſm Ari.fũdaꝛ in 4^or p̃ñtis.ſ.in q̃litate/q̃titate/actione/⁊ passiõe.Nã relĩua pmi mõi in q̃titate fundanꝛ vel sup pn^m q̃titatis vel sup vnitatẽ.Et relĩua 2^i mõi fundantur in q̃litate.ſ.in po^a actiua ⁊ po^a passiua q̃ sunt in 2ª spe q̃litatꝭ.Et q̃dã relĩua fũdanꝛ imẽ^te q̃tũ ad suũ fieri sup actioneꝫ ⁊ passionẽ.⁊ ista eadẽ fũdanꝛ mediate sup po^am actiuã ⁊ passiuã.vñ q̃dã relõnes reqrũt dup^x fũdamẽtũ. puta fundamẽtũ q̃tũ ad fieri:⁊ fũda^m q̃tũ ad eẽ.v̉.g.pĩnitas q̃tũ ad fieri fundaꝛ sup actiõeꝫ p̃ris.dr̃.n.pr̃:q2 genuit filiũ:sꝫ q̃tũ ad eẽ ⁊ pmanẽtiã fũdaꝛ sup po^am actiuã p̃ris.Et filiatio q̃tũ ad fieri fundaꝛ sup passionẽ:⁊ q̃tuꝫ ad eẽ ⁊ pmanẽ fũdaꝛ sup po^am passiuã.¶ Relõnes tertij modi fundanꝛ sup q̃litatẽ de p^a spe q̃litatis.v̉.g.relõ scie ad scibile fundaꝛ sup habitũ sciẽtificũ q est in p^a spe q̃litatis.vñ scia accipiꝛ dupl'r.vno^o p habitu absoluto:⁊ sic est de p^a spe q̃litatis.alio^o accipiꝛ p relõne ad scibile vł p aggregato ex habitu sciẽtifico ⁊ relõne ad scibile:⁊ sic ẽ in gñe relõnis p se.si accipiꝛ pro relõne solũ. Si v̉o accipiaꝛ p aggregato ex hitu ⁊ relõne.sic est in gñe relõnis p accñs.⁊ ista relõ q̃ est ad scibile fũdaꝛ sup hitu sciẽtifico de p^a spe q̃litatis.Aui.v̉o dicit q in q̃lꝫ p̃ñto põt fundari relõ:sꝫ de h̃ videbiꝛ alibi.¶ Dubitatio solet eẽ vtrũ relatio sit eadẽ res cũ suo fũda^to. Ad quã dubitatõeꝫ dicũt aliq q relõ nõ distiguiꝛ realr a suo fũda^to.vñ dñt q similitudo ⁊ dissilitudo q̃ est fũdata in aliq̃ albedie ẽ eadẽ res cũ albedie.Uñ illõ idẽ qd̃ ſm se dr̃ albedo re^u alteri^9 in q̃ est albedo dr̃ silitudo.Qꝫ autẽ relõ nõ sit alia res a suo fũda^to pbãt p rões supi^9 positas pbãtes q relõ nõ ẽ res: distinguẽdo reꝫ ꝯ vocẽ ⁊ alia signa reꝝ:q2 si ex eo q sor. exñte hic fieret de nouo alb^9 cãreꝛ noua res in pla.albo exñte rome:q2 noua silitudo:⁊ ẽt ad motũ alicui^9 corpis sursũ vel deorsũ/seqꝛ q noua res cãtur in celo ⁊ in cẽtro terre.Et ẽt seqꝛ q moto vno corpe localr mouerenꝛ oĩa corpa:q2 in oĩb^9 corpib^9 fieret noua res:q2 noua distantia vel noua ppinqtas:⁊ sic de aliȷs incõueniẽtib^9 supi^9 adductis pbãtib^9 q relõ nõ ẽ res ex̃ aiaꝫ distĩcta ab aliȷs reb^9 absolutꝭ.Jõ dicũt q relõ nõ est alia res a suo funda^to. Et ſm h̃ dicũt ꝯñr q relõ nõ hꝫ ppas spẽs:nec ppas dñias alias a spẽb^9 ⁊ dñȷs funda^ti.Et dñt istõ eẽ de itẽtiõe phi 5° meta.vbi ipe assignãs spẽs ⁊ dñias relĩuoꝝ assignat eas p spẽs ⁊ dñias absolutoꝝ dĩ.q aliq̃ relatiua dñr mõ nuĩ: ⁊ aliq̃ mõ mẽsure:⁊ aliq̃ mõ agẽtis ⁊ patiẽtis.qd̃ nõ eẽt nisi spẽs ⁊ dñie relatiuoꝝ eẽnt eedẽ cũ spẽb^9 ⁊ dñȷs absolutoꝝ.¶ Sꝫ ista opi.est falsa:q2 ipõle ẽ eãdẽ sorꝭ aꝫ realr itẽdi ⁊ remitti:q2 itẽsio ⁊ remissio eiusdẽ forẽ sunt mot^9 ꝯrȷ:⁊ ipõle ẽ q idẽ moueaꝛ motib^9 ꝯrȷs:q2 relatio itẽdiꝛ qñ suũ funda^m remittiꝛ/⁊ eꝯ.qa funda^m itẽdiꝛ qñ relõ remittiꝛ.g̃ ⁊ relõ ⁊ fũda^m suũ nõ sũt realr eadẽ for^a.maior ẽ declarata.⁊ minor pbaꝛ.supposito q sor.⁊ pla.sint albi:⁊ q sor.sit magis alb^9 q̃ pla.tũc si albedo sor.minuaꝛ sor. fit magis silis pla.q̃ pri^9:q2 magis appropinq̃t ad gradũ albedĩs in pla.Et ita isto casu posito seqꝛ q qñ funda^m remittiꝛ/tũc relõ itẽdiꝛ:q2 dũ albedo in sor.remittiꝛ silitudo sor.ad pla.itẽdiꝛ. Silr posito q sor.⁊ pla.sint albi sicut pri^9:⁊ albedo ĩ sor.itẽdaꝛ:tũc sor.fit min^9 silis pla.q̃ pri^9. ⁊ ita silitudo in sor.remittiꝛ qñ albedo in eo itẽdiꝛ.⁊ ita pꝫ minor.g̃ albedo ⁊ silitudo nõ sũt oĩo eadẽ for^a.¶ Jtẽ p eãdẽ albedinẽ p quã sor.ẽ silis pla.albo:est dissilis cicerõni nigro.Si igiꝛ silitudo sit eadẽ res cũ albedine:eadẽ rõnẽ dissilitudo erit eadẽ res cũ albedie:sꝫ q̃cũq3 sũt eadẽ eidẽ nuõ ipa iter se sunt eadeꝫ.g̃ silitudo ⁊ dissilitudo sunt eadẽ iter se.ꝯñs est icõueniẽs.¶ Jtẽ silitudo ⁊ eq̃litas sũt eiusdẽ spẽi.igiꝛ eiusdẽ gñis primi:q2 sũt relatõẽs eiusdẽ mõi relatiuoꝝ.ſ.pmi mõi.Si igiꝛ relatio eẽt eadẽ res cũ suo fũda^to/seqꝛ q funda^m silitudis ⁊ funda^m eq̃litatis eẽnt eiusdẽ spẽi vel eiusdẽ gñis primi.qd̃ falsũ est:q2 funda^m silitudis est q̃litas:⁊ fũda^m eq̃litatis est q̃titas:⁊ q̃litas ⁊ q̃titas differũt gñe:⁊ nõ sũt eiusdẽ gñis primi: nec sunt eiusdẽ spẽi.Silr ipõle est q idẽ sil sit ⁊ nõ sit:q2 h̃ est oppo^m pmi pncipȷ:sꝫ funda^m relatõis põt manẽ relatiõe nõ exñte.g̃ relõ ⁊ suũ funda^m nõ sũt idẽ.pbo minorẽ.nã si sor.⁊ pla.sunt siles in albedie:⁊ corrũpaꝛ albedo. in pla.manẽte albedine in sor.corrũpiꝛ silitudo q̃ erat in sor.re^u pla.tñ manet albedo.igiꝛ funda^m põt existẽ relõne nõ exñte.⁊ p ꝯñs nõ sunt eedẽ res.¶ Propter hec ⁊ alia ẽ dõꝫ q relõ est alia res a suo funda^to:q2 funda^m relatõis est res absoluta q̃ p se põt istimẽ itellĩ:sꝫ relõ est res respectiua q̃ nõ pt itelligi nisi in hitudĩe ad aliõ. Silr nihil fũdaꝛ in seipõ:q2 funda^m vꝫ pei^9 eo qd̃ fundaꝛ in ipõ:sꝫ relatio fundaꝛ in suo funda^to:igiꝛ nõ est idẽ cũ suo funda^to. ¶ Ad rões in ꝯriũ missũ ẽ supi^9 p dicto phi in 5° meta.p q̃ dicto vĩ aliqb^9 q relõ nõ hꝫ spẽs ppas/nec ppas dñias: q2 est itellĩ^m q relõ iter oĩa p̃ñta hꝫ debilissimũ eẽ ſꝫ q dicꝛ Cõmẽ.12.meta.mõ ista q̃ hñt debilẽ entitatẽ pp debilẽ sui entitatẽ sunt difficillima nob ad cogñscẽdũ.sic illa q̃ sunt pfectissime entitatis.ſ.sube sepate pp excellentiã entitatis suaꝝ sũt difficilia nob ad cogñscẽdũ.v̉.g. mã p^a ẽ debilis entitatis.ideo de difficili cogñsciꝛ a nob:q2 nõ cogñsciꝛ a nob nisi p analogiã ad for^as vel ad mãꝫ cõpositã.vt pꝫ ex p̃ phy. Silr q2 sube abstracte a mã sunt excellẽtis entitatis.iõ nõ cogñscunꝛ a nob nisi p suos effect^9: q2 igiꝛ relatio iter cetera p̃ñta hꝫ debilissimã entitatẽ.iõ nõ cogñsciꝛ a nob nisi p suũ funda^m.iõ phs spẽs ⁊ dñias relĩuoꝝ tanq̃ min^9 notas enũerat ſꝫ spẽs ⁊ dñias absolutoꝝ que nob magis sunt note.Uñ phs nõ itelligit q spẽs ⁊ dñie relĩuoꝝ sint oĩno eedẽ cũ spẽb^9 ⁊ dñȷs suoꝝ funda^toꝝ:sed itelligit q p spẽs ⁊ dñias funda^toꝝ debemus cogñscẽ spẽs ⁊ dñias relĩuoꝝ:q2 spẽs ⁊ dñie relĩuoꝝ sunt realr distĩcte a spẽb^9 ⁊ dñȷs funda^toꝝ.q̃uis.n.relatio nõ possit eẽ sine fũdamẽto suo:est tñ alia res a funda^to suo. ¶ Adhuc circa relõnes ⁊ relatiua est itellĩ^m ſm aliq̃s:q nõ oĩa relatiua prinẽt ad idẽ gen^9 relatõis:nec oĩs relatio est in h̃ p̃ñto p se:sꝫ solũ illa relatio ẽ in h̃ p̃ñto q̃ fũdaꝛ in re vni^9 p̃ñti ⁊ h̃ determiate.⁊ iõ relõnes trãscẽdẽtes q̃ sunt repte in oĩbus p̃ñtis:cuiꝫ sunt gen^9 ⁊ spẽs.act^9 ⁊ po^a seu relõnes iter ista nõ sunt in h̃ p̃ñto:q2 sũt relõnes trãscẽdẽtes repte in oĩ p̃ñto.⁊ q circuit oẽ gen^9 nulli^9 gñis est p se vnũ.tñ posset dici q sunt qddi^m in h̃ p̃ñto:q̃uis reptanꝛ denoĩatiue in q̃lꝫ p̃ñto.¶ Sciẽdũ est ẽt ſm aliq̃s q relõ est dup^x.ſ. relõ realis ⁊ relõ rõnis.Ad relõnẽ realẽ reqrunꝛ tres ꝯditiones.p^a q extrema relatõis nõ depẽdeãt ab itellĩ:sꝫ q sint realia. 2ª ꝯditio est q extrema relõnis sint realr diuersa.3^a q iter extrema sit hitudo mutua.Et pp p^m: oppõ iter ens ⁊ nõ ens nõ ẽ relõ realis:q2 extrẽa nõ sunt realia ⁊ nõ referunꝛ adiuicẽ nisi p itellꝫ.Propter 2^m relõ idẽtitatis nõ est realis:q2 extrẽa nõ sunt realr distĩcta seu di-

f

daꝛ in sõ ⁊ nullo accidẽte mediãte qd̃ ẽ ꝯ notatũ a Bur.⁊ deduciꝛ sic. suba ẽ prior omni accidente: nã diffõne et tpe et ẽꝫ. 7.Meta. fica ergo, prima in est sube:⁊ nõ p aliud accñs:q2 i illo priori nullum hꝫ accñs sed prima est relõ.g̃ itẽ mã ⁊ forã sunt sube mã ⁊ forã sit eẽ aiuꝫ accidẽtium existium in compõito:accñs vo sunt cãta:nunc ex quo accñs ñãria ẽ cã aiuꝫ accñtiũ.g̃ relatiue dr̃.g̃ p relõneꝫ. a p relõneꝫ. g̃ relõ iest substãtie ẽ ne aliq̃ accidẽte.cũ pbaꝛ q relatio fũdatur i p̃ñto relatõis:⁊ q2 silitudo ẽ relõ.due albe silitudines dñr magi siles q̃ due albe.g̃ ⁊c. Pro responsione ad h̃ argumẽta nõandũ q dup^x idẽtitas similir dup^x est prima formalis.ſ.⁊ fundamẽtalis.p^a dĩ eo q est accidens. 2^a vo ẽ sube siue accñs ſꝫ q ẽ illõ hꝫ talẽ idẽtitateꝫ vel potẽtiarẽ. 2ª est fũdamẽtũ p se. prima aũt psupponit scdãꝫ:⁊ tũc ad argumẽtũ dico q idẽtitas nõ relatio

formalis:sꝫ fũdamẽtalis et talis nõ est in p̃dicato relatõis:sed applicatur ad seipsũ p itellꝫ. Ad 2^m silr q illa prima nõ est accidẽs:sꝫ est prima fũdamẽtalis ⁊ est idem qd̃ substãtia.Ad tertium mã ⁊ forã ⁊c. dĩ eo q illa relatio q̃ sube vẽ vel cã ad accidẽtia est fũdamentalis ⁊ idem qd̃ sube:sꝫ nõ formalis.Ad vltimũ dĩ q Bur.itelligit q relatio fũdatur in quatuor p̃ñtis distĩcto a p̃ñto relationis ⁊c.

uersa. vñ idē nō refert ad seipꝫ relonī reali. Propter 3ᵃᵐ 9ditōes relo iter sciaꝫ ⁊ scibile nō ē realis: qꝛ iter illa nō ē mutua bitudo. nā scia refert ad scibile: sꝫ scibile nō refert ad sciaꝫ. Alii. vo oic ꝙ ois relo q̄ nō ōpēdet ab itellu est realis: ⁊ sic idētitas ē relatio realis: qꝛ non depēdet ab itellu. Ne tñ sit 9tētio in vbis dico de relone reali. ꝙ relatio realis pōt accipi 2ʳ. s. cōiter ⁊ stricte. Cōiter loq̄ndo de relone sic ois relo est realis. s. q̄ nō depēdet ab itellu: ⁊ sic idētitas est relo realis: sꝫ relo realis stricte loq̄ndo: sic pōt describi. Relatio realis ē relatio iter extrema realia realr distīcta mutuo abiuicē depēdētia: ⁊ sic distīguit de relone reali: ita pōt distīgui de relatiōe ſm rōnē: qꝛ vnoᵒ accipit large p oi relatōe q̄ nō bꝫ extrema realia realr diuersa: vel iter q̄ nō est relo mutua. alioᵒ accipit stricte. s. solū p relatiōe q̄ nō bꝫ eē pter opōnē itellꝰ. ¶ Intellīᵐ ꝙ ad h ꝙ aliq̄ referant adiuicē requirunt q̄nq3. s. subm relonis, fundaᵐ, ⁊ terminꝰ a quo, ⁊ terminꝰ ad quē, ⁊ ipa relo. v. g. pr̄ ⁊ filiꝰ referunt adiuicē: subm pr̄nitatis est aial qđ genuit. fundaᵐ pr̄nitatis est actio seu poᵃ actiua. terminꝰ a q̄ est pr̄: ⁊ terminus ad quē est filiꝰ: ⁊ relo qua pr̄ refert ad filiū est pr̄nitas ipa. ¶ Solet dubitari an termini relatiōis ſm rōnē debeāt differre rōne sicut termini relonis realis realr differūt. Et ē spālis dubitatio de idētitate. s. vtrū extrema idētitatis differāt ſm rōneꝫ. Et dicūt aliq ꝙ sic: qꝛ soꝛ. est idē sibiipi: ⁊ soꝛ. inq̄ꝫtū est terminꝰ a q̄ ipiꝰ idētitatis differt a se inq̄ꝫtū est terminꝰ ad quē illiꝰ idētitatis. Istō tñ nō est veꝝ. nā soꝛ. est idē sibiipi ſm rē ⁊ ſꝫ rōnē. Nā oēꝫ rē ⁊ oēꝫ rōnē quā bꝫ soꝛ. vt terminꝰ a q̄, eādē bꝫ soꝛ. vt terminꝰ ad quē: iō soꝛ. nec re nec rōne differe a seipo. tñ soꝛ. vt est terminus a q̄ idētitatis bꝫ vnā rōnē ⁊ bꝫ aliā vt est terminꝰ ad quē idētitatis. Naꝫ rō termini a quo est alia a rōne termini ad queꝫ. Et 9cedo ꝙ soꝛ. vt est terminus a quo. ⁊ vt est terminus ad quē bꝫ diuersas rōnes. tñ ex h nō sequit ꝙ soꝛ. differat a seipso ſm rōnē: nā soꝛ. manēs idē ſm rōnē ⁊ ſm rem bꝫ diuersas rōnes, tñ ex hoc nō sequit ꝙ soꝛ. differat a seipso ſm rōnem.

¶ Inest aūt ⁊ 9trarietas in relone vt virtus vitio 9riū cū sit vtrūq3 coꝝ ad aliqd est ⁊ disciplina igrātie. Nō aūt oibꝰ relīuis iest 9rietas. dupli ci. n. nihil ē 9riū. neq3. n. triplici: neq3 vlli taliū.

¶ Ponit phs 4ᵃˢ ppetates relīuoꝝ. pᵃ est ꝙ in relone est aliq̄ 9rietas. h est ꝙ aliq̄ relīua sunt 9ria. ⁊ hec est. 30. ꝯ huiꝰ lib. ⁊ pbat exēplr sic. Virtꝰ. n. 9riat vitio: ⁊ scia 9riat igrātie dispōnis: sꝫ opponit puatiue igrātie negatiōis: sꝫ vtꝰ ⁊ vitiū sunt relīua. ⁊ silr scia ⁊ igrātia sunt relatiua. g̊ aliq̄ relīua sunt 9ria. sꝫ ista ppetas nō iest oibꝰ relīuis: qꝛ duplo nihil est 9riuꝫ, nec triplo, nec alicui taliū. ¶ Sꝫ h dubitat tā circa maioꝛē q̄ꝫ circa minoꝛē. Et pᵒ vr̄ ꝙ vtꝰ nō 9riet vitio: qꝛ 9ria maxie distāt. vt pꝫ ex. 10. meta. sꝫ vtꝰ ⁊ vitiuꝫ nō maxie distāt: qꝛ libalitas est meᵐ iter duo vitia extrema: sicut pꝫ p Phm 4ᵒ eth. sꝫ mediū nō maxie distat ab extremis. g̊ vtꝰ ⁊ vitiū nō sunt 9ria. ¶ Circa minoreꝫ dubitat. vr̄. n. falsum ꝙ vtꝰ ⁊ vitiū sint relatiua: qꝛ q̄cūq3 sunt relatiua referunt adiuicē: sꝫ vtꝰ ⁊ vitiū nō referunt adiuicē: qꝛ vtꝰ nō dr̄ alicuiꝰ vitiꝫ vtꝰ: nec vitiū dr̄ alicuiꝰ vtutis vitiū. g̊ vtꝰ ⁊ vitiū nō sunt relīua. ¶ Circa 9nē etiā dubitat. qꝛ non vr̄ ꝙ aliq̄ relīua sint 9ria: qꝛ oppō 9ria ⁊ oppō relatiua sunt diuerse spēs oppōnis. vt pꝫ ex isto liᵒ pdicoꝝ. g̊ q̄ opponunt oppōne relīua nō opponunt oppōne 9ria: sꝫ oia relatiua opponunt oppōne relīua. g̊ nō opponunt oppōne 9ria. ⁊ p 9ns nō sunt 9ria. ¶ Iteꝫ si aliq̄ relīua eēnt 9ria, seq̄t ꝙ pr̄ ⁊ filiꝰ sunt 9ria. sꝫ h nō est veꝝ: qꝛ pr̄ ⁊ filiꝰ vere pdicant de eodē. nā de eodē verū est dicē ꝙ est pr̄ ⁊ ꝙ est filiꝰ. g̊ pr̄ ⁊ filiꝰ non sunt relīua 9ria.

¶ Ad pᵐ istoꝝ est dōm ꝙ vtꝰ 9riat vitio 9rietate que est in gn̄e moꝝ. ⁊ vtꝰ ⁊ vitiū maxie distāt in gn̄e moꝝ: sꝫ nō in gn̄e nāe. vñ bonū ⁊ malū sunt gn̄a moꝝ: ⁊ sunt duo extrema ⁊ sub vno 9tinet vitiū. s. sub malo: ⁊ sub altero 9tinet vtus. s. sub bono: sꝫ vtꝰ ⁊ vitiū nō maxie distāt in gn̄e nāe: qꝛ maioꝛē 9ueniētiā hn̄t vtꝰ ⁊ vitiū q̄ꝫ hn̄t duo vitia extrema: vt libalitas ⁊ pdigalitas magis 9ueniunt in nā q̄ꝫ pdigalitas ⁊ auaritia. ¶ Ad 2ᵐ dōm est ꝙ vtꝰ ⁊ vitiuꝫ sunt relatiua 9ria: qꝛ referunt ad alia. s. ad mās circa q̄s hn̄t fieri. sed nō sunt relatiua iter se: qꝛ vnū nō refert ad aliud, nec 9ᵒ. vñ vitiū ⁊ vtꝰ sunt relīua: sic pr̄ ⁊ duplū sunt relatiua: ⁊ tñ nō sunt relatiue opposita. nec est veꝝ ꝙ oia relatiua referant adiuicē. ¶ Ad aliud duᵐ circa 9nē dōꝫ est ꝙ relatiua q̄ sunt 9ria nō opponunt oppōne relatiua. nec valet illa 9ña: illa sunt relatiua. g̊ opponunt oppōne relatiua. ¶ Ad aliđ cū dr̄ ꝙ si aliq̄ relatiua eēnt 9ria, sequit ꝙ pr̄ ⁊ filiꝰ sint 9ria. dōm ꝙ non seq̄t: sꝫ est fallacia 9ñtis. nec dꝫ 9cedi ꝙ pr̄ ⁊ filiꝰ sint silr 9ria: sꝫ sunt relatiue opposita: qꝛ sunt cōpata ad ideꝫ. ¶ Et si dicat ꝙ pr̄ ⁊ filiꝰ vere pdicant de eodē. g̊ nō sunt 9ria vl opposita aliq̄ gn̄e oppōnis. dōm ꝙ pr̄ ⁊ filiꝰ accepta in suis cōitatibꝰ nō sunt opposita: sꝫ qñ sunt cōpata ad idē sunt opposita relatiue. nec pdicant sic de eodē nuō: qꝛ ipole est ꝙ idē nuō sit pr̄ alicuiꝰ ⁊ filiꝰ eiusdeꝫ. Vñ meliꝰ est dicere ꝙ pr̄ ⁊ filius sunt relatiua q̄ꝫ dicere ꝙ pr̄ ⁊ filiꝰ sunt relatiue opposita.

¶ Vident aūt mag ⁊ minꝰ relatiua suscipe. silr enīꝫ magis ⁊ minꝰ dr̄. cū vtrūq3 sit relatiuū: ⁊ ineq̄le magis ⁊ minus dr̄. Sile. n. alicuius sile dr̄: ⁊ equale alicui ineq̄le. Nō aūt oia relatiua suscipiūt magis ⁊ minus. duplū enim non dr̄ magis ⁊ minus duplū: nec aliquid talium.

¶ 2ᵃ ppetas relatiuoꝝ est suscipe magis ⁊ minus. vñ phs ōclarat ꝙ aliq̄ relatiua suscipiūt magis ⁊ minꝰ. ⁊ hec est ꝯ. 31. huiꝰ li. Et declarat declatiōe exēplari sic. Sile ⁊ eq̄le sunt relatiua ⁊ suscipiūt magis aut minus. nā aliqđ dr̄ magis sile ⁊ minꝰ sile. silr aliqđ dr̄ magis eq̄le ⁊ minꝰ eq̄le. g̊ aliq̄ relatiua suscipiūt magis aut minꝰ. Sꝫ hec ppetas nō cōpetit oibꝰ relatiuis: qꝛ duplū ⁊ triplū sunt relatiua. ⁊ tñ nō suscipiūt magis aut minꝰ. vt pꝫ. ¶ Sꝫ duᵐ est: qꝛ q̄dā relatiua suscipiūt magis ⁊ minꝰ: ⁊ q̄daꝫ nō. Dōm est ꝙ relatio fūdat in rebꝰ diuersoꝝ pdicoꝝ: vt dcm̄ est. ⁊ suā realitatē bꝫ a fundaᵒ. Cū igit aliq̄ relatio fūdet in re suscipiēte magis ⁊ minꝰ: ⁊ aliq̄ fundet in re q̄ nō suscipit magis ⁊ minus. nō est mirū si aliq̄ relatio suscipit magis aut minꝰ: ⁊ aliq̄ nō. Exēplū pᵐi: vt silitudo suscipit magis aut minꝰ: qꝛ fundat in q̄litate: que suscipit magis aut minꝰ. Exēᵐ scđi: vt duplū ⁊ dimidiū, siue dupʳ ⁊ simpʳ fundat sup q̄ꝫtiᵗᵉ determinata q̄ nō suscipit magis aut minꝰ. iō duplū ⁊ dimidiū ⁊ silia nō suscipiūt magis aut minus.

¶ Oia aūt relīua ad 9uertentiā dn̄r: vt suus dn̄i seruus dr̄: ⁊ dn̄s sui dn̄s: ⁊ duplū dimidij duplū: ⁊ dimidiū dupli dimidiū: ⁊ maiꝰ minore maiꝰ: ⁊ minꝰ maiore minꝰ. Silr aūt ⁊ in alijs: ſꝫ casu differūt q̄nq3 ſm locutionē vt scia scibilis scia: ⁊ scibile sciētia scibile: ⁊ sensus sensati sensus: ⁊ sensatū sensu sensatū. At vo aliq̄tiēs nō vr̄ 9uti nisi 9ueniēter ad qđ dr̄ assignet. Si eīꝫ peccet qui assignat vt ala si assignet auis nō 9uerti vt sit auis ala. Neq3. n. priꝰ 9ueniēter assignatuꝫ est ala auis: neq3. n. in eo ꝙ auis est in

eo ala auis dr̃: ſ3 ĩ eo ꝙ alata eſt. Multoꝝ eĩ3 ⁊ alioꝝ ale ſunt que nõ ſũt aues. Quare ſi ſic aſſignet̃ ꝯueniẽter ⁊ ꝯũtet̃ vt ala alati ala: ⁊ alatu3 ala alatũ. Aliquotiẽs ãt forte ⁊ noĩa fingẽ neceẽ erit: ſi nõ fuerit poſitu3 nomẽ ad qḋ ꝯueniẽter aſſignet̃: vt remus nauis/ ſi aſſignet̃ nõ erit ꝯueniẽs aſſigñtio. Neq3.n. in eo qḋ eſt nauis in eo eĩ⁹ remus. Sũt ãt naues q̃ꝝ nõ ſũt remi. Quare nõ ꝯũtit̃. nauis.n. nõ dr̃ remi nauis: ſ3 forte ꝯueniẽtioꝛ aſſignatio erit: ſi ſic quodãmõ aſſignet̃ remus eſt remite rei remus: aut quolibet alr̃ dcm̃ ſit. nomẽ.n. nõ eſt poſitu3. ꝯũtit̃ aũt ſi ꝯueniẽter aſſignet̃. remitũ.n. remo remitũ eſt. Silr̃ ãt ⁊ in alĳs vt caput ꝯueniẽti⁹ aſſigñbit̃ capitati q̃3 ſi aĩalis aſſignet̃. neq3.n. in eo ꝙ aĩal ẽ caput b3. Multa.n. ſũt aĩalia capita nõ hñtia. Sic aũt fortaſſe facili⁹ ſumet̃ qb⁹ nõ eſt nomẽ poſitũ ab hĩs q̃ pꝛia ſunt. ⁊ ab hĩs ad q̃ ꝯũtunt̃ noĩa apponant̃ vt in hĩs que dicta ſũt vt ab ala alatũ: a remo remitu3. Oĩa ḡ q̃ ad aliqd dñr ſi ꝯueniẽter aſſignent̃ ad ꝯuertẽtiã dñr. Nã ſi ad qḋlibet aliud aſſignent̃ ⁊ nõ ad illḋ dicant̃: nõ ꝯũtunt̃. Dico aũt qm̃ neq3 coꝝ q̃ indubitãter ꝯũtibilia dñr: ⁊ noĩa eis poſita ſunt nihil ꝯũtit̃ ſi ad coꝝ aliqd q̃ ſunt accñtia aſſignent̃ ⁊ nõ ad ea que dicunt̃ vt ſeruus ſi nõ dñi aſſignet̃ ſeruus: ſed hoĩs aut bipedis aut alicui taliu3 nõ ꝯuertit̃. nõ enim erit ꝯueniens aſſignatio.

¶ 3ª ꝓꝑetas reĺiuoꝝ eſt dici ad ꝯuertẽtiã. Pꝛio pħs ponit illã ꝓꝑetatẽ ⁊ declarat eã. 2° ibi, Ampli⁹ ſi ꝯueniẽter. ponit vnũ docu^mt nõbile ad cogñſcẽdu3 q̃ ſunt vã relĩua ⁊ q̃ nõ. p̃ igit̃ ponit ꝓꝑetatẽ dĩ. ꝙ oĩa relatiua dñr ad ꝯuertẽtiã. ⁊ eſt ꝯ.32. hui⁹ li. ⁊ ꝓbat̃ inductiue ſic. nã duplũ ⁊ dimidiũ ſũt relatiua ⁊ dñr ad ꝯuertẽtiã. nã duplũ dr̃ dimidi3 duplũ: ⁊ dimidiũ dupli dimidiũ. Silr̃ pr̃ ⁊ fili⁹ dñr ad cõuertẽtiã. nã pr̃ dr̃ alicui⁹ filĳ pr̃: ⁊ fili⁹ alicui⁹ pr̃is fili⁹. Et hec ꝓꝑetas ꝯuenit oĩb⁹ reĺiuis ſi relatiua hñ aſſignant̃: ſ3 ſi aliq̃ aſſignent̃ relatiua ⁊ nõ ſit aſſignatio ꝯueniẽs: tunc nõ dñr ad ꝯuertẽtiã: nec ſunt vã relĩua q̃ aſſignant̃ pro relatiuis. v̾.g. ſi ala aſſignet̃ aui tanq̃3 ſuo reĺiuo aſſignatio eſt icõueniẽs: nec dñr ad ꝯuertẽtiã: q2 nõ oĩs ala eſt auis ala: q2 multe ſunt ale q̃ nõ ſunt auiu3: vt ale muſcaꝝ vel ſerpẽtũ. ſilr̃ ſi caput aſſignet̃ aĩali tanq̃3 ſuo corre^o: incõueniẽs eſt aſſignatio: q2 caput ⁊ aĩal nõ dñr ad ꝯuertẽtiã: q2 nõ oẽ aĩal h3 caput. ſũt.n. multa aĩalia nõ hñtia caput vt oſtrea marina cõchilia ⁊ ſilia. Silr̃ ſi remus aſſignet̃ naui tanq̃3 ſuo corre^o eſt aſſignatio icõueniẽs. remus.n. ⁊ nauis nõ dñr ad ꝯuertẽtiã. Uerũtñ ſi ꝯueniẽs fiat aſſignatio oĩa relĩua dñr ad ꝯuertẽtiã. ¶ Qualr̃ aũt debeat fieri aſſignatio docet pħs ⁊ docu^m eſt tale. Si alteri relatiuo nomen deficiat. op3 tũc fingẽ nomẽ eĩ⁹ denolando a noĩe relatiui hñtis nomẽ. v̾.g. ſi remus dr̃ relatiue: ⁊ nõ dicat̃ relatiue ad nauẽ: cũ ſint multe naues remos nõ hñtes. Et ſi caput dicat̃ reĺiue ⁊ nõ dicat̃ relatiue ad aĩal. cũ multa ſint aĩalia nõ hñtia capita ad h̃ ꝙ in talib⁹ relõ ſit ꝯueniẽs op3 fingẽ noĩa. vt a remo remitũ fingat̃: ⁊ a capite capitatũ fingat̃: ⁊ ab ala alatũ: ⁊ ſic reĺiuis aſſignatĩ cõpetit ꝓꝑetas. ſ. dici ad ꝯuertẽtiã. na3 remus dr̃ remite rei remus⁹: ⁊ remitũ dr̃ remo remitu3: ⁊ caput capitati caput: ⁊ capitatũ capite capitatũ: ⁊ ala alati ala: ⁊ alatũ ala alatũ. igit̃ oĩa reĺiua ſi ꝯueniẽter aſſignent̃ dñr ad cõuertẽtiã.

¶ Amplius ſi ꝯueniẽter aſſignet̃ ad id ad qḋ dr̃ oĩb⁹ alĳs circũſcriptꝭ q̃cũq3 accñtia ſũt relicto illo ſolo ad qḋ aſſigñtũ eſt ſp̃ ad ipm̃ dicet̃: vt ſi ſu⁹ ad dñm dicat̃ circũſcriptꝭ oĩb⁹ q̃ ſunt accñtia dño: vt eẽ bipedẽ vł ſcie ſuſceptibilẽ vł hoĩe3. relicto x̾o h̃ ſolo ꝙ dñs eſt ſp̃ ſu⁹ ad ip3 dicet̃. Seru⁹.n. ſp̃ dñi ſu⁹ eſt. Si ãt ſu⁹ nõ ꝯueniẽter dicat̃ ad id ad qḋ dr̃ circũſcriptis oĩb⁹ alĳs relicto ſolo illo ad qḋ aſſigñtũ eſt nõ dicet̃ ad ipm̃. Aſſignet̃ ãt ſu⁹ hoĩs ⁊ ala auis: ⁊ circũſcribat̃ ab hoĩe eẽ dñm: nõ iã ſuus ad hoĩe3 dr̃. Cũ.n. dñs nõ ſit: ſuus nõ eſt. Silr̃ aũt ⁊ de aue ſi adimat̃ eã alatã eẽ: ampli⁹ ia3 nõ erit ala ad aliqd. Cu3.n. nõ ſit alatũ: nec ala erit alicui⁹. q̃re op3 aſſignari id ad qḋ ꝯueniẽter dr̃: ⁊ ſi ſit nomen poſitũ facilis erit aſſigñtio. Si aũt nõ ſit fortaſſe erit neceĩum nomẽ fingẽ. Si aũt ſic reddant̃ manifeſtũ eſt: qm̃ oĩa relatiua ꝯuerſim dñr.

¶ S3 q2 dub^m põt eẽ qñ ſit aſſignatio ꝯueniẽs ⁊ qñ nõ. iõ pħs dat vnũ docu^m nõbile ad cogñſcẽdũ vtrũ aſſignatio fuerit ꝯueniẽs vel nõ. ⁊ eſt iſtḋ docu^m. ſi alicui reĺiuo aſſignet̃ corre^m3 circũſcribat̃ ab illo oĩa q̃ ſibi accidũt relictꝭ ſolũ iſtis ꝑ q̃ aſſignant̃ relĩua: qb⁹ circũſcriptis vidẽdũ ẽ an illa referant̃ adinicẽ. v3. illa q̃ aſſignant̃ relĩua aut nõ. ⁊ ſi referant̃ adinicẽ tũc fuit aſſignatio ꝯueniẽs. v̾.g. ſi volum⁹ vidẽ an ſu⁹ ⁊ hõ referant̃ adinicẽ: circũſcribant̃ oĩa q̃ hoĩ accidũt relinq̃ndo ſolã na3 hoĩs. hoĩ aũt accidit ꝙ ſit alb⁹/ ⁊ ꝙ ſit grãmaticus/ ⁊ ꝙ ſit dñs: ſ3 ſi circũſcribat̃ ab ipo ip3 eẽ dñ3: iã. ſ. hõ nõ dr̃ ad ſuũ: q2 hõ ñ dr̃ ad ſuũ niſi q2 ipe ẽ dñs. iſta igit̃ aſſignatio ñ fuit ꝯueniẽs q̃ hõ ⁊ ſu⁹ aſſignabant̃ relĩua. S3 ſi velis vidẽ an dñs ⁊ ſu⁹ ſint vere relĩua circũſcribant̃ a dño oĩa q̃ ſibi accidũt: vt ip3 hoĩe3 vł ſapiẽtẽ: ⁊ ſic de alĳs. h̃ ſolũ relicto ꝙ ipe ſit dñs: adhuc dr̃ dñs ſui dñs: iõ aſſignatio fuit ꝯueniẽs vbi aſſignat̃ ꝙ dñs ⁊ ſu⁹ ſunt vere relĩua. ¶ Cõtra iſtã ꝓꝑetatẽ arg. pr̃ ⁊ fili⁹ ſunt relĩua. ⁊ nõ dñr ad ꝯuertentiã: q2 nõ dr̃ pr̃ filĳ pr̃: q2 aliqs poſſet dici pr̃: l3 nõ hẽat filiũ ſed filiã. Silr̃ aliqs dr̃ fili⁹: l3 nõ hẽat pr̃e3 ſ3 mr̃e3. Dõ3 ꝙ pr̃ ⁊ fili⁹ vẽ ſũt relĩua itelligẽdo ꝑ pr̃e3 vtrũq3 ſexũ. ſ. tã pr̃e3 q̃3 mr̃e3. ⁊ itelligẽdo ꝑ filiũ ſilr̃ vtrũq3 ſexũ. ſ. filiũ vel filiã.

¶ Uident̃ ad aliqd ſil̃ eẽ nã: ⁊ in alĳs qdẽ pl̃ib⁹ mani^m eſt. Sil̃.n. eſt duplũ ⁊ dimidiũ vt cũ ſit dimidiũ/ duplũ eſt. ⁊ cũ ſit ſu⁹/ dñs ẽ. Silr̃ aũt hĩs ſũt ⁊ alia. Sil̃ ãt hec ſeſe auferre inicẽ. Si eĩ3 nõ ſit duplũ/ nõ eſt dimidiũ. ⁊ ſi nõ eſt dimidiũ/ nõ ẽ duplũ. Silr̃ ãt ⁊ i alĳs q̃cũq3 talia ſt̃.

¶ 4ª ꝓꝑetas reĺiuoꝝ eſt eẽ ſil̃ nã. vñ relĩua ſunt ſil̃ nã: ⁊ h̃ eſt ꝯ.33. hui⁹ li. q̃ ꝓbat̃ ꝓbõne ex̾ẽplari ſic. pr̃ ⁊ fili⁹ ſunt relĩua ⁊ ſũt ſil̃ nã. ſilr̃ duplũ ⁊ dimidiũ ſunt ſil̃ nã ⁊ ſunt relĩua. ḡ relĩua ſũt ſil̃ nã. ꝙ ãt pr̃ ⁊ fili⁹ ſint ſil̃ nã ꝓbat̃. nã ſi pr̃ eſt/ fili⁹ eſt: ⁊ ſi fili⁹ eſt/ pr̃ ẽ. Silr̃ duplũ ⁊ dimidiũ ſũt ſil̃ nã. nã ſi duplũ eſt ⁊ dimidiũ eſt/ ⁊ eↄ̃. ſi dimidiũ eſt duplũ eſt. ſilr̃ ſi pr̃ nõ ẽ ⁊ fili⁹ nõ eſt/ ⁊ eↄ̃. ⁊ ſi duplũ nõ eſt/ dimidiũ nõ eſt/ ⁊ eↄ̃. ḡ pr̃ ⁊ filius: duplu3 ⁊ dimidiũ ſunt ſil̃ nã. ¶ Sciẽdũ ꝙ illa ſunt ſil̃ nã q̃ poſitꝭ ſe ponũt: ⁊ ꝑemptꝭ ſe ꝑimũt. ſic ꝙ neutrũ coꝝ eſt cã alterius: q2 ſi vnũ il-

loꝝ est cā alteriꝰ: tūc nō sunt siľ nā: q̄uis posita se ponūt ⁊ pempta se pimūt: ⁊ sic sunt subm̄ ⁊ eiꝰ ꝓpa passio q̄ nō sunt simul nā: q̄uis posita se ponāt: ⁊ pempta se pimāt. ⁊ h̄ iō est: qꝛ subm̄ est prius sua ꝓpa passione cū sit cā illiꝰ.

¶ Nō aūt in oībꝰ relatiuis verū vr̄ eē simul nā. Scibile. n. scia prius eē videt̄. nāqȝ in plibꝰ rebus subsistētibꝰ scias accipimus. in paucis vo vel nullis h̄qs repiet simul cū scibili sciaȝ eē.

¶ Ista ꝓpetas nō ɔuenit oībꝰ relatiuis. nā scia refert̄ ad scibile. ⁊ tn̄ scia ⁊ scibile non sunt siľ nā: qꝛ scibile est priꝰ q̄ȝ scia. siľr ē de sensu ⁊ sensibili. sensus. n. refert̄ ad sensi[le]. ⁊ tn̄ sensus ⁊ sensi[le] nō sūt siľ nā: qꝛ sensibile est priꝰ nāľr q̄ȝ sensus. Priꝰ pbat̄ sic. s. q̄ scibile ē priꝰ q̄ȝ scia. ⁊ hec est ɔ. 34. huiꝰ li. pbat̄ 2ᵒ. p̄ sic. De illō qd̄ p̄existit scie vel acceptiōi scie ē priꝰ q̄ȝ scia: sȝ scibile p̄existit scie vel acceptōi scie. g̃ scibile est priꝰ q̄ȝ scia. maioꝛ pȝ. ⁊ minoꝛ declat̄ sic: qm̄ in plibꝰ accipimus scias rebus p̄existib: sȝ in paucis est scia simul cū scibili. vn̄ p̄ res existūt. deīde de illis rebus acqrimus sciam. g̃ res de qbꝰ scie sunt: p̄existunt scie ⁊ acceptioni scie: ⁊ sic res de qbꝰ sunt scie sunt priores nā q̄ȝ sint scie ille: ⁊ sic scibile nāliter est prius q̄ȝ scientia.

¶ Ampliꝰ scibile sublatū siľ aufert sciaȝ: scia vo nō aufert scibile. Nā si scibile nō sit: nō est scia. scia vo si nō sit, tn̄ nihil ꝓhibet eē scibile: vt circuli q̄dratura si ē scibilis. scia qdē eiꝰ est: sȝ nōdū est scita. illō vo scibile ē. Ampliꝰ aīali qdeȝ sublato nō est scia. scibiliū vo plura eē ɔtigit.

¶ Probat̄ eadē ɔ sic. Illud est priꝰ a q̄ nō ɔuertit̄ subsistēdi ɔn̄tia: sȝ seqt̄. si scia est, scibile est, ⁊ nō eɔ. g̃ scibile est priꝰ q̄ȝ scia. vtraqȝ ps minoris pbat̄ sic. ⁊ p̄ pbat̄ ɔn̄a hec. scia est. g̃ scibile est. sic ex opposito ɔn̄tis seqt̄ oppoᵐ añtis. g̃ ɔn̄a bona. nā seqt̄, nullū scibile est. g̃ nulla scia est: qꝛ si nullū scibile est, nullū aīal est. ⁊ si nullū aīal est, nulla scia est: cū aīal sit subȝ scie. g̃ a p̄ ad vltᵐ seqt̄, nullū scibile est. g̃ nulla scia est. Et alia ps mioris pbat̄. s. q̄ nō seqt̄, scibile est. g̃ scia est. h̄ pbat̄ p experimētū ⁊ p rōnē. p experimētū sic. quadratura circuli pōt eē: ⁊ si nulla eiꝰ sciētia sit. sic g̃ scibile pōt eē: ⁊ si nulla eius scia sit. Per rōnē pbat̄ idem sic. oppositū ɔn̄tis stat cum añte. g̃ ɔn̄tia nō valet. Ista enīȝ stant simul, scibile est: ⁊ nullū aīal est: modo sequit̄, nullū aīal est. g̃ nulla sciētia est. ⁊ qcqd stat cuȝ añte stat cuȝ ɔn̄te. g̃ ista stant simul: scibile est, ⁊ nulla sciētia est.

¶ Siľr āt se h̄nt ⁊ ea q̄ de sensu dn̄r. sensibile. n. priꝰ q̄ȝ sensus eē vr̄. nā sensibile pemptū siľ pimit sensum. Sensus vo sensibile nō siľ pimit. Sēsus. n. circa corpꝰ ⁊ in corpe sūt. sensibile. n. pempto: pemptū est corpꝰ. Sēsibile. n. est corpus: cū vo corpꝰ nō sit, pimit̄ ⁊ sensus: q̄re siľ pimit sensibile sensuȝ. sensus vo sensibile non siľ pimit. Aīali qdē pempto sensus qdeȝ pemptus est. sensibile vo erit: vt corpus calidum, dulce, amaruȝ: ⁊ oīa alia quecūqȝ sunt talia.

ADDE Addite q̄ ɔn̄e bone ɔdictoriū ɔn̄tis est illatiuū ɔdictorij añtis: sȝ qcqd antecedit ad añs antecedit ad ɔsequēs. g̃ qd̄ antecedit ad ɔdictoriū añtis ē antecedit ad ɔdictoriū ɔn̄tis.

¶ Viso q̄ scibile est priꝰ q̄ȝ scia. pbat phs q̄ sensibile est p̄us nāľr q̄ȝ sensus. ⁊ p ɔn̄s sensus ⁊ sēsibile nō sūt siľ nā. ⁊ h̄ est ɔ. 35. hꝰ li. q̄ pbat̄ dupľr. p̄ sic. Illō est priꝰ nā a q̄ nō ɔuertit̄ subsistēdi ɔn̄a. sȝ seqt̄, sensus est. g̃ sensibile est, ⁊ nō eɔ. g̃ sensibile ē priꝰ nā q̄ȝ sensus. ⁊ p ɔn̄s sensus ⁊ sensibile nō sūt siľ nā. pȝ maioꝛ ⁊ vtraqȝ ps mioris pbat̄. qꝛ seqt̄, sensus est. g̃ aīal est. ⁊ seqt̄ vltra: aīal ē. g̃ sensibile ē. g̃ a p̄ ad vltᵐ seqt̄, sensus est. g̃ sensibile est. Alia ps minoris pbat̄. s. q̄ nō sequit̄, sensibile est. g̃ sensus est: qꝛ aliqd añcedit ad oppoᵐ ɔn̄tis qd̄ nō añcedit ad oppoᵐ añtis. g̃ ɔn̄a nō valet. pbatio assumpti. nā illa, nullū aīal est, añcedit ad istā, nullus sensus est. q̄ est oppoᵐ ɔn̄tis: qꝛ seqt̄, nullū aīal est. g̃ nullus sensus est. ⁊ ista, nullū aīal est, nō añcedit ad oppoᵐ añtis. nō. n. seqt̄, nullū aīal est. g̃ nullū sensibile est: qꝛ oppoᵐ ɔn̄tis stat cum añte. nā si nullū aīal eēt. adhuc p̄nt eē q̄litates sensibiles: vt dulce, amaꝝ, calidū, frigidū: ⁊ sic de alijs qualitatibus sensibilibus.

¶ Ampliꝰ sensus qdē siľ cū sensato fit. siľ. n. aīal fit ⁊ sensus. Sēsibile vo añ est q̄ȝ sit aīal vľ sensus. ignis. n. ⁊ aq̄ ⁊ alia hꝰ ex qbꝰ ip̄m aīal ɔstat añ sunt q̄ȝ ip̄ȝ aīal sit oīno. q̄re priꝰ q̄ȝ sensus vr̄ sensibile. Hȝ aūt q̄ōnē vtꝝ nulla subā ad aliqd dicat̄: quēadmodū vr̄ an h̄ ɔtingat fm̄ quasdā scdas subas. nā in p̄mis subijs verū est. s. q̄ nō dn̄r ad aliqd. naȝ neqȝ tote neqȝ ptes ad aliqd dn̄r. naȝ aliqs hō nō dr̄ alicuiꝰ aliqs hō: nec aliquis bos alicuiꝰ aliqs bos. Siľr āt ⁊ ptes: q̄dā eiȝ manꝰ nō dr̄ alicuiꝰ q̄dā manꝰ: sed alicuiꝰ manus. ⁊ q̄dā caput nō dr̄ alicuiꝰ q̄dā caput: sȝ alicuiꝰ caput. Siľr āt ⁊ in scd̄is subijs atqȝ h̄ qdē in plibꝰ: vt hō nō dr̄ alicuiꝰ hō: nec bos alicꝰ bos: nec lignuȝ alicuiꝰ lignū: sȝ alicuiꝰ possessio dr̄. In hꝰ g̃ manifestuȝ est: qm̄ nō sūt ad aliqd.

¶ 2ᵒ pbat̄ eadē ɔ sic. Sēsus ⁊ sensibile nō sunt siľ nā. naȝ sensibile est priꝰ nā q̄ȝ sensus. g̃ sensus ⁊ sensibile nō sunt siľ nā. ɔn̄a pȝ de se. ⁊ añs pbat̄. Qn̄cūqȝ aliq̄ nāliter sunt siľ nā: tūc qcqd nāliter p̄cedit vnū, p̄cedit nāľr reliquū: sȝ sensus ⁊ sensatū. puta aīal sunt siľ nā: sȝ sensibile est priꝰ nā q̄ȝ aīal. g̃ sensibile est priꝰ nā q̄ȝ sensus. Qd̄ aūt sensibile sit p̄us nā q̄ȝ aīal pbat̄. Nā corpa simplicia ex qbꝰ cōponit̄ mixtū sunt p̄ora q̄ȝ mixtū: sȝ corpa simplicia. s. elta sunt sensibilia ⁊ sensatū: ⁊ h̄ns sensum, vt aīal est mixtū. cuȝ igit̄ simpľr sit p̄us nāľr mixto, seqt̄ q̄ sensibile est priꝰ nāľr q̄ȝ sensus. ¶ Circa istā ꝓpetatē dubitat̄. qꝛ vr̄ q̄ relatiua nō sint siľ nā. nā priꝰ nā ⁊ posteriꝰ nā sunt relatiua ⁊ nō sunt siľ nā. g̃ ⁊c̄. q̄ non sint siľ nā pbat̄: qꝛ priꝰ nā est priꝰ q̄ȝ posteriꝰ nā. ⁊ illa q̄rū vnū est alio priꝰ nāľr nō sunt siľ nā. Itē cā ⁊ cātū sunt relatiua ⁊ nō sunt siľ nā. q̄re ⁊c̄. Et q̄ sint relatiua. pȝ: qꝛ cā dr̄ reᵃ alicuiꝰ cāti, ⁊ eɔ. ⁊ cā est prius nāľr cāto. g̃ nō oīa relatiua sunt siľ nā. Itē pr̄ ⁊ filiꝰ sunt relatiua ⁊ nō sunt siľ nā: cū pr̄ sit nāľr p̄oꝛ filio, ex q̄ pr̄ genuit filiū. ¶ Aliq dicūt q̄ ista ꝓpetas relatiua sunt siľ nā: nō est itelligēda q̄ȝtū ad actualē existētiā: ita q̄ itelligat̄ sic: q̄ qn̄cūqȝ vnū reľuoꝝ actu existit q̄ alteꝝ illoꝝ siľ existit. Istud. n. non opȝ sic pȝ de p̄ori ⁊ posteriori tp̄e. prius. n. ⁊ posteriꝰ tp̄e sunt relatiua: ⁊ nō simul nā q̄ȝtū ad existēt: qn̄. n. priꝰ tp̄e est: tūc posteriꝰ tp̄e nō est. Et iō dicūt q̄ illa ꝓpetas est sic itelligēda q̄ relatiua sūt siľ nā q̄ȝtū ad depēdētiā: sic. s. q̄ qn̄ vnū relatiuoꝝ depēdet ad aliō ⁊ reliquū. ⁊ ita priꝰ tp̄e ⁊ posteriꝰ tp̄e sūt siľ nā. nā qn̄cūqȝ h̄ est priꝰ tp̄e illo. h̄ est posterius tp̄e illo. Siľr q̄ priꝰ nā ⁊ posteriꝰ nā sunt relatiua. iō qn̄cūqȝ de vno illoꝝ dr̄ q̄ est priꝰ nā de reliq̄ illoꝝ dr̄ q̄ ē posteriꝰ nā. Sȝ istō nō valet: qꝛ dicit phs q̄ scia ⁊ scibile nō sunt siľ nā: qꝛ scibile p̄existit scie: ita q̄ ē scibile qn̄ de eo scia nō ē. Et siľr pōt eē q̄ sensi[le] sit q̄uis nllus sit. Et iō vr̄ q̄ phs dic̄ q̄ sensibile ⁊ sensus nō sunt siľ nā. Et iō vr̄ q̄ phs p siľ nā itelligat simultatē q̄ȝtū ad existēt. ⁊ h̄ vult Aug. in suis p̄ntis q dicit q̄ illa sunt siľ nā: q̄ sunt siľ q̄ȝtū ad ortū ⁊ q̄ȝtū ad occasū.

⁊ ideo

⁊ ideo que simul incipiūt esse ⁊ desinūt eē: ⁊ neutrū illoꝝ est cā alterius: illa sunt simul nā: intelligēdo ꝑ simultatē quātū ad eē ⁊ existē. Dōm est ĝ ꝙ si oīa relatiua sint ꝯue niēter assignata sunt simul nā. nec obstāt istātie q̄s ꝓhs adducit ꝯtra istā ꝓprietatē: q2 in illis nō est ꝯueniēs assignatio. sciētia. n. nō cōueniēter assignaꝰ ad scibile tanq̄ ad suū correlatiuū: sed magis ad scitū. scia. n. ⁊ scitū sunt simul nā: q2 qn̄cūq3 sciētia est / scitū3 est: ⁊ qn̄cūq3 scitum est / sciētia est. silr sensus nō cōueniēter assignaꝰ ad sensibile: sed ad sensatū. i. hñs sensum: ⁊ illa. s. sensus ⁊ sensatū sunt simul nā: q2 qn̄ sensus ē sensatū est / ⁊ eꝯ. si tñ scia referaꝰ ad scibile: ⁊ sensus ad sensibile: cum tñ scibile nō referaꝰ ad sciam: nec sensibile ad sensum. tūc nō est ꝯcedēdū ꝙ scia ⁊ scibile sint relatiua. Imo tñ alteru3 illoꝝ est relatiuū. s. sciētia. Silr sensus ⁊ sensibile nō sunt ꝓpe relatiua: s3 solū sensus est relatiuū: ideo ꝯueniēter pōt sustineri ꝙ oīa relatiua dicūtur ad ꝯuertētiā: nec est instātia in scia ⁊ scibili cu3 nō sint relatiua: s3 alteꝝ tñ est relatiuū. Pro istātijs adductis est itelligēdū ꝙ terminꝰ cōcretꝰ pōt accipi duplr. vel pro eo qđ sigīat: vel pro eo qđ denoīat. Uel sub alijs v̄bis terminus ꝯcretꝰ in dictis istātijs pōt accipi. vel ſm ꝙ supponit simplr: vel ſm ꝙ supponit personalr: qn̄ accipiꝰ pro eo qđ sigīat: tūc supponit simpr: s3 qn̄ accipiꝰ ꝓ eo qđ denoīat: tūc suppōit ꝑsonalr.

¶ Per ista ad pꝰ argꝰ in ꝯtriu3 primi dubij. s. ꝙ priꝰ nā ⁊ posteriꝰ nā sunt relt̄ua. Dico ꝙ isti termini / priꝰ nā / ⁊ posteriꝰ nā pñt accipi dupl̄r. s. vt hñt supponēz simplicē: ⁊ sic ꝓusnā ⁊ posteriꝰ nā sunt relatiua: q2 res sigīate per istos terminos priꝰ nā ⁊ posteriꝰ sunt relatiua: ⁊ sil̄ nā. Alioꝰ pñt accipi isti termini priꝰ nā ⁊ posteriꝰ nā: vt hñt supponē ꝑsonalē. ⁊ sic vtraq3 illaꝝ ē falsa: priꝰ nā ⁊ posteriꝰ nā sunt sil̄ nā: q2 sic supponūt ꝓ rebꝰ de qbꝰ actualr pdicatur: vt pro hoīe / ꝓ aīali / ꝓ deo / vel ꝓ creatura. Ista. n. ē vera / aīal est priꝰ hoīe nā: ⁊ hō ē posteriꝰ aīali nā. Et hec est v̄a. deꝰ est priꝰ nā q̄3 aīal / vel alia creatura: ⁊ creatura ē posterior vł qd posteriꝰ q̄3 deꝰ. oēs iste ꝓpōes sūt v̄e ſm ꝙ priꝰ nā ⁊ posteriꝰ nā hñt supponēz ꝑsonalē: ⁊ in isto sensu / hec ē falsa: priꝰ nā ⁊ posteriꝰ sunt relatiua: q2 aīal ⁊ hō nō sunt sil̄ nā: nec deꝰ ⁊ creatura sunt sil̄ nā. cū ĝ dī ꝙ priꝰ nā ⁊ posteriꝰ nā sunt relatiua. dico ꝙ h̄ est v̄a: priꝰ nā ⁊ posteriꝰ nā sunt relatiua ſ3 ꝙ isti termini hñt supponē simplicē: ⁊ in eodē sensu ē hec falsa: priꝰ nā ⁊ posteriꝰ nā nō sunt sil̄ nā. Et qn̄ dī vlteriꝰ ꝙ ꝓusnā ē prius q̄3 posteriꝰ nā. dico ꝙ si isti termini accipianꝰ ſm ꝙ isti termini hñt supponē simplicē. sic hec ē falsa. priꝰ nā est ꝓus q̄3 posteriꝰ nā: q2 res sigīata ꝑ istū terminū priꝰ nā nō ē ꝓor q̄3 res sigīata ꝑ hūc terminū posteriꝰ nā: s3 sunt eq̄ ꝓ. Si tñ priꝰ nā ⁊ posteriꝰ nā hēant supponē ꝑsonalē. sic h̄ est v̄a. ꝓus nā ē priꝰ nā q̄3 posteriꝰ nā: ⁊ sic accipiēdo illos terminos ē hec falsa. priꝰ nā ⁊ posteriꝰ nā sunt sil̄ nā ⁊ sunt relatiua: q2 neutrū veꝝ ē. Et si moueaꝰ duꝰ de ꝓori tpe ⁊ posteriori tpe ꝙ illa nō sunt sil̄ nā cū nō sil̄ existāt: ⁊ tñ sunt relatiua. Dōm ꝙ de relatiuis rez ꝑmanētē sigīantibꝰ est vlr veꝝ. s. ꝙ hō relatiua sunt sil̄ nā. S3 de relatiuis īportātibꝰ rez successiuā cuiꝰ sunt ꝓus tpe ⁊ posteriꝰ tpe nō est veꝝ ꝙ sunt sil̄ nā: ita ꝙ ne c̄io sil̄ existāt: tñ hñt sil̄ sunt q̄tu3 ad depēdētiā: q2 qn̄cūq3 de vno dī ꝙ est priꝰ tpe: ⁊ de reliq̄ dī ꝙ est posteriꝰ tpe.

¶ Ad aliā istātiā3 de cā ⁊ cāto dōm est ꝙ accipiēdo cām ⁊ cātū ſm ꝙ hñt supponē simplicē sic est vera. cā et cātu3 sunt relatiua ⁊ sunt sil̄ nā: q2 res sigīate ꝑ illos terminos sunt simul nā. Et istoꝰ hec est falsa. cā est ꝓor nāliter cāto: q2 res sigīata ꝑ h̄ nomē cā: nō est ꝓor nāliter q̄3 res sigīata ꝑ h̄ nomē causatū. S3 si accipiaꝰ cā ⁊ cātu3 vt hñt supponē ꝑsonalē. sic hec est falsa. cā ⁊ cātū sunt relatiua: q2 res que est cā: ⁊ illa res que est cātu3 nō sunt relatiua: nec sunt simul nā. Eodē mō dōm est ad alia3 istātiā de pr̄e ⁊ filio: q2 si accipianꝰ ista noīa. s. pater ⁊ filiꝰ vt hñt supponē simplice3: ita ꝙ supponāt pro his quē ꝓncipaliter sigīant. sic hec est vera: pr̄ ⁊ filius sunt relatiua ⁊ sunt simul nā: ⁊ sic est hec falsa / pr̄ genuit filiū. S3 si ista noīa / pr̄ ⁊ filius accipianꝰ vt hñt supponē ꝑsonalē: sic est hec falsa / pr̄ ⁊ filiꝰ sunt per se relatiua: q2 posito ꝙ sor. sit pr̄ ciceronis. est hec falsa / pr̄ ⁊ filiꝰ sunt per se relatiua ſm ꝙ hec noīa hñt supponē ꝑsonalē.

¶ Dubitaꝰ de vno dicto ꝓhi in lr̄a. ꝙ destructo scibili destruiꝰ ⁊ scia. Istud nō videꝰ eē veru3: q2 nulla rosa existēte adhuc pōt hō hr̄e sciam de rosa. Itē3 nulla eclipsi existēte pōt eē scia de eclipsi. Itē ꝓhs in 4ꝰ phy. tradit scia3 de vacuo: tūc arguiꝰ sic. Scia de vacuo est: ⁊ tñ nullū vacuu3 est. ĝ scia pōt eē de nō existēte: ⁊ sic nō op3 ꝙ destructo scibili ꝑꝑ h̄ destruatur sciētia.

¶ Dōm est quātū ad itētionē ꝓhi hic ꝙ ipse itēdit solū declare ꝙ scia in cōi referꝰ ad scibile in cōi / ⁊ nō eꝯ: q2 destructo scibili in cōi destruiꝰ scia in cōi. na3 destructo scibili in cōi nullū scibile manet: ⁊ sic scibile in cōi nō est sil̄ cu3 sciētia in cōi: nec itēdit ꝓhs dicere hic ꝙ destructo hoc scibili ꝑꝑ hoc op3 ꝙ sciētia illiꝰ destruatur.

¶ Sciēdū est etiā pro istātijs adductis ꝙ per scibile duo possumus itelligere. v3. ꝓpōnē vel subm ꝓpōnis que pōt sciri. Si per scibile itelligamus ꝓpōnez que pōt sciri: sic est vlr veru3 ꝙ destructo q̄cūq3 scibili destruaꝰ sciētia que nata est de ipo hr̄i. hoc est destructo scibili. i. si nō sit ita in re sicut illa ꝓpositio scibilis sigīat: tūc de illo scibili nō est sciētia vera. si v̄o per scibile itelligamus subm ꝓpōnis scibilis. aut ĝ illa ꝓpositio scibilis est affirmatiua vel negatiua. Si negatiua: tūc nō op3 ꝙ destructo scibile. s. tali subo ꝓpōnis scibilis ꝙ destruaꝰ scientia illiꝰ. ⁊ sic argꝰ de vacuo nō ꝓcedit. Na3 ꝓhs tradidit sciētiā de vacuo tanq̄ de subo ꝓpōnis in ꝓpōne negatiua. ꝓbat eni3 ꝙ nullū vacuū est: ⁊ sic nō op3 ꝙ destructo vacuo ꝙ ꝑꝑ hoc destruaꝰ sciētia de vacuo. Si v̄o ꝓpositio scibilis sit affirmatiua. aut ĝ subm supponit respectu dictionis ampliatiue vel dictionis trāscēdētis: aut nō. Si ꝓ modo: sic bñ pōt eē sciētia de nō existēte: q2 nulla eclipsi existēte adhuc pōt sciri ꝙ eclipsis pōt esse. Si v̄o subm in ꝓpōne affirmatiua supponit ⁊ nō rōne alicuius v̄bi ampliatiui: nec respectu alicuiꝰ trāscēdētis: tūc de tali scibili nō existēte nō pōt eē sciētia tanq̄ de subo: q2 talis ꝓpositio affirmatiua est falsa. ⁊ per ꝯn̄s nō scitur: ⁊ sic de cius subo nō est sciētia tanq̄ de subo scibili in tali ꝓpōne affirmatiua.

¶ Et si dicaꝰ ꝙ de subo d3 ꝓcognosci qd est / ⁊ si est. per ꝓhm ꝓ Posteꝝ. ĝ de omni subo op3 ꝓcognosci ipm eē.

¶ Dōm ꝙ ꝓhs sic itelligit ꝙ de omni subo ꝓpōnis affirmatiue scite in qua subm supponit ⁊ non respectu alicuiꝰ ampliatiui: nec respectu alicuiꝰ trāscēdētis debet ꝓcognosci qd est / ⁊ si est. Sed de subiecto aliarum ꝓpōnum nō debet dictum suum intelligi.

¶ In aliquibꝰ v̄o scōis subijs h3 aliqs dubitationē: vt caput alicuiꝰ caput dī: ⁊ manꝰ alicuiꝰ manꝰ dī: ⁊ singula hꝰ. q̄re hec eē fortasse ad aliquid videnꝰ. Si ĝ sufficiēter eoꝝ q̄ sunt ad aliquid diffō assignata est: aut nimis difficile: aut ipoīe est soluē: qm̄ nulla suba eoꝝ q̄ sunt ad aliquid dī. Si aūt nō sufficiēter: sed sunt ad aliqd qbꝰ h̄ ip3 eē est ad aliqd quodāmō se hr̄e. Fortasse aliqd ꝯtra ista diceꝰ. Prior autē diffō sequiꝰ quidē oīa relatiua. nō tñ h̄ eis est eē ꝙ sint ad aliquid: eo ꝙ ea ipa que sunt alioꝝ dicunꝰ.

¶ Hec est 2ª ptícula hui᷒ capl'i in qua phs mouet ⁊ soluit quãdã dubitationẽ. ex cui᷒ solõne pꝫ vna vera descriptio relatiuoꝝ. ⁊ ꝯtinet duas ptes. In pª mouet ⁊ resoluit vnã dubitatiõnẽ ex cui᷒ solone infert vnã descriptionẽ relatiuoꝝ. In 2ª ibi[Ex his igit̃ manifestũ est.] ꝯcludit vnum correlariũ qd̓ seqr̃ ex pmissis. In pª ḡ pticula mouet vnã dubitationẽ que est ista. vtrũ aliq̃ suba sit ad aliqd. cũ. n. duplex sit suba. s. pª ⁊ 2ª / ⁊ vtraqꝫ est vna vt totuꝫ. vel est vt pars de pª suba que est vt totũ. ⁊ de pª que est vt pars certum est ꝙ neutra est ad aliqd. nõ enim dicit̃ aliqs hõ alicuius hoĩs hõ: nec aliq̃ manus alicui᷒ hoĩs aliqua manus: ⁊ sic de alijs. Et ita nec pma suba que est totum: nec prima que est vt pars siliter. scd̓a suba que est vt totũ nõ dr̃ ad aliqd. nam hõ nõ dr̃ alicui᷒ hõ: nec bos alicui᷒ bos. Sed de scd̓a suba que est vt pars videt̃ eẽ dubiũ. an illa sit ad aliqd. caput. n. videt̃ dici alicui᷒ caput: vt caput capitati caput: ⁊ manus manuati manus. Ideo si diffinitio relĩuoꝝ pus data sit vera diffinitio relatiuoꝝ: aut ipole: aut nimis difficile est pbibẽ qn aliqua suba sit ad aliqd. Sꝫ si diffinitio relatiuoꝝ pus data nõ sit sufficiẽter data aliqd ꝯtra istud / dicere epꝫ eẽ h̃ ꝙ ponit ꝙ aliq̃ suba est ad aliqd. Vñ diffinitio relatiuoꝝ prius data nõ est sufficiẽs. Sꝫ vera diffinitio relatiuoꝝ est illa q̃ꝝ est ad aliud se hẽre. Vñ relatiua sunt quoꝝ eẽ est ad aliud q̃dãmõ se hĩc. Et hec diffinitio differt a diffõne poꝛi: qꝛ hec diffinitio non cõpetit nisi relatiuis s̃m eẽ. relatiua. n. s̃m eẽ s̃m illud qd̓ sunt: sunt ad aliud. Sꝫ pª diffinitio relatiuoꝝ cõpetit taꝫ relatiuis s̃m eẽ q̃ꝫ relatiuis s̃m dici / ⁊ eꝫ. ¶ Ex his pꝫ solutio dubitationis inducte: que fuit. vtrũ aliqua suba sit ad aliqd. pꝫ. n. ꝙ nulla suba est ad aliqd s̃m esse: qꝛ nulli᷒ sube est ad aliqd se hĩe. Scd̓a ḡ suba s̃m illd̓ qd̓ est: nõ est ad aliud: sꝫ aliqua suba vt suba scd̓a que est ps dr̃ ad aliqd s̃m illud qd̓ est. Et ita ꝯcedendũ est ꝙ nulla suba est ad aliqd s̃m illud qd̓ est. tñ aliqua suba vt suba secũda que est pars: est ad aliquid s̃m dici.

¶ Ex his ḡ manifestũ est ꝙ siqs aliqd eoꝝ que sunt ad aliqd diffinite sciet. ⁊ illd̓ ad qd̓ dr̃ diffinite scitur᷒ est: qm̃ eoꝝ est q̃ sunt ad aliqd. eẽ. n. relatiui est ad aliqd q̃dãmõ se hĩe. Palã itaqꝫ ex h̃ est. Si. n. nouit aliqs h̃ qdeꝫ: qꝛ ad aliquid est. Est aũt eẽ ei᷒ qd̓ ad aliqd est ad alid̓ quodãmõ se hĩe. Et illd̓ nouit oĩo ad qd̓ h̃ quodãmõ se hꝫ. Si. n. nõ nouit aliquis oĩno ad qd̓ h̃ quodãmõ se hꝫ: neqꝫ si ad aliquid quodãmõ se hꝫ nouit. Sꝫ in singl'is palã h̃ est: vt siqs nouit diffinite quid est duplũ: ⁊ cui᷒ duplũ est diffinite mox nouit. Si v̓o nihil diffinite nouit ipꝫ cui᷒ duplũ est: neqꝫ si ẽ duplũ diffinite nouit oĩno. Silr̃ aũt ⁊ h̃ ad aliqd si nouit: qꝛ meli᷒ est diffinite. et eiꝫ quo meli᷒ est diffinite nec̃iuꝫ est nosse. Quapp palã est nec̃iuni ꝙ siquis nouerit ea q̃ sunt relĩuoꝝ diffinite: ⁊ id ad qd̓ sunt diffinite noscet. caput v̓o ⁊ man᷒ ⁊ eoꝝ singula q̃ sube sũt h̃ ipꝫ ꝙ sũt põt sciri diffinite. Ad qd̓ v̓o dicant̃ nõ est nec̃ iũ scire. cui᷒. n. h̃ caput: vel cui᷒ hec manus sit nõ est diffinite dici. Quare non erũt hec ad aliqd. Si v̓o nõ sunt hec relatiuorũ. verũ erit dicere: qꝛ nulla suba relatiuoꝝ est.

¶ Hec est 2ª ptícula in qua phs ꝯcludit vnũ correlariũ qd̓ sequit̃ ex pdictis. Ex illo manifestat solõneꝫ dubitationis inducte de suba. Correlariuꝫ est illud. ꝙ q̈cũqꝫ cognoscit diffinitiue vnũ relatiuoꝝ / diffinite cog̊scit ⁊ reliquuꝫ. ⁊ hec est ꝯclusio. 36. hui᷒ libri. ⁊ itelligit̃ ꝯclusi osic. ꝙ qui pfecte cog̊scit vnũ relatiuoꝝ / pfecte cog̊scit ⁊ reliquuꝫ. hec ꝯclusio pbat̃ per rõnẽ: ⁊ ẽt per exẽpliũ. Per rõnẽ pbat̃ sic. Quicũqꝫ cog̊scit distincte aliqd cuius eẽ est ad aliud se hĩe pfecte cog̊scit ⁊ illud ad qd̓ se habꝫ: vt pꝫ per phm 2º meta. dicẽtẽ ꝙ sicut vnũqdqꝫ se hꝫ ad esse: ita se hꝫ ad cog̊sci. Et ideo si eẽ suuꝫ fuerit ad aliqd: seq̃t̃ ꝙ suũ cog̊scere erit in habitudine ad aliud. pꝫ ex opposito: qm̃ si non cog̊scit illud ad qd̓ se hꝫ / nõ cog̊scit illud qd̓ se hꝫ ad illud. Tex. c. 41.
¶ Itẽ pꝫ ꝙ q̈cũqꝫ cog̊scit aliqd cui᷒ eẽ est ad aliqd se hĩe pfecte: cognoscit illud ad qd̓ se hꝫ: sed relatiuũ est cui᷒ eẽ est ad aliud se hĩe. s. ad suũ correlatiuũ. ḡ q̈cũqꝫ cog̊scit vnũ relatiuoꝝ / pfecte cog̊scit ⁊ reliquũ. Ista eadẽ ꝯclo pbat̃ pbatiõe exẽplari sic. Quicũqꝫ pfecte cog̊scit ꝙ aliqd est duplũ / pfecte cog̊scit cuius est duplũ / siue illud ad qd̓ est duplũ. Silr̃ q̈cũqꝫ cog̊scit ꝙ aliquid est meli᷒ / pfecte cog̊scit illud quo est meli᷒. Si eniꝫ nõ cog̊sceret quo est meli᷒: nõ cog̊sceret illud qd̓ est melius aliq̊ modo. Et sic pꝫ ꝙ q̈cũqꝫ pfecte cog̊scit vnuꝫ relatiuoꝝ / pfecte cog̊scit ⁊ reliquũ. Ex hac ꝯne est manifesta solutio dubitationis inducte de suba: qm̃ ex ista ꝯne iam ostẽsa manifestũ est ꝙ caput ⁊ manus ⁊ hõ. ptes sube que sunt ptes de qb᷒ erat dubiuꝫ nõ sunt ad aliqd s̃m illud qd̓ sunt: qꝛ aliqs põt distincte cog̊scere caput ⁊ manũ s̃m illd̓ qd̓ sũt: q̃uis nõ cog̊scat distincte illa ad que dr̃r. nã possuꝫ cog̊scere caput ⁊ manũ: q̃uis nõ cognoscã cui᷒ sit caput ⁊ man᷒: ⁊ iõ caput ⁊ manus nõ sunt relatiua.

¶ Fortasse aũt difficile est de hmõi rebus cõfidenter declarare nisi eoꝝ sepius pertractata sint. Dubitare autem de singulis non erit inutile.

¶ Quia relatiua debilẽ habẽt entitatẽ ⁊ nõ statim se offerũt itellectui: ideo phs iponẽs finẽ tractatui de relatiuis dicit ꝙ aliqd tradẽ de hõ reb᷒ ꝯfidẽter ẽ valde difficile: nisi sepe ⁊ cũ magna diligẽtia fuerit pertractatũ. Et iõ dubitare de singl'is p rõnes pbabiles ad vtrãqꝫ ptẽ nõ erit inutile. Nã dubitare p rõnes pbabiles ad vtrãqꝫ ptẽ multũ valet ad ingrẽdã v̓itatẽ. ¶ Intellĩn̓ est ꝙ q̃dã recipiũtur in itellectu sic ꝙ pficiũt ⁊ terminãt seu q̃etãt itellm̃ recipiẽdo illa cuꝫ pcisione cuiuslibet alteri᷒ cogniti: ⁊ sic lapis mouet itellm̃ ⁊ pficit ipm̃: ita ꝙ nulli᷒ rei cognitione pter cognitiõeꝫ sui ipi᷒ ponit in itellũ: ⁊ talia ẽt sunt absoluta. Alia v̓o sunt que sic pficiũt itellm̃ ꝙ vno app̃henso necesse ẽ cũ ipo aliud app̃hẽdi: ⁊ talia sunt relatiua. nõ tñ q̈cũqꝫ faciũt ad cognitiõeꝫ alicui᷒: eoipso referant̃ ad illa: qꝛ accñtia nõ referũtur ad subaꝫ: qꝛ p discursuꝫ rõnis deuenit̃ ad cognitiõeꝫ sube p cognitionẽ accñtis. Sꝫ in relatiuis ex nã reꝝ cognito vno relatiuoꝝ / absqꝫ omni discursu cog̊scit̃ ⁊ reliquũ. Ex isto pꝫ ꝙ scibile ⁊ sciẽtia nõ sunt relatiua: sed tñ vnũ eoꝝ. s. scia est relatiuũ: ⁊ scibile nõ refert̃ ad sciẽtiaꝫ: qꝛ aliqs põt cog̊scere scibile nõ cognoscẽdo sciẽtiam que est de illo scibili: ⁊ per ꝯñs scibile nõ refert̃ ad sciẽtiã. ¶ Intelligẽdũ ꝙ ex dicto phi. vꝫ. qui diffinite cog̊scit vnũ relatiuoꝝ diffinite cog̊scit ⁊ reliquuꝫ. accipiũt aliq ꝙ vnũ relatiuoꝝ dꝫ diffiniri per reliquũ. Et sine dubio istud nõ est de itẽtione phi hic. sed solũ itelligit ꝙ qui cognoscit diffinitiõeꝫ vnius relatiuorũ cognoscit ⁊ diffõnẽ alterius: nec ex hoc sequit̃ ꝙ vnuꝫ relatiuoꝝ diffiniat̃ per reliquũ. Aliud enim est aliqua eẽ simul nã: ⁊ aliqua eẽ nota per alia. vt visum est supius: sꝫ vnuꝫ relatiuoꝝ nõ est notũ per illud: vt supius dicebat̃.
¶ Et si dicat̃ aliqs põt cog̊scere pr̃eꝫ nõ cog̊scẽdo filiuꝫ suũ. igit̃

ADD F
In hoc errauit Pla. ponens relatiua que sꝫ dici istũ relatiua eẽ vere relatiua: ⁊ hoc s̃m Egidiuꝫ ⁊ Alber.

suū. igit relatiua nō sūt sil nāl. Dōz q̄ aliqs pōt cognoscere illū q̄ est pr̄ nō cognoscēdo illū q̄ est filius suus: nec ille q̄ est pr̄ nec ille q̄ est filius sue relatiua. Nullus tñ pōt cognoscere prēz in q̄ntū est pr̄ nisi cognoscat filiū suū. ¶ Sciēdū q̄ hec est vera. pr̄ ꝛ filius sūt relatiua sm̄ q̄ isti termini hñt supponē simplicē. ꝛ sm̄ eādē hec est vā. qui cognoscit prēz cognoscit filiū: ꝛ ecōuerso. ¶ Intelligēduz est ēt q̄ nō est verū in oībus relatiuis. q̄ q̄ cognoscit vnū relatiuoꝝ cognoscit ꝛ reliquū: sic q̄ q̄ñ vnū relatiuoꝝ cognoscit: cognoscat ꝛ reliquū. pōt. n. aliqs scire q̄ eclipsis ē defect⁹ ꝛ ignorare cui⁹ est defect⁹. ¶ Pro isto sciēduz est q̄ q̄dā relatiua nec̄io pdicant de illis dū illa de qb⁹ pdicant existūt. ꝛ q̄dā relatiua pdicant ꝯtingēter: q2 nō pñt v'ificari de illis dum existūt: cuiusmodi sūt pr̄ ꝛ filius: dñs ꝛ seru⁹. de relatiuis q̄ nec̄io pdicāt nō itelligit dcm̄ phī. s. q̄ diffinite cognoscit vnū relatiuoꝝ cognoscit ꝛ reliquū: cuiusmodi relatiuum est eclipsis dū est semꝑ est defect⁹. Sz de alijs relatiuis q̄ pdicant ꝯtingēter de qb⁹ pdicant verificat dcm̄ phī. s. q̄ diffinite cognoscit vnum relatiuoꝝ ꝛc̄.

Lcã.9. Qualitatem vo dico sm̄ quam quales dicimur.

Istud est 4ᵘᵐ caᵐ scd̄i tractatus in q̄ determinat de q̄litate ꝛ ei⁹ spēb⁹ vl modis. Et cōtinet tres ptes pn̄cipales. In p̄ᵃ pte determiat d̄ qualitate ꝛ ei⁹ spēb⁹. In 2ᵃ ibi [Qualia vo.] determiat de denoiatōe q̄litatis. In 3ᵃ pte pn̄cipali ibi [Inest aūt ꝯrietas.] determiat de ꝓprietatib⁹ q̄litatl. Prīa ps ꝯtinet q̄nqꝫ pticulas. In p̄ᵃ ponit descriptio q̄litatis. In 2ᵃ ibi [Est aūt.] determiat de p̄ma spe q̄litatl: ꝛ de his q̄ sūt in p̄ma spe q̄litatis. In 3ᵃ ibi [Aliud vo gen⁹ q̄litatis.] determiat de scd̄a spe q̄litatis: ꝛ de his q̄ sūt in scd̄a spē q̄litatis. In 4ᵃ pticula ibi [Tertia vo spēs.] determinat de his q̄ sūt in tertia spe q̄litatis. In 5ᵃ pticula ibi [Quartū vo gen⁹.] determinat de his q̄ sūt in 4ᵃ spe q̄litatis. In p̄ᵃ ḡ pticula ponit descriptionē q̄litatis dicēs. Qualitatē aūt dico sm̄ quā q̄les eē dicimur. h̄ est q̄litas est sm̄ quā res dicit q̄les. ¶ Intelligēdū q̄ nō omne qd̄ pdicat de aliq̄ in quale est ei⁹ q̄litas: q2 dr̄ia subalis pdicat de aliq̄. vz. de suba in quale: ꝛ tñ nō est ei⁹ q̄litas: sed oē illud p qd̄ ꝯuenienter rn̄det ad q̄ōnē factā p q̄le d̄ aliq̄ ꝛ nō pdicat de illo p se in p̄mo mō dicēdi p se: oē tale est in gn̄e q̄litatl. Sz q2 dr̄ia subalis pdicat p se in p̄ mō dicendi p se: iō nō est in gn̄e q̄litatis: q̄uis pdicet in quale. Sciēdū est q̄ cū q̄litas sit gen⁹ gn̄alissimū nō hz gen⁹ supraueniēs. ꝛ iō nō pōt diffiniri ꝓp̄e: sz describit mō iam dicto. ꝛ hec descriptio dat p notiora: q2 quale est noti⁹ q̄ȝ qualitas: q2 quale est ꝓpria opatio qualitatis: ꝛ operatio est notior q̄ȝ eius forma que est principiū opationis.

¶ Est aūt qualitas coꝝ que multiplr̄ dicunt. ꝛ vna qdez spēs q̄litatis ē habit⁹ ꝛ dispō dr̄ inter.

¶ Hec est 2ᵃ pticula p̄ᵉ ptis in qua Phs determiat de his que sūt in p̄ma spe q̄litatis. In 2ᵃ ibi [Differūt aūt.] pōit vnā dr̄iam iter illa q̄ sunt in p̄ma spe qualitatis. dicit ḡ p̄ cū qualitas sit de numero coꝝ qui multiplr̄ dicunt vna species qualitatis est habitus ꝛ dispositio.

¶ Dr̄t aūt hit⁹ a dispōne: eo q̄ pmanētior ꝛ diuturnior ē. Tales. n. sūt scie ꝛ v'tutes. scia. n. vr̄ eē pmanētiū. ꝛ coꝝ q̄ difficile mouent: vt siqs vel mediocriter sciaz sumat nisi forte grandis pmutatio fcā sit vl' ab egritudine vl' ab aliquo h̄. silr̄ aūt ꝛ virt⁹ vt iustitia ꝛ castitas: vel singula taliuꝫ nō vident posse moueri neqꝫ facile pmutari. Affectiōes vo dr̄ q̄ sūt facile mobiles ꝛ cito pmutabiles: vt calor: friditas: egritudo: sanitas: ꝛ alia h̄. afficit. n. quodāmō circa eas hō. cito. n. pmutat ꝛ ex calido fridus fit: ꝛ ex sanitate in egritudinē trāsit. Silr̄ autez ꝛ in alijs. nisi forte in his q̄ ꝯtigūt p tpis longitudinez in nāz cuiuscūqꝫ trāsferri: vt isanabilis vel difficile mobilis existat ille affect⁹. quē iaꝫ qlz habitudinē vocet. Manifestū est aūt q̄m hec volūt hitudies noiari q̄ sūt diuturniora vl' difficile mobilia. Nāqꝫ in disciplinis nō mltū retinētes sz facile mobiles dr̄ hitū nō hr̄e: q̄uis sūt ad disciplinā pei⁹ melius ue dispositi. Quare differt hitus a dispōne q̄ hoc qdez sit facile: illud vo difficile mobile ꝛ diuturnius.

¶ Dr̄t āt hit⁹. Ponit duplicē dr̄iaz iter hituz ꝛ dispōnē. p̄ᵃ dr̄ia ē q̄ hit⁹ ē q̄litas de difficili mobilis: ꝛ dispō est q̄litas de facili mobilis. vñ hit⁹ est pmanētior ꝛ diuturnior q̄ȝ dispō: ꝛ exēplificat dicēs: q̄ scie ꝛ v'tutes q̄ sunt pmanētes ꝛ de difficili mobiles dr̄ hitus. Q2 scia sit de difficili mobilis pz. nā nō pdit nisi fiat magna transmutatio in corpe p egritudinē vel alio mō. Eodē mō est de v'tute de iustitia ꝛ castitate ꝛ h̄. Sz dispōnes sūt de facili trāsmutabiles: sic pz de egritudie ꝛ sanitate: caliditate ꝛ friditate. naz san⁹ cito fit eger ꝛ ecō. ꝛ hō cito mutat de caliditate in friditate: ꝛ ecō facilr̄. ꝛ iō sanitas ꝛ egritudo: caliditas ꝛ friditas que sunt cito pmutabiles dr̄ dispōnes. Et q2 forte aliqs diceret q̄ caliditas ꝛ friditas aliqñ sūt de difficili mobiles. iō Phs rn̄det dicens. q̄ iste q̄litates nō sunt de difficili mobiles nisi forte p diuturnitatē tpis trāsferant in nāz subi. ꝛ sic sūt de difficili mobiles: ꝛ tunc dr̄ hitudines siue habit⁹. nā oēs vocāt hitus de difficili mobiles: q̄re in disciplinis illi q̄ nō multū retinēt: sed de facili trāsmutāt de ignorātia ad sciaz ꝛ ecō. ꝛ cito obliuiscunt nō dr̄ hr̄e habitū: tñ sunt magis vel min⁹ dispositi: ꝛ sic pz p̄ma dr̄ia iter hituz ꝛ dispōnē. q̄ est q̄ habit⁹ est de difficili mobilis: ꝛ dispō est d̄ facili mobilis. ¶ Intelligēduz ē q̄ cū dic Phs q̄ aliq̄ p lōgitudinē tpis trāsferunt in nāz subi nō dz itelligi q̄ vna res fiat d̄ nā alteri⁹. sz sic dz itelligi q̄ vna nā fiat ꝯñs ad nāz alterius: q2 nō pōt facilr̄ ab eo auferri: nec ē sola lōgitudo tpis cā pmanētie ꝛ imobilitatis: sz est alia cā latens. Et q2 hō cā latet attribuim⁹ h̄ lōgitudini tpis: dicēdo q̄ lōgitudo tpis est cā hui⁹ pmanētie: sic cū aliqs senex morit ꝛ nescim⁹ cāz dicim⁹ q̄ lōgitudo tpis est cā mortis sue: qd̄ nō est verū: imo actio q̄tuor q̄litatū p̄maꝝ ꝯriaꝝ ē cā cuiuscūqꝫ mortis ꝛ nō seniū: nec lōgitudo tpis. si. n. senex iterficeret gladio nō diceret q̄ lōgitudo tpis est cā mortis sue: ꝛ h̄ est q2 cā est māifesta. Eodē mō dico q̄ si aliq̄ forma sit d̄ facili mobilis: ita q̄ pōt de facili corrūpi a suo ꝯrio: ꝛ postmodū sit de difficili mobilis: opz q̄ sit aliqua cā firmans ipsaz alia a tpe: q2 tps nō ipedit q̄n suū ꝯriū possit corrūpere illam formā: ita faciliter sicut prius.

ADDE sm̄ Bur. sufficiētiā qualitatꝫ ꝛ in h̄ p̄mo notādo q̄ talis ēt oīs qualitas ꝛ aut ē sensibilis: aut isensibilis sic duplr̄ vel ē nāalis vel pter nāz. si primo modo sic ē spēs scd̄a. si 2ᵒ mō sic est p̄ᵃ. si sensibil aut nālis aut artificialis. si nālis sic est 3ᵃ: si artificialis et sic est 4ᵃ: vt tenet Alber. et Versor⁹.

¶ Sūt aūt habit⁹ ēt dispōnes. dispōnes vo nō necē est eē hit⁹. Qui. n. retinēt hitū quodāmō dispositi sunt ad ea que hñt vl' peius vl' meli⁹. Qui vo dispositi sunt nō oīno retinēt habitū.

¶ Scd̄a dr̄ia iter hitū ꝛ dispōnē est q̄ oīs hit⁹ ē dispō: sz nō oīs dispō ē hit⁹. vt pz. nā q̄cūqꝫ hz hitū dr̄ dispositus hñ vel male: sz nō oīs disposit⁹ dr̄ hr̄e hitū. Sz hic pōt eē du

bitū.nā pħs assignādo dr̃iaʒ pmā dicit q̄ ois dispō est de facili mobilis:tūc arguit̃ sic. Ois dispō est de facili mobilis:ois hit⁹ est dispō.g̃ ois hitus est de facili mobilis.ꝯ͂ est falsa.⁊ nō maior.g̃ minor. ℂ Dōm q̄ dispō in plus q̄ꝫ habit⁹.nec assignat pħs dr̃iaʒ iter hitū ⁊ dispōnē p̄ h̄ q̄ ois dispō sit de facili mobilis.hit⁹ vo nō.ſʒ p̄ h̄ q̄ ois hit⁹ est de difficili mobilis. ⁊ nō ois dispō est de facili mobilis.⁊ ita aliq̄ dispō est q̄ nō ē hit⁹ ⁊ aliq̄ q̄ est hit⁹. vñ dispō est cōis ad q̄litatē ō difficili mobilē.⁊ ad q̄litatē ō facili mobilem. ℂ Sciēdūʒ tñ q̄ dispō pōt accipi cōiter ⁊ stricte. Dispō cōiter accepta ē cōis ad q̄litatē de difficili mobilē ⁊ ad q̄litatē ō facili mobilē. Et sic dispō est cōis ad oīa q̄ sūt in p̄ᵃ spē q̄litatꝭ.⁊ sic accipiēdo dispōnē assignāda est dr̃ia iter hitū ⁊ dispōnē:eo mō q̄ dcm̄ est. Alio⁹ accipitur dispō stricte p̄ʒ q̄ est cōis ad q̄litatē de facili mobilē tm̄. ⁊ sic hit⁹ ⁊ dispō p̄ mō dcā dr̃nt sic sup̄i⁹ ⁊ īferi⁹. ſʒ dispō scđo mō dcā ⁊ hit⁹ differūt sic magꝭ p̄fectū ⁊ min⁹ p̄fectū in eadē spē. vñ Boeti⁹ ⁊ Simplici⁹ dn̄t q̄ hitus ⁊ dispō nō dr̃nt spē nec gn̄e: sed solūmō nuō. vñ dn̄t q̄ habit⁹ ⁊ dispō dr̃nt sic dr̃nt vir ⁊ puer. dr̃nt ēt q̄ dispō ē hit⁹ īfirmus.ſʒ hit⁹ ē firma dispō. vel dr̃nt hit⁹ ⁊ dispō sic differt color magis alb⁹ ⁊ color min⁹ alb⁹.ſʒ hic q̄dē p̄manet.ille statiʒ peritur⁹ est. ℂ Sciēdū q̄ duplex pōt eē cā:q̄re aliqua dispō ē de facili mobilis. vna p̄p īp̄fectōeʒ forme.alia p̄p defectū cāe ꝯ̄suātis eā in subō. Exm̄ p̄mi:qualitas remissa freq̄nter de facili mobilis ē:⁊ q̄litas itēsa ē de difficili mobilis. v̄.g. p̄m⁹ act⁹ dispōnis ad hitū v̄tutꝭ causat aliq̄d in po᷑:ſʒ illō ē valde remissuʒ.iō de facili p̄dit̃. Sʒ illō q̄ð causat̃ ex actib⁹ freq̄nter iteratis est intēsuʒ.⁊ nō p̄dit̃ ō facili. Exm̄ scđi.caliditas aq̄ mltū intēsa q̄ si derelinquat̃ p̄p̄e nā illa caliditas q̄ꝫtūcūq̄ꝫ intensa sit facilr̄ corrūpit̃ p̄p ō͂fectū ꝯ̄suātis. Si.n.ignis eēt approximat⁹ q̄ posset ꝯ̄suare calorē illa caliditas aque nō corrūperet̃. ℂ Circa istā p̄tē tria sūt itelligēda.p̄ q̄ ille q̄ hic ponunt̃ spēs q̄litatis:nō sūt spēs ex opposito distīcte: q̄uō distinguit̃ hō ⁊ asin⁹.ſʒ spēs accipit̃ in p̄p̄o᷑ p̄ mō. vñ q̄tuor sūt spēs q̄litatis.i.q̄tuor sūt modi q̄litatꝭ q̄ modi nō sunt modi ex opposito distīcti.p;ʒ.nā idē nuō nō ꝯ̄tiet̃ sub spēcieb⁹ ex opposito distīctis.ſʒ idē nuō est in p̄ᵃ spē q̄litatis in zᵃ ⁊ in ʒᵃ.g̃ ille spēs nō sūt opposite. Assūnptū arguit̃. nā color p̄ʒ pħʒ ē in p̄ᵃ spē q̄litatis:⁊ color ē in zᵃ spē q̄litatis cū sit nālis po᷑.⁊ calor ē in ʒᵃ spē q̄litatis cū sit passibilis vl̄ sensibilis q̄litas. vñ idē calor nuō in cōpatōe ad subm̄ quē p̄ficit mobilr̄ vel imobilr̄ ē in p̄ᵃ spē q̄litatis. ⁊ in cōpatōe ad actōeʒ realeʒ cui⁹ ē p̄nm̄ actiuū ē in scđa spē q̄litatis:q̄ꝛ sic ē nālis po᷑ ⁊ in cōpatōe ad aliō q̄ð imutat vl̄ imutare pōt ē in ʒᵃ spē q̄litatis:q̄ꝛ sic ē q̄litas sensibilis. vñ inq̄ꝫtū p̄ficit subʒ ē in p̄ᵃ spē q̄litatis.⁊ inq̄ꝫtū est p̄nm̄ realis op̄atōis ē in zᵃ spē q̄litatꝭ.⁊ inq̄ꝫtū ē p̄nm̄ spūalis vel sensibilis ē in ʒᵃ spē q̄litatis. ℂ Scđo ē notādū q̄ de nuō coꝝ q̄ hic ponunt̃ in p̄ᵃ spē q̄litatis q̄dā sunt res simplices nō cōposite ex reb⁹ diuersoꝝ generꝝ. vʒ.ex mā ⁊ forā.⁊ hē for᷑ st for᷑ absolūte:vt caliditas:frigiditas:albedo:⁊ nigredo ⁊ hō for᷑.q̄dā illaꝝ nō sūt res simplices ſʒ res aggregate ex relōne ⁊ diuersis q̄litatib⁹. v̄.g. sanitas dicit p̄portionē humoꝝ vel q̄litatū p̄maꝝ ꝯ̄ueniētē vite aīalis ⁊ p̄manētie. vñ nō q̄cūq̄ꝫ p̄portio humoꝝ est sanitas. ſʒ debita p̄portio ꝯ̄ueniēs vite aīalis. vñ aliq̄ p̄portio ē cōueniēs vite aīalis vni⁹ ⁊ corruptiua vite alteri⁹ aīalis. vñ nō solum p̄portio humoꝝ est sanitas: ſʒ ꝯ̄ueniēs vite aīalis.ſʒ p̄ oppositū egritudo īportat p̄portiōeʒ humoꝝ discōueniēteʒ.⁊ eodē mō ē de pulchritudie:q̄ꝛ pulchritudo nō solū īportat q̄litatē simplicē ſʒ q̄ꝫtitatē ⁊ plēs q̄litates ꝯ̄ueniētes aīali. vñ pulchritudo īportat magnitudinēʒ corpoꝝ cū colore:fig᷑ ⁊ ceteris dispōnib⁹ ꝯ̄ueniētib⁹ aīali ad pulchritudinē reqsitaʒ. ⁊ iō pulchritudo īportat plēs res absolūtas ꝯ̄ueniētes aīali. vñ aliq̄ dispō mēbroꝝ q̄ est pulchritudo in viro eēt turpitudo in muliere.⁊ ideo pulchritudo vltra q̄ꝫtitatē ⁊ q̄litatē addit ꝯ̄ueniētias ipsi aīali cui inesse dʒ pulchritudo:⁊ q̄ꝛ sanitas ⁊ pulchritudo nō p̄ īportāt q̄litatē. iō nō debēt poni in aliq̄ gn̄e cuʒ sint aggregata p̄ accñs. ℂ Dōm g̃ p̄ʒ v̄itatē q̄ nō sunt in aliq̄ gn̄e vno q̄ꝫtū ad totū q̄ð īportāt.ſʒ rōne diuersaꝝ p̄tium sūt in diuersis p̄dicis.nā rōne formaliū sūt in gn̄e relonis:⁊ rōne mālliū sūt in p̄ma spē q̄litatis. iō Pħs.8.phy. dic̄ q̄ ad illa q̄ sūt in p̄ᵃ spē q̄litatis: cuiusmodi sūt hit⁹ corpoꝝ ⁊ aīe nō est mot⁹:q̄ꝛ sūt ad aliq̄d. q̄ð est verꝝ rōne for᷑ in eis.s.rōne relonis.ſʒ rōne mālliū in eis nō ē vn⁹ mot⁹ ad illa ſʒ plēs.ad illas vo q̄litates de p̄ᵃ spē q̄ sunt for᷑ simplices bñ pōt eē mot⁹:q̄ꝛ sūt for᷑ absolute.nec sunt ad aliq̄d. Et si dicat̃ q̄re hō aggregata ponunt̃ in p̄dicto q̄litatꝭ. Dōm q̄ duplici de cā.p̄ ponunt̃ in p̄dicto qualitatis.tuʒ q̄ꝛ mālia in eis sūt q̄litates.tū q̄ꝛ p̄ hō aggregata ꝯ̄ueniēter r̄ndet̃ ad iterrogatōeʒ factā p̄ q̄le de aliq̄. Naʒ si querat̃ q̄lis est for. ꝯ̄ueniēter r̄ndet̃ san⁹ vl̄ pulcher. ℂ Tertio ē notādū q̄ alr̄ capit̃ hitus hic.⁊ alr̄ capit̃ in lib. ethi. Naʒ hit⁹ vno mō accipit̃ vt ē cōis ad oēs q̄litates de difficili mobiles. Alio mō accipit̃ hitus pro q̄litate gn̄ata in aliq̄ po᷑ aīe ex actu vl̄ actib⁹ illi⁹ po᷑ nālis inclināte illā poᵗᵐ ad ꝯ̄siles effect⁹ vl̄ act⁹.⁊ sic accipit̃ hitus in libro ethi.⁊ habit⁹ isto mō est īferior ad habitū p̄mo mō acceptū.

ℂ Aliud vo gen⁹ qualitatis est p̄m q̄ð pugillatores vel cursores dicunt̃ vel salubres vel insalubres: ⁊ similiter quecūq̄ꝫ p̄m naturalem potentiam vel impotentiā dicuntur.

ℂ Hec est ʒᵃ p̄ticula p̄᷑ p̄tis in q̄ determīat̃ de his q̄ sūt in scđa spē q̄litatis.⁊ ꝯ̄tinet duas p̄tes. In p̄ᵃ narrat q̄ sūt in scđa spē q̄litatis. In zᵃ ibi [Nō.n.q̄ sūt dispositi.] narrat q̄ nō sūt in scđa spē q̄litatis:cū tñ videāt̃ in zᵃ spē. In p̄ᵃ q̄ p̄te dicit q̄ aliud gen⁹ q̄litatis ē supple nālis po᷑ aliq̄d faciēdi vl̄ patiēdi.silr̄ nālis īpo᷑ aliq̄d agēdi vel patiēdi in scđa spē q̄litatis. Et ponit exēpla dicēs q̄ illud p̄p q̄ð aliq̄ dr̄r cursores vel pugillatores nālr̄ salubres vel insalubres.dʒ q̄litas de scđa spē q̄litatis. vñ potētia nālis p̄p quā aliq̄s pōt currere est in scđa specie q̄litatꝭ. sic ⁊ nālis potētia pugnādi. sic.n. nālis potētia p̄p quā aliqui dicūt̃ salubres ⁊ apti ad sanitatē.⁊ etiā dispositio ꝯ̄ria ad sanitatem p̄m quā aliqui dicuntur insani aut insalubres aut egrotatiui sunt in scđa specie qualitatis.

ℂ Nō.n.qm̄ sunt dispositi aliquo mō vnūq̄ð q̄ꝫ hō dr̄:p̄ʒ q̄ habeāt potētiā nālē vl̄ facere q̄d facile vel nihil pati:vt pugillatores vel cursores dn̄r nō q̄ sint dispositi:ſʒ q̄ hēant potētiā h̄ facile faciēdi. Sanatiui aūt dn̄r : eo q̄ hn̄t potētiā nāleʒ vt nihil a q̄buslibet accñtib⁹ patiātur. Egrotatiui vo q̄ hn̄t īpotentiā nihil patiendi. Silr̄ aūt his ⁊ duꝝ ⁊ molle se habēt. Duꝝ.n. dr̄ q̄ð hʒ potentiā nō citius secādi. Molle vo q̄ð eiusdem ipsius habet impotētiam.

ℂ Hec ē zᵃ p̄ticla ʒ᷑ p̄tis in q̄ narrat q̄ nō sūt in zᵃ spē q̄litatis:cū tñ vident̃ sub illa spē esse. posset.n. aliq̄s credere q̄ ois dispō q̄ est p̄nm̄ agēdi ⁊ patiēdi est in zᵃ spē q̄litatꝭ. Istō remouet pħs dicēs q̄ nō quocūq̄ꝫ mō dispositi ad agēdū vel patiēdū. v̄.g. ad currēdū vl̄ nauigāduʒ vel pugnāduʒ dn̄r hō a dispōne q̄ est in zᵃ spē q̄litatis. sed dn̄r cursores vl̄ pugnatores q̄ hn̄t poᵗᵐ nālē facilr̄ ad curren-

duꝫ vel ad pugnãdũ dñr hꝰ cursores a poᵃ q̃ est in zᵃ spe q̃litat. Silr illi g hñt poᵗᵐ nõ patiẽdi facilr. sed resistẽdi dñr hꝰ a poᵃ nãli de zᵃ spe q̃litatis vt sanatiui dñr g non pñt facilr pati ab extrĩsecis. ⁊ egrotatiui g hñt poᵗᵐ patiẽdi: qꝛ facilr patiunt̃ ab extrĩsecis. ⁊ nõ hñt v̄tutẽ facilr resistẽdi corrũpẽtibꝰ seu agẽtibꝰ ad corruptõeꝫ. Et sic est in aĩatis ita ẽ in iaĩatis: qm̃ inaĩata hñt nãlẽ poᵗᵐ vel ipoᵗᵐ facilr patiẽdi vl resistẽdi. vt duꝝ dĩ: eo ꝙ hꝫ nãleꝫ poᵗᵐ ñ cito secãdi. molle v̄o dĩ: eo ꝙ hꝫ ipoᵗᵐ resistẽdi secatõi. ⁊ hꝰ poᵃ vl ipoᵃ sũt in zᵃ spe q̃litatis. ℂ Una dubitatio leuis oꝛit̃ h̃ q̃re pħs sanatiuo tribuit poᵗᵐ nõ patiẽdi. egrotatiuo v̄o ⁊ molli tribuit ipoᵗᵐ nãlẽ ad nõ patiẽdũ. vĩ. n. ꝙ sit veriꝰ dĩe ẽcõuerso: qꝛ egrotatiuũ põt de facili pati: ⁊ molle de facili secari: ⁊ ita vtriqꝫ competit poᵃ ad facile pati. Et sanatiuũ ⁊ duꝝ videt̃ hr̃e ipoᵗᵐ ad pati: qꝛ sanatiuũ dĩ hr̃e ipoᵗᵐ ad patiẽdũ de facili. ⁊ durũ dĩ hr̃e ipotẽtiã ad facilẽ diuisionẽ. ℂ Dõm est ꝙ oĩs corruptio ⁊ oĩs trãsmutatio ad peiꝰ est ꝑꝑ defectũ poᵉ ad resistẽdũ ɔ̃trio. Et iõ dispõ ꝑ quã dĩ res de facili trãsmutari ad peiꝰ non ꝓp̄e dĩ poᵃ sꝫ ipoᵃ. vñ egrotatiuũ qd̃ põt de facili pati a corrũpẽte sanitatẽ nõ est de nãli poᵃ. sꝫ ex nãli defectu vl ex defectu nãlis poᵉ: ꝑꝑ qd̃ attribuit̃ ei hñi impoᵃ. Et silr molli: qꝛ nõ hꝫ nãleꝫ poᵗᵐ ad resistẽdũ duritiei siue diuisioni. Silr ipoᵃ ad patiẽdũ nõ est ipoᵃ: sꝫ ꝓp̄e poᵃ. Ideo ꝓp̄e hñi loq̇t̃ pħs attribuẽdo sanatiuo poᵗᵐ ad nõ patiẽduꝫ. ⁊ duro poᵗᵐ ad nõ facilẽ diuisionẽ. Et ꝓpꝑe loq̇mur cũ dicimꝰ sanatiuũ nõ posse pati a corrũpẽtibꝰ. ⁊ durũ nõ posse de facili secari: qꝛ tale nõ posse est magis ꝓp̄e posse q̃ꝫ nõ posse. ℂ Dic ẽ dubitatio q̃re pħs hitũ vel dispõnẽ vocat spẽꝫ q̃litatis. poᵗᵐ vl ipoᵗᵐ nõ vocat spẽꝫ q̃litat sꝫ genꝰ. ℂ Ad istud r̃ndet Boetiꝰ h̃ mõ dicens ꝙ 4ᵒʳ spẽs quas pħs assignat nõ sũt spẽs spãlissime: sꝫ spẽs subalterne q̃litat. Spẽs ãt subalterna ẽ spẽs ⁊ genꝰ. Et iõ ad desigñãdũ ꝙ spẽs q̃s assignat nõ sunt spẽs spãlissime aliquã illaꝝ vocat spẽꝫ: ⁊ aliquã illaꝝ vocat genꝰ. Alij dñt ꝙ habitꝰ ⁊ dispõ nõ dñt spe: sꝫ ẜm magis ⁊ minꝰ. h̃ est ẜꝫ magis ꝑfectũ ⁊ minꝰ ꝑfectũ in eadẽ spe. Et iõ dñt ꝙ hitus ⁊ dispõ sũt vna spẽs. sꝫ nãlis poᵃ vl ipoᵃ dñt spe. ⁊ iõ nãlẽ poᵗᵐ vl ipoᵗᵐ dixit eẽ genꝰ q̃litatis. ℂ Notãdũ ꝙ poᵃ in ꝓposito accipit̃ indĩnter pro poᵃ actiua ⁊ passiua. Nã ẜꝫ potẽtiã actiuã dĩ aliq̇s pugillator vel cursoꝛ: ⁊ ẜꝫ potẽtiã passiuã dĩ aliq̇s egrotatiuꝰ: qꝛ facilr patit̃ ab extrĩsecis: ⁊ a corruptiuis sanitatis. ℂ Sciẽduꝫ est ꝙ q̃litates actiue ⁊ passiue acq̇site ꝑ doctrinã ⁊ exercitiũ sũt in pᵃ spe q̃litatis ⁊ nõ in zᵃ. sꝫ poᵉ nãles actiue sũt in zᵃ spe qualitatis. Et in h̃ differt pͥma spẽs qualitatis a zᵃ. ⁊ hãc diiam pħs intelligit cũ dicit ꝙ aliqui dñr pugillatores ẜm hãc spẽꝫ qualitatis: nõ qꝛ sint dispositi ꝑ artẽ vel exercitiũ. sed qꝛ habent nãlem potentiã faciendi aliqd̃. aut nõ patiẽdi ab aliquo vel faciliter resistendi.

ℂ Tertia v̄o spẽs q̃litat est passibilis q̃litas ⁊ passiões. sũt ãt hꝰ vt dulcedo: amaritudo: austeritas: ⁊ oĩa hĩs cognata. ampliꝰ aũt caloꝛ ⁊ frigꝰ: albedo ⁊ nigredo: qm̃ he q̃litates sĩt: manifestũ est: qm̃ ẜꝫ eas dicimur q̃les. Quecũqꝫ enĩ ista susceperit dñr q̃lia ẜꝫ ea: vt mel qm̃ dulcedinẽ suscipit dĩ dulce: ⁊ corpꝰ albũ: eo ꝙ albedinẽ suscipit. silr aũt se hñt ⁊ in ceteris.

ℂ Dec est 4ᵃ ꝑticula pᵉ ꝑtis in q̃ determiat̃ de hĩs q̃ ponunt̃ in 3ᵃ spe qualitatis. ⁊ ɔ̃tinet duas ꝑtes. In pᵃ parte enũerat illa q̃ ponunt̃ in ista spe. In zᵃ ibi [Passibiles.] ponit diiaꝫ inter ɔ̃tẽta sub hac spe. In pᵃ g̃ ꝑte dicit ꝙ passibiles qualitates ⁊ passiões sũt in 3ᵃ spe qualitat: sic dulcedo amaritudo austeritas ⁊ hĩs silia. Silr caloꝛ: frigus: albedo: nigredo: ⁊ hꝰ sũt in 3ᵃ spe qualitatis. vñ breuiter q̃litates ꝑ se sensibiles a gustu ⁊ tactu. a visu ⁊c̃. sũt in 3ᵃ spe q̃litat. Oꝛ aũt albedo: amaritudo: caloꝛ: frigꝰ: sint q̃litates ꝓbat̃. h̃ est ɔ̃ 3ᵒ hꝰ lib. q̃ ꝓbat̃ sic. Quecũqꝫ foꝛᵉ ẜꝫ q̃s subtã recipiẽtia illas dñr q̃lia sũt q̃litates. vt pꝫ ꝑ descriptiõeꝫ qualitatis supius positã. sꝫ subiecta recipiẽtia ꝑdictas formas ẜm ipsas dñr qualia. g̃ ꝑdicte forme. vꝫ. dulcedo: caloꝛ: amaritudo ⁊c̃. sunt qualitates.

ℂ Passibiles v̄o q̃litates dñr non pro eo ꝙ illa q̃ eas susceperit q̃litates aliq̇d patiant̃. neqꝫ. n. mel qm̃ aliq̇d passum sit icirco dĩ dulce: neqꝫ aliq̇d aliud hꝰ. silr aũt ⁊ caloꝛ ⁊ frigꝰ passibiles q̃litates dñr. nõ ꝙ ipsa q̃ eas suscipiũt qualitates aliq̇d passa sũt. ꝫ qm̃ coꝝ q̃ dcã sunt singula ẜꝫ sensuũ q̃litatẽ passionũ ꝑfectiua sũt q̃litates passibiles dicunt̃. Dulcedo. n. passionẽ quãdã ẜm gustũ efficit ⁊ caloꝛ ẜm tactũ. Silr aũt ⁊ alie. Albedo. n. ⁊ nigredo ⁊ alij colores nõ silr hĩs q̃ dcã sũt passibiles q̃litates dñr. sed eo ꝙ he ip̄e q̃litates ab aliq̇bꝰ passiõibꝰ inascũt̃. Qm̃ g̃ fiũt ꝑ aliquã passionẽ multe coloꝝ mutatiões mãifestũ ẽ. Erubescẽs. n. aliq̇s rubeꝰ factꝰ ẽ. ⁊ timẽs pallidus ⁊ vnũqdq̇ꝫ taliũ. Quare vl siq̇s nãlr aliq̇d taliũ passus ẽ sileꝫ colorẽ eũ opꝫ hr̃e. Que. n. affectio nũc ad verecũdiã circa corpꝰ facta est naturalem passionẽ: eadẽ fiet actio ita vt naturalis similis coloꝛ fit.

ℂ Dec ẽ zᵃ ps 4ᵉ ꝑticle zᵉ ꝑtis in q̃ pħs põit diuersitatẽ inter ɔ̃tẽta sub hac spe. Et ɔ̃tinet duas ꝑticulas. In pᵃ igit̃ narrat ꝙ aliq̃ q̃litates diuersimode dñr q̃litates sensibiles. In zᵃ ibi [Quecũqꝫ igit̃ taliũ.] ponit diiaꝫ inter passibiles qualitates ⁊ passiões. In pᵃ igr̃ ꝑticula enumerãdo dicit ꝙ qualitates q̃ sũt obta gustus vl tactꝰ sic dulcedo: amaritudo: caloꝛ: frigꝰ: dñr passibiles qualitates. nõ ꝑꝑ h̃ ꝙ subta illaꝝ patiãt̃ ab eis. nihil. n. patiat̃ a dulcedie: nec subꝫ caloris aliq̇d patit̃. sꝫ ille dñr passibiles qualitates: qꝛ iferũt passionẽ sensibꝰ. dulcedo. n. ifert quãdaꝫ passioneꝫ gustui. s. delectationẽ vel tristitiã. qualitates aũt que sunt obta visus: sic albedo ⁊ nigredo nõ dñr passibiles q̃litates: qꝛ iferãt passionẽ sensui: sꝫ qꝛ ab aliq̇bꝰ passionibus inascunt̃. nã ꝑꝑ alias passiones aĩe causant̃ varij colores in corpe: sic ex verecũdia causat̃ rubedo in facie siue rubor. ex timore causat̃ palloꝛ in facie. ⁊ iõ qñ aliq̇ nãlr hñt tales passiones: tales qualitates ɔ̃sites nãlr habent: sicut illi qui sunt timidi naturaliter sunt pallidi.

ℂ Quecũqꝫ g̃ taliũ casuũ ab aliq̇bꝰ passionibꝰ difficile mobilibꝰ ⁊ ꝑmanẽtibꝰ ꝑicipiũ sumpserit: qualitates passibiles dñr. siue. n. ẜꝫ nãlẽ subsistẽtiã palloꝛ aut nigredo fcã ẽ qualitates dñr. Quales. n. ⁊ ẜꝫ eas dicimur: siue ꝑꝑ egritudinẽ lõgã vl ꝑꝑ estũ aut aliq̇d tale ɔ̃tigit: vel nigredo vl palloꝛ ⁊ non facile ꝑterit: ⁊ in vita ꝑmanẽt q̃litates ⁊ iste dñr. silr ãt ⁊ q̃les ẜꝫ eas dicimur. Quecũqꝫ v̄o ex hĩs q̃ facile soluũtur ⁊ cito trãsciũt: fiũt: passiões dñr. nõ. n. dicimur ẜꝫ eas q̃les. neqꝫ. n. q ꝑꝑ verecũdiã rubeꝰ fcũs

est rube⁹ dr̃. nec cui pallor ꝓꝑ timorē venit pallidus est: sed magis ꝙ aliqd passus sit. Quare passiones h⁹ dicunt̃. qualitates ꝟo minime.

¶ Hec ē 2ª ꝑticula h⁹ ꝑtis in qua Phs ꝓponit drīā inter passiōes ꝛ passibiles q̄litates corꝑis. ꝛ ibi, Silr āt his ꝫ aiaꝫ. ponit drīā īter passibiles qualitates ꝛ passiōes aie. Intēdit igit̃ dic ꝙ ois qualitas sensibilis diu ꝑmanēs ē passibilis q̄litas. ſꝫ q̄litates sensibiles q̄ nō diu ꝑmanēt dr̃r passiōes. Dicit ḡ p̊ ꝙ q̄cūqꝫ qualitates fiūt a talib⁹ passionib⁹ ꝑmanētib⁹ ꝛ de difficili mobilib⁹ dr̃r passibiles q̄litates siue fiūt a nā sui ꝑ egritudinē vl' estū vl' aliā cāꝫ a nā: ita tn̄ ꝙ ꝑmaneāt ꝛ sint ð difficili mobiles: dr̃r passibiles q̄litates. ꝛ ꝫ eas dr̃ aliqs qualis. ſꝫ tales qualitates vel colores causati a passionib⁹ leuiter trāseūtibus dr̃r passiones ꝛ nō qualitates passibiles. pꝫ: qꝛ ꝫm eas nō dr̃ aliqs qualis. qui. n. ꝓꝑ verecūdiā fact⁹ est rube⁹ nō dr̃ rube⁹: nec pallidus q ꝓꝑ timorē fact⁹ est pallidus: sed hō qualitates dr̃r passiones: qꝛ ꝫm eas dicimus aliqd pati. vt pꝫ. ille. n. dr̃ aliqd pati qui ꝑ verecūdiā fact⁹ est rube⁹. ꝛ ꝓpter timorem pallidus.

¶ Silr aūt his q̄ ꝫm aiam passibiles q̄litates ꝛ passiōes dr̃r. Quecūqꝫ. n. mox in nascēdo ab aliqb⁹ passionib⁹ fiūt: q̄litates dr̃r: vt demētia vel ira ꝛ alia hō. quales. n. ꝫm eas dicimur: vt iracūdi vl' demētes. Silr aūt ꝛ q̄cūqꝫ alienatiōes nō nālr ſꝫ ab aliqb⁹ casib⁹ facte sūt difficile ꝑtereuntes ꝛ oīno imobiles ꝛ hō qualitates sūt. Quales. n. ꝫ eas dicimur. Quecūqꝫ aūt ex his q̄ cito ꝑtereūt fiunt passiones dicunt̃: vt siqs cōtristat̃ iracūdior fit. Nō enīꝫ dr̃ iracundus qui in hmōi passione iracūdior est: sed magis aliqs est passus. Quare passiones quidēꝫ huiusmodi dicunt̃. qualitates ꝟo minime.

¶ Ponit drīā īter passibiles q̄litates ꝛ passiōes aie. dicēs ꝙ ille q̄litates q̄ fiūt ex passiōib⁹ nō cito trāseūtib⁹ vl' ex qbuscūqꝫ alijs causis si sint diu ꝑmanētes vel de difficili mobiles dr̃r passibiles q̄litates: sic demētia vl' ira q̄ a natiuitate vl' ab aliqb⁹ passiōib⁹ fiūt: dr̃r passibiles q̄litates ꝛ diu ꝑmanēt. iō ꝫ eas dr̃r aliq q̄les: vt demētes vl' iracūdi. Sꝫ si fiāt a passiōib⁹ cito trāseūtib⁹: ꝛ nō sint ꝑmanētes nec de difficili mobiles nō dr̃r passibiles q̄litates: ſꝫ magis ꝫ eas dr̃ aliqs passus. v. g. si aliqs ꝯtristatus fit iracūdia nō dr̃ iracūdus ꝓꝑ hō passionē. ſꝫ magis dr̃ aliqs passus. Et iō hō q̄litates q̄ fiūt passiōib⁹ de facili trāseūtib⁹ q̄ nō diu ꝑmanēt dr̃r passiōes ꝛ nō passibiles q̄litates. ¶ Circa istā ꝑtē sūt 4ᵒʳ dubia. Primū dubiū est ꝙ nō vr̃ ꝙ passio sit in 3ª spē q̄litatis: qꝛ qð est ꝑītuꝫ per se nō est in 3ª spē q̄litatꝭ: ſꝫ passio ē hō. Dōꝫ ē ꝙ passio multis modis accipit̃. Uno⁰ passio dr̃ act⁹ po͛ appetitiue quē seq̄t̃ delectatio vl' tristitia. ꝛ sic accipit Phs 2⁰ ethi. passionē. vbi dic̄. Dico āt passiōes: ꝯcupiscētiā: irā: timorem: audaciā: amicitiā: odiuꝫ: desideriū: delectationē: vl' tristitiā. ꝛ h̄ est vna sigñatio passiōis: quā pōit auctor sex ꝑn⁰ʳ vbi ponit sigñatōeꝫ multiplicē hui⁹ nois passio. Alio⁰ dr̃ passio illud qð est ꝑ se ꝑītuꝫ. Alio⁰ accipit̃ passio pro receptōe: ꝛ sic itell's qñ itelligit patit̃ ꝛ recipit actū itelligēdi. ꝛ ēt sensus qñ sentit patit̃. Alio⁰ accipit̃ passio pro receptōe for͛ cū abiectōe for͛ ꝯrie. ꝛ sic aq̄ cū calefit patit̃: qꝛ recipit calorē cū abiectiōe friditatis. Et sic nō neċe est pati intell'm itelligēdo nec sensuꝫ sentiēdo. Alio⁰ accipit̃ passio pro accn̄te ꝓꝑo alic⁹ subi: qð qdē egredit̃ a ꝓꝑijs ꝓncipijs subi. ꝛ sic passio ē id qð ꝓdicat̃ 2⁰ mō dicēdi ꝑ se de subo. Et sic loq̄t̃ de passiōe phs in lib. poste. Alio⁰ accipit̃ passio pro oī actu appetit⁹ ꝯñtis cog̃neꝫ: ita ꝙ ēt accipit̃ ꝓ delectatōe ꝛ tristitia. Alio⁰ accipit̃ passio ꝓ q̄litate causata ex actu appetit⁹ sensitiui de facili mobilis: q act⁹ dr̃ passio aie: cō sūt timor iracūdia ꝛ hō. Ex istis q̄dā causant̃ q̄litates de facili mobiles: vt rubedo pallor que hic dr̃r passiones. Per h̄ pꝫ solō ad dubitationē adductam: qm̄ passio q̄ est imediate effect⁹ actōis est ꝑītuꝫ: ꝛ passio q̄ est q̄litas sensibilis de facili mobilis est in 3ª spē q̄litatis. ꝛ sic accipit̃ eq̄uoce. ¶ Scðo dubitat̃: qꝛ vr̃ ꝙ q̄litates sensibiles q̄ ſꝫ oba visus īferūt passionē sensui: sic oba gust⁹ ꝛ tact⁹ dr̃r passibiles q̄litates: qꝛ īferūt passionē sensib⁹. nā q̄litas visibilis: vt albedo nigredo ꝛ hō inferunt sensatiōeꝫ in visu: ꝛ sensatio est q̄dā passio. igit̃ q̄litates sensibiles vt albedo nigredo inferunt passionem sensui. ¶ Dōm est ꝙ phs dicit ꝙ sensibilia gust⁹ ꝛ tact⁹ īferūt quādā passionē sensib⁹: ꝛ nō suis subis. ꝑ passionē mō intelligit sensationē: ſꝫ ꝑ passionē itelligit delectationē aut tristitiā ꝯñteꝫ appaehēsionē sensitiuā q̄litatū sensibiliuꝫ q̄ sūt oba gust⁹ ꝛ tact⁹ ꝛ nō īferūt hō passionē subis i qb⁹ sūt. vt mel nō patit̃ a dulcedine delectatōeꝫ vl' tristitiaꝫ: nec calidū tristat̃ a calor. ſꝫ q̄litates sensibiles gust⁹ ꝛ tact⁹ īferūt talē delectatōeꝫ vl' tristitiā sensui. gust⁹. n. gustādo dulcedinē vl' amaritudinē delectat̃ vl' tristat̃. tact⁹. n. sentiēdo calorē vl' frig⁹ delectat̃ vl' tristat̃. Et ꝓꝑ h̄ q̄litates q̄ sunt oba gust⁹ ꝛ tact⁹ dr̃r passibiles q̄litates: non qꝛ causent sensatōeꝫ in sensibili: ſꝫ qꝛ delectatōeꝫ vel tristitiā causant in sensu mediāte cog̃ne sensitiua. ſꝫ ꝓꝑ hanc cāꝫ nō dr̃r colores q̄litates sensibiles: qꝛ hō passionē causent in sensu: ſꝫ qꝛ magis causant̃ a passionib⁹ sensitiuis: vt a timore verecūdia ꝛ hō. ¶ Sꝫ ꝯ͛ est du^m 3^m: qm̄ colores īferūt visui delectatōeꝫ vel tristitiā sic sensibilia gustus ꝛ tact⁹ īferūt gustui ꝛ tactui delectatōeꝫ vl' tristitiaꝫ. nā visus delectat̃ in vidēdo colores ðlectabiles. ꝛ tristat̃ in vidēdo colores turpes ꝛ disꝓportionatos visui. ḡ q̄litates visibiles debēt dici q̄litates passibiles: qꝛ īferūt delectationē vl' tristitiā visui. Dōm est vt dicit phs 3⁰ ethi. Delectatiōes gustus ꝛ tact⁹ īferūt passiōes magis sensibiles: cū sint maxie vehemētes. ꝛ iō phs hic spālr attribuit q̄litatib⁹ gust⁹ ꝛ tact⁹. s. iferre delectatōeꝫ vl' tristitiā sensibus: lꝫ. n. colores inferant delectationē vel tristitiā sensui: tn̄ dulcedo: amaritudo: calor: ꝛ frig⁹ īferūt magis ꝛc. iō dr̃r q̄litates sensibiles: qꝛ īferūt passionē in sensu magis q̄ꝫ colores: lꝫ colores aliquā ðlectatōeꝫ vl' tristitiā īferāt in sensu. ¶ Adhuc alia cā pōt assignari. nā sensibilia gust⁹ ꝛ tact⁹ causant in q̄lꝫ aiali delectationē vel tristitiā. Oē. n. aial hꝫ gustū ꝛ tactū ꝛ ðlectatōes accn̄tes: vt pꝫ in 2⁰ de aia. Sꝫ sensibilia alioꝝ sensuū nō causant delectationē vl' tristitiā in oī aiali: qꝛ nō oē aial hꝫ oēs alios sensus. Et iō magis dicit de obiectꝭ gustus ꝛ tact⁹ ꝙ causant hō delectationē. q̄ꝫ de obiectis alioꝝ sensuuꝫ: qꝛ oba gustus ꝛ tact⁹ causant hō passionē. s. delectationē vl' tristitiā maxie vehemēter in oib⁹. ꝛ oba alioꝝ sensuū nō. ¶ 4⁰ dubitat̃: qꝛ phs dicit ꝙ a passione q̄ est in 3ª spē q̄litatis nō dr̃ aliqs q̄lis: vt ex rubedine causata ex verecūdia nō dr̃ aliqs rube⁹. Istud. n. nō videt̃ verꝫ: qꝛ phs in ꝓn⁰ isti⁹ capl'i describēdo qualitatē dicit ꝙ qualitas est ꝫm quam quales eē dicimur. sed cuicūqꝫ cōpetit descriptū eidē cōpetit descriptio. ꝛ passio est qualitas ꝫm phm. ergo passio est ꝫm quā quales dicimur. ¶ Dicēduꝫ est ꝙ phs gñali⁹ accipit quale in ꝓncipio istius capl'i q̄ꝫ hic: qꝛ in principio istius capl'i accipit quale pro omni eo per qð cōtingit respondere ad questionē factā per quale. Nūc si ex verecūdia aliquis sit factus rubeus: ꝛ querat̃ qualis est: nō con-

tingit ridere ꝙ est rube⁹. ſ3 magis aliqd paſſus: qꝛ ph̄s accipit hic q̄le solū pro eo qḋ ꝑmanēter est q̄le. vñ breuiter quale accipiẗ 2ᵉ. s. cōiter ꝛ stricte. Cōiter accipiẗ pro denoiatiōe cuiuscūq3 q̄litatis indifferēter siue sit q̄litas ꝑmanēs: siue sit q̄litas ꝺ facili trāsiēs. ꝛ sic accipiẗ q̄le in p̄n° isti⁹ capli. Stricte accipiēdo q̄le sic solu3 accipiẗ pro denoiatiōe q̄litatis diu ꝑmanētis ꝛ de difficili mobilis: ꝛ iste est modus loquēdi aliquoꝝ ꝗ dicūt ꝙ nō q̄l3 in facie hñs rubedinē ꝓꝑ verecūdiā dr̄ rube⁹: ſ3 solū dr̄ rube⁹ hō ꝗ ex nālī cōplōne vł ex aliqua alia cā diu ꝑmanēte h3 rubedinē in facie. ¶ Et ꝑ idē est dōm ad qōdā aliud dub^m. na3 ph̄s dicit in textu ꝙ paſſio nō est qualitas: ꝛ tñ pōiẗ in 3ᵃ sp̄e qualitatis. ista.n. videnẗ repugnare. Dōm est ꝙ ph̄s itelligit ꝙ paſſio nō est qualitas diu ꝑmanēs denominās subz: ꝛ tñ est qualitas in 3ᵃ sp̄e q̄litatis. ¶ Intelligendu3 est ꝙ alr̄ accipiẗ paſſio in illa p̄te vbi poniẗ dr̄ia iter paſſionē ꝛ paſſibile3 q̄litatē. ꝛ alr̄ in p̄te p̄cedēti: qꝛ in p̄te p̄cedēti accipit paſſionē pro actu appetit⁹ sensitiui cōsequētis cognitionē sensitiuā: vt pro timore verecūdia ꝛ hm̄ōi. ꝛ pro delectatiōe ꝛ tristitia ꝯtrib⁹ act⁹ hm̄ōi appetit⁹ sensitiui. S3 hic accipit paſſionem pro q̄litate sensibili ꝯñte act⁹ hm̄ōi appetit⁹ sensitiui. ¶ Sciēdu3 ꝙ poſſibilis q̄litas est q̄litas ꝑ se sensibilis diu ꝑmanēs: siue causeẗ ex paſſione diu ꝑmanēte siue ex aliq̄ cā quacūq3 permanente. ¶ Sciēdu3 ꝙ oīs paſſibilis q̄litas q̄ est in 3ᵃ sp̄e qualitatis est habit⁹ de difficili mobilis. nō tñ ecōtrario.

¶ Quartū vero gen⁹ q̄litatꝭ est foꝛa ꝛ circa aliqd ꝯstās figura. Amplı⁹ aūt ꝛ hec rectitudo vł curuitas ꝛ siquid est sīle his. s̄m vnūquodq3.n. coꝝ q̄le qd dr̄. s̄m vero figurā vnūquodq3 quale qd dr̄. triāgulū.n. vł quadrāgulū eē q̄le qd dr̄ ꝛ rectū ꝛ curuū. Raꝝ vero ꝛ spiſſu3 ꝛ aspeꝝ ꝛ lene putabunẗ q̄litatē signare. ſ3 aliena hec putanẗ eē a diuisiōe q̄ circa q̄litatē est. quādā.n. pōnē p̄tiū quodāmō videnẗ vtraq3 mōstrare. Spiſſum qdē est: eo ꝙ p̄tes sibiinuicē ꝓpinque sunt.

¶ Hec est 5ᵃ p̄ticula p̄° p̄tis in qua determiaẗ de his q̄ cōtinenẗ in 4ᵃ sp̄e qualitatis. ꝛ cōtinet duas p̄tes. In p̄ᵃ p̄te narrat ea q̄ ꝯtinenẗ in 4ᵃ p̄te. In 2ᵃ ibi [Raꝝ vo ꝛ spiſsu3.] remouet q̄dā a p̄dc̄o qualitatis q̄ videnẗ eē qualitates ꝛ nō sūt qualitates. In p̄ᵃ ꝗ p̄te dic̄ ꝙ 4^m gen⁹ qualitatis ꝛc̄. h̄ est sub 4ᵃ sp̄e qualitatis ꝯtinenẗ duo. s. foꝛa: ꝛ circa h̄ aliqd ꝯstās fig^a. ꝛ p̄ter ista rectitudo ꝛ curuitas dicunẗ eē in 4ᵃ sp̄e qualitatis. Qz aūt foꝛ° ꝛ circa h̄ aliquid ꝯstās fig^a sint q̄litates ꝓbat ph̄i. ꝛ h̄ est ꝯ. 37. hui⁹ lib. ꝛ ꝓbaẗ sic. Illa s̄3 q̄ aliqua dr̄r qualia sūt q̄litates. ſ3 s̄3 formā ꝛ figurā aliqua dr̄r q̄lia. igiẗ foꝛ° ꝛ fig^a sunt q̄litates. minor declaraẗ sic. nā s̄m triāgulū dr̄ aliqd triāgulare. ꝛ s̄m q̄drāgulū aliqd dr̄ q̄dratū. ¶ Intelligēdū est h̄ s̄m Boetiū ꝙ foꝛᵃ accipiẗ in ꝓposito ꝑ foꝛ° s̄3 quā aliqd dr̄ formosu3 ꝛ nō pro foꝛ° s̄m quā aliqd dr̄ foꝛatū. Vñ foꝛ° accipiẗ in ꝓpo^{to} pro cōpōne corꝑali vł dispōne mēbroꝝ s̄3 quā aliq̄s dr̄ formosus vł deformis: qꝛ ex ꝯueniēti dispōne mēbroꝝ dr̄ aliq̄s formosus: ꝛ a dispōne icōueniēti dr̄ aliq̄s deformis. ꝛ foꝛ° isto mō accepta est vnū signatū sp̄ēi in Porphyrio positū. vbi dr̄ ꝙ sp̄ēs est vniuscuiusq3 rei foꝛ°. s̄3 quā significatiōe3 dr̄ ꝙ sp̄ēs p̄ami digna est ipio. vñ foꝛ° in ꝓp^{to} s̄3 Boetiū accipiẗ ꝑ pulchritudīe vł turpitudīe: ꝛ qꝛ pulchritudo ꝛ turpitudo solū ꝓꝑe repiūẗ in aiatis: iō foꝛ° in ꝓposito solū ꝯuenit aiatis: ſ3 fig^a idr̄nter repiẗ in inaiatis ꝛ aiatis. vñ fig^a est termin⁹ ꝛ clausio rei q̄tē. ꝛ talis indr̄nter repiẗ in aiatis ꝛ in iaiatis vt dc̄m ē. Alr̄ dici potest ꝙ ph̄s in ꝓposito accipit foꝛ^{am} ꝛ fig^{am} pro eodē. ita ꝙ ly et teneẗ expositiue: ita ꝙ iste sit sensus. 4^m gen⁹ q̄litatis ē foꝛ°. ꝛ circa aliqḋ corꝑ⁹ ꝯstās fig^a. vñ fig^a dr̄ foꝛ° inq̄tū dat eē reb⁹ artificialib⁹. foꝛme.n. reꝝ artificialiū sūt accn̄tia. vt p3 ex 2° phy. sed illud idē dr̄ fig^a s̄m ꝙ est terminus q̄titatis. vñ ista q̄ sunt in 4ᵃ sp̄e q̄litatis sūt termini q̄titatꝭ. Et iō dr̄r q̄litates in q̄titate. ¶ S3 dubiū est: q̄m oīs q̄titas terminaẗ terminis ꝓꝑijs. s. terminis de gn̄e q̄titatꝭ: vt corp⁹ terminaẗ sup̄ficie: sup̄ficies linea: ꝛ linea puncto. ꝗ nō op3 ponē aliquā q̄litatē terminantē aliquā q̄titatē. ¶ Dōm ꝙ oīs q̄titas terminatur imediate termino ꝓꝑio gn̄is: ex quo tñ resultat termin⁹ sc̄hari⁹ de 4ᵃ sp̄e q̄litatis. s. fig^a. Qualr̄ tñ q̄titas differt a qualitate difficile est videre. nec est hic ꝑscrutādu3 sed alibi. Nūc est dc̄m ꝙ q̄litas de 4ᵃ sp̄e q̄litatis est subiue in termis ꝓꝑijs de gn̄e q̄titatis. rectitudo.n. ꝛ curuitas insūt linee ꝛ sup̄ficiei. pro tāto dr̄r fig^a eē termini q̄titatis: qꝛ sunt qualitates ꝓꝑioꝝ terminoꝝ quātitatis.

¶ Raꝝ vero eo ꝙ distent a se inuicē. Lene qdē3 ꝙ in rectū sibi p̄tes iaceāt. Aspeꝝ vero eo ꝙ hec qdē ps sup̄ioꝛ ꝛ illa sit inferioꝛ. Et fortaſſe aliȷ̄ quoq3 appebūt q̄litatꝭ modi. ſ3 q maxie dr̄r hi sunt. He qualitates itaq3 sunt q̄ p̄dicte sunt.

¶ Hec ē 2ᵃ p̄ticula hui⁹ p̄tis in qua ph̄s remouet a p̄dc̄o qualitatis ea q̄ videnẗ eē q̄litates ꝛ nō sūt. ꝛ dicit ꝙ rarū ꝛ spiſſu3 aspeꝝ ꝛ lene videnẗ signare qualitatē: ſ3 tñ sunt extnea a diuisione q̄litatis. nā ista videnẗ magis signare positionē vel situ p̄tiū q̄3 q̄litatē. vt p3 ꝑ eoꝝ descriptiōes. nā aliqd dr̄ spiſſu3: eo ꝙ p̄tes ei⁹ ꝓpinque iacent. ꝛ aliqd dr̄ aspeꝝ: qꝛ vna ps sup̄eminet alteri. Et aliqd dr̄ lene eo ꝙ p̄tes equalr̄ ꝓtēdunẗ. Et raꝝ dr̄ ex eo ꝙ p̄tes ei⁹ remote ponunẗ abiuicē in toto: ꝛ ita oīs illa videnẗ eē de gn̄e pōnis. Vñ epilogādo q̄tū ad istā p̄tē dic̄ ꝙ forte sūt aliȷ̄ modi qualitatis. S3 isti qui dicti sunt: sūt magis vsitati. ¶ Intelligēdum est ꝙ ista noīa aspeꝝ lene ꝛc̄. ex significatiōe p̄ncipali importāt significationē vnā. s. positionē. sed ex ꝯñti dr̄t qualitates circa p̄tes sic positas. ¶ Circa istud cōe dc̄m ꝙ p̄tes ꝓpinqui⁹ iacēt in dēso q̄3 in raro. est intelligēdū ꝙ illud dc̄m nō h3 veritatē de p̄tib⁹ imediatis: q̄m p̄tes imediate in denso nō iacent ꝓpinqui⁹ q̄3 partes imediate in raro. Nō.n. iacēt due medietates densi ꝓpinquius q̄3 due medietates rari. na3 ipoſe est aliq̄ iacere ꝓpinqui⁹ q̄3 ꝙ iter illa nullū mediū sit nisi forte idiuisibile. Silr̄ p̄tes mediate ꝛ distātes in vno denso nō iacēt ꝓpiqui⁹ q̄3 p̄tes mediate ꝛ distātes in aliq̄ raro: qꝛ sicut in denso alique p̄tes distāt abinuicē ꝑ q̄titatē digitalem: ꝛ alique per q̄titatē pedalē: ita nec in raro ꝯtigit aſſignare aliquas p̄tes distātes per pedale3 q̄titatē ꝛ aliquas ꝑ digitale3. Dico igiẗ ꝙ pro tāto dicit ph̄s ꝙ in raro p̄tes magis distāt q̄3 in dēso: qꝛ si ex raro fiat densu3 ꝓpinquius iacebūt p̄tes in denso q̄3 eedē p̄tes p̄us iacebāt in raro. ꝛ h̄ est veꝝ. na3 extremitates rari iacebūt in denso ꝓpinquius q̄n ex raro factum est densum.

¶ Qualia sūt q̄ s̄m h̄ denoiatiue dr̄r vł q̄uolz alr̄ ab his: vt a cādore cādidus: ꝛ a grāmatica grāmatic⁹: ꝛ a iustitia iustus. silr̄ vero ꝛ in aliȷ̄s.

¶ Hec est 2ᵃ ps p̄ncipalis hui⁹ capli in q̄ ph̄s determiat de subo q̄li. Et cōtinet duas p̄ticulas. In p̄ᵃ narrat q̄ dr̄r q̄lia. In 2ᵃ ibi [In aliq̄b⁹ vo.] narrat ꝙ nō oīa q̄lia dr̄r denoiatiue a q̄litatib⁹ p̄dc̄is. In p̄ᵃ ꝗ p̄ticla dic̄ ꝙ q̄lia dr̄r illa q̄ a q̄litatib⁹ p̄dc̄is dr̄r dnoiatiue q̄lis vł aliq̄ mō dr̄r q̄lia. Qz aūt aliq̄ dr̄r q̄lia denoiatiue a q̄litat h⁹ p̄dc̄is p3. nā a calore dr̄ aliq̄s calidus: ꝛ a grāmatica grāmaticus: ꝛ a iustitia iustus. ꝛ sic de ceteris. ¶ Intelligēdu3 ē ꝙ q̄litas in p̄n° isti⁹ capli describiẗ ꝑ quale: ꝛ quale nūc describ

ADD B forma s3 Boe. sumitur pro dispōe s̄m quā: aliqd est formosu3 s3 Bur. eadē est foꝛa et figura alio tñ et alio°. Simi bui⁹ dicit Ockā. solutur tamen Burle.

bilē p qualitatē. ex hoc nō accidit aliqđ incōueniēs. nam ex quo qualitas est vnū gen⁹ gnālissimū nō pōt qualitas describi p aliqua priora simplr: sed descriptio qualitatis p quale est descriptio qualitatis per effectū: ⁊ sic per priora quo ad nos ⁊ nō per priora simpliciter.

¶ In aliqb⁹ vero eo q nō sunt posita qualitatib⁹ noīa nō ɔtingit ea q̄ dn̄r ab eis denoīatiue dici: vt cursor aut pugillator q sm valitudinē nālez a nulla q̄litate dnoīatiue dn̄r. Nō. n. posita nomina sunt valitudinib⁹ sm q̄s isti dn̄r q̄les: sicut ⁊ in disciplis sm q̄s pugillatores vel palestrici sm affectionē dn̄r. Pugillatoria. n. dr̄ vel palestria disciplina. Quales vero ab his denoīatiue hi qui ad eas afficiunt̄ dicunt̄. Aliqñ autē ⁊ posito qualitatis noīe denoīatiue nō dr̄ id ad qđ sm eaz quale qđ dr̄: vt a virtute studiosus: virtutē eni hñdo studiosus dr̄: sz denoīatiue a virtute. Nō autē in plurimis hoc tale est. Que ergo q̄lia dn̄r: aut denoīatiue a p̄dict̄ q̄litatib⁹ dicunt̄: aut aliquo mō aliter ab eis.

¶ Hec est 2ª pticula hui⁹ ptis in q̄ Phs narrat q nō oīa qualia dn̄r denoīatiue a q̄litatib⁹ p̄dcis. ⁊ h̄ qn̄ cōtingit. oñdit ⁊ intēdit dicē q duplici d cā pōt ɔtigere q qualia nō dn̄r denoīatiue a q̄litatib⁹: aut q̄ tali q̄litati nō ē nomē īpositū: aut q̄ nomē ɔcretū nō est dnoīatiue dcm̄ ab illa q̄litate. Exm̄ pmi pz de pugillatore ⁊ cursore. Ista eni denoīant̄ q̄lia: sz nō denoīatiue a q̄litate. pp h̄ q illis q̄litatib⁹ nālib⁹ pp quas aliqui dn̄r pugillatores vl̄ cursores nō sūt noīa īposita a qb⁹ subta denoīatiue possint dici: tn̄ ipsis artib⁹ pp q̄s hñtes eas dn̄r cursores vl̄ pugillatores sūt noīa īposita: vt illa noīa pugillatoria vl̄ cursoria: sz ab istis artib⁹ vl̄ noīb⁹ artiū nō dn̄r pugillatores vl̄ cursores nālr. h̄ est pp potētiā nālez in eis existēz. sz g ab artibus dn̄r pugillatores vl̄ cursores dn̄r denoīatiue a talib⁹ artib⁹: vel noīb⁹ artiū tales. Exm̄ scđi. nā illa q̄litas pp quā aliqs dr̄ studiosus nō dr̄ denoīatiue a v̄tute. ⁊ hoc q̄ hoc nomē studiosus ⁊ hoc nomē virt⁹ nō ɔueniūt in pncipio vocis. Et ad h̄ q aliqđ dicat̄ denoīatiue ab alio requirunt̄ tres ɔditiones vt dictū est supra. vz. ɔueniētia in pn° vocis: ⁊ dr̄ia in fine: ⁊ ɔueniētia in significato.

¶ Inest vero ɔtrarietas sm q quale est vt iustitia iniustitie ɔtraria est: ⁊ albedo nigredini: ⁊ alia silr. Silr aūt ⁊ ea que sm eas qualia dicūtur vt iniustum iusto ⁊ album nigro.

¶ Hec est 2ª ps pncipalis h⁹ ptis in q̄ determiat de ppetatib⁹ q̄litatis: ⁊ ɔtinet q̄tuor pticulas. In pª ponit pmā ppietatē q̄litatis ⁊ remouet vnā dubitationē. In scđa ibi. [Suscipit aūt q̄litas.] ponit scđaz ppetatē q̄litatis. In 3° vo ibi. [Silia vo ⁊ dissilia.] ponit tertiā ppetatē q̄litatis. In 4ª pticula ibi. [Aut vo nō decet.] remouet quādā cauillatōez. Pria pticla ɔtiet tres pticulas. In pª pōit ppietatē. In 2ª ibi. [Nō āt oīb⁹.] narrat q ista ppetas nō est cōis oīb⁹ q̄litatib⁹. In 3ª ibi. [Amplius si ex ɔrīs.] remouet dubiū. In pª igit̄ pticla pōit pmā ppetatē q̄litatl q̄ est hec ɔrīa. vñ dic̄ q ɔrietas iest q̄litati. ⁊ h̄ tā sm abstractū q̄ sm ɔcretū. sm abstractū iustitia ⁊ iniust° sunt ɔrīa. silr albedo ⁊ nigredo sūt ɔrīa. Silr sz ɔcretū vt iustuz ⁊ iniustū sūt ɔrīa. ⁊ albū ⁊ nigrū sūt ɔrīa. posset h̄ poni ɔ. 38. h⁹ lib. s. q q̄litati inest ɔrietas. hec ɔclusio pbat̄ pbatione exemplari vt dictum est.

¶ Non autez in oibus hoc est. Rubedo. n. aut pallido aut huiusmodi coloribus nihil est contrarium qualitatibus existentibus.

¶ Hec ē 2ª ps h⁹ pticule: in q̄ Phs narrat q hec ppetas nō est cōis oīb⁹ q̄litatib⁹. ⁊ dicit q ista ppetas nō ɔuenit oīb⁹ q̄litatib⁹: q̄ colorib⁹ medijs inter albū ⁊ nigꝛ: vt rubedini ⁊ pallori nihil ē ɔrīū: ⁊ tn̄ isti colores sūt q̄litates.

¶ Amplius si ex ɔtrarijs vnū fuerit q̄le h̄ palam est pponēti ex singulis alia p̄dicamenta: qm̄ ⁊ reliquū erit q̄le. Nā si est iustitia iniustitie contraria: q̄le aūt est iustitia. q̄le ergo ⁊ iniustitia. Nullū eniz alioꝝ p̄dicamētoꝝ aptabit̄ iustitie neq̄ q̄ntitas: neq̄ ad aliquid: neq̄ vbi: neq̄ oīno aliqđ talium nisi quale. Sic aūt ⁊ in alijs que sm qualitates sunt contraria.

¶ Hec ē 3ª ps h⁹ pticle in q̄ Phs remouet du^m qđdā. Posset. n. aliqs credere q vnū ɔrīū eēt in vno gñe. ⁊ reliquū in alio gñe. Istud remouet phs dicēs. q si vnū ɔrioꝝ erit q̄le. ⁊ reliquū erit q̄le. h̄ ē si vnū ɔrioꝝ erit in gñe q̄litatl: reliquū erit in gñe q̄litatl: ⁊ nō in alio: vt pz īductiue: qm̄ si iust° sit in gñe q̄litatis: iniust° nō pt eē in gñe q̄ntitatis: nec in gñe relōnis. ⁊ sic de alijs gnīb⁹. ⁊ iō oz q sit in gñe q̄litatis. ¶ Intelligēdū q h̄ ppetas nō ē ppa q̄litati. tū q̄ cōpetit alijs a q̄litate vt actōi ⁊ passiōi ⁊ relōni. ⁊ sic d alijs p̄ñtis vbi ē ɔrietas. tū q̄ nō cōpetit oī q̄litati: q̄ q̄litati d 4ª spē q̄litatis nihil ē ɔrīū. ¶ Intelligēdū est ēt q sic q̄litati ē aliqđ ɔrīū: ita ēt q̄li ē aliqđ ɔrīū. naz sic albedo ⁊ nigredo sūt ɔrīa: ita albū ⁊ nigꝛ sūt ɔrīa: q̄ pñt p̄dicari d eodez subo in actu successiue ⁊ nō sil. Et si dicat̄ q ɔrīa sūt in eodē gñe p phz in topicis. Itē si albū ⁊ nigruz eēnt ɔrīa: ɔrīa eēnt in eodē gñe. sz albū ⁊ nigꝛ nō sunt in eodē gñe: q̄ nō st in gñe: vt pz p phz ī topicis. Itē si albū ⁊ nigꝛ eēnt ɔrīa. aut g eēnt ɔrīa sz q hñt supp̄onē simplicē. aut sz q hñt supp̄onē psonalez. nō pº mō: q̄ sic supponūt p aggregatl ex subis ⁊ formis ⁊ illa aggregata nō sūt ɔrīa: q̄ ɔrīa īsūt eidē subo ī actu successiue. sz nihil recipit aggregatū ex subo ⁊ accnte. qđ ⁊c. Nec 2° mō q̄ sic termi stāt p subis p̄cise ⁊ ī illis nō ē ɔrietas: q̄ sube nihil ē ɔrīū. ¶ Dōz ē vt dic̄ phs q q̄le ɔriat̄ q̄li sic q̄litas q̄litati. verūtn̄ nō oīo ⁊ eodē mō: q̄ q̄litas pº ⁊ sz se ɔriat̄ q̄litati: vt albedo nigredini. sz q̄le nō ɔriat̄ q̄li nisi rōne q̄litatis q̄ est for°. ⁊ ita q̄le nō ɔriat̄ q̄li sz se totū: sed q̄litas sz se totū ɔriat̄ q̄litati. ¶ Et qn̄ ar. sic p. ɔrīa sūt in eodez gñe. dico q h̄ est veꝝ p se vl̄ p reductōez. ⁊ dico q q̄uis albū ⁊ nigꝛ nō sit p se in gñe: tn̄ ē in gñe q̄litatis p reductōez. ¶ Ad 2^m dico q h̄ ē va. albū ⁊ nigꝛ sūt ɔrīa sz formā vt albū ⁊ nigꝛ hñt supp̄onē simplicē. Et qn̄ dr̄. vt sic supponūt p aggregatl. ɔcedo. vñ aggregata ex subis ⁊ formis ɔrijs sūt ɔrīa sm formā: ⁊ pñt iesse eidē subo in actu successiue sz formā. ⁊ for° ɔrie illoꝝ pñt succedere eidem subo sibiinuicē: q̄ nō st ɔrīa sz se tota. vl̄ pt dici q albū ⁊ nigꝛ accepta p formis sz se tota pñt iesse eidē subo successiue ⁊ nō sil: q̄ d eodē corpe nuō veꝝ ē dic̄ q q̄nq̄ est albū ⁊ q̄nq̄ nigrū ⁊ nō sil. Intelligēdū ē vt dic̄ phs q colores medij nō ɔriāt̄ ɔrietate ppꝛijssime dcā: q̄ vt supra dcm̄ ē: hz tres ɔditōes. pº q hō ɔrīa sūt posita sub eodem gñe. 2° q maxie distēt sub illo gñe. 3° q possint iesse eidē subo in actu successiue nō sil. Et veꝝ ē q tali ɔrietate nō ɔriant̄ colores medij: q̄ nō maxie distēt sub illo gñe. Colores tn̄ medij ɔriant̄ ɔrietate ppꝛie dcā: q̄ īter illos est mot° ⁊ mutuo se expellūt circa idē subz. vñ pro illo vide ɔrietatē superius positā. caplo de suba.

¶ Suscipit aūt q̄litas magis ⁊ min⁹. Albū vero magis ⁊ min⁹ alterū altero dr̄: ⁊ iniustū alteꝝ

altero magis ꝛ minus dicitur:sed ꝛ ipa subtra cremētum suscipiunt:cum candidum nāq3 fit amplius ɔtingit candidum fieri.

¶ Hec ē 2ª ɔtic. hᵘ 3ᵉ ɔtis in q̃ phs ponit 3ᵐ ɔpetatē q̄lita tis. Et p̊ narrat in qbᵘ q̄litatibᵘ notū ē q suscipiūt magis ꝛ minᵘ. 2ᵒ narrat in qbᵘ est dubiū an suscipiūt magis ꝛ minᵘ. Narrat ḡ p̊ q q̄litates de 3ª ꝛ p̊ spē q̄litatis suscipiūt magis ꝛ minᵘ: s3 ē dubiū de q̄litatibᵘ in 2ª spē q̄litatis. 2ᵒ narrat d q̄litatibᵘ ī abstracto q ē dubiū an suscipiāt magis ꝛ minᵘ. ꝛ 3ᵒ de q̄litatibᵘ de 4ª spē q̄litatis. dicit q nō ē dubiū an suscipiāt magis ꝛ minᵘ: imo ē manifestū q nō suscipiūt magis ꝛ minᵘ in ɔcreto nec in abstracto. Dicit igr̄ in p̊ q q̄litas suscipit magis ꝛ minᵘ. v.g. albū suscipit magis ꝛ minᵘ. nā vnū albū est magis albū q̄3 aliō. ꝛ h dicit q̄tū ad q̄litates de 3ª spē q̄litatis: ꝛ vnū iustū dr̄ magis iustū alio iusto: ꝛ h dicit p p̊ spē q̄litatis. nā in p̊ spē q̄litatis vna q̄litas vł q̄le suscipit augmētū. nā illō qō ē calidū pt fieri magis calidū.

¶ Nō tñ oīa h pl3. Justitia nāq3 a iustitia si dicat magis ꝛ minᵘ pōt q̄l3 abigē. Silr ât ꝛ in alijs affectiōibᵘ. Quidā.n. i h dubitāt. Dñt.n. iustitiā nō multū magis ꝛ minᵘ dici a iustitia: ꝛ sanitatez a sanitate. Minᵘ aūt hr̄e alteꝝ alt̄o sanitatē dñt ꝛ iustitiā minᵘ alteꝝ hr̄e. Sic aūt ꝛ grāmaticā ꝛ alios effectᵘ q̄litat: h tñ ea q̄ fm eos affectᵘ dñr idubitanē recipiūt magis ꝛ minᵘ. Justioꝛ ei3 alter alt̄o dr̄ ꝛ grāmaticioꝛ: ꝛ alijs silr. Triāgulus ꝛ q̄drāgulus v̄o nō vr̄ suscipe magis ꝛ minus: nec aliq̄d aliaꝝ figuraꝝ. Quecūq3 enī3 diffōnē triāguli recipiūt ꝛ circuli oīa silr triāguli vel circuli sunt. Eoꝝ v̄o q̄ nō suscipiūt nihil magis alteꝝ altero dr̄. Nihil.n. q̄dratū magis q̄3 ptē altera lōgioꝛ forma circulus est. nullu3.n. ipsoꝝ suscipit circuli rōnem. Silr aūt si vtraq3 non suscipiūt huius ɔpositi rationem non dicitur alterum altero magis.

¶ Narrat oīa i qbᵘ ē dubiū an suscipiāt magis ꝛ minᵘ: vt de iustitia sanitate ꝛ hᵒ. de istis.n. ꝛ hᵒ dubitāt āliq an suscipiāt magis ꝛ minᵘ: ꝛ de h vt dicit phs pt ql3 ambigē: an.s. q̄litates ī abstracto suscipiāt magis aut minᵘ: de q̄litatibᵘ tñ i ɔcreto sine de his q̄ fz hᵒ q̄litates dñr q̄lia: nō ē dubiū an suscipiāt magis ꝛ minᵘ. nā vnᵘ hō dr̄ magis iustᵘ: ꝛ vnᵘ hō dr̄ magis sanᵘ alio: s3 vna iustitia nō dr̄ magis iustitia q̄3 alia: nec vna sanitas dr̄ magis sanitas q̄3 alia. ¶ Intelligēdū q Ari. nō dtermiat istā dubitationē3 h expsse: tñ mihi vr̄ q nulla q̄litas ī abstracto suscipiat magis ꝛ minᵘ. ꝛ h ē snia Porphy. vbi ponit dr̄ia3 iter spēz ꝛ accñs: vbi dicit q tā accñs sepabile q̄3 isepabile suscipit magis ꝛ minᵘ: s3 nlla spēs recipit magis ꝛ minus. oīs.n. spēs q̄litatis eq̄lr ptīcipat a suis idiuiduis: ꝛ ita vna iustitia nō dr̄ magis iustitia q̄3 alia: nec vna sanitas dr̄ magis sanitas q̄3 alia: vñ posito q augmētatio forme fiat per additiōe3 ptis ad ptem vtraq3 remanēte nō hēret qs ponere q aliqua forma suscipiat magis ꝛ minus: nec q augmētet: q2 nec forma pcedēs: nec forma sequens augmētatur: nec aggregatū ex his: nō forma sequens nec precedēs. p3: q2 ex hoc q vna res addit alteri vel neutra res auget: s3 ex h q vnᵘ lapis addit alteri lapidi: nec lapis cui fit additio: nec lapis additᵘ augmētat. Et eodē mō posito q vna foīa alteri forme adueniat: nec forma seq̄ns: nec forma pcedēs auget: nec ē dare q totū aggregatū ex forma pcedēti ꝛ ex forma subseq̄nti. sadueniēti augeat: q2 illō aggregatū nūq̄3 pfuit: ꝛ ops auctū manē idē in pn̊ augmētatiōis: ꝛ i fine. Dicētes ēt q augmētatio forme fit p h q ɔtīnue fit alia ꝛ alia forma in subō pfectioꝛ q̄3 pcedēs: ita q in q̄l3 instāti tpis mēsurātis istā augmētationē ē alia ꝛ alia forma: hñt dicē q nulla forma auget: q2 nulla forma manet p tps durātē augmētationē. Dicētes ēt q augmētatio fit p h q forma pfectiᵘ eē h3 i subō: ita q forma in tota augmētatiōe manet eadē nūo absq3 additōe alicuiᵘ: hñt ēt dicē q nlla foīa auget: nec suscipit magis ꝛ minᵘ: q2 sine aliq̄ adueniēte nō ē itellibile q aliq̄d augeat vel q aliq̄d fiat pfectiᵘ q̄3 pᵘus sine aliq̄ adueniēte. Propter h dico q nulla foīa suscipit magis aut minᵘ: s3 foīa suscipit ī subō fz magis ꝛ minᵘ: fz eē magis pfctū ꝛ minᵘ pfctū: vñ nulla albedo suscipit magis ꝛ minᵘ: s3 albū suscipit magis ꝛ minᵘ: q2 suscipit albedinē magis pfectā ꝛ minᵘ pfecta3: ꝛ h dicit phs h satis plane. ¶ Adhuc ē dubiū: q2 fm h nulla q̄litas suscipit magis ꝛ minᵘ: q2 seq̄t nlla forma suscipit magis ꝛ minᵘ. ḡ nulla q̄litas suscipit magis et minᵘ: s3 h ē ɔ phm q dicit q q̄litas suscipit magis ꝛ minᵘ. ¶ Dō3 q nulla q̄litas suscipit magis ꝛ minᵘ. Et ad phm dico q phs p q̄litatē itelligit q̄le: vt p3 p exēpla sua. dicit.n. exēplificādo albū magis albū altero dr̄: ꝛ iustū magis iustū altero dr̄: s3 nec iustitia nec albedo dr̄ magis aut minᵘ: aut vna iustitia vł albedo q̄3 alia: vñ subm̄ q̄litatis suscipit magis ꝛ minᵘ fm ipa3 q̄litatē. nā fz vnā q̄litatē magis tale: ꝛ fm aliā dr̄ minᵘ tale. Et hec ē expsse snia phi. hic i tex. Nō tñ oīa. Et q̄uis aliq̄ dñr suscipe magis ꝛ minᵘ fz q̄litatē: nō tñ oīa: vt q̄lia fz q̄litatē 4ᵉ spēi q̄litatis nō dñr magis ꝛ minᵘ fz illas q̄litates: vt triāgulare vł q̄drāgulare nō dr̄ fm magis ꝛ minᵘ: ꝛ hec est ɔ.39. huiᵘ li. s. nihil dr̄ magis ꝛ minᵘ fm q̄litatez de 4ª spē q̄litatis: p h q nihil suscipit diffōnē istarū q̄litatū fm magis ꝛ minᵘ: nihil.n. suscipit diffōnez triāguli vel quadrāguli: vel circuli fm magis ꝛ minus: q2 nec illud cui ɔuenit diffō alicuiᵘ illoꝝ suscipit diffōnē alicᵘ illoꝝ fm magis ꝛ minᵘ: nec id cui nō ɔuenit diffō alicᵘ illoꝝ recipit diffōnē eoꝝ fz magis ꝛ minᵘ. ḡ nihil dr̄ fz magis ꝛ minᵘ fz aliq̄3 q̄litatē de 4ª spē q̄litatis.

¶ Nō ḡ oīa q̄lia suscipiūt magis ꝛ minᵘ. Hoꝝ itaq3 q̄ pdcā sūt nihil ē ɔpriū q̄litat. Silia āt ꝛ dissilia fm solas dñr q̄litates. Sile.n. ꝛ dissile alteꝝ alt̄o nō ē fm aliō nisi fz h qō q̄le ē. Quare ɔpriū erit q̄litatis fm eā sile vel dissile dici.

¶ Hec est 3ª ɔticula 3ᵉ ɔtis pn̊ in qua phs ponit 3ᵐ ɔpetatē q̄litatis q̄ est ista. q fm solā q̄litatē dr̄ aliq̄d sile vel dissile. ꝛ hec est ɔ.40. huiᵘ li. pbat sic. fz q̄litatē dr̄ aliq̄d sile vel dissile: ꝛ fm nihil aliud dr̄ aliq̄d sile vel dissile. ḡ fm solā qualitatē dicit aliq̄d simile vel dissimile.

¶ At v̄o nō dcet ɔturbari: ne qs nos dicat de q̄litate ɔpōnē faciēt mlta de relatiuis iterposuisse. Hitᵘ.n. ꝛ dispōes eoꝝ q̄ sūt ad aliq̄d eē dicebamus. pene.n. i oībᵘ talibᵘ gnā dñr ad aliq̄d. Nihil āt hoꝝ q̄ singlaria sūt. nā cū disciplina genᵘ sit ad ip3 qō ē alīuᵘ dr̄. alicᵘ.n. disciplia dr̄. Eoꝝ v̄o q̄ sūt singlaria nihil ip3 qō ē alīuᵘ dr̄: vt grāmatica nō dr̄ alicᵘ grāmatica: nec musica alicᵘ musica: h forte fz genᵘ h dñr aliq̄d: vt grāmatica dr̄ alicᵘ disciplina nō alicᵘ grāmatica: ꝛ musica alicᵘ disciplia ꝛ nō alicᵘ musica. Quapp q̄ p se singlaria sūt nō sūt ad aliq̄d: h q̄litates. dicimur.n. q̄les fm singularia: etei3 h hēmᵘ. Scientes aūt dicimur q hēmᵘ singulas scias. Quaſ

ADDE Jō Arist. nō detminat h: an q̄litas suscipiat magis et minus: q̄uia erat determinatum ī p̄dicta in 8ᵒ phy.

ADDE Est opinio Ja. de for huius i tractatu d itēsione ꝛ remissi. formaꝝ.

hec erūt ēt q̄litates q̄ sūt singulariū ſʒ q̄s q̄les dicimur. hec ḡ nō erūt eoꝝ que sunt ad aliqd.

¶ Hec ē 4ᵃ ptīc. 3ᵉ ptis p̄nᵗⁱˢ in q̄ ph̄s remouet q̄dā du̅ tale. In h.c. de q̄litate pōit mlta eē de gn̄e q̄liᵗᵗⁱˢ: q̄ tn̄ sūt de gn̄e relonis: cuiꝰ sūt hītᵘ ⁊ dispōnes. Ista.n. ponunt eē de pᵃ spē q̄litatis: ⁊ tn̄ sūt relones. Dubiū igiᵗ oriᵗ q̄lr h pōt eē.ſ.ꝙ idē sit de gn̄e relonis ⁊ de gn̄e q̄litatis. ¶ Ad istō rn̄det ph̄s 2ᵒ. Unoᵒꝙ hō habitꝰ siue dispōnes ſʒ sua gn̄a sūt relones ⁊ ſm suas spēs sunt q̄litates. v.g. scia q̄ ē genꝰ grāmaᵗⁱᶜᵉ q̄ ē ad aliqd: q2 scia pfecte referᵗ ad scibile: ⁊ grāmatica q̄ ē spēs ē q̄litas ⁊ nō ē ad aliqd nisi ſm suū genꝰ. musica.n. nō dī alicuiꝰ musica: ſʒ alicuiꝰ disciplina.

¶ Amplꝰ si ɔtingat h ipm sil' q̄le ⁊ relatiuū eē nihil est incōueniēs in vtrisqʒ hec gn̄ibꝰ enūare.

¶ 2ᵃ rn̄sio est sub ɔditiōe: ⁊ ē talis. si ɔtigat idē eē relatiuū ⁊ q̄le: ita ꝙ idē ɔtigat eē in gn̄e q̄litatis ⁊ i gn̄e relonis: tūc nō ē icōueniēs ponē hō hitꝰ ⁊ dispōnes eē vtriusqʒ gn̄is. Sʒ vtrū sit ita vl nō.ſ.ꝙ idē sit in gn̄e relonis ⁊ i gn̄e q̄litatis nō asserit hic ph̄s. Istud.n. idiget maxia scrutatiōe.

T.c.10. Recipit āt facē ⁊ pati ɔ̄rietates ⁊ magꝭ ⁊ minꝰ. Calefacē.n. ad fridū facē ɔ̄riū ē: ⁊ calefieri ad fridū fieri ⁊ delectari ⁊ ɔtristari: idcirco recipit ɔ̄rietates ⁊ magꝭ ⁊ minꝰ: calefacē.n. magis ⁊ minꝰ dīᵗ: ⁊ calefieri magis ⁊ minꝰ: ⁊ ɔtristari magis ⁊ minꝰ. Suscipiūt ḡ magis ⁊ minꝰ facere ⁊ pati: de his itaqʒ tāta dn̄r. Dictū est aūt de situ in his q̄ ad aliqd sūt: q2 denoīatiue a pōnibꝰ dī. De reliqs āt.ſ. q̄n ⁊ vbi ⁊ hr̄e: eo ꝙ maīfesta sē nihilꝰ de his aliō dī q̄ꝫ que in pricipio dicta sunt: q2 hr̄e qdē

T.c.11. sigt calciatū eē vel armatū esse: vbi aūt in loco eē: q̄n vt hēri: ſʒ ⁊ alia hꝰ que de his dicta sunt. De ppositis itaqʒ generibus dicta sufficiāt.

In isto ſᵒ.c. de sex residuis p̄ntis breuiter se expedit dī. duas eē ppeᵗᵉˢ actōis ⁊ passiōis.ſ. hr̄e ɔ̄riū ⁊ suscipē magis ⁊ minꝰ. Et exēplificat de calefacē ⁊ calefieri q̄ hn̄t ɔ̄riū ⁊ suscipiūt magis ⁊ minꝰ. De situ dī dcm̄ eē in.c. ad aliqd. q2 denoīatiue dī a pōne. De reliqs vō eo ꝙ manifesta sunt nihil aliō est dōʒ q̄ꝫ illō qō in p̄nᵒ dcm̄ est. de illis aūt determinate dicetᵘ sup librū sex p̄nᶜᵖ.

¶ Explicit secūdus tractatus.

T.c.12. Quotiēs aūt opponi solet dōʒ est. Dī aūt alterū alteri opponi q̄drupliciter: aut vt ad aliqd: aut ɔ̄ria: aut priuatio ⁊ habitus: aut vt affirmatio ⁊ negatio. Opponitᵘ autē vnūqdqʒ istoꝝ: vt sit figuralr dicere vt relatiua: vt duplū dimidio: vt ɔ̄ria: vt bonū malo: ſm priuationē ⁊ habitum: vt cecitas visui: vt affirmatio ⁊ negatio: vt sedet ⁊ nō sedet.

AT DE Berso(?), declarat q̄liter p̄ncipaliter pd̄ta determinatum fuit ē post p̄ncꝰ ac sufficiētiā pᵒ p̄ntoꝝ.

Iste est 3ᵘˢ trac. libri p̄ntoꝝ in q̄ determiaᵗ de ɔ̄nitibꝰ ad p̄nta. ⁊ ɔtinet qnqʒ capᵃ. In pᵒ dtermiaᵗ de oppōne. In 2ᵒ ibi[Priᵘˢ āt.] determiaᵗ de priori. In 3ᵒ ibi[Sil' āt.] determinaᵗ de sil'. In 4ᵒ ibi[Motꝰ aūt.] determinaᵗ de motu ⁊ spēbꝰ eiꝰ. In 5ᵒ ibi[Hr̄e āt.] determiaᵗ de hr̄e. Priᵘᵐ c. ɔtinet sex ptes. In pᵃ determiaᵗ gn̄alr de oppōne enūerādo spēs oppōnū ⁊ exēplificādo de illis. In 2ᵃ ibi [Quecūqʒ igiᵗ.] determiaᵗ spālr de oppōne relatiua. In 3ᵃ ibi[Illa vō q̄ sūt.] determiat spālr de oppōe ɔ̄ria. In 4ᵃ ibi[Priuatio vō.] determinaᵗ de oppōne priuatiua. In 5ᵃ ibi[Quecūqʒ.n. tanq̄ꝫ.] determiaᵗ de oppōne ɔ̄dictoᵃ. In 6ᵃ ibi[Cōtrariū vō ē.] redit ad determinādū de oppositis ɔ̄dictorioꝝ. In pᵃ ḡ pte ph̄s dicit. ꝙ post p̄nta dōʒ est de oppōne: ostēdēdo q̄tiēs aliqd opponiᵗ alteri. ⁊ dicit ꝙ 4ᵒʳ modis pt aliqd opponi alteri vl' vt relatiua: vt duplū opponiᵗ dimidio: vl' vt ɔ̄ria: ⁊ sic boᵘᵐ ⁊ malū opponūᵗ: vl' vt priuatio ⁊ hitꝰ: ⁊ sic opponūᵗ cecitas ⁊ visus: vl' vt ɔ̄dictoᵃ: ⁊ sic affirᵗⁱᵒ ⁊ negatio opponunᵗ: sic sedet ⁊ nō sedet. Intelligēda sunt hic duo. pᵒ ꝙ taʒ oppō ɔ̄ria q̄ꝫ oppō ɔ̄dictoria repiᵗ idn̄ter in cōplexis ⁊ in icōplexis. v.g. albū ⁊ nigrū sūt ɔ̄ria icōplexa: ⁊ ois hō currit: ⁊ nullus hō currit sunt ɔ̄ria cōplexa. Silr sedē ⁊ nō sedē sūt ɔ̄dictoria icōplexa ⁊ ois hō currit: ⁊ nō ois hō currit/sūt ɔ̄dictoria cōplexa. Alie vō oppōnes.ſ. priuatiua ⁊ relatiua solū repiūᵗ in cōplexis. ph̄s vō i isto ca. nō loqᵗ de oppōne ɔ̄ria q̄ ē iter cōplexa: nec loqᵗ de oppōne ɔ̄dictoᵃ q̄ ē iter cōplexa: ſʒ solū de illa q̄ ē iter icōplexa. ¶ 2ᵒ est itelliᵍᵘᵐ ꝙ oppō vt hic sumiᵗ ē iferior ad repugnātiā: oē.n. qō opponiᵗ alicui repugnat eidē: ſʒ nō oē repugnās alicui opponiᵗ eidē. accipiēdo oppōnē stricte put hic accipiᵗ. nā iste ppōnes repugnāt. soꝛ. sedet/⁊ soꝛ. currit: ⁊ tn̄ nō opponūᵗ: q2 nec ɔ̄dictorie: neqʒ relatiue: neqʒ priuatiue: neqʒ ɔ̄rie: tn̄ p̄dcē oppōnes hn̄t legē ɔ̄rioꝝ: q2 p̄nt eē sil' false: ⁊ nūq̄ꝫ p̄nt eē sil' vere. Et gn̄alr ⁊ āns ⁊ ɔ̄dictoriū ɔ̄ntis hn̄t legē ɔ̄rioꝝ: q2 p̄nt eē sil' false ⁊ nūq̄ꝫ sil' vere. nō seqᵗ soꝛ. sedet. ḡ soꝛ. nō currit: ⁊ iō āns ⁊ ɔ̄dictoᵐ ɔ̄ntis.ſ. soꝛ. sedet/⁊ soꝛ. currit repugnāt. ḡ hn̄t legē ɔ̄rioꝝ: ſʒ nō sūt vā ɔ̄ria: neqʒ oppᵗᵃ stricte loq̄ndo d oppōne. ille vō ppōes q̄ nūq̄ꝫ p̄nt eē sil' vē: neqʒ sil' false hn̄t legē ɔ̄dictorioꝝ: ⁊ sic i ɔuertibilibꝰ se hn̄t ɔ̄ns ⁊ oppᵐ ɔ̄ntꝭ q̄ nō sūt ɔ̄dictoᵃ: neqʒ oppō stricte loq̄ndo de oppōe. Si tn̄ loq̄mur de oppōne large extēdēdo oppōnē ad oēʒ repugnātiā: sic possumꝰ dicē q: oppō ⁊ repugnātia ɔuertūtur. Et sic oppō nō diuidiᵗ sufficiēter in p̄dcās 4ᵒʳ spēs: ſʒ oppō stricte sumpta diuidiᵗ sufficiēter in p̄dictas 4ᵒʳ. Et pōt sufficiētia istaꝝ spērū accipi sic. Ois oppō aut est iter affirmatiōeʒ ⁊ negōneʒ: aut iter affirmata. Prioᵃ est oppō ɔ̄dictoria. Si vō sit iter affirmata vel vnū est positiuū ⁊ reliquū priuatiuū: ⁊ sic est oppositio priuatiua. Aut vtrūqʒ est oppositiuū: tūc aut alterum referᵗ ad reliquū: aut nō. Primo mō est oppositio relatiua. 2ᵒ mō est ɔ̄ria.

Vide rn̄sionē q̄ra ⁊ q̄ꝫ arᵗ. ꝯtra. q̄liter sūt q̄tuor species oppōnis ⁊ q̄o entes disᵒ hꝰ oppōe sit ɔ̄ticiō.

¶ Quecūqʒ igᵗ vt relatiua opponiᵗ ea ipa q̄ sūt oppositoꝝ eē dn̄r: aut q̄uolʒ alr ad aliō: vt duplū dimidij h ipʒ qō ē altiꝰ dī: alicuiꝰ.n. duplū dī: ſʒ ⁊ disciplia disciplinato tāq̄ꝫ relatiue opposita ē: ⁊ dī disciplia ipʒ qō ē disciplinati: ſʒ ⁊ disciplinatū ipm qō ē ad oppoᵐ dī.ſ. ad disciplinā. Disciplinatū.n. aliquē dicimꝰ disciplina disciplinatū. Quecūqʒ ḡ opposita sūt tanq̄ꝫ ad aliqd ipa q̄ sunt alioꝝ dn̄r: aut q̄uolʒ ad se iuicēʒ.

¶ Hec ē 2ᵃ ps hꝰ capli in q̄ ph̄s spālr dtermiat de oppōne relatiua dī. ꝙ q̄cūqʒ opponunᵗ oppōne relatiua dn̄r adiuicē ſm aliq̄ꝫ hitudinē casualē: vt duplū opponiᵗ relatiue dimidio: ⁊ iō duplū dī dimidij duplū. Silr disciplia opponiᵗ disciplinᵃᵗᵒ relatiue: iō dī disciplia disciplinᵃᵗⁱ disciplina/⁊ eꝯ. disciplinatū disciplia disciplinatū: ⁊ ita q̄cūqʒ relatiue opponūᵗ nectio adiuicē ſm aliq̄ꝫ hitudinē casualē dn̄r. ¶ Hic sūt duo itellīgēda. pᵒᵐ ꝙ nō oia q̄ referūᵗ adiuicē sūt relatiue opposita: q2 relatiue oppoᵗᵃ dn̄r ɔ̄dictoᵉ oppoᵗᵃ. nā ois oppō icludit ɔ̄dictoria. Et iō si oia q̄ referunᵗ adiuicē eēnt relatiue opposita: tūc nulla que referunᵗ adiuicē p̄nt vere p̄dicari de eodē: q2 sic ɔ̄dictoria vē p̄dicarenᵗ de eodē: qō est ipoleʒ: ſʒ h ē falsū: q2 aliq̄ q̄ referunᵗ adiuicē vē p̄ntur de dimidiū

ADDE Quare si idē respcū vni⁹ est duplū respcū eiusdē nō pōt esse dimidium.

codē. Nā idē nō sil' ē pr̄ ⁊ fili⁹. Silr duplū ⁊ dimidiū referunť adinicē: ⁊ ve p̄dicantur de eodē. Nā idē est sil' duplū ⁊ dimidiū re⁹ diuersoꝝ. ❡ Et si dicať ꝙ ph̄s exēplificādo de relĭue opp^is pōit ex^m de duplo ⁊ dimidio: ⁊ ꝑ ꝯñs vult ꝙ duplū ⁊ dimidiū re^u eiusdē sunt relĭue oppo^ta. Dōm ꝙ ph̄s itelliḡit ꝙ duplū ⁊ dimidiū re^u eiusdē sūt relĭue opp^ta: ⁊ illa nūq̄ vere affirmanť de eodē. Impole ē.n. ꝙ idē re^u eiusdē sit duplū ⁊ dimidiū: silr pr̄ ⁊ fili⁹ re^u eiusdē sunt relatiue opp^ta: ⁊ vt sic nō affirmāť de eodē. Impole ē.n. ꝙ idē re^u eiusdē sit pr̄ ⁊ fili⁹: q2 ipole est ꝙ aliq̄s sit pr̄ alic⁹ ⁊ fili⁹ eiusdē: vñ q̄uis pr̄ ⁊ fili⁹ accepta i cōi referanť adinicē. nā pr̄ dr̄ filij pr̄: ⁊ fili⁹ dr̄ pr̄is fili⁹: tñ in cōi accepta nō sūt relĭue oppo^ta. ❡ Et si dicať ꝙ relĭue oppo^ta referunť adinicē: ꝑ ph̄z. g̃ q̄cūq̄ referunť adinicē sūt relĭue opp^ta. Dōz ꝙ oīa relĭue opposita referūť adinicē: sz nō oīa q̄ referunť adinicē sūt relĭue opposita. Unū ista pr̄ ⁊ fili⁹ sunt relĭue opposita ⁊ referūť adinicē. nā pr̄ dr̄ sui filij pr̄: ⁊ fili⁹ dr̄ sui pr̄is fili⁹. Sz pr̄ ⁊ fili⁹ accepta i cōi referunť adinicē: q2 pr̄ dr̄ filij pr̄: ⁊ fili⁹ pr̄is fili⁹: ⁊ tñ pr̄ ⁊ fili⁹ accepta in cōi nō sunt relĭue opp^ta. ❡ Et si dicať ꝙ vnū relm̄ solū referť ad vnū correlm̄. g̃ pr̄ nō p̄t referri ad ista duo. s. ad filiū ⁊ ad suū filiū: cui⁹ opp^m dcm̄ ē. Dōz ē ꝙ vnū relm̄ solū referť ad vnū corre^m. s. ꝓ oppo^m relĭue: tñ vnū relm̄ p̄t referri ad duo: q̄ꝝ vnū ē sibi opp^m reliquū vō nō. ❡ 2° ē itellīn^m ꝙ q̄uis mlta q̄ referunť adinicē cōpata ad idē sint relĭua: vt pr̄ ⁊ fili⁹ duplū ⁊ dimidiū: ⁊ ad idē cōpata sint opp^ta: ñ tñ oīa relĭua ad idē cōpata sūt opp^a. v.g. mouēs ⁊ motū motiuū ⁊ mo^le sūt relĭua: ⁊ ista cōpata adinicē nō sūt opp^ta. Nā idē p̄t mouē seip̄z ⁊ moueri: sic de leuib⁹ ⁊ grauib⁹ p3. ⁊ de itellu hn̄te habitū3 scie q̄ mouet se ducēdo de nō ꝯsiderare ad ꝯsiderā^m s̄m ph̄m. Et ita idē re^u eiusdē pōt cē mouēs ⁊ motū actiuū ⁊ passiuū: ⁊ tñ mouēs referť ad rē motā: ⁊ actiuū referť ad passiuū3: ⁊ sic p3 ꝙ nō oīa relatiua ad idē cōpata sint relatiue opposita.

❡ Illa vō q̄ vt ꝯ̄ria sūt ip̄a q̄dē q̄ sunt nullo mō dñr ad se iuicē: ꝯ̄ria vō sibiinuicē dñr: neq3. n. bonū mali dr̄ bonū s3 ꝯ̄riū: nec albū nigri albū s3 ꝯ̄riū. Quare differūt iste oppōnes adiuicē.

❡ Hec ē 3ª ps h⁹ capli: i q̄ ph̄s spālr determiat de oppōne ꝯ̄ria. ⁊ ꝯtiet duas ptī^es. In p̄ª pōit dr̄iā iter relĭue opp^m ⁊ ꝯ̄ria. In 2ª ibi ❡ Quecūq̄ vō ꝯ̄rioꝝ. ꝑpōit vnā diuisionē ꝯ̄riorū. In p̄ª ptic. pōit dr̄iā iter relĭue oppo^ta: ⁊ iter ꝯ̄ria q̄ est ista. ꝙ relĭue opp^ta dñr adinicē: vt pr̄ ⁊ fili⁹ re^u eiusdē dñr adinicē ⁊ sūt relĭue opposita: s3 ꝯ̄ria nō dñr adinicē. v.g. nō. n. dr̄ ꝙ malū eit boni malū. Silr albū nō dr̄ nigri albū: ⁊ tñ bonū ⁊ malū sunt ꝯ̄ria: albū ⁊ nigrū sunt ꝯ̄ria.

❡ Quecūq3 vō ꝯ̄rioꝝ sūt talia vt i qb⁹ nata sūt fieri: ⁊ de qb⁹ p̄nť nec̄iū sit alteꝝ coꝝ inec̄: nihil mediū coꝝ est. Quoꝝ vō nō ē nec̄iū alteꝝ iec̄. hoꝝ oīu3 aliq̄d ē mediū: vt lāguor ⁊ sanitas in corpe aialis hn̄t nā fieri ⁊ nec̄iu3 ē alteꝝ icē aialis corpe vel lāguorē vel sanitatē3. S3 ⁊ par ⁊ ipar de nūo p̄dicāť ⁊ nec̄iu3 ē alteꝝ coꝝ in nūo cē: aut abūdās aut pfectū: ⁊ nihil est in medio coꝝ: neq3 iter lāguorē ⁊ sanitatē: neq3 iter abūdātē ⁊ pfcm̄. Quoꝝ vō nō est nec̄iū alteꝝ inec̄ subo: coꝝ aliq̄d ē mediū: vt nigrū ⁊ albū in corpore nā hn̄t fieri ⁊ nō est nec̄e alteꝝ coꝝ inec̄ in corpe. Nō. n. corp⁹ aut albū aut nigru3 est. S3 prauū ⁊ studiosum p̄nť q̄dē de hoīe ⁊ de alijs multis: s3 nō est nec̄iū alteꝝ coꝝ inec̄ illis de qb⁹

ADDE Opatiōes q̄ nō depēdēt a volūtate iclinā tes ad bonum ⁊ ad

p̄nť. Neq3. n. oīa vl' praua vel studiosa sunt: ⁊ hoꝝ est mediū. Albi q̄dē ⁊ nigri fuscu3 ⁊ pallidū ⁊ q̄cūq3 alij sunt colores: praui vō ⁊ studiosi: q̄d neq3 prauum: neq3 studiosum est.

malū non sunt ētuose: nunc vi nosceri est puer nouiter nat⁹: ⁊ heremita q̄ nō est peccator: ꝗ nō est bonus: neq3 malus ꝯ̄ualiter.

❡ Hec ē 2ª ptic. h⁹ ptis. in q̄ ponit q̄dā diuisio ꝯ̄rioꝝ q̄ talis ē. Quedā ꝯ̄ria sūt īme^ta: ⁊ q̄dā mediata. īme^ta sūt q̄ sic se hn̄t ꝙ de illo subo de q̄ vnū natū ē p̄dicari nec̄io p̄dicať alteꝝ: ⁊ sic se h3 lāguor ⁊ sanitas re^u aialis. Nā oē aial natū ē cē sanū vl' egrū: ⁊ nec̄io oē aial ē sanū vl' egrū: ⁊ ita ē de pari ⁊ ipari re^u nuī: ⁊ ita de abūdāti ⁊ pfectōe. nā ōis nūer⁹ ē abūdās vl' pfect⁹. Cōtraria mediata sūt q̄ nata sūt inec̄ eidē subo: ⁊ vtrūq3 illoꝝ p̄t remoueri ab illo subo: ⁊ sic se hn̄t albū ⁊ nigrū: q̄ hn̄t fieri circa idē subz: ⁊ silr mouere ⁊ sedē. ñ. n. ē nec̄e ꝙ oē ens sit albū vl' nigrū: iō albū vl' nigrū sūt ꝯ̄ria mediata: q2 iter illa sūt media. s. fuscū ⁊ pallidū ⁊ h^os: silr prauū ⁊ studiosu3: viciosu3 ⁊ v'tuosu3 sūt ꝯ̄ria mediata: q2 ñ ē nec̄e alteꝝ illoꝝ icē cuilz ō q̄ vtrūq3 natū est p̄dicari. nō. n. ōis hō est prauus vel studiosus.

❡ In aliqb⁹ itaq3 noīa posita sunt his que media sunt: vt albi ⁊ nigri fuscū ⁊ pallidū. In aliquibus aūt noīa quide3 medio assignare idoneum nō est: sed ꝑ vtrorūq3 sūmoꝝ negationē q̄d mediū est determinať. v.g. vt q̄d neq3 bonum: neq3 malū: neq3 iustū: neq3 iniustum.

❡ Deide ponit vnā diuisionē ꝯ̄rioꝝ mediatoꝝ q̄ ē ista. Cōtrarioꝝ mediatoꝝ q̄dā sūt q̄rū medio iter illa est nomē ipo^m: vt p3 de albo ⁊ nigro q̄ hn̄t me^m cui ē nomē ipo^m: vt fuscū vl pallidū. Quedā sūt ꝯ̄ria q̄ꝝ medio iter illa nō ē nomē ipo^m. v.g. bonū ⁊ malū sūt ꝯ̄ria: ⁊ hn̄t me^m cui nō ē nomē ipo^m: ⁊ silr de iusto ⁊ iniusto: ⁊ i talib⁹ est denoian^m me^m ꝑ abnegōnē vtriusq3 extremoꝝ: vñ me^m iter bonū ⁊ malū ē q̄d nec ē bonū nec ē malū: silr me^m iter iustū ⁊ iniustū est: q̄d nec ē iustū nec iniustū. ❡ Circa istā ptē sunt duo nōnda. Pri^m est q̄d q̄dā sūt spēs ꝯ̄rie: ⁊ q̄dā sūt idiuidua ꝯ̄ria ꝯtēta sub illis spēbus: loq̄ndo de spēb⁹ ꝯ̄rijs: sic nec̄e ē alteꝝ ꝯ̄rioꝝ īme^to^r icē cuilz subo: cui vtrūq3 natū est inec̄: ⁊ h̄ si tale subm̄ hēat cē. Si vō subm̄ nō hēat cē neutrū ꝯ̄rioꝝ īme^to^r sibi iest. vt p3 de sanitate ⁊ egri^te re^u aialis. oē. n. aial dū existit vl' ē sanū vl' egrū. s3 loq̄ndo de idiuiduis ꝯ̄rioꝝ īme^to^r: sic nō ē nec̄e ꝙ cuilz cui talia ꝯ̄ria nata sūt cē isit alterū istoꝝ mediatoꝝ ꝯ̄rioꝝ: nō. n. oī aiali iest hec sanitas vel hec egri^do: ⁊ tñ hec sanitas ⁊ hec egri^do sūt ididua ꝯ̄ria ⁊ īme^ta. ❡ Et si dicať ꝙ cū neutrū istoꝝ insit subo est me^m iter illa: ⁊ ꝑ ꝯñs nō sunt īme^ta: s3 mediata. Dōm ꝙ aliq̄ dñr imediata imediatōe for^e vel imediatōe subi. Illa sūt ꝯ̄ria īme^ta imedia^te for^e: q̄ nō hn̄t for^es mediā iter illā cōpo^tā ex eis cōpōne v'tuali v'l actuali: ⁊ sic sanitas ⁊ egri^do. ⁊ silr hec sanitas vl' hec egri^do sunt ꝯ̄ria imediata imedia^te for^e: q2 nō hn̄t for^es mediā iter illa cōpositā ex illis. Et illa dñr ꝯ̄ria īme^ta imedia^te subi q̄ circa aliq̄ spē3 sūt īme^ta: ita ꝙ nec̄e ē cuilz ꝯtēto sub illa spē alteꝝ illoꝝ ꝯ̄rioꝝ inec̄: ⁊ sic sanitas ⁊ egri^do se hn̄t re^u aialis: q2 nec̄e est ꝙ oē aial sit sanū vel egrū: vñ sanitas ⁊ egri^do sunt ꝯ̄ria īme^ta circa aial: q2 nō ē iuenire aial q̄d nō sit neq3 sanū neq3 egrū: sed isto^o nō sunt hec sanitas ⁊ hec egri^do. imediata: q2 nō ē aliq̄d me^m cui nec̄io iest hec sanitas ⁊ hec egri^do: vñ sanitas ⁊ egri^do sūt imediata imedia^te for^e ⁊ imedia^te subi: s3 hec sanitas ⁊ hec egri^do sūt imediata imedia^te for^e tñ ⁊ nō imedia^te subi. Et ꝯcedo ꝙ est aliq̄d subm̄ iter hāc sanitatē ⁊ hāc egri^dnē: s3 nō est for^a cōposita mediata inter ip̄a cōposita aliq̄ mō cōpōnis ex istis. ❡ Et si dicať ꝙ si eēnt aliq̄ ꝯ̄ria īme^ta, seq̄ť ꝙ oppō iter ꝯ̄ria īme^ta nō differt a ꝯdictōe: q2 ꝯdictio est oppō cui⁹ nō

ADDE Hic logt Bur. s̄m duas pionesq2 Cōmēta. s3 ꝙ due forme extreme si cōponunt 3ª^m cōponūt eā v'tualr ⁊ formalr. s. ite et alq̄ dicūt ꝙ componūt eā v'tualiter.

hec erūt ēt q̄litates q̄ sūt singulariū s3 q̄s q̄les dicimur. hec ḡ nō erūt eorū que sunt ad aliqd.

¶ Hec ē 4ª ptic. 3ᵉ ptis pn̄ in q̄ phs remouet qddā dubiū tale. In h.c. de q̄litate pōit mlta eē de gn̄e q̄litatis: q̄ tn̄ sūt de gn̄e relonis: cuiꝰ sūt hitꝰ ꝛ dispōnes. Ista.n. ponunt eē de pᵃ spē q̄litatis: ꝛ tn̄ sūt relones. Dubiū igit̄ orit̄ q̄lr h pōt eē. s. q̄ idē sit de gn̄e relonis ꝛ de gn̄e q̄litatis. ¶ Ad istō r̄ndet phs 2ᵒ. Unoꝰ q̄ hōꝰ habitꝰ siue dispōnes s3 sua gn̄a sūt relones ꝛ s̄m suas spēs sunt q̄litates. v.g. scia q̄ ē genꝰ grāmatice q̄ ē ad aliqd: q2 scia pfecte refert̄ ad scibile: ꝛ grāmatica q̄ ē spēs ē q̄litas ꝛ nō ē ad aliqd nisi s̄m suū genꝰ. musica.n. nō dr̄ alicuiꝰ musica: s3 alicuiꝰ disciplina.

¶ Amplꝰ si ɔtingat h ipm sit q̄le ꝛ relatiuū eē nihil est incōueniēs in vtrisq3 hec gn̄ibꝰ enūare.

¶ 2ª r̄nsio est sub ɔditiōe: ꝛ ē talis. si ɔtigat idē eē relatiuū ꝛ q̄le: ita q̄ idē ɔtigat eē in gn̄e q̄litatis ꝛ i gn̄e relonis: tūc nō ē icōueniēs ponē hōꝰ hitꝰ ꝛ dispōnes eē vtriusq3 gn̄is. S3 vtrū sit ita vl̄ nō. s. q̄ idē sit in gn̄e relonis ꝛ i gn̄e q̄litatis nō asserit hic phs. Istud.n. idiget maxia scrutatiōe.

T.c.10. Recipit āt facē ꝛ pati ɔ̄rietates ꝛ magis ꝛ minꝰ. Calefacē.n. ad fridū facē ɔ̄riū ē: ꝛ calefieri ad fridū fieri ꝛ delectari ꝛ ɔtristari: idcirco recipit ɔ̄rietates ꝛ magis ꝛ minꝰ: calefacē.n. magis ꝛ minꝰ dr̄: ꝛ calefieri magis ꝛ minꝰ: ꝛ ɔtristari magis ꝛ minꝰ. Suscipiūt ḡ magis ꝛ minꝰ facere ꝛ pati: de his itaq3 tāta dn̄r. Dictū est aūt de situ in his q̄ ad aliqd sūt: q2 denoiatiue a pōnibꝰ dr̄. De reliqs āt. i. qn̄ ꝛ vbi ꝛ hr̄e: eo q̄ manifesta sūt nihil de his aliō dr̄ q̄ que in pricipio dicta sunt: q2 hr̄e qdē

T.c.11. sigt calciatū eē vel armatū esse: vbi aūt in loco eē: qn̄ vt heri: s3 ꝛ alia hꝰ que de his dicta sunt. De ppositis itaq3 generibus dicta sufficiāt.

In isto t.c. de sex residuis p̄itis breuiter se expedit di. duas eē ppᵉᵗᵃˢ actōis ꝛ passiōis. s. hr̄e ɔ̄riū ꝛ suscipē magis ꝛ minꝰ. Et exēplificat de calefacē ꝛ calefieri q̄ hn̄t ɔ̄riū ꝛ suscipiūt magis ꝛ minꝰ. De situ dr̄ dctm̄ eē in.c. ad aliqd. q2 denoiatiue dr̄ a pōne. De reliqs vō eo q̄ manifesta sunt nihil aliō est dōz q̄ illō qd in pn̄ᵒ dctm̄ est. de illis aūt determinate dicet̄ sup libros sex pn̄ᵒʳ.

¶ Explicit secūdus tractatus.

T.c.12. Quotiēs aūt opponi solet dōz est. Dr̄ aūt alterū alteri opponi q̄drupliciter: aut vt ad aliqd: aut ɔ̄ria: aut priuatio ꝛ habitus: aut vt affirmatio ꝛ negatio. Opponit̄ autē vnūqdq3 istoꝝ: vt sit figuralr̄ dicere vt relatiua: vt duplū dimidio: vt ɔ̄ria: vt bonū malo: s̄m priuationē ꝛ habitum: vt cecitas visui: vt affirmatio ꝛ negatio: vt sedet ꝛ nō sedet.

Aʳ De ɔ̄uersoꝝ. declarat qd̄o merito pꝰ p̄ita dtermīnatum fuit d̄ post p̄nis ac suf̄ficiētiā pꝰ p̄itoꝝ.

Iste est 3ᵘˢ trac. libri p̄itoꝝ in q̄ determiat̄ de ɔ̄sitibꝰ ad p̄ita. ꝛ ɔtinet q̄nq3 capᵃ. In p̄ d̄termiat̄ de oppōne. In 2ᵒ ibi [Prīꝰ āt.] determiat̄ de p̄ori. In 3ᵒ ibi [Sil' āt.] determinat̄ de sil'. In 4ᵒ ibi [Motꝰ aūt.] determinat̄ de motu ꝛ spēbꝰ eiꝰ. In 5ᵒ ibi [Hr̄e āt.] determiat̄ de hr̄e. Primū c. ɔtinet sex ptes. In pᵃ determiat̄ gn̄alr̄ de oppōne enūerādo spēs oppōnis ꝛ exēplificādo de illis. In 2ᵃ ibi [Quecūq3 igit̄.] determiat̄ spālr̄ de oppōne relatiua. In 3ᵃ ibi [Illa vō q̄ sūt.] determiat̄ spālr̄ de oppōe ɔ̄ria. In 4ᵃ ibi [Priuatio vō.] determinat̄ de oppōne puatiua. In 5ᵃ ibi [Quecūq3.n. tanq̄.] determiat̄ de oppōne ɔ̄dictoᵃ. In 6ᵃ ibi [Cōtrariū vō ē.] redit ad determinādū de oppositis ɔ̄dictorioꝝ. In pᵃ ḡ pte phs dicit. q̄ post p̄ita dōz est de oppōne: ondēdo q̄tiēs aliqd opponit̄ alteri. ꝛ dicit q̄ 4ᵒʳ modis pt aliqd opponi alteri vl̄ vt relatiua: vt duplū opponit̄ dimidio: vl̄ vt ɔ̄ria: ꝛ sic boⁿᵘ ꝛ malū opponūt̄: vl̄ vt priuatio ꝛ hitꝰ: ꝛ sic opponūt̄ cecitas ꝛ visus: vl̄ vt ɔ̄dictoᵃ: ꝛ sic affirᵐᵒ ꝛ negatio opponunt̄: sic̄ sedet ꝛ nō sedet. Intelligēda sunt hic duo. p̄ q̄ taz oppō ɔ̄ria q̄ oppō ɔ̄dictoria repit̄ idēnter in cōplexis ꝛ in icōplexis. v.g. albū ꝛ nigrū sūt ɔ̄ria icōplexa: ꝛ ois hō currit: ꝛ nullus hō currit sunt ɔ̄ria cōplexa. Silr̄ sedē ꝛ nō sedē sūt ɔ̄dictoria icōplexa ꝛ ois hō currit: ꝛ nō ois hō currit, sūt ɔ̄dictoria cōplexa. Alie vō oppōnes. s. puatiua ꝛ relatiua solū repiūt̄ in cōplexis. phs vō i isto ca. nō loqt̄ de oppōne ɔ̄ria q̄ ē iter cōplexa: nec loqt̄ de oppōne ɔ̄dictoᵃ q̄ ē iter cōplexa: s3 solū de illa q̄ ē iter icōplexa. ¶ 2ᵒ est itelligēdū q̄ oppō vt hic sumit̄ ē iferior ad repugnātiā: oē.n. qd opponit̄ alicui repugnat eidē: s3 nō oē repugnās alicui opponit̄ eidē. accipiēdo oppōnē stricte put hic accipit̄. nā iste ppōnes repugnāt. soꝛ. sedet, ꝛ soꝛ. currit: ꝛ tn̄ nō opponūt̄: q2 nec ɔ̄dictorie: neq3 relatiue: neq3 puatiue: neq3 ɔ̄rie: tn̄ p̄dcē oppōnes hn̄t legē ɔ̄riaꝝ: q2 pn̄t eē sil' false: ꝛ nūq̄ pn̄t eē sil' vere. Et gn̄alr̄ ꝛ ans̄ ꝛ ɔ̄dictoriū ɔ̄n̄tis hn̄t legē ɔ̄riaꝝ: q2 pn̄t eē sil' false ꝛ nūq̄ sil' vere. mō legit̄ soꝛ. sedet. ḡ soꝛ. nō currit: ꝛ iō ans̄ ꝛ ɔ̄dictoᵐ ɔ̄n̄tis. s. soꝛ. sedet, ꝛ soꝛ. currit repugnāt. ḡ hn̄t legē ɔ̄riaꝝ: s3 nō sūt vā ɔ̄ria: neq3 oppᵗᵃ stricte loq̄ndo d̄ oppōne. ille vō ppōes q̄ nūq̄ pn̄t eē sil' ve: neq3 sil' false hn̄t legē ɔ̄dictorioꝝ: ꝛ sic i ɔuertibilibꝰ se hn̄t ɔ̄ns ꝛ oppᵐ ɔ̄n̄tis q̄ nō sūt ɔ̄dictoᵃ: neq3 oppō stricte loq̄ndo de oppōe. Si tn̄ loq̄mur de oppōne large extēdēdo oppōnē ad oēz repugnātiā: sic possumꝰ dicē q̄ oppō ꝛ repugnātia ɔuertūtur. Et sic oppō nō diuidit̄ sufficiēter in p̄dcās 4ᵒʳ spēs s3 oppō stricte sumpta diuidit̄ sufficiēter in p̄dictas 4ᵒʳ. Et pōt sufficiētia istaꝝ spēꝝ accipi sic. Ois oppō aut est iter affirmatiōez ꝛ negōnez: aut iter affirmata. Priᵒ est oppō ɔ̄dictoria. Si vō sit iter affirmata vel vnū est positiuū ꝛ reliquū puatiuū: ꝛ sic est oppositio priuatiua. Aut vtrūq3 est oppositiuū: tūc aut alterum refert̄ ad reliquū: aut nō. Primo mō est oppositio relatiua. 2ᵒ mō est ɔ̄ria.

Vide rīsiōnē q̄rti ꝛ q̄nti art. a Scot. qd̄o s. iste sint q̄tuor spēcie distincte: ꝛ qd̄o etiā3 dīso hꝰ oppōis sit ɔ̄uciēs.

¶ Quecūq3 igit̄ vt relatiua opponūt̄ ea ipa q̄ sūt oppositoꝝ eē dn̄r: aut q̄uolz alr ad aliō: vt duplū dimidij h ipz qd ē altiꝰ dr̄: alicuiꝰ.n. duplū dr̄: h ꝛ disciplia disciplinato tāq̄ relatiue opposita ē: ꝛ dr̄ disciplia ipz qd ē disciplinati: h ꝛ disciplinatū ipm qd ē ad oppoᵐ dr̄. i. ad disciplinā. Disciplinatū.n. aliquē dicimꝰ disciplina disciplinatū. Quecūq3 ḡ opposita sūt tanq̄ ad aliqd ipa q̄ sunt alioꝝ dn̄r: aut q̄uolz ad se iuicē.

¶ Hec ē 2ᵃ ps hꝰ capli in q̄ phs spālr̄ d̄termiat de oppōne relatiua di. q̄ q̄cūq3 opponunt̄ oppōne relatiua dn̄r adiuicē s̄m aliq̄ hitudinē casualē: vt duplū opponit̄ relatiue dimidio: ꝛ iō duplū dr̄ dimidij duplū. Silr̄ disciplia opponit̄ disciplīᵗᵒ relatiue: iō dr̄ disciplia disciplīᵗⁱ disciplina, ꝛ eō. disciplinatū disciplia disciplinatū: ꝛ ita q̄cūq3 relatiue opponūt̄ nectio adiuicē s̄m aliq̄ hitudinē casualē dn̄r. ¶ Hic sūt duo itelligēda. pᵐ q̄ nō oia q̄ referūt̄ adiuicē sūt relatiue opposita: q2 relatiue oppoᵗᵃ dn̄r ɔ̄dictoꝛ oppoᵗᵃ. nā ois oppō icludit ɔ̄dictoria. Et iō si oia q̄ referunt̄ adiuicē eēnt relatiue opposita: tūc nulla que referunt̄ adiuicē pn̄t vere p̄dicari de eodē: q2 sic ɔ̄dictoria ve p̄dicarent̄ de eodē: qd est īpole: s3 h ē falsū: q2 aliq̄ q̄ referunt̄ adiuicē ve p̄ntur de

dimidiū

ADDE Quare si idē respcū vni⁹ est du plū respcū eiusdē nō pōt esse di midium.

eodē. Nā idē hō sil' ē pr̄ ⁊ fili⁹. Silr duplū ⁊ dimidiū referunt adiuicē: ⁊ vē p̄dicatur de eodē. Nā idē est sil' duplū ⁊ dimidiū re⁹ diuersoꝝ. ¶ Et si dicat q̄ ph̄s exēplificādo de relatiue opp̄ⁱˢ pōit exᵐ de duplo ⁊ dimidio: ⁊ p̄ ↄ̄ns vult q̄ duplū ⁊ dimidiū re⁹ eiusdē sint relatiue oppoⁱᵃ. Dōm q̄ ph̄s itellīt q̄ duplū ⁊ dimidiū re⁹ eiusdē sūt relatiue opp̄ⁱᵃ: ⁊ illa nūq̄ꝫ vere affirmant de eodē. Impoīe ē.n. q̄ idē re⁹ eiusdē sit duplū ⁊ dimidiū: silr pr̄ ⁊ fili⁹ re⁹ eiusdē sunt relatiue opp̄ⁱᵃ: ⁊ vt sic nō affirmāt de eodē. Impoīe ē.n. q̄ idē re⁹ eiusdē sit pr̄ ⁊ fili⁹: qꝛ ipoīe est q̄ aliqs sit pr̄ alic⁹ ⁊ fili⁹ eiusdē: vñ q̄uis pr̄ ⁊ fili⁹ accepta i cōi referant adiuicē. nā pr̄ dr̄ filij pr̄: ⁊ fili⁹ dr̄ pr̄is fili⁹: tñ in cōi accepta nō sūt relatiue oppoⁱᵃ. ¶ Et si dicat q̄ relatiue oppoⁱᵃ referunt adiuicē: p̄ ph̄z. ḡ q̄cūq̄ꝫ referunt adiuicē sūt relatiue opp̄ⁱᵃ. Dōz q̄ oīa relatiue opposita referūt adiuicē: sꝫ nō oīa q̄ referunt adiuicē sūt relatiue opposita. Vñ ista pr̄ ⁊ fili⁹ sunt relatiue opposita ⁊ referūt adiuicē. nā pr̄ dr̄ sui filij pr̄: ⁊ fili⁹ dr̄ sui pr̄is fili⁹. Sꝫ pr̄ ⁊ fili⁹ accepta i cōi referunt adiuicē: qꝛ pr̄ dr̄ filij pr̄: ⁊ fili⁹ pr̄is fili⁹: ⁊ tñ pr̄ ⁊ fili⁹ accepta in cōi nō sunt relatiue opp̄ⁱᵃ. ¶ Et si dicat q̄ vnū relm solū refert ad vnū correlm. ḡ pr̄ nō p̄t referri ad ista duo. s. ad filiū ⁊ ad suū filiū: cui⁹ opp̄ᵐ dcm̄ ē. Dōz ē q̄ vnū relm solū refert ad vnū correᵐᵘ. s. p̄ oppoᵐ relatiue: tñ vnū relm p̄t referri ad duo: q̄ꝝ vnū ē sibi opp̄ᵐ reliquū vō nō. ¶ 2ᵒ ē itellīᵐ q̄ q̄uis m̄lta q̄ referunt adiuicē cōpata ad idē sint relatiua: vt pr̄ ⁊ fili⁹ duplū ⁊ dimidiū: ⁊ ad idē cōpata sint opp̄ⁱᵃ: n̄ tñ oīa relatiua ad idē cōpata sūt opp̄ⁱᵃ. v̄.g. mouēs ⁊ motū motiuū ⁊ moˡᵉ sūt relatiua: ⁊ ista cōpata adiuicē nō sūt opp̄ⁱᵃ. Nā idē p̄t mouē seip̄z ⁊ moueri: sic de leuib⁹ ⁊ grauib⁹ p̄z. ⁊ de itellū hn̄te habitū scie q̄ mouet se ducēdo de nō ↄsiderare ad ↄsideraᵐ fm ph̄m. Et ita idē re⁹ eiusdē pōt eē mouēs ⁊ motū actiuū ⁊ passiuū: ⁊ tñ mouēs refert ad rē motā: ⁊ actiuū refert ad passiuū: ⁊ sic p̄z q̄ nō oīa relatiua ad idē cōpata sint relatiue opposita.

¶ Illa vō q̄ vt ↄria sūt ip̄a q̄dē q̄ sunt nullo mō dr̄r ad se iuicē: ↄria vō sibiinuicē dr̄r: neqꝫ.n. bonū mali dr̄ bonū ſꝫ ↄriū: nec albū nigri albū ſꝫ ↄriū. Quare differūt iste oppōnes adiuicē.

¶ Hec ē 3ᵃ p̄s h⁹ capli: i q̄ ph̄s spālr determīat de oppōne ↄria. ⁊ ↄtiet duas p̄tiᵒˢ. In p̄ᵃ pōit dr̄iā iter relatiue opp̄ⁱᵃ ⁊ ↄria. In 2ᵃ ibi ¶ Quecūq̄ꝫ vō ↄrioꝝ. p̄pōit vnā diuisionē ↄriorū. In p̄ᵃ p̄tic. pōit dr̄iā iter relatiue oppoⁱᵃ: ⁊ iter ↄria q̄ est ista. q̄ relatiue opp̄ⁱᵃ dr̄r adiuicē: vt pr̄ ⁊ fili⁹ re⁹ eiusdē dr̄r adiuicē ⁊ sūt relatiue opposita: sꝫ ↄria nō dr̄r adiuicē. v̄.g. nō.n. dr̄ q̄ malū est boni malū. Silr albū nō dr̄ nigri albū: ⁊ tñ bonū ⁊ malū sunt ↄria: albū ⁊ nigrū sunt ↄria.

¶ Quecūq̄ꝫ vō ↄrioꝝ sūt talia vt i q̄b⁹ nata sūt fieri: ⁊ de q̄b⁹ p̄nt nec̄iū sit alteꝝ eoꝝ inec̄: nihil mediū eoꝝ est. Quoꝝ vō nō ē nec̄iū alteꝝ iec̄. hoꝝ oīuꝫ aliqd ē mediū: vt lāguor ⁊ sanitas in corpe aīalis hn̄t nā fieri ⁊ nec̄iuꝫ ē alteꝝ iec̄ aīalis corpe vel lāguorē vel sanitatē. Sꝫ ⁊ par ⁊ ipar de nūo p̄dicāt ⁊ nec̄iuꝫ ē alteꝝ eoꝝ in nūo eē: aut abūdās aut p̄fectū: ⁊ nihil est in medio eoꝝ: neqꝫ iter lāguorē ⁊ sanitatē: neqꝫ iter abūdātē ⁊ p̄fcm̄. Quoꝝ vō nō est nec̄iū alteꝝ inec̄ subo: eoꝝ aliqd ē mediū: vt nigrū ⁊ albū in corpore nā hn̄t fieri ⁊ nō est nec̄e alteꝝ eoꝝ inec̄ in corpe. Nō.n. corp⁹ aut albū aut nigruꝫ est. Sꝫ prauū ⁊ studiosum p̄nt q̄dē de hōie ⁊ de alijs multis: ſꝫ nō est nec̄iū alteꝝ eoꝝ inec̄ illis de q̄b⁹ p̄nt. Neqꝫ.n. oīa vl' praua vel studiosa sunt: ⁊ hoꝝ est mediū. Albi q̄dē ⁊ nigri fuscuꝫ ⁊ pallidū ⁊ q̄cūq̄ꝫ alij sunt colores: praui vō ⁊ studiosi: qd̄ neqꝫ prauum: neqꝫ studiosum est.

ADDE Opatiōes q nō depē dēt a volū tate iclinā tes ad bo num ⁊ ad

¶ Hec ē 2ᵃ p̄tic. h⁹ p̄tis. in q̄ ponit q̄dā diuisio ↄrioꝝ q̄ talis ē. Quedā ↄria sūt imeᵗᵃ: ⁊ q̄dā mediata. imeᵗᵃ sūt q̄ sic se hn̄t q̄ de illo subo de q̄ vnū natū ē p̄dicari nec̄io p̄dicat alteꝝ: ⁊ sic se hꝫ lāguor ⁊ sanitas re⁹ aīalis. Nā oē aīal natū ē eē sanū vl' egrū: ⁊ nec̄io oē aīal ē sanū vl' egrū: ⁊ ita ē de pari ⁊ ipari re⁹ nūi: ⁊ ita de abūdāti ⁊ p̄fectōe. nā ois nūer⁹ ē abūdās vl' p̄fect⁹. Cōtraria mediata sūt q̄ nata sūt inec̄ eidē subo: ⁊ vtrūq̄ꝫ illoꝝ p̄t remoueri ab illo subo: ⁊ sic se hn̄t albū ⁊ nigrū: q̄ hn̄t fieri circa idē subꝫ: ⁊ silr mouere ⁊ sedē. n̄.n. ē nec̄e q̄ oē ens sit albū vl' nigrū: iō albū vl' nigrū sūt ↄria mediata: qꝛ iter illa sūt media. s. fuscū ⁊ pallidū ⁊ hō: silr prauū ⁊ studiosuꝫ: vitiosuꝫ ⁊ v̄tuosuꝫ sūt ↄria mediata: qꝛ n̄ ē nec̄e alteꝝ illoꝝ iec̄ cuilꝫ hōi q̄ vtrūq̄ꝫ natū est p̄dicari. nō.n. ois hō est prauus vel studiosus.

malū non sunt ēuo se: nunc vi dosceri est puer noui ter nat⁹: e deremita q nō est po ciuital⁹: iō non est bo nus: neqꝫ malus ci uiliter.

¶ In aliq̄b⁹ itaqꝫ noīa posita sunt his que media sunt: vt albi ⁊ nigri fuscū ⁊ pallidū. In aliquibus aūt noīa quideꝫ medio assignare idoneum nō est: sed p̄ vtrorūq̄ꝫ sūmoꝝ negatione qd̄ mediū est determinat. v̄.g. vt qd̄ neqꝫ bonum: neqꝫ malū: neqꝫ iustū: neqꝫ iniustum.

¶ Deīde ponit vnā diuisionē ↄrioꝝ mediatoꝝ q̄ ē ista. Cōtrarioꝝ mediatoꝝ q̄dā sūt q̄rū medio iter illa est nomē ipoᵐ: vt p̄z de albo ⁊ nigro q̄ hn̄t meᵐ cui ē nomē ipoᵐ: vt fuscū vl pallidū. Quedā sūt ↄria q̄ꝝ medio iter illa nō ē nomē ipoᵐ. v̄.g. bonū ⁊ malū sūt ↄria: ⁊ hn̄t meᵐ cui nō ē nomē ipoᵐ: ⁊ silr de iusto ⁊ iniusto: ⁊ i talib⁹ est denoīaᵐ meᵐ p̄ abnegōnē vtriusq̄ꝫ extremoꝝ: vñ meᵐ iter bonū ⁊ malū ē qd̄ nec ē bonū nec ē malū: silr meᵐ iter iustū ⁊ iniustū est: qd̄ nec ē iustū nec iniustū. ¶ Circa istā p̄tē sunt duo nōnda. Priᵐ est qd̄ q̄dā sūt sp̄ēs ↄrie: ⁊ q̄dā sūt iduidua ↄria ↄtēta sub illis sp̄ēbus: loq̄ndo de sp̄ēb⁹ ↄrijs: sic nec̄e ē alteꝝ ↄrioꝝ imeᵗᵒʳ iec̄ cuilꝫ subo: cui vtrūq̄ꝫ natū est inec̄: ⁊ h̄ si tale subm̄ hēat eē. Si vō subm̄ nō hēat eē neutrū ↄrioꝝ imeᵗᵒʳ sibi iest. vt p̄z de sanitate ⁊ egriᵗᵉ re⁹ aīalis. oē.n. aīal dū existit vl' ē sanū vl' egrū. sꝫ loq̄ndo de iduiduis ↄrioꝝ imeᵗᵒʳ: sic nō ē nec̄e q̄ cuilꝫ cui talia ↄria nata sūt eē isit alterū istoꝝ mediatoꝝ ↄrioꝝ: nō.n. oī aīali iest hec sanitas vel hec egriᵗᵒ: ⁊ tñ hec sanitas ⁊ hec egriᵗᵒ sūt iduidua ↄria ⁊ imeᵗᵃ. ¶ Et si dicat q̄ cū neutrū istoꝝ insit subo est meᵐ iter illa: ⁊ p̄ ↄ̄ns nō sunt imeᵗᵃ: sꝫ mediata. Dōm q̄ aliq̄ dr̄r imediata imediatōe forᵉ vel imediatōe subi. Illa sūt ↄria imeᵗᵃ imediaᵗᵉ forᵉ: q̄ nō hn̄t forᵉ mediā iter illā cōpoᵗᵃ ex eis cōpōne v̄tuali vl' actuali: ⁊ sic sanitas ⁊ egriᵗᵒ. ⁊ silr hec sanitas vl' hec egriᵗᵒ sunt ↄria imediata imediaᵗᵉ forᵉ: qꝛ nō hn̄t forᵉ mediā iter illa cōpositā ex illis. Et illa dr̄r ↄria imeᵗᵃ imediaᵗᵉ subi q̄ circa aliq̄ꝫ sp̄ēꝫ sūt imeᵗᵃ: ita q̄ nec̄e ē cuilꝫ ↄtēto sub illa sp̄e alteꝝ illoꝝ ↄrioꝝ inec̄: ⁊ sic sanitas ⁊ egriᵗᵒ se hn̄t re⁹ aīalis: qꝛ nec̄e est q̄ oē aīal sit sanū vel egrū: vñ sanitas ⁊ egriᵗᵒ sunt ↄria imeᵗᵃ circa aīal: qꝛ nō ē iuenire aīal qd̄ nō sit neq̄ꝫ sanū neq̄ꝫ egrū: sed isto⁹ nō sunt hec sanitas ⁊ hec egriᵗᵒ. imediata: qꝛ nō ē aliqd̄ meᵐ cui nec̄io iest hec sanitas ⁊ hec egriᵗᵒ: vñ sanitas ⁊ egriᵗᵒ sūt imediata imediaᵗᵉ forᵉ ⁊ imediaᵗᵉ subi: sꝫ hec sanitas ⁊ hec egriᵗᵒ sūt imediata imediaᵗᵉ forᵉ tñ ⁊ nō imediaᵗᵉ subi. Et ↄcedo q̄ est aliqd̄ subm̄ iter hāc sanitatē ⁊ hāc egriᵗᵉ: sꝫ nō est forᵃ cōposita mediata inter ip̄a cōposita aliq̄ mō cōpōnis ex istis. ¶ Et si dicat q̄ si eēnt aliq̄ ↄria imeᵗᵃ, seq̄t q̄ oppō iter ↄria imeᵗᵃ nō differt a ↄdictōe: qꝛ ↄdictio est oppō cui⁹ nō

ADDE Hic logt Bur. fm duas pio nes: qꝛ Cōtraria sꝫ q due forme extreme q cōponunt 3ᵐ cōpo nūt eā vir tualr ⁊ for malr. s ut ei aliq dr̄t q cōpo nūt eā vir tualiter.

est me^m s^m se. ꝑ posterī. ⁊ sic seqꝛ ꝙ oppō īter ꝯria sit ꝯdictio: qꝛ cuicūqꝫ cōpetit descriptio eidē cōpetit descriptū. dōz ꝙ ꝯdictio nō est oppō cui^s nō est mediū ꝑ abnegōnē vtriusqꝫ extremi ꝯdictiōis: vñ ꝯdictio est oppō: īter cui^9 extrēa: neqꝫ est me^m s3 for^{ā3}: neqꝫ est me^m ꝑ abnegōnē extremoꝝ: s3 oia ꝯria hñt aliqđ me^m ꝑ abnegōnez vtriusqꝫ extrēoꝝ. ꝙuis. n. oē aial sit sanū vl' egrū: tñ ē aliqđ subm sic lapis: qđ neqꝫ est sanū: neqꝫ egruz: ⁊ sic pꝫ ꝙ oppō īter ꝯria ime^{ta} nō est ꝯdictio: qꝛ īter ꝯdictoria icōplexa nullū est me^m ꝑ abnegōnez extrēoꝝ. s. ꝙ de aliq̄ medio vtrūqꝫ ꝯdicto^m de negeꝛ: s3 īter oia ꝯria ime^{ta} est aliqđ me^m ꝑ abnegōnē vtriusqꝫ extrēoꝝ. ¶ Sciēdū est ēt ꝙ ꝯdictoria ime^{ta} sūt ime^{ta} imedia^{te} for^e ⁊ ēt subi vl'r: qꝛ cuilꝫ subo in mūdo necio inest alteꝝ ꝯdictorioꝝ incōplexoꝝ: s3 nulla ꝯria sūt ime^{ta} imediat oē subi vl'r: vt dcm̄ est: s3 aliq̄ ꝯria sint ime^{ta} imedia^{te} subi determiati: qꝛ est subꝫ determiatū circa qđ aliq̄ ꝯria sunt imediata: vt aial circa qđ sanū ⁊ egrū sunt ꝯria imediata. Intelligēdū ꝙ par ⁊ ipar / abūdās ⁊ ꝑfectū nō sunt ꝯria stricte accipiēdo ꝯria: qꝛ nō sūt nata inēē eidē subo successiue: nō. n. idē nūerus est aliqñ par ⁊ aliqñ ipar: ideo Ari. nō ponit ista nisi exēpli grā.

¶ Priuatio vo ⁊ hit^9 dr̄ qdē fieri circa idē aliqđ vt visio ⁊ cecitas circa oculū. Ulr āt dic̄e ē: i quo nasciꝛ ꝑuatio ⁊ fieri habit^9: circa h̄ idē dr̄ vtrūqꝫ eoꝝ ordie. Priuari. n. dicim^9 vnūqđqꝫ hit^9 susceptibiliū: qñ id qđ natū ē hr̄e nullo mō hꝫ. Edētulū. n. dicim^9 nō q nō hꝫ dētes: nec cecū qui nō hꝫ visum: sed illū qui qñ ꝯtingit hr̄e: nō hꝫ. Quedā gnōnes sunt q̄ neqꝫ dētes: neqꝫ visum hñt: sed nō dicunꝛ edētuli: neqꝫ ceci.

¶ Hec ē 4^a ps h^9. c. in q̄ determiaꝛ de oppōne ꝑuatiua. ⁊ ꝯtinet tres ꝑticlas. In p^a narrat q̄ opponunꝛ ꝑuatiue. In 2ª ibi [Priuari vo ⁊ hr̄e.] Declat phs ꝙ ꝑuatio ⁊ hit^9 non sūt ꝑuari ⁊ hr̄e hitū, nec ꝯ̄xita ꝙ ꝑuatio nō est ꝑuari habitu: nec hit^9 est hr̄e hitū. In 3ª ꝑtic. ibi [Qñ aūt ꝑuatio ⁊ hit^9.] ponit dr̄iaꝫ īter oppōnē ꝑuatiuā ⁊ alias oppōnes. s. ꝯriā ⁊ relatiuā. In p^a g̃ ꝑtic. dicit ꝙ hit^9 ⁊ ꝑuatio sunt illa q̄ nata sūt fieri circa idē ordie q̄dā: ita ꝙ ꝑus nālr nat^9 est hit^9 fieri circa subꝫ q̄z ꝑuatio. ⁊ h̄ pꝫ: qꝛ nūq̄z dr̄ ꝑuatio inēē subo nisi ꝑ illo tꝑe pro q̄ hit^9 nat^9 est icē eidē subo: vñ si necio hit^9 isit subo ꝑ aliq̄ tꝑe pro q̄ hit^9 nō est nat^9 icē: tali nō iest ꝑuatio: sic̄ si aliqđ aial nō hēat dētes illo tꝑe i q̄ nō est natū hr̄e dētes nō ꝑ ꝑ h̄ dr̄ edētuluꝫ: sic̄ puer die p^a natiuitatis sue nō dr̄ edētulus: ꝙuis nō hēat dētes: qꝛ ꝑ tūc nō est nat^9 hr̄e dētes. Silr catulus añ nonū diē nō dr̄ cecus: ꝙuis nō hēat visū: qꝛ ꝑ tūc. s. añ nonū diē nō est natus hr̄e visuꝫ. S3 si aliqs nō hꝫ dētes pro illo tꝑe pro quo nat^9 est hēre dentes: tūc diciꝛ edētulus. ⁊ siqs nō habeat visum pro illo tꝑe pro quo nat^9 est habere visuꝫ tūc dr̄ cecus. Et sic apparet ꝙ prius nālr est habitus necio q̄z priuatio. ¶ Circa istā ꝑteꝫ sunt duo notāda. p^m est circa priuatōez gnālr ⁊c. qꝛ sic pꝫ per phm 5° meta. ꝙ priuatio dr̄ multis modis. Uno^9 dr̄ carentia alicui^9 for^e in aliq̄ subo in q̄ / neqꝫ s^m spēz / neqꝫ s^m gen^9 ꝑpinquū illa for̄a est nata icē: ita ꝙ illa for^a nec nata est icē alicui idiuiduo spēi: neqꝫ ididuo gñis sui ꝑping: ⁊ sic lapis dr̄ ꝑuari visu. Alio^9 dr̄ ꝑuatio carētia for^e in subo in q̄ s^m spēz illa for̄a nō est nata icē: s3 solū s^m gen^9 ꝑpiquū: ⁊ sic talpa dr̄ ꝑuari visu: qꝛ caret visu q nat^9 est inēē aiali. s3 nō talpe. Alio^9 dr̄ aliqđ ꝑuari for̄a quā aliq̄ mō hꝫ: s3 debilr ⁊ male: ⁊ sic hñs visuꝫ debilē dr̄ ꝑuari visu. Alio^9 dr̄ aliqđ ꝑuari for̄a quā nō est natū suscipe nisi cū difficultate: ⁊ sic lignuꝫ durū dr̄ isecabile: qꝛ difficulter recipit sectionē. Alio^9 dr̄ aliquid ꝑuari for^a quā nullo^9 hꝫ: quā tñ natū est hr̄e: ⁊ h̄ pōt ēē duplr: vel in tꝑe in q̄ nō est natū hr̄e illā for̄aꝫ quō catulus dr̄ ꝑuari visu añ 9^m diē: vl' in tꝑe in q̄ natū est hr̄e illā for^{aꝫ}. Et h̄ pōt ēē 2^r. qꝛ vl' illa for^a nō habita in subo in tꝑe in q̄ nata est hr̄i ꝑt acqri a subo ꝑ nāꝫ: ⁊ sic mā exñs sub for^a aq̄ dr̄ ꝑuata for^a aeris: qꝛ nō hꝫ formā aeris: tñ ꝑt ēē ꝑ nāꝫ ꝙ fiat sub for^a aeris: vel nō pōt ꝑ nāꝫ subo inēē ex q̄ subꝫ caret illa for̄a in tꝑe in q̄ nō est neqꝫ est poſe ꝑ nāꝫ icē. Et isto^9 cecitas est ꝑuatio visus: ⁊ de ꝑuatōe isto^9 dicta loqꝛ phs h̄. ⁊ hec est ꝑuatio ꝑꝑrijssime ⁊ strictissime dicta: ⁊ ꝑt sic describi. Priuatio est carētia for^e nate ēē in subo in tꝑe in q̄ nō est: neqꝫ est poſe ꝑ nāꝫ inēē. ¶ 2° sciēdū est ꝙ ꝑuatio ꝑꝑe dicta nō est aliqđ exñs in reꝝ nā: s3 est nō ens cui ēē existē est ꝑhibitū. Qđ pōt duplr ꝑbari. Primo: qꝛ si ꝑuatio eēt aliqđ exñs oporteret ꝙ existeret i aliq̄ subo in q̄ hit^9 nat^9 est ēē: ⁊ cū ꝑuatio ⁊ hit^9 nō possint ēē sil in subo: ꝑuatio solū icēt, cui hit^9 nō iest: ⁊ ita in aduētu hit^9 subꝫ ꝑuareꝛ ꝑuatiōe illi^9 hit^9: ⁊ ꝑuatōis eēt ꝑuatio: ⁊ h̄ in ifi^m: qđ est ipoſe: vñ si ꝑuatio eēt aliqđ exñs i subo cū nō sꝑ sit in subo: qꝛ tūc habit^9 nūq̄z eēt in subo / seqꝛ ꝙ subꝫ posset ꝑuari priuatiōe: ⁊ sic ꝑuatio hēet priuatōez: ⁊ illa aliā: ⁊ sic in ifi^m. ¶ Itē si pōaꝛ subꝫ sine hitu: ⁊ sine oī alia re sibi iexñte: qđ est poſe vtute dina: subꝫ dr̄ priuari: qꝛ caret for^a quā natū est hr̄e ꝑ tꝑe pro q̄ for^a nata est icē subo. ꝑ h̄ g̃ solū ꝙ subꝫ nō hꝫ hitū dr̄ subm ꝑuari: ⁊ nō ex h̄ ꝙ aliq̄ alia res. s. ꝑuatio pōiꝛ in subo. Hec ꝯfirmaꝛ sic. de^9 ꝑt auferre hitū a subo / absqꝫ h̄ ꝙ ponat aliq̄z aliā rē i subo. v. g. de^9 ꝑt auferre visuꝫ ab oculo / absqꝫ h̄ ꝙ ponat aliq̄z aliā rē in oclo: s3 ꝑuatio visus ab oclo est ocls ꝑuat^9 visu. g̃ priuatio visus nō est aliq̄ res iherēs oclo: qꝛ sic nō posset de^9 destruꝛ visuꝫ manēte oclo nisi poneret nouā rē in oclo. s. ꝑuatōez visus. suppo^{it} ꝙ ꝑuatio visus sit res iherēs oclo. ¶ S3 tūc est du^m qđ nomē ꝑuatōis signat: vt h̄ nomē cecitas: cū sit nomē: oꝫ ꝙ sit vox signatiua ad placitū: ⁊ ꝑ ꝯñs aliqđ signat. aut g̃ signat aliqđ in aīa: aut ex̄ aīaꝫ, nō est dare ꝙ signet aliqđ in aīa: qꝛ hit^9 ⁊ ꝑuatio hñt fieri circa idē: s3 hit^9 ⁊ visus vl' albedo est ex̄ aīaꝫ. g̃ ꝑuatio visus: ⁊ ꝑuatio albedis nō sūt in aīa: s3 ex̄ aīaꝫ: ⁊ ꝑ ꝯñs priuatio est aliqđ ex̄ aīaꝫ. ¶ Ad istđ du^m dñt aliq ꝙ ꝑuatio est itētio in aīa: ⁊ nomē priuatiōis. vt h̄ nomē cecitas signat itētōez in aīa: ⁊ in ꝑpōe suppōit ꝑ itētōe in aīa: vñ h̄ nomē priuatio ⁊ h̄ nomē cecitas supponit ꝑ itētiōe in aīa: ꝙuis subꝫ denoiatiuū. s. cec^9 suppōat ꝑ subo. S3 istđ dcm̄ est valde remotū a vitate: ⁊ ꝯ̄uū doctrine Ari. est. n. remotū a vitate: qm̄ si ꝑuatio eēt itētio i aīa: tc̄ ꝑuatio nō eēt nisi in itellu cū itētio ꝑuatōis sit itētio vl'is: sic ⁊ hit^9. Intētio. n. visus in cōi est itētio vl'is: ⁊ iō cecitas est itētio vl'is: ⁊ itētio vl'is nō est nisi in itellu: ⁊ ita si ꝑuatio eēt itētio in aīa priuatio eēt itētio in itellu: s3 h̄ est falsuꝫ. qđ pꝫ: qꝛ itell^s ꝑt priuari oī itētōe: q̄ est in eo. g̃ si ꝑuatio eēt itētio q̄ ē in itellu: seqꝛ ꝙ itell^s posset ꝑuari ꝑuatōe: ⁊ sic priuatiōis eēt ꝑuatio: ⁊ sic in ifi^m. ¶ Itē si ita eēt: itell^s hñs itētionē priuatōis hēet ꝑuatiōez hit^9: s3 id in q̄ est ꝑuatio hit^9 est ꝑuatū hitu. g̃ itell^s hñs itētōez cecitatis est ꝑuat^9 visu: ⁊ ꝑ ꝯñs eēt cecus: ⁊ ita oīs itell^s: ⁊ si eēt ꝑfect^9 oīb^9 sciētijs specu^{lati}^{uis} eēt cec^9 si hēet cogñē cecitatis: ⁊ sic itell^s Ari. fuit cec^9: qđ est absurdū. Seqꝛ ēt ꝙ itell^s hñs itētionē tenebre: hꝫ priuatiōez lucis: ⁊ ꝑ ꝯñs itell^s Ari. ⁊c. qđ ē icōueniēs: ⁊ itell^s chr̄i fuisset tenebrosus ⁊ obscurus: qđ nefas est dicē. Itē ꝑuatio ⁊ hit^9 opponunꝛ ꝑuatiue: s3 itētio in itellu nō oppōiꝛ hitui ꝑuatiue: cū vtrūqꝫ. s. tā itētio in aīa q̄z hit^9 sit ens positiuū. g̃ ꝑuatio nō est itētio in aīa: qꝛ sic nō oppōereꝛ hitui ꝑuatiue. Itē itētio exñs in itellu est for^a ⁊ ꝑfectio itell^s. g̃ vel est ipa cognitio itell^s: vel ducēs itellꝫ ad cogñē: s3 nulla ꝑuatio est ꝑfectio. g̃ ⁊c. Propter h̄ vr̄ alr ēē dōz ꝙ ꝑuatio nō est aliq̄ res exñs in aīa neqꝫ ex̄

Ubi cōmē. nō reperiū exemploꝝ verificatio s3 notifica tio.

neqꝫ ex̄ aiaꝫ. Et pōt pōni dupꝰ modus dicēdi. vnꝰ modus
ꝙ priuatio est pura abſētia forᵉ in ſubō nato hr̄e forᵃꝫ illā
nullā forāꝫ ponēs in illo ſubō magis q̄ȝ in q̄cūqꝫ alio: vn̄
cecitas nō magl ponit aliq̄ȝ rē in oculo q̄ȝ in lapide: ſꝫ est
ſola negatio viſus in ocl̄o: nō aliqd exñs in oculo niſi de-
noiatiuū. denoiat. n. ocl̄ꝫ carētē viſu: q̄ꝛ talis ocl̄s denoiaṫ
cecꝰ a cecitate. ¶ Sꝫ ꝯ iſtū modū dicēdi ſūt dubia. Pmᵐ
est q̄r illō qō nihil est pt aliqd denolare. ſi. n. cecitas nō
est aliqd: tūc iſta vꝫ eē falſa. oculus est cecꝰ: q̄ꝛ p̄dicaṫ nō
ens de ente: q̄ꝛ cecitas est nō ens, et ocl̄s ē ens. ¶ Itē p̄ua
tio addit ſupra negōnē aptitudinē ad forᵃꝫ cuiꝰ ē p̄uatio:
ſꝫ aptitudo ad forᵃꝫ est aliqd exñs in reꝝ nā. g̃ p̄uatio nō
iportat negōnē. ¶ Itē ſi p̄uatio iportaret purā negōneꝫ:
hec eēt vā, lapis ē cecus: ſic̄ iſta ē vā, lapis nō hꝫ viſuꝫ: q̄ꝛ
eē cecū ⁊ nō hr̄e viſuꝫ eēnt oīno idē. Hec ꝯfirmaṫ. q̄ꝛ ſe-
quiṫ, lapis ē cecꝰ. g̃ lapis nō hꝫ viſū. q̄ro igiṫ aut eē cecū
addit aliqd ſup nō hr̄e viſuꝫ: aut nihil. ſi nihil additꝫ tūc
ſeqṫ eq̄, lapis nō hꝫ viſuꝫ. g̃ lapis est cecus: q̄ꝛ ꝯñs icludit
añs. ⁊ nihil addit ſupra ipm: nec dicit aliqd plus. g̃ ꝯñs ē
ꝯuertibile cū añte. g̃ iſte ppōes ꝯuertūṫ, lapis ē cecꝰ: ⁊ la-
pis nō hꝫ viſū: ſꝫ h̄ ē falſuꝫ: q̄ꝛ h̄ ē vā, lapis nō hꝫ viſuꝫ: ⁊
iſta ē falſa, lapis ē cecꝰ. opꝫ g̃ ꝙ cecitas aliqd addat ſupra
negōnē viſus. ¶ Ad pᵐ iſtoꝝ dōꝫ ꝙ p̄uatio nō est aliqd
exñs in rerū nā: ſꝫ in ſola ꝯſīōne itell̄s: ⁊ talia q̄ neqꝫ exi-
ſtūt in aia: neqꝫ ex̄ aiaꝫ: ⁊ itelligunṫ ab aia: dicūtur hr̄e eē
obiuū in aia: ⁊ nullū aliō eē. Et cū dī: ꝙ nō ens nō pōt de-
nolare aliqd. dico ꝙ iſtō ē falſū. Nā tp̄s p̄teritū ⁊ futurū
nō ē aliqd in reꝝ nā: ⁊ tn̄ denolat rē ad ex̄. Iſta. n. est vā:
antichꝛiꝰ ē futurꝰ: ⁊ iſta ſilr, ceſar ē p̄teritꝰ: ⁊ he ſunt vere:
michael fuit: michael erit, in qbꝰ michael q̄ nō exiſtit de-
noiaṫ a tp̄e p̄nti p̄terito ⁊ futuro: ⁊ michael denolaṫ non
albꝰ a ſola negōne ſeu abſētia albedis: ⁊ nō exiſtit in reꝝ
nā: ſꝫ solū obiue in intell̄u. Et qn̄ dī ꝙ hic p̄dicaṫ nō ens
de ente: vt ocl̄s ē cecꝰ. Dōꝫ ꝙ in ꝑpōe in voce vl̄ in itell̄u
nō p̄dicaṫ nō ens de ente: ſꝫ aliqō exñs vt vox vl̄ ꝯcepꝰ.
⁊ poſito ꝙ p̄dicatuꝫ nō ſit exñs: dū tn̄ ſupponeret ꝑ aliq̄
exñte adhuc poſſet affirmatio eē vā in q̄ nō exñs ſuppō-
nēs pro exñte vere p̄dicaṫ de exñte. Nūc aūt ſic dicēdo,
ocl̄s ē cecꝰ, p̄dicatū ſuppōit ꝑ ſubō qō a cecitate denoiaṫ
cecū. cecitas. n. ſumiṫ ꝑ oculo vel ꝑ organo in q̄ natꝰ ē eē
viſus. ¶ Ad zᵐ r̄ndeṫ ſm modū iſtū. vꝫ. ꝙ p̄uatio nō ad-
dit ſupra negōnē aptitudinē ad forᵐ: ſꝫ hec aptitudo ad
forᵃꝫ ē tꝫ ex p̄te ſubi ⁊ nō ex p̄te p̄uatiōis: vn̄ p̄uatio ꝑp̄e
dicta nō denoiat aliqō ſubꝫ niſi illud ſubm aptū natū ſit
hr̄e forᵃꝫ oppᵗᵃꝫ illi p̄uatiōi. ¶ Ad ȝᵐ dōm ꝙ p̄uatio aliqd
addit ſupra negationē in cōi acceptā: q̄ꝛ ē iferior ad illā.
ſeqṫ. n. h̄ ē cecū. g̃ h̄ nō hꝫ viſū, ⁊ nō ſeqṫ eꝯ. Vn̄ in nega-
tiōibꝰ ē ordo ſm ſupꝛᵘ ⁊ iferᵘ: ſic̄ in affirmatōibꝰ: q̄ꝛ q̄lis
ē ordo in affirmatōibꝰ talis est ordo eꝯꝰio in negōnibꝰ: ⁊
ēt in nō entibꝰ ē ordo ſic̄ in entibꝰ: cū negatio ſeu abſētia
forᵉ ſit nō ens: ⁊ ordo ē in negōnibꝰ: ⁊ ꝑ ꝯñs in nō ente: et
ꝑꝑ h̄ nō ſeqṫ, lapis nō hꝫ viſuꝫ. g̃ lapis ē cecꝰ. ¶ Ad ꝯfir
matiōeꝫ qn̄ q̄riṫ an iſta, lapis est cecꝰ addat aliqd ſupra il
lā, lapis nō hꝫ viſuꝫ. dico ꝙ ſic: q̄ꝛ iſta ꝑpō, lapis ē cecus:
multas ꝑpōes ponit: q̄s iſta nō ponit, lapis nō hꝫ viſum:
vt has ꝑpōes, lapis natꝰ ē hr̄e viſū: ⁊ ſic de alijs. Iſtas. n,
nō ponit iſta, lapis nō hꝫ viſū: tn̄ iſta, lapis ē cecꝰ: iſtas po
nit ⁊ ifert. ¶ Et ſi q̄raṫ qd cecitas addit ſupra negōneꝫ,
dico ꝙ nihil poſitiuū addit: ſꝫ solū addit negōnē ſp̄aleꝫ.
¶ Aliꝰ modus dōi ꝙ p̄uatio ꝑp̄e dicta de q̄ phs loqṫ hic
iportat negōnē cū aptituᵈⁱⁿᵉ ad forᵃꝫ quā priuat: ita ꝙ priua
tio dicit aggregatū ex negōne ⁊ aptituᵈⁱⁿᵉ ad hitū: vn̄ ceci-
tas dicit negōnē viſus ſeu abſētiā viſus cū aptituᵈⁱⁿᵉ ad vi
ſuꝫ: nec ē icōueniēs vocē ſignare hō aggregatū: vt pꝫ. naꝫ
h̄ oīo, abſētia viſus in ocl̄o nato hr̄e viſū ſignat tale aggre
gatuꝫ: ⁊ est poſſe ꝙ h̄ nomē cecitas ſignet idē qō hec tota
oīo: abſētia viſus in ſubō nato hr̄e viſuꝫ. ¶ Et ſi dicaṫ ꝙ
ex negatione ſiue nō ente ⁊ ente poſitiuo non fit aliquod
aggregatū. dicēduꝫ q̄ ſic: q̄ꝛ ex talibus pōt fieri aggrega-
tum habēs eſſe obiuum tm̄ in intellectu: ⁊ tale est tm̄ ens
copulatum ſm ꝯſiderationem intellectus.

¶ Priuari ꝟo ⁊ hitū hr̄e nō ē habitꝰ ⁊ p̄uatio. Habitꝰ. n. ē viſus. priuatio ꝟo ē cecitas. hr̄e āt viſuꝫ nō est viſus: nec cecū eē est cecitas. priuatio ꝟo q̄dā est cecitas. cecū ꝟo eē priuari: ſꝫ nō priuatio est. Nam ſi idē eēt cecitas ⁊ cecū eē: vtrūqꝫ de eodē p̄dicareṫ. nūc ꝟo minime: ſed cecus dī hō: cecitas ꝟo hō nullo modo dī eſſe.

¶ Hec est zᵃ p̄tic. huiꝰ 4ᵉ p̄tis: in q̄ phs declat ꝙ p̄uatio ⁊
hitꝰ nō ē priuari ⁊ hr̄e hitū: ⁊ hec est ꝯ. 38. hꝰ lī. Et ꝯtinet h̄
p̄ticula duas p̄tes. In pᵃ narrat ⁊ ꝑbat ſuā itētiōeꝫ. In zᵃ.
ibi [Oppoſita.] Remouet duᵐ ⁊ ponit vnā rōnē a ſili ꝑ-
bātēꝫ ſolonē dubij. In pᵃ g̃ p̄tic. narrat ſuā itētiōeꝫ di. ꝙ
p̄uari ⁊ hr̄e habitū nō ē p̄uatio ⁊ hitꝰ. v̄. g. viſus ē habitꝰ ⁊
cecitas ē priuatio: ſꝫ hr̄e viſū nō ē viſus: ⁊ hr̄e cecitatē nō
ē cecitas. Iſto narrato ponit vnā rōnē ꝑbātē ꝯnē que est
iſta. Quecūqꝫ ſunt idē: de q̄cūqꝫ vere affirmaṫ vnū de eo-
dē vere affirmaṫ reliquuꝫ: ſꝫ cū nō de q̄cūqꝫ: vē affirmeṫ
hr̄e hitū de eodē vē affirmaṫ hitꝰ: ⁊ nō de q̄cūqꝫ vere af-
firmaṫ hr̄e priuatōeꝫ. de eodē vē affirmaṫ p̄uatio. g̃ p̄ua-
tio ⁊ hitꝰ nō ſūt hr̄e priuatiōeꝫ ⁊ hr̄e hituꝫ. maior pꝫ. ꝑ pᵐ
p̄nᵐ: qō ē de eodē nō ſiṫ idē affirmari ⁊ negari. minor de-
claraṫ exēplr̄ ſic. hr̄e hitū vere affirmaṫ de hoīe: ⁊ hitꝰ nō.
nā h̄ est vā, hō est hn̄s viſū. ⁊ h̄ est falſa, hō ē viſus. Silr
hr̄e priuatiōeꝫ vē affirmaṫ de aliq̄ de q̄ priuatio nō vere
affirmaṫ. nā h̄ est vā, hō hꝫ cecitatē. ⁊ h̄ ē falſa, hō ē ceci-
tas. ¶ Nō ꝙ ex iſto loco ſumiṫ doctrīa bona ad cog̃ſcē-
dū idētitatē vl̄ diuerſitatē aliq̄rū adiuicē. ſi vnū p̄dicaṫ
d aliq̄ de q̄ nō p̄dicaṫ reliquū, illa nō ſūt eadē ſꝫ diuerſa:
⁊ ſi aliqd p̄diceṫ de vno qō nō p̄dicaṫ de reliq̄ illa nō ſūt
eadē: ſꝫ diuerſa: ⁊ ſi aliqd p̄diceṫ de vno vere de quo reli
quū p̄dicaṫ illa ſūt eadē. Ex h̄ pꝫ ꝙ relō ⁊ ſuū fundaᵐ nō
ſūt eadē: q̄ꝛ aliqd vere p̄dicaṫ de vno qō nō vere p̄dicaṫ
vel affirmaṫ de reliq̄. Nā poſſe est fundaᵐ eē qn̄ nō est re
latio. nā poſſibile est albedineꝫ eē qn̄ nō est ſilitudo fun-
data in albedine. g̃ albedo ⁊ ſilitudo fundata in albedi-
ne nō ſunt eadeꝫ. Silr vnū p̄dicari pōt de aliquo in cō-
creto qn̄ reliquū nō pōt p̄dicari de eodeꝫ in ꝯcreto. nam
soꝛ. pōt eē albꝰ qn̄ est nō ſilis. g̃ albedo ⁊ ſilitudo nō ſunt
idem. Iſta ꝯñā est bona, ſi ꝯñā quā fecit phs hic valet.

¶ Oppoſita aūt ēt hec videnṫ eē. ſ. priuari ⁊ habituꝫ hr̄e: tanq̄ȝ priuatio ⁊ habitꝰ. Modus. n. oppōnis idē est: naꝫ ſicut cecitas viſui oppoſita est: ſic cecū eſſe ad viſum hr̄e oppoſituꝫ est.

¶ Hec ē zᵃ p̄tic. huiꝰ p̄tis: in q̄ phs remouet vnū duᵐ. dc̄ꝫ
est. n. ꝙ habitꝰ ⁊ hr̄e habitū nō ſunt ideꝫ: ⁊ ſilr priuatio ⁊
hr̄e priuatōeꝫ nō ſunt idē. Aliqs poſſet credē ꝙ q̄uis ha
bitꝰ ⁊ priuatio ſint oppoᵃ: tn̄ hr̄e habitū ⁊ hr̄e priuatiōeꝫ
nō ſunt oppoſita. ¶ Iſtud duᵐ remouet phs di. ꝙ q̄uis
habitꝰ ⁊ hr̄e habitū nō ſint idē: ⁊ priuatio ⁊ hr̄e priuatio-
nē nō ſint idem: tn̄ hr̄e habitū ⁊ habere priuationē oppo
nūtur priuatiue: ſicut habitus ⁊ priuatio ⁊c̄.

¶ Nō āt est id qō ſub affirmatōe ⁊ negōne iacet affirmatio ⁊ negō. Affirmatio nāqꝫ ē oīo affirmatiua. Negatio est oīo negatiua. Hoꝝ ꝟo q̄ ſub affirmatiōe ⁊ negōne ſūt nulla est oīo. Co

cedanť ět hec eē opposita alterutris tanq̄ affirmatio ⁊ negatio. nā in his modus oppōnis idē est: sic.n. affirmatio adūsus negationē opposita est: aut q sedet ⁊ qui non sedet: sic ⁊ res que sub vtroq; posita est. s. sedere ad nō sedere.

¶ Ponit rōnē a sīli declarātē solonē iā; dictā dī. q̄ ista q̄ subsunt affirmatōi ⁊ negōni nō sunt affirmatōes ⁊ negatiōes: s; h nō obstāte ista q̄ subsunt affirmatiōi ⁊ negōni opponunť sic affirmatio ⁊ negatio. s. ꝯdictorie. ĝ ꝯsilr ꝑt dici de priuatōe ⁊ habitu: q̄ q̄uis hře habitū ⁊ priuari nō sint idē q̄ priuatio ⁊ hiť⁹: tñ hře hitū ⁊ hře priuatōes sine priuari opponunť: vel ꝑt opponi codē mō q̄ opponunť hiť⁹ ⁊ priuatio. q̄ aūt illa q̄ subsunt affirmatiōi ⁊ negōni nō sint affirmatio ⁊ negatio declař. nā affirmatio est ōro affirmatiua: ⁊ negatio est ōro negatiua: s; nihil qđ subest affirmatōi ⁊ negōni est ōro affirmatiua vľ negatiua. ĝ illa q̄ sub sunt affirmatōi ⁊ negōni nō sūt affirmatio: neq; negatio. Et q̄ illa q̄ subsunt affirmatōi ⁊ negōni opponātur ꝯdictorie. p;. nā sic sor. sedeť: ⁊ sor. nō sedeť sunt ꝯdictoria: ita ⁊ sedeť ⁊ nō sedeť: sunt res subiiue istis. s. affirmationi ⁊ negōni. sor. sedet ⁊ sor. nō sedet. Ex isto loco pōt accipi q̄ est ꝯdictio iter res sigñatas p affirmatiōes ⁊ negōnē ⁊c. sic est iter affirmatōe; ⁊ negōnē ⁊ iter res incōplexas sigñatas p voces icōplexas ē ꝯdiº: q̄ iter res sigñatas p has voces sedeť ⁊ nō sedeť est ꝯdiº: vt inuit h pħs.

¶ Qm̄ autē priuatio ⁊ habitus nō sic opponūtur vt ad aliqd manifestū est. Neq; enī visus dicif hoc ipsū qđ est oppositi. visus enim nō est cecitatis visus: nec alio vllo modo ad ipm dicif. Siliter autē neq; cecitas dicif visionis cecitas: sed priuatio quidē visionis cecitas dicif. Cecitas ṽo visionis nō dicitur.

¶ Hec est 3ª pticula 4ᵉ ptis: in q̄ pħs ponit dīā iter oppositiōe; priuatiuā ⁊ alias oppōnes. Et ꝯtinet duas partes. In pª ponit dīā; iter priuatiue opposita: ⁊ relitie opposita. In 2ª ibi, Qm̄ sunt neq; vt ꝯria. ponit dīā iter priuatiue opposita ⁊ ꝯria. In pª ĝ pte declarat q̄ priuatiue opposita distiguunť ab oppositis reliue: ⁊ hec est ꝯ. 4o. hui⁹ lib. pbať dupľr. p sic. Opposita relatiue dīr adinicē ꝭm aliq̄ habitudinē casualē: vt p; ex caº. Ad aliqd. s; priuatiue opposita nō dīr adinicē ꝭm aliq̄ habitudinē casualē. ĝ ⁊c. pbať minor. nā visio nō dī cecitatis visio: neq; cecitas dī visionis cecitas: q̄uis possit dici priuatio visionis.

¶ Amplius ad aliqd oīa reciproca dīr. Quare cecitas si eēt eoꝝ que sunt ad aliqd vtiq; cōuerterēť ad illud ad qđ dicitur: sed nō ꝯuertiť: neq; enim dicitur visus cecitatis visus.

¶ 2º pbať eadē ꝯclo sic. Oīa relatiue opposita dīr ad cōuertētiā: ⁊ sunt reciprocatiua. s. ad ꝯuertētiā dicta: sed priuatiue opposita nō dicunť ad ꝯuertētiam: q̄ visio nō dī cecitatis visio: neq; cecitas visionis cecitas. ĝ priuatiue opposita distinguūtur ab oppositis relatiue.

¶ Qm̄ autē neq; vt ꝯtraria opponunť ea que ꝭm priuationē ⁊ habitū dicunť. ex his manifestū est. Quoꝝ.n. ꝯtrarioꝝ nihil est mediū: necesse est in qb⁹ nata sunt fieri: aut de qbus pdicari alterū ipsoꝝ ineē semp. Hoꝝ enī nihil est mediū quoꝝ alterū necesse erit inesse susceptibili: vt in lāguore ⁊ sanitate ⁊ ĝbūdāti ⁊ perfecto. Quoꝝ ṽo aliqd est mediū nunq̄ necessitas est omni susceptibili alterū inesse: neq; eiꝫ nečiū est omni susceptibili cādidū vel nigrū ineē: neq; frigidū: neq; calidū. hoꝝ.n. mediū aliqd nihil ꝓhibet eē. hoꝝ aūt erit aliquid mediū: quoꝝ nō erat nečiū alterū ineē susceptibili. Preter illa subiecta qb⁹ nāliter vnū inest vt igni calidū eē: ⁊ niui cādidū esse. In his aūt ⁊ determinate nečiū est alteꝝ eē: ⁊ nō alterutrū ꝯtingit. nō.n. possibile est ignē frigidū eē: neq; niuē nigrā. Quare qdē omni susceptibili nō est nečiū alterū eoꝝ ineē: sed solis qb⁹ nāliter vnū inest ⁊ in his determinate vnū ⁊ nō alterutrū ꝯtingit. In priuatione ṽo ⁊ habitu nihil hoꝝ que dicta sunt verū est: nec.n. susceptibili semp nečiū alterū eoꝝ ineē est. Qm̄ enim nā; ad vidēdū nōdū habet: neq; cecū: neq; visum hñs dī. ideoq̄ nō erūt hec taliū ꝯtrarioꝝ: quorū nihil est mediū: sed neq; hoꝝ quoꝝ est mediū: nečiū.n. est omni susceptibili alterū eoꝝ ineē. Qm̄.n. iam natū fuerit ad hñda; visionē: aut cecū: aut hñs visionē dī: ⁊ eoꝝ nō determinate alterū: s; alterutrū ꝯtigit. In ꝯriis aūt qb⁹ ē mediū nunq̄ neeē est oi susceptibili alteꝝ ineē: sed qbusdā: ⁊ in his determinate vnū. Qm̄ palā est q̄ ꝭm neutrū modū tanq̄ ꝯria opposita sūt ea q̄ ꝭm priuatōe; ⁊ habitū opponunť.

ADDE Si aliqua sint contraria media ita non est nečiū alterū illoꝝ ineē cuilibet suo susceptibili.

¶ Hec est 2ª ps hui⁹ pticule: in qua pħs ponit dīā iter priuatiue opposita ⁊ ꝯrie opposita: ⁊ pbat q̄ priuatiue opposita nō sunt opposita ꝯrie: ⁊ hec est ꝯclo. 41. hui⁹ li. pbať dupľr. p sic. Oīa ꝯria vel sunt mediata vel imediata: sed priuatiue opposita: nec sūt mediata: nec imediata. igiť priuatiue opposita: nec sunt ꝯria: neq; opposita ꝯrie. Maior hui⁹ rōnis p;. ⁊ minorē declarat pħs dī. q̄ ꝯria imediata sunt illa: q̄ sic se hñt q̄ de subo de quo nata sunt pdicari semp alterū illoꝝ pdicať de illo subo: ⁊ h q̄ nō est aliqđ mediū iter illa reᵘ illi⁹ subi. Et ꝯria media sunt que sic se hñt q̄ nō est necesse q̄cūq̄ tpe alteꝝ illoꝝ ineē subo: nisi illđ subm p se determinet sibi alteꝝ illoꝝ. v. g. nix determinat sibi albedinē: ⁊ ignis determinat sibi calorē; sed si neutrū sibi determinat: possibile est q̄ sub; semp careat vtroq̄: sed priuatiue opposita neutro illoꝝ mōꝝ se hñt. nō.n. se hñt vt ꝯria imeᵃ: q̄ nō est neeē sp alteꝝ priuatiue oppositoꝝ ineē subo. Nā aliqd est qđ est natū hře visū: ⁊ tñ nec est cecū nec est vidēs: vt p; de catulo ante 9ᵐ diez: q̄ nec est cecus: nec vidēs: ⁊ tñ nat⁹ est hře visum in aliq̄ tpe: s; nō adhuc venit tp̄s illud in quo nat⁹ est videř. Et priuatiue opposita nō sunt ꝯrie mediata: q̄ possibile est q̄ subm careat vtroq̄ ꝯrioꝝ mediatoꝝ: s; nō est possibile q̄ subm semp careat vtroq; priuatiue oppositoꝝ: ⁊ permaneat q̄ntū pōt nāliter ꝑmanere. Nā q̄uis aliqd in pn⁹ qñ nō est aptū videre: nec sit cecū neq; vidēs: tñ postq̄ venit tp̄s in quo natū est videre: necesse est q̄ sit cecum vel vidēs. ergo ⁊c. ¶ Posset etiā ꝓbari q̄ priuatiue opposita nō sunt ꝯria. per h q̄ pħs addit sic. nullū subm determinat sibi alterū priuatiue oppositoꝝ: s; aliqđ subiectum determinat sibi alterū ꝯtrarioꝝ mediatoꝝ. ergo priuatiue opposita nō sunt ꝯtraria mediata.

¶ Ampli⁹

¶ Amplius in ɔtrarijs quidē existe susceptibili possibile est in alterutrū fieri mutatōez: nisi alterū nālr īsit: vt igni calm eē. Naq3 qd sanū ē posse est lāguere: τ candidū nigrū fieri: τ calz frigidu3: τ studiosu3 prauū: τ ex prauo studiosu3 est posse fieri: prau9.n. ad meliores exercitationes ɔduct9 τ ad doctrias vl ad modicū aliqd pficiet vt melior sit. Si vo sp vel modicū crementū sumpserit. palā est: qr aut pfecte mutabit aut sād mltū cremētū sumet. Si.n. bñ mobilior ad vtutē fiat vl qdcūq3 cremētū sūpserit a pricipio ex h ēt vitisle ē. amplius cū sumere cremētū: τ h dū sp fit: pfecte in ɔtrariū habitū restituet: nisi forte lōgo tpe suspēsu3 sit. Verū in priuatiōe τ habitu impossle est mutationē in alterū fieri. Ex habitu in priuationez fit mutatio. A priuatōe vo in habitū iposlis est regressio: neq3 cecus qs fact9 rursus videt: neq3 cu3 eēt calu9 rursus comat9 fact9 est: neq3 cū esset sine dentib9 dentes ei iterum orti sunt.

¶ Scdo pbat ɔ pncipalis sic. Indifferēter pōt subz mutari ab vno ɔtioꝝ ad reliquū: τ eɔ nisi ita sit q subm determinat sibi alterū ɔtioꝝ: s3 nō est sic de hitu τ puatōe. Na3 ɔuis aliqs posset mutari ab hitu ad puationē: non tñ eɔ. Naz aliqs pōt mutari a visu in cecitatē: nō a cecitate in visu3 nō pōt mutari. Nā postq̄ hō est cecus nō pōt fieri vidēs. g̃ puatiue opposita nō sūt opposita ɔtric. Minor hui9 rōnis p3 per iaz dicta: τ maior declarat in textu declone exēplari. nā aliqs pōt mutari a calido in friduz: τ eɔ. τ de sanitate in egritudinē: τ eɔ. τ de prauo pōt fieri studiosus: τ eɔ. Nā prau9 pōt exercitari in bonis opibus. Nā aliqd de vtute pōt attigere p longū exercitiū in opibus vtuosis. τ sic tādē pōt attingere ad pfectū hitu3 vtutis: nisi per subtractionē tpis impediatur. τ sic p3 maior.

¶ Circa istā ppōnez pBi. A priuatiōe ad hitū iposlis est mutatio: est dubiū: qr mā pma anteq̄ recipiat aliquā formā determinatā puat illa for9: τ postea recipit ea3. ergo a puatiōe ad formā seu ad hitu3 pōt eē mutatio. g̃ ɔ falsa.

¶ Itē pBs p pby. ponit puationē eē vnū de pncipijs trāsmutatōis nālis qd nō eēt nisi trāsmutatio nālis posset eē a puatōe ad formā. ¶ Itē tenebra est puatio luminis: τ tñ aliqd trāsmutat de tenebra ad lumē: τ somn9 est puatio vigilie sm pBm in lib. de som. τ vigi. τ tñ aliqd pōt trāsmutari a somno ad vigiliā: τ eɔ. ¶ Itē circa illud dictu3 pBi. s. Ab hitu ad puationez est trāsmutatio. arguit z9: qr ad purū nihil ē mutatio: qr qcqd mutat de aliq̄ in aliqd mutat. vt p3 ex. 5. pby. sed puatio est purū nihil vt p3 per supradicta. g̃ nō pōt eē mutatio ab habitu ad puationez.

¶ Pro p dubio ē sciēdu3 q l3 puatio multiplr dicat: vt p3 ex. 5. meta. τ ēt aliqualr patuit pus: tñ puatio ppe accepta accipit z9. vno mō large. alio mō stricte. large loquēdo accipit puatio pro oi carētia forme a subo qñ subz natu3 est hre formā illa3: τ isto mō mā p9 di puari for9 cuz nō hēat formā: qñ mā nata ē hre eā: τ sic loquit pBs in p pby. Alio mō accipit puatio pro carētia forme nate iesse subo semel tñ. τ de tali priuatiōe for9 hite: qr nō nata est hri a subo: nō est iterū recupabilis: τ de tali puatiōe logt hic pBs. Et p h p3 rñsio ad pmā dubitationē: qñ a priuatiōe large accepta ad habitū est possibilis mutatio: τ isto mō dicit mā pma priuari forma. Isto mō ēt tenebra est priuatio lucis. τ ab hō priuatiōib9 ad formā est possibilis mutatio: sed a priuatiōe stricte accepta q̄ est priuatio for9 solū nata haberi semel tñ ad forma3 nō habitā: qñ nata est haberi nō est mutatio possibilis: τ sic loquit hic pBs de priuatione. ¶ Aliter posset dici q priuatio est triplex. queda3 priuās actum tñ. s. actuale3 opationē: τ quedam priuās actū τ hitū tñ: τ queda3 priuās actū habitū τ potentiā. Exēplu3 pmi. somn9 solu3 priuat actum vigilandi siue sentiēdi τ nullu3 habitū priuat. Exēplu3 scdi. ignorātia opposita sciētie priuat actum scie: τ etiā habitu3 scie: sed nō priuat potentiā ad sciam vel ad actū cōsiderādi. Exemplu3 tertij. cecitas priuat actū videndi τ habitū videndi: τ potentiā ad videndu3. A priuatiōe p τ z9 dcā ad formā cui9 est puatio posls est mutatio: s3 a puatōe tertio mō dicta ad formā cui9 est puatio nō est posls mutatio: τ de hō priuatiōe loquit hic pBs. Per hoc p3 solo ad obiecta: qñ priuatio forme de qua loquit pBs p pby. nō puat potentiā ad formā: nec tenebra priuat potētiā ad formā: vtputa ad lumen. Et pp̄ter hoc est possibilis mutatio a priuatione forme pcedente formā: τ a tenebra ad lumen.

¶ Sciendu3 tamē q priuatio forme est duplex: queda3 est pcedens formā saltem sm denoīationē: τ quedam sequēs formā sm actum nostru3 intelligēdi: seu sm denominationē: a priuatione forme saltē pcedente: formā: mō iam dicto ad formā est possibilis mutatio: nō tamē a priuatione sequēte formā: neq3 pro tpe sequente esse forme in mā ad ipsam forma3 nō est possibilis mutatio. ¶ Ad scdm dicēdu3 q ab habitu ad priuationem est possibilis trāsmutatio. Et cū dicit. priuatio nihil est. dicēdu3 q accipiendo nihil sm q opponitur enti: qd idem est qd actu existens in reru3 nā sic priuatio est nihil. Et sic accipiēdo nihil dico q mutatio pōt esse ad nihil: qr gñatio est mutatio a non esse ad esse: τ corruptio est mutatio ab esse ad nō esse. vt p3 ex 5° pby. τ nō esse est nihil vt opponit existenti in actu: tamē accipiendo nihil vt opponit enti trāscēdenti: sic priuatio nō est nihil: sed est ens: qr est vnum intelligibile. Vñ cum pBs. 5. pby. dicit q ois mutatio est ab aliquo in aliqd: ipse accipit aliquid vt est trāscēdens: τ vt est cōmune omni intelligibili.

¶ Quecūq3 vo tāq̄ affirmatio τ negatio opposita sūt: palā est q nullo pdictoꝝ modoꝝ opposita sūt. ¶ In solis.n. istis necīu est sp q̄dez aliud eoꝝ eē veꝝ: aliud aūt eē falsu3. Neq3.n. in ɔtrarijs necīu est sp alterū veꝝ eē alterū aūt falsu3. Neq3 in his q̄ ad aliqd sūt: neq3 in hitu τ priuatōe: vt sanitas τ lāguor ɔtria sūt: τ neutrū ipsoꝝ neq3 veꝝ neq3 fl3 est. Silr aūt τ duplū τ dimidiū tāq̄ relatiua opposita sūt: τ nō est eoꝝ alterū neq3 fl3 neq3 veꝝ. S3 neq3 ea q̄ sm priuationē τ hitū sunt: vt visus τ cecitas. Omino aūt eoꝝ q̄ sm nullā cōplonem dnr nihil verū est neq3 falsum. Porro oia que predicta sunt: sine complexione dicuntur.

¶ Hec ē 4a ps hui9 capli: in q̄ determinat de oppōne ɔdictoria: τ ɔtinet ps ista duas pticulas. In p9 pōit dīa iter opposita ɔdictorie: τ oia alia opposita. In z9 ibi [Maxime vi.] remouet pBs vnā istāriā que posset fieri. In p9 g̃ pticula narrādo dicit q ɔdictorie opposita dīnt ab oib9 alijs opposit] p h q sp ɔdictorie oppositoꝝ alterū ē veꝝ τ reliquū est fl3. s3 de alijs oppositis nō est h veꝝ. nā languor τ sanitas neq3 est veꝝ: neq3 ē flm. neq3 duplū neq3

dimidiũ est veꝝ vl' fl'z. Et istõ ꝓbat p̃hs dicẽs.s.ꝙ nullũ oppositoꝝ alioꝝ ab opposi. ɔ̃dictorie ẽ alterũ veꝝ ꝛ reliquũ fl'z: ꝛ h̃ est ɔ̃.4.z.hui' lib. g̃ sic ꝓbaꝛ. De q̃d est veꝝ vel falsuz est cõplexũ: sz nullũ oppositoꝝ alioꝝ a ɔ̃dictorie oppositis ẽ cõplexũ. g̃ nullũ oppositoꝝ alioꝝ a ɔ̃dictorie oppositis est alterũ veꝝ ꝛ reliquũ fl'z. ⁋ Intelligẽda sũt hic duo. Primũ ꝙ ɔ̃dictoria sũt duplicia: q̃dã cõplexa q̃dã icõplexa: de ɔ̃tradictorijs cõplexis loq̃ꝛ h̃ p̃hs ꝛ nõ de incõplexis: ꝛ de ɔ̃tradictorijs cõplexis ẽ veꝝ q̃d p̃hs h̃ dicit. sz de ɔ̃tradictorijs icõplexis nõ est veꝝ: qꝛ neutruz cõtradictorioꝝ incõplexoꝝ ẽ veꝝ vel fl'z. ⁋ Scd'z notabile ẽ ꝙ p̃hs nõ loq̃ꝛ hic de ɔ̃trarijs cõplexis: sz solũz de ɔ̃trarijs incõplexis ꝙ neutrũ ɔ̃trarioꝝ incõplexoꝝ ẽ veruz vel fl'z. ⁋ Sz dubitaꝛ: qꝛ calefactio ꝛ frigefactio sũt ɔ̃traria incõplexa ꝛ vtrũqz illoꝝ ẽ veꝝ vel fl'z: qꝛ si dico hãc vocẽ calefacio/ dico veꝝ vel fl'z. g̃ vĩ ꝙ aliq̃d incõplexoꝝ ẽ veꝝ vel fl'z. Et silr si dico hãc vocẽ curro/ dico veꝝ vl' fl'z: ꝛ tñ hec vox curro ẽ vox incõplexa. ⁋ Cõfirmaꝛ: qꝛ veꝝ vel fl'z nõ sũt in voce nisi sint in signatiõe: sz vox incõplexa põt signare veꝝ vel fl'm. g̃ vox incõplexa põt eẽ vã vel falsa. ꝓbatio assumpti. nã posse ẽ ꝙ hec vox deꝰ significet idem q̃d hec ꝓpõ: deꝰ est: ꝛ ita incõplexum põt signare veꝝ vel fl'z. ⁋ Ad p̃ᵐ istoꝝ dõz ꝙ iste voces frigefio calefio sũt oꝛones iplicite: ꝛ sũt cõplexa implicita: q̃uis explicite sint incõplexa: qꝛ idẽ est dic calefio ꝛ ego calefio: ꝛ nõ ẽ incõueniẽs: qꝛ hꝫ incõplexa explicite ꝛ cõplexa iplicite sint vã vel fl'a: nec de talibꝰ incõplexis loq̃ꝛ p̃hs h̃. Et q̃n z° ꝓbaꝛ ꝙ icõplexũ nõ ẽ veꝝ vel fl'm. dico ꝙ incõplexũ explicite: q̃d tñ ẽ cõplexũ iplicite bñ põt eẽ veꝝ vel fl'z inq̃tũ est cõplexũ ꝑz intell'm. ⁋ Ad ɔ̃firmationẽ dico ꝙ veꝝ ꝛ fl'z sũt in voce cõplexa sic in signo: sic ꝙ vox cõplexa dĩ vã: qꝛ ẽ signatiua veri. sz vox cõplexa q̃ nõ resoluiꝛ in vocẽ cõplexã nõ dꝫ eẽ vã vel falsa: q̃uis significet veꝝ vel fl'z: vñ si h̃ vox ponaꝛ ad signandũ idẽ q̃d hec ꝓpõ/ deꝰ est: h̃ vox .a. signat veꝝ vel fl'z: sz incomplexũ ꝛ iõ nec ẽ veꝝ nec fl'z: nec añs nec ɔ̃ñs in aliq̃ ɔ̃ña: vñ si aliq̃s dicat. deꝰ est. g̃ .a. nõ facit aliquã ɔ̃ñciaz: sed ita nõ est de vbis p̃ᵒ ꝛ z° ꝓpone: qꝛ q̃uis sint voces icõplexe: signant tñ ꝑ modũ cõplexoꝝ: ꝛ iõ pñt eẽ añs ꝛ ɔ̃ñs i aliq̃ ɔ̃ña: vñ hec ɔ̃ña est bona: si curro moueoꝛ: sz nõ sic est de incõplexis signantibꝰ ꝑ modũ incõplexoꝝ: qꝛ hꝫ nõ sunt oꝛones iplicite nec explicite. ⁋ Sed ɔ̃. posito ꝙ .a. signat idẽ q̃d deꝰ est: tũc hec oꝛo est vã .a. ẽ veꝝ: qꝛ seq̃ꝛ/ deꝰ ẽ: est veꝝ. g̃ .a. est veꝝ. ꝑz ɔ̃ña: ꝛ añs est veꝝ. g̃ ꝛ ɔ̃ñs. ꝛ ex h̃ sequiꝛ ꝙ vox incõplexa põt eẽ añs vel ɔ̃ñs in ɔ̃ña bona: ꝛ sic hec ɔ̃ña ẽ bona: deꝰ est. g̃ .a. est. Dõm ꝙ hec ẽ distiguẽda .a. est veꝝ. ex eo ꝙ ly .a. põt accipi mãlr vel signatiue. Si signatiue: hec est vã .a. est veꝝ: ꝛ sic supponiꝛ pro ista/ deꝰ est. Si mãlr sic hec ẽ fl'a .a. ẽ veꝝ: qꝛ sic signat ꝙ hec vox .a. ẽ vã. Ista tñ ẽ vã .a. signat veꝝ accipiẽdo .a. mãlr: sz ex h̃ nõ seq̃ꝛ ꝙ hec sit vã .a. est verũ accipiẽdo .a. mãlr in ɔ̃ñte: qꝛ h̃ vox .a. signat veꝝ ꝑ modũ icõplexi: vt dc̃m est: ꝛ de tali nõ sequiꝛ ꝙ si signat veꝝ ꝙ sit veꝝ. Ista tñ ɔ̃ña est bona .a. signat veꝝ. g̃ .a. est veꝝ. ꝑz ꝙ ly .a. supponit signatiue in ɔ̃ñte: ꝛ mãlr in añte. hꝫ g̃ ꝓpões .a. est añs vl' ɔ̃ñs in ɔ̃ña bona sũt distinguẽde ex eo ꝙ ly .a. põt hꝛe supponẽ simplicẽ ꝛ supponẽ signatiuã. Si supponat signatiue: sic hec est vã .a. est añs .a. est ɔ̃ñs: qꝛ denotaꝛ ꝙ deꝰ ẽ: est añs: vel ꝙ sit ɔ̃ñs. Si võ accipiaꝛ mãlr. sic h̃ est falsa .a. est añs .a. est ɔ̃ñs. Et si dicaꝛ ꝙ si hec erit vã .a. est añs accipiẽdo ly .a. signatiue: tũc hec ɔ̃ña aliq̃ mõ ẽ bõa. deus est. g̃ .a. accipiẽdo ly .a. signatiue in ɔ̃ñte. ⁋ Dõm ꝙ nullo sensu est hec ɔ̃ña bona. deꝰ est. g̃ .a. qꝛ ly .a. seq̃ns ly g̃/ nõ põt accipi ibidem nisi mãlr pro seipsa voce: nec dꝫ fieri distictio ex eo ꝙ ly .a. põt accipi mãlr vel signatiue: qꝛ hec distinctio nõ hꝫ locũ nisi vbi terminꝰ põt hꝛe suppositionẽ q̃d nõ ɔ̃tigit nisi in oꝛone: qꝛ si dicẽdo/ deꝰ est .a. ly .a. nõ supponiꝛ tãq̃ subꝫ vel p̃dicatũ in aliq̃ ꝓpositiõe nec tanq̃ ps ꝓpõnis: ideo nõ est distiguẽda ex eo ꝙ ly .a. põt supponere vno mõ vel alio modo.

ADDE Ex ista difficultate h̃ disputata accidẽtalr collige bonã doctrinã ꝙ nulla vox põt dici vã vl' fl'a nisi sit cõplexa explicite aut implicite. vox aũt q̃ est incomplexa iplicite ꝛ explicite: lz possit veꝝ vel falsũ signif: nõ tñ est vera vel falsa.

⁋ Sed maxime videbiꝛ hoc tale ɔ̃tigere in his que ꝑm cõplexionez dñr cõtraria. Sanũ nãqz esse soꝛ. ꝛ languere sortem cõtrariũ est.

⁋ Hec ẽ z° ꝑticula huiꝰ ꝑtis: in q̃ p̃hs remouet vnã instãtiaz q̃ posset fieri ɔ̃ p̃dcã. posset. n. aliq̃s dic ꝙ lz neutruz ɔ̃rioꝝ incõplexoꝝ sit verũ vel falsum: tamẽ contrarioꝝ cõplexoꝝ in q̃bꝰ p̃dicanꝛ p̃dcã ɔ̃ria est vnum veꝝ ꝛ reliquũ fl'z. v.g. cũ nec lãguoꝛ nec sanitas sit veꝝ vel fl'm: tñ alterũ illoꝝ ɔ̃trarioꝝ/ soꝛ. languet. soꝛ. est sanꝰ: est veruz ꝛ reliquũ fl'z. Et ita ẽ de p̃uatiue oppositis. s. ꝙ alteꝝ oppositoꝝ in q̃bus affirmanꝛ opposita de eodẽ est verũ ꝛ reliquũ fl'z: sic est in ɔ̃tradictorijs. nõ. n. est semꝑ alterũ contradictorioꝝ incõplexoꝝ verũ ꝛ reliquũ fl'm: sz sꝑ alterũ cõtradictorioꝝ cõplexoꝝ in quoꝝ vno affirmaꝛ p̃dicatũ de subo ꝛ in reliquo negaꝛ idẽ p̃dicatũ de eodez subo: est veꝝ ꝛ reliquũ fl'z: ꝛ ita ɔ̃tradictoria opposita nõ differũt ab his oppositis per predictam differentiã.

⁋ Sz neqz in his sꝑ alterũ veꝝ alterũ eẽ falsuz ɔ̃tigit. Cũ. n. sit soꝛ. erit aliud q̃dẽ veꝝ: aliud v̾o falsuz: cũ v̾o nõ sit: ambo falsa sũt: neqz. n. languere neqz sanũ eẽ est verũ: cũ oĩno soꝛ. nõ sit. ⁋ In priuatiõe v̾o ꝛ hitu cũ nõ sit neutrũ veꝝ est. cũ v̾o sit nõ erit alterũ veꝝ: hr̃e nãqz visuz soꝛ. ad id q̃d est cecũ eẽ socratẽ oppositum est: sicut priuatio ꝛ habitꝰ: ꝛ cũ sit nec̃iũ nõ est alterũ veꝝ vel falsuz eẽ: cũ. n. nõduz natꝰ est hr̃e: vtraqz falsa sunt. ꝛ visuz. n. hr̃e ꝛ cecũ esse. In affirmatiõe v̾o ꝛ negatiõe semꝑ siue sit siue nõ sit aliud q̃dẽ erit veꝝ aliud v̾o falsuz: languere aũt soꝛ. ꝛ nõ languere cũ ipse sit palaz est ꝙ alterũ eoꝝ verũ est. alterũ aũt falsuz est: ꝛ cũ nõ sit silr: languere. n. cum nõ sit falsuz est: nõ languere aũt verũ. Quare in his solis ꝓpriũ erit semꝑ eoꝝ alteꝝ veꝝ alterũ aũt falsuz eẽ: q̃cũqz tanq̃ affirmatio ꝛ negatio opposita sunt.

⁋ Istã instãtiã remouet p̃hs dicẽs: ꝙ nõ sꝑ alteruz ɔ̃rioꝝ est veꝝ ꝛ reliquũ fl'm: in illis in q̃bꝰ ɔ̃ria imediata affirmanꝛ de eodẽ subo. Nã q̃uis dũ soꝛ. existit: semꝑ alterũ illoꝝ. soꝛ. ẽ sanꝰ. soꝛ. languet/ sit veꝝ ꝛ reliquũ fl'm: tñ soꝛ. corrupto vtrũqz istoꝝ ẽ fl'z: qꝛ q̃n soꝛ. nõ est: tunc nec languet: nec est sanus: ꝛ eodẽ mõ est in p̃uatiue oppositis: qꝛ q̃n subz nõ est: nec p̃uatio nec habitꝰ inest subo: ꝛ tũc non est alterũ oppositoꝝ incõplexoꝝ verũ ꝛ reliquũ falsuz in q̃bꝰ p̃uatiue opposita affirmanꝛ de eodẽ subo: ꝛ ita est d̾ relatiue oppositis: sz in cõtradictorijs cõplexis est semꝑ ita siue subz existat: siue nõ existat ꝙ sꝑ alterũ ɔ̃tradictorioꝝ incõplexoꝝ ẽ veꝝ ꝛ reliquũ fl'm: sz nõ ẽ sic in alijs. Et iõ ɔ̃tradictorie opposita dñt ab oĩbꝰ alijs oppositis in hoc ꝙ sꝑ est alterũ ɔ̃tradictorioꝝ verũ ꝛ reliquũ falsuz: sed non est sic in alijs oppositis.

⁋ Cõtrariũ aũt est bono q̃dẽ ex nec̃itate malũ. hoc aũt palã est ꝑ singuloꝝ iductionẽ: vt sanitati languoꝛ: ꝛ iustitie iniustitia: ꝛ fortitudini

debilitas: silr aūt ⁊ in alijs. Malo autē aliqñ qdē bonū est ꝯtrariū: aliqñ aūt malū. Egestati cū sit malū supabūdātia ꝯtraria est cū sit ⁊ ipsa malū. Sz in paucis h̄ tale qlz inspiciet: in plurib⁹ vō semꝑ malū bono est ꝯtrariū.

¶ Hec ē 6ª ps b⁹ capl'i in q̄ ph̄s redit ad determinādū de ꝯrijs. Et ꝯtinet qnq₃ ꝑticulas ſ₃ numeꝝ qnq₃ ꝓꝓetatū q̄rū ꝓꝓetatū ꝯrioꝝ ꝑticule patebūt locis suis. Pria ꝓprietas ē ꝙ sꝑ si alteꝝ ꝯrioꝝ sit bonū reliquū erit malū: sz nō eꝯ. nō .n. oꝫ ꝙ si alteꝝ ꝯrioꝝ sit malū ꝙ ꝑꝑ h̄ reliquū sit bo͞m. Un̄ breuiter bono nihil ꝯriat̄ nisi malū: sed malo ꝯriant̄ indr̄nter tā bo͞m q̄₃ malū. Pria ps b⁹ ꝓprietatis declat̄ iductiue. nā sanitati q̄ ē qdā bo͞m ꝯriat̄ languor q ē qdā malū ⁊ iustitie q̄ ē qdā bo͞m ꝯriat̄ iniust.ª q̄ est qdā malū: ⁊ fortitudini q̄ est qdā bo͞m ꝯriat̄ debilitas q̄ est qdā malū: ⁊ silr in alijs ē dēm. s. ꝙ sꝑ ꝯriū bono ē malū. 2ª ps. s. ꝙ malū ꝯriat̄ malo declat̄ exēplariter sic. Egestati q̄ est qdā malū ꝯriat̄ supabūdātia que est qdā malū: sz h̄ ē in pauciorib⁹: qꝛ in plib⁹ malum ꝯriat̄ bono: ⁊ eꝯ. Un̄ breuiter intēdit dc̄e ꝙ sic̄ in ꝯrijs incōplexis: ita ē ꝙ ꝯria nūq̄₃ pnt sil̄ eē va sz sil̄ fl'a: sic est in ꝯrijs ſm nāꝫ vel ſ₃ mores ꝙ bono nāe nūq̄₃ ꝯriat̄ bo͞m nāe: sz malū nāe: ⁊ bono moris nō ꝯriat̄ bo͞m moris sz malū moris: ⁊ sic ꝯria nūq̄₃ pnt eē sil̄ bona. pnt tn̄ esse simul mala.

¶ Intelligēdū ē hic ꝙ in nālib⁹ alteꝝ ꝯrioꝝ pōt eē melius reliq̄: qꝛ alteꝝ ꝯrioꝝ ē vt hr̄ꝰ: ⁊ reliquū vt priuatio: vt pꝫ ex. 10. meta. Jō q̄uis vere neutrū ꝯrioꝝ in nālib⁹ sit simplr̄ malū: tn̄ alterū ꝯrioꝝ reª aliqui hꝫ rōnē mali. v.g. calor ⁊ frig⁹ sūt ꝯria ſm nāꝫ: ⁊ vtrūq₃ est aliquo mō bonū ⁊ ꝑfectū: tn̄ frig⁹ nō est bo͞m: sz malū in cōꝑatiōe ad calorē. qꝛ frig⁹ in cōꝑatiōe ad calorē hꝫ rōnē mali: vn̄ in nālib⁹ sꝑ bono ꝯriat̄ malū in cōꝑatiōe. s. ꝙ ē malū respectu illi⁹ boni: sz nō oꝫ ꝙ ꝯriū bono sit simplr̄ malum. Jn moralib⁹ vō sꝑ vni bono ꝯriāt̄ duo mala. v.g. vni virtuti ꝯriant̄ duo vitia īter q̄ illa virt⁹ est mediū. v.g. liberalitati q̄ est q̄dā vr⁹ ꝯriat̄ ꝓdigalitas ⁊ illiberalitas seu parcitas q̄ sūt duo mala ſm mores: q̄uis nō sint mala nāe: ⁊ tēꝑātie ꝯriant̄ duo mala. s. intēꝑātia ⁊ isensibilitas: ⁊ fortitudini ꝯriant̄ audacia ⁊ timiditas q̄ sunt duo mala: vn̄ virtus moris q̄ est qdā bonū moris est mediū inter duo vitia q̄ sūt mala moris. Et virt⁹ ꝯriat̄ vtriq₃ vitioꝝ īter q̄ est mediū sic̄ bo͞m ꝯriat̄ malo: ⁊ duo vitia īter que virt⁹ est mediū ꝯriant̄ īter se. sic̄ malū ꝯriat̄ malo: vt pꝫ ex 2º ethi. ¶ Intelligēdū ꝙ de bono pnt fieri multe distinctiōes. Una ꝙ bo͞m accipit̄ 3ʳ. Unoº vt est trāscēdēs: quō logt̄ ph̄s p̊ ethi. vbi dr̄ ꝙ bo͞m dat̄ eq̄lr enti. Alioº accipit̄ bonū pro bono nāe. Tertio mō accipit̄ bonū ꝓ bono moris: bonū trāscēdēs idē est qd̄ ens: ⁊ bonū sic acceptū nō hꝫ ꝯriū sic̄ ens in sua cōitate nō hꝫ ꝯriū. Et iō ſm ꝙ bonū hꝫ suppōnē simplicē in illa ꝓpōne bono ꝯriat̄ aliqd: sic est falsa: qꝛ exq̄ qdlꝫ ē bonū in sua cōitate acceptū: qꝛ si hr̄et ꝯriū illud ꝯriū eēt ens ⁊ bonū: exq̄ qdlꝫ est bonū. ⁊ ita ꝯriū vere ꝑdicaret̄ de suo ꝯrio: tn̄ accipiendo bonū vt supponit ꝑsonalr̄: sic hec ē va: bono ꝯriat̄ aliqd: qꝛ alicui bono. s. enti ꝯriat̄ aliqd: ⁊ sic hec ē va bo͞m ꝯriat̄ bono: sic̄ ista: aliqd ens ꝯriat̄ alicui enti: vn̄ accipiēdo bonū vt est trāscēdēs: sic hec ē va: bonū ꝯriat̄ bono: ⁊ nihil ꝯriat̄ bono nisi bonū: sz de bono sic accepto non logt̄ hic ph̄s: bonū nāe est idē qd̄ ꝑfectio rei: ⁊ hō bonus dr̄ in reª ad nāꝫ cui⁹ est ꝑfectio: sic ⁊ ꝑfectū dr̄ relatiue seu cōparatiue: ⁊ sic oē illud qd̄ ꝯſuat reꝫ in se ⁊ in sui nā dr̄ bonum nāe in cōꝑatiōe ad illā reꝫ: ⁊ destructiua ⁊ corruptiua: vt sectio: corruptio: debilitas: languor seu ifirmitas dn̄r mala nāe: frig⁹ ēt dr̄ malū respectiue ⁊ in cōꝑatiōe ad igneꝫ cui⁹ est respectiuū. Dico ꝙ cōparādo bonū nāe ⁊ malum nāe ad idē: sic sunt ꝯria: ⁊ sic bo͞m nāe nō ꝯriat̄ bono nāe: sz malo nāe. Et isto mō accipiēdo bo͞m ⁊ malū. s. respectiue idē est bonū ⁊ malū reª diuersoꝝ. Nā illud idē qd̄ est bonū aque. s. friditas est malū igni: ⁊ illd̄ qd̄ est bonū igni est malū aq̄: ⁊ bo͞m ⁊ malū sic cōꝑata ad diuersa nō sunt ꝯria: sz cōꝑata ad idē sic st̄ ꝯria: qꝛ idē nō pt̄ eē ꝯſuatiuū ⁊ destructiuū: sz si logmur d̊ bono moris: sic v̄tutes ⁊ oꝑatiōes ſ₃ v̄tutes ⁊ boꝝ ꝯseruatiua dn̄r bona. Et malū moris idē est qd̄ vituꝑabile: cuiꝯ sunt vitia ⁊ oꝑatio vitioꝝ: sic loquēdo de bono ⁊ malo: sꝑ bono ꝯriat̄ malū: ⁊ nunq̄₃ ꝯriat̄ bonū bono: ⁊ sic ꝯriant̄ vtriq₃ vitioꝝ īter q̄ virt⁹ est mediū. Un̄ ph̄s sic logt̄ de bono ⁊ malo nāe ⁊ moris indifferēter: ⁊ sic est suū dcm̄ vl'r veꝝ. nec bonū nāe ꝯriat̄ bono nāe: nec bonū moris ꝯriat̄ bono moris. Aliā distinctionē trimēbrē ponit ph̄s de bono. 8. ethi. dicēs ꝙ bonū est triplex. s. bonū vtile: ⁊ bonū delectabile: ⁊ bonū honestū: ⁊ bonū honestū idē est qd̄ bonū moris: bono vtili ꝯriat̄ malū qd̄ est dānū in reb⁹. bono delectabili ꝯriatur malū pene qd̄ ē malū tristabile seu penale: bono honesto ꝯriat̄ malū vituꝑabile. Multe alie distinctiōes sunt de bono: quas ꝓpter breuitatem omitto.

¶ Amplius vō ꝯtrarioꝝ nō necꝯiū ē: si alterū ē: ⁊ reliquū eē. sanis nāq₃ oib⁹ sanitas qdēꝫ erit languor vō nō erit. Silr aūt ⁊ cū sint oēs qdē albi: albedo qdē erit: nigredo vō nō erit.

¶ Hec ē 2ª ꝑticula hui⁹ ꝑtis: in q̄ ph̄s ponit scdāꝫ ꝓꝓetatē ꝯrioꝝ q̄ est ista: qꝛ q̄uis vnū ꝯrioꝝ sit in rerum nā: nō tn̄ ꝑꝑ h̄ oꝫ ꝙ reliquū sit in rerū nā: qꝛ si oīa aīalia essent sana: tūc nō eēt egritudo nec languor: ⁊ si oīa eēnt alba: tūc nō eēt nigrū. ¶ Sz ꝯ h̄ est dcm̄ ph̄i p̊ de celo: q dicit. Si vnū ꝯrioꝝ sit in reꝝ nā: oꝫ ꝙ reliquū sit in reruꝫ natura. ¶ Sciēdū ꝙ ꝑ eē in nā possum⁹ duo itelligē. s. vl actualr actu existere: ⁊ sic nō oꝫ ꝙ si vnū ꝯrioꝝ sit in rerū nā: ꝙ ꝑꝑ h̄ reliquū sit in rerū nā. ⁊ h̄ itelligit ph̄s hic. Alio mō ꝑ esse pōt itelligi aptum natū ad existere in nā siue nālr existere in actu: ⁊ sic intelligit ph̄s primo de celo.

¶ Amplius si sortē sanū esse ad id qd̄ est sorteꝫ languere ꝯtrariū est: cū nō sit poſ͛ vtrūq₃ eidē simul inesse nō erit poſ͛ cū alterū cōtrarioꝝ sit ⁊ reliquū eē. Cū eniꝫ sit veꝝ socra. sanuꝫ esse: non erit verum languere socrateꝫ.

¶ Hec est 3ª ꝑticula h⁹ ꝑtis: in qua ph̄s pōit 3ᵃᵐ ꝓꝓetateꝫ ꝯrioꝝ que ē ista: ꝙ ꝯria nō affirmant̄ vere sil̄ de eodem. v.g. iste ꝓpōnes nō pnt simul esse vere. soꝛ. est sanus. soꝛ. est eger: ⁊ hꝯ. rō ē: qꝛ ꝓpōnes de eodē subiecto ⁊ ꝑdicatis cōtrarijs sunt quodāmodo ꝯrie: sed ꝓpōnes ꝯrie nō pnt simul esse vere. ideo ꝓpōnes affirmatiue de eodem subo ⁊ ꝑdicatis cōtrarijs nō pnt simul esse vere.

¶ Palā aūt ē ꝙ circa idē: aut spē: aut gn̄e nālr hn̄t fieri ꝯrietas: lāguor nāq₃ ⁊ sanitas i corꝑe aīalis nā hn̄t fieri. Albedo nāq₃ ⁊ nigredo simplr̄ in corꝑe: iustitia vō ⁊ iniustitia in aīa.

¶ Hec ē 4ª ꝑticula h⁹ ꝑtis: in q̄ ph̄s ponit 4ᵃᵐ ꝑtē ꝯrioꝝ q̄ est ista. Oīa ꝯria nata sunt fieri circa ideꝫ gn̄e vel spē. v.g. sanitas ⁊ languor que sūt ꝯria hn̄t fieri circa aīal: qd̄ est vnū spē subalterna: ⁊ albedo ⁊ nigredo hn̄t fieri circa corp⁹: qd̄ est vnū gn̄e: ⁊ iust⁰ ⁊ iniust⁰ nata sūt fieri circa aīaꝫ humanā q̄ est vna spē spālissima. ¶ Intelligēdū ꝙ ꝯria ſm spēs pnt fieri circa idē gn̄e vel spē: sz nō circa idē nuō: nisi successiue ⁊ nō sil̄. Indiuidua tn̄ ꝯria vt iste calor q nūc ē in igne: ⁊ istd̄ frig⁹ qd̄ nūc est in aq̄ nō sunt

nata fieri circa idẽ nuõ: ſ3 circa idẽ gñe vl ſpe. naz accñ̃a manẽs idẽ nuõ nõ eſt aptũ natũ migrare ð ſubo in ſub3.

¶ Neceſſariũ eſt aũt oĩa ↄ̃traria vl in eodẽ gñe eẽ: vel in ↄ̃trarijs gnĩb⁹: vel ipſa gñ̃a eẽ: vt albũ ꝛ nigrũ in eodẽ gñe ſunt: color eni gen⁹ eoꝝ ẽ: iuſtitia ṽo ꝛ iniuſtitia in ↄ̃trarijs gnĩbus ſunt. huius eni3 virt⁹: huius nequitia gen⁹ eſt. Bonum eni3 ꝛ malu3 nõ ſunt in aliquo genere: ſ3 ipſa ſunt genera aliquoꝝ exiſtentia.

¶ Hec ẽ 5ª pticula hui⁹ ptis: in q̃ Phs ponit quartã ꝓpꝛietatẽ ↄ̃trioꝝ q̃ eſt ꝙ oĩa ↄ̃ria vel ſunt in eodẽ gñe vel in generib⁹ ↄ̃rijs vel ipſa ſũt gñ̃a alioꝝ: ꝛ exẽplificat de oĩbus iſtis: ꝛ p̃ de p̃mis dicẽs ꝙ albedo ꝛ nigredo ſũt in eodem gñe: q2 color eſt gen⁹ eoꝝ: ꝛ accipit ↄ̃creta pro abſtractis. nam albedo ꝛ nigredo ſunt in eodẽ gñe. ſ. in gñe coloris. deide exẽplificat de ſcðis dicẽs: ꝙ iuſtitia ꝛ iniuſtª ſunt in ↄ̃rijs gnĩb⁹. nã virt⁹ ꝛ vitiũ ſunt gñ̃a ↄ̃ria: ꝛ iuſticia eſt in gñe ṽtutis ꝛ iniuſtª in gñe vitij. Tertio exẽplificat de tertijs dicẽs: ꝙ bonũ ꝛ malu3 nõ ſũt in gñe: ſ3 gñ̃a alioꝝ.

¶ Hic eſt notãdu3 ꝙ gen⁹ q̃tũ ſpectat ad ꝓpoſitum eſt triplex. ſ. gen⁹ logicũ: ꝛ gen⁹ phyſicũ: ꝛ gen⁹ moris. Genus phyſicũ eſt gen⁹ ſuſceptiuũ ↄ̃trioꝝ: ſed genus moris eſt genus p̃dicabile ð his q̃ ptinẽt ad virtutes vel vitia. Gen⁹ logicũ ẽ duplex. ſ. gñ̃aliſſimũ ꝛ ſubalternũ. loquẽdo g̃ ꝓprie de ↄ̃rijs. ſ. q̃ poſita ſũt ſub eodẽ gñe: ꝛ maxie diſtãt ꝛ p̃nt ineſſe eidẽ ſubo nuõ ſuc: ceſſiue ꝛ nõ ſil. ſic dico ꝙ oĩa ↄ̃ria nata ſũt ieſſe in eodẽ gñe logico gñ̃aliſſimo vel ſubalterno: vt p3 ex. 10. ꝛ. 5. meta. vbi daꝶ diffõ ↄ̃trioꝝ q̃ talis eſt. Cõtraria ſũt q̃ poſita ſũt ſub eodẽ gñe a ſe iuicẽ max⁹ diſtãt: ꝛ ſilr oĩa ↄ̃ria accepta ẜm ſpẽ3 hñt fieri circa ide3 ſub3 phyſicũ: h̃ ẽ circa idẽ ſub3 ſpe vl gñe: ſ3 nõ oĩa ↄ̃ria ſpectãtia ad mores ſũt in eodẽ gñe moris: ſ3 q̃dã ſũt in diuerſis gnĩb⁹ moꝝ. ꝛ nullo mõ in eodẽ gñe moris: vt iuſt⁹ ꝛ iniuſtª. Et q̃dã ſũt ↄ̃ria ſpectãtia ad mores q̃ nec ſũt in eodẽ gñe nec in diuerſis gnĩb⁹: ſ3 ipſa ſũt gñ̃a alioꝝ: ꝛ ſic bonũ moris ꝛ malũ moris ſunt gñ̃a moꝝ q̃ ↄ̃tinẽt oĩa ptinẽtia ad mores: ꝛ iõ ſunt gñ̃a. ꝛ nõ ſunt in eodẽ gñe moris: nec in diuerſis gnĩb⁹ moꝝ: ſ3 hñ ſũt in eodẽ gñe logico. ſ. in gñe q̃litatis. ¶ Scðo notãdũ ẽ ꝙ ↄ̃ria ꝓpe dicta ſunt duplicia: q̃dã ſic ſe hñt ꝙ q̃lꝫ ↄ̃tẽtũ ſub vna ſpecie ↄ̃riaꝶ cuilꝫ ↄ̃tẽto ſub ſpe ↄ̃ria: ꝛ talia ↄ̃ria dñr eẽ in eode3 gñe: ꝛ ſic ſe hñt ↄ̃ria phyſica: inter q̃ põt eẽ mot⁹ p ſe. v. g. albedo ꝛ nigredo ſic ſũt ſpẽs ↄ̃rie ꝙ q̃lꝫ ↄ̃tẽtũ ſub albedine ↄ̃riaꝶ cuilꝫ ↄ̃tẽto ſub nigredine ꝛ eͦ̃. Et etiã calor ꝛ frigus ꝛ hͦ̃ forᶜ nãles ſic ſunt ↄ̃rie: ꝛ ſic ſe hñt aliq̃ ↄ̃ria in gñe moris: vt iuſtitia ꝛ iniuſtª. Alia ṽo ſunt ↄ̃ria que ꝓpter hoc: q2 alicui ↄ̃tẽto ſub vno ↄ̃riaꝶ aliqd ↄ̃tẽtum ſub alio: nõ tñ oĩ ↄ̃tẽto ſub vno ↄ̃riaꝶ q̃lꝫ ↄ̃tẽtũ ſub alio: ꝛ ſic virtus ꝛ vitiũ ſunt ↄ̃ria. naz oĩ ṽtuti ↄ̃riaꝶ aliqð vitiũ: ſed nõ oẽ vitiũ ↄ̃riaꝶ oĩ ṽtuti. Nã tẽperãtia nõ ↄ̃riaꝶ cupiditati: nec fortitudo ↄ̃riaꝶ ꝓdigalitati: ꝛ hͦ̃ ↄ̃ria nõ ſt ĩ eodẽ gñe moris: ſ3 in diuerſis gnĩb⁹. Nã oẽ vitiũ ↄ̃tineꝶ ſub malo qð eſt vnũ gen⁹ moris: ꝛ oĩs virt⁹ ↄ̃tineꝶ ſub bono: qð eſt aliud gen⁹ moris. Dico ergo ꝙ hͦ̃ ↄ̃ria nõ opponunꝶ vlr: ſ3 pro tãto dñr ↄ̃ria: q2 oĩ ↄ̃tẽto ſub vno ↄ̃riaꝶ aliqd ↄ̃tentu3 ſub alio: ſ3 oĩa hͦ̃ ↄ̃ria vl ſũt in diuerſis gnĩb⁹: vt ṽt⁹ ꝛ vitiũ: vel ſunt gñ̃a alioꝝ: vt bonũ ꝛ malu3.

T. cõ. 13. **P**Rius aũt alteꝝ altero dꝛ quadruplr: primo q̃dem ꝓprie ẜm tp̃s: ẜm qð. ſ. antiquius ꝛ ſenius: alterũ altero dꝛ: in eo eni3 ꝙ tẽpus amplius eſt ꝛ antiquius ꝛ ſenius dicitur.

Iſtud eſt 2ᵐ caᵐ tractat⁹ tertij in quo determinaꝶ de p̃ori: ꝛ p ↄ̃ñs de poſteriori: q2 oppoſitoꝝ eade3 eſt diſciplina. Iſtud caᵐ ↄ̃tinet q̃nq3 ptes ẜ3 modũ q̃nq3 modoꝝ p̃oris q̃s ponit. 2ª ibi [Scðo ãt mõ.] 3ª ibi [Tertio ṽo mõ.] 4ª ibi [Amplr⁹ ſupra.] 5ª ibi [Ur ãt p̃terea.] In pª ergo pte narrat intẽtionẽ ſuã ꝛ ponit pᵐ modũ p̃oris dicẽs. p̃ ꝙ vnũ dꝛ p̃us altero q̃druplr: ꝛ h̃ ẽ ẜ3 modos p̃oris magis famoſos: tñ ꝓponit q̃rtũ modũ min⁹ famoſu3. Primo ponit pᵐ modũ dicẽs: p̃mo ꝛ ꝓpe dꝛ alteru3 p̃us altero ẜm tp̃s. nam vnũ dꝛ p̃us alio qð eſt antiquius aut ſenius altero: nihil aũt dꝛ antiquius alio niſi ẜm tp̃s. ergo ẜm tp̃s dꝛ aliqd eẽ p̃us altero. Iſto ẽt mõ tp̃s p̃teritum quãto eſt remotius a p̃ñti tanto dꝛ p̃us: ꝛ q̃to eſt ꝓpinquius p̃ñti tanto diciꝶ poſterius.

¶ Scðo mõ qð nõ ↄ̃uertiꝶ ẜ3 ſubſiſtẽdi ↄ̃ñtiã: vt vnus duob⁹ prior eſt: duob⁹ eni3 exiſtẽtib⁹ nioꝝ ↄ̃ñs eſt vnũ eẽ: vno aũt exñte nõ neccũ eſt duo eẽ: idcirco nõ conuertiꝶ ab vno ↄ̃ñtia vt ſit reliquũ: prius ṽo vꝛ illud eſſe a quo nõ cõuertitur in eo qð eſt eſſe conſeq̃ñtia.

¶ Hec ẽ 2ª ps hui⁹ caplĩ: in qua phs põit 2ᵐ modũ p̃oris qui talis eſt: ꝙ aliqd eſt p̃us altero a quo nõ ↄ̃uertiꝶ ſubſiſtẽdi ↄ̃ñã. ꝛ ſic vnũ eſt p̃us duob⁹. nã duob⁹ exñtib⁹ ſeq̃ꝶ vnũ eẽ ꝛ nõ ecõuerſo. cũ ab vno ad duo nõ ↄ̃uertiꝶ ſubſiſtendi ↄ̃ñã: q2 oẽ illud a quo nõ ↄ̃uertiꝶ ſubſiſtẽdi ↄ̃ñtia eſt p̃us. ꝛ ſic ſeq̃ꝶ ꝙ vnũ eſt p̃us duob⁹. ¶ Sciẽdu3 ꝙ id qð ſeq̃ꝶ ad aliud ꝛ nõ ecõuerſo ẽ illud a quo nõ ↄ̃uertiꝶ ſubſiſtẽdi ↄ̃ñã. ꝛ iõ illud qð ſeq̃ꝶ ad aliud ꝛ nõ ecõuerſo eſt p̃us iſto ſcðo mõ p̃oris. ¶ Intelligẽdũ ꝙ aliq̃ ſunt q̃ ſic ſe hñt adinuicẽ ꝙ vnu3 ponit aliud reſpcũ cuiuſcunq3 affirmati termio vtroq3 ſupponẽte ꝑſonalr: ꝛ iſto mõ ſe h3 p ſe iferi⁹ ꝛ p ſe ſupius. Nã iferi⁹ ſupponẽs perſonalr ponit ſuũ ſupi⁹ ſupponẽs ꝑſonalr reᵘ cuiuſcũq3 affirmati: ſ3 nõ eͦ̃. ſupius. n. nõ ponit iferi⁹ reᵘ cuiuſcũq3 affirmati. nã de quocũq3 affirmaꝶ iferi⁹ de eodẽ affirmaꝶ ſuũ ſuperi⁹ p ſe. ꝛ q̃cq̃d affirmaꝶ de iferiori affirmaꝶ de ſuo ſuperiori p ſe: ſ3 nõ ecõuerſo vtroq3 ſupponẽte ꝑſonalr. Et iõ p ſe ſupius dꝛ eẽ p̃us reᵘ ſui p ſe iferioris. Quedã autẽ ſic ſe hñt ꝙ vnũ ponit aliud reᵘ eẽ exiſtere: ꝛ nõ reſpectu cuiuſcũq3 alteri⁹ affirmati. Et ſic ſe hñt vnũ ꝛ duo: q2 reᵘ actu eẽ ꝛ exiſtere duo ponũt vnũ: ꝛ nõ eͦ̃. Naz ſeq̃ꝶ. duo ſũt. g̃ vnũ eſt. ꝛ nõ ſeq̃ꝶ / vnũ ẽ. g̃ duo ſt. ſ3 nõ ſeq̃ꝶ. duo ſũt multa. g̃ vnũ eſt multa. nec ſeq̃ꝶ. duo trahũt nauiz. g̃ vn⁹ trahit naui3. Silr ſeq̃ꝶ. color ẽ. g̃ ſubã ẽ. ſ3 nõ ſeq̃ꝶ. color eſt q̃litas. g̃ ſubã eſt q̃litas. Et iſto mõ dicẽdi dicimus ꝙ relatia poſita ſe ponũt. ꝛ ꝑempta ſe perimũt: q2 reſpectu exiſtere ponũt ſe. ꝛ nõ reᵘ cuiuſcũq3 affirmati. Naz ſeq̃ꝶ pꝛ eſt. g̃ fili⁹ ẽ. ſ3 nõ ſeq̃ꝶ. pꝛ currit. g̃ fili⁹ currit. Dico g̃ ꝙ nõ eſt idẽ dicere p̃us a quo nõ ↄ̃uertiꝶ ſubſiſtẽdi ↄ̃ñtia ꝛ dicere p̃ri⁹ a quo nõ ↄ̃uertiꝶ ↄ̃ñã. p̃us. n. a quo nõ ↄ̃uertiꝶ ſubſiſtẽdi ↄ̃ñã: eſt illð qð reſpcũ eẽ exiſtere ſeq̃ꝶ ad alið. ꝛ nõ eͦ̃. ꝛ ſic vnũ eſt p̃us q̃3 duo ꝛ ſubã eſt p̃us accñte. ſed p̃us a quo nõ ↄ̃uertiꝶ ↄ̃ñã / eſt illud qð reᵘ cuiuſcũq3 affirmati ſeq̃ꝶ ad alið: ꝛ nõ eͦ̃. ꝛ ſic magis cõe eſt p̃us minus cõi: vt aĩal eſt p̃us hoĩe: q2 reſpcũ cuiuſcũq3 affirmati hõ ponit aĩal: ꝛ nõ eͦ̃. vtroq3 ſumpto ꝑſonalr. vñ p̃us a quo nõ ↄ̃uertiꝶ ↄ̃ñã ẽ magis cõe q̃3 p̃us a q̃ nõ ↄ̃uertiꝶ ſubſiſtẽdi ↄ̃ñã: q2 illud qð reᵘ cuiuſcũq3 affirmati ponit aliud: ꝛ nõ eͦ̃. ponit illud reᵘ eſſe ꝛ non exiſtere: ꝛ nõ eͦ̃.

¶ Tertio ṽo mõ ẜ3 q̃dã ordinẽ prius diciꝶ: q̃ẽadmodu3 in diſciplinis ꝛ oꝛonib⁹. nam in demrãtiuis diſciplinis eſt prius ꝛ poſteri⁹ ẜm

ADDE. Ualet iſte modus: vt cognoſcamus ordinem inter illa q̃ ſunt ꝑpetua: et ſingularia q̃ ſunt corruptibilia.

ADDE. Ualet iſte ſcðs modus ad cognoſcẽdũ ordinẽ inter iferi⁹ ꝛ ſupius.

ADDE. Ualet iſte terti⁹ modus ad cognoſcẽdũ ordinẽ generis ꝛ differẽtie ad ſpẽm q̃ ex eis cõponitur.

ordinē. in geometria .n. elemēta priora sūt alijs q̄ describunt̄ ꝑ ordinē: ꝫ in grāmatica elemēta priora sunt syllabis. ⁊ in orōnibꝰ silr̄ ꝓhemiū prius est narratione per ordinem.

¶ Hec est 3ª ps huiꝰ capli in q̄ phs ponit 3m modū prioris dicēs ꝙ 3us dr̄ prius fm ordinē ⁊ exēplificat in disciplis ⁊ in orōnibꝰ. nā in disciplis fꝫ ordinē rex aliqd ē prius ⁊ aliqd ē posteriꝰ. Nā in geometria elemēta .s. pnª sunt priora his q̄ describunt̄ .s. ꝯnibꝰ sequētibꝰ ex pmissis. Similr̄ in grāmatica elemēta .s. lr̄e sunt priora syllabis. ⁊ in rhetorica ꝓhemiū est prius narratiōe. ¶ Sciēdū ꝙ illud vocatur priꝰ isto 3º mō qd̄ pcedit fm rectū ordinē: ita ꝙ opꝫ prius accipe vel hēc illud q̄ꝫ aliō reª cuiꝰ dr̄ priꝰ. Et isto mō in qualibet scia prinª sunt priora ꝯnibꝰ: qꝛ rectus ordo ingrendi sciām est incipere a principijs ⁊ ex eis ꝓcedere ad cōclusiones. igit̄ in grāmatica fm rectū ordinē: pmo dꝫ aliquis adiscere que sunt lr̄e. ⁊ postea debet adiscere quō syllabe componātur ex litteris.

¶ Ampliꝰ supra ea que dicta sunt qd̄ meliꝰ est ⁊ honorabilius prius naturalr̄ eē videt̄. Cōsueuerūt eniꝫ ⁊ plurimi honorabiliores ⁊ magis dilectos a se priores dicere apd̄ se. Est qdē hic ⁊ pene alienissimus prioꝝ modus. Modi itaqꝫ qui dicti sunt de priore isti sunt.

¶ Hec est 4ª ps huiꝰ capli: in qua ponit̄ q̄rtꝰ modus prioris. vꝫ. ꝙ aliqd est prius alio fm honorē vel fm dignitatē seu bonitatē: vn̄ fm istū 4m modū illud qd̄ est meliꝰ vel honorabiliꝰ alio. dr̄ prius eo honore: ⁊ istō ꝓbat phs: ⁊ hec est ꝯ. 45. huiꝰ lib. .s. ꝙ illud est prius qd̄ est simplr̄ meliꝰ vl̄ honorabilius. ꝓbat̄ sic. Ille est prior apud aliquē q est apd̄ illuꝫ melior ⁊ honorabilior ⁊ magis dilectꝰ. g̃ illud qd̄ est simplr̄ meliꝰ ⁊ honorabilius alio: est prius eo simplr̄: ⁊ dicit phs ꝙ iste modus est alienissimꝰ: ⁊ recapitulat dicēs ꝙ modi prioris sunt illi qui dicti sunt.

¶ Videt̄ aūt p̄ter eos q dicti sunt alter eē prioris modus. Eoꝝ eniꝫ que ꝯuertunt̄ fm essentie cōsequentiā ꝙ alterū alteri quōlibet causa est: digne priꝰ nā dr̄: qꝛ vera quedā sunt hmōi palaꝫ est. Esse nāqꝫ hoieꝫ ꝯuertit̄ fm essentie ꝯn̄tiaꝫ ad verā de se orōnē. Naꝫ si hō est: vera est orō q̄ dr̄: qꝛ hō est: ⁊ hō ꝯuertit̄ orō: qꝛ est. nā si vera est orō qua dicit̄ qꝛ hō est: hoieꝫ eē necesse est. Est aūt vera orō nequaq̄ꝫ cā ꝙ res sit. Verūtn̄ videt̄ res esse quodāmodo cā: vt sit orō vera. Dum eniꝫ res est vel nō est: vera orō aut falsa dicatur necesse est. Ideoqꝫ fꝫ quinqꝫ modos prius alterum altero dicitur.

ADDE Valet iste modꝰ ad cognoscēdū ordinē specta ad veritatē ꝯuertibilem: et specta ad ꝓpriam.

¶ Hec est 5ª pticula huiꝰ capli in q̄ phs addit 5m modum dicēs ꝙ p̄ter modos q dicti sunt est vnꝰ alius. s. ꝙ aliq̄ cōuertunt̄ fm nāꝫ: ⁊ vnū illoꝝ est cā alteriꝰ: tūc illō qd̄ est cā alteriꝰ est prius nā q̄ꝫ illud cuiꝰ est cā. v. g. hec orō: hō est: ⁊ hec orō: hō est: est v̄a ꝯuertunt̄. Nā hoieꝫ eē ⁊ hoieꝫ eē veꝝ ꝯuertunt̄. nā seq̄t̄ hō est. g̃ hec est vera: hō est: ⁊ ecꝯ. hec est v̄a: hō est. g̃ hō est: ſꝫ hoiem eē: est cā: q̄re hec ē v̄a: hō est: ⁊ nō ecꝯ. vn̄ qꝛ hō est: hec orō est v̄a: q̄ dicit hoiem esse. Naꝫ in eo ꝙ res est: vel nō est: est orō vera vel fl̄a: ſꝫ ista orō hō est: est vera: nō est cā q̄re hō est: ⁊ iō homineꝫ esse est prius: q̄ꝫ hec orō: hō est / est vera. Vn̄ breuiter gnrꝰ

modus prioris est: qn̄ illud qd̄ ꝯuertit̄ cum aliquo ⁊ est cā illiꝰ: est nālr̄ prius illo. ¶ Circa istā ptē sūt tria itelligēda. Pmo ꝙ ex dictis Ari. hic accipit̄ vnū cōe dcm̄ antiq̄ꝝ. s. ꝙ ois ꝓpō ꝯuertit̄ cū vero enūtiatiuo de suo dicto: hoc est ois ꝓpō ꝯuertit̄ cū alia ꝓpōne in q̄ veꝝ p̄dicat̄ de dicto illiꝰ ꝓpōnis: ⁊ h̄ fm ꝙ illud dictū supponit pro suppositiōe cuiꝰ est dictū. ¶ Scdō est itelligēdū ꝙ cū dr̄ ex eo ꝙ res est: vel nō est ⁊c. phs nō itelligit reꝫ sign̄atā per subm: nec reꝫ sign̄atā per p̄dicatū: qꝛ de nō ente vere p̄dicat̄ aliqd tanq̄ꝫ de subo: qꝛ de nō ente veꝝ est dicere ipꝫ esse nō ens: ⁊ ita ꝓpō affirmatiua pōt esse vera q̄uis res sign̄ata ꝑ p̄dicatū sit nō ens: sed phs ꝑ reꝫ intelligit rem sign̄atā ꝑ totā ꝓpōnē: ⁊ tūc itellr̄ sic. ex eo ꝙ res est: hoc est ex eo ꝙ ita est sicut ꝓpō sign̄at: est ꝓpō v̄a: ⁊ ex eo ꝙ nō est ita sicut ꝓpō sign̄at: est ꝓpō falsa. Et ex h̄ pꝫ ꝙ ꝑ ꝓpōneꝫ in voce: ⁊ ēt in cōceptu sign̄at̄ aliq̄ res cōplexa que nō est ꝓpe aliq̄ res p̄cise sign̄ata ꝑ subꝫ: nec res significata ꝑ p̄dicatū: ſꝫ aggregatuꝫ ex his: ⁊ illa res q̄ est vltimuꝫ ⁊ adequatū sign̄atū ꝓpōnis in voce ⁊ in cōceptu est quoddaꝫ ens copulatū: ⁊ pp̄ h̄ pōt dici ꝓpō in re sicē declaratū est in p̄nº huiꝰ libri. ¶ Tertio est itelligēdum ꝙ cū dr̄ aliqd est prius alio nā: per h̄ nō denotat̄ ꝙ illud prius sit in aliq̄ mēsura in qua nō est posteriꝰ: vt si .a. sit prius nā q̄ꝫ .b. ex h̄ nō seq̄t̄ ꝙ .a. sit aliqn̄ qn̄ nō est .b. vel ꝙ .a. fuit vel erit aliqn̄ qn̄ nō fuit vel erit .b. Nec est dīc sicut qdā fingūt ꝙ sunt q̄dā instantia nāe: ita ꝙ prius nā est in aliq̄ instāti in quo nō est posteriꝰ nā: quia illud instās: aut est suba: aut accidēs. nō suba: qꝛ tūc cuꝫ sortes sit prius nā suo accidēte in aliq̄ suba. s. in sor. vel in aliq̄ pte: sortes esset prior suo accn̄te: qd̄ nō ꝯtigit dicere. Et si dct̄ ꝙ sit accn̄s: cū sortes sit prior nā oī suo accn̄te: seq̄t̄ ꝙ sor. in aliquo suo accidēte sit prior oī sui accn̄te: qd̄ est ipoīe. Et pōt h̄ argui de p̄ma suba q̄ est deꝰ. nam prior nālr̄ oī instāti nāe: si talia instātia darent̄. g̃ deꝰ in aliq̄ instāti nāe eēt prior oī instanti nāe: sign̄aret̄ igit̄ ꝙ deꝰ in aliquo instāti foret prior oī instāti: qn̄ illō istās nō eēt: qd̄ ē icōueniēs. ¶ Itē prius nā ⁊ posteriꝰ nā sūt in eodē istāti tpis: vt pꝫ de subo ⁊ sua ꝓp̄a passione. g̃ si subꝫ sit prius nā in aliq̄ instāti nāe in q̄ sua passio nō est: seq̄t̄ ꝙ in eodē instāti tpis in quo subm est sua passio nō est: ⁊ sic repugnātia ⁊ ꝯdictoria essent silr̄ vera pro instāti eodē tpis: qd̄ est ipoīe. Dōm est g̃ ꝙ non magis dꝫ poni instans nature qn̄ aliqd est prius nā alio q̄ꝫ dꝫ poni instās honoris vel ꝑfectiōis qn̄ aliquid est prius honore vel ꝑfectiōe alio. vn̄ nō est ponere aliud instans q̄ꝫ instās tpis: nec pp̄ h̄ ꝙ aliqd ponit̄ prius alio aliq̄ istoꝝ modoꝝ hic positoꝝ dꝫ poni instās vel mensura in q̄ prius est fuit vel erit: ⁊ in illa posteriꝰ nō est nō fuit vl̄ nō erit: nisi solū qn̄ aliqd est priꝰ alio tpe: qꝛ tūc est veꝝ dicere ꝙ prius est vel fuit vel erit aliq̄ instāti vel aliq̄ tpe in quo posteriꝰ nō est vel nō fuit vel nō erit. ¶ Pro quo sciēdum est ꝙ qddā est prius in quo: ⁊ id est prius in quo prius tpe ē vl̄ fuit vel erit q̄ꝫ posteriꝰ. Quoddā est prius ex quo: ⁊ sic p̄nª extrinseca vel sunt priora ipso p̄ncipiato fm nāꝫ: qꝛ ex eis fit ipm p̄ncipiatū: ⁊ sic mā ⁊ forª ex qbꝰ fit suba cōposita ⁊ sunt priores q̄ꝫ ipsa suba cōposita: ⁊ sic qddā est prius a quo ⁊ sic cā effectiua est prior suo effectu. vn̄ p̄nm motꝰ est prior nālr̄ effectu q fit ab ipso: ⁊ qddā est prius ad qd̄: ⁊ sic finis nālr̄ est prius his q̄ sunt ad finē: qꝛ ea q̄ sūt ad finē ordinātur ⁊ intēdunt̄ pp̄ finē. vn̄ finis est prior in intētōe q̄ꝫ ea q̄ ordinant̄ ad finē. Et quoddā est prius in quo: ⁊ sic tps in q̄ est prius: est prius alio tpe in quo est posteriꝰ. Naꝫ prius tpe ē qn̄ posteriꝰ tpe nō est. sic g̃ patēt quinqꝫ modi prioris: qm̄ quedā est prioritas fm tps: ⁊ q̄dā fm ꝯn̄tiā: ⁊ q̄dā fm ordines doctrine: ⁊ q̄dā fm honorē: ⁊ q̄dā est prioritas fꝫ nāꝫ: ⁊ talis est triplex: a quo: ex quo: ⁊ ad qd̄. ¶ Et est sciēduꝫ

ꝙ in diuinis vna ꝑsona dr̃ prior alia: ⁊ hec prioritas dr̃ prioritas originis:que prioritas est qñ aliqd dicit̃ sic prius:qr est illud ex quo est aliud:qr pater in diuinis est prior filio: ⁊ illud qd̄ sic est prius nõ est prius in quo:nec huic prioritati corrñdet aliqd prius in quo:sȝ solũ est ibi prius a quo: vl' ex quo. ¶ Circa istã ptẽ dubitat̃:an ois ppõ cõuertat̃ cũ ppõsitione in qua verũ affirmat̃ de illa ppõne. Et vr̃ ꝙ nõ:qr nõ sequit̃:hec est vera: homo est asinus. ergo hõ ẽ asin⁹: qr antecedens est possibile:⁊ ɔñs impossibile:possibilitas añtis pȝ:qr hec vox hõ/põt iponi ad signandũ idẽ qd̄ h' nomẽ de⁹ signat:⁊ hec vox asin⁹ põt signare qd̄ mõ signet hec vox hom⁹.ḡ hec põt eẽ va:hõ est asin⁹: sic hec mõ est va:de⁹ est hom⁹:ipõle est ḡ ꝙ hec sit vera/hõ est asin⁹:⁊ tñ hec est põlis: hõ est asinus. ḡ hec ɔña nõ valet: hec ẽ va: hõ est asin⁹.ḡ hõ est asin⁹:⁊ sic ppõ in q̃ verũ affirmat̃ de alia ppõne:nõ ɔuertit̃ cũ illa ppõne:qr nõ infert illam. ¶ Itẽ vr̃ ꝙ nõ ois ppõ iferat ppõnẽ in q̃ verũ ifert̃ vel affirmat̃ de illa ppõne:qr nõ seq̃t̃:de⁹ est.ḡ hec est vera: de⁹ est:qr põle est ꝙ hec ppõ nõ sit in rerũ nã. Isto posito adhuc de⁹ ẽ:⁊ tñ h' nõ ẽ va:de⁹ ẽ:qr illud qd̄ nõ ẽ:nõ ẽ verũ nec fl'z. ¶ Itẽ nõ seq̃t̃:nulla ppõ ẽ. ḡ hec ẽ va.nulla ppõ est:qr aliqd seq̃t̃ ad ɔñs qd̄ nõ se' ad añs. se'.n.hec ẽ va: nulla ppõ ẽ.ḡ aliq̃ ppõ ẽ:qr nõ se' ad añs:qr añs ẽ põle:⁊ nullũ põle ifert suũ ppriũ ɔdictoriũ. ¶ In oppo^m ẽ pħs hic dicẽs:ꝙ eẽ nãq̧ hoĩez ɔuertit̃ ꝫ ɔñtiã ad veraz d' se oionẽ. Nã si hõ est:va est oro in q̃ dr̃ ꝙ hõ est:⁊ verũ est ita eẽ. ¶ Ad istud dubiũ dñt moderni expsse ɔdicentes A.ꝙ nõ est necesse ppõnẽ ɔuerti cũ ppõne in qua verũ v'ificat̃ de ipso vel de suo dcõ:vñ dñt ꝙ nõ seq̃t̃.hõ est.ḡ hec est va:hõ est:qr posito ꝙ hõ sit:⁊ ista ppõ hõ est/non existat:tũc ɔñs est fl'z:⁊ añs nõ est fl'm.falsitas ɔñtis pȝ: qr qd̄ nõ est:nõ est verũ nec fl'z. Ista tñ ɔña ꝟm eos ẽ bona:hõ est.ḡ ita est ꝙ hõ est in re:sȝ ex h' nõ seq̃t̃ ꝙ hec sit va hõ est. ¶ Hec opio fundat̃ sup h' ꝙ nulla ppõ est va nisi qñ existit. Sȝ qr hec opio est expsse ɔ Arist. arguo ɔ eã.⁊ p̃ ɔ fundamẽtũ sup q̃ fundat̃. Et pbo ꝙ ppõ est va qñ nõ existit actu:pbo sic.hec ɔña est bona:aliq̃ ppõ est falsa.ḡ sua ɔdictoria est va:sȝ põle est ꝙ vna ppõ sit fl'a qñ sua ɔdictoria nõ existit.ḡ si seq̃t̃.aliq̃ ppõ est falsa.ḡ sua ɔdictoria est va.ḡ ppõ põt eẽ va qñ nõ existit. Or añs hec ɔña/aliq̃ ppõ est fl'a.ḡ sua ɔdictoria est va/sit bõa:pȝ p pħz.5.meta. ¶ Itẽ pbat̃ ɔña pdcã: si aliq̃ ppõ est fl'a ipsa hȝ ɔdictoriũ:⁊ si aliq̃ ppõ est fl'a non hȝ ɔdictoriũ: qr sic ɔdictoria essent sil' fl'a:qd̄ est ipõle.ḡ si aliq̃ ppõ est falsa hȝ ɔdictoriũ verũ: ⁊ p ɔñs si aliq̃ sit falsa suũ ɔdictoriũ est verũ. ¶ Et si dicat̃ ꝙ nõ seq̃t̃:si aliqua ppõ est falsa.ḡ hȝ ɔdictoriũ.qñ suũ ɔdictoriũ nõ existit. ¶ Cõtra.ꝟm h' non posset aliqs reduci ad ɔdictionẽ:aut ad redargutionẽ:qr si p̃ ɔcedat istã.oĩuz oppositoꝝ eadẽ est disciplina: ⁊ postea ɔcedat suũ ɔdictoriũ. ipse nõ cõcederet ɔdictoria:qr ponam⁹ ꝙ qñ affirmatiua existit ꝙ negatiua nõ existat ⁊ ecõ. Isto posito ille nõ ɔcessit ɔdictoria: quia illa q̃ ɔcessit nunq̃ fuerunt ɔdictoria:qr nec affirmatiua habuit eẽ qñ negatiua habuit esse:nec ecõ:qr qñcũq̧ vna illaꝝ habuit eẽ:reliq̃ nõ habuit eẽ:⁊ ita nunq̃ fuerũt ɔdictoria:⁊ ita nõ posset aliqs redargui. ¶ Itẽ hec rñsio tollit oẽm disputationẽ:qr ꝟm istã rñsionẽ nunq̃ posset rñdens rñdere ad ppõnes ppositas ab opponẽte:qr aut rñdebit qñ opponẽs ppoñit aut prius aut postq̃ pposuit opponẽs:nõ qñ opponẽs pposuit: qr tũc opponẽs ⁊ rñdens deberẽt sil' loq semꝑ:qd̄ est incõueniẽs valde:q̃uis sic dicentes ita se habeant de fcõ:qr semꝑ garrulant sil':nec dȝ rñdere ad dictũ opponẽtis prius q̃ pposuerit: qr sic nesciret ad qd rñderet:qr nescit qd opponẽs itẽdat ppõnere: nec hȝ rñdere postq̃ opponẽs pposuerit:qr postq̃ ppõ fuerit ppõ plata ab opponẽte nõ existit: ⁊ p ɔñs non est va nec falsa:⁊ sic rñdens nunq̃ hȝet rñdere ad ppõnẽ veraz nec falsaz. Et si dicat̃ ꝙ rñdẽs dȝ rñdere ad vnã ppõnez quã ɔcipit p dcm̃ opponẽtis:⁊ nõ ad dcm̃ opponẽtis. ¶ Cõtra.ista ppõ quã ɔcipit nõ est in itellu rñdẽtis:qr si sic rñdens rñderet ad suas ppõnes ⁊ nõ ad ppositiões opponẽtis:⁊ sil'r ꝟm h' itell' opponẽtis ⁊ intell' rñdentis nõ ferrent̃ ad idẽ. ¶ Itẽ si ppõ nõ eẽt va nisi qñ existit: oẽs iste regl'e essent false.añs est verũ.ḡ ⁊ ɔñs: qr añs põt eẽ verũ qñ ɔñs nõ existit:⁊ sic ɔñs põt eẽ verũ qñ añs nõ eẽt verũ:⁊ ɔñs põt eẽ falsũ/qñ añs nõ existit fl'z. ¶ Itẽ seq̃t̃ ꝙ nullus posset pferre vnã ɔditionalez verã:qr qñ añs est in pferri:tũc ɔñs nõ est in pferri:⁊ p ɔñs tũc ɔñs nõ est:⁊ qñ nõ est:tũc nõ seq̃t̃ ex aliquo.ḡ qñ añs pfert̃: tũc ɔña nõ valet:qr tũc ɔñs nõ seq̃t̃ ex añte:nec est cõditionalis va:⁊ sil'r qñ ɔñs pfert̃:tũc añs nõ pfert̃:⁊ p ɔñs tũc añs nõ existit:⁊ ex eo qd̄ nõ existit nõ sequit̃ aliqd.ḡ qñ ɔñs pfert̃:tũc ɔditiõalis nõ est va:⁊ p idẽ pȝ ꝙ nulla ɔditionalis in pbatõe eẽt va.itez pbo hãc ɔñtiã: hõ est. ḡ hec est vera:hõ est: qr añs nunq̃ põt eẽ verũ sine ɔñte: nunq̃.n.põt hec eẽ va.hõ est : nisi hec sit va.s.hec est va: hõ est. ¶ Itẽ d' h' qd̄ dñt ꝙ hec ɔña est bona:hõ est.ḡ ita est in re ꝙ hõ est. Quero de ɔñte hui⁹ ɔñe cũ sit ppõ cathegorica:qd est ibi subȝ:vel qd est ibi pdicatum:nõ põt dici nisi ꝙ istud.s.ꝙ hõ est/sit subȝ:⁊ ita est in re : sit pdicatũ:⁊ tũc idẽ est dr̃e ita est in re ꝙ hõ est:⁊ dicere verũ est ꝙ hõ est:qr Ari.vt pȝ hic in textu pro eodẽ hȝ eẽ verũ: ⁊ eẽ ita in re.ḡ si seq̃t̃:hõ est.ḡ ita est in re ꝙ hõ est : seq̃t̃ eodẽ mõ:hõ est.ḡ verũ est ꝙ hõ ẽ. ¶ Propter h' ⁊ maxie pp dcm̃ Ari.⁊ reuerẽtiã antiquoꝝ patrũ:dico ꝙ ppõ cõuertit̃ cũ ppõne:in q̃ verũ enũtiat̃ d' illa ppõne : sic dicit hic Ari.cui⁹ rõ est: qr si ppõ asserit ita eẽ sic ppõ signat: seq̃t̃ ppõnẽ eẽ verã.nã ois ppõ vera asserit se eẽ verã:⁊ ois va ppõ ponit seipsaz eẽ verã. ¶ Et si dicat̃ ꝙ ista nõ sunt idẽ ppõnẽ esse verã:⁊ ẽt ita eẽ sicut ppõ significat. ¶ Cõtra.sic dicta arguit̃.ita est in re ꝙ hõ est. hec ẽ vna ppõ va.q̃ro tũc:qd est subȝ in ista:aut h' qd̄ dico.s.hõ est: aut h' qd̄ dico ita est in re.si dr̃ p^m tũc hec ɔditionalis est vera.si verũ est ꝙ hõ est:ita est in re ꝙ hõ est:sȝ posito ꝙ hec ppõ nõ existat.s.hõ est.de ipa nõ affirmat̃ vere h'.s. ꝙ ita est in re:qr eadẽ rõne posset verũ affirmari de ipsa. ¶ Et qcqd pt arguĩ ɔ istã hõ ẽ:est va põt argui ɔ istã ꝙ hõ est:ita ẽ in re.ḡ sic ita ẽ in re v'e pdicat̃ de ppõne non exñte:sic eẽ verũ v'e pdicat̃ de ppõne nõ exñte. Si dr̃ ꝙ ita ẽ ĩ re ꝙ hõ ẽ: si dicis ꝙ hõ ẽ:est ex pte pdicati. ¶ Cõtra.in sua ɔuersa erit ex pte subi:⁊ erit ista ppõ va ꝙ hõ est:ita est in re:⁊ sic de ppõne nõ exñte affirmat̃ aliqd.s. ita est in re:⁊ eodẽ mõ põt verũ affirmari de ppõne non exñte. ¶ Itẽ pbo hãc ɔditiõalẽ:si hõ est:h' ppõ hõ est: est va:qr hec est q̃dã ɔditiõalis.ḡ hȝ añs ⁊ ɔñs.⁊ nihil est añs nisi ppõ:⁊ qcqd seq̃t̃ ex añte ⁊ ɔñte : seq̃t̃ ex añte p se:sȝ ex añte p se seq̃t̃ hõ est:ḡ hõ est/est ppõ.⁊ hõ est/nõ est ppõ fl'a.mõ ḡ ex istis trib⁹ seq̃t̃ ꝙ hõ est:est ppõ va. seq̃t̃ eniȝ:hõ est ⁊ hõ est/est ppõ:⁊ nõ est ppõ falsa.ḡ est ppõ vera:⁊ qcqd seq̃t̃ ex añte ⁊ suis ɔñtib⁹ seq̃t̃ ex añte p se.ḡ seq̃t̃:hõ est.ḡ hõ est:est ppõ va. Sȝ si negat̃ ista cõditionalis:si hõ est/hõ est/est ppõ va. ¶ Cõtra.ista ɔditiõalis nõ põt eẽ falsa:qr si ista ɔditiõalis sit fl'a: tũc ɔñs hui⁹ ɔditionalis est va.ḡ ɔditionalis est va vt nunc: qr vt nũc verũ seq̃t̃ ad qd̄libet:⁊ sic ɔditionalis nunq̃ põt esse falsa:qr si dr̃ ꝙ in aliq̃ nũc sit falsa seq̃t̃ in eodẽ nũc sit vera.pbatio maioris:qr si hec ɔditionalis sit falsa : tunc hȝ añs ad qd̄ nõ seq̃t̃ ɔñs:sȝ nihil est añs nisi sit ppõ.ḡ si ɔditionalis est falsa: tũc añs conditionalis est ppõ:⁊ per ɔñs si h' ɔditiõalis sit falsa:si hõ est:hõ ẽ:est ppõ:seq̃t̃ ꝙ

homo

hō est ē ppō:qꝛ suū aūs ē ppō.ḡ si pdcā ꝯditiōalis est falsa:seqꝛ q ꝯñs ꝯditiōalis sit veꝝ:vl' saltē seqꝛ q ita ē i re sic ꝯñs signat.ꝛ p ꝯñs ꝯña ē bona. Dico ḡ q h ꝯña ē bona/hō est.ḡ hec ē vā/hō est.sic dicit Ari.❡ Ad pᵐ in ꝯtriū dico q hec ꝯña ē bona:hec est vā/hō ē asinꝰ.ḡ hō ē asinꝰ. ꝛ aūs ē ipoīe sic ꝯñs demr̄ando istā/hō ē asinꝰ in terminis sic signāntibus.sic mō signant apud nos.Et qñ dī q isti termini pñt signare alia.s.deuz ꝛ bonū.Dico q si iste voces iponanꝛ ad signanduz alia erit alia ppō q mō est:qa ppō hꝫ idētitatē suā vl' diuersitatē ab idētitate vl' diuersitate signatoꝝ p terminos ppōnis:qđ pꝫ p Ari.p piher. q dicit q si tunica iponaꝛ ad signandū hoiez ꝛ equū.ista oīo/tunica ē alba:nō ē vna oīo in vna signatōe ꝛ in alia:sꝫ plures sunt oīones.Una q̄ signat q hō ē albꝰ:ꝛ alia q̄ ē signat q equꝰ ē albꝰ.Et ex h arguo:nō minꝰ est oīo diuersa ex diuersitate signatoꝝ in diuersis tpibus q̄ ex diuersitate signatoꝝ in eodeꝫ tpe:qꝛ cā diuersitatis sp manet eadē.s.diuersitas signatoꝝ.cū ḡ isti termini hō ꝛ asinus nō signent idē in eodē tpe:sꝫ vterqꝫ vel alter significet multa ꝛ diuersa.seqꝛ q hec oīo nō est vna:sꝫ plēs.Eodē mō si vterqꝫ illoꝝ termioꝝ vl' alter signet diuersa in diuersis tpibꝰ nō erit ppō vna:nec eadē ppō nisi mālr:sꝫ altero illoꝝ terminoꝝ vel vtroqꝫ signante diuersa in diuersis tpibꝰ erit alia ꝛ alia ppō in tpibꝰ diuersis:in qbus vnū signat in vno tpe:ꝛ aliud in alio tpe:q̄uis mālia sint eadē.❡ Et si dicaꝛ q voces sunt eedeꝫ ꝛ oīo nō est nisi vox.ḡ oīo est eadē q̄tūcūqꝫ termini signent diuersa. Dicēdū q vox est māle in ppōne plata:ꝛ respectꝰ ad signatū p vocē est foīale in ppōne.ꝛ iō si signata sint ꝛ fiāt diuersa:respectus ad signata erūt diuersi:ꝛ sic nō manebit ppō eadē q̄tū ad suū foīale:q̄uis maneat eadē q̄tū ad suū māle.Et pp h est dōm q hec ppō/hō est asinꝰ:nūq̄ pōt eē vā demr̄ando ppōnē in qua iste terminꝰ hō signat aīal rōnale.ꝛ iste terminꝰ asinꝰ aīal irrōnale. Alia tñ ppō in eisdē vocibꝰ pōt eē vera si termini iponanꝛ alijs signatis vt argutū fuit:sꝫ illa ppō nō est eadeꝫ ppōni in q̄ hō signat aīal rōnale ꝛ asinꝰ aīal irrōnale nisi mālr:vt dem̄ est.❡ Ad aliā rōnē qñ pbaꝛ q nō seqꝛ/deꝰ est.ḡ hec ē vera/deꝰ est:qꝛ ipoīe est q h ppō/deꝰ est/nō sit.p ꝯñs poīe ē q nō sit vā.❡ Dōm q hec ꝯña est bona/deꝰ ē.ḡ hec est vā/deꝰ ē.Et dico q nō seqꝛ/hec ppō nō ē.ḡ nō est vā:qa ppōnē eē verā:nō est aliud q̄ ipaꝫ signare:vl' eē signatiuā sic est in re:sꝫ hec ppō/ds ē:termis signantibꝰ sic nūc signant sp signat sic est in re/siue ppō sit/siue non sit.qđ pꝫ:qꝛ in disputatōe opponēs si pponat istā/ds ē.rñdēs hꝫ istā ꝯcedē:si nō obligeꝛ ad oppoᵐ:sꝫ nō ꝯcedit istā qñ pferꝛ:qꝛ si opponēs ꝛ rñdēs sil' hñt loq qđ nō est verum:ꝛ qñ nō pferꝛ:tūc nō est.ḡ hꝫ ꝯcedere illā qñ nō ē:ꝛ nō hꝫ ꝯcedē nō obligatꝰ nisi verū.ḡ hec ē vera:qñ nō est. ❡ Et ꝯfirmaꝛ.nā postq̄ ipsa est plata est oba memorie:qꝛ alś rñdēs nō hñet:nec hīe posset memoriā de platl ab opponēte qđ est incōueniēs:qꝛ tūc nunq̄ hñ posset rñdē.ḡ qñ ppō nō est:pōt eē oba memorie.ꝛ p ꝯñs ipi itellui.ꝛ per ꝯñs qñ ppō nō ē:signat aliqd itellui a quo itellr.ḡ significat veꝝ aut falsum:sꝫ hec/deus est:nō signat qñ nō est.ḡ signat verū.sed hec/deꝰ est/nō signat qñ nō est.s.veruꝫ vel falsum.h ēt pꝫ.nā hñ rñdēs iudicat de platis ab opponēte postq̄ sunt plata.vtrū sunt vā vel falsa:ꝛ hꝫ q iudicat sic rñdet.ḡ ppō q̄ nō est nisi in itellu obiue vero iudicio iudicaꝛ esse vā vel falsa.ꝛ p ꝯñs est vera vel falsa. ❡ Itē illđ qđ nō ē pōt aliqd signare.vt pꝫ:qꝛ multotiēs illud qđ nō est appet sensui vel itellui.vel itellsꝰ reᵘ illiꝰ aliqd itelligit.ꝛ sic illđ qđ nō est pōt aliqd repntare itellectui.vt pꝫ ēt in sōnis in qbꝰ aliqñ vī sōnianti q loquaꝛ cū mortuis.vl' q videt mōtē aureū/ꝛ hꝫ.nō entia apparētia itellui in sōno aliqd signant sōniāti.ꝛ tñ nō sunt in rerū nā.ḡ ppō que nō existit in reꝝ nā:exñs tñ in itellu obiue:pōt aliqd signare itellui:ꝛ p ꝯñs signare verū vel falsuꝫ.Dico ḡ q ppō que nō ē in reꝝ nā:q̄ tñ est actualr itellectū signat itellui veꝝ vel falsū.ꝛ p ꝯñs est vā vl' falsa:qꝛ ppō nō est vā:nisi qꝛ est signatiua veri.❡ Intellnᵐ q poīe est itellꝫ itelligē ppōnē q̄ signaꝛ deū eē:nō itelligēdo istā/ds est:q̄ fuit plata:sꝫ itelligēdo vnū cōe abstractū p itellꝫ a q̄lꝫ ppōne tali vel ꝯsili.vñ lꝫ vle nō hñet eē existē ex aiaꝫ sic dicūt Moder.tñ nō est dubᵐ qn fm oēs vle hꝫ eē obiue in itellu.pōt.n.itells itelligere leonē vel elephātē in vli:nō itelligēdo isiū leonē nec istū elephātē:ꝛ eodē mō pōt itells itelligē vnuꝫ cōe cuilꝫ tali ppōni.s. huic/ds est/plate a me:ꝛ huic/deꝰ est:plate a soꝛ.ꝛ sic de alijs.credo q in dispōne opponēs ꝛ rñdēs ferūt itellectꝰ suos ad talia cōia oibꝰ ppōnibꝰ platis de qbꝰ disputāt:ꝛ sic ferūt itells suos ad idē.ꝛ sic pꝫ q rñdēs pōt redargui:qꝛ pōt idē ꝯcedē ꝛ negare vnū cōe multl' idiuiduis ppōnibus oino silibꝰ.eādē tñ ppōnē indiuiduā nō pōt itells ꝯcedē ꝛ negare:qꝛ idē indiuiduū ppōnis nō pōt bis pferri.❡ Cōtra h qđ dī q ppō/qñ nō est/est vā vl' falsa pōt argui:qꝛ si talis ppō q̄ nō est/est vā vel falsa.ḡ est ppō:ꝛ p ꝯñs oīo:sꝫ ois oīo ē vox:ꝛ ois vox ē q̄litas.ḡ ppō q̄ nō est/est q̄litas.ꝛ p ꝯñs ppō que nō ē/est.Itē vitas ppōnis ē accñs ppōnis:ꝛ oē accñs ē in subo existe.ḡ si vitas isit ppōni q̄ non est:vī q ppō q̄ nō est/existat.❡ Ad pᵐ dic ꝯcedēdo q ppō q̄ nō ē/est vā:ꝛ pōt ꝯcedi q est ppō:ꝛ ēt oīo.sꝫ ex h nō seqꝛ q sit vox.sed illa descriptio oīonis.s. q oīo est vox signatiua ꝛc̄.daꝛ de oīone actu plata.non aūt cōpetit oīoni hñti solū eē obiue in itellu.vel pōt hec ꝯña negari.ppō q̄ nō est/est ppō.ḡ est oīo:qꝛ oīo soluꝫ ē genꝰ ppōnis plate:ꝛ nō ē genꝰ ppōnis hñtis eē obiue in itellu tm̄.❡ Sciēdū q ppositio hꝫ eē 4ᵒʳ modis.s.i scripto/in platiōe/ꝛ in mēte:ꝛ ēt in re.vt visuꝫ ē supiꝰ in isto libᵒ.Propositio in mēte ē dupl':qꝛ q̄dā hꝫ eē subīue in mēte:ꝛ talis ppō cōponiꝛ ex ꝯceptibꝰ:ꝛ q̄daꝫ est ppō hñs eē obiue in itelln.ꝛ hꝫ ppō cōponiꝛ soluꝫ fm ꝯsiderationē itells.ꝛ ex ptibꝰ hñtibꝰ solū eē obiue in itellu/siue sint voces pterite/siue future:ꝛ sic de alijs.Itē ppō exñs in sola ꝯsideratōe itells signat itellm veꝝ vel falsū.ꝛ h est satis itelligibile oi itellui hñ disposito.❡ Ad aliđ cū dī vitas ppōnis est accñs ppōnis.❡ Dōm q qñ ppō existit tūc vitas ppōnis ē accñs eiꝰ:sꝫ qñ ppō ē pterita vel nō exñs actu:tūc nō ē ꝯcedēdū q vitas ppōnis illiꝰ sit accñs:sꝫ q fuit accñs.❡ Sꝫ si dicaꝛ q.a.sit verū ꝛ sit ppō q̄ nō est.ḡ vitas iest ipi.a.sꝫ accñtis eē est inee.ḡ si vitas iest.a.ita ē q illa vitas est:ꝛ p ꝯñs suū subm est. ❡ Dōm q aliqd inee alicui pōt eē duplr.vel tanq̄ pdicatū subo de q̄ pdicaꝛ.vel tanq̄ accñs subo cui iheret. Dico tūc q bñ seqꝛ a.est veꝝ.ḡ vitas siue veꝝ inest ipi.a.tāq̄ pdicatū subo. sꝫ ex h nō seqꝛ q illa vitas q̄ inest alicui tanq̄ pdicatuꝫ subo psupponat illud eē:nec seqꝛ.a.est verū.ḡ vitas inest ipi.a.tanq̄ accidēs subo.Etiā pp hoc nō sequiꝛ.a.est verum.ergo vitas ipius.a.est:nec etiā q.a.est ꝛc̄.

ADDE
Aduerte hic q tale inee tanq̄ pdicatum subo in pposito dicitur iee habituale ex quo inter subiꝫ ꝛ pdicatū est ordo cētitatis:ꝛ talis inherētia ꝛ ppō pōt eē ēa figio illiecu nō existe.

ADDE
Ad 3ᵐ dī q illđ aliqua ppositio ē:seqꝛ ad illā nulla ppō est sic foīalr signādo:et cuꝫ dī nullā poīe ponit sub 3ᵒ dictorum dicat q est veꝝ eē materiā insolubilium.

Simul aūt dicunꝛ simplr qdē ꝛ pprie q̄rū gñatio ꝛ corruptio ē in eodē tpe. neutruꝫ.n.neqꝫ priꝰ neqꝫ posteriꝰ est coꝝ.simul itaqꝫ hec dñr fm idē tps. Tex.c.14.

Istud est 3ᵐ cap.tertij trac.in quo ponunꝛ modi qbus aliq̄ dñr esse sil'.ꝛ ꝯtinet duas ptes.In pᵃ ponit modos qbꝰ aliq̄ dñr esse sil'.In 2ᵃ ibi[Sil' ḡ.]recapitulat. Pria ps ꝯtinet tres pticulas.In pᵃ ponit pᵐ modū.In 2ᵃ ibi[Nālr aūt.]ponit 2ᵐ modū.In 3ᵃ ibi[Dñr aūt sil'.]ponit 3ᵐ modū.In pᵃ ḡ pticula ponit pᵐ modū dicēs q illa dñr eē sil' simplr ꝛ ppe q̄ꝝ gñatio ē in eodē tpe:ꝛ neutrū ē priꝰ vel posteriꝰ alio.ꝛ ideo dñr eē sil' fm tps.❡ Intellī

ADDE
17.cuius anno Ari.cepit audire pla. ānos q3.20.apđ eū fuit cōmoratꝰ vt appollođ.i cronic].

gēduz ꝙ aliq̄ pñt dici sil' tp̄e.s.stricte ꝛ large. Stricte loquēdo illa sunt sil' tp̄e q̄ sunt sil' simultate adeq̄tionis ꝫ tp̄s: sic ꝙ neutrū illoꝝ ꝺm aliqđ tp̄s est pri' vel posterius alio. ꝛ sic bȝ sunt sil' in tp̄e: ita ꝙ nō extēdunt̄ a tp̄e: ꝛ eoꝝ gn̄atio est sil': ꝛ ēt eoꝝ corruptio ē sil'. ꝛ sic loq̄t̄ p̄hs de sil' p̄ mō dicto: large dn̄r illa eē sil' ꝺm tp̄s q̄ sil' sunt in aliq̄ pte tp̄is: ꝗuis nō in eodē tp̄e totali fuerīt sil': ꝛ talia dn̄r sil' ꝺm ptē tp̄is mēsurātis eē eoꝝ: ꝛ nō dn̄r eē simul adequate. Et isto modo Plato ꝛ Ari. fuerūt simul ꝺm tp̄s: q2 fuerūt in aliqua vna parte tēporis simul.

¶ Nāliter aūt sil' sunt q̄cūq3 ꝯūtunt̄ q̄dē ꝺm id qđ est eē ꝯñtiā. Sȝ nequaꝗ̄ est cā alterū alteri vt sit: vt in duplo ꝛ dimidio. ꝯūtunt̄ etei3 hec. nā cum sit duplū, est dimidiū: ꝛ cum sit dimidiuȝ, est duplū: sed neutrū alteri cā est vt sit.

¶ Hec est z° ptic. h' ptis in q̄ ponit̄ scđs modus simultatis. vn̄ dicit p̄hs ꝙ aliq̄ dn̄r sil' nāl'r iter que ꝯuertit̄ ꝯñā ꝺm eē: sic ꝙ vtrūq3 ifert reliquū ꝺm eē. neutruȝ tñ est cā alteri' seu eē alteri': ꝛ sic duplū ꝛ dimidiū dn̄r eē sil'. nā si duplū est, dimidiū est, ꝛ eꝯ. ꝛ neutruȝ illoꝝ est cā alteri'. ¶ Et si dicat̄ ꝙ nō oīa relīua sunt sil' isto z°: q2 pr̄ ꝛ fili' nō sunt isto z° sil' nā: eꝗ̄ vnū ē cā alteri'. qđ ē ꝯ p̄hm. c. de adaliqd. ¶ Dōȝ ꝙ oīa relīua p se sūt sil' isto z°: sȝ de relīuis p accñs h nō ē verū ꝙ sint sil' nā. Et cū dī ꝙ pr̄ ꝛ fili' nō sunt sil' nā. ¶ Dōm ꝙ hec ē multip' ex eo ꝙ pr̄ ꝛ fili' pñt hr̄e suppōnē simplicē vel ꝑsonalē. Si hēant suppōnē simplicē sic hec est va, pr̄ ꝛ fili' sunt p se relīua ꝛ sil' nā. ꝛ in h sensu ē hec falsa, pr̄ ē cā filij: sȝ illa, pr̄ ē cā filij ē va ꝺm ꝙ ꝛ pr̄ ꝛ fili' hn̄t suppōnē ꝑsonalē. ꝛ sic hec ē falsa, pr̄ ꝛ fili' sunt p se relīua: sicꝫ ꝛ ista. so2. ꝛ pla. sunt p se relatiua ē falsa. ꝛ hec ē vera, pr̄ ꝛ fili' sunt p accñs relatiua.

¶ Dn̄r aūt sil' nāl'r que ex eodē gn̄e e diuiso diuidunt̄ a se inuicē. E diuiso aūt diuidi dn̄r q̄ ꝺm eādem diuisionē sunt: vt gressibile, volatile, ꝛ aq̄tile. hec. n. e diuerso diuidunt̄ q̄ sūt in eodē gn̄e. Aial. n. diuidit̄ in hec in volatile ꝛ in gressibile ꝛ aq̄tile: ꝛ nihil hoꝝ pri' ꝛ posteri' est: ꝫ sil' p nāȝ hec eē vident̄. Diuidit̄ aūt ꝛ singulū hoꝝ in spēs. Rursus: vt gressibile aial ꝛ volatile ꝛ aq̄tile. Erūt ḡ ꝛ illa sil' nāl'r q̄cūq3 ex eodē gn̄e ꝺm eādē diuisionē sunt. Gn̄a ꝟo semp priora sunt: neq3. n. cōuertunt̄ ꝺm ꝙ est eē ꝯsequētiā: vt cum sit quidē aquatile est aial. cum ꝟo sit aial nō est necesse vt sit aquatile.

¶ Hec ē 3° ptic. in q̄ p̄hs ponit 3m modū simultatis. Et ē ꝙ illa dn̄r sil' nā q̄ ex eodē gn̄e vl' diuerso diuidunt̄ adinuicē. talia aūt sūt q̄ ex oppo' diuidūt idē gen': sic gressibile, aq̄tile, volatile, ex oppo' diuidūt aial. ꝛ nullū illoꝝ est p̄us vl' posteri' reliq̄: ꝗuis singulū istoꝝ diuidat̄ in spēs. vn̄ breuiter illa dn̄r sil' nā que diuidūt ide3 gen': sed ipa gn̄a sunt p̄ora. nā ab alijs nō ꝯuertit̄ ꝯñtia. nā seq̄t̄ aq̄tile est. ḡ aial est: sed nō seq̄t̄ eꝯ. aial est. ergo aquatile est.

¶ Simul ḡ per nāȝ dicunt̄ q̄cūq3 ꝯuertunt̄ q̄de3 ꝺm ꝙ est eē ꝯñtiā: ꝫ nequaꝗ̄ est cā alteruȝ alteri vt sit: ꝛ ea que ex eodē genere diuerso diuidunt̄ adinuicem: ꝛ simpl'r simul sunt quoꝝ generatio in eodem est tempore.

¶ Hec est z° ps hui' capli: in q̄ p̄hs recapl'at istos mōs simultatis di. ꝙ q̄cūq3 ꝯuertunt̄ ꝺm ꝯñā3: ita tñ ꝙ neutrū ē cā alteri' sunt sil' nā q̄tū ad z° moduȝ: ꝛ q̄cūq3 diuidūt idē gen' sunt sil' nā q̄tū ad 3m. ꝛ ēt illa q̄rū gn̄atio ē in eodē tp̄e sunt sil' simp' q̄tū ad p̄m modū. ¶ Sciēdū ꝙ tot pñt poni modi ip̄i' sil' quot ponunt̄ modi p̄oris. Et cū p̄hs nō ponat tot mōs sil'tatis q̄t sunt modi p̄oris. h est q2 p mōs p̄oris pñt itelligi modi ip̄i' sil'tatis: q2 q̄t modis dī vnū oppo'ꝝ dī ꝛ reliquū3: ꝛ oppo'ꝝ eadē ē disciplina. vn̄ pñt poni q̄nq3 modi ip̄i' sil'. nā aliq̄ dn̄r esse sil' ꝺm tp̄s: ꝛ aliq̄ dn̄r eē sil' ꝺm ꝯñā3: vt illa iter que est ꝯñā mutua: ꝛ aliq̄ dn̄r simul ꝺm ordinē: vt illa q̄rū neutrū depēdet ab alio. vt pȝ in disciplinis. q̄dā. n. sunt p̄n° in eadē scia q̄ruȝ vnū nō depēdet ab alio: ꝛ que sic se hn̄t ꝙ q̄lē ordinē hȝ vnū illoꝝ hȝ aliud re' alicui' ꝯnis. 4° pñt aliq̄ dici eē sil' ꝺm dignitatē: vt illi qui hn̄t eūdē gradū in dignitate. 5° dn̄r aliq̄ sil' que ꝯuertunt̄ re' eē. ꝛ neutrū illoꝝ est cā alterius ꝛ differt iste modus a modo z°: q2 modus scđs est q̄ñ aliqua ꝯuertunt̄ ꝺm ꝯñtiā, siue vnū illoꝝ sit cā alterius, siue nō. Sȝ iste q̄ntus modus est q̄ñ aliqua ꝯuertūtur ꝺm ꝯñtiam: ita ꝙ neutrū est cā alterius ꝛc̄.

M Otus autez spēs sunt sex: generatio, corruptio, augmētuȝ, diminutio, alteratio, ꝺm locum mutatio. T.c.15.

Istud est 4m cap. trac. tertij: in q̄ p̄hs determinat de motu: q2 mot' est rept' in diuersis p̄ñtis. ꝛ est vnū de ꝯñtib' ad p̄ñta. Istud ca° ꝯtinet tres ptes p̄n'°. In p̄° enūcrat spēs mot'. In z° ibi, Alij nāq3. narrat ꝙ spēs mot' iaȝ nuāte differūt iter se. In 3° ibi, Est aūt simpl'r. determinat de ꝯrietate mot'. In p̄° ḡ pte narrādo dicit ꝙ sex sunt spēs mot'. s. gn̄atio, corruptio, augmētatio, diminutio, alteratio: ꝛ ꝺm locum mutatio. ¶ Intell'n' ꝙ mot' accipit̄ z'. s. cōiter ꝛ stricte. Si accipiat̄ cōiter: sic repit̄ in q̄l3 p̄ñto: q2 in q̄l3 p̄ñto sūt res de nouo ꝑducibiles: ꝛ exitus cuiuscūq3 rei de po° ad actū dī mot' cōiter loquēdo: ꝛ sic loq̄t̄ p̄hs z° phy. ꝙ tot sunt spēs mot' quot sunt entis. ꝛ isto° loq̄t̄ p̄hs hic. ꝛ isto° gn̄atio ꝛ corruptio cuiuscūq3 rei in quocūq3 p̄ñto fiūt dī mot': ꝛ sic pñt gn̄atio ꝛ corruptio distingui ꝺm distōnes p̄ñtoꝝ: q2 q̄dā est gn̄atio subē: ꝛ q̄dā q̄litatis: ꝛ q̄dā q̄ntitatis: ꝛ sic de alijs: ꝛ eodē mō ē de corruptiōe. Alio° accipit̄ mot' stricte. s. p trāsmutatōe q̄ est de p se de ꝯrio in ꝯriū. ꝛ isto° mot' nō ē nisi in trib' gn̄ib'. s. in q̄ntitate, q̄litate, et vbi. ꝺm ꝙ declar' p̄hs in 5° phy. ꝛ mot' sic accept' vt solū se extēdit ad tria p̄ñta accipit̄ dupl'r ꝺm Cōme. 5° physi. Uno° pro trāsmutatiōe successiua ꝯtinua: ꝛ sic est p se genus passiōis. vl' p se in gn̄e passiōis. Alio° accipit̄ pro for° diminuta siue pro for° in fieri: ꝛ sic est mot' per se in eodē p̄ñto in q̄ est termin'. Sub alijs v̄bis ponit̄ hec distictio s. ꝙ mot' pōt accipi pro for° fluēte ꝛ p fluxu for'. ꝛ dī for° fluēs q̄cūq3 for° de spe termini ad que3 sub q̄ est mobile durāte motu. v̄.g. si fiat mutatio a nigro in albū q̄l3 albedo impfecta sub qua mobile erit durāte motu. dī eē for° fluēs ꝛ fluxus for' dī acq̄sitio termini mot', seu ipa trāsmutatio per quā acq̄rit̄ terminus ad quē, accipiēdo motuȝ pro for° fluēte. sic est in eodē p̄ñto in quo est termin': sed accipiēdo motū pro fluxu forme: sic est p̄ñtum per se s. p̄ñtum passionis: vel per se p̄ñto passionis. 5° phy. cō mēto 9°. ꝛ 3° cō. 4°.

¶ Alij itaq3 mot' palā est: q2 alij abinuicē sunt. nō est. n. generatio corruptio: neq3 augmētum diminutio: neq3 alteratio ꝺm locum mutatio: similiter autem ꝛ alij.

¶ Ista est z° ps hui' capli in q̄ p̄hs narrat ꝙ p̄dicte spēs mot' differāt iter se. ꝛ ꝯtinet duas pticulas: q2 in p̄° pticula narrat hoc. In z° ibi, In alteratione. mouet p̄hs ꝛ soluit q̄dā dubitationē. In p̄° ḡ pticula dicit ꝙ manifestuȝ est ꝙ p̄dicte spēs mot' differūt abinuicem: q2 gn̄atio nō est corruptio:

est corruptio: nec augmentatio diminutio: nec alteratio ẜm locum mutatio: ꝛ similiter de alijs.

¶ In alteratione ṽo habet quãdam q̃onem ne forte necessariũ sit id q̃d alterat̃ per aliquaz reliquarum motionum alterari.

¶ Hec est 2ª ꝑticula: in qua ph̃s remouet ꝛ soluit vnã dubitationẽ. Alicui. n. posset videri ꝙ alteratio non differt: ab alijs spẽbus mot⁹. pro eo ꝙ q̃ñcũqꜫ aliq̃d alterat̃ videt̃ ꝙ illud mouet̃ ẜm aliquã aliã spẽz mot⁹: ꝛ sic videt̃ ꝙ alteratio nõ differt ab alijs spẽbus motus.

¶ Hoc aũt nõ verũ. Nã pene ẜm oẽs passiões aut plures nob̃ alterari accidit: nulla aliaꝝ motionũ cõicãte: naz neqꜫ augeri nec̃iuz est q̃d ꝑ passionẽ mouet̃: neqꜫ minui. Siliter aũt ꝛ in alijs: ideoqꜫ alia erit p̃ter alios mot⁹ alteratio: naz si eẽt eadẽ mutatio oporteret id q̃d alterat̃ augeri moꝝ vel minui vel per quãdam aliaruz ꝯsitiam motionum fieri: sed non est necesse.

¶ Soluit dubiũ ph̃s ꝑ īteremptionẽ di. ꝙ h̃ q̃d assumeb̃at nõ est veꝝ. s. alteratio nõ põt eẽ distincta ab alijs spẽb⁹ motus. nã alteratio põt eẽ sine alijs motib⁹. ꝛ ꝑꝑ h̃ distiguit̃ ab alijs motib⁹. ꝛ ꝓbat̃ ꝙ alteratio distiguit̃ ab alijs motib⁹. ꝛ est ꝯclo. 56. hui⁹ li. ꝛ ꝓbat̃ sic. Alteratio põt eẽ sine alijs motib⁹. ꝛ alij mot⁹ pñt eẽ sine alteratiõe. g̃ alteratio distinguit̃ ab alijs motib⁹. p̃ª pars añtis declarat̃ ꝙ. s. alteratio põt eẽ sine alijs motib⁹: qꜫ ẜm oẽs qualitates seu passiones: vel ẜm plures põt aliq̃d alterari. ꝛ t̃n nec augeri/ nec minui/ nec gñari/ nec corrũpi/ nec moueri localr̃. et ideo alteratio differt ab alijs motib⁹: ꝛ si nõ differret nõ posset aliq̃d alterari nisi augeat̃ vel diminuat̃: vel gñat̃: vel corrũpat̃: vel localiter moueat̃. q̃d est falsum.

¶ Silr̃ aũt ꝛ q̃d auget̃: aut aliq̃ alia mutatione mouet̃ alterari oporteret: sed sunt quedaz crescẽtia que nõ alterãtur: vt quadrãgulus circũposito gnomone creuit quidez. alteratum ṽo nihil est factũ: sic ꝛ in alijs huiusmodi. Quare alij̃ sunt motus adinuicem.

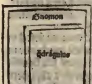
¶ 2ª pars añtis. s. ꝙ alij mot⁹ pñt eẽ sine alteratiõe ꝓbat̃: qꜫ augmẽtatio põt eẽ sine alteratõe: ꝛ eadẽ rõne vł multo magis pñt alij mot⁹ eẽ sine alteratione. ꝓbatio assũpti s. ꝙ augmẽtatio põt eẽ sine alteratiõe. nã q̃drãgulus crescit seu auget̃ addito gnomone. i. supplemẽto vel additamẽto manẽte q̃drãgulo in specie q̃drãguli. ꝛ t̃n q̃drãgulus addito gnomone nõ alterat̃. ¶ Intelli̇̃ ꝙ augmẽtatio accipit̃ duplr̃. s. cõiter ꝛ ꝓp̃e. Augmẽtatio cõiter dicta est q̃cũqꜫ maioratio seu ꝓductio maioris q̃ti/ siue illud q̃tuz sit idẽ nuõ cuz minori quãto p̃exñte/ siue nõ sit idẽ nuõ cũ eo. ꝛ isto⁹ dicimus ꝙ paries auget̃ per appõnẽ lapidũ vel mãe noue. Ꝓprie ṽo dĩ illud augeri q̃d manet simplr̃ idez nũero p̃ sub minori q̃titate: ꝛ postea sub maiori quãtitate. Et de illo q̃d sic auget̃ dicit ph̃s p̃ de gñatiõe. ꝙ q̃libet pars aucti est aucta. Augmẽtatio p̃ mõ accepta põt eẽ sine oĩ alteratiõe. vt pꝫ in exẽplo ph̃i de q̃drãgulo: sꝫ ista trãsmutatio nõ est augmẽtatio nisi ẜm cõez modũ loq̃ndi: sꝫ ẜm ṽitatẽ in tali trãsmutatõe nihil augmentat̃: nec q̃titas p̃exñs: nec de nouo adueniẽs: nec cõpositũ ex noua q̃titate ꝛ antiq̃ auget̃. nã illud q̃tũ q̃d posteri⁹ fit mai⁹ q̃to p̃ori nõ est idẽ nuõ cuz q̃to p̃ori: sed est totũ ad illud: ꝛ q̃tũ q̃d p̃us fuit est pars q̃ti posterius facti. vñ in reb⁹ inaĩatis nihil ꝓp̃e auget̃ nec diminuit̃: qꜫ q̃cũqꜫ addito nõ remanet idez nuõ illi q̃d p̃us erat. q̃d t̃n req̃rit̃ in vera augmẽtatiõe: sꝫ loquẽdo de augmẽtatiõe ꝓp̃e accepta: sic semꝑ augmẽtationi est aliqua alteratio ꝯiũcta. vnde augmẽtatio ꝓp̃ie dicta nunq̃ est sine alteratione: qꜫ ꝯuersio alimẽti in nãm aucti: que ꝯuersio necessario requirit̃ ad verum augmẽtum q̃d nunq̃ est sine alteratione. vt satis patet intelligẽti.

Unde q̃o fiat num° a Marsi. p° de gñatione.

¶ Est aũt simplr̃ quidẽ quies motui ꝯtrariuz.

¶ Hec est 3ª pars p̃ncipalis hui⁹ capli: in qua ph̃s determinat de ꝯrietate mot⁹. ꝛ ꝯtinet duas ꝑticulas. In p̃ª determinat de ꝯrietate mot⁹ in gñali. In 2ª in spẽali. In p̃ª ꝑ ꝑticula narrãdo dicit ꝙ ꝯriuz motui simplr̃ seu in gñali est q̃es: qꜫ mot⁹ ꝛ quies ꝯriant̃: large loquẽdo de ꝯrietate de qua posite sunt multe distõnes. cap̃ de suba. ¶ Intelligẽduz ꝙ mot⁹ ꝛ quies in cõi accepta nõ opponunt̃ ꝓp̃e sicut albedo ꝛ nigredo: qꜫ sic oĩs mot⁹ opponeret̃ cuilibet quieti: sicut oĩs albedo ꝯriat̃ cuilibet nigredini. q̃d falsuz est: qꜫ mot⁹ ẜm locũ nõ ꝯriat̃ quieti ẜm qualitatẽ vel ẜm q̃titatẽ: nec mot⁹ ẜm q̃litatẽ ꝯriat̃ q̃eti ẜm locũ. nã idez corp⁹ põt sił moueri ẜꝫ locũ: ꝛ q̃esc̃e ẜm q̃litatẽ seu nõ alterari: q̃d idẽ est. Silr̃ idẽ corpus põt moueri ẜm locũ: et q̃esc̃e ẜm q̃titatẽ. ꝛ ideo mot⁹ ꝛ quies in gñali magis debent dici gña ꝯrioꝝ q̃ ꝯria. ꝛ pro tãto sunt gña ꝯrioꝝ: qꜫ q̃dlibet ꝯtẽtũ sub vno ꝯriat̃ alicui ꝯtento sub alio/ ꝛ eꝯ. oẽ. n. ꝯtẽtũ sub motu ꝯriat̃ alicui q̃eti/ ꝛ eꝯ. oĩs q̃es ꝯriat̃ alicui motui. ꝛ talia solũ ꝑꝑ h̃ dñr ꝯria: qꜫ sunt gña ꝯrioruz: ꝛ qꜫ sunt gña ꝯrioꝝ bñ pñt simul ṽificari de eodem. cui⁹ sunt odire/ amare/ ignorare/ scire. vñ idez corpus sił mouet̃ ꝛ q̃escit: sꝫ nõ q̃ete opposita illi motui. sic̃ idez sił diligit ꝛ odit. ꝛ idez itellꝰ sił scit ꝛ errat: nec in h̃ ꝓpõnibus p̃dicat̃ vere opposita de eodẽ: sed gña oppositoꝝ. nec est incõueniens ꝙ sic vtrũqꜫ oppositorum seu cõtrarioꝝ simul predicetur de eodem.

¶ His ṽo que ꝑ singula sunt gnõni q̃dẽ corruptio: augmẽto q̃dez diminutio. ẜm ṽo locum mutatiõi ẜm locũ quies maxime vĩ oppositus eẽ. ꝛ forte in ꝯriũ locũ mutatio: vt ei que īferi⁹ est ea que supius est: ꝛ ei que supi⁹ est ea que īferi⁹ est. Reliquo ṽo assignatoꝝ motuũ nõ facile est assignari q̃dem ꝯtrarius. vĩ aũt neqꜫ eẽ ei aliq̃d ꝯtrariuz: nisi q̃s ꝛ in hoc ẜm qualitatẽ quietẽ opponat. aut in ꝯriũ q̃litatis mutatõez: sicut ꝛ in mutatiõe ẜm locũ q̃etez ẜm locũ. aut in ꝯriũ locũ mutatiõez. Est. n. alteratio mutatio ẜm q̃litatez. Quapropter opposita erit ẜm qualitatẽ mutationi: ẜm qualitatem quies: aut in cõtrariuz mutatio qualitatis: vt album fieri ad id q̃d est nigrum fieri alterat̃ in cõtrarium qualitatis mutatione facta.

¶ Hec est 2ª ps hui⁹ ꝑtis in qua ph̃s determinat de ꝯrietate mot⁹ in spẽali. ꝛ dicit ꝙ gñatiõi ꝯriatur corruptio: ꝛ augmẽtatio ꝯriat̃ diminutio: ꝛ motui ẜm locuz ꝯriat̃ quies ẜm locũ ꝛc̃. ꝛ ẽt motui locali sursum ꝯriat̃ mot⁹ localis deorsum. De motu ṽo ad qualitatẽ vĩ eẽ difficile q̃d sibi ꝯriatur. põt t̃n assignari ꝯriũ. ꝛ h̃ duplr̃. s. ponẽdo quietẽ in q̃litate ꝯria motui ad talez qualitatẽ. v. g. vt si dicat̃ ꝙ quieti sub nigredine ꝯriat̃ motus ad albedinẽ. Alio mõ põt assignari ꝯriũ alterationi: vt si dicat̃ ꝙ motui qui est ad qualitatẽ ꝯriat̃ mot⁹ qui est ad ꝯriã qualitatem: vt ꝙ motui ad albedinẽ ꝯriat̃ motus ad nigredinẽ.

vnde mot⁹ localis hȝ duplex ꝯriuȝ.s.quietē in termino a quo ipi⁹ mot⁹:ꝛ ēt motū ad locū vel terminū ꝯriū:ita q̄libet ali⁹ mot⁹ hȝ duplex ꝯriuȝ.s.quietē sub termino a quo ipi⁹ mot⁹:ꝛ ēt motuȝ ad ꝯriū terminū.v.g.motui ad albedinē ꝯriat̄ q̄es sub nigredine:ꝛ mot⁹ ad nigredinē ꝯtrariat̄ motui ad albedinē.sicut.n.albedo ꝛ nigredo sunt cōtraria:ita mot⁹ ad albedineȝ ꝛ mot⁹ ad nigredinē sunt cōtrarij.Sciēdū ꝙ sicut dcm̄ est sup̄i⁹ ꝙ mot⁹ ſm locū ꝛ q̄es ſm locū in cōi accepta nō sunt ꝯria:sed sunt gn̄a ꝯrioꝝ. Itē augmētatio ꝛ diminutio in cōi accepta nō sunt ꝯria: ſȝ sunt gn̄a ꝯrioꝝ:q2 nō ois augmētatio ꝯriat̄ oi diminutioni.Silr gn̄atio ꝛ corruptio in cōi accepta nō sunt contraria:q2 nō ois gn̄atio ꝯriat̄ omni corruptiōi: ſȝ gn̄atio ꝛ corruptio sunt gn̄a ꝯtrarioꝝ:ꝛ ita de alijs mutatiōib⁹.

¶ Scdo sciēdū ꝙ quies est duplex.s.quies in termino a quo ꝛ q̄es in termino ad quē.ꝛ q̄es in termino a q̄ magis ꝯriat̄ motui q̄ꝫ quies in termino ad quē.vt pȝ ex 5° phy.

T.c.16. Habere aūt multis modis dr̄.aut eniȝ tanq̄ꝫ habitū ꝛ affectū:aut a nā quālibet aliam qualitateȝ.dicimur enim habere disciplinā atq3 virtutem.

Istud est 5ᵐ caᵐ tercij trac.in quo ponunt̄ modi hn̄di. hr̄e.n.est vnū de ꝯn̄tibus ad p̄dicta.ꝛ ponit octo mōs q̄b⁹ aliq̄d dr̄ hr̄e aliq̄d. Prim⁹ modus est quo aliq̄d dicimus hr̄e aliquē habitū de p̄ⁱ spe q̄litatis:vt aliq̄ꝫ affectionē:vt v̄tutē:aut disciplinā:aut vl̄r aliquā qualitateȝ.

¶ Aut quātitatē:qđ ꝯtingit ei qui habet magnitudinem. Dicitur enim bicubitum.

¶ Scd̄s modus est quo aliq̄s dr̄ hr̄e q̄ntitatē vel magnitudinē:vt aliq̄d dr̄ bicubitū:q2 habet talem quātitatē.

¶ Aut ea que circa corpus sunt:vt vestimentū vel tunicam.

¶ Terti⁹ modus est quo aliq̄s dr̄ hr̄e aliq̄d circa corpus sicut vestimētū:vel tunicam:vel arma:vel aliq̄d hm̄.

¶ Aut in membro:vt in manu annulum.

¶ Quart⁹ modus est quo dicimus aliquē hr̄e aliq̄d in mēbro:sicut dicimus aliquem hr̄e annulū in digito.

¶ Aut membrum:vt manum vel pedem.

¶ Quint⁹ modus est quo dicimus aliquē hr̄e aliq̄d tanq̄ꝫ partē vel mēbrū q̄uo dicimus aliquē hr̄e manuȝ vel pedem.ꝛ vl̄r isto modo totū dr̄ habere suam partem.

¶ Aut in vase:vt in modio grana tritici: aut in lagena vinū. vinuȝ.n.hr̄e lagena dr̄: ꝛ modius grana tritici. Hec igit̄ oia hr̄i dicunt̄ vt in vase.

¶ Sexto modo dr̄ ꝯtinens habere cōtentum sicut dicit̄ vas hr̄e ꝯtētum in eo.s.vinum:ꝛ modius granuȝ:sic possumus dicere ꝙ locus habet locatum.

¶ Aut possessiōeȝ.hr̄e.n.domū ꝛ agrū dicim⁹.

¶ Septimus modus est quo aliq̄s dr̄ habere possessionē q̄uo aliq̄s dicit̄ hr̄e molēdinum vel agrum.

¶ Aut etiā vir vxorē hr̄e dr̄ ꝛ vxor virū:sed videt̄ alienissimus qui nūc dict⁹ est modus eē in eo qđ est hr̄e. Nihil.n.aliud vxorē hr̄e significamus:nisi q2 cohabitat. Forte tn̄ ꝛ alij q̄dem apparebūt modi de eo qđ est hr̄e. Sed qui cōsueuerūt dici pene oēs enumerati sunt.

¶ Octauus modus est quo vir dr̄ hr̄e vxorē ꝛ vxor virū: ꝛ dicit ꝙ iste modus est alienissimus seu maxie extraneus: q2 dicēdo virū hr̄e vxorē/ꝛ eˀ.nihil aliud itēdim⁹ significare nisi ꝙ vir ꝛ vxor cohabitāt simul.deinde dicit ꝙ forte sunt multi alij modi habēdi:sed modi p̄dicti sunt magis vsitati ꝛ famosi. ¶ Intelligēdū ꝙ p̄ter p̄dictos modos sunt multi alij modi hn̄di.dicimus.n.ꝙ ois effect⁹ habet cām.ꝛ ois sciētia subm̄ circa qđ est.ꝛ ꝙ ois spēs hȝ ꝓpriā passionem si est in p̄dicto sube.ꝛ ꝙ ois spēs hȝ genus.ꝛ ois spēs habet diffōnem.ꝛ ꝙ genus species ꝛ diias.ꝛ isti modi habēdi sunt alij a quolibet modo p̄dicto.

¶ Explicit expositio Burlei sup̄ liᵒ p̄dicꝫ.

¶ Incipit liber sex princ. Gilberti Porretani.

Forma est cōpositioni cōtingēs: simplici ꝛ inuariabili eēntia cōsistens.

Postq̄ꝫ Ari.in liᵒ p̄dicꝫ sufficiēter ꝯtrū est de intētione logici determinauit de ipsis p̄dictis:tamē vt facilius hēatur cognitio p̄dicꝫ Gilbtus porretanus hūc librū cōposuit:quē de sex principijs intitulauit.in quo in spāli determinat de sex principijs:de q̄b⁹ in liᵒ p̄dicꝫ determinatū est breuiter:ꝛ solū ꝑ moduȝ exēplareȝ.nec est iste liber de eēntia logice.nā habita cognitione sufficiēti de suba/q̄ntitate/q̄litate/ꝛ relōne:de facili habet̄ cognitio de residuis p̄dictis.nā actio ꝛ passio fundant̄ in qualitate:vbi ꝛ qn̄ in q̄ntitate:habit⁹ ꝛ positio fundant̄ in relōne. Iste ḡ liber magis dr̄ de sex principijs q̄ꝫ de sex p̄dictis:qm̄ vt dicit Albt⁹.ꝛ si oia genera gn̄alissima possint dici p̄dicamēta ꝛ p̄ncipia:vt dicit Porphyri⁹.deceȝ p̄dicta sunt decē rerū p̄ncipia:tn̄ quedā genera gn̄alissima magis ꝓprie dicunt̄ principia q̄ꝫ p̄dicta vt de illa q̄b⁹ hic agit̄:ꝛ q̄daȝ magis dicunt̄ p̄dicta q̄ꝫ principia:vt suba/q̄ntitas/q̄litas ꝛ relatio.nā p̄dictuȝ dr̄ ꝑ relōnē ad īferiora. ꝛ ideo illud ꝓprie dr̄ p̄dictuȝ:qđ ꝑ se ꝛ ex sui significatione dicit ꝯtinētiā inferioꝝ.ꝛ ſm hūc respectuȝ determinat̄ de his in p̄dictis. Sȝ alia p̄dicta sunt q̄dammō genera principiādi in suba in qua fundant̄.vt pȝ per diffōneȝ ipoꝝ.nā qn̄ est qđ derelingt̄ ex adiacentia tēporis in re tp̄ali:ꝛ sic de alijs p̄dictis. Sȝ alia p̄dicta puta suba/q̄ntitas nō dn̄r modi principiādi:ſȝ magis quo ad eē ex subsist̄ sunt p̄ncipiata a suis inferiorib⁹ q̄ꝫ sint principia suoꝝ īferioꝝ.vel q2 a pħo intitulauit librū suū de p̄dictis:ideo iste auctor vt aliq̄liter diuersificaret̄ a pħo intitulauit hūc librū de sex principijs:cū genera gn̄alissima possint dici indifferēter p̄nᵃ ꝛ p̄dicamēta. vel aliter ista sex p̄dicamēta de q̄b⁹ hic determinat̄ eueniūt ab extrinseco.nūc autē p̄nᵐ ꝓprie loquēdo solū dr̄ de principijs extrinsecis. Dicit enim Cōmē.5° meta.ꝙ p̄nᵐ cā ꝛ elmtuȝ differūt in hoc ꝙ elm̄ est ex quo cōponit̄ res cū insint.p̄nᵐ ꝓprie dr̄ de principijs extrinsecis:sed cā indifferēter de principijs intrinsecis ꝛ extrinsecis.q2 igit̄ p̄nᵐ ꝓprie dr̄ de p̄ncipijs extrinsecis.ꝛ sex p̄dicta de q̄b⁹ hic determinat̄ eueniūt ab extrinseco:ꝛ alia p̄dicta sunt ab intrinseco.ideo iste liber potius intitulat̄ de sex p̄ncipijs q̄ꝫ de sex p̄dicamētis:q2 ea de q̄bus hic determinantur ꝓprie dicunt̄ principia cum eueniāt ab extrinseco.ꝛ ideo ista sex p̄dicamēta magis dn̄r forme q̄ꝫ alia p̄dicamēta adiacētium.nam sicut dicit Plato ꝛ Alber.forma dr̄ quasi foris manēs.sicut etiaȝ sonat nomē forme.manere vō de foris competit istis sex p̄dicamētis magis q̄ꝫ alijs:q2 ista sex p̄dicamēta causant̄ ab extrinseco.sunt.n. forme extrinsece aduenientes. Vn̄ subm̄ huius sciētie est

forma

forma rerū siue pn^m extrinsece adueniēs. Iste liber habꝫ tres ptes pncipales. In pͦ determinaꝛ de qbusdā quorū cognitio ancedit cognitióeꝫ principioꝝ de qbꝰ hic determinaꝛ. In 2ͣ pte determinaꝛ de ipis principiys. In 3ͣ pte determinaꝛ de his quoꝝ cognitio sequiꝛ ad cognitioneꝫ istoꝝ pdicamētoꝝ. In pͦ pte huiꝰ auctoꝛ diffinit formā: qꝛ forma est cōis pdicamētis de qbus hic determinaꝛ. τ diuidit formā τ mouet dubitatóes. dicit ergo pͦ ꝙ forma est cōpōni ꝯtingēs τc̄. τ que forma hic diffiniꝛ est dubitatio. Albtꝰ dicit ꝙ forma hic diffinita est forma pdicamētalis τ forma vlis: τ dr̄ forma totiꝰ. Ista.n.forma est adueniēs cōpōni: qꝛ si adueniret parti nō pdicareꝛ de toto, dicit etiā ꝙ forma hic diffinita est cōis tam forme subali q̄ꝫ forme accn̄tali pdicamētali. τ isto mō dꝫ itelligi qd̄ dr̄ in 7ͦ Meta. ꝙ quelibet pars diffōnis est forma.i.vle.

⁋ Intelligēdū ꝙ forma dr̄ multis modis.nam Auic̄. 7ͦ metaph. siue.8.ca. de paruis. τ 3ͦ de magnis. ponit quinqꝫ modos forme. Uno mō dr̄ forma ipsa itelligētia que effectui est apta nata vt agat: τ sic sube separate dicunꝛ forᵉ subsistētes siue exēplares. Scdo mō dr̄ forma illud per qd̄ ꝯstituiꝛ mā in effectu τ in eē. τ hoc mō sube itelligēs τ accn̄tia non sunt forme. Tertio mō dr̄ forma illud per qd̄ pficiꝛ mā q̄uis nō ꝯstituaꝛ per id in effectu τ in esse: sicut est sanitas. τ quicqd est ad qd̄ res mouetur nāliter. Quarto mō dr̄ forma ppria figura. τ quicqd aliud fit in mā per artificiū. Quinto mō dr̄ forma spēs rei. genus ēt τ dr̄ia. τ sic pꝫ ꝙ forma pōt accipi pro vli: et mā pro indiuiduo. vt pꝫ per Phm. nā hoc modo loqtur pͦ Celi dicēs. Qui dicit celū dicit formā tm̄.i.vle. τ qui dicit hoc celuꝫ dicit mām.i.indiuiduū celi. τ in 7ͦ meta.cuꝫ dicit ꝙ generāns nō gn̄at aliqd nisi pp māꝫ: qꝛ generās vniuocū de quo loqtur τ gn̄atū nō differūt nisi in indiuiduo τ nō in spe: vt pr̄ τ filius. τ sic itelligiꝛ auctas Phi. 10. meta. vbi dicit ꝙ dr̄ia maris τ femine non est nisi in indiuiduo et nō in specie: qa differūt tm̄ indiuidualr̄ τ nō specifice: et in 2ͦ meta. dicit Phs. ꝙ spēs est forma respectu singularium: τ indiuiduū est mā respectu vlis. Et Cōmē. idē dicit cōmē. 2ͦ. ꝙ forma diuidiꝛ τ in formā vleꝫ que terminat qdditate spēi: τ in formā particulareꝫ que est forma māe. et adhuc alio modo diuidiꝛ forma in formā iferioreꝫ que est in mā indigniori: τ in formā supiorē existem in his que plus de actu participāt: τ hn̄t mām nobiliorē. τ hoc mō dꝫ itelligi qd̄ dicit Phs. ꝙ ignis habet plus de forma q̄ꝫ terra: τ terra plus de mā q̄ꝫ ignis. Et etiaꝫ illud qd̄ dicit Phs ꝙ elemēta supiora sunt forma iferioꝝ: dꝫ itelligi hoc mō. vnde equocatio de mā τ de forma facit magnā deceptióeꝫ: τ malū itellectū in multis ppōnibus magistralibꝰ. Supponēdo igiꝛ ꝙ forma hic diffinita est forma vlis. est hec diffinitio manifesta. Est.n.forma cōpositioni cōtingēs.i.adueniēs cōposito ex mā τ forma.i. indiuiduo sube. vnde taꝫ forma vlis τ subalis: τ etiā forma accn̄talis aduenit: sꝫ aliter τ aliter. naꝫ forma subalis aduenit cōposito in fieri: τ forma accidētalis aduenit cōposito in facto eē: τ forma vlis quelibet vt humanitas: τ aialitas cuꝫ sint forme totius nō dicūt solā mām nec solaꝫ formā: sed vtrūqꝫ. sꝫ hec diffinitio quo ad simplicitateꝫ verificaꝛ de subali: τ accn̄tali tm̄ cuꝫ dr̄ est ꝯsistēs in essentia simplici: qa nulla forma accn̄talis est diuisibilis in māꝫ τ formā. q̄libet tm̄ forma vlis est ꝯsistēs in eēntia inuariabili: qꝛ variatióes τ trāsmutatióes sunt circa singularia τ nō circa vlia: nisi per accn̄s. ⁋ Intelligēduꝫ ꝙ simplicitas opponiꝛ cōpōni. τ ideo quot modis dr̄ aliqd cōpositūꝫ tot modis dr̄ aliqd simplex. nūc aliqd dr̄ eē cōpositū: aut qꝛ cōponiꝛ ex ptibꝰ q̄ntitatiuis: aut qꝛ cōponiꝛ ex ptibus eēntialibꝰ sicut ex mā τ forma: aut qꝛ cōponiꝛ ex ptibus qdditatiuis sicut ex genere τ dr̄ia. Forma aūt accn̄talis: τ etiā forma subalis nō cōponiꝛ ex ptibꝰ quātitatiuis: nec ex partibꝰ eēntialibꝰ. cōponiꝛ tm̄ ex ptibus qdditatiuis. nam spēs cōponiꝛ ex genere τ dr̄ia: que sunt ptes qdditatiue. Qn̄ igiꝛ diciꝛ ꝙ forma ꝯsistit in eēntia simplici. hoc est verū: qꝛ forma de qua nūc loqmur nō cōponiꝛ ex ptibus q̄ntitatiuis vel eēntialibꝰ. sic igiꝛ pꝫ itellectꝰ istius diffōnis ponēdo ꝙ forma hic diffinita sit forma vlis cōis forme subali τ accn̄tali. Quidā dicūt aliter ꝙ forma hic diffinita est cōis forme accn̄tali solū. nā nulla forme alia a forᵃ accn̄tali est adueniēs cōposito. Forma eīꝫ subalis aduenit māe pͥme τ nō cōposito: τ qꝛ forma hic diffinita est adueniēs cōposito. ideo forma h̄ diffinita est forma accn̄talis. Et sic in isto liͦ nō determinaꝛ nisi de sex principyis que sunt accn̄tia. τ ideo forᵃ de qua hic itēdiꝛ est forma accn̄talis solū. sꝫ istud nō est veruꝫ: qꝛ forma quā hic diffinit postea diuidit: sꝫ forma quā postea diuidit est cōis forme subali τ accidētali: qꝛ diuidiꝛ forma in formā subalē τ accn̄taleꝫ. quare τc̄. Possumus ḡ dicē ꝙ forᵃ hic diffinita est cōis forᵉ subali τ accn̄tali: τ etiā forme vli τ singulari. vn̄ forma hic diffinita est cōis cuilibet forme gn̄abili τ corruptibili. Qꝛ autē forma hic diffinita ꝯueniat oibus pdictis pꝫ. nā q̄libet forma subalis corruptibilis aduenit cōposito in fieri sed nō in facto eē: vt dictū est pͥus. τ q̄libet etiā forma subalis τ accn̄talis ꝯsistit in eēntia simplici: qꝛ nulla talis forma diuidiꝛ per se in ptes q̄ntitatiuas: qꝛ nihil diuidiꝛ per se in partes q̄ntitatiuas nisi q̄ntitas. nā oia alia que diuidūtur in ptes q̄ntitatiuas diuidunꝛ in eas rōne q̄ntitatis. q̄libet etiā talis forma cōsistit in eēntia inuariabili: qꝛ nulla talis forma pōt eē subm variatiōis vel trāsmutatiōis. vnde aliqd dr̄ variabile dupl'r. aut qꝛ est subm trāsmutatóis. aut qa est terminus trāsmutatóis: tā forma accn̄talis q̄ꝫ forma subalis pōt sic eē variabilis: qa pōt eē terminus trāsmutationis. nulla tm̄ est sic variabilis ꝙ possit eē subm trāsmutationis τ variatiōis. τ h̄ itelligiꝛ hic p inuariabile. Hec ēt diffō cōpetit forma accn̄talibꝰ: qꝛ forᵉ accn̄tales adueniūt cōposito in facto eē τ ꝯsistūt in eēntia simplici: sic ꝙ nō diuidunꝛ in māꝫ τ forᵐꝫ. nec ēt diuidūꝛ p se in ptes q̄ntitatiuas. nulla.n.forᵃ accn̄talis alia a q̄ntitate diuidiꝛ in ptes q̄ntitatiuas: nisi p accn̄s. τ forᵉ accn̄tales ꝯsistūt in eēnᵃ inuariabili: qꝛ nō pn̄t eē sube trāsmutationū. p pdcā pꝫ ꝙ forᵃ accn̄talis pōt intēdi τ remitti q̄uis ꝯsistat in eēntia simplici τ in eēntia inuariabili. nā pp h̄ ꝯsistit in eēntia simplici: qa nō diuidiꝛ in māꝫ τ forᵐꝫ τ in eēntia inuariabili: qꝛ nō ē subꝫ variatóis. mō illō qd̄ nō diuidiꝛ in māꝫ τ forᵐꝫ τ nō est subꝫ trāsmutatiōis. pōt tm̄ itēdi τ remitti.

⁋ Cōpositio eteniꝫ nō est forma: qm̄ a nā cōpositionis seiūgiꝛ. Cōpositio eteniꝫ vnaqueqꝫ alteri adueniēs cōpōni: maiorē se ꝯiūctā quodāmodo efficit. in forma aūt hoc minime est. nā in eo ꝙ corpus album est nō diciꝛ maius: aut minus seipso nō albo: nec si nō album intelligatur destructio cōpositionis vel minoratio aliqua facta est: sed alteratio sola.

⁋ Hic pbaꝛ ꝙ forᵃ nō est cōposita: sed simplex. τ est ꝯ pͦ huiꝰ li. τ pbaꝛ sic. Ois forᵃ pficiēs māꝫ est simplex vel cōposita: sꝫ forᵃ nō est cōpoᵗᵃ. ḡ τc̄. maioꝛ pꝫ. τ minoꝛ pbaꝛ. Oē cōpoⁿ adueniēs cōposito facit totuꝫ aggregatū maiꝰ q̄ꝫ sit illud cui illa cōpositio aduenit: sꝫ forᵃ adueniēs alicui cōposito nō facit totū aggregatū maiꝰ. ḡ forᵃ nō ē qd cōposito. maioꝛ pꝫ: qa oē totuꝫ est maiꝰ sua pte. minoꝛ pbaꝛ τ declaraꝛ: declaratóe exēplari sic. albedo adueniēs corpi nō facit ipꝫ maiꝰ. corpus.n. albū albedine nō ē maius q̄ꝫ pͥus: nec aggregatū ex corpe τ albedine est maiꝰ q̄ꝫ

Est opinio Thomistarū. τ precipue grana dei.

supflua q̃ vel cui⁹ aliq̃ ps nõ ꝯuenit oĩ ꝯtẽto sub diffinito vel descripto: vt si diffõ aĩalis assigneᵗ suba aĩata sensibilis rõnalis: hec diffõ est supflua: q2 nõ ꝯuenit oĩ aĩali. vñ supflua poniᵗ hec pticula rõnis: illa vo diffõ est diminuta q̃ ꝯuenit alijs a diffinito: q2 tũc deficit aliqd qd eẽt in diffõne ponẽdũ: p qd diffi^m deberet distingui a quocũq3 alio nõ ꝯtẽto sub tali diffõne: vt si diffõ hoĩs assignetur q est suba aĩata sensibilis bipes. hec ẽ diminuta hoĩs diffõ: q2 cõpetit alijs ab hoĩe. ideo deficit aliqd per qd ab alijs distinguaᵗ. s. differẽtia rõnalis.

¶ Habet aũt dubitatiõnẽ ex pcedẽti verũ nulla forma inuariabilis sit. Hoc autẽ vĩ vt in plib⁹. Nã eadẽ oratio veri τ falsi susceptiua est τ albedo claritatis τ obscuritatis: τ rõ ei⁹ qd in re est: τ nõ est: sꝫ nõ est ita. nã nihil differt albedinem clarã dicere q̃3 suscipiẽs ipsa3 claꝝ dĩe. τ non est oĩo ꝯrioꝝ susceptiua: nec rõ ei⁹ qd in re est τ nõ est: sꝫ note sunt orones eaꝝ que sunt in aĩa passionũ. de his aũt alibi dictum est.

¶ Hic moueᵗ vna dubitatio. dcm̃ est pus q for^a ꝯsistit in essentia iuariabili. Illud nõ vĩ veꝝ: q2 albedo est for^a: τ põt variari de claritate in obscuritatẽ: τ eꝯ. τ oĩo est for^a: τ põt variari de vitate in falsitatẽ: τ eꝯ. τ silr de opiõne. Intelligẽdu3 sic dictũ est pus q pro tãto dĩ q forma est iuariabilis: q2 for^a nõ est subꝫ variatiõis: for^a tñ põt esse termin⁹ variationis: qñ igiᵗ de albedine clara fit albedo obscura: albedo obscura τ albedo clara sũt termini ipsi⁹ trãsmutatõis: τ nõ subꝫ: sꝫ solũ albũ est subꝫ illi⁹ trãsmutatiõis: τ iõ nihil aliud est dicere albedinẽ eẽ clarã vł obscurã q̃3 subꝫ claꝝ vel obscurũ: qm̃ albedo nõ mutaᵗ de claritate i obscuritatẽ: nisi q2 subꝫ albedis mutaᵗ sic: vñ subꝫ albedis est subꝫ illi⁹ trãsmutatõis. Alber. dicit q albedo q̃ pus est clarior nõ est eadẽ nuõ cũ albedĩe que postea est obscurior vel nigrior: τ allegat pro se dcm̃ phi 5° phy. vbi dicit q nõ est eadẽ sanitas mane τ vespere. oĩo ẽt τ opĩo suscipiũt ꝯria: nõ sm̃ sui mutationẽ: sꝫ sm̃ mutationẽ rei. vt dĩ in pñtis. na3 ex hoc q tu mutas te de sessione in stationẽ. mutaᵗ hec oĩo: tu sedes: de vitate in falsitate3. Al. h dicit q vitas in mẽte vel opĩo est adeq̃tio mentis reꝝ veraꝝ vel opinabiliũ: τ falsitas in mẽte vel opĩone est inequalitas mẽtis τ reꝝ. Sed veritas in orone est adeq̃tio vocis significãtis τ rei signãte: τ iõ oĩo non mutaᵗ de vero in falsu3 sm̃ sui mutationẽ: sed sic mutantur signa per mutationẽ eoꝝ ad que referunᵗ.

¶ Subale vo est qd ꝯfert eẽ ex quadã cõpõne cõpõni: vt in plib⁹: τ qd ipoĩe est deesse rei: vt rõ τ sensus: siue hoꝝ silia: vt ꝯtinuũ τ discretũ. Hoc vo erit vt mã. Illud aũt vt forma: vt corp⁹ qdẽ est mã hoĩs aĩa vo forma. erit itaq3 subale vt corp⁹: hõ τ rõ. Hec aũt in his que de cathegorijs dicta sunt expedita sunt.

¶ Diffinita forma τ explanata ei⁹ diffõne auctor diffinit subale. Et dicit q subale est qd esse ꝯfert ex q̃dã cõpõne cõpõni. i. ipsi cõposito vt in plib⁹: qd ipoĩe est de eẽ rei: τ exẽplificat: vt rõ τ sensus: cõtinuũ τ discretũ τ silia. i. substãtiale est qd ꝯfert eẽ cognitũ cõpõni: vt in plib⁹. i. cõpositio: qd est aptũ natũ eẽ in plib⁹. nõ. n. oꝫ q quelꝫ spẽs sit ctu eẽ in plib⁹: q2 aliq̃ est spẽs hñs tñ vnũ suppositũ: sed meli⁹ itellr hec descriptio put ly in plib⁹ ꝯstruiᵗ cũ pricipio cognitũ: nõ cũ ly eẽ: q2 vltimũ cogñsciᵗ res p diffiam suã τ gen⁹: q2 tñ nõ quelꝫ res ẽ diffinibilis. nec dĩa victa est sp nob nota: iõ est h veꝝ in plib⁹: τ nõ sp ex quadã cõpositõe sꝫ rõnẽ que fit ex gñe τ dĩa: qd subale ipoĩe est dẽ eẽ rei cui⁹ est subale: vt rõnale inest hoĩ: τ sensibile aĩali. Silr. n. repiunᵗ subalia in alijs gñib⁹: vt ꝯtinuũ τ discretu3 in gñe q̃titatis. Ista diffõ cõpetit gñi τ dĩe τ spẽi τ mãe τ forme: vt p3 p exẽpla auctoris in textu. Genus. n. τ dĩa sũt subalia spẽi: q2 p ea cogñsciᵗ spẽs vt dcm̃ ẽ: τ mã τ for^a ꝯferũt eẽ cognitũ cõposito ex mã τ for^a: spẽs eẽ cõfert ẽt cognitũ ipsi idiuiduo. nã p spẽ3 cogñsciᵗ qd est idiuiduũ: q2 ad qõnẽ factã p qd de indiuiduo ꝯueniẽter rñdeᵗ p spẽ3: τ ipoĩe est gen⁹ τ dĩa3 deesse spẽi: τ mã3 τ formã deeẽ cõposito dũ existit: silr dĩ de spe reᵘ idiuidui dũ existit. Et sꝫ istã expõnẽ inuiũtur hic due diffõnes subalis. Una ẽ: q subale est qd ꝯfert eẽ ex q̃dã cõpõne cõposito: τ hec diffõ solũ cõpetit gñi τ dĩe. Alia diffõ ẽ q subale ipoĩe ẽ deesse rei cui⁹ est subale: τ hec diffõ cõpetit gñi τ dĩe τ spẽi. ¶ Nõn^m est sꝫ Alb. h: q subale dĩ 4^{or} modis. Pᵒ illud dĩ subale qd est suba vel hꝫ modu3 subẽ: sic sũt ea que sunt in gñe sube. 2^m subale dĩ qd est essentiale alicui cuiuscũq3 gñis sit: τ h mõ repiᵗ subale in q̃lꝫ gñe. nã in q̃lꝫ gñe repiunᵗ p se supiora: que st subalia re^m iferioꝝ. 3^m dĩ subale qd hꝫ cã3 dterminatã in subo aliq̃: τ sic quelꝫ ppa passio est subale ei⁹ cui⁹ est passio: vt risibile hoĩ. 4^m dĩ subale qd põiᵗ in diffõne alicui⁹: τ tñ nõ ẽ de eẽntia ei⁹. τ h mõ subale positũ in diffõne accñtis dĩ eẽ subalis illi accñti. Et dĩc Alb. q subale hic diffinitũ est cõe ad istos q̃tuor modos subalis. Est. n. cõe duob⁹ pmis: q2 certũ est q supius ꝯfert ad cognẽ3 iferioris. est ẽt cõe subali 3° mõ accepto. nam ppa passio ꝯfert eẽ cognitum subo. dicit. n. phs p de aĩa. q accñtia magnã ptẽ ꝯferunt ad cogñscẽdũ qd qdest. Et Cõmẽtator τ Themisti⁹ exponũt h de accñtib⁹ ppijs. Est ẽt cõe subali 4° mõ dicto. na3 istud qd cadit in diffõne alicui⁹ ꝯfert ad cognẽ3 illi⁹ i cui⁹ diffõne cadit. Alij dñt q subale hic diffinitũ idẽ est qd essentiale alicui cuiuscũq3 pñti sit ita q subale 2° mõ acceptũ hic diffiniᵗ. Subale vt dicit auctor hic diuidiᵗ: q2 qdda3 est vt mã: qdda3 vt forma. nam gen⁹ est subale vt mã. dĩa vo τ spẽs sunt subalia vt forma. spẽs vo nullius est vt mã: sꝫ sola3 vt forma. τ iõ sub for^a cõprehẽdiᵗ. ¶ Intelligẽdu3 q subale vno mõ dĩ sm̃ q denoĩatur a suba. τ isto mõ nullu3 accñs est subale. Alio mõ est subale illud qd est essentiale. τ h mõ in quolꝫ pñto reperitur subale. τ sic accipiᵗ subale in pposito τc.

ADDE Subale secundo mõ sꝫ Boet. τ refert ad her. ẽ mediu3 inter suba3 τ accidẽs non abnegatiões sꝫ per participationem.

¶ Videᵗ aũt quedã forma a natura eẽ. Quedã vo ab actu. Rõ enim a natura est. Calor vo τ passi quedam in actu cõsistunt: in quibusdam vo dubiu3 est: vtru3 a natura aut ab actu incipiant eẽ: vt in figura icisionis. Na3 nihil additionis fit sed separatio queda3 partium.

¶ Positis diffõnib⁹ forme τ subalis auctor ponit hic diuisionẽ formaꝝ: τ sunt in vniuerso q̃nq3 dicens. Una diuisio ẽ q quedã est forma a nã: τ quedã ab arte: vt rõ. i. po^a rõnalis est a nã: sꝫ calor τ passio fit ab arte. ¶ Intelligẽdu3 q nõ q̃cũq3 calor neq3 quecũq3 passio est ab arte: vt calor ignis: sꝫ itelligiᵗ de passione siue dẽ calore causato p violentiã vel p motũ: vt in arte fabrili p3 in q̃busda3. ¶ Circa istã diuisionẽ forme auctor mouet duas dubitatões. Et p^a dubitatio est de figura incisionis: τ 2^a de vli. Pᵃ dubitatio est: vtrũ figura incisionis sit a nã vel ab arte. q nõ sit ab arte pbaᵗ: q2 oẽ qd fit ab arte fit per aliquã additionẽ: sꝫ figura incisionis nõ fit p additiõe3: imo magis per ablationẽ partiũ. ergo τc.

¶ Dico autẽ figurã inesse a natura: sentiri vo ab actu. Sed τ que cõiunctionis est actus est: vt domus. manifestum est autem de his.

℄ Iſtā dubitatōeꝫ ſoluit auctoꝛ ſic. Dico aūt figurā eſſe a nā: ſentire vō ab actu.i.ab arte: qḋ nō ē itelligēdū ſicut lrā ſonat: qꝛ certū eſt ꝙ hⁱ fig⁹ eſt ab arte: ꝛ act⁹ ſentiēdi eſt a nā: ſꝫ auctoꝛ p̱ fig⁹ꝫ itellit māꝫ figurari. nā tota ſuba reꝝ artificialiū eſt ſua mā: ꝛ p̱ ſentire itelligit figuratiões ꝛ lineatões q̄s ſentim⁹. Sꝫ ēt q̄ ꝯiunctiōis.i.aggregatū ex mā ꝛ ex illis lineatiōib⁹ eſt act⁹.i.ab arte. Per h̄ pōt rñ/deri ad arg^m cū dī ꝙ oē qḋ fit ab arte fit p̱ additōeꝫ: veꝝ eſt: ſꝫ negat mīoꝛ. vñ fig⁹ icīſionis fit p̱ additiōeꝫ lineaꝝ ꝛ ſupficieꝝ q̄ p̄us nō erāt. vñ in fractōe fig⁹ inciſionis fit additio foꝛ⁹ accn̄talis ꝛ ablatio māe. vñ diuidēs cōtinuū cauſat nouas ſupficies ꝛ nouas lineas q̄ p̄us nō erāt. Alr oꝫ dīc ꝙ idiuiſibile eſſet imediatū idiuiſibili in cōtinuo.

℄ Intelligēdū ꝙ eſt dīa iter res nāles ꝛ res artificiales in h̄: ꝙ illa fiūt a nā q̄ fiūt p̱ alteratiōeꝫ factā a q̄litatib⁹ actiuis ꝛ paſſiuis. Sꝫ illa fiūt ab arte q̄ nō fiunt p̱ alteratione q̄litatū actiuaꝝ ꝛ paſſiuaꝝ. Actio.n.q̄litatū actiuarū ꝛ paſſiuaꝝ ē nālis. ꝛ iō q̄ fiūt p̱ talē actōeꝫ fiūt a nā: ſꝫ illa q̄ fiūt ſine tali actōe fiūt ab arte: ꝛ q̄ fiūt p̱ actiōeꝫ q̄litatū p̄moꝝ dñr res nāles: ꝛ q̄ fiūt ſine tali actōe ſunt res artificiales. ℄ Sciēdū eſt ꝙ ab arte fiūt reꝫ 3ᵇ. Uno⁹ per cōpōnē: ſicut dom⁹ ex lapidib⁹ ꝛ lignis adiuicē ꝯiūctis. Alio⁹ fit res ab arte p̱ ablationē ptiū māliuꝫ ſic eſt in factōe fig⁹ icīſiōis. Tertio⁹ p̱ trāſfiguratōeꝫ abſq; additōe vl̄ ſubtractōe māe: vt ſcutella ex ere vl̄ argēto: vt in operib⁹ fictilib⁹ pꝫ. fit ḡ res aliqñ p̱ additōeꝫ māe: vt p̄ niō. aliqñ per additiōeꝫ forme ꝛ ablationem materie: ex qua additione reſultat vna forma: vt figura inciſionis fit per additōeꝫ forme. Adhuc quedā fiūt ab arte per alterationem ꝛ cōpoſitionē ſicut fit ceruiſia: ꝛ talis res fit ab arte ꝛ a nā. vñ ponēda ē talis diuiſio. Eoꝝ q̄ fiūt: q̄dā fiūt ab alteratōe ſolū: q̄dā a nā tm̄: q̄dā vtroq; mō. Et eoꝝ q̄ fiūt p̱ artē ſolū: q̄dā fiūt p̱ additōeꝫ foꝛ⁹: ꝛ q̄dā p̱ additōeꝫ materie. Illa q̄ fiūt p̱ alteratōeꝫ tm̄ ſūt res pure nāles. Illa q̄ fiūt p̱ additiōeꝫ tm̄ ſūt res pure artificiales. Sꝫ illa q̄ fiūt p̱ alteratōeꝫ ꝛ cōpōnē: nec ſūt pure nāles: nec ſūt pure artificiales: ſꝫ ſūt res mixte: vt pꝫ de ſanitate iducta p̱ artē. Sꝫ du^m eſt qñ res p̱ducit ab arte ꝛ a nā: q̄uo d̄beat denoīari: nālis an artificialis. ℄ Dōm ꝙ ſi actio nāe p̄cedit actōeꝫ artꝭ diſponēdo ad actōeꝫ artis: tūc diceret res artificialis. Si aūt ſit eꝯ ꝙ actio artis p̄cedat actionem nāe: ita ꝙ nā vltio cōpleat ꝛ pficiat: ſic diceret res nālis. vñ ſanitas iducta p̱ actōeꝫ medici magꝭ dꝫ dici nālis q̄ꝫ artificialis: qꝛ ars diſponit actōeꝫ nāe: ꝛ nā vltio cōplet ꝛ pficit: ꝛ in factōe cultelli calefactio ꝛ mollificatio ē quodāmodo a nā: ſꝫ acuties eſt ab arte. Si dī ꝙ oē qḋ fit ab arte ē res artificialis: qꝛ oē tale hꝫ formā artificialē: ꝛ oē qḋ fit a nā eſt nāle. ḡ ideꝫ fit a nā ꝛ ab arte: idem eſt res nālis ꝛ artificialis. ℄ Dōm ꝙ nō oē qḋ fit ab arte ē res artificialis: ſꝫ illud qḋ fit ab arte tāq̄ꝫ a cā p̄ncipali ē res artificialis: ſꝫ illḋ qḋ fit ab arte tāq̄ꝫ a cā iuuāte ꝛ p̄parāte nō ē artificiale: vt pꝫ ꝺ meſſe. meſſis.n.fit ab arte agricole tāq̄ꝫ a cā p̄parāte: ꝛ tñ meſſis nō eſt artificialis ſꝫ nālis: qꝛ cā p̄ncipalis pficiēs meſſeꝫ ē nālis nec in q̄cūq; fcō p̱ artē eſt foꝛ⁹ artificialis: vt pꝫ de meſſe: ſꝫ illḋ hꝫ formā artificialē: qḋ fit ab arte tanq̄ꝫ a cā p̄ncipali. multe.n.res nāles fiūt p̱ artē: ꝛ multe res artificiales fiunt p̱ nāꝫ: ꝛ h̄ eſt qḋ vult Cōmē. in 2° phy. dicens ꝙ nā cōplet multa q̄ fiunt per artē ꝛ ecōuerſo. ꝛ qñ nā complet dī res nālis: ꝛ quādo ars cōplet dicit res artificialis.

ADDE Auic. 4° p̄mi ꝺ cura febꝛ putridarū in gn̄ali: ꝙ oꝫ vt obſuet in oīb⁹ diſpoſitionē virtutis eſt ꝗppe nāe curare ꝛ ñ medici.

℄ Sꝫ in his q̄ in plib⁹ ſunt palā nō eſt. Nā ea q̄ in plib⁹ ſūt in actōe eē ipoſſe eſt. A nā aūt nō vident fieri: qm̄ ea q̄ a nā ſunt a creatura p̄exiſtente ſumūt p̄icipiū: palam ꝟo eſt creatura nō eſſe. Nihil.n. rōnis oio q̄re hⁱ creature ſint poterit explicari. Nā igit in his occulte opat. Naꝫ ſicut ex pluriū ꝯiunctiōe ptiū ꝯſtitutio quedā prioꝝ excedēs q̄ꝫtitatē efficit: ſic ex ſingulariū diſcretione vnū q̄deꝫ intelligit eoꝝ excedens p̄dicationē. Quapp̱ cōitas oīs nālis eſt: qm̄ a ſingularitate p̱cedit que creatiōi coequat. Subtilr aūt ſpeculātes ſicut nāꝫ in actōib⁹ latenter opari inuenimus: ſic creaturaꝝ creatorē in natura ex actu. Numero.n. nām ſtabiliuit: ſed hec hactenus. alterius cōſiderationis ſunt.

℄ Hic mouet alia dubitatio q̄ eſt iſta. vtrū foꝛ⁹ vl̄es ſint a nā vel ab arte. Et p̱bat auctoꝛ arguēdo ad vtrāq; ptē: ꝙ nō ſint ab arte p̱bat. illa q̄ ſūt in plib⁹ ipoſſe eſt eē per actionē artis ſiue p̱ artē: ſꝫ foꝛ⁹ vl̄es ſunt in plib⁹. igit ꝛc. minoꝛ eſt māifeſta. ꝛ maioꝛ pōt d̄clarari. Illud qḋ fit ab arte fit ab aliq̄ ſinglari: cū actōes ſint oppoſitoꝝ tā actiue q̄ꝫ paſſiue in p̱ductōe nāli: ꝛ cū effect⁹ p̱portionet cauſe. ḡ opꝫ ꝙ illud qḋ fit ab arte ſit ſingulare: ſꝫ nullū ſingulare eſt in plib⁹. ḡ ꝛc. Albert⁹ p̱bat alr ꝙ foꝛ⁹ vl̄es non ſunt ab arte ſic: oē qḋ fit ab arte eſt accn̄tale: ſꝫ forme vl̄es nō ſūt accn̄tales illis de qb⁹ p̄dicant imo eſſentiales. ḡ foꝛ⁹ vl̄es nō ſūt ab arte. maioꝛ pꝫ p̱ Cōmē. 2° de aīa. q dicit ꝙ artificialia ſūt in gn̄e ſube q̄ꝫtū ad māꝫ: ſꝫ q̄ꝫtū ad foꝛas q̄ fiūt ab arte ſūt in gn̄e accn̄tiū. ℄ Ad aliam ptē arguit auctoꝛ p̱bādo ꝙ foꝛ⁹ vl̄es nō ſint a nā: qꝛ oē qḋ fit a nā: fit ab aliq̄ ſingulari p̄exñte: ſꝫ foꝛ⁹ vlis nō pōt fieri a ſingulari p̄exñte. ḡ non fit nec pōt fieri a nā. maioꝛ pꝫ inductiue: ꝛ minoꝛ qꝛ vl̄e eſt p̄us ſingulari: vt patuit in ca⁹ de p̄ori. Iſtā dubitationē ſoluēdo dicit auctoꝛ ꝙ nā occulte opat in his.ſ. vl̄ib⁹: qꝛ dicit ꝙ vl̄ia ſunt a nā: ſꝫ occultum eſt ꝛ nō māifeſtū q̄lr fiūt a nā. Albert⁹ dīc ꝙ nā occulte opat in vl̄ib⁹: qꝛ nā eſt p̄n^m ſinglariū p̱ ſe. p̱ ꝯñs vō vl̄ ex ꝯñti ē p̄n^m vl̄iū: nā in q̄lꝫ ſuo pticulari ſaluat vl̄e. ꝛ iō nā occulte opat in his: qꝛ ad gn̄ationeꝫ foꝛ. gn̄at hō in foꝛ. ꝛ aīal: ꝛ ita de alijs vl̄ib⁹. Et declarat h̄ auctoꝛ in ſili dicēs: ꝙ ſicut ex ꝯiunctōe pliū ptiū fit q̄dā ꝯſtructio ſiue cōpoſitio excedēs q̄ꝫtitatē p̄oꝝ.ſ. cuiuſlꝫ ptis ſm̄ ſe. ſic ex collectiōe pliūm ſingulariū cōp̱hēdit in itellectu qḋdā vl̄e excedēs p̄dicatōeꝫ eoꝝ.ſ. ſinglariū. Quapp̱ poſtea ꝯcludit ex h̄ ꝙ oīs cōitas eſt a nā: qꝛ p̱cedit a ſinglaritate q̄ eſt a nā: ꝛ pōt poni ꝯ 2° hui⁹ li. ꝛ p̱bat ſic. Oīs ſingularitas ē a nā. Oīs vl̄itas vl̄ cōitas ē a ſinglaritate. ḡ oīs cōitas eſt a nā: q̄.ſ. ſingularitas coequat creatiōi: qꝛ.ſ. in eſſe exiſtit p̱ creatōeꝫ: ꝛ pōt ly q̄ referre q̄ddītatē vl̄ vl̄eꝫ formā: ita ꝙ ſit ſenſus: q̄.ſ. q̄dditas coequat creatōi.ſ. ſingularitati: q̄ exit in eē p̱ creatōeꝫ: ſicut ꝛ q̄dditas: ꝛ in h̄ q̄dditas ꝛ ſingularitas coequāt. ꝛ addit auctoꝛ: ꝙ ſicut nā.i. de⁹ ſublimis occulte ꝯcurrit ad p̱ductiōeꝫ artificialiū creādo māꝫ. ſic ꝯcurrit ad p̱ductōeꝫ vl̄iū creādo ſingularia: maxie in p̄⁹ reꝝ creatōe. ℄ Intelligēdū ꝙ vl̄e pōt itelligi fieri 2ᵇ. Uno⁹ ꝙ exeat in eē poſt nō eē. Alio⁹ ꝙ fiat in ſuppoſito in q̄ nō habuit p̄us eē. Intelligēdo igit vl̄e fieri p̄⁹ mō: ſic nō eſt veꝝ ꝙ q p̱ducit ſinglare p̱ducit vl̄e: ſꝫ hñ 2° mō eſt veꝝ ꝙ q p̱ducit ipꝫ ſingulare p̱ducit vl̄e. ℄ Ulteri⁹ eſt ſciēdū ꝙ q̄dā ſūt vl̄ia q̄ p̄dicant ſolum de ſinglarib⁹ factis ab arte: ꝛ talia vl̄ia ſolū fiūt ab arte. Nā ab eodē fit vl̄e a q̄ fit ſinglare: cuiuſmodi eſt illḋ vl̄e domus. Et q̄dā ſūt vl̄ia q̄ ſolūmō p̄dicant de ſinglarib⁹ factis a nā: cuiuſmodi eſt h̄ vl̄e hō: ꝛ talia vl̄ia ſolū fiunt a nā: ꝛ q̄daꝫ ſunt vl̄ia q̄ p̄dicant ꝺ ſinglarib⁹ fcīs a nā ꝛ ab arte: ꝛ talia vl̄ia indr̄nter fiūt a nā ꝛ ab arte. ꝙ āt auctoꝛ dīc hic ꝙ oīs cōitas ē nālis. Intelligēdum ē ſolū de cōitate q̄ ſolū hꝫ eē in ſinglarib⁹ fcīs a nā. Et qꝛ iaꝫ locut⁹ eſt de nā: ꝛ nā eſt duplex.ſ. creata ꝛ increata. ꝛ iō auctoꝛ cō/

Cōme. 2.

parat illas adiuicẽ ⁊ dicit sic. Nos inuenim⁹ nãz creatã in actõe sua latẽter opari: q2 de⁹ stabiliuit naturã.i.nãtiã:ex acta.i.in actu in nuõ determiato.nec errãt: q2 dic̃ pħs 2⁹ phy.ꝙ op⁹ nãe est op⁹ itelligẽtie nõ errãt. sic ḡ nã creata latẽter opaẽ in istis inferiorib⁹: q2 expimur in nob ꝙ nutrimur ⁊ augemur: q̃uo tñ nã agat ad nutritõez ⁊ augmẽtatõez ignoram⁹: sic nã icreata.s.de⁹ agit latẽter ⁊ subtilr in illã nãz: q2 stabiliuit oĩa nãlia in nuõ determiato ⁊ mẽsura vt dcm̃ ẽ. ℭ Intelligẽdũ est vltri⁹ ꝙ vle est triplex ꝓm dñm Alber.s.añ rez: in re: ⁊ post rez. vle añ rez: est rõ ꝓducibiliũ rez in deo que a theologis idea dĩ. vle in re est nã ipsa cõis in singularib⁹ actu recepta. vle post rẽ est intẽtio vlitatis p actu intell's abstrahẽtis causata: ⁊ ẽ posterius hoc vle his a quib⁹ abstrahiẽ: q2 tale vle aut taie est: aut nihil est: aut posteri⁹ est. ꝓlogo de aĩa. dcã auctoria intelligunẽ de vli scdo mõ: s3 nõ pmo nec tertio modis verificari possunt: vt pz intelligẽti.

Formarũ qdẽ alia ẽ in subo ⁊ d̃ subiecto.dĩ vt scia qdẽ in subo est vt in aĩa ⁊ de subo dicĩẽ vt de grãmatica. quedaz aũt est in subo: de subo ṽo nullo dicĩẽ: vt albedo socratis. Silr aũt in his quecũqz formarũ sunt indiuidue. Quedaz ṽo de subo dñr: in subo autẽ nullo sunt: vt rõnale atqz mortale. quedam.n. neqz in subo est neqz de subo dicĩẽ: vt humanitas sortis.

ℭ Hic ponĩẽ alia.diuisio q̃ est ꝙ de nuõ for⁹ q̃dã dñr d̃ subo: ⁊ sunt in subo: vt scia dĩ de subo: vt de grãmatica: ⁊ est in subo: vt in aĩa. Quedã forma dĩ de subo ⁊ nõ est in subo: vt suba 2ᵃ: vel qdditas vlis. ⁊ q̃daz est in subo ⁊ de subo nullo dñ: vt hec grãmatica sor. vñ breuiter for⁹ accidẽtalis vlis dĩ de subo ⁊ est in subo: ⁊ for⁹ acciñtal' singlaris est in subo: ⁊ nõ dĩ de subo. S3 for⁹ subalis vlis dĩ de subo: ⁊ nõ est in subo. Quidã libri nõ hñt istõ mẽbrũ.s.ꝙ q̃dã for⁹ nec dĩ de subo: nec est in subo: qd̃ tamẽ ponĩẽ in pñtis. Et dñt qdã expositores ꝙ istud mẽbrũ non dz hic poni: q2 vt dñt hic diuidiẽ for⁹: s3 idiuidua sube que nec sũt in subo: nec dñr de subo nõ sũt for⁹: s3 sũt cõposita ex mã ⁊ for⁹. In pñtis tñ ponĩẽ istud mẽbrũ: q2 diuidiẽ ens incõplexũz in cõi. Si tñ velim⁹ ponere h̃ mẽbrũ bñ possum⁹. nã l3 idiuiduũ sube nõ sit for⁹: tñ idiuiduũ sube hz formã q̃ nõ dĩ de subo: nec est in subo. S3 q2 ois diuisio dz eẽ bimẽbris possum⁹ istã diuisionẽ q̃drimẽbrẽ reducere ad diuisionẽ bimẽbrẽ hoc mõ. Ois for⁹ aut est subalis aut acciñtalis: ⁊ diuidiẽ vlteri⁹ vtrũqz mẽbrũ per dici de subiecto ⁊ esse per esse ⁊ nõ esse in subiecto.

ℭ Eorũ ṽo q̃ in subo sunt de subo ṽo indicibilia: alia sũt sensibilia: alia ṽo insensibilia. Sensibile ṽo est qd̃ sensu cõprehendiẽ: vt albedo: sonus: sapor: odor: color: ⁊ pcussio: ⁊ dulce. Insensibilia ṽo que rõne sola cõprehendũtur vt doctria ⁊ disciplina. Similr aũt nihil corũ que de subiecto dicunẽ sensibilia sunt.

ADDE ꝙ quãuis cõplo generãtis et geniti ante subra pñitatis ⁊ filiationis: tñ fũdamẽta sũt po⁹ actiua grãntis ⁊ po⁹ passiua geniti ⁊ nõ agere ⁊ pati quẽadmodus ꝓbat Sco. in q̃libet. q. 6.

ℭ Hic ponĩẽ 3ᵃ diuisio.s.ꝙ de nuõ formarũ q̃ sunt in subo ⁊ nõ dñr de subo: cuiusmodi sũt for⁹ acciñtales singlares. q̃dã sũt sensibiles: ⁊ q̃daz sũt isensibiles. Forme sensibiles sunt q̃ aliquo sensu ꝓpo vel cõi pñt apprehẽdi: cuiusmodi sunt albedo ⁊ sonus: ⁊ sic de aliis. Forme insensibiles sũt que p rõnez cõprehẽdunẽ: vt disciplina: et forme que dicunẽ de subo sunt insensibiles cum sint vles.

ℭ Manifestũ aũt est ex his que proposita sunt qm̃ q̃dã sita sunt alicubi: vt nigredo in oculo. Quedã ṽo difficile erit assignare: vt sciẽtia ⁊ paternitas ⁊ filiatio nisi fortasse in generantiũ ⁊ cõponentium cõplexione sint site.

ℭ Hic põiẽ 4ᵃ diuisio q̃ est de nuõ for⁹ q̃dã sũt situate alicubi sic̃ nigredo in oculo: ⁊ q̃dã sũt for⁹ q̃s difficile ẽ assignare vl' designare vbi situanẽ: vt scia: pñitas: ⁊ filiatio: nisi forte qs assignaret pñitatẽ ⁊ filiatõez in cõplone generãtis.q̃ qdẽ cõplo vz eẽ cã pñitatis ⁊ filiatiõis: ⁊ ista cõplexio est p totũ corp⁹. Et sic si pñitas ⁊ filiatio in cõplexione corpali sint nõ cẽnt situate in aliq̃ pte determiata corpis: s3 in toto corpe. Intelligẽdũ ꝙ q̃dã sũt for⁹ corpales q̃ hñt eẽ subiine in corpe: ⁊ q̃dã sunt spũales q̃ hñt esse subiine in aĩa vl' in itellu. Et iõ for⁹ q̃ sunt in aĩa: vt scia ⁊ hõ: nõ sũt site alicubi: sic̃ nec ipa aĩa: verũtñ oẽs for⁹ corporales sũt site alicubi ⁊ extẽdunẽ ad extẽsionẽ corporũ: q2 oẽs tales ꝓducunẽ in esse de po⁹ mãe ⁊ recipiunẽ mediantib⁹ dimẽsionib⁹: ⁊ oẽs tales for⁹ sunt extẽse vt vult Cõmẽtator in de suba orbis. Nec vult auctor 3rium.vñ nõ asserit ꝙ pñitas ⁊ filiatio nõ sint site alicubi: s3 ꝙ difficile ẽ assignare vbi site sint. Possum⁹ hic ponere duas diuisiones: q̃rũ vna est ꝙ de nuõ formarũ: q̃daz sunt site alicubi vt forme corporales: quedã nõ sũt alicubi site: vt forme spũales. Alia est diuisio ꝙ de nuõ for⁹ corpaliũ. quedã sunt q̃s difficile est assignare vbi sũt site vt paternitas ⁊ filiatio ⁊ hõ. quedaz sunt quas est facile assignare vbi situanẽ: vt nigredo in oculo: ⁊ sic de similibus.

ℭ Singulorũ ṽo corũ que dicta sũt in cõplonis ei⁹ q̃ in voce est notitia. h̃ ṽo erit vl' substans: vel ꝯtingẽs. Eorũ ṽo q̃ extri ꝯtingũt. Singulũ aũt extrisec⁹ aduenit aut infra subaz ꝯsideratur simplr: vt linea supficies corp⁹. Ea ṽo q̃ extrisec⁹ accidũt: aut act⁹: aut pati: aut dispõ: aut eẽ alicubi: aut in mora: aut hñe: necẽio hec erũt. s3 de his q̃ subsistũt: ⁊ q̃ solũ in quo existant exigũt: in eo qd̃ de cathegoriis libro iscribiẽ sufficiẽter disputatũ ẽ: de reliqs ṽo ꝯtinuo dicem⁹.

ℭ Hic ponit 5ᵃ diuisio q̃ est. ꝙ de nuõ corũ q̃ dcã sunt.i.de nuõ for⁹ q̃dã est subsistẽs ⁊ substãs: vt ẽ suba q̃ substat acciñtib⁹. ⁊ q̃daz ꝯtigẽs.i.accñs: ⁊ istõ 2ᵐ mẽbrũ subdiuidiẽ: q2 si sit accñs aut est ifra subaz: vt linea: superficies: corp⁹: aut extrisec⁹ adueniẽs. ⁊ si adueniat ab extrinseco: aut est passio: aut actio: aut qñ: aut vbi: aut positio: aut habit⁹: s3 de suba ⁊ acciñtib⁹ q̃ sũt ifra subaz dcm̃ ẽ in pñtis. ⁊ iõ restat nũc dĩe ꝯñr de illis acciñtib⁹ q̃ eueniũt ab extrinseco: q2 de illis est scia h⁹ li. ℭ Intelligẽdũ est hic ꝙ accñs dĩ causari ab extriseco qñ ex nã sua exigit aliqd in rõne cãe efficiẽtis vltra subz in q̃ est sic̃ est in istis sex pñcipiis de qb⁹ hic logẽ: vt pz de vbi ⁊ qñ. sed accñs dĩ causari ab itrinseco qñ ꝓm nãz nihil exigit eẽ subm in quo est: ⁊ pp h̃ dicim⁹ q̃litatẽ: q̃ñtitatẽ: relatõez causari ab intrinseco: q2 de sui nã nihil exigũt vltra suũ subm.

ADDE ꝙ illõ accidens ex nã sui requirit aliquid in rõe cãe agẽtis vltra subz i quo existit de cui⁹ est ꝓduci ab aliq̃ agente.

Actio ṽo est ꝓm quã in id qd̃ subiiciẽ agere dicimur: vt secans quis in eo ꝙ secet secans dicitur.

ℭ Hec est 2ᵃ ps pncipalis in q̃ auctor exeqẽ de pncipali intẽto.s.de sex pncipiis: ⁊ ista pars ꝯtinet sex capla ꝓm numerũ sex pñcipiorũ. In p̃ determiat d̃ actiõe. In 2ᵒ de passiõe: q2 actio ⁊ passio imediate sequũtur q̃litatẽ in ordĩe doctrine: ⁊ in ordine rerũ. ordĩe doctrĩe: q2 frequẽs mẽtio fcã est in ca⁹ de q̃litate. de actiõe ⁊ passione ⁊ q̃lita

tib⁹ actiuis ꝛ passiuis. Jtẽ actiões ꝛ passiões sunt cõiores alijs pñtis: qꝛ reperiunt̃ in mãlib⁹ ꝛ in sepatis a mã: duo alia pñta solũ repiunt̃ in mãlib⁹. ordine ẽt reꝝ: qꝛ q̃litates disponũt ad actões ꝛ passiones que causant̃ ab eis: ꝛ ordine reꝝ sequũt̃ q̃litates. ℭ Capl'z de actiõe ꝯtiet tres ptes pncipales. Jn p⁹ pte ponit̃ descriptio actiõis. Jn z⁹ ibi [Est aũt.] ponit̃ diuisio actõis. Jn 3⁹ ibi [Scire aũt.] ponant̃ ꝓpetates actõis. De p⁹ pte. Actio describitur ab auctore sic: actio est ẜm quã in illud qδ subycit̃ agere dicimur. ℭ Pro intellu isti⁹ diffõnis est itelligẽdum ꝙ ly ẜm quã in ꝓposito iportat bitudinẽ cause formalis imediate: ꝛ p h̃ remouent̃ potẽtie nãles que sũt pn⁹ remota actõis: ꝛ for⁹ q̃ nõ est imediatũ pn̄ actõis: ꝛ ars que solũ disponit subm ad actionẽ ꝛ instr̃m qδ iuuat ad actionez. vñ iste est intell's diffõ: actio est ẜm quã dicimur. i. denominamur imediate formalr agẽtes in illud qδ subycit̃. vñ sic aliqd denoiat̃ albũ ab albedine: sic aliqs di agens ab actõe: ꝛ solũ illud est actio quo aliqs denoiat̃ agens: p h̃ excludunt̃ obones q̃ solẽt fieri. s. ꝙ aliqs ẜz instr̃m vl manũ di agẽs. ğ instr̃m vl man⁹ di actio. ℭ Dõm ꝙ ad illud pz solo. nullus. n. denoiat̃ agẽs ab instr̃o vl manu. nã agẽs nõ est ꝯcretũ seu denoiatũ man⁹ vel istrumẽti: sz actõis. Jtẽ dicit dicimur ꝛ nõ dñr/ Jtẽ qꝛ ois actio põt eẽ in nobis: siue sit actio corpis siue actio aie. iõ datur diffõ actõis p cõparõez ad nos: tñ ẽt qꝛ hõ ẽ dña suaꝝ actionũ sibi ꝓpe ꝯuenit agẽ: bruta vo magis agũt̃ q̃ȝ agãt 3⁹ ethi. Jtẽ agẽ põit̃ in descriptõe: qꝛ agere est nob̃ noti⁹ in ꝯcreto q̃ȝ actio in abstracto. ꝛ diffõ dz dari p magis nota.

ℭ Est aũt alia quidem anime: alia vo corpis.

ℭ Hec est z⁹ ps pncipalis h⁹ capl'i in q̃ ponit̃ disio actõis q̃ est: ꝙ actionũ alia est actio corpis. alia aie. ℭ Jntelligẽdũ est h̃ ꝙ actio ꝛ passio nõ sumũt̃ ita stricte sic in nãlibus. Nã actio ꝛ passio ẜz ꝙ sumunt̃ in nãlib⁹ nõ sũt nisi cũ abiectõe ꝯꝝ: ꝛ iductõe alteri⁹: ꝛ vbi est iductio forme absq3 abiectiõe ꝯꝝ ibi nõ ẽ actio ꝛ passio ẜz ꝙ sumit̃ in nãlib⁹. Sz actio ꝛ passio h̃ sumit̃ cõiter. vbicũq3. n. ẽ aliq̃ receptio for⁹ siue sit cũ abiectõe ꝯꝝ siue nõ. ibi sũt actio ꝛ passio ꝛ mot⁹ ẜz ꝙ mõ loqmur: ꝛ h̃ mõ dicim⁹ colorez agẽ in visuz ꝛ visuz pati a colore. ℭ Jntelligẽduz ꝙ sub actõe aie cõprehẽdit̃ i ꝓpo⁹ q̃lz actio spũalis vt itelligẽ: ꝛ actões subaꝝ sepataꝝ ad ista reducũt̃: ꝛ ẽt alie actiões que fiũt sine obone ꝯꝝ. Sub actõe vo corpis ꝯtinẽt̃ oẽs actões nãles: vt tales q̃ fiũt p abiectõez ꝯꝝ. Silr ẽ itelligẽdũ ꝙ aia ꝯiũcta corpi nõ hz actiõez p se: sz oẽs actiões sũt toti⁹ cõpositi ex aia ꝛ corpe vt agẽtl. Aliq̃ tñ actio iest aiato rõne aie: vt itelligẽ ꝛ sentit̃: ꝛ aliq̃ rõe corpis: vt sedere ꝛ stare: ꝛ multe alie: ꝛ oẽs actiões q̃ sũt in aiato rõne corpis dñr corpales: ꝛ q̃ rõne aie spũales. ℭ Nõn⁹ est ẽt ꝙ hec disio actiõis. s. ꝙ alia ẽ corpis ꝛ alia aie: si hẽat̃ respect⁹ ad corpus ꝛ ad aiaz est disio accñtis in suba. Si vo hẽat̃ respect⁹ ad diuersos modos agẽdi ꝛ patiẽdi sic ẽ diuisio gnĩs gñalissimi in gña subalterna: ꝛ sic possum⁹ hĩc in h̃ pñto coordiatões geneꝝ ꝛ spẽꝝ sic in alijs pñtis. est ğ gen⁹ gñalissimũ actio. dñe laterales sũt alie corpis: alie aie: ꝛ sub actõe põit̃ ime⁹ actio aie. qδ ẽ gen⁹ subalternũ: ꝛ diuidat̃ p dñas laterales sic. Actionũ aie alia ẽ cũ cogne. alia aũt sine cogne. Actio ãt sine cogne est actio aie vegetatiue ꝛ põit̃ sub actõe aie. Actio vo aie vegetatiue est genus: cui⁹ dñe laterales sũt saluãs spẽs ꝛ saluãs idiuiduũ. q̃dã. n. actio aie vegetatiue saluat spẽs. s. gnõ: ꝛ q̃dã idiuiduũ: vt nutritio ꝛ augmẽtatio per quã indiuiduũ ꝓcedit a q̃ntitate ipfecta ad q̃ntitatẽ pfectã: põit̃ ğ sub actõe aie vegetatiue gñare: vl gnõ q̃ ẽ spẽs spãlissima cui⁹ idiuidua sũt hec illa: ꝛ sic pz quõ coordinãda est arbor eodẽ modo põt fieri coordinatio actiõis corpis: diuidẽdo actionem corpis simplicis ꝛ corpis mixti: ꝛ posset poni alia arbor.

ℭ Differunt aũt qm̃ ea q̃ corpis est mouẽs: est nectio id in quo ẽ. Jdẽ. n. qδ agẽs corp⁹ ẽ ꝛ mobile est. Aie vo actio nõ id mouet in quo est ẜ ꝯiunctũ. Aia. n. duz agit imobilis est. Mouet aũt cõp⁹. Aia vo imutabilis ꝑmanet. Qm̃ aia qdẽ nec ẜm locũz nec ẜm alioꝝ motuũ quencq3 mouet̃ nisi forte ẜz alteratõez. nõ. n. cremẽtum suscipiẽdo mouet̃: neq3 diminuendo: neq3 ad oppositũ loci trãseũdo. Loc⁹. n. corp⁹ est: aia vo corp⁹ nõ est. ipo'e vo ẽ nõ corp⁹ corpe moueri. Quare nullã loci aia suscipit mutationẽ.

ℭ Posita diuisione actiõis. hic auctor cõpat mẽbra diuisionis ad inicẽ ẜz dñã dicẽs. ꝛ actio corpis ꝛ actio aie differũt in h̃ ꝙ actio corpis mouet illud in q̃ est. sz actio aie nõ mouet aiaz. Primũ mẽbrũ h⁹ dñe nõ declat auctor: põt tñ declari ex p⁹ de gene. Oẽ agẽs corporeũ cõicans in mã cũ passo in agendo repatit̃. ꝛ oẽ qδ patit̃ mouet̃. ğ oẽ agẽs corpale mouet̃. Qꝫ aũt aia nõ moueat̃ ꝓbat̃ p h̃ ꝙ aia nõ mouet̃ localr. ex q̃ seqt̃ ꝙ aia nullo mõ moueat̃. Nã mot⁹ localis est prius motuũ. ex. 7. phy. ꝛ iõ qδ nõ est mobile motu locali nullo mõ est mobile. Et h̃ dicit phs expesse 8⁹ phy. ꝙ aũt aia nõ moueat̃ localr/ ꝓbat̃. Et hec est 3⁹ ꝯ h⁹ lib. q̃ ꝓbat̃ z⁹. Prio sic. loc⁹ est corp⁹. sz aia nõ est corp⁹. ꝛ ipo'e est nõ corp⁹ in corpe moueri. ğ ipo'e est ꝙ aia moueat̃ in loco. ꝛ per ꝯñs aia nõ mouet̃ localiter. ℭ Jntelligẽdũ ꝙ ista ꝑdicatio/ loc⁹ est corp⁹/ est mãlis ꝛ falsa de vtute sermonis. loc⁹. n. nõ est corp⁹: sz est qδdam accñs fundatũ in corpe. s. in corpe locãtis. ꝛ sic ꝑdicat̃ hic subm de accñte. sz põt esse intell's bon⁹. locus est corp⁹. i. locus est corporeus: ꝛ aia nõ est corporea. ergo ꝛc̃.

ℭ Solum enim corpus in eo ꝙ de loco ad locum transit mouetur.

ℭ Scda ꝓbatio. Oẽ qδ mouet̃ de loco ad locũ est corp⁹. sz aia nõ est corp⁹. ğ aia nõ mouet̃ d loco ad locũ. ℭ Cõtra. ꝓbat̃ ꝙ aia moueat̃ localr: qꝛ moti nob̃ mouent̃ oia q̃ sũt in nob̃ p ph̃z 3⁹ topi. cũ igit̃ aia sit in nobis. ğ nobis motis localr mouet̃ aia. ℭ Ad illud dõs ꝙ aia mouetur

localr. sꝫ nõ p se sꝫ p accñs. sꝫ ꝯ est intelligẽda de moueri localr p se. vt pꝫ: qꝛ mediũ p qd̃ ꝯ pbat͛ solũ se extẽdit ad h̃ ꝙ ista ꝓpõ. oẽ qd̃ moueṫ localr est corp⁹. nõ est v̾a nisi de eo qd̃ p se moueṫ localr: qꝛ accñtia q̃ nõ st corpea mouenṫ localr p accñs. ¶ Sꝫ tũc est dubiũ. qꝛ dicit Cõmẽ. in lib. de suba orbis. ꝙ oẽ qd̃ moueṫ p accñs localr est diuisibile p accñs. sic oẽ qd̃ moueṫ p se est diuisibile per se. igiṫ si aĩa moueṫ localr p accñs. seq̃reṫ ꝙ aĩa eẽt diuisibilis p accñs: qd̃ est fl̃z. ¶ Ad istud dõꝫ ꝙ aliqd dr̃ moueri p accñs 2ᵉ. Uno mõ qꝛ sibi acq̃riṫ loc⁹ p accñs: ita ꝙ in fine mot⁹ erit ei loc⁹ adequat⁹ vel acq̃sit⁹. ꝛ isto modo accñtia extẽsa ad extẽsionẽ corpis moti mouenṫ p accidens. ꝛ isto mõ loquẽdo de moueri p accñs est veꝝ ꝙ oẽ qd̃ moueṫ localr p accñs est diuisibile p accñs. ꝛ isto mõ aĩa nõ moueṫ localr per accidens. Alio mõ aliqd moueṫ per accidens solũ ex eo ꝙ est in eo qd̃ per se moueṫ. ꝛ qd̃ sic moueṫ localr per accñs. nõ opꝫ ꝙ sit diuisibile p accidens. ꝛ hoc mõ moueṫ aĩa ad motum corporis.

¶ Hoc aũt in quibusdaꝫ dubitabile apparebit. Speculo enĩꝫ imutabili pmanẽte imagis motus mobilis fieri videṫ ad oppositi mutatõeꝫ. Impossibile ḡ erit soluere cõcesso ꝙ ibi vere forma existat. Si v̾o nõ est: incredibilis error putabiṫ in vulgo: lꝫ cõuenientius sit dicere.

¶ Mouet vnã dubitatõeꝫ circa p̃dicta. dictũ est ꝙ ipole est nõ corp⁹ in corpe moueri. Istud hꝫ dubitatõeꝫ: qꝛ speculo gescẽte imago q̃ est in speculo moueṫ ad motũ illi⁹ cui⁹ est imago: ꝛ tñ illa imago est nõ corp⁹. alr duo corpa eẽnt sil in eodẽ loco: qd̃ est fl̃z. ḡ pole est nõ corp⁹ moueri in corpe. Ad istud du^m dicit auctor ꝙ dato ꝙ illa imago vere sit in speculo sic in subo. ipole ẽ soluere qn nõ corp⁹ vere in corpe moueaṫ. Si v̾o dicaṫ ꝙ imago nõ ẽ in speculo. error icredibilis in vulgo putabiṫ: lꝫ sit ꝯueniẽtius dicere ꝙ imago q̃ appet in speculo nõ est vere in speculo. Albert⁹ vr̃ h̃ dic̃e ꝙ imago q̃ vr̃ in speculo nõ est in speculo. sꝫ illud qd̃ vr̃ ẽ obꝫ cui speculũ obyciṫ. Unñ p h̃ ꝙ speculũ obyciṫ alicui visibili illd̃ visibile causat spẽꝫ suã in aere vsqꝫ ad speculũ. ꝛ qꝛ nõ p̃t cãre vlteri⁹ idirectũ suã spẽꝫ fit reflexio gñõnis spẽꝝ visualiũ: ita ꝙ a speculo fit regnõ spẽꝝ vsqꝫ ad oculuꝫ: ꝛ ita in oculo hoĩs aspiciẽtis i specl̃o causaṫ spẽs sue imagis p reflexionẽ. Quis hõ nõ possit videre faciẽ suã p lineã rectã. eo ꝙ nõ distat a speculo: tñ p lineã reflexã põt se videre. ꝛ vr̃ esse intẽtio p̃hi in libro ꝺ sensu ꝛ sensato. qui dicit ꝙ oculus exñs in tenebris celeriṫ mot⁹ videt seipꝫ: quẽadmodũ ꝛ in reflexiõe quacũqꝫ fcã ad supficiẽ bñ tersaꝫ. Siqs aũt velit dic̃e ꝙ imago q̃ appet in speculo est in speculo vl̃ in aere ꝯtiguo ipsi speculo: oꝫ dicere ꝙ ex h̃ nõ seqṫ ꝙ nõ corp⁹ in corpore moueaṫ: qꝛ illa imago nõ manet ꝯtinue eadẽ illi cui⁹ est imago: sꝫ gñaṫ ꝯtinue alia ꝛ alia imago: qꝛ tñ ille imagines sũt eiusdẽ rei. iõ sũt ita siles ꝙ sensus nõ põt discernere diuersitatẽ iter illas: sꝫ appet sensui ꝙ sit eadẽ imago q̃ p̃us fuit in vno sita: ꝛ postea in alio: qd̃ nõ est veꝝ: qꝛ vt dic̃ Simplici⁹ sup 2ᵒ de celo. Siqs aspiciat in aq̃ currẽte: imago sua appet manere taꝫ in pte aque q̃ aduenit q̃z in pte aque q̃ recedit: sꝫ nõ ẽ sic: qꝛ idẽ accñs nuõ migraret ꝺ subo in subꝫ. Et eodẽ mõ est de imagine q̃ appet in speculo si ibi sit imago vel in aere: ꝛ ita est ꝺ radio solis: qꝛ est ꝯtinue alius ꝛ alius: ꝛ ꝯtinue fit noua gnõ in alio ꝛ alio situ ad motũ solis aere totalr gescẽte: qꝛ si esset ideꝫ radius. idem accidens. s. radius ꝯtinue moueretṫ ab vno subiecto ad aliud subiectum: qd̃ est impossibile.

ADDE Alber. in de hoĩe ꝺ h̃ loquẽtẽ ad pun^m ca. ꝺ visu. q. q̃ querit vtrum color tñ sit obiectũ visus.

¶ Scire aũt oꝫ qm̃ oẽ qd̃ in motu ẽ in actiõe est. Moueri aũt actio est. Siqs igiṫ moueaṫ agit necio. ois ḡ actio in motu. oisq; mot⁹ in actiõe firmabiṫ. Propriũ igiṫ actiõis est in motu eẽ. Sicut ꝓpriũ mot⁹ in actiõe. ꝛ in his qdẽ actionib⁹ in qbus est generatio aliqua palam est.

¶ Hec est 3ᵃ ps p̃ncipalis hui⁹ capl̃i in q̃ auctor determinat de actiõe q̃tũ ad nãꝫ accñtaleꝫ ei⁹. s. q̃tũ ad ꝓpetates accñtales. Et põit auctor q̃tuor ꝓpetates. duas ꝓpas ꝛ duas cões. P̃ria ẽ ꝙ ꝓpriũ est actiõi eẽ in motu. ois. n. actio est in motu: ꝛ ois mot⁹ fundaṫ in actiõe. Intelligenduꝫ ꝙ actio est qdã respect⁹ ad agẽs fundat⁹ in mobili: ꝛ passio est qdã respect⁹ ad passuꝫ fundatus in motu. Actio dr̃ vt est ab agẽte: ꝛ passio vt est ad passum. ois igiṫ actio realis q̃ est p abiectionẽ ꝯrij ẽ in motu: sic for⁹ est in mãli. ꝛ ois motus est in actione: sicut mãle in suo formali.

¶ De his v̾o q̃ corrũpunṫ forte obyciṫ. Naꝫ qui destruit domũ in motu est. Nihil ãt agere vr̃. nã nihil efficiṫ: sed qd̃ est factuꝫ destruiṫ.

¶ Mouet dubitationẽ: qꝛ vr̃ ꝙ nõ ois mot⁹ sit in actiõe: qꝛ aliqs est mot⁹ vbi nõ est actio: vt pꝫ in illis in qb⁹ per motũ nihil fit: sꝫ qd̃ ẽ destruiṫ: vt in ꝺstructiõe dom⁹. Unñ põt sic argui. vbicũq; ẽ actio est aliqd fcm̃. sꝫ nõ vbicũq; est mot⁹ est aliqd factũ. ḡ aliqs mot⁹ est sine actione.

¶ Dico autem actionem non quid sed in quid agat exigere.

¶ Ad istud rñdet auctor ꝙ actio nõ semp exigit aliqd in actu. sꝫ ois actio req̃rit aliqd in qd̃ agẽs agit. ¶ Sciẽdũ ꝙ in oĩ actiõe nãli oꝫ ꝙ p actiõeꝫ sit aliqd fcm̃. Cũ. n. vna res corrũpiṫ, alia gñaṫ. Nã p p̃hm gñatio vni⁹ est corruptio alteri⁹ ꝛ eꝯ. Si ḡ dom⁹ destruiṫ p cõbustioneꝫ gñaṫ ignis ꝛ aer ex mã dom⁹. Sꝫ qñ destruiṫ p motũ localem tñ separãdo ligna ꝛ lapides abinicẽ ex quoꝝ cõpositiõe cõstabat dom⁹ p taleꝫ cõpõneꝫ põt aliqd eẽ destructum. q̃uis nihil sit actuꝫ p hꝯ actionẽ. vbi tñ actio nãlis est p verã alterationẽ ꝛ p abiectionẽ contrarij nõ põt aliquid destrui: nisi aliquid fiat per eandem actionẽ.

¶ Non est autem motus actio sed quale. Quiescere. n. quale est: quare ꝛ mot⁹ q̃le erit. Simpliciter enim quecũqꝫ cõtrarioꝝ suppositionẽ suscipiũt: eiusdẽ recipiũt generis p̃dicationẽ.

¶ Remouet dubitatõeꝫ: qꝛ dcm̃ ẽ ꝙ ois mot⁹ est i actiõe. posset aliqs credere ꝙ ois mot⁹ sit in gñe actiõis. Istd̃ dubiũ remouet auctor dicẽs ꝙ mot⁹ nõ est actio. sꝫ q̃le/hoc est mot⁹ ẽ in gñe q̃litati. ꝛ h̃ est ꝯ 4ᵒ h⁹ lib. ꝛ ꝓbaṫ sic. oia ꝯria st eiusdẽ gñis. mot⁹ ꝛ q̃es sũt ꝯria. ḡ sũt eiusdẽ gñis. sꝫ q̃es est in gñe q̃litatis. ḡ ꝛ mot⁹. ¶ Intelligẽdũ est hic ꝙ q̃es accipiṫ 2ᵉ. qꝛ vno mõ est idẽ qd̃ imobilitatio. ꝛ sic est p̃uatio mot⁹ nec est qualitas. alio⁰ accipiṫ q̃es: vt dicit dispõnẽ ꝯriã dispõnib⁹ subi in quo est mot⁹. ꝛ sic accipiṫ q̃es pro for⁹ sub q̃ mobile q̃escit in termino mot⁹. Unde dicim⁹ ꝙ mot⁹ est ad q̃etẽ vt ad terminũ. ꝛ isto mõ accipiṫ q̃es iſt ꝓposito. s. pro for⁹ sub q̃ mobile põt q̃escere in fine mot⁹. ¶ Scd̃o est itelligẽdũ ꝙ p̃hs nõ itẽdit hic dicere ꝙ ois mot⁹ est in gñe q̃litatis. Et p h̃ remoueṫ dubitatio ne qs crederet ꝙ ois mot⁹ est in gñe actiõis: ꝛ istud remouet per hoc ꝙ aliqs motus est in genere qualitatis.

¶ Nãlis v̾o ꝓprietas actiõis est passionẽ ex se in id qd̃ subyciṫ iferre. Ois. n. actio passionis effectiua est. oẽmqꝫ passionẽ inferẽs actio est.

¶ Scd̃a ꝓprietas actiõis est ex se inferre passionẽ in illud

qđ obijcit. ꝛ hec est ꝓprie ꝓprietas ↄuertibilis cū actiōe. Ois.n.actio infert passionē in illud qđ subijcit. ꝛ oē inferens passionē in illđ qđ subijcit est actio. Istud aūt dcm auctoris.s.inferre passionē in illud qđ subijcit: est intelligendum de eo qđ formalr infert passionē. ꝛ non de eo qđ effectiue seu instrumētaliter infert passionem.

ADDE ſm Egid. actio etiā ē effectiua passiōis p se actiōis p accidēs.

¶ Contingit autē actionē ab actiōe effici. actio enī eius qđ per se mouet: eius actiōis que per aliud est gñatiua est. Actio enim ab aiali illata ab eo que animalis est principium sumit.

¶ Quia dictū est ꝙ ꝓpriū est actiōi ex se iferre passionē. aliqs crederet ꝙ actio nō infert nisi passionem aliam ab actiōe. Istud remouet dicēs ꝙ actio nō solū isfert passionem: sed qñqꝫ actio infert actionē. naꝫ actio illius qđ mouet ex se est gñatiua actionis illius qđ mouet ab alio: vt actio manus est causa actionis baculi. vt pꝫ.

¶ Nihil tamen interest: siue agere siue pati: qđ est ab aiali est: principiū dicat. ꝛ si actus qdeꝫ primordiale principiū est. pati vo per mixtuꝫ. qͣobrē actōis ꝛ passionis act⁹ generatiu⁹ est.

¶ Subiungit auctor ꝙ nihil differt: siue capiat p̊ͣ actio q̄ imediate ab aiali ꝓcedit: siue quecūqꝫ alia mediate ꝓcedens ꝛ pati per mixtum est passio respectu vnius actionis: ꝛ actio respectu alterius: vt actio baculi est actio respectu lapidis: ꝛ passio respectu animalis.

¶ Facere vo id qđ quale est ex se gignit. qualitas etenīꝫ calor est. Efficit aūt ea que calefacere est actionē. Qualitatū vo particulariū positio effectrix est ꝛ quātitatū. Asperū.n. ꝛ lene ꝛ silia qualia sunt. linea vo supficies ꝛ soliditas quātitates sūt. vniuersa aūt hec a situ substantiā ꝛ gñationē hñt. Quātitas aūt quātitatis est: vt lōgitudinis linea: latitudinis planū: altitudinis vo solidū corpus. Qualitas autē est effectrix qualitatis vt caliditatis calor.

¶ Quia dcm ē q̄lr actio ifert passionē ꝛ qñqꝫ actōeꝫ. ideo auctor h̄ icidērali ondit q̄lr res vni⁹ pñti gñat a re alteri⁹ pñti. ꝛ quō res pñtalis gñat a re eiusdē pñti. Et dic̄ ꝙ q̄litas ex se gñat actōeꝫ: vt calor ex se gñat illa actionē q̄ est calefacē. ꝛ positio est effectiua pticlariū q̄litatū ꝛ q̄ntitatū. ꝛ ꝓbat sic. Aspitas ꝛ lenitas sūt q̄litates. ꝛ linea ꝛ superficies ꝛ corp⁹ sunt q̄titates. ꝛ oīa ista gñant a pōne: vt pꝫ. Nā aspitas causat ex h̄ ꝙ aliq̄ ps alic⁹ toti⁹ supeminet alteri: ꝛ lenitas cāta ex h̄: qꝛ ptes sit eq̄les in toto. nūc igit ordiatio ptiū in toto cū supeminētia vni⁹ ad alteraꝫ vl cū q̄litate earūdē est positio q̄dā. Et sic pꝫ ꝙ positio ē gñatiua lenitatl ꝛ aspitatis. Silr linea supficies ꝛ corpus gñant a pōne: qꝛ linea causat ex h̄ ꝙ ptes sūt site in toto ſꝫ lōgū. ꝛ supficies causat ex h̄ ꝙ ptes sūt site in toto ſꝫ lōgū ꝛ latū. ꝛ corp⁹ causat ex h̄ ꝙ ptes sūt site in toto ſꝫ lōgū latū ꝛ pfūdū. ꝛ sic pꝫ q̄lr res diuersoꝝ pñtoꝝ gñant ex seiuicē. nā passio gñat ab actōe: ꝛ actio a q̄litate: ꝛ q̄litas ꝛ q̄ntitas gñant a pōne. ¶ Qualr āt aspitas ꝛ lenitas sint q̄litates: cū in pñtis sit dcm ꝙ nō sint qualitates sed pōnes: vt apparebit posteri⁹ caᵒ d pōne. Adhuc res pñtales gñant ex re eiusdē pñti: vt linea ē cā lōgitudis. ꝛ vtrūqꝫ est in pñto q̄ntitatis: ꝛ supficies est cā latitudis. ¶ Intelligēdū ꝙ linea nō est lōgitudo: ſꝫ lōgitudo ē passio linee: ꝛ iō linea est cā lōgitudis sic subꝫ est cā sue ꝓpe passōis. Dr tñ cōiter ꝙ linea est longitudo: qꝛ linea est q̄ntitas ſm quā aliqd denoiat lōgū. ꝛ idē dico de supficie re⁹ latitudinis. ¶ Intelligēdū est ꝙ positio nō ē cā ꝓpe effectiua q̄litatis vel q̄ntitatis: sed pro tāto dr cā q̄litatis: qꝛ ad esse pōnis sequit eē talis q̄litatis vt aspitatis ꝛ lenitatis ꝛc̄. ꝛ illud dr esse cā ad cuius esse sequit aliud qualitcūqꝫ.

ADDE Optima ē dclaratio huius a magistro Paulo pgio po sic. in p:io mō dicen dig sit.

¶ Situs aūt agere ꝛ pati. In dispōnis nāqꝫ cōpositōe quedā gñatio simpliciū fit: quā in motiua actiōe ↄsistere necesse est. Quādo vo tēpus causa est. vbi vo locus. hr̄e aūt corp⁹. Ea enīꝫ que circa corpus sunt habere dicunt.

¶ Hic auctor redit ad ondendū quō res vni⁹ pñti gñat a re alteri⁹ pñti. ꝛ dicit ꝙ actio ꝛ passio sūt gñatiua pōnis. ꝛ est ↄ 5ᵃ h⁹ li. q̄ ꝓbat sic. Gnātio pōnis fit ex cōpōne ptiū simpliciū. vt pꝫ p diffōnē pōnis q̄ est. Positio ē ordiatio ptiū in toto in cōpatōe ad locū. ſꝫ istā cōpōneꝫ ptiū necē est eē in motiua actōe: qꝛ oīs q cōponit agit. est ēt cōpositio actio. g̃ necē est eē gñationē pōnis ab actōe. ꝛ ita actio est cā pōnis. Itē res vni⁹ pñti causat a re alteri⁹ pñti. nā vbi causat a loco: qꝛ vbi est circūscriptio corpis ꝓcedēs a circūscriptōe loci: ꝛ qñ cātur a tpe: qꝛ qñ est qđ derelinquit ex adiacētia tpis in re tpali: ꝛ loc⁹ ꝛ tps sunt in gñe q̄ntitatis. ꝛ hr̄⁹ cātur a corpe: qꝛ hr̄e causat ex adiacentia corpis ꝛ coꝝ q̄ sūt circa corp⁹. Et ita pꝫ q̄lr res vni⁹ pñti cātur a re alteri⁹ pñti. ¶ Et si dicat. q̄re loc⁹ ꝛ tps magis causant duo pñᵃ.s.qñ ꝛ vbi q̄ȝ alie q̄ntitates. dōm ꝙ loc⁹ ꝛ tps hꝫ duplicē respectū: vnū ad subꝫ in quo sūt. loc⁹.n.hꝫ vnū respectū ad corp⁹ locās in q̄ est subiue: ꝛ tps hꝫ vnuꝫ respectū ad p̊ᵐ mobile in q̄ est subiue. Aliuꝫ respectū hñt ad res q̄s mēsurāt vt loc⁹ hꝫ respectū ad locatū qđ mēsurat: ꝛ tps hꝫ respectū ad mot⁹ inferiores q̄s mēsurat. Ex zᵒ reᵒ loci ꝛ tpis q ē ad res mēsuratas cānt ista duo pñta s. vbi ꝛ qñ p respectū vnū quē hꝫ loc⁹ ad reꝫ locatā: ꝛ p respectū quē hꝫ tps ad rē tpalē: ꝛ qꝛ alie q̄ntitates. s. linea superficies ꝛ corp⁹ hñt tm̄ vnū respectū. s. ad subꝫ in q̄ sunt qđ ab eis mensurat intrinsece: ideo iste q̄ntitates. s. linea superficies ꝛ corpus nō causant aliqua p̄dicamenta.

¶ Eoꝝ vo q̄ in subo nō sunt idiuiduoꝝ corruptio qdē est in p̄mis. gnō vo in his q̄ mixꝫ post prioꝝ ↄstōneꝫ ↄsistūt: eoꝝ vo q̄ de ipsis p̄dicata sunt: ea sūt a qb⁹ oīo nulla ē p̄dicatio: vt oēs qdem hoies eius hois qui cōis ꝛ vlis est.

¶ Cū dterminauit quō accñtia gñant ex seiuicē: narrat q̄lr sube gñant. Et p̊ q̄lr p̊ᵃ suba gñat. zᵃ q̄lr suba zᵃ gñat. Dic̄ g p̊ ꝙ corruptio illoꝝ idiuiduoꝝ: q̄ nō sūt in subo. s. idiuiduoꝝ sube est in p̄mis q̄litatib⁹: q̄ sūt calitas: friditas: hūiditas: ꝛ siccitas vsqꝫ ad māꝫ p̄mā. Iste.n.q̄litates sufficiūt ad corrūpēdū subas p̄mas gñabiles ꝛ corruptibiles: ſꝫ nō sufficiūt ad gñandū: ſꝫ forᶜ ↄrites mixtionem q̄tuor elntoꝝ seu q̄tuor q̄litatū p̄maꝝ subaꝝ mixtaꝝ cū q̄tuor elntis. vult dr̄e ꝙ q̄litates elntoꝝ sole nō sufficiūt ad gnōnē sube p̊ᵉ: ſꝫ reqrit gñans mixtū. Mixtū.n.p formā mixti gñat mixtū silē sibi in spē: ꝛ forᶜ q̄ ↄsequit cōmixtionē q̄tuor elntoꝝ vl q̄litatū p̄maꝝ sunt cā gnōnis sube p̊ᵉ. Sꝫ ē itelligēdū ꝙ in gñe cāe mālis p̊ᵃ gnō idiuiduoꝝ fit ex mixt¹: vt gnō platonis ex spmate mari ꝛ mēstruo mulieris: ꝛ gnō q̄ imediate ducit ad eē. i. q̄ termiat ad formā subaleꝫ est ex mā p̊ᵃ: vt ex subo q̄ manet eadē corrupto scie in gnāto hoie: gnō vo zᵉᵉ subaꝝ resultat ex gnōne p̊ᵉᵉ. ex eo.n.ꝙ pticulares hoies sūt gnāti itellr humana spēs eē gnāta. Sic de gñe respcū suaꝝ spēꝝ ē dōꝫ.

¶ Recipit aūt agere ꝛ pati ↄrietates ꝛ mag ꝛ min⁹. Secare.n.ad plantare ↄriū est. Et vrere ad humidū facē ↄriū est: ꝛ calefieri mag ꝛ mi

nus qdē

nus qdē dī ⁊ īfrigidari ⁊ siccari ⁊ humidum fieri ⁊ tristari ⁊ gaudere magis ⁊ minꝰ dī.

¶ Due sūt ꝓpēᵗᵉˢ cōes actōis ⁊ passiōis. s. hēre ꝯriū ⁊ suscipe magis ⁊ minꝰ. actio ꝯriat actioni: vt calefacē ꝯriat ei qd est frigefacē: ⁊ passio ꝯriat passioni: vt calefieri qd est frigefieri. ¶ Itē actio ⁊ passio suscipiūt magis ⁊ minus: vt frigefacē ⁊ frigefieri suscipiūt magis ⁊ minus. Silr calefacē ⁊ calefieri suscipiūt magis ⁊ minꝰ. ¶ Circa h capᵐ dubitat p̊. vtrum actio ⁊ passio sint diuersa p̄dīta. ⁊ vī q̄ nō: qꝛ nihil idē est in diuersis p̄dītis: vt ꝑʒ ꝑ phm in antep̄dītis. in illa pte diuersoꝝ geneꝝ ⁊ nō subalternatim positoꝝ ⁊c̄. sʒ idē nuō est in genē actiōis ⁊ passionis. g̊ actio ⁊ passio n̄ sūt distīcta p̄dīta. minoꝛ ꝓbat. nā ois actio ⁊ ois passio ē ī p̄dīto actiōis ⁊ passiōis: sʒ eadē res nuō est actio ⁊ passio g̊ eadē res nuō est in genē actiōis ⁊ passionis. minoꝛ ꝑʒ ꝑ phm 3ᵒ phy. qui dicit q̄ actio ⁊ passio sunt vnus motꝰ. g̊ ꝑ ꝯuersionē simplicē idē motꝰ est actio ⁊ passio. g̊ eadē res est in vtroq̄ p̄dīto. ¶ Itē phs ⁊ Cōmē. 3ᵒ physi. dicūt q̄ actio ⁊ passio sunt vnus actꝰ: sicꝫ est eadeʒ via ab athenis ad thebas / ⁊ eꝯ. ita idem actus est actio ⁊ passio. ¶ Itē Cōmē. 3ᵒ phy. cō. 18. dicit q̄ ascēsus ⁊ descēsus sūt vnꝰ ⁊ idē motꝰ: qꝛ idē motꝰ qui est ascēsus reᵉ supioris est descēsus reᵉ inferioris. actio ⁊ passio se hn̄t ad motū in q̊ fūdant: sicꝫ ascēsus ⁊ descēsus. g̊ vt pꝰ. ¶ Itē iste auctoꝛ in hoc liᵒ dicit q̄ actio 2ᵒ. i. imediata vel remota pōt dici actio ⁊ passio reᵘ diuersoꝝ: vt motꝰ baculi est actio reᵘ lapidis moti: ⁊ passio reᵉ manꝰ vel aīalis. g̊ eadē res ē actio ⁊ passio. g̊ nō sūt p̄dīta diuersa. ¶ Itē Cōmē. 3ᵒ phy. dicit q̄ actio facta īter mouēs ⁊ motū est eadē: sʒ reᵘ alterꝰ dī mouē ⁊ moueri. g̊ actio ⁊ passio sunt idē. ¶ Itē Cōmē. in cap̊ de ad aliqd. exēplificādo de relatiuis dicit q̄ ꝓportio īter duo ⁊ vnū est ꝓportio dupla ⁊ subdupla reᵘ diuersorū extremoꝝ. g̊ a sili ideʒ motꝰ est actio ⁊ passio. Oppoᵐ vult hic auctoꝛ ⁊ phs in p̄dītis. ¶ Dubitat 2ᵒ. vtrū actio sit subiectiue in agēte vel in passo. q̄ sit in agēte ꝓbat: qꝛ auctoꝛ iste dicit q̄ differt actio corpis ab actōe aīe: qꝛ actio corpis mouet illd in q̊ est. s. ꝯiūctū vel corpꝰ. Actio vō aīe nō mouet aīaʒ in qua est. g̊ actio est in agēte nō in passo. ¶ Itē Aui. 2ᵒ trac. sue phīce. c. p̊. v̄sus finē. ponēdo dr̄iaʒ īter mouē: motionē ⁊ motū. dicit q̄ mouē est dispō mouētis ⁊ nō moti. motio vō est reᵐ mobilis ad mouēs. cuʒ g̊ mouē sit agē ⁊ est in mouēte. g̊ actio ē in agēte. ¶ Iteʒ Alb. sup hūc librū dicit. q̄ actio nō est in passo: qꝛ tūc patiēs posset dici foꝛalr agē: ⁊ oē passuʒ eēt agēs ⁊ actio eēt passio. dicit ēt q̄ actio est fūdata in motu q est actꝰ mouētis: ⁊ passio fūdat in motu q est actꝰ mobilis. g̊ est duplex motꝰ: vnꝰ ē in agēte ⁊ aliꝰ in passo: ⁊ oē qd fūdat in motu q est in agēte illd est in agēte. g̊ actio est in agēte. ¶ Iteʒ ꝑ rōnes arguit sic. Actio nō est in passo. g̊ est in agēte. aīs ꝓbat: qꝛ oē qd cātur ab agēte in passo cātur in passo per aliq̄ actōeʒ agētis. tūc q̄ro de illa actiōe: aut est in agēte: aut ī passo. si in agēte hʒ ītērū. si aūt sit in passo. g̊ est cāta ꝑ aliq̄ actiōeʒ agētis: ⁊ q̄rā de illa actōe: sicꝫ priꝰ: ⁊ erit ꝓcessus in ifiᵐ. qd est icōueniēs. ¶ Itē ois actio imanēs ē in agēte: sic. n. ponit ōīa iter actionē trāseūtē ⁊ imanēteʒ 9ᵒ meta. g̊ aliq̄ actio est in agēte. ¶ Itē actio ⁊ passio cuʒ sint oppoˢᵗ nō sūt in eodē: sʒ passio est in passo. g̊ actio est in agēte. maioꝛ ꝑʒ: qꝛ actio ⁊ passio sūt actꝰ genē distincti: vt vī. g̊ nō p̄nt eē in eodeʒ susceptiuo. ¶ Item si actio ⁊ passio eēnt in eodē: aut pficerēt eādē poᵗᵐ: aut aliā ⁊ aliā. si eādē cuʒ poᵃ ⁊ actꝰ sint eiusdē gn̄is. ꝯ meta. seq̄t q̄ actio ⁊ passio sint eiusdē gn̄is cū illa vnica poᵃ. Nec est dōʒ q̄ pficiāt diuersas poᵗᵐ: qꝛ sic in passo eēnt due poᵉ. vna per quā reciperet passionez. alia ꝑ quā reciperet actionē. ꝯns est falsum: qꝛ ꝑ illā ⁊ eādē ꝑ quā recipit actionē patit cū recipe sit pati. igit ꝑ eādē poᵗᵐ passiuā recipit actionē ⁊ passionē. ¶ Itē actio est in eo qd denoiat: sed actio denoiat agēs ⁊ nō passuʒ. g̊ est in agēte. ¶ In oppᵐ est phs 3ᵒ phy. q dicit q̄ idē est actꝰ motiui ⁊ mobilis: sʒ actꝰ mobilis est in passo. g̊ ⁊ actꝰ motiui est in eodē: ⁊ actꝰ motiui est actio. igit ⁊c̄. ¶ Itē si actio eēt in agēte: cū p̊ᵃ cā sit agēs ei ēt actio eēt in p̊ᵃ cā. qd est falsū: qꝛ nullū accn̄s est in p̊ᵃ cā: et ēt qꝛ moueret recipiēdo in se tale accn̄s qd priꝰ nō habuit. qd est incōueniēs: qꝛ est imobilis. ¶ Iteʒ Cōmē. 3ᵒ physi. dicit. q̄ actio motoris in motū nō hʒ eē nisi in motu. dicit ēt ibidē q̄ actio motoris q̄ est mouē est eiꝰ: sʒ nō in eo. ¶ Hoc suppoᵗᵒ q̄ actio sit in passo. dubitat 3ᵒ. vtrū actio ⁊ passio sint motꝰ: ita q̄ tales ꝓpōes sint vere. actio est motꝰ: passio est motꝰ. ⁊ vī q̄ sic. ꝑ diffōnē motꝰ. naʒ h est v̄a. actio est actꝰ entis in poᵃ inq̄tū hꝰ. g̊ actio ē motꝰ. ¶ Itē q̄ passio sit motꝰ ꝓbat. naʒ Cōmē. 3ᵒ phy. cō. 9. dicit q̄ motꝰ ꝑm foꝛᵃˢ est in p̄dīto passiōis: sʒ p̄dītū passionis ꝓdicat de q̄lʒ passione. igit hec est v̄a. q̄lʒ passio est motꝰ. ¶ Itē actio ⁊ passio sunt res successiue: ⁊ hn̄t ptes copulatas ad eūdē terminū cōeʒ: ad quē ptes motꝰ copulant. g̊ actio ⁊ passio sunt motꝰ. ¶ In oppoᵐ arg. qꝛ si actio et passio sunt motꝰ. aut g̊ actio est idē motꝰ cū passione: aut aliꝰ. si idē seq̄t q̄ actio est passio: ⁊ ꝑ ꝯn̄s actio ⁊ passio nō sūt distīcta p̄dīta. si actio sit aliꝰ motꝰ a passiōe: ⁊ in q̄cūq̄ est actio in eodē est passio. seq̄t q̄ mobile sit moueat ad eūdē terminū diuersis motibꝰ: q̄ruʒ nullus est ps alteriꝰ: qd est ipole. nā illi motꝰ sunt idē: q̊ꝝ terminꝰ vltimus est idē 5ᵒ physi. ¶ Itē seq̄ret q̄ nihil posset vno motu ꝑcise moueri nisi pluribꝰ motibꝰ moueret: qd est incōueniens. ¶ Pro istis difficultatibꝰ vt itelligat qd sit actio vt est p̄dītū: ⁊ qd sit passio silr vt ē de sex ꝑncipijs. est itellnᵐ q̄ tā actio q̄ passio sumit multis modis. Unoᵒ sumit actio satis cōiter ꝓ actu materie: ⁊ sic sumit a Cōmē. 9. meta. Alioᵒ sumit pro q̄litate ꝓpā rei. 3ᵒ sumit pro motu ꝯsīte foꝛᵃˢ rei. Uñ Cōmē. 8. meta. dicit. q̄ actio foꝛᵉ ignis est caloꝛ maximꝰ: ⁊ motꝰ eiꝰ est ad supiꝰ. Alioᵒ sumit ꝓ trāsmutatiōe mãe. vñ Cōmē. 7ᵒ meta. cō. 6. dicit q̄ illa ex qbꝰ ꝑuenit in cogn̄ē rerū ignotaꝝ sunt in rei cognite eēntia: ⁊ sunt actiōes ꝓpe eaꝝ: ⁊ q̄ actio mãe est trāsmutatio eiꝰ. Alioᵒ dī q̄ actio est ordo siue reᵐ. vñ Cōmē. 12. meta. cō. 14. dicit. q̄ foꝛᵃ q̄ est in aīa ē sine actiōe. i. sine ordie eiꝰ q̄ est ex aīaʒ. Alioᵒ sumit actio ꝓ passiōe ꝓpe dicta: ⁊ sic loq̄tur Cōmē. 3ᵒ phy. cō. 18. vbi dicit. Necesse est vt actꝰ hēat aliquā actionez ꝓpriā: ⁊ actio agētis dī agere: ⁊ actio patientis dī pati ⁊ he due actiones sunt diuerse. ⁊ h vī rōnabiliter: qꝛ vt cōiter dī nomē v̄bale in tio / termiātū pōt signare actionē vl' passionē. Nā vnoᵒ descēdit a v̄bo actiuo: ⁊ sic signat actiōeʒ. Alioᵒ a passiuo: ⁊ sic signat passionē. sʒ h nomē actio definit in tio. igit ⁊c̄. Alio mō accipit actio ꝑ effectu actōis: vt volūtas ꝑ re volita: ⁊ itellcꝰ pro re itellecta. ⁊ sic loq̄t Cōmē. de actiōe. 2. de celo. cō. 20. ⁊ sic accipit actio ꝑ re acta vl q̄ agit. Alioᵒ sumit actio pro eo q̄ aliqd ē foꝛalr agēs: sicꝫ. n. aliqd est foꝛalr albū ꝑ albedinē: sic aliqd dī foꝛalr agēs ꝑ actiōeʒ. ⁊ istoᵒ diffinit hic ab auctore dicēte. actio est ꝑm quā ⁊c̄. Silr passio sumit multiplr. Nā vnoᵒ dī de oī genere accn̄tis. vñ Cōmē. 12. meta. cō. 16. vl' als. 23. dicit. q̄ nullū accn̄s est ītra subaʒ. sūt. n. in rei v̄itate passiōes ⁊ nō subaꝛ accipit passionē ꝓ oī accn̄te sube. Alioᵒ sumit passio ꝓ q̄litate passibili: ⁊ sic accipit in p̄dīto q̄litatis. ca. de q̄litate. Alioᵒ accipit passio pro actu appetitꝰ sensitiui. ⁊ istoᵒ ira / gaudiū / tristitia / dnr passiōes. Alioᵒ dī passio trāsmutatio nociua / vt febris. et sic accipit in aīalibꝰ circa excedētes delectatōes vl' tristitias reᵘ tactꝰ. alioᵒ sumit passio vt effectꝰ illatioq̄ actiōis. ⁊ istoᵒ sumit in ꝓposito. ⁊ istoᵒ ē p̄nᵐ ꝑm qd dicimur pati. vnde passio est ꝑm quaʒ formalr dicimur patiētes vt ab

actiõe agentes ꝛ a q̃litate qualis. ¶ Per hec ḡ rñdeť ad p̄mã dubitatiões ꝙ actio ꝛ passio sunt p̄ñta distincta: q͞a vt dicit Simpl. in cõ͞to suo p̄ñtoꝝ. sumũtur diuersa p̄ñta a diuersis modis p̄dicandi: ꝛ diuersi modi p̄dī sumunť a diuersis modis eēndi: ꝛ qꝛ subã hꝫ diuersuꝫ modũ eēndi ab alijs p̄ñtis: iõ est diuersuꝫ p̄ñtũ ab alijs. cũ ḡ actio ꝛ passio: vt ipe dicit, habeãt diuersos mõs eēndi sp̃ales. nã modus eēndi ipi͞ actiõis est eē ab h̃ vt ab agēte: ꝛ nõ eē in h̃. s. agēte: vel ex se iferre passionē est modus ei͞. passio vo hꝫ aliũ modũ eēndi. s. eē in h̃. s. passo: ꝛ nõ eē ab h̃ passo: vel ex se iferri ex actiõe fit modus ei͞: ꝛ sic cuꝫ sint in istis diuersi modi eēndi actio ꝛ passio constituũt diuersa p̄ñta. ¶ Pro rõnib͞ est itell͞m ꝙ actio put ē p̄ñtũ ē vnũ aggregatũ ex motu ꝛ re͞ ad agēs: ita ꝙ idem sign̄ať noīe actiõis ẜm ꝙ ē p̄ñtũ qõ sign̄ať p̄ istã vocē cõplexã mot͞ vt est ab agēte: ꝛ noīe passionis put est p̄ñtũ sign̄ať vnũ aggregatũ ex motu ꝛ alio͞ eēndi: ita ꝙ idem sign̄ať noīe passiõis put est p̄ñtũ qõ sign̄ať p̄ h̃ cõplexũ mot͞: vt i h̃. ¶ Ad p̄͞m ḡ arg͞ est dõꝫ ꝙ actio ꝛ passio nõ sunt eadē res nuõ foꝛalr accepta: nec idē mot͞ foꝛalr: lꝫ sint idē mot͞ ꝛ act͞ mãlr: vt voluit ph̃s 3° phy. vbi dicit. ꝙ actio ꝛ passio fũdať in eodē actu vel motu: vñ h̃ p̄dicatio, actio ē mot͞, est falsa. ꝛ est mãlis p̄dicatio. ẜm tñ itellꝫ auctoris ē vra: qꝛ est sensus ꝙ actio fũdať in motu: vel ꝙ mot͞ est mãle in actiõe. Vñ mot͞ nec icludit terminũ a q̃: nec terminũ ad quē: nec re͞ ad mouēs: nec ad mobile: vt pꝫ p̄ diffõnē ei͞ q̃ est act͞ entis in po͞: ꝛ in q̃ diffõne ens in po͞ vel mobile accipiť in rõne subi mot͞: nõ in rõne termini a q̃ vel ad quē est mot͞: ſꝫ actio includit re͞ ad agēs in rõne termini a q̃ est mot͞: ꝛ passio re͞ ad passum in rõne termini ad quē: vt passio est. ¶ Ad aliõ est dõm ꝙ actio se hꝫ ad motũ: sic̃ via cũ re͞ ad vnũ terminũ: ſꝫ mot͞ se hꝫ vt via absolute. vnde actio ꝛ passio se hñt vt via ab athenis ad thebas, ꝛ ꝯ̃. i. sic̃ se hñt aggregata ex via ꝛ respectib͞ ad termios vie: vñ sic̃ via ē mãle in tali aggregato ex via et respectib͞: sic mot͞ ē mãle in actiõe ꝛ passione: ꝛ q̃si me͞ iter illa. vñ Simpl. sup p̄ñta dicit. ꝙ mot͞ dꝫ excogitari q̃si me͞ iter actõeꝫ ꝛ passionē: vt sũt p̄ñta. ¶ Ad aliõ dico ꝙ ascēsus ꝛ descēsus nõ sũt idē mot͞: ſꝫ hñ fiũt p̄ idē me͞ vel spatiũ: ꝛ sic̃ me͞ est idē per qõ fit ascēsus ꝛ descēsus: ita ē idē mot͞ in q̃ fũdať actio ꝛ passio. ¶ Ad aliõ dico de mēte auctoris: qcq̃d dcꝫ sit supra: ꝙ actio istrĩ siue mediata vl̃ remota ē passio vel in gñe passiõis. ꝛ p̄° actio sola ē in genē actiõis: qꝛ actio istrĩ vel 2° nõ ē agēs nisi in v̄tute p̄͞: qꝛ cuiuscũqꝫ cã est actio 2°, eiusdē est ꝛ actio p̄°. ¶ Ad aliõ dico ꝙ relo dupli ad dimidiũ, ꝛ ꝯ̃, nõ ē eadē relo foꝛalr ꝛ q̃ddi͞ ſꝫ diuerse. fundanť tñ sup eadē q̃ñti͞ mãlr sũpta vel sup eodē motu: ꝛ p̄ tãto ē sile iter actõeꝫ ꝛ passionē ꝛ relõnez dupli ꝛ dimidij, ꝛ ꝯ̃. ¶ Ad aliã dubitatõeꝫ ē dõm ꝙ actio vt est p̄ñtũ vel p̄n͞ est dup͞: q̃dã ē in agēte: q̃dã in passio. nã in actõe ph̃ica agēs repatiť: ꝛ iõ cũ actio subiue sit in passo: est in agēte p̄ accñs. nõ tñ ē eadē actio q̃ est in agēte ꝛ in passo. gñalr tñ loquēdo siue deť reactio siue nõ: actio q̃ est ab aliq̃ agēte illa eadē nõ ē in agēte: ſꝫ in passo in qõ agēs agit. cui͞ rõ est: qꝛ si actio eēt in agēte a q̃ cãtur agēs cãret actõeꝫ in se: ꝛ sic oē agēs pateret ꝛ moueret: nec dareť aliqõ agēs imo͞: qõ ē falsũ. idē tñ põt agē in se ẜm ptē: ſꝫ illõ nõ agit in se p̄ se p̄: ꝛ iõ actio nõ est in agēte p̄ se, põt dici ꝙ lꝫ actio subiue sit in passo denoĩatiue: tñ ē in agēte denoĩatiõe extrin͞ re͞ cuiuscũqꝫ agētis, siue nãlis, siue sup̄nãlis. ¶ Ad p̄͞m ḡ dõꝫ est ꝙ actio aīe ē in aīa: ſꝫ actio aīe nõ est effectiue ab aīa: vt videť ꝛ itelligē: ſꝫ ē effectiue ab obo: ꝛ iõ si actio aīe sit in aīa: p̄p̄ h̃ nõ sequiť ꝙ actio sit in agēte. ¶ Ad auc͞tē Aui. dõꝫ ē ꝙ nõ seqť, mouē ē in mouēte. ḡ actio ē in agēte: q͞a mouē nõ ē actio: vl̃ alr. nõ seqť, mouē est dispõ mouēti: ḡ ē in mouēte. nã mouē põt eē dispõ denoĩans motorē. ꝛ tñ subiue dĩ eē i aliq̃. ¶ Ad aliõ dõꝫ ē ꝙ Alb. fuit alteri͞ opionis. nã ipe posuit actõeꝫ eē in agēte: iõ sustinēdo illã viã est illõ negãdũ: vl̃ põt dici ꝙ no loqť de actiõe q̃ est p̄n͞. cũ dicit actiõeꝫ eē in agēte. ¶ Ad aliõ qñ dĩ si actio eēt in passo cãreť in passo p̄ aliã actõeꝫ. Dõm est ꝙ h̃ nõ opꝫ: imo actio cãtur in passo nõ p̄ aliq̃ꝫ actiõeꝫ p̄cedētē: sic̃ cãtur mot͞ in mobili: ꝛ nõ p̄ motũ p̄cedētē. ¶ Ad aliõ qñ dĩ ꝙ actio imanēs manet in agēte. Dõm est ꝙ nõ est aliq̃ actio: sic imanēs q̃ p̄ se sit in agēte a q̃ cãtur: imo ille q̃ dñr actões imanētes in rei v̄itate sunt magis passiões q̃ꝫ actões. dñr tñ actiões: qꝛ sign̄anť vt actiões grãmaticales: qꝛ Cõmē. circa finē scdi de aīa dicit. ꝙ videť ꝛ audire sũt actiões ẜm fig͞ noīs. ꝛ tñ ẜm rei v̄itatē sũt passiones ph̃ice. vñ videť sign̄ať ac si eēt actio, ꝛ vidēs ac si eēt agēs. ꝛ forte ita sign̄anť: qꝛ noīa iponunť reb͞ ẜm ꝙ cõiter opinamur de eis. ꝛ forte tpe iponis istoꝝ noĩuꝫ cõis: tũc erat opio ꝙ visio fieret extmittēdo: ꝛ ita videť eēt agē. si h̃ eēt veruꝫ: illõ ḡ dcm̃. s. actio imanēs manet in agēte, dꝫ sic itelligi. illõ qõ sign̄ať vt actio manet i eo qõ sign̄ať vt agēs: nec voluit Ph̃s nec Cõmē. 9° meta. ꝙ aliq̃ actio maneat i agēte: ſꝫ solũ itēdũt dīe ꝙ aliq̃ opatio ē p̄fectio po͞ siue p̄ opõnē illã sit aliq̃d cãtũ qõ maneat post opõnē illã: sic̃ p̄ opõnē carpētarij cãtur dom͞, siue ñ sit aliq̃d cãtũ p̄ ipaꝫ opõnē: ꝛ vtrobiqꝫ po͞ est p̄p̄ opõnē: ꝛ opõ est cõplemẽtũ po͞. dicit ēt ibi ꝙ si p̄ opõnē nõ sit aliq̃d cãtuꝫ illa opõ ē in eo in q̃ ē po͞ vel ē in ipa po͞: vt videť in vidēte, itelligē in itellĩente: ex q̃ pꝫ ꝙ opões ille: de qb͞ loqť ñ oēs sũt actiões: ſꝫ aliq̃ sũt passiões. ¶ Ad aliõ dõꝫ est ꝙ actio ꝛ passio sũt in eodē. Et cũ q̃riť an recipianť in eadē po͞ vl̃ alia. dõꝫ ꝙ recipianť i alia ꝛ alia po͞: ꝛ qñ dĩ ꝙ ẜꝫ eãdē po͞ ẜm quã recipit actõeꝫ patiť, ꝯce͞ ē: ſꝫ ex h̃ nõ seqť ꝙ ẜꝫ istã po͞ recipiat passiõeꝫ. nã sic oīa p̄ñta reciperenť in suba mediãte p̄p̄a po͞ ẜꝫ quã recipiť actio. ¶ Ad aliõ dõꝫ ꝙ nõ oꝫ sp̄ ꝙ accñs sit in eo qõ denoĩat si dnoĩatio sit extrin͞. Nã accñs extrĩs in vno subo põt denoĩare aliõ: vt in ista, lapis ē visus a me: sic̃ hũanitas q̃ ē in hoīe denoĩat op͞ hũanũ. ¶ Ad 3͞ dubõnē dõꝫ ꝙ mot͞ dĩ multis mõis. Uno͞ accipiť p̄ for͞ dimiuta q̃ nõ dit a terio ad quē ē mot͞: nisi sic̃ min͞ p̄fcm̃ a magis p̄fcõ. ꝛ mot͞ isto͞ accept͞ dĩ mot͞ ẜꝫ mãꝫ. Alio͞ sumiť p̄ trãsmuta͞ successiua: q̃ est via ad terminũ. Alio͞ sumiť p̄ aggregato ex ipa trãsmuta͞ ꝯiũcta cuꝫ tpe ꝛ ex for͞ dimi͞. Qꝛ mot͞ possit accipi duob͞ p̄mis mõis pꝫ p̄ Cõmē. 3. phy. cõ. 9. ꝛ 5. phy. cõ. 4. ꝛ ꝙ mot͞ possit 3͞ accipi, pꝫ per eũdē. 8. phy. cõ. 23. vbi dic̃ ꝙ mot͞ hꝫ duplices ptes. hꝫ. n. ptes determiatas q̃ excũt in actu a q̃ñante: sic̃ in albedine sũt ptes albedis: ꝛ de talib͞ ptib͞ ꝯcedit Cõmē. ꝙ est dare p̄͞ ptē in motu q̃ fit in istãti ꝛ nõ i tpe. alie sũt ptes mot͞ ẜꝫ q̃s attēdiť ꝯtinuatio in motu: ꝛ q̃lꝫ illaꝝ ptiũ ē trãsmutatio successiua: alias ptes mot͞ nõ est nece ꝯtinuare: vt dic̃ Cõmē. ibidē. ex q̃ ḡ mot͞ hꝫ tales duplices ptes: pꝫ ꝙ mot͞ p̄t accipi p̄ aggregato ex for͞ diminuta ꝛ ex trãsmutatõe successiua. ẜm h̃ silr põt accipi mot͞ p̄ via ad terminũ mot͞: ꝛ p̄ aggregato ex via cũ re͞ ad agēs vl̃ ad passuꝫ: ſꝫ mot͞ nõ sumiť in h̃ sign̄ato in freq̃nti vsu. Isto tñ mõ accipiť mot͞ 3° phy. vbi dic̃ Cõmē. ꝙ mot͞ ẜm ꝙ ē via ad terminũ est p̄ñtũ p̄ se. ¶ Dõꝫ ē ḡ ꝙ accipiēdo motũ p̄° vl̃ 2° vel 3͞ sic iste sũt false: actio ē mot͞, passio ē mot͞: sic̃ p̄bãt rões ad opp͞. ſꝫ accipiēdo motũ 4͞: sic p̄t ꝯcedi ꝙ actio ē mot͞: ꝛ ꝙ passio est mot͞. ſꝫ iste modus accipiēdi est inusitat͞. ¶ Sꝫ 3 h̃ ar. ꝛ p̄bať ꝙ mot͞ put ē via ad terminũ nõ ē mãle in actõe ꝛ passiõe: qꝛ mot͞ vt via ad terminũ est in eodē gñe cũ terio: vt pꝫ p̄ Cõmē. 3. phy. cõ. 9. ſꝫ mot͞ nõ ē ad actõeꝫ vl̃ passionē: vt pꝫ. 5. phy. qꝛ ē in vbi q̃ñti͞ ꝛ q̃litate. est ḡ mot͞ i alio gñe q̃ꝫ in gñe actõis ꝛ passiõis: ſꝫ nihil qõ est

Illõ 8 hec mã. Tho. canonici. 3. phy. q. 2° ar. 3.

ADDE
Illõ ꝙ antiqui dixerũt visiõeꝫ fieri extmittendo ple. ēt ꝛ Emp. h̃ opinati vt dicit. s. d. inde sensu ꝛ sensa. in p̄°.

bilſ qḋ ē in vno gn̄e ē ꝑs alteri⁹ gn̄is. g̃ mot⁹ nō ē ꝑs actōis ⁊ paſſiōis: ⁊ ꝑ ꝯn̄s actio ⁊ paſſio nō cōponūť ex motu ⁊ reſpectib⁹ ad agēs vl̄ paſſuꝫ. Dōꝫ ē ꝙ mot⁹ ꝓut ē via ad terminū nō ē in aliq̄ gn̄e ꝑ ſe: ſicˀ ſpēs vel īdiduū: ſꝫ ſolū ē in gn̄e ꝑ reductiōeꝫ. vn̄ diˀ Cōmē. 5. pby. ꝙ via ad ťminū ē in eodē gn̄e cū ťerio: ſꝫ diť ſm magis ⁊ min⁹ pfcm̄: qꝛ terminꝰ mot⁹ ē pfecte ī gn̄e ⁊ via ꝑ reductiōeꝫ. ℂ Ad arg᷑ g̃ ē dōꝫ ꝙ nō ē icōueniēs aliq̄d qḋ ē in vno gn̄e ꝑ reductionē eē ꝑtē alteri⁹ gn̄is. ℂ Intelliḡm ēt ꝙ Cōmē. diuerſimode loq̄ť de via ad terminū in. 3. pby. ⁊ in. 5. qꝛ in 3° dicit ꝙ mot⁹ ſꝫ ꝙ accipiť ꝓ via ē ꝑ ſe pn̄tū. ⁊ in. 5. diˀ ꝙ mot⁹ ſm ꝙ accipiť ꝓ via eſt in gn̄e termini ad quē. In 3° pby. accipit motū ꝓ via cū re᷑ ťmini ad quē. In 5° v̇o pby. accipiť mot⁹ ꝓ tranſmutatiōe ſola. ℂ Aliq̄ diť ꝙ actio ē mot⁹ accipiēdo motū ꝓ trāſmutaᵗᵉ ſucceſſiua: ⁊ ꝯcedūt ꝙ actio ē mot⁹: ſilr̄ paſſio ē mot⁹. vn̄ diť ꝙ h̄ eſt v̇a ꝑ accn̄s. actio ē paſſio: ſicˀ h̄ eſt v̇a / hō grāmatic⁹ ē hō muſicus. ⁊ h̄ vi᷑ eē de itētiōe Cōmē. 3. pby. cō. 18. vbi dicit. ꝙ eadē actio re᷑ vni⁹ dī mouē: re᷑ alteri⁹ dī moueri. verūtn̄ actio ⁊ paſſio diſtiguunť diffinitiue ſiue q̄ddiťatiue. ⁊ h̄ vult Cōmē. 3° pby. cō. 22. vbi diˀ ꝙ mouē ⁊ moueri diffinitiue dn̄t: qꝛ mouē eſt actio motoꝛis ⁊ moueri ē paſſio moti a motoꝛe: lꝫ ſint idē mot⁹: nec ē icōueniēs ꝙ res vni⁹ pn̄ti ꝑdiceť de re alteri⁹ pn̄ti ꝑ accn̄s: ſꝫ ipoſe eſt ꝙ idē q̄dditatiue ſit in diuerſis pn̄tꝭ. ℂ Et ſi dicať ꝙ ſm illḋ actio ⁊ paſſio eēnt idē nuō: ſꝫ q̄cūq; ſunt idē nuō ſunt ideꝫ gn̄e ⁊ ſpe. g̃ actio ⁊ paſſio ſunt idē gn̄e. ℂ Dōm eſt ꝙ ſicˀ dicit ph̄s ꝑ Topi. Idē nuō capiť q̄druplˀ. ſ. vl̄ idē noīe: vt Marcus tull. idē diffōne / ꝓpō ⁊ accn̄te. ⁊ iſti 4ᵒʳ modi ad duos reducunť: qꝛ oē idē nuō. vl̄ eſt idē eēntialr̄ aut accn̄talr̄. Dōm eſt g̃ ꝙ q̄cūq; ſūt idē nuō eēntialr̄ ſūt idē gn̄e vl̄ ſpe: ſꝫ nō oꝫ ꝙ q̄cūq; ſunt idē nuō accn̄talr̄ ſint ideꝫ gn̄e vel ſpe. mō actio ⁊ paſſio ſūt idē nuō accn̄talr̄. ℂ Aliq̄ dicūt ꝙ actio ꝓut eſt pn̄tū eſt in agēte: qꝛ Simpl. in cōᵗᵒ ſuo loquēs de actōe q̄ eſt pn̄tū diˀ ꝙ ipſa nō admiſceť cū paſſiōe: nec ē ī eo in q̄ ē paſſio. cū g̃ paſſio ſit ī paſſo actio nō erit ī paſſo: ſꝫ ī agēte. ⁊ illḋ voluerūt Alb. ⁊ Aui. vt pri⁹ allatū ē. ⁊ diˀ ꝙ ph̄s 3° pby. vbi dicit. ꝙ actio ⁊ paſſio ſunt vnus act⁹. nō loq̄ť de actōe q̄ eſt pn̄ᵐ: ſꝫ de actōe q̄ eſt effect⁹ de actōis: ⁊ talis eſt realr̄ idē cū paſſiōe: ⁊ eſt in paſſo ſicˀ actio ipſa.

ADDE Albert. et Egi. dicit actio q̄daꝫ mūquā negabāt paſſiones eſſe pn̄tᵐ: ꝑ eſſe pn̄ᵐ.

PAſſio aūt eſt effect⁹ illatioq; actōis ſm quā h̄ q̄dē patiunť: illa v̇o minime. Scdm ꝙ q̄dā q̄buſdā aiantioꝛa nata ſunt: vt aiantius q̄deꝫ brutū arboꝛem eſt. Aiantius v̇o rōnale irrationali eſt.

In hoc 2° ca. ſcdē ꝑtis determinat de paſſione. ⁊ ꝯtinet quatuoꝛ ꝑtes. In p° igiť ponit deſcriptioneꝫ paſſiōis ⁊ eā declarat. In 2° ibi [Oīa que dicta ſunt.] ponit ꝓꝑetates paſſionis. In 3° ibi [Eſt aūt pati.] ponitur diuiſio paſſionis. In 4° ibi [Nō eſt aūt.] poniť ſubiectū paſſionis. In p° ꝑte diffinit paſſioneꝫ ſic. Paſſio eſt effectus illatioq; actōis. i. ꝓmus ⁊ imediat⁹ effect⁹ actōis. nō enim ois effect⁹ actōis eſt paſſio: qꝛ q̄litas gn̄ať ab actione: ſꝫ ꝓmus ⁊ imediat⁹ effect⁹ actiōis eſt paſſio. ⁊ h̄ itelliť ꝑ illatiōeꝫ. ſ. p̄ᵐ ⁊ imeᵗᵘˢ effectū actōis. Alb. diˀ ꝙ paſſio eſt effect⁹ actōis: vt eſt ī fcō eē. ⁊ eſt illatio actōis / vt eſt ī fieri. ⁊ exponūt aliq̄ ly q;. ꝓ. i. expoſitiue capiēdo nō copulatiue. Et diˀ auctoꝛ ꝙ ſm paſſiōeꝫ q̄dā patiunť: ⁊ q̄dā minime: qḋ pōt itelli 2ʳ. Uno° ꝙ ly mime teneať pure negatiue: ⁊ tc̄ eſt ſenſus ꝙ ſꝫ paſſionē: q̄dā patiūť ⁊ q̄dā nō patiunť ſm paſſionē. ⁊ h̄ eſt vex: qꝛ h̄ illa agētia q̄ cōicāt in mā cū paſſo patiunť: ⁊ agētia q̄ nō cōicāt in mā cū paſſo nō patiunť ſm paſſionē in agēdo: vt qꝛ coꝛpa celeſtia nō cōicāt in mā cū iſtis iferioꝛib⁹ nō patiunť cū agūt in iſta iferioꝛa. ℂ Alio° pōt itelli ly mime poſitiue ⁊ nō negatiue: ⁊ tc̄ ly mime / idē eſt qḋ min⁹. Et ſic ē ſenſus ꝙ ſꝫ paſſionē: q̄dā patiunť magis: ⁊ q̄dā min⁹. Diˀ. n. ꝙ q̄dā ſunt aiantioꝛa q̄buſdā. Brutū. n. eſt aianti⁹ arboꝛe: ⁊ rōnale ē aianti⁹ irrōnali: ⁊ illa q̄ ſūt aiantioꝛa magꝭ patiunť q̄ illa q̄ ſūt min⁹ aiantia. Et itelliť ꝑ aianti⁹ illḋ qḋ h̄ꝫ pl̄es poᵃˢ aie. brutū. n. h̄ꝫ pl̄es poᵃˢ q̄ arboꝛ: qꝛ brutū duplicē poᵃᵐ dicimus h̄e: vegetatiuā. ſ. ⁊ ſenſitiuā. arboꝛē āt vnā tm̄ opinamur h̄e poᵃᵐ: quaꝫ nr̄i veteres vegetatiuā noīauerūt, Silr̄ pl̄es h̄ꝫ poᵃˢ rōnale q̄ irrōnale. rōnale. n. h̄ꝫ ſēſitiuā / vegetatiuā ⁊ itellectiuā: ſꝫ irrōale tm̄ h̄ꝫ poᵃˢ vegetabilē ⁊ ſenſibilē: vl̄ meli⁹ vegetaᵗᵛᵃᵐ ⁊ ſenſitiuā. ℂ Sꝫ dubitať. qꝛ nō vi᷑ ꝙ aliqḋ aiatū ſit aianti⁹ alio: qꝛ aiatū eſt ſubalis dr̄ia: ⁊ dr̄ia ſubalis nō ſuſcipit magis ⁊ min⁹. Dōꝫ ꝙ aiatū ē eq̄uocū: qꝛ vno° eſt denoiatiuū ꝑi⁹ aie ſꝫ ſuā eēntiā: ⁊ ſic eſt dr̄ia ſubalis. Alio° ē dr̄ia aie ſm poᵃᵐ: ⁊ ſic ē dr̄ia accn̄talis. nā po°aie ſūt accn̄tia. dico igiť ꝙ aiatū ſꝫ ꝙ eſt denoiatiuū ſꝫ eēntiā aie nō ſuſcipit magis ⁊ min⁹: nō. n. ſūt pl̄es ſube aie in vno aiato q̄ ī alio. Unūq̄dq;. n. aiatū h̄ꝫ tm̄ vnā aiaꝫ: ⁊ tn̄ aiatū ſꝫ ꝙ ē denoiatiuū aie ſꝫ ſuas poᵃˢ ſuſcipit magis ⁊ min⁹: qꝛ vnū aiatū h̄ꝫ pl̄es poᵃˢ aie q̄ aliḋ aiatū: vt brutū arboꝛe: ⁊ rōnale irrōali. ℂ Nōnᵐ h̄ ſm Alb. ꝙ illa q̄ h̄n̄t pl̄es poᵃˢ aie facili⁹ patiunť q̄ illa q̄ h̄n̄t pauciores. Nā h̄n̄tia pl̄es poᵃˢ aie ſūt nobilioꝛa: ⁊ ꝑ ꝯn̄s eēta in eis magis ſūt ꝓportiōata ⁊ ad meᵐ reducta: ⁊ iō facili⁹ ledunť: qꝛ multū facile eſt remouē illā ꝓportionē. facile. n. eſt recedē a medio: ⁊ difficile eſt attingē medium. Illa igiť q̄ h̄n̄t plures poᵃˢ aie ſunt magis paſſibilia.

ℂ Oīa v̇o que de gn̄ōne dicta ſunt ⁊ eadē ēt dici pn̄t de ea que in rebus eſt paſſione. Quedā v̇o ꝓlatione nō recta: ſed trāſumptiua.

ℂ Eedē ꝓꝑetates q̄ aſſignanť icē actiōi iſunt paſſiōi. Un̄ 4ᵒʳ ſūt ꝓꝑetates paſſiōis: ſicˀ actiōis. due ꝓꝑe ⁊ due cōes. Una ꝓꝑa. ſ. ſicˀ actio eſt ī motu: ita paſſio eſt ī motu. Alia v̇o eſt ꝙ ſicˀ ꝓꝑiū eſt actōi ex ſe iferre paſſiōeꝫ: ita ꝓꝑiū eſt paſſioni iferri ex actiōe. Paſſiones v̇o cōes ſiue ꝓꝑetates ſunt iſte due. ſ. h̄e ꝯrium ⁊ ſuſcipē magis ⁊ minus.

ℂ Eſt. n. pati eoꝝ que multiplr̄ dn̄r. aie. n. actionū vnaqueq; paſſio dī quas q̄deꝫ ſub actione locamus: vt amoꝛ / odiuꝫ / triſtari / gaudere / que oīa paſſibiles actiones aie appellamus. Diciť quoq; paſſio que in nāꝫ agit: vt moꝛb⁹ / febꝛis / ⁊ egritudines: ⁊ reliq̄ que q̄lia dicta ſunt. paſſio v̇o vt dictuꝫ eſt: eſt prima gn̄atio actionis.

ℂ Paſſio dī multis modis. vn̄ auctoꝛ ponit tres ſignificationes cōes paſſiōis. Nā vno° paſſio ſignat paſſionē aie cuiꝰ ſunt gaudiū / triſtitia / ira / ⁊ ſpes / ⁊ h̄ꝫ. q̄ dn̄r paſſiones aie. Alio° dī paſſio illḋ qḋ eſt nociuū nāe vt febꝛis paralyſis: ⁊ alie egritudines q̄ dn̄r q̄lia. i. q̄litates. 3ᵒ accipiť paſſio pro illo qḋ imediate iferť ex actiōe. ⁊ in iſto ſenſu eſt itelligēdū ſm Alb. ꝙ paſſiones aie dn̄r actiōes ⁊ paſſiones: qꝛ vt iferunť in v̇tute iraſcibili vel ꝯcupiſcibili dn̄r paſſiones: ſꝫ dicūtur actiones ſm ꝙ iferūt alias paſſiōes in ſuba: ſicut ira hoīs facit ipm ꝑcutere: ⁊ gaudiū facit ipm ſaltare ⁊ tripudiare. ⁊ hoc modo dicunť actiones.

ℂ Nō eſt aūt i agēte paſſio ſꝫ in eo in qḋ agiť: ⁊ in eo qḋ opantis actuꝫ ſuſcipit. ꝑcutiēs. n. pati nō dī: ſꝫ mā actū ſuſcipiēs: ⁊ de paſſione q̄dē hec dicta ſufficiāt. Ea aūt que nūc relinquunť in eo qui de gn̄atione eſt libꝛo tractātur.

ℂ Oñdit in q̄ paſſio ē ſicˀ in ſubo: ⁊ itēdit ꝓbare ꝙ paſſio

est in passo sicut in subo. et hoc est ꝯ.7.hui' li. et pbaẗ sic. Passio est in eo qd p se patiẗ. g passio est in passo sicut in subo: et nō in agēte. ¶ Sciēdū est q sicut diuidiẗ actio in actōez aīe et actōez corpis: ita et passio: et sicut iste actiōes pnt vlteri' diuidi: ita et passiōes: et ita pōt bri coordīatio pñti passionis: sicut ponebaẗ in pñto actiōis. ¶ Circa istud cap. dubitaẗ. et p circa diffōnē passionis: qr vi male data: effect' eīz et illatio videnẗ eē idē. g est supflua. ¶ Itē hec diffō cōpetit alteri a passione. g est male data. añs pbaẗ: qr domus est effect' actōis: et est illata ab actōe: et tñ nō est passio. Itē si passio dz sic diffiniri. s. effect' illatioq actōis: tūc actio debuit sic diffiniri: q est cā efficiēs et iferens passionē. cz ꝯtia. a passiua ad actiuā suā. sz ꝯstat q nō sic diffiniẗ. g rc. ¶ 2° dubitaẗ. vtrū passio sit in passo. et vi q nō: qr ꝯria nō sunt in eodē: sz actio et passio sunt ꝯria: et actio ē in passo. g passio nō ē in passo: sz in agēte. ¶ Ad p'' dub'' est dōm q descriptio passionis est bñ data. ¶ Pro q est nōn'' q passio est pm' effect' et imediate actiōis: et est effect' successiu' fluēs: et cāt' ab actōe vel ab agēte: iō di illatio actōis. ¶ Ad 1 p'' g est dōz q effect' et illatio nō sūt idē pcise: sz effect' in plus se hz q illatio. ¶ Ad 2'' dico q hec descriptio nō cōpetit domui: qr dom' non est pm' et imediat' effect' actiōis: nec est illatio actōis. ¶ Ad 3'' dico q passio est posterior actōe: iō p actōez passio diffiniri dz, et nō e ꝯ. ¶ Ad aliā dubitatōez dōz est q passio est in passo: qr ex q passio fūdaẗ in motu est in eodē in q est mot': sz motus est in moto vel mobili et nō in mouēte: qr als oē mouēs moueret vl hñs in se motū: iō moueret: vt dicit phs 3° phy si. sz ꝯns est ipole pro vtraqz sui pte. g rc. ¶ Ad p'' g arg'' dico q actio et passio nō sunt ꝯria: qr ꝯria sūt in eodē gñe: vt pz 5° meta. sz actio et passio nō sunt in eodē genere sed in diuersis. sz ꝯcediẗ q actioni ꝯriaẗ alia actio: silr passiōi alia passio. vt pz ex dictis. ¶ Ad aliud dico q nō est oino sile de actōe et passiōe. quo. n. ad denoīationē est silitudo: qr sicut passio denoīat passuz: ita actio denoīat agēs: sz quo ad hoc nō est silitudo: qr passio est in eo subiectiue qd denoīat. actio vo nō est subiectiue in eo qd denoīat: cū sit in passo et denoiet agens. nam si actio esset in agente qua ratione esset in vno esset in quolibet. per ꝯns esset in primo motore. ꝯns est falsum ex dictis.

Quādo vo est qd ex tpis adiacētia relinqẗ: tps aūt qñ nō ē. vtriusqz aūt ꝯ cōmixta ē: vt tps qdē pteritū qñ nō ē. Effect' aūt ei' et ifectio q est fm quā di aliqd fuisse: qñ qdē est istās qdē qñ nō est: sz fm q aliqd eqle vel ineqle di. Ei' aūt affectio fm qñ aliqd di: nūc et in istāti eē qñ est. Futurū silr tps qñ nō est. Sed id qd futurū est: qñ ꝯtingē necesse est: fm qd aliqd di futurū esse.

Istud est 3'' cap'' 2e ptis in q auctor determinat de 3° pñ. s. de ipso qñ. et cōtinet tres ptes pn'les. In p° poniẗ et declaẗ descriptio ipius qñ. In 2° ibi. Est aūt qñ. poniẗ diuisio ipi' qñ. In 3° pte ibi. Inest aūt qñ. ponit ppietates ipi' qñ. Dicit g p. q qñ est qd derelinqẗ ex adiacētia tpis. ¶ Intelln'' q qñ pōt dupl'r accipi. Uno° vt dicit habitudinē tpis ad rez tpalē aduerbial'r signatā. et sic qñ nō est pn'': nec in pñto. Alio° vt signat q̄zdā rez simplicez ĩherētē rei tpali: sicut ex vnione tpis hodierni cū re hodie exñte di q hoc est hodiernū: et ex vnione tpis hesterni cū re que fuit heri di illa res hesterna. et hoc mō ly qñ est pn'' et diffiniẗ mō pdicto. pp qd dicit Simpliċ. hic q qñ pp̄e sumptū a diuis est exclusum. ¶ Intelln'' q qñ fm q est pñtū nō est eē in tpe: sz est qdā modus eēndi extra in re tpali a quo res tpalis denoīaẗ eē vel fuisse vel fore nunc vel tūc hodie vel cras vel heri: et sic de alijs. Unñ qñ fm q est nomē pñti est qñ in abstracto: et eē in tpe est qñ in ꝯcreto. Unñ sicut in alijs pñtis est ponere ꝯcreta et abstracta: et ꝯcreta nō sunt p se in pñto: sz abstracta seu signata abstractoꝝ sunt p se in pñto: ita eē in tpe qd est qñ in ꝯcreto nō est p se in hoc pñto: sz modus eēndi in tpe qui di qñ in abstracto: et denoīat ipm qñ signatū in ꝯcreto: sicut albedo est illud a quo denoīaẗ aliqd albū: sz qr noia non sunt iposita nec in ꝯcreto nec in abstracto. ideo opz tales circūuolutōes faceẽ: et ideo difficile est loq de ipis. Descriptiōez ipi' declarat auctor. s. qñ est qd derelinqẗ ex adiacētia tpis. et hec est ꝯ.8. hui' libri. que pbaẗ sic. Qñ vel est ipm tps: vel est illud qd derelinqẗ ex adiacētia tpis: sz qñ nō est ipm tps. g qñ est illud qd derelinqẗ ex adiacentia tpis. Isti' ꝯnis poniẗ minor in lra hic cū sua declaratione. dicit g p. q qñ nō est tps: sed ratio. i. diffinitio vtriusqz. s. tpis: et ipius qñ est ꝯiūcta: qr tps poniẗ in diffōne ipi' qñ. Qr aūt qñ nō sit tps pbaẗ sic. Omne tps vel est pñs vel pteritū vel futurū. nō. n. est ipm qñ tps pteritū: sz qñ est effectus tpis pteriti: et effectio fm quā aliqd di fuisse: nec est qñ instās vel tps pñs. qd pbaẗ sic. Tps pñs est fm q aliqd di eqle vel ineqle. mot'. n. qui sunt in eqli tpe eqles: et mot' qui nō sunt in eqli tpe sunt ineqles: sz fm qñ non di aliqd eqle vel ineqle: nec fm qñ de pñti denoīaẗ aliqd nūc esse. Silr qñ nō est tps futurū: sed est illud fm qd aliqd denoīaẗ futurū: necesse est. n. aliqd futurum ꝯtingere: qa tēpus futuruz necesse est ꝯtingere fm phos qui ponūt tēpus: nec hre principiū: nec finem.

¶ Est igiẗ qñ aliud ex eo qd abijt. Aliud vo ex eo qd istat. aliud aūt ex eo qd ꝯtigē necesse est. Dictuz est aūt in cathegorijs pteritū et futurū q̄titates eē: et q maius est ꝯtinuari ad psens.

¶ Hec est scda pars hui' capli: in qua poniẗ diuisio ipsius quādo. que est in qñ de pterito: et in qñ de futuro: et in qñ de pñti. qdā enim quādo causaẗ ex tēpore futuro: et qdam ex tpe psenti: et quoddā ex tpe pterito.

¶ De pterito aūt hoc dcm est: qd nō in suba pmaneat: sz qm in excessu suo nōdū pterijt. De futuro aūt qm nece est ꝯtigē q tātūdē est ac si istaret. Nulla. n. dña ē in eo qd pmanet et futuruz ē: et qd nūc abijt: q̄zobrē et de futuris agiẗ. et fz ea aliqd di: et nūcupatiōem existiū sortiunẗ: vt sol orieẗ cras: cras erit natale bellū. Heri obijt sortes: et aliqd di fz tps id qd futurū. eo qd nasceẗ de eo nectio qd ē futurꝝ: vt Callias disputabit cras vl nō disputabit. Disputabit. n. actionē futurā sigt. nihil aūt est qd i suba adhuc sit.

¶ Remouet dubiū circa dicta et est tale. Nō videẗ q aliqd qñ causeẗ a tpe futuro vel a tpe pterito: qa nec tps pteritū: nec futurū est: et ab eo qd nō est nō pōt aliqd causari rc. ¶ Istud dubiū remouet auctor di. q dictū est in pñtis q tps futurū est q̄titas: et etiā q tēpus pteritūz est q̄titas: et ēt magis est dictū in pñtis tps pteritū et tps futurū esse q̄titatez ꝯtinuatā ad instās pñs: ideo tps pteritū nōdū pterijt in excessu suo. i. in sua extremitate: vt dicit Alb. Nā instās psens est finis pteriti et initiū futuri: et ita tps preteritū est in suo fine et in sua extremitate. Uel pōt sic exponi q tps preteritū nō pterijt in suo excessu. i. in sua pteritiōe: qa tēpus pteritū adhuc pmanet pteritū.

Et sic

Et sic a tpe ꝑterito pōt causari qn̄. ⁊ a tpe futuro pōt causari qn̄. q2 tp̄s futuruꝫ necesse est ꝯtingē: q2 tn̄ valet ad cāndū qn̄ ac si eēt p̄ns. ſm eiꝫ tp̄s futurū fiūt denoiationes: sicut ſm tp̄s p̄ns vel ꝑteritū: sic dr̄ ꝙ sol orieꝛ cras: ⁊ ſm tp̄s ꝑteritū dicēdo ꝙ sol occidit heri: qḋ nō esset nisi tēpus ꝑteritū ⁊ futurū eēnt quātitates: ⁊ sic tn̄ a tpe futuro q̄ꝫ a tpe ꝑterito causaꝛ qn̄. ¶ Intelligēdum ꝙ quedā sunt res ad quas est per se mot⁹: vt sub̄a/quātitas/qualitas/⁊ vbi: large accipiēdo motum. Alie sunt res respectiue: vt res alioꝝ generuꝫ ad quas nō est mot⁹ per se. Res absoluta ad quā est per se mot⁹ nō pōt cāri nisi ab eo qḋ actu existit. Res tn̄ respectiua ad quā nō est per se mot⁹ bn̄ pōt causari ab eo qḋ nō existit actu: vt finis actu non existit. ⁊ tn̄ de rōne eius est causalitas. nam finis est causa cāꝛuꝫ: vt dr̄ 2° Physi. ⁊ 5° meta. ⁊ ita finis qn̄qꝫ nō est actu. ⁊ sic desideriū causaꝛ a re que nō est. Aliqs eiꝫ pōt desiderare reꝫ que nō est: vt balneū futurū vel aliqd h̄ꝫ. qn̄ igiꝛ nō est res absoluta terminās motū: ideo pōt causari ab eo qḋ non est. ¶ Et si queraꝛ que est cā effectiua ipsius qn̄ de ꝑterito. ¶ Dōm ꝙ nō habet cām effectiuā de per se: sꝫ per accn̄s: ⁊ illud est id qḋ efficit tēpus. s. motor p̄mi orbis. Naꝫ ex hoc ꝙ ille motor efficit motū efficit tp̄s qḋ ꝯseqꝛ ad motū: ⁊ efficiēdo tp̄s facꝛ de tpe futuro tp̄s p̄ns: ⁊ de tpe p̄nti ꝑteritū tp̄s: ⁊ sic efficit ꝑ accn̄s qn̄ de ꝑterito qḋ est q̄dā infectio existēs in re tp̄ali in habitudine ad tēpus ꝑteritū. Et si tēpus ꝑteritū aliq̄ mō sit cā effectiua ipsius quādo: opꝫ ꝙ h̄ sit magis per accidēs: nec incōueniēs ꝙ illud qḋ nō est sit aliq̄ modo cā effectiua existēs per accn̄s. ¶ Sciēdū etiaꝫ ꝙ qn̄ de ꝑterito nō causaꝛ a tpe ꝑterito nisi illud tēpus sit preteritū. Et ꝯsilr qn̄ de futuro nō causaꝛ a tpe futuro: nisi qn̄ illud tp̄s est futuruꝫ. Vn̄ auctor dicit ꝙ qn̄ de ꝑterito ⁊ qn̄ de futuro nunq̄ꝫ sunt simul cum tpe ꝑterito ⁊ tpe futuro.

¶ Differt autē qn̄ ab eo qḋ est vbi: qm̄ in quocūqꝫ tpe est vel erit vel fuit in eodem: ⁊ qn̄ est vel erit vel fuit qḋ ſm tēpus dr̄. Quādo enim qḋ ex instāti est cuꝫ ipso instāti est: ⁊ simul in eodeꝫ sunt. Qn̄ ṽo ex eo qḋ abijt vel qḋ futurū est nunq̄ꝫ simul erūt. Vbi ṽo ⁊ locus a quo fit nunq̄ꝫ simul sunt in eodeꝫ. Vbi. n. in circūscripto est. Locus aūt in cōplectente.

¶ Postq̄ꝫ determinauit auctor de ipso qn̄ absolute. nunc determinat de ipso qn̄ in cōparatiōe ad alia. Et cōparat ip̄m qn̄ ad tria. Et p̄mo ad vbi. Sc̄do cōparat vnū quādo ad aliud quādo. Et 3° cōparat qn̄ ad tp̄s. Primo igiꝛ cōparat qn̄ ad vbi ſm dr̄iam dicēs. ꝙ qn̄ differt ab vbi per hoc ꝙ qn̄ est in eodē in quo est tp̄s a quo causaꝛ: sed vbi/nō est in eodeꝫ in quo est locus a quo causaꝛ: q2 vbi/est in locato ⁊ locus est in locāte. Dicit igitur auctor ꝙ in q̄cūqꝫ est vel fuit vel erit qn̄ tēpus: in eodē est vel fuit vl' erit qn̄ qḋ dr̄ ſm illud tēpus: ita ꝙ reddanꝛ singula singulis. Nā in quocūqꝫ est tp̄s p̄sens/in eodē est qn̄ qḋ causaꝛ a tpe p̄nti: ⁊ in q̄cūqꝫ fuit tēpus ꝑteritū: in eodeꝫ fuit qn̄ ſm tēpus ꝑteritūꝫ: ⁊ eodē modo est de tpe futuro. Dicit etiā auctor ꝙ qn̄ causatū a tpe ꝑterito: ⁊ qn̄ causatū a tpe futuro nunq̄ꝫ erūt simul cuꝫ tpe ꝑterito ⁊ cuꝫ tpe futuro. Intelligēda sunt hic tria. p̄ ꝙ dicit. de dr̄ia inter qn̄ ⁊ vbi. pōt sic itelligi ꝙ tēpus ⁊ qn̄ causatū ab eodem tpe sunt in eodē. diuersimode tn̄ q2 tēpus a quo causaꝛ quādo est in re tp̄aliter vt in me vel in te: sicut mēsura est in mēsurato: ⁊ qn̄ causatuꝫ a tpe est in re tp̄ali: vt in me vel in te: sicut accidēs in sub̄o. Et ita tēpus ⁊ qn̄ causatū a tēpore sunt in eodē alio ⁊ alio mō essendi: q2 in illo in quo est tēpus: sicut mēsura in mēsurato in illo est qn̄/sicut accidēs in sub̄o. vel pōt intelligi ꝙ qn̄ ⁊ tp̄s a quo cāꝛ qn̄ sunt in eodē subiue: q2 p̄m celū in quo est tēpus subiue est sub̄m tp̄is ⁊ qn̄. Tēpus. n. causat qn̄ in oi re sub̄a motui tā corruptibili q̄ꝫ incorruptibili. p̄or tn̄ modus dicēdi videꝛ esse melior ⁊ magis ꝯsonās dictis auctoris. ¶ Circa 2m̄ qḋ dicit de dr̄ia iter qn̄ ⁊ vbi est itelligēdū cuꝫ auctor dicit ꝙ locus ⁊ vbi nō sunt sil' in eodē. Illud est itelligēduꝫ de loco ⁊ vbi causato ab illo loco. nam locus ⁊ vbi a quo illud vbi cāꝛ nō sunt in eodē subiue: cū locus sit in locāte: ⁊ vbi in locato. ⁊ idē respectu eiusdeꝫ nō est locus ⁊ locatuꝫ. verūtn̄ vbi ⁊ locus a quo nō fit illud vbi bene sunt in eodē sub̄o. Nā in aere est nāliter locus aque. naꝫ vltm̄ aeris est locus aque: ⁊ tn̄ in aere est vbi causatuꝫ ab vltimo ignis. ¶ 3° est itelligēduꝫ ꝙ illud qḋ dicit auctor s. ꝙ qn̄ ꝑteritū ⁊ qn̄ futurū nō sunt simul in eodē cū tpe ꝑterito ⁊ cuꝫ tēpore futuro dupliciter intelligi. Vno modo ꝙ quādo preteritū ⁊ quādo futuruꝫ nō sunt simul in eodem predicato: ita ꝙ quādo derelictū a tēpore ꝑterito est in sub̄o qn̄ tēpus ꝑteritū nō est. Et eodē mō est de tpe futuro ⁊ qn̄ de futuro. Et ſm istuꝫ itellectū opꝫ dicere ꝙ qn̄ de futuro ⁊ qn̄ de ꝑterito sunt res ꝑmanētes: ⁊ ꝙ causanꝛ a tpe ꝑterito ⁊ a tpe futuro: qn̄ nec tēpus preteritū: nec tēpus futurū est. ¶ Aliter pōt itelligi ꝙ illa duo qn̄ꝫ nō sunt in sub̄o simul: sicut eadē res nō simul cōmēsuratur a tpe eodē ꝑterito ⁊ futuro. Et ſm istā expōnem est dōm ꝙ qn̄ nunq̄ꝫ causaꝛ ab aliq̄ tpe nisi duꝫ illud tēpus sit: nec est qn̄ nisi duꝫ tēpus est a quo causaꝛ quādo.

¶ Distat aūt qn̄ qḋ ex ꝑterito est ab eo qḋ ex futuro ꝓcedit. Qm̄ qn̄ qḋ ex preterito est futuro posteri⁹ est. Qḋ ṽo ex futuro est: prius preterito est. Qn̄ aūt vnū ⁊ idē p̄miū qdē est ex futuro est. scōm qdē ex p̄nti. Posterius ṽo ex ꝑterito: queādmodū ⁊ tēpus prius est qḋ futurū est. postea ṽo presens. deinde ꝑteritum.

¶ Hic ponitꝛ cōparatio ipsius qn̄ ad aliud. ⁊ dicit ꝙ qn̄ de ꝑterito distat. i. differat a qn̄ qḋ cāꝛ a tpe futuro: quia quādo de ꝑterito p̄us est q̄ꝫ quādo de futuro. Et qn̄ de futuro est posterius: ſm tn̄ aliquā cōparationeꝫ qn̄ de futuro prius est q̄ꝫ qn̄ de ꝑterito. Naꝫ vt hic dicit Alb. ⁊ satis ꝯcordat cuꝫ textu. dr̄e tres tp̄is. s. p̄sens ꝑteritū ⁊ futurū pn̄t cāri vel ab eadeꝫ pte tp̄is vel a diuersis. Si causanꝛ ab eadē pte tp̄is sic futurū est prius q̄ꝫ ꝑteritū: q2 eadem pars tp̄is p̄ est futura ⁊ postea p̄ns: ⁊ vlt' ꝑterita. Si p̄ns ꝑteritū ⁊ futurū cōparenꝛ ad diuersas ptes: sic ꝑteritum est p̄us q̄ꝫ futurū. Nā tp̄s hesternū p̄us ē hodierno: ⁊ tp̄s hodiernū pri⁹ est crastino. vn̄ ꝑteritū pri⁹ fuit p̄ns q̄ꝫ futurū erit p̄ns. Et hec dr̄ia. s. p̄sens pri⁹ cōpetit tp̄i ꝑterito q̄ꝫ tp̄i futuro. Et eodē mō pn̄t p̄ns ꝑterituꝫ ⁊ futurū cōpari ad idē qn̄ vel diuersa qn̄. si ad idem: sic futurū est p̄us q̄ꝫ ꝑteritū. si ad diuersa qn̄: sic ꝑteritū est prius q̄ꝫ futurum.

¶ Sicut aūt ⁊ tēpus. aliud qdē cōpositū. aliud ṽo simplex. Est aūt cōposituꝫ qḋ in cōposita actione cōsistit. Simplex ṽo qḋ cum simplici actione recedit: ita ⁊ qn̄ aliud simplex. aliud ṽo cōpositū. Simplex quidē vt in momento esse ⁊ nō esse. Cōposituꝫ autem vt in hora die: hebdomada: ⁊ in similibus.

¶ 3° cōparat auctor qn̄ ad tēpus. ⁊ p̄ ſm ꝯueniētiā. 2° ſm dr̄iam: ⁊ sic cōparanꝛ adinuicē duplr̄. p̄ q2 sicut q̄ddā est tp̄s simplex ⁊ q̄ddaꝫ cōpositū. sic est aliqḋ qn̄ simplex et aliqḋ qn̄ cōpositū. Qn̄ simplex est qḋ cāꝛ a tpe simplici: ⁊ qn̄ cōpositū est qḋ cāꝛ a tpe cōposito. ¶ Sꝫ dubi-

taẽ.q2 vĩ φ omne tṗs sit cõpositũ:q2 omne tṗs est q̃ti-tas ↄtinua:ɻ ols q̃titas est diuisibilis in ĩfinitũ:ɻ p ↄñs omne tṗs est cõpositũ. ℂ Ad istud dr̃ põt dupl'r rñde-ri. Uno mõ φ per tṗs simplex ĩtelligit illud qȯ in tp̃e est simpl'r indiuisibile.s.ipm ĩstãs.ɻ illud ꝓp̃e nõ est tṗs. Et per qñ simplex ĩtelligit qñ cãtuʒ ab ĩstãti. Et p qñ cõpo⁹ ĩtelligit qñ cãtuʒ a tp̃e. Uel põt dici φ p tṗs simplex ĩtel-ligit tṗs puũ qȯ ꝑꝑ sui paruitatẽ est indiuisibile quo ad nos cuiꝰ ẽ minima pars tp̃is: vt millesima pars hore vel aliqȯ tale tṗs paruũ. Et p tṗs cõpo⁹ ĩtelligit tẽpus lõgũ: vt annuʒ vel mẽsem vel diem. Et huic ĩtellectui ↄcordat text⁹: qui dicit φ simplex est vt in momẽto:ɻ nũc esse.cõ-positũ aũt vt in hora in die in hebdomada:ɻ sil'ibus.

ℂ Amplius autem quẽadmodũ quidẽ tẽporis partes sibi sine mora succedũt. Siliter etiam quãdo.quãdo quidẽ partes p̃teriti ɻ futuri ad presens copulate reducuntur.

ℂ 2ª ↄueniẽtia tp̃is ad tṗs est φ sicut p̃tes tp̃is sibiĩuicẽ succedũt:ita p̃tes ipsius qñ. vnde qñ p̃teritũ ɻ qñ futurũ copulanẽ ad p̃sens. ℂ Jntell'nᵐ φ auctor hic vĩ dicere φ qñ est successiuũ sicut tṗs. Et sustinẽdo illȯ oʒ l'ra legi: vt iacet. Ponẽdo tñ φ qñ sit res ꝑmanẽs: sicut auctor prius videbaẽ dicere: tũc oʒ sic exponi φ p̃tes ipsiꝰ qñ sibiinui-cẽ succedũt in fieri: q2 sicut prius fit vna pars domus: po-stea alia: sic p̃tes ipsius qñ. Si tñ p̃tes ipsius qñ fuerint in facto esse nõ succedũt sibiinuicem: sed sunt simul.

ℂ Differt autẽ tṗs ab eo qȯ qñ est: qm̃ s'm tṗs aliq̃d mẽsurabile est: vt annus q̃dẽ dĩ tp̃e diur-nus: ɻ motꝰ multꝰ dĩ eo φ multo tp̃e ꝑmaneat. At ṽo s'm qñ nihil mẽsuraẽ. Sed aliqñ dĩ esse s'm idem tp̃ale ɻ variabile aliquid ꝓnũtiatur.

ℂ Hic cõparat quãdo ad ipsuʒ tẽpus. ɻ differũt in hoc: q2 s'm tẽpus aliq̃d mensuraẽ: sed s'm quãdo nihil mẽsuraẽ: vt motꝰ anni dĩ annus: ɻ diei dĩ diurnus: sed s'm quando nihil mẽsuraẽ: sed res dĩ esse solum in tp̃e.

ℂ Jnest aũt quãdo nõ suscipe magis ɻ minus. Nõ eniʒ dies vel diurnus magis vel minꝰ die vel diurno dĩ: neq3 vnuʒ quidẽ diurnius alio. Siliter aũt ɻ de alijs: quare omni quidẽ quã-do inest dici nõ magis aut minus.

ℂ Hec est 3ª pars huiꝰ capl'i p̃ncipalis: in qua auctor ponit ꝓprietates accidẽtales ipsiꝰ qñ. ɻ ponit tres. duas cões: ɻ vnã ꝓpriã. p̊ª ꝓprietas ipsius quãdo est nõ suscipe magis ɻ minus. ɻ hec est ↄclusio. 9. ɻ ꝓbaẽ sic. Cuiuscũq3 causa nõ suscipit magis ɻ minus ipsuʒ nõ suscipit magis ɻ mi-nus: sed tẽpus qȯ est cã ipsius qñ nõ suscipit magis ɻ mi-nus. igiẽ quãdo nõ suscipit magis vel minus. Nam vnus diẽs nõ dĩ magis aut minus q̃3 alius dies: nec vnũ diur-num dĩ magis aut minus diurnum q̃3 aliud.

ℂ Qñ ṽo nihil est ↄtrariũ. qñ etenĩ qȯ ex p̃nti est vnũ ɻ idem ei qȯ de futuro ɻ preterito est. Jmpossibile aũt erit duas de eodẽ p̃dicari cõ-trarietates indiuiduo. Amplius autẽ ↄtraria nunq̃3 in eodẽ erũt simul. Qñ aũt qȯ s'm p̃ns ɻ p̃teritũ ɻ futurũ est simul in eodẽ erũt. Jdẽ nãq3 qȯ est fuisse verũ est ɻ ꝑmãsurũ. Cõtra-rioꝝ ṽo ratio est: nunq̃3 in eodeʒ simul existẽ. Neq3 de eodeʒ indiuiduo dici in eodem tp̃e: quare ↄrietas in eo qȯ qñ est non enũtiabiẽ.

ℂ 2ª ꝓp̃etas cõis ipsiꝰ qñ est nõ hẽre ↄriũ. ɻ hec est ↄclȯ. 10. huiꝰ li. que est nõ hẽre ↄriuʒ. hec ↄclo ꝓbaẽ sic. Si qñ hẽret ↄriuʒ maxime qñ de p̃terito ɻ qñ de futuro eẽnt ↄria: q2 nõ vĩ φ ĩter illa qñ possit eẽ ↄrietas. sed ↄñs est falsum. Nã qñ de p̃terito ɻ qñ de futuro nõ sunt ↄria. qȯ ꝓbatur dupl'r. p̊ sic. ↄria nõ vere p̃dicantur de eodẽ sil' s'm numeꝝ: sʒ de eodẽ s'm numeꝝ p̃dicaẽ qñ de p̃terito ɻ qñ de futuro. de eodẽ.n. s'm nũeꝝ est veꝝ diceẽ φ ipm est futurũ. ɻ illȯ ideʒ nuñ est p̃teritũ ɻ qȯ fuit ɻ erit: sʒ ↄria nõ vere p̃dicantur sil' de eodẽ. g̃ qñ de futuro: ɻ qñ de preterito: ɻ qñ de p̃nti nõ sunt ↄria. ℂ 2º ꝓbaẽ idẽ sic. ĩpõle est ↄria eẽ sil' in eo-dẽ s'm nũerũ: sʒ in eodẽ s'm nũerũ sunt sil' qñ de p̃nti: qñ de futuro: ɻ qñ de p̃terito: q2 idem est fuit ɻ erit. g̃ qñ de p̃nti ɻ de p̃terito ɻ de futuro nõ sunt ↄria. ℂ Sed hic du-bitaẽ. q2 nõ dĩ φ iste rõnes valeãt. p̊ª nõ vĩ valẽ: q2 cuʒ dĩ φ ↄria nõ p̃dicantur de eodeʒ: aut ĩtelligiẽ sil' aut successi-ue. si ĩtell'r p̊º sic nõ est ad ꝓpoᵐ: q2 qñ de p̃terito ɻ qñ de futuro nõ p̃dicantur de eodeʒ sil': q2 sic qñ de p̃terito ɻ qñ de futuro eẽnt in eodeʒ. ɻ q̃cũq3 ita se hñt φ p̃dicanẽ de eo-dẽ nuñ sil' vnũ illoꝝ p̃dicaẽ de alio: vt põt ꝓbari p syll'm expositoriũ in 2ª figura. Si illud intelligaẽ 2ᵐ. s. φ ↄria nõ p̃dicanẽ de eodẽ successiue: cuʒ illud sit manifeste fal-sum. p3: φ p̊ª ratio nõ valet: nec 2ª videẽ valere: q2 acci-pit φ qñ de p̃terito ɻ qñ de futuro p̃dicanẽ de eodeʒ sil': q2 auctor supius dixit φ qñ p̃teritũ ɻ qñ futurũ nõ sunt sil' in eodẽ. ℂ Ad illud dr̃ põt dupl'r dici s'm opi. diuer-sas. Quidã.n. ponũt φ qñ de p̃terito specifice distinguiẽ a qñ de futuro. Et sustinẽdo istã opi. est dñm φ qñ de p̃-terito ɻ qñ de futuro nõ sunt ↄria: q2 p̃dicantur sil' ɻ semel de eodẽ p̃dicatiõe denoĩatiua: ɻ ↄria nõ p̃dicantur sil' de eodem nec eẽntial'r nec denoĩatiue: ɻ qñ de p̃terito ɻ qñ de futu-ro p̃dicantur sil' de eodẽ denoĩatiue. Nã idẽ nuñ qñ fuit est ɻ erit: sʒ p̃dicatiõe eẽntiali: qñ de p̃terito ɻ qñ de futuro de eodẽ s'm nũeruʒ nõ p̃dicantur sil' nec successiue. p3 g̃ rñsio sic ad p̊ᵐ. ponendo φ qñ de p̃terito ɻ qñ de futuro specifice distiguanẽ. Et sustinẽdo h̄ eẽt dñm ad 2ᵐ rõnẽ φ qñ de futuro ɻ qñ de p̃terito sunt sil' in eodem: nec vult auctor ↄriũ: sʒ vult φ qñ de p̃terito ɻ qñ de futuro nõ sint sil' cũ tp̃e p̃terito ɻ cũ tp̃e futuro. ℂ Alia est opi. φ qñ de p̃teri-to ɻ qñ de futuro nõ distinguunẽ specifice: q2 illud quod est p̊ qñ de futuro, erit postea qñ de p̃nti: ɻ vltᵒ qñ de p̃te-rito: sicut idẽ tẽpus est p̊ futurũ: postea p̃sens ɻ postea p̃-teritũ. Et sustinẽdo hãc opi. est dñm φ auctor ĩtelligit φ qñ de p̃terito ɻ qñ de futuro nõ sunt ↄria: q2 p̃dicãtur de eodeʒ successiue p̃dicatione eẽntiali ɻ in abstracto. Quãuis enim illud idẽ qȯ p̊ est albũ erit postea nigrũ: tñ illud qȯ vno tẽpore est albedo nõ põt esse nigredo.

ℂ Est aũt qñ in omni eo qȯ icipit eẽ: vt corpus q̃dem vniũsum aliqñ est ɻ in tp̃e. suscipit.n. tẽ-poꝝ alterationes. Alteraẽ.n. corpus in estate vere ɻ hyeme ɻ autũno. Sil'r aũt ɻ aĩa. Acu-tius.n. q̃daʒ in hyeme: quedã in estate: quedã in vere speculanẽ s'm instĩ cõpl'onẽ. Aĩa enim ↄiũcta corpi cõpl'ones comitaẽ: vt qui aride ɻ gelide cõpl'onis sunt demẽtiores seipsis in au-tũno sepe sunt. qbꝰ ṽo sanguis principaẽ in ve-re. Sil'r aũt ɻ de alijs s'm sil'itudinẽ aĩaliuʒ ɻ tẽporuʒ. Erit igiẽ in tp̃e quicq̃d cõpl'onis tp̃is suscipiẽs varietates alteratur s'm corpus vl' tẽ-pus. Huiusmodi ṽo que dicta sunt: de paucis aut de nullis alijs ↄueniens erit ꝓferre.

ℂ Tertia ꝓp̃etas qñ est ꝓp̃e ꝓpᷓ: φ qñ est in oĩ eo qȯ in-cipit eẽ.

ADDE
Ex dictis a p̊º opio-ne. p3 rñ-sio solũs'r ad p̊mum arg'ᵐ. ex h̄ eniʒ φ qñ de p̃terito ɻ qñ de fu-turo sunt si-mul de eo-dẽ nõ seq-tur φ sint sil' de semi-uiceʒ ex q̃ de eodem tñ sunt de-noĩatiue.

cipiū esse:ꝛ hec est ꝯ.11.hui⁹ lib.ꝛ ꝓbaꝛ sic. In illo est qn̄
qḋ afficiꝛ a tpe ꝛ variaꝛ ſm variationē tpis:ſed ois ſuba
que icipit esse afficiꝛ tpe ꝛ variaꝛ ſm variationez tpis.ꝑ
in oi ſuba que icipit esse est ipm qn̄.maioꝛ vꝫ esse mani/
festa:qꝛ illud qḋ variaꝛ ſm variationē tpis est trāſmuta
bile a tpe:ꝛ per ꝯñs in oi tali est qn̄.minoꝛ declaraꝛ tā ex
pte aie ꝙ̄ ex pte corpis.pmo ex pte corpis declaraꝛ: quia
corp⁹ vniuersuz.i.corp⁹ humanū ſm vnā expōnez ē aliḋ
in alio ꝛ alio tpe:ꝛ trāſmutaꝛ ſm trāſmutationē tpis:alr
eniz ſe hꝫ corpus humanū in hyeme ꝛ aliter in estate. Et
sciēduz ꝙ corp⁹ humanū dꝛ corp⁹ vniuersuz:qꝛ dicit phs
3⁰ de aia.hō est quodāmō oia. Aliter exponiꝛ ꝙ p corpus
vniuersuz itelligit auctoꝛ qḋlꝫ corp⁹ gnāle qḋ variaꝛ ſm
variationē tpis:vt manifeste pꝫ de corpe humano. nam
corp⁹ hūanū alteraꝛ in estate in hyeme ꝛ autūno ꝛ vere.
Qꝫ etiā aia alteraꝛ alteratiōe tpis pꝫ. Nam qdam specu
lanꝛ acutius in hyeme:vt colerici.ꝛ qdā in estate:vt fleg/
matici: ꝛ qdaz in vere vt melancolici ſm cōplexionē in/
strumēti.i.organi phantasie.adhuc qdā sunt demētioꝛes
vno tpe ꝙ̄ alio vt illi qui sunt aride ꝛ ſicce cōplōnis ꝛ fri
gide:cuiuſmodi sūt melācolici. ſepe in autūno demētio/
res sunt ſeipſis in alio tpe.ꝛ dicit ſepe: qꝛ per medicinā ꝛ
adiutoriū extriſecū aliqn̄ impediꝛ alteratio que nata est
fieri a tpe: ꝛ illi qui sūt sanguīee cōplōnis sunt demētio/
res in vere ꝙ̄ in alio tpe:ꝛ eodē mō de alijs ſm ſilitudi/
nem aīaliuz ꝛ tēpoꝝ:qn̄ eniz aīalia sunt ſilia in cōplōne:
tūc in illo tpe ſili aīali in cōplōne est aīal demētius ꝙ̄ in
alio tpe.Oia igiꝛ aīalia hñtia cōplōnē que variaꝛ ſꝫ va
riationē tpis sunt in tpe.Sed in paucis vꝫ in nullis alijs
ħ inuenies qn talia sūt in tpe: ꝛ ħ dicit pp corpa celestia
que sūt in tpe rōne ſuoꝝ motuū. ¶ Notādū est ħ ꝙ tp̄s
ꝓut auctoꝛ loqꝛ ħ de tpe capiꝛ dupl̄r. Uno mō ſꝫ ꝙ est
numer⁹ mot⁹ ſm pus ꝛ posteri⁹:ꝛ ħ mō vt vꝫ vult auctoꝛ
ꝙ a tpe causaꝛ qn̄. Alio⁹ capiꝛ tp̄s pro tēperie vel intēpe
rie aeris:ꝛ sic loquēdo de tpe dicim⁹ tp̄s eē pluuiosuz vꝫ
tp̄s calidū vꝫ fridū. Et sic vult auc.loq ð tpe.cū dic corpa
trāſmutari ſm trāſmutatōez tpis. Corpus.n.trāſmutaꝛ
varijs modis ſm diuersas tēperies seu loca in qb⁹ corpa
sunt. ¶ Intelligēdū pmo ſm dn̄m Alber. ꝙ sicut datur
qn̄ derelictū a tpe cōtinuo:ita daꝛ qn̄ qḋ ſequiꝛ eternita/
tem:ꝛ qn̄ derelictuz ab euo: ꝛ derelictū a tpe discreto qḋ
mensurat opatiōes angeloꝝ:ſed de istis mēſuris cū ſuis
qn̄ ptinet ad theologum tractare ꝛ nō ad logicū: ideo de
istis nihil ad pñs. ¶ Intelligēduz est vlteri⁹ ꝙ aia intel/
lectiua ſequiꝛ cōplōnez ꝛ diſpōnē corpis: qꝛ de ſenſitiua
ꝛ vegetabili cū ille educanꝛ de potētia mãe:ꝛ ſint elemē
tares nō est dubiū: ſed aia rōnalis indiget phantasmate
ad hoc ꝙ itelligat:qꝛ necesse est itelligentē phantasmata
speculari.ideo ſm variā diſpōnez organi phantasie con/
tingit eā diuerſimode itelligere:ideo cholerici meli⁹ stu/
dēt in hyeme ꝙ̄ in estate:qꝛ illa cōplexio calida reduciꝛ
ad aliqḋ tēperamētū:ꝛ flegmatici vel ſenes ecōuerſo me
lius in estate ꝙ̄ in hyeme:qꝛ cōplō eoꝝ magis tēperatur.
¶ Intelligēdū est et ꝙ auctores hic distinguūt quatuoꝛ
quaternarios. vnū qternariū cōplōnū:alium tēpoꝝ:aliū
corpoꝝ ſimpliciū.i.elītoꝝ: quartū quaternariū etatum.
Quatuoꝛ.n.sunt humores seu cōplōnes.i.sanguis: chole/
ra:flegma:ꝛ melīa.Et quatuoꝛ sūt ptes anni que nālr di/
uersificanꝛ in qualitatib⁹.i.ver:estas:autūnus: ꝛ hyems.
Et quatuoꝛ sunt etates que diuersificanꝛ in quolꝫ.i.ifan/
tia:pueritia:iuuētus:ꝛ senect⁹.Et quatuoꝛ sūt corpa ſim/
plicia vꝫ elemēta.i.aer:ignis:terra: ꝛ aqua. Et istoꝝ qua/
ternarioꝝ ſemp qtuoꝛ cōueniunt in qualitatib⁹.v.g.aer:
sanguis:ver:ꝛ infantia:cōueniūt in qualitatib⁹:qꝛ qḋlibꝫ
istoꝝ est nāe calide ꝛ humide. Silr ista qtuoꝛ ꝯueniunt
in qualitatib⁹.i.ignis:cholera:estas:ꝛ pueritia:qꝛ qḋlibet
istoꝝ est nāe calide ꝛ ſicce. Ista ēt quatuoꝛ cōueniunt in
qlitatib⁹ aqua:flegma:hyems:ꝛ iuuētus:qꝛ qḋlꝫ istoꝝ est
nāe frigide ꝛ humide:ꝛ ista ēt qtuoꝛ cōueniūt in qualita/
tib⁹.i.terra:melīa:autūnus:ꝛ senect⁹:qꝛ qḋlibet istoꝝ est
nāe frigide ꝛ ſicce.Et est sciēduz ꝙ aīalia peius ſe hñt in
illa pte anni cū qua ꝯueniūt in qlitate. Nā ſile adueniēs
ſili augmētat ipm:ꝛ ideo in vere sanguinei sūt demētio/
res seipsis alio tpe.Simile.n.adueniēs ſili facit ipſuz fu/
rere sicut dīt medici. Et cholerici peius ſe hñt in estate
ꝙ̄ in hyeme ꝛ ꝙ̄ in alio tpe ꝓpter ſilitudinez eoꝝ in qli/
tate:ꝛ melīci peius ſe hñt in autūno ꝙ̄ in alio tpe ꝓpter
ſilitudinē in qlitatib⁹.Et flegmatici peius ſe hñt in hye/
me ꝙ̄ in alio tpe ꝓpter eandē cām:qꝛ ſile augmētat ſile
ꝛ ꝯriuz tēperat.ideo cholerici sunt qſi demētes in estate:
qꝛ ꝓpter caliditatē ꝛ ſiccitatez magis augmētaꝛ ſiccitas
ꝛ caliditas in cholericis:ſꝫ in hyeme bñ studēt: qꝛ pp fri/
giditatē hyemis tpaꝛ ſiccitas in eis:ꝛ ideo cholerici sunt
qſi tēperati in hyeme: ꝛ isto mō est in alijs ꝙ in vno tpe
ſe hñt melius:ꝛ in alio tpe peius ſm cōplōnē aīaliū ꝛ tē/
poꝝ:vnūqḋqꝫ.n.aīal peius ſe hꝫ in tpe ꝯueniēti ꝙ̄ in tpe
ꝯrio ſue cōplōni:ꝛ eodē mō credo ꝙ ſit de etatib⁹ ꝛ tem/
porib⁹ ꝛ regionib⁹.i.ꝙ vnūqḋqꝫ aīal cuꝫ est in etate aliq̄
peius ſe hꝫ in tpe ꝯueniēti ꝙ̄ tpe ſibi ꝯrio in qualitatib⁹.
Et peius ſe hꝫ in regionib⁹ ſibi cōueniētib⁹ in qualitatib⁹
ꝙ̄ in regionib⁹ ſibi ꝯrijs:vnde qꝛ ſenes sunt frigidi ꝛ ſicci
peius ſe hñt in autūno ꝛ in hyeme que ē frigida ꝛ humi/
da ꝙ̄ in vere qḋ est calidū ꝛ humidū. Silr qꝛ ſenes sunt
frigidi ꝛ ſicci peius ſe hñt in regionib⁹ frigidis ꝛ ſiccis ꝙ̄
in regionib⁹ calidis ꝛ humidis: ꝛ ideo ſenes diutius pñt
viuere in regione calida ꝛ humida ꝙ̄ in regiōe frigida ꝛ
ſicca. Et adhuc qꝛ caliditas est magis actiua ꝙ̄ ſiccitas:
ſenes melius ſe hñt in estate ꝙ̄ in hyeme: qꝛ eoꝝ frigidi/
tas magis tēperaꝛ per caliditatē ꝙ̄ eoꝝ ſiccitas augmen
teꝛ per ſiccitatē estatis:ꝛ eodez mō dꝫ intelligi de regio/
nibus. ¶ Circa istud caplm de qn̄ dubitaꝛ pmo verū diſ
finitio ipſius qn̄ ſit bene data:ꝛ videꝛ ꝙ nō : qꝛ illa diffō
que nō cōpetit cuilꝫ ꝯtēto ſub diffinito ē male data: ista
est hꝫ.ergo.maioꝛ pꝫ ꝛ minoꝛ ꝓbaꝛ.nam qn̄ de pterito:ꝛ
qn̄ de futuro nō derelinquūtur ex adiacētia tpis:qꝛ ſi ſic
esset tunc qn̄ de pterito derelinqueretꝛ a tpe pterito:ꝛ qn̄
de futuro a tpe futuro.ꝯñs est falſum: qꝛ nec tp̄s preteri/
tum:nec tp̄s futurū est:ab eo vō qḋ nō est nihil pōt dere/
linqui. ¶ P̄.illud qḋ cauſaꝛ a tpe nō cauſaꝛ ex adiacen/
tia tpis:qꝛ vnius effect⁹ est ſolum vna cā: ſed qn̄ cauſaꝛ a
tpe.ꝑ nō cauſaꝛ ex adiacētia tpis. ¶ P̄.hec diffō compe
tit alteri diffinito.ꝑ est male data.ꝯñs pꝫ.añs ꝓbaꝛ:quia
ſenect⁹ derelinquiꝛ in ſene ex adiacētia tpis: ꝛ tñ non est
qn̄.igiꝛ ꝛc. ¶ P̄.ſequereꝛ ꝙ ex adiacētia tpis in eodem
essent infinita qn̄ derelicta ab eodem tpe:qꝛ temp⁹ habꝫ
infinitas ptes cū ſit in infinitū diuiſibile : ex quaꝝ qualꝫ
derelinquiꝛ aliqḋ qn̄ in re tpali:illa ꝑ qn̄ sunt ifinita:etiā
ex pte rei tpalis ꝓcedit augmētum: qꝛ illa res hꝫ infini/
tas ptes in quaꝝ qualꝫ est aliqḋ qn̄.ꝑ idez qḋ pus. ¶ P̄.
ſi qn̄ derelinquiꝛ in re tpali a tpe pñti cū etiā relinquaꝛ
qn̄ in re tēporali a tpe pterito ꝛ a futuro:ſeqꝛ ꝙ ſicut tp̄s
preteritū ꝛ tp̄s futurū sunt partes tpis pñtis:ita qn̄ dere/
lictum a pterito:ꝛ qn̄ derelictū a futuro sunt ptes ipſius
qn̄ derelicti a pñti tpe:ꝛ ita aliquod indiuiduū ipſius qn̄
cōponereꝛ ex diuerſaꝝ ſpēꝝ idiuiduis. ¶ P̄.ſi qn̄ dere/
linqꝛ ex adiacētia tpis:tūc qn̄ nō eēt in eodē in q̄ est tp̄s:
ſꝫ ħ vꝫ ꝯ auctorē q dicit ꝙ in q̄cūqꝫ est tp̄s in eodē ꝛ qn̄.
¶ In oppo⁰ qōnis ē auctoꝛ in lr̄a. ¶ Ad istā dubitatōez
est dōꝫ ꝙ diffō ipſi⁹ qn̄ est bñ data: qꝛ illḋ ſꝫ qḋ aliqḋ dꝛ
eē fuiſſe vꝫ foꝛe relinqꝛ ex adiacētia tpis:qn̄ ē hꝫ.igiꝛ ꝛc.

¶ Nõ φ qñ ꝑut ẽ pñtuȝ ẽ affectio derelicta in re tꝑali: ⁊ tꝑe mẽsurãte rẽ tꝑalez: ⁊ ꝭȝ istã affectõeȝ q̃ dĩ qñ ðnoiaꝭ res fuisse vl' fore: ⁊ dĩ ħ affectio ðreling ex adiacẽtia tꝑis: q̃ circũscripta q̃cũqȝ alia trãsmutatõe circa rẽ tꝑalẽ solo tꝑe remanẽte ⁊ re tꝑali illa dĩ eẽ fuisse vel fore: q̃ tꝑs est mẽsura extriseca duratõis rei tꝑal' ⁊ mẽsura adiacet mẽsurato. iõ bñ dĩ φ qñ derelingꝭ ex adiacẽtia tꝑis extrinsec⁹ mẽsurãtis eẽ rei tꝑalis. pȝ ḡ sensus ðscriptõis. ¶ Ad p̄ᵐ ḡ arg. dõȝ φ lȝ pteritũ tꝑs ⁊ futurũ actu nõ sint: tñ hñt entitatẽ sufficiẽteȝ ad causandũ qñ. Uñ ẽ sciẽdũ φ q̃daȝ sũt res ad q̃s ẽ mot⁹: ⁊ q̃dã ad q̃s nõ ẽ mot⁹. nã suba: q̃titas: q̃litas: ⁊ vbi sũt res ad q̃s ẽ mot⁹. capiẽdo motũ large. alie vo rẽs alioꝝ geneꝫ sũt respectiue ⁊ ad eas nõ ẽ motus. illð ḡ qð nõ ẽ lȝ nõ possit cãre rẽ absolutã: tñ põt cãre reȝ respectiuã ad quã nõ ẽ ꝑ se mot⁹: vt supra dcm̃ est de fine g nõ exñs cãt ðsideriũ actu exñs: vt sigs balneũ desideret qð ñ ẽ. ¶ Et nõ φ qñ ð ꝑterito ñ cãtur a tꝑe pterito nisi qñ illð ẽ pteritũ: ⁊ qñ ð futuro nõ cãꝭ a futuro nisi qñ illð ẽ futurũ. Uñ auc. diĉ φ qñ de pterito ⁊ qñ de futuro nũq̃ȝ sũt sil' cũ tꝑe pterito nec cũ futuro. ¶ Ad alið arg. ẽ dõm φ ītell's descriptõis ẽ iste: qñ est qð derelingꝭ ex adiacẽtia tꝑis. i. ex adiacẽte tꝑe q̃ si extrisec⁹ mẽsurãte eẽ rei tꝑalis: ⁊ iõ ista stãt sil' φ qñ ðrelinquaꝭ ex tꝑe ⁊ ex adiacẽtia tꝑis. Uel alr̃ dici pt: φ qñ dereligꝭ ex adiacentia tꝑis imeᵉʳ: ab ipso vo tꝑe meᵉʳ: nec ẽ incõueniẽs φ idẽ effect⁹ a plib⁹ causeꝭ: sȝ ab vno mediate: ab alio vo imeᵉʳ. ¶ Ad alið ẽ dõȝ φ sic passio imeᵉʳ cãtur ab actiõe: sic qñ imediate cãtur a tꝑe vl' ab adiacẽtia tꝑis: senect⁹ vo non imediate ex tꝑe relingꝭ: sed mediate: iõ nõ est qñ. ¶ Ad aliud dĩ φ īsinita qñ derelicta ab codẽ tꝑe sũt in eadẽ re tꝑali ꝭȝ diuersas ꝑtes illi⁹ rei: tñ ab vno tꝑe cãtur solum vnũ qñ corñdẽs tꝑi adeq̃to ipsi duratõi rei. ¶ Ad aliud dĩ φ si tꝑs pñs cõponiꝭ ex pterito ⁊ futuro: tñ qñ derelictũ a tꝑe pñti nõ cõponiꝭ ex qñ derelicto a pterito tꝑe ⁊ a futuro nec ẽ silitudo: vt pȝ īuẽti. ¶ Ad vltiᵐ dĩ φ qñ est subiue in re tꝑali q̃ icipit eẽ. tꝑs vo nõ est subiue in re tꝑali: sȝ in p̊ mobili vl' in motu p̄mi mobil': lȝ sit ĩ re tꝑali vt mẽsura in mẽsurato. ⁊ ħ ītẽdit auc. vel alr̃ dici põt φ auc. ītẽdit ponẽ dĩiã īter vbi ⁊ qñ: q̃ est ħ. φ in nullo in q̃ sit vbi subiue ẽ loc⁹ a q̊ cãtur idẽ vbi: qñ vo est subiue in aliq̃ in q̃ ẽ tꝑs: a quo cãtur illð qñ. nã ĩ aliq̃ ꝑte mot⁹ p̄mi mobilis icipit eẽ qñ subiue: ⁊ ĩ eodẽ motu subiue tꝑs ẽ: ⁊ ħ suffic̃ ad ħ φ vbi ⁊ qñ differãt. ¶ Dubitaꝭ 2° vtrũ qñ de pterito ⁊ qñ ð futuro distiguãꝭ spẽ. ⁊ vĩ φ nõ: q̃ si sic: tũc idẽ īdiuiduũ p̊ eẽt in vna spe postea in alia. nã idẽ qñ qð p̊ derelingꝭ a futuro: postea derelingꝭ a pñti: demũ a pterito. nã auc. diĉ φ sic idẽ tꝑs p̊ est futurũ: postea pñs: postremo pteritũ: sic idẽ qñ ẽ p̊ de futuro: postea de pñti. demũ de pterito. ¶ P̃. q̃ specifice distiguũꝭ nõ ꝑdicãꝭ ð eodẽ nũõ: sȝ qñ de pterito ⁊ qñ ð futuro ꝑdicãꝭ de codeȝ nũõ: ⁊ ꝑ ħ ꝓbat auc. φ ista qñ ñ sit ꝯ̃ria: q̃ ꝑdicãꝭ ð eodẽ ꝭȝ numeꝝ. ¶ In oppoᵐ ar. nã qñ ẽ gen⁹ gñalissimũ. ḡ hȝ spẽs: sȝ nõ vĩ hr̃e alias: nisi qñ ð pterito ⁊ qñ ð futuro. ḡ. ¶ Ad hãc dubitatiõeȝ dõm ẽ φ qñ cãtuȝ a tꝑe pterito: ⁊ qñ cãtuȝ a futuro distiguũtur spe: pro q̊ est itelligẽduȝ φ tꝑs nõ sic absolute cãt qñ: sȝ ꝭm aliã ⁊ aliã hitudinẽ: quã hȝ ad rẽ tꝑalẽ. qð pȝ: q̃ idẽ tꝑs vt remotũ a nob̃ cãt qñ ð futuro: vt ꝓximũ qñ de pñti. ꝑ ħ dĩ ad arg. φ nõ seqꝭ φ idẽ qñ sit nũc in vna spe postea in alia: nec ẽ idem qñ ꝭm spẽȝ vl' forãlr̃ sumptũ: qð causaꝭ a futuro pñti vl' pterito tꝑe ꝑꝑ aliã ⁊ aliã hitudinẽ ipsi⁹ tꝑis vt dcm̃ ẽ. ¶ Et cũ dĩ φ auc. diĉ. φ idẽ qñ p̊ ẽ de futuro: postea ð pñti: deide de pterito. dico φ nõ diĉ sic: sȝ diĉ φ idẽ qñ p̊ est futurũ: postea pñs: deide pteritũ: nec isti modi loquẽdi cõuertũtur. ¶ Ad alið cũ dĩ φ qñ de pterito: ⁊ qñ de futuro ꝑdicanꝭ de eodẽ nũõ. cõcedo ðnoiatiue: sȝ nõ eẽntialr̃. nec ẽ incõueniẽs φ diuersa ꝭm spẽȝ ꝑdicanꝭ de eodẽ denoiatiue.

Ubi vo est circũscriptio corꝑis a loci circũscriptiõe ꝓcedẽs: locus aũt est in eo qð capit ⁊ circũscribit. Est igiꝭ in loco q̇cq̇d a loco circũscribiꝭ. Nõ est autem in eodem locus ⁊ vbi.

Istud est 4ᵐ caᵐ 2ᵉ ꝑtis in q̊ auc. determinat de q̃rto pñto. s. de ipso vbi: ⁊ ꝯtiet tres ꝑtes ꝑncipales. In p̊ ponit ⁊ declaꝭ descriptio ipsi⁹ vbi. In 2ᵃ ibi [Ubi aũt alið ẽ simplex.] ponit diffio ipsi⁹ vbi. In 3ᵃ ibi [Caret autẽ.] ꝑponũt ꝓꝑetates ipsi⁹ vbi. vñ vbi p̊ sic describiꝭ. Ubi ẽ circũscriptio corꝑis a circũscriptiõe loci ꝓcedens. ¶ Intelligẽdũ ẽ ħ ꝭȝ Alb. φ triplex ẽ circũscriptio. q̃dã est circũscribẽtis actio: ⁊ ista circũscriptio ẽ in gñe actiõis. Alia ẽ circũscriptio q̃ ẽ circũscripti passio: ⁊ ista ẽ in gñe passiõis. Tertia ẽ circũscriptio q̃ ꝓcedit ab vtraq̃ circũscriptõe ꝑori q̃ ẽ pñtuȝ qð noiaꝭ vbi. ¶ Intelligẽduȝ φ vbi qð ẽ pñtuȝ ẽ q̃dã for⁹ q̃ ꝓcedit a circũscriptõe actiua loci ⁊ a circũscriptõe passiua locati: ⁊ ẽ for⁹ ꝭm quã aliq̇d dĩ eẽ in loco formalr̃: sicut albedo est for⁹ ꝑ quã aliq̇d ẽ formalr̃ albũ: sȝ vbi in cõcreto est eẽ in loco: vt eẽ ħ vl' eẽ ibi vel eẽ in scholis vel eẽ in domo vel esse alibi.

¶ Loc⁹. n. est in eo qð capit ⁊ circũscribit: vbi vo in eo qð circũscribit ⁊ complectiꝭ.

¶ Declaraꝭ diffõnẽ ipsi⁹ vbi: ⁊ p̊ vltimã ꝑticulaȝ. s. φ vbi ꝓcedit a circũscriptiõe loci: ⁊ hec est ꝯ̃. 1. 2. h⁹ lib. ⁊ ꝓbaꝭ sic. Loc⁹ est circũscribẽs locatũ: ⁊ vbi est in circũscripto ⁊ in locato: sȝ oẽ qð est circũscriptũ inq̃ñtũ circũscribiꝭ ꝓcedit a circũscriptiõe scribẽtis: q̃r ⁊c̃. Quidaȝ formant rõneȝ sic: vbi aut est loc⁹ aut est ꝓcedens a circũscriptõe loci: sȝ vbi nõ est loc⁹. ḡ est ꝓcedẽs a circũscriptiõe loci. Sola minor poniꝭ in l̃ra: q̃ maior vĩ manifesta. ⁊ minor declaraꝭ sic: loc⁹ est in locãte: ⁊ vbi est in locato. ḡ vbi nõ est loc⁹: q̃ si vbi esset loc⁹ in quocũq̃ esset loc⁹ in eodem esset vbi. ¶ Intelligẽdũ φ q̃ ꝑ oẽȝ motũ acq̇riꝭ aliquid inherẽs mobili: vt pȝ ꝑ diffõneȝ mot⁹: mot⁹ est act⁹ entis in potẽtia ad vlteriorẽ ꝑfectionẽ. opȝ ḡ φ ꝑ motũ localẽ acq̇raꝭ aliq̇d inherẽs mobili qð est ꝑ se termin⁹ intrinsecus ipsi⁹ mot⁹: ⁊ q̃ loc⁹ nõ inheret corꝑi. iõ locus nõ est in locato. ḡ necesse est ponere φ ꝑ motũ localeȝ acq̇raꝭ aliq̃ ꝑfectio a mobili. alia a loco q̃ ꝑfectio fiet subiue ĩ mobili ⁊ in locato. Si. n. mot⁹ localis eẽt ꝑ se ad locũ cũ locus sit q̃ñtitas: sequereꝭ φ mot⁹ ꝓꝑe dict⁹ nõ esset nisi in duobus pñtis. s. q̃ñtitate ⁊ q̃litate: qð est ꝯ̃ pħm. 5. phy. ¶ Sȝ dices tu: si mot⁹ localis est ꝑ se ad vbi: ⁊ nõ ad locũ magis deberet dici mot⁹ vbicalis q̃ȝ mot⁹ localis. Silr̃ incõueniẽs vĩ φ nullus mot⁹ sit ad locuȝ tanq̃ȝ ad ꝑ se terminũ. Dõm φ mot⁹ localis est ad vbi tanq̃ȝ ad terminum intrinsecũ ⁊ ad locũ tanq̃ȝ ad terminũ extrisecũ: q̃ tamẽ loc⁹ est nobis notior q̃ȝ vbi: ⁊ denoiatio fit a notiori. ideo magis diciꝭ motus localis q̃ȝ vbicalis.

¶ Uᵣ aũt vbi nõ oib⁹ adesse: aĩa. n. nusq̃ȝ ẽ: nullum etenĩȝ locũ occupat neq̃ȝ ipleꝭ: aĩatũ nãq̃ȝ aliud caꝑe põt: nũq̃ȝ aũt ꝯtigere palã est: occupatũ q̇dẽ aliquo loco aliud caꝑe ⁊ cõpleri põt occupãte ꝑmanẽte: granũ etenĩȝ modio aduenĩẽs retineri nõ possȝ aere quo iplebaꝭ q̇escẽte. Aere ãt expulso g̃nũ vtriq̃ȝ recipiꝭ. Neq̃ȝ igiꝭ duo corꝑa in eodẽ eẽ pñt: nec vnũ ⁊ ideȝ in diuersis: q̃obrẽ nec aĩa q̇dẽ localis erit cũ locuȝ

mullatenus occupet: similiter autem et quecunque alia a corporis ratione dissentiunt et loci circumscriptione carent.

¶ Declarat primam partem descriptionis ipsius vbi. scilicet quod vbi est circumscriptio solius corporis: et hoc est propositio 23. huius libri. et probatur sic. Ubi est circumscriptio illius quod est in loco: et solum illius quod est in loco: sed solum corpus est in loco. ergo vbi est circumscriptio solius corporis. maior patet ex probabilitis. nam vbi procedit a circumscriptione: et vbi est circumscriptio illius quod est in loco. Et minor quantum ad vtramque eius partem declaratur. prima pars est manifesta. scilicet quod corpus est in loco, et secunda pars. scilicet quod solum corpus est in loco declaratur sic. Corpus est in loco. vt patet. et nihil aliud quam corpus est in loco. probatur: quia inter non corpora maxime videtur quod anima sit in loco: sed quod anima non sit in loco declaratur sic. Omne quod est in loco replet locum: sed anima non replet locum. ergo anima non est in loco. minor probatur sic. locus repletus aliquo non potest recipere aliquid aliud illo manente in eodem loco quod replet locum illum. patet: granum enim adueniens modio non potest recipi in modio generis scente aere in illo modio quo prius replebatur: sed excluso aere potest granum recipi in modio. ergo eodem modo si anima replet locum: tunc remanente anima que est in corpore non posset suscipere alimentum aliquod ipsum: sed hoc est falsum. ergo anima non replet locum. Et hoc potest poni vna consequentia particularis: et probatur per idem: quia illud quod per se replet locum eo remanente in loco non potest recipere aliud corpus ille locus: sed anima remanente in corpore animato corpus animatum recipit aliud corpus. scilicet alimentum. ergo anima non replet locum in corpore tanquam locatum per se in loco. ¶ Ex his infert auctor duo correlaria. primum est quod duo corpora non sunt simul in eodem loco: secundum est quod idem corpus non est simul in diuersis locis. Et quia auctor non probat predicta correlaria. ideo ea non pono in numero conclusionum. ¶ Intelligendum est quod secundum Albertum anima est in loco per accidens per hoc quod corpus animatum est in loco per se. ¶ Intelligendum quod illud quod per se replet locum habet dimensiones proprias per quas locum replet. Si ergo anima esset in corpore per se sicut locatum in loco: sequeretur quod anima haberet proprias dimensiones adequatas corpori animato: cum igitur alimentum adueniens corpori animato habeat proprias dimensiones comunes: sequitur quod alimentum non posset recipi in corpore animato remanente anima: quia si reciperetur sequeretur quod diuerse dimensiones corporee essent simul adequate: quod est impossibile.

¶ Sed hoc dubitatur: quia si ratio auctoris valeat videtur quod corpus animatum non repleat locum per se: quia si sic non posset alimentum recipi in corpore animato remanente corpore animato: quia si due dimensiones corporee essent simul in eodem loco. scilicet dimensiones alimenti aduenientis et dimensiones corporis animati remanentis. Dicendum quod alimentum non potest aduenire toti corpori animato ipso corpore animato remanente in eodem loco precise in quo prius erat: sed alimentum recipitur in partibus animalis vt prius in ore: et adueniente alimento ori expellitur corpus quod prius erat in loco in quo recipitur alimentum: et postea recipitur alimentum in poris: et semper adueniente alimento vel materia alimenti expellitur corpus quod prefuit aut condensatur: ita quod nunquam erit materia alimenti simul adequata cum materia corporis animati aut cum aliqua parte materie corporis animati preexistente.

¶ Dicendum est ergo quod ratio auctoris probat quod anima non est in corpore tanquam per se locatum in loco propter hoc quod per se locatum replet totum locum: et totum spatium contentum infra vltimum corporis continentis. Et ideo si anima esset in corpore sicut per se locatum in loco dimensiones anime replerent totum corpus animatum: nec essent aliqui pori in corpore animalis in quibus posset recipi alimentum. Nunc autem quia anima est in corpore animato sicut forma in materia: et sicut perfectio in perfectibili potest alimentum recipi in poris corporis animati excluso vel condensato corpore quod prefuit ibidem.

¶ Mouet autem fortasse quis questionem idem esse in diuersis et in pluribus concludens. Etenim vox in auribus diuersorum est. Vox autem si non esset aer esse non posset: quare et aer in auribus diuersorum erit quare et corpus idem in diuersis est locis. Vox quidem vna et eadem nusquam in diuersis quidem aeris partibus esse non potest. Concedentes itaque nos vnam et eandem vocem nusquam in auribus sentiri diuersorum: vtique et confitemur omnino vnam aeris particulam ad aures diuersorum peruenire. Simpliciter autem vnum et idem in pluribus totum impossibile est inueniri: quamobrem et concedere cogimur vel diuersum quidem in auribus diuersorum sentiri: vel vnum et idem in pluribus quidem locis relinqui.

¶ Circa predicta mouentur hic due dubitationes. prima est circa hoc quod dicit auctor quod idem corpus non est in diuersis locis: quia videretur quod aliquod corpus esset simul in diuersis locis. nam eadem vox est simul in auribus diuersorum: sed vox non est sine aere. nec potest eadem vox esse simul in diuersis partibus aeris: sequitur igitur quod eadem vox est simul in diuersis locis: cum sit simul in auribus diuersorum.

¶ Eligitur autem diuersorum sensus esse imaginabiliter sese generantium: et similiter: quare et vox quedam non animalis est: ea enim que imaginabiliter fit: et similiter animalis non est quoniam ab animali non profertur. Adhuc autem omnem vocem animalis dicimus esse vel primo vel secundario: quis enim vocem audiuit ab initio in silentio simpliciter animalium?

¶ Respondet auctor ad istud dubium concedens dicere quod non est eadem vox numero in auribus diuersorum: sed vox immediate generata ab ore animalis generat consimilem in parte aeris sibi propinqua quamdiu durat virtus proferentis quousque generentur diuerse voces in auribus diuersorum: vnde breuiter non est eadem vox in auribus diuersorum: sed sunt diuerse voces. Albertus dicit hoc qualiter imaginamur generationes harum vocum dicens quod sicut est de generatione vocis sic est de generatione circulorum in aqua. Si enim aliquis proiciat vnum lapidem in aquam. ille lapis proiectus facit vnum circulum: et ille circulus facit alium. et sic quousque illi circuli pertingant ripam aque: vel saltem quamdiu durat virtus impellentis. Et eodem modo est de generatione vocis: quia vna vox generat aliam secundum circulum: et illa aliam: et sic non est eadem vox in auribus diuersorum. ¶ Sciendum est secundum Commentatorem 2. de anima. quod omne sensibile quod sentitur per medium extrinsecum: medio existente vniformiter disposito multiplicat suam speciem secundum figuram circularem cuius medium est ipsum sensibile. Et ita si non sit impeditum omne tale sensibile multiplicat suam speciem ad equalem distantiam ex omni parte: et ita est de voce quod vna vox generat aliam: et illa aliam secundum circulum: vel saltem prima vox generat suam speciem: vel aliam vocem: et illa equaliter auditur ex omni parte medio existente bene disposito. Et dixi quod vna vox generat aliam vocem vel speciem vocis: quia non semper oportet quod vox que auditur sit in aure audientis illam vocem: quia non possit eadem vox audiri a diuersis: quod falsum est. vnde ad hoc quod vox audiatur non oportet quod ipsa vox que auditur realiter veniat ad aurem. sicut non oportet quod quando color videtur quod ipse color veniat realiter ad visum: et sic est de voce: quia vna vox vt vox prolata ab ore animalis generat aliam vocem realem in aere: et illa aliam: et sic per aliquam distantiam. color tamen solum generat speciem coloris: vnde vox prima generat aliam: et illa aliam per quoddam spatium. Et postmodum cum vox generata fuerit ita debilitata quod non possit generare aliam vocem: tunc generat solum speciem vocis: vnde species vocis que auditur peruenit ad organum auditus: et ipsa vox realiter que auditur non peruenit realiter ad aurem vel ad auditum: quia sic non fieret auditio: cum sensibile positum supra sensum non causet sensationem: vt patet ex 2. de anima.

¶ Quare et vox quidem cuiuslibet animalis dicitur quecunque ipso proferente fit. Unius igitur vox a diuersorum aures dirigitur. vna autem et eadem non contingens est esse.

¶ Mouet et soluit vnam dubitationem: quia enim dictum est quod vna vox generat aliam. posset enim alicui videri quod non omnis vox est vox animalis: quia illa vox que generatur ab alia voce prolata non videtur esse vox animalis. Soluit dicens quod nullus vnquam in silentio audiuit vocem animalis. ¶ Intelligendum quod omnis vox est vox animalis mediate vel immediate. illa enim vox generata a voce prolata ab ore animalis est vox animalis mediate. ¶ Et si dicatur quod vox multiplicat se successiue in aere. ergo possibile est quod animal a cuius ore profertur vox que fit ab alia voce moriatur: et per consequens vltima vox non est vox animalis animali corrupto. Dicendum quod adhuc illa vox vltima est vox animalis mediate. Et concedo quod aliquid potest esse mediate ab animali quando animal est corruptum sicut potest patere in filii: si aliquis dirigat sagittando

sagittā in aliquē hoīez ⁊ ipz interficiat:ita ꝙ ipse moriat᷑ anteq̄ʒ sagitta ꝑueniat ad ipz ꝗ interficiet᷑ a sagitta:nō ē dubiū ꝙ sagittās iterficit aliū in quē direxit sagittā: sʒ h̄ est mediate: ⁊ sagitta interficit eum imediate.

¶ Ubi āt aliud simplex ē:aliud cōpositū. Simplex qdē est qđ a simplici loco ꝓcedit. Cōpositūʒ aūt qđ a ꝯiuncto: locꝰ aūt simplex ē origo ⁊ ꝯstitutio eiꝰ qđ ꝯtinuoꝝ est:locꝰ ꝟo vt dcm̄ est:qdē cōpositꝰ est q hʒ ꝑticulas copulatas ad eundē terminū ad quē: ⁊ corpis ꝑticule cōiungunt᷑. Corpis ꝟo ꝑtes ad punctū:loci ꝟo ꝑtes iuxta punctū fieri necesse est. Erit itaqʒ locus simplex in quo punctū adiacere cōstabit.

¶ Hec ē 2ª ps hꝰ.c.in q̄ auctor pōit diuisionē ipsiꝰ vbi q̄ ē in vbi simplex ⁊ in vbi cōpositū: vbi simplex ē qđ ꝓcedit a loco simplici: ⁊ vbi cōpositū ē qđ ꝓcedit a loco cōposito. ¶ Sʒ h̄ dubitat᷑:q2 vi3 ꝙ nullus locꝰ sit simplex. naʒ ois locꝰ ē q̄ntitas ꝯtinua: ⁊ ois q̄ntitas ꝯtiua ē diuisibilis in in̄fi.ͫ ꝗ nullus locꝰ ē simplex. ¶ Intellendū fʒ Alb. ꝙ locꝰ simplex in ꝓposito itellr locꝰ idiuisibilis vt locꝰ pūcti di3 eē simplex: vn̄ locꝰ simplex ē aliqđ corn̄dēs idiuisibili i locato.tn̄ Alb.nō ꝯcedit pūctū hr̄e locū: sʒ dic̄ ꝙ ꝯtigit imaginari in loco aliqđ idiuisibile corn̄dēs idiuisibili ipsiꝰ locati.locꝰ cōpositꝰ di3 locꝰ circūscribēs corpꝰ.s.vltͫ ꝯtinētis corpis locati:alij dn̄t ꝙ ꝑ locū simplicē auctor itelligit vnū locuʒ solū circūscribētē vnū locatū solū.Et ꝑ locū cōpositū itelligit locū cōeʒ ad mlta corꝑa sic sūt schole:domꝰ ⁊ hꝫ.vn̄ dic̄ auc.ꝙ locꝰ simplex ē origo loci cōpositi:sic ⁊ i alijs ex apphēsiōe simpliciū fieri cōposita ispiciamꝰ. Nūc āt locꝰ ꝓpriꝰ vniꝰ corpis ē pn̄ͫ loci ꝯtinētī pla corꝑa. ¶ Alr pōt expōi ꝙ ꝑ locū simplicē itellr miniͫ corpis nālis: vt locꝰ minie carnis vl̄ mimi ignis: ⁊ sic de alijs. Et ꝑ locū cōpositū itelligit locū corpis ꝯtinētis pla minia nālia. ¶ Adhuc possʒ alr exponi ⁊ forte meliꝰ ꝙ ꝑ locū simplicē itelligit extreͫ corpis vniꝰ ꝯtinētī: ⁊ ꝑ locū cōpositū intelligit cōpositū ex vltis diuersoꝝ corpoꝝ fʒ spēʒ.v.g.corpꝰ ꝯtētū a solo aere circūscribēte ipz ē i loco simplici. Nā vltͫ aeri ē locꝰ simplex: sʒ corpꝰ cuiꝰ vna ps ē i aere: ⁊ alia i aq̄ vl̄ in terra ē in loco cōposito: vt ꝟga cꝰ vna ps est ifixa in terra ⁊ alia in aq̄: ⁊ alia ps in aere ē in loco cōposito. Et locꝰ ꝯpositꝰ ē ex vltio terre ⁊ vltio aq̄. Et huic vi3 tex. concordare q dic̄ ꝙ locꝰ simplex ē origo ⁊ ꝯstō illiꝰ qđ est ꝯtinuū.i.cōpositū. locꝰ.n.cōpositꝰ ex vltimis diuersoꝝ corpoꝝ originat᷑ ⁊ ꝯstituit᷑ ex vltimis diuersoꝝ corpoꝝ.

¶ Loci ergo ꝑticule soliditatis particulas claudunt. Etenim loca quideʒ simplicia minimas corporis particulas occupant.

¶ Addit nūc auctor ꝙ locꝰ cōpositꝰ hʒ ꝑtes cōpositas ad eūdē terminū ad quē ꝑticule cōpis terminat᷑ vl̄ copulat᷑ s.ad punctū: ꝑtes.n.corpis ⁊ ēt loci mediate copulant᷑ ad pūctū: vt dcm̄ ē in p̄ntis: ꝑtes.n.corpis copulāt᷑ imeͤ ad sup̄ficiē: ⁊ ꝑtes loci imeͤ copulāt᷑ ad lineā.q2 igit᷑ partes corpis claudūt ⁊ ꝯtinent ꝑticulas loci: ⁊ ꝑtes loci ꝯtinent ꝑtes locati:copulant᷑ ꝗ ad eūdē terminū cōeʒ ꝑtes loci ⁊ ꝑtes cōpis locati:maxie capiēdo locū ꝑ spatio vt i caꝰ de q̄ntitate dcm̄ ē. Et addit ꝙ loca simplicia sūt occupantia miniͫ corpꝰ: qđ pt itelligi fʒ vnā expōnē ꝙ simplicia loca sūt occupātia minia cōpis nāl: vl fm aliā expōnē ꝙ sunt occupātia mimi corpis.i.mimi qđ ē in corpe. hꝫ ē pūctꝰ.

¶ Quare nec locus sine corpore nec soliditas sine loco erit.

¶ Ex p̄dcis ꝯcludit ꝙ n̄ ē locꝰ sin̄ cōpe:nec corpꝰ sin̄ loco.

¶ Contētio aūt orit᷑ de extremitate sphere. Nihil aūt ex idē.in eo āt locꝰ eē nō poterit vt dcm̄ est a supiorībꝰ: qđ ab eo qdē loco ambit᷑. Confitēribꝰ igit᷑ nob sphera eē localē: cōfiteri vtiqʒ neccē est aliud qdeʒ p̄ter eā eē in quo extremitatis locꝰ existat. Nihil aūt p̄ter idē est q̄re extremitas qdē in loco nō est. De his aūt isolutū est ⁊ occultū ꝓnūtiare ⁊ ēt cōtra sensibilia.

¶ Sʒ h̄ mouet᷑ dubitatio: q2 vi3 ꝙ aliqđ corpꝰ sit sine loco: q2 sup̄ma sphera ē corpꝰ ⁊ ē sine loco: cū locꝰ sit vltͫ cōpis ꝯtinētī: ⁊ sup̄ma sphera nō hēat cōpꝰ ꝯtinēs ipaʒ: vi3 ꝙ supꝛema sphera nō sit in loco. ¶ Istā aūt.q.nō soluit h̄ expresse: sʒ dic̄ ꝙ ꝺ hꝫ q̄ōne isolutū ē q̄rere: ⁊ h̄ q2 occultū ē: q2 nō appet ad sensū vtrū sit i loco vl̄ nō: ⁊ subdit ꝙ declarare hꝫ q̄ōnē ē ex̄ sensibilia.i.p̄ter sēsibilia: q2 talia ad sēsū nō appēt. ¶ Circa istā dubi.fuerūt mlte opi. ⁊ pꝰ fuit opi. Themistij: vt recitat Com̄.4.phy. Dic̄.n. Themistiꝰ ꝙ sup̄ma sphera ē in loco fʒ ꝑtes: ⁊ nō fʒ toͫ. rō eiꝰ ē: q2 celū mouet᷑ fʒ ꝑtes suas: ⁊ nō fʒ se toͫ: cū n̄ mutet totalē locū. ¶ Cōtra istā opi.arguit Com̄. q2 si celū mouet᷑ fm ꝑtē vl̄ ꝑtes: ⁊ toͫ n̄ sit aliđ q̄ʒ sue ꝑtes sil̄ sumpte: oʒ ꝙ si mouet᷑ fʒ ꝑtes ꝙ moueat᷑ fʒ totū. ¶ Itē phs.8.phy.soluēdo rōnē Zenonis voluit ꝙ sphera mutet locū fʒ forͫ ⁊ nō fʒ māʒ: nūc illđ qđ mutat locū ē in loco. ¶ Itē fl3 ē qđ dic̄ Themi. ꝙ ꝑtes celi st̄ i loco. nā locꝰ sepatꝰ ē a loco to: sʒ ꝑtes celi exq̄ sūt ꝯiūcte nō hn̄t talē locū sepatū: sil̄r ꝑtes n̄ st̄ i loco nisi ꝑ accn̄s: q2 toͫ ē in loco ꝑ se. Opi.autē Anaxago. fuit ꝙ celū n̄ ē in loco ꝯtinēte ipz: sʒ locꝰ eiꝰ est ꝯuexū vl̄ meliꝰ ꝯcauū ēē qđ voluit᷑. ¶ Circa hāc opi.ar. Com̄.sic: locꝰ ē eq̄lis loco fʒ ꝯtinētiā: sʒ sup̄ficies cōuexa ēē quā voluit᷑ celū nō ē eq̄l celo: igr̄ ⁊c̄. Idē argͫ fiet ꝺ sup̄ficie ꝯcaua. ¶ Alia fuit opi. Alex. dicētī ꝙ celū nō ē in loco nec fʒ toͫ nec fʒ ꝑtē. ¶ Sʒ ꝯ h̄ ar. Com̄. q2 si nō sit ꝺ necītate corpis eē i loco. ꝗ celū localr mouet᷑: ⁊ nō ē in loco: qđ ē icōueniēs. Opi. Com̄. fuit ꝙ celū sit i loco ꝑ cētrū: nec itelligas ꝙ cētrū sit locꝰ celi q̄si ꝯtinēs ipm: sʒ q2 reͤ cētri celū ē alr ⁊ alr se hn̄s. Un̄ phy. in li.ꝺ motibꝰ aialiū dic̄.ꝙ oē qđ mouet᷑ idiget aliq̄ q̄escēte reͦ cuiꝰ se hēat alr q̄ʒ pꝰus fʒ locū: ⁊ illđ tale vl̄ ē q̄escēs: aut n̄ mouet᷑ eadē velocitate vl̄ spē motꝰ q̄ mouet᷑ illđ mobile: ⁊ iō cū celuʒ localr moueat: vt pʒ ad sēsū: oʒ ꝙ sit aliqđ q̄escēs reͦ cꝰ se hēat alr q̄ʒ pꝰus: ⁊ cū nō sit ꝓcessus in infiͫ: oʒ ad aliqđ simplr q̄escēs deuenire: ⁊ illđ ē cētrū. Un̄ dic̄ Com̄. ꝙ celuʒ nec ē in loco nec mouet᷑ localr nisi in respcū ad cētrū. ¶ Un̄ nōnͫ ē ꝙ ꝺ nuō coꝝ q̄ localr mouēt᷑ q̄dā mouēt᷑ ſ aliqđ vt illa q̄ mouēt᷑ motu recto: ⁊ q̄dā ēē aliqđ: vt illa q̄ mouēt᷑ motu circlari. ⁊ q̄ mouēt᷑ ſ aliqđ hn̄t aliqđ imobile ꝯtinēs: reͦ cꝰ alr ⁊ alr se hn̄t. sʒ illa q̄ mouēt᷑ ēē aliqđ ſ in loco ꝑ illđ imobile circa qđ mouēt᷑. Sʒ dices: si celū est in loco ꝑ cētrū. ꝗ ē in vltio corpis ꝯtinētis ꝑ cētrū: ⁊ ꝑ ꝯn̄s celū hʒ locū ꝯtinētē ipz. ¶ Pro isto ē sciēdū ꝙ locꝰ duplr sumit᷑. Unoꝰ nālr ꝓut ē vltͫ corpis ambientis locatū: ⁊ sic diffinit᷑.4.phy. ⁊ istoꝰ cētrū nō ē locꝰ celi. Alioꝰ capit᷑ fo2alr pro illo in cōꝑatōe ad qđ mobile mutat sitū dū mouet᷑ localr: ⁊ h̄ mō cētrū est locꝰ celi: q2 in ordīe ad cētrū fit variatio sitꝰ in ꝑtibꝰ celi dū mouet᷑ circa cētrū: ⁊ isto mō nauis in medio fluminis q̄escēs mutat locū māle: sʒ sit ꝯtinue in eodē loco fo2ali.s.in reͦ ad centrū ⁊ polos mūdi. iō dicit Aui. ꝙ motꝰ celi nō ē localis sʒ sitnalis: q2 est motꝰ ad situ ⁊ nō ad locū. sed Cōmē. rep̄hēdit Aui. in h̄. Et iō pōt dici ꝙ ille sitꝰ quē celuʒ acq̄rit ꝑ motū est in p̄dco vbi. ¶ Sʒ forte dices: vbi ē circūscriptio corpis a loci circūscriptōe ꝓcedēs. ꝗ n̄ in celo ē vbi: oʒ ꝙ hēat locū circūscribētē ipz. ¶ Ad h̄ pt dici ꝙ cētrū est locꝰ celi: vt

deꝰ est.nõ qꝛ ꝯtineat ipꝫ: sꝫ qꝛ ĩ ordĩe ad ipꝫ fit mutatio sui sitꝰ: ꝛ locꝰ sic dictꝰ dĩ trãsumptiue: ꝛ nõ ꝓpꝛie: ꝛ iõ Com. 4ᵒ phy. multotiẽs dicit: celũ nõ hꝫ locũ veꝝ: intelligẽs ꝑ locũ veꝝ vltᵐ corpis subeũtis locatũ: vñ meliꝰ ẽ dĩce sic: ꝙ cẽtrũ sit locꝰ celi ꝙ ꝙ ille sitꝰ sit locꝰ celi: qꝛ ille sitꝰ est in pũcto vbi ꝛ cãtur a loco trãsũptiue: nõ a loco vero. descriptio võ ipsiꝰ vbi itelli̇̃r de vbi cãto a loco võ: ꝛ ꝑ hᵒ pꝫ solo ad instãtiaꝫ. ℂ Itẽ illa descriptio de vbi supra posita dꝫ itelligi de vbi qð est in corpibꝰ motis motu locali recto a cẽtro vl̃ ad cẽtrũ: ꝛ nõ de vbi qð est in corpe circulari qð circulariť moueť. ℂ Hic dic̃ Alb. ꝙ supma sphera nõ ẽ in loco: ꝛ ꝑ locũ itelligit locũ diffinitũ. 4. phy. ꝛ subdit ꝙ sic̃ in ipso vniuerso dať aliqð corpꝰ: qð ita ẽ locatũ ꝛ ꝯtẽtuꝫ ꝙ nihil ꝯtinet vt cẽtrũ terre: sic dať aliqð corpus: ita ꝯtinẽs oĩa ꝙ a nullo ꝯtineť vl̃ locať: ꝛ tale est celuꝫ vltᵐ. ℂ Dic̃ ẽt Alb. ꝙ q̃dã sũt ĩ loco sic̃ in gñante ꝛ saluãte ipa: vt q̃ locaľr moueť motu recto ĩ sphera actiuoꝝ ꝛ passiuorũ ꝛ ĩdigẽt talia exteriori ꝯtinẽte vt saluenť. hᵒ sũt elẽta ꝛ oĩa mobilia motu recto. Alia dñr eẽ ĩ loco: qꝛ saluãt alia loca ꝯtẽta ab eis ꝑ modũ eẽndi in positũ. 4. phy. q̃ cã est in effectu: ꝛ rex in regno: ꝛ deꝰ in creaturis: ꝛ hᵒ mõ supprema sphera ẽ in loco tanꝙ pñᵐ saluatiᵘ oĩuꝫ locoꝝ totius sphere actiuoꝝ ꝛ passiuoꝝ. ℂ Et si dicas. corpa celestia moueť sꝫ locũ. ḡ sũt in loco. ℂ Albertꝰ dic̃ ꝙ veꝝ est ꝙ pᵃ sphera moueť ꝑ locũ sine loco: qꝛ moueť in distantijs loci vl̃ diuisiõs loci. ḡ sũt añ ꝛ retro: dextrũ ꝛ sinistrũ: ꝛ vndiqꝫ ꝛ eq̃ľr circa cẽtrũ: sꝫ nõ moueť ad locũ: vñ breuiter hᵒ est intẽtio Alberti ꝙ celũ nõ est in loco ꝯtinẽte: qꝛ est pᵐ locans: sꝫ est in loco: qꝛ referť ad locũ: qꝛ ẽ oĩuꝫ locoꝝ locꝰ. Opĩo Comẽ. tñ cõlor est ꝙ supma sphera sit in loco per centrũ eius cũ sphera terre sit cõcentrica celo vltimo.

ℂ Caret aũt vbi intẽsione ꝛ remissione. Nõ. n. dĩ alterũ altero magis eẽ in loco vel minꝰ: lꝫ tñ maiorẽ locũ ꝛ minorẽ possideat: nõ aũt sꝫ vbi vel quãtitatẽ aliquã: sed sm id qð quale est.

ℂ Hec est 3ᵃ ps hꝰ. c. in q̃ ponunť ꝓprietates accñtales ipsiꝰ vbi ꝛ sũt due: vna est ꝙ vbi nõ suscipit magis ꝛ minꝰ: ꝛ hᵒ est ꝯ. 14. huiꝰ lib. Et ꝓbať sic. Nullus locꝰ suscipit magis ꝛ minꝰ. ḡ nullũ vbi suscipit magis ꝛ minꝰ. ꝯñtia pꝫ: qꝛ vbi causať a loco tanꝙ a cã ꝓpꝛia ꝛ adeq̃ta: nũc si nõ est magis ꝛ minꝰ in cã nõ ẽst magis ꝛ minꝰ in ꝓpꝛio effectu eius. añs ꝓbať sic: qꝛ nl̃la q̃ntitas suscipit magis aut minꝰ. nõ. n. dĩ aliq̃d magis aut minꝰ sm q̃ntitatẽ: lꝫ bñ sm q̃litatẽ: sed locꝰ est q̃ntitas. ḡ locus non suscipit magis aut minus: nec ipsum vbi: lꝫ aliq̃d sit in maiori loco ꝙ aliud.

ℂ Inest aũt vbi nihil eẽ cõtrariũ: eo ꝙ nec loco q̃dẽ cõtrarietas inest: locus eniꝫ loco ꝯtrarius nõ est: qm̃ aũt nec in alijs manifestum est.

ℂ 2ᵃ ꝓprietas ipsiꝰ vbi ẽ ꝙ vbi nihil est ꝯtrariũ. ꝛ hᵒ est ꝯ. 15. huiꝰ lib. q̃ ꝓbať sic. Nõ. n. est vnꝰ locus ꝯtriꝰ alteri loco. ḡ nec ipsi vbi erit aliq̃d ꝯtriũ. ꝯñtia pꝫ ꝑ hᵒ ꝙ vbi est ꝓpꝛiꝰ effectꝰ loci. añs pꝫ: qꝛ q̃ntitati nihil est ꝯtriũ: vt pꝫ ex libro p̃dicamẽtoꝝ: ꝛ per ꝯñs ipsi vbi nihil est ꝯtrium.

ℂ Sursuꝫ aũt ꝛ deorsuꝫ eẽ ꝯtria plibꝰ vidẽtur eẽ: multũ. n. distarẽ vĩ id qð sursuꝫ est eẽ: ꝛ id qð est deorsuꝫ eẽ: queadmodũ sursuꝫ ꝛ deorsuꝫ: q̃re vbi ꝯtrarietas maxie vĩ circa sursuꝫ ꝛ deorsuꝫ eẽ queadmodũ ꝛ ꝯtrietas circa locuꝫ.

ℂ Mouet ꝛ soluit vnã dubitatõeꝫ q̃ talis ẽ. Sursuꝫ ꝛ deorsuꝫ sũt ꝯtria: qꝛ maxꝰ distãt sub eodẽ gñe. Cũ igiť aliqð vbi sit sursũ: ꝛ aliqð vbi sit deorsũ: vĩ ꝙ vbi sit aliq̃d ꝯtriũ.

ℂ Cõtingit aũt duo in eodẽ eẽ ꝯtraria. Sursuꝫ eniꝫ eẽ ꝛ deorsuꝫ eẽ in eodẽ sũt. Idẽ. n. sursuꝫ ꝛ deorsuꝫ est ad diuersa q̃dẽ sumptũ. naꝫ turris altitudo sursuꝫ est ad nos. Sphere võ extremitati cõparata iferior est. Amplius ꝯtriuꝫ quoqꝫ idẽ sibimet fore ꝯtingit. Si. n. sursuꝫ eẽ ꝛ inferiꝰ eẽ cõtraria sunt: cũ idẽ sursuꝫ ꝛ deorsum sit: cõtingit idẽ sibimet cõtrariũ fieri: non est igiť cõtrarietas vlla in eo qð in loco est eẽ.

ℂ Istã dubitatõeꝫ soluit auctor dicẽs ꝙ sursuꝫ ꝛ deorsuꝫ nõ sũt ꝯtria: ꝛ hᵒ est ꝯ. 16. hꝰ lib. q̃ ꝓbať d̃ducẽdo ad ĩpoẽ dupľr. qꝛ p̃ seq̃reť ꝙ ꝯtria eẽnt siľ in eodẽ: qꝛ idẽ est sursũ ꝛ deorsuꝫ. altitudo. n. turris ꝑ cõpatõeꝫ ad nos ẽ sursuꝫ: ꝛ ꝑ cõpatiõeꝫ ad celũ ẽ deorsuꝫ. Si igiť sursuꝫ ꝛ deorsum eẽnt ꝯtria cũ idẽ sit sursuꝫ ꝛ deorsuꝫ seq̃ť ꝙ in eodẽ essent siľ ꝯtria denolatiue: sꝫ hᵒ est ĩpoẽ. ḡ illð ex q̃ seq̃ť. ℂ 2ᵒ ꝓbať sic. Si sursuꝫ ꝛ deorsuꝫ eẽnt ꝯtria: cũ idẽ sit sursum ꝛ deorsuꝫ, seq̃reť ẽt ꝙ idẽ eẽt ꝯtriũ sibiipsi: qð ẽ ĩpoẽ. ḡ ꝛc̃.

ℂ Circa p̃dcã dubitať: ꝛ vĩ ꝙ in vbi sit ꝯtrietas: qꝛ in loco est ꝯtrietas. ḡ ꝛ in vbi. pꝫ ꝯñtia. ꝛ añs ꝓbať auc̃te phi 4ᵒ phy. q dic̃ ꝙ pᵃ ꝯtrietas ẽ circa locũ. ℂ P̃. in vbi ẽ motꝰ. ḡ ꝛ in vbi ꝛ in loco est ꝯtrietas. pꝫ ꝯñtia: qꝛ motꝰ est ꝯ ꝯtrio in ꝯtriũ. 5. phy. ℂ P̃. q̃cũqꝫ maxꝰ distãt sũt ꝯtria: sꝫ vbi sur sũ: ꝛ vbi deorsuꝫ maxie distãt. ḡ sũt ꝯtria. ꝯña pꝫ. ꝛ maior ex 5ᵒ meta. c. ꝯ oppositĩ. ꝛ maior ẽt pꝫ: qꝛ deorsuꝫ in cẽtro: ꝛ vbi sursuꝫ ĩ supma sphera maxie distãt. ℂ Pro istis ẽ notãduꝫ p̃ ꝙ locꝰ q̃ntũ ꝓposito spectat: sumiť 2ᵒ. vnoᵒ ꝑ virtute ꝯseruatiua locati siue sit ifluẽtia q̃cq̃d sit mľtiplicata a p̃ ꝯtinẽte in hᵒ iferiora: ꝛ iste locꝰ ẽ in pũcto q̃litatĩ: ꝛ in eo repiť ꝯtrietas sic̃ ꝛ in gñe q̃litatĩ. Alioᵒ accipiť locꝰ mãľr: ꝛ put ẽ vltᵐ corpis ambiẽtis locatũ: ꝛ iste locꝰ nõ hꝫ ꝯtriuꝫ sic̃ nec genꝰ q̃ntitatĩ. ℂ Nõnᵒ est vlteriꝰ ꝙ distãtia posita in diffõne ꝯtrioꝝ nõ ẽ localis sꝫ formalis: vñ ꝯtrie maxie distãt distãtia formali: sꝫ de locali nõ oꝫ: hec distãtia formaľr repiť siľr iter ens ꝛ nõ ens: q̃ dĩ eẽ ifinita: quã solus ptrãsit deꝰ in creatõe de nihilo aliq̃d ꝓducẽdo. ℂ Nõ insuꝑ ꝙ q̃ntitas siue distãtia 2ᵒ ꝯsiderať. physice: ꝛ mathematice siue geometrice. Prio mõ sic dať in entibꝰ maxie distãtia siue q̃ntitas. 2ᵒ võ mõ nõ ꝯtingit: vt in alia scia pꝫ.

ℂ Sciẽdũ ẽ vltᵒ circa hãc ptẽ ꝙ Albertꝰ dic̃ hᵒ: ꝙ si sursuꝫ ꝛ deorsuꝫ eẽnt ꝯtria nũꝙ iessent eidẽ siľ nec simpľr nec in cõpatõe ad aliq̃d alið: sic̃ qꝛ albũ ꝛ nigrũ sũt ꝯtria nũꝙ sũt in eodẽ nec simpľr nec in reᵒ ad alið. Nũc aũt sursum ꝛ deorsuꝫ isunt eidẽ in reᵒ ad diuersa vt dcm̃ ẽ. iõ nõ sũt ꝯtria. ℂ Ad pᵐ ḡ argᵐ ꝛ 3ᵐ pꝫ rñsio ex dictis. ℂ Ad 2ᵐ pꝫ rñsio ex. c. de quãtitate. ℂ Ordĩatio võ in arbore p̃ntalĩ istoꝝ sex pñᵖ relinq̃ť solertie studẽtis. Sufficiat tñ exẽpli ordĩare ad p̃ntuꝫ vbi. ponẽdo vbi pro gñe gñalissimo ꝛ capiẽdo vbi simplex ꝛ vbi cõpositũ pro gñibꝰ subalternis. spẽs võ spãlissime cũ vbi causenť ex circũscriptione loci sumanť sꝫ spẽs diuersas locoꝝ: q̃ iuxͣ Comẽ. 3. phy. trac. ꝯ ĩfinito. sumũť sꝫ varias spẽs corpoꝝ. Sũt ãt corpoꝝ q̃nꝙ spẽs. s. 4ᵒʳ elẽta ꝛ 5ᵃ eẽntia que est celũ: ꝛ istoꝝ q̃dã moueñť circuľr vt celestia corpa: q̃dam motu recto. ipsiꝰ ḡ vbi qðdã est in eo qð moueť motu circulari vt in celo: qðdã est ipsiꝰ moti motu recto: ꝛ hᵒ 2ᵒ: vl̃ a cẽtro: vel ad centrũ. p̃ mõ dupľr vl̃ simpľr: ꝛ sic est vbi sursũ ignis: vel in respectu: sic est vbi aeris: ad cẽtrũ dupľr. simpľr: sic est vbi terre in respectu; sic est vbi aque.

Positio võ est q̃dã situs ptiuꝫ ꝛ gñatiõis ordinatio sm quã dñr stãtia vl̃ sedentia: ꝛ lenia vel aspera: vl̃ q̃uolꝫ aliter disposita.

Istud est 5ᵐ caᵐ huiꝰ ſcđi trac. in quo auctor determinat de 5° pñᵒ.ſ.de pōne: ⁊ ꝯtinet duas ptes. In pᵃ determiat de pōne q̄tū ad eiꝰ eēntialia. In 2° ibi [Suſcipe aūt vī.] determiat de pōne q̄tū ad eiꝰ ꝓpetates accidētales. De pᵃ pte ponit p̄ deſcriptionē pōnis: vn̄ dicit. ꝙ poſitio eſt qdā ſitꝰ ptiū vel ordiatio ptiū ſm quā aliq̄ dnr ſedētia vl' ſtantia aſpera vel lenia vl q̄uolꝫ alr' diſpoſita: ſupple reᵘ loci. ¶ Nota ꝙ Albertꝰ hic ponit tres ſignificatiōes pōnis. naꝫ vno mō accipit̄ poſitio vt refert̄ ad illud cuiꝰ eſt poſitio: ⁊ ſic eſt in p̄ito relonis. alio mō accipit̄ pro ordinatōe ptiū in toto abſolute: ⁊ ſic eſt q̄daꝫ dīa q̄titatis: ⁊ ſic diuidit̄ q̄titas in hn̄teꝫ pōneꝫ in partibꝰ ⁊c. 3° mō accipit̄ poſitio pro ordinatiōe ptiū in toto in cōpatiōe ad locū: ⁊ ſic eſt poſitio de qua agit̄ hic. vnde poſitio ꝓut eſt pñᵐ eſt quedā forᵃ ſm quā ptes ipſiꝰ totiꝰ ſunt in toto in reᵉ vel ordie ad locū. vn̄ talis forᵃ eſt poſitio in abſtracto: ſꝫ eē ipſaꝝ ptiū in toto reᵘ loci eſt poſitio in cōcreto. ¶ Adhuc addo alias tres ſigñationes pōnis. naꝫ poſitio vno mō dī dignitas vel maxīa: ⁊ ſic accipit̄ p̄ poſteriorꝝ. alio mō accipit̄ pro opione extnea alicuiꝰ: ⁊ ſic ridens ponit pōneꝫ ſuā vl' opionē ſuā. 3° mō accipit̄ pro q̄dā ſpe oblōnis q̄ obligat ad ſuſtinēduꝫ aliqd pro vero. ¶ Circa deſcriptionē pōnis eſt notādū ꝙ loquēdo de poſitiōe q̄ eſt ordiatio ptiū in toto in cōparatōe ad locū ſic duplex eſt poſitio. Quedaꝫ eſt poſitio ex gnōne nāli: ⁊ eſt illa q̄ ſtatiꝫ ieſt rei cū ipa eſt gñata: ⁊ hꝫ aſpitas ⁊ lenitas ſtatiꝫ cū res eſt gñata ieſt ſibi. Alia eſt poſitio q̄ eſt a cōſueto mō nāe: vt ſeſſio vel ſtatio: ⁊ ſic de multis aliis: qr ſeſſio nō ſtatim gñat̄ cū re: ſꝫ fit in ea ex ꝯſueto mō nāe: vn̄ hꝫ hō ꝯſuetudinē a nā aliqn̄ ad ſedēduꝫ: aliqn̄ ad ſtāduꝫ. ꝙ aūt ſeſſio ⁊ ſtatio ſint pōnes pꝫ: ſunt.n.forme qbꝰ ptes ordinant̄ in toto in cōparatiōe ad locū: vn̄ hō qn̄ ſedet alr' ſe hn̄t ptes ordiate in toto reᵘ loci: qr qn̄ ſedet hꝫ tibias flexas ⁊ curuatas reᵘ loci: qn̄ aūt ſtat hꝫ partes rectas: ⁊ alr' diſpoſitas q̄ͣ an̄. Et ſm aliquos in iſta deſcriptiōe tāgit vtrūq; modū pōnis: p̄ h̄ eniꝫ ꝙ dic̄ ꝙ poſitio eſt qdā ſitꝰ ptiū: tāgit pōneꝫ q̄ fit ex ꝯſucto mō nāe: ⁊ p̄ h̄ ꝙ dic̄ gnōnis ordiatio.i.rei gñate ordiatio tāgit pōneꝫ q̄ fit ex gnōne nāli: vn̄ p̄ deſcriptiōeꝫ pōnis iducit̄ diuiſio: ⁊ ſm hāc expōnēt̄ h̄ ꝯiūctio et/ poſita in deſcriptōe pōnis nō tenet̄ ꝯiūnctiue: ſed diſiunctiue. ¶ Aliꝗ dn̄t ꝙ in iſta deſcriptōe nō inuit̄ diſſō pōnis: ſꝫ magis diuiſio: vt pꝫ p̄ exēpla q̄ ponit in explanatōe deſcriptōis pōnis: ⁊ ſic hec ꝯiūctio et/ poſita in d̄ſcriptōe pōnis nō tenet̄ copulatiue ſꝫ expoſitiue: vn̄ ſenſus deſcriptōis ē iſte: poſitio eſt qdā ſitꝰ ptiū rei gñate ordiatio: ⁊ ſic gñatio in ꝓpoſito nō accipitur pro gñatione que eſt trāſmutatio: ſed pro re gñata. ¶ Intelligēduꝫ ē h̄ ſꝫ Albertū ꝙ ſitus eſt in plus q̄ͣ poſitio: qr ſitus reperit̄ taꝫ in mathematicis q̄ͣ in nālibus. poſitio v̄o ſoluꝫ reperit̄ in rebus nālibꝰ: ⁊ ſic ſitus cuꝫ ſit in plus q̄ͣ poſitio bene ponit̄ in deſcriptiōe pōnis.

¶ Sedere autē aut iacere poſitiones nō ſunt: ſed denominatiue dicuntur ab his.

¶ Quia dictū eſt ꝙ ſeſſio ⁊ ſtatio ſunt pōnes: poſſet aliqs credere ꝙ ſedere ⁊ ſtare ſunt poſitiones. Iſtud remouet auctor dicens ꝙ ſedere ⁊ ſtare nō ſunt poſitiones: ſꝫ ſunt dicta denominatiue a poſitionibus.

¶ Solet aūt qō iduci d̄ curuo ⁊ recto ⁊ aſpero ⁊ leni. Quadrāgulo ⁊ triāglo: bicubito ⁊ tricubito: magno ⁊ p̄uo: breui ⁊ lōgo ⁊ ſilibus. quidaꝫ.n.ptiū pōneꝫ ſigñare vī. Aſperū.n.dī cuiꝰ ptiuꝫ altera alteri ſupeminet: lene v̄o cuiꝰ p̄ticule eq̄lr porrecte ſūt. Silr aūt ⁊ de reliqs.

Nō ſunt aūt pōnes ea que dicta ſūt oīa: ſꝫ q̄lia circa ſitum exn̄tia: eo nāq; ꝙ ptes ſic diſpoſite ſunt ex eo talia ſenſibꝰ indicant̄. nō aūt ex eo ꝙ talia.i.aſpera vel lenia vel bicubita vel tricubita ſint. Silr aūt de aliis q̄ hꝫ ptiū hn̄t diſpōnē. Erit igit̄ vnūqōq; premiſſoꝝ non poſitio: ſed quale qō circa poſitionem naſcitur.

¶ Mouet ⁊ ſoluit dubitatōeꝫ q̄ ſolebat iduci: vtrū curuū ⁊ rectū: aſperū ⁊ lene: ⁊ ſic d̄ ſilibꝰ ſint pōnes. ⁊ arguit̄ ꝙ ſic: qr oīa iſta dn̄t ordiatōeꝫ ptiū in toto in cōpatōe ad locū. g̃ ſūt pōnes. Iſtā dubitatōeꝫ ſoluit auctor: ⁊ dic̄ ꝙ iſta ⁊ hꝫ nō ſūt pōnes: ſꝫ ſt q̄lia circa ſitū ⁊ circa pōnē. Et rō eſt: qr p̄ ſe pcipiūt̄ a ſenſu: vn̄ aſpex ⁊ lene: curuū ⁊ rectū: ſūt q̄litates ſenſibiles cāte ex ſituatōe ptiū in toto reᵘ loci. vn̄ dic̄ auctor ꝙ ex h̄ ꝙ ptes ſt ſic diſpoſite ex h̄ talia indicāt̄ a ſenſibꝰ.ſ.aſpa ⁊ lenia: bicubita vl' tricubita. Ex h̄ ꝯcludit̄ ꝙ vnūqōq; iſtoꝝ nō eſt pō: ſꝫ q̄le qō naſcit̄ ex tali pōne. Sꝫ dubitat̄: qr pħs in p̄ṅtis.c.de q̄litate. dic̄ ꝙ aſperū ⁊ lene: rectū ⁊ curuū nō ſūt q̄litates ſꝫ pōnes: ⁊ auctor dic̄ h̄ ꝙ nō ſūt pōnes: ſꝫ q̄litates: ⁊ ita vī ꝙ auctor h̄ ꝯdicit Ari. in p̄ṅtis. ¶ Dōm ꝙ aſpitas ⁊ lenitas ſūt noīa equoca. vnoᵒ.n.ſigñant ordinationē ptiū in toto in cōpatiōe ad locū: ⁊ iſto mō nō ſt q̄litates: ſꝫ pōnes. vt dic̄ pħs in p̄ṅtis. Alioᵒ ſigñant q̄litates ſenſibiles reſultantes ex ordiatiōe taliū ptiū in toto. ex h̄.n. ꝙ ptes ſic ordināt̄ in toto. vel ex h̄ ꝙ vna ps ſupeminet alteri: vl' ex h̄ ꝙ ptes eq̄lr iacēt: reſultat alia ⁊ alia q̄litas ſenſibilis. naꝫ in leni eſt q̄litas ſenſibilis p̄ quā lene mouet ſenſum: vn̄ auctor p̄ aſperū ⁊ lene h̄ itelligit q̄litates reſultātes ex ordiatōe ptiū in toto: ⁊ pħs per aſperū ⁊ lene itelligit ordinationē ptiū in toto in cōparatione ad locum. Et ſic auctoritates iſte que vident̄ eē ꝯrie nō ſunt ꝯrie ꝓp equiuocationē.

¶ Suſcipe aūt vī ſitus ꝯrietatē. Naꝫ ſedere ad id qō eſt ſtare ꝯriuꝫ eſſe videt̄. Contraria eniꝫ ſunt que in indiuiduo vno eodēq; tpe impoſſe eſt ſimul repiri: viciſſim tn̄ poſſia ieſſe. Sedēs eniꝫ ilico pōt ſtare ⁊ ſtans ſedere: quocūq; aūt ſedente impoſſibile eſt eum ſtare.

¶ Hec eſt 2ᵃ ps p̄ncipalis hꝰ.c.in q̄ auctor pōit ꝓpetates accn̄tales pōnis: ⁊ pōit tres ꝓpetates. duas cōes: ⁊ vnā ꝓpriā ipſi pōni. pᵃ ꝓpetas cōis talis ē. ꝙ pōni nihil ē ꝯriuꝫ. ¶ Circa hāc ꝓpetatē ſic pcedit. p̄ dubitat circa hāc ꝓpetatē ꝓbādo ꝙ pōni eſt aliqd ꝯriuꝫ. ⁊ h̄ ꝓbat: qr ſedere ⁊ ſtare q̄ ſūt pōnes vl' denoiatiue dcā a pōnibꝰ vident̄ eē ꝯria: qr ſūt poſita ſub eodē gñe: ⁊ nō pn̄t ieſſe eidē ſil' ſed ſucceſſiue: ⁊ alia vn̄r eē ꝯria: igit̄ vī ꝙ pōni ē aliqd ꝯriū.

¶ Pōnētibꝰ aūt nobis hec ꝯria eē incōuenientia recipe cogimur: eo ꝙ vnū ꝯriū ſit pliū. Scōꝫ etcniꝫ collectōis ꝯtinētiā nō magis ſedere ad id qō ſtare eſt: ꝯriuꝫ qdē eſt q̄ͣ ad accūbere. Silr aūt ⁊ queādmodū ſedere ⁊ ſtare nūq̄ͣ in eodē ſil' repiunt̄: ita nec ſedere ⁊ accūbere ⁊ ſtare: ſm igit̄ hmōi diſpōnes ſitui nulla ꝯria inerit.

¶ Soluit iſtā dubitatōeꝫ declarādo ꝙ nihil ē ꝯriū pōni. ⁊ hec eſt ꝯ.18.hꝰ lib. Et ꝓbat̄ ſic: qr ſi pōni eſt aliqd ꝯriū maxie vī ꝙ hꝫ.ſ.ſtare ⁊ ſedere ſt ꝯria: ſꝫ iſta nō ſūt ꝯria. g̃ ⁊c. maior pꝫ: ⁊ mior ꝓbat̄ 2ᵒ. p̄ ſic: qr ſi ſedē ⁊ ſtare eēnt ꝯria: eadeꝫ rōne ſedere ⁊ accūbere eēnt ꝯria: ⁊ ſi ſedere ⁊ accūbere eēnt ꝯria: ſequeret̄ ꝙ eidē multa eſſent ꝯria: qō eſt falſuꝫ. ⁊ ꝯ Ari. qui dicit in topi. ꝙ vni tm̄ ꝯriat̄ vnuꝫ.

¶ Fortaſſis

¶ Fortaſſis aūt nec iſolitū videbit̄ quidē vnuʒ plibꝰ ēē ʒriū. Palloꝛ.n. ad albū ⁊ nigrū ʒriuʒ vı̄ ēē. Nā ſub eodē genē cū ſint nunq̄ȝ in eodē inueniunt̄ ⁊ viciſſim trāſmutant̄. Relinq̄t igr̄ vnū plibꝰ ēē ʒriū. Nō aūt est pallidū ad albuʒ vel nigrū ʒriū. etenīʒ cū vtrūqȝ in eodē vt palloꝛ.n. ⁊ coloꝛes reliq̄ ex albo ⁊ nigro ꝯficiunt̄. Neccīuʒ ḡ eſt in q̄cūqȝ pallidū eſt in oī eo q̄dē ēē albū ⁊ nigrū. Silr̄ aūt ⁊ de ceteris coloꝛibꝰ.

¶ Ponit ⁊ remouet q̄dā dubiūᵐ circa p̄dicta: q̄a vı̄ ꝙ plura ʒrient̄ eidē: q̄a tā albū q̄ȝ nigrū ʒriant̄ pallido. ⁊ ſic vı̄ ꝙ plura ʒriant̄ eidē. Iſtō remouet auctoꝛ ⁊ dicit ꝙ pallidū nō ʒriat̄ albo ⁊ nigro: q̄a pallidū cōponit̄ ex albo ⁊ nigro: ⁊ ꝑ ꝯñs nō ʒriat̄ albo ⁊ nigro. ¶ Intellīᵐ ꝙ pallidū nō ʒriat̄ albo ⁊ nigro ʒrietate q̄ eſt maxima diſtātia aliq̄ruʒ poſitoꝝ ſub eodē gn̄e: q̄ ʒrietas dı̄ extremi ad extremū: ſʒ pallidū ʒriat̄ albo ⁊ nigro ʒrietate q̄ eſt medij ad extremū. Si.n. pallidū ʒriet̄ albo ⁊ nigro ʒrietate q̄ eſt extremi ad extremū: pallidū tūc nō cōponeret̄ ex albo ⁊ nigro cōpōne v̄tuali: q̄uo mixtū cōponit̄ ex eltis. nā vnū ʒrioꝝ extremoꝝ nō ꝯtinet v̄tualr̄ aliud extremū: et ita vtrūqȝ dcm̄ eſt veꝝ. ſ. pallidū nō ʒriat̄ albo ⁊ nigro ʒrietate que eſt extremi ad extremū: ſʒ medij ad extremū. ⁊ tn̄ cōponit̄ ex albo ⁊ nigro q̄d itelligēduʒ eſt de cōpōne virtuali. ¶ Dubitat̄. q̄a nō vı̄ veꝝ q̄d auctoꝛ dicit. ſ. ꝙ pallidū cōponat̄ ex albo ⁊ nigro. Nā ſi h̄ ēēt veꝝ: in q̄cūqȝ ēēt pallidū in eodē ēēt albū ⁊ nigrū. ⁊ ſic ʒria ēēnt ſimul in eodē. ¶ Ad oppoᵐ ar. ſic. q̄a a pallido ad nigrū vel ad albū pōt ēē motꝰ. ḡ pallidū cuiqȝ illoꝝ ʒriat̄. ꝯñs pȝ. cuʒ motꝰ ſit a ʒrio in ʒriū. Itē meᵐ ʒriat̄ extremo. vt vult phs 5ᵒ phy. ſʒ pallidū eſt mediū īter albū ⁊ nigrū. ḡ ʒriat̄ vtriqȝ illoꝝ. ¶ Pro iſtis eſt nōn̄ᵐ ꝙ cōpoſitio eſt dupᵛ vt ſpectat ꝓpoſito nr̄o. ſ. foꝛalis ⁊ v̄tualis. Realis vl̄ foꝛalis eſt illa in q̄ cōponētia manēt realr̄ in cōpoſito ſm̄ foꝛmas ſuas: vt ligna ⁊ lapides in cōpōne domꝰ: ⁊ carnes ⁊ oſſa in cōpōne hoīs. Cōpoſitio v̄tualis eſt qn̄ cōponētia ſolū manēt i cōpoſito v̄tualr̄ ſiue ſm̄ q̄litates ſuas: ita ꝙ mixtū vl̄ cōpoſitū hȝ ſīles q̄litates vel v̄tutes q̄s hn̄t cōponētia vl̄ miſcibilia. ⁊ talis eſt cōpoſitio mixta ex eltis ⁊ medij ex extremis: vt pallidi ex albo ⁊ nigro. nō ſeq̄t̄ ḡ ꝙ vbicūqȝ ē pallidū illic ſit albū vel nigrū. vt pȝ. ¶ Sciēdū ē vltiꝰ ꝙ dupᵛ eſt meᵐ. vt dı̄ 4ᵒ meta. ſ. ꝑ abnegōnē extremoꝝ: ⁊ ꝑ ꝑticipatiōeʒ extremoꝝ. Exᵐ pⁱmi: vt ſubm̄ q̄d nō eſt ſanū nec egrū eſt meᵐ abnegatiue iter ſanū ⁊ egrū. vt lapis. Exᵐ ſcd̄i: vt palliduʒ q̄d ꝑticipat de vtroqȝ extremoꝝ coloꝝ ſm̄ cōeʒ modū loq̄ndi. Scire opȝ etiā ꝙ ʒrietas eſt multipᵛ in ꝓpoſito. vt vult Cōmē. p̄ de celo. q̄dā eſt extremi ad extremū: ⁊ iſta eſt maxīa. q̄dā eſt medij ad meᵐ: et q̄dā medij ad extremū. ⁊ iſte due vltᵉ ſufficiūt ad motū: nec ſunt ʒrietates ꝓp̄e dicte. illud ḡ dictū ꝙ vni tm̄ vnū eſt ʒriū dȝ itelligi de ʒrijs ʒrietate extremi ad extremū: ſʒ nō de ʒrijs ʒrietate alia cōiter dicta: q̄ eſt imꝑfecta: q2 ſic nō incōuenit vni plura ʒriari. Alij tn̄ dicūt ꝙ ſi plura ʒriant̄ vni. h̄ eſt ſolū ꝑ accñs ⁊ nō ꝑ ſe: q̄a plura nō ʒriantur vni ſm̄ ꝙ vnū: ſʒ magis ꝓut illud vnū accipit̄ vt plura. nā albū nō ʒriat̄ pallido ſm̄ ꝙ pallidū. ſʒ ꝓut habet aliq̄d de nigredine. Silr̄ nigrū ʒriat̄ pallido ꝓut hȝ in ſe albedinē. dicūt ḡ ꝙ nigrū ʒriat̄ albo in pallido: ⁊ albū nigro in pallido. ⁊ nō dicūt ꝙ albū ⁊ nigrū ʒrient̄ pallido. dicit etiʒ phs 5ᵒ phy. ꝙ qn̄ eſt motꝰ ab extremo ad mediū. tūc ille motꝰ eſt ad extremū in medio. i. ad meᵐ ꝓut cōtinet in ſe aliq̄d extremi vt ſi fiat motꝰ de albo in pallidū. tūc iſte motꝰ eſt ad pallidū ſub rōne nigri. vl̄ ad nigrū in pallido: ⁊ ſic pōt ſuſtineri ꝙ nunq̄ȝ plura ʒriant̄ vni ꝑ ſe. vitia aūt extrema ʒriant̄ v̄tuti medie īter illa. nō ꝓut illa vitia ſunt plura. ſʒ ꝓut ꝯueniūt in rōne mali ſiue vitij.

¶ Ampliꝰ aūt ʒtrarioꝝ q̄dē rō eſt circa ideʒ nā exiſtē. Sedere aūt ⁊ iacere nō ſunt circa idem nā: ſed ſeiūcta ſunt. Eſt.n. ſedere circa rōnalia ꝓp̄ie. Iacere aūt ⁊ accūbere circa diuerſa. hꝰ aūt ſignuʒ eſt equi ⁊ bouis ſilitudo: q̄bus ſine dubio accubitus ꝓbatur eſſe.

¶ 2ᵒ ꝓbat̄. q̄a ʒria hn̄t fieri circa ideʒ: ita ꝙ circa q̄dcūqȝ hȝ fieri vnū circa idē hȝ fieri reliquū. ſʒ ſtare ⁊ ſedere nō ſunt hꝰ. vel nō hn̄t fieri circa idē: q̄a ſedere fit circa rōnabilia: accūbere circa irrōnabilia. vnde ſedere nō hȝ fieri circa q̄dcūqȝ circa q̄d habet fieri ſtare ⁊ accūbere.

¶ Ꝓpriū aūt pōnis eſt: neqȝ cū minus: neqȝ cum magis dici. Sedere nāqȝ non magis eſt poſitio q̄ȝ accūbere: nec minus nec ſedens magis vel minus alterū altero dı̄: neqȝ accūbens: neqȝ vliter ſm̄ aliquā aliam poſitionem.

¶ Scd̄a ꝓprietas eſt nō ſuſcipe magis ⁊ minus. vbi. g. ſedere nō eſt magis poſitio q̄ȝ accūbere: nec vnus ſedēs dı̄ magis ſedens q̄ȝ alius: ⁊ ſic de alijs.

¶ Magis aūt vı̄ ꝓpriū pōnis ſube aſſiſtē. oībꝰ q̄dē alijs foꝛmis ſuppoſitis. Poſitio aūt nihil aliud eſt q̄ȝ nālis ipiꝰ ſube oꝛdinatio: q̄ a principio q̄dē inata eſt vt ea q̄ aſꝑis ⁊ lenibꝰ eq̄libus ⁊ ineq̄libꝰ ineſt vel a nullo q̄dā motu ꝯſueto vt ſeſſio ⁊ accubitꝰ ⁊ ſilia. Quicq̄d igit̄ e ꝓximo eſt ſube aſſiſtēs: id necīo poſitio eſt: ⁊ oīs q̄dē poſitio huius rōnis ſuſcipit predicationeʒ.

¶ 3ᵒ ꝓp̄etas pōnis eſt maxie ꝓp̄e aſſiſt̄ ſube. ⁊ h̄ eſt: q2 poſitio eſt nālis oꝛdinatio ꝑtiū ſube: ſʒ illa oꝛdinatio p̄ aſſiſtit ſube. ⁊ iō magis ꝓpriū eſt pōni aſſiſt̄ ſube q̄ȝ alijs foꝛmis. ⁊ h̄ pȝ tā de pōnibꝰ que inſunt ex gn̄ōne nāli: cꝰ ſunt aſꝑitas ⁊ lenitas, eq̄litas ⁊ ieq̄litas: q̄ȝ ēt de eis que iſunt ſube ex ꝯſueto mō nāe. cꝰ ſunt ſeſſio ⁊ accubitꝰ ⁊ ſilia. Ex his ꝯcludit iſtā ꝓp̄etatē maxie ꝓpriā pōni. Et pōt hic poni alia ꝯ huiꝰ li. que eſt. 19. ⁊ ꝓxie aſſiſt̄ ſube eſt ꝓprietas maxie ꝓp̄a pōni. ⁊ hec ꝓp̄etas que eſt ꝓxime aſſiſt̄ ſube eſt ꝯuertibilis cum pōne. q̄d pȝ. nā oīs poſitio ꝓxime aſſiſtit ſube: ⁊ omne ꝓxime aſſiſtens ſube eſt poſitio. igit̄ ⁊c̄.

¶ Intellīᵐ ſm̄ Alb. hic ꝙ dr̄ia eſt inter foꝛᵐᵃˢ aſſiſtētes ⁊ foꝛᵐᵃˢ ihērētes. naʒ foꝛᵉ ihērētes ſunt foꝛᵉ q̄ cāntꝰ totalr̄ ab ītrinſeco: vt q̄ȝtitas, q̄litas ⁊c̄. ⁊ talis foꝛᵉ extrinſecus aduenientes dr̄r aſſiſt̄ ſube. Et auctoꝛ ponit h̄ ꝓp̄etatē de foꝛmis aſſiſtētibꝰ ſube. Eſt igr̄ ſic itelligēda ꝓprietas: ꝙ īter oēs foꝛᵐᵃˢ extriſecꝰ aduenientes maxie ꝓpriū eſt pōni ꝓxie aſſiſt̄ ſube: nec valēt iſtātie de relōne actiōe vl̄ paſſiōe. Nā auctoꝛ itelligit de foꝛīs extrinſecus aduenientibꝰ. ⁊ itē dicit ꝙ de nullō foꝛᵐᵃʳ extrinſecus aduenientiū poſitio p̄ ⁊ ꝓxime aſſiſtit ſube: ⁊ hoc eſt veruʒ. quare ⁊c̄.

HAbitus aūt eſt coꝛpoꝝ: ⁊ coꝝ que circa coꝛpus ſunt adiacētia ſm̄ quā hec quidē hr̄e. illa ꝟo haberi dicunt̄.

Iſtud eſt 6ᵐ capᵐ in q̄ auctoꝛ determinat de habitu. ⁊ ꝯtinet 4ᵒʳ ꝑtes ꝑnˡᶜˢ. pᵃ ē de deſcriptōe habitꝰ. 2ᵃ ibi [Hec aūt nō ſm̄ totū.] eſt de diuiſione habitꝰ. 3ᵃ ibi [Suſcipit aūt magꝭ ⁊ minꝰ.] eſt de ꝓp̄etatibꝰ accn̄talibꝰ ipiꝰ habitꝰ. 4ᵃ q̄ incipit ibi [Dr̄r aūt hr̄e.] eſt de denoīatīo habitꝰ. ſ. de ipo hr̄e. In pᵃ ḡ ꝑte deſcribit habitū dı̄. ꝙ

babitꝰ est corpis ⁊ eoꝝ que circa corpꝰ sunt adiacētia. ſm quē q̄dam dr̄ bīe: vt corpa. ⁊ q̄dā dr̄ bīi: vt ea que sunt circa corpus. Hec descriptio dꝫ sic itelligi. babitꝰ ē corpis subiue ⁊ eoꝝ que sunt circa corpus effectiue: vt indumēta vel arma babitus faciūt. ℂ Nōn est bic ꝙ babitꝰ sumit tripl̄r. vnoꝰ ſm ꝙ dicit dispōnē pmanētē. ⁊ de diffi cili mobilē corpis vel aīe: ⁊ sic est in pꝰ spē q̄litatis. alioꝰ signat vestimētū vt tunicā vel cappā: ⁊ sic est res artificialis. ⁊ nō est in aliq̄ gn̄e: sꝫ est aggregatū per accn̄s. 3ᵒ signat adiacētiā corpis subiue: ⁊ eoꝝ que sunt circa corpus effectiue: ⁊ sic babitꝰ est pn̄tū p se. vnde babitꝰ ſm ꝙ est pn̄tū est qōdā exn̄s in corpe subiue cātū effectiue ab alijs que sunt circa corpus. ℂ Nōn est 2ᵒ ꝙ Simpl. in cō suo ponit ꝙ ad babitū put est pn̄tum tria reqrunt. s. res que bꝫ vt corpus: ⁊ res que bī. ⁊ bec diuidit: qa q̄dā ptinet corpꝰ vt vestimētū vel calciamētū vel arma: q̄dā ptinet a corpe vt gladiꝰ vel basta a manu. dicimus. n. ꝙ iste est gladiator. 3ᵒ reqrit adiacētia passiua corpis: ⁊ adiacentia actiua eoꝝ que circa corpus sunt: ⁊ qa multa sunt circa corpus: ⁊ nō tn̄ vna res. iō dixit sunt circa corpus ⁊ nō est. ℂ Nōn 3ᵒ de mente Cōmē. 5. meta. ꝙ babitudo ptinētis ad ptentū est dupꝫ vna qua ptinēs bꝫ ptētū. ⁊ ex ista babitudine cātur vbi in loco a loco continēte. alia est qua ptētum dī babere ptinēs: ⁊ nō ecōuerso. ⁊ ex ista babitudine causatur babitus predicamētalis.

ℂ Hoc aūt nō dicit ſm totū sed ſm particularē diuisionē vt armatū eē ⁊ calciatū esse. His nāq3 eque simplicia qdē noīa posita sunt qbꝰ appellarent ea: sed fiūt eis noīa armatio ⁊ calciatio. hoꝝ aūt ad pportionē ⁊ de reliquis.

ℂ Hec est 2ᵃ pars pn̄: in qua ponit diuisio babitꝰ que talis est. Quidā est babitꝰ ſm totū corpus. ⁊ qdā est babitꝰ ſm ptē corpis. H est qdā est babitꝰ totiꝰ corpis. ⁊ qdā est babitꝰ ptis corpis qui nō est totiꝰ corpis. v. g. armatū esse est babitꝰ totiꝰ corpis: vt qn̄ totū corpꝰ est armatū. ℂ Et si dicat ꝙ nunq̄ est totū corpus armatū: sꝫ solū ptes corporis. istud nō obstat: qa pōle est ꝙ aliqs babitꝰ circūdet totū corpus vt ponamꝰ totū corpus mortuū eē inuolutū vl capiamꝰ saccū in q̄ ponat aīal viuū a tali babitu circūdāte totū corpus cātur aliqs babitꝰ in toto corpe. etiā est babitꝰ ptis corpis vt calciatū eē vel chirothecatū esse.

Egi. oppositum dicit ⁊ ponit arborem.

ℂ Suscipit aūt babitꝰ magis ⁊ minus. armatior eīz eques pedite dī: ⁊ calciatior q cū caligis ⁊ calciamētis est q̄ qui solū caligis vel calciamētis vtit. In qbusdā aūt verū nō est: ꝙ cum magis vel minus p̄dicent vt vestitū esse ⁊ silia.

ℂ Hec est 3ᵃ ps in q̄ ponūtur pprietates accn̄tales babitꝰ. Et sunt tres pprietates. due cōes ⁊ vna ppa. pꝰ pprietas est suscipe magis ⁊ minꝰ: vt armatꝰ calciatꝰ. Eques. n. dī armatio pedite: ⁊ bn̄s caligas ⁊ calciamēta est ēt magis calciatꝰ bn̄te calciamēta solū. H pprietas non est cōis oī babitui. nā vestitū eē nō suscipit magis ⁊ minꝰ. itelligēdo per vestitū babitū totū q ordinat ad tegēdū corpꝰ. Solū. n. bn̄s tunicā est: ita vestitꝰ sicut bn̄s tunicā ⁊ suptunicam. ℂ Nōn ſm Alb. ꝙ vestimētū pn̄ ordinat ad coopiēdū corpus. iō bn̄s tunicā solā est: ita vestitꝰ sic bn̄s tunicā ⁊ suptunicā. i. cooptus. ideo vestitū eē nō recipit magis ⁊ minus. ℂ Et si dicas ꝙ vestitū eē nō solū ordinat ad coopimētū corpis: sꝫ etiā ad arcēdū frigus. dī ꝙ vestitū eē pn̄ ordinat ad tegēdū. si aūt ad arcēdū frigus ordinet H est p accn̄s ⁊ ſm vulgus: sed armatū eē suscipit magis ⁊ minꝰ. qa iste babitꝰ ordinat ad bellādū: ⁊ qa eques meliꝰ pugnat q̄ pedes: ideo dī armatior. Alr dici pōt ꝙ ille babitꝰ qui est in plibꝰ ptibꝰ corpis dī ſm magis. ⁊ ille qui in paucioribꝰ dī ſm minus. ideo calciatior est bn̄s caligas ⁊ calceos q̄ bn̄s alterū istoꝝ tn̄: sed tunica ⁊ suptunica in eadē pte corpis recipiunt. ideo nō faciūt magis vel minus. Uel pōt dici ꝙ auctor pp̄ter boc dixit vestitū eē nō suscipe magis ⁊ minus: qa nō est vox iposita per quā magis vel minus dici possit respectu vestiri esse. nō. n. est in vsu vestitior. nō aūt est sic de alijs specie bus.

ℂ Habitui vo nibil 3riū. etenī armatio calciatiōi 3ria nō est. Idē. n. calciatꝰ ⁊ armatꝰ: qm̄ ēt alijs ptraria nō est. palā est: silr aūt ⁊ bis silia.

ℂ 2ᵃ pprietas babitꝰ est nō bīe 3riū. v. g. armatū eē ⁊ calciatū eē nō sūt 3ria: qa idē bō est silr calciatꝰ ⁊ armatꝰ. ⁊ 3ria nunq̄ sunt sil in eodē. ℂ Sꝫ ista rō nō vī valē: qa q̄uis idē bō sit armatꝰ ⁊ calciatꝰ: H est ſꝫ diuersas ptes. videt ꝙ rō est bona: qa armatio ⁊ calciatio pn̄t eē in eadē pte sil vt in pede. mō 3ria nō pn̄t eē sil in eodē. ℂ Dubitat. qa cā suscipiēdi magis ⁊ minꝰ est pmixtio cū 3rio. vt pꝫ ex ſ topi. ⁊ vbi nō est ibi nō est magis ⁊ minꝰ. vī g̃ ꝙ babitui sit aliqd 3riū. ℂ Dōm ꝙ aliqd dī suscipe magis ⁊ minꝰ tripl̄r. vnoꝰ qa magis ⁊ minꝰ miscet cū 3rio. ⁊ sic loqt pbs 5ᵒ pby. Et sic illō dī albiꝰ qō est nigro impmixtiꝰ. 2ᵒ dī aliqd magis ⁊ minꝰ p approximatōē ad pꝰ ens vl elōgationē ab eodē: ⁊ sic bō di pfectior asino: qa magis appropinq̄t pꝰ enti. 3ᵒ dī aliqd magis ⁊ minꝰ suscipe: qa magis vel minus valet ad finē ad quē ordinat ⁊ ad būc finē plus valꝫ eques q̄ pedes: ⁊ sic eques dī armatior pedite.

ℂ Propriū aūt babitꝰ ē in plibꝰ qdē vt in corpe ⁊ in bis que circa corpꝰ sunt existē. adiacet. n. corpi ⁊ bis que circa corpus sunt. boc autē vt dictū est fit ſm eā que in ptibus est diuisionē.

ℂ 3ᵃ pprietas babitꝰ q̄ est sibi ppa est eē in plibꝰ. babitꝰ. n. iest corpi ⁊ bis q̄ sunt circa corpꝰ. qō itellīm est sic. babitꝰ est in corpe subiue. ⁊ in bis q̄ sunt circa corpus effectiue.

ℂ In paucis aūt alijs principijs bꝰ inuenies. in q̄titate. n. solū ⁊ in bis que ad aliqd sunt silr repies ad aliqd autē vt figuralr dicat vt silitudo ⁊ dissilitudo q̄ plibꝰ silibꝰ ⁊ dissilibꝰ isunt. Q̄titas aūt vt nūs qui ⁊ īn̄abilibꝰ inest vtiq3 semp crescēs ſꝫ vnitatū multifariā ascēsionē. Simpl̄r aūt nibil inuenies in tot distribui ptibus pōle eē vt nūm. Nō aūt ois q̄titas aut relatio taliū est. Habitꝰ aūt ois in plibꝰ nectio psistit vt in corpe ⁊ in bis q̄ circa corpus sunt. oē enim qō in corpe ⁊ circa corpus est psistēs babitꝰ nomē sortit. q̄re magis ppriū qdē babitꝰ erit in corpe ⁊ circa corpus existibꝰ ſm eā que ptiū est diuisionē: vt in pluribus est existere.

ℂ Ista pprietas nō solū inest babitui: sꝫ etiā aliqbꝰ alijs vt relōni ⁊ nūō. v. g. silitudo ⁊ dissilitudo est in plibus. ⁊ numerus est in plibꝰ. s. rebꝰ nuātis. ⁊ tn̄ esse in plibꝰ nō cōpetit oī q̄titati: nec oī relōni. sꝫ bn̄ oī babitui cōpetit eē in plibꝰ. Et ideo pprietas q̄ est eē in plibꝰ est magis ppa babitui q̄ alicui plito. vn̄ est sic ppa babitui ꝙ cōpetit oī babitui ⁊ nō solū babitui. ℂ Intelln̄ ꝙ nullū accn̄s ⁊ nūs nūō est sil ſm se totū in diuersis subiue. aliqō tn̄ accidēs vt nūerus ē in diuersis subiue ſm suas ptes. s. ꝙ vna eiꝰ pars ē in vno boīe: ⁊ alia in alio boīe: ⁊ 3ᵃ in 3ᵒ boīe. vnde nō oē accn̄s ē in vno subō vel in plibꝰ ſm diuersas ptes. silitudo aūt ē in vno siliū subiue: ⁊ in alio terminatiue.

ℂ Di aūt

¶ Dr aut habere multis modis. habere. n. dicimur secundum alterationem vt albedinem et nigredinem: et quantitatem vt longitudinem. Nihil tamen aliud est dicere albedinem aut longitudinem habere quam album aut longum esse. Dr aut et vas aliquid habere: vt modius tritici: quod nihil aliud est dicere quam continere. Habere quoque et in membro dr: vt in digito annulum. quod tantum est dicere quantum et digitum in annulo esse. Dr aut vir vxorem habere: et recipe vxor virum. hic aut insolitus est habendi modus. huius aut habere nihil aliud signat quam cohabitare. quare modi habendi qui consueuerunt dici quaternario nunc terminantur. Fortasse aut alij modi erunt preter hos qui numerati sunt. Sed siquis diligens sit inquisitor inueniat. Et de principijs hec dicta sufficiant. Reliqua vero in eo quod de analeticis est querantur.

¶ Hec est 4ª pars in qua auctor distinguit denolatiuum ipsius habitus siue habere. et ponit quatuor modos proprios qui satis patent in libro predicamentorum.

Dicitur aut magis et minus suscipere tripliciter. aiunt. n. quidam secundum crementum et diminutionem eorum que suscipiunt suborum. Aliter aut et alij ipsa quidem que suscipiunt in suscipiente et diminui et crescere autumant. Alij aut secundum vtrumque aliorum diminutiones et augmentationes. A primis itaque inchoantes que eorum rata sit et firma sententia manifestabimus. Siquis vero primam et secundam detraxerit, vtique et tertiam detraxerit que ex vtriusque efficitur coniunctione. Non igitur secundum suscipientium ipsorum suborum crementum vel decrementum cum magis et minus aliqua dicuntur suscipere. Nulla. n. ratio obuiaret dicenti hominem quidem et animal et subam et consilia cum magis et cum minus dici. concedentibus nobis secundum subiecti intensionem et remissionem quelibet cum magis et cum minus dici. Amplius aut montem augmenti et diminutionis frequenter sustinet equus. Dr autem lapis maior vel minor lapide quodam qui nunquam intensionem neque remissionem passus est. Mons etiam alio monte maior dicitur: cum neuter crescat et decrescat.

Hec est 3ª pars principalis siue tertius tractatus huius libri. in qua determinatur de quibusdam que sequuntur cognitionem sex principiorum. et continet duo capitula. In primo determinat de causa susceptionis magis et minus. In 2º ibi. Est autem generatio simpliciter. determinat de generatione formarum. primum capitulum continet duas partes principales. In prima determinat de causa suscipiendi magis et minus secundum opinionem aliorum. In 2ª ibi. Oportet igitur aliam inuenire. determinat de causa suscipiendi magis et minus secundum opinionem propriam. In prima parte ponit tres opiniones. et improbat duas. quibus improbatis satis patet improbatio 3ª opinionis. ¶ Prima opinio est quod aliquid dr magis et minus secundum crementum et diminutionem subiecti in quo est: vt quod aliquis dr magis album: quia subiectum in quo est albedo est maius: et sic aliquid dr minus album: quia subiectum in quo est, est minus. ¶ 2ª opinio est: aliquid dr magis vel minus secundum maioritatem vel minoritatem forme recepte in subiecto. ¶ 3ª opinio est: aliquid dr magis vel minus secundum augmentum vel diminutionem vtriusque tam subiecti quam forme. Duas primas improbat auctor: quia illis improbatis satis est 3ª opinio improbata: quia 3ª opinio perficitur ex duabus primis. et etiam per que improbantur due prime opiniones potest 3ª opinio improbari. ¶ Circa primam opinionem est sciendum quod aliquid suscipere magis et minus potest intelligi 3r. Vno modo quod ipsum in sua essentia intendatur et remittatur. Alio intelligitur quod ipsum crescat et decrescat sicut decrescunt animalia et plante. 3º potest intelligi quod maior quantitas et minor est causa suscipiendi magis et minus: ita quod illud quod est maius in quantitate sit maius secundum formam. et quod est minus in quantitate sit minus secundum formam. Et secundum istum triplicem intellectum inducuntur tres rationes. primo igitur probatur quod susceptio magis et minus non est secundum intensionem aut remissionem subiecti. et hec est 3. 20. huius libri. et probatur sic. vnus lapis dr maior aut minor alio lapide. et vnus mons dicitur maior aut minor alio monte. et tamen nec mons augmentatur nec diminuitur: nec etiam lapis augetur aut diminuitur quantitatiue. ergo susceptio magis aut minus non est secundum augmentationem nec diminutionem quantitatis subiecti. cuius oppositum dicebat prima opinio.

¶ Amplius aut margarita quedam albior equo dr cuius pedem quantiuis magnum contingit habere. Hoc aut non secundum quod equus quidem in essentia a margarita superatur. Colligere aut oportet vel margaritam quidem albiorem equo pronuntiari secundum magnitudinem subiecti vel paruitatem: vel non. verum quidem erit albiorem esse equo margaritam: vel nihil omnino cum magis vel cum minus dici secundum suborum magnitudinem vel paruitatem: neque secundum crementum vel diminutionem. Hoc aut palam est quod secundum magnitudinem quidem subiecti margarita albior equo non dr: tamen margaritam non albiorem equo esse falsum est. Relinquitur ergo nihil secundum subiecti magnitudinem cum magis vel cum minus dici. Similiter et neque secundum paruitatem.

¶ 2º probatur quod susceptio magis et minus non est ratione maioritatis vel minoritatis subiecti. et hoc est 3. 21. huius libri. et probatur sic. Margarita est albior equo: et etiam pede equi. ergo non ratione maioritatis vel minoritatis subiecti dicitur aliquid magis vel minus: quia si sic. diceretur maius quantitatiue magis tale. quod falsum est.

¶ Amplius aut neque secundum ea que inficiunt. Si. n. quidem secundum magnitudinem albedinis vel alicuius ceterorum accidentium aliquid albius alio dr. vel secundum paruitatem minus album vel quolibet aliter: vtique et magis albus homo vel equus vel quodlibet aliud animal albius margarita diceretur. etenim maior albedinis quantitas equo accidit quam margarite.

¶ 2ª opinio quod causa suscipiendi magis et minus est quantitas forme recepte in subiecto. vnde probat quod causa susceptionis magis et minus non est quantitas forme recepte in subiecto. probatur sic. et hoc est 3. 22. huius libri. et probatur 2ª. primo sic. Albedo in homine vel in equo est maior secundum quantitatem quam albedo in margarita. ergo quantitas forme non est causa suscipiendi magis et minus: quia tunc vbi esset maior quantitas ibi esset magis. et vbi esset minor quantitas ibi esset minus. et sic homo et equus esset albior margarita. quod est falsum. ergo quantitas forme non est causa susceptionis magis et minus.

¶ Amplius aut magis et minus alterum altero dr. non secundum subiecti neque accidentis crementum vel decrementum: quoniam aut non secundum subiecti crementum vel magnitudinem vel diminutionem aliquis plus aliquo dicatur manifestum est. nec quoque secundum ampliorem ipsius accidentis quantitatem etenim quantitas vltra subiectum protendi non potest. Terminus. n. quantitatis corpus est. paruitas aut quanti

tati supponit: q̄re vltra paruuz qdē subm par-
uitas nō porrigit. Quanto ḡ subm puius effi-
cit tanto paruitatis quātitas minorat. Patet
itaqʒ nihil cū magis ꝛ cū minus pdicari: neqʒ
sm solius subiecti augmētū vel diminutionē:
neqʒ accn̄tis. quare neqʒ sm vtrūqʒ.

¶ 2° pbat eadē ꝯ sic. q̄titas for' nō extēdit vltra q̄titatē subi. sʒ sm extēsionē aut quātitatē subi nō dr aliqd sm magis ꝛ minus. vt visuz est in pbatione p̄ᵉ opionis. ḡ q̄titas forme nō est causa suscipiēdi magis ꝛ minus.

¶ Opʒ igit alia inuenire q̄ cū magis ꝛ minᵘ di-
cant. Huiᵘ ꝟo sunt ea q̄ sūt in voce. Eoꝝ que
aduenitūr: nō sm subi mobilis cremētū vel di-
minutiōeʒ. Sʒ qm̄ coꝝ q̄ sunt in voce ipōni p-
pinqora siue ab eadeʒ remotiora sunt. De his
eiʒ cū magis dn̄r q̄ ꝓximiora sunt ei q̄ in voce
est ipōni: cū minᵘ ꝟo de his que remotiora ꝯsi-
stūt: vt albū dr id in quo ē pura albedo. Quā-
to igit aliqs ad impōnē qdē vocis accedēs pu-
riori ificit albedine: tāto ꝛ cādidius assignabi-
tur. ꝛ puius qdeʒ ꝙ alijs cōparatū a stature di-
mēsione in quātitate vincit. quicqd igit est qd
in quātitatis mēsura superatur id ꝯtinuo puius
pronūtiatur. Silr aūt ꝛ de alijs.

¶ Hec est 2ᵃ pars pn̄ˡⁱˢ huiᵘ capli: in q̄ auctor ponit opionē ꝓpriā de cā susceptiōis magis ꝛ minᵘ. ꝛ dicit ꝙ cā suscipiēdi magis ꝛ minᵘ est ꝓpinqtas vl distātia reⁱ illiᵘ ad qd ē fcā p̄ᵃ nois ipositio: ita ꝙ accn̄tia q̄ sūt ꝓpinqora ipōni for' dn̄r magis talia. ꝛ q̄ sunt remotiora dn̄r minᵘ talia: ꝛ ita vult dicē ꝙ accessus ad forᵃᵐ ad quaʒ fit nois ipositio vl recessus ab illa est cā suscipiēdi magis ꝛ minᵘ. ꝛ p illud ad qd fit nois ipositio vr auctor itelligē sūmū gradū for' vel pfectissimū gradū in spē illiᵘ for': vt si ponamᵘ statuʒ in oībᵘ foꝛis: vt si sit ponere albedinē: ita itēsaʒ vl pfectā vt nō ꝯtingat dari intēsiorē: tūc albedo est nomē ipoⁿ ad signandū pn̄' albedinē sic itēsam. iō appellat albedo sic itēsa p̄ᵃ nois ipositio. Et istud vr ꝯcordare cū dicto Aui. i 2° sue sufficiētie qn in foꝛis suscipiētibᵘ magis ꝛ minᵘ ponit duo extrema q̄ dn̄r talia simplr: ꝛ oīa itermedia dn̄r talia in reⁿ nigredinis ꝛ albedis. v.g. ꝯtingit dare supmuʒ gradū nigredis: ꝛ albedo in gradu sūmo ē albedo simplr ꝛ nigredo in gradu sūmo ē nigredo simplr: ꝛ oīa itermedia iter albedinē ꝛ nigredinem sunt albedo ꝛ nigredo in reⁿ. Et ista positio vr ponē ꝙ albedo ꝛ nigredo sunt eiusdē spēi spālissime. Et eodeʒ mō est de alijs ꝯtrijs que hnt fieri circa idē. Et eādē sniaʒ declaraui in tractatu de formis accidētibus. lʒ sit opinio multum antiqua.

¶ Dubitabit aūt aliqs q̄ꝓobrē hec qdē cū mag
ꝛ minᵘ dicant. Sube ꝟo minime. Hoc aūt cō-
tingit: qm̄ subaꝝ ipositio in terio qdē est vltra
quē trāsgredi ipole ē. Addit aūt ꝛ de accn̄tibᵘ
qbusdā q sine magis ꝛ minᵘ dn̄r: vt q̄drāgulus
ꝛ triāgulus ꝛ silia. Nō. n. q̄drāgulus vnᵘ mag
ꝛ minᵘ alio dr. Cōtingit aūt qm̄ in subaꝝ qdeʒ
designatiōe accipiunt. Eteiʒ q̄drāgulus ꝛ q̄li-
tas nūcupat ꝛ corpᵘ q̄drāgulatū: vel eadē q̄ in
suplorībᵘ est rō h vetat; qm̄ hᵘ ipositio in terio
qdē est fcā vltra quē trāsgredi nō licet. quēad-
modū est in suplatiuis. Eteiʒ albissimᵘ ꝛ niger-
rimᵘ ꝛ hᵘ sine mag ꝛ minᵘ sunt: eo ꝙ hᵘ iposi-
tio in termino est: vltra queʒ porrigi ipole est.
Possibile. n. si ꝯtigit nullū sequit ipole: qua-
pp ꝛ si oēs pūcti cōponant nullā faciūt magni-
tudinē: qm̄ pūctus pūcto cōpositus nil auget.

¶ Circa pdcā auctor ponit dubōnes. in p̄ᵃ q̄re nulla suba suscipit magis aut minᵘ. ¶ Hāc dubōneʒ soluit di. ꝙ cā hᵘ est: q2 ipa suba ē in termīo vltra q̄s nō ꝯtingit trāsgredi. iō suba nō suscipit magis aut minᵘ pp approximatōeʒ ad forᵃᵐ cui fit ipositio vel alioᵘ. ¶ Alia dubitatio est: q̄re q̄titas nō suscipit magis ꝛ minᵘ. Soluit ꝛ dicit ꝙ h est: q2 q̄titas est ꝓxima sube: ꝛ q2 suba non suscipit magis ꝛ minᵘ. iō q̄titas nō suscipit magis ꝛ minᵘ. Alioᵘ soluit: qa eiᵘ ipositio ē in terio. iō nō suscipit magis ꝛ minᵘ: sic ipositio suplatiui ē in terio. itellendo p albissimū albū in supmo gradu posi repiri in tota latitudine albedis. q̄re ꝛc̄.

ESt autē gn̄atio simplex ꝛ corruptio
nō ꝯgregatione vel segregatiōe atho-
moꝝ. Sed qn̄ trāsmutatio fit ex aere
specificato in hoc totū. In subo eniʒ
duo sunt quoꝝ hoc qdē est spēs sm rōnē: h aūt
sm māʒ. Qn̄ igr in his duobᵘ est trāsmutatio:
gn̄atio erit ꝛ corruptio sm r̄itatē. Dr aūt gn̄a-
ri simplr in his mag h aliqd ꝛ spēs h q̄ terra.
musicus hō corruptᵘ est. hō nō musicus gn̄atᵘ
ē. hō aūt manet idē. Sigdeʒ igit his passio nō
eēt sm se musica ꝛ imusica. huiᵘ quidē gn̄atio
eēt: huiᵘ aūt corruptio. Iō hois hᵘ qdē passio-
nes. hois āt musici ꝛ imusici gn̄atio q̄dā ꝛ cor-
ruptio. Nūc autē hois h manēt passio musica
ꝛ imusica. Ideoqʒ alratio taliū est. Est aūt il-
le ꝓprie matie qdē subm gn̄ōnis ꝛ corruptōis
susceptibile. ʒ q̄rit q̄re qdē discēs nō dr gn̄ari
simplr. ʒ sm qd gn̄ari disciplinatū. Hec auteʒ
determinata sūt in p̄ntis. h qdē ad aliqd subaʒ
sign̄at. h aūt tale. h aūt q̄tū. Quecūqʒ igit nō
subaʒ sign̄ant nō dn̄r simplr: ʒ ad aliqd gn̄ari.
ē aūt qd inest sm nām moueri sursuʒ vt ignis.

Istud est 2ᵐ capᵐ 3ᵉ ptis ꝛ est de gn̄atiōe formaꝝ ꝛ est pars accn̄talis: q2. n. pus locutᵘ est de forᵃ spāli ꝛ accn̄tali. ideo determinat h de gn̄atiōe vtriusqʒ dicēs q̄ que est gn̄atio sube: ꝛ que ē gn̄atio accn̄tis. ꝛ vult ꝙ gn̄atio sube sit gn̄atio simplex. ꝛ gn̄atio accn̄tl sit gn̄atio sm qd. ꝛ est gn̄atio simpᵉ qn̄ totū trāsmutet in totū. in subo eiʒ. s. in suba cōposita sunt duo. s. mā ꝛ forᵃ. ꝛ qn̄ fit transmutatio in vtroqʒ sic est gn̄atio simplex. ꝛ qn̄ nō fit trāsmutatio in vtroqʒ sic est gn̄atio sm qd. Idē dico de corruptiōe: q2 corruptio simplex ē sube: corruptio sm qd est accn̄tis. ¶ Albᵗᵘ mouet h dubōnē: qa cū mā sit igenita ꝛ incorruptibilis p̄ phys. ḡ in gn̄atione ꝛ coruptiōe nō erit trāsmutatio in mā. ꝛ ita nō est verū ꝙ totū trāsmutet in totuʒ. ¶ Ad h rn̄det Alb. ꝙ mā p̄ᵃ duplr ꝯsiderat. vnoᵒ absolute: alioᵒ vt est suba. Forma p̄ est ingn̄abilis ꝛ incorruptibilis. 2ᵒ vt est sub illa forᵃ vel illa sic pōt gn̄ari vel corrūpi subitue put acgrēdo vnā forᵐᵃᵐ relingt aliā p corruptiōeʒ for'. ideo est alterius. ¶ Intellᵐ ꝙ illud dictū

phi p̄ de

phi. p̊ de gnōne. gñatio simplex est trāsmutatio toti⁹ in totū. pōt intelligi dupli̇r. Uno⁹ intelligēdo totū cathe^{cc}: ⁊ tūc sic est sensus. gñatio simplex est trāsmutatio sube cōpositē in subaꝫ cōpositā manēte eadē mā in vtraqꝫ subiue. v.g. si ex aere gñat̄ ignis trāsmutat̄ aer qui est suba cōposita. ⁊ eadē mā nuō q̄ fuit pus sub for⁹ aeris ē postea sub for⁹ ignis. sꝫ nō ē ita in gnōne accñtiū: q̄a ibi manet eadē suba cōposita sub vtroqꝫ terio trāsmutationis. Alio⁹ pōt itelligi ⁊ bñ ꝙ gñatio simplex ē trāsmutatio toti⁹ in totū accipiēdo ly totuꝫ sincathegoreumatice. ⁊ tūc ē sensus ꝙ gñatio simplex est trāsmutatio tā māe q̄ꝫ for^{e}. sꝫ ħ est diuersimode: q̄a mā p̊^a trāsmutat̄ subiue: q̄a eadē mā p̊^a p̊ est sub for⁹ aeris ⁊ postea sub for⁹ ignis. sꝫ for^a trāsmutat terminatiue: q̄ cū ex aere fit ignis for^a aeris ē termin⁹ a quo trāsmutatōis: ⁊ for^a ignis ē terminus ad quē trāsmutationis. ⁊ ita forma subalis trāsmutat̄ tanq̄ꝫ termin⁹. et mā p̊^a trāsmutat̄ tanq̄ꝫ subm. ⁊ ideo mā p̊^a manet eadeꝫ nuō sub vtroqꝫ termino trāsmutationis. ¶ Intelln^m ꝙ gñatio sube dī gñatio simplex: ⁊ gñatio accñtl dī gñatio fm qd: q̄a gñatio est trāsmutatio de nō eē ad eē: ⁊ ita terminus trāsmutatiōis est eē: ⁊ q̄ suba hꝫ eē simpli̇r: ⁊ accidēs nō hꝫ eē nisi fm qd. ideo gñatio sube dī gñatio simplex: ⁊ gñatio accñtis dī gñatio fm qd. ¶ Intelligēdū ē fm Phm p̊ de gnōne. ꝙ gñatio simplex est duplex. q̄dā absoluta: q̄dā respectiua. absoluta est trāsmutatio de nō eē ad eē re^a cuiuscūqꝫ sube. respectiua est q̄ñ ex min⁹ nobili fit magis nobile: vt si ex aqua fiat ignis / vel eꝫ. si ex magis nobili fiat minus nobile: vt si ex aere gñet̄ terra non est generatio simplex nisi absoluta similiter corruptio simplex: quedā absoluta: quedā respectiua. Eadē distinctio fieri pōt de gñatione fm qd accñtis per absolutum ⁊ respectiuū. sed hec nō sunt logice ꝯsiderationis.

¶ Explicit liber sex principioꝝ.

¶ Scriptū Burlei in peribermenias Ari. icipit.

PRimuꝫ opꝫ ꝯstituere quid sit nomen: ⁊ qd v̄bū. Postea qd sit negatio ⁊ affirmatio ⁊ enūtiatio ⁊ oratio.

ISte liber quēꝫ ad p̄ns itēdimus exponē ē de enūtiatōe tanq̄ꝫ de subo. Sed q̄ Boeti⁹ dicit. ꝙ iterp̄tatio est hic subm. ¶ Nōn^m est ꝙ iterp̄tatio dī triplex. Uno⁹ iterp̄tatio est expō vni⁹ lingue p̱ aliā. Alio⁹ idē est qd̄ vox sigñatiua p̱ se. ⁊ ħ siue sit vox cōplexa siue icōplexa. ⁊ isto⁹ sic describit̄. Interp̄tatio est vox l̄rata cū imaginatione sigñandi plata. ⁊ sic q̄libet vox que p̱ se aliq̄d sigñat ex ipōne / siue sit cōplexa / siue incōplexa dī iterp̄tatio. Sꝫ itericctiōes ꝯiūctiōes. ⁊ hꝰ ēt voces nāliter sigñantes: ⁊ voces aīaliū brutoꝝ nō debēt dici interp̄tatiōes. 3us iterp̄tatio idē est qd̄ vox l̄rata veꝝ vel falsuꝫ sigñans. ⁊ isto 3us sola enūtiatio est iterp̄tatio: ⁊ noīa ⁊ v̄ba sūt iterp̄tatiōes: sꝫ sunt termini ⁊ p̄n^a iterp̄tatiōis. ¶ Si ḡ q̄rat̄ qd̄ est subm huius scie. dōm ꝙ scie hic tradite est dup^x subm. s. subm cōe et subm spāle. subm p̊^c cōe ē illō qd̄ ꝯtinet oīa de qb⁹ in isto li. ꝯsiderat̄. subꝫ spāle est illud cui⁹ cognitio p̄n^r ingrit̄ in isto lib⁹. Unū iterp̄tatio fm ꝙ est cōis ad quālibet voceꝫ sigñantē ad placitum / siue sit cōplexa / siue incōplexa est subm cōe hui⁹ lib. sꝫ iterp̄tatio 3us dicta fm ꝙ est idē qd̄ enūtiatio est subm p̄n^l hic: ⁊ ēt spāle. ¶ Iste liber ꝯtinet duos libros partiales. In p̊ determinat̄ de p̄ncipijs ⁊ speciebus enūtiatiōis absolute. In 2° ibi ⌊ Qm̄ aūt affirmatio. ⌋ determinat̄ de enūtiatiōe ꝯpata ad aliqd̄ sibi additū: vt ad terminū modalē vel oppōnē. Unū in p̊ li^o determinat̄ de enūtiatiōe absolute: ⁊ in 2° determinat̄ de habitudine ⁊ ꝯrictate enūtiationuꝫ adinuicē. Liber p̊mus ꝯtinet duos tractat⁹. In p̊ determinat̄ de p̄ncipijs enūtiationis. In 2° ibi ⌊ Est aūt enūtiatio non oīs. ⌋ determinat̄ de enūtiatiōe ⁊ ei⁹ spēb⁹. Primus tractat⁹ ꝯtinet tria capla. in p̊ ponit̄ p̱hem. In 2° inuestigant̄ q̄dā descriptōes noīs ⁊ v̄bi q̄ sūt ptes itegrales oīonis. In 3° ibi ⌊ Oīo est vox. ⌋ determinat de oīone q̄ ē gen⁹ ꝓpinquū enūtiatōis. Cap^m p̊^m ꝯtinet tres ptes. In p̊^a ponit p̱hemiū. In 2ª ibi ⌊ Sūt ḡ ea. ⌋ inuestigat q̄dā cōe nomini ⁊ v̄bo ⁊ ēt enūtiatiōi: qd̄ est sigñare ad placitū. Et per ħ inuestigat̄ genus remotū enūtiatiōis qd̄ est vox sigñatiua ad placitū. In 3° ibi ⌊ Est aūt queadmodū. ⌋ ōndit diuersitatē in sigñando iter voces sigñantes ad placitū. cui⁹ sunt nomen / v̄bū / ⁊ enūtiatio. In p̊^a igit̄ pte p̊mittit p̱hemiū in quo exponit de qb⁹ postea est determinaturus. ⁊ ꝓponit 4^{or} ptes. Primo ponit ptes itegrales sui subi que sunt nomē ⁊ v̄bū. 2° ꝓponit ptes subiuas sui subi que sunt affirmatio ⁊ negatio. i. ꝓpositio affirmatiua ⁊ negatiua. 3° ꝓponit suū subm de quo p̄ncipali̇r itēdit determinare: qd̄ est enūtiatio. 4° ꝓponit genus subi qd̄ est oīo. vñ de q̄libet istoruꝫ opꝫ ꝯstituere qd sit nomē ⁊ qd sit v̄bū. ¶ Notāda sunt hic tria. p̊ nōn^m est fm Boe^m supra p̄nta ⁊ hec. ꝙ p̱hs in p̄ntis determinat de vocib⁹ incōplexis que sunt noīa reꝝ. ⁊ ħ determinat de incōplexis que sunt noīa noīuꝫ. hoc est que sunt cōia solū vocib⁹ sigñatiuis ad placituꝫ. cui⁹ sunt nomen ⁊ v̄bū. ¶ Ad cui⁹ euidētiā est sciēdū ꝙ quedā sunt noīa p̊^e impōnis: ⁊ q̄dā sunt noīa 2^e ipōnis. Nā noīa scde ipōnis sunt noīa solū cōia signis ad placituꝫ istitutis vel eoꝝ accñtib⁹: cui⁹ sunt nomē ⁊ v̄bū. Ista. n. sūt cōia solū nomini ⁊ v̄bo sigñantib⁹ ex istōne. ⁊ ideo sunt noīa scde ipōnis vel itētionis. Illa v̄o noīa que sunt cōia tā vocib⁹ sigñatiuis ad placitū q̄ꝫ vocib⁹ sigñatiuis nāliter: nō dr̄ noīa scde ipōnis: cui⁹ sunt hec noīa sonus vox ⁊c̄. Utruꝫ aūt noīa accñtiū vocib⁹ sigñatiuis ad placitū sint noīa p̊^e itētōis vl̄ 2^e. cui⁹ sunt nūerus / fig^a / casus / ⁊ hꝰ: fm ꝙ de eis logt̄ grāmaticus dū^m est. Et pōt dici ꝙ sunt noīa 2^e ipōnis: eo ꝙ solū ꝯsequunt̄ noīa sigñatiua ad placituꝫ: neqꝫ iponunt̄ ad sigñandū anteq̄ꝫ hꝰ noīa qb⁹ accidūt iponūtur ad sigñandū. Noīa p̊^e ipōnis sunt noīa reruꝫ accipiēdo reꝫ fm ꝙ distinguit̄ a signis ad placitū sigñantib⁹. Et diuidit̄ in nomē p̊^e itētiōis ⁊ nomē 2^e itētiōis. Nomē p̊^e itētiōis est nomē rei que nō est nata eē signū pro quo supponit. cui⁹ sunt hō aīal albū nigrū / ⁊ hꝰ. ⁊ etiaꝫ noīa cōia his reb⁹ que sunt signa ad placitū sigñantia: vt sunt noīa trāscēdētia vt ens / vnū / aliq̄d / ⁊ hꝰ sunt noīa p̊^e itētionis. Sꝫ noīa scde itētiōis sunt noīa ad placitū sigñantia ꝯceptū vel itētionē aīe: vel aliq̄d cōe his ꝯceptib⁹ ex qb⁹ cōponit̄ ꝓpositio in aīa: ⁊ hꝰ noīa sunt vt genus / spēs / p̄dicabile / subycibile. Et illud dico supposito ꝙ vlīa sint sole itētōes aīe vt plures dicūt. Supposito tñ ꝙ vlīa sint res ex̄ aīaꝫ qd̄ v̄ius est. dōm ꝙ nomē p̊^e itētiōis est nomē rei vt cadit sub p̊ ꝯceptu itell^s. Et nomē scde itētiōis est nomen rei vt cadit sub scdario ꝯceptu itell^s. v.g. hoc nomē hō / sigñat rem ex̄ vt ꝯcipit̄ absolute: ⁊ sic est sub p̊mario ꝯceptu itell^s. Et ħ nomē spēs sigñat rem vt cōparat̄ ad itell^m per indiuidua qb⁹ est qd cōe: ⁊ sic est nomē rei vt cadit sub scdario ꝯceptu itell^s. ⁊ ideo est nomē scde intētionis. Ex p̄dictis igit̄ appet ꝙ nomē distinguit̄ in nomē p̊^e ipōnis ⁊ in nomē scde ipōnis. Et nomē p̊me ipōnis distinguit̄ in nomē p̊^e itētiōis ⁊ nomē scde itētionis. Noīa

ADDE ħ vñ ꝙ vīe in actu est realiter ꝙ cōparatur sīgñantibus talis aureꝫ cōpatio et attributio sit p̱ itell^m q̄ p̱ itell^m tale esse reale appropriatur singularib⁹. ē ꝙ talis appropriatio p̱ itell^m.

scđe ipõnis sunt noia solū cõia signis ad placitū īstitutis ꝛ eorū accñtib⁹. Noia pme ipõnis sunt noia cõia reb⁹ ex̄ aiaȝ ꝛ ꝯceptib⁹ aie trāscēdētib⁹: que sunt cõia rebus ꝛ signis ad placitū signantib⁹. ¶ 2ᵒ est notādū ꝙ nomē accipit dupl̄r. s. cõiter pro q̄libet voce significatiua ad placitū: ꝛ sic est cõe cuilibet pti orōnis: ꝛ sic accipit in ista diuisione ꝙ aliqđ est nomē pme ipõnis ꝛ qđdaȝ scđe. Alio⁰ accipit stricte fm ꝙ distinguit cõtra alias ptes orōnis. ¶ 3ᵒ est nõn̄ ꝙ hic phs sub noie cõprehēdit indifferēter nomē ꝛ pnomē. diffinitio. n. nois hic data est cõis tā nomini q̄ȝ pnomini: ꝛ sub v̄bo cõprehēdit participiū. vnde qa phs hic determinat de simplici enūtiatiōe sufficit vt de illis determinet ex qbus nec̄io ꝯstet enūtiatio. ꝛ hȝ sunt nomē ꝛ pnomē v̄bum ꝛ participiuȝ. ꝛ ideo magis de his determinat q̄ȝ de alijs partibus orōnis.

¶ Sunt ergo ea que sunt in voce earū que sunt in anima passionum note: ꝛ ea que scribuntur eorum que sunt in voce.

¶ Hec est 2ᵃ pars hui⁹ capl̄i: in qua phs inuestigat qđdaȝ cõe nomini ꝛ v̄bo ꝛ enūtiatiōi. qđ est signare ad placitū. Et ꝯtinet duas particulas. In pᵃ ponit ordineȝ signoꝝ in signando. s. eoꝝ que scribūtur ꝛ eoꝝ que pferūtur ꝛ passionū aie vel ꝯceptuū. In 2ᵃ ibi. Et quēadmodū. ponit diuersitatē signoꝝ pdictoꝝ in signando. In pᵃ igit pticula phs narrādo dicit sic. Sūt g̊ ea que sunt in voce eoꝝ que sunt in aia passionū note. ly g̊ in pposito nō dicit ordinē illationis sequētiū: sȝ magis dicit ordinē ꝯtinuationis sequētiū cuȝ pcedētib⁹: qa. n. pmisit se determinaturum de noie ꝛ v̄bo: ꝯtinuādo se ad pcedētia dicit. ea que sunt in voce ꝛc̄. Qđ exponitur tripl̄r. Uno⁰ ꝙ noia ꝛ v̄ba que sunt in voce sic̄ īferiora in suo supiori sunt note passionū aie. 2ᵒ mō exponit sic. Noia ꝛ v̄ba que sunt in voce sicut res artificialis in re nāli. vox eīȝ est nālis: noia ꝛ v̄ba sunt ex īstōne primi ipositoris: ꝛ artificiale est in re nāli / sunt note passionū aie. 3ᵒ exponit accipiēdo vocem pro platiōe: ꝛ tūc est sensus. Ea que sunt in voce. i. noia ꝛ v̄ba plata sunt note passionuȝ aie. ꝛ hec expositio magis ꝯcordat textui Ari. dicit igit phs ꝙ noia ꝛ v̄ba que sunt in voce / h̄ est in platione / sunt note passionū aie. h̄ est ꝯceptū aie qui sunt silitudines rerū. Et ea que scribunt eoꝝ que sunt in voce / h̄ est noia ꝛ v̄ba scripta signant noia ꝛ v̄ba plata. Taleȝ igit ordinē signoꝝ assignat hic Ari. s. ꝙ passiones aie h̄ est silitudines reruȝ extriū in aia significant res extra. ꝛ noia ꝛ v̄ba plata signant passiones aie ꝛ nomina ꝛ verba plata significāt scripta. ꝛ istud nō soluȝ est veruȝ de noibus ꝛ verbis que sunt ptes enūtiationis. sed etiā est verū de ipa enūtiatiōe. Naȝ enūtiatio plata signat orōneȝ in mēte que est quedā passio mētis: ꝛ enūtiatio scripta signat enūtiatiōem platā. ¶ Notāduȝ est hic ꝙ passio aie pōt dupl̄r accipi quātū ad p̄sens spectat. Uno⁰ pro affectione appetit⁹: ꝛ sic desideriū / amor / ꝯcupiscētia / ira / ꝛ hȝ dn̄r passiones aie. Alio⁰ accipit pro dispōne itell̄s. s. pro silitudine rei in itellu repn̄tāte rē ex̄ aiaȝ: ꝛ sic accipit in pposito. ¶ 2ᵒ est itelligēdū ꝙ nomē ꝛ v̄bū signare passiones aie dupl̄r pōt itelligi. Uno⁰ ꝙ nomē ꝛ v̄bū signant passiōes aie tāq̄ȝ illa q̄ iponunt p̄ ad signandū. Alio⁰ pōt itelligi ꝙ signent passiōes aie tanq̄ȝ illa mediātib⁹ qb⁹ iponunt ad signanduȝ. Primo⁰ nō est necesse nomē ꝛ v̄bū signare passiones aie: qꝛ exquo nomē ꝛ v̄bū signant ad placitū pñt indr̄nter iponi ad signandū rē ex̄ aiaȝ: ꝛ ad signandū passionē aie. Istud ꝯfirmat. Nā res ex̄ p prius itell̄r q̄ȝ passio q̄ est in aia: qꝛ res ex̄ itell̄r directe: ꝛ passio aie indirecte p reflexioneȝ: ꝛ cognitio directa pcedit cognē indirectā siue reflexā. In illo igit p̄ori in q̄ res ex̄ aiam itelligit seu passio aie pōt itell̄s ipone nomē rei ex̄ cognite q̄uis nō iponat illud nomē passiōi aie: cuȝ passio aie tūc sit ignota: ꝛ nomē nō imponit nisi in noto. ¶ Itē si nomē nec̄io iponeret passioni. s. silitudini rei: h̄ eēt v̄a / hō est silitudo hois extris in aia: qꝛ subm ꝛ pdicatū oīno idē signant: qꝛ nō ē du⁹ qn hec vox silitudo hois signet silitudineȝ hois. Seqꝛ ꝙ iste voces / hō ꝛ silitudo hois eidē iponerent: ꝛ sic foret hec v̄a / hō ē silitudo hois. qđ est falsuȝ. 2ᵒ dico ꝙ noia ꝛ v̄ba signant passiōes aie qꝛ passio aie est illđ mediāte q̄ nomē signat reȝ ex̄: qꝛ nomē nō iponit nisi rei note: ꝛ res nota nō ē nisi p silitudinē ei⁹ extñtē i aia. Un̄ sic̄ in actu itelligēdi se hn̄t ista tria itell̄s / res itellecta: ꝛ silitudo rei in aia. sic ista tria se hn̄t in mō signandi. s. vox signans reȝ signatā / res signata / et passio rei in aia. vn̄ sicut silitudo rei in aia nō est illđ qđ p̄ itelligit p vocē tanq̄ȝ illud cui vox p̄ iponit. sȝ illud est mediāte q̄ res ex̄ itelligit: sic passio aie nō est illud qđ p̄ signat p vocē tanq̄ȝ illđ cui vox iponit. Et dico illud loquēdo de noib⁹ pᵉ itētiōis ꝙ illa nō iponunt p̄ ad signandū passiones aie. hn̄ tn̄ est pole ꝙ aliqđ nomē signet passionē aie: vt noia 2ᵉ itētionis ēt hȝ voces passio aie: silitudo rei in aia: ꝛ sic de silib⁹. Boetius tn̄ dicit hic ꝙ vox nō signat p̄ rem ex̄: sed aliqd in aia ꝛ ex ꝯnti signat rem ex̄. Sed credo ꝙ nō sic intelligit ꝙ vox nō p̄ iponit. Si vo pmo signat aliqd in aia non est necesse ꝙ significet illud tanq̄ȝ illud cui imponit p̄: sed tanq̄ȝ illud qđ p̄ mouet intellectū ad imponēdum nomē rei intellecte.

¶ Et quēadmodum nec littere sunt omnibus eedem: sic nec eedem voces.

¶ Hec ē 2ᵃ ps hui⁹ ptis in q̄ phs ponit diuersitatē pdcõꝝ signoꝝ in signando. s. noiuȝ ꝛ v̄boꝝ platoꝝ ꝛ scriptoꝝ ꝛ passionū aie. Et itēdit talē diuersitatē. ꝙ noia ꝛ v̄ba plata ꝛ scripta signant ad placitū: ꝛ passiones aie signant nāliter. ꝛ itēdit hic pbare istas ꝯnes. Pᵃ est ꝙ noia ꝛ v̄ba scripta ꝛ plata signant ad placitū. ꝛ idē itelligit de enūtiatiōe. Et h̄ est ꝯ pᵃ hui⁹ li. que pbat sic. Illa signant ad placitū que nō idē signant apud oēs: sȝ noia ꝛ v̄ba plata ꝛ scripta nō signant ideȝ apud oēs. g̊ ꝛc̄. de hac igit rōne innuit minor in l̄ra cū dī: quēadmodū nec l̄re. h̄ est quēadmodū l̄re scripte nō signant idem apud oēs: sic nec voces plate signant ideȝ apud oēs. vn̄ latini greci ꝛ hebrei hn̄t diuersas l̄ras ꝛ diuersa noia ꝛ verba plata ꝛ scripta. vnde qđ significat per aliqđ nomē scriptuȝ vel platum apud grecos nō significat per idē apud latinos.

¶ Quoruȝ autem he primoꝝ sunt note eedem omnibus anime passiones sunt. Et quoruȝ he similitudines: res etiam eedem.

¶ Hec est 2ᵃ ꝯ quā itēdit q̄ est 2ᵃ hui⁹ li. s. ꝙ passiones aie signant ipas res nāl̄r: q̄ pbat sic. Illa q̄ signant idē apud oēs illđ signant nāl̄r: sȝ passiōes aie signant idē apđ oēs. g̊ ꝛc̄. de ista rōne innuit minor in textu cū dī ꝙ passiones aie sunt oīb⁹ eedē. i. signant ideȝ apud oēs sic̄ res signate p passiōes sunt eedē apud oēs fm spēm. nō. n. sunt eedē res nuō apđ oēs: sȝ fm spēs sūt eedē res apđ oēs natiōes. Iste text⁹. Quoꝝ aūt pᵒʳ exponit 3ᵉ. Uno⁰ pro reb⁹ signatis p passiōes aie: sic ꝙ ly pᵒʳ dicat ordinē rerū ad passiōes ꝛ ad voces platas ꝛ scriptas: que res sunt p̄ores passionib⁹ aie: ꝛ vocib⁹ scriptis ꝛ platis: ꝛ tūc ē sensus / he passiōes seu silitudies rerū pᵒʳ. i. p̄ signataꝝ p passiōes vel simpᶦ pᵒʳ: qꝛ sūt p̄ores passiōib⁹ ꝛ vocib⁹ q̄ꝝ pᵒʳ. i. q̄rū reꝝ pᵒʳ silitudines sunt eedē apud oēs res signate: siue res q̄rū he sūt silitudines sunt oīb⁹ eedē. h̄ est passiōes aie q̄ sunt signa rerū pᵒʳ sunt oīb⁹ eedeȝ. Alio⁰ pōt exponi de passionib⁹. ꝛ hoc dupl̄r. vno⁰ ꝙ ly pmoꝝ dicat ordinē vocū platarū ad aie passiōes. alio mō ꝙ ly pmoꝝ dicat ordinē passionum aie

mum aie ad res significatas per passiones. Prim⁹ sensus est iste. passiones aie quaꝝ passionū he.s. voces plate p̄mo ꝝ. h̄ est p̄mo sunt note he passiones sunt eedē. hoc est idez apud oēs sigñant. ⁊ sic ly p̄mo ꝝ tenetur aduerbialr. Scd̄s sensus est iste. s. ꝙ ly p̄moꝝ dicit ordinē passionuꝫ aie ad ipsas res ⁊ est iste. passiones aie que sunt prime in significādo quoꝝ p̄moꝝ. i. quaꝝ p̄maꝝ passionum aie in significādo res he voces. s. noia ⁊ v̄ba sunt note: he passiones sunt oib⁹ eedē. hoc est idē significāt apud oēs. hoc est passiones aie que sunt p̄me in significādo res quaꝝ passionū noia ⁊ v̄ba sunt note: sunt eedē apud oēs. h̄ est idez sigñant apud oēs. ⁊ intelligo ꝙ passiones aie sunt p̄me in sigñando: q2 imediate sigñant res quaꝝ sunt similitudines. ⁊ noia ⁊ v̄ba nō sigñant res ime^te sed mediātib⁹ passionibus aie. ⁊ hec expositio tertia v3 mihi melior.

De his quidem dictum est in his que dicta sunt de anima. alterius eniꝫ est negocij.

Excusat se a diligētiori hoꝝ cōsideratione. ⁊ dicit ꝙ de his dictū est in libro d̄ aia. s. de passionib⁹ aie qualr significāt res: ⁊ qualr sunt similitudines reꝝ. Dubitat̄ hic: q2 nō vi^r ꝙ passiones aie sint eedem apud oēs sicut dicit hic ph̄s: q2 diuersi hoies diuersas sniās h̄nt de eadem re. sed snia seu opinio passio est aie. ḡ apud diuersos sunt diuerse passiones aie. Itē per vocē equiuocā plati pōt vn⁹ hō cōcipere vnū ⁊ alius aliud. ḡ nō sunt eedē cōceptiōes: nec per ɔ̄ns eedeꝫ passiones aie apud oēs. Ad p^m dōm est ꝙ ph̄s per passiones aie intelligit similitudines rerū. s. simplices cōceptus rep̄ntantes res cˀ. ⁊ per passiones aie nō intelligit sniaꝫ vel opionē que est de cōplexo. Nūc auteꝫ ꝓpria similitudo rei de q̄ ph̄s hic logt̄ semꝑ ⁊ apud oēs rep̄ntat reꝫ cui⁹ est similitudo. sicut si eēt vera imago cesaris. ista vbiqꝫ rep̄ntaret cesarem: ⁊ nō rep̄ntaret in vno loco vnū: ⁊ in alio loco aliū. ⁊ sic est de passionib⁹ aie. s. ꝙ idem sigñant ⁊ rep̄ntant apud oēs. vñ ꝑ passioneꝫ aie nō intelligit ph̄s opionē: q2 de eadē re diuersi diuersas opiniones h̄nt sed ꝑ passionē aie itelligit simplicē similitudinē rei. vñ Boe. vocat hic passiones aie simplices ɔcept⁹ itell̄s circa quos intell̄s nūq̄ decipit̄. Ad 2^m dōꝫ est ꝙ ph̄s nō intelligit hic idētitatē passionis seu ɔcept⁹ re^i vocis significantis ita ꝙ vni⁹ vocis sit vna ɔceptio: q2 certuꝫ est ꝙ de vna voce p̄nt eē diuerse ɔceptōes. s3 ꝑ h̄ ꝙ dic̄ passiones eē easdē: itelligit idētitatē passionū per cōpatiōeꝫ ad res quaꝝ sunt passiones. earūdꝫ. n. reꝝ sunt eedē passiones apud oēs: ⁊ sicut passiones sunt eedeꝫ: ita res sunt eedem apud oēs sic dcm̄ est supius. Adhuc dubitat̄: q2 hic hō ⁊ hoc aial eodē demr̄ato sunt eedē res: ⁊ tn̄ eoꝝ sūt diuerse passiones aie seu diuersi concept⁹. qd̄ p3: q2 aliqs posset esse certus de hoie aliquo ꝙ hoc est hoc aial. ⁊ incertus ⁊ dubius ꝙ sit hic hō. naꝫ vidēs certū hoieꝫ a remotis venientē. pus cognoscit ꝙ veniēs est hoc aial q̄ꝫ ꝙ veniens sit hic hō. ḡ eiusdē rei nō sunt eedē passiones aie s3 diuerse. Confirmat̄. naꝫ videns sor. a remotis h3 cōceptum de sor. ꝙ est hoc aial: ⁊ nō ꝙ est hic hō. Et ex̄ns iuxta sorteꝫ h̄ns notitiā de sor. h3 ɔceptū ꝙ est hic hō: ⁊ tn̄ sor. est vna ⁊ eadē res nuō. ḡ eiusdē rei nō sunt eedē passiones apud oēs. Sciēduꝫ est ꝙ intell̄s ph̄i est ꝙ eadē passio. i. eadem similitudo rei apud quoscūqꝫ fuerit semꝑ est eadem: ⁊ rep̄ntat ideꝫ: tn̄ possibile est ꝙ eiusdē rei sint plures passiones seu cōcept⁹ aie: sed quilꝫ istoꝝ cōceptuū nō rep̄sentat idem apud oēs: q2 de eadeꝫ re simplici p̄nt diuersi hoies hic diuersos ɔcept⁹: sed iste est intell̄s ph̄i ꝙ idē ⁊ vnus ɔcept⁹ apud quoscūqꝫ fuerit semꝑ idē rep̄ntat. vñ idē ɔcept⁹ ꝓprie nō est diuersaꝝ reꝝ: eadē tn̄ res pōt hic ɔcept⁹ diuersos: s3 ille passiones nō sigñant diuersa apud diuersos cū significent nālr. Vñ argumētuꝫ nō plus concludit nisi ꝙ eiusdē rei p̄nt esse diuerse passiones seu cōceptus aie: ⁊ nō cōcludit ꝙ eadem passio diuersa significat: siue apud diuersos: siue apud eundem: siue in eodem tempore: siue in tēpori^bus diuersis.

Est aūt quēadmodū in aia aliquotiēs quidē intell̄s sine vero vl̄ falso. aliquotiēs aūt cū iaꝫ neccē est hoꝝ alterū inesse: sic ēt in voce. Circa cōpōneꝫ eniꝫ ⁊ diuisionē est falsitas veritasq3.

Hec est 3^a ps hui⁹ capl'i in qua ph̄s ondit diuersitatē in significādo iter voces significātes ad placitū: cū sunt nomen v̄buꝫ ⁊ enūtiatio: ⁊ hec est diuersitas ꝙ aliq̄ est vox sigñatiua ad placitū q̄ est sigñatiua veri vl̄ falsi ⁊ aliqua nō. P2io igit̄ ondit ph̄s ꝙ aliq̄ vox sigñatiua ad placitū est sigñatiua veri vl̄ falsi: ⁊ aliq̄ est vox sigñatiua ad placitū que nō sigñat veꝝ nec fl3: ⁊ s̄m h̄ ps ista pōt diuidi in duas ptes. Scd̄a icipit ibi [Nola igit̄ ipsa.] In p^a pte declarat ph̄s: ꝙ vox aliq̄ sigñatiua ad placitū est sigñatiua veri vel falsi. ⁊ aliq̄ nec est sigñatiua veri nec falsi. ⁊ h̄ est 3^a ɔ̄ hui⁹ lib. q̄ ꝓbat̄ sic. Sicut est in itellu sic est in voce sigñante ad placitū ɔceptū intell̄s. hec ꝓpō p3: quia signū d3 ꝓportionari ⁊ ɔformari sigñato: s3 voces iposite ad sigñanduꝫ formant̄ ad exprimēduꝫ ɔceptū mentis: ⁊ intell̄s est qn̄qꝫ sine vero ⁊ sine falso: ⁊ qn̄qꝫ est cū vero ⁊ cū falso. igit̄ sic est de voce: q2 quedam vox est sigñatiua veri vel falsi: ⁊ quedā nō. Intell̄s. n. qn̄qꝫ cōponit res adinuicē vel diuidit abinuicē cū vero vel falso: ⁊ qn̄qꝫ non cōponit nec diuidit cū vero nec cū falso. naꝫ circa cōpōnem ⁊ diuisionē ɔsistit veritas ⁊ falsitas: vt dicit Arist. in p̄ntia. ⁊ 3° de aia. Sciēduꝫ est hic ꝙ hec ꝓbatio nō tenet solū ꝑ locū a sil'i: s3 arguēdo a cā ad effectū. Nam cōceptōes intell̄s sunt cause formatiōis ⁊ ipositiōis vocis. nā voces ꝓferunt̄ ad sigñanduꝫ ɔcept⁹ mētis: ⁊ iō ex h̄ ꝙ cōceptiōes mētis qn̄qꝫ sūt cū vero vl falso: ⁊ qn̄qꝫ sine vero ⁊ falso: seq̄t̄ ꝙ voces sigñatiue qn̄qꝫ sunt cū vero ⁊ cū falso: ⁊ qn̄qꝫ nō: ⁊ arguit̄ a cā ad effectū. Circa illō dcm̄ ph̄i. circa cōpōneꝫ ⁊ diuisionē ɔsistit veritas ⁊ falsitas. est sciēduꝫ ꝙ veritas vno modo est adequatio rei ad virtutem cognoscentē. ⁊ alio mō est adeq̄tio virtutis cognoscētis vt intell̄s ad reꝫ. p̄mo mō v̄itas est idē qd̄ ɔformitas rei ad v̄tutē cognoscēteꝫ: ꝑ quā māifestat vel nata est manifestare se itellectui taleꝫ q̄lis est: ⁊ sic veritas nō est aliud q̄ꝫ ɔformitas apparētie rei ad suā exñtiā: ⁊ talis veritas est duplex: sicut virt⁹ cognitiua est duplex. s. creata ⁊ increata: veritas q̄ est ɔformitas rei ad v̄tutē cognitiuā increatā. s. ad intellm̄ diuinū est in oi ente taꝫ cōplexo q̄ꝫ incōplexo: q2 queliꝫ res est nata manifestare se intellectui diuino talem q̄lis est: cū intell̄s diuin⁹ nō possit circa aliquā reꝫ decipi: ⁊ veꝝ ꝙ deriuat̄ a v̄itate sic accepta ɔuertit̄ cū ente. ⁊ de ista v̄itate dicit ph̄s. 2. meta. ꝙ vnūqd̄qꝫ ens sicut se h3 ad entitatem: ita se h3 ad v̄itatē. ⁊ v̄itas sic accepta nō h3 falsuꝫ pro suo opposito: veritas aūt que est adeq̄tio rei ad v̄tutē cognitiuā creatā. s. ad itell'ꝫ nr̄m est illud ꝑ qd̄ res est nata de se facere verā extimationem. ⁊ isto mō denarius h̄ns debitā formā ⁊ debitā mā3 denarij dī ver⁹ denarius: s3 denari⁹ h̄ns debitam formā ⁊ nō mā3 debitā dī falsus denarius: vt denari⁹ cupre⁹ ⁊ ereus vel plūbe⁹: q2 de se nat⁹ est fac̄e falsaꝫ extimatiōeꝫ. nam vnūquodqꝫ h̄ns formā argēti natum est facere de se veram extimatiōnē qd̄ est argentū. ⁊ ideo denari⁹ h̄ns veri denarij figurā: ⁊ nō mā3 debitā denarij vt mā3 plūbeaꝫ ⁊ cupreā est falsus denarius: q2 de se facit extimationem: hec aūt falsitas est soluꝫ in cōpositis ex mā ⁊ for^a: ⁊ ideo dic̄ ph̄s in 3° d̄ aia ꝙ itell̄s circa qd̄ qd̄ est. i. circa simplicē

gdditatē rex ſp̄ ē ver⁹. Ueritas aūt 2ª mō dcā.ſ.q̄ ē adeq̄tio v̄tutis cog̃ſcētis ad rez cognitā eſt in v̄tute cog̃ſcente ſiē in ſubo: ⁊ talis eſt duplex: q̄dā eſt cōplexa ⁊ q̄dā incōplexa. v̄itas icōplexa ē illa q̄ eſt adeq̄tio v̄tutis cog̃ſcētis ad rez cognitā: q̄ pōt eē nō ſolū in intellu: ſed ēt in ſenſu. ⁊ ideo dicit ph̄s in 2º de aīa: ꝙ ſenſus reſpectu ꝓpꝝ obīi ſemꝑ eſt ver⁹: h̄ eſt in maiori ꝑte eſt verus: q2 in maiori ꝑte ſenſus ꝯformat̃ obo ſuo ꝓpō: ⁊ circa illō nō decipit̃: veritas aūt cōplexa ſolū eſt circa cōpōnē ⁊ diuiſionē itellect⁹: ⁊ de hac v̄itate logt̃ ph̄s cū dicit. circa cōpōnez ⁊ diuiſionē ⁊c̄. Ex h̄.n. ꝙ intell's aſſerit aliq̄ eſſe eadē que nō ſunt eadē: vel aliq̄ nō eē eadē que ſunt eadē: eſt ꝓpoſitio falſa que h̄ ſignat: ſiue ſit ꝓpō in ꝓlatōe ſiue ſit in mēte. ¶ Sed verū ſit aliq̄ ꝓpō cōpoſita ex reb⁹ ex̄ aīaz dictus eſt ſupra in pn° lib. p̄dicā. Suppoſito v̄o ꝙ nō ſit aliqua ꝓpō i re cōpoſita ex reb⁹ vt cōit dicet̃: eſt du‵ gd ex ꝑte rei corrn̄deat veritati ⁊ falſitati ꝓpōnis in mēte ⁊ in ꝓlatione. opȝ.n. ꝙ ei corrn̄deat aligd in re ꝑ qō tūc dicamus q̄ vex eſt ꝙ ꝓpō in mēte ⁊ in ꝓlatione eſt vera: q2 ſic ſignificat ſicut eſt in re. Ad h̄ igit̃ ꝙ ꝓpō ſit vera: oȝ ꝙ ſit in re ſiē ꝓpō ſignat. ⁊ per ꝯn̄s veritati ꝓpōnis in mēte ⁊ in voce ⁊ in ſcripto corrn̄det aligd ꝓportionale. ¶ Dōm eſt vt mihi vī ꝙ ad h̄ ꝙ aligd ſit vex opȝ ꝙ v̄itati ꝓpōnis in mēte in ꝓlatiōe ⁊ in ſcripto corrn̄deat idētitas vel diuerſitas ſeu nō idētitas iſtoꝝ pro gb⁹ ſupponit ſubȝ ⁊ predicatū. vn̄ veritati ꝓpōnis affirmatiue corrn̄det in re idētitas illi⁹ pro quo ſupponit ſubȝ ad illud pro quo ſupponit p̄dicatū. Nō.n. pōt aliq̄ ꝓpō affirmatiua cathe⁹ in recto eē vera niſi ſubȝ ſupponat pro eo pro quo ſupponit p̄dicatū. l. v̄ificet̃: ⁊ ſi ſupponat pro eodē tūc eſt affirmatiua vera. ⁊ negatiua cathe⁹ nō eſt vera in recto ſi ſubȝ ⁊ p̄dicatū ſupponāt pro eodē: ſȝ ſi ſupponāt ꝑ diuerſis tūc eſt negatiua vera. ¶ Et ſi dicat̃ ꝙ eſt affirmatiua v̄a q̄n̄ nō eſt talis idētitas: q2 hec eſt v̄a. Ceſar eſt ceſar: ⁊ tn̄ nō eſt aliq̄ idētitas. ſilr negatiua pōt eē vera ſine tali diuerſitate illoꝝ pro gb⁹ ſupponit ſubȝ ⁊ p̄dicatū vt pȝ. Iſta.n. eſt vera. ceſar nō eſt plato: ⁊ tn̄ ceſar ⁊ plato nō ſūt diuerſa: cū nō ſint entia: ⁊ idē ⁊ diuerſuȝ ſūt dr̄ie entis. ¶ Dōȝ ꝙ ceſare corrupto idētitas eſt ceſaris ad ceſarem: ſȝ illa idētitas nō exiſtit: ſȝ ē idētitas rōnis. ⁊ idē ceſar ē idē ceſari idētitate q̄ nō ē: nec opȝ ꝙ idē ⁊ diuerſū ſꝑ ſint dr̄ie entis: entis i actu: ſȝ entis maxie trāſcēdētis: qō. ſ. ē in itellu. Un̄ ſic p̄t dici ꝙ ens dr̄ 2ʳ. vno⁰ vt ē cōe oī itellibili. alio⁰ idē eſt qō entis: ſic idem ⁊ diuerſuȝ dr̄. Uno⁰ vt ſunt dr̄ie entis trāſcēdētis. Alio⁰ vt ſunt dr̄ie entis in effectu h̄ eſt in actu exn̄tis. ⁊ per h̄ pȝ reſpōſio ad argumētum.

¶ Noīa igit̃ ipa ⁊ v̄ba ꝯſilia ſūt. Sine cōpōne vel diuiſiōe intellectui: vt hō vl' albū q̄n̄ nō addit̃ aligd. Neq3.n. adhuc verū vel falſum eſt. Huius aūt ſignū hoc eſt. hircoceru⁹.n. ſignat aligd: ſed qō nōdūȝ verū vel falſuȝ ſit. ſi eē vel nō eſſe nō addat̃ vel ſimplr vel ſm̄ tempus.

¶ Hec eſt 2ª ps 3ᵉ ꝑtis hui⁹ capli: in q̄ ph̄s oſidit que vox eſt ſignatiua veri vl' falſi: ⁊ que nec eſt ſignatiua veri nec falſi: ⁊ ꝓbat ꝙ noīa ⁊ v̄ba ꝑ ſe ſumpta nec ſignificēt vex nec fl̄ȝ: ⁊ hec eſt ꝯ.4. hui⁹ li. q̄ ꝓbat̃ 2ʳ ſic. Pr̄io ex dicto imediate p̄cedēti ſic. circa cōpōnez ⁊ diuiſionē cōſiſtunt veritas ⁊ falſitas: ſȝ noīa ⁊ v̄ba ꝑ ſe ſumpta ſunt ſine cōpoſitōe ⁊ diuiſione. ḡ noīa ⁊ v̄ba ꝑ ſe ſumpta nec ſignant vex vel fl̄ȝ. ¶ Scdo ꝓbat̃ per qōdā ſignū: ⁊ arguit̃ per locū a maiori ſic. ſi aliqō nomē ⁊ v̄bū ſignarent vex vel falſuȝ. h̄ maxie eēt vex de noīe ⁊ v̄bo cōpoſito: ſȝ nomē nec v̄bū cōpoſitū ꝑ ſe ſūptū ſignat vex vl' fl̄ȝ. igit̃ nullū nomē vel v̄bū ꝑ ſe ſumptū ſignat vex vel fl̄ȝ. maior pȝ. ⁊ minor declarat̃ ꝑ ex‵ ſic. Hircoceru⁹ eſt nomē cōpoſituȝ: ⁊ h̄ nomē hircoceru⁹ ꝑ ſe ſumptū nō ſignat verū vel fl̄ȝ. vn̄ ſi nō addat̃ ſibi v̄bū p̄ntis tp̄is aut p̄teriti aut futuri nō ſignat vex nec fl̄ȝ. ¶ Sȝ h̄ dubitat̃. vī.n. ꝙ vnū nomē ꝑ ſe ſumptū ſit vex vel fl̄ȝ: q2 noīa ſignant ad placitū. ḡ poſſe eſt iponere vnū nomē ad ſignandū idem qō iſta enūtiatio /hō eſt aīal: ſȝ iſta enūtiatio ſignat vex vel fl̄ȝ. ḡ poſſe eſt ꝙ vnū nomē ſignificet vex vel fl̄ȝ. ḡ multo forti⁹ vnū nomē cōpoſitū pōt ſignare vex vel fl̄ȝ. aīs pȝ. nā hec l̄ra. a. pōt iponi ad ſignandū idē qō h̄ enuntiatio. de⁹ eſt /ſignat. ¶ Itēȝ ſi q̄rat̃ q̄s legit in ſcholis. ⁊ rn̄deat̃ /magr̄. q̄ ſic rn̄det dicit vex vel fl̄ȝ. ⁊ nō dīc niſi vnū nomē ꝑ ſe ſumptū. igit̃ nomē ꝑ ſe ſumptū ſignat vex vl' fl̄ȝ. ¶ Silr h̄ v̄bū curro ſignat idē qō h̄ oīo /ego curro: ſȝ hec oīo ſignat vex vel fl̄ȝ. igit̃ aliqō v̄bū ꝑ ſe ſumptum ſignat vex vl' fl̄ȝ. ¶ Dōm ꝙ nec nomē nec v̄bum ſeparatū. h̄ eſt ſeorſuȝ acceptū. h̄ eſt ꝑ ſe acceptū ſignat verū vel fl̄ȝ cōplexe. vn̄ pōt dici diſtingnēdo de ſignare veruȝ vel fl̄ȝ. ꝙ eſt duplex. ſ. cōplexe ⁊ incōplexe. Illud ſignat vex vel fl̄ȝ cōplexe: cui⁹ ps ſignat ꝑtē toti⁹ ſignati: ita ꝙ ſicut totū ſignat totū vex vel fl̄m: ita ps ſignat ꝑtē veri vel falſi: ⁊ ſic nec nomē nec v̄bū ꝑ ſe ſumptū ſignat vex vel fl̄m cōplexe. ſ. ꝑ modū cōplexi: q2 nec ps noīs nec ps v̄bi ſignat aligd ꝑ ſe: vt dīc ph̄s. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nec ſignat ꝑtem illi⁹ qō ſignat̃ ꝑ totū. Et ꝑꝑ h̄ dico ꝙ nec nomē nec v̄bū ꝑ ſe ſumptū ſignat vex vel fl̄ȝ cōplexe ſiue ꝑ modū cōplexi. Dico tn̄ ꝙ vnū nomē ⁊ vnū v̄bū pōt ſignare verū vel fl̄ȝ incōplexe ſiue per moduȝ incōplexi: ⁊ ſic pōt hec vox. a. iponi ad ſignanduȝ idē qō hec ꝓpō /de⁹ eſt /nec ex h̄ ſeqt̃ ꝙ illa vox. a. ſit ꝓpō: q2 oē ſignificās vex vel fl̄m eſt ꝓpō: ſȝ ſolū ſignificās vex vl' fl̄ȝ ꝑ modū cōplexi eſt ꝓpō. ḡ ⁊c̄. ¶ Si dicat̃ ꝙ ſi. a. ſignat idē qō iſta ꝓpō /de⁹ eſt /tūc iſta eſt vera. a. eſt ꝓpō: q2 ſeqt̃ /de⁹ eſt /eſt ꝓpō. ḡ. a. eſt ꝓpō. aīs eſt vex. ḡ ⁊ ꝯn̄s. ꝯn̄tia pȝ: q2 arguit̃ a ꝯuertibili ad ſuū ꝯuertibile. ¶ Itē noīa ſignant ad placituȝ. ſi igit̃ vex eſt ꝙ. a. ſignat diſtīcte idē qō hec ꝓpō /deus eſt/ ſignat: ⁊ imponat̃ ad ſignandū diſtīcte illud qō iſta ꝓpō ſignat: tūc ſeqt̃ ꝙ. a. ſignat vex vel fl̄ȝ. ¶ Ad pᵐ dōm eſt. ꝙ hec eſt multiplex. a. eſt ꝓpō. eo ꝙ ly. a. pōt ſupponere māl'r ⁊ ſignatiue. ſi ſumat̃ ſignatiue. ſic hec eſt vera. a. eſt. ꝓpō. ſi aūt māl'r: ſic eſt fl̄a: q2 hec l̄ra. a. nō eſt ꝓpō: nec valet in iſto ſenſu /de⁹ eſt /eſt ꝓpō. ḡ. a. eſt ꝓpō: nec valet ꝯn̄a a ꝯuertibili ad ꝯuertibile ſumptis terminis māl'r. nō enim ſeqt̃. hō eſt biſſyllabū. igit̃ riſibile eſt biſſyllabū. nec valet. hō eſt nomē ſubſtātiuū. igit̃ riſibile. Un̄ ſūpto. a. māliter nō eſt dōm ꝙ. a. ſit ꝓpō: q2 ſi ſic: hec foret bona ꝯn̄a a. eſt. ḡ de⁹ eſt. qō nō eſt vex. vn̄. a. māl'r ſumptū non pōt eē aīs nec ꝯn̄s. ¶ Et ſi dicat̃. de. a. ſignatiue ſumpto v̄ificat̃ ꝙ eſt ꝓpō. ḡ pōt eē ꝙ ſit aīs. ḡ ſūpto. a. ſignatiue erit hec ꝯn̄a bona. ſi. a. eſt /de⁹ eſt. ¶ Dōm ꝙ ſic dicendo. ſi. a. eſt. a. vel ſi. a. eſt. b. nō eſt ꝯn̄a. nec iſti termini poſſunt ſumi ſic niſi māl'r. q̄uis re⁹ alterius poſſint ſignatiue vel māl'r ſumi idifferēter. ¶ Ad aliā dōȝ ꝙ ipoſſe eſt ꝙ. a. ſignificet idē diſtīcte qō iſta ꝓpō /de⁹ eſt. Un̄ lȝ noīa ſignificēt ad placitū ſic ꝙ p̄nt iponi cuilȝ rei indr̄nter. modus tn̄ ſignandi rez diſtīcte vl' idiſtincte nō ē ad placitū. Un̄ q̄uis oē illud qō itell'r poſſit ſignari ꝑ vnū nomē idiſtincte: tn̄ nō oē illud qō intell'r diſtīcte pōt ſignari per vnuȝ nomē diſtīcte: q2 ſic diffō pōt ꝯſtare ex vno noīe ſoluȝ ſi vnū nomē pōt diſtīcte ſignare diffinitū: ⁊ h̄ eſt ꝯ ph̄ȝ 2º meta. ¶ Ad pᵐ p̄ncipale qō vī eē in ꝯⁱriuȝ eſt dōm: cōcedendo ꝙ vnū nomē pōt idē ſignare ꝙ hec ꝓpō /de⁹ eſt /e ēt vna l̄ra pōt idē ſignare: ſed nec vnū nomē nec vna l̄ra pōt ſignare cōplexe idē qō h̄ ꝓpō /de⁹ ē. ¶ Ad aliō dōȝ

est q si q̄raẗ q̄s legit in scholis: ⁊ r̄ndeaẗ magr̄. sic r̄ndēs de virtute sermonis: nec dic̄ ver̄ vel fl̄m. de bonitate tn̄ intellis pōt p dictū suū intelligere ver̄ vel falsuz. subin / telligēdo verbū qd̄ fuit īterrogatiue positū. Un̄ h nomē magister / nō siḡnat ver̄ vel falsuz. de virtute tn̄ īterroga tionis dat ītelligere ver̄ vel falsum. ⁋ Ad aliud dico q vba que sunt pᵉ aut scd̄e psone sunt vba excellētis actio nis: q2 in eis intellr̄ nolatiuꝰ determinatꝰ: ⁊ ideo in eis est īplicita cōpositio. vn̄ hm̄ vba significāt ver̄ vel fl̄m īplī cite. Meliꝰ tn̄ vꝫ esse dōz q hm̄ vba p̄me ⁊ scd̄e psone: vt curro curris nō significāt ver̄ nec falsum: q2 idē siḡnant curro ⁊ curris: sed h vbū currit / nō siḡnat ver̄ nec falsuz. igiẗ nec curro. Un̄ psona nō est de siḡnato vbi: sꝫ est acci dens vbi: verū tn̄ est q vbū p̄me ⁊ scd̄e psone dat intelli gere ver̄ vel falsum: ⁊ h vbū curro dat ītelligere hoc pro nomē ego. nō est tn̄ de siḡnato huiꝰ vbi curro. Un̄ intētio p̄hi est hec q nec nomē nec vbū per se sumptū siḡnat ve rum vel falsuz: sed sola ppō siḡnat ver̄ vel falsuz: distin cte tn̄ vn̄ū vbū p̄me ⁊ scd̄e psone dat ītelligere verū vel falsuz. ⁋ Sꝫ ꝯ hoc. ista ꝯn̄a est bona. curro. igiẗ moueor: ⁊ per ꝯn̄s curro est an̄s: ⁊ moueor ꝯn̄s: ⁊ nihil pōt eē an̄s siue ꝯn̄s nisi ppō. igiẗ curro est ppō. igiẗ siḡnat verū vel falsuz. ⁋ Huic pōt r̄nderi dupl̄r. Uno mō q hic non est aliqua ꝯn̄a. curro. ḡ moueor. nec ex opposito seq̄ẗ oppoᵐ qd̄ pōt eē an̄s vel ꝯn̄s. ⁋ Si dicaẗ. curro ⁊ ego curro cō uertunẗ: ⁊ hec ppō / ego curro / pōt eē an̄s vel ꝯn̄s. ergo ly curro / pōt eē an̄s vel ꝯn̄s. Dōm q curro: ⁊ hec oratio / ego curro / ꝯuertunẗ sicut cōplexū ⁊ incōplexū. ⁊ ideo nō opꝫ. q si vnuz possit eē an̄s vel ꝯn̄s: q pp̄ter h reliquū possit esse an̄s vl̄ ꝯn̄s: sicut posito q. a. siḡnat idē qd̄ hec oratio deꝰ est siḡnat. non sequiẗ: deus est. pōt esse an̄s vel ꝯn̄s. ḡ hec lr̄a. a. pōt esse an̄s vel ꝯn̄s: sed opꝫ plus addere q sūt cōuertibilia tanq̄ cōplexa. Un̄ posito q. a. significet idē qd̄ deꝰ est. nō pp̄ter hoc est hic aliqua ꝯn̄a. deꝰ est. igiẗ. a. est. nec hic. a. est. igiẗ deꝰ est. ⁊ cā dicta est supius. ⁋ Et si dicaẗ. pferēs hoc verbū taceo / dicit falsuz. ḡ hoc vbuz ta ceo siḡnat falsuz. dico q pferēs hoc vbū taceo de virtu te sermonis nec dicit verū nec dicit falsuz. Unde pp̄ter hoc dictū intelligiẗ verū vel falsuz: sed hoc est ex cōi vsu loquēdi non ex virtute sermonis. ⁋ Alio mō pōt dici q hec ꝯn̄a est bona. curro. igiẗ moueor: ⁊ tūc esset dicēdum q an̄s esset ppō īplicite nō rōne significati tn̄: sed rōne p̄me psone intellecte in curro. nec valet. est ppositio im plicita. igiẗ significat verū vel falsuz. sed sufficit q inclu dit verū vel falsuz. p̄ma tn̄ respōsio magis cōcordat ver bis ⁊ sententie Aristotelis.

Nomen ergo est vox significatiua sꝫ placitū sine tempore: cuius nulla ps est significatiua separata.

Istud est zᵐ caᵐ p̄mi tractatus in quo determinaẗ de ptib' integralibꝰ enuntiatiōis ⁊ continet duas ptes p̄ncipales. In pᵒ determiaẗ de noīe. In zᵒ ibi [Uer buz est illud.] determiaẗ de vbo. pᵃ ps ꝯtinet duas ptes. In pᵃ poniẗ diffinitio nois ⁊ mātfestatio partiū diffōnis. In zᵃ ibi [Nō hō vo.] Excludit p̄hs que dā s rōne nois que apparēt esse noīa ⁊ nō sunt noīa. Primo ḡ p̄hs ponit diffōnez nois dicēs q nomē est vox siḡnatiua ad placitū sine tpe: cꝰ nulla ps siḡnat separata. In hac diffōne ponunẗ gnq3 dr̄e p q̄s dr̄t nom̄ ab aliȷs q̄ nō sūt noīa. per h. n. q nomē est vox dr̄t nomē a sonis q̄ nō sunt voces. nā qdaz sonꝰ est vox ⁊ qdā nō est vox: q2 vocū q̄dā est vox siḡna tiua. per hāc pticulaz siḡnatiua differt nomē a voce non siḡnatiua: ⁊ q2 vocū siḡnatiuar̄ quedā significāt ad pla citū. ⁊ quedā nālr̄. per hāc pticulam ad placitū / differt no men a voce siḡnatiua nālr̄: ⁊ q2 vocū siḡnatiuar̄ ad placi tum. quedā significāt cū tpe: vt vbū ⁊ pticipiū: ⁊ quedam sine tpe. per hāc particulaz sine tpe / differt nomē a vbo ⁊ pticipio. Adhuc q2 quedā vox siḡnatiua ad placitū sine tpe hꝫ ptē que p se aliqd siḡnat: vt oro. Ideo ad differē tiaz orōnis poniẗ ista pticula. cuiꝰ nulla ps per se signifi cat ⁊c̄. Unde q2 per pticulas positas in diffōne dꝫ diffinitū differre a quolꝫ alio. ideo in hac diffōne ponunẗ par ticule ille: ponitur enim vox tanq̄ genus: ⁊ alie particule ponuntur tanq̄ differentie.

⁋ In noīe enim qd̄ est equiferꝰ. ferus nihil p se significat quēadmodū in orōne que est equus ferus. At vero nō quēadmoduz in simplicibus noibꝰ sic se hꝫ ⁊ in cōpositis. In illis. n. nullo modo pars significatiua est. In his autez vult quidē significatiua esse sed nullius est separa tim: vt in eo qd̄ est equiferus.

⁋ Posita diffōne nois p̄hs exequiẗ declarādo duas pticu las positas in hac diffōne. s. tertiā ⁊ vltimā. nā due pᵉ pti cule patēt ex p̄cedētibꝰ ex h q ea q̄ sunt in voce sūt note passionū aīe. 4ᵃ pticula patebit ca. de vbo. Prio ḡ decla rat pticulaz vltimā. q nulla ps nois est siḡnatiua separa tim: ⁊ hec est ꝯ. 5. huiꝰ lib. que pbaẗ p locum a maiori sic. Si aliqua ps nois siḡnat separatī. hoc foret maxie veruz de ptibꝰ nois cōpositi: sed ptes nois cōpositi nihil signifi cant separatī. igiẗ nulla pars nois est siḡnatiua separatim. maior pꝫ. minor declaraẗ declaratōe exēplari sic. hoc no men equiferꝰ est nomē cōpositū: ⁊ nulla ps huiꝰ nois s̄m q est ps siḡnat aliqd per se: q2 nec equꝰ nec ferus siḡnat aliqd s̄m q est ps huiꝰ nois equiferꝰ. differūt tn̄ ps nois cōpositi ⁊ pars nois simplicis: q2 pars nois simplicis nec siḡnat aliqd p se. nec appet aliqd siḡnare p se. ps ēt nois simplicis nec siḡnat aliqd in toto cuiꝰ est ps nec ex̄ totuz. sed pars nois cōpositi vꝫ siḡnare aliqd: ⁊ si nō significet aliquid in toto: tamē extra totū significat per se.

⁋ Secundum vero placitum qm̄ naturaliter no minum nihil est: sed quādo fit nota.

⁋ Aliam particulaz. s. q nomē siḡnat ad placitū declarat p̄hs: ⁊ hec est ꝯ. 6. huiꝰ lib. ⁊ pbaẗ zᵉ. Primo ostēsiue. zᵒ per rōnē ducētez ad īpossē. p sic. Illud qd̄ nō siḡnat nisi ex hoc q fit nota alteriꝰ siḡnat ad placitū: q2 q fiat nota hoc est ad placitū: sed nomē est hm̄. ergo ⁊c̄.

⁋ Nam designant ⁊ illiterati soni vt ferarum. Quorum nihil est nomen.

⁋ Scd̄o pbaẗ eadē ꝯ per īpossē sic. Si nomē non est vox siḡnatiua ad placitū: sequereẗ q quecūq3 vox eēt indiffe rēter nomē: ⁊ sic soni ferar̄ illiterati qui nālr̄ significāt essent noīa. sꝫ h est īpossē. ḡ soluz vox siḡnatiua ad placi tum est nomē. vn̄ q2 voces siḡnatiue nālr̄ nō sunt noīa. cuiusmodi sunt soni ferarū illr̄ati. s. qui lr̄is nō p̄nt scribi. Ex h ꝯcludiẗ q ille voces que sūt noīa significāt ad pla citū. ⁋ Sed hic occurrūt quatuor dubia. pᵐ est ꝯ p̄mā particulaz diffōnis nois. nō. n. vꝫ q nomē sit vox: q2 ōis vox est res nālis: ⁊ nomē est res artificialis: cū sit factū p inuētionē hoīuz ⁊ p artē: sed nulla res artificialis est res nālis. ḡ hec est fl̄a. nomē est vox: sicut ista. balneū est aq̄. h. n. est fl̄a. sꝫ ista est vera. balneū est aqueū. ⁋ Itē vox ē mā nois. Igiẗ nō p̄dicaẗ de noīe: q2 ps mālis nō p̄dicaẗ in recto de toto cuiꝰ est ps. ⁋ Itē vꝫ q nō oē nomē signi ficet ad placitū: q2 gemitꝰ ⁊ latratꝰ ⁊ hm̄ sꝫ noīa: ⁊ tn̄ signi ficāt nālr̄. ḡ in diffōne nois male poniẗ h pticula siḡna tiua ad placitū: cū nō ꝯueniat oī noī. ⁋ Itez nō vꝫ q oē

nomē signet sine tpe:qz dies nox ⁊ ann⁹ sūt noia ⁊ signi-
ficāt tpa:⁊ p ɔñs nō significāt sine tpe: qz si significarēt
sine tpe significarēt sine suo signato : quod est īpossibile.
℄ Contra illaz pticulam cuius nulla ps aliqd significat.
ar.sic. Aliqḋ nomē cōponit᷑ ex multis noib⁹ ⁊ noia signi-
ficāt.igit᷑ ptes nois signant.maior est vera : qz capio hoc
nomē respublica.ptes istius nois significāt: qz res signat
⁊ publica etiaz significat.g̃ ⁊c. ℄ Ad p̄ᵐ dōm vno mō φ
vox que ponit᷑ in diffōne nois est idifferēs ad vocē signi-
ficantē ad placitū:⁊ ad vocē significantē nālr.alr frustra
poneret᷑ in diffōne illa pticula ad placitum: ⁊ ita illa vox
posita in diffōne nec est res nālis nec artificialis:sȝ indif-
ferēs ad vtrūqȝ: sicut aial in cui⁹ diffōne sic dr. Substā-
tia aiata sensibilis nec est hō nec asin⁹:sȝ est indifferēs ad
vtrūqȝ.s.ad oēm spēz ⁊ indiuiduū aialis:⁊ sic vox que po-
nit᷑ in diffōne nois nec est res nālis nec artificialis : sȝ est
gen⁹ vtriusqȝ.per h̄.n.pȝ ad zᵐ dubiū:qm̄ vox que ponit᷑
in diffōne nois est cōis ad nomē ⁊ ad mãz nois:⁊ non est
mã nois. ℄ Aliter pōt dici φ sicut h̄ cōe nomē qḋ h̄ dif-
finit᷑ est res artificialis:qz fit per institutiōez iponētis:ita
h̄ cōe vox positū in diffōne nois est res artificialis: quia
fit per institutiōez hois:⁊ nō seq̄t φ res artificialis predi-
cet᷑ de re nāli:sȝ pdicat᷑ artificiale d̄ artificiali. ℄ Adhuc
pōt dici alr φ q̃uis nomē fit nomē per instōnez iponen-
tis:tñ nō est res artificialis:qz per h̄ φ instituit᷑ ad signi-
ficandū nulla res artificialis sibi inherēs acgrit᷑. Res.n.
nālis p̄supposita oī impositōi iponit᷑ ad significādū. Un̄
sicut signū qḋ est res nālis: puta circulus/ pōt institui ad
signandum vinū in tabernaita vox nālis pōt institui ad
signandū absqȝ h̄ φ aliqua for⁹ noua sibi acgrat᷑: ⁊ sȝ h̄
hec eēt negāda.nomē est res artificialis.Siqs tñ velit di-
cere φ ex h̄ φ vox iponit᷑ ad signandūȝ acgrit᷑ voci qdā
respect⁹ ad signandūȝ:ita φ nomē est qḋdam aggregatū
ex voce ⁊ ex reᵘ ad signandūȝ:sic dicēs hȝ dīe φ nomen
est res artificialis: nec est incōueniēs nomē rei nālis pdi-
cari in recto de noie rei artificialis accepto in concreto.
subȝ vo accñtis pdicat᷑ d̄ accñte accepto in ɔcreto. vt pȝ.
h̄.n.est vera:symm⁹ est nasus ɔcau⁹:⁊ quodā mō pōt cō-
cedi φ disc⁹ est lignū sic vl sic figuratū. Et qz h̄ diffō dat᷑
de noie sumpto in cōcreto:iō pōt mã nois.s. vox q̄ est res
nālis vere pdicari in recto de noie qḋ est res artificialis.
℄ Sȝ diceret forte aliqs φ nomē h̄ diffinitū est res nā-
lis:qz noi p̄supposito ipōni cōpetit hec diffō. vox signifi-
catiua ad placitū:⁊ qz illud qḋ p̄supponit᷑ ipōni ad signi-
ficādum est res nālis.g̃ ⁊c. Dōm φ vox signatiua accipi
pōt pro māli in tpe ɔ̄ronis:qḋ gdē mãle p̄supponit᷑ iposi-
tioni:vel pōt accipi pro aggregato ex māli noie ⁊ respcū
ad signandum.p̄ mō p̄dicat᷑ de voce q̄ est res nālis: ⁊ sic
nō ponit᷑ in diffōne nois:sȝ solū put accipit᷑ pro aggrega-
to ex māli in pte orōnis ⁊ ex reᵘ ad signandūȝ. ℄ Ad 3ᵐ
dubiū dōȝ φ gemit⁹:latrat⁹:⁊ hȝ pñt accipi mālr vl signi-
ficatiue.si mālr sic hec est vera.latrat⁹ est nomē.⁊ signat
ad placitū:⁊ h̄ nomē latrat⁹ siue h̄ māle latrat⁹:ita bene
potuit fuisse ipositū ad signandū hoiez vel asinū sicut ad
signandū id qḋ mō signat:⁊ sic h̄ esset fla. latrat⁹ nālr si-
gnificat. Si aūt sumant᷑ hȝ noia signatiue sic sunt he p-
positōes false.latrat⁹ est nomē.gemit⁹ est nomē: qz sic ac-
cipit᷑ gemit⁹ pro voce quā hō pfert: ⁊ illa vox nō est no-
men:⁊ sic hȝ sūt vere/latrat⁹ signat nāliter:gemit⁹ signat
nālr:⁊ sic de alijs. ℄ Ad aliud duᵐ est dōm φ illud dictū
pħi/nomē signat sine tpe/sic itellr φ nomē nō signat suū
signatuȝ vt mēsurat᷑ aliq̃ certa mēsura vel dīa tpis:⁊ h̄
est signare sine tpe tanqȝ sine suo cōsignato:qz tps nō est
cōsignatū nois cū nō accidat noi. Dico igit᷑ φ nox ⁊ dies
⁊ hȝ significāt tps ⁊ nō ɔsignificāt tps. nā dies nō signat
suū signatuȝ vt mēsurat᷑ aliq̃ certa mēsura seu dīa tpis:
sicut currere signat cursuȝ ⁊ mēsurat᷑ tpe: sed dies ⁊ nox
⁊ hȝ sunt abstracta ab oī dīa tpis. Un̄ hȝ noia significāt
tps:sȝ nō signant cū tpe:⁊ qñ īfert᷑ tūc φ hȝ noia signifi-
cant sine suo signato.dico igit᷑ φ ʃm φ ly sine p̄uat solū
signatum. sic cōcedo φ dies signat sine suo signato tanqȝ
sine suo accñte:qz signatuȝ suū non est suū accñs. ℄ Ad
aliud pōt dici φ nullū nomē pōt dici ps nois:sicut.n.vn⁹
homo nō cōponit᷑ ex plurib⁹ hoib⁹:ita nec vnū nomē cō-
ponit᷑ ex plurib⁹ noibus.dr tñ cōpositū: qz cōponitur ex
mālib⁹ pluriū noiuȝ. Un̄ h̄ nomē respublica cōponit᷑ ex
māli:⁊ hoc noie res:⁊ ex māli:⁊ h̄ noie publica: ⁊ non cō-
ponit᷑ ex istis noibus. Siqs.n.velit dicere φ nomē cōpo-
situȝ cōponit᷑ ex plurib⁹ noibus simplicib⁹. dȝ dicere φ
aliqua ps nois significat p se ⁊ nō ʃm φ est ps nois illi⁹:
⁊ hoc intelligit hic pħs:⁊ ita textus sonat.

℄ Non hō ꝟo nō est nomē. At ꝟo nec ipositū
nomē est ei quo illḋ oporteat appellari. Neqȝ
eniȝ orō aut negatio est:sȝ sit nomē infinitū.

℄ Hec est zᵃ pticula p̄me ptis: in qua pħs remouet q̄dā a
rōne nois que apparēt noia ⁊ nō sunt noia:⁊ h̄ ʃm qḋ di-
cit Boetius est vt integerrima diffō nois hēat:⁊ sūt duo
que remouet a rōne nois.s. nomē infiᵐ ⁊ nomē obliquū.
Et p̄ remouet nomē infinitū dicēs φ nō hō nō est nomē
nec est nomē ei ipositūȝ quo oporteat illud appellari:nec
est affirmatio nec negatio:sed sit nomē infinitū. h̄ est im-
ponat᷑ sibi ⁊ oīb⁹ ɔsilib⁹ nomē ⁊ vocet᷑ nomē infinitum.
Cām aūt pp quā nomē infinitū nō est nomen:assignauit
Boetius dicēs φ oē nomē vnā reȝ signat determinataȝ:
qui vo dicit nō hō nō hūc hoieȝ qḋ talis signat nec quid
illa signatiue velit ostēdere oī ratione nō diffinit seu nō
ostēdit.hec igit᷑ vȝ cā quā assignat Boetius quare nomē
infinitū nō est nomē: qz nō signat rem determinatā:sed
verificat᷑ idifferēter pro oī ente ⁊ nō ente:⁊ de quolȝ alio
ab eo qḋ infinitat᷑ p negatōez infinitantē.dicit.n. Boeti⁹
φ negatio infinitās pñtez nāȝ interimit cuȝ addit᷑ nega-
tio infinitās.infinitas alias derelinquit. Et ex h̄ denotat᷑
φ noia trāscēdētia nō pñt ifinitari:qz si ifinitarent᷑ nulla
nā derelinqueret᷑.vn̄ accipiēdo ens in sua maxia cōitate
vt est cōe ad oē itelligibile sic nō pōt ifinitari.vn̄ nō ens
vt non cadit sup ens cōissimū nihil signat nec de aliquo
verificat᷑ siue pdicat᷑.nec est finitū nec ifinitū.sȝ est vox
nō signatiua:tñ ens existēs qḋ solū verificat᷑ de existib⁹
bn̄ pōt infinitari: qz ipso infinitato relinquūtur alie nāe
possibiles:q̃uis nō relinquat᷑ aliqua nā exñs actu.

℄ Catonis aūt vel catoni ⁊ queciqȝ talia sunt
nō sunt nomina sed casus nominuȝ. Ratio aūt
eius in alijs quidem eadem est.

℄ Scḋo remouet noia aliq̃ a rōne nois dicēs:φ catonis ⁊
catonē nō sunt noia ⁊ silia:sȝ casus noiuȝ. Rō tñ nois in
alijs est eadem.hec diffō nois sup̄ius posita est eadem in
obliquis:qz competit noibus obliquis.

℄ Sed differunt:qm̄ cū est vel fuit vel erit ad-
iunctū neqȝ verū neqȝ falsum est. Nomen ꝟo
semp vt catonis est vel nō est. Nondum enim
aliquis neqȝ dicit verū neqȝ dicit falsum.

℄ Ostendit φ noia obliq̃ nō sunt noia: q̃uis eis ɔueniat
diffō nois supradcā:⁊ h̄ est ɔ̄.7.h⁹ lib.q̄ pbat᷑ sic. Ex q̄lȝ
noie ⁊ ex h̄ vbo est:vel fuit vel erit ɔstituit᷑ orō verū vel
falsum significās:sȝ ex h̄ noie obliquo ⁊ ex h̄ vbo est:vel
ex h̄ vbo fuit:vel ex h̄ vbo erit:nō ɔstituit᷑ orō signans
verū vel falsum:vt pȝ exēplariter.si.n.dicat᷑. Catonis est

vel fuit vel erit: nõ est oõ significãs veꝝ vel falsuꝫ. ergo catonis nõ est nomẽ: ⁊ eadẽ rõ est de alijs obliqs. de hac rõne ponit minor in lr̃a cũ dĩ ꝙ differt obliquus a recto: qm̃ ex h vbo fuit vel erit ⁊ obliq̃ nõ fit oõ vera vel fl̃a. ¶ Notan̄ ꝙ phs signãter inducit exẽpluꝫ de vbo substãtiuo: cuiusmodi est h vbũ est: ⁊ sunt hec vba fuit vl̃ erit q̃ sunt sua obliq̃: qꝛ sunt q̃dã alia vba. s. ipsonalia que cũ obliqs significãt veꝝ vel fl̃ꝫ: vt cũ dĩ penitet me: qꝛ act⁹ vbi intelliḡr fieri sup obliquũ. ac si diceret pnĩa habꝫ me. ¶ Hic occurrũt q̃dã dubia: qꝛ ṗ vĩ ꝙ nomẽ infinitum ⁊ nomẽ obliquũ sunt noĩa: qꝛ eis cõpetit diffõ nois supius posita. ⁊ h dicit phs expresse in textu de noibus obliquis. ¶ Itẽ vĩ ꝙ rõ Boetij nõ valet ꝑ quã dicit ꝙ nomẽ infinitũ nõ est nomẽ: qꝛ si rõ sua valeret. s. qꝛ nõ dicit aliquã reꝫ determinatã. sequeret ꝙ noĩa trãscẽdẽtia q̃ nõ significãt aliquã reꝫ determiatã nõ eẽnt noĩa: qꝛ cõi⁹ ⁊ magis indeterminate sigñant q̃ nomẽ ĩfinitũ: vt q̃ nõ hõ: sꝫ hꝰ trãscẽdẽtia sũt noĩa. g̃ rõ Boetij nõ valet: ꝑ quã dicit ꝙ nomẽ ĩfinitũ nõ est nomẽ ⁊c̃. ¶ Iteꝫ vĩ ꝙ ex noĩe obliq̃ ⁊ ex h vbo est/possit fieri oõ significãs veꝝ vl̃ falsuꝫ: qꝛ hec est vera/catonis est genitiui casus: ⁊ h est vera ꝑ phꝫ: catonis nõ ẽ nomẽ: ⁊ tñ ꝯstituit ista oõ ex noĩe obliquo ⁊ vbo. ¶ Itẽ hec vĩ vera vl̃ fl̃a: catonis est: qꝛ sequit: catonis est asin⁹. igit catonis est ens. ⁊ aũs est veꝝ supposito ꝙ cato hẽat asinũ. ⁊ ꝑ ꝯñs ex noĩe obliquo: ⁊ ex h vbo est/ꝯstituit oõ veꝝ vl̃ fl̃ꝫ significãs. ¶ Ad ṗm̃ dõm ꝫm ꝙ dicit Boeti⁹: ꝙ diffõ nois supius posita nõ est cõplete assignata nec itegra diffõ nois: ⁊ iõ ad cõplendũ diffõneꝫ nois excludit phs a rõne nois cõpleta nomẽ infinitum: ⁊ nomen obliquũ: vt diffõni nois supius dicte addant iste pticule finita ⁊ recta: ⁊ istis pticulis positis in diffinitiõe nois: ista diffõ nois in qua ponunt iste pticule nõ cõpetit noĩ infinito: nec noĩ obliquo. ¶ Ad aliud dõm est ꝙ hec sola nõ est cã q̃re nomẽ infinitũ nõ sit nomẽ. s. qꝛ nomen sigñat aliquã reꝫ determinatã seu spãleꝫ: sꝫ qꝛ nomẽ infinitũ interimit vnã nãꝫ ⁊ nõ ponit aliã nãꝫ determinatã: sꝫ derelinquit ĩfinitas alias a nã quã interimit. Uñ ad h ꝙ aliq̃d sit nomẽ infinitũ reqrunt due ꝯditiones. s. ꝙ interimat vnã nãꝫ ⁊ nullã ponat determinatã nãm: sed nõ sic est de noib⁹ trãscẽdẽtib⁹: qꝛ q̃uis nõ ponãt aliquã naturã: nullã tñ nãꝫ interimũt: sꝫ nõ sic est de noĩe infinito. Aliq dñt ꝙ nomẽ obliquũ ⁊ nomẽ ĩfi̅ nõ sunt noĩa ṗncipalr sꝫ scdario: ⁊ ex ꝯñti hñ sunt noĩa. naꝫ ĩpositio sit in recto: ⁊ nomẽ infinitũ ṗncipalr ĩponit ad significãdaꝫ: ⁊ ex h ꝙ nomẽ finitũ ⁊ rect⁹ ṗncipalr ĩponũt ad sigñandũ ĩponunt: ⁊ scdario nomẽ obliquũ ⁊ nomẽ infinitũ. ¶ Ad aliud dico ꝙ hec est ꝯgrua. Catonis est genitiui casus: ꝫm ꝙ ly catonis/accipit mãlr: ⁊ sic hꝫ rõnẽ nois recte supponẽtis pro seipso accepto in obliq̃. Uñ cũ dĩ/catonis ẽ genitiui casus. ly catonis/supponit mãlr ⁊ hꝫ rõnẽ noĩatiui casus: ⁊ sensus hui⁹ est iste. h nomẽ catonis ẽ genitiui casus. Et si dicat ꝙ eadẽ rõne h erit ꝯgrua. Catonis currit/accipiendo catonis mãlr. dõꝫ est ꝙ sic dicẽdo catonis currit. nõ põt ly catonis sumi mãlr: qꝛ suppositio dĩ analogice. de suppõne mãli ⁊ suppõne sigñatiua: suppositio mãlis est suppõ scdaria: ⁊ min⁹ ꝑpa: ⁊ iõ terminus nõ supponit mãlr nisi qñ cõpat alicui pticule ꝫm suppõnẽ mãleꝫ: sic illa q̃ est genitiui casus: cõpetit. n. huic dictõi catonis ꝫm ꝙ sumit mãlr: sꝫ h vbuꝫ currit/nõ cõpetit sibi ꝫ suppõneꝫ mãleꝫ: ⁊ iõ in hac oõne/catonis currit/nõ accipit ly catonis mãlr sꝫ ꝑsonalr. ¶ Ad aliõ est dõꝫ ꝙ hec ẽ incõgrua: catonis est: qꝛ h nihil accipit qõ possit vbo reddere suppositũ: nec seq̃t. catonis ẽ ens. g̃ catonis est: qꝛ in ista catonis est ens: vbo reddit suppositũ: sꝫ in ista/catonis ẽ: nihil ponit qõ possit reddere suppositũ verbo.

Verbum aũt qõ cõsignificat est tempus: cuius pars nihil seorsum significat: ⁊ est semper eoꝝ que de altero predicantur nota.

¶ Hec est 2ᵃ ps ṗncipalis hui⁹ ca. in qua phs determinat de vbo: ⁊ cõtinet tres pticulas. In ṗᵃ ponit ⁊ declarat diffinitionẽ vbi. In 2ᵃ ibi [Nõ currit aũt.] excludit quedaꝫ a rõne vbi q̃ nõ sunt vba: lꝫ appareãt vba. In 3ᵃ ibi [Ipsa q̃deꝫ.] ponit quãdaꝫ ꝯueniẽtiã que est inter nomẽ ⁊ vbũ. In ṗᵃ igit pticula ponit diffõnẽ vbi dicẽs: ꝙ vbũ est illõ qõ ꝯsignificat tps cui⁹ ps ex̃ nihil sigñat: ⁊ semꝑ est nota eoꝝ que de altero ṗdicant. In hac diffõne nõ ponit vox sigñatiua ad placitũ: sed subintelligit ex diffõne nois: qꝛ cõe est noĩ ⁊ vbo ꝙ sit vox sigñatiua ad placitũ. Uñ phs breuiter ꝓcedens relinquit ea q̃ sunt cõia nomini ⁊ vbo intellectui legẽtis ex his q̃ dixerat in diffõne nois. Aliaꝫ tñ particulaꝫ noĩ ⁊ vbo cõeꝫ positã in diffõne nois cuius nulla ps ec̃. ponit h q̃uis sit supi⁹ posita in diffõne nois. cui⁹ cã est: qꝛ vbũ maiorẽ hꝫ cõueniẽtiaꝫ cũ oõne q̃ nomen: qꝛ vbũ ĩportat cõpõnem per quã ꝑficit ⁊ constituit oõ: ideo magis vĩ ꝙ vbũ sit oõ: ⁊ ꝙ pars ei⁹ per se aliq̃d significat ꝙ nomẽ: ⁊ ideo hãc pticulaꝫ ponit que fuit ṗus posita in diffinitione nominis.

¶ Dico autem ꝙ cõsignificat tempus: vt cursus quidem nomen est. Currit vero est verbũ. Cõsignificat enim nunc esse.

¶ Explanat hãc diffõnẽ dõi: ⁊ ṗ declat hãc pticulã positã in diffõne vbi. s. ꝙ vbũ ꝯsignificat tps: ⁊ hec est ꝯ. 8. hui⁹ lib. que ꝓbat sic. Id qõ significat certã dĩaꝫ tpis ꝯsignificat tps: verbũ ꝯsignificat certam dĩaꝫ tpis. g̃ ⁊c̃. maior est nota: ⁊ minor declarat ꝑ dĩaꝫ inter nomẽ ⁊ vbũ que idẽ significãt: sed differũt tñ in hoc ꝙ nõ idẽ ꝯsignificãt: qꝛ vbũ ꝯsignificat tps: ⁊ nomẽ nõ ꝯsignificat tps. Unde declarat sic. Illud inest vbo ꝑ qõ distinguit a noĩe: sed ꝑ cõsignificare certã dĩaꝫ tpis verbũ distiguit a noĩe: qõ pꝫ exẽplariter sic. Currit qõ est verbũ: ⁊ cursus qõ est nomen idẽ significãt: sed differũt per hoc ꝙ currit ꝯsignificat nũc esse qõ est certa dĩa tpis: ⁊ cursus nõ ꝯsignificat nũc eẽ: nec ꝯsignificat aliquã dĩam tpis. currit. n. significat talẽ motũ aĩalis: vt mẽsurat tp̃e pñti: sꝫ cursus significat hõ motũ nõ vt mẽsurat aliqua dĩa tpis: sed vt abstrahit ab oĩ dĩa tpis. cũ. n. intelligo cursum non magis intelligo cursum vt mensurat tp̃e pñti. s. vt nũc pñtialr fit: q̃ vt mensurat tp̃e p̃terito. s. vt fiebat: vel vt mensuratur tp̃e futuro. s. vt fiet in futuro: per h pꝫ ꝙ currit nõ significat tẽpus: sꝫ cũ tp̃e: qꝛ currit significat determinatum motũ inesse aĩali qui motus nõ est tps: sed dat intelligere certã dĩam tpis mensurantẽ suũ significatũ ⁊ hꝰ motũ: pꝫ etiã ꝙ dies ⁊ nox nõ significant cum tp̃e: q̃uis significent tẽpus: qꝛ nõ significãt sua significata ꝓut mẽsurant aliqua certa differẽtia tẽporis: sed ꝓut abstrahũtur ab omni tp̃e: potuit enim dies fieri vel nũc vel in futuro ⁊ potuit fieri ⁊ fiebat in futuro.

¶ Et est sp̃ eoꝝ q̃ de altero dicũtur nota est: vt eoꝝ que dicunt de subo vel in subiecto sunt.

¶ Aliaꝫ pticulaꝫ ponit. s. ꝙ verbũ semꝑ est nota eoꝝ que de altero dicunt ⁊ declarat phs: ⁊ hec est ꝯ. 9. huius lib. q̃ ꝓbat sic. verbũ semꝑ est nota eoꝝ que de altero dñr. s. de subo: qꝛ verbũ est de numero eoꝝ que sunt in subo: sꝫ taꝫ illa que dicunt de subo q̃ illa que sunt in subo dñr de altero. g̃ ⁊c̃. ¶ Sciẽdũ ꝙ phs ꝑ ea que dñr de subo itelligit ṗdicata essentialia: ⁊ ꝑ ista que sunt in subo intelligit

p̄dicata accñtalia. Ex isto loco pōt notari q̄ res ex̄ aiam
sicut declaratū ē supra pn̄m libri p̄dicamētoꝝ: est p̄dica-
tum. ꝛ per ꝯn̄s ꝓpō cōponit̄ ex reb⁹ ex̄ aiaꝫ. Istud tñ nō
est ad ꝓpositū: q2 nota in ꝓposito nō accipit̄ pro signo: ſꝫ
pro notificāte: vt postea dicet̄. nam si verbū est nota eoꝝ
que d̄ altero p̄dicant̄: ꝛ si v̄bū nō est nota nisi sui signati:
sequit̄ q̄ signatuꝫ v̄bi p̄dicat̄: sed signatuꝫ v̄bi est res ex̄
aiaꝫ. ergo vı̄ q̄ res ex̄ aiaꝫ p̄dicat̄. Aliter dicunt aliqui q̄
verbū in qualꝫ ꝓpōne p̄dicat̄: ꝛ h̄ dn̄t ꝑꝑ istud dcm̄ p̄hi
hic. Verbuꝫ est semꝑ nota eoꝝ q̄ de altero p̄dicant̄ ꝛc. ꝛ
etiā q2 Arist. in isto ca° dicit q̄ v̄bū infinitū semꝑ de aliq̄
est: ſꝫ nō alr̄ de aliquo nisi tanq̄ p̄dicatū de subo. ḡ v̄buꝫ
infinitū est p̄dicatū. Vn̄ sic dicētes dn̄t q̄ in hac ꝓpōne:
hō est aial: p̄dicat̄ h̄ totū est aial. Vn̄ dn̄t q̄ in oı̄ ꝓpōne
v̄bū est p̄dicatū vel ꝑs p̄dicati. Pōt adduci pro eis illud
dcm̄ p̄hi. 2. periher. qn̄ est tertiū adiacens p̄dicatū duplr̄.
dant̄ opiones: ex quo pōt accipi q̄ h̄ v̄bū est: semꝑ predi-
cat vel scd̄m adiacēs vl̄ tertiū. Sꝫ sine dubio sic dicētes
nō intelligūt logicā Arist. nec ea que a logicis solent dici.
Arist. in pn̄° p̄mi p̄oꝝ. ōn̄dens q̄ sunt ꝑtes ꝓpōnū ex q̄b⁹
fiūt sylli ꝛ ꝯnes in termīs diffinit terminū dicēs. Termi-
nuꝫ dico in quē resoluit̄ ꝓpō: ꝛ statiꝫ inuit diuisionē ter-
mini dicens: vt p̄dicatū ꝛ de quo p̄dicat̄ bis apposito vel
diuiso eē vl̄ nō eē. per h̄ itelligēs: vt pꝫ ex manifestatiōe
sermonis q̄ ꝓpōnis ꝑtes sunt p̄dicatū: ꝛ id de quo predi-
cat̄. s. subm̄: ꝛ h̄ v̄bū est affirmatū vel negatū. Vn̄ p̄dica-
to ꝛ subo apponunt̄ eē vel nō esse: h̄ est hoc v̄bū est affir-
matū vel negatū est appositū p̄dicato ꝛ subo ad ꝯstituen-
duꝫ rōnē. In p̄ p̄oꝝ vbi docet syllogiçare. dicit q̄ medi⁹
termin⁹ in p̄ᵃ figᵃ est illud qd̄ subycit̄ in maiori ꝛ p̄dicat̄
in minori: ꝛ in 2ᵃ figᵃ p̄dicat̄ in vtraq3 p̄missaꝝ: ꝛ in 3ᵃ figᵃ
mediū subycit̄ in vtraq3 p̄missaꝝ. Sꝫ in p̄ᵃ figᵃ h̄ v̄buꝫ
est nec est subꝫ: nec est ꝑs subti in maiori: sic syllogiçādo.
oı̄s hō est aial: oē risibile est hō. ḡ ꝛc. ḡ in minori. s. in hac:
oē risibile est hō: h̄ v̄bū est, nec ē p̄dicatū: nec ꝑs p̄dicati.
¶ Confirmat̄: q2 si h̄ v̄bū est, esset ꝑs p̄dicati in oı̄ bono
syllo variaret̄ mediū: ꝛ q2 aliud foret p̄dicatū in minori
q̄ fuit subꝫ in minori. in dem̄ratione ḡ potissima q̄ soluꝫ
fit in p̄ᵃ figᵃ esset fallacia accñtis. qd̄ boni logici nō solent
dicere. ¶ Itē p̄hs semꝑ in exēplificādo de subo ꝛ p̄dica-
to: ꝛ in cap. vbi. ōn̄dit q̄ ꝯiugatiōes sunt iutiles: ponit ta-
les terminos: hō aial: equ⁹ aial: hō lapis: ꝛ hꝰ. p̄dicatuꝫ ḡ
ꝓpōnis est hꝰ termin⁹: aial: vel hō: lapis: equ⁹: ꝛ silia. ꝛ ꝑ
ꝯn̄s h̄ v̄bū est, nō est p̄dicatū nec ꝑs p̄dicati. ¶ Itē eodē
mō p̄mo p̄oꝝ dicit ꝯuersionē in termīs eē qn̄ de subo fit
p̄dicatū ꝛ ecōuerso. sed si v̄bū semꝑ esset p̄dicatū vel ꝑs
p̄dicati nūq̄ fieret in ꝯuersione de subo p̄dicatū nec ecō-
uerso: q2 v̄bū nō est subꝫ nec ꝑs subti. ꝛ ꝑ ꝯn̄s nūq̄ fieret
cōuersio in termīs. Vn̄ si ista ꝓpō q̄dā hō est aial, cōuer-
tat̄ sic. ḡ q̄daꝫ aial est hō. h̄ nō est ꝯuersio in eisdeꝫ ter-
minis: q2 hō subycit̄ in p̄ᵃ. ꝛ aial p̄dicat̄. in scd̄a animal
subycit̄: ꝛ hō p̄dicat̄: ꝛ ita in hac ꝯuersione forent q̄tuor
termini. s. hō aial est. hō est aial. Confirmat̄: q2 p̄hs diui-
dit terminū in subꝫ ꝛ p̄dicatū: cōuersio ḡ in terminis est
qn̄ de subo fit p̄dicatū ꝛ eꝯ. ¶ Itē s̄m istā opi. nūq̄ p̄di-
caret̄ ꝑ se supius de ꝑte inferiori. Naꝫ si in ista, hō ē aial:
p̄dicaret̄ est aial: cū aial nō sit gen⁹ hoīs. sequit̄ q̄ in ista
nō p̄dicat̄ ꝑ se supius de ꝑ se inferiori: ꝛ eadē rōne nec in
aliq̄ alia. ¶ Itē q̄ro vtrū gen⁹ possit p̄dicari de specie vl̄
nō. si sic: cum aial sit gen⁹ hoīs. seq̄t̄ q̄ in hac ꝓpōne hō
est aial: aial pōt eē p̄dicatū: ꝛ ita nō semꝑ est nec̄iuꝫ v̄buꝫ
p̄dicari. ¶ Si dı̄ q̄ gen⁹ nō ꝑ se p̄dicat̄: ſꝫ cū v̄bo: ita q̄
v̄bū est ꝑs p̄dicati. Istud est ꝯ sciaꝫ quā tradit Aristo. de
p̄dicatis p̄ topi. vbi ponit q̄tuor esse p̄dicata. s. gen⁹ diᷓa:
ꝓpriū ꝛ accñs. si h̄ opi. eēt vera nullū istoꝝ eēt p̄dicatuꝫ.

¶ Itē istud est ꝯ p̄hꝫ p̄ poste. vbi vult q̄ gen⁹ ꝛ diᷓa p̄di-
cant̄ ꝑ se de specie: ꝛ h̄ in p̄ mō dicēdi ꝑ se. ¶ Itē in p̄di-
camētis dicit p̄hs q̄ qn̄ alterū d̄ altero p̄dicat̄ q̄cq̄d p̄di-
cat̄ de p̄dicato p̄dicat̄ de subo: qd̄ intellr̄ in predicatione
essentiali: vt si hō est aial: ꝛ aial est suba: hō est suba. illd̄
ḡ qd̄ p̄dicat̄ in ista, hō ē aial, subycit̄ in illa: aial ē suba:
alr̄ regla nō valeret. si illud qd̄ p̄dicat̄ in p̄dicatōe essen-
tiali nō posset subyci in p̄dicatōe essentiali: ſꝫ in ista: aial
est suba: nihil subycit̄ nisi iste termin⁹ aial. ꝛ hoc est ꝑ se
notū exꝑtis in logica. nec oꝫ amplı⁹ circa istā opioneꝫ mo-
rari: eo q̄ circa p̄ᵃ pn̄ᵃ logice maximū ꝯtinet errorē ꝛ de-
struit artē syllogiçādi ꝛ artē demōstrādi. ꝛ per ꝯn̄s arteꝫ
ꝓpōnes cōuertēdi: sine q̄bus nulla scia pōt hı̄ri. ¶ Si di-
ceret forte aliq̄s cautillator q̄ in ꝓpōne in q̄ p̄dicatū ē 3ᵐ
adiacēs est duplex p̄dicatū. s. p̄dicatū totale: ꝛ p̄dicatum
ꝑtiale. p̄dicatū totale ē totū p̄dicatū aggregatū ex v̄bo ꝛ
ex specificāte v̄buꝫ: p̄dicatū ꝑtiale est illud qd̄ specificat
v̄bū. Vn̄ in ista, hō est aial: est aial est predicatum totale:
aial est p̄dicatuꝫ ꝑtiale. ¶ Cōtra. s̄m hoc in oı̄ ꝓpōne in
qua predicat̄ est tertiū adiacēs p̄dicarent̄ vl̄ enūtiarent̄
plura de vno vel plura de plib⁹: q2 certū est q̄ predicatū
enūtiat̄ de subo. ꝛ per ꝯn̄s si sunt plura predicata ꝛ vnuꝫ
subm̄ plura enunciant̄ de vno: ꝛ sic oı̄s ꝓpō in qua est 3ᵐ
adiacēs foret plures: qd̄ est incōueniēs. ¶ Itē predicatū
ꝛ subm̄ dicunt̄ extrema ꝓpōnis: ſꝫ vnius diuisionis sunt
tm̄ duo extrema. ḡ in ꝓpōne vna est tm̄ vnū subꝫ ꝛ vnuꝫ
predicatū. ¶ Itē si ꝑs predicati dꝫ dici p̄dicatuꝫ ꝑtiale:
tūc lr̄e ꝛ syllabe q̄ sunt ꝑtes predicati totalis forēt predi-
cata ꝑtialia: ꝛ sic in oı̄ ꝓpōne forēt plura extrema vl̄ p̄di-
cata q̄ duo. Dico ḡ q̄ in oı̄ ꝓpōne cathegorica in q̄ p̄di-
catū est 3ᵐ adiacēs illud qd̄ specificat v̄buꝫ qd̄ est copula
est predicatū: ꝛ v̄buꝫ qd̄ est copula nec est predicatuꝫ nec
ꝑs p̄dicati: nec est subꝫ nec ꝑs subi. ¶ Ad auctes in ꝯiū.
Ad p̄mā cū p̄hs dicit q̄ v̄buꝫ est nota eoꝝ ꝛc. dōm q̄ ex
hac auctē sequit̄ oppositū illius opionis: q2 nihil est nota
suipsi⁹. si ḡ v̄bū sit nota eoꝝ q̄ de altero dn̄r. seq̄t̄ q̄ v̄bū
nō est illud qd̄ de altero dı̄. ꝛ ꝑ ꝯn̄s v̄bū nō est p̄dicatuꝫ.
Vn̄ eoipso q̄ v̄bū est nota p̄dicati: seq̄t̄ q̄ v̄bū nō est p̄-
dicatū. Dico igit̄ q̄ nota accipit̄ multiplr̄. sed in ꝓposito
accipit̄ nota pro eo qd̄ notificat v̄bum ēt qd̄ in oı̄ ꝓpōne
copulat predicatū cū subo notificat q̄d est predicatū: qd̄
manifeste pꝫ in ꝓpōnib⁹ in q̄bus ponunt̄ v̄ba adiectiua.
¶ Ad hoc. n. q̄ cognoscam⁹ q̄d est p̄dicatū in talib⁹ ꝓpō-
nib⁹ resoluim⁹ v̄bū adiectiuū in h̄ v̄bū est ꝛ in ꝑticipiuꝫ
eiusdē tp̄is ꝛ eiusdē signatiōis: ꝛ facta resolōne cognosci-
mus q̄d est p̄dicatū: q2 illud qd̄ specificat v̄bū facta reso-
lutiōe est p̄dicatū: ꝛ ita v̄bū notificat p̄dicatū. ¶ Cōtra.
si v̄bū sit nota soluꝫ q2 notificat: tūc diffō v̄bi nō compe-
teret oı̄ v̄bo: q2 nō oē v̄bū notificat: ſꝫ solū v̄bum substā-
tiuū qd̄ copulat subm̄ cuꝫ p̄dicatū: ſꝫ h̄ est incōueniēs: q2
diffō v̄bi dꝫ oı̄ v̄bo cōpetere. ¶ Itē sicut ꝑ resolōnē v̄bi
coḡscit̄ p̄dicatū: ita ꝛ subꝫ. ḡ v̄bū nō est magis nota predi-
cati q̄ subi: cui⁹ oppo̅ᵐ vı̄ p̄hs velle. ¶ Ad p̄ᵐ istoꝝ dōm
est q̄ oē v̄bū v̄balr̄ sumptū est nota eoꝝ que de altero di-
cunt̄: ꝛ h̄ est vl̄ s̄m se, vt v̄ba substātiua: vel rōne inclusi
in eis, vt v̄ba adiectiua. Vn̄ v̄ba adiectiua v̄balr̄ sumpta
rōne v̄boꝝ substātiuoꝝ in eis inclusoꝝ sunt note predica-
toꝝ: ꝛ v̄ba substātiua: vt hec v̄ba est, fuit, vel erit: sunt s̄m
se note ipsoꝝ predicatoꝝ. ¶ Ad aliud dico vt mihi vı̄. q̄
h̄ v̄bū est: est ita pn̄ᵐ notificādi subꝫ sicut predicatū. Vn̄
per h̄ q̄ aliq̄d ꝯstruit̄ cuꝫ v̄bo ex ꝑte ante cognoscitur q̄
illud est subm̄ vel se tenēs ex ꝑte subi: sicut ꝑ h̄ q̄ aliqd̄
ꝯstruit̄ a ꝑte post coḡscit̄ q̄ illd̄ est p̄dicatū vel se tenēs
ex ꝑte p̄dicati. Et cū dı̄ q̄ p̄hs ꝑ h̄ dicit q̄ v̄buꝫ est nota
p̄dicati ꝛ nō subi: dico q̄ cū p̄hs dicit q̄ verbū esse notaꝫ
eoꝝ que

ADDE
Hec Eg.
p̄mo p̄oꝝ.
vbi dispu-
tat difficul-
ter istam.

coꝝ que de altero dīr. tāgit tā3 subm ꝙ̄ p̄dicatū: q2 si dī aliqd dici de alio tāgunt duo. s. illud qd dī. s. p̄dicatū: ⁊ illud de quo dī. s. subm. Unde cū3 dī ꝙ v̄bū est nota coꝝ que de altero dicūtur: denotat ꝙ v̄bū est p̄n^m cognoscēdi alterum de altero. s. p̄dicatū de subo: ⁊ per ꝯn̄s est p̄n^m cognoscēdi tā3 subm ꝙ̄ p̄dicatū. Nō. n. pōt cognosci aliqd dici de altero nisi cognoscat tam illud qd dī ꝙ̄ illud de quo dī. Et si q̄s quereret vtrū v̄bū magis se teneat ex p̄te subi ꝙ̄ ex p̄te p̄dicati. dico ꝙ ꝓbabilr dici pōt ꝙ verbū substātiuū qd copulat subm cū3 p̄dicato nō magis se tenet ex parte subi ꝙ̄ ex p̄te p̄dicati: s3 est mediū iter illa: nō magis cōueniēs cū vno ꝙ̄ cū3 alio. Uerba v̄o adiectiua que resolubilia sunt in v̄bū substātiuū ⁊ suū participiū rōne participij in eis inclusi magis se tenēt ex parte p̄dicati ꝙ̄ ex p̄te subi: q2 participiū talis v̄bi est p̄dicatū vel pars p̄dicati: rōne tñ copule nō magis se tenet ex parte p̄dicati ꝙ̄ ex p̄te subi. Un̄ ꝙ cōiter dī ꝙ p̄dicatū se h3 per modum forme: ⁊ subm per modū mā̄e: est dictū3 magr̄ale nō ꝯtinēs v̄itatē: q2 subm ⁊ p̄dicatū in ꝓpōne cathe^ca sunt p̄tes mālēs: ⁊ v̄bū3 qd est copula est pars fo2alis vt alibi dī. Quidā tñ dicūt ꝙ q̄uis v̄bū copulās p̄dicatū cum subo nec sit p̄dicatū nec pars p̄dicati: tñ magis se tenet ex p̄te p̄dicati ꝙ̄ ex p̄te subi: q2 v̄bū qd est copula iter p̄dicatū3 ⁊ subm est mediū respiciēs iter illa subm tanq̄ terminū a quo: ⁊ p̄dicatū tanq̄ terminu3 ad quē: sed mediū inter terminū a quo ⁊ terminum ad quē magis se tenet ex p̄te termini ad quē: vt p3 ex 5° phy. vbi dicit p̄hs ꝙ mot^9 qui est mediū inter terminū a quo ⁊ terminū ad quē/magis est de nā termini ad quē ꝙ̄ de nā termini a quo: ⁊ sic verbū qd est mediū inter p̄dicatū ⁊ subm magis se tenet ex p̄te p̄dicati ꝙ̄ ex p̄te subi. istud tñ nihil ꝯcludit: q2 ꝓpositio nō est mot^9 neq̄3 mutatio a subo in p̄dicatū. ¶ Ad 2as auctē p̄hi dicētis. ꝙ v̄bū semꝑ est de altero tanq̄ p̄dicatū3. dico ꝙ verū est: s3 nō est semꝑ de altero tanq̄ p̄dicatū de subo: sed q2 v̄bū verbalr sumptū s̄m ordinē ꝯstructiōis nunq̄ pōt eē p̄n^m in ordine: sed semꝑ presupponit aliqd p̄cedēs s̄m ordinē ꝯstructionis. Un̄ v̄bū semꝑ est de aliq̄ p̄cedēte ipm s̄m ꝯstructiōe3: ⁊ sic d3 itelligi istud dictū ꝙ cōiter dī ꝙ v̄bū signat p̄ modū actiōis ⁊ egrediētis ab altero: ⁊ inherētis alicui alteri. H̄. n. ideo dī: q2 v̄bū semꝑ p̄supponit aliqd p̄cedēs: sicut actio p̄supponit agēs ⁊ egrediēs illud a quo egredit: ⁊ inherēs illd cui inheret. Et si allegat ꝙ v̄bū semꝑ dī de altero vt de subo: ⁊ per ꝯn̄s est p̄dicatū. dicēdu3 est ꝙ in textu nō inuenit ꝙ v̄bū dī de altero vt de subo: sed ꝙ est de altero. si tñ inueniret ꝙ v̄bū dī de altero. ex hoc adhuc nō seq̄ret ꝙ v̄bū eēt p̄dicatū: q2 eē vel dici de altero itelligit duplr. s. imediate: ⁊ sic v̄bum est de altero ⁊ dī de altero: alio mō mediate. s. mediāte copula. qd p̄est vel dī de altero nō est p̄dicatū. sed qd 2° mō dī de altero. s. mediāte v̄bo qd copulat p̄dicatū cum subo illud est p̄dicatū. ¶ Ad 3^m auctē3 cum dicit p̄hs ꝙ est 3^m adiacēs p̄dicatū ⁊c̄. dōm s̄m intētionē p̄hi: q2 in illa auctē hoc v̄bū est tenet mālīter: ⁊ nō tenet noiatiue sed datiue. Et est sensus ꝙ qñ 3^m adiacēs huic v̄bo est/est p̄dicatū: tūc duplr dicunt ꝓpōne ⁊c̄. Un̄ in ꝓposito hoc v̄bū est nō reddit suppositū huic v̄bo p̄dicat: sed h̄ ꝙ dico 3^m adiacēs reddit ei suppositū. ⁊ h̄ v̄bū est tenet datiue. Unde sic dicendo/hō est aial: iste terminus aial est 3^m adiacens in hac ꝓpōne: ⁊ adiacet ⁊ adycit huic v̄bo est: ⁊ nō solū p̄dicatū adiacet v̄bo: sed etiā v̄bu3 adiacet p̄dicato. Un̄ in ista/hō est aial: aial adiacet huic v̄bo est. ⁊ hoc v̄bū est adiacet aiali: q2 vtrūq̄3 adycit alteri. ¶ S3 adhuc dubitat: q2 nō videt. verū ꝙ v̄bū semꝑ est nota p̄dicati: q2 qñq̄3 subycit v̄bū: vt p3 hic. legere est bonū: aut hic/lego est v̄bum. dōm ꝙ sic dicēdo legere est bonū: vel lego est v̄bū: nō accipit ly legere verbalr: q2 nō accipit per modū v̄bi: sed per modū specificatiuū verbi: cū3 nō accipiat per modū egrediēns vel fluētis ab alio. hoc est per modu3 p̄supponētis aliqd s̄m ordinē cōstructionis: sed accipit pro re v̄bi. Idē. n. est dicere/legere est bonum: ⁊ lectio est bona. verūtñ sic dicēdo legere est bonū: ly legere/est v̄bū ⁊ h3 modū specificādi v̄bi: sed nō accipit sub ista rōne: sic ēt dicēdo/currit est v̄bu3: ly currit/est v̄bū: sed nō accipit per modū v̄bi: nec pro significato v̄bi: sed accipit mālīter. vnde verbu3 acceptū in vi verbi: semꝑ est nota coꝝ que de altero dicūtur vel s̄m se vel rōne inclusi in eo: vt supra dictum est.

¶ Nō currit aūt ⁊ nō laborat nō v̄bu3 dico: cō significat quidem tēpus: ⁊ semꝑ de aliquo est nota. dīe autem huic noīe non est impositū: sed sit infinitū verbum appellādum.

¶ Hec est 2^a p̄ticula scd̄e p̄tis huius capli: in qua p̄hs excludit quedā a rōne v̄bi que apparēt eē verba ⁊ nō sunt v̄ba. ⁊ duo sunt que excludit a rōne v̄bi. s. v̄bū infinitu3 ⁊ obliquū. Et p̄ excludit v̄bū infinitū a rōne verbi: narrās de v̄bo isinito cuius p̄n^m est ꝙ v̄bū isinitū nō est verbu3. Scdm est ꝙ duo supius posita in diffōne verbi ꝯueniūt v̄bo isinito. s. ꝯsignare tēpus ⁊ eē nota coꝝ que de altero dicunt. Tertiū est ꝙ h9 dictiōes cuiusmodi sunt/nō curro/nō laborat/nō sunt v̄ba: ⁊ nō est eis nomē ipositū: sed eis nomen iponit dicēs. Sit nomē infinitū. hoc est h9 dictionib^9/nō currit/non laborat: iponit hoc nomē cōe. s. h̄ nomē v̄bū infinitū. ¶ Hic dubitat: q2 s̄m iam dicta videt ꝙ v̄bū infinitū sit v̄bu3: q2 diffinitio v̄bi sibi cōpetit. s. ꝯsignare tēpus ⁊c̄. Dōm ꝙ diffinitio v̄bi p̄us posita cōpetit ta3 v̄bis isinitis ꝙ̄ v̄bis finitis: sed illa diffinitio nō fuit ꝓpa ⁊ p̄fecta diffinitio v̄bi: sed est diffinitio cōis verbo finito ⁊ isinito. In diffōne p̄fecta debēt poni iste p̄ticule due/finita ⁊ recta. ⁊ per has p̄ticulas differt v̄bum a v̄bo isinito ⁊ a v̄bo obliq̄. ¶ Intelligēdū ꝙ v̄bū infinitū nō signat passionē vel actione3: sed magis signat p̄uationē actionis vel passionis: ⁊ ideo v̄bū isinitū ꝯsignat tp̄s ⁊ nō solū actio ⁊ passio mēsurant tp̄e: sed ēt p̄uatio actionis ⁊ passionis mensurant tp̄e: vt p3 ex 4° phy. vbi dicit p̄hs q2 tp̄s nō solū est mēsura mot^9: s3 ⁊ mēsura ta3 mot^9 ꝙ̄ quietis. ¶ Sciēdū ēt ꝙ v̄bū isinitū est nota coꝝ que de altero dīr rōne v̄bi substātiui subintellecti in v̄bo isinito. Unde idē est dicere sor. non currit: s̄m ꝙ nō currit est v̄bum infinitū: quātu3 est dicere sor. est nō currēs.

¶ Quoniam similiter in quolibet est vel quod est vel quod non est.

¶ Narratis p̄dictis de v̄bo isinito p̄hs ꝓbat ꝙ v̄bū isinitu3 nō est v̄bū. ⁊ hec ꝯclo est. 10. hui^9 lib. que ꝓbat sic. Illud qd equalr inest ei vel illi qd est ⁊ ei qd non est/nō est v̄bū: sed v̄bū isinitu3 inest equalr ei qd est ⁊ ei qd nō est. ḡ ⁊c̄. de ista rōne ponit minor in lr̄a. maior declarat sic. Omne v̄bū ꝓpe sumptū signat actionē ⁊ passione3: vel p̄ modū actionis vl̄ passionis/seu per modū fluxus ⁊ fieri eo mō quo dictū est: sed h9 nō ꝯueniūt nō enti: s3 solū insunt enti: ⁊ minor p3. nā nō currit qd est v̄bū isinitū inest enti ⁊ nō enti. nā de sorte sedēte verū est dicere ꝙ nō currit: ⁊ de cesare mortuo veꝝ est dicere ꝙ nō currit. hec. n. est vera/cesar nō currit. Ex istis p3 error istoꝝ qui dicūt ꝙ v̄bū isinitū nō manet isinitū in oꝛone: s3 in oꝛone positū est pure negatiuū ⁊ nō isinitū. ⁊ hec dicunt de itētione Boetij sup hūc passu3: qui dicit ꝙ v̄bū isinitū positu3 in oꝛone nō differt a v̄bo pure negatiuo. Istud tñ est manifestissime falsu3: ⁊ ꝯtra itētionē p̄hi ⁊ Boetij. dicit ei3

Phs q vbū īfinitū sīlr: h est equalr̄ left ei qḋ est ⁊ ei qḋ nō: sȝ nō inest alio⁹ q̄ꝫ sic̄ pdicatū inest subo nisi in oꝛone. nō.n.inest: sic̄ accn̄s inest subo: qꝛ nō enti nullū accn̄s inest: nec sic̄ pdicatū inest subo nisi in oꝛone. ḡ vbū īfinituȝ in oꝛone manet īfinituȝ. Silr dicit phs q vbū īfiᵐ semꝑ est nota eoꝝ que de altero dr̄: sicut vbū finitū: ⁊ dicit q vbū īfinitū semꝑ est de aliq̄: sȝ nō est de aliq̄: nec est nota eoꝝ que dr̄ de aliq̄ nisi in oꝛone. ḡ oē vbū īfinitū in oꝛone manet īfiᵐ. ℂ Itē Boe. dicit. q vbū īfinitū pdicaꝛ de eo qḋ est ⁊ de eo qḋ nō est: sed nihil pdicaꝛ nisi qḋ manet in oꝛone. igiꝛ verbū īfinitū manet īfiᵐ in oꝛone. ℂ Istud ꝯfirmaꝛ ꝑ tres rōnes. ꝓ sic. Participiū īfinitū pōt manē īfinitū in oꝛone: vt pȝ dicēdo soꝛ. est nō currēs: sȝ vbū īfinitū resoluiꝛ: sicut ⁊ qḋlibet aliud vbū in suū participiū eiusdē tpis ⁊ eiusdem sigñatiōis tanq̄ꝫ in suo ꝯuertibili. Idez.n. est dicere/ soꝛ. nō currit: ⁊ est nō currēs: fm q nō currit est vbū īfiᵐ: sed est nō currēs manet īfiᵐ in oꝛone. ḡ nō currit fꝫ u q est vbū īfinituȝ manet in oꝛone. vn̄ de q̄cūq̧ dr̄ vnū ꝯuertibiliū de eodē dr̄ ⁊ reliquū: sȝ ꝯuertibile cū vbo īfinito manet in oꝛone ⁊ vere attribuiꝛ subo. ḡ īfinitū vbū manet in oꝛone ⁊ vere attribuiꝛ subo cum suū ꝯuertibile vere attribuiꝛ. ℂ Idē ꝓbaꝛ sic. Ois pars oꝛonis manet in oꝛone cui⁹ est pars: sed vbū īfiᵐ est pars oꝛonis. ḡ vbū īfinitū manet in oꝛone īfiᵐ. maioꝛ pȝ. ⁊ minoꝛ declaꝛ: qꝛ nō currēs est ꝑticipiū. igiꝛ descēdit ab aliq̄ vbo finito vel īfinito: qḋ est pars oꝛonis: sed nō descēdit nisi ab h vbo/ nō curro/ nō curris: qḋ est vbuȝ īfiᵐ qḋ ē ps oꝛonis. ℂ Et ꝯfirmaꝛ: qꝛ nisi vbū īfiᵐ eēt pars oꝛonis sequereꝛ q vbū īfinitū ad nihil eēt vtile: qḋ est īcōueniēs. ꝯcedo ḡ q vbū īfinitū pōt manere vbū īfinitū in oꝛone. ℂ Et ad illud qḋ dicit Boe. q vbū īfinitū in oꝛone positū nō differt a vbo pure negatiuo. Istḋ sic itelligo q oꝛo in qua poniꝛ vbū īfinitū q̄ꝫtū ad vitatē ⁊ falsitatē nō differt ab oꝛone in qua poniꝛ vbū pure negatiuū. ⁊ hoc pȝ in simplicib⁹ fm itellm̄. vbi tā subm̄ q̄ꝫ pdicatū est termin⁹ simplex. in illis.n. negatiua de pdicato īfinito: ⁊ affirmatiua de īfinito ꝯuertunꝛ: vt patebit in pn⁹ scdi li. In alijs tn̄ vt in cōpositis q̄ꝫtuȝ ad vitatē ⁊ falsitatē differūt oꝛo in qua poniꝛ vbū īfinitū ⁊ oꝛo in qua poniꝛ vbū pure negatiuū. Ista.n. est vera/ chimera alba nō currit: vt est pure negatiua: ⁊ est falsa fm q nō currit est vbuȝ īfinitū: qꝛ tūc est sensus q chimera alba est nō currēs. et hec est falsa ꝑꝑ affirmatōēȝ quā ponit īplicite: sȝ nō est sic in negatiuis: qꝛ pure negatiue nō ponūt affirmatiōēȝ. ℂ Sed dubitaꝛ: qm̄ ista positio/ soꝛ. nō currit: vl' illa/ chimera nō currit/ nō pōt eē mere negatiua vt videꝛ. ℂ Dōm q hec oꝛo/ soꝛ. nō currit/ est multiplex fm accētuȝ: eo q nō currit pōt eē vna dictio vel plures dictiones. ꝑmo modo est mere affirmatiua: qꝛ sensus est iste/ soꝛ est nō currens. 2⁹ modo est mere negatiua: q̄ꝫuis de virtute fmonis nō distinguēduȝ sit. ⁊ hoc qꝛ quo ad veritatē ⁊ falsitatē sensus nō differūt in sigñationibus: vt dictum est.

ℂ Silr aūt curret vel currebat nō vbuȝ est: sed casus verbi. Differt aūt a verbo: qm̄ vbo hoc ꝑsens sigñat tēpus: illa vo qḋ cōplectitur.

ℂ Nūc excludit vba obliqua a rōne vbi: vt vba pteriti et futuri tpis. ⁊ dicit q hō vba obliqua nō sunt vba. ⁊ h ꝓbat per h q dicit. Differt aūt vbū per dr̄iaȝ iter verbū ⁊ vbū obliquū. Unde ꝓbaꝛ q vba pteriti tpis ⁊ futuri nō sunt vba. ⁊ hec est 11ᵃ ꝯclo huius li. que ꝓbaꝛ sic. Omne vbū sigñat tp̄s pn̄s: qꝛ ꝯsigñat actionē vel passionē fieri in pn̄ti: sȝ vba pteriti et futuri tpis nō ꝯsigñant tp̄s pn̄s: qꝛ nō sigñant actōēȝ nec passionē fieri in pn̄ti: sȝ sigñant actiōēȝ vel passionē fuisse vel foꝛe eē. ḡ ⁊c̄. de ista rōne ꝓ poniꝛ ꝯ cū dicit. Silr curret ⁊ currebat. 2⁹ poniꝛ minoꝛ. ꝓ poniꝛ vna pars minoꝛis cum dr̄. Differt aūt. 2⁹ poniꝛ alia pars minoꝛis cum dr̄: q ista. s. verba pteriti ⁊ futuri tpis sigñant illa que cōplectūtur. h est que icludūt tp̄s pn̄s et dr̄ in habitudine ad pn̄s. dr̄ aūt preteritum qḋ fuit pn̄s: ⁊ aliqḋ dr̄ futurū qḋ erit pn̄s. ℂ Nōnᵐ est hic q vbuȝ variaꝛ per tp̄a/ modos/ nuōs/ ⁊ ꝑsonas: variatio que fit fm numeꝝ ⁊ ꝑsonā ꝯstituit casus vbi: sȝ variatio fm modos ⁊ tp̄a ꝯstituit casus vbi. cui⁹ rō est: qm̄ vbū ꝓpe dcm̄ ꝯstituit actiōēȝ ⁊ passionē in actu pn̄ti: qḋ simplr est agē vel pati: mō sola illa variatio que est ex pte actiōis vel passionis casum ꝯstituit: ideo vbū pteriti ⁊ futuri tpis: ⁊ silr vbū impatiui ⁊ optatiui modi dr̄ casus vbi: qꝛ nō signēficāt actōēȝ vel passionē fieri in pn̄ti. Sȝ variatio ex pte actiōis fm numeꝝ ⁊ ꝑsonā nō est ex pte actiōis vel passionis: sȝ ex pte subi. ⁊ ideo talis variatio nō ꝯstituit casū vbi. ℂ Sȝ hic dubitaꝛ: qꝛ videꝛ q vbū pteriti vel futuri tpis sit verbū: qꝛ ois oꝛo vera vel falsa ꝯstat ex noie ⁊ vbo: sȝ ex noie recto ⁊ vbo pteriti tpis vel futuri ꝯstituiꝛ oꝛo verū vel falsum sigñans: vt pȝ de hō oꝛonibus: cesar fuit/ antichꝛs erit. ḡ hō oꝛones ꝯstituunꝛ ex noie ⁊ vbo: sȝ nō ꝯstituunꝛ nisi ex noie ⁊ verbo pteriti vel futuri tpis. ḡ ⁊c̄. Dōm q in vbo pteriti vel futuri tpis itelligiꝛ vbuȝ pn̄tis tpis. Idē est.n. dicere/ cesar fuit/ ⁊ cesar est pterit⁹. ⁊ idē est dicere/ antichꝛs erit/ ⁊ antichꝛs est futurus. ⁊ ideo ex noie ⁊ vbo pteriti vel futuri tpis ꝯstituiꝛ oꝛo veꝝ vel falsum sigñans rōne vbi recti. s. pn̄tis tpis subintellecti: sȝ ex noie obliq̄ ⁊ ex vbo recto nō ꝯstituiꝛ oꝛo verū vel falsum sigñans: qꝛ in noie obliq̄ nō itelligiꝛ nomē rectū: sic̄ in vbo obliquo itelligiꝛ vbū rectū. Istis exclusis a rōne vbi. s. vbo īfinito ⁊ vbo obliq̄. pȝ: q opȝ addiꝛ diffōni vbi supius posite istas ꝑticulas finita ⁊ recta. ꝑ quas a rōne verbi excludūtur verbū obliquuȝ ⁊ verbū īfinitum. Et hec est intētio Boetij dicētis hic. q hec est diffinitio verbi. verbuȝ est vox significatiua ad placitū cum tp̄e: cuius nulla pars sigñat extra separata ⁊ semper est nota eoꝝ que de altero dicūtur finita ⁊ recta.

ℂ Ipa q̄dez fm se dicta vba noia sunt ⁊ significāt aliqḋ. Cōstituit.n. itellectū qui dicit ⁊ qui audit quiescit. Sȝ si est vel nō est nōdū sigñat.

ℂ Hec est 2ᵃ ꝑticula scde ptis ꝑncipalis: in qua Phs ponit quādaȝ ꝯueniētiā que est iter nomē ⁊ verbū. Primo narrat q nomē ⁊ vbuȝ hn̄t ꝯueniētiā adinuicē. dicēs: q ipsa. s. vba fm se dicta. i. seoꝛsuȝ accepta sunt silia noib⁹. Narrato hoc ponit duas ꝯueniētias iter nomē ⁊ verbū. Prima est q sicut nomē per se sumptuȝ sigñat aliqḋ: ita verbū per se sumptū aliqḋ sigñat. Scda ꝯueniētia est q sicut nomē per se sumptū: nec sigñat verū: nec falsuȝ. sic vbū per se sumptū: nec sigñat veruȝ: nec falsum. Et istas ꝯueniētias ꝓbat. ⁊ ꝓ ꝓbat q verbū per se sumptū aliqḋ sigñat. ⁊ hec est ꝯclusio 1 2ᵃ huius libri. que ꝓbaꝛ sic. Illud qḋ est per se sumptū ⁊ ꝯstituit itellectū per se sigñat aliqḋ. qḋ pȝ: qꝛ de rōne vocis sigñatiue est ꝯstituere itellectū: sed vbū per se sumptū ꝯstituit itellectū. qḋ pȝ: qꝛ ille qui audit eius vbū per se sumptū ꝓferri aliqḋ intelligit: qꝛ itellect⁹ quiescit. hoc est ꝯstituiꝛ: qḋ itelligēdū est q̄ꝫtuȝ est ad ꝑᵐᵃᵐ opationē itellectus que est ꝯceptio alicuius simplicis. Un̄ itellectus qui audit vbuȝ per se platuȝ ꝯstituiꝛ q̄ꝫtū ad ꝑᵐᵃᵐ opationē itellc̄s que est simpliciū apphēsio. nō aūt q̄ꝫtū ad 2ᵃᵐ opationē itellc̄s que ē cōpositio ⁊ diuisio. igiꝛ verbū per se sumptū aliqḋ sigñat.

ℂ Neq̧ enim esse signū est rei vel nō esse. Nec si hoc ipm̄ est puruȝ dixeris ipsum q̄dem nihil

est. ꝯsigñat

est. cōsignificat aūt quādam cōpositionez quā sine extremis cōpositis nō est intelligere.

¶ 2ª cōueniētia ps. s. q̄ sic nomē per se sumptuz nec sign̄at verū vel falsum: sic et vbuz. et h̄ pbat phs. et est ↄclo 13ª hui' li. q̄ vbū per se sumptū: nec sign̄at verū: nec falsum. pbat per locū a maiori sic. Si aliqd vbū per se sumptū sign̄at verū vel falsuz. h̄ maxime foret verū de hoc vbo est. qd est substātiuū inclusuz in oī vbo adiectiuo. sz hoc vbū est per se sumptū: nec sign̄at vez nec falsum. Nā dicit phs si h̄ vbū est/purū dixeris: nec vez nec falsuz est. h̄ est si h̄ vbuz est pferat sine vbo adiectiuo et per se/nec sign̄at vez nec falsuz. nā vt dicit phs hoc vbū est sign̄at cōpōnē quādaz quā sine extremis nō est itelligere tanq̄ aliqd sign̄ans verū vel falsuz. Vñ h̄ vbū est cuz sit vbū aliqd sign̄at sine extremis: nec sign̄at veruz vel falsum. Boe. dicit hic. q̄ phs dicit. q̄ hoc vbū est sign̄at quādaz cōpōnē etc. q2 h̄ vbū est/nō sign̄at nāz alicui' rei: sed solū sign̄at cōpōnem extremoꝝ etc. ¶ Notāda sunt hic tria. Primo q̄ si aliqd vbū significet vez vel falsuz. h̄ maxime foret vez de h̄ vbo est: q2 circa cōpōnē vel diuisionē ↄsistit vitas vel falsitas. sz h̄ vbū est vel aliqd eius obliquuz in omni ppōne est cōpositio vel copula extremoꝝ adinuicē. et ideo dicit phs oēm ppōnē ↄstare ex noīe et h̄ vbo est: vel aliq̄ eius obliq: cuz in omni ppōne de pñti h̄ vbū est/in 3ª psona vel in pª vl in 2ª est copula: et in omni ppōne de pterito h̄ vbū fuit est copula: et in omni ppōne de futuro h̄ vbuz erit est copula vel cōpositio: et ideo phs pbat q̄ nomē et vbū per se sumptū nō sign̄at verū vel falsum. p hoc q̄ h̄ vbū est/cuz in oī ppōne sit cōpositio: nec sign̄at veruz nec falsum. qd tñ īter oīa vba videt sign̄are p se: maxime verū vel falsuz: q2 nullū aliud vbū est cōpositio seu copula nisi vtute hui' vbi est in eo īclusi. per hoc vbuz est/itelligo indifferēter vbū pª 2ª et 3ª psone huius vbi sum es est: et ēt fui: et vba obliqua descēdētia a vbo est vt vba pteriti vel futuri tpis. ¶ 2º est nōn̄ q̄ h̄ vbuz est/qñq3 est 2m adiacēs in ppōne: et qñq3 3m adiacēs. qñ est 2m adiacēs: tūc est cathe^{ma}: q2 tūc per se sign̄at aliq̄ nāz. s. eē existere: et qñ est 3m adiacēs: tūc est sincha^{ma}. nullā nāz p se sign̄ans determinate. et h̄ est qd solet dici q̄ hoc vbū est/pdicat 2m adiacēs tūc qñ in se est: sed qñ pdicat 3m adiacēs: tūc pcedit pdicatū qd in alio est. qñ hoc vbuz est ponit 2m adiacēs in ppōne: tūc pdicat id qd sign̄atur per h̄ vbū est. s. existē vel ens existēs: sz qñ h̄ vbū est ponit 3m adiacēs in ppōne: ita q̄ illud qd seq̄t hoc vbuz est in ppōne sign̄at aliquā determinatā nāz: tūc pdicat illō qd in alio est. hoc est: tūc pdicat illud qd determinate est qd nō includit in hoc vbo est: vt cuz dr/hō est aīal. nō. n. hic pdicat eē existere: sed aīal pdicat. ¶ Ista aūt distinctio de hoc vbo est pūt accipit hic a Boe. pōt pbari per rōnē. s. q̄ qñ pdicat 3m adiacēs in ppōne: tūc est sincathegoreuma: et qñ pdicat 2m adiacēs: tūc est cathegoreuma: q2 qñ hoc vbuz est pdicat 2m adiacēs: tūc per ppōnem in qua ponit hoc vbuz est/ↄstituit itells: et plata tali ppōne itells audiētis quiescit. sed qñ hoc vbū est pdicat 3m adiacēs: tūc plato subo cum hoc vbū est pcise nō ↄstituit itellect' audiētis: nec quiescit: sz expectat aliud. vt per qōnes ps querētes de subo eē 2m adiacēs. questio. n. si est/querit de subo eē 2m adiacēs. et questio qa est/querit de subo eē 3m adiacēs. ¶ Nūc aūt/si querat vtrum cesar est vel nō est: et rñdeat cesar est. questio soluit et itells audiētis ↄstituit vel qescit. ¶ Et si querat de cesare qa est/vt si querat qualis est cesar: et rñdet q̄ cesar est 2m adiacens: q̄stio nō soluit nec itells qescit: sed expectat 3m adiacēs. s. albū vel nigrū/bonū vel malū/ens vel nō ens/q̄ expsso qescit itells audiētis. Et sic pōt apparē q̄ hoc vbū est qñq3 pdicat cathegoreuma: q2 per se sine 3º adiacēte ↄstituit itellect' vel ↄstituit itellm: sed qñ pdicat 3m adiacēs nō ↄstituit itellm sine 3º adiacēte. Ista tñ regula fortassis patit calūniā: q2 per eādez rōnē aīal est sincathegoreuma. Ut si querat quale aīal ē sor. et si rñdeat aīal/sine alio determināte itells nō quiescit: sed expectat aliud determināns s. rōnale vel albuz vel nigrū/vel aliud hō. Dōm est q̄ nō est simile: qa sic rñdēdo/sor. est aīal/q̄uis expectat aliud determināns ly aīal: tñ ↄstituit oīo significās vez vel falsum: sed qui rñdet ad qōnē qualis est sor. dicēdo/q̄ sor. est/nō ↄstituit itellm alicui' ppōnis. Nō. n. sic rñdēs cōstituit itellectū istius ppōnis/sor. existit: qa pōt tale eē pdicatū nō dādo rñsionē ad hāc: q̄ poneret/sor. existit: vt si rñdeat q̄ sor. est opat^s: vel aliqd tale. Unde si querat si sor. sit ens vel nō ens/rñdens q̄ sor. est sine pacto non ↄstituit itellectum audiētis in aliqua ppōne: q2 talis pōt eē rñsio q̄ ipsa nō poneret sor. eē. si rñdeat q̄ sor. est nō ens. ex hoc nō seq̄t q̄ sor. est ens. vnde hoc verbū est/nō est 3m adiacēs: qa nō expsso pdicato nihil sign̄at: qa nec eē existētie: nec eē specificū. ¶ 3º notādū q̄ sicut hoc verbuz est/pōt eē cathegoreuma vel sincathegoreuma: ita h̄ participiuz ens pōt eē cathegoreuma vel sincathegoreumā. hoc est illud participiū ens descēdēs ab hoc verbo est: vt est 2m adiacēs est cathe^{ma}: et est pdicatuz in ppōne in qua hoc vbū est/pdicat 2m adiacēs: et h̄ participiū ens put descēdit ab hoc verbo est: put est 3m adiacēs est sincathe^{ma}: et nec est pdicatū nec pars pdicati. per hoc ps q̄ hec ppositio/aīal est oīs hō/pōt ↄuerti in istaz/ens oīs hō est aīal: sm q̄ ly ens/est sincathe^{ma}: q2 illud idē qd est pdicatū in pª est subm in 2ª: q2 ens descēdēs ab hoc verbo est: vt est 3m adiacēs est sincathe^{ma}: et neq3 est extremū nec pars extremi. ¶ Circa pm notabile dubitat: q2 non videt q̄ hoc vbū est/sit copula in omni ppōne: q2 hec est vera ppositio/sor. fit albus: et in hac ppōne hoc vbuz est nō est copula. Dōm q̄ hoc vbū est/est copula in hac ppōne/sor. fit albus: q2 hoc vbū fit/resoluit in hoc verbū est: et participiū eiusdē tpis et eiusdē sign̄ationis. vnde idē est dicere/sor. fit albus: et sor. fact' est albus: sm q̄ hoc participiuz fact' sit pñtis tpis. et in hoc sensu idē est factuz eē et eē in fieri. Uñ verbū passiuū: lz nō habeat participiuz pñtis tpis. s. voce distincta a voce pteriti tpis. habet tñ participiuz pñtis in eadē voce cum participio pteriti tēporis. Uñ amatus lectus et hō: sunt equiuoce participia pteriti tpis et pñtis. et ex ista ppōne patet qualr illa ppositio/nullus sacerdos fit diaconus: et huiusmodi. debent cōuerti etc. Et hec de verbo sufficiant.

Oratio autem est vox significatiua: cuius partiū aliqd sign̄atiuuz est separatim: vt dictio nō vt affirmatio.

Istud est 3m cap. pmi trac. in quo determinat de oīone que est genus primum enūtiatiōis. et ↄtinet tres pticulas. In pª ponit diffōnez oīonis. In 2ª ibi/ Dico aūt vt hō. /exponit diffōnē oīonis. In 3ª ibi/ Est aūt oratio. /remouet qddā du^m. In pª igit pte ponit diffōnē oīonis dicēs: q̄ oīo est vox sign̄atiua cuius pars est aliquid sign̄ans sepatim vt dictio nō vt affirmatio. ¶ Intelligēda sunt hic tria. Primo q̄ q̄uis illa pticula vox sign̄atiua pus fuerit posita in diffōne nois et vbi: tñ adhuc ponit in diffōne oīonis. et cā hui' est: q2 sign̄atio oīonis differt a sign̄atione nois et verbi: qa nomē et vbū sign̄ant simplices ↄceptus itellect': et oīo sign̄at itellectū cōpositū. ¶ 2º est itelligēdum q̄ istā pticulā ad placitū. nō ponit phs in diffōne oīonis: q2 ista pticula satis pōt hri ex hoc qz

nomē ⁊ verbū que sunt ptes eius significāt ad placitum. ℭ 3° est intelligēdū φ phs per hoc φ dicit φ aliqd pars pñū seu pars orōnis sigñat separatim: vt dictio nō vt affirmatio: nō dz intelligi per h φ sit de rōne orōnis φ nulla pars eius sigñat vt affirmatio: q2 aliq̄ pars orōnis sigñat vt affirmatio: vt pz de ista orōne. si hō currit/hō mouet: sed intelligit φ lz orō habeat aliquā ptē: que sigñat vt dictio non vt affirmatio: q2 hoc est cōe cuilibet ppōni tam cathe^ce q̄ hypothetice φ aliqua pars eius significat vt dictio nō vt affirmatio: ideo hec diffinitio cōpetit cuilibet orōni tā cathegorice q̄ hypothetice taz simplici q̄ cōposite: ⁊ nō puenit soli orōni simplici: vt aliq dixerūt.

ℭ Dico aūt vt homo significat aliquid: sed nō quoniā est aut nō est: sed erit affirmatio vel negatio si quid addatur.

ℭ Hec est 2° pars hui⁹ capli: in qua exponēdo diffōnē orōnis solū replicat vnā pticulā. s. istā: cui⁹ pars aliqd sigñat separatim. Et circa h duo facit. explanat p̄ qualr pars orōnis sigñat separatim. 2° que pars orōnis sigñat separatim ⁊ que non separatim. Dico p̄ φ cuiuslibet orōnis aliqua pars sigñat separatim vt dictio: vt iste terminus hō sigñat vt dictio: sed nec sigñat verū vel falsuz: ideo nō sigñat vt affirmatio nec vt negatio separatim. Si tñ verbū addit erit oratio sigñans veruz vel falsum: ⁊ sic pz qualr pars orōnis sigñat separatim vt dictio: nō vt affirmatio vel negatio. hoc. n. cōe est cuilibet orōni: vt expositū est supra.

ℭ Sed nō vna nois syllaba. Nec in hoc qdē φ est sorex rex sigñat aliqd: sed vox est nūc sola. In duplicibus vo sigñat quidē: sed nō ꝑm se: sed queadmodum dictum est.

ℭ Scdm qd explanat est q̄ pars orōnis nō sigñat separatiz di. φ q̄uis aliqd ptiū orōnis sigñet separatiz: tñ nō qlibet pars sigñat aliqd separatim: q2 vna nois syllaba nō sigñat aliqd separatim: q2 h maxie foret vez de sylla nois cōpositi q̄ nihil sigñat separatim: vt pz de h noie sorex. h syllaba rex nihil sigñat per se. s. ꝑm φ est pars hui⁹ nois cōpositi sorex. apparet tñ aliqd per se sigñare. ⁊ in h differt pars nois cōpositi a pte nois simplicis: vt dictū est supra.

ℭ Est aūt orō qdē ois sigñatiua nō sic instrm: sed queadmoduz dictū est ꝑm placitum.

ℭ Hec est 3ª pars hui⁹ capli: in qua phs remouet vnū du^m sale: ga. n. in diffōne nois ponit hec pticula vox sigñatiua: ⁊ nō ponit hec pticula ad placitū: posset tñ alicui videri φ orō significet nālr: ideo phs illud du^m remouet di. φ ois orō sigñat nō sicut istrm nāle qd nāliter sigñat id cui⁹ est istrm vel signū: sz queadmodū dictuz est: de noie ⁊ vbo p̄us φ ipsa sigñant ad placitū: ⁊ orō est vox sigñatiua ad placitū: ⁊ nō significat nāliter. ℭ Sciēduz est φ istrm nāle nāliter rez sigñat cuius est istrm vel signū: vt calor in fūmo qui est istrm ignis nāliter sigñat ignē: ⁊ latrat⁹ canis nāliter sigñat iraz canis: sz sic nō sigñat orō: sz significat ad placitū. ℭ Circa sigñationē orōnis notāda sunt quatuor. Primo φ platonici dixerunt φ orō sigñat nāliter. qd pbāt tali rōne. Ois vtus nālis hz instrā nālia qbus opat: q2 nā nō deficit in necēs: sz vtus iterptatiua est vtus nālis hoi. g̃ istrā ei⁹ sunt nālia: sed orō est instrm vtutis iterptatiue: q2 hō per orōnez interptatiuā exprimit pceptū sue mētis: ⁊ illud est istrm quo agēs agit. g̃ orō est aliqd nāle nāliter sigñans: ⁊ nō ex istōne humana. Sed h ratio soluit per h φ in plurib⁹ ars imitat nām: ⁊ ēt nā artē: qd pz. nā vtus domificatiua ad faciēdū res artificiales vtit istris nālib⁹ vt brachijs: sic vtus iterptatiua ad iterptādū pceptū vtit istris artificialib⁹ cui⁹ sunt noia ⁊ vba: ⁊ ēt orō ꝑm eē in platōe. Vn̄ q̄uis vtutis nālis sint multa istrā nālia. nō opz tñ φ cuiuscūq vtutis nālis sint oīa istrā nālia: sic artis in agēdo nō semp sunt oīa instrā artificialia: vt ars domificatiua nō solū vtit instris artificialib⁹ cui⁹ sunt securis dolabrū ⁊ hm̄: sed ēt vtit istris nālib⁹ vt brachija ⁊ manib⁹ que sunt istrā nālia. ℭ 2° notādū φ vba noia ⁊ orōnes sunt res artificiales: ideo includūt aliquas for^as artificiales supadditas formis nālibus: cui⁹ sunt sigñatōes seu re^es ad determinata sigñata: ⁊ sicut ex variatione for^aꝝ artificialiū circa eādē māz resultat alia ⁊ alia res artificialis. nā in eādē mām pōt induci for^a scutelle ⁊ for^a olle: ⁊ alia for^a inducta est alia ⁊ alia res artificialis: ita variata sigñatiōe circa idem māle nois ⁊ vbi ⁊ orōnis variat nomē vbuz vel orō. Ex q̄ pz φ si hec vox hō iponit ad sigñandū idē qd h vox asinus sigñat: erit aliud nomē sigñans asinū ⁊ aliud sigñans hoiez: ⁊ si hec vox hō est asinus: significat id qd hec vox hō est aial mō sigñat: erit alia orō: tūc in istis mālib⁹ hō est asinus: ⁊ asinus sigñabit idez pcise φ hoc nomē aial mō sigñat: ⁊ erit aliud nomē q̄ p̄us qñ h nomen asinus sigñabat aial rudibile. Ex istis pz φ illa orō/hō est asinus/sigñat idem qd hec orō/hō est aial rudibile: ⁊ nunq̄ pōt eē vera: q̄uis ex eisdez mālib⁹ posset fieri orō vera termis aliter significātib⁹ q̄ mō sigñant: sed tūc erit alia ppositio. Vn̄ vna talis ppositio/hō est asinus/in psilib⁹ mālib⁹ pōt esse vera: sz illa hō est asinus termis sic sigñantib⁹: sicut modo sigñant nunq̄ pōt esse vera. Istud pōt poni φ si hec vox asinus significet equoce: sicut est possibile vno sensu idē qd aial rudibile: ⁊ alio sensu idē qd aial rōnale. nō est dubiū gn ista orō/hō est asinus eēt multiplex: ⁊ vnus sensus est verus ⁊ alius est falsus: ⁊ in alio sensu foret alia ppositio. ℭ 3° nōn^m est φ q̄uis orō significet ad placitū: nō tñ p̄: q2 nō sigñat ad placitū: nisi q2 eius ptes sigñant ad placitū. Ex isto pz φ si aliqua orō p̄ iponat ad sigñandū: ita φ ipositio fiat ei p̄: iam nō erit orō: sz vna dictio. vnde si hec vox/hō est aial. iponit ad sigñandū hoiez esse asinū. hec vox que sic imponit est vna dictio: ⁊ tūc hec vox/hō est aial: erit multiplex ꝑm accētū: q2 in vno sensu est vna dictio. s. vt iponit p̄ ⁊ per se ad sigñanduz: ⁊ alio sensu est orō. s. ꝑm φ sigñat ex ipōne ptiū. ⁊ ex hoc qd ptes significāt. ℭ 4° est nōn^m φ orō accipit duplr. s. cōiter ⁊ stricte. Oratio cōiter accepta est idē qd cōgeries. i. cōpositio dictionū: ⁊ sic orō est cōis ad orōnē pfectā ⁊ impfectā. Orō enim impfecta est cōgeries pluriū dictionū ⁊ noiuz sine vbo vel pluriū vboꝝ sine noie: ⁊ sic hō albus musicus est vna orō/orō stricte accepta est idē qd pgrua dictionuz ordinatio. s. pgrua ordinatio nois ⁊ vbi ⁊ alicui⁹ accepti loco nois ⁊ vbi: ⁊ sic orō diuidit in orōnē indicatiuā impatiuā optatiuā ⁊ subiūctiuā: ⁊ orō sic accepta est idez qd oratio pfecta ⁊c. Et hec de orōne dicta sufficiāt.

Enunciatiua vo non omnis: sed in qua verum vel falsum est.

Iste est scds trac. p̄mi libri: in quo phs determinat de enūtiatōe que est hic subiectuz. ⁊ ptinet tria capla. In p̄mo determiat de diffōne ⁊ diuisione enūtiatōis. In 2° ibi[Quā aūt enūtiare.] determinat de oppōne enūtiationuz adinuicē. In 3° ibi[Cōtrarie vo vlem.] determinat q̄uo diuisa opposita diuersimode se hnt ad falsitatē ⁊ vitatē. Cap^m p̄^m ptinet tres ptes. In p̄ma ponit diffinitio enūtiationis. In 2° ibi[Est aūt vna orō.] ponit in gñali duas diuisiones enūtiationis.

tionis. In 3ª ibi[Est aũt oĩo enũtiatiua vna.] determinaẽ in spẽli de mẽbris illaꝝ diuisionũ. Prĩa pars ↄtinet tres ptes. In pª sit inuit diuisionẽ oꝛonis. ⁊ ponit diffõnẽ enũtiatiõis. In 2ª ibi[Nõ aũt in oib⁹.] distringuit oꝛonẽ enũtiatiuã ab alijs spẽb⁹ enũtiatiõis: ⁊ illas excludit a sua cõsideratione. In 3ª ibi[Enũtiatiua vo.] narrat que spẽs ptinẽt ad ↄsideratiõez suã. In pª ptic. narrãdo dicit. ꝙ nõ ois oĩo est enũtiatiua: sꝫ solũ illa in qua est verũ ⁊ falsũ: ⁊ in h dicto mirabili breuitate vtẽs sil inuit diuisionem oꝛonis cũ diffõne enũtiatiõis. In h.n. ꝙ dicit enũtiatiua nõ ois inuit diuisionẽ oꝛonis q̃ est ista. Oꝛonũ q̃dã est enũtiatiua: q̃dã nõ est enũtiatiua. sꝫ per h ꝙ dĩ in qua veruꝫ vel falsum est: inuit phs diffõnẽ enũtiationis. Enũtiatio sic diffiniẽ ꝙ est illa in qua verũ vel falsum est.

¶ Non aũt in oibus vt depcatio quidez oratio est: sed neqꝫ vera neqꝫ falsa est: ⁊ cetere quidẽ relinquãtur. Rhetorice enim vel poetice ↄuenientioꝛ consideratio est.

¶ Hec est 2ª ptic. in qua distringuit oꝛonez enũtiatiuã ab alijs spẽb⁹ itẽdẽs p istã pticulã: in qua ẽ verũ vel falsuꝫ. distinguere enũtiatiõez ab oꝛone nõ enũtiatiua: nõ.n. in oib⁹ oꝛonib⁹ est veꝝ vel falsuꝫ. nã oĩo depcatiua ⁊ impatiua ⁊ optatiua ⁊ hõ sunt oꝛones: sed nulla illaꝝ est vera vel falsa. ideo hõ oꝛatiões sunt relinquẽde a ↄsideratione huius sciẽtie. pertinẽt enim magis hõ oꝛones ad cõsiderationem rhetorice vel poetice.

¶ Enũtiatio vo presentis est speculationis.

¶ Hec ẽ 3ª ptic. in qua narrat que spẽs enũtiatiõis ptinẽt ad ↄsideratiõez hui⁹ scie di. Enũtiatiua/ h est sola oĩo enũtiatiua est pñtis speculatiõis. ⁊ cã hui⁹ assignaẽ. ⁊ h est: qꝛ hec scia ordinaẽ ad sciaꝫ de syllogismo: ⁊ nõ ↄsiderat aliã oꝛonẽ nisi illã que sigñat veruꝫ vel falsum: ⁊ nõ ↄsiderat nisi oꝛones ex qb⁹ fit syllõ ⁊ earuꝫ opposita: ideo sola oĩo in qua ẽ veꝝ vel falsuꝫ: cui⁹ ẽ oĩo enũtiatiua est de ↄsideratiõe hui⁹ scie. ¶ Intelliñ est ꝙ multe sunt spẽs oꝛonis: qm hõ p itellm nõ solũ pcipit vitatẽ rei demrãbilis sup idẽtitate ⁊ diuersitate rei que signaẽ p oꝛonẽ enũtiatiuã: sꝫ ẽt hõ p itellm hꝫ alios ordinare et dirigẽ. ignorãs.n.a sapiẽte hꝫ ordinari ⁊ dirigi. dirigiẽ aũt vnus ex itellu aliceri⁹ hois ad tria. Primo ad attẽdendũ mẽte: ⁊ ad h deseruit oĩo vocatiua. 2º ad rñdẽdũ voce. ⁊ ad h desuit oĩo indicatiua. 3º ad exequẽdũ ope. ⁊ ad h desuit q̃tũ ad iferiores oĩo impatiua: qua vtiẽ supioꝛ ad iferiorẽ: ⁊ quãtũ ad supiores oĩo depcatiua. Inferioꝛ.n. excitat supioꝛez p oꝛonẽ depcatiuã ad exequẽdum ope. sic g̃ sunt qnqꝫ spẽs pñ¹ᵉˢ oꝛonis. s. enũtiatiua qua exp̃miẽ veꝝ vel falsuꝫ/ seu idẽtitas vel diuersitas reꝝ. Et vocatiua qua dirigiẽ vnus hõ ab alio ad attẽdẽdũ mẽte. Et iterrogatiua qua vnus hõ dirigiẽ ab alio ad rñdẽdũ voce. Et oĩo impatiua: qua s. iferioꝛ dirigiẽ a supioꝛe ad exeq̃ndũ ope: ⁊ depcatiua q̃ supioꝛ excitaẽ ab iferioꝛi ad exequẽdũ ope. Si aũt aliq alij modi oꝛonũ inueniãẽ reducunẽ illi ad aliq̃ istaruꝫ spẽꝝ. Si in aliq̃ oꝛone inueniaẽ verum vel falsuꝫ ↄtineẽ sub enũtiatiõe vel ad eã reduciẽ cui⁹ est oꝛatio iuratiua vt q̃dã dicũt. oꝛatio aũt dubitatiua reduciẽ ad oꝛonẽ indicatiuam: ⁊ optatiua reduciẽ ad depcatiuam.

¶ Est autez vna prima oĩo enũtiatiua affirmatio: deinde negatio. alie vo ↄiũctione vne.

¶ Hec ẽ 2ª pars pñ¹ᵉ hui⁹ capli: in qua ponit duas diuisiones enũtiatiõis. s. diuisionẽ enũtiatiõis in cõi: ⁊ vnã subdiuisionẽ spẽi enũtiatõis. ⁊ ↄtinet tres pticulas. In pª ponunẽ due diuisiões. In 2ª ibi[Necesse est aũt.] ponit vnã diuisionẽ ⁊ ponit vnũ du^m ⁊ remouet falsaꝫ rñsionẽ. Prima diuisio q̃ est enũtiatiõis in cõi est ista. Enũtiationuꝫ q̃dã est vna. s. enũtiatio simplex: cui⁹ est enũtiatio cathe^ca. q̃dã est ↄiũctiõe vna: vt enũtiatio hypothetica. Vñ h diuisio est eadẽ cum diuisione enũtiatiõis in enũtiationeꝫ cathe^cam ⁊ hypotheticã. Alia ẽ diuisio que est subdiuisio vni⁹ mẽbri pˢ diuisionis: ꝙ enũtiatio vna simplex: q̃dam ẽ affirmatiua: ⁊ q̃dã negatiua. ⁊ ponit ordinẽ iter illa mẽbra di. ꝙ affirmatiua pꝛioꝛ est negatiua. qd veruꝫ est cõparãdo affirmatiuã ⁊ negatiuaꝫ iter se. cõparãdo tñ eas ad enũtiatõez in cõi/ sic sunt coeque. Enũtiatio.n. dĩ equalr de enũtiatiua affirmatiua ⁊ negatiua: ⁊ nõ p pꝰus de vna q̃ de alia. põt tñ vnũ cẽ pꝰus alio in nã ppa: ⁊ cẽ coeuũ in nã cõi. Qꝛ aũt affirmatio sit pꝛioꝛ negatione cõparãdo eas adinuicẽ. pꝫ ex pte vocis ⁊ ex pte itellus ⁊ ex pte rei. Ex pte vocis: qꝛ affirmatio est simplicioꝛ negõne: qm negatio sup affirmatõez addit negatiuã pticulã. Ex pte itellus pꝫ ꝙ affirmatio sigñat cõpõnẽ itellꝰ: ⁊ negatio sigñat diuisionẽ itellꝰ. nũc aũt diuisio posterioꝛ est cõpõne: qꝛ nõ est diuisio nisi pꝰus cõpositoꝝ. Ex parte rei sic: qꝛ affirmatio sigñat ẽẽ: ⁊ negatio sigñat nõ ẽẽ: ⁊ ẽẽ pꝰus est nõ esse: et habit⁹ pꝛioꝛ est q̃ puatio vel q̃ negatio. Vñ phs multum bñ loquẽs sil ponit pᵐ mẽbrũ diuisionis pñ¹ᵉ ⁊ subdiuisionis illi⁹ mẽbri: ⁊ ordinẽ iter mẽbra illi⁹ diuisionis. q.d: est q̃dã enũtiatio vna simplr: ⁊ illa diuidiẽ in negõnẽ ⁊ affirmatiõez: ⁊ haꝝ. s. affirmatõis ⁊ negõnis affirmatio pª est. h est affirmatio pꝛioꝛ est negõne: mõ quo dcm est. ¶ Deinde ponit aliud mẽbrũ diuisionis di. ꝙ alie sunt enũtiatiões vne ↄiũctiõe: cui⁹ sunt enũtiationes hypothe^ce. sic g̃ itẽdit tales duas diuisiones enũtiatõis. pª talis est. Enũtiationũ q̃dã est vna simplr vt enũtiatio cathe^ca: q̃dã est vna ↄiũctione: vt enũtiatio hypothetica. 2ª diuisio. Enũtiatio vna simplex diuidiẽ in enũtiatiõem affirmatiuã ⁊ negatiuã. ¶ Hic tria itelligẽda sunt. Primo ꝙ phs per ↄiũctionẽ nõ itelligit solũ illã ptẽ oꝛonis que dĩ ↄiũctio: sꝫ itelligit indifferẽter quãcũqꝫ ptẽ oꝛonis ↄiũgẽtẽ duas ptes. s. cathe^cas adinuicẽ: ⁊ faciẽtẽ ex eis vnã ppõnẽ hypotheticã: cui⁹ sunt aduerbia tpis que faciũt ppõnez hypotheticã tpalẽ: vt qñ/ dum/ ⁊ alia hõ. vt aduerbiũ loci. ⁊ ex h seqẽ ꝙ tpalis/ cãlis/ ⁊ localis: sunt hypothetice ⁊ cathegorice. ¶ 2º est nõn^m ꝙ affirmatio ⁊ negatio: aliqñ sumũtur cõplexe: aliqñ incõplexe. affirmatio ⁊ negatio cõplexa nõ sunt aliud q̃ enũtiatio affirmatiua vel negatiua: ⁊ sic accipiunẽ in pposito. ¶ Sciẽdũ est 3º ꝙ enũtiationes affirmatiue hñt robur a dignitate affirmatiua: negatiue a dignitate negatiua: et qꝛ affirmatiua dignitas est prioꝛ negatiua: sic affirmatio vlr est prioꝛ negatione: qꝛ in non facere intelligiẽ facere. pmo Elenchoꝛuꝫ.

¶ Necesse aũt est oẽz oꝛonẽ enũtiatiuã ex vbo ẽẽ vel casu vbi. Etẽiꝫ hois rõni. Si nõ aũt est: aut fuit: aut erit aliqd hui⁹ addaẽ nõdũ est oĩo enũtiatiua: qꝛ sigñat vnum esse vnius rei.

¶ Hec est 2ª pticula huius ptis: in qua phs ↄcludit vnã ↄnez que est ꝙ ois enũtiatio est ex vbo vel ex casu vbi: ⁊ hec est ↄclusio 14ª huius lib. que pbaẽ per locuꝫ a maiori sic. magis videẽ ꝙ oĩo diffinitiua sine vbo et sine casu vbi sit enũtiatio q̃ aliqua alia oĩo: sꝫ oĩo diffinitiua sine vbo ⁊ sine casu vbi nõ est enũtiatio. hec.n. oĩo diffinitiua: aial gressibile bipes. si nõ addaẽ hoc vbũ est/ vel aliqs casus eius erit vel fuit/ nõ est oĩo enũtiatiua. g̃ ois oĩo enũtiatiua/ siue ois enũtiatio est ex vbo vel ex casu vbi.

¶ Quare autem vnum quiddam est ⁊ nõ multa animal gressibile bipes.

¶ Ponit vnũ du^m ⁊ remouet falsaꝫ rñsionẽ ad illud du^m.

dictū est.n.in oṫone diffinitiua nō est v̄bum aliqđ:ideo nō est enūtiatio. Ex hoc oriṫ dubiuz qualr oratio diffinitiua est vna.cuz.n.oratio enūtiatiua cathegorica non habeat vnitatē nisi a v̄bo vniēte p̄dicatū cuz subo:τ in oratione diffinitiua nō est v̄bū aliqđ a quo possit hēe vnitatez: videṫ esse dubiū qualr oratio diffinitiua sit vna.

¶ Neqꝫ.n.eo ꝙ partes ꝓpinque dnr vnū erit. Est aūt alterius hoc tractare negocij.

¶ Remouet falsaz rn̄sionē qua qdā rn̄dēt ad illud dubiū. τ hec est rn̄sio ꝙ diffinitio est vna exq̄ ptes eiꝰ ꝓpinquē iacēt τ pferunṫ sine iterpolatione. Istā rn̄sionē remouet phs:τ dicit ꝙ diffinitiua oṫo nō est vna.p̄ h̄ ꝙ eius ptes ꝓpinque iacēt. Istud eīz.s.ꝓpinqtas ptiū sine iterpolatiōe nō sufficit ad vnitatez diffōnis:qꝛ in ente per accn̄s:cuiꝰ ptes nō faciūt per se vnū:inuenit hꝫ ꝓpinqtas ꝯtinua.s. platio ptiū sine iterpolatiōe ꝯtinua:sed illud tractare.s. q̄ est cā vnitatis diffōnis est alteriꝰ negocij:qꝛ ad metaph̄ica ptinet:qꝛ in 7° τ 8° meta.assignaṫ cā vnitatis diffōnis.et est.qꝛ genus est p̄ se in poᵃ ad dr̄iam:τ dr̄ia est per se actꝰ respectu gn̄is:τ ideo ex genere τ dr̄ia fit per se vnū.

¶ Est aūt vna oratio enūtiatiua que vnum de vno significat vel ꝯiūctione vna. Plures aūt que plura τ non vnum vel inconiūcte.

¶ Hec est 3ᵃ ps p̄ncipalis huiꝰ cap̄.in q̄ phs determiat in spāli p̄dcās diuisiōes.s.q̄ enūtiatio est vna simplr:τ q̄ est vna ꝯiūctiōe:τ q̄ est enūtiatio ples simplr:τ vnoꝰ vna:τ q̄ est enūtiatio vna affirmatiua:τ q̄ negatiua. Cōtinet igṫ ista ps 4ᵒʳ ptic̄. In p̄ᵃ resumit diuisionē oṫonis enūtiatiue addēs que enūtiatio sit ples oṫones τ nō vna. In 2ᵃ ibi[Hax aūt ē.] ponit aliā diuisionē enūtiatiōis q̄ est vna.q̄ diuisio realr s̄m aliq̄s ē eadē cū diuisiōe p̄ᵃ. In 3ᵃ diuisiōe ibi[Est aūt enūtiatio simpx.] subdit vnū mēbrū diuisioni h̄ posite.s. enūtiatōez simplicē:τ mēbra huiꝰ diuisiōis describit. Dicit igṫ ꝙ enūtiatiua oṫo vna q̄dā est q̄ signat vnū d̄ vno: vt enūtiatio cathe̅ca:τ q̄dā enūtiatio vna est vna ꝯiūctōe vt oṫo hypothe̅ca:τ q̄dā est oṫo q̄ est ples enūtiatiōes:τ ē q̄ signat vt oṫo multipx vl' icōiūcte.h̄ est ples enūtiatōes sine ꝯiūctōe accepte. Intelligēdo p̄ ꝯiūctionē dictōez facietē ꝓpōnē hypotheticā:cuiꝰ sunt q̄dā ꝯiūctiōes vt ꝯditionalis cālis:τ q̄dā aduerbia vt aduerbia tp̄is:cuiꝰ sunt ista aduerbia/dū/qn̄/τ silia. ¶ Hic sunt 4ᵒʳ nōnda. P̄rio s̄m aliq̄s ꝙ phs h̄ diuidit enūtiatōez in enūtiatiōez vnā τ enūtiationē ples.τ vtrūqꝫ mēbrū diuidiṫ 2ᶠ.nā enūtiatio vna diuidiṫ in enūtiatōez vnā simplr:τ ē illa q̄ signat vnū de vno in enūtiatiōez vnā ꝯiūctiōe:τ enūtiatio ples diuidiṫ:qꝛ q̄dā est ples s̄m signōnē:τ vna s̄ꝫ vocē vt oṫo multipx:τ q̄dā ē ples s̄m vocē τ s̄m signōnē.s.illa in q̄ accipiunṫ ples enūtiatōes icōiūcte:vt h̄/hō currit/asinꝰ currit. Si ēt sint ples enūtiatiōes s̄m vocē accepte icōiūcte: q̄uis signent idē:tn̄ nō ē enūtiatio ples vt hō currit/aial rōnale currit. ¶ 2ᵒ sciēdū est ꝙ ꝓprie loquēdo enūtiatio nō diuidiṫ in enūtiatiōez ples:qꝛ enūtiatio τ vna enūtiatio ꝯuertunṫ:sicut hō/τ vnꝰ hō ꝯuertunṫ.τ si h̄ ponaṫ diuisio enūtiatōis in enūtiatōez vnā τ enūtiatōez ples:nō est diuisio ꝓp̄e dcā:sꝫ iꝓprop̄a sicut diuisio i hoiez viuū:τ hoiez mortuū est iꝓprop̄a. ¶ 3ᵒ est sciēdū ꝙ vnitati opponiṫ pluralitas:et q̄t modis dr̄ vnū oppositū tot modis dr̄ τ reliquū: τ iō sicut sunt duo modi vnitatis enūtiatiōis: ita sunt duo modi plr̄itatis enūtiatiōis. Enūtiatio.n.vnoꝰ dr̄:qꝛ signat vnū de vno.τ istoꝰ vnitas enūtiatōis opponiṫ plr̄itati enūtiationis in q̄ nō enūtiaṫ vnū de vno:sꝫ vnū de plibꝰ:aut plura de plibꝰ:vt pꝫ in oṫonibꝰ multiplicibꝰ. In ista.n.canis currit/enūtiaṫ vnū de plibꝰ:τ in illa/latrabile aial est canis/enūtianṫ plura de vno:τ in illa/canis ē canis/enūtianṫ pla de plibꝰ. Alioꝰ dr̄ vna ꝯiūctōe vt enūtiatio hypothetica.τ istoꝰ vnitatis opponiṫ scd̄s modus plr̄itatis enūtiatiōis q̄ est in q̄ exp̄munṫ ples oṫones incōiūcte.s.sine dictiōe faciēte ꝓpōnē hypothe̅cā. ¶ 4ᵒ est itelligēdū ꝙ enūtiatio dr̄ tūc ples p̄ᵒ plr̄itatis q̄ signat plura supposita de vno vel vnū de plibꝰ:vl' plura de plibꝰ:ex qbꝰ.s.plibꝰ nō fit vnū extremū ꝓpōnis. Si v̄o plura enūtianṫ de vno ex qbꝰ plibꝰ fit vnū extremū ꝓpōnis:τ vnū de plibꝰ τc̄.nō ꝓpter h̄ est enūtiatio plures. Ista.n.enuntiatio est vna cathe̅ca/ sortes est hō albꝰ dormiēs:qꝛ ex plibꝰ que hic ponunṫ ex pte p̄dicati fit vnū extremū ꝓpōnis. Silr illa ē vna cathe̅ca/ hō albꝰ dormiēs est hic iuxta:qꝛ ex plibꝰ positis hic ex pte subi fit vnū extremū ꝓpōnis.sic igiṫ pꝫ ꝙ oṫo dr̄ plures p̄ mō plr̄itatis:qꝛ sub vnitate vocis enūtiatiōis.s.sub tāta vnitate vocis q̄ta est vnitas vniꝰ signat plura.h̄ est enūtianṫ plura ex qbus nō fit vnū extremū ꝓpōnis de vno vel vnū de pluribus talibus vel huiꝰ plura de pluribus.

¶ Nomē ḡ τ v̄bū dictio sit sola:qm̄ nō est dicere sic aliquid signantē voce enūtiare vel aliquo interrogāte vel nō:sed ipso pferēte.

¶ Hec ē 3ᵃ ptic̄.in q̄ phs ꝯcludit vnā ꝯnē:qa.n.dcm̄ est ꝙ enūtiatio est q̄ vnū signat posset aliqs credeṫ ꝙ enūtiatio vna signet vnū:sic vna dictio.ideo phs h̄ excludēs dicit. Nomē ḡ τ v̄bū dictio sit sola.h̄ est ita sit dictio ꝙ nō sit enūtiatio.ꝙ autē nec nomē nec v̄bum sit enūtiatio ꝓbat phs.τ h̄ est ꝯ.i5.huiꝰ li.q̄ ꝓbaṫ sic. Ois pferēs enūtiatōez aliqđ enūtiat:qꝛ aliqđ enūtiat de aliq̄:sed nullus pferēs vnū nomē vel vnū v̄bū p̄ se aliqđ enūtiat.ḡ nullus pferēs vnū nomē est pferēs enūtiatiōez:τ p̄ ꝯn̄s nec nomē nec v̄bū p̄ se est enūtiatio.maior est manifesta p̄ se.minorē ꝓbat phs in lr̄a inuēdo duos modos vtēdi enūtiatiōe rn̄dēdo p̄ iterrogationē alicui iterrogāti seu q̄rēti.v̄.g.si q̄raṫ qd sit in scholis:τ rn̄deaṫ/magr̄ disputat.hic rn̄deṫ iterrogāti per hāc enūtiatōnē magr̄ disputat in scholis. Alioꝰ vtiṫ qs enūtiatōe eā pferēdo nullo iterrogāte.dicēdo/hō est aial/ vl' deꝰ est:sꝫ siue vtanṫ enūtiatiōe nullo/siue aliq̄ iterrogāte enūtiatio qua vtunṫ nō signat vnū:sicut vnū nomē vel vnū v̄bū per se. ¶ Dubitaṫ.qa si q̄raṫ qs legit in scholis τ rn̄deaṫ magister.sic rn̄dēs nō pfert nisi vnū nomē:τ tn̄ enūtiat:qꝛ videṫ signare verū vel falsuz. ¶ Dōm ꝙ rn̄dēs per vnū nomē vel per vnū v̄bū de virtute s̄monis:nec dicit verū:nec dicit falsum:nec enūtiat: qꝛ nullā enūtiationē pfert:tn̄ s̄m cōez vsuz loq̄ndi vnū nomē vel vnū v̄bū platū iterrogatione p̄cedēte equalet vni enūtiationi:qꝛ audiētes cōiter subintelligūt alteraz iterrogatiōis partē: vt iterrogāte aliq̄ qs legit in scholis. si rn̄deaṫ magister.audiētes cōiter subintelligūt p̄dicatum iterrogationis.s.legit in scholis.vnde per hāc rn̄sionem intelligitur cōiter ꝙ magister legit in scholis:τ hoc nō est de virtute sermonis:sed tn̄ vsu loquendi.

¶ Hax aūt hec quedā simplex est enūtiatio:vt aliqđ de aliquo vel aliquid ab aliquo.

¶ Hec est 3ᵃ pticula huiꝰ tertie ptis:in qua phs ponit vnā diuisionez enūtiationis que s̄m aliq̄s est realr eadē cum p̄ma:enūtiatio vna diuidiṫ in enūtiationē que significat vnuz de vno:τ in enūtiationē que est vna ꝯiūctione.diuisio aūt quā ponit in ista particula est ista:ꝙ enūtiationū q̄ruz q̄libet est vna simplr q̄dā est vna:sic ꝙ non p̄dicat aliqđ de aliq̄: vt hō per se vel aial:τ q̄libet istoꝶ abusiue dr̄ enūtiatio:qꝛ pfertur:quedaz est enūtiatio simplex p̄dicās vnū de vno: vt hō est albus: vt sepe dictum est.

¶ Hec autem ex his coniuncta velut oratio iaz quedam est composita.

¶ Hec est

¶ Hec est alia enũtiatio ex his enũtiatõib⁹ simplicib⁹ cõiuncta velut oĩo cõposita: ⁊ hec est enũtiatio hypothetica.

¶ Est aũt simplex vox enũtiatio sigñatiua de eo qd́ ẽ aliqd: vl nõ ẽ: quẽadmodũ tpa diuisa sũt.

¶ Hec est 3ᵃ pticula tertie ptis pncipalis in qua phs subdiuidit vnũ mẽbrũ diuisionis imediate sup⁹ posite ⁊ illi⁹ subdiuisionis mẽbra describit. Subdiuidit g̃ primo enũtiationẽ simplicẽ dicẽs: qꝙ simplex enunciatio est vox significatiua de eo qd́ est aliqd qd́ ptinet ad affirmationez: vel nõ est aliqd qd́ ptinet ad negationẽ: ⁊ hoc est vel ſm pñs tps: vel ſm alia tẽpora. nõ enim inuenit negatio vel affirmatio in enũtiationib⁹ solũ de pñti: ſʒ ẽt de pterito: hec ẽ diuisio enũtiatõis simplicis: qꝙ quedã est affirmatio ⁊ quedã negatio: ħ est quedã est affirmatiua enũtiatio: ⁊ quedam negatiua enunciatio.

¶ Affirmatio est alicuius enũtiatio de aliquo. Negatio vo enũtiatio alicuius ab aliquo.

¶ Describit mẽbra illi⁹ subdiuisionis dicẽs: qꝙ affirmatio est enũtiatio alicui⁹ de aliquo. s. pdicati de subo: ⁊ negatio est enũtiatio alicui⁹ ab aliquo que est remotio pdicati a subo. ¶ Notãdũ est hic ſm Boe. qꝙ cũ enũtiatiua diuidat in enũtiationẽ vnã ⁊ enũtiationẽ plres: ⁊ ẽt in enũtiationẽ simplicẽ ⁊ cõpositã: phs nõ itelligit idem ſm istas duas diuisiones: qꝛ ſm ipm vnitas ⁊ pluralitas referunt ad sigñata: ⁊ simplicitas ⁊ cõpositio referunt ad voces: ⁊ ſm ħ aliq̃ est enũtiatio vna ⁊ simplex: ⁊ est illa in q̃ vna vox tm̃ vnũ significãs subycit: ⁊ vna vox tm̃ vnũ significãs pdicat: ⁊ alia est enũtiatio vna ⁊ cõposita: vt vbi est cõpositio ex pte vocis ⁊ vnitas ex pte sigñati: vt ppõ in qua subʒ sigñat tm̃ vnũ: ⁊ pdicatũ tm̃ vnũ. ide plures dictiones sunt ex pte subi vel ex pte pdicati: vt hõ aĩal rõnale ⁊ mortale currit. ⁊ alia est oĩo simplex ⁊ plres: vt vbi est vnitas ex pte vocis ⁊ pluralitas ex pte sigñati: ita qꝙ subʒ vel pdicatũ plura significãt vt hic: canis currit. Et si dcm̃ Boetij sit vex: tunc diuisio enũtiatõis in enũtiationez vnã ⁊ ꝯiunctionẽ nõ est eadẽ cũ illa diuisione q̃ enũtiatio diuidit in enũtiationẽ simplicẽ ⁊ enũtiatõez cõpositã: qꝛ pᵃ diuisio enũtiatiõis est rõne sigñati vel significatoꝝ enũtiationis: ⁊ illa diuisio est ratiõe vocis. ¶ Alij tñ dicũt vt credo meli⁹ qꝙ vnitas ⁊ pl'alitas: simplicitas ⁊ cõpositio referunt ad sigñatũ: qꝛ taʒ ppõ vna q̃ significat vnũ de vno q̃ ppõ simplex est q̃ sigñat vnũ d̃ vno: ⁊ hoc affirmatiue vel negatiue. dico g̃ qꝙ enunciatio diuidit in enũtiationẽ vnã ⁊ enũtiationẽ plures: ⁊ hec est diuisio metaphorica ⁊ iproprĩa: ⁊ ppõ vna diuidit in ppõnez vnã que sigñat vnũ d̃ vno ⁊ in ppõnẽ vnã ꝯiunctõe: ⁊ ppõ que sigñat vnũ de vno est simplex: ⁊ ppõ vna cõiunctõe est ppõ hypothetica: ⁊ ppõ vna simplex diuidit in affirmatõez ⁊ negatõez. ¶ Intelligẽdum est qꝙ q̃uis phs solã diuidat enũtiationẽ cathegoricaʒ q̃ vna est simpliciter in affirmatõez ⁊ negatõez: tñ enũtiatio hypothetica diuidit: qꝛ q̃dã est affirmatiua: ⁊ q̃daʒ negatiua: sicut in solonib⁹ dubitationũ appebit: ſʒ qꝛ magis manifestuʒ est de cathegorica q̃ est affirmatiua ⁊ negatiua: ideo phs enũtiationẽ ⁊ oĩonẽ cathegoricã diuisit in affirmatiõez ⁊ negatõez. ¶ Circa affirmatõez vel negatiõez ppõnũ cathegoricaꝝ est sciẽduʒ qꝙ si in ppõne cathegorica d̃ iesse ponant duo ṽba necesse est qꝙ vnũ ṽboꝝ illoꝝ sit verbũ pncipale copulãs pdicatũ cũ subo vel icludẽs copulaʒ: ⁊ opʒ qꝙ reliquũ ṽbũ sit ps extremi: nõ. n. in vna ppõne cathegorica de inesse poterũt eẽ duo ṽba pncipalia: qꝛ tunc nõ esset ppõ simplr vna. ¶ Ad sciẽdum g̃ qñ talis ppõ est affirmatiua ⁊ qñ negatiua vidẽduʒ est qd́ illoꝝ ṽboꝝ sit ṽbuʒ pncipale: ⁊ qd́ illoꝝ sit ps extremi. Illud. n. ṽbuʒ qd́ est copulans vel includẽs copulaʒ pdicati cũ subo est verbũ pncipale: ⁊ ad ei⁹ affirmationẽ dĩ ppõ affirmatiua ⁊ ad ei⁹ negationẽ dĩ ppõ negatiua: ſʒ p affirmationẽ vl' negationẽ ṽbi qd́ est pars extremi non dʒ ppõ dici affirmatiua vel negatiua. v. g. Ista ppõ ſʒ qꝙ est cathegorica: hõ q nõ est alb⁹ currit/ est affirmatiua: qꝛ verbũ pncipale affirmat. s. ly currit: qd́ icludit copulaʒ pdicati cũ subo: ⁊ hoc ṽbũ est qd́ est negatũ dĩ mãle ṽbũ cũ sit ps extremi. Unũ hoc totũ /hõ qui nõ est alb⁹/ est ħ subʒ: ⁊ hec est negatiua. s. hõ qui est alb⁹ nõ currit: qꝛ ṽbũ pncipale negat: ſʒ ṽbũ mãle affirmet: qd́ est ps extremi. In modalibus vo ppõ est affirmatiua vel negatiua ab affirmatõe vl' negatione modi faciẽtis ppõnẽ modalez: ⁊ nõ ab affirmatõe vel negatiõe ṽbi pncipalis. ¶ Intelligẽduʒ qꝙ enũtiatio multiplr diuidit: ⁊ alique ei⁹ diuisiones iaʒ posite sunt: ⁊ quedã ponent postea. Enũtiatio diuidit in enũtiationẽ que est vna simplr: ⁊ in enũtiationẽ que est vna ꝯiũctiõe: ⁊ in enũtiationẽ cõpositã: ⁊ in enũtiationẽ simplicez: vna enũciatio subdiuidit: ⁊ hec diuisio est realr vna cũ diuisione q̃ enũtiatio vna diuidit in enũtiationẽ vnã simplr ⁊ enũtiationẽ vnã ꝯiunctiõe. Adhuc taʒ enũtiatio vna q̃ enũtiatio vna simplr q̃ eadẽ est diuidit in affirmationez ⁊ negationẽ: ħ est in ppõnez affirmatiuã ⁊ negatiuaʒ. Et alio mõ diuidit enũtiatio sic qꝙ q̃dã est enũtiatio simplr vna: que est de v'li subo: ⁊ quedã est de subo singulari. In oĩ eniʒ enũtiatiõe simplr vna aut subycit v'le aut singulare. ¶ Tertio mõ diuidit enũtiatio simplr vna: qꝛ q̃dã est de pñti: q̃dã de pterito: ⁊ q̃dã de futuro. ¶ 4ᵒ mõ diuidit enũtiatio vna simplr: qꝛ q̃dã est in mã cõtingenti: q̃daʒ est in mã necĩa: ⁊ sic pʒ qꝙ enũtiatio vna diuidit q̃tuor modis. ¶ Hic solent moueri dubia. pᵐ vtrum ppõ hypothetica debeat dici vna vel plres. 2ᵐ vtruʒ ppõnes plres incõiuncte aliq̃ mõ sint ppõ vna. ¶ Circa pᵐ pmo. vidẽduʒ est de vnitate ppõnis hypothetice. Scdõ de ei⁹ ꝯdictiõe q̃lr. s. in hypotheticis cõtradictio accipiẽda est. ¶ Circa pᵐ arguit qꝙ nulla ppõ hypothetica sit vna: qꝛ ppõ vna est que tm̃ vnũ de vno sigñat: ſʒ oĩs ppõ hypothetica sigñat plã de vno vl' vnũ de plib⁹ vl' plã de plib⁹: cũ in oĩ ppõne hypothetica sint plres ppõnes cathegorice diuerse. g̃ queliʒ ppõ hypothetica est plures ⁊ nõ vna. ¶ Ad oppoᵐ est phs hic: g diuidit ppõnez vnã in vnam simplr: ⁊ vnã ꝯiunctõe: cuiusmodi est ppõ hypothetica: cũ g̃ diuisuʒ vere pdicet de diuidẽtib⁹ seq̃t qꝙ ppõ vna ꝯiunctõe: cuiusmodi est ppõ hypothetica sit vna. ¶ Ad istud dubiũ dõm est qꝙ ppõ hypothetica est vna vnitate sufficiẽte ad ꝯdictionẽ: qꝛ ppõ hypothetica est vera vel falsa: ⁊ per ꝯñs hʒ ꝯdictionẽ. Nã si aliqua ppõ sit vera/ sua ꝯdictoria est falsa. pʒ. qꝛ dicẽs ppõnez cõpositã dicit veruʒ vel falsum. Unde dicẽs istaʒ /homo est asinus/ vel hõ est bos. dicit falsuʒ. ⁊ dicẽs istã /hõ est risibilis/ vel hõ est aĩal. dicit verũ. ⁊ eodẽ mõ est de copulatiua ⁊ de alijs hypotheticis. ¶ Iteʒ ppositio hypothetica põt esse añs. ⁊ põt esse ꝯñs in bona ꝯñã: sed si ꝯñã sit bona: ex opposito ꝯñtis seq̃t oppositũ añtis. g̃ ppõ hypothetica hʒ oppositũ: ſʒ oĩs ppõ est virtute ꝯdictiõis. g̃ ppõ hypothetica hʒ ꝯdictionẽ: ⁊ p ꝯñs hʒ vnitatẽ sufficiẽtẽ ad ꝯdictionem. qꝙ aũt ppositio hypothetica sit añs vel ꝯñs in ꝯñã bona. pʒ. qꝛ disiunctiua seq̃t ex vtraq; sui parte: ⁊ copulatiua infert vtrãq; sui ptem: ⁊ ex hoc pʒ qꝙ ppõ est vera vel falsa: qꝛ põt habere añcedens verum: ⁊ sic est vera: vel falsum ⁊ sic est falsa. ¶ Et si dicatur qꝙ ppositio hypothetica sit plures: ⁊ per consequens nõ est vna. pbatio assumpti: qꝛ illa ppõ est plures ad quã sunt dãde plures rñsiones. ppõ hypothetica: vt ppõ copulatiua est hõ. ħ pʒ per phʒ in lib. elen. si queras an soz. ⁊ theotistides sint domi. ⁊ posito qꝙ soz. sit domi ⁊ theotistides nõ. rñdendũ est plurib⁹ respõsionib⁹. s. soz. est domi ⁊ theotistides nõ:

¶ Dicēdum q ppositio hypothetica est vna τ est plᵉs: nō tamē put vnū τ plura repugnāt. ppositio hypothetica est. vna vnitate cōiunctōis τ est plures pluralitate opposita vnitati simplici quali vnitate ppō simplex cathegorica est vna. Cuz g̃ dī q ad iterrogationē de ppōne copulatiua rñdendus est pl'ib' rñsionib'. dōm q verū est: τ ideo nō est simplr vna: sz quodāmō vna: τ quodāmō plᵉs: τ iō ad hꝰ ppōnes pōt ɔueniēter rñderi pl'ib' rñsionib': τ ēt rñsione vna: qz si q̃raẽ vt dicit Ari. an sor. τ theotistides sint domi: τ rñdeaẽ vnica rñsione dicēdo q nō. accipit fl'z: sz apparēs tm̄: τ iō rñdēdo vnica rñsiōe realr tm̄: nō seqẽ aliqd incōueniēs: sz apparēter tm̄. appet. n. seq q si sor. τ theotistides nō sūt domi q sor. nō est domi: sz in vitatē nō seqẽ: qz est fallacia accn̄tis. ¶ Ad pncipalē rōnez cū dī q ppō hypothetica signat plura. dōz ē q q̄uis significet plura: h tñ est mediāte ɔiunctōe: τ ideo vna est mediāte ɔiunctiōe: τ est plᵉs pluralitate opposita vnitati enūtiatōis singl'aris. ¶ Sciēdū est q q̄uis sit verū τ cōiter ɔcessuz q copulatiua τ disiunctiua hñt vnitatem sufficientē ad ɔ̄dictōez: tñ de ɔditiōali dī q nec est vera nec falsa: quia nō habet cōtradictoriuz. ɔditionalis eniz cōmuniter ɔcediẽ esse bona vel mala: sed nō ɔcediẽ esse vera vel falsa. ¶ Sed cōtra istam opinionē pōt sic argui. gcqd ɔtigit negare ɔtigit affirmare p phz: sz per ɔditionalez ɔtigit affirmare. dicēs. n. q si hō currit aīal currit. asserit τ affirmat istā ɔditionalez. g̃ ɔtigit ista negare: τ per ɔñs ɔditiōalis hz negationē sibi oppositā. ¶ Item ita est in re sic illa ɔditiōalis signat. hō currit / si aīal currit. g̃ hec ɔditionalis est v̄a: τ p ɔñs sua ɔ̄dictoria est fl'a. igiẽ hz ɔ̄dictoriū. ¶ Itē pble' dialecticū rōnabilr q̃rit vtrū si mulier hñs lac in mamillis est a viro cognita: sed pble' dialecticū q̃rit vtrāq ptē ɔ̄dictiōis: vt pz ex pmo topi. g̃ cū ɔditiōali q̃raẽ pble' dialecticū: seqẽ q ɔditionalis hēat ɔ̄dictoriū. ¶ Itē ad quācūq oīonē aliqd seqẽ tur eidē oīoni aliqd repugnat: sz ad ɔditionalez aliqd seqẽ. g̃ ɔditiōali aliqd repugnat: sz ōis repugnātia est virtute ɔ̄dictōis. g̃ ɔditiōalis hz ɔ̄dictōez. maior pz. in ōi bona ɔñā opp^m ɔñtis repugnat añti: τ iō ad quācūq aliqd seqẽ eidē aliqd repugnat. τ minor pz. nā ad ɔditiōalez seqẽ aliqd enthimematice: seqẽ. n. si aīal currit / suba currit. g̃ si hō currit / suba currit. Ibi. n. arguiẽ p hāc: gcquid seqẽ ad ɔñs seqẽ ad añs: vt qz ista ppō / suba currit / seqẽ ad istā / aīal currit / q̃ est ɔñs: τ iō seqẽ ad istā / hō currit / q̃ est añs. iō in ōi fig' vl' saltē in pᵃ fig' ex duab' ɔditiōalib' seqẽ ɔ̄ syllogistice: vt pz p Boe. in libello suo d̄ syllis hypotheticis: in pᵃ fig' si hō currit / aīal currit. g̃ si hō currit corp' currit. Sz qñcūq aliqs sylls est bon' ex opp^o ɔñis cū altera pmissaꝝ seqẽ opp^m alteri' pmisse. g̃ ɔditionalis hz opp^m. τ si hz opp^m hz ɔ̄dictoriū: qz ōis oppō icludit ɔ̄dictoriū. ¶ Itē pbaẽ p auctē Com. 7. phy. v̄sus pn^m vbi dicit. q h ɔsecutio est v̄a: si corpis celestis ps qescit: corp' celeste qescit. g̃ corp' celeste moueẽ ab alio: τ h est quedā ɔditiōalis τ ɔñs cathe': τ h est vera ꝑm Com. g̃ ɔditiōalis est v̄a. g̃ ɔditiōalis hz opp^m. Dicit Com. ibidē q hec cōsecutio est v̄a: si lapis volat hz alas: lz lapidem volare sit ipoīe: τ p ɔñs ɔditiōalis est v̄a: τ hz opp^m: τ sic p ɔñs est v̄a: τ vna vnitate sufficiēte ad ɔ̄dictōez: τ h est ɔcedēdū. nec si dicētes itelligūt gd est ppōnē eē verā: τ gd ē ppōnez nō eē verā. ppōnē eē verā est signare cōplexe sic est in re. τ ppōnez eē falsaz ē alr signare q̄ sit in re. ¶ Viso de ppōnis hypothetice vnitate: vidēdū est penes gd sit. in hypotheticis ɔ̄dictio sumēda. Circa qd est sciēdū q in oib' ppōnib' hñtib' ɔ̄dictōez ɔ̄dictio est sumēda penes affirmatōez vl' negatōez illi' qd est pncipale in illa ppōne. pncipale aūt in ōi ppōne est illud a quo ppō hz vnitatē: τ p qd reponiẽ in spē: qz sic in reb' nālib' vltia forma est pᵃ: qz ab ea res nālis hz entitatē τ vnitatē: τ p illā reponiẽ in determiata spe. Nūc aūt ppō hypothetica hz vnitatē ɔiūctōe: τ p ɔñs repōiẽ in spe a ɔiūctōe. h ē a dictōe ɔiungēte ppōnes cathegoricas adiuicē: q̃ additio faẽ ppositiōez hypotheticā: τ h vult phs h g dicit aliquā esse enūtiationē vnā simplr q̃. s. signat vnū de vno: τ aliquaz vnā ɔiūctiōe: cꝰ est enūtiatio hypothetica. Vñ mãifestū est ex intētiōe phi q ppō hypothetica est vna ɔiunctōe: τ p ɔñs vnitatē suā hz a ɔiunctiōe. s. a dictiōe faciēte ppōnez hypotheticaz. Silr ppō hypothetica poniẽ in determinata spe a ɔiūctiōe. h est a dictōe ɔiungēte ppōnes cathegoricas q̃ sūt ptes eiꝰ pncipales adinuicē: qz q̃dā est hypothetica simpliciter vt que ɔiungit solum cathegoricas adinuicem: τ quedam hypothetica composita in qua coniungūtur ppositiones hypothetice adinuicē vel vna hypothetica τ alia cathegorica: sed per cōiunctionez disiunctiuā poniẽ disiunctiua in determinata specie ppositionis hypothetice. s. in spe ppōnis disiunctiue. τ sic de alijs. Et iō cū ppō copulatiua hēat vnitatē: τ d̄riaz specificā ab alijs p ɔiunctionē: h est p dictionē ɔiungētē suas ptes pncipales adiuicē. Et pz q hꝰ dictio est foīalis τ pncipale in ppōne hypothetica: τ p ɔñs in hypotheticis est ɔ̄dictio sumēda penes affirmatiōez τ negationē dictiōis ɔiungētis suas ptes pncipales adinuicē: τ per h faciētes ppositionez hypotheticā siue ille partes sint propositiones cathegorice: siue hypothetice: siue vna sit hypothetica τ alia cathegorica. Ex his patet q ppō hypothetica nō dz dici affirmatiua vel negatiua rōne alteri' eiꝰ ptis: imo semꝑ est affirmatiua dū ɔiunctio. i. dictio ɔiungens suas ptes pncipales adinuicē affirmaẽ. Vñ hec est affirmatiua. si sor. moueẽ: sor. nō quiescit quiete opposita illi motui. Et hec silr est affirmatiua / si sor. nō moueẽ / sor. nō currit: qz nota ɔditiōis in vtraq affirmaẽ: τ hec est negatiua: non si sor. moueẽ / sor. currit: qz ɔditio h negaẽ. Silr h est affirmatiua / sor. currit / vel sor. nō currit / ꝑm q negatio in ista referẽ ad verbū: qz nota disiunctōis in vtraq affirmaẽ: sz h est negatiua / nō sor. currit / vl' sor. nō currit / ꝑm q negatio referẽ ad disiunctiōez. τ eodē mō dōm est de causali τ tpali: τ sic de alijs: qz semꝑ est ppō affirmatiua qñ dictio faciēs ppōnem hypotheticā que est in ista ppōne affirmaẽ: τ negatiua qñ hꝰ dictio vel coniunctio negaẽ. ¶ Adhuc vlteri' est vidēduz cui preponiẽ negatio ppōnis hypothetice eqpollet. ¶ Circa qd est sciēduz q quacūq accepta copulatiua q̃ eūat negatiuū vni' ɔ̄dictorioꝝ: ɔ̄dictoria disiunctiue accepta euacuāt intell'z alterius ɔ̄dictorioꝝ: disiunctiua facta ex ptib' ɔ̄dicētib' partib' copulatiue ɔuertiẽ cuz altero ɔ̄dictorioꝝ: τ quecūq ppōnes accepte disiunctiue eūant intell'z vnius ɔ̄dictorioꝝ copulatiue accepte eūant intell'm alterius. Et p hoc pōt patere cui equalet ɔ̄dictoriū ɔditionalis: τ cui etiam equalet ɔ̄dictorium tpalis: qz ōis disiunctiua ponit suas ptes sub disiunctiōe. ¶ Itē ɔ̄dictoriū equiualet disiunctiue facte ex ɔ̄dictorijs copulatiue: vt ista / nō sor. currit / vel pla. currit / sz q est negatio disiūctōis eqpollet huic / nō sor. currit / nec pla. currit / vl' huic q̃ est eadē: sor. nō currit: τ pla. nō currit: τ qz copulatiua est ipoꝛtata p suas partes sub copulatiōe: iō suū ɔ̄dictoriū eqpollet disiunctiue facte ex ɔ̄dictorijs ptiū copulatiue: vt ista: nō sor. currit / vel plato currit: equalet isti: sor. nō currit / τ pla. nō currit. Et qz causalis ponit suas ptes sub copulatōe: τ etiā ponit q vna ps vt pᵃ pars sit cā alteri': τ iō ɔ̄dictoriū causalis eqpollet disiūctiue facte ex trib' ptib'. s. ex ɔ̄dictorijs ppōnuz: ex qb' ɔstat causalis: τ ex ɔ̄dictorio tertie ppōnis que diẽ vnā ptem eē verā cām alterius. v. g. qz enim ista ppō: qz sor. est hō: sor. ē aīal: equipollet huic copulatiue. sor. est hō / sor. est aīal. τ illa / sor. est hō / est cā quare sor. est

aīal.ideo ista negatiua:nō qꝛ soꝛ.est hō:soꝛ.est aīal: eqꝑol let huic disiūctiue:soꝛ.nō est hō/vel soꝛ.nō est aīal: vl soꝛ. nō eē hoīcꝫ:nō est eā: qꝛ soꝛ.est aīal:⁊ eodē mō ē de tꝑali Si.n.tꝑalis ponit suas ꝑtes copulatiue ⁊ aliquā ꝓpōnē. alterā denotātē eādē eē mēsurā priū suaꝝ:opposita tꝑa/lis eqꝑollet vni disiūctiue facte ex ꝯdictoꝛijs istaꝝ priū: seu ꝓpōnū. v.g.si illa tꝑalis duꝫ soꝛ.currit:soꝛ.est albꝰ:sic exponatꝛ.soꝛ.curret/ ⁊ soꝛ.erit albus:⁊ soꝛ.sil curret ⁊ erit albꝰ.suū ꝯdictoꝛiū nō dū soꝛ.curret/soꝛ.est albꝰ.eqꝑollet huic disiūctiue:soꝛ.nō currit/vel soꝛ.nō erit albꝰ/vel soꝛ. nō sil curret ⁊ erit albꝰ. ¶ Sꝫ de opposito ꝯditiōalis est dubiū:qm̄ ꝯditiōalis nō ponit suas ꝑtes disiūctiue nec co/pulatiue:sꝫ solū sub ꝯditiōe. Jō vidēdū est cui ꝓpōni op/positū ꝯditiōalis eqꝑollet.⁊ dico ꝙ sic mihi vꝫ ad pñs cō ditiōalis eqꝑollet vni cathegoꝛice q̄ signat ꝙ ꝯdictoꝛiū sui ꝯñtis nō repugnat suo añti vel suis añtibꝰ siue copu/latiue facte ex suis añtibꝰ.qꝺ dico:qꝛ non ōis ꝯditionalis hꝫ pro añte vnā ꝓpōnē simplicē hñtē ꝯdictoꝛiū:vt pꝫ in ꝯditiōali syllogistica. Unī ista.nō si soꝛ. currit asinꝰ currit: eqꝑollet huic cathegoꝛice.soꝛ.currit ⁊ nullus asinꝰ currit. nō repugnāt:qꝛ ista:non si ōis hō currit: soꝛ.est hō.ḡ soꝛ. currit.eqꝑollet huic/ōis hō currit/soꝛ.est hō/⁊ soꝛ.nō cur/rit/q̄ nō repugnat. ¶ His visis vidēdū ē circa 2ᵐ ꝑncipa le an ōꝛo q̄ est ꝓpōnes icōiūcte : sit aliq̄ mō vna vnitate sufficiēte ad ꝯdictōez q̄ vꝫ minis vnitas ꝓpōnis vnius.⁊ vꝫ ꝙ sic:qꝛ sic due ꝑmisse i syllo st due ꝓpōnes icōiūcte: vt pꝫ sic dicēdo.ōis hō currit/soꝛ.est hō.⁊ tñ sūt vnū añs: qꝛ ꝯstituūt añs syllogisticū:sꝫ in ōi ꝯña bona ex opposito ꝯñtis seqꝛ oppoᵐ añtis.ḡ.añs syllogisticū qꝺ est ꝓpōnes plures incōiūncte hꝫ oppositū:⁊ per ꝯñs hꝫ ꝯdictoꝛiuꝫ.ḡ ꝓpōnes icōiūcte hñt vnitatē sufficiētē ad ꝯdictoꝛiū. ¶ Jn oppoᵐ arguitꝛ:qꝛ ꝓpōnes pl̄es incōiūncte sūt sim/pl̄r pl̄es. ḡ nullo mō est vna. ¶ Dōm est ꝙ ꝓpōnes plu/res incōiūncte nō hñt vnitatē nisi vnitatē aggregatiōis: q̄lē vnitatē hꝫ aceruꝰ lapidū:⁊ ꝑ h̄ nō hñt vnitatē suffi/cientē ad ꝯdictoꝛiū. ¶ Ad rōnē in oppoᵐ pōt eē triplex modus rñdendi. Unꝰ pōt eē ꝙ ista ōꝛo ꝯstituta ex plibꝰ ꝓpōnibꝰ icōiūnctis q̄ sūt ꝑmisse in syllo sūt vnū añs syl/logisticū. Et si h̄ dicaꝛ nō oꝫ cōcedi ꝙ in ōi ꝯña bona ex ꝯdictoꝛio ꝯñtis seqꝛ ꝯdictoꝛiū añtis:qꝛ hꝯ añs nō hꝫ ꝯdi ctoꝛiū:cuꝫ nō sit ꝓpō aliq̄ mō vna. Sꝫ in tali ꝯña in qua añs est simpl̄r pl̄es ex opposito ꝯñtis cū vna ꝑte añtis oꝫ iferri oppᵐ alteriꝰ ꝑtis:⁊ h̄ nō solū est veꝝ in ꝯña syllogi stica:sꝫ in ꝯña enūtiatiua vl̄ enthimematica i q̄ añcedit tale añs cōpositū ex plibꝰ ꝓpōnibꝰ icōiūnctis:⁊ ꝙ in ꝯña enthimematica possit eē hꝯ.añs pꝫ ex hac regl̄a:ꝙ q̄cq̄d añcedit ad añs:añcedit ad ꝯñs.si.n.seꝛ syllogistice ōis hō currit:soꝛ.est hō.ḡ soꝛ.currit:⁊ seꝛ soꝛ.currit.ḡ soꝛ.moueꝛ. seqꝛ/ōis hō currit/soꝛ.currit.ḡ soꝛ.moueꝛ:⁊ nō syllogisti/ce:sꝫ enthimematice. Ex q̄ pꝫ ꝙ illꝺ idē qꝺ ē añs in syllo pōt eē añs in ꝯña enthimematica. Dico ḡ ꝑm modū illū dicēdi:ꝙ nō sꝑ ex oppᵒ ꝯñtis seꝛ oppᵐ añtis: sꝫ soluꝫ vbi añs nō ē cōpositū:⁊ vbi nō ē ꝓpō pl̄es sine ꝯiūctiōe:⁊ ꝑ ꝯñs nō hñs oppᵐ illiꝰ ex oppᵒ ꝯñtis cū vna ꝑte añtis seꝛ oppᵐ alteriꝰ ꝑtis. ¶ Ex his appꝫ ꝙ nō seꝛ vl̄r. ꝯña ē fl̄s. ḡ añs est fl̄ꝫ:vel aliq̄ ꝑs añtis est fl̄a:nec valet in talibus. ꝯña est bōa.ḡ oppᵐ ꝯñtis repugnat añti:sꝫ in talibꝰ oppᵐ ꝯñtis cuꝫ vna ꝑte añtis repugnat alteri ꝑti. ¶ Et si q̄raꝛ vtrū tales ꝓpones pl̄es incōiūncte hēant vnā vnitatē. dico ꝙ mihi vꝫ ꝑꝫ istā viā ꝙ hēant vnā vnitatē sufficiē/tē ad ꝯstituēdū vnū añs. Nō dico tñ ꝑꝫ vnitatē ꝙ sunt vnū añs:qꝛ ꝑtes nō sūt suū totū:sꝫ cōstituūt suū totū:vñ sic ꝑmisse ꝯstituūt vnū añs syllogisticū: qꝛ hñt vnitatē sufficiētē ad vnitatē añtis:sꝫ nō hñt vnitatē sufficiētem ad vnitatē ꝯdictōis:vñ hypothetica vt disiūctiua ⁊ copu/latiua maioꝛē vnitatē hñt q̄ hꝫ añs syllogisticū:hec autē vnitas.s. vnitas añtis est minꝰ l̄r vnitatē oīuꝫ ꝓpōnū: vel ꝑꝫ istā nō oꝫ dici ꝙ ꝑmisse añcedūt ꝯñe: sꝫ ꝙ ꝑmisse ꝯstituūt añs ad ꝯñe:⁊ q̄uis hꝯ vnitas attribuatꝛ añti ali/cuiꝰ ꝯñe vniꝰ:tñ ad vnitatē ꝯñtis nūq̄ꝫ suffic vnitas talis: sꝫ ad vnitatē ꝯñtis reqꝛiꝛ vnitas sufficiēs ad ꝯdictōez.ḡ nūq̄ꝫ est aliq̄ ꝯña in q̄ ex ꝑte ꝯñtis ponāꝛ alique ꝓpōnes pl̄es incōiūncte. ¶ Aliꝰ pōt eē modus dicēdi ꝙ ꝯña syl/logistica nō hꝫ vnū añs:nec ꝓpōnes pl̄es incōiūncte cō/stituūt vnū añs:⁊ in illa ꝯña syllogistica sūt duo añtia sic sunt due ꝑmisse:vñ qꝛ ꝑmisse ꝑcedūt ꝯñe: iō añcedūt ad ꝯñe:nec tñ oꝫ ꝙ ex oppᵒ ꝯñtl iferaꝛ oppᵐ añtis cuiuslꝫ:sꝫ h̄ itell̄r de añte ꝑ se sufficiēte ad iferēdū ꝯñe sine adiun/ctiōe aliꝰ alteriꝰ. vl̄ forte sine calūnia poterit dici ꝙ per añs possumꝰ itelligē duo.s. vl̄ ꝙ ꝑ se sufficiēter sine adiū/ctiōe alteriꝰ ifert ꝯñe. Et loquēdo h̄ tali añte ꝑꝫ istū mo/duꝫ dōi hñ seꝛ ꝯñs eē fl̄ꝫ.ḡ q̄lꝫ suū añs est fl̄m. ¶ Alioꝰ possumꝰ itelligē ꝑ añs illud qꝺ cū alio ⁊ nō ꝑ se sufficiē/ter ifert ꝯñe sine ꝯñs:⁊ loquēdo de tali añte nō seqꝛ.ꝯña est fl̄ꝫ.ḡ q̄lꝫ suū añs est fl̄ꝫ:nec opꝫ ꝙ ex oppᵒ ꝯñtis se/quaꝛ oppᵐ cuiuslꝫ sui añtl. ¶ Aliꝰ pōt eē modus loquēdi ꝙ in ꝯña syllogistica due ꝑmisse añcedūt ad ꝯñe:⁊ tamē neutra añcedit:sicut ꝯcediꝛ ꝙ multi trahunt nauim:⁊ tñ nullus eoꝝ trahit nauiꝫ:intelligēdo ꝑ trahens illud qꝺ ꝑ se sufficit sine quocūq̄ꝫ alio trahere nauez. ¶ Et si dicaꝛ ꝙ si premisse añcedunt ꝙ sunt añtia: ⁊ per ꝯñs sunt duo añtia. Dōm est distinguēdo istā:premisse sunt duo añtia: eo ꝙ ly duo/pōt enumerare añs vel ens. si numereꝛ ens: sic est ista vera:qꝛ ꝑmisse sunt duo que sunt entia. Si vo enumereꝛ añs/sic est falsa:qꝛ dicit numeruꝫ añtiuꝫ:⁊ de/notaꝛ ꝙ sūt duo:quoꝝ vtrūq̄ꝫ est añs:⁊ in ꝑmo sensu nō seqꝛiꝛ.ꝑmisse sunt añtia.ergo sunt duo añtia.

Q*uoniā aūt est enūtiare : ⁊ qꝺ est eē: ⁊ qꝺ est nō esse: ⁊ qꝺ nō est eē : ⁊ qꝺ nō est/nō est eē : ⁊ circa ea que sūt ex pñs tꝑs. Silr oē ꝯtingit qꝺ q̄s affir/mauerit negare: ⁊ q̄s negauerit affirmare : q̄re manifestū est:qm̄ ōi affirmationi est opposita negatio: ⁊ omni negationi affirmatio.*

Jstud est 2ᵐ caᵐ hꝰ trac.in quo pħs determinat ꝺ op/positiōe enūtiationū adinuicē. Et cōtinet duas ꝑtes ꝑncipales. Jn ꝑᵒ ondiꝛ ꝙ ōi affirmatiōi est aliq̄ nega tio opposita:⁊ eꝯ. Jn 2ᵒ ibi [Qm̄ aūt h̄ q̄dē reꝝ.] ponit di/uersos modos oppōnis īter enūtiatōes. ꝑᵃ ꝑs ꝯtiet duas ꝑticulas. Jn ꝑa ponit ꝯñe quā ꝑncipal̄r intēdit. Jn 2ᵃ ibi [Dico aūt oppōni.] remouet q̄dā duᵐ. ꝑᵃ ꝑs ꝯtiet duas ꝑticulas. Jn ꝑᵒ ꝓbat ꝯñez quā intēdit.s.ꝙ ōis affirmatio hꝫ negationē sibi oppositā. Jn 2ᵒ ibi [Et si ꝯdictio.] ipo/nit nomē oppōni ꝙ est īter affirmationē ⁊ negationē. Jn ꝑma ꝑticula ꝓbat istā ꝯñe.ꝙ ōis affirmatio hꝫ negatio/nem sibi oppositaꝫ:⁊ eꝯ.ōis negatio hꝫ affirmationē sibi oppositā:⁊ hec est ꝯ.16.hꝰ lib. ⁊ hec ꝯ ꝓbaꝛ sic. ōis affir/matio quā ꝯtingit negari hꝫ negationē sibi oppositam:⁊ ōis negatio quā ꝯtigit affirmari hꝫ affirmationē sibi op/positā:sed oēm affirmationē ꝯtingit negari: ⁊ oēm nega/tionē ꝯtigit affirmari.ḡ ōis affirmatio hꝫ negationē sibi oppositā:⁊ ōis negatio hꝫ affirmationē sibi oppositā.ma/ioꝛ pꝫ:qꝛ si aliqua affirmatio nō hēret negatōez sibi oppo/sitaꝫ oporteret ꝙ illaꝫ affirmationē nō ꝯtingeret negari. Et si aliqua negatio nō hēret affirmationē sibi oppositaꝫ oporteret ꝙ illam negationem nō cōtingeret affirmari. Unde maioꝛ est manifesta:qꝛ aliter nō cōtingit affirma/ri vel negari nisi per ꝓpōnez affirmatiuā vel negatiuaꝫ: ⁊ affirmatiua ꝯdicens negatiue affirmat id qꝺ negaꝛ in negatiua:⁊ negatiua ꝯdicens affirmatiue negat illud qꝺ

affirmat in affirmatiua: τ pħs eā supponit tāq̄ manifestā. Et itellige h̄ p affirmatōez τ negatōez ꝓpōnez affirmatiuā τ negatiuā. minorē hui⁹ rōnis declarat pħs ostēdēdo quot modis ꝯtigit affirmari τ negari: τ h̄ fac ostēdendo quot modis ꝯtingit enūciare: q² nihil aliō est enūciare q̄3 affirmare vł negare: dicit ḡ q̄ ꝯtigit enūciare aut eē ō eo qō est: aut eē de eo qō nō est: aut nō eē ō eo qō est: aut nō eē de eo qō nō est. Et sic bis 4^or modis ꝯtingit enūciare in ꝓpōnib⁹ de pn̄ti: ita bis 4^or modis ꝯtingit enūciare in ꝓpōnib⁹ de p̄terito τ de futuro: τ q² ita est q̄ bis q̄tuor modis ꝯtigit enūciare affirmādo vł negādo: sequit̄ q̄ oē qō q̄s affirmabit ꝯtigit negare: τ h̄ est mioꝛ rōnis p̄ncipalis vł ꝯuertibilis cū illa: τ ista mioꝛ seq̄t̄ ex h̄ q̄ istis 4^or modis ꝯtigit affirmare τ negare. nā oē affirmās vel affirmat de eo qō est eē: vel de eo qō nō est eē. oē. n. affirmans affirmat p̄dicatū de subo, aut ḡ affirmat p̄dicatū de subo cui p̄dicatū n̄ iest: aut affirmat p̄dicatū ō subo cui p̄dicatū nō iest aut cui iest: s3 vtroq3 mō ꝯtigit negare qō affirmās affirmat: q² ꝯtigit negat̄ eē ō eo qō ē. q² oz negat̄ p̄dicatū a subo cui subo p̄dicatū iest: τ ꝯtigit negat̄ ab eo cui p̄dicatū nō iest: τ ita oē qō ꝯtigit affirmat̄ ꝯtigit negare: τ oē qō ꝯtigit negare: ꝯtigit affirmare: q² oē negās: aut negat eē de eo qō est: h̄ est aut negat p̄dicatū a subo cui p̄dicato insit: aut negat eē de eo qō nō ē: h̄ est aut negat p̄dicatū a subo cui p̄dicatū nō ꝯtigit. S3 vtraq3 istaꝝ ꝯtigit affirmare eē de eo qō nō est. ꝯtigit. n. affirmare p̄dicatū ō subo cui nō ꝯtigit. Et sic ex h̄ q̄ istis q̄tuor modis ꝯtigit enūciare: seq̄t̄ q̄ oē qō ꝯtigit affirmare ꝯtingit negare: τ ec̄ꝯ. τ sic oēs affirmatiōez ꝯtigit negare: τ eꝫ. Ex his ꝯcludit pħs ꝯnez p̄ncipalr̄ itentā h̄ dicēs: q² manifestū est ex dictis q̄ oi affirmatōi negatio est opposita: τ oi negatiōi affirmatio est opposita. ℭ Notāda sunt hic duo: p̄mū q̄ quatuoꝛ exn̄tib⁹ modis enūciādi duob⁹ modis enūciatio est vera: τ duob⁹ modis est enūciatio f̄lsa: q² si enūciat̄ esse de eo qō est: vel nō esse de eo qō nō est: est enūciatio vera. si aūt enunciet̄ esse de eo qō nō est: vel nō eē ō eo qō est: enūciatio est falsa. ℭ Scd̄o notādum q̄ pħs per esse vel nō esse nō itelligit esse vel nō esse secūdū adiacēs: put sunt idē3 qō existere τ nō existere: sed per eē τ nō eē itelligit affirmatōez τ negatōez: vł eē affirmatū vel eē negatū: τ h̄ indr̄nter siue h̄ vbū est in ꝓpōne sit scd̄3 adiacēs siue tertiū: τ p illud qō est/ nō itelligit p̄cise illō qō actualiter existit: s3 p illud qō est itelligit de quo p̄dicatū vere affirmat̄: τ p illud qō nō est: itelligit illud de quo p̄dicatū nō vere affirmat̄ siue illud sit exn̄s siue non exn̄s. Vn̄ in illa/ homo est aīal/ p̄dicat̄ eē de eo qō est: q² p̄dicatū vere affirmat̄ de eo cui vere cōpetit: τ in illa: cesar nō est ens/ p̄dicat̄ eē de eo qō est: q² p̄dicatū affirmat̄ de eo cui vere cōpetit. Et in illa/ hō nō est aīal/ p̄dicat̄ nō eē ō eo qō est: q² p̄dicatū3 negat̄ a subo de quo vere affirmat̄: τ in illa/ hō est asin⁹/ enūciat̄ eē de eo qō nō est: q² affirmat̄ p̄dicatū3 de subo cui vere nō cōpetit: τ in illa/ hō nō est asinus/ enūciat̄ nō esse de eo qō nō est: q² vere negat̄ de subo cui vere nō cōpetit: seu de quo nō vere affirmat̄.

ℭ Et sic est ꝯdictio affirmatio τ negatio opposite. Dico aūt oppositionē eiusdē esse de eodē nō aūt equoce: τ q̄cūq3 cetera taliū argumentoꝝ sophisticas determiautm⁹ iportunitates.

ℭ Hec est 2^a p̄ticula in q̄ iponit nomē oppōni q̄ est inter affirmatōez τ negatōez: τ narrat q̄ req̄rūt̄ ad hō oppōnez: τ dicit q̄ nō ois affirmatio opponit̄ oi negatiōi: s3 ad h̄ q̄ negatio τ affirmatio sint opposita: opꝫ q̄ hēant idē3 subꝫ τ idē p̄dicatū nō solū f3 vocē: s3 et̄ f3 re3 τ sign̄ationez: τ iō ad h̄ q̄ sit oppō iter affirmatōez τ negationē oz q̄ nō sit ibi nomē equocū: τ sic de alijs ꝯditōib⁹ req̄sitis ad ꝯdictōez de qb⁹ est determinādū in ii. elēchoꝝ. ℭ Notāda sūt h̄ duo: p̄^m q̄ pħs accipit h̄ ꝯdictōez p suo gn̄e. s. pro oppōne: q² nō ois oppō iter affirmationē τ negationē est ꝯdictio accipiēdo ꝯdictōez stricte: q² ꝯrietas est inter affirmatōez τ negatōez: τ tn̄ ꝯrietas nō est ꝯdictio: τ tn̄ si aliq̄s dicet q̄ ꝯdictio sit accipiēdo stricte pro determiata sp̄e oppōnis: tūc sic dꝫ itelligi q̄ ꝯdictio ē oppō iter affirmationez τ negationē: negatio solum negat qō affirmatio affirmat: s3 ꝯrietas nō ē hō oppositio que est iter affirmationē τ negatōez: q² altera ꝯrariaꝝ. s. vlis negatiua non solū3 negat qō oppō affirmatiua affirmat. negat. n. p̄dicatū3 a quocūq3 ꝯtēto sub subo. vn̄ illa ꝓpō/ nullus hō currit/ nō solū negat qō illa ꝓpō/ ois hō currit/ p̄ affirmat: s3 illa/ nō ois hō currit/ solū negat qō illa/ ois hō currit/ affirmat. ℭ 2° notādū q̄ nō ois affirmatio τ negatio eiusde3 p̄dicati vniuoci de eodē subo vniuoco opponunt̄: s3 req̄rit̄ nec̄io q̄ pro eodē nūō: seu pro eodē oīno: fiat affirmatio τ negatio eiusdē p̄dicati vniuoci de eodē subo vniuoco. Et pp̄ h̄ iste due ꝓpōnes/ aīal est hō/ aīal nō ē hō/ nō opponuntur: q̄uis vna sit affirmatiua: τ alia negatiua de eodē subo vniuoco: τ de eodē p̄dicato vniuoco: q² qō per istas ꝓpōnes p̄dicat̄ nō opꝫ q̄ verificet̄ de eodem nūō. Ista eni3/ aīal est hō/ est vera pro soꝛ. τ illa/ aīal nō ē hō/ est vera pro brunello: quia eni3/ brunellus nō est hō: ideo aīal nō est hō: τ s3 non ois affirmatio τ negatio de eodem subiecto τ de eode3 p̄dicato sint opposite: tn̄ ois affirmatio hꝫ aliquā negationē sibi oppositam.

ℭ Quoniā aūt sunt hec qdem rerū vlia illa vero singularia. Dico aūt vle qō in plib⁹ natum est p̄dicari. Singulare vero qō nō: vt homo qdem vniuersale: plato vero coꝝ que singularia sunt.

ℭ Hec ē 3^a ps p̄ncipalis h⁹ ca. in q̄ pħs ponit diuersos modos oppōnis: τ ꝯtiet duas p̄ticlas. In p̄^a pōit diuisionē enūciatōis sūp̄tā ex diuersitate suboꝝ enūciationū ex q̄ apparebit diuersitas modoꝝ oppōnis. In 2^a ibi/ Si ḡ vlr. ꝓponit diuersitatē oppōnis f̄m diuersitatē modoꝝ subti. In p̄^a ḡ p̄ticula ponit diuisionē enūciatōis acceptā a diuersitate suboꝝ: τ diuisio suboꝝ talis est. Rerū subijcibiliū quedā sunt vlia: τ q̄dā singularia τc̄. Isti⁹ diuisionis mēbra manifestat pħs tā p diffōnē q̄3 p exēpla: per diffōnez dicit q̄ vle est aptū natū de plib⁹ p̄dicari: s3 singulare est illud qō de vno solo est aptū natū p̄dicari: mā̄ifestat idē per exēpla dicens q̄ homo est vle: τ plato singulare.

ℭ Necesse est eni3 enūciare qm̄ inest aliqd: aut nō inest: aliquotiēs quide3 coꝝ alicui que sunt vlia aliquotiēs qde3 coꝝ que sunt singularia.

ℭ Ex dcā diuisiōe suboꝝ ꝯcludit pħs diuisionē enūciatōis τ pōt poni ꝯ. 17. h⁹ lib. τ ē ista. q̄ ois enūciatio est ō subo vli vel de subo singulari: τ ꝓbat̄ ex p̄cedentib⁹ sic. In oi enūciatōe enūciat̄ aliqd de aliq̄ re: τ ois res vel est singularis vel vlis. ḡ ois enūciatio vł est de subo vli vel singulari: vn̄ ex quo sic est q̄ ois res vel est vlis vł ē singularis: cōcludit q̄ nec̄e est q̄ q̄ncūq3 enūciat̄ aliqd eē vel nō eē enūciat̄ inesse: vel nō inesse alicui vli: aliq̄n alicui singulari: τ sic accipit̄ hec diuisio enūciatōis τ q̄dam enūciatio est vlis τ q̄dā singlaris. ℭ Hic pn̄t q̄da3 notari. p̄ q̄ pħs ponit istā diuisionē q̄ q̄dā enūciatio est ō subo vli: τ q̄dā est ō subo singlari: τ postea diuidit vnū mēbrū diuisiōis in diuersos modos suppōnis. s. q̄ enunciatio est de subo vli: q² subo exn̄te singlari nō ē nisi vn⁹ modus oppōnis. s. oppō ꝯdictoria: s3 subo exn̄te vli sūt diuersi modi oppōnis: vt iferi⁹ patebit. ℭ 2° pōt notari q̄ ex̄ aīa3 ē aliq̄ res vlis τ aliq̄ singlaris: pꝫ h̄ p diuisionē reꝝ. scd̄o ex eodem pōt notari q̄ enūciatio cōponit̄ ex reb⁹ ex̄ aīam que sūt

vlia ⁊ singularia: ⁊ ista sunt extra aiaʒ: ⁊ tñ modernis nõ placent ista notabilia: q nec ponũt vlia extra aiaʒ: nec ponũt ppositiones cõponi ex reb⁹ extra aiaʒ. Põt dici pbabiliter ꝙ phs hic p res itelligit res subijcibiles cuiusmodi sunt voces plates: fm .n. Boe. in toto isto libro logr̃ de vocib⁹: ideo p res phs itelligit res: de qb⁹ in hoc libro determinat: cuiusmodi sũt voces subijcibiles ⁊ pdicabiles: ⁊ res vles vocat voces cões per pdicationẽ: cuiusmodi sũt noia appellatiua: ⁊ res singulares vocat noia ppa que nõ predicant de plibus nisi equoce: cuiusmodi sunt hec noia: sor. plato: ⁊ silia: ⁊ ex talib⁹ reb⁹ cõponit ppõ. Nam ppõ in platone cõponit ex vocib⁹ platis: ⁊ ppõ in mẽte componit ex ɔceptib⁹. ¶ Sed dubitat: q quero vtrũ ista vox que est cõis plib⁹ p pdicatioẽʒ sit vox vlis exñs in plib⁹ vocib⁹ singularib⁹: vel est vox singularis: vt hec vox singularis quã pfero hõ: que sic est in isto aere ꝙ non alibi. Si der p^m: segt ꝙ vle sit res extra aiaʒ realr exñs in plib⁹ reb⁹: q huic voci hõ quã ego pfero: ⁊ huic voci hõ quã tu pfers est vna nã cõis exñs in hac voce ⁊ in illa q pdicatur vniuoce de istis: ⁊ ita rõnale inest duob⁹ idiuiduis eiusdẽ spẽi: vt sor. ⁊ platoni. cũ sit vna nã cõis extra aiam existẽs in vtroqʒ illoꝝ. Si dr̃ ꝙ vox cõis multis p predicationẽ sit vox singularis: vt hec vox quã pfero ⁊ tu audis. Istud nõ põt dari: q ipole est talẽ vocẽ singularem pdicari de multis: q cũ semel pdicat de vno ipole est ꝙ eadẽ vox resumat vt pdicet de alio: q qd semel est dictũ manet irreuocabile vbũ. vbi g vle vbũ ponit in vocibus sicut alia vlia ponunt in reb⁹ nõ põt sustineri qn sit aliq vox vel ɔcept⁹ realr exñs in illis ɔceptib⁹ de qb⁹ pdicat. Et q rõne vle est in ɔceptib⁹ eadẽ rõne est in reb⁹ ⁊ ẽ in cõceptib⁹: ⁊ sic vle realr est differẽs a singlarib⁹ ɔceptib⁹ a qb⁹ abstrahit. pʒ: q si a duob⁹ ɔceptib⁹ abstrahit vnus cõcept⁹ cõis neuter illoꝝ ɔceptuũ singulariũ abstrahitur ab vtroqʒ illoꝝ: q ista rõne est vn⁹: ⁊ alia rõne est alius. opʒ g dic ꝙ ɔcept⁹ abstract⁹ ab isto ɔceptu ⁊ ab alio cõceptu sint tres ɔcept⁹: ⁊ sic in ɔceptib⁹ est vlis res alia a quolʒ singulari a quo abstrahit. Et ita pbabile ẽ ponere extra aiaʒ vle aliud a quolʒ singulari suo: qd tñ sit d isto ad pñs nõ curem⁹. ¶ Sʒ tñ circa dcã phi dubitat in tex. nã diffiniẽdo vle dicit: ꝙ vle est illud qd aptũ natũ est d pluribus pdicari: vt hõ. singulare vo qd nõ est aptũ natũ d pluribus pdicari: vt pla. si. n. phs p vle itelligit nomẽ appellatiuũ: ⁊ p singulare nomẽ ppriũ sic dixit vna expõ precedens: tũc dubitat: q nomẽ singulare pdicat de plib⁹: q ples appellant in illo noie sor. ¶ Itẽ vr̃ ꝙ nõ oẽ nomen appellatiuũ sit aptũ natũ d plib⁹ pdicari: q hoc nomẽ sol ẽ nomẽ appella^m ⁊ nõ ẽ aptũ natũ d plib⁹ pdicari. ¶ Ad p^m dõm ꝙ sustinẽdo ꝙ nomẽ appellatiuũ signat p nãʒ cõeʒ plib⁹: ⁊ nomẽ ppriũ signat p nãʒ q nõ est cõis plib⁹: tunc dico ꝙ illud est nomẽ ppriũ cui⁹ signatio nõ ɔuenit pluribus: ⁊ illud est nomẽ appellatiuũ cui⁹ signatio ɔuenit pluribus: q est apta nata ɔuenire plib⁹. Dico tũc ꝙ nõ segt: hoc nomẽ sor. ɔuenit plib⁹. g est nomẽ appellatiuũ: sed oʒ addere ꝙ tam nomẽ q significatũ nois ɔueniat plib⁹: ⁊ ita nõ est de hoc noie sor. q quis hoc nomẽ sor. ɔueniat plibus: tñ signatuʒ hui⁹ nois nõ ɔuenit plib⁹: q hoc nomẽ sor. nõ signat nisi vnũ. i. istũ hoieʒ: ⁊ ita vnũ illoꝝ ɔuenit plib⁹. ⁊ hec est sñia sci Tho. in expõne sua hui⁹ lib. siue sup hũc lib. q dicit ꝙ Arist. nõ diuisit hec noia in vle ⁊ singulare: sʒ diuisit res. ponẽdo tñ ꝙ nomen appellatiuũ nõ signat nãm cõeʒ: q hõ cõe nõ est in reꝝ nã: vt plurimi dicunt: põt tũc dici ꝙ illd ẽ nomẽ appellatiuũ qd ɔuenit plib⁹ p vnũ ɔceptũ cõeʒ: ⁊ ꝙ illd qd ɔueit plib⁹ mediãtib⁹ plib⁹ ɔceptib⁹ nõ oʒ ꝙ sit nomẽ appellatiuũ. Nũc aũt hoc nomẽ sor. si cõueniat plib⁹ hoc nõ est mediante vno cõceptu cõi: sʒ mediãtib⁹ plib⁹ ppriis. ¶ Alr põt dici ꝙ nomẽ appellatiuũ est illud qd ɔuenit p vnã ipositionẽ plibus: ⁊ illud est nomẽ ppriũ: qd si ɔuenit plib⁹: hoc est p ples impõnes. v.g. ille qui imposuit hoc nomẽ hõ ad signanduʒ nõ magis iposuit ad signanduʒ istũ hoieʒ q illũ: sed iposuit istud nomẽ hõ ad signanduʒ cõiter oẽm hoieʒ: ⁊ sic hoc nomen hõ ɔuenit plib⁹ per vnã ipõneʒ: sed hoc nomẽ sor. ⁊ si cõueniat plib⁹ hoc est p ples ipõnes: q vn⁹ iposuit hoc nomẽ sor. ad signanduʒ istũ hoiem: ⁊ idẽ hõ vel alius iposuit idem nomẽ alteri hoi: ⁊ p aliã ipõnẽ: ⁊ ideo hõ est nomẽ appellatiuũ: ⁊ sor. est nomen ppriũ. ¶ Uel põt dici ꝙ diffinit nomẽ appellatiuũ vel nomẽ ppriũ: q nomẽ appellatiuũ sic ɔuenit plib⁹: q iponit vni sic ꝙ eoipso ⁊ eadem rõne iponit cuilʒ alteri. naʒ hoc nomẽ hõ imponit vni hoi vt si esset nomẽ cõe illi⁹ hois: sed nomẽ ppriũ ɔueniẽs plibus sic ɔuenit vt imponit vni hoi: ac si nulli alteri poneret: vt pʒ: q eniʒ iponit vni hoc nomẽ Joãnes. sic iposuit istd nomen isti ꝙ nõ iposuit alteri nisi isti hoi: vel ad minus nõ oportuisset ꝙ pro tũc iposuisset idem nomẽ alicui alteri. Jõ nomẽ ppriũ ɔueniẽs plib⁹ ɔuenit ei equoce: sʒ nomẽ appellatiuũ ɔueniẽs plib⁹ ɔuenit ei vniuoce. ¶ Ad aliud dico ꝙ hoc nomẽ sol q quis nõ ɔueniat plurib⁹ actualr: tñ cõuenit plurib⁹ aptitudinalr: ⁊ est ɔuenire plibus aptitudinalr intellectui nõ repugnare ꝙ sint plura hõ eiusdem spẽi: vñ q non repugnat intellectui ꝙ sint plures soles: hõ eniʒ põt cõcipere intells ꝙ sit alius sol. iõ est apt⁹ natus pdicari de plib⁹: sʒ q repugnat itellectui ꝙ sint ples quoꝝ quilʒ est ille hõ demrato sor. ideo sor. nõ est nomẽ appellatiuũ nec aptũ natũ pdicari de plib⁹. Uñ forme solis nõ repugnat ꝙ sint ples tales soles. ꝙ nõ sit nisi vnus sol hoc nõ est ex pte forme: sed ex pte materie.

¶ Si ergo vlr enũtiet in vli qm̃ est aut non est: erũt ɔrie enuntiatiões. Dico aũt in vli enũtiatione vlr: vt ois hõ alb⁹ est: nullus hõ alb⁹ est. Qñ aũt in vlibus nõ vlr nõ sunt cõtrarie.

¶ Hec est 2ª ps scde ptis hui⁹ ca. in qua phs ponit diuersos modos oppõnis fm diuersitatẽ acceptã ex pte subiectoꝝ vliuʒ: q in singularib⁹ nõ est nisi vn⁹ modus oppositionis. s. oppositio ɔdictorioꝝ. Et ɔtinet hec pars duas pticulas. In pma ponit modũ. s. q sit oppositio ɔria: ⁊ dic ꝙ qñ de vli vlr sumpto affirmat aliqd pdicatuʒ: ⁊ idem pdicatũ negat de eodeʒ subo vlr sumpto: tunc ille enuntiatiões sunt ɔrie: ʒ ille enuntiatiões in qb⁹ pdicatũ idẽ affirmat ⁊ negat de eodẽ subo vli nõ vlr sumpto nõ sint ɔrie. v.g. ille hõ est albus: hõ nõ est alb⁹: nõ sunt ɔrie. In aliqb⁹ tñ termis ɔtingit hõ ꝙ ppositiões eẽ ɔrias in qb⁹ ideʒ predicatũ affirmat ⁊ negat de eodeʒ subo nõ vliter sumpto: qd est verũ quãtuʒ ad legẽ ⁊ nãm ɔrioꝝ. s. q̃tuʒ ad hoc ꝙ in aliqb⁹ terminis cõtingit ꝙ hõ ppõnes non possint esse simul vere: sed necessario vna est vera: ⁊ alia est falsa: vt pʒ. iste eniʒ ppõnes hõ est aial hõ nõ est aial nõ pñt simul esse vere: sed necessario vna est vera: ⁊ alia falsa: ⁊ hoc intelligit per hanc regulam.

¶ Que autem significantur contingit esse contraria aliquando.

¶ Quia idẽ pdicatũ affirmat ⁊ negat d eodẽ subo vliter sumpto hoc est ɔuenit eẽ ɔria sic itelligẽdo ꝙ hõ ppõnes habeãt legẽ ɔrioꝝ in hoc ꝙ nõ pñt eẽ simul vere. Aliter exponit sic ꝙ q signat nõ predicto mõ cõuenit esse ɔria per additionẽ signoꝝ vniuersaliũ in suis subiectis.

¶ Dico aũt nõ vliter enuntiare in his que sunt vlia: vt est albus hõ: nõ est albus hõ. Cũ eniʒ vle sit hõ: non vliter vtitur enuntiatione. Ois nãqʒ nõ vle est: sed qm̃ vliter cõsignificat.

¶ Exponit qd est enũtiare in vlib⁹ nõ vliter sumptis dicẽs. q cũ subijcit̃ termin⁹ cõis sine signo vli: tũc est enũtiare in vlib⁹ nõ vlr: vt cũ dico: hõ est alb⁹: hõ nõ est alb⁹. subz.n.in istis est termin⁹ vlis: sz nõ vliter accipit̃: qr nõ accipit̃ cũ signo vli: ois qd nõ est vlis: sed cõsignat vlr.

¶ In eo vo qd vle predicat̃: id qd est vle pdicari vliter nõ est verũ. Nulla enim affirmatio erit vera in qua de vniuersali predicato vliter predicet̃: vt ois homo est omne animal.

¶ Remouet qddã dubiũ: posset aliqs credere q sicut cõtrarietas ppõnum attedit̃ penes subiecta vlr accepta: q ita attẽdat̃ penes pdicata vliter accepta. Istud remouet phs dicẽs q nunq̃ est verũ q vle vlr sumptũ predicet̃. signũ enim vle nunq̃ distribuit pdicatũ: vñ dicit phs q nulla est affirmatio in qua vle vlr sumptũ pdicet̃: vt ois hõ est oẽ aial. ¶ Hic sunt quinqz notãda. Primũ est q phs asserit q nulla affirmatio est vera in qua vle vliter sumptũ pdicat̃: r h põt hr̃e duas cãs vitatis: vna q q̃lz ẽ falsa: alia põt esse q nulla talis ppositio est affirmatiua in qua signuz vniuersale vniuersaliter sumptũ pdicetur. ¶ Scḋo notãduz est circa p̃ istarũ cãrũ q si aliqua esset talis affirmatiua in qua vle vlr sumptũ pdicat̃: si terminus distribut⁹ hẽat plura supposita: r supponat psonalr: tũc q̃lz talis affirmatiua ẽ fl̃a: vt pz de istis. hõ est ois hõ. Si ãt vle vlr sũptũ hẽat vnũ ↄceptũ vlr suppo^m tm̃: talis affirmatiua põt esse vera sumpto pdicato psonalr: vt si nullus hõ sit alb⁹ nisi sor. hec est vera: sor. est ois hõ alb⁹. si aũt pdicatũ sũptũ vlr capiat̃ mãlr: tũc pt talis affirmatiua eẽ vã: sicut termin⁹ vlis hẽat vnũ cõceptũ suppo^m tm̃ siue plures. hec.n. est vera: aliqd totũ in quãtitate est ois hõ: r hec sit̃: aliqd totũ in q̃titate est ois fenix. sumpto pdicato mãlr. r sic qñqz talis affirmatiua ẽ vera r qñqz fl̃a in q̃ pdicatuz vlr sũptũ ẽ vle. ¶ 3⁹ est nõn^m circa z^am cãm vitatis q̃ est q nulla ppõ affirmatiua est in qua pdicat̃ vle vlr sumptũ qd signũ vle vlr sumptuz ex pte pdicati nũq̃ est dispositio toti⁹ pdicati: qr est semp pars pdicati: qr in ista: sor. est ois hõ/ hoc totũ ois hõ est pdicatũ: r hoc signũ ois/ nõ est dispõ hui⁹ totius ois hõ. Cã pp quã signũ positũ a pte pdicati est ps pdicati: r tenet̃ cathegorematice respcũ cõpõnis est ista: qr signũ positũ ex pte pdicati specificat r ↄbit cõpõnez ad esse tale q̃le est totũ illud qd subsequit̃ cõpõnez: r oẽ specificans r ↄbens respectu ↄcti r specificati hz rõnẽ rei: distinguẽdo rez ↄtra modũ: r ideo totũ qd subsequit̃ copulaz hz rõnẽ rei r nõ modi respectu cõpõnis. ¶ Quarto est notãduz q q̃uis signũ vle hz rõnẽ rei: r sit cathe⁹ respectu cõpõnis: tñ respectu termini cõis cui addit̃ cõuenit sub ipso descẽdere ad qdlibet ↄtentũ: seqt̃ eniz/ sor. est ois hõ. g̃ sor. est plato r cicero: r sic d singulis: illud manifeste pz in obliquis. nã sic dicẽdo sor. videt oẽm hoiez: ly oẽm hoiez/ est pdicatũ r tñ signũ respectu termini quẽ distribuit tenet̃ sincathegorematice: seqt̃.n. sor. videt oẽm hoiez. g̃ sor. videt platonẽ r ciceronẽ: r sic d singulis. ¶ Quinto est notãdũ q ex isto loco põt accipi illud q a subiectis capiũt ppõnes suas quãtitates: r nõ a pdicatis eo q subiecta pñt accipi vliter r pticulariter cũ signũ manere possit mere signuz ex pte subiecti: r nõ ex pte pdicati cũ sit pars pdicati: vt dictũ est: ideo a pdicatis vel a dispõnib⁹ predicatoꝝ non accipiunt ppositiones suas quãtitates.

¶ Opponi aũt affirmationẽ negatiõi dico ↄdictorie: que vliter significat ei qñ non vliter: vt ois homo albus est: nõ ois homo alb⁹ est: nullus homo albus est: qdaz homo albus est.

¶ Hec est z^a pars scḋe pticule scḋe ptis pncipalis hui⁹ ca. in qua phs ponit aliaz spẽm oppõnis que ↄdictio nolat̃. Et ostẽdit q ↄdictio que est inter vlez r pticularẽ de oppositis qualitatib⁹ est oppõ ↄdictoria: r illo mõ opponut̃ ille ppõnes: ois hõ est albus: qdaz hõ nõ est albus: r etiã iste: nullus hõ est albus: qdã hõ est alb⁹. ¶ Intelligẽduz est q phs nõ loquit̃ hic nisi de oppõne ppõnum hñtiuz subiecta cõia: in ppõnib⁹.n. singularib⁹ nõ sunt subiecta cõia: vt postea videbit̃: sed in ppõnib⁹ singularibus est solum oppositio cõtradictoria.

Contrarie vo vlez affirmationez r vlez negationẽ: vt ois hõ iustus est: nullus hõ iustus est. Quocirca has quidez impoſſe est simul veras esse. His aũt esse oppositas cõtingit in eodem: non ois homo albus est: r est qdam hõ albus.

Istud est 3^m ca^m scḋi tractat⁹ pmi libri: in quo phs docet qualr ppõnes opposite se hñt ad veritatez r falsitatẽ: r ↄtinet istud ca. duas ptes pncipales. In pma docet qualr ppõnes opposite de pñti r de pterito se hñt ad vitatẽ r falsitatẽ. In z⁹ ibi [In singularib⁹ vo r futuris.] docet qualr ppõnes opposite de pterito r futuro se hñt ad vitatẽ r falsitatez. Pria ps pncipalis diuiditur in duas ptes. Quã in pma declarat qualr ppõnes opposite ↄrie se hẽant ad vitatẽ r falsitatẽ. In z⁹ ibi [Quocuqz vo ↄdictiões.] ostẽdit qualr opposita ↄdictorie se hñt ad veritatem r falsitatẽ. Dicit g̃ pmo q vlis negatiua sit ↄria vli affirmatiue in eisdẽ terminis: r eõ. v.g. iste sunt ↄrie: ois hõ est alb⁹: nullus hõ ẽ alb⁹: q̃ ad esse. i. qr ita est impossibile ppõnes ↄrias esse sil̃ veras r ↄdictoria illaꝝ ↄ: larũ. s. subcõtrarie pñt eẽ simul vere: sicut iste due sunt sil̃ vere: qdã hõ ẽ alb⁹: r qdã hõ nõ est alb⁹: sicut iste due: hõ est alb⁹: r hõ nõ est alb⁹. ↄrie igit̃ sic se hñt ad vitatẽ r falsitatẽ q nunq̃ pñt eẽ sil̃ vera. Sed in olb⁹ termis si vna est vã reliq̃ est fl̃a vl ambe sil̃ fl̃e: vñ ppõnes ↄrie pñt eẽ sil̃ false in termis accñtalib⁹ r in terminis substãtialib⁹ in qbus est pdicatio indirecta. Iste eniz sunt simul false: ois hõ est albus: nullus hõ est albus. r iste sil̃r sunt simul false: omne aial est hõ: nullũ aial est hõ: r semp in eisdẽ terminis sũt subcõtraria simul vera: r eõ: qr subcõtraria ↄdicũt ↄrijs. r si vnũ ↄdictoriũ fuerit falsuz: oz q reliquũ sit veꝝ: r eõ. r qr ↄria nũq̃ pñt eẽ sil̃ vera: iõ subcõtraria nũq̃ pñt eẽ sil̃ falsa. si.n. subcõtraria essent sil̃ falsa eoꝝ ↄdictoria. s. cõtraria pñt eẽ simul vera. r per ↄñs ↄdictoria essent simul vera: qr ↄria antecedunt ad ↄdictoria: r si antecedens sit verum: opz q ↄñs sit verum.

¶ Quecũqz igit̃ cõtradictiões vliuz sunt vliter necesse est alterã esse verã alterã falsaz: r quecũqz in singularib⁹ sunt: vt socrates est albus: nõ est socrates albus. Quecũqz aũt in vlibus nõ vliter nõ semper hec vera est: illa vo falsa. Simul eniz est verũ dicere: qm est hõ albus: r nõ est hõ alb⁹: r est hõ ꝓb⁹: r nõ est hõ ꝓb⁹. Si eniz turpis est: tunc nõ est ꝓbus. Et est hõ pulcher: r non est hõ pulcher. Si enim fedus est nõ est pulcher: r si fit nondum est.

¶ Hec est z^a pticula scḋe partis in q̃ phs osdit q̃lr ppõnes ↄdictorie se hñt ad vitatẽ r falsitatẽ. In z⁹ ibi [Manifestũ est aũt.] ostendit q vni enũtiationi ↄdicit solum vna enũtiatio. In 3⁹ ibi [Una ãt enũtiatio affirmatiua.] remouet dubiũ. In pma pte dicit. q̃cũqz ppõnes sũt ↄdictorie siue sint ex termis singularib⁹ siue sint ex termis vlibus si vna est vera r alia est falsa: r si vna est falsa

alia est

alia est vera: vt ps tam in vlibus ꝙ in singularib⁹. Si eīz hec est vera / sor. est albus. hec est falsa / sor. nō est albus: ⁊ ecōtra. Silr in vlibus. si. n. hec est vera / oīs hō est albus. hec est falsa: qdā hō nō est albus. hec est lex ⁊ nā 3dictoriaruz: si vna est vera reliqua est falsa: ⁊ ꝙ nunꝙ pnt esse simul vere ⁊ simul false: sȝ in terminis vlib⁹ qn̄ ꝓpōnes ambe nō sunt vles sed pticulares vel indefinite: nō opȝ ꝙ si vna sit vera ꝙ reliqua sit falsa: qꝛ pnt eē simul vere. ⁊ hoc ꝓbat phs. s. ꝙ ꝓpōnes subcōtrarie pnt eē simul vere. ⁊ hec est 3clō 18ª hui⁹ libri. que ꝓbat̄ sic per tria exēpla. Primū exēpluȝ est: ꝙ iste sunt simul vere / hō est ꝓbus / hō nō est ꝓbus. qd ꝓbat̄: qꝛ iste sunt simul vere / hō est ꝓbus / hō est turpis. i. viciosus: ⁊ si hō est turpis / hō nō est ꝓbus. ḡ iste sunt simul vere / hō est ꝓbus / hō nō est ꝓbus. Scdm exēpluȝ est: iste sunt sil' vere / hō est pulcher / hō nō est pulcher. ꝓbat̄: qꝛ iste sunt simul vere / hō est fedus: ⁊ hō est pulcher: ⁊ si hō est fedus / hō nō est pulcher. ḡ seq̄t̄ / hō est fedus. ḡ hō nō est pulcher. Tertiū exēpluȝ est: iste sunt simul vere / aliqd est ⁊ aliqd nō est. ꝓbat̄: qa iste sunt simul vere / aliqd est / aliqd fit. ḡ aliqd non est. ḡ iste sunt simul vere / aliquid est / aliqd nō est: ⁊ oīa ꝑdicta sunt subcōtraria. ergo subcōtraria sunt simul vera.

¶ Uidebit̄ autē subito inconueniēs esse idcirco qd videt̄ nō est homo albus simul idē significare: qꝛ nemo albus est. hoc autez neqȝ idem significant: neqȝ simul sunt necessario.

¶ Sed qꝛ alicui pōt videri ꝙ idē est dicere / hō nō est albus. ⁊ nemo est albus: qꝛ si iste eēnt sil' vere / hō est alb⁹ / hō est nō albus: iste forēt sil' vere / hō est alb⁹: ⁊ nemo est albus: qd est īpossibile. Istud du^m remouet phs di. ꝙ iste due ꝓpōnes / hō nō est alb⁹ / nemo est alb⁹ / nō sunt eedē: nec idē signāt cuȝ vna sit vlis ⁊ alia indefinita. Ista. n. est vlis / nemo est alb⁹: qꝛ ly nemo / est signū vle includēs in se terminū distribuibilē. vn̄ in ista ꝓpōne / nemo est albus: subijcit̄ iste terminus hō. idē. n. est dicē nemo: ⁊ nullus hō. ⁊ ideo sic ꝓpositio vlis ⁊ sua pticularis vel indefinita nō sunt eedē: ita nec ille sunt eedē / hō nō est alb⁹ ⁊ nemo est alb⁹. ¶ Intelligēdū est ꝙ phs in 3° exēplo vbi dicit: qd fit nō est / nō intēdit idez de ꝗcūꝗ qd fit: qꝛ h̄ solū verū est de re ꝑmanēte. res. n. ꝑmanēs dum est in fieri nō est: sed de re successiua est e3: qꝛ res successiua non hȝ eē nisi qn̄ est in fieri: vt pȝ de motu ⁊ tpe ⁊ molēdinis: de ludis agonisticis: qn̄. n. hȝ successiua sunt facta tūc nō sunt. Sic ḡ ex ꝑdictis pȝ: que sunt 3ria: ⁊ que 3dictoria: ⁊ que subcōtraria: ⁊ ꝙ 3ria pnt esse simul falsa ⁊ nō simul vera: ⁊ ꝙ 3dictoria nō pnt esse sil' vera nec simul falsa: ⁊ ꝙ subcōtraria pnt eē simul vera ⁊ nō simul falsa. ¶ Circa ptez istā ad sciēdū que sunt 3ria: ⁊ que 3dictoria: sunt tria notāda. Primo notādū est ꝙ ad hoc ꝙ aliq̄ sint 3ria vel 3dictoria: opȝ ꝙ illi termini ꝑcise supponāt pro eisdem: nō tn̄ eodē modo vt videbit̄. Et ideo si in vli affirmatiua aliqs terminus supponat pro plurib⁹ ꝙ in vli negatiua / ⁊ eȝ. ille ꝓpōnes nō sunt 3rie: ⁊ etiam si in ꝓpōne vli terminus supponat actualr pro plurib⁹ ꝙ idez terminus supponit in ꝓpōne pticulari: tūc ille ꝓpōnes nō sunt 3dictorie. Ex h̄ pȝ ꝙ si hoc signū oīs distribuat terminū cōez ꝯtinētē masculos ⁊ feminas distribuit tā ꝓ masculis ꝙ pro feminis. ⁊ hoc signū nullus pro masculis tn̄ distribuit vt plurimi dicūt ꝓpōnes: quaꝝ vna est affirmatiua ⁊ alia est negatiua in eisdē terminis: pro qbus sic fit distributio: ita ꝙ pro pluribus in vna supponit ꝙ in alia nō sunt ꝓpōnes 3rie. v. g. si in illa / oīs hō currit: fiat distributio pro masculis ⁊ feminis: ⁊ in alia / nullus hō currit: pro masculis tn̄: iste ꝓpōnes nō sunt 3rie / oīs hō currit / nullus homo currit. Nā ille ꝓpōnes posito casu possibili pnt eē simul vere: supposito eiȝ ꝙ nullus hō masculis sit in rerū nā: ⁊ ꝙ multe mulieres sint: ita ꝙ oēs ille currāt: iste sūt sil' vere / oīs hō currit / nlls hō currit. Ista. n. ē va / oīs hō currit: qꝛ nō fit distributio nisi pro femis: ⁊ oīs femina currit. ⁊ h̄ silr ē va / nlls hō currit: qꝛ seq̄t̄ / nulls hō masculus currit. ḡ nlls hō currit: ⁊ añs ē verū ꝑ casuȝ. ḡ ⁊ ꝯñs: ⁊ posito eodē casu. iste sūt sil' vere / oīs hō viuit: aliqs hō nō viuit: nec ꝓpōnes iste sūt 3dictorie: qꝛ subcta i istis nō supponūt pro eisdez oīno ꝑcise. Et si dicat̄ ꝙ Aris. videt̄ hic dicere 3riuȝ. dicit eniȝ ꝙ vlis affirmatiua ⁊ vlis negatiua de eisdez terminis sunt 3rie. exēplificat sic: oīs homo est albus / nullus homo est albus: qd nō eēt nisi ille eēnt 3rie. ¶ Dōm est ꝙ nō oīs vlis affirmatiua 3riat̄ omni vli negatiue in eisdē terminis: sed req̄rit̄ ꝙ termini in illis supponāt ꝑcise pro eisdez: qd nō ꝯtingit in ꝓposito. Neqꝫ obstat ꝙ Ari. exēplificat in istis terminis: qꝛ exēpla nō ponimus vt ita sint: sed vt sentiāt addiscētes. Un̄ per istas ꝓpōnes itelligit ꝓpōnes in qbus supponūt termini precise pro eodē vel pro eisdez: ⁊ sic forte fuit in lingua greca. ¶ Et si querat̄ que ḡ sit 3ria illius / oīs homo currit. dicat̄ ꝙ hec est sua 3ria / oīs homo non currit: nec est ista / nullus hō currit: qꝛ termini in istis nō supponūt ꝑcise pro eisdez: cum in ista / oīs homo nō currit: fiat distributio taȝ pro masculis ꝙ pro feminis: ⁊ in ista / nullus homo currit pro masculis tn̄. Isto modo opȝ dicere nisi dicat̄ ꝙ masculinū genus ꝯcipit femininū in numero singulari ⁊ in numero plurali: ita ꝙ sicut hec est vera per ꝯceptionē generum. vir ⁊ mulier sunt albi: ita hec est vera / mulier est aliqs homo. ¶ Scdo notādū ꝙ in 3rijs debēt ꝑdicata ⁊ etiam ptes ꝑdicatoꝝ hēre supponēs ꝑsonales 3rias: qꝛ in vli affirmatiua ꝑdicatū habet suppositionē ꝯfusam tn̄: ⁊ in vli negatiua ꝑdicatū hȝ supponēȝ ꝯfusam: ⁊ distributiuā eodē modo quo pars predicati hȝ supponēz: ⁊ ꝑꝑ hoc vlis affirmatiua nō 3riat̄ vli negatiue in qua ꝑdicatū vel pars ꝑdicati nō hȝ supponēm ꝯfusam ⁊ distributiuaȝ: ⁊ ꝓpter hoc iste nō sunt 3rie / oīs hō est aīal / oīs homo aīal nō est: qꝛ illa negatiua ꝑdicatū supponit ꝯfuse tn̄: qꝛ negatio subsequēs ipsum nō ꝯfundit. Silr ista nō sunt ꝯtraria: cuiuslibet hoīs asinus currit: ⁊ cuiuslibet hoīs asinus nō currit. Silr ista nō sunt cōtraria / oīs homo hñs filiuȝ diligit illū: ⁊ oīs homo hñs filiū nō diligit illum: qꝛ ly illuȝ est pars ꝑdicati: ⁊ in negatiua nō stat ꝯfuse distributiue: qꝛ relatiuū capit supponēm a suo añte: ⁊ suum añs nō stat ꝯfuse ⁊ distributiue. vn̄ supposito ꝙ oīs homo hñs filiuȝ habeat duos filios: vnum quē diligat: aliuȝ quē odiat: ista est vera / oīs homo hñs filiuȝ diligit illū: ⁊ oīs homo hñs filiū nō diligit illū. de affirmatiua nō est dubium qn̄ illa sit vera in isto casu: ⁊ ꝙ negatiua etiā sit vera pȝ: qa sequit̄ / oīs homo hñs filium nō diligit illum. ḡ nō oīs homo hñs filiū diligit illuȝ: nec equipollēt ille ꝓpōnes / oīs homo hñs filiuȝ nō diligit illuȝ: ⁊ nullus homo hñs filiū diligit illū. singulares autez huius ꝓpōnis / nullus homo hñs filiū diligit illū: nō sunt iste / iste homo hñs filiuȝ diligit illum: sed singulares sue sunt: nō iste hō hñs filiuȝ nō diligit illum: nō iste homo habēs filiū diligit illuȝ: ⁊ sic de singulis. ¶ Tertio circa 3dictoria est notāduȝ ꝙ in ꝓpōnibus habētibus subm ⁊ predicatū terminos cōes. debet vterꝗ terminus cōis in 3dictorijs hēre oppositos modos supponēdi. Nam in vli affirmatiua subiectum supponit cōfuse distributiue: ⁊ in sua 3dictoria vt in particulari negatiua subm supponit particulariter seu disiūctiue. i. determinate. Et in vli negatiua tam subm ꝙ ꝑdicatum supponit ꝯfuse distributiue: ⁊ in particulari affirmatiua sibi 3dicēte supponit par

ticulariter.i.determinate. Et sic verificatur illa antiqua regula logicoꝝ. in ꝯdictorijs.s. hñtibus tam subm q̄ predicatum terminos cōes: termini hñt oppositos modos supponēdi. Et ista regula debet intelligi de oppositis modis supponēdi quātum ad suppōnem mobilē ⁊ imobilē. Terminus eiꝫ cōis supponēs mobilr in vno ꝯdictorioꝝ supponit imobilr in reliquo ꝯdictorioꝝ. vñ in vlī ⁊ pticulari hñtibus tam subm q̄ ꝑdicatū terminos cōes: ⁊ ptes terminoꝝ nō supponūt modis oppositis: ita ꝙ iste termin⁹ qui supponit mobilr in vna ꝑpōne nō supponit imobilr in alia/vel eꝫ. ille ꝑpōnes nō sunt ꝯrie. ⁊ ideo ille ꝑpositiones nō ꝯdicūt. cuiuslibet hois asinus currit: ⁊ alicuius hois asinus nō currit: qꝛ ille termin⁹ asinus qui se tenet ex parte ꝑdicati in vtraq̄ ꝑpōne stat imobilr: sed ꝯtradictoria huius: cuiuslibet hois asinus currit: est hec/alicuius hois nō asinus currit: qꝛ in istis hñt termini ⁊ ptes terminoꝝ modos oppositos supponēdi quātum spectat ad mobilē ⁊ imobilem suppōnem: nec isti ꝯdicūt/ois hō hñs filiū diligit illum: ⁊ aliqs homo hñs filiū nō diligit illū: qꝛ ly illū/in istis ꝑpōnibus hꝫ oppositos modos supponēdi. ⁊ ꝑꝑ eādē rōnem iste ꝑpōnes nō ꝯdicūt. Iste homo hñs filiū diligit illum: ⁊ iste homo hñs filiuꝫ nō diligit illum: sed iste ꝯdicūt. iste homo habēs filiuꝫ diligit illum: ⁊ nō iste homo habēs filium diligit illum.

¶ Manifestū est qm̄ vna negatio vnius affirmationis est. hoc enim ideꝫ opꝫ negare negationē qđ affirmatio affirmauerit: ⁊ de eodem, vel de aliquo singulariū vel de aliquo vlium: vel vlr vel non vlr. Dico aūt vt est soꝛ. albus: nō est soꝛ. albus. Si autē aliquid aliud vel de eodē vel de alio: idem nō est opposita: sed ab ea diuersa. Huic ṽo que est/ois hō albus est: illa que est nō ois hō albus est. Illa ṽo que est aliquis hō albus est: illa que est nullus homo albus est. illi autē ꝯue est hō albus est: illa que est nō est hō albus: manifestū est ergo qm̄ vni negationi vna affirmatio est opposita.

¶ Hec est 2ª pars scđe pticule ꝑme partis: in qua phs ostēdit ꝙ vni enūtiatiōi soluꝫ ꝯdicit vna enūtiatio. ⁊ ostēdit illā ꝯnem: vni affirmatiōi est vna negatio tm̄ opposita. ⁊ hec est ꝯclusio 19ª huius lib. que ꝓbat sic. Ois negatio illud idem negat qđ affirmatio affirmat ⁊ de eodeꝫ: sed illud qđ affirmatio affirmat quecūq̄ affirmatio fuerit nō ꝯuenit negare nisi vno mō. g̃ ois affirmatio vna tm̄ vnā habet negatiōeꝫ sibi oppositā. affirmatio eiꝫ ⁊ negatio opposite debēt esse eiusdē ꝑdicati ⁊ de eodem subo: ꝙ si nō sunt de eodē subo nō sunt opposite: sed diuerse solū. Iste eiꝫ ꝑpōnes/soꝛ. est albus/pla. nō est albus: nō sunt opposite sed diuerse. Et ponit exēpla phs tam in vlibus q̄ in singularib⁹ qualr vni affirmatiōi est tm̄ vna negatio opposita dicēs: ꝙ negatio hui⁹/soꝛ. est alb⁹/est soꝛ. nō est albus: ⁊ negatio huius/omnis homo est albus: est ista/non omnis homo est albus: ⁊ sic de alijs.

¶ Quoniaꝫ aūt alie sunt ꝯtrarie: alie ꝯtradictorie: ⁊ que sunt hec dictum est vel quādo non omnis vera vel falsa contradictio: ⁊ quare vel quando vera vel falsa est.

¶ Recapitulat ⁊ dicit manifestū eē ex dictis ꝙ aliq̄ sunt ꝑpōnes ꝯrie ⁊ alique ꝯdictorie: ⁊ que sunt ille dictū est: ⁊ quō se hñt ad veritatē ⁊ falsitateꝫ: dictū est ꝙ ꝯria pñt esse simul falsa ⁊ nunq̄ simul vera: ⁊ ꝙ ꝯdictoria nō pñt eē nec simul vera: nec sil falsa. ¶ Notāda sunt hic tria. Primū est ꝙ iste ꝑpositio/omni affirmatiōi est tm̄ vna negatio opposita. pōt vno modo itelligi de oppōne ꝯdictoria tm̄. ⁊ iste itellectus ꝯcordat textui. vel pōt itelligi de omni ꝑpōne indifferēter: ⁊ tūc dꝫ itelligi sic ꝙ ois affirmatio vna habet tm̄ vnā negatiōeꝫ sibi oppositā ꝑmo in eodeꝫ gñe oppōnis. pñt eiꝫ vni affirmatiōi diuerse negationes opponi diuersis gñibus oppōnis: vt vna ꝯrie et alia ꝯdictorie: ⁊ in eodem gñe oppōnis: sed nō ꝑ. vt huic/ois hō currit ꝯdicūt ista: gdā homo nō currit: ⁊ etiā illa/nō ois hō currit: sed ista/nō ois hō currit/ꝯdicit ei ꝑmo. ¶ 2ª notādū est ꝙ nō ois affirmatio ⁊ negatio de eodeꝫ subo ⁊ ꝑdicato opponūtur: qꝛ subꝯria sunt affirmatio et negatio eiusdeꝫ subi ⁊ ꝑdicati: tñ subcōtraria nō sunt opposita: qꝛ pñt simul eē vera. ¶ 3ª notādum est ꝙ oppositio ꝑpōnuꝫ accipit duplr. Uno modo large. Alio mō stricte/stricte accipiēdo oppōnem. sic est solū oppositio iter affirmationē ⁊ negationē eiusdeꝫ ꝑdicati de eodē subo. ⁊ hec oppositio sic accepta est duplex. s. ꝯria et ꝯdictoria. Sed oppositio large accepta est iter ꝑpōnes que nō pñt esse simul vere/siue sint affirmatiue/siue negatiue/siue vna sit affirmatiua ⁊ alia negatiua. Et oppositio sic accepta idem est qđ repugnātia ꝑpōnuꝫ. ⁊ idē est repugnātia qđ ipossibilitas. oēs eiꝫ due ꝑpōnes que nō pñt eē simul vere repugnāt. Iste eiꝫ repugnāt/soꝛ. est albus/soꝛ. est niger: ⁊ iste opponūtur large accipiēdo oppōneꝫ/nullū aial currit/⁊ ois homo currit/opponūtur large: et tñ nō opponūtur ꝯrie nec ꝯdictorie. Uerūtñ qñ alique ꝑpōnes repugnāt: opꝫ ꝙ vtraq̄ illaꝝ iferat ꝯdictioneꝫ alterius. Et si querat quō iste ꝑpōnes repugnāt/nullum aial currit/ois hō currit. dđm est ꝙ nō opponūtur ꝑꝑe loquendo de oppōne: sed reducūtur ad oppōnem ꝯrioꝝ. Et vliter qñ añs ⁊ oppositum ꝯñtis opponunt: qꝛ ꝯñs debite iferr ex añte: tūc añs ⁊ ꝯdictoriuꝫ ꝯñtis hñt legem ꝯrioꝝ: qꝛ pñt eē simul falsa ⁊ nunq̄ simul vera. Nūc aūt illa ꝯñtia est bona/ois hō currit. g̃ aial currit. Ideo iste due ꝑpōnes/nullū aial currit/ois homo currit/hñt legeꝫ ꝯrioꝝ: qꝛ iste ꝑpōnes pñt esse simul false ⁊ nunq̄ simul vere. ⁊ ꝯñs et oppositū añtis hñt legē subcōtrarioꝝ: qꝛ pñt eē simul vera ⁊ nunq̄ simul falsa. vnde quia sequit/ois hō currit. g̃ aial currit. ideo iste ꝑpōnes/non ois hō currit: ⁊ aial currit/hñt legeꝫ subcōtrarioꝝ. iste eiꝫ ꝑpōnes pñt simul eē vere ⁊ nunq̄ simul false. qđ pꝫ si añs est falsuꝫ ⁊ ꝯñs falsum. ⁊ ideo si ꝯñs ⁊ ꝯdictoriū añtis essent simul falsa. sequit ꝙ añs ⁊ ꝯdictoriuꝫ ꝯñtis essent simul falsa: qđ esset īpossibile. ⁊ per silem rōnem añs ⁊ ꝯdictoriuꝫ ꝯñtis nō pñt esse simul vera: qꝛ si añs est verū ꝯñs est veruꝫ. ideo si añs ⁊ ꝯdictoriuꝫ ꝯñtis essent simul vera: sequit ꝙ duo ꝯtradictoria essent simul vera: qđ esset impossibile.

¶ Una aūt affirmatio est vel negatio que vnuꝫ de vno significat: vel cum sit vle vliter vel nō vliter: vt ois homo albus est: nō ois homo albus est: nullus homo albus est: quidaꝫ homo albus est. Si album vnū significat.

¶ Hec ē 3ª ps 2ª ptis vel ptič. ꝑe ptis ꝑn[ie]: in q̄ phs remouet qđdā dubiū. ⁊ est tale: qꝛ dictuꝫ est ꝙ qñ ꝑpositio est vna necesse est alterā partē ꝯdictiōis eē veram ⁊ alteraꝫ falsam. posset aliqs dubitare que ꝑpositio est vna ⁊ que nō est vna. ideo phs ostēdit que ꝑpositio est vna ⁊ que nō est vna. ⁊ ꝑ ostēdit que ꝑpositio est vna. 2ª que nō est vna. dicit g̃ ꝙ enūtiatio ois ē vna q̄ sigñat vnū de vno/siue sigñat vnū de vno qđ ē vle/siue nō vle. ⁊ hoc dicit: qꝛ posset

ga posset aliqs credere q̄ in ppōne vl'i signet vnū de pluribus cuꝫ in ppōne vl'i attribuit p̄dicatum oībus cōtētis sub subo. ⁊ etiā videt q̄ in ppōne vl'i attribuit vnum de pluribꝰ. sed illud remouet per hoc q̄ in ppōne vl'i attribuit p̄dicatuꝫ subo pro oībus suppositis subi. ⁊ ita attribuit vnuꝫ vni pro pluribꝰ vel pro multis. illis tñ multis nō attribuit p̄dicatū in ppōne vl'i q̄uis ad ppōneꝫ vl'eꝫ sequit attributio p̄dicati multis. Ex hoc notat q̄ multitudo suppositoꝝ pro qbꝰ fit distributio in ppōne vl'i non īpedit vnitatē ppōnis vl'is: qa in ppōne vl'i nō attribuitur p̄dicatū suppositis subi: sed solū attribuit p̄dicatum subo pro suppositis: ita q̄ illud cui predicatum attribuitur est aliud ab illis pro quibus attribuitur.

¶ Si vero duobꝰ vnuꝫ nomē positū est ex qbus nō est vnū: nō est vna affirmatio nec vna negatio; vt siqs ponat hoc nomen tunica homini ⁊ equo: ⁊ dicat. Est tunica alba: hic non est vna negatio nec vna affirmatio. Nihil eniꝫ differt dicere: tunica est alba q̄ꝫ equus est albꝰ: est hō albus. Si ḡ he multe signāt: ⁊ sunt plures, manifestum est: qm̄ ⁊ prima multa signāt: vel nihil signāt. Neqꝫ eīꝫ aliqd est homo equus. Quare nec in his necesse est hāc quideꝫ cōtradictionem veram esse: illam vero falsam.

¶ Nūc ondit que oīo nō sit vna posset aliqs credē q̄ ois oīo sit vna in q̄ vna vox attribuit vni voci/siue illa vox cui fit attributio significet vnuꝫ siue plura. Istud remouet Phs di. q̄ ad vnitatē enūciationis nō sufficit q̄ vna vox attribuat vni voci: sed reqrit q̄ vox cui fit attributio significet vnū ⁊ nō multa: ⁊ idem reqrit ex pte vocis que attribuit. s. ex pte p̄dicati. s. q̄ vox que p̄dicat significet vnū ⁊ nō multa. ⁊ illud pbat Phs. ⁊ illa est cōclusio 2ͦ huiꝰ lib. q̄ nulla oīo in qua ponit terminus equocus est simplr vna affirmatio vel vna negatio. pbat sic. nulla oīo que est oratio plures incōiūcte est simplr vna affirmatio vel vna negatio: sꝫ ois oīo in qua ponit terminus equocus est oīo plures incōiūcte. ḡ nulla oīo in qua ponitur terminus equocus est vna negatio vl' affirmatio. maior est nota ex p̄cedētibus: qꝛ enūtiatio vna simplr ⁊ enūtiatio plures incōiūcte opponūtur. ⁊ minor declarat declaratione exēplari sic. Si hoc nomē tunica imponit ad significandū hoīem ⁊ equū. ⁊ dicat tunica est alba. idē est dicere/ac si dicerē hō est albus/equus est albus: sꝫ hec oīo hō est albus/equus est albus/est oīo plures incōiūcte. et per cōñs nō est vna affirmatio nec vna negatio: ⁊ per cōñs in equocis nō est necesse vnā pteꝫ cōdictiōis esse veraꝫ ⁊ reliquā falsam. Ex isto loco pōt notari q̄ terminus equocus iportat sua signata incōiūcte: ⁊ per cōñs nec copulatiue nec disiūctiue: sed q̄uis idē sit dicere tunica est alba: ⁊ dicere hō est albus/equus est albus: tñ iter ista nō pōt eē cōña aliqua. nō. n. sequit/tunica est alba. ḡ hō est albꝰ aut equus est albus/nec eō. qa oratio multiplr nō pōt eē nec añs nec cōñs: nec oīo que est plures incōiūcte pōt esse cōñs. ¶ Sciēdū q̄ qdā libri hñt talē lrām. si tunica iponit homini ⁊ equo/nihil refert dicere tunica est alba/hō est albus/⁊ equus est albꝰ. sed hec lrā falsa est: qꝛ supfluit hec cōiūctio copulatiua et. Si tñ hec lrā inueniat ⁊ aliqs vellet taleꝫ lrām exponē nō dꝫ itelligē q̄ illa oīo/tunica est alba/significet ideꝫ qd̄ hec copulatiua/hō est albus/⁊ equus est albus. sꝫ dꝫ itelligē hāc idētitatē quātuꝫ ad attributiōeꝫ p̄dicati vnius de plibꝰ: nec differt dicere/tunica est alba/hō est albꝰ/⁊ equus est albꝰ: qꝛ in vtraqꝫ lraꝫ attribuit vnū de plibꝰ. ⁊ in h̄ cōueniūt: sꝫ in h̄ differūt: qa in copulatiua attribuit vnū plibꝰ mediāte cōiūctiōe copulatiua. ⁊ in hac oīone multiplici/tunica est alba/attribuitur vnū pluribꝰ incōiūcte. hoc est nulla cōiūctiōe mediāte. Et ex hoc pōt notari q̄ ad qōneꝫ multiplicem nō est rñdēduꝫ vnica rñsione: qa ad oīoneꝫ que plures oīones est incōiūcte nō est rñdēdum vnica rñsione. Si eīꝫ queratur vtrū hō sit albus/equus sit albus. hec questio est plures: nec est rñdēdum vnica respōsione: sed pluribus.

¶ In his ḡ que sunt ⁊ que facta sunt necesse est affirmationē vel negōnē verā vel falsam esse. In vl'ibus qdeꝫ vl'r semꝑ hāc verā: illā vero falsam: ⁊ in his que sunt singularia quēadmodū dictum est. In his vero que in vl'ibus nō vl'iter dicūtur nō est necesse. Dictū aūt ⁊ de his.

¶ Recapitulat supiꝰ declarata. s. q̄ ppōnes oppoīe cōdictoīe de pñti ⁊ de p̄terito. necē est q̄ vna sit vera ⁊ alia falsa. ⁊ h̄ taꝫ in ppōnibꝰ vl'ibꝰ q̄ꝫ in singularibꝰ. s. qñ affirmatio vel negatio ē ppositio vl'is: ⁊ altera pars cōdictiōis pticlaris: sꝫ in vl'ibꝰ nō vl'r sumptis: nō ē necesse q̄ si affirmatio sit vera q̄ negatio sit falsa: nec eō. vt pꝫ de subcōtrarijs que ponūtur simul eē vere ⁊ nunq̄ꝫ sil' false. qualr aūt est verū q̄ in illis de pñti ⁊ de p̄terito necesse est alterā parteꝫ cōdictionis esse verā ⁊ alteraꝫ falsam apparebit in sequētibus. hoc enim est verum in ppositionibus de pñti ⁊ de p̄terito: quaruꝫ veritas nō depēdet a futuro.

¶ In singularibus vero ⁊ futuris non silr.

¶ Hec est 2ͣ pars pn̄ium huiꝰ capli: in q̄ Phs ondit q̄lr ppōnes oppoīe de futuro se hñt ad vitateꝫ ⁊ falsitatē. ⁊ cōtinet duas ptēs. In pͣ ondit q̄ in singularibꝰ de futuro in mā cōtingēti absolute loquēdo nulla ē vitas determinata sicē in illis de pñti. In 2ͣ ibi. Igit oē qd̄ est. ondit quō hē ppositiones de futuro se hñt ad vitatē ⁊ falsitatē. ⁊ cōtinet pma pars duas pticulas. In pͣ pbat q̄ nō est sil' vitas in illis de futuro in mā cōtingēti sicut in illis de pñti ducēdo ad ipossibile q̄ oia que eueniūt de necītate eueniunt. In 2ͣ pte ibi. Qd̄ ḡ cōtingit. cōcludit incōueniētia que sequunt ex illo incōueniēti qd̄ est: oia futura de necessitate eueniūt. In pͣ pte ibi. Nam si ois. pmittit cōclusionē pbādaꝫ. 2ͦ pbat eam. ⁊ 3ͦ remouet vnā falsam rñsionē ibi. At vo neqꝫ. pmittit ergo cōneꝫ dicēs: q̄ in singularibus de futuro nō est silr. s. sicut in illis de pñti ⁊ de p̄terito. s. q̄ in illis de futuro nō est semꝑ altera pars cōdictionis determinate vera ⁊ reliqua determinate falsa.

¶ Nā si ois affirmatio vel negatio vera vel falsa est: ⁊ oē necesse est eē vel nō eē. Si itaqꝫ hic qdē dicat futurū aliqd. ille vero nō dicat h̄ idem ipm futurū. manifestū est: qm̄ necesse est verū dicē alteꝝ ipoꝝ. si ois affirmatio vera vel falsa est: vtraqꝫ. n. nō erūt sil' in talibꝰ. Nā si veꝝ est dicē: qm̄ albū est vel nō albū: necesse est albuꝫ eē vel nō albū. Et si est albū vel nō albū: veruꝫ ē vel affirmare vel negare: ⁊ si nō est mētit: ⁊ si mētit nō est. Quare necesse est oēm affirmationē vel negationē veraꝫ eē vel falsam. Nihil igit neqꝫ est neqꝫ fit neqꝫ casu: neqꝫ vtrūlibet nec erit nec nō erit aliqd cōtigēter: sꝫ ex necītate oia ⁊ nō ad vtrūlibet. aut. n. q dicit verus ē aut qui negat. Silr. n. aut fiet vel nō fiet. vtrūlibet

ciꝫ nihil magis sic vel nō sic se hꝫ aut habebit.

¶ Probat ꝯnē quā intēdit. ⁊ est ista: ꝙ nō oīs affirmatio vł negatio in illis de futuro ē vera vel falsa. ⁊ hec ē ꝯ. xi. huiꝰ lib. que ꝓbaꝛ ꝑ ipōle sic. Si oīs affirmatio vel negatio de futuro sit determinate vera vel falsa sicꝫ in illis de pn̄ti: tūc oē illud qđ eueniet de necītate eueniet. ḡ ⁊c̄. ꝯn̄s est ipōle. ḡ ⁊ añs. ꝑ̄ ꝓbat dupl'r istā ꝯnez seu incōueniēs. 2° ꝓbat ipōsitatē ꝯn̄tis. pͣ ꝓbatio est talis/ si oīs affirmatiua ⁊ negatiua de futuro sit determinate vera vel falsa. ḡ si vnus dicat/ B erit: ⁊ alius dicat/ B nō erit: opꝫ ꝙ vnus istoꝝ dicat determinate verū: ⁊ aliꝰ determinate falsuꝫ ⁊ mētiaꝛ: nec pōt dici ꝙ vterqꝫ istoꝝ dicat veꝝ cuꝫ ꝯdictoria nō possint eē sil' vera. ⁊ sic oīa determinate euenirēt. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nihil eueniret a casu nec ad vtrūlibet: qđ ē ipōle. Ista ratio fundaꝛ sup hoc ꝙ illa ꝯuertūtur. ꝓpositio est determinate vera: ⁊ dicēs eam dicit determinate veruꝫ. ⁊ ita ista sil'iter ꝯuertūtur/ ꝓpositio est determinate falsa. ⁊ dicēs eam dicit determinate falsum.

¶ Ampliꝰ si est albuꝫ nūc: veꝝ erat dicere prio: qm̄ erit albū: q̄re semꝑ veꝝ fuit dicere qđlibet eoꝝ que facta sunt qm̄ erit: ꝙ si semꝑ veruꝫ est dicē qm̄ est vel erit: nō pōt B nō eē vel nō futurū eē. qđ aūt nō potuit nō fieri/ ipōle ē nō fieri: ⁊ qđ ipōle est nō fieri/ necesse est fieri. Oīa ḡ q̄ futura sunt necesse est fieri. Nihil igiꝛ vtrūlibet erit neqꝫ casu. Nā si a casu nō ex necītate.

¶ 2° ꝓbaꝛ eadeꝫ ꝯclō sic. si hec ē mō determinate vera/ B est albū. ḡ hec pꝰs fuit determīate vera/ B erit albū. ⁊ eadē rōne hec semꝑ fuit vera/ B erit albū. ⁊ sic de q̄libꝫ eorū que facta sunt semꝑ fuit veruꝫ dicere ꝙ ipm̄ erit: ⁊ si semꝑ fuit veꝝ dicere ꝙ ipm̄ erit nō pōt eē gn̄ ipm̄ erit. ḡ nō pōt nō fieri: ⁊ ipōle est nō fieri: ⁊ per ꝯn̄s necesse ē fieri. oīa ḡ que fiūt de necessitate fiūt: ⁊ ꝑ ꝯn̄s nihil erit a casu nec ad vtrūlibet. nā qđ fit a casu vel ad vtrūqꝫ non fit de necessitate. ¶ Notāda sunt hic tria. ꝑ̄ ꝙ hec rō fundaꝛ sup hāc regulaꝫ/ ꝓpositio vera singularis de ꝑterito est necīa. arguiꝛ sic. si hec de ꝑterito mō est vera. hec fuit vera demrāndo illā/ hoc erit albū. ḡ est necīa/ hec fuit vera/ B erit albū. ⁊ per ꝯn̄s nō pōt nō fieri nec al'r euenire. ¶ 2° notādū est ꝙ p̄hs in istis rōnibꝰ nō capit necessitatē pro necītate ꝑpetua seu pro v̄itate ꝑpetua. sꝫ fm̄ ꝙ dicit ineuitabilitatē pro aliq̄ determinato tp̄e. Vn̄ illa ꝯn̄a nō valet. dicēs B dicit veruꝫ. ḡ necesse est sic euenire fm̄ ꝙ necesse dicit ꝑpetuā v̄itatē. sꝫ fm̄ ꝙ dicit ineuitabilitateꝫ pro aliq̄ determinato tp̄e. ⁊ hec nō dꝫ itelligi ꝯn̄a iter necesse ⁊ nō possibile nō. Nā si necesse. i. ineuitabil'r sit B euenire pro aliq̄ determinato tp̄e. ḡ nō possibile est non euenire pro isto tp̄e: sed nō seq̄ꝛ simpl'r ꝙ nō pōt nō euenire. ¶ 3° notādū ꝙ illa ratio bn̄ ꝓbat ꝙ nō est determinata v̄itas in illis de futuro in mā ꝯtingenti sicut in illis de pn̄ti. nā si eēt determinata v̄itas in illis de futuro sicut in illis de pn̄ti que non depēdet a futuro. ⁊ in illa de pn̄ti que nō depēdet a futuro est determinata v̄itas. qđ est ineuitabile. qđ ꝓbaꝛ sic. sit vna vera pro nūc/ seq̄ꝛ ꝙ illa de futuro est determinate vera: qđ nō pōt pro tūc nō esse: et ita de q̄cūqꝫ futuro nō pōt euitari gn̄ eēt futuruꝫ. ⁊ sic oē futurū necīo erit: accipiēdo necīuꝫ pro determinato tp̄e. v. g. si soꝛ. nūc sit albꝰ. hec/ soꝛ. est albꝰ/ est determinate vera: q2 pro tūc nō pōt ineē nō vera. Si ḡ ista/ soꝛ. erit albꝰ/ fuit pꝰs ita determinate vera. sicut hec/ soꝛ. est albus/ est mō vera. tūc ista/ soꝛ. erit albꝰ fuit ita determinate vera ꝙ pro tūc fuit ineuitabile gn̄ soꝛ. erit albꝰ pro aliq̄ determinato tp̄e. ⁊ sic in tp̄e ꝑterito ꝓpinq̄ pn̄ti fuit determinate verū/ soꝛ. erit albꝰ: ita ꝙ in q̄libet tp̄e q̄tumcūqꝫ remoto fuit hec determinate vera/ soꝛ. erit albꝰ. ex quo seq̄tur/ ꝙ semꝑ verum fuit ineuitabile/ soꝛ. aliqn̄ fore albū. ⁊ ita est de q̄cūqꝫ alio futuro eadē rōne: ꝙ ita determinatum est ipm̄ fore: aliqn̄ sicꝫ mō est determinatuꝫ ꝙ soꝛ. est albus: omne ḡ qđ eueniet de necessitate eueniet: ⁊ nihil a casu.

¶ At ṽo nec qm̄ neutrū veꝝ est ꝯtingit dicē: vt qm̄ neqꝫ erit neqꝫ nō erit. Primū. n. cū sit affirmatio falsa/ erit negatio nō vera. Et cuꝫ hec sit falsa: ꝯtingit affirmationē non esse veram.

¶ Remouet incidētal'r falsam r̄nsionez: que posset eē talis: ꝙ in ꝓpōnibꝰ de futuro in mā ꝯtingēti neutra est vera: q2 in talibus vtraqꝫ pars ꝯdictionis est falsa. Illud remouet p̄hs ꝓbās ꝙ nō vtraqꝫ ps ē falsa l' ꝓpōnibꝰ de futuro in mā ꝯtingēti. ⁊ hec est ꝯclusio 22ᵃ huiꝰ lib. que ꝓbaꝛ dupl'r. ꝑ̄ sic. si aliqua ꝓpositio affirmatiua sit falsa/ ꝓpositio negatiua que sibi ꝯdicit est vera. ⁊ si aliqua negatiua sit falsa: ꝓpositio affirmatiua que sibi ꝯdicit est vera. ḡ si in illis de futuro in mā ꝯtingēti vtraqꝫ pars ꝯtradictionis sit falsa: seq̄ꝛ ꝙ in eisdeꝫ vtraqꝫ pars ꝯdictionis sit vera. qđ est impossibile. ḡ ⁊c̄. Quidā dicūt ꝙ p̄hs remouet r̄nsionem quā pōt r̄nderi ꝙ in talibꝰ de futuro neutra pars ꝯdictiōis est vera. ⁊ hoc videꝛ l'rā sonare dicēs: sic ꝙ neutrum est verū nō ꝯtingit dicere: qm̄ nec erit nec nō erit. Et fm̄ hoc videꝛ idē itelligē per illā/ hoc non erit. ⁊ per istā verū est ꝙ hoc nō erit. ⁊ tn̄ ratio suo ꝓbat ꝙ in talibus nō vtraqꝫ pars ꝯdictionis est falsa. videꝛ eē dōm ꝙ ꝓbat ꝙ nō est verū dicere ꝙ neutra pars ꝯtradictionis esset vera ꝓpter hoc ꝙ vtraqꝫ pars ꝯtradictionis est nō falsa/ ⁊ ecōtra. Unde p̄hs ponit hoc directe ꝙ in talibus non vtraqꝫ pars ꝯtradictionis est falsa.

¶ Adhuc si veruꝫ est dicere qm̄ albū est ⁊ magnum: opꝫ vtrūqꝫ eē. Si ṽo erit cras: opꝫ esse cras. Si aūt neqꝫ erit neqꝫ nō erit cras: nō erit vtrūlibet: vt nauale est bellū. opꝫ. n. neqꝫ fieri nauale bellum neqꝫ nō fieri nauale bellum.

¶ Scđo ꝓbaꝛ eadē ꝯclusio sic. ⁊ supponiꝛ ꝙ omne qđ est verū de futuro/ erit verū q̄nqꝫ de pn̄ti. ⁊ qđ nō est verum de futuro nō erit verū de pn̄ti. v. g. si erit verū ꝙ aliquid erit albū ⁊ nigruꝫ erit: aliqn̄ verū dicere de isto ꝙ est album ⁊ nigrū. ⁊ si verū erit dicere: qm̄ hoc erit cras albuꝫ ⁊ magnū: ⁊ aliqn̄ erit veꝝ dicere de pn̄ti B est albū ⁊ magnū. ⁊ si nō est verū dicere de futuro nunq̄ erit veruꝫ dicere de pn̄ti. ⁊ hoc arguiꝛ sic. In ꝓpositiōibus de futuro vtraqꝫ ps ꝯdictōis ē falsa. B erit B nō erit. ḡ vtraqꝫ istaruꝫ est falsa de pn̄ti. B est/ B nō est. ⁊ si hec est falsa/ B nō est/ tūc nō est vera hec/ B nō ē. ⁊ si hec sit falsa B nō ē: tūc hec nō est vera/ B est: ⁊ ita si ista duo sint sil' falsa. B est/ hoc nō est. ⁊ sic aliqn̄ erit verū ꝙ nec hoc est/ nec hoc nō est. qđ est ipossibile exēplificat de nauali bello. Si enim vtraqꝫ eaꝝ est falsa/ nauale bellū erit/ nauale bellum nō erit: ⁊ si vtraqꝫ istaꝝ erit falsa: tūc erit verū ꝙ nec nauale bellū est: nec ꝙ nauale bellum nō est. qđ est ipossibile. Ista ratio fundaꝛ sup duas regulas. Prima ꝙ oīs ꝓpositio vera de futuro hꝫ aliquā ꝓpōnez veram de pn̄ti: que q̄nqꝫ erit vera. Alia regula est ꝙ ꝓpōnez eē falsam ꝯuertiꝛ cum ꝯdictorio istius ꝓpōnis. v. g. ista ꝓpositio/ soꝛ. est/ est falsa: ⁊ ꝯuertiꝛ cum ista/ soꝛ. nō est. igiꝛ si vtraqꝫ istaꝝ sit falsa/ hoc erit/ hoc nō erit. ideo vtraqꝫ istaruꝫ est falsa istis demrātis/ hoc erit/ hoc nō erit. ꝯuertiꝛ cum ista/ hoc erit/ hoc nō erit. ¶ Circa ꝑ̄ᵐ regulā est sciēdū ꝙ oīs ꝓpo

sitio

sitio singularis que est de subo singulari simplici vera de futuro babebit aliã de pñti veraz in eisdẽ terminis:que aliqñ erit vera. vt si bec sit vera de futuro antichris erit. bec de pñti aliqñ erit vera. s. antichris est. sed si ppositio sit vera de futuro: τ babeat terminuz cõem pro subo vel singularem cõpositum ex subo cõi τ pnoie demõstratiuo τ nõ cõi: nõ opz φ si ppositio sit vera de futuro φ babeat aliquã de pñti in eisdez terminis que aliqñ est vera. ista eiz erit vera / albũ erit nigruz. τ bec nunq̃ erit vera / hoc album est nigrũ. sed in tali ppõne de futuro vere corñdet aliq̃ de pñti in qua subijcit subm simplr rc^m eiusdez pdicati: vt illa / albũ erit nigrũ. babebit illã de pñti verã / boc est nigrũ / demõstrando subm albedinis: τ illa / boc albũ erit nigrũ / babebit talẽ de pñti veram / boc est nigrum.

¶ Que ḡ ɔtingũt incõueniẽtia bec sunt τ huiꝰ alia. Si oĩs affirmatiõis τ negatiõis vel in bis que in vlibꝰ dñr vlr: vel in bis que sunt singularia necesse est oppositaꝝ bãc verã eẽ: illã vo falsam. Nibil autẽ vtrũlibet eẽ in bis que sunt τ que fiũt: sed oĩa esse vel fieri ex necessitate.

¶ Hec ẽ 2ª pticula pᵉ ptiᵉ. 2ᵉ ptis pñˡⁱˢ: in q̃ pħs osidit icõueniẽtia que sequitur ex illo incõueniẽti. qđ est: φ oĩa q̃ eueniẽt de necessitate euenient. Et ɔtinet duas pticulas. In pᵃ ponit illud eẽ incõueniẽs per ipossibile deducẽdo ad ipossia que sequũtur ad bãc. oĩa que eueniẽt de necessitate eueniẽt. In 2ᵃ ibi. Qz si bec nõ sunt. pbat idez osñsiue. In pᵃ particula ɔcludit incõueniẽtia τ remouet duas falsas rñsiones. dicit ḡ pmo φ bec incõueniẽtia τ bꝰ. sũt que sequũtur. si dicat φ taz in vlibꝰ q̃z singularibꝰ de futuro determinate altera pars ɔdictõis est vera τ altera falsa: qz si sic eẽt alteꝝ ɔdictorioꝝ erit nec̃io veruz τ alterũ falsum. τ sic nibil fiet a casu nec ad vtrũlibet. sed oĩa que sunt de nec̃itate sunt: τ oĩa que fiẽt de necessitate fiẽt. qđ est incõueniẽs. bec ɔñtia patet ex precedẽtibus.

¶ Quare non oportebit neqz cõsiliari neqz negociari: quoniam si boc faciamus erit boc. Si vo modo boc: non erit boc.

¶ Ex h incõueniẽti φ oĩa que eueniẽt de necessitate eueniẽt / deducit ad ista duo incõueniẽtia. ¶ Uñ ponit istã ɔnez que est. 23. buius libri. φ nõ oĩa que eueniũt de necessitate eueniũt. bec ɔclo pbat per ipossibile. 2ᵒ osñsiue ibi. Qz si boc nõ sit. pbat 3ᵒ ɔnez. pᵒ deducẽdo ad ipossibile. i. ad duo incõueniẽtia. Primum est φ nõ oportebit de aliq̃ ɔsiliũ accipe. τ illud seqᵗ: qz vt pbatũ est. 3ᵒ Etbi. ɔsiliũ nõ est de bis vel ex bis que sunt ex necessitate: sed solũ de ɔtingẽtibus eẽ vel nõ esse: que sunt in nr̃a ptãte. Scõm incõueniẽs est φ oẽs actiones bumane que sunt pp aliquẽ finẽ erũt supflue: qz siue opent siue nõ opent eueniẽt fines q̃s intẽdimus. sed boc est ɔtra mẽtẽ boiuz qui negociant τ ɔsiliant: qz ea cã vident ɔsiliari τ negociari vt fines intẽti eueniãt. τ propter alium τ alium finẽ bomines negociãtur τ consiliãtur.

¶ Nibil. n. pbibet in millesimũ annũ būc qdẽ dicere h futuruz eẽ: būc vo nõ dicẽ. Quare ex nec̃itate erit qđlibet eoꝝ qđ veꝝ erat dicẽ tũc.

¶ Remouet duas falsas rñsiones que possent dari ad rationẽ suam supius positã que fuit ista. si sit determinata v̾itas in illis de futuro: tũc si aliqs dixerit φ boc eueniet: τ alius dixerit φ h nõ eueniet / necesse est alteꝝ eẽ verũ: τ ita alteꝝ de necessitate eueniet. Ad istã rñsionẽ rñdent aliq sic: φ si aliqs affirmaret aliqd euenire sic τ aliqs negaret idez / necesse est alteꝝ dixisse verũ. Si fiat s̃mo de ppinq̃ futuro τ nõ de remoto. Istã rñsionez remouet dicẽs: φ modo est dñia / siue fiat sermo de ppinq̃ / siue de remoto quãtũ ad incõueniẽs ɔclusum. nibil eiz refert dicẽ φ aliqd verũ erit nũc. τ idẽ dicere ante millesimũ annũ.

¶ At vo nec boc differt si aliqs dixerit ɔtradictionẽ vel nõ dixerit. manifestũ est enim qa sic se bñt res. vt si bic qdem affirmauerit: ille vo negauerit: neqz eiz pp̃ter affirmare vel negare erit vel nõ erit: nec in millesimũ annum magis q̃z in quantolibet tpe. Quare si in omni tpe sic se babebat vt vnũ vere diceret necesse est boc fieri. τ vnũqđqz eoꝝ que fiũt sic se babere vt ex necessitate fieret. quãdo eniz vere dicit quis qm̃ erit: non põt non fieri. τ qđ factum est verum est dicere semper quoniam erit.

¶ Remouet 2ᵃᵐ rñsionẽ: qz posset aliqs dicere φ si aliqs affirmaret aliqđ futurũ ɔtingẽs: τ aliꝰ negaret illud idez. φ tũc necesse est alteꝝ istoꝝ dicere verũ determinate. sz h est pp eoꝝ dicere: τ nõ qz alterũ istoꝝ est determinate veruz. s. affirmatio vel negatio. Istã rñsionẽ remouet di. φ pp dicere alicuiꝰ nec magis nec minus eueniẽt: sz in eo φ res est vel nõ est dr̃ oõ vera vel falsa. Unde nibil refert dicere boc est verũ φ boc erit ante millesimũ annũ vel prius. τ ideo siue sit determinatuz φ boc erit siue sit determinatũ φ boc non erit / omnia fient ex necessitate: τ nibil a casu nec ad vtrũlibet τc̃.

¶ Qz si bec non sunt possibilia. videmus enim esse principium futuroruz τ ab eo quod cõsiliamur atqz agimus aliquid.

¶ Hec est 2ᵃ pars huiꝰ scđe pticule: in qua osñso per ipossibile φ nõ oĩa que eueniũt de necessitate eueniũt. ostẽdit idẽ per rõnes osñsiuas. τ dicit pᵒ φ si pdicta nõ sunt possibilia. cũ pbat ppoᵐ alia via. τ pbat duplr φ non oĩa que eueniũt de necessitate eueniũt. pᵃ ratio bec est. Illa quoꝝ nos sumus pñᵒ nõ sunt de necessitate: sed quorũdã futuroꝝ nos sumus pñᵒ. ḡ quedã futura de necessitate nõ eueniũt: τ per ɔñs nõ oĩa que eueniũt de necessitate eueniũt. maior pz: qm̃ sumus nos dñi nr̃oꝝ actuũ: ita φ in libera ptãte est agere qđdam vel nõ agere. sed manifestũ est φ talia quoꝝ nos sumus pñᵒ nõ de necessitate eueniũt. Si eiz talia de necessitate eueniũt. oĩa per que in ɔuersatiõe bumana boĩes eliciũtur ad bona τ retrabuntur a malis eẽnt inutilia τ supflua: cuiꝰ sunt psuasiones τ depcationes / ɔiurationes / piurationes τ remuneratiões. Si. n. oĩa que agimus de necessitate agimus / siue fierent ɔiurationes / siue psuasiones / siue non fierẽt: nibil minus agemus oĩa. Et sic oĩa qbus boĩes eliciunt a bonis τ retrabũtur a malis eẽnt superflua. qđ est incõueniẽs. τ sic pz maior τ minor. pz etiã. s. φ nos sumus pñᵒ quorũdã futuroꝝ. nam nos ɔsiliamur de agẽdis a nob: sed non ɔsiliamur nisi de bis que sunt in nr̃a ptãte. i. quoꝝ nos sumus principia.

¶ Et qm̃ est oĩno in bis que nõ semp actu sunt eẽ vel nõ esse possibile vt in qbus vtrũq̃z ɔtingit τ eẽ τ nõ eẽ. Quare τ fieri τ nõ fieri.

¶ Ostẽso in rebus bumanis φ nõ oĩa que eueniẽt de necessitate eueniẽt. osñdit idem in alijs rebus φ nõ oĩa que eueniũt de necessitate eueniũt. Et est ratio talis. quecũq̃ pñt fieri τ nõ fieri illa de necessitate nõ eueniũt: sed multa que eueniũt pñt indifferẽter fieri τ non fieri. ḡ multa que fiẽt nõ de necessitate fiẽt. maior est de se manifesta.

minoꝛ pȝ per rõneȝ: ⁊ per exempla sensibilia. ꝓ sic. Que-
cũqȝ nõ sunt semꝑ actu pñt esse ⁊ non eẽ aliqñ: q̃a vel sꝑ
eẽnt vel semꝑ nõ essent: ⁊ per ꝯñs nõ pñt fieri ⁊ nõ fieri:
qꝛ talia nõ pñt eẽ vel nõ eẽ nisi per eoꝝ fieri vel nõ fie-
ri. In q̃bus ḡ ꝯtingit fieri ⁊ nõ fieri/in eisdẽ ꝯtingit esse ⁊
nõ esse/⁊ ecõuerso. ḡ talia nõ ex necessitate fuũt vel sunt:
sed in eis est natura possibilitatis per quam indifferẽter
se hñt ad fieri vel nõ fieri: ⁊ ad esse ⁊ nõ esse ⁊c̃.

¶ Et multa alia nobis manifesta sunt sic se hñ-
tia: vt qm̃ hãc vestẽ possibile est incidi: ⁊ nõ in-
cidiẽ: ȝ pri⁹ exteriẽ. Silr̃ aũt ⁊ nõ incidi possibi-
le est. Nõ. n. eẽt prius eã exteri nisi eẽt possibi-
le nõ incidi. Quare ⁊ in alijs futuris quecũqȝ
ſm potẽtiã dñr h⁹ manifestũ est: qm̃ nõ oĩa ex
necẽitate vel sunt vel fiũt. Sȝ alia qdẽ ad vtrũ-
libet ⁊ nõ magis vel affirmatio vel negatio ve
ra est. alia ṽo magis qdeȝ hñt in pluribꝫ alteꝝ.
Sed ꝯtingit fieri alteꝝ. alterum aũt minime.

¶ Eadẽ minoꝛ ꝓbaẽ per exẽpla sic. Accipiaẽ vna noua ve
stis. manifestũ est ꝙ possibile est eãdem incidi: q̃a ex pte
vestis nihil obuiat: nec etiã aliq̃d obuiat ex parte agẽtis
quare nõ possit incidi. possibile est etiã eãdeȝ vestem nõ
incidi. qḋ ꝓbaẽ: q̃a possibile est illa veste indui: ⁊ per ꝯñs
est possibile eam exteri. i. vetustate eaȝ corrũpi: sed si ex-
teraẽ nõ incidiẽ: ⁊ per ꝯñs possibile est eãdẽ nõ incidi. ḡ
vtrũqȝ est possibile. s. eãdem vestem incidi ⁊ nõ incidi: ⁊
per ꝯñs nõ est necesse eaȝ incidi nec est necesse eã nõ in-
cidi. Et ex hoc ꝯcludit ph̃s ꝙ silr̃ in alijs futuris que nõ
semꝑ sunt actu. sed in po⁹ manifestũ est ꝙ nõ oĩa ex ne-
cessitate sunt vel fiũt: sed eoꝝ quedã se hñt ad vtrũlibet
que equalr̃ se habẽt ad affirmationẽ vel negationẽ. Alia
ṽo sunt in q̃bus alterum ꝯtradictorioꝝ ꝯtingit vt in plu
ribus ⁊ reliquuȝ vt in paucioribꝫ: sed in oĩbus talibus est
potestas ad esse vel nõ esse: ad fieri vel nõ fieri.

¶ Igiẽ eẽ qḋ est qñ est ⁊ nõ eẽ qḋ nõ est qñ non
est necesse est. Sed nõ oẽ qḋ est necesse est eẽ:
nec qḋ nõ est necesse est nõ eẽ. Nõ eniȝ idẽ est
omne qḋ est eẽ necẽio: ⁊ necẽio qñ est ⁊ simplr̃
eẽ ex necessitate. Silr̃ aũt ⁊ in eo qḋ nõ est. Et
in ꝯdictõe eadẽ ratio est eẽ qdẽ vel nõ eẽ oẽ ne-
cesse est ⁊ futurũ eẽ vl̃ nõ eẽ. nõ tñ est diuidẽtẽ
dicẽ alteꝝ necẽio. Dico aũt necesse qdẽ futurũ
eẽ bellũ nauale cras: vel nõ eẽ futurũ. Sȝ nõ fu
turũ eẽ cras nauale belluȝ necesse est vel nõ fu-
turũ esse. futurũ aũt esse vel nõ eẽ necesse est.

¶ Hec est 2ª pticula scðe partis principalis: in qua ondiẽ
qualr̃ ꝓpões de futuro in mã ꝯtingẽti se hñt ad v̓itatẽ
⁊ falsitateȝ. ⁊ ꝯtinet tres particulas. In pª ondit qualr̃ in
h⁹ ꝓpõnibꝫ est determiata v̓itas. In 2ª ibi [Quare qm̃.]
ondit qũo in ipis nõ ẽ determiata v̓itas. In 3ª ibi [Qua-
re manifestuȝ.] ꝯcludit duo correlaria. In pª ḡ pte ponit
duos modos ꝓbãs in ꝓpõnibꝫ de futuro q̃bꝫ in mã ꝯtin-
gẽti est determinata v̓itas. Primus modus est ꝙ in ꝓpo
sitionibꝫ de futuro limitatis ⁊ determinatis ad mẽsuraȝ
ad quã res futura habebit eẽ est v̓itas determinata: sicut
in illis de pñti ⁊ de p̃terito. v̓. g. sicut iste ꝓpões de pñti
sunt vere. omne qḋ est qñ est necesse est eẽ. silr̃ oẽ qḋ nõ
est: dũ nõ est necesse est nõ eẽ. Ita iste ꝓpões de futuro
sunt determinate vere/omne qḋ erit necesse est fore qñ
erit. silr̃ ista est vera/omne qḋ nõ erit necesse erit nõ fore
qñ nõ erit: sicut hec est falsa/omne qḋ est necesse est esse:
ita hec est falsa/omne qḋ erit necesse erit fore: nec iste sũt
ꝓpões eedẽ/oẽ qḋ est necesse est eẽ: ⁊ oẽ qḋ est qñ est ne
cesse est eẽ. Et in ꝯdictõe eadẽ rõne. Scðs modus ꝑ quẽ
est determinata v̓itas in illis de futuro est: qꝛ sic in ꝓpõ-
ne de pñti disiũctiua cũ suo ꝯdictorio est determiata ve-
ritas: sic ꝙ disiũctiua facta ex ꝯdictorijs est determiate
vera ⁊ necẽia. ita ẽ in illis de futuro. s. ꝙ disiunctiua facta
ex ꝯdictorijs de futuro est determiate vera ⁊ necẽia. v̓. g.
sic̃ hec ẽ determinate vera/antichῖs ẽ vl̃ antichῖs nõ est.
ita hec ẽ determinate vera/antichῖs erit vel antichῖs nõ
erit. Uñ q̃uis nauale bellũ nõ sit necẽiuȝ/nec modo fore/
nec fore cras: tñ necẽiuȝ est nauale bellũ fore vel nõ fore
cras. ⁊ h̃ in sensu cõposito in quo denotaẽ ꝙ hec ẽ necẽia:
nauale belluȝ erit: vel nõ erit cras. nõ aũt in sensu diuiso
in quo denotaẽ ꝙ necẽium est nauale bellũ cras fore: vel
necẽiuȝ ẽ nauale bellũ cras nõ fore. ¶ Hic sunt duo notã
da. ꝓ circa pᵐ moᵐ qũo poniẽ determiata v̓itas in illis de
futuro. Est ḡ nõnᵐ ꝙ hec ꝓpositio/oẽ qḋ est qñ necesse ẽ
eẽ/est multiplex ſm cõpõnẽ ⁊ diuisionẽ. In sensu cõpõ-
nis p̄dicaẽ ly necesse. ⁊ denotat ꝙ hec ꝓpositio sit necẽia/
oẽ qḋ ẽ/est qñ est. ⁊ h̃ est veꝝ in sensu diuisiõis. Est vlte-
ri⁹ distinguẽda: eo ꝙ põt eẽ tꝑalis vel de tꝑali extremo.
⁊ hec distinctio põt eẽ distinctio ſm cõpõnẽ ⁊ diuisionẽ.
si sit tꝑalis: sic hec est falsa. ⁊ est sensus/omne qḋ ẽ neces-
se est eẽ qñ ipm est. iste ẽ vnus sensus diuisus: ⁊ sic est fal
sa: qꝛ ex hac seqẽ ꝙ aliqñ/omne qḋ ẽ necesse est eẽ. Ideo
ſm ꝙ ẽ tꝑalis/sic hec ẽ falsa. ſm qḋ est de tꝑali extremo
ẽ vlteriꝰ multiplex: eo ꝙ hec determinatio qñ põt se te-
nere ex pte subi: ⁊ tũc totum illud est subm qḋ est qñ est:
⁊ sic est falsa: quia denotaẽ ꝙ omne illud de quo dicitur
hoc totũ qḋ est quãdo est ꝙ tale omne sit necesse eẽ. sed
hoc est falsum: q̃a hoc totũ qḋ est quãdo est/verificaẽ de
quolibet existẽte: ⁊ non q̃dlibet existẽs necesse est eẽ. sed
ſm ꝙ ly quãdo/se tenet ex pte p̄dicati. sic est vera/⁊ de-
terminat modũ necessitatis vel eẽ modificatũ ꝑ moduȝ
necẽitatꝭ: ⁊ tũc iste ẽ sensus: ꝙ oẽ qḋ ẽ necẽ ẽ eẽ qñ ẽ. h̃ est
ꝓ illo tũc in q̃ ẽ. ⁊ sic ly necesse/nõ dicit necẽitateȝ simplr̃.
sȝ dicit necẽitatẽ limitatã ad determiatã mẽsurã in q̃ ipa
res est. Uñ denotaẽ ꝙ oẽ qḋ ẽ in aliq̃ istãti nõ põt nõ eẽ
pro illo istãti in quo ẽ. Uñ si in h̃ istãti sit hec v̓a/soꝛ. est.
ipoſe ẽ ꝙ in h̃ istãti sit hec falsa/soꝛ. est. Impoſe. n. est ꝙ
aliq̃d muteẽ in istãti de v̓itate in falsitatẽ: ⁊ eꝯ. Cuius rõ
est: qꝛ si aliq̃d muteẽ in istãti de v̓itate in falsitatẽ. aut ḡ
mutatiõe subita: aut successiua. nõ subita: qꝛ qñ mutatio
ẽ subita tũc ẽ terminus mutatiõis. s. terminꝰ a quo ⁊ ter-
minus ad quẽ. ḡ si aliq̃d in istãti subito mutareẽ de v̓ita-
te in falsitatẽ aliq̃d in istãti silr̃ esset verũ ⁊ falsum. qḋ est
ipoſe: nec põt aliq̃d in istãti mutari mutatiõe successiua:
qꝛ oĩs mutatio successiua hȝ necẽio p̄us ⁊ posterius: sȝ p̄us
⁊ posteriꝰ nõ pñt eẽ in istãti: cuȝ istãs sit indiuisibile. ḡ in
istãti nõ põt eẽ mutatio successiua: ⁊ ꝑ ꝯñs nõ põt aliq̃d
in istãti mutari a v̓itate in falsitatẽ/vel eꝯ mutatiõe suc-
cessiua. ¶ 2º est notãdũ circa modũ quo poniẽ determi-
nata v̓itas in illis de futuro ꝯtingẽti: ꝙ oĩs disiũctiua est
necẽia in qua sit diuisio inter ꝯdictoria opposita: ⁊ ꝑ ꝯñs ta
lis disiũctiua est determinate vera. ꝙ aũt talis disiũctiua
sit necẽia. pȝ: q̃a suũ ꝯdictoriũ est ipoſe cuȝ includat ⁊ ise-
rat suũ ꝯdictoriũ ꝓpriũ: ⁊ ꝑ ꝯñs includit opposita. qḋ pȝ.
nã illa ꝓpositio/nõ antichῖs erit/vel antichῖs nõ erit/in-
cludit ⁊ isert suũ ꝓpriũ ꝯdictoriũ. nã seq̃tur/nõ antichῖs
erit vl̃ nõ erit. ḡ antichῖs nõ erit: ⁊ seqẽ/antichῖs nõ erit.
ḡ antichῖs erit vel nõ erit. q̃a arguiẽ a pte disiũctiue ad
totã disiũctiuã. ḡ a p̄ ad vltimũ seqẽ/nõ antichῖs erit vel
nõ erit.

nõ erit. ꝛ per ꝯñs ista/antichꝛis erit vel nõ erit/est necessaria: qꝛ seqꝉ ex sua ꝯdictoria ꝛ sua ꝯdictoria icludit opposita: quia includit istas duas/antichꝛis erit/ ꝛ antichꝛis nõ erit. ꝛ ꝑ ꝯñs sua ꝯdictoria est ipossi. ¶ Sciẽduz ẽ ꝙ ista distõ vꝫ. s. qñ ly qñ/põt teneri ex pte subi vel ex pte pdicati: põt eẽ distinctio ſm amphibologiã ꝑꝑ diuersitatem cõstructõis. vel põt eẽ distinctio ſm cõpõnẽ ꝛ diuisionẽ: eo ꝙ hec determinatio qñ ponitur inter duo determinatiua: ꝛ põt indifferẽter cõponi cũ vno vel cum alio.

¶ Quare qm̃ orõnes siꝉr vere sunt quẽadmodum ꝛ res se hñt. manifestũ est qm̃ quecunqꝫ sic se hñt vt ad vtrũlibet sint ꝛ cõtraria ipsoruꝫ cõtingere queãt. necesse est siꝉr se hẽ cõtradictionẽ qõ cõtingit in his que nõ semꝑ sũt: ꝛ nõ semꝑ nõ sunt. hoꝝ. n. necesse est qdẽ alterã partem cõtradictõis verã esse vel falsaꝫ: nõ tñ hoc aut illud sed vtrũlibet ꝛ magis quideꝫ alteraꝫ veram: nõ tamẽ iam veram vel falsam.

¶ Hec est 2ª pticula hui⁹ pticule in q̃ oñdiꝉ q̃lr in ꝓpõe de futuro in mã ꝯtingẽti nõ est determinata vitas. ꝛ declarat ꝙ in illis de futuro in mã cõtingẽti neutra ps ꝯdictõis ꝑ se accepta est determinate vera. ꝛ est ꝯ. 24. huius lib. q̃ ꝓbaꝉ sic. Sicut res futura ꝯtigẽs se hꝫ ad fore ꝛ nõ fore: ita ꝓpõ ꝯtingẽs de futuro se hꝫ ad vitatẽ ꝛ falsitatẽ. hoc pꝫ. qꝛ in eo ꝙ res est vel nõ est dꝛ orõ vera vel falsa: vt supra dcm̃ est. sed res futura ꝯtingẽs se hꝫ ad fore eq̃liter ꝛ nõ fore. ꝛ hoc est veꝝ loquẽdo õ ꝯtingẽti ad vtrũlibet. g̃ ꝓpõ õ futuro in mã ꝯtingẽti eq̃lr se hꝫ ad vitatẽ ꝛ falsitatẽ: aut g̃ erit vtraqꝫ ps ꝯdictõis determinate vera in talib⁹ de futuro cõtingẽti. aut neutra ps erit va. sed nõ vtraqꝫ ps erit vera in talib⁹ determiate. g̃ neutra ꝛc. ꝛ sic est in oĩb⁹ que nõ sunt semꝑ vera in talib⁹ de futuro. s. neutra ps ꝯdictõis ꝑ se accepta est determiate vera in illis de futuro. ſꝫ cũ disiunctiõe ad suũ ꝯdictoriũ ẽ determinate va. h̃ est disiunctiua facta ex ptib⁹ ꝯdictoꝝ est determinate vera: vt declaratum est supra.

¶ Quare manifestũ est qm̃ non est necesse oẽs affirmationes vel negatiões oppositaꝝ hãc q̃dem verã illaꝫ aũt falsaꝫ esse. Neqꝫ. n. quẽadmoduꝫ in his que sunt sic se habet etiam in his que nõ sunt: possibilia tamẽ esse aut nõ esse: ſꝫ quemadmodum dictum est.

¶ Hec est 3ª pticula h⁹ pticule in q̃ phs īfert duo correlaria ex dictis. Primũ est ꝙ nõ sꝑ est necĩuꝫ ꝙ altera pars ꝯdictõis sit determinate va ꝛ altera fła. Scdꝫ ꝙ nõ siꝉr se hñt ptes ꝯdictõis ad vitatẽ ꝛ falsitatẽ in illis de pñti ꝛ in illis de ꝑterito: ꝛ in illis õ futuro in mã ꝯtigẽti. ¶ Hic sunt tria notãda: ꝛ vnũ dubiũ. Notãduꝫ est ꝓ ſm intẽtionẽ phi hic. ꝙ in ꝓpõnib⁹ de pñti ꝛ õ ꝑterito est determinata vitas vel falsitas. ſꝫ nõ in ꝓpõnib⁹ de futuro in mã ꝯtingẽti ꝛc. In ꝓpõnib⁹ de ꝑterito poni solent due regłe. Pria est ꝙ oĩs ꝓpõ affirmatiua va de ꝑterito est necĩa. Alia est ista. Oĩs ꝓpõ negatiua falsa de ꝑterito ẽ ipossi. Sꝫ iste regule intelligẽde sunt de singularib⁹ ꝓpõnibus de ꝑterito vbi subyciꝉ termin⁹ singularis simpłr. In vlibus aũt nõ sunt ille regule vere. Naꝫ hec est hoc mõ va. oĩs hõ fuit añ. a. sit. a. instãs pñs. ꝛ hec nõ ẽ necĩa: qꝛ qñqꝫ erit falsa qñ aliꝫ hoĩes erũt qui nõ fuerũt ante. a. Siłr in singularib⁹ vbi subyciꝉ termin⁹ singularis cõpositus ex subã ꝛ accñte capiũt iste due regule instantiã. naꝫ hec est vera. sor. vigilans fuit hic intus. sit ita ꝙ sor. fuit vigilãs ꝛ sit h̃ intus: ꝛ iam forte dormiẽte erit hec falsa ꝑꝑ falsaꝫ implicationẽ: qꝛ implicat sor. esse vigilantẽ accipiendo ly vigilantem pro eo qõ est vigilans: ꝛ sortem esse hic intus dormientem. Adhuc in propositionib⁹ singularibus vbi subyciꝉ termin⁹ simplex nõ sunt iste regule vere. sed solum in illis õ ꝑterito que nõ depẽdent a futuro: cuiꝰ sunt tales ꝓpõnes. antichꝛs fuit nasciturꝰ. Jacob⁹ fuit moriturus in. a. sit. a. instãs futurũ. Unñ sicut in ꝓpõnib⁹ de futuro in mã ꝯtingẽti nõ est determinata vitas: sic in ꝓpõnib⁹ de pñti vel de ꝑterito que depẽdẽt a futuro: vel que eq̃pollẽt ꝓpõnib⁹ õ futuro: nec est determiata vitas: nec est determinata falsitas. Unñ sicut illa ꝓpõ. a. erit/nec est determiate va nec falsa. sic illa. a. est futurũ: que eq̃pollet illi. a. erit: nec est õtermiate va: nec determiate fła. Unde phs intẽdit hic dĩe ꝙ in illis de pñti ꝛ de ꝑterito: q̃ꝝ veritas nõ depẽdet a futuro/ necesse est alterã partem ꝯdictionis eẽ determinate verã ꝛ alterã determinate falsaꝫ. ſꝫ nõ est ita de ꝓpõnib⁹ de pñti nec de ꝑterito: quaꝝ veritas depẽdet a futuro. ¶ Scdo est notãdũ ꝙ ꝓpõ ẽ determinate va 3ʳ. Uno⁰: qꝛ sic determiaꝉ ad vitatẽ ꝙ non põt eẽ fła. ꝛ isto mõ sola ꝓpõ necĩa dꝛ determiate vera. Alio⁰ dꝛ ꝓpõ determiate vera q̃ sic est va per h̃ ꝙ nõ poterit nõ eẽ va pro h̃ istãti. ꝛ sic ꝓpõ de pñti cuiꝰ vitas nõ depẽdet a futuro est determiate va. vt ista. sor. est albus/ est ita determiate va pro h̃ istãti ꝙ nõ ꝑt nõ eẽ va ł h̃ in instanti. nec vnqꝫ potuit eẽ falsa ł hoc instanti. Tertio dꝛ ꝓpositio determinate vera que sic est vera pro h̃ instãti ꝙ nõ põt eẽ falsa pro hoc instanti: potuit tamẽ esse falsa: ꝛ sic est altera pars cõtradictiõis in illis õ futuro in mã ꝯtingẽti va determiate pro h̃ istãti pro quo est va ꝙ nõ ẽ falsa: potuit tñ fuisse fła pro eodẽ istãti. v. g. si sor. moueꝉ in. a. hec ẽ õtermiate va. nũc. s. in. c. sit. c. pñs istãs: sor. moueꝉ in. a. q̃ non est fła. in. c. põt tñ fuisse fła in. c. qõ ꝓbaꝉ. nã seqꝉ. sor. nõ moueꝉ in. a. g̃ hec ẽ fła. sor. moueꝉ in. a. ſꝫ in h̃ istãti. s. in. c. est añs posĩe. ꝛ iõ in. c. instãti ẽ ꝯñs posĩe. ꝛ ita ista sũt sił va. in. c. sor. moueꝉ in. a. ꝛ posĩe ẽ ꝙ sor. nõ moueaꝉ in. a. sequiꝉ ꝙ posĩe sit ꝙ hec sit falsa in. c. ꝙ sor. moueaꝉ in. a. siłr si ꝗescat post. a. tũc hec fuit fła in. c. sor. nõ moueꝉ in. a. ꝛ ita aliq̃ ꝓpõ de futuro est va in h̃ instãti: ꝛ tñ ẽ posĩe ꝙ sit fła in h̃ istãti. ꝛ posĩe ẽ ꝙ fuit fła in h̃ instãti. ¶ Tertio notãdũ est ꝙ aliq ponũt ꝙ ꝓpõ de futuro in mã ꝯtingẽti nec est va nec est fła. ꝛ rõ eoꝝ est ista. Illud qõ est indifferẽs ad veꝝ ꝛ ad fłm eq̃lr: nec ẽ verũ nec est falsuꝫ: qꝛ qua rõne eẽt veꝝ eadẽ rõne eẽt falsum. cũ ergo nõ põt eẽ simul verũ ꝛ falsum. sequiꝉ ꝙ hꝰ ꝓpõ nec est vera nec est falsa. Et ſm istã opinionẽ eẽt hec neganda. deus scit. a. fore. sit. a. vnũ futurũ ꝯtingẽs: qꝛ nihil sciꝉ nisi verũ: vt pꝫ ꝑmo poste. ꝛ. a. fore nõ est veruꝫ. ideo de⁹ nõ scit. a. fore: nec scit. a. nõ fore. ¶ Et si dicaꝉ ꝙ hec ꝯña sit bona. a. erit. g̃ deus scit. a. fore: qꝛ non põt añs esse verũ sine ꝯñte: cũ nullaꝫ verũ sit nescitũ. a. deo. si g̃ hec sit falsa. de⁹ scit. a. fore. sequiꝉ ꝙ hec sit determinate falsa. a. erit. ꝛ per ꝯñs sua ꝯdictoria erit determinate vera: ꝛ ita in ꝓpõnib⁹ de futuro in mã ꝯtingẽti erit determiata veritas. ¶ Huic rõni ridet ꝙ nõ sequiꝉ. a. erit. ergo de⁹ scit. a. fore. nec valet in talib⁹. añs nõ põt eẽ veꝝ sine cõsequẽte. g̃ ꝯña ẽ bona. Et si dicaꝉ. si nõ seqꝉ. a. erit. g̃ de⁹ scit. a. fore. g̃ oppositũ ꝯñtis stat cũ añte. ꝛ per ꝯñs oppositũ ꝯñtis ꝛ añs pñt simul eẽ vera. a. erit ꝛ deus nõ scit. a. fore. ꝛ per ꝯñs ẽ possibile ꝙ aliqd sit verũ nescituꝫ a deo. qõ est ipossĩe. huic ꝯcediꝉ ꝙ oppositũ ꝯñtis ꝛ añs possunt eẽ simul vera. Unñ dicunt ꝙ aliqua stare simul põt eẽ dupliciter. aut qꝛ possunt eẽ simul vera. aut qꝛ vnum infert oppositũ alteriꝰ. ꝛ isto scdo modo stant ista simul. a. erit ꝛ deus nõ scit. a fore. ¶ Melius tamẽ videꝉ eẽ dicẽduꝫ

ꝙ in ꝓpōnib⁹ de futuro in mā ꝯtīgēti altera ps est vera: ꝛ altera pars est falsa mō quo dictū ē. Unde phs loquēs de ꝯdictorijs de futuro in mā contingēti dicit sic:qm̄ nec neutrū est veruz nec nō cōtingit dicere. Unde ſm pħm opz dicere ꝙ altera pars cōtradictionis sit vera in illis d̄ futuro:q̄uis tñ neutra sit ita determinata sicut in illis de p̄nti ꝛ de p̄terito q̄ nō depēdēt a futuro. Uñ si.a.erit/erit verū dīe.a.erit. ꝛ si nō erit/erit verū dīe ꝙ.a.non erit. Si g̊.a.erit vel nō erit/erit verū dīe ꝙ.a.erit/ vel flm est dīe ꝙ.a.erit. Rō illi⁹ opi.que est ꝙ ꝓpō de futuro est eq̄liter indifferēs ad verū ꝛ ad flz nō valet: qz ꝑ eadē rōnez pōt ꝓbari ꝙ.a.nec erit nec nō erit: sz id qd̄ est īdifferēs eq̄lr ad fore ꝛ ad nō fore nō est nec̄e magis fore q̄z nō fore. sed a.est eq̄lr indifferēs ad fore ꝛ ad nō fore:sit.a. vnum tale qd̄ ꝯtingit ad vtrūlibz fore ꝛ nō fore.g̊ q̄ rōne fore ipsi.a. īnerit:eadē rōne nō fore inerit.g̊ q̄ rōne erit.a.eadē rōne a.nō erit.g̊ si.a.erit.a.nō erit. g̊ nec.a.erit. nec.a.non erit. Jō dico ꝙ nulla ꝓpō de futuro in mā ꝯtingēti est in hoc instāti eq̄lr indīns ad v̄itatē ꝛ falsitatē: qz cuilz ꝓpōni d̄ futuro in h̄ instāti inest v̄itas:ita ꝙ nō inest falsitas sibi. Silr nihil qd̄ ꝯtigit ad vtrūlibz fore est in h̄ instāti eq̄lr indīns ad fore ꝛ nō fore:ita ꝙ vtrūlibz predicat̄ eq̄lr de ipso in h̄ instāti:qz cuilibz tali vel nūc iest fore:ita ꝙ non inest sibi nō fore:vl sibi iest in h̄ instāti nō fore: ita ꝙ nō inest sibi fore. ¶ Sz forte dicet aliqs si h̄ mō sit v̄a. antichr̄s erit.g̊ statiz post h̄ instās erit v̄a.g̊ v̄itas h⁹ ꝓpōnis. antichr̄s erit fuit iaz.g̊ nec̄e est ꝙ v̄itas hui⁹ fuit in.a.qz si aliqd fuit nec̄e est ip̄m fuisse. g̊ ipo͛e est ꝙ hec fuit falsa in.a.ꝛ vera in.a.qm̄ incōpossibilia sunt:qz eadē ꝓpō fuit falsa in.a.ꝛ vera in.a.ꝛ ꝑ ꝯñs si hec/antichr̄s erit/sit vera in.a.nō pōt in futuro esse falsa in.a.nihil g̊ est dīe ꝙ aliq̄ ꝓpō est fl̄a in.a.ꝛ ꝙ pōt fuisse v̄a in.a. ¶ Dōm est ꝙ hec ꝯñā nō valet.h̄ ꝓpō fuit vera in.a. g̊ nō potuit nō fuisse vera in.a.nec seq̄t̄.hec ꝓpō fuit.g̊ v̄itas hui⁹ ꝓpōnis fuit. sicut nō seq̄t̄.antichr̄s fuit futur⁹.g̊ futuruz antichr̄i fuit. illud.n.qd̄ nō existit actualr pōt denolare rē que est ꝛ rez que nō est.naz tam illud qd̄ existit q̄z illud qd̄ nō existit denoiat̄ a tp̄e p̄terito:ꝛ ēt a tp̄e futuro.nā tā illud qd̄ existit q̄z illud qd̄ nō existit fuit ꝛ erit.g̊ ꝛc̄. ¶ Positis notabilib⁹ restat vna dubitatio grādis circa istā mā̄z.s. vtruz oē qd̄ euenit de nec̄itate euenit. ꝛ vī ꝙ sic:qz qd̄ deus scit eē vēturū/de nec̄itate euenit.qd̄ pz. qz scia dei est infallibilis.sz oē qd̄ euenit de⁹ scit eē vēturū.naz de⁹ scit vētura sicut ꝛ p̄ntia.g̊ oē qd̄ euenit de nec̄itate euenit. ¶ Itē oē qd̄ hēbit cāz ꝑ se sufficiētē sui euēt⁹ de nec̄itate euenit:qz posita cā sufficiēti de nec̄itate ponit̄ effect⁹. sz oē qd̄ euenit hēbit cāz ꝑ se sufficiētez sui euēt⁹.g̊ ꝛc̄. ꝓbatio minoris.naz q̄ro vtrū cā ꝓductiua effect⁹ sit sufficiēs ad ꝓducendū effectū:ita ꝙ illa posita opz effectū poni.vel nō est sufficiēs:ita ꝙ illa posita ꝛc̄. Si dēt̄ p̄ᵐ: hī ꝓpoᵐ ꝙ oē qd̄ euenit hēbit cāz sufficiētez sui effect⁹: qua posita nec̄e est effectuz poni. ꝛ si dēt̄ aliud mēbrū.s.ꝙ cā ꝓductiua non sit sufficiēs:ita ꝙ ipsa posita nō nec̄e est effectū poni: tūc ad h̄ ꝙ effect⁹ ponat̄ oz plus ponere.quo pluri posito q̄ro an nec̄e sit effectū poni vel nō.si sic: hī ꝓpoᵐ ꝙ posita cā cū illo pluri addito qd̄ est cā sufficiēs opz effectū poni:ꝛ ita ad h̄ ꝙ effect⁹ ponat̄ oz poni cāz sufficientē:qua posita ꝛc̄. Si dēt̄ ꝙ illo pluri posito nō est nec̄e effectū poni. g̊ ad h̄ ꝙ effect⁹ ponat̄ oportebit plus ponere.ꝛ querēdū est de illo pluri sic̄ p̄us.ꝛ ita ad h̄ ꝙ effect⁹ ꝓducat̄ inesse opz ponere cāz sufficientē effect⁹:qua posita nec̄e est effectū poni.ꝛ eadē rōne illa cā hēbit cāz q̄ posita ꝛc̄.ꝛ sic est arguēdum de oī effectu.ꝛ sic seq̄t̄ ꝙ oē qd̄ eueniet de necessitate eueniet. ¶ In oppoᵐ est phs h̄: qz nō opz negociari nec ꝯsiliari:ꝛ ēt sic nihil fieret a casu vl eueniret ad vtrūlibz qd̄ vī incōueniēs. ¶ Ad istud dubiū dīt q̄dā ꝙ oē qd̄ eueniet nec̄io eueniet.qd̄ pōt ꝓbari forti ratiōe fundata sup trib⁹ fundamētis. Primū fundamētū supra qd̄ fundat̄ est illud.ꝙ deus scit oīa futura certitudinalr. Uñ si aliqd eueniet de⁹ scit ꝙ ip̄m eueniet. ꝛ h̄ pz ꝑ dcā scōꝝ q̄ dīt ꝙ de⁹ nō alr cog̊scit fcā q̄z fienda:sz certitudinalr cog̊scit ꝛ scit fcā seu p̄terita. g̊ certitudinalr scit fiēda. Scōz fundamētū sup qd̄ fundat̄ est illud:ꝙ deus oē illud qd̄ scit pōt reuelare alteri:vel soz.vel pla. ita ꝙ pōt iprimere itellectui aliquā sciaz de oī futuro qd̄ ip̄e nouit. ꝛ h̄ pz ex p̄mo meta. naz signum sciētis est posse docere. Tertiū fundamētum sup qd̄ fundat̄ est illud. Omne qd̄ fuit nec̄e est fuisse. Uñ si aliqd fuit/nec̄e est illud fuisse. dicēte Arist.6.ethi.auc̄te illi⁹ Agaton quā approbat ipse sic.recte dicit Agaton:hoc solo p̄uat̄ de⁹ facere igenita q̄ vtiq3 sunt fcā.h̄ ē de⁹ p̄uat̄ isto posse.s. facē de p̄terito nō p̄teritū. Illud g̊ p̄nᵐ est nec̄iuz.oē qd̄ fuit nec̄e ē fuisse.sic nec̄iuz est.oē p̄teritū fuisse p̄teritū. ¶ Ex istis ar.sic. De⁹ nūc scit alterū istoꝝ.a.erit.a.nō erit: vt ex p̄mo p̄suppositio:sit tūc ita ꝙ sciat in h̄ instāti istā.a.erit. po͛e est tūc ꝙ erit in hoc instāti iprimat sciaz illi⁹.a.erit in itellectu soz. hoc.n.est po͛e ex scōo fundamēto. qb⁹ suppositis statim post.c.h̄ erit vera.scia hui⁹.a.erit/fuit in itellectu soz.in.c. instāti.mō seq̄t̄.scia hui⁹ fuit in.c.instāti.g̊ nec̄e est sciam hui⁹ fuisse in.c.instāti. vt pz ex 3ᵒ fundamēto. ꝛ vlteri⁹ sequit̄.g̊ impo͛e est sciaz h⁹.a.erit/fuisse in.c.instāti.ꝛ vlteri⁹. g̊ ipo͛e est deū sustinuisse illaz.a.nō erit in.c.instāti. g̊ si nec̄e est hāc.a.erit.fuisse verā in.c.instāti. seq̄t̄ ꝙ necesse sit.a.fuisse futurū in.c.instāti:qz scia hui⁹.a.erit/fuit in.c.instāti.seq̄t̄ ꝙ in.c.a.fuit futuruz.ꝛ si aīs sit nec̄ium ꝯñs est nec̄iū.g̊ si.a.erit.seq̄t̄ ꝙ nec̄e erit.a.fore. ¶ Scōo ex ꝑte scie dei arguit̄ sic. Scia dei est infallibilis.nec pōt mētiri:qz scia dei est ipse de⁹/qui est oīno imutabilis.g̊ si de⁹ scit.a.fore nec̄e est.a.fore:qz si dēt̄ oppositūz.s.ꝙ po͛e sit.a.nō fore.ꝛ ponit̄ istā nō eē.s.ꝙ.a.nō erit. seq̄t̄ ꝙ scia dei mutat̄ de scia hui⁹.a.erit/in nō scia eiusdē. ¶ Cōfirmat̄ sic.soz.scit a fore.g̊ ineuitabile est gn̄.a.erit.g̊ cū scia soz.nō sit magis certa q̄z scia dei.seq̄t̄ ꝙ si de⁹ scit.a.fore: ꝙ ineuitabile sit gn̄.a.erit. ¶ Itē si de⁹ scit.a.fore. h̄ statiz erit v̄a.de⁹ sciuit.a.fore.sz ꝓpō affirmatiua v̄a de p̄terito est nec̄ia.g̊ si de⁹ sciuit.a.fore/statiz post h̄ instās erit nec̄ia.ꝛ seq̄t̄.de⁹ sciuit.a.fore.g̊ erit.a.aīs ē nec̄iuz.g̊ ꝯñs est nec̄iuz.ꝛ ꝑ ꝯñs.a.nec̄io erit. Itē si ꝯtingēter aliqd eueniret.h̄ maxīe ꝯtingeret in agētib⁹ libere.sz in illis nihil euenit ꝯtingēter.qd̄ ꝓbat̄ ex ꝑte p̄destinatōis ꝛ reprobationis sic.de⁹ ab eterno p̄destinauit aliquē hoiez ad vitaz eternā.s.sortē.si ita.q̄ro tūc:aut soz. peccare pōt ꝑ finalez ipotētiā vel nō.si nō.g̊ nec̄io saluabit̄: ita ꝙ in ptāte sua nō est finalr peccare ꝛ nō peccare.si detur ꝙ pōt peccare: seq̄t̄ ꝙ pōt eē ab eterno reprobat⁹.ꝛ ponit̄ in esse: ꝛ tunc seq̄t̄ ꝙ soz.fuit reprobat⁹:ꝛ ꝙ ab eterno nō fuit p̄destinatus. ¶ Itē pōt argui sub hac for⁸.si soz.sit p̄destinat⁹ statim post hoc instās erit hec vera.p̄destinatio sortis fuit:ꝛ si p̄destinatio sortis fuit:nec̄e est p̄destinatōez soz. fuisse. g̊ nō est po͛e soz.reprobari.hec ꝯñā pz: qz ista repugnat. nec̄e est p̄destinatōez soz.fuisse.ꝛ soz.erit reprobat⁹.ꝛ ista repugnāt/soz.fuit semꝑ reprobat⁹: ꝛ nec̄e est sortez fuisse p̄destinatū.g̊ ista repugnāt/necesse est sortē fuisse p̄destinatum: ꝛ soz.erit reprobat⁹.ꝛ cuicūq3 actui repugnat aliqua nec̄itas potētie eiusdē act⁹ repugnat eadē nec̄itas.g̊ ista repugnāt/nec̄e est p̄destinationez soz.fuisse:ꝛ po͛e est sortē reprobari.ꝛ per ꝯñs ex vno seq̄t̄ oppoᵐ alteri⁹.ergo seq̄t̄.necesse est p̄destinationē soz.fuisse. g̊ soz. nō pōt reprobari. ¶ Sed ista opi.est irrōnabilis:q̄ destruit liberz arbitriū ꝛ destruit pħiaz ꝛ diuinā potētiā: ꝛ leges huma-

nas ꝛ aplicā ptātē3. Primó destruit liberū arbitriū:quia
ponit gcqd bomo pōt facere de necessitate fieri.illud etiā
ponit ꝙ hō nihil pōt facere libere libtate ꝫdictiōis. Unā
ꝓm istā opi.ad quālꝫ ꝓpōnē de poīi seqꝭ q̄lꝫ sua de iesse
in eisdē termis.quocūq̄ .n.demrato.hec ꝯña foret bona.
hoc pōt fore.ḡ hoc erit.soz.pōt fore alb⁹.ḡ soz.erit albus.
tu potes suspēdi.ḡ tu eris suspēsus:ꝛ sic de oib⁹ alijs.qꝛ in
hꝫ oib⁹ ꝯñtijs ex oppo^{m} ꝯñtis seqꝭ oppo^{m} añtis. seqꝭ.n.
ꝓm istā opi.h̄ nō erit.ḡ neċe est h̄ nō eē.ꝛ vlteri⁹.ḡ nō est
poſſe fore.qδ est oppo^{m} añtis.seqꝭ etiā. tu nō suspēderis.
ḡ neċe est te nūq̄ suspēdi.ḡ tu nō potes suspēdi. ḡ a pmo
ad vltimū tu potes suspēdi.ḡ tu suspēderis.❡ Item hec
opi.destruit pħiaꝫ nāleꝫ:qꝛ pn^{m} scie nālis est ꝙ agēs suffi
ciens ad agēdūꝫ amoto quocūq̄ ipedimēto pōt agere in
passūꝫ dispositū ad patiēdū approximatū agēti. sꝫ h̄ opi.
destruit h̄ pn^{m}: qꝛ ꝓm opi.istā hec ꝯña est bona. tu potes
cōburi ab illo igne/demrato igne maxīo ꝛ calidissimo.ḡ
tu eris cōbustus ab illo igne.añs est vez p ꝓdictum pn^{m}
scie nālis.similr seqꝭ ꝓm istā opi.tu potes cōburi ab isto
igne.ḡ tu nō eris cōbustus ab igne.ḡ si hec opi.sit vera ꝛ
ꝓdictū pn^{m} nāle sit vez:seqꝭ ꝙ ꝫdictoria sunt sil' vā.s.ꝙ
tu eris cōbustus ab isto igne : ꝛ ꝙ tu nō eris cōbustus ab
isto igne:sed h̄ est ipoīe.ḡ pꝫ ꝙ vel dicta opi.sit falsa:vel
ꝙ dcm̄ pn^{m} sit falsūꝫ.❡ Ad ista ꝛ silia rīdeꝭ dubitando
añs.s.tu potes cōburi a maxīo igne: ꝛ silr dubitaꝭ ista.tu
potes nō cōburi a maximo igne: cū in igne sit po^{a} activa
sufficiēs ad cōburēdūꝫ te:qꝛ in igne est calor maxim⁹ qui
est potētia actiua ad cōburēdūꝫ: ꝛ a qualꝫ po^{a} denoīatur
subꝫ potēs.ḡ ignis hñs illam potētiā cōbustiuā est potēs
cōburere te.ḡ ignis est potens cōburere te. Silr in te est
potentia receptiua cōbustionis.ḡ tu potes cōburi ab isto
igne. Unde si qs dubitet si posset cōburi a maximo igne:
proyciaꝭ in ignē ꝓpter suaꝫ ꝓteruiā: ꝛ certificari poterit
vtrū ignis possit euꝫ cōburere vel nō.❡ Itē sic dicentes
hñt dubitare in cūctis.sic.n.dicētes hñt dubitare an ipsi
possint leuare paleaꝫ de terra:cū illa leuare ꝛ posse leua/
re sint ꝯuertibilia apud istos. ❡ Itē iste hꝫ dubitare an
posset vinci ab aliquo hoīe:qꝛ hꝫ dubitare an vinceretur
ab aliquo hoīe:ꝛ etiā dubitare hꝫ an possit vinci ab oīb⁹
hoīb⁹ mūdi:qꝛ dubitat an vinceꝭ ab eis. ❡ Itē hꝫ dubi/
tare vtrū fortioz possit vincere debilissimū: ꝛ vtrum for/
tissim⁹ possit vincere debilioꝛē.❡ Item ista opi.destruit
oēs regulas pħi. versus finē.7.phy. ꝓm.n.illā opionē ista
esset falsa. si aliqδ mouēs aliqδ mobile mouet in aliquo
tpe.mouēs duple virtutis pōt mouere dupluꝫ mobile in
eq̄li tpe:qꝛ act⁹ nō ꝯseqꝭ se ꝓm posse.non.n.seqꝭ si aliqδ
mouēs mouet aliqδ mobile in aliquo tpe/mouens duple
v̄tutis mouet dupluꝫ mobile in eq̄li tpe. ꝛ si act⁹ nō con/
sequiꝭ se ꝓm posse/posse nō seqꝭ se ꝓꝫ istā opi. ❡ Itē ac/
cipiāꝭ duo hoīes eq̄lr potētes ad quecūq̄ patiētia ꝛ agē/
tia:ꝛ sint soz.ꝛ pla.vnus istoz pōt currere altero sedēte:sꝫ
vno illoz currēte alter pōt currere:cū sit eq̄lis potētie.ḡ
si soz.currit/pla.sedēte:plato pōt currere platone sedēte.
ergo plato currit platone sedēte:sꝫ h̄ est ipoīe.ḡ ꝛ hoc est
ipoīe.plato pōt currere platone sedēte.ḡ nō sequiꝭ.plato
pōt currere platone sedēte.ḡ plato currit platone sedēte.
❡ Oꝛ ꝛ ista opi.destruat diuinā potētiaꝫ pꝫ.qꝛ ꝓm istam
opionē de⁹ nihil pōt facere ad eē ꝯtingēter ꝛ libere : qm̄
hec ꝯña foret bona:de⁹ pōt facere te eē epꝫ.ḡ tu eris epis.
ꝛ silr seqꝭ.de⁹ pōt facere te eē epm:ꝛ facere te epm con/
uertiꝭ cū posset facere te epm.ḡ de⁹ faciet te epꝫ.ḡ a pmo
ad vltimū.sequiꝭ.si deus pōt te facere epm. ergo tu eris
eps.ꝛ ita sequiꝭ ꝙ de⁹ faciet gcqd pōt facere:ꝛ tūc si pos/
set te facere meliorē q̄ȝ es faciet te melioreꝫ q̄ȝ es. ❡ Ad
istud pīt dicere distinguēdo de potētia dei : qm̄ q̄daꝫ est
ordinata que ordinat ab eterno aliqd fiedū.ꝛ quedā ab/
soluta per quā pōt omne poīe:loquēdo de potētia dei oꝛ/
dinata.hñ sequiꝭ.iste hō pōt comburi ab illo igne.ḡ iste
hō cōbureꝭ ab illo igne. potētia.n.ordinata est q̄ ab eter
no de⁹ ordinauit aliqd fienduꝫ vel nō fiendū: sed loquē/
do d̄ absoluta po^{a} dubitaꝭ an iste hō pōt comburi ab illo
igne:qꝛ dubitaꝭ vtrū de⁹ ab eterno sic ordīauerit vel nō:
tñ ista distinctio nō soluit dubitationē:qꝛ dubitatio est d̄
possibilitate simplr.vtrū aliqδ qδ eueniet pōt simplr nō
euenire.ꝛ dubitatio nō est de ordinatōe dei. ꝛ rōnes isti⁹
opi.ꝓbant ꝙ nihil qδ eueniet pōt simplr non euenire:qꝛ
hec est vera loquēdo de necessitate simplr. omne qδ fuit
necesse est fuisse : ꝛ sup hoc fundaꝭ rō opi.superi⁹ posite.
❡ Itē ꝓm istā opioneꝫ ꝯtingētia simplr non sunt ex pte
causatoz:sed solum ex pte dei:qui tñ est summa necessi/
tas ꝛ summa imobilitas.❡ Itē illa cōīs distinctio de po
tentia dei absoluta ꝛ ordinata nō videꭤ valere:qꝛ in deo
nihil est:nec poterit esse inordinatuꝫ:oīs ergo potētia dei
est ordinata.Cōfirmaꭤ per hoc ꝙ hec ꝯña est necessaria.
deus faciet hoc.ḡ faciet hoc de potētia sua ordinata:qꝛ si
deꭤ oppositū.s.ꝙ de⁹ faciet.ꝛ h̄ nō faciet de potentia sua
ordinata.sequiꭤ ꝙ de⁹ faciet hoc iordinate:qδ est absur/
dum.ḡ hec ꝯña est bona.de⁹ faciet.a.ḡ faciet.a.de potētia
sua ordiata:sꝫ si añs est poīe.ꝯñs ē poīe.ḡ sequiꭤ.de⁹ pōt
facē.a.ḡ de⁹ pōt de po^{a} sua ordinata facere.a. gcqd ergo
deus pōt facere de potētia sua ordiata pōt facere.❡ Itē
potestas aliqua per quā deus dꭤ potēs facere aliquid vel
pati aliud ab eo nō soluꝫ est ex pte dei:imo est in reb⁹ nā/
lib⁹:ꝛ in agentib⁹ a ꝓposito est potētia intrinseca tā actiua
q̄ȝ passiua a qua creatū diciꭤ posse facere vel pati.dicente
Auicēna ꙙ nō dꭤ aliqd possibile: qꝛ agēs pōt sup ipsum:
sed qꝛ aliqd est in se possibile:ideo agēs pōt sup ipsuꝫ.ex
quo pꝫ ꝙ tñ dꭤ possibile a possibilitate intrinseca:ꝛ nō so
lum a possibilitate dei agētis.qδ ꝯfirmaꭤ: qꝛ ꝯcediꭤ deū
posse facere oīa que nō includunt ꝫdictionē: sꝫ qδ icludit
ꝫdictionē nō pōt facere.si.n.nō diceretꭤ aliquid possibile
in possibilitate dei : de⁹ posset facere illud qδ icludit ꝫdi
ctionē:sicut ꝛ illud qδ nō includit ꝫdictionē:qꝛ neutrum
hoz hñet in se aliquā possibilitatē vel ipossibilitateꝫ:a q̄
diceretꭤ possibile vl' ipossibile.❡ Oꝛ aūt ista opi.destruat
leges humanas:pꝫ.qꝛ leges humane statuūt ꝛ ordināt ꝙ
mali puniāꭤ ꝛ boni ꝓmienꭤ : ꝛ ꝙ nemo puniaꭤ pro eo qδ
euitare nō pōt:sed si omne qδ eueniret d̄ neċitate eueni/
ret:gcqd hō ageret/de necessitate ageret.ꝛ per ꝯñs nullus
esset puniēdus vl' laudandus nec vituperādus pro eo qδ
euitare nō pōt.❡ Confirmatur: qꝛ accipianꭤ duo hoīes:
quoz vnus ꝓpter ignorantiā faciat aliqδ malum vt ho/
micidiū:vel aliqδ aliud maluꝫ:ꝛ alius fecit cōsimile ma/
lum ex intētione ꝛ ex certa malitia.recte lex punit illum
qui ex intētione ꝛ malitia fecit maluꝫ vt homicidiū:ꝛ nō
punit illuꝫ qui ꝓpter ignorantiā fecit ꝯsimile malū: si tñ
vterq̄ fecit illud ex neċitate:ꝛ equalr ex necessitate:sicut
ista opio ponit:sequiꭤ ꝙ neuter ipsoz est puniendus:vel
ꝙ vterq̄ ipsoz est puniēdus cū nō sit maioꝛ ratio quare
vnus istoz sit magis puniēdus q̄ȝ alius:vel vterq̄ sit pu/
niendus quoz vtrūq̄ sit falsuꝫ.❡ Oꝛ aūt ista opinio de/
struat aplicaꝫ ptātem pꝫ:qꝛ ꝓm istā opioneꝫ esset dubitā/
dum: vtrū papa posset absoluere te ab aliquo peccato:qꝛ
ꝓm istaꝫ opionē sequiꭤ.papa pōt absoluere te ab aliquo
peccato.ergo absoluet te ab illo pctō.ꝯñs est dubitāduꝫ.
ḡ ꝛ añs esset dubitāduꝫ:qꝛ añs ꝛ ꝯñs sunt ꝯuertibilia:sed
hoc est ꝫ aplicā ptāteꝫ.❡ Itē dubitāduꝫ est vtrum papa
posset tibi ꝯferre aliquā ꝓbendā vel aliqδ bñficiū eccle/
siasticū:qδ est absurduꝫ. ❡ Itē esset dubitāduꝫ an papa
vel rex posset tibi dare denariuꝫ:qꝛ dubium est an dabit
tibi denariū.Et oēs rōnes in cōtrariū de facili pīt solui.

❡ Explicit liber primus peribermenias.

ℭ Incipit liber Secundus Peribermenias.

Quoniam aũt est de aliquo affirmatio significans aliqd. h̃ autez est nomẽ siue inoiabile. vnũ autẽ oz eẽ ꝛ ð vno h̃ qð in affirmatione est. Nomẽ aũt dcm̃ est ꝛ inoiabile prius. nõ hõ eni noiẽ qdem nõ dico ẜ infinituz nomẽ. vnũ.n.quodãmõ sighat ifinitũ: quẽadmodũ ꝛ nõcurrit:nõ ꝟbũ ẜ ifinitũ ꝟbũ. Erit ergo ois affirmatio vel ex noie ꝛ verbo: vel ex ifinito noie ꝛ ꝟbo. Preter ꝟbũ aũt nulla est affirmatio vel negatio. Est.n. vel erit vel fuit quecũqꝫ alia hꝫ verba ex his sunt que sunt posita.cõsignificant enim tempus.

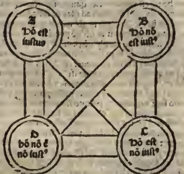
Iste est scðs liber in quo determinaẽ ð enũtiatõe ẜm ꝙ ɜbiẽ per aliqð extremũ supadditũ vel ꝑ finitũ vel ꝑ ifinitũ simplex vl cõpo^m:ꝛ ð ꝓpõne ꝛ ꝯña hꝫ enunciationũ adinuicẽ:ꝛ ꝯtinet tres tractat^s. In ꝑ determinat de oppõne ꝛ ꝯña enũtiationũ in eẽ. In z° ibi [Dis vo determiatis.] determiat de oppõne ꝛ ꝯña enũciationũ modaliũ. In 3° tractatu ibi [Utrũ ãt est.] mouet ꝛ soluit vnam dubitationẽ circa oppõnez enunciationis. ℭ Tractat^s pm^s ꝯtiet duo cap. In ꝑ determiat ð oppõe ꝛ ꝯña enũtiationũ hñtiũ termios simplices variatos ẜz finitũ ꝛ ifi^m. In z° ibi [At vo vnũ.] determiat de enũtiatiõib^s hñtib^s aliqð extremũ simplex vl cõpositũ ꝛ hitudines hꝫ enũtiationũ. Caplz p^m ꝯtinet duas ptes. In p^a ostẽdit phs ꝙ ois enũtiatio ꝯstat ex noie ꝛ ꝟbo finito vl infinito. In z^a ibi [Quare p^a affirmatio.] determiat ð oppõe ꝛ ꝯña enũtiationũ hñtiũ termios finitos vl ifinitos:ꝛ remouet q̃dã dubia. In p^a ḡ pte ꝓbat ꝙ ois enũtiatio constat ex ꝟbo ꝛ noie finito vl ifinito:ꝛ h̃ est p^a ɜ h^e lib.q̃ ꝓbaẽ sic. Ois enũtiatio sighat aliqd de aliq̃: illð qð sighat de aliquo est ꝟbũ:ꝛ illud de quo aliqd sighat est nomẽ finitũ vl ifinitũ.ḡ ois enũtiatio ꝯstat ex noie finito vl ifinito ꝛ ꝟbo. Quid ãt est nomẽ finitũ vl ifi^m dcm̃ ẽ in ꝑ lib. Dic dĩ ꝙ ꝟbũ est de aliq̃:ꝛ ita vi aliqui ꝙ ꝟbũ est ꝑdicatũ:qð negatũ ẽ supra p^m h^s.lz sit nota eoꝝ q̃ ð altero ꝑdicanẽ. Et iõ est sic dõm sicẽ ibi dcm̃ est:ꝙ ꝟbũ ẽ de aliq̃.s. de subo imediate.sz ꝑdicatũ est ð aliq̃ mediate.s. mediãte copula. ℭ Notãduz ẽ ꝙ phs accipit hic nomẽ large.s. indr̃nter pro noie ꝛ pro pronoie ꝛ ꝑticipio ꝛ pro quolz qð põt esse subz in enũtiatione:accipit ẽt hãc dictionez verbum.s.indifferẽter pro recto ꝛ obliquo.

ℭ Quare pria est affirmatio vel negatio vt est hõ/nõ est hõ. Deide est nõ hõ/nõ est nõ homo. Rursus est ois hõ / non est ois hõ / est ois non hõ/nõ est ois nõ hõ: ꝛ in intrĩsecis tp̃ib^s eadez rõ est. Qñ aũt est tertiũ adiacẽs ꝑdicaẽ dupl̃r dñr oppões. Dico ãt vt est iust^s hõ est tertiũ adiacere nomẽ vel ꝟbũ in affirmatõe. Quare q̃tuoꝛ ille erũt:quaꝝ due ad affirmatiões ꝛ negationẽ sese hñt ẜz ꝯñtiã vt ꝑuatões. due vo minime. Dico aũt qm̃ est: aut iusto adiacebit: aut nõ iusto. Quare ẽt negationes. q̃tuoꝛ ergo sunt. Intelligam^s vo qð dĩ ex his que subscripta sunt/est iustus hõ/hui^s negatio est: non est iustus hõ/est nõ iustus hõ: hui^s negatio/nõ est nõ iustus hõ,est.n.hoc loco ꝛ non est/iusto ꝛ nõ iusto adiacet. hec igiẽ quẽadmodũ in resolutoriꝭs dictum est sic sunt disposita.

ℭ Hec ẽ z^a ꝑticula h^s ca.in q̃ determiat de oppõne ꝛ ꝯña enũtiationũ hñtiũ termios finitos vel infinitos ꝛ ꝯtinet duas ꝑticulas. In p^a determiat de oppõne ꝛ ꝯña enuntiationũ. In z^a ibi [Nõ.n.dõz est.] mouet q̃dã dubia. In p^a ḡ ꝑticula determiat de oppõne ꝛ ꝯña enũtiationũ ꝯstitutaꝝ ex noie ꝛ ꝟbo finito vel ifinito:ꝛ q2 ꝟbũ in enũtiatõe accipiẽ z^r.nã aliqñ accipiẽ ꝟbũ nõ specificatũ nec determinatũ ad aliquã nãz certã:ꝛ tũc ꝟbũ est ꝑdicatũ in enũtiatiõe:q2 in tali enũtiatiõe nõ est nisi ꝟbũ ꝛ subz: ꝛ tunc dĩ ꝙ ꝟbũ ẽ z^m adiacẽs:vt i ista/hõ ẽ:ꝛ aliqñ accipiẽ ꝟbũ specificatũ ꝛ determinatũ ad aliquã nãz determinatã:ꝛ tũc dĩ ꝟbũ eẽ 3^m adiacẽs:vt h̃/hõ est aial:vl h̃/hõ ẽ alb^s. nã tũc sũt tria in enũtiatiõe. Iõ phs ꝑ determiat ð oppõe enũtiationũ in qb^s h̃ ꝟbũ est/est z^m adiacẽs.ꝛ ponit eãdẽ oppõnẽ enũtiationũ in qb^s h̃ ꝟbũ ẽ/est 3^m adiacẽs. Prio ḡ intẽdit phs ꝙ si h̃ ꝟbũ est/sit z^m adiacẽs in enũtiatione multiplicanẽ enũtiatões ꝛ oppões ꝑ h̃ ꝙ subm põt variari ꝑ fi^m ꝛ ifi^m:ꝛ ꝑ h̃ ꝙ põt sumi cũ signo vl̃i vel sine signo vl̃i:ꝛ sic sũt q̃tuoꝛ oppões:ꝛ octo enũtiatiões. nam subo existẽte finito sũt due oppões ꝛ q̃tuoꝛ enũtiatones: vt pz.nã hec est vna oppõ/hõ est/hõ nõ est/ ꝛ due enũtiatiões. ꝛ hec ẽ alia oppõ/ois hõ ẽ:nõ ois hõ ẽ. Si aũt subz sit termĩ^s infinitus:sic sunt due oppões ꝛ q̃tuoꝛ enuntiatões vt pz:h̃ ẽ vna oppõ/nõ hõ ẽ/nõ hõ nõ ẽ/ꝛ due enũtiatiões. ꝛ hec est alia oppõ/ois nõ hõ est/nullus nõ hõ ẽ/ ꝛ sic sũt q̃tuoꝛ oppões ꝛ octo enũtiatiões qñ h̃ ꝟbũ est/ est z^m adiacẽs in enũtiatiõe. ℭ Notãduz est ꝙ phs accipit h̃ oppõnẽ large pro diuersitate iter ꝓpões de eodem subo ꝛ de eodez ꝑdicato:quaꝝ vna est affirmatiua ꝛ alia negatiua:siue pñe sil' eẽ vere siue sil' false.ꝛ isto mõ ꝓpões subcõtrarie sunt opposite. Qñ autẽ h̃ ꝟbũ est/est 3^m adiacẽs tũc sũt i duplo pl̃es oppões ꝛ in duplo pl̃es enũtiatiões:q2 tũc põt eẽ multiplicatio ex variatiõe ꝑ finitũ ꝛ ifi^m tã a pte ꝑdicati q̃ꝫ a pte subi. põt aũt h̃ accipi cert^s numer^s oppõnũ ꝛ enũtiationũ sic.in oi ꝓpõne h̃ ꝟbũ est/ vel aliqð ei^s obliquũ copulat ꝑdicatũ cum subo. aut ḡ in ꝓpõne h̃ ꝟbũ est/est z^m adiacẽs vel 3^m adiacens.si sit z^m adiacẽs:aut subijciẽ termin^s finit^s aut ifinit^s.si finit^s:aut vl̃r aut ꝑticulariter.si ꝑticularit' est vna oppõ ꝛ due enũtiatões/vt hõ est/hõ nõ est.Si vl̃r sic est alia oppõ:ꝛ due enũtiatiões/vt ois hõ est/ois hõ nõ est. si subijciẽ terminus ifinit^s:ꝛ h̃ ꝟbũ est/sit z^m adiacẽs:tũc sũt due alie oppões.vna iter vl̃es ꝛ alia iter ꝑticulares: ꝛ sic qñ h̃ ꝟbũ est/est z^m adiacẽs in ꝓpõne sũt q̃tuoꝛ oppões ꝛ octo enũtiatões.Si aũt h̃ ꝟbũ est/sit 3^m adiacẽs: aut subm sumiẽ vl̃r siue ꝑticul̃r.si ꝑticul̃r.aut ḡ vterqꝫ termin^s est finit^s: ꝛ sic est vna oppõ ꝛ due enũtiatiões. aut vterqꝫ termin^s est ifinit^s:ꝛ sic est alia oppõ ꝛ due enũtiatões: aut subz finitũ ꝛ ꝑdicatũ ifinitũ: ꝛ sic est 3^a oppõ ꝛ alie due enũtiationes.aut subz ifinitũ ꝛ ꝑdicatũ finitũ: ꝛ sic est 4^a oppõ ꝛ alie due enũtiatiões.Si aũt subm sumaẽ vl̃r.aut ergo vterqꝫ termin^s est finit^s:ꝛ sic vna est oppõ ꝛ due enũtiatiões.aut vterqꝫ termin^s est ifinit^s:ꝛ sic ẽ alia oppõ ꝛ alie due enũtiatiões.aut subz est finitũ ꝛ ꝑdicatũ infinitũ:ꝛ

sic est 3ª oppõ. ꝛ alie due enũtiatiões. aut subz infinitũ ꝛ pdicatũ finitũ: ꝛ sic est 4ª oppõ. ꝛ alie due enũtiationes. Et aũt subz sumat vlr: ꝛ sic est vna oppõ: ꝛ due enũciatiões. sic ĝ qñ B vbũ est, est 3m adiacẽs in ppõne sunt octo ppões ꝛ. 16. enũtiatiões: ꝛ sic in vniuerso sunt. 12. oppositiões: ꝛ. 24. enũtiatiões rõne finiti ꝛ infiniti. ꝛ B qd dictũ est: est verũ qñ subz est termin⁹ cõis. Alie multiplicationes pñt fieri subo exñte singulari que quatuor erunt.

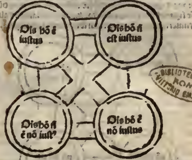
¶ Uiso nuõ oppõnũ ꝛ enunciationũ narrat phs qlr due enũtiatiões de pdicato finito ꝛ ifinito se hñt adiuicẽ sm oppõnẽ. ꝛ pº in pticularib⁹. 2º in vlib⁹. dicit ĝ pmo ꝙ 4ºr sunt ppões pticulares seu idefinite de pdicato finito ꝛ ifinito. v.g. hõ est iustus. homo nõ est iustus. homo est nõ iustus. hõ nõ ẽ nõ iust⁹. quaꝝ due se hñt ad affirmatiõeꝫ ꝛ negationẽ ꝫ copulã. due vo minie. ꝛ disponũt iste 4ºr ppões eo mõ q̃ posite sunt in resolatorijs. i. in lib. poꝝ.

¶ Illud qd phs dicit hic. Quaꝝ due se hñt ꝛc. est obscurũ dcm: ꝛ a diuersis diuersimode expõit. Expõ tñ q̃ magis valet õ istis ẽ ꝙ de nuõ istaꝝ 4ºr ppõnũ due affirmatiue in oĩb⁹ termĩs iferũt duas negatiuas: sꝫ due negatiue nõ iferũt duas affirmatiuas: ꝛ sic due negatiẽ õ pdicato finito ꝛ ifinito iferũt ex pñtib⁹ affirmatiuis de pdicato finito ꝛ ifinito: sic iferunt ex duab⁹ affirmatiuis hñtib⁹ pdicata puatiue opposita. sic. n. seqt hõ ẽ iniustus. ĝ hõ nõ est iustus: ita seqt hõ est iustus. ĝ hõ nõ est nõ iustus. Uñ talis est hitudo iter ppões de pdicato finito ꝛ nõ finito, q̃lis est inter ppões de pdicato finito ꝛ de pdicato puatiuo: ꝛ B intelligit cũ dicit. Ut puatiões: sꝫ sic est in ppõnibus de pdicato finito ꝛ de pdicato puatiuo: ꝙ nõ iferũtur ex negatiuis. nõ. n. sequit, hõ nõ est iustus. ĝ hõ est iniustus: eodẽ mõ est de ppõnib⁹ de pdicato finito vel ifinito: qꝛ affirmatiue nõ iferunt ex negatiuis. nõ. n. seqt. hõ nõ est iustus. ĝ hõ est nõ iustus: sic nec seqt. hõ nõ est nõ iustus. ĝ hõ est iustus. nõ. n. valet talis ɔña in oĩb⁹. ꝛ B intelligit cũ dicit. Due vo minime: B est due negatiue nõ inferunt duas affirmatiuas in oĩb⁹ terminis sm ꝙ patebit in dubitationib⁹. ¶ Notãduꝫ est ꝙ dĩa est iter terminũ ifinitũ ꝛ terminũ puatiuũ: qꝛ terminus puatiu⁹ est terminus inferior ad terminũ infinitũ. seqt. n. hic est iniustus. ĝ hic est nõ iustus: sed nõ ecõuerso. nõ eniꝫ seqt. hoc est nõ iustuꝫ. ĝ hoc est iniustũ. silr seqt, iste est cecus. ĝ iste est non videns: sed nõ ecõuerso. iste est nõ videns. ergo est cec⁹: quia lapis est nõ videns: ꝛ tñ lapis nõ est cecus.

¶ Similr aũt sic se habet ꝛ si vlis nois sit affirmatio: vt ois est homo iustus: non est ois hõ iustus. Omnis est homo nõ iustus: ois hõ nõ est nõ iustus. Sed nõ similr ɔtingit angulares esse veras. Contingit autem aliquãdo. he igit due opposite sunt.

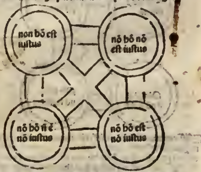
¶ Narrat qñ se hñt vles de pdicato finito ꝛ infinito ad ɔñtiaꝫ sicut pticulares: qꝛ sicut in pticularib⁹ ex affirmatiua de pdicato finito seqt negatiua de pdicato infinito: ꝛ ex affirmatiua de pdicato infinito sequit negatiua de pdicato finito: eodeꝫ mõ in vlibus. s. ꝙ ex affirmatiua de pdicato ifinito sequit negatiua de pdicato finito: ꝛ sic in vlib⁹ negatiue iferunt ex affirmatiuis: ꝛ affirmatiue nõ inferunt ex negatiuis in oĩb⁹ terminis ꝛ disponent vles ea forma qua disponebant particulares sic.

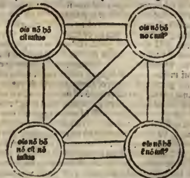
¶ Affirmatiue isti⁹ figure inferũt negatiuas: ꝛ nõ eɔ. sicut in pticularib⁹ affirmatiue iferũt negatiuas: ꝛ nõ eɔ. seqt eniꝫ. ois hõ est iustus. ĝ ois hõ nõ est nõ iustus: ꝛ non eɔ. silr seqt. ois hõ est nõ iustus. ĝ ois hõ nõ est iustus: sꝫ nõ seqt ecõuerso in oĩb⁹ termĩs sicut appebit. ꝛ sic q̃tuꝫ ad ɔñtiã subo exñte finito eodẽ mõ est de vlib⁹ ꝛ pticularibus. in eisdẽ. n. termĩs sicut in pticularib⁹ in qb⁹ affirmatiue inferũt negatiuas: ꝛ nõ eɔ. sic in vlib⁹. dĩa est tñ iter vles ꝛ pticulares nõ q̃tũ ad ɔñtiã: sꝫ q̃tũ ad esse sil vera vel nõ eẽ sil vera: qꝛ in pticularib⁹ ɔtingit oẽs pticulares simul eẽ veras. silr ɔtingit ppões singulares esse simul veras. ꝛ intelligo ppões singulares oẽs ppões que ponunt in q̃tuor angulis figuraꝝ descriptaꝝ: ꝛ veruꝫ est ꝙ in fig⁹ pticulariũ ɔtingit oẽs angulares esse sil veras: vt pꝫ. naꝫ oẽs ille sunt sil vere, hõ est iustus, hõ nõ est iust⁹, hõ nõ est nõ iustus, hõ est non iustus. Sed in fig⁹ vlium nõ ɔtingit oẽs angulares esse sil veras: vt pꝫ. naꝫ non est poẽ ꝙ iste sint sil vere, ois hõ est iustus, ois hõ nõ est iustus, ois hõ est nõ iustus, ois hõ nõ est nõ iustus. Iste enĩ non pñt esse simul vere, ois homo est iustus, omnis hõ nõ est iniustus: nec etiam ille, ois hõ est nõ iustus, ois hõ nõ est nõ iustus. Cõtingit aũt aliquas illaꝝ angularium esse simul veras. nam ille possunt esse simul vere, omnis hõ est iustus, ois hõ nõ est nõ iustus. ꝛ iste pñt sil eẽ vere, ois hõ nõ est nõ iustus, ꝛ ois hõ nõ ẽ iustus. ꝛ sic pꝫ ꝙ in pticularib⁹ pñt oẽs angulares esse sil vere: sꝫ in vlib⁹ nõ pñt oẽs angulares eẽ sil vere: sꝫ aliquevt dcm ẽ. ¶ Quidaꝫ aũt p angulares intelligũt solũ ppões stãtes in angulis ɔdictorioꝝ. prior tñ expositio melior est. De ĝ due expõnes subo exñte finito sunt due oppões in vlibus. Iste. n. sunt vere opposite, ois hõ est iustus, ois hõ nõ est iustus. ꝛ ẽt ista sunt opposita, ois hõ est nõ iustus, ois hõ nõ est nõ iustus. In pticularib⁹ vo nõ est oppõ nisi extẽso noie oppõnis ad diuersitatẽ. que ẽ iter affirmatiuã ꝛ negatiuaꝫ de eodẽ subo: ꝛ de eodeꝫ pdicato: vt dictum est.

¶ Alie aũt hñt ad id qđ est nõ hõ q̃si ad subm aliqđ additũ; vt est iustus nõ hõ: nõ est iustus nõ hõ: est nõ iustus nõ homo: nõ est nõ iustus nõ hõ. Magis aũt plures his nõ erũt oppositiones. he aũt extra illas ipse ħm se erũt vt vtẽtes noie eo qđ nõ hõ. In his vo in qbus est nõ conuenit vt in eo qđ est currere vel ambulare idez faciũt. Sic hec posita ac si est adderet̃: vt currit ois homo: non currit ois homo. Currit ois nõ homo: non currit omnis non homo.

¶ Multiplicatis oppositionib⁹ finito existẽte subo multiplicat oppões subo existẽte infinito: ⁊ põt poni diuerse figure subo exñte infinito. vna in ꝑticularib⁹. ⁊ alia in vniuersalibus. In particularibus ponit̃ talis figura.

¶ Exemplum in vniuersalibus ponitur talis figura.

¶ Et sic pz quot sunt oppões nec põt esse plẽs oppões q̃s ille que dicte sunt multiplicãdo oppões ꝑ finitũ ⁊ infinitũ vlr̃ ⁊ ꝑticulariter vt visuz est: ⁊ q2 dcm̃ est ꝙ ꝓpositiões de ꝑdicato finito ⁊ ĩfinito hñt hitudinẽ adinuicez ħm ꝯñciã: q2 affirmatiue inferũt negatiuas: vt dcm̃ est: ⁊ nõ e ꝯ. ne credat̃ ꝙ ꝓpões ď subo finito ⁊ ĩfinito habeãt hitudinẽ adiuicẽ ħz ꝯñciã. iõ dicit. Hec aũt erũt cx̃ illas hoc est ille ꝓpões q̃ sunt de subo ĩfinito sunt cx̃ illas q̃ sũt de subo finito ⁊ e ꝯ: ita ꝙ ĩter illas enũtiatiões q̃ dñt penes finitũ ex pte subi: nõ est bona ꝯña: q2 nec affirmatiua ĩfert negatiuã nec e ꝯ. nõ. n. sequit̃. nõ hõ currit. g̃ hõ nõ currit. nec seq̃t̃. hõ nõ currit. g̃ nõ hõ currit. ¶ Scien-

dũ tñ ꝙ in aliqb⁹ termis. s. vbi ꝑdicatũ est termin⁹ singularis: enũtiatões de subo finito ⁊ ĩfinito se hñt adinicẽ ħm ꝯñciã. naz hñ seq̃t̃. nõ hõ est sor. g̃ hõ nõ est sor. q2 sequit̃. nõ hõ est sor. g̃ sor. est nõ hõ: ⁊ vlterius. g̃ sor. nõ est hõ: ⁊ vlteri⁹. g̃ nullus hõ est sor. ⁊ vlteri⁹. g̃ hõ nõ est sor. igit̃ a ꝑ ad vltimũ seq̃t̃. nõ hõ est sor. g̃ hõ nõ est sor. sed hec est gr̃a mãe. sz loquẽdo de ꝯña formali sic nõ est bona ꝯña iter enũtiatiões de subo finito ⁊ ĩfinito: ⁊ h̃ itelligit ꝑ hũc textũ. Hec sũt cx̃ illas ꝑ lraz sequẽtez. Ipsa vo ħm se erũt vt vtẽtes nomine: eo ꝙ est non hõ. põt itelligi ꝙ enũtiatiões ď subo ĩfinito erũt ħz se sic ꝙ nõ hñt hitudines ad illas enũtiatões de subo finito: vl' nõ ꝑt itelligi ꝙ enũtiatões ď subo ĩfinito: h̃ est iter se hñt ꝯñciã adinicẽ: q2 subo exñte termio ĩfinito ad affirmatiuã sequũt̃ negatiue: sic̃ subo exñte termio finito. seq̃t̃. n. nõ hõ est iust⁹. g̃ non hõ nõ est nõ iustus. ⁊ silr seq̃t̃. nõ hõ est nõ iustus. g̃ nõ hõ nõ est iniustus: ⁊ ita q̃uis enũtiatões de subo finito nõ hẽbeant hitudines ad illas de subo finito: hñt tñ hitudinẽ iter se. In his ẽt in qb⁹ narrat ꝙ sic̃ enũtiatiões ⁊ oppões multiplicãt̃ in qb⁹ nõ ponit̃ h̃ vbũ est expsse: sic põt multiplicari in qb⁹ nõ ponit̃ h̃ vbũ est expsse: sed alia vba adiectiua: vt pz h̃/ ois hõ currit/ ois hõ nõ currit: ois hõ mouet̃/ ois hõ nõ mouet̃. ¶ Circa istã scdaz ptẽ in q̃ dĩ ꝙ affirmatiue ď ꝑdicato ĩfi⁹ ⁊ fi⁹ ĩfert negatiuas: ⁊ nõ e ꝯ. occurrũt due dubitationes. ⁊ ꝑ vtrũ vlr ex affirmatiua seq̃t̃ negatiua: ⁊ vtruz ex affirmatiua de ꝑdicato finito seq̃t̃ negatiua de ꝑdicato ĩfinito: ⁊ ex affirmatiua de ꝑdicato ĩfinito seq̃t̃ negatiua de ꝑdicato finito. ¶ 2m dubiũ: vtrũ ex negatiuis sequant̃ affirmatiue: ⁊ vtruz ex negatiua de ꝑdicato finito sequat̃ affirmatiua ď ꝑdicato ĩfinito: ⁊ ex negatiua de ꝑdicato infinito sequat̃ affirmatiua de ꝑdicato finito. ¶ Ad ꝑm ar. ꝓbãdo ꝙ ex affirmatiuis nõ sequũt̃ negatiue. Pmo q2 nõ seq̃t̃ sor. videt non hoiez. g̃ sor. nõ videt hoiez: q2 posito ꝙ sor. videat hoiem ⁊ asinũ. añs est vex: ⁊ ꝯñs fl3. nec seq̃t̃. sor. fuit nõ alb⁹. g̃ sor. nõ fuit albus: q2 supposito ꝙ sor. qñq3 fuerit albus ⁊ qñq3 niger. añs ẽ vex ⁊ ꝯña fl3. nec seq̃t̃. sor. erit nõ mortuus. g̃ sor. nõ erit mortu⁹: q2 añs est vex ⁊ ꝯñs fl3. nec sequit̃. sor. ẽ nõ asin⁹. g̃ sor. nõ est asin⁹: q2 posito ꝙ sor. hẽat bouẽ ⁊ asinũ. añs est vex: ⁊ ꝯñs fl3. ¶ In oppo⁹ vĩ ꝓbs. ¶ Ad 2m dubiũ ar. ꝓbãdo ꝙ negatiue ĩferũt affirmatiuas. nã iustũ ⁊ nõ iustũ st ꝯdictorie opposita. g̃ a quocũq3 remouet̃ vnũ ipsox eidẽ attribuit̃ reliquũ: q2 alterũ ꝯdictoriox dĩ de quolz. g̃ seq̃t̃. hõ nõ est iustus. g̃ hõ nõ ẽ nõ iustus. Silr seq̃t̃. si hõ nõ est non iustus ꝙ hõ est iustus. ¶ Ad ꝑm dĩ ꝙ in illis de iesse ⁊ ď põti ⁊ i recto sũpto ꝑdicato ꝑsonalr est bona ꝯña ab affirmatia ď ꝑdicato finito ad negatiuã de ꝑdicato ĩfinito: aut ex affirmatia ď ꝑdicato ĩfinito: seq̃t̃ negatiua de ꝑdicato finito: ⁊ addo istas q̃tuor ꝯditiones: q2 in modalib⁹ nõ t3 ꝯña ab hꝫ affirmatiua ad negatiuã de ꝑdicato ꝯdictorio. nõ. n. seq̃t̃. sor. põt cẽ alb⁹. g̃ nõ põt nõ cẽ alb⁹: q2 añs est vex: ⁊ ꝯñs fl3. ⁊ iõ dixi in illis ď iesse. silr in ꝓpõnib⁹ de iesse in qb⁹ vbũ ꝑteriti tpis vl futuri est copula: ⁊ ex hꝫ affirmatiua nõ seq̃t̃ negatiua de ꝑdicato ꝯdictorio nisi cũ determinatiõe determinãte ad idẽ instãs vel tempus. non. n. seq̃t̃. sor. fuit nõ alb⁹. g̃ nõ fuit alb⁹. nec seq̃t̃. antichris erit exñs. g̃ antichris nõ erit nõ exñs: q2 in oĩbus talib⁹ añs põt cẽ verũ ꝯñte exñte falso: ⁊ iõ dixi ď ꝑdicato cũ ďtermiatõe determinãte tpe signatũ ꝑ vbũ ad idẽ tps: pro quo v'ificat̃ añs est ꝯña bona. seq̃t̃. n. sor. fuit alb⁹. g̃ nõ fuit tũc nõ alb⁹. ⁊ seq̃t̃. antichris erit exñs. g̃ tũc nõ erit ñ exñs: ⁊ sic ď alqs. nõ põt añs cẽ vex sine ꝯñte sic determiato ad mẽsuraz pro q̃ v'ificat̃ añs. silr in illis de obliquo nõ valet ꝯña ab affirmatiua de ꝑdicato finito ad negatiuaz de predicato infinito

infinito: nec eȝ. nō. n. seq̄ꝛ / soꝛ. est asinus. ḡ soꝛ. nō est non asinus: nec seq̄ꝛ / soꝛ. est nō asinus. ḡ soꝛ. non est asinus: qa posito ꝙ soꝛ. habeat asinū ꝛ bovez: vtriusq3 ꝯñie añs est verū ꝛ ꝯña falsum. ꝛ ideo dixi in recto. silr si ꝑdicatū nō supponit ꝑsonalr sȝ māliter: vel simplr nō valet ꝯña ab affirmatiua ad negatiuā. nō. n. seq̄ꝛ aliq̄ vox est nō vox: supponēte ꝑdicato māliter. ḡ aliq̄ vox nō est vox: qꝛ añs est verū ꝛ ꝯña falsū. silr nō sequiꝛ / aliqd cōe est nō cōe ꝭm ꝙ ꝑdicatuȝ supponit simplr vel māliter. ḡ aliqd cōe nō est cōe. Nā añs est verū ꝛ ꝯña falsuȝ. nā h cōe nō cōe est cōe soꝛti ꝛ pla. ꝛ sic de alijs supponēte ꝑdicato ꝑsonaliter. ¶ Ad pm in ꝯtrariū cum di ꝙ nō seqtur / soꝛ. videt nō hoiem. ḡ soꝛ. nō videt hoiem. dico ꝙ ista / soꝛ. videt nō hominez / nō est de ꝑdicato īfinito. Uñ in ista / soꝛ. videt nō hoiez: totū istud est ꝑdicatū / vidēs nō hoiez. Uñ pars ꝑdicati est nomē īfinitū ꝛ totū ꝑdicatū nō: ꝛ regula nō est ītelligēda nisi de ꝓpōnib9 de ꝑdicato finito ꝛ īfinito. Uñ in ꝑdicta īstātia nō arguiꝛ ab affirmatiua de ꝑdicato īfinito ad negatiuā de ꝑdicato finito. ¶ Ad 2m īstātiā ꝯcedo ꝙ nō seqtur / soꝛ. fuit nō albus. ḡ soꝛ. nō fuit alb9. cum determinatōe tñ seq̄ꝛ / soꝛ. fuit nō albus. ḡ soꝛ. tūc nō fuit albus. ¶ Ad 3m dico ꝙ nō seq̄ꝛ / soꝛ. fuit nō albus. ḡ soꝛ. nō fuit albus: qa hō ꝯña ab affirmatiua ad negatiuaȝ nō tenet in illis de obliq̄: vt dictū est. ¶ Ad 2m dubiuȝ dico ꝙ in illis de ineē vtroq3 extremo exñte mere simplici. s. tam subo q̄3 ꝑdicato exñte simplici: ꝭm itellcm numeri singularis sicut ex affirmatiua de ꝑdicato finito vel īfinito seq̄ꝛ negatiua de ꝑdicato ꝯdictorio: sic ecōtra. ex negatiua / seq̄ꝛ affirmatiua. seq̄ꝛ eiȝ hō nō est iustus. ḡ hō est nō iustus. per hāc regulā. de q̄libet mere simplici vificaꝛ alterū ꝯdictorioꝝ. vbi tñ altez extremū. s. subm vel ꝑdicatuȝ est cōpom significans aggregatū per accidēs nō tenet hō ꝯña a negatiua ad affirmatiuā. qd pȝ tam de ꝑdicato q̄3 de subo. nō. n. seqtur / soꝛ. nō est albū lignū. ḡ soꝛ. est nō albū lignū: qa añs est verū ꝛ ꝯñs falsuȝ: qa ad ꝯñs seq̄ꝛ ꝙ soꝛ. sit lignū: qa sic dicēdo / nō album lignū / negatio nō cadit sup hoc totū albū lignū: sȝ solū sup ly albū: ꝛ ita lignū est affirmatiuū. ꝛ ideo seq̄ꝛ / si soꝛ. sit nō albū lignū ꝙ soꝛ. sit lignū. ꝛ pȝ: ꝙ vbi ꝑdicatū est cōpom ex negatiua / nō sequiꝛ affirmatiua. ¶ Et si dicaꝛ ꝙ albū lignū ꝛ nō albuȝ lignū sunt ꝯdictoria. ḡ de q̄libȝ vere di altez eoꝝ. ¶ Dico ꝙ albū lignū ꝛ nō albū lignū nō sunt ꝯdictoria: qꝛ negatio nō cadit sup h totū albū lignū: sed solū sup p9 ptē. si tñ negatio caderet sup h totum tūc sunt ꝯdictoria: ꝛ a negatiōe vni9 ad affirmatōez alteri9 valeret ꝯñtia. Et sic pȝ ꝙ ꝑdicato exñte cōposito ex negatiua nō seqtur affirmatiua. silr subo exñte cōposito ex negatiua de ꝑdicato finito vel īfinito / nō seq̄ꝛ affirmatiua de ꝑdicato opposito. nō. n. seq̄ꝛ / hō albus nō est hō. ḡ hō alb9 est non hō: qa añs ē possibile: cū possibile sit ꝙ nullus hō sit alb9: ꝛ ꝯñs est ipole: qa seq̄ꝛ / hō alb9 est nō hō. ḡ nō hō est hō alb9: ꝛ ꝑ ꝯñs nō hō est hō: qd est ipole. Silr nō seq̄ꝛ / ridēs non est hō. ḡ ridēs est nō hō: qꝛ posito ꝙ nullꝰ hō rideat. añs est verū ꝛ ꝯñs ipole: qa seq̄ꝛ / ridēs est nō hō. ḡ nō hō est ridēs: ꝛ vlteri9. ḡ nō hō est risibilis: ꝛ vlteri9 / nō hō ē hō. ¶ Et si dicaꝛ ꝙ ridēs est terminus simplex. ḡ vi ꝙ hec ꝯñtia sit bona / ridēs nō est hō. ḡ ridēs est nō hō. Dōm ꝙ q̄uis ridēs sit termin9 simpx ꝭm vocē: nō est tñ termin9 simpx ꝭm itellcȝ: qꝛ significat aggregatū ꝑ accñs. s. aggregatū ex subo ꝛ actu ridēdi. vñ noia ꝯcreta accñtiū significant aggregata ꝑ accñs: cuiꝰ sunt hec noia / ridēs albū ꝛc. ēt substātiua q̄ sunt noia officioꝝ vel dignitatū / rex / eps / dñs / seruus ꝛ hō. ꝛ ideo qñ subyciꝛ talis termin9: qui ē nomē officij vl dignitatis ex negatiua nō seq̄ꝛ affirmatiua. Nō. n. seq̄ꝛ eps nō est hō. ḡ eps est nō hō: qa añs est vez posito ꝙ nullus eps sit: ꝛ ꝯña ē falsuȝ. Dico ēt ꝙ acceptis terminis in plurali nuō ex negatiua / nō seq̄ꝛ affirmatiua de ꝑdicato opposito. nō. n. seqtur / soꝛ. ꝛ brunellus nō sunt hoies. ḡ soꝛ. ꝛ brunellus sunt nō hoies: qꝛ añs est vez ꝛ ꝯña falsū. Uñ demr̄ato soꝛ. ꝛ brunello. hec est va / isti nō sūt hoies. ꝛ hec est falsa / isti sunt nō hoies: qꝛ nō sunt duo nō hoies nec tres nec sic de multꝭ. Uñ acceptis teris in nuō plurali ex negatiua / nō seq̄ꝛ affirmatiua de ꝑdicato opposito ꝛ cū ꝯstātia subi. nō. n. seq̄ꝛ / ista nō sunt hoies ꝛ ista sunt. ḡ ista sunt nō hoies. sic ḡ pȝ in qb9 termis ex negatiua seq̄ꝛ affirmatiua ꝛ in qb9 nō. ¶ Ad rōnē in oppm que vi ꝓbare ꝙ in oīb9 teris ex negatiua / seq̄ꝛ affirmatiua q̄ arguiꝛ ꝑ hāc regulā. de q̄lȝ vere ꝑdicaꝛ altez duoꝝ ꝯdictorioꝝ. dōm ꝙ qñ ꝑdicatū ē cōpom nō arguiꝛ per hāc regulā: vt pȝ. Nā albuȝ lignū ꝛ nō albū lignū nō sunt ꝯdictoria: qa falsificātur de eodē. vtraq3. n. istaꝝ ē falsa / soꝛ. est albū lignū / soꝛ. ē nō albū lignū. si ēt subm sit cōpom: adhuc ēt nō arguiꝛ per hāc regulā. de q̄lȝ vere di altez duoꝝ ꝯdictorioꝝ. In ista. n. ꝯña / meli9 deo nō est de9. ḡ meli9 deo ē nō de9. nō arguiꝛ ꝑ istā regulā. de q̄lȝ di altez duoꝝ ꝯdictorioꝝ: qa hec est falsa / meli9 deo est aliqd. silr supposito ꝙ nullus hō rideat. hec ē falsa / ridēs est aliqd. ꝛ ideo in hac ꝯña / ridēs nō est hō. ḡ est nō hō. nō arguiꝛ ꝑ hāc regulā. de q̄lȝ vere ꝛc. Sed pōt dubitari. nā exq̄ nec in oīb9 teris ex affirmatiuis sequūtur negatiue de ꝑdicato ꝯdictorio: nec eȝ. qa nō in oīb9 teris ex negatiuis sequūtur affirmatiue: sȝ in aliqb9 sic ꝛ in aliqb9 nō. q̄re dicit Ari. ꝙ ex affirmatiuis sequūtur negatiue: ꝛ ex negatiuis nunq̄3 sequūtur affirmatiue. Dōm ꝙ qꝛ in illis de ineē ꝛ de pñti ꝛ in recto: sumptis terminis vt hñt supponē ꝑsonalē vlr: ꝛ in oīb9 termis ex affirmatiuis sequūtur negatiue de ꝑdicato opposito. ꝛ h tā in simplicib9 q̄3 in cōpositis. seq̄ꝛ. n. hō ē nō iust9. ḡ hō nō est iust9: seq̄ꝛ etiā / soꝛ. ē nō lignū. ḡ soꝛ. nō est lignū. Sȝ nō est vez in oīb9 termis in illis de ineē ꝛ de pñti in recto sumptis termis vt hñt supponē ꝑsonalē ex negatiuis sequūtur affirmatiue: qa nō in cōpositis: vt pȝ. nō. n. seq̄ꝛ / soꝛ. nō est albū lignū. ḡ soꝛ. est nō albū lignū. Et iō dicit ꝓhs: ꝙ ex affirmatiuis sequūtur negatiue: qa in oīb9 termis cuȝ istis ꝯditiōib9 hic positis ex affirmatiuis sequūtur negatiue: ꝛ habitis eisdē ꝯditiōib9 nō in oībus termis ex negatiuis sequūtur affirmatiue.

¶ Ms eiȝ dōm est nō ois hō. Sȝ nō negatio ad id qd est homo addenda est. Ois enim nō vle significat: sed qñ vlr. manifestuȝ est aūt ex eo qd est: currit hō / nō currit hō. Currit nō homo / nō currit nō homo. hec eniȝ ab illis differūt: eo ꝙ nō vlr sunt. Quare ois vlr nullus nihil aliud significant: nisi qñ vlr de noie vel affirmāt vel negāt. ergo ꝛc. eadem oportet apponi.

¶ Hec est 2a ꝑticula 2e ptis hui9 capli: in qua ꝓhs remouet quedā dubia: ꝛ sunt sex dubia que remouet. Primuȝ dubiū est vtrū enūtiationes ꝛ oppōnes possint multiplicari per additionē negationis īfinitātis ad signum sicut ad subiectū vel ꝑdicatuȝ. Istud dubiū remouet dicēs: ꝙ negatio infinitās nō debet addi ad signuȝ vle: ꝛ per ꝯñs ad negatiōez dictionis īfinitātis nō vniuersale signū nō multiplicat enūtiatiōes. Cōclusio aūt eȝ negatio īfinitās nō sit addēda signo vli ꝓbaꝛ. ꝛ hec est ꝯclo 2a hui9 li. que ꝓbaꝛ sic. Negatio īfinitās solū dȝ addi subo vel ꝑdicato: sȝ signū vle nec est subm nec ꝑdicatū. ḡ negatio īfinitās solū est addiscēda signo vli. maioꝛ pȝ: qa negatio īfinitās solū est addēda illi qd hȝ de se itellcȝ finitū ꝛ determinatū: qa negatio īfinitās destruit aliqd finitum ꝛ determinatū ꝛ

aliud derelinqt: vt visuz est. ꝛ hō sunt subm ꝛ p̄dicatū: qꝛ tā subm q̄ p̄dicatū: qḋ ōꝫ īfinitari de se īportat itellm finitū ꝛ determiatū. ꝛ sic pꝫ maior. ꝛ minor declaraꝫ per h̄ ꝙ signū vl'e nō est vl'e nec supponiꝫ signare. signū .n. vl'e tm̄ ꝯsignat vl'r h̄ est facit terminū cui addiꝫ stare vl'r et nō singl'r: ꝛ nō signat vl'e nec singulare. ꝛ h̄ declarat pℏs per dr̄iaꝫ iter ꝑpōnē vl'em ꝛ singularē. ꝑpōnes eiꝫ vl'es ꝛ singulares nō differūt in subo ꝛ p̄dicato: qꝛ semꝑ hn̄t idē subm ꝛ p̄dicatū: sꝫ solū differūt in mō supponēdi subi et p̄dicati: vt pꝫ de istis/ hō currit/ ois hō currit. ex q̄ pꝫ ꝙ signū vl'e nō ē subm nec p̄dicatū: qꝛ ꝑpositio vl'is ꝛ ꝑticularis hꝫ idē subꝫ ꝛ p̄dicatū: ꝛ nō hꝫ idē signū. ḡ signū nec ē subm nec p̄dicatū. ꝛ h̄ itēdit ꝑhs per hāc l'raꝫ. Cetera eadē opꝫ apponi: h̄ est illa q̄ sunt in ꝑpōne vl'i vel ꝑticulari. alia a signis vl'ib' ꝛ ꝑticularib' opꝫ eē eadē. nā subm p̄dicatū ꝛ copula/ opꝫ eē eadē in ꝑpōne vl'i ꝛ ꝑticulari.

℃ Qm̄ v̓o ꝯria est negatio ei que est: est omne aīal iustū: illa que sigt: qm̄ nullū aīal est iustū. ꝛ h̄ qdē manifestū est: qm̄ nāqꝫ erūt vere neqꝫ sil' in eodē tp̄o. His v̓o opposite erūt aliqn̄: vt aliqḋ aīal iustū est: nō omne aīal iustum est.

℃ Scḋa dubitatio quaꝫ remouet ē ista: qm̄o veꝝ est ꝙ in vl'ib' nō ꝯtingit oēs angulares eē sil' veras. Istud du'm remouet. ꝑbās duo que supius narrauit. s. ꝙ in vl'ibus nō ꝯtingit ꝙ oēs angulares sint simul vere: sꝫ in ꝑticularib' ꝯtingit ꝙ oēs angulares sunt sil' vere. ꝛ hec ē 3ª ꝯclo hui' lib. ꝑbaꝫ sic. Iste ꝯuertūtur. Nullus hō est iustus/ ois hō nō est iustus: sꝫ ꝯtingit ista eē in figura ꝑpōnū vl'iū: ꝛ nō ꝯtingit istas esse sil' veras/ ois hō est iustus/ ois hō nō est iustus. ḡ in vl'ib' nō ꝯtingit oēs angulares sil' eē veras. Et sic ꝑbata est vna pars ꝯn̄is. Alia pars probaꝫ sic. iste due ꝯuertūtur/ aliqs hō nō est iustus/ aliqs hō est nō iustus. ꝛ ille due ꝯuertūtur/ aliqs hō est iustus/ aliqs hō nō est nō iustus: ꝛ oēs p̄nt eē sil' vere/ aliqs hō est iust'/ aliqs hō nō est iustus/ aliqs hō est nō iustus/ aliqs hō nō est nō iust'.

℃ Seqꝫ eam qdē que est: nullus est hō iustus: illa que est/ ois hō est nō iustus: illa v̓o que est: ēst aliqs iustus hō/ opposita: qm̄ nō ois homo est nō iustus. Necesse enim est aliquē esse.

℃ Oꝫ aūt dicte vl'es ꝛ ꝑticulares: quaꝝ altera est affirmatiua de p̄dicato īfinito: ꝛ altera negatiua de p̄dicato finito ꝯuertātur pꝫ: qꝛ manifestuꝫ ē ꝙ affirmatiua de p̄dicato īfinito īfert negatiuā de p̄dicato finito. seqꝫ eiꝫ/ ois hō est nō iustus. ḡ nullus hō est iustus. ꝛ h̄ pꝫ ex p̄cedētib'. ꝛ ꝙ negatiua affirmatiuā īferat oñdit hic di. ꝙ ad eaꝫ que est/ nullus hō est iustus. seqꝫ affirmatiua que est ista/ ois hō est nō iustus: ꝛ eodē modo de ꝑticularib'. nā ad istaꝫ que est/ aliqs hō est iustus. seqꝫ ista/ nō ois hō est non iustus: seu ista/ aliqs hō nō est nō iustus: que eadē est/ ꝛ eꝯ. seqꝫ eiꝫ/ si nō ois hō est nō iustus: necesse est aliquē hoīeꝫ eē iustuꝫ. h̄ est hec ꝯn̄a est nc̄ia/ aliqs hō nō est nō iust'. ḡ aliqs hō ē iust'. ꝛ ita pꝫ ꝙ vl'es q̄ꝝ altera est affirmatiua, ꝛ altera negatiua de p̄dicatis ꝯdictoriis vt affirmatiua de p̄dicato īfinito: ꝛ altera negatiua de p̄dicato finito ꝯuertūtur. ꝛ idē pꝫ de ꝑticularib'. s. ꝙ ꝑticulares quaꝝ altera est affirmatiua et altera negatiua de p̄dicatis ꝯdictoriis ꝯuertūtur. ℃ Intelligēduꝫ ꝙ in termis simplicibus ꝯm itellm: sicut affirmatiue īferūt negatiuas de p̄dicatis oppositis: ita negatiue īferūt affirmatiuas: sic dicit hic Ari. exꝑsse. In termis tn̄ cōpositis ꝯm itellectuꝫ qui termini signant aggregata per accidēs affirmatiue īferūt negatiuas: sꝫ negatiue nō īferūt affirmatiuas: vt dcm̄ est supra.

qḋ tn̄ exponūt qdā sic: ꝙ ex affirmatiuis sequūtur negatiue ꝛ ex negatiuis nō sequitur affirmatiue nisi supposita ꝯstātia subi. s. supponēdo ꝙ illud qḋ signaꝫ per subm sit exn̄s. ꝛ ideo dicit hic Ari. ꝙ hec ē bona ꝯn̄tia/ aliqs hō nō est non iustus. ḡ aliqs hō ē iustus: qꝛ necesse ē aliqueꝫ hoīeꝫ eē. hoc ē: qꝛ necesse est ꝙ subm existat. mi nō videꝫ ex itētione Ari. hic ꝙ eē in ꝑposito accipiaꝫ vt est 2ᵐ adiacēs: ita ꝙ significeꝫ: qꝛ hec/ homo est/ sit nc̄ia: sed significat ꝙ hec ꝯn̄a sit nc̄ia. si aliqs homo nō est nō iustus/ aliquis homo est iustus: ita ly esse hic est 3ᵐ adiacēs: ꝛ necessitas hic dicit necessitatem ꝯsequētie.

℃ Manifestuꝫ est aūt qm̄ etiā in singularibus. Si est verū iterrogatū negare: qm̄ ꝛ affirmare veruꝫ est: vt putasne socrates sapiēs est/ nō. Igiꝫ socrates nō sapiēs est. In vl'ib' v̓o nō vera est q̄ sil'r dr̄. vera aūt negatio vt putasne/ ois hō sapiēs est. Nō igiꝫ ois homo nō sapiēs est. Hoc .n. falsuꝫ est. sed nō igiꝫ ois hō sapiēs est: vera est. hec eiꝫ opposita est: illa v̓o ꝯtraria.

℃ Tertia dubitatio quā remouet est ista. Dictuꝫ est ꝙ in vl'ib' ex negatiuis sequūtur affirmatiue. sꝫ du'm est vtrum eodē modo sequūtur affirmatiue ex negatiuis in ꝑpōnibus sicut in ꝑpōnib' singularib'. In singularib' ex negatiua ꝑpōne singulari de p̄dicato finito ꝯtingit īferre affirmatiuā de p̄dicato īfinito manēte eodē subo ꝛ eodem modo supponēte. si eniꝫ q̄raꝫ vtrū sor. sit sapiēs ꝛ rn̄deaꝫ ꝙ nō/ ꝯtingit īferre affirmatiuā de p̄dicato īfinito manēte eodē subo ꝛ eodē modo supponēte sic. ḡ sor. est non sapiēs. Est ḡ du'm vtruꝫ si sit in vl'ib'. s. ꝙ ex negatione vl'is de p̄dicato finito ꝯtingat īferre ꝑpōnē affirmatiuā de p̄dicato īfinito subo eodē modo accepto seu eodē mō supponēte. ꝛ ad istā dubitationē rn̄det Aris. dicēs: ꝙ est dr̄ia iter vl'es ꝛ singulares q̄ntū ad illationē affirmatiue de p̄dicato īfinito ex negatiua de p̄dicato finito: vt dicit pℏs in singularib'. si verū est iterrogatū negare: qm̄ verū est ꝛ affirmare h̄ est si singularis affirmatiua de p̄dicato finito negeꝫ. ex illa negatiua seu negatiōe p̄dicati finiti de subo singulari ꝯtingit īferre affirmatiuā de p̄dicato īfinito de eodē subo singulari eodeꝫ mō sumpto. vt si queraꝫ vtrū sor. sit sapiēs: ꝛ dicaꝫ ꝙ nō. ex ista negatione cōtingit īferre. ḡ sor. est nō sapiēs: sꝫ nō est ita de vl'ib' affirmatiuis de p̄dicato finito ꝛ īfinito subo eodē modo supponēte. si .n. queraꝫ verū ois hō sit sapiēs: ꝛ rn̄deaꝫ ꝙ nō. ex hoc nō ꝯtingit īferre affirmatiuam de p̄dicato īfinito subo eodē modo supponēte. si .n. queraꝫ vtrū ois hō sit sapiens: ꝛ rn̄deaꝫ ꝙ nō. ex hac rn̄sione nō ꝯtingit inferre. ḡ ois hō est nō sapiēs: sꝫ bn̄ ꝯtingit īferre istā. ḡ nō ois homo est sapiēs. Et sic in vl'ib' nō est rn̄dēdū ꝑ negationeꝫ īmediate additā cōpōni: sꝫ in singularib' sic. Si .n. in singularib' fiat q̄stio de ꝑpōne singulari affirmatiua de p̄dicato finito: ꝛ rn̄deaꝫ ad illā dicēdo nō. ex ista rn̄sione cōtingeret īferre negatiuaꝫ de p̄dicato finito. v.g. si queraꝫ vtrū sor. sit sapiēs: ꝛ rn̄deaꝫ ꝙ nō. ex ista ꝯtingit īferre. ḡ sor. nō est sapiēs: vbi negatio addaꝫ īmediate v̓bo copulāti p̄dicatū cum subo. ℃ Sꝫ si queraꝫ vtrū ois hō sit sapiēs: ꝛ rn̄deaꝫ ꝙ non. ex hac rn̄sione nō ꝯtingit īferre negatiuā in qua negatio īmediate addiꝫ v̓bo subo eodē modo supponēte. ex hac .n. rn̄sione data nō ꝯtingit īferre. ḡ ois homo nō est sapiēs: sed bn̄ ꝯtingit īferre. ḡ nō ois hō est sapiēs. vna .n. istaꝝ est ꝯria huius/ ois hō est sapiens: ꝛ alia est sua ꝯdictoria. ℃ Ex isto loco accipiꝫ vna regula cōis que est ista. ꝙ in singularib' non refert ꝑponere vel postponē negationē. ꝛ ratio hui' est ista: termin' singularis nō

ris nõ hꝫ supposita seu iferiora:ꝛ ideo nõ põt ꝯfũdi a negatione:ꝛ ideo pro eodẽ oĩno stat ꝛ pro eodẽ supponit terminus singularis/siue negatio preponaẽ/siue postponaẽ. Ista aũt regula.in singularib⁹ nõ refert ꝑponẽ ꝛ postponere negationẽ:est itelligẽda de ꝑpõnib⁹ singularib⁹ que sunt de subo singulari simplici nõ accepto cum aliq̃ modo.Et dico de singulari simplici:q꞉ in aliqb⁹ cõpositis refert ꝑponere ꝛ postponẽ negatõeꝫ.supposito.n.ꝙ ista habeat duos filios:q̃ruꝫ vnũ diligat ꝛ aliũ nõ.hec est vera/iste hõ hñs filiũ nõ diligit illũ:q꞉ seqtur ex hac vera/iste hõ hñs filiũ odit illũ.ꝛ hec est falsa/nõ iste hõ hñs filiuꝫ diligit illũ:q꞉ sua ꝯdictoria est vera.Et dixi ꝙ itelligiẽ de singulari nõ accepto cuꝫ aliq̃ modo:q꞉ põt accipi cũ aliq̃ mõ vbi referret ꝑponere ꝛ postponere negationem.multum.n.refert dicere/nõ tñ soꝛ.currit:ꝛ dicere/tñ soꝛ.nõ currit. Scire tñ debes ꝙ si in aliqbus singularib⁹ refert ꝑponere ꝛ postponere negationeꝫ.hoc nõ est ratione termini singularis:sed ratione adiũcti.

℄ Ille ꝟo que ꝓm ifinita ꝯtra iacentes nõia vel ꝟba opposite sunt vt in eo qȯ est nõ hõ vel nõ iustus vel nõ currit vel nõ laboꝛat:quasi negationes sine nõie ꝛ ꝟbo eẽ videbuntẽ ſꝫ nõ sunt. Sẽp.n.vel verã eẽ vel falsam negõnẽ necesse est. Qui ꝟo dixit/nõ hõ nihil mag̃ de hoĩe:sed ẽt min⁹ ver⁹ vel falsus fuit. Si nõ aliq̃d addaẽ.

℄ 4⁹ dubitatio talis est:q꞉ dcm̃ est in rñsione que daẽ per negationẽ ꝯtingit aliq̃d iferri:vt si queraẽ vtrũ soꝛ.sit sapiẽs:ꝛ rñdeaẽ nõ.ex hac rñsione ꝯtingit iferre ꝙ soꝛ.est nõ sapiẽs.ex ħ posset alicui videri ꝙ hec dictio nõ:ꝛ etiã termin⁹ ifinit⁹ eẽt negatio.i.ꝑpositio negatiua. Istud.n.ex quo ꝯtingit aliq̃d iferre est enũtiatio. Istud remouet pħs pbãs ꝙ terminus ifinit⁹ nõ est ꝑpositio negatiua.ꝑbaẽ per ħ:q꞉ oĩs ꝑpositio negatiua sigñat verũ vel falsũ: ſꝫ terminus ifinit⁹ nec sigñat verũ nec falsum.nec hec dictio nõ/est propositio affirmatiua vel negatiua:nec ex ea per se ꝯtingit aliquid inferre:q̃uis ex ea relata ad interrogationem ꝯtingit aliquid inferre.hec est ex negatione interrogationis ꝯtingit aliquid inferre.

℄ Sigñat aũt est oĩs nõ homo iustus nulli illarũ idẽ nec huic opposita negatio ea que est/nõ est oĩs nõ homo iustus.illa ꝟo que est/oĩs nõ homo est nõ iustus:illi que est/nullus nõ homo est iustus idem significat.

℄ 5⁹ dubitatio quã remouet est ista:q꞉ pħs visus est in ꝑcedẽtib⁹ enũtiatiõib⁹ de finito subo:ꝛ ẽt de subo ifinito:põt eẽ dubiũ.vtrũ ꝑpositio affirmatiua de subo ifinito sit eadẽ vel equipollẽs alicui de subo finito:põt ẽt eẽ dubiuꝫ.vtrũ iste ꝑpõnes sint eedẽ/oĩs nõ hõ currit/oĩs homo nõ currit. Istud du⁻ remouet pħs di.ꝙ ista/oĩs nõ homo est iustus:nõ est eadẽ alicui eaꝝ enũtiationũ q̃ sunt de subo finito:q꞉ nec est eadẽ affirmatio nec negatio de subo finito. Ista.n.nõ sunt eadẽ/oĩs nõ homo est iustus/oĩs homo nõ est iustus/seu oĩs hõ est iust⁹:ꝛ sic de oĩb⁹ aliys de subo finito:tñ q̃uis ꝑpõnes de subo ifinito nõ sint eedẽ alicui de subo finito:tñ vna ꝑpositio de subo ifinito est eadẽ alteri de subo ifinito. Iste.n.sunt eedẽ/oĩs nõ hõ est iustus/ꝛ nullus nõ hõ nõ est iustus. ℄ Intelligẽda sunt ħ duo. Primo ꝙ pħs vocat hic ꝑpõnes easdẽ illas ꝑpõnes que ꝯuertũtur:ꝛ hñt idẽ subm̃ ꝛ idẽ ꝑdicatũ:q̃uis in rei vita te nõ sint eedẽ ꝓm vocẽ:ꝛ sic dñr iste ꝑpõnes eedem/oĩs nõ hõ est iustus/nullus nõ hõ nõ est iustus. ℄ 2⁹ itellr̃⁻ ꝙ cũ q̃re ꝑpositio de subo ifinito nõ est eadem ꝑpõni de subo finito est ista:q꞉ ad ħ ꝙ aliq̃ ꝑpõnes differẽtes ꝓm vocẽ sint eedẽ vel ꝯuertibiles reqriẽ ꝙ in vtraq꞉ ꝑdicatuꝫ enũtieẽ de eodẽ vel de ꝯuertibilib⁹:sed in enũtiationibus:quarum vna est de subo finito ꝛ alia de ifinito nõ enũtiatur ꝑdicatum de eodẽ vel de ꝯuertibilibus:ꝛ ideo tales enũtiationes:quarum vna est de subo ifinito ꝛ alia finito nõ sunt eedem nec ꝯuertibiles.

℄ Trãsposita ꝟo nõia vel ꝟba ideꝫ sigñant vt est alb⁹ hõ ꝛ est hõ albus. Nã si ħ nõ est eiusdẽ multe erũt negõnes:ſꝫ oñsum est:qm̃ vna vni⁹ est. Eius.n.q̃ est/est alb⁹ hõ:negatio est/nõ est alb⁹ hõ. Ei⁹ ꝟo q̃ est/est hõ alb⁹.si nõ eadeꝫ ẽet que est/est alb⁹ hõ/erit negatio:vel ea que ẽ/nõ est nõ hõ alb⁹.vel ea que est/nõ est hõ alb⁹:ſꝫ altera q̃dẽ erit negatio eius que est nõ hõ albus. Alia ꝟo ei⁹ que est/est alb⁹ hõ.quare erũt due vnius. Qm̃ igiẽ trãsposito nõie vel ꝟbo eadẽ fit affirmatio vel negatio manifestum est.

℄ 6⁹ dubitatio talis est.Ari.in ꝑcedẽtib⁹ q̃nq꞉ ꝑposuit adiectiuuꝫ substãtiuo.dicẽdo sic/est iustus hõ:ꝛ aliqñ ꝑposuit substãtiuuꝫ adiectiuo.dicẽdo sic/est hõ iustus:posset aliqs credẽ ꝙ hꝫ ꝑpõnes differãt:in q̃rũ vna ꝑponiẽ adiectiuũ substãtiuo:ꝛ in alia substãtiuũ ꝑponiẽ adiectiuo. Istud du⁻ remouet pħs di.ꝙ hꝫ ꝑpõnes sunt eedẽ ħ est idẽ sigñant:in quaꝝ vna ꝑponiẽ adiectiuuꝫ substãtiuo:ꝛ in alia substãtiuũ ꝑponiẽ adiectiuo:q꞉ nõia ꝛ ꝟba trãsposita ideꝫ sigñant.iste.n.ꝑpõnes/est alb⁹ hõ/ꝛ est hõ alb⁹/ idẽ sigñant.Ee aũt ꝑpõnes in q̃rũ vna ꝑponiẽ adiectiuũ substãtiuo:ꝛ in alia preponiẽ substãtiuum adiectiuo sint eedẽ.ꝑbat pħs.ꝛ est ꝯ 4⁹ hui⁹ li.que ꝑbaẽ sic per ipoĩe.si hꝫ ꝑpõnes nõ eẽnt eedẽ.seqẽ ꝙ eiusdẽ affirmatiõis erũt plures negatões opposite.ꝯñs est ipoĩe:vt pꝫ in ꝑ li.⁹ꝯña ꝑbaẽ exẽplr sic.hui⁹ enũtiatõis/est alb⁹ hõ/est negatio hꝫ opposita nõ est alb⁹ hõ.si g̃ iste nõ sigñent ideꝫ/est hõ albus/ꝛ est alb⁹ hõ:tũc huius/est hõ alb⁹/est alia negatio q̃ ista/nõ est alb⁹ hõ.aut g̃ sua negatio est ista/nõ est nõ hõ alb⁹:aut ista/nõ est hõ alb⁹.nõ ꝑ⁹:q꞉ illa est negatio isti⁹/est nõ hõ alb⁹.g̃ negatio isti⁹ est hõ alb⁹/est ista/nõ est hõ alb⁹:ꝛ ꝑ ꝯña iste sunt diuerse negatões/nõ est hõ alb⁹/nõ est alb⁹ hõ.g̃ ista affirmatio/est alb⁹ hõ/hꝫ duas negõnes sibi oppositas.s.istas/nõ est hõ alb⁹/non est alb⁹ hõ.hec ẽ ratio pħi.ſꝫ hec rõ nõ vꝫ valẽ:q꞉ pħs capit ħ illud qȯ deberet ꝑbare:ꝛ ita vꝫ petere ꝑn⁻.Pħs.n.capit ꝙ negatio isti⁹/est alb⁹ hõ:est ista/nõ est hõ alb⁹:ꝛ ħ deberet ꝑbare. Si.n.aliqs vellet sustinẽ ꝙ nõia ꝛ ꝟba trãsposita nõ ideꝫ sigñant.ipe hñet negare istud qȯ ħ accipit pħs.s.ꝙ negatio isti⁹/est alb⁹ hõ/est ista/nõ est alb⁹ hõ:ꝛ nõ ista/nõ est hõ alb⁹. ℄ Ad istud rñdet Boe.ꝙ Pħs capit ħ illud qȯ ꝑ se est manifestũ:ideo nõ petit ꝑn⁻.manifestũ est.n.ꝑ se ꝙ ista/non est hõ alb⁹/est negatio hui⁹/est alb⁹ hõ:q꞉ ista est negatio que illud idẽ negat qȯ affirmatio affirmat.et mani⁻ est ꝙ ista/nõ est hõ albus/illud idẽ negat:qȯ ista affirmatio affirmat/est alb⁹ hõ.mani⁻.n.est cuilibet itelligẽti ꝙ itellc̃s hui⁹/est alb⁹ hõ/est iste/hõ est alb⁹.ꝛ itellc̃s hui⁹/nõ est hõ albus:est iste/nullus hõ est albus.manifestũ.n.est ꝑ se ꝙ ista/nullus hõ est albus/est negatio hui⁹/hõ est albus.ꝛ ideo pħs hic nõ petit ꝑn⁻:q꞉ capit illȯ qȯ manifestũ est per se. ℄ Dubitaẽ circa istud dictũ Phi. Trãsposita nõia ꝛ ꝟba:q꞉ videẽ istãtia in multis:q꞉ hec est vera/oĩs hõ est aĩal.ꝛ hec est falsa/aĩal est oĩs homo.ꝛ hec est vera/oĩuꝫ oppositoꝝ est eadẽ disciplina.ꝛ hec est falsa/eadẽ est disciplina oĩum oppositoꝝ.ꝛ hec est falsa/

for.differt ab hoie.r hec e vera/ab hoie differt for.et hec
est ɔgrua/ciceronez videt filius suus.r hec est icōgrua/
suus filius videt ciceronē.r tñ in oibus pdictis ē solū di
uersitas in trāspōne noium r v̄boꝝ.g̃ nō semp ppōnes:
in qbus nola r v̄ba trāsponūtur sigñant idez. ¶ Dico ꝙ
phs loquit de trāspōne nois adiectiui r substātiui r v̄bi
copulātis adiectiuū cum substātiuo:siue.n.v̄buz pponat
vtriqȝ/siue postponat vtriqȝ/siue iterponat.semp quātū
ad itellectū idē sigñat.per oēs.n.istas ppones est homo
albus/r est albus homo.sigñat idem oēs eiz iste ppōnes
sigñant idez qđ ista ppositio/homo est albus.vñ in istis
ppōnib' hoc v̄bū est/nō est 2m adiacēs: vt qdā dicūt.sed
est 3m adiacēs:qz itellect' oium hāꝝ ppōnuz est ꝙ homo
est albus. ¶ Pōt etiā dici ꝙ phs logt de ppōnib' inde/
finitis non de vlib' r de talib' indefinitis vbi vnū illoꝝ
noiaz quoꝝ vnū pponit alteri vel postponit natū est eē
subm r alterū non:vt pz in exēplo suo/est albus hō.nam
iste termin' homo/pōt eē subm.r iste terminus albus/nō
pōt esse subm nisi substātinet vel intelligat terminus in
subo sumpt':r in talib' nihil refert pponere v̄bū nomini:
vel eȝ.nec etiā refert pponere vnū nomē alteri:qz semp
itelligit idē per istas/est hō albus/r est albus hō/r albus
homo est:r sic de alijs:qz semp per istas itelligit illa ppo
sitio/homo est albus:vñ oēs tales ppōnes sunt eedem.i.
ɔuertibiles:vñ phs hic r multotiēs alibi ppōnes ɔuerti/
biles vocat easdē. ¶ Pōt aūt gñaliꝰ dici ꝙ terminoꝝ
in ppōne pōt multiplex esse trāspositio:aliqñ a pte eiuſ/
dez extremi:vt pz in istis/hō albus est aial/albus hō est
aial:qñqȝ trāspositio est extremi in extremū:vt alicuius
qđ est ex pte vni' extremi in vna ppōne mutet in aliud
extre'm:ita ꝙ illud qđ in vna ppōne ponit ex pte vni' ex/
tremi ponit in alia ppōne ex pte alterius extremi. Exē/
plum:qñ extremū trāsponit in extremuz/vt hō est aial/
aial est homo.Exēplū scđi:qñ aliqđ qđ ponit a pte vnius
extremi transmutat:ita ꝙ fiat pars alterius extremi:vt
hic/homo albus est aial/hō est aial albuz.si fiat trāsposi/
tio a pte eiusdē extremi:sic non refert pponēdo vel post/
ponēdo adiectiuū substātiuo:vel substātiuuz adiectiuo.
nihil.n.refert dicere/homo albus est aial:r dicere/albus
hō est aial.Si aūt nō se habeāt sicut adiectiuū r substā/
tiuuz refert in multis trāsponere ex pte eiusdē extremi:
r maxime vbi vna pars extremi est terminus cois:r alia
pars extremi iportat negationē vel distātiā.Refert eniz
dicere/for.est ab hoie differēs/r for.est differēs ab hoie.
Si aūt fiat trāspositio extremi in extremū vel alicuius
positi ex pte vnius extremi ad aliud extremū:sic ꝙ quā/
do terminus r ptes terminoꝝ in vtraqȝ ppōne accipiū/
tur pro eodē r hñt eādē supponem:r facta trāspositione
vtraqȝ ppositio remanet itelligibilis:hē ppōnes in qbus
fit trāspositio de vno extremo ad aliud extremū sunt cō
uertibiles.r p h pz ad istātias. ¶ Ad pm ꝙ iste ppōnes
nō ɔuertūtur/ois hō ē aial/aial est ois hō:qz iste termin'
aial/nō supponit eodē mō in vtraqȝ.Et p idez ad 2m istā/
tiā:qz iste nō ɔuertūtur:oiuz oppositoꝝ est eadē discipli
nā:r eadē disciplina ē oiuz oppositoꝝ:qz iste termin' ea/
dez disciplina/nō supponit eodē modo in vtraqȝ ppōne.
¶ Silr iste nō ɔuertūtur/for.differt ab hoie/r for.ab ho
mine differt:qz iste termin' hoie nō supponit eodē mō in
vtraqȝ. ¶ Ad aliā istātiā:ꝙ hec nō est itelligibilis/suus
fili' videt ciceronē:r ideo iste nō ɔuertūtur/ciceronez vi
det suus fili'/r suus filius videt ciceronē.

T.cō.2. At vo vnū de plib' vel plura de vno
affirmare vel negare:si nō est vnū de
plib' non est affirmatio vna:neqȝ ne/
gatio. Dico aūt vnum:nō si vnuz nomē sit po
situm:nō fit tñ vnū ex illis:vt homo est fortaſ/
se r aial r bipes r māsuetū:h ex his vnū fit.ex
albo aūt r hoie r ambulāte nō fit vnū. Quare
nō fit vnū aliqđ de his si affirmet aliqs nō erit
affirmatio vna:sed vox qdē vna:affirmatiōes
vo multe:nec si de vno ista:sed silr plures.

Istud est 2m cap.pmi tractat' in quo determiat de
enūtiatione fm ꝙ hēt ad extremū sim/
plex vel cōpositū.r ɔtinet duas ptes pn'es. In p' determi
nat de enūtiatiōe hñte aliqđ extremū cōpositū:ostēdēdo
que enūtiatio hñs aliqđ extremū cōpo'm est vna:r que nō
est vna. In 2a pte ibi[Qm vo hic qdē.]determinat de ha
bitudine r ɔña enūtiationū adinuicē:quaꝝ qdā hñt ali/
qđ extremū cōpositū:r qdā extrema simplicia. Prima
pars ɔtinet duas pticulas. In p' determinat que enūtia/
tio hñs extremū cōpo'm est simplr vna r que nō. In 2a ibi
[Si g̃ dialectica iterrogatio.]determinat incidenter de
iterrogatione dialectica ɔcludēdo ex dictis que iterroga
tio nō est dialectica. In p' g̃ pticula narrat que enūtiatio
est vna r que nō.r icēdit breuiter ꝙ enūtiatio ē vna que
enūtiat vnū de vno:itelligēdo per vnum non vnū nomē
tm:sed vnā rem vel vnū ɔceptū.Si eiz vnū nomē signi/
ficet plura:ex qb' nō fit vnū nō est enūtiatio vna:in qua
vnuz tale subijcit vel pdicat:r illa enūtiatio que enūtiat
plura de vno vel vnū de plurib':vel plura de plurib':ex
qb' plurib' nō fit vnū per se:ista enūtiatio nō est vna.Si
aūt enūtiat plura de vno:ex qb' plurib' fit vnū vel vnuz
de hē plurib':vel plura hē:ex qbus fit vnū de hē plurib'
hoc nō ipedit vnitatē enūtiationis.si.n.ex aiali māsueto
r bipede fiat vnū:tūc hec enūtiatio/homo est aial māsue
tuz bipes/est enūtiatio vna:qz de vno enūtiātur plura:ex
qbus fit vnū per se.si aūt plura ex qb' nō fit vnuz pdicē/
tur de vno vel de plurib' nō est enūtiatio vna:sz plures.
nam ex hoie albo r ambulāte nō fit vnū:r ideo hec oro/
for.est homo ambulās/nō est vna sed plures. ¶ Notāda
sunt hic tria. Primo ꝙ cum Aris.dicit hic ꝙ ex aliqbus
plurib' fit vnū:r ex aliqb' nō. Phs nō logt de vocib':qz
ex istis vocib'/suba corporea aiata sensibilis rōnalis nō
magis fit vnuz qȝ ex istis/hō ambulās musicus alb':r sic
de alijs.nō.n.est hec vox suba magis in po' ad hāc vocē
corpeaz aiatū rc.qȝ hec vox/hō est in po' ad has voces:al
bus musicus rc.vnde vnuz nomē nō est magis in po' ad
aliud nomen qȝ aliud qđcūqȝ indifferēter:r ideo nō ma/
gis est vnū natuz fieri ex istis vocib'/aial rationale:qȝ ex
istis vocib'/albus musicus.Istud ēt pz:qz si vox sit vna
r sigñata multa nō est oro vna:r ita pluralitas vl' vnitas
nō referūtur ad voces:nec videt ꝙ phs loquat de ɔcepti
bus.nō eiz videt ꝙ ex duob' ɔceptib' fiat vnū magis qȝ
ex qbusdā alijs ɔceptib':nō eiz est ɔcept' aialis magis in
po' ad ɔceptū rōnalis qȝ ɔcept' albi ad ɔceptū musici:qz
sicut aial est in po' ad rationale r irrōnale:ita albuz est in
po' ad musicū r nō musicū:r etiā musicū est in po' ad al/
buz r nigrū:qz alboꝝ qđdā est musicū r qđdā nō musi/
cū:r musicoꝝ qđdā est albuz r qđdā nigrū. Quilibet ēt
ɔcept' est forma:r nō videt ꝙ ex istis duab' formis ma/
gis possit fieri vnuz qȝ ex alijs duab' formis qbuscūqȝ:r
ideo videt ꝙ phs loquit hic de rebus sigñatis per voces
ita ꝙ velit dicere ꝙ qñ plures res ex qb' nō fit vnū enū/
ciātur de vna voce significāte vnaz rem nō est enūtiatio
vna:sed plures voces significātes plures res ex qbus fit
vnum enūtiētur de vno:nihilominus fit vna enūtiatio.
¶ Scđo notādū est ꝙ ex aliqbus rebus fit vnū per se:

sicut ex

sicut ex mã p° ⁊ forma subali fit vnũ per se: ex aligbus fit vnũ per accñs: sicut ex subo ⁊ accñte vt ex hoïe ⁊ albedine: ⁊ aliq̃ sunt res ex qb° nõ fit vnũ per se nec per accñs: sicut ex diuersis subis p se subsistẽtib° in actu: vt ex hoïe ⁊ lapide nec fit vnũ per se nec per accñs: ex quo vĩ seq̃ q̃ ꝓpositio in qua enũciãtur plura ex qb° fit vnũ de vno est enũciatio vna: ⁊ tali vnitate est ꝓpositio vna quali vnitate ex illis pluribꝰ fit vnũ: qꝛ si ex illis pluribꝰ fit vnũ p se/ ꝓpositio est vna per se: ⁊ si ex illis pluribꝰ fit vnũ per accidẽs/ ꝓpositio est vna per accñs ⁊ nõ est vna per se: ideo hec ꝓpositio est vna per se/ hõ est aïal rationale. ⁊ hec est vna per accñs/ hõ est aïal musicũ albuz: ⁊ est plures pluralitate opposita vnitati per se: ⁊ hec oĩo/ hõ est asinus lapis/ nullo° est vna; qꝛ ex lapide ⁊ asino nullo mõ fit vnũ tanq̃ ex actuali ⁊ potẽtiali: vnde hec oĩo/ hõ est albus lapis/ est simplr plures: qꝛ equalet istis duabꝰ ꝓpõnibꝰ/ hõ est albus/ hõ est lapis. ¶ 3° põt ex dictis hic ⁊ in p° lib. notari diuisio ꝓpõnis vnius in suas spẽs: ex qua põt apparere diuisio ꝓpõnis que est plures. Propositio vna diuidit̃ p° sic. q̃dam est ꝓpositio vna simplr: vt illa in qua enũciat̃ vnũ de vno. s. vna res de vna re: vel vox signãs vnã rem de vna signante vnã rem: ⁊ quedã est ꝓpositio vna ꝯiũctione: vt ꝓpositio hypothetica: in qua ꝯiũgũtur multe cathegorice mediante ꝯiũctione. ꝓpositio vna simplr est duplex: qꝛ quedã est vna per se: vt illa in qua enũciat̃ vnũ de vno vel plura ex qbus fit per se vnũ de vno vel vnũ de pluribꝰ ex qb° fit p se vnũ. Alia est ꝓpositio vna simplr que per accñs est vna: vt illa in qua enũciãtur plura ex qbus per accñs fit vnũ de vno: ⁊ sic est ista simplr vna per accñs/ sor. est hõ albus musicus ⁊c. ¶ Ex ista diuisione ꝓpõnis vnius/ pꝫ diuisio ꝓpõnis que plures est; qꝛ quedã est ꝓpositio plures pluralitate opposita vnitati ꝯiũctionis: ⁊ sic oratio in qua ponũtur plures inconiũcte ꝓpõnes. i. sine ꝯiũctiõe media dĩ ꝓpositio plures: ⁊ quedã est ꝓpositio plures pluralitate opposita ꝓpositiõi vni simplr: ⁊ sic q̃libet ꝓpositio hypothetica dĩ ꝓpositio plures: ⁊ quedã est ꝓpositio plures pluralitate opposita ꝓpositioni vni simplr ⁊ per se: ⁊ sic ꝓpõnes in qbus enũciant̃ plura ex qbus fit vnũ per accidẽs de vno: vel vnũ de pluribꝰ talibꝰ est ꝓpositio plures de pluralitate opposita vnitati simplr ⁊ p se: ⁊ sic est ista ꝓpositio plures/ sor. est hõ albus musicus. Ista aũt pluralitas opposita vnitati simpliciter ⁊ p se nõ ĩpedit ꝯdictionẽ. ꝓpositio. n. hypothetica que est plures pluralitate opposita vnitati simplr habet ꝯdictiõez: ⁊ etiã ꝓpositio vna simplr ⁊ per accñs que dĩ plures pluralitate opposita vnitati simplr ⁊ per se habet ꝯdictionem: vt habet videri ex p°mo libro.

¶ Si ergo dialectica iterrogatio responsionis est petitio: vel ꝓpõnis vel alterius partis ꝯtradictionis: ꝓpositio xo pars vnius ꝯtradictionis est hmõi interrogationi: non erit vna rñsio ad hec: neq̃ enim vna iterrogatio: nec si sit vera: dictum est aũt de his in topicis.

¶ Hec est 2ª pticula p°me partis: in qua ꝯcludit duo correlaria. Primũ est q̃ iterrogatio in qua plura ex qbus non fit vnũ querũtur de vno nõ est iterrogatio dialectica. Et hec est ꝯclusio 6ª huius lib. que ꝓbat̃ sic. Oĩs iterrogatio dialectica petit vnã rñsionẽ. s. q̃ altera pars ꝯdictiõis ꝯcedat̃: sed iterrogatio in qua plura q̃rũtur de vno nõ petit vnã rñsionẽ: sꝫ plures. g̃ iterrogatio in qua plura querũtur de vno nõ petit vnã rñsionẽ: sed plures. g̃ iterrogatio in qua plura ex qbus nõ fit vnũ q̃rũtur de vno nõ est iterrogatio dialectica: imo si vtraq̃ affirmatio in illa interrogatiõe que plures est eẽt vera/ nõ eẽt dãda vna rñsio. maior de se pꝫ. minor ẽt de se pꝫ: qꝛ si q̃rat̃ vtrũ sor. sit aïal lapis. ad istã iterrogatiõez nõ ẽ dãda vna rñsio sꝫ plures. ⁊ idẽ ẽ iudiciũ si vnũ iterroget̃ de plibꝰ: vel plura de plibꝰ ex qb° nõ fit vnũ. ¶ Dubitat̃ an hec sit vera iterrogatio. vtrũ sor. sit hõ albꝰ musicus. ⁊ vĩ q̃ nõ: qꝛ hic plura q̃rũtur de vno. g̃ est plures. ¶ Dõm q̃ ista. s. hõ albꝰ musicus pñt q̃ri de sor. tanq̃ diuersa p̃dicata: ⁊ sic est iterrogatio plures eq̃ualẽs istis tribꝰ iterrogatiõibꝰ. vtruz sor. sit hõ/ vtrũ sor. sit albus/ vtruz sor. sit musicus: ⁊ sic dãde sunt plures rñsiones. Alio° pñt hec tria q̃ri tanq̃ vnũ p̃dicatũ vel tanq̃ ꝯstituẽtia vnũ p̃dicatũ: ⁊ sic est iterrogatio vna p accñs: qꝛ ex istis plibꝰ fit vnũ per accñs: ⁊ dãda est vna rñsio. s. altera pars ꝯdictõis. vꝫ. q̃ sor. est hõ albꝰ musicus/ vel q̃ nõ est hõ albꝰ musicus: vtraq̃. n. istaꝝ est vna p accñs: vt dcm̃ est. ¶ Ad argm̃ in ꝯriũ dõm est q̃ in ista iterrogatõe. s. vtrũ sor. sit hõ albꝰ musicus s̃m q̃ ista tria faciũt p̃dicatũ: q̃rit̃ vnũ p̃dicatũ de vno subo: qꝛ p̃dicatũ est vnũ p accñs. ⁊ si q̃runt̃ h̃ plura: qꝛ tñ ex istis pluribꝰ fit vnũ p accñs: ideo iterrogatio est vna p accñs tñ.

¶ Silr aũt manifestũ est: qm̃ nec hoc ip̃m q̃d ẽ dialectica est iterrogatio: vt si q̃s iterrogat q̃d est aïal: opꝫ. n. ex data iterrogatione tũc eligere vtrã velit ꝯtradictionis ptẽ: quã opꝫ iterrogãtez determinare vtrũ/ hoc sit aïal hõ/ an non.

¶ Scdm̃ correm̃ qd̃ ꝯcludit est istud q̃ q̃stio q̃d est/ nõ est q̃stio dialectica. Et hec ẽ ꝯclo 7ª huiꝰ li. que ꝓbat̃ sic. Ad oẽm q̃nẽ dialecticã põt rñderi p vtrãq̃ ptẽ ꝯdictiõis indifferẽter: vt si q̃rat̃ si h̃ aïal sit hõ vel nõ. ad istã iterrogatiõez ꝯtingit ꝯueniẽter rñderi p vtrãq̃ ptẽ ꝯdictiõis. dicẽdo q̃ hoc aïal est hõ/ vel dicẽdo q̃ h̃ aïal nõ est hõ: sed ad q̃nẽ querẽtẽ/ q̃d est homo. nõ ꝯtingit rñdere per vtrãq̃ ptẽ ꝯdictõis: sꝫ solũ per affirmatiuã/ vt si q̃rat̃ q̃d est hõ: ⁊ rñdeat negatiue q̃ nõ est lapis/ nõ ẽ rñsio cõueniẽs: qꝛ q̃stio q̃rit q̃d est hõ: ⁊ rñsio dicit q̃d non est hõ. g̃ q̃stio q̃d est/ nõ est q̃stio dialectica. ¶ Hic sunt duo notãda ⁊ vnũ dubitãdũ. ¶ Notãdũ est p° q̃ phs q̃nẽ dialecticã vocat hic q̃nẽ: q̃ est. que fit per h̃ iterrogatiuũ vtrũ: ⁊ ad talẽ q̃nẽ factã per vtrũ rñdẽdũ est p illud qd̃ positũ est in iterrogatione: vel p eius oppõm: vt si q̃rat̃ vtrũ omne bonũ sit eligẽdũ: opꝫ dare. vl' istud qd̃ positũ est in q̃ne dicẽdo q̃ sic/ vel eiꝰ oppõm/ dicẽdo q̃ nõ: ⁊ siue rñdeat̃ dicẽdo q̃ sic/ siue dicẽdo q̃ nõ: ꝯueniẽter rñdet̃ ⁊ satisfactũ est q̃ni. Sꝫ ad q̃nẽ factã per q̃d nõ cõtingit ꝯueniẽter rñdere dãdo affirmatiuã vel negatiuã: vt si ꝯueniẽter rñdeat̃ p affirmãm: rñsio p negatiuã nõ ẽ cõueniẽs. ¶ 2° est nõm̃ q̃ q̃ñq̃ in q̃ne dialectica exp̃mit̃ vtraq̃ ps ꝯdictiõis: ⁊ q̃ñq̃ altera tñ: q̃ñ exp̃mit̃ vtraq̃ ps ꝯdictiõis sufficit rñdere dicẽdo sic/ vel dicẽdo nõ: sꝫ q̃ñ exp̃mit̃ altera tñ nõ sufficit: qꝛ sic rñdẽdo nesciret̃ quã ptẽ rñdẽs daret. ⁊ iõ opꝫ in rñsiõe exp̃mere actualr alterã ptẽ ꝯdictiõis: vt si q̃rat̃ vtrũ omne bonũ sit eligẽdũ vel nõ. si velit ptẽ affirmatiuã ꝯcedere dꝫ dicere q̃ omne bonũ sit eligẽdum: sed si in iterrogatione exp̃mat̃ altera pars ꝯdictionis tñ: sufficit rñdere dicẽdo sic/ vel dicẽdo nõ. ¶ Dubitat̃ circa ꝯnem quã Phs ponit hic. videt̃ eñ q̃ questio q̃d est sit q̃stio dialectica: qꝛ oĩs q̃stio quam hꝫ dialecticus termiare ẽ q̃stio dialectica: sꝫ dialecticus habet terminare q̃nez q̃d est: qꝛ in p° Topic. Aris. dialecticus ex̃p̃ss determinat q̃d est diffinitio: q̃d genus: q̃d accidẽs: q̃d ꝓpriũ: ⁊ q̃d ꝓblema: ⁊ sic de multis aliis: quod nõ eẽt nisi q̃d eẽt questio dialectica. ¶ Dicẽduz q̃ dialectica ⁊ etiã dialecticus est duplex. s. docẽs ⁊ vtens. Dialecti

ca docēs est sciētia tradita in lib. Topic. Ari. ⁊ dialectica sic accepta est sciētia demōstratiua. ⁊ cocedo ꝙ ad dialecticā ⁊ etiā dialecticū sic acceptū ptinet questio gd est. dialectica vtēs est dialectica applicās ad mām pbabilē probās ex pbabilibus aliquā ɔclusionē pbabilē: ⁊ dialectica vtēs habet viaȝ ad pbādum vtrāqȝ partē ɔdictionis. ℂ Et si dicaṫ ꝙ dialectica docēs que tradiṫ in lib. topic. Aris. docet syllogiçare ex pbabilib⁹: ⁊ querē vtrāqȝ parteȝ ɔdictionis: qđ nō esset nisi syll⁹us eēt ex pbabilibus: ⁊ talis questio querēs vtrāqȝ partē ɔdictionis ptinet ad dialecticā docēteȝ. cuius oppositū dixisti. ℂ Dicēduȝ ꝙ dialectica docēs que tradiṫ in lib° Topic. demōstratiue docet syllogiçare ex pbabilib⁹ ⁊ querere vtrāqȝ partē ɔdictionis: sicut sophistica docēs que tradiṫ in li° Elēch. docet qualr ɔtingit decipe per syll⁹os elenchos. ⁊ tñ sophistica docēs inquātuȝ huius nō docet decipe per huiꝰ. Dico tñ ꝙ iste hō qui habet logicā vel dialecticaȝ docētem ea vtitur arguēdo ex probabilibus: sed tunc est dialecticus vtēs ⁊ nō docens: sicut habēs sciētiam traditam in libro Elēchoruȝ. pōt vti syllogismo sophistico: sed tunc est sophistica vtens ⁊ non docens.

ℂ Qm̄ vō hec qdē pnṫ cōposita: ita vt vnū fit omne pdicatū coꝝ que extra pdicātur: alia vō nō que dīa est. de hoie. n. verū ē dicere: ꝙ est aīal extra bipes ⁊ extra bipes animal: ⁊ hoc vt vnum ⁊ hoiem ⁊ album: ⁊ hec vt vnum.

ℂ Hec est 2ª pars pncipalis huius capli: in qua phs determinat de habitudine ⁊ ɔñia ad enūtiationeȝ adinuicē: quarū quedā habēt aliqđ extremū cōpositū: ⁊ quedam extrema simplicia. ⁊ cōtinet ista pars tres particulas. In pma remouet dubitationē taleȝ: quādoqȝ ex pdicatis diuisis seqtur pdicatuȝ ɔiūctum: ⁊ quādoqȝ nō. sicut declarat per exēpla. est ergo questio quādo est ꝙ ex pdicatis diuisis sequiṫ predicatū ɔiūctum: ⁊ quādo nō est ita. In secūda particula ibi [Eorū igiṫ que pdicātur.] soluit per hec istam dubitationē ostēdens quādo ex pdicatis diuisis seqtur predicatū ɔiūctuȝ: ⁊ quādo nō. In tertia particula ibi [Uerum est aūt dicere.] ostēdit quādo ex pdicato ɔiūcto sequiṫ predicatū disiunctū: ⁊ quādo nō. In prima particula mouet taleȝ questionē: ex gbus pdicatis diuisis seqtur predicatū ɔiūctū: ⁊ ex gbus nō. ⁊ que est causa diuersitatis: ⁊ ga hec questio supponit ꝙ ex aligbus pdicatis diuisis seqtur pdicatū ɔiūctum: ⁊ ex aligbus nō. manifestat exemplariter istud qđ supponit. ⁊ pmo ponit duo exēpla. in gbus ex predicatis diuisis seqtur predicatum ɔiūctū. primū est. ista ɔñia est bona / homo est aīal / ⁊ homo est bipes. ergo hō est aīal bipes. 2ᵐ est. ista ɔñia est bona / soꝛ. est hō / ⁊ est alb⁹. ġ soꝛ. est hō alb⁹. vnde ɔtingit dicere extra: id est diuisim ꝙ soꝛ. est hō / ⁊ ꝙ soꝛ. est albus. ⁊ ɔtingit dicere ɔiūctim ꝙ soꝛ. est homo albus.

ℂ Sed nō si cytharedus est ⁊ bonus ⁊ cytharedus bonus.

ℂ Manifestat exēplariter ꝙ in quibusdaȝ ex predicatis diuisis nō seqtur predicatū ɔiūctuȝ. ⁊ ponit quatuoꝛ exēpla. primū ducit ad istud incōueniēs ꝙ ex hoc seqtur falsum. Alia exēpla ducūt ad nugatiōeȝ. duo p° ad nugationē explicitā. ⁊ vlt ᵐ ad nugationē implicitā. pᵐ est. nō seqtur soꝛ. est cytharedus: ⁊ est bonus. ġ est cytharedus bonus: qꝛ pmisse pñt esse vere ɔclusione existe falsa.

ℂ Si. n. qm̄ alterutrū dr̄ ⁊ ambo dicenṫ / multa incōueniētia erūt. De hoie. n. ⁊ hoieȝ verū est dicere ⁊ albū. Quare ⁊ totū rursus ⁊ si albuȝ per se ⁊ hoieȝ ⁊ totū: quare erit hō albus ⁊ hō albus ⁊ hoc in īfinitū: ⁊ rursus musicus albus ambulās: ⁊ hec eadem frequēter implicita.

ℂ Secūduȝ exēplum est in quo deduciṫ ad explicitā nugationem si vlr ex pdicatis diuisis seqtur pdicatū cōiūctum. ⁊ est tale. verum est dicere de hoie ꝙ est homo. ⁊ verū est dicere ꝙ est hō albus: ⁊ est iteruȝ verum dicere de hoie ꝙ est hō albus. ġ data hypothesi verū est dicere de hoie ꝙ est hō hō hō albus. vbi est nugatio explicita: ⁊ sic ɔtingit arguere in īfinitum. Tertiū exēpluȝ: verum est dicere de hoie ꝙ est homo ꝙ est albus et ꝙ est musicus ⁊ ꝙ est ambulās. ergo veruȝ est dicere de hoie ꝙ est homo albus musicus ambulās. ⁊ hec eadeȝ fm hypothesim ɔtingit dicere frequēter implicita ⁊ repetita.

ℂ Amplius si socrates est ⁊ homo ⁊ bipes: ⁊ socrates homo bipes est: qm̄ ergo siquis simpliciter ponat cōplexiones fieri plurima incōueniētia ɔtingit dicere manifestuȝ est: quēadmodum ponēdum est nūc dicemus.

ℂ Quartū exēplum est in quo deduciṫ ad nugationē implicitam data hypothesi. s. ꝙ semp ex pdicatis diuisis sequiṫ predicatū cōiunctū: ⁊ est tale. verū est dicere de soꝛ. ꝙ est homo / ⁊ ꝙ est bipes. ergo data hypothesi sequiṫ ꝙ est homo bipes. vbi tamē nugatio implicita ꝙ ex hoc ꝙ est homo per se intelligiṫ bipes: sic in specie per se intelligitur dīa. sic ergo pȝ ꝙ si soꝛ. sit homo ꝙ sit bipes: siquis peteret simpliciter fieri cōplexiones. i. sigs peteret simpliciter pdicata ɔiuncta inferre ex diuisis multa incōueniētia sequanṫ: sed quēadmoduȝ sit dicēduȝ ꝙ ex pdicatis diuisis seqtur pdicatuȝ ɔiūctum nūc dicemus.

ℂ Eoꝝ igiṫ que pnṫur ⁊ de gb⁹ pdicanṫ qcūqȝ fm accñs dr̄r vel de codeȝ vel alteꝝ de altero hec nō erūt vnuȝ: vt hō albus est ⁊ musicus: ſȝ nō idem est musicus ⁊ albus. Accñtia. n. sunt vtraqȝ eidē. Nec si albū musicū verū est dicere: tñ nō erit albū musicū vnū aliquid. Scđm accidēs. n. musicū albū dr̄. Quare nō erit albū musicū aliqd vnū. Quocirca nec cytharedus bonus simplr sed aīal bipes: nō sunt. n. fm accidēs. Amplius nec quecūqȝ īsunt in alio: qre neqȝ album frequēter diceṫ: neqȝ hō: neqȝ aīal vel bipes. Insunt. n. in hoie aīal vel bipes.

ℂ Hec est scđa particula huius ptis: in qua soluiṫ ista dubitatio que est quādo ex predicatis diuisis seqtur pdicatuȝ cōiunctū ⁊ quādo nō seqtur. dicēs: ꝙ si sint talia predicata diuisa ꝙ neutruȝ accidit alteri: nec ambo accidūt alicui tertio eidem. ⁊ silr si ita sit ꝙ neutrū includit reliquum: nec ꝙ totuȝ sit repetitū in vtroqȝ diuisoꝛuȝ: tunc ex talibus predicatis diuisis seqtur predicatū cōiunctuȝ. Unde tres cōditiones ponit phs ad hoc ꝙ ex pdicatis diuisis sequaṫ predicatū cōiunctū. pma est ꝙ illa predicata diuisa nō accidāt alicui vni. secūda est: ꝙ vnū illoꝝ nō accidat reliquo. 3ª cōditio est: ꝙ nulluȝ istoꝝ includatur in reliquo. ⁊ hec ɔditio includit quartā ɔditionē que innuiṫ in lr̄a. s. ꝙ ideȝ nō sit repetitū in vtroqȝ diuisoꝝ. ſȝ eīȝ vnū sit repetitū in vtroqȝ diuisoꝝ: seqtur ꝙ vnuȝ includiṫ in reliquo. Iste igiṫ tres ɔditiones reqrunṫ ad hoc ꝙ ex pdicatis diuisis vlr sequaṫ pdicatuȝ ɔiūctū. ppter pᵃᵐ ⁊ 2ᵃᵐ ɔditionē nō seqtur / soꝛ. est bon⁹ ⁊ est faber. ġ est bonus faber: qꝛ ista pdicata diuisa accidūt eidē. s. soꝛ. ⁊ de

vnum

vnū accidit reliquo: qꝛ accidit fabro ꝙ sit bonus: nec valet ista ꝯña a diuisis tanq̄ ad vnū per se ꝯiunctū / soꝛ. est albus ⁊ est musicus. ḡ est albus musicus: qꝛ albū ⁊ musicum nō faciunt vnū per se: ⁊ ēt vnum istoꝝ accidit alteri tertio: nec valet / soꝛ. est hō alb⁹ ⁊ est music⁹. ḡ soꝛ. est hō alb⁹ musicus tanq̄ a diuisis ad vnū per se ꝯiunctū: qꝛ hō alb⁹ musicus nō est aliqd vnum per se: ⁊ sic intēdit phs: q̄ꝝ vnū accidit alteri vł vtrūq̧ istoꝝ 3° nō seqꝛ̄ ꝑdicatū coiunctū vnū ꝑ se: tn̄ in istis termis a diuisis ad ꝯiunctū qđ est vnū per accñs: esset ꝯña bona. ista. n. est bona ꝯña. soꝛ. est hō albus / ⁊ soꝛ. est music⁹. ḡ soꝛ. est hō alb⁹ music⁹. nec est hec ꝑpō / soꝛ. est hō alb⁹ musicus. plures ꝑpōnes simplr̄: sed plures pluralitate opposita vnitati simplr̄ ⁊ per se vt dem̄ est ꝑus. ꝑpter tertiā cōditionē nō seqꝛ̄ / soꝛ. est hō alb⁹ / ⁊ soꝛ. est albus. ḡ soꝛ. est hō albus: qꝛ vnū diuisoꝝ includiꝛ̄ in reliquo. naꝫ in hoīe albo includiꝛ̄ albuꝫ. Idē est ēt ħ repetituꝫ in vtroq̧ diuisoꝝ: ⁊ ꝑꝑ ħ nō seqꝛ̄ / soꝛ. est hō / ⁊ est bipes. ergo soꝛ. est hō bipes. ꝑpter tertiaꝫ cōditionē: qꝛ alterū diuisoꝝ icludiꝛ̄ ħ in reliquo. ⁋ Dubitaꝛ̄ ꝙ ista ꝯña est bona / soꝛ. est hō / ⁊ soꝛ. est albus. ḡ soꝛ. est albus hō: ⁊ tn̄ vnū diuisoꝝ ħ accidit alteri. nam albū accidit hoī. ḡ nō reqriꝛ̄ ista cōditio ꝙ vnū diuisoꝝ nō accidit alteri. ad ħ ꝙ ꝯña sit bona a diuisis ad coniunctuꝫ. ⁋ Dicēduꝫ ꝙ ad hoc ꝙ regula sit gñalis requiruntꝛ̄ iste tres cōditiōes ꝑdicte: vnde q̄uis in aliqb⁹ termis teneat ꝯña a ꝑdicatis diuisis ad ꝑdicata cōiuncta qn̄ vnū accidit reliquo: tn̄ nō opꝫ talem ꝯñtiaꝫ tenere: vn̄ nō obstat ꝙ in aliqua mā̄ teneat talis ꝯña: vbi tn̄ deficit aliq̄ ꝑdictaꝝ cōditionū: vel dicaꝛ̄: ꝙ ad hoc vt regula teneat. regula intelligiꝛ̄ qn̄ vnū nō accidit: sicut vnū accidens accidit alteri accidēti: vel qn̄ vnū accidit alteri: sicut accidēs accidit suo subō. ⁋ Ad sciēduꝫ ꝯñter in oībus terminis qn̄ ex ꝑdicatis diuisis sequiꝛ̄ ꝑdicatū cōiunctū: ⁊ qn̄ nō. Est notādū ꝙ si alterū diuisoꝝ sit natū determiare ⁊ reliquū: ⁊ vtrūq̧ diuisoꝝ recipiꝛ̄ pro eodē qn̄ accipiꝛ̄ diuisim ⁊ qn̄ accipiꝛ̄ ꝯiunctim: tunc semꝑ ex ꝑdicatis diuisis sequiꝛ̄ ꝑdicatū ꝯiunctū in quo ꝯiuncto illud qđ est natū determinare determinat illud qđ est natum determinari: ⁊ si aliqua istaꝝ ꝯditionū deficiat: tūc ex ꝑdicatis diuisis nō sequiꝛ̄ ꝑdicatū ꝯiunctū: vn̄ ꝯsiderāduꝫ est an diuisa sint talia ꝙ vnū sit natuꝫ determinare reliquū: vł nō. si neutruꝫ sit natum determinare reliquū: tunc nunq̄ ex ꝑdicatis diuisis sequiꝛ̄ ꝑdicatū ꝯiunctum: ⁊ ideo nō sequitur / soꝛ. est homo / ⁊ soꝛ. est risibilis. ergo soꝛ. est homo risibilis. nec sequiꝛ̄ / soꝛ. est homo / ⁊ est rōnalis. ergo soꝛ. est homo rōnalis. Si aūt alterū sit natum determinare reliquū: aut illa diuisa accipiantꝛ̄ pro eisdem qn̄ accipiuntꝛ̄ diuisim: ⁊ qn̄ cōiunguntꝛ̄ adinuicē: aut accipiuntꝛ̄ pro diuersis diuisim ⁊ in cōiuncto. si accipiantꝛ̄ pro eisdem diuisiꝫ ⁊ in cōiuncto: ⁊ illud qđ est natum determinare determinet illud qđ est natum determinari: semꝑ ex diuisis sequitur ꝯiunctū: ⁊ ꝑpter hoc sequiꝛ̄ / soꝛ. est hō / ⁊ soꝛ. est alb⁹. ergo soꝛ. est hō albus. ⁊ sequiꝛ̄ / soꝛ. est ens / ⁊ est rōnalis. ḡ soꝛ. est ens rōnale: qꝛ rōnale est aptū natum determinare ly ens: ⁊ nō ecōuerso: ⁊ ideo nō sequiꝛ̄ / soꝛ. est ens / ⁊ est rationalis. ergo soꝛ. est rōnale ens: qꝛ ly ens / nō est aptuꝫ natum determinare ly rōnale. Si autē ista diuisa vel aliqđ diuisoꝝ accipiantꝛ̄ pro alio ⁊ alio qn̄ accipiꝛ̄ diuisiꝫ ⁊ qn̄ accipiꝛ̄ in ꝯiuncto: tūc a diuisis ad ꝯiuncta nō tenet ꝯña: sed est falla añtis penes scđꝫ modū: ⁊ ideo nō sequiꝛ̄. iste est faber: ⁊ iste est bonus. ergo iste est bonus faber: qꝛ bonum acceptū per se ⁊ diuisiꝫ accipiꝛ̄ pro bono moꝛis: sed qn̄ accipiꝛ̄ in ꝯiuncto ⁊ est determinatio fabri: tunc accipiꝛ̄ pro bono artis fabrilis: vnde cū dī. iste est bon⁹ faber significaꝛ̄ ꝙ iste bn̄ hꝫ artē fabrilē: vel ꝙ iste est bonus vel excellens in arte fabrili: ⁊ ideo nō seqꝛ̄ / iste est bon⁹ ⁊ est faber. ḡ iste est bon⁹ faber: qꝛ hec dictio bonus / aliter accipiꝛ̄ qn̄ accipiꝛ̄ diuisim: ⁊ qn̄ accipiꝛ̄ in cōiuncto: ⁊ ꝑꝑ eandeꝫ rōnem nō sequiꝛ̄ / iste canis est pr̄ ⁊ est tuus. ḡ iste canis est pr̄ tuus: qꝛ hec dictio tuus / qn̄ accipiꝛ̄ diuisiꝫ accipiꝛ̄ pro possessoꝛe. sic. n. dicēdo. iste canis est tuus: denotaꝛ̄ ꝙ est tua possessio: sꝫ qn̄ accipiꝛ̄ in ꝯiuncto sic dicēdo: iste canis est tuus pater: accipitur pro genitoꝛe: ⁊ ideo nō sequiꝛ̄. Si autem arguiꝛ̄ negatiue. s. ex negatione vnius predicati diuisim vt ex negatione alterius predicati cuꝫ affirmatiōe alterius ꝑdicati diuisim ad negationē ꝑdicati cōiunctim si termini diuisim ⁊ ꝯiunctiꝫ accipiāꝛ̄ pro eodē semꝑ est bona ꝯña: qꝛ sequiꝛ̄ / soꝛ. est hō / ⁊ soꝛ. nō est albus. ḡ soꝛ. nō est hō albus. naꝫ tūc arguiꝛ̄ a negatiōe superioꝛis ad negationē inferioꝛis. Si alterū diuisoꝝ accipiaꝛ̄ alr̄ seu pro alio qn̄ accipiꝛ̄ diuisiꝫ ⁊ qn̄ accipitꝛ̄ ꝯiunctiꝫ: tūc si negeꝛ̄ in vna ꝑmissaꝝ illud qđ pro alio vel alr̄ accipiꝛ̄ diuisim ⁊ ꝯiunctim: tūc nō valet ꝯña a diuisis ad ꝯiunctū. nō. n. seqꝛ̄ / soꝛ. nō est bon⁹ ⁊ est faber. ḡ nō est bonus faber. nec valet / iste nō est magn⁹ ⁊ est latro. ḡ nō est magnus latro. Si aūt illa ꝑpō sit negatiua in qua ꝑdicaꝛ̄ illud qđ pro eodē accipiꝛ̄ diuisim ⁊ in ꝯiuncto: tūc semꝑ est ꝯña bona ab altera affirmatiua ⁊ altera negatiua ad negatiōeꝫ toti⁹ ꝯiuncti. seqꝛ̄. n. soꝛ. nō est faber: ⁊ est bon⁹. ergo nō est bonus faber. Si aūt vtraq̧ premissaꝝ sit negatiua: illa ꝙ vtrūq̧ diuisoꝝ negeꝛ̄ a subiecto diuisim ex illis negatiuis. sequiꝛ̄ negatio totius coniuncti. sequiꝛ̄. n. soꝛ. nō est faber. ⁊ soꝛ. nō est bonus. ergo soꝛ. nō est bonus faber. ⁋ Sed dubitaꝛ̄: vtruꝫ ex diuisis quoꝝ vtrūq̧ accidit alteri sequiꝛ̄ / cōiunctuꝫ vbi vtrūq̧ diuisoꝝ accipiꝛ̄ pro eodem. ⁊ eodeꝫ modo qn̄ sumiꝛ̄ diuisim ⁊ qn̄ cōiunctim. v. g. vtruꝫ ista ꝯñtia sit bona / soꝛ. est albus ⁊ est musicus. ergo soꝛ. est albus musicus. ⁋ Ad istud videꝛ̄ mihi dicēduꝫ ꝙ talis ꝯñtia est bona: qꝛ hec nō est simplr̄ plures / soꝛ. est albus music⁹. nam albuꝫ ⁊ musicū faciūt vnū per accidens simplr̄: ⁊ vtrūq̧ istoꝝ natuꝫ est determinare ⁊ cōtrahere reliquū. nam albuꝫ est indifferēs ad musicum ⁊ nō musicū: qꝛ quoddaꝫ albuꝫ est musicū: ⁊ qđdaꝫ nō musicū: ⁊ qđdaꝫ musicū est album: ⁊ qđdam nō albū. ⁊ si dico albuꝫ musicū cōtrahit albuꝫ ad musicum tm̄: ⁊ ideo albū ⁊ musicū faciunt vnuꝫ extremū ꝑpositōis per accidēs tm̄. ⁊ illud qđ dicit Aristo. ꝙ ex talib⁹ diuisis nō sequiꝛ̄ cōiunctuꝫ: intelligēdum ꝙ ex talibus diuisis non sequiꝛ̄ cōiunctū per se vnū: tamē ex talib⁹ diuisis sequiꝛ̄ vnum cōiunctum per accidens.

⁋ Veruꝫ est aūt dicere de aliquo ⁊ simpliciter vt quēdam hominem album esse homineꝫ: ⁊ quoddam album hominem album esse.

⁋ Hec est 3ª ꝑticula scđe ꝑtis ꝑncipalis huius cap. in qua phs determinat istā q̄ōnē. ex quo predicato cōiuncto sequūtur ꝑdicata diuisa: ⁊ ex quo ꝯiuncto nō sequūtur diuisa. Et ꝑmo exēplificat vbi ex ꝯiuncto sequūtur diuisa dicēs: ꝙ verū est dicere de aliquo hoīe: vt de soꝛ. ꝙ est hō albus. ⁊ verū est dicere simplr̄ hoc est diuisim de eodem ꝙ est hō: ⁊ ꝙ est albus. sequiꝛ̄. n. soꝛ. est hō alb⁹. ḡ soꝛ. est homo. ⁊ etiā sequiꝛ̄. ḡ soꝛ. est albus.

⁋ Nō sꝑ aūt: sꝫ qn̄ in adiecto qdē aliqd oppositoꝝ inest ad q̄ sequaꝛ̄ ꝯdictio: nō veruꝫ est: sed falsuꝫ vt hoīeꝫ moꝛtuū hoīeꝫ dicere: qn̄ auteꝫ nō inest verū est: vel ēt qn̄ inest semꝑ falsuꝫ ē.

⁋ Determinat q̄ōneꝫ ponēs ꝯditiōes duas que reqrūtur ad hoc ꝙ ex ꝑdicato ꝯiuncto sequātur predicata diuisa. Prima cōditio est ꝙ nō sit ꝯdictio in adiecto. i. ꝙ determinatio nō repugnet determinabili in illo ꝑdicato composito. si. n. determinatio repugnat tūc est oppositio in co

qd adycit: et ideo dicit oppositio in adiecto: et ppter hoc nõ sequit: cesar est hõ mortu'. ergo cesar est hõ: qz sic dicendo. hõ mortu' est oppositio in adiecto: qz hec determinatio mortu' que adycit homini oppõit homini. qñ aũt est oppositio in adiecto et qñ nõ: docet phs dicẽs q diffinitiões sunt ponẽde loco noĩuz: et diffõnibus positis loco nominũ intelligẽduz est an diffinitio determinatiõis repugnet diffõni determinabilis: et si sic tũc positis nõibus fit oppositio in adiecto: si diffõne aũt nõ repugnant nõ fuit prius oppositio in adiecto. Et dicit phs q per oppositum in adiecto intelligit oppositũ ad qd sequit 3dictoriũ: et qñ est talis oppositio in adiecto semp est cõditionalis falsa a pdicato tali cõiuncto ad pdicatum diuisum. s. ad ipz determinabile diuisim acceptum.

¶ Qñ xo nõ inest: nõ semp vex est. Ut homerus est aliqd vt poeta. ergo ẽt est nõ. Scdz accidẽs eni eẽ de homero pdicat: qm iest ei poeta: sz nõ fm se pdicat de homero: qm ẽ. Quare in quãtiscũqz pdicatiõ: neqz 3rietas aliqua: neqz vlla oppõ iest. si diffõnes pnoib' reddãtur. Et fm se pdicent et nõ fm accidens in his simplr vex erit dĩc. Qd aũt nõ est: qm opinabile est: nõ est vex dicere eẽ aliqd ens. Opinatio. n. eius nõ est: qm est: sed qm nõ est.

¶ Ponit scdaz 3ditionẽ requisitã ad hoc q ex predicato cõiuncto sequãtur pdicata diuisa. Primo tñ dicit q nõ semp est oppositũ in adiecto: nec ex cõiuncto sequũtur diuisa: qz nõ sequit / homerus est poeta. g homerus est. non valet 3ña ista: et reddit cãm dicẽs q hec pdicatio est fm accidẽs homero. nam eẽ poetã pdicat per accidẽs de homero put accidit sibi esse poetã: vel in opi. hoĩum eẽ: sed circa scdm seqt hoc est circa eẽ: vt est scdz adiacẽs qd nõ pdicatur de homero: et ppter hoc intẽdit ponere secũdaz cõditionẽ reqsitã ad hoc q ex cõiuncto sequant pdicata diuisa: et hec est scda cõditio q nõ sit predicatio fm accidens. s. intelligẽdo q nõ accidit determinabili q determinabile sit: aut nõ sit indifferẽter. per pdicationem fm accidẽs intelligit pdicationẽ in qua determinatio cõiuncta determinabili nec ponat determinabile: nec ipm destruat: sed est indifferens ad determinabile: et ad oppo' determinabilis: sicut opinabile est indifferens ad eẽ et ad nõ esse. qdaz. n. opinabile nõ est. opinio. n. põt eẽ de aliq nõ ente qz ipm est. et opio põt esse de aliquo ente q ipsuz nõ est. ¶ Intelligẽduz q phs in pposito per 3iuncta nõ soluz intelligit ista que 3iungunt adinuicẽ: sicut ptes extremi. s. subiecti et pdicati: sed intelligit illa que 3iungũt indifferẽter sicut extrema: et illa que 3iungunt adinuicẽ: sicut pdicatũ et copula quo in ista ppõne: hoc est inopinabile: hoc pdicatũ inopinabile / et hoc verbũ est / cõiungũt adinuicez: et de tali cõiuncto nõ sequit diuisim. ¶ Circa pmã cõditionez quã ponit phs hic sunt septem notanda. Primo est notãduz q qñ est oppositio in adiecto: de qua phs loquit hic determinatio repugnat determiabili per se et seorsum accepto: et determiato nõ repugnat determinabili: vt sunt partes eiusdez extremi: qz si mortuũ opponeretur hoi: vt hõ accipit in hoc extremo hõ mortu'. hic nõ esset intellect' / soz. est hõ mortu': sicut nec ista / soz. est hõ irrõnalis. Dicit igit oppositio in adiecto qñ istud qd significat per determinationẽ per se sumptam repugnat determinabili per se seorsuz accepto. ¶ Scdo est notandum q iste termin' hõ / accipit pro alio qñ accipit pro se et diuisim: et pro alio qñ accipit in hoc extremo cõposito hõ mortu': qz qñ accipit diuisim: tũc accipit pro cõposito ex corpe et aĩa itellectiua. et nõ qñ accipit in extremo cõposito. nõ. n. accipit in hoc cõposito pro cadauere cum di hõ mortu'. naz cadauer nũqz fuit hõ / et hõ mortu' fuit hõ: et iõ nõ seqt / soz. est hõ mortu'. ergo soz. est hõ: qz pro alio et alio accipit ly hõ in añte et 3ñte. ¶ Et si querat q est cã quare accipit pro alio et alio cõiunctiz et diuisiz. dõz vt mihi vĩ: q 3hit per ly mortuũ ad stãduz pro eo quod fuit hõ et nõ est hõ. Naz mortu' est idez qd nõ viuũ: et qd fuit viuũ. et de rõne determinatõis est 3here determinabile ad suã nãm: et ideo sic dicẽdo hõ mortu': stat pro eo qd nõ est hõ: sed fuit hõ siue pro eo qd fuit hõ viuẽs: sed nõ est hõ viuẽs. Aliy dicũt q sit ex sola voluntate vtentium. s. q hõ pro alio accipit qñ accipit per se: et qñ cum alio accipit: vt qñ accipit in hoc 3iuncto: hõ mortu': sicut voces significant ad placitũ. sic vti vocib' pro tali re vel pro tali est ad placitũ. ¶ Tertio est sciẽduz q fm intentionẽ phi hic vĩ q hec est falsa / hõ est mortu': qz hic pdicatur oppositũ de opposito. naz iste termin' hõ / qñ supponit respectu verbi pñtis tpis suppõit pro pñtib' tñ. ideo per istã / hõ est mortu' denotat q aliqs qui mõ est hõ est mortu'. Si gs tñ vellet dicere q ly mortu' / hz virtutem ampliãdi ad pterita: poterit dicere q illa / hõ est mortu' / est multiplex penes tertiũ moduz equiuocatõis ex eo q subiectũ põt sumi pro eo qd ẽ hõ: siue pro eo qd fuit hõ. et vno sensu hec ẽ vera: et alio sensu hec ẽ fla. ¶ Quarto est notãduz q qñ est oppositũ in adiecto in aliquo extremo cõposito nõ cõtingit inferre determinabile: sz oppositum determinabilis: tñ 3tingit inferre / determinatõez diuisim. vbi. g. nõ sequit / soz. est homo mortu'. ergo soz. est homo: sed magis sequit oppositum. s. q soz. nõ est homo: bene tamẽ sequitur / soz. est homo mortuus. g soz. est mortuus. et cã hui' est: qz mortu' pro eodẽ accipit diuisiz: et qñ accipit in 3iuncto. s. pro eo qui fuit viuẽs et nõ est viuẽs: qñ determinabile nõ 3hit determinationẽ ad stãdũ pro alio qz qñ stat pro se sine determinabili: lz determinatio possit 3here determinabile. ¶ Quinto notãdũ est q qñcũqz aliqua dictio pro eodẽ accipit qñ accipit diuisim: et qñ 3iunctiz: tũc a pdicato 3iuncto ad partẽ pdicati diuisim acceptã pro eodẽ sumptã pro quo sumit in cõiuncto est bona 3ña: sed ad partẽ que nõ accipit pro eodẽ in cõiuncto et diuisim nõ valet 3ña: et ppter hoc seqt / soz. ẽ hõ albus. g soz. est hõ: qz pro eodẽ accipit qñ accipit cõiunctim et diuisiz. s. pro hoĩe: sed ista 3ña nõ valet / soz. est hõ mortu'. g soz. est hõ: qz pro alio accipitur ly hõ / in añte: et pro alio in 3ñte. ista tñ 3ña est bona / soz. est hõ mortu'. g soz. est mortu': qz ly mortu' / accipit pro eodẽ qñ accipit cõiunctim et qñ diuisim. Ista ẽt 3ña nõ valet. iste est bonus faber. g est bon': qz ly bon' / pro alio stat in añte et pro alio in 3ñte. ista tñ 3ña est bona. iste est bon' faber. g iste est faber: qz ly faber / pro eodẽ stat in añte: et in 3sequẽte. ¶ Sexto est intelligẽdum q qñuis vbi est oppositio in adiecto ex pdicato cõiuncto nõ cõtingit inferre diuisim vtrũqz diuersox respectu verbi de pñti: tñ qñqz respectu verbi de preterito cõtingit inferre ex tali 3iuncto vtrũqz diuersox. qñuis. n. nõ sequat / soz. est homo mortuus. ergo soz. est homo. sequit tamẽ / soz. fuit homo mortuus. ergo soz. fuit homo. et etiã sequit / soz. fuit hõ mortu'. ergo soz. fuit mortu'. ¶ Sed dubiũ põt hic queri: qz vbi est oppositũ in adiecto ex pdicato cõiuncto nõ cõtingit inferre vtrũqz diuisox respectu verbi de pñti: et tñ respectu verbi de preterito cõtingit inferre ex cõiuncto vtrũqz diuisox. est. n. dubiũ que est cã diuersitatis. ¶ Itẽ cũ tam respectu vbi de pterito qz respcũ vbi de pñti sit p oppõ: qz alr nõ esset oppositũ in adiecto: et oĩs oppositio includit 3dictionẽ. vĩ q tam respectu vbi de pñti qz respectu vbi de pterito ex affirmatiua de pdicato cõposito cui' deter-

minatio opponit determinabili dz sequi negatio in qua
idez determinabile negat ab eodē subo:qz manēte eadē
cā manebit idez effect⁹:tcā talis ɔñtie in illis de pñti est
oppō in adiecto:que manet taz in illa de p̄terito q̄z in illa
de pñti.g̃ sicut sequit/sor.est hō mortu⁹. ergo sor. non est
homo:ita sequit:cesar fuit hō mortu⁹. ergo cesar nō fuit
homo.¶ Dōm ꝙ cā huius diuersificatis est: qz v̄bū pñtis
tpis copulat p̄dicatū cūz vno istāti:qz nō est nisi vnuz in/
stans pñs:sed v̄bū p̄teriti tpis in ꝓpōne in qua affirmat
copulat p̄dicatū cum subo pro quolz instāti p̄terito: t iō
si nō p̄cedat aliqua dictio hñs virtutē ɔfundendi tps vel
instās cōsignificatū per verbū de p̄terito: tūc v̄bū qd est
copula copulat p̄dicatū cum subo pro quolz instāti prete/
rito:sub disiunctōe tm̄.sed v̄buz pñtis tpis qd est copula
solūz copulat predicatū cūz subo pro instāti pñti: t qz pro
eodē instanti nō pñt inesse opposita eidē: ideo in p̄dicato
vbi est oppositio iter determinationē t determiabile:ex
affirmatiua de pñti t de p̄terito: in quo est oppō talis se/
quit negatiua de pñti:in qua negat determiabile ab eodē
subo:t per h̄ seqt:cesar est hō mortu⁹.g̃ cesar non est hō:
qz verbū copulans p̄dicatū cū subo in vtraq; ꝓpōne co/
pulat p̄dicatū cū subo pro eodē instāti.nec pōt verificari
afīs pro vno instāti:t ɔñs pro alio:sed in ꝓpōne affirma/
tiua de p̄terito p̄dicatū copulat cū subo pro quolz instāti
p̄terito copulāte:sed ex hoc ꝙ vnuz oppositoꝝ in aliquo
instāti p̄terito fuit in subo: nō seqt ꝙ reliquū oppositoꝝ
pro nullo instāti p̄terito insit eidē subo: ideo ex tali affir/
matiua de p̄terito in qua est p̄dicatū cōpositūz ex deter/
minatōe t determinabili t vbi determiatio repugnat de/
terminabili nō seqt negatiua de p̄terito:in qua determi/
nabile negat a subo pro quolz istāti p̄terito: t ideo nō se/
quit.cesar fuit hō mortu⁹.g̃ cesar non fuit hō. Aliqua tm̄
negatiua in qua determinat v̄bū de p̄terito ad copulādū
p̄dicatū cū subo pro eodē instāti pro quo v̄ificat afīs seq/
tur.sequit.n.cesar fuit hō mortu⁹.g̃ cesar tūc nō fuit hō.
sed ex affirmatiua seqt:cesar fuit hō mortu⁹. g̃ cesar fuit
hō:qz seqt:cesar fuit hō mortu⁹.g̃ cesar p̄us fuit hō. ex q̄
sequit ꝙ cesar fuit. Hec g̃ est rō quare ex affirmatiua de
pñti in qua affirmat p̄dicatū cōpositū:in quo est opp^m in
adiecto seqt negatiua de pñti:in qua negat determinabi
le ab eodē subo : qz afīs t ɔñs nō pñt v̄ificari nisi pro eo/
dez instāti:nec oppo^m ɔñtis pōt esse vez cū afīte nisi pro
eodē instāti:sz nō est sic in illis de p̄terito:qz afīs t oppo^m
ɔñtis pñt v̄ificari pro alio t alio instāti.hec.n.est v̄a:cesar
fuit hō mortu⁹ pro vno istāti. t hec/cesar fuit hō/pro alio
instāti.¶ Ad arg^m in ɔriū dōm cōcedēdo ꝙ in ista/cesar
fuit hō mortu⁹/est opp^m in adiecto:t ideo nō pōt illud cō
positū/hō mortu⁹.t iste termin⁹ hō inesse nec infuisse eidē
subo pro eodē instanti: t ideo ex ista affirmatiua/sor.fuit
hō mortu⁹/infert negatiua in qua determinat verbū ad
copulādūz p̄dicatū cūz subo pro eodē instāti pro quo hec
affirmatiua fuit vera: vñ bñ seqt : sor.fuit hō mortuus.g̃
sor.tūc nō fuit hō:sicut pz in alijs oppositis. nō.n.sequit:
sor.fuit hō alb⁹.g̃ nō fuit niger.¶ Septimo est intelligē
dum ꝙ p̄hs hic loquēs de p̄dicato ɔiuncto nō includēdo
copulaz solum loquēdo de ɔiuncto ex adiectiuo t substā/
tiuo:t ex tali p̄dicato ɔiuncto solū sequūt ɔ̄uersa qñ ac/
cipiunt termini pro eodē ɔiunctiz t diuisim: vt dcm̄ est.
Alio tm̄ nō fit p̄dicatū cōiunctū ex recto t obliquo: t hoc
pōt esse vel mediāte prepositōe vel ꝓpōne mediata.Ex^m
p̄mi.ethiops est albus f̄m dētes.Ex^m.scdi.bonū est disci/
plina maloꝝ:hō est dñs asinoꝝ:sz de talib⁹ ɔiunctis non
ponit h̄ p̄hs aliquas regulas.¶ Vñ dōm q̄ hē ɔñtie nō
valent.ethiops est alb⁹ f̄m dentes.g̃ ethiops est alb⁹: nec
valet ista cōsequentia.aliqd bonum est scientia maloꝝ.

ergo aliquod bonuz est maloꝝ.nec sequit: homo est dñs
asinoꝝ.g̃ homo est asinoꝝ:sed in oib⁹ his est fallacia f̄m
qd t simplr: vt hz videri in lib. elenchoꝝ. ¶ Circa scdaz
cōditionē quā ponit hic p̄hs sunt duo notāda. Primū est
ꝙ a ꝓpōne affirmatiua in qua ponit hoc v̄bū est 3^m adia
cens ad affirmatiuā in qua ponit hoc v̄bū est 2^m adiacēs
nō semꝑ est ɔña bona: vt pz hic per p̄hm:nō eniz sequit:
cesar est opinabilis.g̃ cesar est.nec seqt : homer⁹ ē poeta:
hoc est homer⁹ est in poesi.g̃ homer⁹ est.poesis.n.fit taz d̄
eo qd est q̄z de eo qd nō est.¶ Ad cui⁹ euidētiā est scien/
dum ꝙ de nuō terminoꝝ p̄dicatoꝝ qdā solū cōpetūt nō
enti:t qdaz cōpetūt soluz enti:t qdam indifferēter cōpe/
tunt enti t nō enti.Exēplū p̄mi.iste termin⁹ nō ens:t iste
termin⁹ mortuū/soluz cōpetūt nō enti:t qñ aliqs talis ter
minus p̄dicat mediāte hoc v̄bo est : tūc est oppō in adie/
cto:qz ad talez ꝓpōnez seqt oppo^m ipsi⁹. seqt.n.cesar est
mortu⁹.g̃ cesar nō est: vñ in talib⁹ p̄dicatū repugnat sub/
iecto:cū inferat suū oppo^m:t cū p̄dicatū est tale ꝙ solum
dī de nō ente a ꝓpōne in qua hoc v̄bū est/est 3^m adiacēs
ad ꝓpōnē in qua hoc verbū est/est 2^m adiacēs non valet
ɔña:sed est fallacia f̄m qd t simplr.Exēpluz scdi. termi/
ni significātes rem existez in aliquo p̄dicamēto:sicut isti
termini/hō aial/albū musicū/t hō.solum vere p̄dicantur
de ente:t ideo qñ talis termin⁹ p̄dicat tertiū adiacens a
ꝓpōne in qua p̄dicat talis termin⁹ tertiū adiacēs ad ꝓ/
positionē:in qua p̄dicat hoc v̄bum est scdm adiacens est
bona ɔñtia. Bene.n.sequit/sor.est hō.ergo sor.est.simil
sequit/sor.est albus.ergo sor.est.Exēplum tertij.termini
transcēdētes vt ens f̄m ꝙ est nomē simplr pōt:opinabi
le:intelligibile:dicunt indifferēter de ente t de nō ente: t
in talib⁹ a ꝓpōnib⁹ in qbus p̄dicat hoc verbū est tertiuz
adiacēs/ad ꝓpositionē in qua hoc verbū est/ est 2^m adia/
cens/nō valet ɔñtia.nō.n.sequit:antichrīs est possibilis.g̃
antichrīs est.nec sequit:cesar ē possibilis.g̃ cesar est. t ta/
lez ꝓpositionē in qua p̄dicatū est indifferēs ad existēs t
nō existēs vocat hic p̄hs ꝓpositionē f̄m accidēs: qz p̄di
cato accidit indifferēter esse t nō esse.i.existere t nō exi/
stere.¶ Scdo est notādūz ꝙ qñ hoc verbū est/ est tertiū
adiacens in ꝓpositione:tunc cōtrahit ad naturā predica
ti:seu ad esse p̄dicati:tunc eniz nō dicit esse simplr:sed di
cit esse tale quale importat per p̄dicatū:t hoc est qd solet
dici ꝙ hoc v̄bū est tertiū adiacens. dicit illud qd in alio
est; sed qñ est scdm adiacens : tunc dicit illud quod in se
est.s.esse t existere:t ꝑpter hoc dixerūt antiq logici ꝙ h̄
v̄buz est/ qñ est tertiū adiacēs est syncathegorema: quia
nō dicit determinatā naturā:nisi rōne adiuncti:t cū alio
t alio adiuncto dicit aliā t aliā nāz:sed qñ est 2^m adiacēs
tūc est cathegorema:qz tūc dicit nām determinatā:t ean/
dem respectu cuiuscūq;.naz tūc dicit eē existere:qz est eē
vnū ens in mūdo:t ideo nō est mirū si nō semꝑ sit hōa
ɔña inter esse 3^m adiacens:t esse 2^m adiacens.

His vero determinatis aspiciendū est quēadmodum sese habent negationes t affirmatiōes ad seinuicem:he.s.que sunt de possibile esse t nō possibile esse: cōtingere t nō ɔtingere: t de ipoīi t de necessario hñt:hec enim aliquas dubitatiōes. T.cō.8.

Iste scds tractatus est de enūtiatiōe contracta ad moduz faciētez ꝓpōnē modalez:t cōtinet duo capla. Primū est de oppositiōe modaliū qualr sit in modalib⁹ contradictio sumēda. In 2° ca^o ibi [Cōe aūt f̄m

ordinē.]determinaꝛ de ꝯñtia inter ꝓpositiōes modales. Capl'm pmū cōtinet duas ptes. In pma ꝯtinuat dicta dicendis ꝛ disputat istam qōnez: vtrū in modalib⁹ sit oppositio danda per additione negatiōis ad verbū vel ad modum. In z⁹ ibi [Erit igiꝛ necessario.]determinat vitatez dicte qōnis. Continuādo igiꝛ dcā dicēdis dicit ꝙ postꝙ determinatū est de ꝓpōnib⁹ de inesse: ꝓspiciēdū est q̄ sunt ꝓpōnes de possibili vel de ꝯtingēti ꝛ de necessario. quib⁹ ꝓpositionib⁹ modalibus cōtradicunt: hoc eniz determinare est rationale: qm̄ istud habet dubitationes.

Nam si eoꝝ que cōplectūtur ille sibiinuicem opposite sunt contradictiōes quecūqꝫ ſm esse vel nō esse disponunꝛ: vt eius que est eē hoiez: negatio est ea que est nō eē hominez: nō autez ea que est esse nō hoiez: ꝛ ei⁹ que est eē album hoiez: negatio est ea que est nō esse album hominē: ſꝫ nō ea q̄ est eē nō albū hoiez. Si eniz de oib⁹ aut dictio aut negatio vera est cum lignū falsuz sit dicere eē albū hoiez: erit veꝝ de eo dicere eē nō album hoiez. Qꝫ si h mō ꝛ in quātiscūqꝫ eē nō addiꝛ: idē faciet qd̄ pro eē dr̄: vt ei⁹ q̄ est ambulat hō: negatio nō est ea q̄ est ambulat nō hō sed que est: nō ambulat hō. nihil eniz differt dicere hoiez ambulare vel hoiez ambulantez esse. Quare si hoc modo in oib⁹ ꝛ eius que est possibile eē negatio est possibile nō eē: non ea que est nō possibile esse.

Prosequiꝛ qōnez arguēdo ad vtrāqꝫ ptez: ꝛ per hoc hꝫ ista pars duas pticulas. In pma ponit vnā rōnem ad ptē falsam que ꝓbat ꝙ ad cōtradictionē hñdam in modalibus est negatio addenda ad verbū ꝛ nō ad modū. In z⁹ pticula ibi [Videꝛ aūt idez.] arguit ad oppositū ꝓbādo ꝙ in modalib⁹ sit cōtradictio accipiēda per affirmationem ꝛ negationē eiusdē modi. ꝛ nō ꝑ affirmationez ꝛ negationē verbi. In pma pticula intēdit talez rōnem: sicut est in illis de inesse: ita est in illis de modo: sed in illis de inesse ad hñdaz ꝯdictionē affirmatōis est addenda negatio ad cōpositionē. i. ad verbū qd̄ copulat ꝑdicatum cum subiecto: ꝛ nō ad ꝑdicatū. ḡ in illis ð mō negatio est addēda ad verbū ꝛ nō ad moduz. maiorē supponit phs: ꝫ minorē declarat declaratiōe exēplari taz in illis in qbus exprimiꝛ hoc vbū est: ꝙ in illis in qb⁹ exprimunꝛ alia vba in qb⁹ intelligiꝛ hoc vbuz est. Dicit ḡ ꝙ negatio hui⁹/hō est albus: nō est ista/hō est nō alb⁹: sed ista/nullus hō est alb⁹: ꝫ sic de alijs. ꝛ hoc ꝓbat: qꝛ si hꝫ ꝓpōnes in quaruz vna ꝑdicaꝛ termin⁹ finit⁹: ꝛ in alia termin⁹ infinit⁹ essent ꝯdictorie sequereꝛ ꝙ ꝯdictoria essent simul falsa. nā hec est falsa: hoc lignū est albus hō: ꝛ silr hec est falsa: hoc lignum est nō albus hō. si ergo ista sunt ꝯdictoria sequereꝛ ꝙ ꝯdictoria essent simul falsa: ꝛ pōt reduci ad illud incōueniēs ꝙ subcōtraria simul sint falsa. naz iste essent subcōtrarie data hypothesi. lignū est albus hō: lignuz est nō albus hō: sed hoc est incōueniēs: ꝙ subcōtraria simul sint falsa. nam sic ꝯtria essent simul vera: ꝛ per ꝯñs ꝯdictoria essent simul vera: hoc idem pꝫ in enūciationib⁹ in qb⁹ nō exprimiꝛ hoc verbū est/sed alia vba. naz negatio illius: hō ambulat/nō est ista: hō est nō ambulans: ſꝫ ista: hō nō ambulat. nam idez est dicere: hō ambulat: ꝛ hō est ambulans. ḡ idem est cōtradictoriū vtriusqꝫ.

Videꝛ aūt idē posse eē ꝛ nō esse. Omne eniz qd̄ est: posse diuidi vl' ambulare ꝛ nō ambulare ꝛ non diuidi posse est. Rō aūt est: qm̄ oē qd̄ posse est sic non sp̄ in actu ē. Quare inerit ēt negatio: pōt igiꝛ ꝛ nō ambulare qd̄ est ambulabile ꝛ non videri qd̄ est visibile: at ꝟo ipossē de eodē oppositas eē veras ꝯdictiōes. nō igiꝛ est ista negatio. Cōtigit. n. vnū ex his aut idē ipm dīe ꝛ negare sil' de eodē aut nō ſm eē vl' non eē que opponunꝛ fieri affirmatiōes ꝛ negatiōes. Si ḡ illud ipossē est hoc erit magis eligenduz.

Hec est z⁹ pticula in qua arguit ad oppositū ꝓbādo ꝙ in modalib⁹ nō sit cōtradictio accipiēda per affirmationem ꝛ negationē verbi: sed per affirmationē ꝛ negationē modi: ꝛ intēdit talem rōnez. Impossibile est duo ꝯdictoria esse simul vera: sed due ꝓpōnes de mō: puta due ꝓpositiones de possibili: in quaꝝ vna addiꝛ negatio verbo ꝛ nō modo sunt simul vere. ergo tales ꝓpōnes nō sunt cōtradictorie. maior est manifesta: ꝛ minor ꝓbaꝛ per exempluz. naz demōstrato aliquo hoīe qui pōt ambulare: hec est vera: possibile ē hūc ambulare. ꝛ hec silr: possibile est hūc nō ambulare: ꝛ demōstrato aliquo diuisibili hec est vera: hoc possē est diuidi: ꝛ hec silr est vera: possē est h nō diuidi. ꝛ rō huius est: qꝛ omne possē. s. ad vtrūlibet qualia sunt multa nō semꝑ sunt in actu: sicut nō omne possibile ambulare semꝑ ambulat. ḡ possibile est ipsuz nō ambulare. ergo nō opponunꝛ possē est hoc ambulare possē est h nō ambulare: ꝛ per ꝯñs in modalib⁹ cōtradictio non est accipiēda per affirmationē ꝛ negationē verbi sed modi. opꝫ enim alteruz illoꝝ dicere: vel ꝙ affirmatio ꝛ negatio sunt simul vera: vel ꝙ in modalib⁹ nō est cōtradictio per hoc ꝙ negatio precise addiꝛ verbo. sed pmū est ipossē. s. ꝙ affirmatio ꝛ negatio sunt simul vera. ḡ opꝫ dicere scd̄z. s. ꝙ in modalib⁹ cōtradictio nō est accipiēda per affirmationē ꝛ negationē verbi sed modi. Notādum ꝙ sicut pōt ꝓbari ꝙ in modalib⁹ de possibili ꝛ de contingēti nō est cōtradictio accipiēda penes affirmationē ꝛ negatōez verbi: qꝛ sic cōtradictoria erunt simul vera: sic in modalibus ð necessario ꝛ ipossibili pōt ꝓbari ꝙ nō debꝫ addi negatio ad verbū ad habēduz cōtradictionē: qꝛ si sic cōtradictoria essent simul falsa: qꝛ ille ꝓpōnes sunt simul false: necesse est soꝛ. ambulare / necesse est soꝛ. non ambulare: ꝛ iste similr sunt simul falsa: impossibile est soꝛ. ambulare: impossibile est soꝛ. non ambulare: ꝛ per ꝯsequens iste non sunt cōtradictoria.

Est ergo negatio eius que est possibile eē ea que est non possibile eē: ꝛ eadem qdem rō est ꝛ in eo qd̄ est cōtingēs esse. etenim eius negatio est nō contingēs esse: ꝛ in alijs qdē simili modo vt in necessario ꝛ impossibili.

Hec est scd̄a pars hui⁹ capl'i in qua phs determinat veritatez qōnis: ꝛ hec est determinatio: ꝙ in modalib⁹ dandum est cōtradictoriū affirmatiōis per negationē modi. hec cōclusio ꝓbaꝛ ex ꝑcedētib⁹ sic. In modalibus dandum est cōtradictoriū affirmationis: aut per negationez verbi: aut per negationē modi: sed nō per negationē vbi. ergo per negationē modi. maior pꝫ per sufficientem diuisionem. ꝛ minor pꝫ ex precedētib⁹: qꝛ si ꝯdictoriū in modalib⁹ dareꝛ per negationē verbi ꝯdictoria essent simul vera: vt pꝫ in illis de possibili ꝛ de contingēti: ꝛ in illis de necessario ꝛ de possibili essent ꝯdictoria simul falsa: vt visum est: ex hoc ꝯcludit ꝙ negatio hui⁹/possē est esse: est

ista.nõ põe est esse: ꝛ negatio huius/cõtingẽs est nõ esse: est ista:nõ ↄtingẽs est nõ esse: ꝛ eodẽ modo de modalibꝰ alijs: vt de impossibili ꝛ necessario.

¶ Fiunt enĩ in illis queadmodũ esse ꝛ nõ esse appõnes: subta vero res vt hoc quidẽ albũ: illud vero hõ. Eodẽ quoq; mõ hĩ loco eẽ quidẽ ꝛ nõ eẽ subiectũ fit: cõtingere vero ꝛ posse appõnes determinãtes queadmodũ in illis eẽ ꝛ nõ eẽ veritatẽ vel falsitatẽ: eiꝰ vero que est: põe est nõ esse: negatio est nõ põe est nõ eẽ. Nõ.n. ↄdictiões sibiinuicẽ sunt hꝰ. põe est eẽ ꝛ põe est nõ eẽ. Quare ꝛ seq sese inuicẽ videbunt. Idẽ.n. põe est eẽ ꝛ nõ eẽ. Sꝫ põe ẽ eẽ ꝛ nõ põe eẽ nũq̃ sil' sunt. Opponunt.n. At vero põe est nõ esse: ꝛ nõ põe est nõ eẽ nũq̃ sil' sũt. Silr autẽ ꝛ eiꝰ q̃ est neciũ eẽ; negatio nõ ea est neciũ nõ eẽ: sꝫ ea q̃ est nõ neciũ eẽ. Eiꝰ vero q̃ est neciũ nõ esse: ea q̃ est nõ neciũ nõ eẽ: ꝛ eiꝰ q̃ est ipõe est esse: nõ ea q̃ est ipõe nõ eẽ: sꝫ nõ ipõe eẽ. Eiꝰ vero q̃ est ipõe nõ eẽ. vniuer queadmodũ dictũ est eẽ quidẽ ꝛ nõ eẽ oꝫ põnere: queadmodũ subta. negationẽ vero ꝛ affirmationẽ hec faciẽtia ad esse ꝛ ad nõ eẽ disponere: ꝛ has putare oꝫ eẽ oppositas dictiões ꝛ negatiões/ põe ꝛ nõ põe/ contingẽs ꝛ nõ cõtingẽs. Impõe nõ impõe: necessarium nõ necessariũ: verum nõ verum.

¶ Soluit rõnem supius factã p̃ quã pbat q̃ ↄdictoriũ affirmatõis in modalibus oꝫ dari p̃ negationẽ vbi: q: sic est in illis de inesse. Rñdendum q̃ nõ est silr: q: sicut eẽ ꝛ nõ eẽ se hñt in illis de inesse: sic modus ꝛ negatio modi se hñt in illis de mõ: vñ sicut in illis de inesse: eẽ ꝛ non eẽ sunt appõnes: ꝛ res sunt subta: vt hõ albus: ꝛ hꝰ res: sic in modalibꝰ modi sũt appõnes: ꝛ eẽ ꝛ nõ eẽ sũt subta: vñ sic eẽ se hꝫ in illis de inesse: sic modus se hꝫ in illis de mõ: ꝛ ideo sicut in illis de inesse ↄdictoriũ affirmatiõis oꝫ dari addẽdo negationẽ ad eẽ: ita in modalibꝰ ↄdictoriũ affirmatiõis oꝫ dari addẽdo negatiõez ad modũ: sic.n. in illis de inesse eẽ ꝛ nõ eẽ affirmatio vbi ꝛ negatio vbi determinãt veritatẽ ꝛ falsitatẽ: q: ↄstituũt ↄdictõez: ꝛ sp vnũ ↄdictoriũ est verũ ꝛ reliquũ fl'z: ita affirmatio modi ꝛ negatio modi in modalibꝰ determinãt ꝛ distinguũt veritatẽ ꝛ falsitatẽ: q: ↄstituũt ꝛ distinguũt ↄdictoriũ: q: semp vnuz est verũ ꝛ reliquũ falsuz. In modalibꝰ vero modus ꝛ negatio modi determinãt veritatẽ ꝛ falsitatẽ: sꝫ eẽ ꝛ nõ eẽ in modalibꝰ nõ determinãt veritatẽ ꝛ falsitatẽ: imo in modalibꝰ aliqbꝰ sunt ꝓpõnes vere: in quaꝝ vna affirmat eẽ: ꝛ in altera negat eẽ: ꝛ in aliqbꝰ est vtraq; falsa. Iste.n. sunt simul vere. põe est hĩ eẽ: põe est hĩ nõ eẽ: imo loquẽdo de possi ad vtrũlibꝫ põe est hĩ eẽ. ꝫ ↄtingit ad vtrũlibꝫ hĩ nõ eẽ. In alijs vero modalibꝰ vt de neciõ ꝛ de ipossi sũt alique simul false in qbꝰ eẽ affirmat ꝛ negat. Iste.n. sunt simul false. ipõe est sor. ambulare: ipõe est sor. non ambulare. ex qbꝰ ↄcludit phs q̃ in modalibꝰ opꝫ modũ affirmari in vno ↄdictorioꝝ ꝛ in reliquo negari: ꝛ hꝰ ꝓpõnes: in quaꝝ vna modus affirmat ꝛ in reliq̃ negatur: nũq̃ pñt simul eẽ vere nec simul false. oꝫ igit putare has ↄdictiones. s. affirmatiões: ꝛ negationes eẽ oppositas ↄdictorie: possibile nõ possibile: contingẽs nõ ↄtingẽs: ipõe nõ impossibile: necessariũ nõ necessariũ: verũ nõ verũ. ¶ Intelligẽdũ tamẽ q̃ phs dicit q: in illis de inesse esse ꝛ non esse sunt appositiones ꝛ res sunt subta/ vt homo albꝰ. per appõnes intelligit formalia ꝛ principalia in ꝓpõne. ꝛ per subta itelligit mãlia. s. subm ꝛ ꝓdicatũ: q: ly albꝰ/ non est subm in ista/ hõ est albus: sꝫ nec pars subi: ꝛ subm ꝛ ꝓdicatũ sunt ptes mãles respcũ cõpõnis ꝛ cõpositio ẽ appositio in illis ad modũ quo forma apponit mãe: ꝛ determinato determinabili ꝛ eodẽ mõ in modalibꝰ eẽ ꝛ nõ eẽ subta ꝛ mãlia respcũ modi: q: determinat p̃ modum: ꝛ modi sunt appõnes. i. determinatões cõpõnis componẽtis subiectum ꝛ ꝓdicatũ adinuicẽ. Hic sunt tria notanda.

¶ Primo q̃ phs per istas ꝓpõnes/ possibile est eẽ: põe est nõ eẽ: necesse est ẽẽ: necesse est non eẽ: ꝛ sic de alijs intelligit ꝓpõnes in qbus hꝰ modi ordinãtur cũ dicto ꝓpositõis de mõ. vñ per istam/ possibile est eẽ: intelligit hꝰ ꝓpõnes: possibile est hoĩez eẽ aial: põe est hoĩẽ currere: ꝛ per istaz/ necesse est eẽ: intelligit hꝰ ꝓpõnes. necesse est hoiem eẽ aial: necesse est triãgulũ hẽe tres angulos: ꝛ eodem mõ est de negatiuis. naz p̃ istaz. põe est nõ eẽ: intelligit phs tales ꝓpõnes/ põe ẽ nulluz hoiem currere: põe est sor. nõ currere. ¶ Scdõ est sciẽdum q̃ vbicũq; modus noialis ordinat cũ dicto talis est distinguẽda fm cõpositionẽ ꝛ diuisionẽ in sensu cõpõnis extrema dicti copulant adinuicẽ. ꝛ se tenent ex pte eiusdẽ extremi. s. subiecti. in sensu enĩ cõpositõis totũ dictũ subycit: ꝛ modus ꝓdicatur. In sensu diuiso extrema dicti diuidant ad inuicem: q: se tenẽt ex pte diuersoꝝ extremoꝝ. In sensu diuiso subm dicti est subm totiꝰ ꝓpõnis: ꝛ predicatũ dicti est predicatũ totius ꝓpõnis. v.g. ista ꝓpõ/ põe est omnẽ hominẽ currere/ est distiguẽda fm cõpositionẽ ꝛ diuisionẽ. In sensu cõposito subycit totũ dictũ: ꝛ ly põe/ est ꝓdicatum. est enĩ sensus/ oẽm hoiem currere est põe. hoc est hec ꝓpõ/ ois homo currit/ est possis. In sensu diuiso nihil subycit nisi subm dicti: ꝛ ꝓdicatũ dicti ꝓdicat in tota ꝓpositiõe: ꝛ ly põe/ se tenet ex pte cõpositiõis modificans cõpositũ: q: significat q̃ ꝓdicatũ inest subo. est enim sensus: oẽm hoiez possibile est currere. i. ois hõ põt currere/ seu ois homo posset currere: ꝛ in hoc sensu est ꝓpõ eiusdem quãtitatis cũ ꝓpõne cuius dictũ exprimit in illa ꝓpositiõe: vnde ista. possibile est oẽm hoiez currere. in sensu diuiso est vlis: sicut ꝛ ista: ois hõ currit. in sensu cõposito est ꝓpositio singularis: q: subycit dictũ singulare: q: hoc totũ subycit: oẽm hoiem currere: ꝛ hoc totum supponit per ꝓpositõez cuius est dictũ. s. pro ista/ ois hõ currit. ¶ Sciẽduz tñ q̃ vbi subm dicti est terminꝰ singularis simplex fm intellectũ: sensus cõpositionis ꝛ sensus diuisionis cõuertunt. Iste enĩ ꝓpõnes ↄuertunt. sor. currere est possibile/ accepta hac in sensu cõpositõis: ꝛ sor. põt currere. nam ex vna istaꝝ seqt reliqua: ꝛ ecõuerso. tamẽ in vna istaꝝ subycit totum dictũ: ꝛ in reliqua soluz subycitur subm dicti. s. iste terminꝰ. sor. vbi tñ subycit iste terminus significãs aggregatũ per accidẽs: vt terminus discretus accidẽtalis: sensus cõpositõis ꝛ sensus diuisionis non conuertuntur. Nam ista est vera in sensu diuisionis. albuz esse nigrũ est possibile: ꝛ hec/ albũ põt eẽ nigruz/ in sensu cõpositiõis est falsa: q: significat q̃ hĩ est possibile: albuz est nigrũ. ¶ Tertio est notãduz q̃ modus faciẽs ꝓpositionẽ modalez est triplex: quidã enĩ est noialis hĩ est signat per nomẽ: vt possibile: cõtingẽs ꝛc. quidam est modus significatꝰ per verbũ qui põt dici modus verbalis: cuiusmodi sunt: põt: cõtingit: ꝛ si aliqui sunt alij modi tales. ꝛ quidã est modus aduerbialr significatus: ꝛ põt dici modus aduerbialis: cꝰ sunt ista aduerbia: possibilr: cõtingẽter: necessario ipossibilr. ¶ His pmissis sunt quinque dubitãda. Primũ est vtruz ꝓpositio in qua ꝓdicat mo-

dus noialis sit ppositio modalis vel de inesse: et hoc est
verus ppositio in qua modus noialis ordinat cum dicto
sit modalis in sensu cōpositiōis vel diuisionis: et videtur
q̄ in modalib⁹ modus sit pdicatu: qr phs loquēs hic de
modalibus: dicit q̄ in modalibus: esse et nō eē sunt subie-
cta: et modi sunt appositiones: et per hoc videt intelligere
q̄ in modalibus dictum subijcitur et modus pdicat: et sic
videt q̄ ppō in qua modus modalis ordinat cū dicto
sit modalis in sensu cōpōnis. ¶ Item in ppōne modali
denotat q̄ ppō cui addit modus sit talis q̄lis ipōrtatur
per modū: sz h̄ denotat in sensu cōpōnis: in quo modus
pdicat. Ista.n. ppō sor. posse est currere: in sensu cōposi-
to signat q̄ hec est possibilis sor. currit. ḡ in sensu cōposito in
quo modus pdicat est ppō modalis. ¶ In opp̄ⁿ qn̄ mo-
dus pdicat de dicto: tūc ppō ē d̄ inesse: qr denotat pdica-
tū simplr et sine mō inesse subo. ḡ nō est modalis qn̄ mo-
dus pdicat: et h̄ est ɔcedēdū. ¶ Un̄ sciēduz q̄ ppositio
modalis est in qua ponit modus terminās cōpōnem ve-
nientē pdicatū in subo denotās q̄lr pdicatū inest subo vl
nō subo: vn̄ sicut quedā sincathegoremata determinant
subz: vt ois: nullus: et silia: et q̄daz sincathegoremata deter-
minát pdicatū: vt bn̄: male: velociter: et h̄ō. ita quedaz sūt
sincathegoremata que determinant totā cōpōnez vnien-
tez pdicatū cū subo. et hō sincathegoremata faciunt ppōn-
nem modalez. et fm̄ h̄ est dōm q̄ modus faciēs ppōnez
modalez nec ē subz: nec pdicatū. nec se tz ex pte subiecti
ex pte pdicati: sz se tz ex pte cōpōnis vniētis pdicatū cū
subo qn̄ modus pdicat: et si nō est aliqs modus determi-
nans cōpōnez ppō ē de inesse. naz ppō de inesse ē in qua
pdicatū denotat absolute inesse vl nō inesse subo. ppter
h̄.n. dr̄ ppō de inesse: qr denotat pdicatū simplr: h̄ ē sine
determiatōe iesse: vl nō iesse subo: sz qn̄ modus subijcit
vel pdicat: et nō est aliqs modus modificās cōpōnez tūc
denotat pdicatū simplr inesse vl nō inesse subo: sic pz q̄
qn̄ modus pdicat vl subijcit: tūc nō est ppō modalis
sz de iesse: vn̄ sic ista ē de iesse: hō ē aial: qr pdicatū deno-
tat simplr iesse subo: ita ista ē de iesse: nec̄ium est posse: in
q̄ tn̄ modus pdicat et ēt subijcit. ¶ Sz forte dicet aliqs
q̄ ppō nō dr̄ modalis solū pp h̄: qr modus pdicat. sz pp
h̄: qr modus pdicat d̄ dcō: et iō ista nō ē modalis, nec̄iuz
est posse: sz ista ē modalis: hoiez currere ē posse. ¶ Cōtra.
eodē mō denotat pdicatū iesse subo: dr̄o nec̄iuz ē posse:
et hoiez currere ē posse: qr in vtraq̄ denotat pdicatū iesse
subo sine mō et simplr. ḡ qua rōne vna ē de inesse: eadem
rōne alia est de inesse. vn̄ si.a. signet h̄ dcm̄ hoiez curre-
re. idē erit dr̄e.a. est posse: et dr̄e hoiez currere est posse: sz h̄
de iesse ē.a. posse. ḡ hec est de inesse: hoiez currere est posse.
¶ Itē iste syllˢ est bon⁹ et regular⁹ p dici de oi: oē cōtin-
gēs ē posse. hoiez currere est ɔtingēs. ḡ hoiem currere est
posse: si tn̄ minor eēt ppō modalis syllˢ nō esset regular⁹:
vt pz p ph̄z p̄ p̄oz: q dicit q̄ maiori exn̄te d̄ iesse: et mino-
ri ɔtingēti nō est syllˢ regular⁹ p dici de oi vel de nullo.
¶ Itē si ppō eēt modalis in qua modus pdicat seq̄t q̄
vlis negatiua de ɔtingēti ad vtrūlibz ɔuerteret simplr:
qd̄ est ɔ̄ ph̄z p̄ p̄oz: qr sic vlis affirmatiua de ɔtingēti cō-
uerteret simplr. vt pbat ph̄s ibidē: pbo q̄ vlis negatiua
de ɔtingēti ad vtrūlibz ɔuertat simplr. naz ista est bona
ɔn̄a: nullū.b. est.a. est ɔtingēs ad vtrūlibz. ḡ nullū.a. est
b. est ɔtingēs ad vtrūlibz: accipiēdo vtraq̄ in sensu cōpo-
sito: et vt modus pdicat. pbo q̄ sequat. naz iste ɔuertūt
nullū.b. est.a. nullū.a. est.b. ḡ si vna istaꝝ pōt indr̄nter eē
vera vel fl̄a. seq̄t q̄ ēt reliqua: et p ɔn̄s seq̄t si vna istaꝝ
sit ɔtingēs ad vtrūlibz q̄ ēt alia. ¶ Itē ista est de inesse.
aliqd̄ posse est hoiez currere: qr in ista nō pdicat modus.
et ista ɔuertit in istā: hoiez currere est posse fm̄ q̄ modus
pdicat de inesse: qr ppō de inesse: conuertit in ppōnē de
inesse: et ppō modalis ɔuertit in ppōnē modalez. ¶ Itē
si modus pdicaret sp in modalib⁹ nō posset fieri syllˢ in
p̄ᵃ figᵃ ex oib⁹ modalib⁹: qr in p̄ᵃ figᵃ istud pdicat in mi-
nori qd̄ subijcit in maiori qd̄ nō ɔtingit si modus semp
pdicaret: vn̄ iste syllˢ nō valet in p̄ᵃ figᵃ. oē.b. de nec̄itate
est.a. oē.c. de nec̄itate est.b. ḡ oē.c. de nec̄itate est.a. qr in
minori pdicat modus: et nullus modus subijcit in maio-
ri: et sic nō valet p vlez de nec̄io in p̄ᵃ figᵃ: nec p vlez d̄ cō-
tingēti: nec de posi pp eādē rōnē. ¶ Itē in 2ᵃ figᵃ fit ɔ̄ ex
subtis pmissaꝝ: sz posse est q̄ fiat bon⁹ syllˢ in 2ᵃ figᵃ ex
oib⁹ de nec̄io: et q̄ nullus modus subijcit in aliqua pre-
missaꝝ. ḡ nō oz q̄ in ɔ̄ne vl̄i d̄ nec̄io in 2ᵃ figᵃ pdicet ali-
quis modus: et tn̄ ɔ̄ est modalis. ḡ ɔ̄clo pōt eē modalis: et
si modus nō pdicet. ¶ Itē p ph̄m. vniformis de nec̄io
est bon⁹ in 3ᵃ figᵃ. et in 3ᵃ figᵃ idē est subm̄ in vtraq̄ pmis-
saꝝ: et in vniformi de nec̄io idē est modus in vtraq̄ pre-
missaꝝ. si ḡ modus sit pdicatū: sequeret q̄ in vniformi d̄
nec̄io in 3ᵃ figᵃ ambe pmisse haberēt idē subm̄ et idē pdi-
catū: qd̄ nō ɔtigit i aliq̄ figᵃ; seq̄t ēt q̄ idē eēt pdicatū in
ɔ̄ne: et in vtraq̄ pmissaꝝ: qr idē modus pdicaret i vtraq̄
pmissaꝝ et in ɔ̄ne. ¶ Itez seq̄ret q̄ ois ppō modalis eēt
singularis: qr in oi ppōne modali subijcit dictū singula-
ris: vel si ɔcedat q̄ talis ppō in q̄ subijcit dictū sit vlis:
tūc seq̄t q̄ vlis est v̄a cui⁹ quelz singularis ē falsa. hec.n.
est vera: oēs hoiez eē aial ē nec̄iuz in sensu cōposito: et q̄lz
istaꝝ ē fl̄a: istū hoiez eē aial ē nec̄iū: et istū hoiez eē aial ē
nec̄iuz: et sic de singulis. ¶ Dico ḡ pp istas rōnes q̄ ppō
in qua ponit modus noialis cuz dicto ē modalis in sensu
diuisionis: et in sensu cōpōnis est simplr de iesse. si aūt sit
aliquo mō modalis in sensu cōpōnis h̄ est fm̄ qd̄: et nō
simplr. In sensu.n. cōpōnis modus vr̄ aliquo mō referri
ad cōpōnez et ɔstructōez modalez: qr in sensu composito
denotat q̄ talis est vnio pdicati cuz subo dicti q̄lis ipor-
tat p modū: et ita vr̄ q̄ modus aliquo mō determinet cō-
positōez modalez. s. cōpōnē ipsi⁹ dicti: et ita pōt dici q̄ est
modalis q̄tū ad cōpōnē modalez: et de inesse q̄tū ad cō-
positionē formalem: et istud dcm̄ si sit veꝝ: qd̄ tn̄ nō asse-
ro: pōt multū iuuare in p̄ p̄oꝝ. vbi ph̄s docet syllogiçare
ex modalib⁹. Alique tn̄ ɔiugatiōes quas ph̄s inēdit in p̄
p̄oꝝ. sūt vtiles in sensu cōposito et i sensu diuiso: et aliq̄
eꝫ. firmiter tn̄ est tenēduz q̄ vbi pdicat modus: et cōpō
nō determinet p aliquē modū: ppō est simplr de inesse.
verū aūt pōt dici modalis fm̄ q̄ est in sensu cōposito re-
linquo sub dubio. ¶ Ad auctez in ɔ̄riū. qn̄.n. ph̄s dicit q̄
in modalib⁹ eē et nō eē sunt subta: intellr p eē et nō eē di-
ctū affirmatū et negatuz: et modi sunt appōnes et pdicata.
¶ Dōm q̄ q̄tū spectat ad ppōm subz dr̄ 2ʳ. Uno⁹ subm
dr̄ illud qd̄ referēt ad pdicatuz: et sic est altera ps ppōnis.
Alio⁹ dr̄ subz illud qd̄ referēt ad formā: vl illud qd̄ est re-
ceptiuū forme: quō suba dr̄ eē subz accn̄tis. qn̄ ergo dicit
ph̄s q̄ eē et nō eē sunt suba: per subm̄ nō itelligit subz qd̄
referēt ad pdicatū: sz logt de subo qd̄ supra se recipit for-
maz seu dispōnez: vn̄ vult dicere q̄ in modalib⁹ eē. i. cō-
positio affirmatiua: et nō eē. i. cōpositio negatiua sūt sub-
iecta supra se recipiētia modos tanq̄ eoꝝ dispōnes. mo-
di aūt sunt appōnes. i. dispōnes cōpōnis affirmatiue vel
negatiue. ¶ Ad aliud qn̄ dr̄ q̄ in ppōne modali d̄notat
q̄ ppō cui additur modus sit talis q̄litatis qualis impor-
tatur p modū. Dōm est q̄ ppō modalis nō signat hoc
p̄. s. q̄ ppō cui addit modus 2c. sed ppō modalis p̄ signi-
gnificat quō fit vnio pdicati cū subo. h̄ est quō vnit pdi-
catū cū subo. s. nec̄io vl ɔtigēter: et in aliqb⁹ ad vnionē ta-
lem pdicati cū subo. seq̄t q̄ ppō cui addit modus sit ta-
lis qualitatis q̄lis iportat p modū: sz h̄ nō signat primo.

¶ Scdo

ADDE
Nō q̄ qn̄ modus pr vel subijcit tūc nō est propō modalis.

ADDE
Nō q̄ ratio q̄ vult est: vt salue m⁹ ppositiones d̄ sensu cōposito nō eē modales sed bn̄ d̄ sensu diuiso.

¶ Scdo dubitat̃. qui sunt illi modi qui faciũt ppõnem modalez. modi aũt faciẽtes ppõnez modalez vident̃ eẽ dictiões denotantes ppõnez: cõ sunt necesse: ipole: cõtingens: pole verũ: sciũ: dubitatũ: cõclusuz: demrãtuz: τ hõ. Est ğ dubitatio: vtrũ oẽs hꝫ determinatiões denotantes ppõnez faciũt ppõnẽ modalez vt gdã dĩt. Dicẽduz vt mihi vĩ φ sola determinatio determinãs vbuz rõne cõpositõis denotãs qualr̃ pdicatũ inest vel nõ inest subto: τ aliqd addẽs supra cõpõnez facit ppõnẽ modalez: τ hꝫ sic descriptio modi faciẽtis ppõnẽ modalez. Ex hac descriptione arguit̃ φ ista aduerbia /bñ/ male/ tarde/ velociter: τ ꝯsilia nõ faciũt ppõnẽ modalẽ: qꝛ nõ denotant nec determinãt q̃lr̃ iest pdicatũ subo: sꝫ determinãt q̃le est pdicatũ. per istã gdez ppõnẽ /soꝛ. currit velociter/ denotatur q̃lis est cursus soꝛ. s. velox. τ non denotat̃ q̃lis sit cõpositio pdicati cũ subo. nõ. n. per istaz /soꝛ. currit velociter/ denotat̃ φ pdicatũ inest velociter subo: sed denotat̃ φ cursus soꝛ. sit velox: τ eodẽ mõ est de istis aduerbus/ bñ/ male: qꝛ eniz nõ determinãt vbũ rõne cõpõnis sed rõne rei vbi: ideo nõ faciũt ppõnẽ modalez. ¶ Vñ sciẽduz φ oẽ aduerbiũ est determinatio vbi vel participij: sed quedaz aduerbia determinãt vbuz rõne rei vbi: vt bñ: male: tarde: velociter. τ quedã determinãt vbũ rõne tpis cõsignificati per vbũ: vt semp: aliqñ: heri: cras: τ hꝫ. τ quedã determinãt vbũ rõnẽ cõpõnis seu vnionis pdicati cũ subo: τ talia aduerbia τ nõ alia faciũt ppões modales τ hꝫ aduerbia sũt ista polr̃: ipolr̃: nec̃io ꝯtigent. Ista. n. aduerbia determinãt vbũ rõe cõpõnis pdicati cũ subo: qꝛ determinant q̃lr̃ pdicatũ inest subo. ¶ Sed an verũ τ fl̃z faciãt ppõnẽ modalẽ dubĩ. vĩ φ sic: qꝛ phs cõnumerat verũ τ falsuz cũ alijs modis. ¶ Dõm φ verũ τ falsuz nõ faciũt ppõnẽ modalez: qꝛ nihil addunt supra cõpõnem. s. supra esse τ nõ eẽ. Idez. n. est dicere /soꝛ. currit: τ verum est soꝛ. currere. ideo hꝫ ppõ /vez est soꝛ. currere/ nõ est ppõ modalis: sꝫ phs cõnumerat verũ τ falsuz inter alios modos: qꝛ determinãt q̃lr̃ pdicatũ inest subo: sed qꝛ nihil addũt supra cõpõnez: ideo nõ faciũt ppõnẽ modalez. ¶ Ad formaz dubitatõis dõm φ nõ ois dictio denotãs ppõnez facit ppõnez modalez: sed solũ dictiõe significãtes qualitatẽ ppõnis denotantis verbũ rõne cõpõnis addẽtes aliquid supra cõpõnez: faciũt ppõnez modalez: τ ppter hꝫ scitũ: dubitatũ: τ hꝫ nõ faciũt ppõnẽ modalẽ: qꝛ signãt qualitatẽ aĩe: τ nõ qualitatẽ ppõnis. sed ꝯtingẽs: nec̃e: τ hꝫ signãt q̃litatẽ ppõnis. τ ideo cũ accipiunt̃ vt determinant vbũ rõne cõpõnis faciũt ppõnez modalem: sed scitũ τ dubitatũ cõpõnẽ nunq̃ꝫ determinãt rõne cõpositionis. nõ. n. per istã /hõ scit̃ esse alb9: signat̃ φ predicatũ scie inest subo. sꝫ denotat̃ φ aliqs hꝫ sciam de ista /hõ est albus. scia. n. est q̃litas aĩe: τ nõ est q̃litas ppõnis. τ ideo nõ facit ppõnez modalez. ¶ Ex pdictis pꝫ que sunt illa que faciũt ppõnẽ modalez. sunt. n. q̃tuoꝛ noialr̃ signata: vt pole τ ipole: cõtingẽs τ nec̃ium: τ q̃tuoꝛ aduerbialiter signata: vt politer: impolr̃: cõtingẽter nec̃io. nã ista determinant vbũ rõne cõpõnis seu vnionis pdicati cũz subo: qꝛ determinant qualr̃ pdicatũ inest vel nõ inest subo. sũt tñ quedã alia vl̃ equipollẽtia aduerbijs que determinãt vbũ rõne cõpõnis: vt p se: per accidẽs: pmo imediate τc̃. hꝫ. n. determinatiões denotãt qualr̃ pdicatũ inest subo. τ ideo põt pbabilr̃ dici φ hꝫ determinatiões per se: p accidens τc̃. faciunt ppões modales. Verũtñ nõ cõiter ponunt̃ modi faciẽtes ppõnez modalez. τ hꝫ forte est: quia põt reduci ad modos alios supradictos: vt per se reducit̃ ad necesse: per accñs reducit̃ ad ꝯtingẽs. ¶ Tertia dubitatio põt esse: qualr̃ ista noia pole: ipole: nec̃ium: ꝯtingens: põt facere ppões modales cũ ista noia nõ sint determinatiões vbi. τ per ꝯñs nõ determinãt vbũ rõne cõpõnis. ex quo seq̃t̃ fm predicta φ ista noia nõ faciũt ppositões modalez. ¶ Itẽ dubitat̃ qualr̃ ista verba põt: contingit: faciunt ppositionẽ modalez: cum nõ determinent vbuz: τ per ꝯñs nõ determinant vbũ rõne cõpõnis. ¶ Ad istõ dubiũ dico φ mihi vĩ dicẽdum φ ista noia: pole: contingens τc̃. de se nõ faciunt ppositionẽ modalez nisi per circũlocutionẽ. s. inquãtuz hꝫ modus noialiter significans cũ vbo indicatiui modi cui imediate addit̃ circũloquit̃ modum aduerbialr̃ significatũ. v. g. soꝛ. currere est pole. est ppositio modalis: qꝛ ista duo pole: τ ly est/ circũloquũtur hoc aduerbiũ possibilr̃. idem enim est dicere /soꝛ. currere est pole. τ dicere /soꝛ. possibilr̃ est currẽs: τ hec ẽ modalis: τ ideo ista /soꝛ. currere est pole /est modalis: τ ly possibile cũz hoc vbo est: expresse determinat cõpõnez ipoꝛtataz in ly currere. Illa eniz cõpositio est pncipalis: qꝛ copulat pdicatũ pncipale cũ subo pncipali: vñ qꝛ ista aduerbia: possibilr̃ contingenter ex se τ de nã sua determinant verbũ rõne cõpositõis magis ppꝛie faciunt ppositionẽ modalez q̃ꝫ ista noia pole: τ cõtingẽs: qꝛ ista noia non faciunt ppõnez modalem nisi per circũlocutionẽ mõ quo dictũ est. ¶ Sed forte diceret aliqs φ iste nõ significãt idem /soꝛ. pole est currere/ τ soꝛ. politer currit: qꝛ sequit̃ /soꝛ. politer currit. ğ soꝛ. aliquo mõ currit: sed nõ seq̃t̃ /soꝛ. currere est pole. ğ soꝛ. aliquo mõ currit. ğ ista nõ sunt eadez neqꝫ cõuertibilia /soꝛ. pole est currere/ soꝛ. possibiliter currit. ¶ Dõm est φ nõ sequit̃ /soꝛ. possibilr̃ currit. ğ soꝛ. currit: sꝫ est fallacia fm qd ad simplr̃ arguẽdo ab aliquo per se sumpto ad illud cũ aliquo sumpto cũz determinatione nõ ptinẽt ad idem sumptũ simplr̃. vñ nõ valet /soꝛ. politer currit. ğ soꝛ. aliquo mõ currit. q̃uis. n. possibiliter sit gdam modus: tñ hꝫ nõ arguit̃ ab inferiori ad superius sumptis inferiori τ supiori vniformiter: τ ly polr̃ /in añte accipit̃ modalr̃ τ syncathegoꝛematice: τ in ꝯñte non accipit̃ iste modus syncathegoꝛematice: sꝫ cathegoꝛematice. vñ ista ꝯñ̃a /soꝛ. polr̃ currit. ğ soꝛ. aliq̃ mõ currit: est silis huic ꝯñtie: ois hõ ẽ aial. ğ hõ cũ signo vli est aial: τ sic hec ꝯñ̃a nõ valet: sic nec illa. ¶ Ad illud qõ dubitat̃ de istis vbis: põt: ꝯtingit: qualr̃ possint facere ppõnez modalez: dico φ illa vba includũt signũ distributiuũ: vñ ꝯtingit τ põt: faciunt ppõnez modalez rõne determinatõis aduerbialis incluse. idez. n. est dicere /soꝛ. põt currere: τ soꝛ. possibiliter est currẽs. ¶ Et si dicat̃ φ phs nõ loq̃t̃ de aduerbijs faciẽtib9 ppõnez modalez sed solũ de noibus. Dõm φ forte est erroꝛ translatoꝛis. Vel dicat̃ φ hꝫ noia cum vbis qb9 imediate addunt̃: intelligunt̃ vt sunt aduerbia per circũlocutionẽ: vt dictũ est prius. ¶ Quarto dubitat̃ sup hꝫ qõ dicit phs φ ad hñduz ꝯdictoꝛiũ affirmatõis in ppõnib9 modalib9: opꝫ addere negationẽ ad modũ istõ nõ vĩ verũ. naz iste ppões ꝯdicũt /ois hõ de nec̃itate est alb9/ τ pole est aliquẽ hoiez nõ esse album: τ tñ in vtraqꝫ istaz affirmat̃ modus. ğ τc̃. ¶ Item si ppõ modalis nõ esset negatiua nisi qñ modus negat̃: sequeret̃ φ ista esset affirmatiua de nec̃itate /nullus hõ est alb9. qõ falsum est: qꝛ hec est vlis negatiua de nec̃io. Q꞉ aũt ista sit negatiua de nec̃itate /nullus hõ est asinus. pbatur sic. Iste syll's est bon9 in 2a figa de nec̃itate /nullus hõ est asinus /de nec̃itate oẽ rudibile est asinus. ğ de necessitate nulluz rudibile est hõ: qꝛ vniformis de nec̃io est bonus: in 2a figura fm phm: sꝫ in 2a figa nõ est bon9 syll's ex oib9 affirmatiuis: vt dicit phs: τ minoꝛ est affirmatiua. ğ maioꝛ est negatiua. ğ hec est negatiua /de nec̃itate nullus hõ est asin9: τ tñ modus affirmat̃ in ista. ¶ Itẽ ista q̃ est ð ꝯtigẽti τ vtrũlibꝫ τ ꝯuertit̃ p oppositã q̃litatẽ: qꝛ affirmatiua ꝯuertit̃ in negatiuã: τ eꝯ. sꝫ ista est affirmatiua: ꝯelgit ad vtrũlibꝫ oẽꝫ

boīez currere.ğ ꝓpositio in quā ꝯuertit̄ ꝯtingit ad vtrūlibet nullū boīez curr̄e est negatiua: ⁊ tñ modus nō negat̄ in ista.ğ in modalib' est ꝓpositio negatiua: vbi tñ modus nō negat̄. ¶ Dōm est sic dicit phs q ad ordū ꝯdictoriū affirmatōis in modalib' manēte subo eodē mō in vtroqz ꝯdictorioꝝ:opz eūdē modū q affirmat̄ ī vno ꝯdictorioꝝ negari in reliq. Un̄ ꝯdictoriū hui' necesse est oēz boīem eē albū/est ista ꝓpositio:nō necesse est oēz boīez eē albū. possemus ğ dicē q ꝯdictoriū ipi' necesse est oēz boīez eē aīal:nō est ista/possibile est aliquē boīez nō eē aīal.sz hec ē sua ꝯdictoria:nō necesse ē oēm boīez eē aīal:que eqpollet huic:possibile ē aliquē boīez nō eē aīal. Si tñ velim' dicē q ista ꝯdicūt:necesse ē oēz boīem eē aīal:⁊ possibile est aliquē boīez nō eē aīal:tūc est dōm q in modalib' ꝓpositio affirmatiua ꝯdicit ꝓpōni affirmatiue:dūz tñ iste ꝓpōnes sint de modis diuersis. ¶ Pro alijs instātijs est itelligēdū q ꝓpositio modalis:qnqz denoīat̄ a qualitate modi:⁊ qnqz a q̄litate dicti. Dicimus.n.aliquā eē ꝓpōnē vlem negatiuā de nec̄io:nō q2 modus negat̄:sz q2 suū dictū vl ꝓpositio cui' est dcm̄ ē ꝓpositio vlis negatiua:magis tñ dz dici ꝓpositio vlis negatiua a negatiōe modi q̄ a negatiōe dicti. ¶ Per h̄ ad z^m dico q hec ē vlis negatiua dicti:seu vbi copulātis ꝑdicatū cū subo.de necessitate nullus hō ē asinus:est tñ affirmatiua modi:ideo magis ē affirmatiua q̄ negatiua:⁊ ex talib' affirmatiuis modorū:dū tñ altera pars sit negatiua dicti vel copule:pōt fieri sylls in z^a fig^a:vtraqz p̄missa existe affirmatiua modi. ¶ Ad aliud dico q ista de ꝯtingēti ad vtrūlibet ꝯuertit̄ ꝑ oppositas q̄litates dictoꝝ ⁊ nō modoꝝ. ¶ 5° dubitat̄, cū in ꝓpōne tria sint.s.subm ꝑdicatū/⁊ cōpositio.q̄re magis dr̄ ꝓpositio modalis a mō cōpōnis q̄ a mō subi vel ꝑdicati.nō enim dr̄ modalis ista/oīs hō currit:⁊ tñ subiectuz modificat̄. ¶ Dōm q nec subm nec ꝑdicatū in ꝓpositione est foāle ⁊ ꝑncipale:sed sunt mālia:sed cōpositio est formale ꝓpōnis.⁊ ideo a modo cōpōnis magis dicit̄ ꝓpositio modalis q̄ a modo subi vel ꝑdicati.

Onsequētie vo s̄m ordinem fiūt ita ponētibus. Illi eniz que est/possibile esse:illa que est/ꝯtingit esse: ⁊ hec illi ꝯuertit̄:que est nō īpossibile eē: ⁊ nō nec̄iuz esse. Illi vo que est possibile nō esse: ⁊ ꝯtingēs nō esse:eaqz est nō īpossibile nō esse: ⁊ nō nec̄iūm nō esse. Illi vo que est nō possibilē est eē: ⁊ nō ꝯtingēs eē:illa que est īpossibile est eē:necesse est nō eē. Illi vo que est nō possibile nō eē: ⁊ nō ꝯtingēs nō eē:illa que est īpossibile non esse ⁊ necessariuz esse. Cōsideret̄ aūt ex subscriptione queadmodum dicimus.

Istud est z^m cap.trac.scbi:in quo phs determinat de habitudine ⁊ ꝯñtia īter ꝓpōnes modales.⁊ ꝯtinet duas ptes p̄n^{les}. In p^a parte ponit ordinē ⁊ ꝯñtiā īter ꝓpōnes modales s̄m opi.alioꝝ. In z^a ibi[Ergo ipole.] ponit opi.ꝓpriā approbādo istud in quo bñ dicebāt:⁊ reprobādo illud in quo male dicebāt. ¶ Circa p^m est itelligēduz q ꝓpositio modalis pōt variari quadrupl̄r:q2 aut vtrūqz affirmat̄.s.tā modus q̄ dictuz.aut vtrūqz negat̄:aut modus affirmat̄ ⁊ dictū negat̄:aut dictū affirmat̄ ⁊ modus negat̄. Et s̄m h̄ in modalib' ponit phs 4^{or} ordines ꝓpōnū modaliū:⁊ oēs ꝓpōnes eiusdē ordinis dn̄r eē ꝯuertibiles si recte ordinent̄ incipiēdo a possibili ꝓcedēdo ad ꝯtingēs:⁊ ab impoli ad nec̄iuz.⁊ ponit in p° ordine ꝓpōnes in qb' tā modus q̄ dictū affirmat̄.s.tā possibile q̄ eē. In z° ordine ponit ꝓpōnes in qb' modus affirmat̄ ⁊ dictuz negat̄. In 3° ordine dictū affirmat̄ ⁊ modus negat̄. In 4° ordine tā modus q̄ dcm̄ negat̄. Primo igit̄ recitat phs opi.antiq̄rū circa istos ordines ⁊ ꝯñtias.⁊ dicit q s̄m opionē antiquoꝝ iste ꝓpōnes sunt in eodē ordine ꝯuertibil̄r se hñtes s̄m ꝯñtiam. In p° ordine possibile est eē:ꝯtingēs est eē:nō ipole est eē:non necesse est eē. In z° ordine/pole ē nō eē/ꝯtingēs est nō eē/nō ipole est nō eē:nō necesse est nō eē. In 3° ordine:nō possibile est esse:non ꝯtingēs est esse:impossibile est esse:necesse est nō esse. In 4° ordine:nō possibile est nō esse:nō ꝯtingens est nō eē:impossibile est nō esse:necesse est esse.

¶ Ergo ipossibile ⁊ non ipossibile illud qd est ꝯtingēs ⁊ possibile ⁊ nō ꝯtingēs ⁊ nō possibile est eē:sequit̄ qdez ꝯdictorie sed ꝯu̇sim. illud enim qd est possibile eē negatio ipossibilis sequit̄:negationez vo affirmatio. Illi enim que est non possibile esse. Illud quod est possibile est esse:affirmatio enim est impossibile: ⁊ negatio vo non possibile.

¶ Hec est z^a pticula hui' ptis:in qua phs ponit opi.ꝓpriā approbādo illud in quo antiq bñ dixerāt:⁊ reprobādo illud in quo male dicebāt dicēs:q quātuz ad ordinationē ipolis cuz possibili ⁊ ꝯtingēti bñ dixerūt antiq: sz quātū ad ordinationē de nec̄io cū ꝑdictis male dixerūt. Dicit ğ p° q ipole:nō possibile:nō ꝯtingēs sunt ꝯdictoria ad possibile ⁊ nō ipole:⁊ ad ꝯtingēs sz diuersimode:ita q affirmatiua de ipoli ꝯuertat̄ cuz negatiua de possibili:ista.n.ꝯuertunt̄:ipole est eē:nō possibile est eē.⁊ ista sil̄r ꝯuertūtur:ipole est esse:nō possibile est eē:⁊ eodē mō est de illa de ꝯtingēti.⁊ ideo quo ad ista tria possibile ꝯtingēs ⁊ impossibile bñ posuerūt ordines sil' s̄m ꝯñtiaz affirmatiuā de possibili ⁊ ꝯtingēti cuz negatiua de ipossibili:⁊ negatiua de possibili ⁊ ꝯtingēti cum affirmatiua de ipossibili.

¶ Necessariū vo queadmoduz sit ꝯsiderāduz est:manifestum est aūt qm̄ nō eodē modo:sed ꝯtrarie sequunt̄. Cōtradictorie aūt extra.

¶ Sz q̄tuz ad illā ptē de nec̄io nō bñ posuerūt.ideo ꝯsiderādū qualr ista de nec̄io se habet ad alias.s.ad illas de possibili ⁊ de ꝯtingēti ⁊ ipossibili.q̄tū.n.ad illā de nec̄io male posuerūt in p° ⁊ z° ordine:q2 manifestū est q nec̄iuz nō eodē modo se hz ad possibile ⁊ ꝯtingēs q̄uo se hz ipossibile

sibile ad illa: quia ad affirmatiuã de possibili: sequitur negatiua de impossibili: sic.n. sequitur/possibile est esse. ergo nõ impossibile est esse: sed ad affirmatiuã de possibili nõ sequitur negatiua de necessario nõ.n. sequitur/possibile est eẽ. ergo nõ necesse est eẽ: cuius cõtrariũ dixerũt antiqui ponẽtes possibile est eẽ: et nõ necesse est eẽ: in primo ordine sed cõtrie sequitur. cõdictoria vero earum .s. ppõnes de necessario que sunt cõtrie vt necesse est esse: necesse est nõ eẽ: que ponuntur in 3° et 4° ordine: bñ ordinantur cum aliis modis: et cõdictoria istarum .s. nõ necesse est esse: nõ necesse est nõ eẽ: que ponũtur in primo ordine: et 2° sunt extra ordinationẽ rectã: quia aliter debẽt ordinari quam ibi ordinẽtur.

¶ Nõ enim est negatio eius quod est necesse nõ eẽ: nõ necesse esse. Cõtingit enim in eodem veras esse vtrasque. Quod enim est necessariũ nõ esse est non necessarium esse.

¶ Probat specialiter quod possibile est eẽ: nõ necesse est eẽ: non cõuertũtur: et ista nõ necesse est esse: male ponitur in primo ordine cum possibile est eẽ. Et hec est cõclusio 9ª huius li. que probatur sic. Huic possibile est eẽ/repugnat ista: necesse est no esse. et ista necesse est nõ esse/nõ repugnat huic: nõ necesse est eẽ. ergo ista duo: possibile est eẽ: nõ necesse est esse nõ cõuertũtur: quia quicquid vni cõuertibilium repugnat: et reliquum repugnat. Quod aũt ista duo repugnẽt possibile est eẽ: necesse est nõ eẽ. patet: quia sequitur: necesse est nõ eẽ. ergo impossibile est eẽ: quia ista stant in eodẽ ordine .s. in 3°. sed ista/impossibile est eẽ: repugnat huic possibile est esse: quia sequitur. possibile est esse. ergo nõ impossibile est eẽ: vt patet ex hoc ordine modaliũ. ergo ista/necesse est nõ eẽ/repugnat huic: possibile est esse. Quod aũt ista nõ repugnãt: necesse est nõ eẽ: et nõ necesse est eẽ. probatur per hoc quod ista duo dicuntur de eodẽ. nam omne istud quod necesse est nõ esse: nõ necesse est esse: et illa que dicuntur de eodem nõ repugnãt. ergo ista nõ repugnãt necesse est non esse: non necesse est esse.

¶ Cã aũt est cur nõ sequitur similiter cũ ceteris: quoniam cõtrie impossibile eẽ: necessario reddit idẽ valẽs. Nã si impossibile est esse: necesse est hoc nõ esse. Si vero impossibile est nõ eẽ/hoc necessarium est eẽ. Quod si illa similiter se hñt ad possibile et nõ possibile: ecõtrario vero idem significat necessarium et impossibile manifestũ est: quoniam hec nõ eodẽ sed queadmodũ dictũ est cõtrie: an certe impossibile est sic poni necessarij cõtradictiones. Nã quod est necessarium eẽ: possibile est esse. Nã si nõ negatio sequitur: necesse est eius aut dicere aut negare. Quare si non possibile est esse: impossibile est esse: ad quod sequitur necesse est esse: quod est incõueniens.

¶ Probat cõtrariter quod nõ eodẽ modo se habet necesse ad possibile sicut cõtingẽs et impossibile. et hec ẽ cõclusio 10ª huius li. et per hoc reprobantur due primæ ordinatiões quantũ ad coordinationẽ necessarij et impossibilis cum possibili et cõtingẽti. nã antiqui in duobus primis ordinibus: et eodẽ modo ordinauerũt necesse et impossibile cũ possibili et cõtingẽti. Hec cõclusio probatur sic. cõtraria illius de necessario equipollet illi de impossibili: et cõtraria illius de impossibili equipollet illi de necessario. Iste.n. ppõnes equipollẽt. Impossibile est eẽ: necesse est non eẽ: vt patet ex 3° ordine quẽ ipsi ponũt. et iste ppõnes equipollent: impossibile est nõ eẽ: necesse est eẽ: vt patet ex 4° ordine. Et ista similiter sunt cõtraria: impossibile est eẽ: impossibile est nõ eẽ. et ita patet quod cõtraria illius de necessario equipollet illi de impossibili: et cõtraria illius de impossibili equipollet illi de necessario. Ex hoc arguitur sic. ista de impossibili et sua cõtraria vel equipollẽs suo cõtrario nõ eodem modo se hñt ad possibile et cõtingẽs. ergo ista de impossibili et ista de necessario nõ similiter de se hñt ad possibile et cõtingẽs: ex hoc sequitur cõclusio quod nõ eodẽ modo se habet necesse ad possibile et cõtingẽs sicut impossibile: quia sic cõtraria eodẽ modo se haberent secundum cõtrariã ad possibile et cõtingẽs. quod certe impossibile est. ¶ 2° probatur eadẽ cõclusio .s. quod necesse et impossibile non eodẽ modo se hñt ad possibile et cõtingẽs. et primo pponit intentiõem suam dicens quod impossibile est cõdictoria de necesse poni: sicut ponitur in duobus ordinibus .s. in primo ordine et 2°: cõdictorium affirmatiue de necessario ponitur in primo ordine: cõtradictoriũ negatiue de necessario ponitur in 2° ordine: et hoc incõuenienter ponitur. probat hoc primo quod nõ sequitur possibile est eẽ. ergo nõ necesse est eẽ: sicut sequitur/possibile est eẽ. ergo nõ impossibile est eẽ. Hoc probatur ducẽdo ad impossibile sic. sequitur necesse est esse. ergo possibile est eẽ. si ergo sequeretur possibile est eẽ. ergo nõ necesse est eẽ: quia quicquid sequitur ad cõsequens sequitur ad antecedens. et hoc est impossibile quod ista cõsequentia sit bona: necesse est eẽ. ergo nõ necesse est eẽ: quia sic idem esset necesse eẽ et nõ necesse esse. ergo cum prima cõsequentia sit bona .s. necesse est eẽ. ergo possibile est eẽ/oportet quod ista cõsequentia nõ valeat .s. possibile est eẽ. ergo non necesse est eẽ. primam cõsequentiã .s. necesse est eẽ. ergo possibile est eẽ/probat primo sic. oppositum cõsequentis nõ stat cum antecedente. ista.n. nõ stant similiter: necesse est eẽ: et nõ possibile est esse: et nõ necesse ẽ quod si hoc nõ sequitur quod oppositum staret. quod aũt ista non stent similiter/necesse est eẽ: et nõ possibile est eẽ. patet: quia sequitur/nõ possibile est eẽ. ergo impossibile est eẽ: et quod repugnat cõsequenti repugnat antecedenti. sed ista nõ stant simul/necesse est eẽ: et impossibile est esse: quia sic idem esset necesse eẽ et impossibile eẽ: quod est impossibile.

¶ At vero illud quod est possibile eẽ: nõ impossibile est eẽ sequitur. hoc vero illud quod nõ est necessariũ esse. Quare cõtingit quod est necessarium eẽ: non necessarium eẽ: quod est incõueniens.

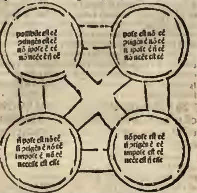
¶ Determinat veritatẽ cõcludẽdo primum ordinẽ et 2m quantũ ad ordinẽ necessarij cum possibile eẽ: et cũ possibile nõ eẽ probãs quod dicit. ad possibile eẽ: sequitur nõ necesse est nõ eẽ: et ad possibile nõ eẽ: sequitur nõ necesse est eẽ. et hec ẽ cõclusio 11ª huius lib. que probatur dupliciter sic. Aliquod de necessario sequitur ad possibile est eẽ et aliquod de necessario sequitur ad possibile nõ eẽ: sed ad istã/possibile est eẽ: nõ sequitur ista/nõ necesse est eẽ: nec ista/necesse est nõ eẽ: nec ista/necesse est eẽ. ergo ad istã/possibile est eẽ: sequitur ista/nõ necesse est nõ eẽ. quod aũt ista/nõ necesse est eẽ: nõ sequatur ad istam/possibile est eẽ. probatur: quia sequitur/necesse est eẽ. ergo possibile est eẽ: quia oppositum cõsequentis nõ stat cum antecedente: et sequitur/possibile est eẽ. ergo non possibile est eẽ: et sequitur secundum eos: nõ impossibile est eẽ. ergo nõ necesse est eẽ: quia ponũt nõ impossibile eẽ: et nõ necesse eẽ in primo ordine. ergo si nõ necesse eẽ sit in primo ordine. cõsequens ad istam/possibile est eẽ: sequitur a primo ad vltimũ quod ad necesse est esse: sequitur nõ necesse est eẽ. et sic idem eẽt: necesse est esse: non necesse est esse.

¶ At vero neque necessarium eẽ: sequitur possibile esse. Neque necessarium nõ eẽ: illi enim vtraque cõtingit accidere. Horũ aũt vtrũlibet verum fuerit nõ erũt illa vera. Simul enim possibile est eẽ et non eẽ. Si vero necesse est esse/vel necesse nõ esse: non erit possibile vtrũque.

¶ Alie due partes minoris probantur .s. quod ad possibile est eẽ: nõ sequitur necesse est eẽ: nec necesse est nõ eẽ. hoc probatur sic. quod possibile est eẽ/hoc põt eẽ: et põt non eẽ. nam possibile nõ põt eẽ: nec põt nõ eẽ: sed est indifferẽs ad vtrũque cum ista. ergo possibile est eẽ: vel possibile est nõ eẽ: stat ista copulatiua/hoc põt eẽ/et hoc põt non eẽ: sed ista copulatiua/hoc põt eẽ/et hoc põt nõ eẽ: nõ stat cum ista/necesse est eẽ: nec cum illa/necesse est nõ eẽ: quia necessarium est determinatum ad eẽ: ita quod nõ põt nõ eẽ: et quod necesse est nõ eẽ

determinat ad nō eē:ita q nō pōt eē.g̃ ad istā possibile est eē:nō seqꝫ ista necesse est eē: nec ista necesse ē nō eē. Neutra.n.istaꝝ ꝯñtiaꝝ valet.s.possibile est eē.g̃ necesse est eē possibile est eē.g̃ necesse est nō eē.cuꝫ añte.n.vtriusq ꝯñtie stat aliqd qd nō stat cū ꝯñte:sed ista copulatiua possibile est eē:ꝛ possibile est nō eē.stat cuꝫ ista possibile est eē:ꝛ cum neutro ꝯñte.si neutra ꝯñtia est bona.

¶ Relinquit igit nō neccīuꝫ est nō eē:seq ei que est possibile est eē. Hoc.n.verū est ꝛ de necesse eē. Hec.n.fit ꝯdictio eius que seqꝫ nō possibile est eē. Illud.n.seqꝫ hoc qd est ipoſe eē:ꝛ necesse nō eē:cuiꝰ negatio est:nō necesse est nō eē. Sequunt igit ꝛ he ꝯtradictiones ſm p̄dictuꝫ modū ꝛ nihil ipoſe ꝯtingit sic positis.

¶ Ex his īfert vnā ptē ꝯnis.s.q ad istā possibile est esse: seqꝫ ista nō necesse est nō eē.ꝛ h̄ seqꝫ per locū a diuisione:qꝛ vel h̄ seqꝫ necesse est eē: vel hoc necesse est nō eē: vel nō necesse est eē: vel nō necesse ē nō eē.sꝫ nulla istaꝝ sequit necesse est eē:necesse est nō eē:nō necesse est eē.g̃ ista seqꝫ nō necesse ē nō eē.ꝛ p easdē rōnes pōt pbari q ad istā possibile est nō eē:seqꝫ ista nō necesse est eē:ꝛ nō ista nō necesse ē nō eē:sicut antiq posuerūt.p̄ qꝛ seqꝫ necesse ē nō eē.g̃ possibile est nō eē:qꝛ oppoᵐ nō stat:vt pꝫ. si g̃ seqꝫ possibile est nō eē.g̃ nō necesse ē nō eē:seqꝫ necesse est eē.nō g̃ nō necesse est nō eē:qꝛ qcqd seqꝫ ad ꝯñs sequit ad añs.sꝫ hec ꝯñtia nō valet:qꝛ sic idē eēt necesse nō eē:ꝛ nō necesse nō eē.g̃ cuꝫ pᵃ ꝯña sit bona:necesse est nō eē.g̃ possibile est nō eē: opꝫ q alia ꝯñtia nō valeat.s. ista possibile est nō eē.g̃ nō necesse est nō eē. ¶ Itē aliq̄ de necesse sequit ad istaꝫ possibile est nō eē:ꝛ nō ista necesse est eē:qꝛ ista necesse est eē.īfert istā nō possibile est nō eē:vt pꝫ ex 4ᵒ ordine.g̃ ꝯuertit cuꝫ suo ꝯdictorio.s.cū ista possibile est nō eē:nec īfert istā necesse est non eē:qꝛ aliqd stat cū ista possibile est nō eē:qd nō stat cū ista necesse est nō eē.s.ista copulatiua possibile est eē:ꝛ possibile est nō eē:nec īfert istaꝫ nō necesse est nō eē:qꝛ seqꝫ necesse est nō eē.g̃ possibile est nō eē.seqꝫ a p̄ ad vltᵐ necesse est nō eē.g̃ nō necesse est nō eē.qd falsuꝫ est.g̃ relinqꝫ q ad istā possibile est nō eē:sequit ista nō necesse est eē. Ex his seqꝫ rectᵒ ordo ꝓpōnuꝫ modaliū. Ponunt g̃ in p̄ ordine possibile est eē:ꝯtingēs est eē:nō ipoſe est esse:nō necesse est nō eē. In 2ᵒ ordine possibile est nō eē:ꝯtingēs est nō eē:nō impoſe est nō eē:nō necesse est eē. In 3ᵒ ordine nō possibile est eē:nō ꝯtingēs est eē:ipoſe est eē:necesse est nō eē. In 4ᵒ ordine nō possibile est nō esse:nō ꝯtingēs est nō eē:ipoſe est non eē:necesse est eē.ꝛ positis ordinibus hoc ordine nihil impossibile seqtur.

Dubitabit autē aliquis si illud qd est neccīuꝫ eē:possibile eē seqꝫ. Naꝫ si nō sequat ꝯtradictio:sequet nō possibile eē. Et siqs dicat nō hāc esse ꝯtradictionē:necesse est dicere possibile nō eē. Sed vtreqꝫ false sunt cum necesse esse.

¶ Hec est 2ᵃ pars p̄nˡⁱˢ huiꝰ capl̄i:in qua p̄hs mouet ꝛ soluit dubitatōeꝫ.Et ꝯtinet tres pticulas.qa in pᵃ mouet dubitatōeꝫ. In 2ᵃ ibi[Manifestū est aūt.]soluit istā dubitatōeꝫ. In 3ᵃ ibi[Et fortasse p̄nᵐ.]ponit vnū incidēs ſm ordinē iter neccīum ꝛ possibile. Dubitatio quā mouet est ista:qa dictuꝫ est p̄us q ista ꝯña est bona:necesse est eē.g̃ possibile est eē.Ex h̄ forte dubitaret aliqs an illud sit verum.s.verū ad istā necesse est eē:sequat ista possibile est eē.ꝛ arguit ad vtrāq ptēꝫ. Primo pbat q sequit necesse est eē.g̃ possibile est eē:qꝛ oppositū ꝯñtis nō stat cum añte.ista.n.nō stant simul necesse est eē:ꝛ nō possibile est eē:vt pbatū est supius.Et siqs forte dicat q oppoᵐ huiꝰ possibile est eē:nō est hoc nō possibile est esse.opꝫ q hec sit sua ꝯdictoria possibile est nō eē:sed neutra istaꝝ stat cuꝫ ista necesse est eē.ista.n.nō stant simul necesse est eē: nō possibile est eē:nec ista necesse ē esse:ꝛ possibile est nō eē.g̃ hec ꝯñtia ē bona necesse est eē.g̃ possibile est eē: qa oppositū ꝯñtis qdcūq sit illud nō stat cum añte.

¶ At si rursus idem videt possibile incidi ꝛ nō incidi: ꝛ eē ꝛ nō eē:quare erit necesse eē cōtingere non eē.hoc autem falsum est.

¶ In oppositū arguit pbādo q nō seqtur necesse est eē.g̃ possibile est eē:qa idem est possibile eē:ꝛ possibile nō eē. Ideꝫ.n.est possibile incidi:ꝛ possibile nō incidi:ꝛ ideꝫ est possibile eē:ꝛ possibile nō eē.Ex hoc pōt sic argui.sequit possibile est esse.g̃ possibile est nō esse:seu ꝯtingēs est nō eē.si igit sequit necesse est eē.g̃ possibile est eē.sequit necesse est eē.g̃ possibile est nō eē:ꝛ ꝯtingēs nō eē.ꝛ sic ideꝫ foret necesse eē:ꝛ ꝯtingēs nō eē:qd est impossibile.

¶ Manifestū est aūt qm̄ nō oē possibile:vel eē vel ambulare ad opposita valet. Sꝫ est in qbꝰ nō sit verū. Et primū in his que nō ſm rationē p̄nt:vt ignis calefactiuus est ꝛ hꝫ vim irrōnabilē.g̃ ſm rōnē ptātes ipē eedē pluriū ꝯt ꝯrioꝝ sunt. Irrōnabiles ꝟo nō oēs:sed quēadmodū dcm̄ est. Ignē nō est possibile calefacē ꝛ nō calefacē:vel q̄cūq alia semp agūt.alia igit p̄nt ꝛ ſm irrōnabiles ptātes simul opposita recipe. Sꝫ h̄ idcirco dictū est:qm̄ nō ois potestas oppositoꝝ est:nec q̄cūqꝫ sub eadē specie dicunt.

¶ Hec est secūda pticula huius partis:in qua p̄hs soluit istam dubitatōeꝫ.ꝛ ꝯsistit solutio in hoc:q hec ꝯñtia est bona:necesse est eē.ergo possibile est eē:sed ista ꝯñtia nō valet possibile est eē.ergo possibile est nō eē:qꝛ nō omne possibile eē est possibile nō esse.possibile enim est cōe ad possibile valēs ad oppositum:ꝛ ad possibile nō valēs ad oppositū.ꝛ ideo accipiēdo possibile in cōi nō sequit possibile est eē.ergo possibile est nō eē. Et ad declarādū istā ꝯñtiaꝫ nō valere possibile est eē.ergo possibile est nō eē.

ponit

ponit duas diuisiones potẽtie. Prima est φ quedam est potẽtia que valet ad oppositũ: vt ad esse τ nõ esse: τ quedã est potentia que nõ valet ad oppositũ. Vbi grã. potẽtia rõnalis valet ad oppositũ: qꝛ ego habeo ptãtez sedendi τ nõ sedendi: in libera.n. ptãte mea est sedere si velim τ etiã nõ sedere. potentia vo irrationalis nõ valet ad opposita. ignis.n. habet poᵃᵐ irrõnalez calefaciendi: τ põt sic calefacere φ nõ põt nõ calefacere si approximeꝛ calefactibili. quedã tñ ptãtes irrõnales valent ad oppositũ: vt poᵃ irrationalis passiua valet ad opposita. nã aqua est in poᵃ passiua calefieri: τ põt indifferenter calefieri vel nõ calefieri. sic ḡ pꝫ φ quedã est poᵃ rõnalis: τ hec valet ad opposita. hoc est ꝓpter hoc dicta sunt ad ipediendũ istã ɔñtiaz/ possibile est esse. ḡ possibile est nõ esse. ista.n. ɔñtia nõ valet nisi de possibili valente ad oppositũ: τ nõ de possibili nõ valente ad oppositũ. τ ideo nõ seqꝛ loquendo de possibili in cõi/ possibile est esse. ergo possibile est nõ esse.

¶ Quedaz vo ptãtes equoce sunt: possibile.n. nõ simplr dr̃. Sed hoc quidez qd̃ veruz est vt in actu vt possibile est ambulare qm̃ iam ambulat: τ oĩno possibile est eẽ: qm̃ iam est aliqd actu qd̃ dr̃ possibile. Illud vo qd̃ forsitan aget vt possibile est ambulare qm̃ ambulabit: τ hec qdez in mobilibus solis potestas est: illa vo τ in imobilibus: in vtrisqꝫ vo verum est dicere nõ ipossibile ambulare τ id qd̃ ambulat iam τ agit τ ambulabile. hoc igiꝛ possibile nõ est verum simplr de necẽio dicere. alterũ aũt verum est. Quare qm̃ partẽ vlẽ seqtur. illud qd̃ ex necessitate est ɔsequiꝛ posse esse sed nõ oĩno.

¶ Scd̃a diuisio potẽtie est talis: quedã est poᵃ cum actu: τ qdã est poᵃ ante actũ. v.g. sedens qñ sedet est in poᵃ cum actu ad sedendũ: sꝫ sedẽs qñ sedet est in poᵃ ante actũ ad ambulãdũ. poᵃ ante actũ soluꝫ repiꝛ in rebus mobilib⁹ τ corꝑib⁹: sed poᵃ cum actu repiꝛ tã in rebus mobilibus φ̃ imobilib⁹. s. eternis. cuꝫ ḡ possibile dicaꝛ indifferenter de necẽys τ nõ necẽys/ vlr sequiꝛ ad suã ptez. Ptãtes equoce sumunꝛ: nõ dꝫ itelligi φ possibile dicaꝛ equiuoce de poᵃ cuꝫ actu τ ante actũ rõnali τ irrõnali: qꝛ tũc nihil eẽt in illis cõparabile: sed per equocũ dꝫ itelligi aliqd̃ dictuꝫ fm̃ ꝑus τ posteri⁹. possibile.n. ꝑus dr̃ de necẽio φ̃ de possibili nõ necẽio: vt phs innuit in lr̃a. τ ideo per equocuꝫ itelligas analogũ. ¶ Notãdũ est hic φ poᵃᵐ actiuã valere ad opposita põt itelligi multiplr. Uno⁹ φ sit potẽs in ɔ̃dictiõe oppoᵗᵃ τ h duplr. vno⁹ φ absolute põt agere τ non agere. vꝫ. agere in h τ nõ agere in hoc τ ipoẽ est ipm agere nisi possibile sit ipm absolute aliq̃ mõ φ habitis necessarys cõditiõibus ad actionez possit in opposita cõtradictorie: ita φ existente passiuo τ exñte omni reqsito ad actiõez: τ oĩ ipedimẽto amoto posset indifferẽter agere τ nõ agẽ. Scd̃o modo põt itelligi φ poᵃ actiua valeat ad opposita ɔ̃rie: ita φ possit in ɔ̃rios effect⁹. ṗ⁹ dico φ taꝫ agẽs liberꝝ φ̃ agens nãle seu irrõnale valet ad opposita. s. ɔ̃dictorie. agẽs.n. irrõnale põt agere pñte passo τ amoto oĩ impedimẽto: τ põt nõ agere: vt si passuꝫ nõ sit pñs: vl̃ si deficiat aliqd reqsitũ ad actionẽ põt etiã indifferẽter agere in h vel nõ agere in h. Ignis.n. põt non calefacẽ h cõbustibile: quia possibile est φ nõ approximeꝛ huic cõbustibili. ¶ Aliter ẽt brutũ põt comedẽ τ non comedẽ: dormire τ nõ dormire. Isto ẽt mõ valet agẽs irrõnale ad opposita: qꝛ absolute loquendo põt agere τ nõ agere. põt ẽt agẽ in h τ non agere in hoc. Loquẽdo vo zᵒ sic dico φ sola poᵃ rõnalis valet ad opposita: qꝛ sola poᵃ rõnalis libere τ spõte põt agere τ nõ agere pñte passo: τ ẽt oĩbus alys habitis reqsitis ad actionez. Uolũtas.n. que est poᵃ rõnalis pñte aliq̃ bono põt illud velle τ nõ velle: τ itells mediãte voluntate iperãte põt illud agere τ nõ agere. volũtas.n. põt impare itellcui ad itelligẽdũ: vel auerteꝛ ipm ab actu itelligẽdi. non tñ semꝑ nec reᵘ cuiuscũqꝫ obi põt poᵃ rõnalis in opposita ɔ̃dictorie. nõ.n. põt itells reᵘ cuiuscũqꝫ cõplexi indifferẽter assentiri τ non assentiri. nec forte volũtas reᵘ ꝑmi boni põt indifferẽter velle τ nõ velle. sufficit ad intẽtionẽ Ari. φ poᵃ rõnalis valeat ad opposita ɔ̃dictorie pñte obo τ habitis oĩb⁹ alys reqsitis ad actionẽ: qd̃ nõ cõtingit de poᵃ irrõnali. Si vo loquamur de poᵃ actiua valente ad opposita ɔ̃rie: ita φ possit ꝑducere ɔ̃rios effect⁹. hoc põt itelligi vel reᵘ eiusdẽ passi eodẽ modo dispositi: vel respectu diuersoꝝ passoꝝ. Primo modo sola potẽtia rõnalis põt in opposita ɔ̃rie respectu eiusdẽ passi eodem modo dispositi. poᵃ.n. rõnalis põt idẽ obm sibi pñtatũ libere velle vel nolle eligere/ refutare/ mouere/ sursuꝫ vel deorsum. τ sic de alys ɔ̃rys actib⁹ qui sunt in libera ptãte potẽtie rõnalis: seu hoĩs qui est agẽs rõnale: sꝫ reᵘ diuersoꝝ passoꝝ põt agẽs irrõnale agẽ effect⁹ ɔ̃rios. nã sol coagulat lutũ τ dissoluit glatiẽ. reᵘ tñ eiusdẽ passi eodẽ mõ dispositi nõ põt irrõnale per se in effectus ɔ̃rios.

Tem qdem fortasse principiũ quod necẽiuz est: τ qd̃ nõ est necẽium oĩum vel eẽ vel non eẽ: τ alia quẽadmodũ hoꝝ ɔñtia considerare oportebit.

¶ Hec est 3ᵃ ꝑticula huius ptis: in qua cum Phs declarauit qualr ꝓpões modales se hñt adinuicẽ fm̃ ɔñtiã declarat a qua ꝓpõne modali est incipiẽdũ fm̃ ordinẽ ꝓpositionũ modaliũ diuersoꝝ modoꝝ dicẽs: φ fortasse ɔuenienter est incipiẽdũ ab illa de necẽio. τ hec põt poni ɔclusio 1zᵃ huius libri. φ a ꝓpõne de necẽio est incipiẽduꝫ in ordine ꝓpõnum modaliũ. ꝓbaꝛ ɔclusio sic. a ṗ esse oĩum entiũ alioꝝ: τ a ṗ esse oĩum nõ entiũ alioꝝ est incipiẽduꝫ in ordine ꝓpõnuꝫ modaliũ: sed necẽium est eẽ: seu necesse est eẽ/ est ṗᵐ eẽ oĩum entiuꝫ alioꝝ: necesse hoc nõ esse/ est ṗᵐ nõ esse oĩum nõ entiũ. ḡ τc. poniꝛ hic talis ordo. Primus/ nõ necesse est nõ eẽ: possibile est eẽ: ɔtingẽs est esse: nõ possibile est eẽ. Scd̃s ordo/ nõ necesse est eẽ: possibile est nõ eẽ: contingẽs est nõ esse: nõ impossibile est nõ esse. Tertius ordo/ necesse est non eẽ: non possibile est eẽ: non ɔtingens est eẽ: impossibile est esse. Quartus ordo/ necessi

se est esse:non possibile est non esse:non contingēs est nō esse:impossibile est non esse.

¶ Manifestum aūt ex his que dicta sunt:quoniam qđ ex necessitate est ꝯm actum est. Quare si priora sunt sempiterna ⁊ que actu sunt potestate priora sunt.

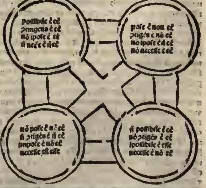
¶ Scđo pbat̄ ꝯclusio sic. Illa que sunt in actu semꝑ sunt priora illis que sunt in poᵃ:sed illa que sunt nec̄ia semper sunt in actu.ergo illa que sunt nec̄ia semꝑ sunt ꝓora illis que sunt in poᵃ: ⁊ per ꝯn̄s illa que sunt nec̄ia sunt priora q̄ possibile ⁊ ꝯtingēs. Cum ḡo ꝓori sit incipiēdū.ꝓȝ q̄ in ordine modalium incipiēdum est ab illis de necesse.

¶ Et hec quidē sinem ꝑāte actu sunt vt prime sube. Alie ꝟo sunt actu ⁊ possibilitate que nāe priora sunt:tpe ꝟo posteriora. Alia ꝟo nunq̄ꝫ sunt actu ſ; ꝑāte solū. Utrū aūt ꝯtraria est af-

L.c.4. firmatio negatiōi: ⁊ oratio orōni que dicit qm̄ ois hō est iustus:ei que est/nullus hō iustᵘ est: aut ei que est/ois hō iniustus est. Callias iustᵘ est/callias iustus nō ē/callias iniustᵘ est que est harꝫ ꝯtraria est. Nā si ea q̄ sūt in voce sequunt̄ ea q̄ sunt in aīa. Illic aūt ꝯtraria est opio ꝯtrarij:vt ois hō iustᵘ est:ei q̄ est/ois hō iniustᵘ est: et in his q̄ sunt in voce affirmatōibᵘ necesse est silr̄ se hr̄e. Qȝ si neq̄ꝫ illic ꝯtrarij opinatio ꝯtraria ē:nec affirmatio affirmatōi erit ꝯtria:ſ; q̄ dicta ē negatio. Quare ꝯsiderādū ē cui opinatio ꝟa false opinatōi ꝯtraria ē. Utrū negōni an certe ei q̄ ꝯtrariū esse opinat̄. Dico aūt h̄ mō. Est q̄dā opinatio ꝟa boni qm̄ bonū est.alia ꝟo falsa qm̄ bonū nō est:alia ꝟo falsa qm̄ maluꝫ est. Que harꝫ ꝯtraria ē vere: ⁊ si ē vna ꝯm quā cōtraria. Nā arbitrari ꝯtrarietas opiones diffiniri:in eo q̄ ꝯtrariorꝫ sunt falsū est. Boni.n.qm̄ bonū ē: ⁊ mali qm̄ malū est:eadē fortasse opinio est ⁊ ꝟa/siue sint plures/siue vna. Sūt aūt iste ꝯtrarie:ſ; nō eo q̄ ꝯtrariorꝫ sunt:ſ; mag̃ eo q̄ ꝯtrarie. Si ḡ boni qm̄ bonū est opiatio est: est aūt qm̄ nō est bonū. Est ꝟo qm̄ aliud aliqđ qđ nō est neq̄ꝫ pōt eē.aliarꝫ q̄deꝫ nulla ponēda est:nec q̄cūq̄ꝫ eē qđ nō ē opinat̄ neq̄ꝫ q̄cūq̄ꝫ nō esse qđ est. Infinita.n.vtraq̄ꝫ sunt: ⁊ que opinat̄ eē qđ nō est: ⁊ que nō eē qđ ē:ſ; in qbᵘ ē fallacia.hoc aūt ē ex his ex qbᵘ sunt ḡnationes.Ex oppositis ꝟo siūt ḡnatiōes.q̄re ēt fallacia. Si ḡ qđ bonū est ⁊ bonū est ⁊ malū nō est. ⁊ h̄ q̄dē ꝯm se:illud ꝟo ꝯm accn̄s. Accidit.n.ei malū nō eē.magis aūt in vnoquoq̄ꝫ est vera q̄ ꝯm se ēt falsa siq̄dē ⁊ vera. Ergo ea que est qm̄ nō est bonū:qđ bonū est eiᵘ ꝯm se ꝯsistēs falsa est. Illa ꝟo que est qm̄ malū est:eiᵘ que ꝯm accn̄s. Quare erit falsa mag̃ de bono ea que est negatiōis opio:q̄ꝫ ea que ē ꝯtrarij. Falsus aūt mag̃ circa singula q̄ hꝫ ꝯtrariā opionē. Cōtrariū.n. est eorꝫ q̄ plimū circa idē dn̄t. Qđ si harꝫ ꝯtraria est altera:mag̃ ꝟo ꝯdictiōis ꝯtraria manifestū ē qm̄ h̄ erit ꝯtraria. Illa ꝟo q̄ est qm̄ malū ē qđ bonū est iplicita ē. Etiā qm̄ nō bonū est: nec̄e idē ipm opinari. His igit̄ ita positꝭ qm̄ cōtrarij opio nō est simplex. Simplex ꝟo ē negatiōis necesse ē vt ꝯtra simplicē opionē simplex potiᵘ videat̄ opio ꝯtraria. Est aūt simplex boni opio qm̄ est ꝟa. Simplex ꝟo qm̄ bonū nō ē falsa. Simplici ḡ opioni de bono qm̄ bonuꝫ ē simplex erit ꝯtraria negatio.s.que est boni:qm̄ bonū nō ē. Ampliᵘ si ēt in alijs opꝫ silr̄ se hr̄e ⁊ h̄ vī bn̄ eē dictū. Aut.n.ē vbiq̄ꝫ ea q̄ est ꝯtradictionis aut nusq̄ꝫ. Quibᵘ ꝟo nō est ꝯtrariū:de his est q̄dē falsa ea que ē vere opposita:vt qui hoīeꝫ nō putat eē hoīeꝫ falsus ē. Si ḡ he ꝯtrarie sunt ⁊ alie ꝯtradictiōes. ¶ Amplius silr̄ se hn̄t opinio boni qm̄ bonum est: ⁊ nō boni qm̄ nō bonū est. ⁊ sup has boni qm̄ nō bonū est: ⁊ nō boni qm̄ bonū est. Illi ḡ que ē nō boni qm̄ nō est bonū vere opinioni que est ꝯtraria. Nō etiā ea que dicit qm̄ malū ē.simul.n.aliq̄n erūt vera. Nunq̄ꝫ.n.vera vere ꝯtraria est. Est enim qđdā nō malū q̄re ꝯtingit simul esse veras. At ꝟo nec illa que est nō est malū. Simul etiā ⁊ he erūt. Relinq̄t̄ ḡ ei que est nō boni qm̄ nō est bonū ꝯtraria ea que est nō bonū qm̄ bonū est. Quare ⁊ ei que est boni qm̄ nō est bonuꝫ: ⁊ ei que est boni qm̄ est bonū. Manifestū est ergo qm̄ nihil interest ac si vl'r ponamus affirmationem. Huic.n.vl'is negatio erit ꝯtraria:vt opinioni que opinat̄ qm̄ omne qđ est bonū bonū est: ⁊ ea que est qm̄ nihil boniꝫ que bona sunt bonū est. Nam ei que est boni qm̄ bonū est:si vl'iter sit bonuꝫ eadem est ei que opinat̄ qcq̄đ bonū est qm̄ bonuꝫ est. Sil'iter aūt ⁊ in nō bono. Quare si in opione sic se habet. Sunt aūt he que sunt in voce affirmatiōes ⁊ negationes note earū que sunt in aīa passionuꝫ. Manifestuꝫ est qm̄ etiā affirmatiōi.ꝯtraria q̄dē est negatio circa ideꝫ vl'is:vt ei que est qm̄ omne bonum bonū est:vel ois hō bonus ea que est qm̄ nullū vel nullus.ꝯtradictorie auteꝫ aut nō ois aut nō omne. Manifestū est aūt qm̄ ⁊ veram vere nō ꝯtingit eē ꝯtrariā:nec opinione:nec in ꝯdictōe. Cōtraria.n.sunt que circa idē opposita sunt.circa eadē aūt verꝫ ꝯtingit dicere eūdē. Simul autē eidē nō contingit inesse ꝯtraria.

¶ Ad declaratione ꝑdictorꝫ ponit ꝓhs vnaꝫ diuisionem entiū ⁊ ordinē inter mēbra diuisionis.⁊ diuisio talis est. Entium quedaꝫ semꝑ sunt in actu sine potētate ꝑcedēte ea:que

ex:que ptãs vel potẽtia sit ps eoꝝ sicut ps substantie: vt intelligẽtie ⁊ corpora supcelestia: qꝛ nulla ps eoꝝ pcessit ea:ſʒ pᵐ efficiẽs eoꝝ pcessit ea. Alia sunt in actu cuʒ ptãte que est pars eoꝝ que ptãs pcessit ea tpe. Illa tñ q̃ sic sunt in actu cũ possibilitate sunt priora. pfectiõe q̃ʒ ista quoꝝ possibilitas cũ tpe est posterior. vñ substantie gñabiles ⁊ corruptibiles sunt in actu cũ potẽtate.ſ. cũ mã prima que est quedã potẽtia ⁊ pars gñabiliuʒ ⁊ corruptibiliũ existiũ in actu:⁊ mã pma est prior tpe q̃ʒ substãtia corporea cuiꝰ est pars:sed est posterior pfectione. Tertiũ mẽbruʒ diuisionis est ꝙ quedaʒ semp sunt in potẽtia ⁊ nunq̃ʒ in actu. multa.n.sunt possia que nunq̃ʒ erũt. ⁊ talia sunt idiuidua spẽruʒ gñabiliũ ⁊ corruptibiliũ in poᵃ que nũq̃ʒ gñabũt. ⁊ sic nunq̃ʒ erũt in actu:qꝛ ista poᵃ nũq̃ʒ reducet ad actũ. Silr punctũ in cõtinuo est in poᵃ vt diuidat. ⁊ nunq̃ʒ diuidet ſm q̃lʒ punctũ: ⁊ ita in ɔtinuo sunt multe in poᵃ:qꝛ multe diuisiones ſm infinita puncta que nunq̃ʒ reducẽtur ad actũ cõpletuʒ. Alia ẽt sunt semp in actu iperfecto sine potẽtate pcedente actum cõpletũ.aliq̃ñ in actu sunt aliq̃ cũ potẽtate que est eoꝝ pars semp in potẽtia: ⁊ nũq̃ʒ in actu que semp sunt in actu sunt priora his que aliq̃ñ sũt in actu cũ potẽtia: ⁊ que sunt in actu cũ potẽtia sunt priora his que semp sunt in potẽtia. ℂ Intelligẽduʒ ꝙ non est cura a quo modo sit incipiẽduʒ in ordine ppõnuʒ modaliuʒ: verũ sit a nec̃io vel possi.naʒ sicut in circũferẽtia circuli q̃lʒ punctᵒ põt dici pᵐᵘᵐ circũferẽtie: ita in quadrato vel quadrãgulo cuiusmodi est figura de inesse vel etiã modalis q̃lʒ angulus põt dici pᵐᵘᵐ:qꝛ a quolibʒ angulo põt hꝰ figura incipi. ⁊ ppter hoc nõ est cura a quo incipit in inducẽdo ppõnes modales adinuicẽ: dũmõ per reductionẽ cognoscat ꝙ oẽs ppõnes eiusdẽ ordinis que reducant adinuicẽ eq̃pollẽãt:nõ est cura a quo icipiat. ℂ Et si dicat ꝙ vꝫ incipiẽduʒ a nec̃io:qꝛ nec̃ium est prior aliis modis.ſ.possi ⁊ ɔtingẽti. Dõm ꝙ impose ⁊ nec̃iuʒ vtrũq̃ʒ est prius reliquo:alio tñ ⁊ alio prioritate. prioritas.n. q̃tũ spectat ad ppositũ est duplex.ſ.prioritas ſm dignitatẽ: ⁊ prioritas ſm ɔñtiã.loquẽdo de prioritate ſm dignitatẽ sic necessariũ est prius q̃ʒ pose:qꝛ nec̃iuʒ addit supra pose dictam pticularẽ ad dignitatẽ.ſ.ppetuitatẽ incorruptibileʒ. ſʒ loquẽdo de prioritate ſm ɔñtiã sic pose est prius q̃ʒ nec̃iuʒ: qꝛ est ɔñs ad nec̃e: ⁊ nõ eɔ̃. ⁊ qꝛ vterq̃ʒ istoꝝ modoꝝ est prior reliquo:ſʒ alio ⁊ alio mõ prioritatis.ideo q̃dã incipiũt figuram modaleʒ a nec̃e vt respiciẽtes ad priꝰ ſm dignitateʒ: q̃dã a possi: vt respiciẽtes ad prius ſm ɔñtiã. ℂ Ad sciẽdũ oppõneʒ in ppõnibꝰ modalibꝰ ⁊ eq̃pollentiã iter eas est sciẽduʒ ꝙ phs ponit hic hꝰ ppõnes tanq̃ʒ modales/ nec̃e est esse/pose est eẽ/cõtingẽs ⁊c̃.que tñ non sunt modales: cũ in talibꝰ nõ pdicet modis sicut de aliq̃ dicto: ⁊ nõ determinet cõpõnẽ. per tales tñ ppõnes intelligit ppõnes modales. vñ p esse intelligit dictũ affirmatiuũ seu ppõnẽ affirmatiuã: ⁊ p nõ eẽ itelligit dictũ negatiuũ seu ppõnem negatiuã. vñ p hãc/nec̃e est eẽ/intelligit oẽs ppõnes affirmatiuas de nec̃io: vt nec̃e est hoieʒ esse aial / nec̃e est deũ eẽ: ⁊ hꝰ. ⁊ p nõ eẽ intelligit ppõneʒ modaleʒ in qua dictũ negat. vt per istã/nec̃e est nõ eẽ.intelligit istã/ nec̃e est hoieʒ nõ eẽ albũ/nec̃e est albũ nõ eẽ nigrũ: ⁊ hꝰ.eodẽ mõ est de aliis modis acceptis cũ eẽ vel nõ eẽ. Loq̃mur igit pmo de istis de q̃bꝰ loq̃t Ari. vbi modus ordinat cũ esse vel nõ esse. Scdo loquamur de modalibꝰ pfectis in q̃bꝰ modus ordinat cum dicto. ℂ Sciẽdum est igit ſm Ari. ꝙ q̃tuor sunt modi ppõnuʒ modaliũ: ⁊ in quolʒ ordine sunt q̃tuor ppõnes: ⁊ oẽs ppõnes eiusdem ordinis inter se eq̃pollent.qualr aũt ppõnes in quolʒ ordine debent sumi inuiẽ per duas regulas.per pmã regulã sumũtur ppõnes primi ordinis ⁊ scdi. ⁊ per scdam regulaʒ sumunt ppõnes tertij ordinis ⁊ quarti. ℂ Prima regula est ista.cuicũq̃ʒ dicto affirmato vel negato attribuit possibile/eideʒ attribuit cõtingẽs: ⁊ ab eodẽ remouet ipose: ⁊ ab eius ɔ̃dictorie opposito remouet necesse. per hoc ꝙ dicit dicto affirmato sumũtur ppõnes pmi ordinis que sunt/pose est esse/cõtingẽs est esse / nõ impose est esse/nõ necesse est nõ eẽ. In tribꝰ eniʒ pmis istoꝝ dictũ affirmatur: ⁊ cuĩ istoꝝ attribuit politer/eidem attribuit contingens: ⁊ ab eodeʒ remouet pose: ⁊ ab eius opposito remoueatur necesse:qꝛ in ista/nõ necesse est nõ eẽ. remouet necesse ab opposito eius:qđ affirmat in tribus pmis modis primi ordinis.per h̃ ꝙ dicit negato sumũtur ppõnes secundi ordinis que sunt pose est nõ eẽ/cõtingẽs est nõ eẽ/ nõ ipose est nõ eẽ/ nõ necesse est eẽ. In pmis.n.tribꝰ modis negat eẽ: ⁊ in quarto remouet necesse ab eius opposito.ſ.ab eẽ. ℂ Scda regula est ista. a quocũq̃ʒ dicto affirmato vel negato remouet pose.ab eodeʒ remouet cõtingens: ⁊ eideʒ attribuit ipose: ⁊ eius cõtradictorie opposito attribuit necesse. per hoc qđ dicit dicto affirmato sumunt ppõnes tertij ordinis.que sunt/nõ pose est eẽ/non cõtingẽs est eẽ/impose est eẽ/nec̃e est nõ eẽ. In primis.n. duobꝰ modis remouet eẽ a possibili ⁊ ɔtingẽti. In tertio mõ attribuit ipose eideʒ.ſ.ipsi esse. In 4ᵒ attribuit nec̃e ɔ̃dictorio ipsius eẽ.ſ.ipsi nõ esse/cũ dꝛ. nec̃e est nõ eẽ.per hoc ꝙ dꝛ dicto negato sumunt ppõnes quarti ordĩs que sunt/nõ pose est nõ eẽ/nõ ɔtingẽs est nõ eẽ/ ipose est non eẽ/nec̃e est eẽ. In duobꝰ pmis modis remouet pose/ɔtingens a nõ eẽ: ⁊ in tertio attribuit impose eidẽ.ſ. ipsi nõ esse: ⁊ in q̃rto attribuit necesse eius ɔ̃dictorie opposito cũ dicit/nec̃e est eẽ. ℂ Circa oppositionẽ hꝰ ppositionuʒ.ſ. vbi modus ordinat cũ eẽ vel nõ eẽ. Sciẽduʒ ꝙ ppõnes primi ⁊ scdi ordinis sunt subcõtrarie inter se / vt pose est eẽ.pose est non eẽ. vnde versus. Sit tibi linea subcõtraria prima scde. Propositiões tertij ordinis sunt cõtrarie ppõnibus quarti ordinis: vt pꝫ.nam ista/ipose est eẽ:que est de tertio ordine cõtrariat huic/ nec̃e est eẽ. que est de quarto ordine. vñ versus. Tertius est q̃rto ſp ɔ̃triꝰ ordo. Propositiões scdi ordinis ɔ̃dicunt ppõnibꝰ quarti ordis: vt pose est nõ eẽ:que est de scdo ordine: contradicit huic/ nõ pose est nõ eẽ:que est de quarto ordine. vnde versus. Pugnat cũ quarto cõtradicẽdo secũdus. Ppõnes pmi ordinis cõtradicant ppositionibus tertij ordinis. vt hec/ pose est eẽ.que est de primo ordine:contradicit huic/ non possibile est esse:que est de tertio ordine.

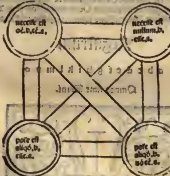

ℂ Circa ppositiones modales in q̃bus ordinatur modus

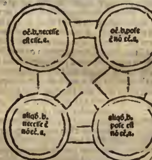
cū dicto est sciendū ꝙ loquēdo de modalib' a quattuor ꝯpñtib' modis pōle:cōtingens:impōle:necesse: octo sunt ꝓpōnes modales pͥme que nō reducunt̄ ad aliquas modales p̄ores eis eqpollētes. vñ de istaꝝ eqpollētia nō est querēduꝫ vt reducant̄ ad aliquas p̄ores. vñ sunt q̄tuor de necessario ꝛ quattuor de possibili seu cōtingēti qḋ ꝓ eodē habeo. de poli sunt iste quattuor: pōle eē: pōle nullū: pōle aliqḋ: pōle aliqḋ nō. ꝛ de neccio sunt iste q̄tuor: nec̄e esse: necesse nullū: necesse aliqḋ: nec̄e aliqḋ nō. nulla eniꝫ ꝓpō de ipoli est simplr̄ pͥma. sed queliꝫ de ipoli est reducibilis ad aliquā de neccio tanq̄ʒ ad p̄oreꝫ cui equipollet. qḋ pꝫ. nam ista/impōle est oēm hoieꝫ esse asinū. equipollet isti/necesse est aliquē hoiem non eē asinum. reducit̄ ad istaꝫ/necesse est aliquē hoiem nō esse asinuꝫ/ tanq̄ʒ ad priorē cui eqpollet. qḋ pꝫ. naꝫ ista/ impōle est oēm hoieꝫ esse asinū: qꝛ ipōle ꝛ necesse nō eqpollēt. ꝛ ista/necesse est nō oēm hoieꝫ esse asinū. eqpollet huic necesse est aliqueꝫ hoieꝫ nō eē asinū. Et h̄ ꝓbat̄: qꝛ nulla ꝓpō de impoli est simplr̄ pͥma: qꝛ ipōle est duas ꝓpōnes simplr̄ pͥmas eqpollere adinuicē. naꝫ ꝓpōnuꝫ in eisdē terminis equipollentium adinuicē semꝑ vna reducit̄ ad aliam tanq̄ʒ ad priorē. cū ergo ista/necesse est aliquē hoieꝫ nō esse asinū, sit vna de pͥmis. seqtur ꝙ ista/impōle est oēm hoiem esse asinū. nō sit vna de pͥmis. ꝛ eodē mō pōt ꝓbari de qualiꝫ alia ꝓpōne de ipoli: qꝛ ipsa non est pͥma: qꝛ reducitur ad aliā de pͥmis in eisdeꝫ terminis sibi eqpollentē. ⸿ Circa eqpollentiā modaliū in qb' modus ordinat̄ cū dicto est pͥmo sciēduꝫ ꝙ in talib' vel modus p̄cedit dictuꝫ vel dictuꝫ p̄cedit moduꝫ. ꝛ vtroqꝫ mō pōt negatio vel preponi vtriqꝫ vel postponi vtriqꝫ vl' interponi. hoc est poni inter moduꝫ ꝛ dictū. si modus p̄cedat dictū: ꝛ negatio p̄ponat̄ vtriqꝫ faciēda est eqpollentia cū vtroqꝫ. s. taꝫ mō q̄ʒ dicto. per regulam que hī in his versib'. Pre contradic. ꝛc. Primo cū mō. 2° cū dicto. v.g. ista ꝓpō/ nō necesse est oē b. eē. a. eqpollet huic/pōle est nō. b. eē. a. qꝛ nō nec̄e ꝛ pōle nō eqpollent. per hāc reglaꝫ. Pre ꝯtradic. post cōtra. prepostq̄ʒ subalter. ꝛ pͥmo cū mō. 2° cū dicto: vt ista ꝓpō, nō nec̄e est aliqḋ. b. eē. a. eqpollet huic/ pōle est nō oē. b. eē. a. qꝛ necesse ꝛ pōle nō eqpollēt ꝑ hāc regulaꝫ. Pre ꝯdic. ꝛc. per eandē regulaꝫ/nō oē. b. est. a. valet istā/ aliqḋ. b. nō est a. ꝛ sic ista/pōle est nō oē. b. eē. a. valet istā /pōle est aliqḋ b. nō esse. a. vñ qñ modus p̄cedit dictū: ꝛ negatio p̄ponit̄ vtriqꝫ. s. taꝫ mō q̄ʒ dcō est regla ḡnalis: ꝙ qñ modus p̄cedit dictū: ꝛ negatio p̄ponit̄ vtriqꝫ negatio mutat vtrūqꝫ: qꝛ mutat moduꝫ in modū desperatū. s. necesse ipōle. etiā negatio mutat dictū in ꝯdictorium dicti: vt visum est de ista/nō necesse est oē. b. eē. a. pꝫ etiam de alijs. naꝫ ista/nō necesse est nullū. b. eē. a. valet istam/pōle est aliqḋ. b. eē. a. qḋ pōt sic patere/nō necesse est nullū. b. eē. a. valet istam/ pōle est nullū. b. eē. a. ꝛ hec valet istā/nō pōle est aliqḋ. b. eē. a. ꝛ hec/nō pōle est aliqḋ. b. eē. a. valet istaꝫ/ necesse est nullum. b. eē. a. ꝛ hoc pꝫ. qꝛ illa/nō pōle est aliqḋ ꝛc. valet istaꝫ/nec̄e est aliqḋ. b. nō esse. a. qꝛ nō pōle ꝛ nec̄e nō equipollent. ꝛ ista/necesse est nō aliqḋ. b. eē. a. equipollet huic/ necesse est nullaꝫ. b. eē. a. Sic ergo pꝫ ꝙ si modus preponat̄ dicto: ꝛ negatio preponatur vtriqꝫ: ꝙ negatio mutat vtrūqꝫ. s. modū in modū desperatū: ꝛ dictū in ꝯdictoriū dicti. Si v̄o modus p̄pōat̄ dicto: ꝛ negatio nō p̄ponat̄ dicto: tūc eqpollentia faciēda est ex pte dicti tm̄ manente mō vt prius. v.g. ista/necesse est nō oē. b. esse. a. equipollet huic/nec̄e est aliqḋ. b. nō esse. a. ꝛ ista /pōle est nullum. b. eē. a. equipollet huic/pōle est nō aliqḋ. b. eē. a. ꝛ ista/pōle est oē. b. esse. a. equipollet huic/pōle est nullum. b. nō eē. a. ꝛ sic de alijs. si aūt dictum p̄cedat modum: aut vtrūqꝫ est affirmatū. s. tam dictū q̄ʒ modus: ꝛ tunc si negatio prepo-

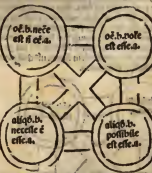
nat̄ vtriqꝫ: est eqpollētia eodē mō faciēda sic̄ qñ modus p̄cedit dictū. si. n. dictū p̄cedat modū: ꝛ vtrūqꝫ sit affirmatuꝫ: ꝛ negatio nō p̄ponat̄ vtriqꝫ: sꝫ itelligr̄ vt p̄ponat̄ dicto negatio mutat dictū ꝛ nō modum. v.g. ista/omne. b. nec̄e est nō esse. a. equipollet huic / necesse est nullum. b. esse. a. Si v̄o negatio interponat̄: tunc mutat modum in modū desperatū. ꝛ dictū in dictū eiusdeꝫ quātitatis ꝛ ꝯrie qualitatis. v.g. ista/oē. b. nō necesse est esse. a. eqpollet huic/oē b. possibile est nō eē. a. ꝛ hec huic/pōle est nulluꝫ. b. eē. a. ꝛ ista/aliqḋ. b. nō necesse est esse. a. equipollet huic/aliqḋ. b. possibile est nō eē. a. ꝛ hec huic/pōle est aliqḋ. b. nō esse. a. Si aūt modus p̄cedat dictū ꝛ alterū sit necessariū. s. modus vel dictū: tunc nō est aliqua ars ad sciēduꝫ cui equipollet: nisi facere equipollētiā cū vtroqꝫ. Primo modus cū mō 2° dictū cuꝫ dicto: vt si dicat̄ nullum. b. necesse est esse. a. hec eqpollet huic/oē. b. nō necesse est eē. a. qꝛ nullū valet oē nō. ꝛ hec/omne. b. nō nec̄e est eē. a. valet istaꝫ/ oē b. pōle est nō eē. a. ꝛ hec eqpollet huic/pōle est nullū. b. eē a. Si aūt modus nō sit necari' sicut est de ꝓpōne de impossibili. si modus p̄cedat dictū: tunc illa de ipoli equipollet vni de necessario hn̄te cōtradictoriū dictum. ꝛ hoc est vl'iter verū: tam in vl'ibus q̄ʒ in ꝑticularib'. Ista. n. ipōle est aliqḋ. b. esse. a. equipollet huic/necessariū est nulluꝫ. b. esse. a. ꝛ ista/ipōle est omne. b. esse. a. eqpollet huic/necesse est aliqḋ. b. nō esse. a. ꝛ ista/impōle est nullum. b. esse. a. eqpollet huic/necesse est aliqḋ. b. esse. a. Si aūt dictuꝫ precedat moduꝫ: tunc particularis affirmatiua de impossibili equipollet ꝑticulari negatiue de necesse: vt ista/aliqḋ. b. impōle est esse. a. equipollet huic/aliqḋ. b. necesse est non esse. a. ꝛ vl'is affirmatiua d' impossibili equipollet vniuersali negatiue de necessario. Ista. n. omne. b. ipōle est eē. a. equipollet huic/ omne. b. necesse est nō esse. a. ꝛ hec huic/ necesse est nullū. b. esse. a. Sed vl'is negatiua de ipossibili quādo dictum p̄cedit moduꝫ equipollet vniuersali affirmatiue de possibili. v.g. Ista/nullum. b. impossibile est eē a. equipollet huic/omne. b. nō impossibile est esse. a. ꝛ hec huic/omne. b. possibile est esse. a. Isto modo solebam' assignare equipollentiā inter ꝓpositiones modales: tūc actu nō cōsiderantes diuersitatē inter sensum cōpositū ꝛ sensum diuisum: sed qꝛ vbi modus ordinatur cum dicto hʒ oratio nō est modalis: nisi in sensu diuiso vt est superius declaratū. ꝛ in sensu diuisionis semꝑ subiectuꝫ dicti non precedit modum. ideo assignāda est equipollentia ꝓpositionum modaliuꝫ solum s̄m ꝙ dictū seu subiectū dicti s̄m intellectū q̄ precedit moduꝫ modo quo dictū est. In sensu enim diuisionis in quo solo ꝓpō est modalis subiectum dicti s̄m intellectū p̄cedit moduꝫ. sic enim dꝫ manifestari sensus diuisus: vt possibile est oēm hoieꝫ currere. in sensu diuiso est iste sensus/oēm hoiem possibile est currere/seu oīs homo pōt currere: ꝛ qualr̄ in talib' est eqpollentia assignāda docet̄ equipollentia quādo dictuꝫ. i. subiectuꝫ dicti p̄cedit modum. In sensu v̄o cōpositionis sunt hᷓ ꝓpōnes de inesse ꝛ singulares ꝛ de subo singulari. ꝛ ideo in sensu cōpositōis nō est aliqua eqpollētia assignāda p̄terq̄ʒ in illis d' inesse tm̄: qꝛ si vnū ꝯdictoriū sit necessariū reliquū est ipōle: ꝛ si vnū ꝯdictorioꝝ est pōle: reliquū est ipōle. ideo pōt esse cū maiori eqpollētia iter hᷓ ꝓpōnes in sensu cōpositōis. sequit̄ eniꝫ/oēm hoiem currere est pōle. ergo oēm hoieꝫ currere est cōtingēs: ꝛ vlterius. q̄ oēm hoieꝫ currere nō est ipossibile: ꝛ vlteri'. ergo aliquē hominē nō currere nō est necesse: qꝛ si vnū cōtradictorioꝝ est possibile/reliquū nō est necessariū: sꝫ nō est equipollentia inter hᷓ ꝓpositiones tanq̄ʒ inter ꝓpōnes modales. ⸿ Sciēdum est ꝙ cōtingens accipitur dupl'r. Uno mō accipit̄ in cōmuni s̄m ꝙ cōuertit̄ cū possibili.

Alio mõ accipitur pro ɔtingẽti ad vtrũlibet: ⁊ sic nõ contradicit vni de nec̃io: sed eqpollet vni disiunctiue. Item ex duabus de necessario in qb⁹ distinguitur ɔdictoria dicti vel ꝓpõnis de inesse fit equipollentia ad illaʒ ꝓpõnẽ que ponit̃ de ɔtingẽti ad vtrũlibet cuius rõ est. nam per ꝓbm ɔtingẽs ad vtrũlibet exponit̃ per posse eẽ ⁊ posse nõ esse. hoc est per vnaʒ copulatiuã factã ex duab⁹ ꝓpõnib⁹ de poss. v.g. ista / oẽm hoiẽʒ ɔtingit ad vtrũlibet currere. valet istaʒ copulatiuã / ois hõ põt currere / ⁊ ois homo põt nõ currere. ⁊ ideo sola ɔdictoria. s. ista / nõ oẽm hiem contingit currere. valet istaʒ disiunctiuã / aliqs hõ de nec̃itate currit / vl ois hõ de necessitate nõ currit. Simil̃r ista / aliquẽ hoiem ɔtingit ad vtrũlibʒ currere. exponit̃ sic. aliqs hõ põt currere. ⁊ idem hõ põt nõ currere: ⁊ ideo sua ɔdictoria valet istã disiunctiuã. de necessario aliqs hõ de necessitate currit / vel ideʒ hõ de nec̃itate non currit. ¶ Ex pdictis pʒ ꝙ ɔdictoriũ ꝓpõnis de ɔtingẽti ad vtrũlibet hʒ tñ duas cãs ꝑmas v̓itatis. s. iste q̃ sub disiunctiõe accepte ɔcurrunt. Nõ enim dʒ dici ꝙ qõlibet añs est ꝑma causa veritatis sui ɔñtis: qꝛ sic queliʒ ꝓpõ vera haberet infinitas cãs ꝑmas sue veritatis qd vĩ incõueniẽs. ⁊ ideo dico ꝙ ista nõ ɔtigit ad vtrũlibet / oẽ. b. esse. a. hʒ istas duas cãs ꝑmas sue veritatis. s. aliqd. b. de nec̃itate est. a. ⁊ aliqd b. nõ de necessitate est. a. ¶ Circa figurã ꝓpõnuʒ modalium est sciẽduʒ ꝙ vt mihi aliqñ videbat̃ tñ est ponẽda vna figura in modalib⁹ in qbus modus ordinat̃ cũ deõ. In qua figura / necesse omne / necesse nullum stant ɔ̃rie. ⁊ sub illis posse aliqd / posse aliqd nõ: stant subcõtrarie: ⁊ necesse omne / ⁊ posse aliquod nõ: stant cõtradictorie / ⁊ nec̃e nullum / ⁊ posse aliqd / stant ɔdictorie. ⁊ necesse oẽ / ⁊ posse aliqd subalterne / ⁊ necesse nulluʒ / ⁊ posse aliqd non / stant subalterne: vt patet in hac figura.

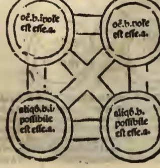
¶ Nulla enim ꝓpositio de ipossi est ꝑma: vt visum est supra: ⁊ iõ illa de ipossi nõ stat in fig⁹ tãq̃ vna ꝺ ꝑ vlis negatiua. ⁊ de possi nõ stat in figura: qꝛ si staret in fig⁹ he essent ɔ̃rie: sed nõ stant ɔ̃rie. Iste. n. ꝓpões nõ sunt ɔ̃rie / posse est oẽ. b. esse. a. posse est nullum. b. esse. a. qꝛ iste pñt esse sil vere / posse est oẽm hoiẽʒ currere / posse est nullum hoiem currere. ¶ Et si dicatur ꝙ ꝺm hoc essent alique ꝓpões ꝑme que nõ starẽt in figura. ¶ Ad illud vĩ mihi eẽ dicẽdum ꝙ hoc nõ est incõueniẽs. naʒ sicut in illis de inesse multe sunt ꝓpões de inesse que nõ ingrediunt̃ figurã de iesse vt ꝓpões singulares: ita sunt multe ꝓpões ꝑme modales que nõ igrediunt̃ figurã modaleʒ: vt vles de possi: tñ queliʒ ꝓpõ modalis ꝑma hʒ aliquã ꝓpõneʒ modalem ꝑmã sibi ɔdicentẽ vel equipollentẽ suo ɔdictorio. vlis. n. affirmatiue de possi ɔdicit ꝑticularis negatiua de necessario: ⁊ vli negatiue de possi ɔdicit ꝑticularis affirmatiuã ꝺ nec̃io vel equipollet sue ɔdictorie. ¶ Ad figurã. n. ꝓpõnum nõ sufficit ꝙ ꝓpões habeãt ɔdictoria: qꝛ ɔdictio: ɔ̃rietas: subcõtrarietas: subalternatio: reqrunt̃ ad figurã ꝓpõnuʒ. Si alicui placet ponere aliã figurã ꝓbabil̃r põt ponere: qꝛ vlis affirmatiua de nec̃io: vel vlis negatiua ꝺ possi stant ɔ̃rie in figura: vl vlis negatiua de nec̃io: ⁊ vlis affirmatiua de possi stant ɔ̃rie. ⁊ hoc est ꝓbabile: qꝛ singulares ɔ̃rioꝝ ɔdicũt inter se. s. singularis affirmatiua ꝺ necessario: ⁊ singularis negatiua de possi ɔdicũt. Iste. n. ɔdicunt de necessitate. h. b. est. a. ⁊ hoc. b. posse est nõ esse. a. ⁊ ꝺm istũ moduʒ dicẽdi ponẽde sunt due figure modales. vna in qua vlis affirmatiua de nec̃io: ⁊ vlis negatiua de possi stant ɔ̃rie: ⁊ ꝑticularis affirmatiua de nec̃io: ⁊ ꝑticularis negatiua de possi stant subcontrarie: ⁊ vlis affirmatiua de nec̃io / ⁊ ꝑticularis affirmatiua de nec̃io subalterne: ⁊ vlis affirmatiua de nec̃io: ⁊ ꝑticularis negatiua de possi: ⁊ vlis negatiua de possi: ⁊ ꝑticularis affirmatiua de nec̃io stant ɔtradictorie: ⁊ in alia figura stant vlis negatiua de nec̃io: ⁊ vlis affirmatiua de possi cõtrarie: ⁊ sub eis particularis negatiua de nec̃io: ⁊ ꝑticularis affirmatiua de possi subcõtrarie: ⁊ sub vli ꝺ nec̃io stat ꝑticularis de necessario subalterne: ⁊ sub vli affirmatia ꝺ possi stat ꝑticulari affirmatia de possi subalterne ⁊ dispoũt̃ fig⁹ h mõ.

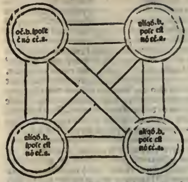

¶ Scdm istũ moduʒ ponẽdi nulla ꝓpõ de ꝑmis est extra figurã modaleʒ. sed forte dicet̃: supius posuisti hs ꝓpositiones eẽ ꝑmas nec̃e eẽ / nec̃e nullũ eẽ / nec̃e aliqd / necesse aliqd nõ / posse esse / posse nulluʒ / posse aliqd nõ. ⁊ mõ ponis alias ꝓpões in figuris tanq̃ ꝑmas in qb⁹ dcis vl saltem dici ꝑcedit moduʒ: ⁊ ita vĩ ꝙ nõ ponas sufficiẽter vl cõuenieñter. ¶ Itẽ ꝺm istũ moduʒ dicẽdi iste ꝓpões / nec̃e

est oē.b.esse.a.nec̄e est nullū.b.esse.a.nullo mō starēt in figura.nō.n.stant 3ͥe:q2 vlī affirmatiue de nec̄io 3riaē vlis negatiua de poss.ͥ vni tm̄ vnū opponiē pmo eodez gñe oppōnis.nec stant aliquo alio mō in figura. ḡ vī sm istū modū q̄ nō ois ppō modalis p⁹ stet in fig⁹ modali. ¶ Ad p̄m dico q̄ loquēdo de ppōne modali necesse est q̄ subm dici seu ppōnis de inesse cui addiē modus sm intellectū pcedat modū ꝛ q̄ pdicatū sequaē modū ꝛ q̄ modus se teneat ex pte cōpositiōis: ideo p istas ppōnes quas supius posui pmas itelliguntē ppōnes in qb⁹ subm pcedit modū.per istā eniz necesse est oē.b.eē.a.intellexi istā/oē.b.necesse est esse.a.ꝛ sic ō alijs: ꝛ ita dico q̄ ppōnes que hic ponunē in istis duab⁹ figuris sunt ppositiōes modales pme.ꝛ ita pono pñter in priorib⁹ dictis. ¶ Ad aliud concedo q̄ iste/oē.b.necesse est eē.a.oē.b.nec̄e est nō esse.a.nō stant simul in eadē figura:sed stant cū alijs in diuersis figuris:nec oꝫ qualꝫ ppōnē modalē pmā stare in eadē figura cuꝫ qualꝫ alia ppōne modali: quelꝫ tn̄ ppō modalis pma est in aliqua fig⁹ modali. Cā autē pp quā iste nō sunt 3ͥe.oē.b.necesse est esse.a.oē.b.nec̄e est nō esse.a.est ista:q2 in vtraq3 istaꝝ affirmaē idez modus: impossibile est q̄ in 3ͥijs vel 3dictorijs sit idē pncipale ꝛ formale affirmatū in vtraq3. ¶ Itē regula est phi:q̄ si vnū 3dictoriuꝫ sit in toto falsuꝫ q̄ reliquū erit in toto veruꝫ. sed vtraq3 istaꝝ est falsa in aliqb⁹ terminis.vtraq3 enim istaꝝ/ois hō de nec̄itate est albus/ois hō de nec̄itate non est albus:est in toto falsa.ḡ ꝛc. ¶ Si dicaē q̄ 3ͥa hui⁹/oē.b.nec̄e est eē.a. accipiē postponēdo negationē vtriq3.vt pꝫ p hūc versuꝫ. Pre cōtradic. post cōtra.pre.postq3: subalter. Iste ḡ sunt 3ͥe/oē.b.nec̄e est eē.a.oē.b.nec̄e est nō eē.a. ¶ Dōm q̄ per negationē postpositā subo: ꝛ ppositā mō accipiē 3ͥum ppōnis modalis vel equipollens suo 3ͥo:ideo 3ͥa huius/oē.b.nec̄e est eē.a. equipollet huic/oē.b.posse est nō eē.a. Ideo ista 3riantē/oē.b.necesse est eē.a.oē.b.posse est nō esse.a. ¶ Et si dicaē q̄ ille ppōnes/oē.b.nec̄e est eē.a.oē.b.nec̄e est nō eē.a. opponunē:ꝛ non alio gñe oppōnis q̄ȝ oppōnis 3ͥe. Dico q̄ loquendo cōiter de oppōne sic opponunē ꝛ hñt legeꝫ 3ͥoꝝ: q2 pñt esse simul false:ꝛ nunq̄ȝ simul vere. ppͥe tn̄ loquēdo de oppōne put distinguiē in libro pdicamētoꝝ in oppōneꝫ 3ͥaꝫ: 3dictoriā:priuatiuā:ꝛ relatiuā:nullo mō opponuntur:sed sunt reducibilia ad 3ͥa. Illo mō pñt saluari oēs regule de 3ͥijs:3dictorijs:subcontrarijs: ꝛ subalternis.s. pre cōtradic.post.cōtra.ꝛc. Et sm leges 3ͥoꝝ:3dictorioruꝫ:subcōtrarioꝝ ꝛc.istud nunq̄ȝ pus itellexi. ꝛ iō deo q mihi dedit intelligere sint gratie infinite. Si aūt qs velit ponere ppōnes de impossibili in figura modali ponat in vna figura istas propositiones.

¶ Nota duplex posse. Unuꝫ qđ est pn̄m entis: tale est posse obm.s.qđ pōt dare pductionē alicuius:ꝛ tale posse creatura nō hꝫ nisi a deo. Aliud dī posse:qđ ideꝫ est cui nō est eē phibitū:ꝛ tale hꝫ creabile anteq̄ȝ creeē.ꝛ hoc hꝫ ab alio: nō tn̄ a parte rei:sed a pma intelligētia:ꝛ primū per potētiam intellectiuā intelligit obiectum creature anteq̄ȝ per creationē creetur inesse:ꝛ quādo per potētiā intellectiuā sic produciē creatura in esse intelligibili:tūc tale obiectū habet esse intelligibile siue ab intellectu intelligēte seu a causa repntante:vt volunt alij. Amen.

¶ Explicit scriptum preclarissimi viri Gualterij Burlei Anglici sacre pagine pfessoris eximij in artem veterez Porphyrij ꝛ Aristo. Uenetijs nutu ac impendio heredū quōdā nobilis viri domini Octauiani Scoti ciuis Modoetiensis ac socioꝝ. Anno salutis.1519.die.12.Martij.

Registrum

a b c d e f g h i k l m n o

Omnes sunt Terni.